

Ọwà'ì Məkàyn Mə Mfimə

Babanki New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Matiyò	4
Mak	33
Luk	51
Joyn	80
Shwè'è	102
Lum.....	130
1 Kolìntyàns	143
2 Kolìntyàns	155
Gàlesiyà.....	163
Efi	168
Filìbay	173
Kòlosè.....	177
1 Tèsàlonikà	181
2 Tèsàlonikà	184
1 Timotì	186
2 Timotì	190
Taytùs	193
Filimùyn.....	195
Hibùlù	197
Jems	207
1 Bità	211
2 Bità	215
1 Joyn.....	218
2 Joyn.....	222
3 Joyn.....	223
Jud.....	224
Kəmwetə	226

Matìyò

Tu nyè a vè dí' a ñwà'lè ghèn

Ñwà'lè ə ntim ə jùŋ a Matìyò nyò'o ndí' shè'tè la Yesò dí' Mbwòŋsə yì a vè ntimə. A ndí' chò fa wen a Nyingòŋ ə nlwinsə kənyè a ghè nga' lí ghè a ví'í wen a tyi ñwà'lè məkàyn mə mumə. Ntim ə jùŋə a ghèn nko dí' to a ví'í Jus, ghè be dí' to ví'í mbyi venə no vətsəm.

Ñwà'lè Matìyò dí' mu vè nyò'o to a mba' mba'. Ghè zitè nè mbwi Yesò, nè nshi a mù wen, nè jì a mwomsə nvi a wen. Nè jì a ghè nzitè shwè'è wen, sə shè'tè kənyè kə Nyingòŋ, zì'í ví'í be chɛ' ví'í a Galilì. Nè jì a Yesò lù fa Galilì ə ku' a Jelusalèm. Nè nyè vyì a vè ncho a woŋ myetə ghè a Jelusalèm mimbu Yesò sə pfx. Nè ando vè mbayntə wen a kəntò, nè məlù wen fa pfx ə be dí'í wenə wen a ví'í no vəgho'o.

Nyè a Yesò nzi'í dí' mu vè gəsè a ntemə ətəyn: (1) Ntsinè a ví'í Nyingòŋ dí' nk'í, nè nyè a vəwenə dí' nè, nè fo a vəwenə dí' k'í, nè nyè a vè lu fù a vəwenə (Ntemə 5-7); (2) Shwè'è a ndzimtəsə bəm ə wen njəsè bò dí'í ə nè. (Ntemə 10); (3) Ngəynsə a sə ga'a byì'í kəshi kə foynə Nyingòŋ a kàn. (Ntemə 13); (4) Təzi'í byì'í jì a wì' dí' nku'sə Nyingòŋ fa tsu, (Ntemə 18); (5) Təzi'í byì'í nyè a vè fù luwen, nè vyì a vè lu wì' a tɛ' a Yesò ə lu vì, (Ntemə 24-25).

Jì a vè gəsə ñwà'lè ghèn fa tsu rtr

Ngwa' ngəŋ Yesò Klistò nè bwi wen 1.1-2.23

Jì a Joyn ə wù ku a mu ə ne shwè'è wen fa tsu 3.1-12

Yesò shi mu Satan mwòmsə wen 3.13-4.11

Ə shwè'è ə Yesò a shə Galilì 4.12-18.35

Yesò lu fa shə Galilì ku' a Jelusalèm 19.1-20.34

Məntsi mə kəmwetə ə Yesò a Jelusalèm benə a benə Jelusalèm 21-27

Ando Bobo nlu fa pfx ə dí' wenə wen à ví'í no vè ghò'o 28.1-20

Ngwà' ngəŋ vətì' vè Yesò Klistò

1 Tèntə dí' təzhi' tə vətì' Yesò Klistò, wəyn Devit yì a tí'í wen ndí' Ablaham. ² Ablaham ndí' tí'í Izik dí' tí'í Jàkob, Jàkob ndí' tí'í Judà wenə vələmè vè wen vunə lyəmə vətsenəvə. ³ Judà ndí' tí'í Bèlès, be dí' tí'í Zelà. Ghè nlù bwi vəwenə wenə Tamà. Bèlès ndí' tí'í Heselòn, Heselòn dí' tí'í lam, ⁴ Lam ndí' tí'í Aminadàb, Aminadàb dí' tí'í Nashòn, Nashòn ndí' tí'í Salmùn, ⁵ Salmùn ndí' tí'í Bowàs a ghè mbwi wenə Lahàb, Bowàs ndí' tí'í Obèd a ghè mbwi wenə wì wen, Obèd ndí' tí'í Jesì, ⁶ Jesì ndí' tí'í fòyn Devit. Devit ndí' tí'í Sòlomùyn mu ghè mbwi wenə wùwì yì a dí'í wì Yùlayà a mbì, ⁷ Sòlomùyn ndí' tí'í Lèwobyàm, Lèwobyàm ndí' Abijà ndí' tí'í Asà, ⁸ Asà ndí' tí'í Jèwoshafàt, Jèwoshafàt ndí' tí'í Jolàm, Jolàm ndí' tí'í Òzayà, ⁹ Òzayà ndí' tí'í Jotàm, Jotàm ndí' tí'í Aghàs, Aghàs ndí' tí'í Hèzèkaya, ¹⁰ Hèzèkaya ndí' tí'í Mənasè, Mənasè ndí' tí'í Amòn, Amòn ndí' tí'í Jòsayà, ¹¹ Jòsayà ndí' tí'í Jèkònayà wenə vələmè vè wen lyəmə vətsen və. Jòsayà nlù bwi vunə a venə a tɛ' yì a vè nlù zhi' vunə Islel a ghòŋ tsen ghè ə lyè vəwenə ə dyè nè vəwenə a Babilòyn lì. ¹² A bè ndí' tò tɛ' ayì a Jèkònayà mbwi Shètèl, Shètèl ndí' tí'í Zèlubabèl, ¹³ Zèlubabèl ndí' tí'í Abiyùd, Abiyùd ndí' tí'í Eliyakim, Eliyakim ndí' tí'í Asò,

¹⁴ Asò ndí' tí'í Zadok, Zadok ndí' tí'í Akim, Akim ndí' tí'í Eliyùd, ¹⁵ Eliyùd ndí' tí'í Elezà, Elezà ndí' tí'í Matàn, Matàn ndí' tí'í Jàkob, ¹⁶ Jàkob ndí' tí'í Josèf a ghè lu lyè Mèli a nè wì wen. Mèli lu bwi Yesò yì a vè dzàŋ nè Klistò. ¹⁷ Əzitè fa tɛ' Ablaham əku' za'a tɛ' Devit, vətì'í tí'í Yesò ndí' njəsè kà', be dí' tò njəsè kà' əza'a a tɛ' a vè nlyè vəwenə ə dyè nè vəwenə a Babilòyn, be dí' tò mu njəsè kà' fa tɛ' ayì əza'a a tɛ' a nlù bwi Klistò.

Bwi Yesò Klistò

¹⁸ Vè bwi Yesò Klistò a jì ghèn. Lì wen Mèli ndí' mu vè tisəli nyè lam wen wenə Josèf mimbu vəwenə sə lam mu kəzhwi kəŋwo'kə neli Mèli sè gùfə. ¹⁹ Lìm ə wen Josèf ndí' wu jùŋə, ghè nko kòŋə ədì'sə kətə kə Mèli a ndayn, ghè mù ghè la ghè a sàs lam ayì tò achi achi. ²⁰ Ghè mbu kwò'tè əsàs lam ayì alì ntsìŋ Nyingòŋ vì à wen a jòm ə gà' la, "Josèf wyè fòyn Devit, kə a fàyn əlyè Mèli a nè wì wù byì'e wəyn yì a ghè gùfəli à nè kəzhwi kəŋwo'kə". ²¹ Ghè ne bwi wəyn wulim ə wù chɛ' zhi' wen nè Yesò byì'í ando ghè lu bwòŋsə ví'í wen fa vəwenə a mbyisə. ²² Nyè venə nlyè kəshi ndí' nè la kənyè a Nyingòŋ nga'à ə chòsə fà nshè'tè wen vè lyè kəshi la, ²³ "Zhətə a! wùwì a ghè ko təmè kì wulim lu gùf ə bwi wəyn wulim a vè lu chɛ' zhi' wen nè

Emanuwèl a ghè dì'i la 'Nyìngòr dì' wenə vəghəŋ".
²⁴ Josèf mù ne lù fa mbə̀ȳnsə, ə lȳ Mèli à wen wùwì an-
do ntsìŋ ngəŋ Bobo yì gá', ²⁵ alì kò ghè lə tsi nè wen
əza'a fa tɛ' a Mèli bwi wə̀ȳn wulim, Josèf chɛ zhi' wen
nə Yesò.

2 Və mbwi Yesò a ntə̀ Bètelehəm a lo' Judiyà, a tɛ' fòyn Helòd. A sət̄sən vī' və tofə və vət̄sen və lù fa lo' a shə a chɛzɛ sa'a fa tsu ə vī a Jelusaləm, ə bəm ² La, "Wə̀ȳn yì ye a və bwi, a ghè lu ndi' fòyn və Jus li lo? Yès yenli fədzìŋ fə wen à yès a lo' mù sə vī ə gumlə wen," ³ A ndi' ando Helòd nzhɛ kənyɛ a kəkə, kə sə ku ngə' à wen be ku ngə' à vī' Jelusaləm no vət̄səm. ⁴ Ghè dzàntə̀ tɛtɛ vəpfəm və ngəŋ Nyìngòr və ghò'kə və bènə ndi'səsə taso' ə bəm à vəwenə la və tə ndi' ne bwi Klìstò yì fe lo. ⁵ Vəwenə gə' à wen la, "Və tə ndi' ne bwi wen a ntə̀ Bètelehəm a lo' Judiyà". Nshə'tə̀ ghò'o nyò' li la, ⁶ "A ghəŋ a vī' Bètelehəm, a lo' Judiyà, Ghəŋ kɪ la ntə̀ ghəŋ kò dì' ntə̀ tyetə̀ no fa mpfen, ntə̀ ghəŋ sə dì' ntə̀ ghò'o a Judiyà, byi'ando wì' a lù fə ghəŋ a ntintin a ghè lu tɛ'mə̀ nè vī' Islel no vət̄səm nè mò," ⁷ No a zhɛ kò a Helòd nyo'tə̀ dzàntə̀ vī' ghayn vyi ə bəm à vəwenə la, "Fədzìŋ a fi tə̀ lutə̀ sù fɛ a zhɛ kò?" ⁸ Vəwenə shə'tə̀ a wen, ghè mù t̄im vəwenə a Bètelehəm gə' à la, "Ghəŋ tu'lə̀ kəŋ wə̀ȳn ayì ə nè kəŋ ə yen ghəŋ bwènə vī ə shə'tə̀ à mò ndi no nkə̀ȳntə̀ mò boŋ ə dyè gumlə wen" ⁹ Vəwenə zhɛ nt̄im ayì mù lù fɛ ə za'a jì bə̀ yen tò ndə̀ŋndə̀ŋ fədzìŋ fifə a vəwenə n-yenə à vəwenə shə lo' li. Ando vəwenə n-yenə alì sə sanlə̀ no nàŋ. Fədzìŋ a fifə dyè fə vəwenə ashì ə dyè t̄imə̀ tò a kə̀tɛ kə kəshi yì a wə̀ȳn a ghèn ndi' tsu. ¹¹ Vəwenə kwen a ngəŋ ə yen wə̀ȳn ayì wenə lò wen Mèli, ə gwè'tə̀ alwi vəwenə à wen ashì ə ku'sə wen, ə bò'tə̀ mbò vəwenə ə shìsə kəku fa tsu a ndi' gul, nè silva bènə məzhi' mə tsen a və ndzàŋ nè miyif ə ku à wen. ¹² Vəwenə nè fɛ a məpfwo, pfwo fa jì kədyàŋ ando Nyìngòr ntyiftə̀li wen a jòm la kə vəwenə be a bwènə dyè a Helòd.

Josèf nyìŋ dyè nè Yesò a Ijib

¹³ A ndi' ando vī' və tofə və nbwenə li vī ntsìŋ Bobo vī à Josèf a jòm ə gə' à wen la, "Lu ə lȳ wə̀ȳn ghèn wenə li wen fa shə ə nyìŋ dyè a Ijib byi'ando Helòd kəŋə wə̀ȳn a ghèn əzhwi. Ghəŋ dyè ghəŋ fàŋ tò tsu əza'a fa a zhɛ a ma a gə' la ghəŋ bwènə ə vī." ¹⁴ No a zhɛ kò Josèf lù ə lȳ wə̀ȳn wenə li wen fa tsu vəwenə nyìŋ dyè a Ijib tò nəntɛ' ayì, ¹⁵ ə dyè fàŋ tò tsu əza'a fa tɛ' a Helòd mɛpfɛ. Nyè venə nlȳ kəshi ndi lwinsə kənyɛ kɪ a Nyìngòr nlȳ gə' ə chòsə fə nshə'tə̀ ghò'o wen "Ma dzàŋli wyè ghom fa Ijib la ghè vī."

Fòyn Helòd zhwilə̀ vunə lyəmə̀

¹⁶ Helòd nè yen la vī' və tofə və vyi lobtə̀li yì, kənyɛ a kèn kə zaf wen no nè nàŋ. Ghè chòsə sɔ' la və zhwilə̀ vunə lyəmə̀ a Bètelehəm nè vunə a və sə dì' ngwɛ'sə bò byi' zhɛ a vī' və tofəvə vyi nshə'tə̀ la fədzìŋ fifə nfɛ tsu. ¹⁷ A lè ncho tò kənyɛ kɪ a Jèlimayà a ndi' nshə'tə̀ ghò'o nlȳ gə' la, ¹⁸ "Və lù li zhɛ ando wì dì' fa ntə̀ Lamə̀,

no nè nàŋ, kò ghè lə kòŋ la wì' chimsə̀ wen, a di' alì à dì Lachèl dì vunə wen ando və zhwilə̀."

Josèf bwènə pfwo a lo' Islel wenə Mèli nè Yesò

¹⁹ Helòd lù pfɛ ntsìŋ Bobo fɛ a kə, Josèf a jòm a lo' Ijib ə gə' la, ²⁰ "Lù li lȳ wə̀ȳn wenə li wen ghəŋ vəwenə bwènə pfwo a lo' Islel byi' ando vī' vyi a və nkəŋ zhwi wen pfəkə li." ²¹ No a zhɛ kò Josèf lù ə lȳ wə̀ȳn wenə li wen, vəwenə bwènə pfwo a lo' Islel. ²² A ndi' ando Josèf nzhɛ la à sə sɔ'o Akelùs a kəshi tì' wen a Judiyà, ghè sə fəȳnə no nàŋ əŋwɛ'ə tsu. Ntsìŋ Nyìngòr be vī ə tyiftə̀ wen a jòm la ghè nyìŋ ə dyè a shə lo' Galilì. ²³ Ghè lù ə dyè a shə lo' sə tsi a ntə̀ tsen a və ndzàŋ nè Nazalèt. Ghè ne alì ndi lwinsə kənyɛ kɪ a nshə'tə̀ sə ghò'kə sə ngə'a. Sə nlȳ gə' la, "Və lu dzàŋ wen nè wyè wù Naza-lèt".

Zi' Joyn wù ku Amù

3 A be ndi' tò mət̄si ayì, Joyn wù ku à mù zìtə̀ sə shə'tə̀ kənyɛ kə Nyìngòr a vī' a nsè zim yì a ghè ndi' a Judiyà, gə' à la, ² "Ghəŋ kwitə̀ tətyim təŋtə̀ fə a ghəŋ a mbyisə byi'ando sɔ' fòyn Nyìngòr bɔ'sə li" ³ Joyn ghèn dì' wen yì a nshə'tə̀ Isayà nlȳ gə' kùmə̀ wen la, "Wutsen zimə̀ gə' à a nse zim la, 'Ghəŋ shìtə̀ jì Bobo, ghəŋ ne məjitə̀ mə wen mə nàyn'" ⁴ A ndi' alì mu Joyn mò' ndisə mu və bo nè nyìŋsə nyàm tsen a və dzàŋtə̀ nè Kàmel, ə kwi' kəŋtə̀ mu və shìtə̀ nè gwè nyàm, fozhivə wen ndi' tò ngùməsə nè fədyom fə. ⁵ Joyn vī sə nzi'i, Vī' vyi à wen mu və lù fa Jelusaləm bènə fa məshə̀ tsəm a lo' Judiyà, vət̄sen və vī mu və lù fa mbyi mo Jodàn. ⁶ Vəwenə nvi alì əbyimə̀ mbyisə vəwenə à wen, ghè ku mu a vəwenə a mù mə Jodàn. ⁷ Joyn ne yen ando vī' Falàsi nè vī' Sadùsi mbe vī no və ghò'o la ghè ku mu à vəwenə kèn la vəwenə kwitə̀ li tətyim tə vəwenə, ghè mù gə' à vəwenə la, "Zhusə byi sènsə, a tofsə ndò ghəŋ, ghəŋ sə kəŋ nyìŋ ngə' yì a Nyìngòr kəŋ t̄im a ghəŋ a? ⁸ Ghəŋ nè nyɛ a və dī' la ghəŋ kwitə̀ li tətyim təŋtə̀ fə mbyisə. ⁹ Kə ghəŋ ne kwò'tə̀ la ghəŋ zì ghəŋ nyìŋ ngə' Nyìngòr ayì tò byi'ando ghəŋ gə' à la ghəŋ dì' vu vunə Ablaham. Ma shə'tə̀ a ghəŋ la Nyìngòr zì ghè nè ngù' sènsə sə kə'kə a vunə ghè ku a Ablaham. ¹⁰ Ghəŋ kɪ la ndzam ti a tì nkò' luwen, mu a fəŋ tə̀ fəkò' fə ko ke kumə̀ ashì jùŋ ghè mu və a bva' ə mò' a zhi'. ¹¹ Mə ku mu à ghəŋ tò nè mu mə Amù ədì' la ghəŋ kwitə̀ li tətyim təŋtə̀ fə ghəŋ a mbyisə, alì wì' yì a ghè vī fa mò a bəm, chò mò, a mə ko kwè' no fa mpfen əshyè' a wen a nè kəkòs kə byè'è gwɛsə aghɛ wen. Ghè ne ku mu à ghəŋ nè kəzhwi kə ŋwò'kə be chòsə vī' vət̄sen və a zhi'. ¹² A zhɛ a ghèn, ghè a kī' kye' lyelə̀ wen a wenə kəvu, əfwoftə̀ asəŋ ə ghɛ a wenə kàŋ, alì və nyù' yabyabsə shi nè zhi' a ghè ko lə limə̀ no fa mpfen".

Yesò shi mu

¹³ A ndi' tò mət̄si a yì, Yesò lù fa Galilì ə vī yen Joyn la ghè ku mu à wen a mù. ¹⁴ Joyn sə mwòm̄sə ətensə kənyɛ akì mù gə' la, "A yì ndi' ku wù ku mu à mò, wu

bòŋsə nvi la mà ku mu à wù ale?" ¹⁵ Yesò gà' à wen la, "Yowù nè tò alè luwèn ku tò ku byi'ando à dī' tò a ji a ghèn a vəghəŋ dī' nē nyù vyi a Nyìngòŋ kəŋ." Joyn mù byimə əku. ¹⁶ Yesò shi mu ə sə fə ku' tò ku'u fa mù alè, kəŋ bo'mə, ghè yen kəzhwi kə Nyìngòŋ, kə shi' vi ə bvù à wen kətə dī' tò nè kəlato. ¹⁷ Tò a zhə a ghèn, gi fə vi fa kəŋ ə gà' la, "Ghèn dī' wəyn kòŋ mò, mà saŋlə byi' wen nè kwon."

Deblè Mwòmsə Yesò

4 Kəzhwi kəŋwo'kə mù lyè Yesò ə dyè nè wen a nsè zim ndi Deblè mwòmsə wen tsu. ² Ghè dyè ə za'a tsu ə tsi mətisi mawum nkà' kò ghè lə zhi kəfo. Fa bàm a tsu, jəŋ mù sə zafə wen. ³ Deblè mù vi ə gà' a wen la, "A zhə a wu dī' wəyn Nyìngòŋ, gà' li ngu' sensə kə'kə a kəfo kəzhikə, wù zhi." ⁴ Yesò bwènsə gà' a wen la, "Və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la, 'Wī' ko zì ghè tsi tò byi' kəfo kəzhikə, alì tsi byi' no kənyè kə kò a Nyìngòŋ gà'." ⁵ Deblè bè lyè Yesò ə dyè nè wen a Jelusalèm à dī' ntə' ŋwo'ə, ə ku' tom ə wen a fədzu'udzu'u fə ngèŋ Nyìngòŋ gho'o. ⁶ Ə gà' à wen la, "Ando wù dī' no wəyn Nyìngòŋ lə, tso'o a nsè byi'ando və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la Ghè ne timə ntsiŋsə wen à wù a bàm, la sə ntsiŋə wù. Sə ne ghà' wù ə jè'sə a kəŋ ndi nè la kə wù a tem kəghə kyèkə a ngu'" ⁷ Yesò bwènsə gà' a wen la, "Və be nyò' a ŋwà'lè Nyìngòŋ la 'Kə wù lə mwòmsə Bobo Nyìngòŋ wù.'" ⁸ Deblè bè lyè Yesò fa tsu ə ku' nè wen a kətə kə pfen kə dyəfə kə ə dī' təlò' tə mbi tèn no tətsèm à wen nè gho'o yi a ghè dī' tsu. ⁹ Ə mù gà' a wen la, "Ma ku fo a venə à wù no tsèm a zhə a wù gwətə alwi wu à mò ashì ə ku'sə mò." ¹⁰ Yesò gà' à wen la, "Bwènə fa mò a bàm a Satan! Və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la, 'Wù dī' ə gumlə tò Bobo Nyìngòŋ wù bè shyè' tò a wen.'" ¹¹ Deblè lù fà a wen a mbyè no a zhə kò, ntsiŋsə Nyìngòŋ sə vi mù sə lyè wen.

Yesò zitə shwè' wen a Galilì

¹² Yesò nè zhə la və shwin nè li Joyn a mfiŋ, ghè bwenə dyè a Galilì, ¹³ ə dyè kèn la ghè ŋwə'li fəŋ a Nazalèt. Ghè boŋsə dyè sə tsi a ntə' Kàbanùm a ben mo Galilì a shə lo' zebulùn nè Naftali. ¹⁴ Kə ncho alì ndi lwinsə kənyè kì a nshè' tə gho'o Nyìngòŋ Isayà nlù nyo' la, ¹⁵ "A ghèŋ vī' Zebulùn nè ghèŋ vī' Naftali, à ghèŋ vyi a ghèŋ tsi a jì shə ndzèn mu Jodàn. A ghèŋ vī' ntīm a Galilì, ghèŋ kì la, ¹⁶ Vī' vyi a və ntsi a kəbəŋ kə fenə kə, lu yen bayn gho' ghè, bayn vili a kətə vī' vyi a və tsi ashə a kəndemndem kəpfə kə jè'è tsu." ¹⁷ Əzitə fa mət-si ayi ədyè nè mbi, Yesò mù shè'tè ntīm Nyìngòŋ gà' à la, "Ghèŋ kwetə tətym təŋtə fa ghèŋ a mbyisə byi'ando so' fòyn Nyìngòŋ bo'sə li."

Yesò dzàŋ ndzìmtəsə bàm wen sə mbisə sə kà'

¹⁸ Yesò sə jè'è fa mbyè mu Galilì a kətsi kətsen kə ə yen vələmə vətseŋ və bò, à dī' Simùn yi a və be dzàŋ nè Bitə wenə Andzilò, vəwenə mò'ò dyè nè mələm mə vəwenə mù kutə shəsə à mù dī' shwè' vəwenə. ¹⁹ Yesò gà' à vəwenə la, "Ghèŋ vi ə dzìmtə mò, mà zī' ghèŋ,

ghèŋ mbòŋsə kutə vī'." ²⁰ No a zhè kò, vəwenə ghəsə mələm mə vəwenə tsu ə dzìmtə Yesò. ²¹ Wenə vəwenə sə ndyè, Yesò bè yen vələmə vətseŋ və bò, à dī' Jems wenə Joyn, vunə Zebedi, vəwenə ŋwə' a ngu' wenə tī' vəwenə temə mələm mə vəwenə ghè dzàŋ vəwenə. ²² No a zhə kò, vəwenə lù fa ngu' ayi ə ghəsə kanu' nè tī' vəwenə ə dzìmtə dyè nè Yesò.

Yesò sà zī' be chə'v vī'

²³ Yesò sà jè'è fa lo' Galilì no tsèm zī' a alo' ntsèntə vəwenə, shè'tè ntīm jùŋə byi' so'o fòyn Nyìngòŋ, be chə'v no nki kwa'a kò a vī' nki'. ²⁴ So'o gho kùmè shwè' wen dyè a lo' Sylia no tsèm, vī' mù sə lyè vī' nè tə nki tə kwa'a vi nè vəwenə à Yesò. Və sə vi nè vī' a və nzhə līm njòsə wen no ŋəŋ, vi nè vətseŋ və a və nki' zhwi byivə bènə vī' kembvə bènə vī' mu və kwà'kəli, Yesò chə' vəwenə no vətseŋ. ²⁵ Nòyn vī' fə no gho'o, fa Galilì, fə fa ntə'sə wum, ə fə fa Jelusalèm, ə fə fa Judiyà nè fa shə lo' yi a ghè ndi' a ndzèn mu mə Jodàn sə dzìmtə Yesò.

Yesò shyè'tə kənyè kə Nyìngòŋ a pfen byi' saŋlə Nəmwè'è

5 Yesò n-yèn tənòyn tə vī' ando tə vi, ghè kù' a kwi pfen ə shi' ŋwə'v a nsè. Ndzìmtəsə bàm wen sə vi tsèntə a wen a mbyè. ² Ghè mù sə zī' vəwenə gà' à la, ³ "Mbwa'mə dī' à vī' vyi a və zhə'tè tò a wenə Nyìngòŋ byi'ando so'o fòyn Nyìngòŋ lu ndi' à vəwenə. ⁴ Mbwa'mə dī' à vī' vyi a və dī' byi'ando Nyìngòŋ lu chimsə vəwenə. ⁵ Mbwa'mə dī' a vī' vyi a və bwa'mə byi'ando vəwenə lu kī' fo vyi a Nyìngòŋ ghə li. ⁶ Mbwa'mə dī' a vī' vyi a və ŋwə' jìŋsə zafə vəwenə, ndòŋ vəwenə be zimtə tò la vəwenə ne kənyè kì a Nyìngòŋ kəŋə byi'ando Nyìngòŋ lu ku kədyò' à vəwenə la vəwenə ne nyè a vyi. ⁷ Mbwa'mə dī' a vī' vyi a və kusə nshinsə à vī' və tseŋəvə byi'ando Nyìngòŋ lu kusə nshinsə à vəwenə. ⁸ Mbwa'mə dī' a vī' vyi a tətym tə vəwenə tə laynə byi'ando vəwenə lu yen Nyìngòŋ. ⁹ Mbwa'mə dī' a vī' vyi a və shyè' əghə mbwa'mə a vī' a ntintin byi'ando və lu dzàŋ vəwenə nè vunə Nyìngòŋ. ¹⁰ Mbwa'mə dī' a vī' vyi a və tsu'u aghə vəwenə byi'ando vəwenə nè ando Nyìngòŋ kəŋə byi'ando so'o fòyn Nyìngòŋ lu dī' à vəwenə. ¹¹ Mbwa'mə dī' a ghèŋ a vī' telə ghèŋ tsu' aghə ghəŋə be zhò tənkyi tə ndzìŋsə tò tətseŋ byi' ghèŋ tò byi'ando ghèŋ dī' vī' vwomə. ¹² Və sə nè nyè a venə, ghèŋ saŋlə tò saŋlə byi'ando mò'tè gho'o ghè kə'tè ghèŋ a kəŋ. A ndi' tò alì a və ntsu' aghə nshè'tè sə gho'kəsə sə mbisə.

Yesò zī' kùmè fəmbvaŋ nè baynə mbyi

¹³ "Ghèŋ dī' tò nè fəmbvaŋ à vī' mbyi. A sətseŋ fəmbvaŋ fə faŋ ke be lyimə, və à nè ghò tsu la fə be mbwèn-sə lyimə a? Kə a ndi' tò la və chətə ma'a, vī' ntu'lə. ¹⁴ Ghèŋ dī' tò nè baynə à vī' mbyi. Ntə' a ghè dī' a kwi pfen zì kò ghè lu lyòmtə. ¹⁵ Wī' zì kò ghè lə dyàyn kənkà'tə ə pfəsə a tyi nkyè. Ghè dī' dyàyn ə tom a kəshi kə ŋəŋtə kə ndi kə baynə a ngèŋ no tsèm. ¹⁶ A dī'

tò ndèhndèh ando ghèh dī'i baynə a vī'i ndi vī'i yen nyè jùh vè vyi a ghèh nè mù nku'sə tí'i ghèh yi a ghè dī'i a kàh.

Yesò zī'i kùmè so'o Mosìs

¹⁷ "Kə ghè a nkwo'tè la mà vi ə tsə'sə so' yi a Mosìs nlù kù bènè nyè vyi a nshè'tè sə gho'kə sə nlù nyò'. Mà ko tə vi ə tsə'sə nyè avyi, mà bòn'sə vi ənè la nyè avyi ndi' nəmwe'è. ¹⁸ Mà gə' à ghèh nəmwe'è la kəh wenə nsè lu sə mè kenla wī' a tsə'sə tē fənyètè fa tyi so' ayi. Ghè ko lù chò əzə'a fa tɛ' a nyè a venə no tsèm lu kwè'. ¹⁹ A sət'sèn a kwà' no ndò kwà'a so' fa ntintin təsò' a tèn, tē bē tyetə ghè, ə bē zī'i vī'i la vè be kwa'à tò ali, ghè lu ndi' wu tyetə a kəshi kə fòyn Nyìngòn. A ghè no mendo ghè so' ayi, be zī'i vī'i vət'sen vè la vè nghè tò ali, ghè lə ndi' wu gho'o a kəshi kə fòyn Nyìngòn. ²⁰ Ma mù sə gə'à à ghèh la ntsinè shənsə sət'sèn dī' ke nti a nkəyn ando Nyìngòn kəhə chò sə ndi'səsə təsò' bènè sə vī'i Falàsi, kò ghèh lù kwèn a so'o fòyn Nyìngòn."

Yesò zī'i kùmè tyin fwi

²¹ "Ghèh zhè li la à ndi' a mbi vè gə' à vī'i la kə wī' à zhwi. Və lu so' no ndo yi a ghè zhwi. ²² Ma be sə gə'à à ghèh luwen la no ndò a ghè fwisè tyin à lèmə wen vè le sò' wen, à te no ndò tē lèmə wen la, 'Kəfo kə ma'a kènkə!' mu vè lu dyè nà wen a shi ntsèntə vī'i nso'. A be tē no mē ndò tē lèmə wen la, 'Kəndzìntə kə kəfo kènkə!' mu ghè zì ghè pfù a zhì' byi ghè. ²³ Kə mu sə dī' la wù sət'sèn ndyè əku kəku a kəbaŋ kə kəku ə kwò'tə a ji la lèmə wù fwisè tyin à wù, ²⁴ wu ghəsə kəku a kì tò a kəshi ayi bwènə dyè shìtə nyè ve wen mibu bwènə vi ku kəku kə a kì à Nyìngòn. ²⁵ Wī' sət'sèn nkì' kənyè wenə wù lyi wù dyè nà wù a nso' wu zənsə shìtə nyè ghè wen ghèh bu dyè a ji, à bwen ali mu ghè a dyè ə ku wù à wù so'o nso'sə ghè chòsə kù wù à wī' yi a ghè shwìnə vī'i, ghè wye wù a ngəh mfiŋ. ²⁶ Mà gə'à ghèh nəmwe'è la kə sə tsèn chò ali wù à fəh tò a ngəh mfiŋ a yi əzə'a fa tɛ' a wù a lò' ko wī' a yi no tsèm."

Yesò zī'i kùmè ə ntsi nè wī wī' ko nè lim ə wī'

²⁷ Ma zhè li ando vè nlù gə' la, "Kə wī' à tsì nè wī wī' ko nè lim wī'." ²⁸ Ma sə gə'à à ghèh luwen la no ndò a ghè kì wī wī' shəmtə dī' mu ghè tsili nəwen à wen a kwò'tè. ²⁹ Shì kwonə toghə wù sə tsen nè la wù ne mbyi, wu tòn shisè mà'à. Kə bòn la wù gho shə wèn wù tsen ghè mù' əchò la vè mò' wen wu no tsèm a zhì' byi ghè. ³⁰ Kəvu kə kwonə toghə wù sə tsen nè la wù nè mbyi wù tyin mà'à kə bon la wù gho shə wen wù tsen ghè mù' əchò la vè mò' wen wu no tsèm a tì zhì' byighə.

Yesò zī'i kùmè kəngəsə kə lam

³¹ Və be nlù gə' la, "No ndò sə tsèn dzim wī wen, ghè dī' ku nwa'lə à wen a ghè dī'i la ghè dzimè li wen." ³² Ma be sə gə'à à ghèh luwen la no ndò a ghè sə tsèn dzim wī wen à bwen tò la wùwì a yi jèt'tə, wùwì ayi be dyè ləm kədyàn mu wùlim mbi yi ne li la wùwì ayi kwà' so' lam, bē nè la wī' a ghè lamə wùwì ayi tsili nè wī wī'.

Yesò zī'i kùmè məkəyn

³³ "Ghèh be zhè ando à ndi' a mbi vè gə' à vī'i la, 'Wù ghè kənyè ghè Nyìngòn kə wù à fəh ke nè.' ³⁴ Ali mà gə' à ghèh luwen la, kə wī' à kəyn a zhè a ghè ghè kənyè no fa mpfen. Kə wī' à kəyn a zhì'i Nyìngòn a kəh byi'ando kəhə dī' kəfoyn kə fòyn Nyìngòn. ³⁵ Kə wī' à kəyn a nsè byi'ando à kī' kəshi kì a Nyìngòn tomtè aghè wen tsu. Kə wī' lu kəyn a Jelusalèm byi'ando à dī' ntè' Nyìngòn a dī'i fòyn gho'o, ³⁶ Kə wī' à kəyn tē bē a kətə kə wen byi'ando ghè zì kò ghè lə nè la nyèh mu' fa tsu fif kò la ghè fen. ³⁷ Kənyè kə ndi' wù byimə, wù byimə tò byimə, ndi' wù tèn'sə, wù tèn'sə tò tèn'sə. A sət'sèn wu be nkwo'sə kənyè à yi a kətə mu kə lù fə De-blə."

Yesò zī'i la kə vī'i shəmə nyè

³⁸ "Ghèh be nzhè ando vè bē gə'à la, 'Wī' tès ə shi wu, wù bē tès ghè wenə, ghè tsu'u son wu, wù bon tsu' ghè wenə.' ³⁹ Ali mà sə gə' à ghèh luwen la, Kə wī' lù shəmə kənyè a wī' nè shwe à wù. Wī' ghòm kəgə' kə kwonə toghə wù, wu bwènsə dī' kə kwonə nànkwe' ghè be ghòm." ⁴⁰ Wī' kəhə somə wù əshi ndisə shi a wù mò'ò a tyin, wù ku bo'sə wenə kəgwènə kə'. ⁴¹ Wī' gha' wù a kədyò' la wù byè'è kəmbò kə wen ə jè' mal mu', wù byè'è wu jè'è vè mal vè bò. ⁴² Wī' loyn kəfo fà wù, wù ku, kò ghè cho'o tē cho'o wù ku tò ku.

Yesò zī'i la vī'i nkòhə vī'i kəbàyn vəwenə

⁴³ "Ghèh be nzhè ando vè nlù gə' la 'Kòhə vī'i ndon'sə wù ə bəyn vī'i kəbàyn wù.' ⁴⁴ Ali mà gə'à ghèh luwen la ghèh kòn vī'i kəbàyn ghèh ə jìm à vī'i vyi a vè tsu'u aghè ghəhə. ⁴⁵ Ghèh nè tò ali ndi' ne ndi' vunə Tī' ghèh yi a ghè dī'i a kəh byi'ando ghèh nè chwìchwì baynə a kətə vī'i vè byivə bènè vī'i vè jùh vè be nè ghè vi a kətə vī'i a vè nè njùn be vi a kətə vī'i a vè nè mbyi. ⁴⁶ Ghèh sət'sèn kòhə tò vī'i vyi a vè kòhə ghèh, Nyìngòn lu ku mò'tè jùn ghè à ghèh byi'ì ghò? Gə' a kò vī'i vyi a vè tìnə kənsè nè tò ndèhndèh? ⁴⁷ Ghèh sət'sèn ton'tè tò ndon shənsə, nè nkwoŋ tsu à ndi' ghò? Gə' a kò tē vī'i vyi a vè ko kì Nyìngòn be nè tò ndèhndèh kənyè? ⁴⁸ Ntsinè shənsə dī' nwo'ə ando ntsinè Tī'i ghèh a kəh nwo'ə."

Yesò zī'i jì yi a vè dī' ngyàm'tə vī'i fa tsu

6 "Ghèh tù'mə, la kə ghèh a nè nyè jùn vè a zhì' Nyìngòn tò byi'ì ando ghèh kəh la vī'i yen ghèh. Ghèh sə tsèn nè ali, kò Tī' ghèh a ghè dī' a kəh lə ku mò'tè à ghèh.

² "Kə dī'i la, à sət'sèn wù ku kəfo a wī' a ghè ko kī'i, kə wù lyi kənyè kì, njè'è shè'tè. Vī'i vyi a vè wamə wamə ne ənyè ə ne vè sə jè'è shè'tè tò ali nfo'sə ji nè alo' ntsèntəsə ndi' vī'i ə bwomsə vəwenə. Ma gə'a a ghèh nəmwe'è la vī'i a venə sə dī' mù vè kì li mwetə əmò'tə ə vəwenə. ³ Wù lyi kəfo ə ku a wī' a ghè ko kī'i, wu ku a jì no te wù jè'è ə wù ə ko a kī. ⁴ Kə la dī'i la wù lyi kəku, kə wù a ku byi'ì ando wù kəh la vī'i yen. Wù ne ali, ə Tī' wù yi a ghè yenə ənyè ə nlyòm'tə vè ne ku əmò'tə ə wu.

Yesò ə zî'î kùmè əjîm

(Luk 11.2-4)

⁵“Ghèh nè sà jîm, kə ghèh ə wamə ne a di' vî'î vət-senəvə. Vəwenə ə kòh ə nîlù ə tîmə a alo' ntsèntəsə jîmè, bè jè'è jîmè a mbyisə jî sà, kəh la vî'î è nchò yen vəwenə. Ma ga'a a ghèh nəmwe'è la vî'î a venə sà di' mù və kî'î li mwetə əmò'tə ə vəwenə. ⁶Wù nè sà jîmè, wu bònjsə lye kəshi kə lyomtə kə ə jîm a Tî' wu yi a və ko yenə. Wù jîm ali, à Tî' wu yi a ghè yenə nyè kə nlyòm'tə nè ku mò'tə ə wu.

⁷“Ghèh sà ə jîm, kə ghèh fañ mu sà ə kwò'tə no ghò gà'a tò gà'a bè gà'a zomtə a nà vî'î vyi a və ko kî Nyìngòh. Vəwenə ə ne və sà kwò'tə la Nyìngòh ə zhə əjîm ə vəwenə byî'î ando vəwenə ə ga'a ə lòtə. ⁸Kə ghèh ə shəmə vəwenə byî'î ando ghèh nè sà ə njîmè, mu Tî' ghèh sà kî kəfo kî a ghèh kəh. ⁹Ghèh sà ə jîm, ghèh ə jîmə a jî ghèn alə la:

'Tî' yes a wù di' a kàh,
ne vî'î ə ku'sə zhi' ə wu,
¹⁰ne və yen əfòyn ə wu,
ne mbyi ghèn ə jè'è to ndo wù kəh to ndəhndəh ando wù ne li a kəh.

¹¹Zhis yès layn ə be zhis yès no mətisi ntsèm.

¹²Lyesə ku ənyè ə byivə ə yès,
tò ndəhndəh ando yès ə lyèsə ku no ndò yì a ghè ne mbyi a yès.

¹³Kə wu ghəsə ə mwòm'sə ə vi a yès,
bwoŋsə yes fa ənyè ə byivə.

Byî'î ando əfòyn ə wu ə so'o tò wù, à kî'î tò wù kî'î kədyò', nà ə bayn ə gho' ghə to məzhə ntsèm. Amèyn.'

¹⁴“Ghèh sàtsèn ə lyèsə ku ənyè ə byivə vyi a vî'î ə nè a ghèh, a Tî' ə ghèh yi a ghè di' a kəh ne boñ lyèsə ku vəhə. ¹⁵Ghèh sàtsèn ə fañ ke lyèsə ku ənyè ə byivə ə vî'î, ko Tî' ghèh ne boñ lyèsə ku vəhə.

Yesò ə zî'î kùmè bàm ə chù

¹⁶“Ghèh sà ə bamə əchù, kə ghèh ə nk'è a shinsə a nshinsə ando vî'î kəmbilè nè nè. Vəwenə nè sà ə bamə əchù, vəwenə sà kasə ək'è ndi vî'î ə nyenə. Ma ga'a a ghèh nəmwe'è la vî'î a venə sà di' mù və kî'î li mwetə əmò'tə ə vəwenə. ¹⁷Ghèh sà ə bamə əchù, ghèh sà shù tək'ə' təhə, sàsə ətə vəhə, ¹⁸ndi vî'î ə ko və à kî la kə di' ali, bamə chù, a kî tò Tî' ghèh yi a və ko yenə. Ghèh nè ali, Tî' ghèh yi a ghè yenə ənyè ə nlyòm'tə və nè ku əmò'tə ə ghèhə.

Yesò ə zî'î kùmè əgho' yi a ghè di' a kəh

(Luk 12.33-34)

¹⁹“Kə ghèh ə bà'tə ə ghə əgho' a ghèh a lo' a nsè a shə. A di' kəshi mu nkasə zizi sà lo ə fo a vyi, tsenə və bañ ə byif, mu vətsoñ zi ə və bè kwa' ngèh ə kwen tsoñ. ²⁰Ghèh ə bònjsə ba'tə ghə əgho' ə ghəhə a kəh. A di' kəshi mu nkasə zi ko və lə pfi' kəfo akì, mu və zizi ko və lu bàn, mu vətsoñ zi ko və lə kwa' ngèh ə kwen ə

tsoñ. ²¹Əgho' ə wi' ə di' no fe, ə kətə kə wen sà di' tò tsu.

(Luk 11.34-36)

²²“Ashi ə wi' ə di' to nè ləm a wen a wèn. Ashi ə wu sàtsèn ə ndi' a nkàyn, ə wenə wu ə tsèm sà di' nè baynə. ²³Ali, mu ashì a wu sàtsèn ə fañ ke ndi' a nkàyn, wù a jè'è tò a ntintin mfinè nà wenə wu no tsèm. Ke la di' la ashì a wu sàtsèn ə nà fañ ke ku bayn no fa mpfen, ə wù a ndi' no a ntintin mfinè ə kaynə!

Yesò ə zî'î la vî'î zi ko və lə ku'sə Nyìngòh be ku'sə to mə ə ko

(Luk 16.13;12.22-31)

²⁴“Wi' ə zi ko ghè lə ə ndi' wù ə shyè' a vî'î və bò. Kə di' ali, a ghè a bəynə ghè mù' kòh ghè tsen; ali, ghè nà ngumlè əmù' to fa əzhə. Wù zi ko wu lə shwè' a Nyìngòh bè shwè' a ə ko.

²⁵“Ma sàtsèn ə nà ə gà'a a ghèh la, kə ghèh ə kàynə mbyi kùmè ntsìnə ghèh. Kə wi' ə fa ghèh ne kàynə mbyi la yi ne zhi' gho a, yi ne nyè gho a kò la yi ne mò' gho a yi əwen a. Wu la gà'a la ntsìnə ə wi' ə nà ko chò fozhivə a, əwen ə wi' ə ko chò ndisə a? ²⁶Ghèh ki li to no mənynin mèn a mə tàynə chò a kəh, la mə ko lə wye fozhivə, ko mə lə mpfi, ko mə ghə kəfo akàh, ali Tî' ghèh yi a ghè di' a kəh ə lu zhis vəwenə tò zhis. Ga'a ko ghèh ku'mə chò mənynin na mèn? ²⁷A lè di' no ndò fà ghèh a ntintin a ghè zì ghè kw'ə'sə ng'ə'sə wen a mbyi fambwo ghè kaynə mbyi a?

²⁸“Byî'î gho a ghèh kayn mbyi byî'î ndisə a? Ghèh ki li to ndo əlan əto' ə kwi ku' ato', bè tu a. Kò ghè təmə ə shwè' kəfo kò la tas ə ndisə ə nà mò'. ²⁹Ma ə gà'a a ghèh la, no mə fòyn Sòlomùyn be nà əgho' yi a ghè ə nki' no ə tsèm ə ko lu ə lafə za'a a kəlan kə mù' a ntintin əlan a venə. ³⁰Nyìngòh lə sàtsèn mu nlafsə nkàyntə agəh ə əto' layn alə, ətə' ə di' sà layn a bo'òngəh ə və chom ə nyù', ghè bè ne lafsə no ghèh ale a? Ghèh a bwa' gho a ghèh byimə alə a?

³¹“Kə ghèh ə kaynə mbyi bəmə la, 'Yès ə ne zhi' gho a, yès ə ne nyè gho, yès ə ne mò' gho lo?' ³²A nyiñ vî'î vyi a və ko kî Nyìngòh fa bàm ə fo a venə, ali Tî' ghèh a kəh ə kî la ghèh kəh fo a venə. ³³Ghèh cho ambì ə mwòm'sə to ə ndi' nti a nkayn to nà vî'î vyi a və ntsi ati əso' ə Nyìngòh, ə ndi ghè ne ku kwù'sə fo a venə no ə tsèm a ghèh. ³⁴Kə ghèh be nkàyn mbyi byî'î bo'òngəh byî'î ando ngə' ə bo'òngəh ə kw'ə' tò a bo'òngəh. No kətsi kə ko nà kî'î ngə', ghè kw'ə' tò a kətsi a kî.

Yesò ə zî'î kùmè ə nsò'o vî'î vət-senəvə

(Luk 6.37-38,41-42)

7 “Kə ghèh ə so'o vî'î ndi kə və lə so' ghèh. ²Ghèh sàtsèn ə so'o vî'î no te a jì ko, və lə boñ so' ghèh tò ali. Ghèh sà ə so'o ə wi' ə shyè' wen no nà nshyè' ə ko, və lə be le shyè' ghèh tò nà nshyè' a yi. ³Byî'î gho a wù ki tò fəfolè fifə a fə di' əshì ə lèmə wu, ali ke nyenə mpfi ə fəkò' fi a fə di' a wu əshì a? ⁴Fa ali, wù la zi ə wù gà'a ale a lèmə wu la, 'Kə'ə mà shisə fəfolè fifə fa wu əshì,' a di' ali kî' no mpfi ə fəkò' a wu əshì a? ⁵Wi' ghèn a ghè wamə wamə ne ənyè alə! Shisə kəmpfi fə fəkò' fi

a kə di' a wu əshi li, ghè layn ə ndi wù ki ə yen fəfolè fifə a fə di' əshi ə lèmə wu.

⁶“Kə wu le lyè kəfo kə ŋwo'kə ə mo' a bəsə. Wù ne ali, sə a bwənsə ə bè limlə tò wù. Kə wu le lyè kəfo ə kyəkə ə ku a və ankwənyəm. Wù ne tə ali, və zi və be tu'lə tò na aghə.

Yesò ə zif' la vif' ə bèmə fo vyi a vəwenə ə kəŋ fa

Nyìngòn
(Luk 11.9-13)

⁷“Ghèŋ ə bèm tò bèm ə ndi ghè ne ku a ghèŋ, kəŋ tò kəŋ ə ndi ghèŋ ne yen, kùmtə tò kùmtə, a ghè ne bo' a ghèŋ. ⁸Byi' no ndò a ghè bèm, və a ku à wen, no ndò a ghè kəŋ, ghè à yen, à be kùmtə no ndò kùmtə chù ngèŋ və à bo' à wen. ⁹A di' ndo a ghèŋ a ntintin a wəyn wen bèmə fozhivə ə ghè ku ngu' a wen a? ¹⁰A bwen à li, ghè bèm shə, ə ghè ku zhù a wen a? ¹¹Vif' və byivə alə to nà ghèŋ lə sətənsən ə nà ki ə ku fo ə jùŋvə a vunə, no Tif' ghèŋ a kəŋ a faŋ ale ke ku fo ə jùŋvə a vif' vyi a və bèm a wen a?

¹²“Kə di' la ghèŋ ə ne no ghò yi a vif' a ghèŋ kòŋ la və ə ne a ghèŋ. Əkenkə ə di' kətə kənyè ki a Əso' ə Mosis nzi'i. Nshə'təsə ghə'kə sə ə tsentə gə'a.

Yesò ə zif' la vif' ə ki' ə cho jì fa chə ngèŋ ə fa'sə ghè

(Luk 13.24)

¹³“Ghèŋ ə kwenə akəshi əfòyn ə Nyìngòn jì ə chə ngèŋ ə fa'sə ghè, byi' ando ə chə ə ghə'o ə kwenə tò akəshi kəbyikə. Ji yi a ghè dyè akəshi kəbyikə ə di' ə ghə' tò alə, chò no a nkəyn. ¹⁴Ali, əchù ə mbəyn yi a ghè dyè akəshi kəbwòn ə fa'sə no alə, ji yi a ghè dyè tsu ə tyetə no alə, vif' və ghə'və ko yenə.

Yesò ə zif' kùmè fəkò' nà ashì yi a fə kumə

(Luk 6.43-44)

¹⁵“Ghèŋ ə tù'mə byi' nshə'təsə ndziŋsə. Və nè sə ə vi a ghèŋ, ə kə' akə' to nà byisə nji ali a di' to no nyamsə kəbo. ¹⁶Və yenə ki fəkò' byi' ashì yi a fə kumə. Və ko təmə kwòŋ ashì kəbvəm fa fəkò' fə ndzoŋsə kò və ntəmə boŋtə lamsə lwi fa to' kənwitə. ¹⁷Kə la di' to ndəŋndəŋ to nà fəkò' fə jùŋfə ə kumə tò ashì ə jùŋ ghè, fəbyifə kumə tò ashì a byi ghè. ¹⁸Fəkò' fə jùŋfə zi ko fə kumə ashì a byi ghè, ko fəbyifə zi fə kumə ashì ə jùŋ ghè. ¹⁹A fəŋ no fəkò' fə ko ke kumə ashì ə jùŋ ghè, və a bvə' ə mo' a zhi'. ²⁰Kə la di' la, və ne yen ki nshə'təsə ndziŋsə tò byi' ənyè vyi a vəwenə ə ne.

Yesò ə zif' kùmè kətsi kə nso'

(Luk 13.25-27)

²¹“A ko di' vif' və tsəm a və a la'tə tò alə dzəŋ mo la 'Bobo, Bobo,' a və lə kwen akəshi yi a Nyìngòn ə so' əfòyn ə wen tsu a kəŋ. A lə kwenə tò vyi a və dzəŋ ali bè ne to ando kwò'tə Tif' ghom a kəŋ ə kəŋ. ²²A lə ndi' a kətsi yi a zhə Nyìngòn so' ə mbyi, ə vif' və ghə'və ə bèm a mo la, 'Tif', Bobo, a ko yès ə nshə'tə kənyè kə Nyìngòn a wu a zhi' a? A ko yès ə ndzìmə shisə əzhwi ə byivə fa əwen ə vif' bè ne ənyè ə kəynə və tsenəvə, no ghə'o tò a wu a zhi' a? ²³Ə zhə a yi a mà gə'a laynsə a

vəwenə la, 'Ma ko təmə nki ghèŋ a vif' ənyè ə byivə venə. Ghèŋ lu fa a mò ashì!'

Yesò ə zif' kənyè kùmè tənkyi tə kəmbwom və bò

(Luk 6.47-49)

²⁴“Kə lə di' la no mə ndo yi a ghè zhètə ənyè venə a mà gə' lə ə ne to ando mà gə'a ghè a di' to ndo wù ə tofə yi a ghè nlu sə ə əbwom ngèŋ wen ə wye kəchi ki nà ngu'sə, ²⁵əwə ə lu shi'i, mu mə to mə fə ə cho ə ngèŋ, no əfwofə ətoğhə ə cho be nə', ali ngèŋ a yi ə faŋ ko ghè lu bəykə byi' ando kəchi ki ə ndi' mù və wye nà ngu'sə.

²⁶“Ali, mu a zhè no ndo zhə ənyè ə vwomə a venə a mà gə'a la ə mù faŋ ke ne to ando mà gə'a, ghè nà ndi' to nà kəndzìŋtə kə wi' ki a kə nlu lyè ngèŋ wen ə dyè bwom a kətə kə kəsese, ²⁷əwə ə nlu shi'i, mu mə to mə fə ə cho ə ngèŋ, no əfwofə ətoğhə cho ə be nə' ngèŋ a yi, no a zhə ko ghè fəŋ no əfəŋ ə fəynsə ghè.”

²⁸A sə di' to ando Yesò zif' mwetə ənyè na venə, ə chə zim ənòyn ə vif' vyi, ²⁹byi' ando ghè ə ko zif' to ando ndi'sə sə əso' ə vəwenə. Ghè ə nzi'i to nà wi' a ghè nki' adyò'.

Yesò chə' wi' a ghè nkwa'a nà kənsòtə kə

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

8 A ndi' ando Yesò mbwènə shi'i fa kwi pfen, nòyn vif' sə jè'è fə wen a bəm. ²Wù kənsòtə tsen vi ə gwə'tə alwi wen ashì Yesò ə gə' à wen la, “Wù sətənsən kòŋ wù chə' mo.”

³Yesò nà'sə kəvu kə wen ə kùmsə wen ə gə' la, “Kə di' ando wu gə'à, to fa kwa'a ghèn.” No a zhè kò, kənsòtə a ki mè fə a wen. ⁴Yesò mù gə' à wen la, “Kə wù a mwòm əshə'tə kənyè a kə cho à wi'. Ali dyè ə di' wen wu à pfem ngèŋ Nyìngòn be ku kəku ki a so' Mosis ngə'a la wi' to fa kənsòtə, ghè ku kəku ndi vif' ki la wù to li.”

Kətə kə vəsugyè' kə di' byimə wen

(Luk 7.1-10)

⁵A ndi' ando Yesò njè'è dyè kwen a ntè' Kàbanùm, kətə kə vəsugyè' və Luma kə tsen kə vi ə sènsə wen gə'à la ghè gyamtə wen. ⁶“Bobo, wu shyè' mò nyəŋ a ngèŋ mu ghè kwa'kə li kèn la ghè ki'i ji ə jè'è, be zhə zaf no nànto.”

⁷Yesò gə' à wen la, “Mà vi əchə' wen.”

⁸Kətə kə vəsugyè' kə bwənsə gə' la, “Bobo, mà ko kwə' wù kwen à mò a ngèŋ. Ali gə'a tò gə'a la wù shyè' mò to, a ghè a to. ⁹Mà gə'à alə byi' ando ma shyè'è a tyi vif' be ki', vəsugyè' à mò a tyi. Ma gə' à ghèn la, 'Dyè,' ghè dyè tò dyè, gə' à ghè tsen la, 'Vi,' ghè vi tò vi. Ma be gə' à wù shyè' mò la, 'Ne alə,' ghè be nè tò nè.”

¹⁰Yesò zhə kənyè kèn ə sə di' nà kəynə ə gə' à vif' vyi a və jè'è fa wen bəm li la, “Ma gə' à ghèŋ nəmwe'è la, mà ko tīmə yen wi', a ghè ki'i nki byimə ghənə, a lo'o Islel. ¹¹Ma gə' à ghèŋ la vif' lu fə, no və ghə'o fa təshə tə mbyi tètə no tətə tsəm ə vi ŋwə' a kəshi kə kəzhikə a kəshi kə fòyn Nyìngòn wenə və Ablaham nà Izik bènə Jàkob. ¹²Və lu bòŋsə dzim vunə ntu' vyi a və di' ndi' tsu,

ə vawenə fù dyù a tyi kəbəŋ kəfenəkə a və ne ndi sətə, pfi' ason vawenə." ¹³ Yesò gà' ali mù gà' à kətə kə və-sugyè' kì la, "Pfwò dyù. Və ne nè no ghò yi a wù byimə la mà zì mà nè à wù."

Tò a zhə ayi və chə', wù shyè' wen a yi.

Yesò chə' víi no və ghó'o

(Mak 1.29-34;Luk 4.38-41)

¹⁴ Yesò nè jè'è dyù kwen a ngəŋ Bità ə yen chi Bità ə wùwì nkwa'a nè fiba ə to. ¹⁵ Ghè kùmsə kəvu kə wen, wen tsu'ghə ayi mè tò a zhə ayi. Ghè lù sə shìtə fozhivə, Yesò zhi.

¹⁶ A nè sə ndi' a kəlyiŋ kə mpfwòmə, və vè nè víi à wen no və ghó'o a və nki'i zhwì byivə, Yesò gà' tò kənyù kə mù', zhwì byivə a vyi fəkə, ghè bè chə' víi və kwa'kə və no vətsem. ¹⁷ Nyù a venə nlyì kəshi ndi nyù a nshètə Isayà nlù nyò' kwə' la, "Ghè chə'li təkwa'a tə vəghəŋ bè mèsə kəzaf kə vəghəŋ fa vəghəŋ tə wen."

Nki víi a və zì və dzìmtə Yesò

(Luk 9.57-62)

¹⁸ Yesò nè yen nòyn víi a ghè ndi' à wen a mbyì, mù gà' à ndzìmtəsə bəm wen la vawenə dyanə təmə dyù a dzen mo tsen yi. ¹⁹ Sə la'tə ndi'sə so' tsen vi a Yesò ə toŋtə wen ə gà' la, "Ndi'sə, mà a dzìmtə wù ə dyù no fe a wù dyù."

²⁰ Yesò bwənsə gà' à wen la, "Məsòŋnə kii' bə' vawenə, mənyin kii' təlò' tə vawenə, ali kò Wəyn Wì' kii' kəshi ənyəŋsə kətə kə wen tsu əzhètə."

²¹ Ndzìmtə bəm Yesò tsen be vi ə gà' à wen la, "Bobo, ghəsə mà pfwò bvìmə tì' ghom a mbì mi."

²² Yesò gà' à wen la, "Vi tò vi ə ghəsə víi və pfəkə və, vawenə mbvìmə víi və pfəkə və."

Yesò nè fwof toghə bwa'

(Mak 4.35-41;Luk 8.22-25)

²³ Yesò gà' ali ə kwen a nkanu', wenə ndzìmtəsə bəm wen mù zìtə sə dyanə. ²⁴ A sə la'tə, fwof toghə tsen zìtə sə chò, no fəynsə ghè mu zìtə sə nè'è mu, mə ku'ú kwenə a tyi nkanu', ali mu Yesò sə bənə ²⁵ Ndzìmtəsə bəm wen mù dyù sə zhòmə wen gà' à la, "Bobo, lù ə bwòŋsə yès, yès a pfəkə!"

²⁶ Ghè lù ə bəm à vawenə la, "Ghəŋ fwaynə no ghò alə a? Byimə ghəŋə tyetə no nàŋ." Ando ghè ngà' ali mù kàyntə nyù a fwof yi bènə mu, myi shi chí' la kù'.

²⁷ No ndò sə dī' nè kàynə mù sə bəmə la, "Ghèn dī' nki wì' ko a tè fwof nè mu zhə wen lo?"

Yesò chə' víi və bò a və nki' zhwì byivə

(Mak 5.1-20;Luk 8.26-39)

²⁸ A ndi' ando vawenə ndyanə lò ə dyù za'a shə lo' tsenghə a və ndzàŋ nè Gàdàlin, ə bùm-tə wenə víi vət-senvə, vəbò mu və fə fa mbvìməsə. Víi a venə nki' zhwì byivə, mu və ne li vawenə sə chofə no nàŋ be lyomsə víi. Nè ali víi mù sə tyenə əchò fa ji ayi. ²⁹ Vawenə yen Yesò tò yenə ə zimə bəm a wen la, "Wù kəŋ gho fà yès a, Wəyn Nyìngòŋ ghèn? Wù vi ə ku ngə' à yès mimbu kətsi kə ngə' yès kə kwə' mu?"

³⁰ A sə ndi' ali, nòyn və ankwənyàm tsenghə zhi bo'sə a kəshi ayi, no ghó'o. ³¹ Zhwì byivə avyi sensə Yesò gà' à la, "Wù dzìmə shisè yès, wù tím yès a tyi və ankwənyàm a fà'ə."

³² Yesò gà' à zhwì byi və avyi la, "Ghəŋ dyù!" No a zhə kò və fə dyù kwen a tyi və ankwənyàm vyi və nyiŋ shi'i fa wye bəm ayi ə tso'kə a mù pfəkə.

³³ Víi a və ntsìŋə və nkənyàm a vyi nyiŋkə ə dyù a tyi ntə' shètə kənyù kì a kə chò no kə tsèm bènə kənyù a kə yi chò à víi zhwì byivə vyi. ³⁴ Víi mù fə fa ntə' ayi tò və tsèm ə dyù yen Yesò. Ne yenə wen ə sènsə wen la ghè fə fa vawenə a shə lo'.

Yesò chə' wù kənkwa'kə kə

(Mak 2.1-12;Luk 5.17-26)

9 Yesò kwen a nkanu' bwènə dyàŋ dyù a ntə' yi a ghè ntsi tsu. ² Víi vət-sen və lyì wì' vi nè wen mu ghè kwa'kə li, a Yesò, ghè nyoŋ a ghəm. Yesò nè yen byimə yi a vawenə nki'i ə gà' à wù kənkwa'kə yi la, "Kə a fwaynə a wəyn ghom. Ma lyesə li nku mbyi shəsə."

³ Ndi'səsə təsə' sə tsensə zhə ali mù sə gà' à tò a vawenə a tətyim la, "Wì' ghèn telə Nyìngòŋ."

⁴ No zhə kò, Yesò kì təkwo'tə tə vawenə mù bəm à vawenə la, "Ghəŋ kwò'tə nyù byivə alə byi' gho? ⁵ A bwa'mə kəkò, əgà' la, 'Və lyesəli nku mbyi shəsə' mu, əgà' la, 'Lu je' a?' ⁶ Ma dī' à ghəŋ luwen la Wəyn Wì' kii' adyò' a kwi nse ə lyesə ku mbyisə víi." Ghè gà' ali mù gà' à wù kənkwa'kə yi la, "lu lyi ghəm ə wu mpfwò."

⁷ Wì' ayi lu sə jè'è pfwò. ⁸ Víi nè yen ali sə fəyn no nàŋ, bè mù sə ku'sə Nyìngòŋ ando ghè ku nki adyò' a ghèn à víi.

Yesò tsu' Matiyò a nè ndzìmtə bəm wen

(Mak 2.13-17;Luk 5.27-32)

⁹ Yesò lù fa tsu sə dyù yen wì', a zhi'i wen ndi' Matiyò, ghè ŋwə' atò yi a və tinə kənsə tsu Yesò gà' à wen la, "Dzìmtə mo."

No a zhə kò, ghè lù sə dzìmtə dyù fa wen a bəm.

¹⁰ Yesò nè dyù ŋwə' a kəshi kə kəzhi a ngəŋ Matiyò, víi a və tinə kənsə bènə víi və byivə vət-senəvə, no vəghó'o bè ŋwə' wenə ndzìmtəsə bəm ə wen. ¹¹ Və Falàsi vət-senəvə yen ali mù bəm a ndzìmtəsə bəm Yesò la, "Byi' ghò a ndi'sə ghəŋ zhi wenə víi tinə kənsə bènə víi və byivə vət-senəvə a?"

¹² Yesò zhə kənyù a vawenə gà' à bwənsə bəm à vawenə la, "Wì' a ghè dī' to kò kəŋ wù kəfə. A nè kəŋə tò víi vyi a və kwa'kə. ¹³ Ghəŋ dyù kəŋ kì kənyù kənkə a Nyìngòŋ gà' à wenə ŋwà'lə la, 'Mà kusə shinsə a víi, kə ghəŋ nè shè tò nyamsə a mo.' Ma ko tə vi ə tisə víi vyi a və sə ti akayn, mà tə vi ə tisə víi və byivə."

Və bəm kənyù a Yesò byi' bamə ə chù

(Mak 2.18-22;Luk 5.33-39)

¹⁴ Ndzìmtəsə bəm ə Joyn Ku amù sə tsensə nvi li ə bəm a Yesò la, "Byi' gho a yès víi Falàsi ə bamə əchə, ndzìmtəsə bəm ə wù sə ko bamə a?"

¹⁵ Yesò ə bəm a vawenə la, lìm wùwì lə la'a víi akəshi kə lam, və vi, və a ndi dī' ghè bu dī' to tsu lo? Kətsi kə lə

vi, ə və lyi lù nà lim wùwì fa vəwenə a ntintin, ə vəwenə mu ə bamə chù.

¹⁶ “Wì’ zì kò ghè là lyì kəbàs kə ndisə kə fikə ə bà’sə ndisə musə tsu. Ghè ne ali, kə basə kə ndisə a kì a bwənsə ə tsu’mə, ə sə ə tsu’mə a zhə a yì, bè tu’tə gho’sə kəbə’ a kì a və yì bà’sə. ¹⁷ Kə là dì’ to ndəṅndəṅ ando vī’i ko timə ə wye malyè’ kenla mə to li a vəsa’ və gwè nyamsə musə. Və ne ali, ə vəsa’ a vyi sə baykə, və a gho malyè’ ə gho vəsa’. Və lèmə bəṅsə wye tò malyè’ kenla mə to li a vəsa’ və fivə. Və ne ali, ko kəfo kə a lè.”

Yesò ə lusə wàyn wùwì fa ə pfx ə be chə’u wùwì ə tsen
(Mak 5.21-43;Luk 8.40-56)

¹⁸ Yesò ə bu gà’a tò gà’a, wù ə kətu ə vī’i və Jus ə tsen ə vi ə lan̄tə a wen alwi ashì ə gà’a la, “Wyè ghom pfx li to’ luwen là ali ma kəṅ la wù vi ə kùmə wen to’ kùmə ə ndi ghè bwənsə lu.”

¹⁹ Yesò ə lu tò lu wenə ndzìmtəsə bəm ə wen ə mu sə dyè abəm ə wì’ a yì.

²⁰ To ali, wùwì ə tsen ə vi fa abəm ə Yesò, mu ghè nla’tə to alə yenə zhə ə wen, mu kwa’a a yì ə kuli ngə’ a wen a ngwə’ njüsə bə, ə kùm əsoṅ ə ndisə ə Yesò.

²¹ Ghè nà nkumə ali byimə to no la ghè sətsən kum tò ndisə wen, ə ghè a to.

²² Yesò ə ka’sə ə yen wen ə mù gà’ la, “Kə wu faynə a wàyn ə ghom. Byimə ə wu ne li wù to.” A dì’ to’ zhə yì a wùwì a yì ə to tsu.

²³ Yesò ə ne dyè za’a a ngəṅ ə wù ə kətu a yì ə kwen yen vī’i, və gho’o no alə, vətsenəvə bə’ fo, vətsenəvə dī.

²⁴ Ghè gà’a a vəwenə la, “Ghəṅ fə. Wàyn ghèn ko pfx pfx, ghè bəṅə bəṅə.” Vəwenə mu sə chye’ wen tò chye’. ²⁵ A sə ə dì’ to ando vī’i fə a kəbəṅ, ghè kwen dyè a ngəṅ ə gha’ kəvu kə wàyn a yì, no a zhə ko, ghè lu tò lu. ²⁶ So’gho kənyè a kyì ə wəṅ tò əshi ə tsəm ashə əlo’ na yì.

Yesò ə ne, vī’i və shifkəvə və bə ə bwənsə sə yenə əshi

²⁷ Yesò ə nlu li ə bè sə dyè, vī’i və shifkəvə vətsenəvə mu sə dyè tò a wenə a bəm, və bə, dzàṅ gà’a tò la, “Kusə shinsə a yès a Wàyn Fòyn Devit!”

²⁸ Ghè dyè kwen a ngəṅ, vī’i a vyə ə vi ə bùm̄tə wen tsu. Ghè bəm a vəwenə la, “Ghəṅ byimə nəm̄wè’è la mà zì ə mà ne ə ghəṅ bè yenə əshi a?”

Vəwenə bwənsə la, “Yès ə byimə a Bobo.”

²⁹ Yesò ə kùm ashì ə vəwenə ə gà’a la, “Nyìngòṅ ə nè, ə ghəṅ bwənsə ə yenə, to’ ndəṅndəṅ ando ghəṅ byimə li.” ³⁰ Vəwenə bwənsə mu sə yenə əshi. Yesò ə tensə a vəwenə la, “Kə wì’ nà zhə.”

³¹ Ali, vəwenə fə ə dyè ə mu sə jè’è shè’tə so’gho a ghèn kùmə Yesò to’ ashə əlo’ na yì ə tsəm.

Yesò chə’ wì’ a ghè nko gà’a

³² Vī’i vyi a Yesò ə chə’u li ə ne sə ə lù və be vi nà wì’ a Yesò ghè kì’ kəzhwì kə byikə, ko ghè be gà’a. ³³ Yesò dzìmə shisə kəzhwì kə byikə a kì ali, wì’ a yì ə gà’a. Ənòyn ə vī’i vyi ə sə dì’ nà kàynə ə gà’a la, “vəghəṅ ko timə yen nki kənyè alə alo’ ə Islel a shè.”

³⁴ Ali vī’i Faləsi ə sə gə’a dyè tò la, “A ku fòyn əzhwì ə byivə əku adyò’ la ghè ə dzìmə shisə əzhwì ə byivə avenə.”

Yesò ə sə kusə shinsə a vī’i

³⁵ Yesò ə sə jè’è kwenə a ntə’ sə gho’kə sə nè sə tyetəsə, zì’i a alo’ ntsentə ə vəwenə, shè’tè ntim ə jùn byi’i əfòyn ə Nyìngòṅ, bè chə’u tənkyi tə kwa’a tò tə tsəm. ³⁶ A mu sə dì’ to ando ghè yenə ənòyn ə vī’i vyi a ghè ə fə vi, ghè kusə shinsə a vəwenə byi’i ando vəwenə ə nki’ ngə’sə, sə gho’o, ko ə gyàm̄tə ə ndi’. Vəwenə ndi’ tò nè byisə njì kenə ntsìṅ. ³⁷ Ghè mu gə’a ndzìmtəsə bəm ə wen la, “Fozhivə ə dì’ a mə pfi, gho’o no alə, ali vī’i və pfi və tyetə. ³⁸ Ghəṅ jəm li a Nyìngòṅ yì a ghè dì’ tì sim la ghè tim kwù’sə vī’i və shwè’ və və fə pfi pfwo a venə.”

Vī’i vyi a Yesò ə ntsu’tə a vī’i ntim nè wen

(Mak 3.13-19;Luk 6.12-16)

10 Yesò ə nlu li ə dzàṅtə ndzìmtəsə bəm ə wen sensə njüsə bə, ə ku adyò’ a vəwenə la vəwenə ə dzìmə shisə əzhwì ə byivə bè chə’u tənkyi tə kwa’a, tò tətsəm. Ətentə ə dì’ təzhi’ tə vī’i ntim a vyi. Wù ə mbi ə dì’ Simùn yì a və ə ndzàṅ nà Bità, nè lèmə wen Andilò; nè Jems wenə lèmə wen Joyn, ə vunə Zebedi; ³ a bè dì’ Filib nè Bətòlòm̄iyà; nè Tòm̄os nè Matiyò a ghè ə tinə kənsè; a dì’ Jems ə wyè Alphuyùs nè Tàdyes; ⁴ a bè dì’ Simùn ə wu kənsim̄tə, nè Judàs Iskaliyòt yì a ghè nlu ba’lə Yesò.

Yesò ə shè’tə kənyè kì kə a vī’i ntim nè wen ne shwè’

(Mak 6.7-13;Luk 9.1-6)

⁵ Yesò ə nlu sə ə tim vī’i a venə njüsə bə ə gə’a a vəwenə la, “Kə ghəṅ dyè a əlo’ kətim; kə ghəṅ dyè a ntə’ Sàmaliyà no əmù’. ⁶ Ghəṅ bəṅsə dyè to’ a vī’i Islel vyi a və dì’ ali to nè byisə njì sə lèsə. ⁷ Ghəṅ dyè, ghəṅ nè shè’tə la, əfòyn ə Nyìngòṅ ə bo’sə li. ⁸ Ghəṅ ə shè’tə ali, chə’u vī’i və kwa’a və nè vyi a və kì’ kənsòtə, dzìmə shisə əzhwì ə byivə. Wì’ ə pfx, ghəṅ lusə wen fa ə pfx. Ghəṅ ə nki’ la ghəṅ kì’ adyò’ a ghenə to kədyàṅ, ghəṅ dyè ghəṅ ə nè ənyè na venə to kədyàṅ. ⁹ Ghəṅ sə ə dyè, kə ghəṅ we ə ko a kəmbò no fa mpfen. ¹⁰ Kə wì’ ə lyè kəmbò, kə wì’ ə lyè ndisə sə bə kò gwəsə. Kə wì’ ə lyè mbàṅ ə nyamə. Və dì’ ə ntu’mə nè wù ə shyè’.

¹¹ “Ghəṅ kwen a ntə’ kò ghè tyetə kò ghè gho’o, ghəṅ kəṅ dyè nè wì’, a ghè kì’ ntsinè ə jùn ə mù tsi tò a wenə ə ngəṅ əza’a fa zhə ghəṅ be lù. ¹² Ghəṅ kwen a wì’ a ngəṅ, ghəṅ toṅtə vī’i vyi a və dì’ tsu ə gə’a la, ‘Mbwa’mə Nyìngòṅ ə ndi’ a ghəṅ.’ ¹³ Vī’i ngəṅ a vyi ə mù shisə ghəṅ a nkàyn, ə mbwa’mə a kwen faṅ a vəwenə kətu; vəwenə faṅ kè shisə ghəṅ a nkàyn ə mbwa’mə a yì bwənə vi a ghəṅ. ¹⁴ Ghəṅ kwen a wì’ ə ngəṅ kò a ntə’, vī’i vyi faṅ kè shisə ghəṅ kò vəwenə faṅ kè zhètə kənyè kì a ghəṅ gə’a, ghəṅ nè sə lù, ghəṅ bwen dzèm shəṅsə a vəwenə. ¹⁵ Ma gə’a a ghəṅ nəm̄wè’è la ə lù ə ndi’ a kətsi kə nso’ ə Nyìngòṅ, ə ngə’ ndi’ a vī’i ntə’ a vyi chò to ando ghè ndi’ a vī’i Sodòm nè vī’i Gòmolyà.”

**Yesò ə shə'tə a vi'i ntim ə wen la və ne ə tsu' kəwə kə
vəwenə**
(Mak 13.9-13;Luk 21.12-17)

¹⁶ "Ghèn ə ki la ma timə ghèn alə, ghèn di' ə dyù ə ndi' to nə byisə nji ə ntintin nyamsə kəbo. Kə di' la ghèn ki' ə tofə to nə zhusə ali bə mbwa'mə to nə làto. ¹⁷ Ghèn tù'mə. Və lu gha' ku ghèn la və so'o bə ghòm ghèn a vəwenə a lo' so' nso'sə nə a lo alo' ntsəntəsə vəwenə. ¹⁸ Və lu gha' dyù tomə ghèn ashì ə vi'i və so' və nə təfòyn tə byi' mo, ə ghèn shə'tə ntim ə jùn ə mo a vəwenə ə bə shə'tə a vi'i ətim. ¹⁹ Və gha' ghèn ali, kə ghèn ə kaynə mbyi la ghèn dyù gə'a la gho lo, kə ghèn kayn no la ghèn dyù gə'a ale, byi'ando ghèn dyù za'a tsu, ə və shə'tə kənyù ki kə a ghèn a gə'a. ²⁰ A ko ne laynsə gə'a ə ghèn, a ne ə gə'a Kəzhwi kə Tì' ghèn əcho fa ghèn.

²¹ "Ətə' a yi lu kwə', ə wi' ə è lyi lèmə wen, ghè ku la və zhwi, ti' ə lyi wəyn, ghè ku la və zhwi. Vunə vət-senəvə lu ə nku və mpfi nə və ti' ə bə ne və ə zhwilə vəwenə. ²² Vi'i lu ə bəynə ghèn tò və tsəm byi' mò, ali mu à wensə no ndo ə za'a kəmwetə, ghè a bowə. ²³ Və tsu' kəwə ə kəy a ntə', ghèn nyi' ə dyù tò a ntə' ə kədyà. Ma gə'a a ghèn nəmwè'è la ghèn ko nə mwetə ə shwè'è ghèn a ntə'sə Islel sə tsəm kenla Wəyn Wi' ə bwənə li vi.

²⁴ "Gə'a ko ghèn ki la wəyndyə ə zizi kò ghè lə chò ndi'sə wen, ki to la wù ə shyè' ko timə ə chò ti' Shwè'. ²⁵ Kə kwə' la wəyndyə ə zizi, ghè ndi' to nə ə ndi'sə wen, bə kwə' la wù ə shyè' ə ku' kwə' ə ndi' to nə ti' Shwè'. Və sətənsən ə ndi' mù və toytə li ti ngəy nə zhi' ghè byif a nə Belzibùl, və lu toytə no vi'i ngəy la gho?

Yesò ə shə'tə wi' a və di' nfəynə wen
(Luk 12.2-7)

²⁶ "Kə ghèn be lə fəyn vi'i byi' ando kəfo ko di' a və chitə a və ko lə nso'sə, kò və lyòmte lyòmte a və lə fañ kə ki. ²⁷ Ma nyo'tə gə'a kənyù a ghèn luwen, ghèn lu gə' a ndayn a vi'i, ə tsəmtə tsəmtə, ghèn lu fə so'o a wəy. ²⁸ Kə ghèn ə fəyn vi'i vyi a və zi ə və zhwi to' kətsə' kəwen ə wi', ali mu və zi ko və zhwi kəzhwi kə wen. Ghèn nə bənsə fəyn tò Nyìngòy. Ghè ki' kədyò' ə byisə kəzhwi kə wi' nə kətsə' kə wen a zhi'. ²⁹ Gə'a ko və ba'lə mənkwalo' mbò to a fəkotə alə, ali fəmu' fə ko di' a fe zi fe za'a a nsè, a bwen tò la à kòy Tì' ghèn, ə Nyìngòy? ³⁰ No nyi'nsə kəwə ghèn no sətəsem di' mu, Nyìngòy tañtəli. ³¹ Kə la di' la ghèn ko ki' ə nə fəynə kəfo byi' ando ghèn ku'mə chò mənkwalo', mə gho'o tē ale.

(Luk 12.8-9)

³² "No ndò a ghè byimə ashì ə vi'i la ghè di' wù ə ghòm, no nkəyntè mò lə byimə a Tì' ghom a kan la ghè di' wù ə ghòm. ³³ A sətənsən no ndo mo mò ashì ə vi'i, no nkəyntè a mò lè mo wen ashì ə Tì' ghom a kan.

Yesò ə shə'tə la yi vi nè soynə
(Luk 12.51-53;14.26-27)

³⁴ "Kə ghèn nə kwò' la mà vi a nsè a shə ə nè la vi'i ə tsi nə mbwa'mə. Ma ko vi nə mbwa'mə, mà bənsə vi ə

nè la vi'i ə soynə. ³⁵ Mà vi ə nè la wəyn wùlim lu ə nsoynə ti', vunə kyì soynə wenə vəmpfi və vəwenə, vəmpfi və lim soynə kyì vunə, kyì vunə soynə vəmpfi və lim. ³⁶ Vi'i kəbəyn wi' a mbi lu ə fə tò fa wen à ngəy.

³⁷ "A kòy no ndo kòy ti' wen be nə li wen chò to ando ghè nkojə mò, mu ghè ko kwə' ə ndi' ndzìmtə bəm ə mò; à ə kòy no ndo kòy wəyn wen chò ando ghè nkòjə mò, mu ghè ə ko kwə' ə ndi' ndzìmtə bəm ə mò. ³⁸ A wüsə no ndo ke bwè'è kəntò kə wen ə dzìmtə mò, ko ghè lə kwə' ə ndi' ndzìmtə ghom. ³⁹ A mwòm sə no ndo ə tsi ə fañ, ghè a pfx; a pfx no ndo byi' mo, ə ghè a tsi fañ.

Yesò ə shə'tə wi' yi a zì ghè lə ki' ə mò'tə
(Mak 9.41)

⁴⁰ "A tù'mə no ndo nə ghèn mu ghè tù'mə nə mo, à tu'mə no ndo nə mo, mu ghè tù'mə nə wi' yi a ghè timə mò. ⁴¹ A tù'mə no ndo nə wi' byi' ando wi' a yi ə di' nshə'tə Nyìngòy, ghè a ki'i əmò'tə to nə nshə'tə Nyìngòy, à shisə tə ndo shisə wi' byi' ando wi' a yi ə di' ti akayn ashì ə Nyìngòy, ə ghè a ki'i əmò'tə ə wù kənyù kətiməkə a yi. ⁴² Ma gə'a a ghèn nəmwè'è la a ku no ndo ku te ndoy amù mə zhəmə a wi' ə mù' a ntintin nə vunə və tyətəvə venə byi' ando wəyn ə tyetə a yi ə di' ndzìmtə bəm nə mo, ghè lə ki' əmò'tə ə wen."

Joyn tim vi'i ntim ə wen à Yesò
(Luk 7.18-35)

11 Andi' ando Yesò mwètə əzi'i ndzìmtəsə bəm wen shì njüsə bò, ghè lù fa tsu sə shə'tə kənyù kə Nyìngòy be tyiftə dyù nə vi'i a ntə'sə sətənsə a Galili.

² Andi' a zhə a Joyn wù ku à mù nzhə di' a mfij nyù a wi' yi a Nyìngòy ntsu' li è ghə ə nè, ghè tim ndzìmtəsə bəm wen. Vəwenə dyù ə bəm à wen la, ³ "A di' wù yi a wù ndi'i lu vi li mu yès di'i nkə'ə wù kədyà lo?"

⁴ Yesò bwənsə gə' à Vəwenə la, "Ghèn bwènə dyù ə shə'tə a Joyn nyù a ghèn zhə be yenə. ⁵ Nfyif bwənsə yenə shi, və ngesə fwen jè'è tò a nkəyn, vi'i kənsòtə to, mpfx sə tə sə zhə shi, və bwənsə lüsə vi'i vəpfəkəvə, be shə'tə ntim jùn a vi'i a və femə. ⁶ Ghèn be shə'tə à Joyn la mbwa'mə di' a wi' yi a ghè ko mà'à byimə wen yi a ghè ki'i à mò."

⁷ Ando ndzìmtəsə bəm Joyn sə mbwènə dyù, Yesò zitə sə gə'à a nòyn vi'i vyi byi' Joyn, bəmè la, "Ghèn nlu dyù a nse zim əyen ghò? Ghèn nlu dyù əyen ə fə kəgəy a wfow chò nə'ə mu? ⁸ Ghèn nlu ədyù yen no ghò? Əyen wi' a ghè laf ə laf jùn ghè mu? Jò! Ghèn ki la vi'i a və laf nkì laf ayi lu ntsi tò a ntu'. ⁹ Ghèn shə'tə li a mò la ghèn nkəy dyù ənè ghò lo, əyen nshə'tə gho' mu? Kə di' tò a li. Mà gə' à ghèn la ghèn ndyù li yen wi' ghè chò te nshə'tə gho'o. ¹⁰ Joyn di' alə a di' wi' yi a və ə nyò'o byi' wen a njwà'lə Nyìngòy la, Yen a, ma lu tim wù ntim mò ghè dyù à wù a mbi ə shìtə jì à wù. ¹¹ Mà gə'à ghèn nəmwè'è la wi' ko təmə di' a nse a ghè chò Joyn wù ku à Amù, ali wi' yi a ghè di' bəm a so'o Fòyn Nyìngòy ə chò wen. ¹² So' Fòyn Nyìngòy kwi dyù tò nə mbi nə kədyò' fa chə' a Joyn wù ku à mù nzitə shyè'

wen, vi'i kadyò' sò'ò wenə ghə. ¹³ Nshə'təsə gho'kəsə no satsəm nè so'o Mosis ə nga'à li byi' so' Fòyn Nyìngòŋ mibu chə' Joyn wù ku à mù sə vi. ¹⁴ Ghəŋ sət-sèn kòŋ əbyimə, ghəŋ ki la Joyn ghèn dī' Elijà yi a və nlù gá' la ghə a vi. ¹⁵ No ndò a ghə ki'í ə tí'tí'í, ghə tú'ù zhətə.

¹⁶ "Ma lè zì mà shə'mə vi'í mbyi layn ghèn no nè ghò? Vəwenə dī' tò nè vunə a və demə a shi won, vətseŋəŋə ŋwə' dzàŋə gá' à vəwenə la, ¹⁷ 'Yès zhim li ndzàŋsə fwòməsə la ghəŋ ben, kò ghəŋ lè ben, mbè zhim ndzàŋsə pfx la ghəŋ di, kò ghəŋ lè di.' ¹⁸ Mà gá' a li byi'ando Joyn wù ku à mù mvi sə zhi tetə, və gá' tò vət-səm la, Ghə ki' kəzhwi kə byikə. ¹⁹ Wàyn Wì' nvi sə zhi bè nyə, və ngà' la ghə yi a ghə zhi chò, nyə chò be dī' ndoŋ wenə vi'í tinə kənsé bènə vi'í və byivə vətseŋə! tē a li tof Nyìngòŋ dī' la ghə dī' nəmwé'è à vi'í a və dzimtə wenə ghə."

Ntə'sə a və nko byimə Yesò tsu

(Luk 10.13-15)

²⁰ Vi'í ntə' shisə a Yesò ə nè ngho' nyə kaynəvə tsu tyen la vəwenə kò ka'sə tətym tə vəwenə, Yesò mù sə ghàmə vəwenə gá' à la, ²¹ "Ngə' gho' lu ndi' à ghəŋ, vi'í Kòlazin bènə ghəŋ vi'í Bèsaydà! A tu ndi' la nyə kaynəvə a və nè a ghəŋ lè la və nè a vi'í Tayle nè vi'í Sidòn, mu tɛ'ɛ bwen a vəwenə pfx'ù kəb kəchi à vəwenə təwen ə mò' fəŋchi ə ka'sə tətym tə vəwenə fa vəwenə a mbyisə. ²² Mà gá' à ghəŋ la à lu ndi' a kətsi kə nso' Nyìngòŋ, ngə' ndi' à ghəŋ chò ando ghə lu ndi' a vi'í Tayle bènə Sidòn. ²³ A ghəŋ vi'í Kabanum, ghəŋ ə kwò'tə la Nyìngòŋ lu ku'sə ghəŋ, ə ghəŋ ku' za'a a kàn mu? Kə ko dī' a li. Ghə lu mò' ghəŋ a sem zhi' byighə. A tu ndi' la nyə kaynə venə a mà nè à ghəŋ lə, la mà ə nè à vi'í ntə' Sòdòm, mu vəwenə bù dī' əza'a fa layn. ²⁴ Mà gá' à ghəŋ la, a lu ndi' a kətsi kə nso', Nyìngòŋ dī' kusə nshinsə a vi'í Sòdòm chò ando ghə lu dī' a ghəŋ."

Yesò gá' la vi'í vi à wen ə ki'í nzhətə

(Luk 10.21-22)

²⁵ A zhə ayi Yesò lù ə jìm à Tì' wen la, "Tì' ghom, Bobo a wù so'o kaŋ nè nse, mà ku kəzòŋ à wù byi'ando wu lyomtə li nyə venə fa vi'í vyi a vəwenə kwò'tə la vəwenə tofə ali ə dī' à vi'í a və dī' anə vunə və bwa'və.

²⁶ Nəmwé'è a Tì', àdī' byi'ì bòn tyim ə wù a wù kòŋ ənè alə."

²⁷ Yesò bè gá' à vi'í la, "Tì' ghom ə ku li tofə nyə tsəm à mò. Wì' zì kò ghə lè kə wàyn à bwen tò tì' wen, kò a ndi' la wì' zì ghə ki' tì' a bwen tò wàyn bènə vi'í vyi a wàyn kòŋə ə shə'tə à vəwenə.

²⁸ "Ghəŋ vi a ghəŋ byé'è ngə'sə be shyé' mbwa'kə, ghəŋ vi à mò a mà ne ghəŋ zhətə. ²⁹ Ghəŋ lyi jì shom-sə, bè zì' ntsinə ghom byi'ando mà bwa'mə be ki'í shi'sə wèn. Ghəŋ sətseŋ nè a li, ghəŋ a ki'í nzhətə à ghəŋ a tətym. ³⁰ Ji shomsə bwa'mə ə ghəŋ gha'. Kəfo ki a ma ku la ghəŋ byé'è ko dī'."

Və Faləsi vətseŋə bəm kənyə kùmə kətsi kəzhətəkə

Vəjew

(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

12 Tɛ' layn a kətsi kəzhətəkə kətsenkə, Yesò wenə ndzimtəsə bəm wen sə nchò fa sim ə asəŋ dyə tsəŋghə jìŋ sə zafə ndzimtəsə bəm wen, vəwenə sə kwà'tə tɛ' asəŋ vi pfi'í ashi yi. ² Və Faləsi vətseŋə nè yen sə gá' à Yesò la, "Yen kənyə a ndzimtəsə bəm wù sə nè a kətsi kəzhətəkə a, so'o yes ə ko byimə a li."

³ Yesò bəm à vəwenə la, "Ghəŋ ko təmə dzàŋ əzhə kənyə ki a fòyn Devit ə ne ando jìŋ nzafə wen wenə vi'í wenə? ⁴ Ghə ndyè kwèn a ngəŋ Nyìngòŋ wenə vi'í wen vi ə lyə kəbayn a və mo'ò Nyìngòŋ tsu ə zhi, à dī' mu so' ndi' la à zhi tò vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ. ⁵ Ghəŋ ko dzàŋ əzhə ando so' Mosis bè gá' à la no kətsi kəzhətəkə kə kò a kə mvi, vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ sə shyé'è kwa'a so' yi a ghə kùmə kətsi akì, ali kò kə ndi' la vəwenə ne li kənyə kə byikə kətsenkə. ⁶ Mà gá' à ghəŋ la, kənyə kə dī' a shèn a kə gho'ò chò kənyə kə ngəŋ Nyìngòŋ gho'ò. ⁷ Ghəŋ tu ki kənyə a kəshi kə ŋwà'lə Nyìngòŋ kènkə gá' à la, Mà kòŋ la ghəŋ nkusə nshinsə à vi'í chò nyamsə a ghəŋ shələ à mò. Mu ghəŋ ko gá' à la vi'í ne li kənyə kə byikə ko ndi' la vəwenə ne li. ⁸ Wàyn wì' ki' àdyo' əgà' kənyə a və zì və ne a kətsi kəzhətəkə."

Yesò chə' kwoŋ wì' a ghə mpfx

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Yesò nè gá' mwètə a li ə lù fa kəshi ayi ə dyə kwèn a ngəŋ ntsentə vəwenə tseŋ, ¹⁰ wutsen dī' tsu mu kwoŋ wen tsəŋghə pfx li. Vi'í vətseŋə sə kəŋ jì ə ghàm Yesò mù bəm à wen la, "So' lè byimə la və chə' wì' a kətsi kəzhətəkə mu ghə ko byimə lo?"

¹¹ Yesò bwənsə bəm à vəwenə la, "Wì' fa ghəŋ lè yi nki' byi wen, ghə fəŋ a nkwoŋ a kətsi kəzhətəkə ghə à fəŋ ke shisə fa tsu a?. ¹² Wì' chò byi. Kə lə dī' la so' vəghəŋ byimə la wì' ne njùŋ a kətsi kəzhətəkə." ¹³ Yesò mù gá' à wì' ayi la, "Nà'sə kwoŋ wu."

Wì' ayi nà'tə, no a zhə kò, kwoŋ ayi to bè sə dī' to nè tsəŋghə yi. ¹⁴ Və Faləsi vi lù fùkə mù dyə sə ba'tə jisə əzhwi Yesò.

Ntsinə wù shyé' a Nyìngòŋ ntsu'ù

¹⁵ Yesò nè kə kənyə a vi'í Faləsi mba'tə ənè nè wen, ə lù fa kəshi ayi. Ngwà'à wì' bo'sə wen, ghə chə' vi'í a və nkwa'kə fà vəwenə a ntintin no vətseŋ, ¹⁶ ə tənsə a vəwenə la kə vəwenə à shə'tə kənyə byi' yi a wì'. ¹⁷ Ghə ə nè a li ndi nè la kənyə a Nyìngòŋ nga'à chòsə fà nshə'tə Azayà ndi' nəmwé'è la, ¹⁸ "Ghèn dī' wì' yi a mà tsu' li la ghə shyé' à mò. Mà kòŋ wen, ghə nè mà sarjlə. Mà a ku kəzhwi kom à wen ə ghə nshə'tə à vi'í tim ando mà a so' vi'í a ji timə. ¹⁹ Ghə ko lə so'tə kənyə wenə wì' ko kəŋkə wì', wì' ko lə zhə gxi wen a nfò jì. ²⁰ Ghə lu nlutə nè vi'í a və bwa'a kò a ndi' la ghə lu ə nyàblə nè vi'í a və ko ki' ngyamtə. Ghə a ə nè tò a li əza'a fa zhə a ghə a temə ghoŋ wenə mbi ə zhi ə mu ghə so'

timaghà. ²¹ Vii' təlò' tə mbi no tətsəm lu nki tò wen la ghè bwònsə vəwenə."

Vii' Falàsi sà gà' à la Yesò shi kədyò' fà fòyn zhwi byivə
(Mak 3.20-30;Luk 11.14-23)

²² Vii' vətsenvə mù vè nè wì' à Yesò mu kəzhwi kə byikə ne li kò ghè lù ə nyenə shi kènla ghè gà' à. Yesò chə' wì' ayi ghè sà bwènsə yenə shi be gà' à. ²³ No vii' vətsəm a və ndi' tsu sà dī' nè kaynə è bèm la, "Wù lè ga'a ghèn ko dī' wàyn fòyn Devit a vəghəŋ tə nkə'tè li a?."

²⁴ Vii' Falàsi zhə kənyè akì mù sà gà' à la, "A ku fòyn zhwi byivə a dī' Belzibùl ku kədyò' à wen la ghè ndzìmə shisè zhwi byivə avenə."

²⁵ Yesò kì kwo'tə vəwenə mù gà' à vəwenə la, "No lo' kò a vii' vi kī' kəngəsə à vəwenə a ntintin be soynə təwen tə vəwenə mu lo' ayi a fəŋ. A be ndi' vii' ntə' ko kò vii' ngwa'a ngəŋ ko a vəwenə kī' kəngəsə à vəwenə a ntintin be soynə təwen tə vəwenə mu ntə' ayi ko ngwa'a ngəŋ ayi ne fəŋ. ²⁶ Satan lè mù sətsən ndzìmə shisè tò wù wen mu kə li dī' la ghè soynə tò wenə wen, so'o fòn wen ke à tìmə ale?. ²⁷ La mà lè sətsən ndzìmə shisè zhwi byivə nè kədyò' mu à kù Belzibùl à mò, vii' vəŋə sà dzìmə shisè mu à kù ndo ku àdyò' à vəwenə a? A ne dī' tò vii' vəŋə avenə la ghəŋ ə le li kənyè. ²⁸ A bəŋsə ku kəzhwi kə Nyìngòŋ ku kədyò' la mà ndzìmə shisè zhwi byivə avenə. Kə li dī' la so'o Nyìngòŋ vi li à ghəŋ.

²⁹ "Ghəŋ dī' kwò'tè la, wì' zì ghè kwen a ngəŋ wù kədyò' è gha'a shi fo wen, à bwen la ghè gha' li wù kədyò' ayi ə nkwi' a mbi mi lo? Ghè dī' nè a li, ə mu tsòŋ ngəŋ wen.

³⁰ "Ghəŋ kī la, wì' a ghè ko dī' à mò a bəm, ə li soynə mò. Wì' a ghè fəŋ ke ngyàmtè mò ə tsèntè mu ghè li sàsə sàsə. ³¹ A dī' byi' alə a ma gà' à ghəŋ la, Nyìngòŋ zì ghè ma'a no tè mbyi kò a wì' ne à wutsen kò a ghè ne à Nyìngòŋ, alì mu no ndò sətsən nè mbyi à kəzhwi kəŋwo'əkə, kò Nyìngòŋ lù mà' à mbyi wen ayi. ³² No ndò a ghè gà' à kənyè kə byikə byi' Wàyn Wì', mu Nyìngòŋ zì ghè ma'a mbyi wen ayi alì mu wì' sətsən gə' kənyè kə byikə byi' kəzhwi kəŋwo'əkə, kò Nyìngòŋ lù bè mà' à mbyi wen no tè a kəlyiŋ kèn kò a kəlyiŋ a kə lu vi."

Və nè kī nki fəkò' tò fà yi ashì
(Luk 6.42-45)

³³ Yesò bè zì' la, "Wù sətsən lyè la ashì fəkò' dī' à jùŋə ghè mu wù dī' be lyè la fəkò' a fifə dī' fə jùŋfə, è lyè la ashì fəkò' dī' à byighə mu wù dī' be lyè la fəkò' a fifə dī' fə byifə, byi' ando və nè nki fəkò' tò fà yi ashì. ³⁴ Ghəŋ zhusə byisə sènsə, kənyè kə jùŋkə ko zì kə fə fə ghəŋ a chə byi' ando ghəŋ dī' vii' və byivə. Gè chə dī' alə gà' à tò kənyè a kə fə fa tyim mu ghè lwin li nè nki nyè a vyi.

³⁵ Wu jùŋ è fəsə tò njùŋ fa tì nyè jùŋ və vi a ghè ba'tè è ghə à wen a tyim. Wu byi fəsə tò mbyi fa tì mbyisə shi a sà dī' mu ghè ba'tè li ə ghə à wen a tyim.

³⁶ "Mà gà' à ghəŋ la, à lu ndi' a kətsi kə nso' Nyìngòŋ, no ndò lu shə'tè chə wen byi' no məghò a

ghè ntimə li gà' a ghè nko dī' gà'. ³⁷ Ghəŋ lu zhi nso' ko bvè nso' tò fa kənyè a ghəŋ lu gà'."

Və sà bèmə əyen kənyè kə kaynə
(Mak 8.11-12;Luk 11.29-32)

³⁸ Ndi'səsə təso' sətsensə bènə vii' Falàsi vətsenvə gə' à Yesò la, "Ndi'sə, dī' nchwi à yès ədī' la wù lù fà Nyìngòŋ."

³⁹ Yesò bwènsə gə' la, "vii' mbyi layn ə nè nyè byivə kò və lè nghə tətyim tə vəwenə à Nyìngòŋ mù sà bèmə nchwi. Ghəŋ ko a yen ə nchwi tsen a bwen tò nchwi nshə'tè ə Jonà. ⁴⁰ Ando Jonà ntsi mətsi nta' a bèmə shè, a dī' ndəŋndəŋ ando Wàyn Wì' ne pfə ə tsi mətsi nta' a tì nse mibu lù. ⁴¹ A lu ndi' a kətsi kə nso', vii' Nenivè tìmə a kəshi kə nso' Nyìngòŋ nghàmə vii' kəlyiŋ kènə byi' ando vəwenə nzhə li zì' Jonà è ka'sə tətyim tə vəwenə fə vəwenə a mbyisə. Kəlyiŋ kènə sà kī' wù luwèn, ghè chò Jonà alì kò ghəŋ lù nka'sə tətyim təŋtə fə ghəŋ a mbyisə. ⁴² A lu ndi' a kətsi kə nso' Nyìngòŋ, fòn ə wùwi a ghè nso' li shə təlò' tèn, lu tìmə ə ghàm vii' kəlyiŋ kə luwèn byi' ando ghè nlu fə wen a lo' è jè' kəghaf kə mbi əvi zhə'tə zì' tof fòyn Sòlomùyn, alì wì' dī' a shè luwèn a ghè chò fòyn Sòlomùyn, kò ghəŋ lù zhə'tə zì' wen."

Məbwènə vi kəzhwi kə byikə
(Luk 11.24-26)

⁴³ "A nè ndi' a zhə a kəzhwi kə byikə fə fə wì' a wèn, kə dyè sà jè'è fa nse zim no tsəm kəŋ kəshi əzhə'tə tsu ə sətsən kə fəŋ ke yen, ⁴⁴ kə bwènə gə' à wen a wèn la, 'Mà a bwènə dyè tò a mo a ngəŋ yi a mà tè fə fa tsu li.' A sətsən kə nè gə' a li sà bwènə dyè è yen ngəŋ ayi ghè ndi' tò zim mu və zhèsə li è nshitə, ⁴⁵ kə bwènə dyè lyè zhwi byivə tsenəvə sòmbo, və fəyñsə chò kəwenkə, və tsèntə vi sà tsi a wèn wì' ayi. Kə nè lyè kəshi a li, wì' ayi sà fəyñsə chò ando ghè tə ndi' fa mbi. A dī' tò alə a kə lə ndi' à vii' və byivə kəlyiŋ kə luwèn."

Yesò shə'tè li wen bènə vələmè və wen
(Mak 3.31-35;Luk 8.19-21)

⁴⁶ Yesò mbu gə' à à tənòyn tə vii' a vyi a tə njè'è fa wen a bəm, li wen bènə vələmè və wen vi è tìmə a kəbəŋ sə kəŋ jì əgà' à wen. ⁴⁷ Wutsen fa ntintin nòyn ayi gə' à wen la, "Lì wù wenə vələmè vyə ti a kəbəŋ kəŋ gə' à wù."

⁴⁸ Yesò bèm à wen la, "Lì ghom dī' ndò, vələmè vwomə dī' vèndo?" ⁴⁹ Ghè bèm a li ə sù' ndzìmtəsə bəm wen è gə' la, "Lì ghom bènə vələmè vwomə dī' vii' venə. ⁵⁰ No ndò a ghè nè kənyè kī a Tì' ghom a kàŋ kəŋə mu ghè dī' lèmə ghom wùlim, dī' lèmə ghom wùwi be dī' li ghom."

Yesò mò ngəyn kùmè tì sìm
(Mak 4.1-9;Luk 8.4-8)

13 Tò a kətsi ayi Yesò fə fa ngəŋ dyè ŋwə'ə a mbyi mo sà zì' vii'. ² Vii' no vəgho'o vi tìmə ka'a wen. Ghè yen a li è kwen dyè è ŋwə'ə ati nkənu' vii' a vyi

timà a mbyì à mù. ³ Ghè shètè nyè no ghò'o à vèwenà tò a ngàynsə. Ghè zità nè ghen la,

“Wutsen nlù fù əmò' ngwà' wen. ⁴ Ghè sə mò'ò ashi tsenghə fəŋkə a kəghù kə ji mənəyin vi tsiftə ə pfi' no a tsəm. ⁵ Ashi à tsenghə fəŋkə a təwu a nse nko ghò'tə tsu ə zàŋsə fù. ⁶ Chwichwi bayn nyù' ngwà'sə fo a shisə byi'ando aghaŋ a yi nko təmè dyù a nse. Ngwà' a shisə mù zim. ⁷ Ashi à tsenghə fəŋkə a mò'sə ndzoŋsə. Ne kù' tsu ndzoŋsə a shisə ku' wenə ngwà'sə a shisə a mu'u ə tà'sə ko sə lə kwi. ⁸ Ashi à tsenghə fəŋkə a nse jùŋ ə kwi fosə no a nkàyn ə bi, zàŋsə tsenəvə nkí'i asəŋ tsu wum, tsenəvə kí' asəŋ ntəfə, tsenəvə kí' asəŋ à ta'’.”

⁹ Yesò mwètə mò ngàyn a ghen mù gà' la, “No ndò a ghè kí'i tí'tí'i ghè tú'ù zhətə.”

Yesò shètè kənyù a ghè ngà'a a ngàynsə byi' kəwenkə
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ndzìmtəsə bəm Yesò sə kwentə dyù bo'sə wen ə bəm la, “Byi' ghò a wu gà'a a vi'i a ngàynsə a?”

¹¹ Yesò bwənsə gà' à vèwenə la, Nyìngòŋ ku li tof à ghəŋ la ghəŋ nzhə kí nyè lyomtəvə vi a vè dí'i byi' so'o fòyn wen ali kò a ndi' la ghè ku li à vèwenə. ¹² Ghəŋ kí la no ndò a ghè sə kí'i kəfo və a ku kwə'sə à wen ndi ghè ntù'tə kí' ali no ndò a ghè ko kí'i kəfo və a shi tè kə-tyetə kə a ghè kí'i li. ¹³ Mà gà'a à vèwenə a ngàynsə alə byi'ando vèwenə ki shi kò vèwenə lu nyenə, zhə nyè a li kò vèwenə lu nkí la vè gà'a la ghò lo. ¹⁴ Ntìm ə Nyìngòŋ yi a nshètə Azayà nlù shètə kwə' li a vèwenə la ghəŋ lu nzhə nyè tò zhə ali kò ghəŋ lu nkí, ki shi tò ki ali kò ghəŋ lù nyenə kəfo. ¹⁵ Vi'i venə dí' mu tətəf tə vèwenə tə bwa'li. Vèwenə shwintə li tí'tí'i vèwenə be nchítə ashi vèwenə, à bwen a li mu tí'tí'i vèwenə zhə kí nyè ashi vèwenə be yenə shi a zhə ayi vèwenə bwenə vi à mò mà chə' vèwenə.

¹⁶ Yesò gà' a li mù gà' à ndzìmtəsə bəm wen la, “Njùŋ dí' a ghəŋ byi'ando ghəŋ kí' ashi əyen shi be kí' tí'tí'i əzhə kí nyè vyi a vè gà'a li. ¹⁷ Mà gà'a à ghəŋ nəmwè'è la nshètəsə sə ghò'kəsə bènə vi'i nyè timəvə dí' no vəgho'o a vè nlu li sə kòŋ əyen nyè vyi a ghəŋ yenə be kòŋ əzhə nyè vyi a ghəŋ zhə ali kò vèwenə lù yen ko zhə.”

Yesò shètè kənyù a ngàyn Tì sìm dí'i
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ Yesò bè gà' la, “Ghəŋ zhətə li kənyù kí a ngàyn Tì sìm zì'i à ghəŋ. ¹⁹ Vi'i vi a vè zhə ntìm kùmə so' Fòyn Nyìngòŋ kò vè lù nkí dí' to nè ashi ngwà' yi a ghè fəŋkə a kəghù kə ji li vèwenə zhə Deblə vi so' lu nè kəwenkə fə vèwenə a tətəyim. ²⁰ Wi' yi a ghè zhə kənyù kə Nyìngòŋ ghè zàŋsə byimə tò byimə nè sanlə ghè dí' to nè ngwà' yi a ghè fəŋkə a təwu li. ²¹ Wi' yi a ghè zhə kənyù kə Nyìngòŋ, kò kə lə kí'i aghaŋ, ghè byimə to fəntəmnə fə zhə. Ngə' nè vi ko və tsu' aghə wen byi' ga'a Nyìngòŋ no a zhə kò ghè fəŋ fa wen a byimə. ²² Ngwà'a tsen yi a ghè mfəŋkə a ti ndzoŋsə li dí' to nè wi' yi a ghè zhə kənyù kə Nyìngòŋ, ngə'sə kwi nse a shə bè nè kòŋ əkí'i ə ghò' tà'sə kənyù aki la kə kə kumə ashi a wen a ntsinə. ²³ Ngwà'a tsen yi a ghè

mfəŋkə a nse jùŋ dí' to nè vi'i vyi a vè zhə kənyù kə Nyìngòŋ ə nkí kənyù kí a kə gà'a. Kə kumə ashi ghò'oghə a ntsinəsə vi'i vətəsvə ə kumə ashi tyetəghə a ntsinəsə vətəsvə.”

Yesò mò ngàyn kùmə kəfù'

²⁴ Yesò bè mò ngàyn tsen a vèwenə la, “So'o fòynə Nyìngòŋ dí' to nè wi' a ghè nlù mò' ngwà'a jùŋ a wen a sim. ²⁵ Tə' lə ji kətsi kətsenkə vi'i beynkə no vətəsvə, wù kəbàyn ə wen tsen nyo'tə dyù wè kəfù' tsu, mù lù. ²⁶ No tə' kò asəŋ ayi mfə kwi sə mfosə kəfù' aki bè ku'. ²⁷ Vi'i shyè' ti sìm ayi bəm à wen la, Tì', gà'a kò wù tò mò' tò ngwà' asəŋ jùŋə à wu a sim ghen, nkí kəfù' ghenə tsu lè dí' mu kə lù fa fe? ²⁸ Wi' ayi gà' la, ‘kənyù a kənkə nè tò wù kəbàyn mò tsen. Vi'i shyè' wen a vyi bəm à wen la, Yès dyù ə sulə kəfù' aki?’ ²⁹ Wi' ayi bwèn-sə gà' à vèwenə la, Jò', kə ghəŋ a su luwèn byi'ando ghəŋ zì ghəŋ dyù sə nsulə, ə ntsu'tə bo'sə wenə asəŋə. ³⁰ Ghəŋ ghəsə asəŋ ayi nkwi tò a ti kəfù' əza'a fa kətsi a və a fə əpfi. A lu ndi' a kətsi ayi mà gà' à vi'i və pfi və la vèwenə tsu' kəfù' aki a mbi ə kwí' a gəsə və nè nyù' ə mù pfi asəŋ ayi pfwo ghè à mò a kàŋ.”

Yesò mò ngàyn kùmə shi fəkò' fə mostəd
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesò bè mò ngàyn tsen à vèwenə la, “So'o Fòyn Nyìngòŋ dí' tò nè shi fəkò' fə mostəd, a wi' nwe à wen a sim fə sə kwi. ³² A nè ndi' a zhə a və we fəkò' a fənə, shi yi tyetə chò no ghò ayi ali ghè nè kwi ku' fəkò' fi sə ghò'o chò no nkò' ntsəm. Mənəyin mù sə vi bwomə təlò' tə vèwenə ayi a tətəm.”

Yesò mò ngàyn kùmə fəshìŋ
(Luk 13.20-21)

³³ Yesò be mò ngàyn tsen à vèwenə la, “So'o Fòyn Nyìngòŋ dí' tò nè fəshìŋ a wùwì nè ghè lyè wè a ti kəbayn no kə ghò'o la kə ku' ə sə fìŋə əza'a fa zhə a kə a ku' no kətsəm.”

³⁴ Yesò nzi'i nyè avenə no tsəm a vi'i tò a ngàynsə, ghè ko nshètə kənyù à vèwenə no kə mù' kənkə ghè mò a ngàyn. ³⁵ Ghè ə nè alə ndi nè la nyè vyi a Nyìngòŋ ngà'a chò fə nshètə ghò'o ndi' nəmwè'è la, “Mà lu ngà'a à vèwenə a ngàynsə. Mà lu nshètə nyè à vèwenə a wi' nko ntìmə kí no fa tə' a və nshìtə mbi.”

Yesò shètè kənyù a ngàyn kəfù' yi ngà'a

³⁶ Andi' a zhə a Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen ə mò'tə li nòyn vi'i ə bwènə kwen a ngəŋ, vèwenə gà' à wen la ghè shètə kənyù a ngàyn ə kəfù' yi zì'i.

³⁷ Yesò gà' à vèwenə la, “Wi' yi a ghè nwe ngwà' jùŋə li dí' Wàyn Wi'. ³⁸ Sìm yi dí' mbi, ngwà' jùŋə yi dí' vi'i vyi a vè dí'i a ti So'o Fòyn Nyìngòŋ, kəfù' kí dí' vi'i vyi a vè dí'i a ti so' Deblə. ³⁹ Wù kəbàyn yi a ghè nwe kəfù' kí dí' Deblə, zhə məpfi dí' kənsèsə kə mbi, vi'i a və pfi dí' ntsìŋsə ngəŋ Nyìngòŋ. ⁴⁰ Ando və ne zhùŋtə kəfù' a sìm və nyù'ù àdì' tò a li a vè lu nè a vi'i avenə a kənsèsə kə mbi. ⁴¹ Wàyn Wi' lu tím ntsìŋsə wen ə sə fə vi ə tsèn-

tè shisè víí vyi a vè nè la víí ne mbyi bènè víí vi a vè nè mbyi fà wen So' fòyn, ⁴² è mò' vawenè a kashi kè zhì' è vawenè nlyunlyun di be pfi'i asonj. ⁴³ Víí kanyè kè timakè lu mbaynè a tɛ' ayi tò nè chuzhɛ a kashi kè fòyn Tì' vawenè. No ndò a ghè kii' ti'iti'i ghè tu'ù zhètə."

Yesò mò ngayn kùmè gho'

⁴⁴ Yesò gà' la, "So' Fòyn Nyìngòn di' tò nè gho' tsen-ghè a wì' ndyè kwè' a sim a vè nwè è lyòmètə tsu, è bwènè pfwo, kanyè ki sè fwomə à wen a wèn no nànto, ghè dyè è ba'lə no ghò ayi a ghè nkii' è vi zen sim ayi."

⁴⁵ So' Fòyn Nyìngòn be di' to nè wù mbà'ankùm a ghè njè'è kəŋə təfo tə jùntə. ⁴⁶ Zhɛ a ghè yenə ashì fo tsen-ghè a ghè bònè no a nkàyn, ghè bwènè pfwo è ba'lə no ghò a ghè nkii' è dyè zen.

Yesò mò ngayn kùmè fəlam

⁴⁷ So' fòn Nyìngòn bè di' tò nè fəlam a wì' mò'ò à mù è tənki tə shəsə tə kwen tsu tò tətsəm, ⁴⁸ fə nè lwìn, víí vyi a vè ku shəsə gùfə shisè a bəm sè tetè shəsə jùŋəsə we a vawenə nkyèsə, mà'ə sè byisə. ⁴⁹ Kə lu ndi' tò a li a kənsèsə kə mbi. Ntsɛŋsə ngəŋ Nyìngòn sə lu vi è tetè shisè víí vè byivə fa ntintin víí kanyè kə timakə, ⁵⁰ è mò' vawenə a kashi kə zhì', vawenə nlyunlyun di be pfi'i asonj tsu.

Víí mo Yesò a Nazalèt

⁵¹ Yesò gà' a li è bəm à ndzìmtəsə bəm wen la, vawenə zhɛ li ki nyè avenə lo? Vawenə byimə.

⁵² Ghè mù gà' à vawenə la, "Ndi'səsə təsə' shì a sè zì' li è ki kanyè ki a Sò' Fòyn Nyìngòn di' wenə ghè, di' mu vè se li tò nè ti ngəŋ yi a ghè kii' gho' wen à wen a kəntu' sə shisə fo fivə nè muvə fa tsu shyè'è nè wenəvə no tsəm."

⁵³ Yesò ne mwètə ngaynsə a sènsə è lù fa tsu, ⁵⁴ bwènè pfwo a ntè' yi a ghè nkwi tsu sè zhəsə zì' víí alo' ntsèntəsə vawenə, vawenə sè di' nè kaynə è sè bəmè la, "Wì' ghèn lyè nki tof ghenə bè nè kədyò' kènkə fa fe? ⁵⁵ Ga'a kò ghè di' tò no wàyn wì' yi a ghè komə fo lè? Ga'a kò zhì' li wen di' Mèli, vèlèmè vè wen vè lumə di' Jems, nè Josèf nè Simon bènè Judàs? ⁵⁶ Ga'a kò vèlèmè vè wen vè ki tsi tò no a ntè' a shè? Ghè lè lyè tof ghenə fa fe bènè kədyò' sè nè nki nyè venə a?"

⁵⁷ Vawenə gà' a li mù zìtə sè bəynè wen.

Yesò mù gà' à vawenə la, "Və lu ngumlè nshè'tə Nyìngòn no fe əchò tò víí kashi a ghè fə fa tsu bènè ngwa'a ngəŋ wen." ⁵⁸ Yesò nko ne nyè kaynə gho'və a Nazalèt by'ando víí vi nko kòŋ əbyimə.

Və zhwi Joyn wù ku à mù

(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

14 Andì' a tɛ' a Helòd a ghè nsò'ò shə Galilì nzhè so'gho byi' nyè a Yesò è nè, ² ghè gà' à víí shyè' wen la, "Ghèn lutè di' tò Joyn wù ku à mù a ghè bwènə li nlu fa pfɛ. A lè kanyè a kə nè ghè sè kii' kədyò' ənè nyè venə alə."

³ A nsə ndi' a li mu à ngà'a tò wen la vè gha' Joyn wù ku à mù kwi' wen è mò' a mfɛŋ. Ghè nè a li ando wen Helòd nghan' shì Helodiyas wì lèmə wen Filib, Joyn mù sè taŋmə. ⁴ Ngə' yi ndi' la, Helòd nlu li ləm Helodiyas ali Joyn fəŋ sè kùmtə tò kùmtə à wen la, "Wù ne li kanyè kə byikə, so' ko byimə la wù lam wùwì ghèn a di' wì lèmə wù." ⁵ Helòd nkəŋ əzhwi Joyn ali sè fànè víí by'ando vawenə nlyè Joyn anè nshè'tə gho'ò Nyìngòn.

⁶ A lù sè ndi' ando vè nzhi kətsi kə bwi Helòd, wàyn wùwì Helodiyas vi sè benə fa shi víí, kanyè ki sè fwomə a wèn Helòd no nànto. ⁷ Helòd mù ghè wenè wàyn wùwì a yi a mə kəyn gà' la, "Mà a ku no ghò yi a wu bəmə a mò."

⁸ Li wàyn a ghèn nyo' nàmtə wen è gà' la ghè gà' tò la ghè kəŋ la vè ku kəŋ kə Joyn wù ku à mù à yi a kye' tyetə tò a zhɛ ayi.

⁹ Fòn Helòd sè she'kè no nànto ali è gà' la vè tin kəŋ kə Joyn wù ku à mù vi nè kəwenkə kù a wàyn wùwì ayi. Ghè nè a li by'ando ghè nsə di' mu ghè zhì li məkəyn a shi víí ghayn wen. ¹⁰ Ghè gà' vè dyè a ngəŋ mfɛŋ tin kəŋ kə Joyn, ¹¹ bwènè vi nè kəwenkə a ti kye' tyetə kù a wen ghè dyè kù à li wen. ¹² Ndzìmtəsə bəm Joyn dyè lyè bvenə wen dyè bvimə mù dyè shè'tə kanyè aki à Yesò.

Yesò zhis víí nkamsə tàyn

(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Yesò nè zhè kanyè a vè ne à Joyn wù ku à mù lyè nkənu' wenè ndzìmtəsə bəm wen sè lù dyè a kashi kò wì' di' tsu. Víí nè zhè la ghè lù li è fùkè fà vawenə a ntè'sə no vəgho'ò sè dzìmtə dyè nè wen to a kəghè.

¹⁴ Andì' a zhɛ a Yesò mfɛ a wèn à mù ghè yèn nòyn víí no gho'ò è kusə nshinsə à vawenə mù sè chɛ'və víí vək-wa'kəvə a vè ndi' à vawenə a ntintin.

¹⁵ A nè sè ndi' a zhɛ mpfwomə, ndzìmtəsə bəm wen sè vi gà' à wen la, "Zhɛ dyè li no alè kènla kashi kèn kə bɔ'sə a ntè' tsen, kə bòn la wù gà' à víí venə vawenə bwenə dyè a ti ntè'sə è zèn fozhivə fa tsu è zhì."

¹⁶ Yesò bwènsə gà' la "Vawenə kò di' pfwo, no nkàntə ghèŋ ku kəfo vawenə zhì."

¹⁷ Vawenə gà' à wen la "Yès kii' tò təghif tə kəbayn kə məka tə tàyn nè shəsə sè bə."

¹⁸ Yesò gà' la "Ghèŋ vi nè wen vè à mò." ¹⁹ Ghè mù gà' à nòyn víí vi la vawenə nɔwɛ'tə dyè a agəŋ. Ghè bè mù shì təghif tə kəbayn kə məka ti tə tàyn bènè shəsə shì sè bə è ki kù'sə nè kəŋ kù kəzòŋ a Nyìngòn, byè' kəbàyn aki tsèntə kù a ndzìmtəsə bəm wen la sè gətə à víí a vyi. ²⁰ Vawenə zhì kwi' no vətsəm. Ndzìmtəsə bəm wen sè bɔŋtə byè' vi a vè mfaŋè vè lwìn a nkyèsə njèsə bə. ²¹ Víí a vè nzhi fozhivə a vyi nzà'ə dyè a nkamsə tàyn. Və kò ntəŋ vunə bènè ki.

Yesò jè' a kwi à mù

(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

²² Víí vi nè zhì mwètə no a zhè kò Yesò gà' à ndzìmtəsə bəm wen la sè kwen a nkənu' è tim è dyè à ndzèn à mù tsen yi, ghè fəŋ a bəm nè la víí mpfwò.

²³ Ando ghè ngà'ə víí sè mpfwò, ghè lù ku' a kwi pfen

tò wen nyiñ əjìm. Tɛ' sə nji vi ghè di' tsu tò wen nyiñ.
²⁴ A ndi' a zhɛ ayi mu nkanu' yi a ndzìmtəsə bàm wen sə nkwen tsu li sè di' mu ghè dyè li no kəghaf a ti à mù. Mu sə nè'ə nkanu' ayi no nànto byi'ando fwof mbòñsə vi fà vəwenə a mbi.

²⁵ A ne sə ndi' a nlaynə ətə', Yesò lù sə jè'è dyè a kwi à mù ədyè yen ndzìmtəsə bàm wen. ²⁶ Vəwenə nè yèn ando ghè jè'è vi a kwi à mù. Vəwenə sə di' nè fàynə no nànto ə mù sə zìmə di gə'à la "A di'i mpfɛ nse."

²⁷ No a zhɛ kò Yesò gə' à vəwenə la, "Ghèñ gha'a tə-tyim təñtə! à di' mo, kə ghèñ à fwəyn."

²⁸ Bità mù gə' a wen la, "Bobo! a zhɛ a di'i wù nəmwe'è, wu gə'a mà jè' a kwi à mù vi yèn wù."

²⁹ Yesò gə' la, "vi" Bità fɛ fa ti nkanu' yi sè jè'è dyè a mbyɛ Yesò tò a kwi à mù. ³⁰ A sə ndi' ando ghè nyènə ando fwof nchò nè'ə mu fwəyn vi à wen, ghè zitə sə shwemə shi'i a ti à mù. Ghè mù zìmə di la, "Bobo, bwòñsə mo."

³¹ No a zhɛ kò Yesò na'sə kəvu è gha'a wen è bèm à wen la, "Byimə wu tyetə no nànto. Byi' ghò a wù yi momè mò a?" ³² Vəwenə bwènə kwèn a nkanu', no a zhɛ kò fwof yi bwa'. ³³ Ndzìmtəsə bàm wen shisə a sə ndi' a nkanu' mù sə gumlə wen gə'à la, "Nəmwe'è, wù di' wəyn Nyìngòn."

Yesò chɛ' vi'i a ntə' Gènesalèt

(Mak 6.53-56)

³⁴ Vəwenə tim mu è za'a a ntə' Gènesalèt, ³⁵ vi'i yèn Yesò è ki wen tsu è tim è shə'tə a vi'i no vətsəm a ti lo' ayi la vi'i lyè vi'i vəkwa'kəvə è vi nè vəwenə a wen no vətsəm. ³⁶ Vəwenə sensə wen la ghè ghəsə vi'i vəkwa'kəvə vi və nkùmsə tò su ndisə wen. Ghè kye no məndo a ghè nkùmsə su ndisə wen to.

Kəngùmə byi' ntsinè lo' bènə so' Nyìngòn

(Mak 7.1-13)

15 Vi'i Faləsi bènə ndi'səsə təsə' sətsensə lù fa Jelusalèm ə vi yèn Yesò ə bèm à wen la, ² "Byi' ghò a ndzìmtəsə bàm wù sə ko tsi ntsinè vət'i və vəghəñ a? Vəwenə nè mbɛ'sə nzhi kò vəwenə lə shù avu vəwenə."

³ Yesò bwènsə bèm à vəwenə la, "Byi' ghò a ghèñ kwà'à so' Nyìngòn byi' ntsinè lo' vəghəñ a? ⁴ Nyìngòn nga'à li la, Zhɛ gɛ t'i wù wenè li wù! bè gə' la, No ndò a ghè te t'i wen ko li wen, və di'i zhwi wen. ⁵ Ghèñ sə bòñsə z'i la, w'i zì ghè tyen kəfo fà t'i wen ko li wen a ghè yi ndi' gyəmtə wen tsu tò byi'ando ghè nghɛ li la yi a ku kəfo akì à Nyìngòn. ⁶ Ghèñ di' ji a ghèñ əchò fa tsu ko ghèñ ə di' gumlə a t'i' ghèñ ko li ghèñ. A di' a ji aghèn a ghèñ tyenə kənyè kə Nyìngòn tsu byi' ntsinè lo' ghèñ. ⁷ Ghèñ vi'i kəmbɛlè venə Nshə'tə Azayà ngə'a tò nəmwe'è ando ghè nshə'tə ntim Nyìngòn byi' ghèñ la, ⁸ Vi'i venə ghə'sə mò tò nè chɛ, ali tətəyim tə vəwenə tə di' kəghaf fà mò. ⁹ Vəwenə ghə'sə mò tò kədyàñ kədyàñ byi'ando vəwenə di'sə təsə' mu a shìtə vi'i ə ghɛ la à di' təsə' tyomtə?"

Yesò shə'tə nyè vyi a və nè la kə w'i' ndi' wu laynə

(Mak 7.14-23)

¹⁰ Yesò gə' a li è dzəntə nòyn vi'i vi, vəwenə vi, ghè gə' à vəwenə la, "Ghèñ zhɛtə nkì. ¹¹ A ko di' kəfo kì a kə kwènə à w'i' a chù a kə nè la kə w'i' ndi' wu laynə a ashì Nyìngòn, à bòñsə di' nyè vyi a və fɛ fà wen a chù."

¹² Ndzìmtəsə bàm wen sə nè gə' a wen la, "Wù yi gə' a li vi'i Faləsi sə fwisə tin." ¹³ Yesò bwènsə a gə'à shə'ə ghè a vəwenə la, "Və ne tsu' no ghò a ghè kwi ku'u kènla a wè T'i' ghom a kàñ. ¹⁴ Ghèñ ghəsə vəwenə tò a li, vəwenə di' mfyɛf ali kəñ ndi' ji a vətsənvə. Kənyif kə sətsən ə ndi' ji a kətsenkə, vəwenə à tsèntə fəñkə a nkwoñ no vətsəm."

¹⁵ Bità gə' à wen la, "Shə'tə kənyè a ngəyn ghèn zi'i à yès."

¹⁶ Yesò bèm à vəwenə la, "La mbo tə tofə təñtə bò bu bwa'a tò nè tə vi'i vətsənvə mu? ¹⁷ Ghèñ ko yenə la no ghò a w'i' zhi ə shi'i à wen a bèm kə be chò fɛ fà wen a wèn, ¹⁸ ali nyè vyi a və fɛ fa w'i' a chù di' mu və lù fà wen a tyim, à di' nyè a vyi a və nè la kə w'i' ndi' wu laynə. ¹⁹ Kwò'tə byighə fù tò fà w'i' a tyim nè nyè byivə tsenəvə anə ə zhwi, ə ntsi nè wùwi ko wùlim a ko di' yè nè dzìmtə ki, nè tsoñə, ə ndi' wùkəwam à w'i' a kətsə be gə'à nyè byivə tsenəvə byi' w'i'. ²⁰ A le nyè vyi a və nè kò w'i' ndi' wu laynə ashì Nyìngòn, a ko di' a zhɛ a w'i' zhi kènla ghè shù li avu wen ando ntsinè lo' vəghəñ ə kəñ."

Wùwi kətim tsen di' byimə wen à Yesò

(Mak 7.24-30)

²¹ Yesò gə' a li è lù fa tsu ə dyè a shə lo' yi a ntə' Tilè nè Sidòn ndi' tsu.

²² Wùwi Kanà tsen a ghè ntsi bo'sə tsu vi à Yesò mù sə zìmə di gə'à la, "Kusə nshinsə à mò a Bobo, wəyn fòyn Devit! Wəyn ghom wùwi yenə ngə' no nànto byi'ando ghè k'i' kəzhwi kəbyikə."

²³ Kò Yesò lù gə' kənyè a wen. Ndzìmtəsə bàm wen sə vi a wen mù sə sensə wen gə'à la, "Dzìmtə wen fa vəghəñ a bàm. Ghè jè'è zìmə alə chí'sə t'i'ti' vi'i."

²⁴ Yesò gə' à wùwi ayi la, "Nyìngòn tim mo tò à vi'i Islel vi a və di' tò nè byisə vəñjì sə lekəsə."

²⁵ Wùwi ayi kwentə vi gwə'tə alwi wen a nse è gə' la "Bobo gyamtə mo."

²⁶ Yesò gə' à wen la, "Kə ko bòñ la və lyi fozhivə vunə è mò' à bəsə."

²⁷ Wùwi ayi byimə è gə' la, "Bobo, mà ki li a li, ali ti ngèñ nè nzhi, byè' fo fəñkə bəsə sə boñtə zhi."

²⁸ Yesò mù gə' à wen la, "Wù di' wùwi a byimə wu to, Nyìngòn a nè kənyè a wù kəñ." Yesò gə' a li wəyn wen yi to tò a zhɛ ayi.

Yesò chɛ' vi'i no və ghə'o

²⁹ Yesò lù fa kəshi ayi sə jè'è dyè fa mbyɛ mo Galili, ə dyè ku' a kwi pfen mù shi'i ηwɛɛ a nse. ³⁰ Ngwà'à vi'i sə vi a wen. Vəwenə mvi nè vi'i və kwa'kəvə vəwenə, və ngesə fwen, mfyɛf, vi'i kənkwa'kə, və bibì bènə vi'i a və

nkwa'a nè tənki tə təkwa'a no tətsem. Vəwenə è mvi nè vəwenə a li ghə ashì Yesò la ghè chə' vəwenə. ³¹ Vii' vi sà di' nè kaynə ando və nyenə la bibi sà bwənsə gə'a, və ngesə fwen nè vi' kənkwa'kə be bwənsə jè'è tò a nkayn, bènə la nshif nsə bwənsə yenə shi. Vəwenə yen a li sè ghə'sə Nyìngòŋ vi' Islel.

Yesò zhis vi' və chò nkamsə kà'
(Mak 8.1-10)

³² Yesò mù dzàŋ ndzìmtəsə bəm wen è gə' à vəwenə la, "Nshinsə ku mò à vi' venə. Vəwenə tsi li vəghəŋ vəwenə a mətisi nta' luwèn, ali kènla vəwenə təmè zhì kəfo. Ma ko kòŋ əgə' la vəwenə bwènə mpfwo nè jìŋ. Wì' zì ghè fə bwa', ashì wen fen ghè fəŋ a jì."

³³ Ndzìmtəsə bəm wen sà bəm à wen la, "Vəghəŋ lè zì vəghəŋ lyi fozhivə fa fe a shə, kəshi kèn kə di' a bəm ə və kwə' ə zhis ghèn nòyn vi' tsu a?"

³⁴ Yesò bè bəm à vəwenə la, "Ghəŋ kì' təghif tə kəbayn tə məkə təshə'?" Vəwenə gə' la, "Yès kì' təghif la sòmbo nè məshütə tò nshə' alə."

³⁵ Yesò mù gə' à vi' vi la vəwenə ŋwə'tə a nse.

³⁶ Vəwenə nè ŋwə'tə, Yesò shi təghif tə kəbayn tə məkə titə sòmbo nè məshütə mi è kù kəzòŋ à Nyìngòŋ mù byə'è kù à ndzìmtəsə bəm wen, vəwenə mù gətə dyè à vi' vi. ³⁷ No ndò zhi kwi'. Ndzìmtəsə bəm wen sà borjə byə' a və mfəŋkə və lwin a nkyèsə sòmbo. ³⁸ Vii' a və nzhi ndi' ləmə nkamsə kà' mibu ki nè vunə a və ndi' tsu.

³⁹ Yesò gə' vi' a vyi sə mpfwo ghè kwen a ti nkənu' ə dyè a shyə lo' Magadan.

Vi' bè kəŋ əyen kəchwitə
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

16 Vii' Faləsi bènə Vəsadüsis vətseŋvə vi à Yesò sə kəŋə jì əgha' wen fa tsu mù gə' la ghè ne kənyè kə kaynə kə kətsen kə ədi' kəchwitə la kədyò' kə wen kə lù fà Nyìngòŋ. ² Yesò gə' à vəwenə la, "Chəzhe nè mbəsə nshwè kəŋ sà bəŋə, ghəŋ ə gə'a la shi lə bòŋ a bo'òŋgəŋ. ³ A sətseŋ tə'ə layn shi nghwə'ə, ghəŋ gə'a la ghə a vi layn. Ghəŋ kì ki kəbəŋ, ghəŋ shə'tə kənyè a kə a fə, ali ko andi' la ghəŋ zì ghəŋ kì la chwitə a və fə luwèn ə shə'tə la ghò lo. ⁴ A di' tò kəlyiŋ kə byikə anə kènka a kə ko ghə tyim wen à Nyìngòŋ a kə zì kə mbèmə kəchwitə. Ghəŋ ko a yen kəchwitə kətsenkə əchò tò nchwi Jonə." Ghè gə' a li è lù mò'tə vəwenə.

Yesò pfàntə byi' zii' vi' Faləsi bènə Vəsadüsis
(Mak 8.14-21)

⁵ Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen nè sə dyàŋ a ndzèn mo tseŋ yi, ndzìmtəsə bəm wen sə lyèsə əlyè kəbayn kəməkə, ⁶ nè dyàŋ za' tsu, Yesò gə' à vəwenə la, "Ghəŋ tu'mə kùmə fəshìŋ fə vi' Faləsi bènə Vəsadüsis."

⁷ Ndzìmtəsə bəm wen shisə sə bèsə kənyè akì à vəwenə a ntintin gə'a la, "Ghè gə'a alə byi'ando vəghəŋ yi lyèsə əlyè kəbayn kəməkə."

⁸ Yesò kì kənyè a vəwenə mbèsə à vəwenə a ntintin mù bəm à vəwenə la, "Byimə ghəŋ bwa' ghò alə a, byi' ghò a ghəŋ ə gə' à la à di' byi'ando ghəŋ ko kì' kəbayn

a? ⁹ Kə lè di' la ghəŋ ko təmə kì kənyè mu? Ghəŋ ko bè kwò'tə ando mà nzhisə vi' vi nkamsə sə tàyŋ nè təghif tə kəbayn tə məkə tə tàyŋ? Ghəŋ mborjə byə' vi a və mfəŋə və lwin a nkyèsə sə shə' li? ¹⁰ Ghəŋ lyesə li vi' vi nkamsə sə kə' a ma nzhisə nè təghif tə kəbayn ti sòmbo? Ghəŋ mbòŋtə byè' vi a və mfəŋə və lwin a nkyèsə sə shə' li. ¹¹ A nè ghò a ghəŋ ko kì la mà ko yi ngə'a à ghəŋ byi' kəbayn a? Ghəŋ tu'mə kùmə fəshìŋ fə vi' Faləsi bènə Vəsadüsis."

¹² Ghè gə' a li ndzìmtəsə bəm wen sə mù kì la ghè ko yi ngə'a byi' fəshìŋ fə kəbayn ali la ghè ngə'a kùmə zii' vi' Faləsi bènə Vəsadüsis.

Bitə shə'tə wì' yi a Yesò di' wen
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Yesò lù dyè a shə lo' tsəŋhə a ntə' Sisaliyà, Filibàŋ ndi' tsu wenə ndzìmtəsə bəm wen mù bəm à vəwenə la, "Vi' gə' à la Wəyn Wì' di' ndo?"

¹⁴ Vəwenə bwənsə gə' la, "Vi' vətseŋvə gə'a la wù di' Joyn wù ku à mù, vi' və tseŋəvə gə'a la wù di' nshə'tə Elijə, vətseŋvə be gə'a la wù di' nshyətə Jèlimayə ko nshyətə ghə'o tseŋ."

¹⁵ Yesò bəm à vəwenə la, "Nkàntə ghəŋ gə'a la ma di' ndo?" ¹⁶ Simon Bitə bwənsə la, "Adi' ə wì' yi a Nyìngòŋ ntsu' li è ghə, wəyn Nyìngòŋ yi a ghə fəŋə tò ghan mù' li."

¹⁷ Yesò mù gə' la, "Mbwa'mə di' à wù a Simon wəyn Jonə, byi'ando a ko shə'tə Wùmənsòŋ nshyətə kənyè kènka la wu gə' a li, à di' Tì' ghom ə Nyìngòŋ yi a ghè di' a kəŋ. ¹⁸ Mà sə gə'a à wù a Bitə la zhi' ntsu' di' ə ngu', à di' a kwi ngu' ayi a mà ne bwom ngəŋ ntsəntə ghom. Kədyò' kə pfə kə ko lə to chò ngəŋ ayi. ¹⁹ Ma ku nzàs kə so'o fòyn Nyìngòŋ à wù. No ghò a wù byimə a kwi nse mu Nyìngòŋ a byimə a kəŋ, wù be tyen no ghò a kwi nse mu Nyìngòŋ be a tyen a kəŋ."

²⁰ Yesò gə' a li mù tyiftə ndzìmtəsə bəm wen la kə vəwenə lə shə'tə à wì' la yi di' Wì' yi a Nyìngòŋ ntsu' li è ghə.

Yesò shə'tə la yi ne yen ngə' kə'a pfə
(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Yesò zìtə tò a zhə ayi sə shə'tə a ndzìmtəsə bəm wen la, "Yi di' dyè a Jelusalèm ə yen ngə' ghə'o fa avu vəchə', tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ bènə ndi'səsə təso', və zhiw wen à nè sə ndi' mətisi nta', Nyìngòŋ lusə wen fa pfə."

²² Bitə gùftə wen a bəm sə ghàmə wen gə'a la, "Nyìngòŋ bu'sə la kə nki kənyè alə lə fə à wù a Bobo."

²³ Yesò fu'tə gə' à Bitə la, "Bwènə fà mò a bəm a Satan, wù tà'sə mò. Wù ko kì' kwò'tə Nyìngòŋ. Wù kwò'tə to nè wì'."

²⁴ Yesò gə' a li mù gə' à ndzìmtəsə bəm wen la, "No ndò a ghè kòŋ ə ndzìmtə mò di' tyen wenə wen, bwè'è kəntò kə wen ə dzìmtə mò. ²⁵ No ndò a ghè mwòm'sə ə ntsiŋ sò kətə wen mu ghə a lè, no ndò a ghè le sò kətə wen byi' mò a bwòŋ. ²⁶ Wì' lè zì ghè se no ghò a zhə a ghè kì' mbi ghèn no tsèm, ali kəzhwi kə wen kə le a? Wì' lè zì ghè zen sò kətə wen no nè ghò? ²⁷ Mà gə' alə

byi'ando Wàyn Wì' sè la'tə bwènə vî a tî baynə gho' ghè tî' wen wenə ntsɛɛsə wen ndi ku no mo'tə ndo ando ghè tə nshwè'è. ²⁸ Mà gǎ'à à ghèn nəmwè'è la vî'î vət-senvə dî' a shèn luwèn a vəwenə ko lə pɸə no a mpfen əza'a fa tɸə a vəwenə lu yen Wàyn Wì' ghè bwènə vî anə fòyn."

Kè' ə Yesò kwitə a kwi pfen

(Mak 9.2-13;Luk 9.28-36)

17 A sə ndi' a bəm mətɛsi ntɸfə, Yesò lyè Bità nè lèmə wen ə Jems nè Joyn wenə vəwenə ku' a kwi pfen dyèfə a wì' ko ndi' tsu. ² Vəwenə nè ku' za'a tsu kè' ə Yesò bvütə kwitə sè baynə to nè chuzhə. Ndisə wen sə ka'sə sè fəfə alə ɲwǎntə. ³ Tò a zhɸ ayi Mosis wenə Elijà fù à vəwenə a kè' sè gǎ'à wenə və Yesò. ⁴ Bità mù gǎ' à Yesò la, "Kə boɲə li a Bobo ando vəghəɲ dî' a shèn. A zhɸ a wu kòɲə, mà bwòm tətə tə ta', wu nkî'î mù', Mosis kî'î mù', Elijà be kî'î tsenghə."

⁵ Ando ghè mbu gǎ'à mbò' fəfə tsen shî'î chî' vəwenə. Gè fù fa tsu ə gǎ' la, "Ghèn dî' wàyn kòɲ mò. Mà sanlè byi'î wen no a nkǎyn. Ghèn ə nzhɸ fà wen."

⁶ Ndzimtsə bəm Yesò sə nè zhɸ gǎ' a ghèn sè fàynə no nǎnto, fəɲkə a nse apɸə'apɸə'. ⁷ Yesò vî kùm vəwenə ə gǎ' la, "Ghèn lukə, kə ghèn be fàyn." ⁸ Vəwenə tsò'sə ashî vəwenə sə ki mu Yesò sə dî' to wen nyiɲ.

⁹ Vəwenə nè sə mbwènə shî'î fa kwi pfen yi Yesò tyi'ftə vəwenə la, "Kə ghèn à shə'tə kənyè kèn a ghèn yenə lə à wì' əza'a fa tɸə a Wàyn Wì' lə pɸə və lusə wen fa pɸə."

¹⁰ Ndzimtsə bəm wen sə bəm à wen la, "Byi'î ghò a ndi'səsə təsò' sə gǎ'à la à dî' ne vî Elijà a mbi wì' yi a Nyiɲgòɲ ntsu' li ə ghɸ li a?"

¹¹ Yesò gǎ' à vəwenə la "A dî' nəmwè'è la Elijà a vî a mbi ə shî'tə no nyè tsèm. ¹² Mà gǎ'à à ghèn nəmwè'è la Elijà nsə dî' mu ghè vî li, vî'î yen wen alì kò vəwenə lù ki. Vəwenə mù sə kwe no ghò və ne à wen. A dî' tò ndəɲndəɲ ando Wàyn Wì' lə yenə ngə' fà vəwenə avu."

¹³ Ghè gǎ' a li ndzimtsə bəm wen sə mù kǎ la ghè yi ngǎ'à byi'î Joyn wù ku à mù.

Yesò chɸ wàyn wùlim tsen a ghè nkî'î kəzhwî kə byikə

(Mak 9.14-29;Luk 9.37-43a)

¹⁴ Yesò nè bwènə shî'î fa kwi pfen wenə ndzimtsə bəm wen shî sətə' vî kwè' nòyn vî'î tsenghə. Wùlim tsen fù fa tî nòyn a yi gwè'tə alwi wen a shî Yesò ¹⁵ ə gǎ' la, "Bobo kusə nshinsə à wàyn wùlim ghom ghèn. Ghè nkwa'a nè kəmbvè kə. Kə zhunjsə wen no nǎnto nè ghè fəɲə ngə'o məzhɸ a zhî' ko à mù. ¹⁶ Ma tə mvi nè wen à ndzimtsə bəm wu ghè gho' vəwenə a məchɸ."

¹⁷ Yesò bwensə la, "Venə dî' vî'î nkî kəlyiɲ kə kò a və chî'î kətə ken la vəwenə ghɸ tətym tə vəwenə à Nyiɲgòɲ a? Mà a ndi' vəghəɲ əza'a fa ze? Mà gha'a tyim ə ghom əza'a fa ze?" Ghè gǎ' a li mù gǎ' à wì' ayi la, "Vi nè wàyn ayi a shèn à mò." ¹⁸ Ghè vî nè wen, Yesò kəyntə nyè à kəzhwî kə byikə aki kə fù fa wèn wàyn ayi ghè to tò a zhɸ ayi.

¹⁹ Ndzimtsə bəm Yesò sə mù nyò'tə vî bəm à wen la, "Byi'î ghò a kə nto gho'o yès ə yès shisə kəzhwî kə byikə a kèn kə a?"

²⁰ Yesò bwensə à vəwenə la, "A dî' byi'ando byimə ghèn ə bwa'a. Mà gǎ'à à ghèn nəmwè'è la ghèn sətɛsən nkî' byimə ghè tyetə to nè shî ngwà' mostəd mu ghèn zì ghèn gǎ' à pɸèn ghèn la ghè lu fa kəshi ghèn dyè no kəghaf, ghè à dyè tò a li. Ghèn tu nkî' byimə mu kənyè kə ko to chò ghèn. [²¹ Wì' zì ghè dzimə shisə nkî kəzhwî kə byikə anə kèn tò a zhɸ a ghè jìmə be bamə chɸ."]

Yesò bè gǎ' byi'î pɸə wen

(Mak 9.30-32;Luk 9.43b-45)

²² Yesò wenə ndzimtsə bəm wen nè dyè za'a a Galili ghè bè gǎ' à ndzimtsə bəm wen la, "Və a ku Wàyn Wì' a avu vî'î, ²³ və zhwi wen a sə ndi' a mətɛsi nta' Nyiɲgòɲ lusə wen fa pɸə. Kənyè aki sè ku ngə' a ndzimtsə bəm wen no nǎnto."

Yesò gǎ' kùmə kənsə a və nlò'ò a ngəɲ Nyiɲgòɲ gho'o

²⁴ Yesò wenə ndzimtsə bəm wen nè jè' dyè za'a a ntə' Kabenùm vî'î vyi a və shi ko kənsə a ngəɲ Nyiɲgòɲ vî bəm a Bità la, "Ndi'sə ghèn mò'ò kənsə a ngəɲ Nyiɲgòɲ?"

²⁵ Ghè byimə ə gǎ' la ghè mò'ò. Bità nè kwèn a ngəɲ, Yesò zitə ə gǎ' a mbi bəmə à wen la, "Wù kwò'tə la ghò a Simon, la təfòyn tə mbi tə nshi ko kənsə fà vî'î vəwenə mu fà vî'î və vî və lo?"

²⁶ Ghè gǎ' la, "Vəwenə shi fà vî'î və vî və." Yesò mù gǎ' la, "Kə li dî' la vî'î təlò' a vyi ko dî' lò' kənsə à təfòyn tə vəwenə atì. ²⁷ Kə dî' tò no a li, alì kə ko bòn la yowù ne vəwenə mfwisə tin à yowù. Dyè a benə mo ə mò' nso', no shɸ ko a ghè lyi tsu a mbi wu gùfə shisə ə bò'tə chɸ wen a wù a yen ko kəkəs tsu. Shisə dyè lò' ko kənsə yowù tsu à vəwenə."

Yesò zî'î kùmə wì' yi a ghè chò ghətsen

(Mak 9.33-37;Luk 9.46-48)

18 Tò a zhɸ a yi ndzimtsə bəm Yesò sə vî bəm à wen la, "A chò ndò chò wutsen a so' Fòyn Nyiɲgòɲ a?"

² No a zhɸ kò Yesò dzàn wàyn tyetə ə gǎ' la ghè vî tɛmə à vəwenə a shi, ³ mù gǎ' la "Mà gǎ'à à ghèn nəmwè'è la ghèn sətɛsən fəɲ ke kwitə ə ndi' to nè vunə və bwa'və mu ghèn ko lə kwen a so' Fòyn Nyiɲgòɲ.

⁴ Wì' a ghè chò wutsen a so' Fòyn Nyiɲgòɲ dî' wì' a ghè shi'sə wenə wen to nè wàyn ghèn. ⁵ No ndò a ghè shisə wàyndyə anə ghèn byi'î mò mu ghè shisə li mò."

⁶ No ndò a ghè sətɛsən nè la wàyn mur' fa ntintin vunə vənə a və byimə li à mò ne mbyi mu kə bòn la və chun ti à wen a ɲwî ədyè mò' wen à mù mə ngə'omə ndi ghè pɸə. ⁷ Ngə' gho'o dî' a mbi byi'î nyè vyi a və nè la vî'î ə nè mbyi. Nyè avenə dî' nè nlyɛ kəshi alì ngə' gho'o dî' à wì' yi a ghè nè la nyè avenə nlyɛ kəshi.

⁸ Kəvu kə ko kəghɸ kə sətɛsən nè la wù ne mbyi wu tin ə mə'a. Kə bòn la wù kî'î bwòɲ yi a ghè ko lə mè kènə kəvu kə mù' ko kəghɸ kə mù' əchò la wù kî'î wen

wu no tsèm vè mo' wù a zhì' a ghè ko lè mè. ⁹ A sàtsèn shì wu ne la wù ne mbyi wu tòn shìsè à mà'à. Kè bòn la wù k'í' bwòn tò nè shì mù' èchò la wù nkí' ashì wu no à tsèm vè mo' wù a zhì' byìghè.

Yesò mò ngàyn kùmè byi a ghè nè
(Luk 5.3-7)

¹⁰ Ghèn tu'mè la kè wì' lè chàs wàyn mu' fa ntintin vunè vè tyetavè venè. Mà gà'à à ghèn nèmwè'è la ntsìngsè vèwenè a sè dí' a kàn è ka'a tò fà mbyì Tì' ghom. ¹¹ ["Byè'è Wàyn Wì' mvi è bwòngsè ví'í vè levè"].
¹² Ghèn kwò'tè la wì' sàtsèn nkí' byisè vènjè ghi ghè mu' mu lè, ghè à nè ale? Kè sàtsèn chò a lì, ghè à ghèsè sàtsensè shì njèsè abùmu' a mawum abùmu' sè sè nzhi a kwi pfen ghè njè'è kàn ghatsen yì a ghè le lì.
¹³ Mà gà'à à ghèn nèmwè'è la, ghè sàtsèn kàn è yen, ghè sè sanlè no a nkàyn byì'í byi ayi mù' chò ando ghè sanlè byì'í sàtsèn shì njèsè abùmu' a mawum abùmu' a sè ko lè lì. ¹⁴ Kè dí' tò ndèngndèng ando Tì' ghèn a kàn ko kòn la wàyn mu' fa ntintin vunè venè le.

Kènyè a wù dí'í nè a zhè a lèmè wù ne kènyè kè byikè
à wù

¹⁵ Yesò bè gà' la "Lèmè wù sàtsèn nè mbyi à wù, wu dyè yenè wen è shè'tè kènyè akì à wen a ghè byisè. Wù nè sè ngà'à andí' tò wenè wen vè bò. A sàtsèn ghè zhètè, mu kè dí' la wù bwensè li nkí'í wen. ¹⁶ Wù dyè gà' ghè dí' ke zhè, wu bwènè dyè lyè wutsen ko ví'í vèbò wen vèwenè dyè gà' à wen ndi a kènyè ayi, ví'í vè yenèvè ndí' vèbò ko vèta' ndèngndèng ando ñwà'lè Nyìngòn gà'à. ¹⁷ Ghèn sàtsèn dyè tsèntè gà' à wen, ghè be tyèn tò tyenè la ghè ko a zhètè, wu lyi kènyè akì dyè nè kèwenkè a ntsèntè ví'í vèbyimèvè. Ghè sàtsèn bè tyèn tò tyenè la ghè ko a zhètè kènyè a ntsèntè gà'à, wu ghè la ghè sè dí' à wù to nè wù kètim ko wù tinè kènsè."

¹⁸ Mà mù sè gà'à à ghèn nèmwè'è la, "No ghò a ghèn byimè a nse mu Nyìngòn a byimè a kàn. Ghèn be tensè no ghò a nse mu Nyìngòn be a tensè a kàn."

¹⁹ Ma be sè gà'à kwè'sè à ghèn la, "No a zhè kò a ghèn dí'í a nse a shèn ghèn vè bò, njèmè bèmè no ghò a chè mù', Tì' ghom a kàn ne nè à ghèn. ²⁰ Byì'ando ví'í sàtsèn ñwè'è tè fè èza'a vèbò ko vèta' à mò à zhì' mu mà dí' yo vèwenè."

Yesò zì'í la ví'í dí'í è mà'à mbyisè ví'í vètsenvè no mèzhè
ntsèm

²¹ Bità mù fètè ví'í è bèm a Yesò la "Bobo, lèmè ghom lè mù sàtsèn è nè mbyi à mò tò ne, mà mà'à mbyisè wen aghayn à shè'? Mà mà'à nyè byivè wen èdyè za'a aghayn sòmbo mu?"

²² Yesò bwènsè gà' à wen la, "Jò'! à ko dí' tò aghayn sòmbo. Wù dí'í mà'à nyè byivè wen aghayn njèsè sòmbo a mawum sòmbo. ²³ Mà gà'à alè byì'ando so' Fòyn Nyìngòn dí' tò nè fòyn tsen a ghè nkèng èyen la ví'í shwè' wen ghè ko wen ale lo. ²⁴ Andí' ando ghè nzitè, vè ví' nè wù shwè' wen tsen ghè k'í' ko èlò' à wen a vè-

malàn. ²⁵ Fòyn ayi gà' la vè ba'lè wen nè wì wen bènè vunè wen a kòs bo'sè nè ghò no tsèm a ghè nkí'í è lyè ko yi lò'. ²⁶ Wù shwè' ayi shì'í à wen alwi ashì tì' shwè' wen mù sè sensè wen gà'à la, Ghè gha'a tyim wen tò fèshitè alè a yì bwènsè lò' ko wen no tsèm." ²⁷ Fòyn ayi kusè nshinsè à wen è gà' la, kè ghè be à bwènsè lò' ko ayi mù ghèsè wen ghè lù.

²⁸ "Wì' ayi lù sè ndyè yen wì' tsen a wenè wen nshwè'è, ghè k'í' tò fèkotè alè èlò' à wen. Wì' ayi ghè' wen fà wen a kèndòn tò a zhè ayi è gà' la ghè lo' ko yi. ²⁹ Wì' ayi shì'í à wen a nchì'sè alwi a nse mù sè sensè wen la, Gha'a tyim wu tò fèshitè alè a ma lò' ko wù. ³⁰ Ghè tyen bònghè nè vè gha' wen shwìn gà'à la, ghè a fan tò tsu èza'a fa zhè a ghè a lò' ko ayi. ³¹ Ví'í shwè' vètsenvè vi nè yèn kènyè akì kò kè lù bòn à vèwenè no a mpfen. Vèwenè bwènè dyè shè'tè à fòyn yì a vèwenè nshwè'è à wen lì. ³² Fòyn dzàng wù shwè' ayi a tì ngèn è gà' à wen la, Wù dí' no wù shwè' byi! Wù tè sènsè mò mà ghèsè wù, wù dyè nè ko yi a wù tè nkí' èlò' à mò, ³³ a tè ne ghò la kè nkàntè wù à kusè nshinsè à wì' ghèn a wenè vèwenè shwè'è a mu'ndèngndèng ando mà tè kusè nshinsè à wù a? ³⁴ Tin fòyn ayi fwi ghè lyè wen kù à ví'í vyì a vè shwìnè ví'í la vè shwìn è wen bè nyàblè nè wen èza'a fa zhè a ghè lu lò' ko wen yì no tsèm. ³⁵ Yesò mò ngàyn ayi mwètè mù gà' la, A lè ando Tì' ghom a kàn lu nè no tè à ndo à ghèn a ntintin a zhè a ghè fan ke lyèsè è ku lèmè wen fà wen a tyim."

Yesò zì'í kùmè kèngèsè kè lam
(Mak 10.1-12)

19 Ando Yesò nga'à nyè venè mwètè ghè lù fa Galilì dyàn dyè a shè Judiyà tsenghè a ghè ndí'í a ndzèn à mù mè Jodàn. ² Ví'í no vè ghò'ò dzèmtè tìm nè wen tsu ghè chè' ví'í a vè nkwa'kè fà vèwenè a ntintin.

³ Vè Falàsì vètsenvè ví'í è zhètè chè wen mù bèm à wen la, "No kènyè kètsenkè bè dí' à vèghèn a so' a kè gà'à la wì' zì ghè dzim wì wen tsu ando ghè kònghè?"

⁴ Yesò bwènsè gà' à vèwenè la, "Ghèn be ko dzàng è zhè kènyè a ñwà'lè Nyìngòn gà'à? Ghè gà'à la, andí' a kènzitè kè mbi Nyìngòn shètè wùlìm bènè wùwì, ⁵ mù gà' la, 'Byì'í a lè wùlìm lè nlù fa mbyì tì' wen bènè li wen, ghè dyè tsèntè wenè wì wen, vèwenè vèbò sè dí' kènyè kè mù.' ⁶ Vèwenè ko bè dí' anè ví'í vè bò alì sè dí' to nè wì' mu' ashì Nyìngòn kè mù sè dí' la, no ghò a Nyìngòn kwì' li, wì' ko be dí'í zàs."

⁷ Vèwenè bwènsè bèm à wen la, "A zhè a kè dí' ando wu gà'à, byì'í ghò a Mòsìs ngà'a la wùlìm zì ghè nyo' ñwà'lè è kù à wì wen a ghè dí'í la ghè dzimè li wen a?"

⁸ Yesò gà'à vèwenè la, "Mòsìs nlù byimè la ghèn zì ghèn dzimè ki vèngè byì'ando tè vèngè nchì'í è ghèn zì'í è kè kènyè. A bwen a lì a Nyìngòn nghè byì'í lam fa kènzitè. ⁹ Mà gà'à à ghèn la no ndò a ghè sàtsèn dzim wì wen à bwen tò la wùwì ayi tsi li wenè wùlìm tsen, bè dyè lam wùwì tsen, mu ghè lì kwa'à li so' lam."

¹⁰ Ndzèmtèsè bàmm wen mù gà' à wen la, "Ghèn sàtsèn ndí' ntsinè a wùlìm dí' ntsi wenè wì wen mu kè bòn la kè wì' à làm nè mpfen."

¹¹ Yesò gá' à vawenə la, "A ko di' ví'i vatsəm a və zì və tsi ando zì'í ghenə gá'à, à zì à tsi tò ví'i vi a Nyìngòṅ ku li kədyò' la vawenə tsi a ji aghèn. ¹² Nyù di' no gho' o a və zì və ne la kə wì' à lam. Vatsenvə dí' kò və lù nlamə mu və bwi vawenə anə əkànə. Vatsenvə dí' mu à nè ví'i la vawenə ndí' əkàn. Andí' a tɛ' Yesò ví'i təlò' tə tsenəvə dí' mu və tyen lam byí'i so' o Fòyn Nyìngòṅ. No ndò a ghè zì ghè byimə ə ntsi ando nyù venə gá'à ghè tu' u zhùtə."

Yesò bwa'sə vunə və tyetəvə

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Ví'i vatsenvə lyè vunə və tyetəvə vè nè vawenə la Yesò ghə avu wen à vawenə a tɛ' è jìm à vawenə, alí ndzìmtəsə bəm wen sə sà kəṅkə ví'i a vyi la kə vawenə be zhuṅsə wen. ¹⁴ Yesò mù gá' à ndzìmtəsə bəm wen la, "Ghèṅ ghəsə vunə vi və vi à mò, kə ghèṅ be à tàm vawenə byí'ando so' o Fòyn Nyìngòṅ dí' à ví'i vyi a və dí'i to nè vawenə." ¹⁵ Ghè gá' a li ghè avu wen à vawenə a tɛ' bwa'sə vawenə mù lù sà jè'è dyè.

Yesò zì'í kùmə gho' bènə so' Fòyn Nyìngòṅ

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Wutsen nlu vi bəm à Yesò la, "Ndí'sə, ma lè zì mà ne no ghò jùṅə ndi lu kí'i bwòṅ a?"

¹⁷ Yesò bəm à wen la, "Byí'i ghò a wu bəmə kənyù kə jùṅ kə kì a wù zì wù ne à mò a? A bòn nkwx' tò Nyìngòṅ. Wù satsèn kòṅ əkí'i bwòṅ wu zhè kənyù kì a taso' tə wen tə gá'à."

¹⁸ Wì' a yì bəm à Yesò la, "Wù gá'à taso' tə kò?" Yesò gá' la "Mà gá'à tì a tə gá'à la, kə wì' zhwi; kə wì' tsi nè wì' ko nè lìm wì', kə wì' tson; kə wì' zhò ndzìṅ byí'i wut-sen. ¹⁹ Nzhu gí tì' wù bènə li wù, kòṅə lèmə wù tò ndəṅndəṅ ando wù kòṅə wen wu."

²⁰ Wàyn wùlìm ayì bwənsə gá' à wen la, "Mà ghə li tə-so' tètə no tətsəm. A bè fəṅ ghò tsen mà ne a?"

²¹ Yesò bwənsə à wen la, "A zhu a wù kəṅə kwù'è mè, wu dyè bà'lə fo vyə no tsəm ə ku ko yì à ví'i kənfem ndi lu kí'i gho' a kəṅ. Wù ne nè a li wù vi dzìmtə mò."

²² Andí' a zhu a wàyn wùlìm a yì nzhu, kənyù əkì ghè lù kò ghè be nsəṅlè byí'ando ghè nki' gho' no gho' o.

²³ Yesò mù gá' à ndzìmtəsə bəm wen la, "Mà gá'à à ghèṅ nəmwè'è la kə lu nto no nànto wu gho' o kwen a so' Fòyn Nyìngòṅ. ²⁴ Mà be shə'tə kənyù à ghèṅ, kə bwa'mə à fəmbwè'è fo fə chò fa kəbɛ' kə nso' chò la wu gho' o kwen a sò' Fòyn Nyìngòṅ."

²⁵ Ndzìmtəsə bəm wen sə nè zhè kənyù a kènkə sà dí' nè kaynə, mù bəm a wen la, "Kə lè yì ndí' a li à lè bwòṅ ndò?"

²⁶ Yesò kì vawenə tò fəchì', mù gá' la, "kənyù a kènkə to chò tò wì', alí nyù tsəm bwa'mə à Nyìngòṅ."

²⁷ Bità mù bəm la, "Ga' a kò wù yen li la yès mo'tə li no ghò a yes tə nè sà bo'sə wù. Yès lu se gho?"

²⁸ Yesò gá' à vawenə la, "Mà gá'à à ghèṅ nəmwè'è la a lu ndí' a mbi fi, a zhu a Wàyn Wì' ṅwə'ə li à wen a kəf-woyn nè gho' o wen, a dí' a zhu ayì a ghèṅ vi njèsə bə a ṅwə'ə a fwoyn njèsə bə ə nso' o ṅwà'sə lo' Islel shì njèsə bə. ²⁹ Adí' tē ndò a ghè mo'tə li kəbəṅ kə wen ko

vələmə və wen ləmə, ko vələmə və wen kì, ko tì' wen ko li wen ko vunə wen ko təsìm tə wen byí'i mò mu ghè lu bwənsə kí'i ví'i bènə fo aghayn ghì. Ghè be lə kí'i bwoṅ a ghè lu fəṅə tò ghayn ə mù'. ³⁰ Kənyù a ghèṅ dí'i be kì dí' la, ṅho' o ví'i a və dí'i luwèn a mbi lu ndí' a bəm, ṅho' o ví'i a və dí' a bəm luwèn lu ndí' a mbi."

Yesò mò ṅəyṅ byí'i ví'i shwè' a sìm

²⁰ Yesò dyè a mbi nè zì'í wen gá'à la, "So' o Fòyn Nyìngòṅ dí' tò nè fətìtì fə tì sìm tsen a ghè nlu a bo'òṅṅəṅ tsen fù ədyè kəṅ ví'i la və dyè shwè' a wen ə sìm. ² Ghè kəṅ a li yen, mù tìsə wenə vawenə la ghè nè lò' vawenə tò nè ko yì a və lu nlò'ò wù shwè' tsu a kətsi mù tìm vawenə la vawenə fə shwè'." ³ A sə ndí' a təzhu abəmu' ghè sə fə dyè a chə fənsəm bè yèn ví'i vatsenvə və ti tsu tò kədyàṅ ⁴ Ghè gá' à vawenə la, Ghèṅ fə dyè nshwè'è à mò a sìm ndi ne sə mpfwo mà lò' ghèṅ no nè ghò yì a ghè kwə'ə. ⁵ Ghè gá' a li vawenə fə. A nè sə ndí' a nənchwi bènə a təzhu tə ta' a mbwa' kəbəṅ ghè bè nè tò ndəṅndəṅ. ⁶ A nè sə ndí' a təzhu tə tàyn a chə mpfwomə, ghè bè fù dyè a chə fənsəm ayì è yèn ví'i vatsenvə və ti tsu tò kədyàṅ. Ghè bəm à vawenə la, Byí'i ghò a ghèṅ zhusə a shèn kətsi kə mpfen kò a ndí' la ghèṅ shwè'è kəfo a? ⁷ Vawenə gá' la, "A dí' byí'ando wì' ko yì lyè yès a shwè'. Ghè gá' à vawenə la vawenə fə shwè' a wen ə sìm yì."

⁸ "A nè sə ndí' a zhu mpfwomə, tì sìm ayì gá' à kətə kə ví'i shwè' kì la, "Dzəṅtə ví'i shwè' è lò' vawenə, wù nè sə nlò'ò wù zìtə fà vi a mà yì lyè a bəm li dyè mèsè nè vi a mà yì lyè a mbi li." ⁹ Ghè lò' ví'i vi a vawenə nzìtə shwè' a chə mpfwomə li nè ko a və lò'ò shwè' tsu a kətsi. ¹⁰ Ví'i vi a və nlyè vawenə a mbi li sə kwò'tə la vawenə a kí'i ko ghè gho' o chò ko shwè'è kətsi. ¹¹ Və lò' vawenə tò nè ko kətsi, vawenə mù sə dèmkə ghəmè tì sìm ayì, ¹² 'gá'à la, Ví'i venə a və yì vi fa bəm lè shwè' tò a fəsh-inə fə zhu, wù nlò' vawenə ndəṅndəṅ ando wu lo' o yes mu yès zhusə kətsi kə mpfen a tì chwìchwì ghèn tɛ' njì."

¹³ "Tì sìm ayì gá' à wì' mu' fə vawenə a ntintin la, 'zhu tə a awèn! mà ko tsòṅ wù. Gá'a kò yowù yì tìsə la ma lò' wù tò nè ko kətsi? ¹⁴ Lyì ko wu è mpfwo. A kòṅ mò əlò' wì' yì a ma yì lyè a bəm ndəṅndəṅ ando mà lò' wù. ¹⁵ Adí' la, mà ko kí' ədyò' ənə kənyù a ma kòṅə nè nè ko ghomə mu? Ma kì li la wù fwisə tin tò byí'ando kəvu komkə bò'tə à ví'i vatsəm."

¹⁶ Yesò mù sə mwètə è gá' la, "ṅho' o ví'i a və dí'i a mbi luwèn lu ndí'i bəm, è ví'i a və dí'i a bəm luwèn lu ndí' mbi."

Yesò bè gá' byí'i pfə wen

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesò nè sə nku' u a Jelusalèm lyè ndzìmtəsə bəm wen shì njèsə bə nyò'tə gá' à vawenə la, ¹⁸ "Ghèṅ zhutə a! vəghəṅ ku' u dyè a Jelusalèm luwèn. Adí' zhu a və a dyè ku Wàyn Wì' à tətə vəpfəm və ṅṅəṅ Nyìngòṅ bènə ndí'səsə taso' la vawenə chòsə so' la və zhwi wen.

¹⁹ Vawenə nè gá' a li lyè wen ə ku tìmə, vawenə chə' wen, ghòm wen nè ṅwəyṅsə bè bəyṅtə wen a kəntò

ə ghè p̄f̄. A nè sə ndi' a m̄tsi nta' Nyingòn lusə wen fa p̄f̄."

Lì Jems nè Joyn bèm kənyù à Yesò

(Mak 10.35-45)

²⁰ Wì Zebedi vi à Yesò nè vunə wen vəbò, shì'i à wen a nchì'sə alwi è gá' à wen la ghè ne kənyù a yì.

²¹ Yesò bèm à wen la, "Wù kəŋ la mà ne ghò à wù a?" Ghè gá' la, "Mà sensè wù la wù byimə la à lu ndi' a t̄' a wù sè so'o Fòyn wu, vunə vwomə venə vəbò lè ŋw̄' a wù a mbyì, ghè mu' à wù a kwoŋ toghə nè ghatsen à wù a kwoŋ nànkwe'."

²² Yesò mù bwènsə à vəwenə la, "Ghèŋ ko k̄i kənyù a ghèŋ gá'." Bè mù bèm à vəwenə la, "Ghèŋ lè zì ghèŋ yen ngə' ghèn a mà di'i ne yen lə a? Vəwenə byimə."

²³ Yesò gá' à vəwenə la, "Nəmwè'è, ghèŋ a yen ngə' yì a mà di'i ne yen ali à ko di' kəshi kom ə mà gá' la wì ŋw̄' a mò a kwoŋ toghə kò à mò a kwoŋ nànkwe'. Shi avenə di' à kì' vi' a Tì' ghom tə shìtə è ŋhə à vəwenə."

²⁴ Ndzìmtəsə bəm wen sətsensə shì wum nè zhè kənyù akì è fwisə tin à vələmə vi vəbò. ²⁵ Yesò mù tsèn-tə vəwenə gá' à vəwenə la, "Ghèŋ k̄i li la təfòyn tə mbi tèn-tə k̄i kədyò' so'o zhì'tə vi' vəwenə, tətə vəwenə be so'o di'i adyò' à vi'. ²⁶ Kə ko di' ne ndi' a lè à ghèŋ. No mändò a ghè kəŋə ndi' wu ghò'o à ghèŋ a ntintin, di'i ndi' wù shyè' à ghèŋ ²⁷ bènə la no ndò yì a ghè kəŋ əndi' kətə fà ghèŋ a ntintin di' ndi' anə kəkòs à ghèŋ. ²⁸ Kə di' tò ndəŋndəŋ ando Wəyn Wì' ko tə vi la və shwè' à wen. Ghè tə bəŋsə vi nshwè'è à vi', ə ku sò kətə wen əzen tə vi' no vəgho'o."

Yesò ch̄' vi' kəshif vəbò

(Mak 10.46-52;Luk 18.35-43)

²⁹ Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen nè lù sə mf̄ fa Jèlikò vi' no və ghò'o lù sè dyù fà vəwenə a bəm.

³⁰ Vəwenə sə ndyù yèn vi' kəshif vətsenvə vəbò ŋw̄' a wenə ji. Vəwenə nè zhè la Yesò sè chò, è zìmə gá' la, "Kusə nshinsə à yès a wəyn fòyn Devit."

³¹ Vi' vi sè ch̄'i vəwenə gá' la kə vəwenə be à zìmə, ali vəwenə bəŋsə zìmə ghò'tə la, "Bobo Wəyn fòyn Devit, kusə nshinsə à yès."

³² Yesò timə dzàŋtə vəwenə è bèm à vəwenə la, "Ghèŋ kəŋ la mà ne ghò à ghèŋ a?"

³³ Vəwenə gá' la, "Bobo,ne yès nyenə shi."

³⁴ Yesò kusə nshinsə à vəwenə kùmsə ashì vəwenə, vəwenə mù sè yenə shi, è lù sè dzìmtə dyù nè wen.

Yesò kwen a Jelusalèm a nè fòyn

(Mak 11.1-11;Luk 19.28-40;Jon 12.12-19)

21 Ando Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen njè'è dyù bo'sə a Jelusalèm, è dyù a ntə' Bephag a ghè ndi' a shə wenə p̄f̄en olif tsenghə. Ghè mù tim ndzìmtəsə bəm wen səbò ² gá' à vəwenə la, "Ghèŋ kwen dyù a ti ntə' ghèn a ghèŋ a shi. Ghèŋ ne sə nkwenə dyù ə yen fəmbyə'è fo a və chuŋə nè wəyn wen à wen a mbyì. Ghèŋ nè yen ghèŋ zàsə vi nè wen à mò bo'sə nè wəyn wen. ³ Ghèŋ sətsèn nzàsə wì' bèm

kənyù à ghèŋ, ghèŋ gá' la, Bobo k̄i kənyù ənè nè səwensə di' be a bwènsə tim tò luwèn."

⁴ Kənyù a kènkə nlyi kəshi ndi ne la kənyù a Nyingòn nlyi gá' chòsè fà nshè'tə wen ghò'o ndi' nəmwè'è la, ⁵ "Gá' a vi' ntə' Zayòn la, ghèŋ yen a, fòyn ghèŋ vi à ghèŋ, ghè bwa'mə, vi a kwi wəyn fəmbyə'è fo."

⁶ Ndzìmtəsə bəm wen ashì mù lù dyù nè ando ghè yì gá', ⁷ bwènsə vi nè fəmbyə'è fo a fi bènə wəyn wen è ləf-sə vəwenə nè vədàlə və vəwenə, Yesò ku' ŋw̄' a yì a kətə. ⁸ Vi' no ghò'o tsu'tə vədàlə və vəwenə mò' a ji ghè chò fà yì a kətə. Vətsenvə kwà'tə təntam tə nkò' mò' a ji. ⁹ Nòyn vi' vi a ghè ndyù fa shì Yesò nè yì a ghè mvi fà wen a bəm zitə sè zìmə gá' la, "Ghò'sə di' à wəyn fòyn Devit! Nyingòn bwa'sə wì' yì a ghè vi a zhi' nè Bobo! Ghò'sə di' à Nyingòn a ghè di' a kàn."

¹⁰ Yesò nè kwen mwètə a Jelusalèm, ntə' a yì nè'kə no tsèm. Vi' mù sè bèmə la, "Ghèn di' ndo?"

¹¹ Vi' vi bwènsə la, "A di' Yesò nshè'tə ghò'o yì a ghè lù fa ntə' Nazalèt a lo' Galili."

Yesò dzim vi' mba'lə wòn fa ti ngəŋ Nyingòn

(Mak 11.15-19;Luk 19.45-48;Jon 2.13-22)

¹² Yesò dyù kwen a ti ngəŋ Nyingòn ghò'o sè dzimə vi' vi a və mba'lə be zenə tsu no vətsèm. Ghè tenlə ch̄' vi a vi' nkwi'tə ko à yì a yì kətə be tenlə k̄i a vi' mba'lə làto tsu mò'lə a nse, ¹³ gá' à vi' a vyi la, "Və nyò'ò li a ŋwà'lə Nyingòn la, vi' lu dzàŋ ngəŋ ghom la à di' ngəŋ j̄im, ali ghèŋ nka'sə luwèn à sè di' kəshi a vət-səŋ lyòm'tə tsu."

¹⁴ Vi' kəshif wenə vi' kənkə'kə vi yèn wen tsu ghè ch̄' vəwenə. ¹⁵ Tətə vəpfem və ngəŋ Nyingòn bènə ndi'səsə təsə' sè fwisə tin ando vəwenə nyèn nyù kanəvə vi a ghè nè bè zhè ando vunə nzimə gá' tsu la, "Ghò'sə di' à wəyn fòyn Devit." ¹⁶ Vəwenə mù bèm à Yesò la, "Wu lè zhə kənyù kèn a vunə venə gá' lə a?" Yesò byimə è bwènsə gá' à vəwenə la və nyò' li a ŋwà'lə Nyingòn la, "Nyingòn shìtə li təch̄' tə vunə vəbwa'və a və bu nyonə la və ngəŋ sə wen. Ghèŋ be ko təmə dzàŋ kəshi akì."

¹⁷ Yesò gá' a lè lù fa tsu f̄ fa Jelusalèm dyù tsi a ntə' Betani.

Yesò gh̄ kòyn à fəkò' fə figs

(Mak 11.12-14,20-24)

¹⁸ T̄' nè layn, Yesò lù tò bo'òngəŋ sə mbwènə dyù a Jelusalèm j̄in sè zafə wen. ¹⁹ Ghè yen fəkò' fə figs a wenə ji, kwen dyù à yì a ti ali kò ghè lù yèn kəfo à yì a kətə əchò tò təf̄ ti. Ghè mù gá' à fəkò' a fifə la, "Wù ko lu be kumə ashì!" No a zhə kò fəkò' a fifə zim.

²⁰ Ndzìmtəsə bəm wen nè yèn kənyù a kènkə sè di' nè kaynə, mù bèm à Yesò la, "Fəkò' fènfə nè ale nzim tò fa zhə alə a?"

²¹ Yesò bwènsə gá' à vəwenə la, "Mà gá' à ghèŋ nəmwè'è la, ghèŋ sətsèn nkì' byimə, kye momə mwòm'sə mu ghèŋ zì ghèŋ ne kənyù kèn a ma ə ne à fəkò' fènfə lə, bè gá' no tē à p̄f̄en ghò'o ghèn la, Tsu'mə dyù tsò' à mù mə ngə'omə, ghè be à nè tò a li.

22 Ghèn sàtsèn njiimè bèmè no ghò à Nyìngòn ghè à kù à ghèn a zhè a ghèn k'í byimè."

Tütü ntsèntè Vøjew sè kəŋə əki la kədyò' kə Yesò kə lù fa fe lo

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

23 Yesò bwènè dyè kwen a ngèŋ Nyìngòn mù sè nzi'í v'í'í tsu, tütü wəpfèm və ngèŋ Nyìngòn bènè vəchə' və lo' v'í'í bèm à wen la, "Wù nè nyè venə nè kədyò' kə mu kə lù fa fe? A ku ndò ku kədyò' a kènkə à wù a?"

24 Yesò bwènsè gə' à vəwenə la, "Nkàyntè mò be a bèm kənyè kə mù' à ghèn, ghèn sàtsèn bwènsè, mà mu à shè'tè w'í'í yì a ghèn a ghè ku kədyò' la mà nè nyè venə tsu. 25 Joyn wù ku à mù nlyè kədyò' fa fe əku mu a? A nku Nyìngòn ku kədyò' à wen mu à nku v'í'í lo? Vəwenə zìtè sè bèsè à vəwenə a ntintin gə' à la 'Vəghəŋ sàtsèn gə' la à nku Nyìngòn ku kədyò' à wen ghè à bèm la ghèn be tə mfaŋ ke byimə kənyè a ghè ngə' à by'í'í ghò?" 26 Vəghəŋ sàtsèn gə' la à nku v'í'í kù kədyò' à wen mu v'í'í zì və mwom kənyè à vəghəŋ a təwen by'í'í'ando no vəwenə vətsèm è nlyè la Joyn ndi' nshè'tè ghò'o." 27 Vəwenə kwò'tè a lì mù gə' à Yesò la, "Yès ko k'í." Yesò mù gə' à vəwenə la, "No nkàntè mò li ko a shè'tè kəshi k'í a ma lyè kədyò' fa tsu bu sè nè nyè venə."

Ngàyn kùmè w'í'í wenè vunə wen vəbò

28 Yesò bè gə' à v'í'í a vyi la vəwenə kwò'tè kənyè kùmè ngàyn a ghè nkəŋə mò mù gə' la, "Wutsen ndi' k'í vunə ləmə wen vəbò. Ghè dyè gə' à wù mbì la, Fè shwè' a sim lamsè layn a wəyn ghom." 29 Wəyn ayi gə' la, "Mà ko a fè, ali nè bwènsè kwò'tè to fa wen a ngəŋ la kə bòn la yì fə ə mù fè. 30 T'í'í wen bè dyè à kənkùmtè kə wəyn wen è gə' tò ndəŋndəŋ kənyè a ghè yì gə' à wù mbì. Ghè zəŋsè byimə ali kènla ghè fə li." 31 Yesò mù bèm à vəwenə la, "A lè ne wəyn ko fa ntintin vunə v'í'í vəbò nè kənyè k'í a t'í'í vəwenə nkəŋə a? Vəwenə bwènsè la. 'A ne wù mbì.' Yesò mù gə' la, 'Mà gə' à a ghèŋ' nəmwè'è la, v'í'í vyi a və tinə kənsè bènè njè'təsə lu kwen a so' Fòyn Nyìngòn à ghèŋ a mbì." 32 Mà gə' à alè by'í'í'ando Joyn wù ku à mù mvi li sè d'í'í jì ntsinè timə a ghèŋ la ghèŋ njè'è fa tsu a shi Nyìngòn, ali kò ghèŋ lù byimə wen. V'í'í v'í'í a və tinə kənsè bènè njè'təsə bòn sè byimə wen. Ghèŋ yen nyè venə no tsèm bè tyen tò tyenə la ghèŋ ko a kwitə tətyim təŋtə byimə kənyè k'í a ghè ngə' à.

Yesò mò ngàyn kùmè v'í'í a və nshyè'è a sim wutsen

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

33 Yesò bè gə' à v'í'í v'í'í la vəwenə bè zhètə ngàyn tsen. "Tì sìm tsen nli b'ò' sim lamsè lwi wen, kw'í'í mbàyn kə'sə wen sim ayi, tyùŋə nkwoŋ yì a və ne nwi'í lamsè ayi tsu mu shìtə məlyè' bè bwòm kəmbəŋ kə ngəŋ ntsiŋ a kəntintin kə sim ayi mù kù sìm ayi la v'í'í nshwè'è gətè ku yì nè fo vi a və fè fa tsu. Ghè ku a lì lù dyè a jè' a lo' tsenghə. 34 Zhè məkwoŋ nè kwè' ghè tim v'í'í shwè' wen vətsenvə la və dyè gə' à v'í'í v'í'í a ghè tə ku

sim ayi à vəwenə la vəwenə ku və wen vəlamsè. 35 V'í'í a və nshwè'è sim ayi gha' v'í'í shwè' tì sìm v'í'í a ghè yì tim li ghòm ghè mù', è zhwi kənkùmtè kə wen be temlə ghətsen nè ngù'sə. 36 Tì sìm ayi bè tim v'í'í shwè' vətsenvə və ghò'o chò vi a ghè yì tim a mbì li. V'í'í sìm v'í'í nè tò ndəŋndəŋ kənyè a və yì nè a və mbì v'í'í à vəwenə. 37 A kəmwetə ghè tim wəyn wen à vəwenə kwò'tè fə wen ngəŋ la vəwenə ne dyè fəyn wəyn ghom. 38 V'í'í shwè'è sìm a vyi nè dyè yen wəyn yì tò yenə, kwò'tè à vəwenə ngəŋsə la, Ghèn d'í'í ne ndi' njìngəŋ tì sìm ghèn. Vəghəŋ gha' wen zhwi ndi' lyi fo vi a ghè tə ndi' ne lyè li. 39 Vəwenə gə' a lì mù gha' wen fè nè wen fa sim ayi dyè zhwi."

40 Yesò mù bèm à vəwenə la, "Kə lè yì chò alè tì sìm a ghèn à bwènè v'í'í nè ale nè v'í'í v'í'í a ghè tə kù sìm la vəwenə nshwè'è l'í?"

41 Vəwenə bwènsè à wen la, "Kə sàtsèn chò a lì, tì sìm ayi a zhwilə v'í'í və byivə avenə, è kù sìm ayi à v'í'í kədyəŋ vəwenə nshwè'è ku və wen fo tò a zhè."

42 Yesò bwènsè gə' à vəwenə la, Nwà'lè Nyìngòn ə gə' à la,

Ngù' yì a v'í'í shwè' tə mà' à lì kə'sə li sè d'í'í ngù' bə ngəŋ. A d'í'í shwè'è Bobo alè, à d'í'í kənyè kə mesəkə à vəghəŋ?

43 Ghèŋ be ko təmè ndzəŋ kəshi akènkə? By'í'í ntsinè ghèŋ aghèn, "Mà gə' à a ghèŋ la və lu shi so' Fòyn Nyìngòn fa ghèŋ, ə ku a v'í'í vyi a və kumə ashì. 44 [No ndò a ghè kòntə a wèn ngù' bə ngəŋ aghèn, ghè à fəŋ tìnkə a ntemə a ntemə, mu ngù' aghèn bè sàtsèn fəŋ a kətsə no ndò ghè à bvusè wen a kəbyi"]

45 Tütü wəpfèm və ngèŋ Nyìngòn v'í'í bènè v'í'í Falasi v'í'í nè zhè ngàynsə Yesò a sènsə k'í tò k'í la ghè gə' à by'í'í vəwenə, 46 vəwenə mù sè kəŋə jì əgha' wen ali sè fəynə nòyn v'í'í yì a ghè ndi'í tsu by'í'í'ando nòyn ayi nlyè wen anè nshè'tè ghò'o.

Yesò mò ngàyn by'í'í v'í'í a və nla' à a kəzhi kə lam

(Luk 14.15-24)

22 Yesò bè mò ngàyn tsen à vəwenə gə' à la, 2 "Və zì və shə'mə Fòyn Nyìngòn nè fətitì fə fòyn tsen a ghè nli ba'tə kəzhi kə lam wəyn wen wulim. 3 Ghè nè ba'tə myètə è tim v'í'í shwè' wen la və dyè dzəŋtè v'í'í v'í'í a ghè tə là'à, ali v'í'í a vyi tyen la vəwenə ko a v'í'í. 4 Ghè bè tim è kwè'sə v'í'í shwè' wen vətsenvə la və dyè gə' à v'í'í a vyi la və ba'tə li kəzhi k'í mwetə. Və bva'a li vəm-bòn bènè nyamsə sàtsensə. No ghò sè d'í'í və nzhi tò zhi, la vəwenə v'í'í a kəshi kə kəzhi. 5 Vəwenə dyè là'à, kò w'í'í lù ghè kətsə a kənyè a yì. No ndò bòn sè sè dyè tò a wen a kəshi. Wutsen lù fè à wen a sim, wutsen bòn sè lù dyè à wen a mbà'ankùm. 6 V'í'í ntim fòyn a vyi dyè a vətsenvə vəwenə gha' v'í'í ntim a vyi nyàblè nè vəwenə è zhwilə. 7 Fòyn nè zhè kənyè ak'í kə zaf wen no nè ŋəŋ, ghè tim vəsugyè' və wen və dyè zhwilə v'í'í vyi a və nzhwilə v'í'í shyè' wen li bè nyù' ntə' vəwenə. 8 Ghè mù gə' à v'í'í shwè' wen vətsenvə la və ba'tə li kəzhi kə lam kèn kə mwetə ali v'í'í v'í'í a ma tə là'à li ko kwè' əvi. 9 Ghèŋ fə dyè a fəfə jisə là'à no məndò yì a ghèŋ yenə.

¹⁰ Vii shwè a vyi fù dyù dzàntè no mändò a vawenə nyenə, vyi və byivə nè və jünvə vi lwin a ngəŋ lam ayi." ¹¹ Fòyn vi ətoŋtə vyi è yèn wí kènla ghè shítè li nlaf. ¹² Bèm à wen la, "Wù jè' ale sà dí' a shèn a awèn kà'è alè a?" Wí' ayi chímə tò la kù'. ¹³ Fòyn mù gà' à vyi shwè wen la, "Ghèŋ kwí' akwoŋ wen bènə afwen wen shisè wen mò'ò dyù a kəbəŋ kə fenəkə a kəshi a ghè a nlyuŋlyuŋ di tsu be pfi'í asoŋ wen." ¹⁴ Yesò sà mwètè è gà' la və dzàŋtə vyi no vəgho'ò ali dí'í tetè tò vyi və tyetə və.

Və Faləsi bèm la kə boŋə li vawenə mò'ò kənsè à fòyn ghò'ò lo?

(Mak 12.13-17;Luk 20.20-26)

¹⁵ Və Faləsi vatsenvə lù dyù zhùŋtə sà ba'tè jì ndi nè la Yesò gà' shwè və gha' wen, ¹⁶ vawenə mù tím ndzìmtəsə bəm vawenə satsensə bènə vyi shwè Helòd vatsenvə gà' à la vawenə dyù gà' à Yesò la, "Ndi'sə, yès kì la wù gà' à tò nəmwe'è, zì' tò kənyù à dí' tò kənyù kə nəmwe'è byi'í Nyìngòŋ, kènla wù fwaynə təkwo'tə tò vyi byi'ando à dí' à wù vyi vatsəm dí' tò ndəŋndəŋ. ¹⁷ Shə'tè li à yès la à wù a kwò'tə so'ò vəghəŋ lè byimə la və lo' kənsè à Kaysa andi'í fòyn ghò'ò a lo' Lum mu ghè ko byimə à?" ¹⁸ Yesò kì mənəŋ mì a vawenə nkwi'í mù gà' à vawenə la, "Ghèŋ vyi kəmbɛlè venə! ghèŋ zhətè chù ghomə byi'í ghò? ¹⁹ Ghèŋ dí'í ko kəkəs ayi a və mò'ò kənsè tsu li à mò." No a zhə kò və vi nè ko kəkəs ayi à wen. ²⁰ Ghè mù bèm à vawenə la, "A dí' kəndemndem kə kə'ò bènə zhi' ndo tsu lè?" ²¹ Vawenə gà' la, "A dí' kə'ə Kaysa nè zhi'í wen tsu." Yesò mù gà' à vawenə la, "Kə ndi' a li ghèŋ kù fo Kaysa a Kaysa, bè kù fo Nyìngòŋ à Nyìngòŋ." ²² Vawenə nè zhə ando ghè bwənsə a li mù sà dí' nè kanə è lù fà wen a mbyɛ.

Yesò zì'í kənyù kùmè məlù fa pfx

(Mak 12.18-27;Luk 20.27-40)

²³ Tò a kətsi ayi Vəsadùsis vatsenvə lù vi à Yesò, adi' vyi vyi a və ko mbyimə la wí zì ghè lu fa pfx, bèm à wen la, ²⁴ "Ndi'sə Mosis nlu gà' à yès la, Lèmə wí' sət-sèn pfx kí' wùwì ali kènla ghè kí' vunə, lèmə wu pfx ayi dí'í nyòŋsə wùwì mpfx ayi ndi wenə wen bwi vunə lèmə wen. ²⁵ Vələmə vatsenvə ndi' sòmbo, wù mbì dyù ləm wùwì pfx mò'tə wen kènə wəŋ, ghəsə wì wen a yì à lèmə wen. ²⁶ Lèmə wen bè pfx ghəsə wì wen ayi tò a li. Kənkùmtə kə bè lyɛ bè pfx tò ndəŋndəŋ. Vələmə və wen vatsenvə vi bè nè lyɛ bè pfxkə tò a li dyù mè. ²⁷ Fa yì a bəm, wùwì ayi bè pfx. ²⁸ A lè lu ndi' a kətsi a vyi lùkə fa pfx, wùwì ayi ndi' wì ndò ando wùwì ayi nlam li vələmə a vyi no vatsəm a?" ²⁹ Yesò mù gà' à vawenə la, "Ghèŋ ə shwe li kənyù byi'ando ghèŋ ko kì kənyù kì a ŋwà'lè Nyìngòŋ gà' à ko kənyù kì a Nyìngòŋ zì ghè ne. ³⁰ A lu ndi' a tɛ' a vyi lù li fa pfx və ko lə nlamə. Vyi lu ndi' ando ntsɛŋsə ngəŋ Nyìngòŋ sà dí' a kəŋ. ³¹ Anə kənyù kùmè məlù fa pfx a vyi və pfxkəvə lu nlu, kə dí' la ghèŋ ko təmè dzàŋ əzhə kənyù kì a Nyìngòŋ gà' à mu? Nyìngòŋ nlu gà' la, ³² Mà

dí' Nyìngòŋ Ablaham, dí' Nyìngòŋ Izik, dí' Nyìngòŋ Jàkob. Vyi avenə dí' vətò. Na kènka dí' la ghè dí' Nyìngòŋ vyi a və dí' və to a ko dí' Nyìngòŋ vyi və pfxkəvə."

³³ Nòyn yi nè zhù zì'í aghenə sà dí' nè kanə.

So' yi a ghè chò təsò' no tətsəm

(Mak 12.28-34;Luk 10.25-28)

³⁴ Andi' ando vyi Faləsi nzhù la Yesò chí'í li təchù tə Vəsadùsis vawenə tsəntə. ³⁵ Wí' mu' fà vawenə a ntin-tin, andi' ndi'sə so' mwòm'sə Yesò bèm à wen la, ³⁶ "Ndi'sə, adí' so'ò kò fa ti təsò' tə Mosis a ghè to chò tətsəntə a?" ³⁷ Yesò bwənsə gà' la, "A dí' yi a ghè gà' à la, Wù dí' kòŋ Bobo Nyìngòŋ wù nè tyim wu no tsəm, nè kəzhwi kə no kə tsəm, bènə kwò'tə wu no tsəm. ³⁸ A lè so' yi a ghè to chò no təsò' tətsəm. ³⁹ Kənkùmtə kì kə dí' la, Wù kòŋ lèmə wu tò ndəŋndəŋ ando wù kòŋə wen wu. ⁴⁰ Təsò' tə Mosis ti no tətsəm bènə zì'í nshə'təsə sə ghò'kəsə no tətsəm əti tò a wen təsò' tən tə bə."

Wí' yi a Nyìngòŋ ntsu' li è ghə dí' ndo?

(Mak 12.35-37;Luk 20.41-44)

⁴¹ Və Faləsi vi mbò mbu tò a nòyn mù'. Yesò mù bèm à vawenə la, ⁴² "Ghèŋ kwò'tə la ghò byi'í Wí' yi a Nyìngòŋ ntsu' li è ghə a? Ghèŋ kì la ghè dí' wəŋ ndò?" Vawenə gà' la ghè dí' wəŋ Devit. ⁴³ Yesò bèm à vawenə la, "A zhə a kə dí' a li byi'í ghò a kəzhwi kə ŋwo'əkə ne la ghè dzàŋ wəŋ wen aghèn la Bobo a? Mà bèm alè byi'ando Devit nlu gà' la, ⁴⁴ Bobo Nyìngòŋ ngà'a à Bobo ghom la ŋwə'mə a shyə kwon toghə mò za'a fa zhə a ma ghə vyi kəbàyn wù a mò a ti aghè. ⁴⁵ Devit satsèn ndzàŋə wen la Bobo ghè be a ndi' wəŋ wen ale?" ⁴⁶ No wí' nko mwòm ə bwənsə kənyù akì. Əzìtə fa kət-si ayi wí' nko bè mwòm'sə əbèm kənyù à wen.

Yesò bè pfàntə byi'í ndi'səsə təsò' bènə vyi'í Faləsi

(Mak 12.38-39;Luk 11.43,46;20.45-46)

23 Yesò mù gà' à nòyn vyi'í bènə ndzìmtəsə bəm wen la, ² "Ndi'səsə təsò' bènə vyi'í Faləsi dí' vyi vyi a və kí'í àdyo' ə chòsə so' Mosis. ³ Ghèŋ li dí'í nè no ghò yì a vawenə gà' à la ghèŋ ne, ali kə ghèŋ a nshyəmə vawenə byi'ando vawenə ko nè nyù vyi a vawenə dí'sə. ⁴ Vawenə ku kəbwè'è la vyi'í bwè'è a kə dí'í chò vawenə ali kò vawenə ndi'səsə təsò' bènə vyi'í Faləsi nkòŋə gyàmtə no a mpfen. ⁵ Vawenə nè no mə ghò tò la və yen vawenə. Vawenə nè məmbòtə mə jim mə vawenə a vawenə kwí'í à vawenə à tɛ' bènə à vawenə a kwon nànkwe' mə ghò'kə. Vawenə be nè mbwin vi a vawenə chətə à vawenə a təsoŋ tə ndisə və dyəfkə no nànto. ⁶ Vawenə dyù a kəshi kə kəzhi vawenə sà kòŋ əku' ŋwə'tə tò a shì ŋəŋtəvə, dyù a alo' ntsəntəsə və ku'u ŋwə'tə tò a mbì. ⁷ A lè ndi' a zhə a vawenə dyù a shi mənsəm vawenə sà kəŋə la vyi'í nyiŋə vi toŋtə vawenə nè gumləghə be kəŋə la vyi'í ndzàŋə vawenə nè ndi'səsə. ⁸ Anə ghèŋ, ghèŋ dí' tò vələmə no vatsəm kí' tò ndi'sə mu'. Kə ghèŋ nè nkəŋə la və ndzàŋə wí' fà

ghèn nè ndi'sè. ⁹ Kə ghèn lù tòngtə wì' fa nse a shèn la Tì' byi'ando ghèn kì' tò Tì' mu', ghè dī' a kàn. ¹⁰ Kə ghèn nkəŋə la və dzàn wì' fà ghèn la kətə byi'ando kətə kə dī' tò kə mù' à dī' mo Klistò. ¹¹ Wì' yì a ghè dī' kətə à ghèn a ntintin dī' ndi' wù shwè' ghèn. ¹² No mändò a ghè ku'sə wenə wen Nyìngòn nè a shi'sə wen, no mändò a ghè gumlè, Nyìngòn ne ku'sə wen."

Yesò kənkə və Falàsi bènè ndi'səsə təso' kùmè kəmbìlè kə ashì

(Mak 12.40; Luk 11.39-42,44,52;20.47)

¹³ Yesò bwənsə sè gà'à à ndi'səsə təso' wenə vī' Falàsi la, "Ngə' gho'o lu ndi' à ghèn ndi'səsə təso' wenə vī' Falàsi byi' jì a ghèn bìlè ashì vī' fa tsu. Ghèn shwìnè jì la kə vī' kwen a so'o Fòyn Nyìngòn. Ghèn ko kòn ək-wen tsu be tàmè vī' vətsənvə a və kòn əkwen. ¹⁴ [Ngə' gho'o dī' a ghèn vī' Falàsi bènè ndi'səsə təso' byi' kəmbìlè kə ashì. Ghèn lobtə ki mpfə shi məbəŋ mə vəwenə be bìlè ashì vī' nè təjəm tə dyəfkətə. Byi' nyè avenə no tsəm ngə' ghèn lu mbyifə chòsə.]"

¹⁵ Ngə' gho'o dī' à ghèn ndi'səsə təso' wenə vī' Falàsi, ghèn vī' kəmbìlè kə ashì. Ghèn jè'è kəghaf be təmə mu mə ntomə to ndi' nè la wì' mu' zhə byimə kənyè a ghèn dī'sə. No a zhè kò a ghèn nè ghè byimə, ghèn sə shyè'è wenə vəwenə ənè la ghè kwə' ədyè a zhì' chò tè ghèn.

¹⁶ "Ngə' gho'o dī' à ghèn vī' kəshif a və tensə vī'. Ghèn dī'sə la, Wì' sətsən kàn a zhì' ngəŋ Nyìngòn gho'o ə fəŋ ke nè kənyè akì kò ngə' tsen à ndi', ali mu ghè sətsən bònjsə kàn a zhì' fo vi a və shìtə nè tyənə a və dī' a ngəŋ Nyìngòn mu ghèn dī' nè kənyè akì. ¹⁷ Ngu fo a və fyifə li! A chò fo vi a və ti a və nghə a ngəŋ Nyìngòn mu à chò ngəŋ Nyìngòn yì a ghè ne fo a vyi sə ŋwò'ə lo? ¹⁸ Ghèn bè zì' la wì' sətsən nghə kənyè ənè ə kàn a zhì' kəchì' kə kəku kò ngə' tsen andi' a zhə a ghè dī' ke nè kənyè akì, ali mu ghè ghè kənyè bònjsə kàn a zhì' kəku kì a kwi kəchì' mu ghè dī' nè kənyè akì. ¹⁹ Ghèn fyifə ghè alə a? A chò kəku mu a chò kəchì' kì a kə nè la kəku kì ndi' kə laynə lo? ²⁰ Kə bònjsə dī' la wì' sətsən kəyn a zhì' kəchì' kə kəku mu ghè kəynə bo'sə wenə fo vi a və dī' a yì a kətə. ²¹ Kə be dī' la wì' sətsən nkànə a ti ngəŋ Nyìngòn mu ghè li kəynə bo'sə wenə Nyìngòn yì a ghè dī' tsu. ²² Wì' be sətsən nkànə a kəŋə mu ghè kəynə li a kəfwoyn kə Nyìngòn bo'sə nè wì' a ghè ŋwə' tsu."

²³ Ngə' gho'o dī' à ghèn ndi'səsə təso' bènè vī' Falàsi. Ghèn vī' kəmbìlè kə ashì, ghèn lyè məfotə mə lèmtəmə a və we a ti fozhivə ghèn gətə shi wum, ghèn kù kəmù' à Nyìngòn ando so'o Mosis ndi' ali chasə nyè tovə vi a və dī' a so' a dī' nè, ənè nyè timəvə, nkusə nshinsə à vī' be mbyimə tò à Nyìngòn. Ghèn ki la ghèn dī' nè nyè venə no tsəm kènla ghèn chasə tsenəvə.

²⁴ Ghèn vī' kəshif venə a və dī' jì a vī' ghèn kyèsə fənjìjì fà ghèn a ti məlyè' ali bònjsə nyè fəmbwè'è fo.

²⁵ Ngə' gho'o dī' à ghèn ndi'səsə təso' bènè vī' Falàsi. Ghèn vī' kəmbìlè kə ashì venə! Ghèn lyè kəŋə vəŋə nè ndoŋsə shəŋsə ghèn tù'ù shè tò dzəmsə shisə ali tin shisə dī' mu sə lwin li tò nè kəmìŋ kə fo a ghèn gha'

nshi byi' kəmbàn mbàn. ²⁶ Nshifə vī' Falàsi venə! Ghèn ə nshè tinsə kəŋ, bènə tinsə ndoŋsə shəŋsə, ndi dzem shisə be lan.

²⁷ Ngə' gho'o dī' à ghèn ndi'səsə təso' bènè vī' Falàsi. Ghèn vī' kəmbìlè kə ashì ghèn dī' to nè təsə a zhə a və shìtə mbwom nzu' tə sə fəfə fəfə bònjə tò fa kəbəŋ ali adì' tò kwoŋ ə vī' a yì a tin bènə kəfwè. ²⁸ A dī' tò ndəŋndəŋ jì a ghèn bònjə tò fa kə', ali dī' fa tin mu ghèn lwin li tò nè kəmbìlè kə ashì kə bènə nyè byivə tsenəvə.

Yesò shè'tə ngə' yì a və lu ku à vī' Falàsi bènè ndi'səsə təso'

(Luk 11.47-51)

²⁹ Ngə' gho'o dī' à ghèn ndi'səsə təso' bènè vī' Falàsi. Ghèn vī' kəmbìlè kə ashì! Ghèn bwomə təsə tə jùnə tə à nshè'təsə gho'kəsə bènè à vī' a və nlù sə tsi ntsinè jùn, ³⁰ gà'à la, "A tu ndi' la yès ndi' a tɛ' vətì' vyesə mu yès nko bo'sə vəwenə la və zhwilə nshè'təsə sə gho'kəsə a sènsə. ³¹ Kə li dī' la ghèn byimə mbyi ghèn nəmwwè'è ando ghèn byimə li la ghèn dī' ngwa'a ngəŋ vī' vyi a və nzhwilə nshè'təsə sə gho'kəsə a shì. ³² Ghèn dyè li tò nè mbì mwètə shwè' yì a vətì' vəŋə nzitè li. ³³ Zhusə sə byisə sènsə ghèn le lu nè no ghò la kə Nyìngòn lù so' ghèn tìm ghèn a kəshi kə zhì' byighə a? ³⁴ Mà mù sə gà'à à ghèn la mà ne tìm nshè'təsə nè vī' və tofəvə bènè ndi'səsə kì la ghèn ne a zhwilə vətsənvə ə bantə vətsənvə a kəntò be ghom vətsənvə fà ghèn a alo' ntsèntəsə, be ndzìmə vətsənvə no fa ntə' ko a vəwenə dyè tsu. ³⁵ Ma tìm vəwenə ghèn ne alə ndi mənlyuŋ mə vī' kənyè kə tìməkə vī no vətsəm a və nzhwilə a nse li mə fəŋ à ghèn a kətə əzitə fə Abèl a və nlù zhwi kènla ghè byisə li kənyè kə tsenkə ku' za'a à Zakaliya wəyn Balachà yì a ghèn nlù zhwi a kəntintin kə kəshi a və dzànə nè kəshi kəŋwo'əkə bènə kəchì' kə kəku. ³⁶ Mà gà'à à ghèn nəmwwè'è la ngə' yì a ghè lu vī byi' nyè byivə avenə no tsəm lu shi' tò a kətə vī' kəlyiŋ venə."

Yesò dī' kòŋ yì a ghè nkì' à Jelusalèm

(Luk 13.34-35)

³⁷ Yesò ne gà'à myètə mù zitə sə she'kə gà'à la, "Wemey, ghèn vī' Jelusalèm a ghèn nzhwilə nshè'təsə sə gho'kəsə bè tèmlə vī' vyi a və ntimə à ghèn ə zhwilə là! A dī' à ghan à shè' a ma mwòmssə li əpfətə ghèn ando mpfi mbvə lə mpfətə vunə wen à wen a ti ali ghèn nyiŋ tò nyiŋ a? ³⁸ Luwèn là Nyìngòn a kyemə ntə' ghèn ə ghè ne ndi' tò zim. ³⁹ Mà gà'à à ghèn la əlù fa luwèn ghèn ko be lu yen mo à bwen tò la kətsi kì kə vi a ghèn lu gə' la mbwa'mə dī' à wèn yì a ghè vī a zhì' Bobo."

Yesò gə' kùmè nyè a və lu mfù ando mbi lu mbo'sə mè

(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

24 Yesò fè fa ngəŋ ntsentə Nyìngòn sə ndyè, ndzìmtəsə bəm wen sə bo'sə vī nè wen, ə gə' a wen la, gə'a kò ghè yen li jì a və bwomə kəbəŋ kə Nyìngòn fa tsu lo.? ² Ghè gə' a vəwenə la, "Ghèn yenə kəbəŋ kènəkə alə, mà gə'a a ghèn nəmwwè'è la zhə bo'sə

vi, a vø ne bèytè alo' aghenà, kènla no ngù' mu' ne fan a kætø ghatsen."

³ Yesò ne ku' dyù è ñwø' a kwi pfen Olif, ndzìmtàsè bà mwen sà vi è ñwø' à wen a mbyì mù nyo'tè gá' à wen la, "Shè'tè à yes la nyè venè lu lyè kèshi a tæ' kò lo, kèchwitè kè lu ndí' ghò èdí' la wù sè bwènè vi a? Vø lu kí fa gho la mbi sè mè a?"

⁴ Yesò gá' à wøwenà la, "Ghèn tu'mà la kè wí' lù lobtè ghèn. ⁵ Ví' lu Mvi no vø gho'ò lyè zhi' ghomè gá' la, à dí' mò yì a vø ntsu' li è ghø li è lobtè ngho'ò ví' a ji a ghèn." ⁶ Ghèn lu zhø ando vø temè gho' a mbo'sè be nzhø nyè byí' tægho' a kæg haf. Ghèn zhø a li kè tæyim tæntè a lè mè byí' ando nyè avenè dí' lyè kèshi mibu mbi lù sè mè. ⁷ Tèlo' tæ lu nsoynè tætsentè, tæfòyn tæ soynè tætsen tæ, nse lu nè'è è jìj be ku tò shì tsèm. ⁸ Nyè avenè lu nlyè kèshi alè a bò bu tò kanzitè kè ngø' gho' a ghè lu vi. ⁹ Ví' lu gha'tè ghèn è ku la vø ku ngø' à ghèn, be zhwiè ghèn. Ví' tælo' tætsèm lu bàyn ghèn tò byí' mò. ¹⁰ Ngho'ò ví' ko be lu ncho'sè à Nyìngò' a zhø a ghèn; è bàynè vølemè vø wøwenè be ba'lè wøwenè. ¹¹ Nshè'tèsè kènlòbtè lu tu fù no sè gho'ò è lobtè ngho'ò ví'. ¹² Nyè byí' vø lu nlyè kèshi tò a shì no gho'ò èza' a a nsø' tsen a ví' ko be læ ntù'ù kòghè vøtsenvø. ¹³ No ndò a ghè sètsèn lù wensè nyè avenè èza' a kèmwètè lu bwon. ¹⁴ Vø lu shè'tè ntím jù'ghè byí' so' Fòyn Nyìngò' a mbi ghèn no tsèm ndí' ví' tælo' no tætsèm kí nèmwè'è fa yì a bà m zhø mu kwø' è mbi me.

Yesò shè'tè byí' ngø' gho'ò a ghè dí' a mbi mibu Wàyn Wí' vi

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ "Zhø a ghèn a yen kèfo kè faynsè kí a kè fwà'lè a nshè'tè Danye nga'à byí' kèwenkè, ti a kèshi kè laynè kè, (wí' a ghè dzànghè dí' kí). ¹⁶ A zhø aghèn no mændò a Judiyà nyìj ku' a p fensè. ¹⁷ A zhø ayì, wí' ndí' tæ a kætø kè ngèn, kè ghè bè a shí' èlyè fo wen fa ngèn. ¹⁸ Wí' ndí' tæ a sim, kè ghè à bwènè p fwo èlyè ndisè wen fa ngèn. ¹⁹ Mætsi a mì lu mfàynsè nækwo' a kí vø gufkøvè bè nè a kí a vø li vunè. ²⁰ Ghèn ñjì mè la kè kè lu sè ndí' la ghèn nyìj a ndí' a kèntintin byìj kò a kètsi kèzhætækè, ²¹ byí' ando tæ' ayì lu vi ngø' yì mfàynsè chò ngø'sè no sètsèm; kèn la wí' ntømè yen fa tæ' a mbi nztè èza' a fa tæ' a ghè lu mè. ²² Kè dí' tò la Nyìngò' mfàftè li mætsi mæ ngø' a mèn a bwen alè mu wí' ko zì ghè lè bwòn. Ghè mfàftè mætsi a mì tò byí' ví' wen vi a vø ndí' mu ghè tsu' li è ghø."

²³ A ne sè ndí' a mætsi a mì, wí' gá' à ghèn la ghèn yen Wí' yì a Nyìngò' ntsu' li è ghø li a shè a, ko ghèn yenè wen a fà' a! ke ghèn à byì mæ, ²⁴ byí' ando ví' vi a Nyìngò' ntsu' li è ghø vø kènlòbtè nè nshè'tèsè kènlòbtè lu fù a tæ' ayì, è nè chwitè fàynsè vø be mwòmè nyè kaynèvè mwòmè tò la wøwenè lè zì vø lobtè ví' vi a Nyìngò' sè dí' mu ghè tsu' li èbwònghè li lo. ²⁵ Ghèn tù'ù zhø! mà chò li mbi nshè'tè nyè avenè a ghèn mibu vø lu sè mfø.

²⁶ A lù sètsèn a gá' tæ ndò à ghèn la, "Ghè yì a nse zim, kè wí' à fù èdyè tsu, ko wí' gá' la, 'Ghè ghèn a ti

ngèn a shè kè wí' a byì mæ." ²⁷ Wàyn Wí' lu vi tò a ndayn ando ghø nè mwànè ghè bàghè a kàn no tsèm."

²⁸ Wàyn Wí' lu sè mvi, no ndò kí ndèghndèj ando kèfo kè p føkè nè ndí' tæ fe, ño'jo kí è p fütè tsu.

Yesò gá' kùmè chwitè mævi Wàyn Wí'

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ Ngø' mætsi ayì lu sè è mè dyè, chøzhø lu fen vi kèn-la sà'j be a mbanè, mædzìj mfø'ghè fa kàn. No fo tsèm a kàn nè'kè. ³⁰ Fa yì a bà m, chwitè mævi Wàyn Wí' fø a kàn. Ví' tælo' tæ mbi no tætsèm nlyun'lyun dí. A zhø aghèn wøwenè mu yèn Wàyn Wí' shí' vi a ti mbo'sè kí' kèdyò' nè baynè gho'oghè. ³¹ Vø lu tonè so'j no nèmwè'è-mwè'è, ghè mu tímè ntsìnsè wen a tæshè tæ mbi ghèn tæ kà', wøwenè p fütè ví' vi a Nyìngò' tsu' li è bwònghè no vøtsèm.

³² "Ghèn zì' kènyè fa fækò' fè kèbvèm. Ghèn nyenè no a zhø kò a fè sè zhø vi, ghèn kè la byìj sè bo'sè chø.

³³ Kè dí' tò ndèghndèj ando ghèn sètsèn yènè nyè venè no ntsèm vø mfø, ghèn kè la zhø mævi Wàyn Wí' bo'sè li. ³⁴ Ma gá' à ghèn nèmwè'è la ví' mbyi venè luvèn zì kò vø lu p føkè mè kènla nyè avenè lyè li kèshi no tsèm. ³⁵ Kàn wenè nse lu chò ali kènla no kènyè kè mù' fa ti nyè venè a ma gá' à lè lu kwitè."

Wí' ko kí kètsi bè nè zhø a Wàyn Wí' lu vi

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)

³⁶ No wí' mu' ko kè kètsi ko zhø a nyè avenè lu fù, no tæ ntsìnsè ngèn Nyìngò' a kàn ko kí kò andí' la wàyn kí li, èchò tò Tí'. ³⁷ Wàyn Wí' lu sè mvi, nyè mfø ando vø mfø a tæ' Nuwà. ³⁸ A ndí' a mætsi mibu kènkun' kè nsø vi a mbi, ví' nzhì, nyø, lamè be ku vunè a vø lìmè, øku' za'a a kètsi a Nuwà nkwen a kèban. ³⁹ Wøwenè è nè a li kènla wøwenè kí kènyè kí a kè dí' ne fù èza' a fa kètsi yì a kènkun' kè nkì vi è zhwi wøwenè no vøtsèm. A lu ndí' a tæ' a Wàyn Wí' vi, nyè be nlyè kèshi tò ndèghndèj. ⁴⁰ A lu ndí' a tæ' ayì, lømè nshyè'è a sim vøbò, vø vi è lyè ghè mu' è mò'tè ghè mu'. ⁴¹ Kí lu mbvù kèbayn a ti vøbò, vø vi è lyè ghè mu' è mò'tè ghè tsen.

⁴² Ando kè dí' a li, ghèn ñwø' bvütè byí' ando ghèn ko kè kètsi kí a Bobo ghèn è lu vi. ⁴³ A tu ndí' la ti ngèn kí zhø a tsò'j dí' vi a wen a ngèn, mu ghè ko zì ghè mbønè, ghè a ñwø' è mbvütè kò ghè à ghøsa la vø kwa' ngèn wen. ⁴⁴ Kè li dí' la nkàyntè ghèn dí' ñwø' bvütè byí' ando Wàyn Wí' ne vi a zhø a ghèn ko kwò'tè la ghè zì ghè vi.

Yesò zì' kùmè wù shyè' a ghè zhø ti shyè' wen nè wù shyè' a ghè ko zhø

(Luk 12.41-48)

⁴⁵ Yesò bè mù bè m la, "Wù shyè' yì a ghè zhø ti shyè' wen be tofè li dí' ghè ko lo? A dí' yì a ti shyè' wen bø'sè ndyè a jè' ghè ghø wen a mbi be kù kèdyò' a wen la ghè è ntù'mè nè ngèn wen be ku fozhìvè a ví' shyè' vøtsenvø vi a zhø a wøwenè kèghè. ⁴⁶ Nyè nè bònghè à wù shyè' ayì a zhø a ti shyè' wen sè bwènè p fwo è yènè wen ghè nè nyè a vyì a ghè yì gá'. ⁴⁷ Mà gá' a ghèn nèmwè'è la, kè yì dí' a li ti shyè' ayì à ghø wen la ghè

ntù'mè nè fo wen no tsèm. ⁴⁸ Mu wù shyé' ayi sàtsèn ndi' ghè byi, ghè à kwò'tè tò fa wen ngèh la ti shyé' ko a zànjə pfwò, ⁴⁹ mù zità nyàblè nè ví'i shyé' wàtsenvə vi tò nyàblè, zhi be nyə malyù' wenè ví'i malyù'. ⁵⁰ Tì shyé' wen nè bwènè vi a kətsi kətsenkə a zhə a ghè ko yi nkwo'tè la ghè zì ghè bwènè vi, ⁵¹ è lyomsə wen no a ji byi è we wen a nòyn ví'i vyi a vè bilè ashì ví'i nè nè nyù, wenè wəwenə nlyunlyun di be pfi'i asonj."

Yesò zì'i la vè dí'i əjwə' no məzhè ntsèm kə'tè wen

25 Yesò bè mò ngàyn ə tsen gə'à la, "Wàyn Wì' lu sə mbwènè vi, so'o Fòyn Nyìngòh ndi' tò nè fətitì fə ngòynsə ki sàtsensə è wum, a sə nlyù dyè sə kə'tè wùlim lam a ghè ndi' vi. Vəwenə sə ndyè no ndò lyè kənkə'tè kəwen. ² Vəwenə wàtsenvə wətəyn è ntofə, wətəyn ə dzìntə. ³ Və dzìntəvə vi sə nlyè nkə'tè wəwenə kò wəwenə lè lyè mənzhì' məgho'tə, ⁴ və tofəvə vi lyè vəsù' wè mənzhì' tsu əbwètə. ⁵ Lim wùwì ayi tən a mavi, ngòynsə ki shì zità sə myè'è nè mbəynsə. ⁶ Ghè nè sə mvi mu à sè dí' ntintin nəntə'ə, və mù sə dzànjə gə'à la, Lim wùwì sə vi, ghèh vi shisə wen! ⁷ Ngòynsə ki shì lù no sàtsèm kù'sə nkə'tè wəwenə. ⁸ Ngòynsə ki sə dzìntə sə shì mù gə' à wətofəvə vi la, Ghèh ku yes fə ghèh mənzhì' yi byi'è nkə'tè vyesə sə limè dyè. ⁹ Wətofəvə vi tensə è gə' la, Jò! mənzhì' a mì ko a kwè' à wəghəh və tsèm, ghèh bojə dyè a kəshi kə ba'lè fo è zèn è mənə fa tsu. ¹⁰ Vəwenə sə ndyè, lim wùwì ayi vi wenə ví'i a vè ndi' dyè kwèn a ngèh yi a vè ndi' ne zhi lam tsu və chí' chə ngèh. ¹¹ Ngòynsə ki sàtsèn shisə nè dyè zèn mənzhì' mì bwènè vi mù sè dzànjə gə'à la, 'Bobo, Bobo, bò'ò chə ngèh à yès.' ¹² Lim wùwì yi bwènsə gə' la, Mə gə'à à ghèh nəm wè'è la, mə ko kè ghèh. ¹³ Yesò gə' a lì mù gə' la, Ghèh sə əjwə' lì, ghèh ntsi kə'è byi'əndo ghèh ko kè kətsi ko zhə yi a Wàyn Wì' lu bwènè vi."

Ngàyn byi'í ví'i shyé' a vè nlò'ò wəwenə ando wəwenə nshyè'è (Luk 19.11-27)

¹⁴ Yesò bè mò ngàyn tsen gə'à la, "So'o fòyn Nyìngòh lu ndi' to nè fətitì fə wutsen a ghè nlyù sə ndyè a jè' è dzàntə ví'i shwè' wen kù fo wen è la wəwenə zhəsə ntù'mè nè wenəvə. ¹⁵ Ghè nku mbo ko ətəyn à wì' mu', kù mbo bə à kənkəmtə bè kù kəmbò kə ko kə mù' à wutsen, Ghè nkù a no mə ndò tò a ji a ghè nyenə la ghè zì ghè tu'mə nè wen ghè. Ghè ku a lì mù lù dyè a jè'. ¹⁶ No a zhə kò, wù shwè' yi a ghè nku mbo ko təyn à wen lì dyè sè nè mbə'lè è se mbo ko təyn. ¹⁷ Yi a və nku mbo ko bə à wen lì shwè' nè wenə ghè è se mbo ko bə à yi a kətə. ¹⁸ Wù shwè' yi a və nku kəmbò kə ko à wen lì dyè tyùhə nkwoh lyòm tə kəmbò kə ko ti shwè' wen kì tsu."

¹⁹ Tì shwè' ayi tsi no alə, lù bwènè pfwò dzàntə wəwenə ndi' zhə la wəwenə tə zhəsə shwè' nè ko wen yi ale lo. ²⁰ Wì' yi a və nku mbo ko təyn a wen, ando ghè mvi ə bwènsə, ghè bo'sə mbò ko təyn vi a ghè nse a kətə kə ko ayi è gə' la, Tì', yen a! wù tə ku mbo ko təyn à mò mà be nse mbo ko təyn à yi a kətə. ²¹ Tì shwè'

wen ayi gə' à wen la, Wù ne li no a nkəyn. Wù dí' no wù shwè' jùhə be tù'mè no a nkəyn. Wù tu'mə li nè kəfo kətyətəkə, luwen ma ghə wù ə wu ntù'mè nè fo ghə'və kwen vi yowù nsanjə a mu'u!

²² Wù shwè'è yi a və nku mbo ko bə à wen lì bè vi gə' la, Wù tə ku mbo ko bə à mò, yen a mà kí' li se à yi a kətə mbo ko bə. ²³ Tì shwè' wen ayi gə' à wen la, Wù ne li no a nkəyn. Wù dí' no wù shwè' jùhə be tù'mè no a nkəyn. Wù tu'mə li no nkəyn nè kəfo kətyətəkə. Luwen ma ghə wù, wu ntù'mè nè fo ghə'və kwen vi yowù nsanjə a mu'u.

²⁴ "Wì' yi a və nku kəmbò kə ko à wen lì vi gə' la, 'Tì, mà kì la wù dí' alə fənsə. Wù kì əzhi kènla wù tə shwè' be kì əkəh fo kò andi' la wù tə we.' ²⁵ A dí' kənyè a kə tə nè mà fəyn wu è lyè kəmbò kə ko wù kì ə tyùhə kəshi lyòm tə tsu. Bwènsə ghə'a ko wu."

²⁶ Tì shwè' wen yi gə' la, Wù dí' wù shwè' byi be dí' no zhi kədyəh! Wù tə kì no a nkəyn la mà zhi kèn la mà ko shwè' be kəhə fo fa kəshi a mà ko we, ²⁷ a tə ne ghò la kə wù ghə ko ghomə ghenə a ngèh ko ndi' mà nè sə nlyè, lyè bo'sə wenə se yi a? ²⁸ Ghè gə' alə mù gə' à ví'i shwè' wen wàtsenvə vi la, Ghèh shi kəmbò kə ko kì fə wen ku kwè'sə à wì' yi a ghè kì' mbo ko wum lì. ²⁹ Ghèh kì la no ndò a ghè kì' kəfo və a ku kwè'sə à wen ndi' ghè ntù'tè kì' alì no ndò a ghè ko kì' kəfo və a shì tē kətyətəkə kì a ghè kì' lì. ³⁰ Ghèh shisə wù shwè' byi ghèn, tem a kəbəh kə fenəkə, a kəshi a ghè a nlyunlyun di tsu be pfi'i asonj wen.

Yesò gə' kù'mè tə' nso'

³¹ "A lu ndi' a tə' a Wàyn Wì' vi nè ghə'o fòyn wen wenə ntìnjə ngèh Nyìngòh no sàtsèm ghè lu əjwə' a wen a kəfwoyh nè adìhə ghə' ghè wen. ³² Ví'i təlò' tə mbi vi tsèntə à wen a shì no wàtsèm, ghè gəsə wəwenə a tənòyn təbò ando ntsìh byisə lə nè ghè gəsə byisə wənjì fa byisə wəndəh. ³³ Ghè lu ghə ví'i wəjùhəvə à wen a shyə kwəh toghə ə ghə ví'i nyè byivə à wen a shyə kwəh nànkwè. ³⁴ A dí' a zhə a yi a fòyn a gə' à ví'i kənyè kə tìmə kə vi a və ti à wen a shyə kwəh toghə la, 'Ghèh venə a Tì' ghomə bwa'sə li lè, ghèh kwen vi è nzhi njùh yi a ghè nshìtə li ghè a ghèh fa kənzitə kə mbi, ³⁵ byi'əndo jìh nza'ə mò ghèh ku fo zhivə à mò, toh à mù nzhi'ə mò ghèh ku mu mà nyə. Mà ndi' wu fi a kəshi ghèh shisə mo à ghèh a alo', ³⁶ ndi' kənà' kə à ntsu', ghèh ku ndisə mà mò'. Mà nkwa'a ghèh tù'mè nè mò və shwin mò a mfi' ghèh vi ghayntə mò.' ³⁷ A dí' a zhə a yi a ví'i kənyè kətiməkə vi nè mbèmə la, 'Bobo, yès nyèn wù fe jìh zafə wù yès kù fozhivə la wù zhi a, be yèn wù fe toh à mù zimə wù yès ku mu la wù nyə a?' ³⁸ Wù ndi' wu fi fe yès shisə wù à yès a alo' a, ko sə dí' nè kənà' ntsu' fe yès ku ndisə la wù mo' a? ³⁹ Wù nkwa'a fe yès vi sə tù'mè nè wù a ko wù ndi' a ngèh mfi' fe yès vi ghayntə wù a? ⁴⁰ Fòn mu gə' la, 'Mə gə'à à ghèh nəm wè'è la no ghò a ghèh nè a wù mu' a ghè ndi' əbam a ntintin wəlèmə vwomə venə dí' mu ghèh nè à mò.'"

⁴¹ "Fòyn ne gə' a lì mu gə' à ví'i nyè byivə vi a wen a kwəh nànkwè la, 'Ghèh lukə fə mo a mbyè, ghèh venə

a Nyìngòṅ mo'ò li kòyàn à ghèṅ là. Ghèṅ dyè kwen a zhi' yì a ghè ko là limè li a vè nshìtè à Satan wenè ntsìṅsè wen. ⁴² A ndi' a zhe a jìṅ nzafe mò ghèṅ tyen la ghèṅ ko a ku kəfo mà zhi, toṅ à mù zimè mò ghèṅ tyen la ghèṅ ko ku mu mà nyè. ⁴³ Mà è ndi' wu fi ali ghèṅ tyen la ghèṅ ko shisè mo à ghèṅ a alo', di' kəna' ntsu' ghèṅ tyen la ghèṅ ko a ku ndisè mà mo'. Mà nkwa'a, ghèṅ tyen la ghèṅ ko tù'mè nè mò, vè shwinè mò a mfiṅ ghèṅ tyen la ghèṅ ko vi əghayntè mo."

⁴⁴ Vi' nyè byivè a vyì mu mbèmè a zhe ayi la, Bobo, yès nyèn wù fe jìṅ zafè wù, toṅ à mù zimè wù, wù di' wu fi, di' nè kəna' ntsu', kwa'à, di' a ngèṅ mfiṅ, kènla yès gyamtè li wù a? ⁴⁵ Fòn mu gà' à vəwenə la, Mà gà'à à ghèṅ nəmwe'è la no ghò a ghèṅ ntyenə ənè a wì' mu' a ghè ndi' a bàm fa ntintin vələmè vwomə venə di' mu ghèṅ ntyen la ghèṅ ko a nè à mò. ⁴⁶ Fòn ne gà' a li mu tim vəwenə, vəwenə lu dyè kwen a ti ngə' yì a ghè ko là mè, vi' kənyè kətiməkè vi k'ì' bwòṅ yì a ghè faṅè tò ghayn mù'.

Və Ba'tə Əzhwi Yesò

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

26 Andi' a zhe a Yesò nzi' li nyè venə no tsèm, ghè gà' à ndzìmtəsə bàm wen la, ² "Ghèṅ ki la à fàṅ tò mətisi mbò luwèn vè zità əzhi kətsi kə məza'sè. A di' zhe a vè ne gha' Wəyn Wì' ku vè bantə wen a kəntò."

³ Tò a zhe ayi tətə vəpfèm vè ngèṅ Nyìngòṅ bènə vəchə' vè lo' gha' ntsèntə vəwenə a kəbəṅ è kətə kə tətə vəpfèm vè ngèṅ Nyìngòṅ a vè ndzàṅṅ wen nè Kayifàs, ⁴ ndi shìtə ji nyo'tə gha' Yesò əzhwi. ⁵ Vəwenə gà' à vəwenə a ntintin la, "Kə vəghəṅ à gha' wen a məza'sè ghèn byi' ko vi' à lüsə soyn."

Wùwì tsen shù'tə mənzhì' a kətə Yesò a Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Yesò dyè a Betani sə di' a ngèṅ wì' tsen a ghè nkwa'a nè kənsòtè kə a zhi' wen è ndi' Simon. ⁷ Wùwì tsen vi kwen tsu nè fəsho' fə a vè nshìtè nè ngù' tsen a vè ndzàṅṅ nè alàbàstə. Mənzhì' mə lèmtə mə di' tsu a ko yì nto no nànto. Ghè lyè fəsho' a fi è shù'tə a kətə Yesò ghè ṅwə' zhi zhi. ⁸ Ndzìmtəsə bàm Yesò sə yen a li kənyè ki kə zafè vəwenə, vəwenə mù bəm la, byi' ghò a ghè byisə mənzhì' mèn mə alə a? ⁹ Və yì zì vè ba'lə mənzhì' menmə no a ko ghə' ghè è ku ko yì à vi' kənfem.

¹⁰ Yesò ki kənyè a vəwenə nkwo'tè mù gà' à vəwenə la, "Ghèṅ ku ngə' ghò à wùwì ghèn a?" A di' no kənyè kə jùṅkə a ghè nè à mò. ¹¹ Vi' kənfem lu ndi' tò di' à ghèṅ a ntintin ali mà ko di' ne faṅ vəghəṅ. ¹² Ghè shù'tə mənzhì' mèn à mò wèn ndi shìtə mo a məb-vimè. ¹³ Mà gà'à à ghèṅ nəmwe'è la no fe a vè lu nshè'tə ntim jùṅ a ti mbi, vè lu be nshè'tə kənyè kèn a wùwì ghèn nè là ndi vi' nkwo'tè wen.

Judàs byimə əba'lə Yesò

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Wì' mu' fa ntintin ndzìmtəsə bàm Yesò shì njüsè bò a vè ndzàṅṅ nè Judàs Iskaliyòt lù dyè yèn tətə vəpfèm

və ngèṅ Nyìngòṅ, ¹⁵ è bəm à vəwenə la, "Mà lè sətisen gyamtè ghèṅ əkù Yesò à ghèṅ, ghèṅ à kù gho à mò a?" Vəwenə taṅtə ko kəkəs məwum nta' è kù à wen.

¹⁶ Judàs mù zità tò a zhe ayi sə kəṅə jisə əba'lə Yesò.

Yesò zhi fozhivə məza'sè wenə ndzìmtəsə bàm wen

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)

¹⁷ A sə ndi' a mbì kətsi a mətisi yì a vè ndi' zhi kəbayn kə məka kè nè fəshìṅfə tsu ndzìmtəsə bàm Yesò sə vi bəm à wen la, "Wù kəṅ la yès dyè shìtè fozhivə kəzhi kə məza'sè fe à wù a?"

¹⁸ Ghè bwènsə à vəwenə la, "Ghèṅ kwen dyè a ti ntè' à wutsen è gà' à wen la, 'Ndi'sè gà' la zhe yì kwə' li, ə wenə ndzìmtəsə bàm yì sə a zhi kətsi kə məza'sè kèn à wù a ngèṅ."

¹⁹ Ndzìmtəsə bàm Yesò shisə nè ando ghè ngà'à, kwen dyè a ti ntè' è shìtè fozhivə məza'sè vi tsu.

²⁰ A sə ndi' a kəlyiṅ kə mpfwomə, Yesò wenə ndzìmtəsə bàm wen shì njüsè bò ṅwə' əzhi, ²¹ Və sə nzhi ghè gà' à vəwenə la, "Mà gà'à à ghèṅ nəmwe'è la wì' mu' fà ghèṅ a ntintin di' ne ba'lə mo."

²² Kənyè aki sə ku ngə' à ndzìmtəsə bàm wen no nànto vəwenə mù zità sə bəmè à wen tò mù' mù' la, "Bobo, à bè di' mo?"

²³ Ghè gà' la, "A di' wì' yì a kəvu kə yo wen kə bumtə li a kəkaṅ a ghè a ba'lə mo. ²⁴ Wəyn wì' ne pfe ando vè è nyò'ò li a ṅwà'lə Nyìngòṅ. Ali ngə' ghə'o ne ndi' à wì' yì a ghè ba'lə wen! kə mbòṅsə è nzi kə mbòṅtə a zhe a vè nko bwì wì' ayi no nè mpfen." ²⁵ Tè Judàs yì a ghè ndi' ne ba'lə wen bè gà' la, "Ndi'sè, à di' mo mu?" Yesò bwènsə la, "Kə di' ando wu ga'à."

Yesò zhi kənsèsə kə kəzhi wen wenə ndzìmtəsə bàm wen

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²⁶ Vəwenə sə mbu zhi Yesò lyè kəbayn kə məka è kù kəzòṅ à Nyìngòṅ mù bwə' è kù à ndzìmtəsə bàm wen gà'à la, "Ghèṅ gha' è zhi. Ghènə di' wen ə ghomə."

²⁷ Ghè bè lyè ndoṅ məlyè' è kù kəzòṅ a Nyìngòṅ mù gà' la, "Ghèṅ gha' è nyè no ghèṅ vətsem. ²⁸ A di' mən-lyuṅ mwomə a mə chí'tè məkəyn mə Nyìngòṅ a ma shè' ndi Nyìngòṅ ma'a mbyisə vi'. ²⁹ Mà gà'à à ghèṅ la mà ko lu be nyè məlyè' mèn əza'a fa tfe a mà lu nyè məlyè' məmfimè vəghəṅ a kəshi kə fòyn Tì' ghom."

³⁰ Vəwenə zhi mwètə zhimə ndzàṅ mù fè kù' a kwi pfèn Olif.

Yesò shè'tə la Bità ne mo yì

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

³¹ Yesò mù gà' à ndzìmtəsə bàm wen la, "A ne ndi' nəntə' lan no ghèṅ vətsem nyiṅkə è kyè mo ando vè di' mu vè è nyò'ò li a ti ṅwà'lə Nyìngòṅ la, 'Mà ne zhwi ntsiṅ byisə ə byisə saykə.' ³² A ne ndi' a zhe a vè lüsə mo fa pfe mà dyè a Galili à ghèṅ a mbì."

³³ Bità gà' la, "Vè ne sə nyiṅ wù no vətsem kò ma là nyiṅə fa tsu."

³⁴ Yesò bwènsə gà' à wen la "nkè' ne sə toṅ nəntə' lan mu wù tyen li mò aghayn à ta'."

³⁵ Bità bè gà' à wen la, "A dí' tē pfx mà à pfx yowù. Ma ko læ mo wù." Ndzimtàsə bàm wen no satsəm sə bè gà' tò ndəṅndəṅ.

Yesò jìm a sim Gethsəmane

(Mak 14.32-42;Luk 22.39-46)

³⁶ Yesò mù lù wenè ndzimtàsə bàm wen è dyù za'a a kəshi kətsenkə a və ndzàṅə nè Gethsəmane a wenə pfen olif è gà' à wəwenə tsu la, "Ghəṅ ḡwə'ə a shèn mà dyù jìm a fà'." ³⁷ Ghè gà' a li sə ndyù lyè Bità wenè vunə Zebedi vəbò; nyə zità sə ku ngə' à wen, ghè be zità sə kwò'tè no nànto. ³⁸ Ghè mù gà' à wəwenə la, "Nyù tsenəvə ku ngə' à mò à kwò'tè no nànto mu və zì və zhwi mo. Ghəṅ ḡwə'ə to a shèn mbvùtè mà vi."

³⁹ Ghè kwentə dyùtə a mbi nyòṅmə dyù a nse apfù'apfù' mù sè jìmè gà' à la, "Tì' ghom, jì satsèn ndí' wu shi ndoṅ ngə' ghèn fà mò ali ne tò kənyù a kə kwə'ù à wù kə a nè kənyù a kòṅè mò."

⁴⁰ Ghè nè jìm mwètə sə bwènə vi è yèn mu ndzimtàsə bàm wen shì sətə' sə beynkə li. Ghè bəm à Bità la, "Ghəṅ yì zì kò ghəṅ lù bvùtə vəghəṅ tò a fəshità fə zhə? ⁴¹ Ghəṅ ntsi kə'è be jìmè ndi la kə mwòm̄sə à vi à ghəṅ. Mà kì la tətəyim təṅtə kòṅè ənè kənyù a mà gà' à ali təwen təṅtə bwa'a."

⁴² Yesò bè bwènə dyù sè jìmè gà' à la, "Tì' ghom a zhə a wù ko a shi ndoṅ ngə' ghèn fà mò chò la mà nyə, wu ə ne ando wù kòṅè." ⁴³ Ghè jìm mè bè sə bwènə vi bè yèn wəwenə və bu bənè tò bənə byì'ando mbəynsə nsù dí' à wəwenə a ashì.

⁴⁴ Yesò bè bwènə dyù əjìm à ndí' aghayn à ta' gà' à tò nyù vyi a ghè yì ngə' à a mbi. ⁴⁵ Ghè nè jìm mwètə bwènə dyù bəm à wəwenə la, "Ghəṅ bù bənè tò bənə zhùtə. Ghəṅ yen a, zhə kwə'ù li və sə kəṅə ku Wəyn Wì' à ví'í və byivə. ⁴⁶ Ghəṅ lu vəghəṅ ndyù. Ghəṅ yen a, wì' yì a ghè ba'lè mò sə vi."

Və gha' Yesò

(Mak 14.43-50;Luk 22.47-53;Jon 18.3-12)

⁴⁷ Yesò mbu gà' à, Judàs a ndí'í wì' mu' fa ntintin ndzimtàsə bàm wen shì njəsə səbò ku'u vi wenè nòyn ə ví'í no ghò'o. Wəwenə nkí' nyisə nè mbàṅsə. A ntìm tətə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ bènə vəchə' və lo' tìm wəwenə. ⁴⁸ Wəwenə nsə mvi a li mu wì' a ghè mba'lè Yesò ku li nchwi à wəwenə gà' à la, "Mà nè bwamtə no ndò ghəṅ kì la àdí' wì' yì a ghəṅ kəṅə, ghəṅ gha' wen."

⁴⁹ Judàs ne vi no a zhə kò è dyù tò fəchì' à Yesò gà' à la, "Mà tɔṅtə à ndí'sə." No a zhə kò è bwamtə wen tò bwamtə.

⁵⁰ Yesò bwènsə gà' à wen la, "Ne tò kənyù kì a wù yì vi ənè a awèn ndòṅ." No a zhə kò ví'í a vyi mù vi gha'a wen tò gha'a. ⁵¹ Ndzimtàsə bàm ə Yesò tsen tsu' nyi wen è ko' tin kətí'ití' kə wù shwè' kətə kə Tətə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ. ⁵² Yesò gà' à wen la, "Bwènsə wè nyi wù à yì a kwə. No ndò a ghè soynə nè nyi lu pfx tò nè nyi. ⁵³ Ghəṅ ko kì la à tu yì ndí' soyn mu mà zì mà sensə Tì' ghom ghè ku ntsìṅsə ngəṅ wen nkamsə no sə ghò'o la sə soyn à mò. ⁵⁴ Mà satsèn mù nè a li mu kənyù kì a və è nyò'ò li a ḡwà'lè Nyìngòṅ byì'í mò ko a lyì kəshi."

⁵⁵ Yesò mù gà' à nòyn yì la, "Ghəṅ fə sə vi nè nyisə bènə mbàṅsə əvi gha' mo sə mà dí' tsoṅ ale? Ga'a kò mà tə nzhəsə tò vəghəṅ à ti ngəṅ Nyìngòṅ ghò'o dí'sə kò ghəṅ lu ngə'a mò byì'í ghò? ⁵⁶ Nyù venə dí'í fù alè ndi nè la nyù vyi a Nyìngòṅ ngə'a chòsə fà nshè'təsə wen la və lyì kəshi." No a zhə kò ndzimtàsə bàm wen sə nyìṅkə no sə tsəm mò'tè wen.

Yesò tìmə a kəbò' kə nso'

(Mak 14.53-65;Luk 22.54-55,63-71;Jon 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Ví'í vi a və ngə'a Yesò li lyè wen è dyù nè wen a kəbəṅ è Kayifàs a ndí'í kətə kə Tətə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ. Andí' a li mu ndí'səsə təsò' bènə vəchə' və lo' tsentə li tsu. ⁵⁸ Və sə ndyù Bità sə dzimtàsə dyù nè wəwenə fa kəghaf, dyù kwèn a kəbəṅ ayì è ḡwə'ə wenə ntsìṅsə shì a sə nshwè'è a kəbəṅ a yì ndi əyen kənyù a kə a chò nè Yesò. ⁵⁹ Tətə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ bènə ntsèntə ví'í nso'sə ayì no tsəm mù sə kəṅə ví'í la və vi gà' nyə ndzìṅsə byì'í Yesò ndi və zhwi wen, ⁶⁰ ali kò wəwenə lù yèn no kənyù kə mù'. Ví'í mfù no və ghò'o və mù sə zhò ndzìṅsə ali kò sə lè ngə'a mu. Ví'í vətsenvə vəbò nè ka' à fù ⁶¹ mù gà' la, "Wì' ghèn tē gà' la yì zì yì bətə ngəṅ Nyìngòṅ è bwènsə bwòm tò a mət-si nta'."

⁶² Kətə kə Tətə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ lù bəm à Yesò la, "Wù bè ko gà' à? Wù ko kì' kənyù əgà' kùmè nyè venə a və ghàmə wù tsu lè?" ⁶³ Yesò chí' tò la a kù', kətə akì mù gà' à wen la, "Mà gə'a à wù la wù gà' tò nəmwe'è a zhi' Nyìngòṅ a ghè fanè tò ghəyn mù'. Shə'tə à yès la wù dí' Wì' yì a Nyìngòṅ ntsu' li è ghə ə wəyn Nyìngòṅ yì mu lo?"

⁶⁴ Yesò gà' la, "Kə dí' ando wu gə'a. Ali mà gə'a à ghèṅ vətsəm la əlù fa luwèn ghəṅ a yen Wəyn Wì' ghè ḡwə' a kwon toghə Nyìngòṅ a ghè kì'í adyò' à tsəm be shì'í vi a tì mbò'sə a kəṅ."

⁶⁵ Kətə akì gha' bəs ndisə wen tò fa wen a ngəṅ gə'a la, "Ghè telə li Nyìngòṅ! Vəghəṅ be kəṅə əzhə fa chù ndò? Ga'a kò ghəṅ zhə li nyè byivə kùmè Nyìngòṅ a ghè gə'a fà wen a chù. ⁶⁶ Nkàntə ghəṅ kwò'tè la ghò kùmè wen a? Wəwenə gə' tò vətsəm la, Ghè dí'í pfx."

⁶⁷ Ando wəwenə ngə' à a li, wəwenə mù sə chùlè mənte à wen a kə' be ghòmè wen vətsenvə pfènlè wen, ⁶⁸ gə'a la, "Shə'tə li à yès a Wì' ghèn a Nyìngòṅ ntsu' li è ghə la à ghòm ndò wù lo?"

Bità mo Yesò

(Mak 14.66-72;Luk 22.56-62;Jon 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Bità ḡwə'ə a fətin fə kəbəṅ akì wəyn wùwì shwè' kətə kə Tətə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ vi gə' à wen la, "Wù tə njè'è fa bàm Yesò ə, wù Galilì ghèn."

⁷⁰ Bità mo tò a shì wəwenə no vətsəm gə'a la, "Mà ko kì kənyù a wu gə'a kəwenkə." ⁷¹ Ghè gə' a li lù fù sə dyù a ji a ghè kwenə a kəbəṅ ayì, wəyn wùwì shwè' tsen yen wen sə gə'a a ví'í a və nti bo'sə tsu la, "Wì' ghèn tē njè'è wenè Yesò wu Nazalèt."

⁷² Bità bè tènə gə'a la "Mà gə'a nəmwe'è la mà ko kì wì' ayì."

⁷³ A bè sà la'tà tò a lo' ví'i vyi a vè nti tsu lì dyù gá' à Bità la, "Kè dí' no nèmwe'è la wù dí' wí' mu' fa nòyn Yesò byi'ando wù lofè gá' tò nè wù Nazalèt."

⁷⁴ Bità mù kàyn la, "Nyìngòñ ku ngà' à mò a zhè a mà wamè wamè. Mà ko kè wí' a ghèn." Ando ghè mbu gá' nkè' toj tò a zhè a yì. ⁷⁵ Ghè mù bwènsè kwò'tè ando Yesò ngà' à wen la "Nkè' ne sà toj mu wù mo li mò aghayn la a ta'." No a zhè kò Bità fù dyù a kèbèñ ò di tsu no mwè'è mwè'è.

Və lyi Yesò dyù nè wen a shi Bilate

(Mak 15.1;Luk 23.1-2;Jon 18.28-32)

27 Tè lan tò a bo'ngèñ Tètè vèpfèm vè ngèñ Nyìngòñ bènè vèchà' vè lo' no vètsèm shìtè jì əzhwi Yesò, ² kwí'i wen ə lyi wen dyù kù à Bilate a fòyn Lum nghè la ghè nso'ò shè Judiyà.

Judàs sijn

(She 1.18-19)

³ Judàs a ghè mba'lè Yesò nè zhè la vè dí'i zhwi wen kənyè ki kwen à wen a wèn no nànto ghè lyi ko yì a vè nku à wen li bwènè dyù kù à Tètè vèpfèm vè ngèñ Nyìngòñ bènè vèchà' vè lo', ⁴ gá' à la, "Mà ne li mbyi byi'ando mà ba'lè li wí' vè sà dí'i zhwi wen kènla ghè ne li no kənyè kə byikə." Vəwenə bwènsè gá' à wen la, "Yès pfù gho tsu a? A dí'i nso'ò wù."

⁵ No a zhè kò Judàs mò' ko ayi atì ngèñ Nyìngòñ è dyù sijn.

⁶ Tètè vèpfèm vè ngèñ Nyìngòñ vi bojtə ko ayi gá' la, "Ghenə dí' ko mənlyuj. So' vèghəj ko byimə la vèghəj we a kəmbò kə ngèñ Nyìngòñ." ⁷ Vəwenə mù ghè la vəwenə a lyi ko ayi dyù zen kəshi kə nse fà wù bwomə vəntòyn ə mbvìmə tìm tsu. ⁸ A dí' kənyè a kə ne bu sà dzàñè kəshi akì nè sìm mənlyuj əza' fa lan.

⁹ Kə nlyi kəshi a li ndi nè la kənyè a Nyìngòñ ngà' à chòsə fà nshètè wen Jèlimayà la vè lyi kəshi la, "Və nlyi ko kəkəsi yì məwum nta' a ví'i Islel mbyimə la vè a zen Yesò tsu, ¹⁰ zèn kəshi kə nse tsu fà wù bwomə vəntòyn, ando Bobo ngà' à mò la mà ne."

Bilate bèmtè nyè à Yesò

(Mak 15.2-5;Luk 23.3-5;Jon 18.33-38)

¹¹ Andì' ando vè nlyi Yesò dyù nè wen à Bilate ghè bèm à wen la, "Wù dí' fòyn Vəjew mu?" Yesò gá' à wen la, "Kè dí' ando wu gá'." ¹² Tètè vèpfèm vè ngèñ Nyìngòñ bènè vèchà' vè lo' nzu'u nyè à wen a wèn ali ghè tyen la ghè ko gá' kənyè.

¹³ Bilate mù bèm à wen la, "Wu ko zhè ngwà' à nyè venə a vè ghàmè wù tsu là."

¹⁴ Yesò tyen la yì ko a bwènsè no kənyè kə mù' fa ntintin nyè a vyi, kənyè akì sà fànsə à Bilate.

Və ghè la vè a zhwi Yesò

(Mak 15.6-15;Luk 23.13-25;Jon 18.39-19.16)

¹⁵ No zhè kəzhi kə maza'sè kə kò mvi kwè'ù kətə kə Lum kə gá' à ví'i la vəwenə tsu wí' a vəwenə kòñè la vè shisə fa mfij, ghè shisə. ¹⁶ Andì' a zhè a ghèn wut-sen dí' a mfij a vè ndzàñè wen nè Jisòs Bəlabàs. Ví'i nkì

wen no nkàyn. ¹⁷ Ví'i ne vi zhùntè tsu ndi' tsu wí' yì a vè ndi' ne shisə fa mfij, Bilate mù bèm à vəwenə la, "Ghèñ kòñ la mà shisə ndo à ghèñ a? Bəlabàs mu Yesò ghèn a vè dzàñè nè Wí' yì a Nyìngòñ ntsu' li è ghè là lo?" ¹⁸ Ghè mbèmè a li byi'ando ghè nkì la à ne tò kənghè' la vè gha' Yesò vi nè wèn à wen.

¹⁹ Bilate mbù bù a ngèñ so'ò nso' Yesò, wì wen tìm ntim à wen gá' à la, "Kə a we kəvu kə a wèn wí' ghèn a vè kəñə zhwi wen tò kədyàñ là, byi'ando mà tà yèn ngə' no nànto a jòmsə nəntə' lan byi' wen."

²⁰ Tètè vèpfèm vè ngèñ Nyìngòñ bènè vèchà' vè lo' twəs ví'i la vəwenə gá' à Bilate tò la ghè shisə Bəlabàs, bòñsə kù Yesò vəwenə zhwi. ²¹ Bilate bè bèm à vəwenə la, "Ghèñ kòñ la mà shisə ndo fa ntintin ví'i venə vè bò lo?" Vəwenə gá' tò la shisə "Bəlabàs."

²² Bilate mù bè bèm a vəwenə la, "Ghèñ ke kəñə la mà shisə wen ə nè ale nè Yesò ghèn a vè dzàñè nè Wí' yì a Nyìngòñ ntsu' li è ghè là a?" Vəwenə bwènsè tò vətsèm la, "Bantə wen a kəntò."

²³ Bilate bè bèm la, "Byi' ghò? Ghè byisə no ghò?" Vəwenə be zìmə tò ntàñ mu' la, "Və bantə wen a kəntò!"

²⁴ Bilate nè yèn la ghè yènə ngə' tò kədyàñ mu soyn zi ghè be fù, ghè lyi mu ə shè avu wen tsu tò vəwenə a shi gá' à la, "mà ko kì' kəvu a pfè wí' ghèn. Nso' ghèñ."

²⁵ Vəwenə bwènsè tò vətsèm la, "Ghəsə mənlyuj mə wen ndi' à yès bènè à vunə vyesə."

²⁶ Bilate mù shisə Bəlabàs fa mfij ando vəwenə kəñə ə kù Yesò la vè ghom mi bu dyù bantə wen a kəntò.

Vəsugyè' sà chə'ə Yesò

(Mak 15.16-20;Jon 19.2-3)

²⁷ Vəsugyè' vè Bilate lyi Yesò kwèn nè wen ati ntu'. No vəsugyè' vətsèm vi ntsèntə à wen a mbyi. ²⁸ Vəwenə tsu'tə ndisə wen ə mò dàlə bo à wen a wèn. ²⁹ Vəwenə bo sò' ndzoñsə ə chí' à wen a kətə ə zə'ə mbəñ nyamə à wen a kəvu mù sà vi lanjtə a wen a shi gá' à la, "sə' fòyn Vəjew!" ³⁰ A sà la'tə vəwenə sà chə' mən'te à wen a wèn be bwènsə shi mbəñ yì sà ghòmè wen tsu tò fa kətə. ³¹ Vəwenə nè chə'ə wen mwètə ə tsu' dàlə bo yì fà wen a wèn bwènsə mò' ndisə wen mi bu lyi wen fù ədyù bantə a kəntò.

Və bantə Yesò a kəntò

(Mak 15.21-32;Luk 23.26-43;Jon 19.17-27)

³² Vəwenə nè sà ndyè è yèn wù Klen tsen a zhi' wen ndi' Simon è kàn la ghè bwè'è kəntò kə Yesò. ³³ Vəwenə ne dyù za'a a kəshi a vè ndzàñè nè Golgotà andi' Kəshi a kə ndi' tò anè Kəwu'lə kə Kətə, ³⁴ kù məlyù' à wen mu vè we li gwè tsu la ghè nyè. Ghè mwòm tò mwomə è tyen la ghè ko a nyè.

³⁵ Vəwenə nè bantə wen mwètə ghè ndisə wen sà temə bà' ndi yen wí' a ghè a zhi sà wen sà. ³⁶ Ne mwètə è ηwə' tsu sè tsijè wen. ³⁷ Vəwenə nyò' kənyè kì a vəwenə ngà' à la ghè mbyisə li a kəbàñ kə fəkö' vi bantə a wen a kətə kə kəntò. Və nyò'ò la, "GHÈN DÌ' YESÒ FÒN VƏJEW" ³⁸ Və mbè bantə vətsoñ vətsenvə vèbò a

mbyì Yesò. Və mbantə ghə mu' a kəntò a kwoŋ toghə Yesò bè bəntə ghə tsen à wen a kwoŋ nànkwè.

³⁹ Vii' mù sà chò fa ji mèsə tɛ vəwenə tè wèn gà' à la, ⁴⁰ "Ga'a kò wù tə ngà' à la wù zì wù bətə ngəŋ Nyingòŋ bwənsə bwòm a mantsi nta'? Bwoŋsə li wen wu luwèn! A zhə a wù di' wəyŋ Nyingòŋ wu shi' fa kəntò a fi yès yen."

⁴¹ Tɛtɛ vəpfəm və ngəŋ Nyingòŋ nè ndi'səsə təso' bənə vəchə' və lo' be sə chə'ə wen tò ndəŋndəŋ, ⁴² gà' à la, "Ghə lə mbwòŋsə tò vi'i, luwèn sə di' kəŋla ghə zì ghə bwoŋsə wen wenə. Ghə tə ngà' à la ghə di' fòyn vi'i Islel, ghə shi' li luwèn fa kəntò a shèn ndi yès byimə wen. ⁴³ Ghə cho'sə à Nyingòŋ be gà' à la ghə di' wəyŋ wen. Vəghəŋ yen li la Nyingòŋ la gyəmtə wen luwèn lo."

⁴⁴ Tè vətsoŋ vi a və mbantə wenə vəwenə li bè sə telə wen.

Yesò pft

(Mak 15.33-41;Luk 23.44-49;Jon 19.28-30)

⁴⁵ A sə ndi' a ntintin nənchwi shi bwənsə fèn no tsèm əza'a fa bwa'a kəbəŋ. ⁴⁶ A sə ndi' a kəlyiŋ kə təzhə tə ta' a bwa'a kəbəŋ Yesò zimə a gi to la, "Eli Eli Lama Sabatani" andi' la "Nyingòŋ! Nyingòŋ ghom byi' ghò a wu ma'a mo a?"

⁴⁷ Vii' vətseŋvə a və nti tsu zhə a li sə gà' à la, "Ghə ye ghə dzəŋə Elijə" ⁴⁸ No a zhə kò, wutsen fa vəwenə a ntintin nyiŋ dyè lyè kuncha chə a kəmbas kə məlyù' sù a kətyi' mù sə ku la ghə nyù.

⁴⁹ Vii' vətseŋvə gə' à wi' ayi la, "Kə'tə vəghəŋ yen la Elijə la vi bwòŋsə wen lo."

⁵⁰ Yesò bè di' no A gi to mù ghəsə kəzhwi kə wen kə ku'u fə.

⁵¹ Tò a zhə ayi ndisə a və nghəŋsə la sə gəsə ngəŋ Nyingòŋ ghə'o aghayn a bə bəymə wəŋə bə əzità fa kwi shi' fə a ten, shi sə tsin̄tə ngù'sə bəykə, ⁵² təsə a və mbvīmə vi' tsu sə shenkə bə'kə, vi' Nyingòŋ no və ghə'o bwənsə lù fa pft. ⁵³ Yesò lə bwənsə lù fa pft, vəwenə kwen a ntə' Nyingòŋ andi' Jelusalèm, dyè sə di' təwen tə vəwenə à vi' no və ghə'o.

⁵⁴ Kətɛ kə vəsugyè' kə a kə ntsin̄tə Yesò li wenə vəsugyè' və tseŋvə nè yèn ando shi ntsin̄tə bənə nyù kanəvə tseŋvə vi a və mfə faynə ə gha' vəwenə, vəwenə mù gə' la, "Nəmwè'è wi' ghèn tə ndi' wəyŋ Nyingòŋ."

⁵⁵ Ki vətseŋvə no vəghə'o nti no kəghaf lyè nyù avenə. Vəwenə mvi fa Galili wenə və Yesò jè'è gyəmtə vi nè wen. ⁵⁶ Vii' vətseŋvə a və ndi' a ntintin ki a vi ndi' Mèli andi' wù Magdala, Mèli li Jems wenə Josèf bənə li vunə Zebedi.

Və bvīmə Yesò

(Mak 15.42-47;Luk 23.50-56;Jon 19.38-42)

⁵⁷ A sə ndi' a zhə mpfwomə, wutsen dyè è gə' à Bilate la ghə kəŋ əlyi' bvenə Yesò dyè bvīmə. Zhi' wi' aghèn ndi' Josèf, ghə di' wù ntə' Alimàtya, ghə mbè di' ndzimtə bəm ə Yesò. Bilate byimə la və ku à wen. ⁵⁹ Və ku bvenə Yesò à wen ghə lyè è lemtə nè kəbàs kə ndisə

kə fi kə, ⁶⁰ dyè bvīmə wen a sè fighə tsenghə a ghə ntsəfə a wu sə ghə la və lu bvīmə yi tsu. Ghə bvīmə a li bŋŋsə ngù' ghə'o ə chi' chə yi tsu, mibu lù. ⁶¹ Mèli wù Magdala bənə Mèli tsen yi ŋwə' sə ki dyəsə nè sè ayi.

Və ghə vi' la və ntsin̄tə se Yesò

⁶² Tɛ' lan andi' kətsi kə zhətəkə, Tɛtɛ vəpfəm və ngəŋ Nyingòŋ bənə vi' Faləsi dyè a Bilate, ⁶³ ə gə' à wen la, "Ti', yès bə kwò'tə la à tə ndi' ando wù ndzŋŋsə ghèn mbu to ghə gə' la, 'Mà lu pft bwənsə lù a mətsi nta'."

⁶⁴ Ando kə di' a li, tim və dyè ntsin̄tə se wen a mətsi nta' a bwen a li mu ndzŋŋtəsə bəm wen a dyè tsoŋ bvenə wen njè'è wamə dyè à vi' la Nyingòŋ lusə li wen fa pft. Vəwenə sətsèn zhò nki ndzŋŋ a ghenə vi' byimə mu kənyè aki a mfənsə chò tè kə mbi kə."

⁶⁵ Bilate gə' à vəwenə la, "Ghəŋ lyi vəsugyè' dyè ghə a ji ndi vəwenə nsh̄tə tsin̄tə ə sè ayi." ⁶⁶ Vəwenə dyè tò m kəlàn a ngù' chə sè ayi bè mù ghə vəsugyè' la və ntsin̄tə sè ayi.

Yesò lù fa pft

(Mak 16.1-10;Luk 24.1-12;Jon 20.1-10)

28 Və zhəsə ə zhə kətsi kə zhətəkə, tɛ' lan a mbi kətsi a ti ngəm Vəjew, Mèli ə wù Magdala wenə Mèli tsen bwènə dyè a chə sè Yesò. ² A sə tsèn ntsin̄tə Bobo shi' vi fa kəŋ shi nè' no nəŋ. Ghə dyè a chə sè Yesò bŋŋsə ngù' yi fa tsu lyisə ku' ŋwə' ə yi kətsə. ³ Kə' ntsin̄tə Bobo ayi mbanə to nè ghə mwanəghə, ndisə wen sə be baynə to nè awoŋə. ⁴ Fanə gha' vəsugyè' vi a və ntsin̄tə sè ayi vəwenə fəŋkə a nse sə di' to nè mpft vi'.

⁵ Ntsin̄tə a yi mù gə' à ki vi la, "Kə ghəŋ à fəyn mà ki lè la ghəŋ kəŋə. Yesò yi a və tə bəntə a kəntò li. ⁶ Ghə kò di' a shèn. Ghə lu li fa pft ando ghə ngə'a. Ghəŋ vi kwen yèn kəshi a ghə tə nyoŋ tsu. ⁷ Ghəŋ zaŋsə li dyè shə'tə à ndzŋŋtəsə bəm wen la ghə lu li fa pft, sə shi' dyè a vəwenə a mbi a Galili. La vəwenə dyè yèn wen tsu. Ga'a kò ghəŋ zhə li kənyè a ma gə'a."

⁸ Ki vi zəŋsə lù fa benə sè yi nè fanə ali saŋlè no nən-to mù nyiŋ ədyè shə'tə à ndzŋŋtəsə bəm Yesò.

⁹ A sə tseŋ Yesò bŋŋtə vəwenə ə tŋŋtə vəwenə gə' à la, "Mbwa'mə di' à ghəŋ", vəwenə dyè ghə' aghə wen sə gumlè wen. ¹⁰ Yesò mù gə' à vəwenə la, "Kə ghəŋ be fwayn. Ghəŋ dyè gə' à vələmə vwomə la vəwenə dyè a Galili a vəwenə a yen mo tsu."

Vəsugyè' shə'tə kənyè ki a kə ncho

¹¹ Ki vi lù sə njè'è dyè a ji vəsugyè' vətseŋvə fa ti vi a və ntsin̄tə sè Yesò li kwen dyè a ti ntə' ə shə'tə no ghò a ghə yi chò a tɛtɛ vəpfəm və ngəŋ Nyingòŋ. ¹² Tɛtɛ vəpfəm a vi gha' ntsin̄tə wenə vəchə' və lo' ə ba'tə kənyè a vəwenə a gə' mù ku kə à vəsugyè' vi no ghə'o, ¹³ gə' à la, "Ghəŋ ngə'a vi' tò la 'A tə ndi' nəntɛ' ndzŋŋtəsə bəm wen sə vi yès bənə bənə vəwenə tsoŋ kəmpft kə wen lù nè kəwenkə." ¹⁴ Gumnə sə tsèn zhə kənyè aki yès a ki ji tomsə shə'tə à wen ndi chi' wen kə ghəŋ à kwen a ngə"

¹⁵ Vəsugyè' a vyi shi ko ayi mù nè ando vəwenə ngà'ə. Ndzìŋsə a sènsə a vəwenə mbwomè lè saykè a lo' ayi no tsèm. Vəjew mu sə tsi ki tò la və ntsòŋ kəmpfə kə Yesò tsoŋə əza'a fa lan.

Yesò fù a kè' ndzìmtəsə bàm wen

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; She 1.6-8)

¹⁶ Ndzìmtəsə bàm Yesò shì njùmù' zhə ntim wen ə dyè za'a à Galilì kù' a kwi pfen tsen a kəshi a ghè ngà'ə vəwenə dyè tsu. ¹⁷ Vəwenə dyè za'a tsu yèn wen mù sè

gumlè wen, a lè vətsenvə bù momè tò mwòm sə la wù lè gə'ə la adi' wen lo. ¹⁸ Yesò vitə bə'sə vəwenə mù gə' la "Nyìngòŋ ku li adyò' à mò no tsèm a kəŋ bènə a nse la mà nso'o v'í. ¹⁹ Ghèŋ dyè li à v'í no a təlò' tətsèm shə'tè ntim jùŋə ghom à vəwenə ndi vəwenə byimə è dzìmtè mò, ghèŋ ku mu à vəwenə a zhi' Tì' nè wəyn bènə kəzhwì kə ŋwo'kə, ²⁰ ghèŋ nzi'í vəwenə la vəwenə nghə nyè vyi no tsèm a mà tē gə' la ghèŋ nè. Ghèŋ nkì la mà ndí' vəghəŋ no məzhè ntsèm."

Mak

Tu nyè a vè di' a ñwà'lè ghèn

Mak a nyò'ò ñwà'lè wen a ví'i vyi à ko di' ví'i Jus, a shèt'tè a vèwenè la Yesò Klistò di' wù shyè' Nyìngòñ à ghè nvi gyamtè ví'i, a pfx à vèwenè a kèshi byi' mbyisè vèwenè. Vè nyò' a 10.45 a nchwi la, "Kè di' ndi' a li byi' ando Wàyn Wi' ko tè vi la vè nshwè'è à wen. Ghè tè vi a shwè' à ví'i ndi' be ku sò kètè wen a pfx ndi' zen kètè kè ngho'ò ví'i." Vè di' Yesò a ñwà'lè na ghèn a nè, wi' à ghè ne nyè, be ki' kadyò'. Vè nyenè kadyò' kè wen a wen a zì'i, nè kadyò' ki a ghè ki' a kètè kè kèzhwi kèbyikè, nè kadyò' ki a ghè ki' a lyesè ku mbyisè ví'i.

Ji a vè gəsə ñwà'lè ghèn fa tsu

Ando Ntim a jùñə ə zitè (1.1-13)

Əshyè' ə Yesò a shə Galilì (1.14-9.50)

Yesò lù fa shə Galilì ə ku' a Jelusalèm (10.1-52)

Məntsi mə kəmwetə Yesò a Jelusalèm benə a benə Jelusalèm (11.1-15.47)

Ando Yesò ə lu fa pfx (16.1-8)

Yesò ə di' ə wenə wen a ví'i ando ghè nlu fa pfx, nè məku' wen akàñ (16.9-20)

Shyè'è Joyn wù ku à mù

(Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

1 Kènkè di' kənzitə kə ntim jùñə Yesò Klistò, ə Wàyn Nyìngòñ. ² Nshèt'tè Isayà nsè di' mu ghè nyò'ò li ntim.

Nyìngòñ ghè g'à la, "Yen a! Mà lu tim wù ntim è mò ə ghè dyè à wù à mbi è shèt'tè ji à wù. ³ Wutsen ə zimə g'à fa nse zim la, 'Ghèñ shitè ji Bobo. Ghèñ ne mə jite mə wen mə nàyn.'" ⁴ Joyn wù ku à mù mfè li vi a nse zim sə shèt'tè ntim Nyìngòñ g'à la, "V'i kwitə tətyim tə vèwenə ə shi mu ndi Nyìngòñ ma'a nyè byivə vèwenə."

⁵ V'i lù fa lo' Judiyà nè fa Jelusalèm tò vətsem è dyè à wen sə di byi' mbyisè vèwenə. Ghè ku mu à vèwenə à mù mə Jodàn.

⁶ Kè ndi' a li Joyn mò'ò ndisè mu vè bo nè nyiñsə nyàm tsen a vè dzàñə nè Kamel, kwi' kətəñ mu vè shèt'tè nè gwè nyàm. Fozhivə wen ndi' tò ngùməsə nè fədyom. ⁷ Ghè nshèt'tè kənyè kə Nyìngòñ à ví'i g'à la, "Wi' ə vi fà mò bàm a ghè chò mò. Mà ko kwè' tè a nè kəkòs əlanṭə la mà zàtè mpfùsə gwəsə aghə wen. ⁸ Mà ku mu à ghèñ tò nè mu a li ghè di' vi ku mu à ghèñ nè kəzhwi kə ñwo'əkə."

Ando Yesò nshì mu Satan mwòm wen

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Andi' to mətsi ayi, Yesò lù fa Nazalèt ashə lo' Galilì è dyè Joyn ku mu à wen à mù mə Jodàn. ¹⁰ Ghè nè shì mu sə mfè ku' u vi fa mu, è yèn ando kañ bò'mè, kəzhwi kə ñwo'əkə fè shi' à wen a kètè di' tò nè kəlato. ¹¹ Gè

tsen fù fa kàn g'à la, "Wù di' wàyn kòñ mò. Mà sanlè byi' wù nəkwon."

¹² No a zhè kò, kəzhwi kəñwo'kə nè Yesò lù dyè a nse zim, ¹³ è tsi tsu mətsi məwum nkà', Satan mwòm sə wen, ghè be tsi dyè tò a shi a nyamsə to' sə ntsi tsu, ali ntsiñsə ngèñ Nyìngòñ sə nlye wen.

Yesò dzàñ ví'i ku shusə vəkà' a nè ndzìmtəsə bàm ə wen

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ A ndi' ando vè nwè Joyn a mfij, Yesò bwènè ku' dyè a Galilì sə shèt'tè ntim jùñə Nyìngòñ tsu, ¹⁵ g'à la, "Zhè kwè' li, so'ò Fòyn Nyìngòñ bo'sə li. Ghèñ kwitə tətyim tənṭə fà ghèñ a mbyisə ə byimə ntim jùñə ghèn."

¹⁶ Andi' kətsi kətsenkə Yesò sə nchò fa mbyè mo Galilì, è yèn Simon wenè lèmə wen Andilò, vèwenə mò'ò dyè nè fəlàm fə a ti à mù əku shusə ando andi' ə shwè'è vèwenə. ¹⁷ Ghè mù g'à à vèwenə la, "Ghèñ vi ə dzìmtè mò, mà zì'i ghèñ, ghèñ mbòñsə kutè ví'i." ¹⁸ No a zhè kò, vèwenə ghəsə məlàm mə vèwenə tsu ə dzìmtè Yesò.

¹⁹ Ghè bè sə dyètè tò alè bè yèn Jems wenè lèmə wen ə Joyn vunə Zebedi vèwenə ñwə' à vèwenə a nkànu' temə məlàm mə vèwenə. ²⁰ Ando Yesò nyenə vèwenə ghè dzàñ vèwenə tò dzàñə. Vèwenə fù ghəsə ti' vèwenə wenè ví'i shwè' vi a vè ndi' tsu a ti nkànu' ayi è dzìmtè dyè nè Yesò.

Yesò dzɛm è shìsè kəzhwì kə byìkə fà wì' a wèn (Luk 4.31-37)

²¹ Vəwenə nè dyù za'a a ntə' Kàbanùm, a nsə ndì' a kətsi kə zhətəkə, ghè dyù kwèn a ngəŋ ntsɛntə sɛ zì'í vî'í tsu. ²² Zì'í wen nè vî'í sɛ dí' nè kaynə byì'ando ghè ko ndì'sè a nè ndì'sèsə təsó'. Ghè ndì'sè a nè wì' a ghè kì' àdyó'.

²³ A sətəsen və yen wì' a ngəŋ ntsɛntə ayì ghè kì' kəzh-wì kə byìkə kə nè ghè zimə ²⁴ è gá' la, "Wù kəŋə ghò à yès a ntintin a Yesò wəyn wù Nazalèt ghèn, wù vi əbyisə yes mu? Mà kì li wì' a wù dí' wen. A dí' wù, wu ŋwó'ə Nyìngòŋ."

²⁵ A li Yesò kəŋkə kəzhwì kə byìkə akì gá' la, "Kə be gá'! chò fù fa wèn wì' ghèn!"

²⁶ Kəzhwì kə byìkə akì nè wì' ayì no nànto è bè zìmə no a gí to è mù fù fa wen a wèn. ²⁷ Vî'í sɛ dí' nè kanə mù sɛ bèmə à vəwenə a ntintin la, "Kènkə dí' ghò? Nki zì'í fighə mu? Wì' ghèn ə kàyntə nyù nè àdyó' no tè bè zhwi byivə zhə wen." ²⁸ Əzítə fa zhə ayì, so'gho byì'í zì'í wen ayì sàykə dyù no a shì tsəm a Galilì.

Yesò chə' vî'í no vəgho'ó (Mat 8.14-17;Luk 4.38-41)

²⁹ Yesò wenə Jems nè Joyn fù fa ngəŋ ntsɛntə yì no a zhù kò è nàyn tò fəchì' a ngəŋ Simon bènə Andìlò.

³⁰ Kə nsə ndì' a li chì Simon ə wùwì kì' fiba. Yesò sɛ nkwenə vi a ngəŋ no a zhù kò və shə'tə kwa'a ayì à wen. ³¹ Ghè dyù ghà' kəvu kə wen è tsò'sə wen, no a zhù kò bvì' wen yì mè ghè lù ku fozhivə vəwenə zhì.

³² A nè sɛ ndì' a kəlyiŋ kə zhə mpfwòmə, vî'í vi nè vî'í və kwa'kəvə vəwenə no vətsem bènə vi a və nkì'í zhwi byivə, ³³ vî'í lù fa ntə' ayì no vətsem è vi zhùntə tò a chə ngəŋ ayì. ³⁴ Yesò chə' vî'í no vəgho'ó a və nkì'í təkwa'a tò a tənki a tənki, be dzim shìsè zhwi byivə no ghó'ó fa təwèn vətsewə. Ghè ndzìmə a li kò ghè lə mbyimə la no kəzhwì kə byìkə kə mù' kə gá' kənyù byì'ando zhwi byivə a vyi nki wen.

Yesò shə'tə kənyù kə Nyìngòŋ a Galilì (Luk 4.42-44)

³⁵ Tə'ə sɛ nlaynə vì, ghè lu è fù dyù a kəshi kəly-omtəkə tò wen nyiŋ, mù sɛ jìmə. ³⁶ Simon wenə vî'í jè'è wen mù sɛ jè'è kəŋə wen. ³⁷ A ndì' ando vəwenə nyènə wen, vəwenə gá' a wen la, "Və kəŋ wù tò vətsem!"

³⁸ Ghè gá' à vəwenə la, "Ghəŋ vi vəghəŋ dyù a ntə'sə sətsewə a sɛ bo'sə a shə, ndi mà be shə'tə dyù nè kənyù kə Nyìngòŋ kə tsu, byì'ando a dí' kənyù a mà tə vì ənè."

³⁹ Ghè gá' a li sɛ jè'è no shi tsəm a Galilì, kwənə a alo' ntsɛntəsə vəwenə gá' kənyù kə Nyìngòŋ tsu, be dzimə shìsè zhwi byivə fà vî'í a təwèn.

Yesò chə' wu kənsòtə (Mat 8.1-4;Luk 5.12-16)

⁴⁰ Wù kənsòtə tsen vì è shì'í à wen a nchì'sə alwi a shi Yesò mù sɛ sensə wen gá' la, "Wù sətsewə kòŋ mù wù zì wù chə' mo."

⁴¹ Yesò sɛ dí' nè kusə nshinsə à wì' ayì no nànto è nà'sə kəvu kə wen è kùmsə wen è gá' la, "Ma kòŋ li, to lì." ⁴² No a zhù kò, kənsòtə akì mè fa wen a wèn ghè to. ⁴³ Yesò mù gá' à wen la ghè è ndyù bè pfàntə wen la, ⁴⁴ "Kə a mwòm la wù shə'tə kənyù a wì' a kə yì chò. Dyù dí' wen ə wu tò à pfəm è ngəŋ Nyìngòŋ bè kù kəku kì a so' Mosis ngá'a, ndi dí' la wù to li fà wù a kənsòtə." ⁴⁵ Ghè bòŋsə dyù sɛ kwe no ndo ghè shə'tə kənyù akì tò shə'tə à wen. So'gho ayì sàykə a shi no tsəm, kə mù sɛ chò Yesò ə ghè kwən a tì ntə' ayì a dayn, ghè mù sɛ jè'è dyù tò fa wenə lo' a nse zim. Alì vî'í be sɛ fə fa shi tsəm tò fə vi yenə wen tsu.

Yesò chə' wù kənkwa'kə (Mat 9.1-8;Luk 5.17-26)

2 Andì' ando, Yesò bwènə dyù a Kabanùm, vî'í zhù la ghè pfwo li, ² mù dyù zhùntə a ngəŋ tsu no vəgho'ó a ji a no kəshi kə ko bè ndì' a tì ngəŋ ko a kəbəŋ ə vî'í tímə tsu. Ghè mù sɛ shə'tə kənyù kə Nyìngòŋ à vəwenə. ³ A sɛ la'tə vî'í vətsewə vəkà' byè'è wù kənkwa'kə sɛ vì nè wen a əghəm. ⁴ Vəwenə vi kò jì lu ndì', vəwenə ku' a kətə kə ngəŋ è tsu' kəbə' a kətə kə kəshi a Yesò ndì' tsu. Ə shì'sə wù kənkwa'kə ayì fa tsu è nyòŋsə a shi Yesò. ⁵ Yesò nè yèn byimə yì a vî'í a vyi nkì'í è gá' à wù kənkwa'kə yì la, "Və ma'à li nyù byivə è wù."

⁶ Ndì'sèsə təsó' sɛ tsensə a sɛ ŋwə' tsu yen kənyù akì mù sɛ nyó'ó kantə à vəwenə a ntintin la, ⁷ "Byì'í ghò a wì' ghèn gá' alə a? Ghè telə Nyìngòŋ. A lè zì à ma'a ndo nyù byivə è wì' ə chò tò Nyìngòŋ a."

⁸ Nò a zhù kò, Yesò kì nyù vyi a vəwenə nkwo'tə lì mù bəm à vəwenə la, "Ghəŋ kantə nyù venə alə byì'í ghò? ⁹ A bwa'mə kə kò; əgá' à wù kənkwa'kə ghèn a? La, 'Və ma'à li nyù byivə' wù mu əgá' à wen la, 'Lù lyè əghəm wu ə njè'è lò?' ¹⁰ Mà a dí' à ghəŋ luwèn la wəyn wì' kì'í kədyó' a nse a shèn ə ma'a nyù byivə vî'í." ¹¹ Ando ghè ngá' a li, ghè mù gá' à wù kənkwa'kə yì la, "Mà gá' à wù la wù lu lyè əghəm wu ə mpfwó!"

¹² Tò a zhə ayì, ghè lù tò a shi vî'í vətsem è lyè əghəm kə wen è fə sɛ dyù. Vəwenə vətsem ndì' nè kanə mù sɛ bwomsə Nyìngòŋ gá' la, "Yès nko təmə yèn nki kənyù alə."

Yesò dzəŋ Levi (Mat 9.9-13;Luk 5.27-32)

¹³ Yesò bwènə dyù a mbyì mo Galilì. Vî'í zhùntə a wen a mbyì no vəgho'ó ghè mù sɛ zì'í vəwenə. ¹⁴ Ghè nè lù sɛ njè'è dyù yèn Levi wəyn Alphuyùs a andì'í wù tinə kənsè ghè ŋwə' a tò yì a və ntinə kənsè tsu, è gá' à wen la, "Dzìmtə mo" No a zhù ko, ghè lù sɛ dyù fà wen a bəm.

¹⁵ Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen nè dyù ŋwə'ə a kəshi kə kəzhi a ngəŋ Levi vî'í ntinə kənsè vətsewə bènə vî'í nè nyù byivə vətsewə no vəgho'ó vì tsɛntə Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen a kəshi kə kəzhi byì'ando andì' a li vî'í jè'è fa bəm Yesò no vəgho'ó. ¹⁶ Ndì'sèsə təsó' shì bènə Falàsì vi a və ndì'í tsu nè yèn ando ghè zhì wenə vî'í ne nyù byivə bènə vî'í tinə kənsè, mù sɛ

bèmè à ndzìmtèsè bà m wen la, “Byìí ghò a ghè zhì wènè víí tinè kànsè bè nà víí nè nyè byìvè vatsenvè a?”

¹⁷ Yesò zhè kányù a vawenè mbèmè mù bèm à vawenè la, “A lu mbi ngèh ndò ghè bè sè kəhə kəfə a? A nè nkəhə tò víí vəkwa'kəvə. Mə ko tə vi ə tisə víí kənyù kə timəkə. Mə tə vi ə tisə víí nè nyè byìvə.”

Yesò gá' byíí bamə chù

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Tɛ' layn kətsi kətsenkə, ndzìmtèsè bà m Joyn wù ku à mù bè nà Və Falàsi sè bamə chù, víí vi bèm à Yesò la, “Ndzìmtèsè bà m Joyn sè bamə chù, ndzìmtèsè bà m Və Falàsi sè bè bamə chù, shyèsə zhi tò zhi byíí ghò?”

¹⁹ Yesò bwènsè gá' à vawenè la, “Vii' zì kò vè lè dyè a lam mbamə chù lìm ə wùwì bo bu tsu. Ghè sətsèn ndí' tò tsu kò vawenə à fəh ke zhi. ²⁰ Kətsi kə lu vi a və a lyè lìm ə wùwì lù nè wen fə vawenə a ntintin, vawenə mu mbamə chù a zhè ayi.

²¹ “Wí' zì kò ghè lè lyè kəbàs kə ndisə kəfi kə əbəsə ndisə mu sə tsu byí'ando ghè sətsèn nè a li, kəbàs kə ndisə kə fikə akì à bwènsè tsu'mə, sə tsu'mə a zhè ayi tsu' gho'sə kəbè' akì a və yì bə'sə li. ²² Wí' zì kò ghè lè wè malyè' kèn la mə to li a vəsà' və gwè nyàm və mu-və. Ghè sətsèn we, malyè' a mì nè sə to bəytə vəsà' a vyi à mu ndí' la malyè' ə le li, vəsà' be nle. Kə bòn la və nwe malyè' kèn la mə to li tò a vəsà' və fivə.”

Yesò gá' kùmè kətsi kəzhətəkə Vəjew

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ A sə ndí' a kətsi kə zhətəkə kətsenkə, Yesò sə nchò fa mbwə' sɛm asəh dyə wènè ndzìmtèsè bà m wen, vawenə sə kwà'tə tɛ asəh tsenəvə. ²⁴ Və Falàsi vi mù bèm à wen la, “Byíí ghò a ndzìmtèsè bà m wù sə nè nkì kənyù kènkə a kətsi kə zhətəkə a so' ko byimə a?”

²⁵ Yesò bwènsè bè m à vawenə la, “Ghèh bè ko təmè dzàh əzhə kənyù kì a Devit nlu nè a tɛ' yì a ghè nkəh kəfo əzhì ando jìh nzafe wen wènè víí wen lo? ²⁶ Ghè nkwen a ngəh Nyìngòh wènè víí wen a vyi, andí' Aby-atà dí' kəh kə Tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòh tsu, ə lyè kəbayn və nku kəku tsu a Nyìngòh ə zhi a so' ndí' la a dí' zhi tò vəpfəm və ngəh Nyìngòh.”

²⁷ Yesò gá' a li bè mù gá' mwètə la, “Nyìngòh nshìtə kətsi kə zhətəkə kèn a njùh wí' ghè nko shìtə wí' la ghè ghə kətsi kə zhətəkə kədyàn. ²⁸ Adí' kənyù kì a Wəyn Wí' kí' kədyò' ənè no ghò a kətsi kə zhətəkə kèn.”

Yesò chə' kwəh wí' a ghè mpfə

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

3 A bè nè sə ndí' kətsi kətsenkə, Yesò dyè kwen a ngəh ntsèntə, wutsen dí' tsu mu kwəh wen tsenghə pfo li. ² Vii' ghə ashì a wèn Yesò əyen la ghè a chə' wí' ayi a kətsi kə zhətəkə ndi vawenə kii' jì ghàmə wen lo. ³ Yesò gá' à wù mpfə kwòh ayi la, “chò vi a shèn.”

⁴ Ghè chò, Yesò mù bè m à vawenə la, “So' byimə la və ne njùh a kətsi kə zhətəkə mu mbyì lo, ghè byimə la və bwəh sə wí' mu və zhwi wen zhwi lo?”

Vawenə chimə tò la kù'. ⁵ Yesò kì kə'sə nè vawenə alə mu tin wen fwi li alì be kusə nshinsə byíí chí' kəhə

vawenə. Ghè mù gá' à wí' ayi la, “Nà'sə kwəh wu.” Ghè nà'sə no a zhə kò kwəh ayi to. ⁶ Və Falàsi vi nè fù no a zhə kò ə ghà'a ntsèntə wènè víí Helòd mù sə shìtə jì əzhwi Yesò.

Nòyn víí vi yèn Yesò a mbyè mo

⁷ Yesò wènè ndzìmtèsè bà m wen lù dyè a mbyè mo Galili. Vii' dzìmtè dyè nè vawenə mu və lù fa Galili bè nà fa Judiyà. ⁸ Vatsenvə nlu fa Jelusalèm, fa Idumiya, vatsenvə tim ə vi fa ndzèn mo Jodàn, bè nà fa shyə Tayà nè Sidòn, ando vawenə nzhə nyè vyi a Yesò ə nè.

⁹ Yesò mù gá' à ndzìmtèsè bà m wen la sə vi nè nkànu' ghè kwen tsu a bwen a li víí à mfa'sè wen, ¹⁰ byí'ando andí' a li mu ghè chə' li víí no vəgho'ò. No ndo a ghè nkwa'a mù sə fosə vi tò vi ndi əkùmsə wen. ¹¹ Vii' a və nkí' zhwi byìvə nyenə wen no a zhè kò, zhwi byìvə a vyi nè vawenə fəh kə a nse sə zìmè dì gá' la, “Wù dí' wəyn Nyìngòh!”

¹² Yesò ə ku so' à vawenə la kə və a shètə wí' a yi dí' wen.

Yesò tsu'tə víí ntím wen njəsəbò

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ A nè sə ndí' a zhə tsenghə, Yesò ku' ə dyè a kwi pfen ə dzàh víí a ghè nkəhə la və dzìmtè kù' nè wen.

¹⁴ Ghè tsu' vatsenvə fə vawenə a ntintin njəsəbò la və njè'è bo'sə wen ə ghè vawenə a víí ntím wen la və njè'è shètə kənyù kə Nyìngòh, ¹⁵ be kí' àdyo' ədzim shìsə zhwi byìvə.

¹⁶ Vii' ntím a vyi ndí' Simon yi a Yesò nkù zhi' wen tsenghə nè Bità, ¹⁷ nè Jems wènè lèmə wen ə Joyn vunə Zebedi. Yesò chə' zhi' tsenghə à vawenə nè Bonelges a ghè shètə la vawenə dí' vunə ghè bwənə ghè. ¹⁸ A mbe ndí' Andìlò nè Filib nè Bətòlòmíyà, nè Matiyò, nè Tomòs, nè Jems wəyn Alphúyus, nè Tadiyòs, nè Simon a və ndzàhə wen nè Zilyòt, ¹⁹ bè nà Judàs Iskalíyòt yi a ghè nlu bà'lə Yesò.

Yesò wènè Belzibùl

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Yesò nè bwènə pfwo, víí bè vi zhùntə à wen a mbyè no vəgho'ò a ji a jì nko ndí' ə Yesò wènè Ndzìmtèsè bà m wen sə zhi kəfo. ²¹ Vii' wen nè yèn ando ghè nsh-wè'è dyè tò dyè sə kəhə dyè nè wen ə nyìh sə wen byí'ando víí nsə gá' la tof kəhə wen nyìh li.

²² Ndí'səsə təsə' sətsensə a sə mvi fa Jelusalèm sə gá' à tò la, “Belzibùl dí' à wen a bè m.” Bè gá' à la, “Ghè dí' alə dzìmtè shìsə zhwi byìvə nè kədyo'kə mu à kù fòn ə zhwi byìvə.” ²³ Yesò mù dzàh vawenə ə mò ngəynsə sətsensə à vawenə la, “Satan lè zì ghè ndzì mè shìsè tò Satan fə víí a wèn ale?”

²⁴ Vii' mù yi ndí' víí lo' mù', ə nkí' kəngèsə à vawenə a ntintin, vatsenvə soynə vatsenvə kò lo' ayi a fəh ke fəh. ²⁵ Vii' sətsèn ndí' víí ngwà'a ngəh mù', ə nkí' kəngèsə a vawenə a ntintin, mu ngwà'a ngəh ayi a sàykə. ²⁶ Lo' Satan lè sətsèn ndí' a ndzènsə a ndzènsə bwènsə

soynə wenə wen mu ghə a fəŋ, kə ndi' la kənsèsə kə ki kə vi li.

²⁷ Wi' zì kò ghə là kwèn a ngəŋ wù kədyò' à gha' shì fo wen, a bwen tò la ghə gha' li è kwi' wen a mbi mi.

²⁸ "Mà gà' à ghəŋ nəmwè'è la àdi' tē mbyi kò a vi' nē mu Nyìngòŋ zì ghə ma'a bē m' à no tē mbà' ko a vəwenə te wen tsu, ²⁹ ali mu no ndo sət̄sən tē kəzhwi kə ŋwo'əkə kò və là bē lyèsə ku wen. Mu kə li dī' la mbyi wen faŋ li à wen a kət̄ tò ghan mù'." ³⁰ Yesò ngà' a li byi' ando vəwenə ngà' la, "Ghə kī' kəzhwi kə byikə."

Yesò shə'tə tənki tə vi'i adī' li wen bènə vələmə və wen (Mat 12.46-50;Luk 8.19-21)

³¹ Li Yesò bènə vələmə və wen vi tīmə a kəbəŋ è tīm la və dzəŋ wen. ³² Andī' a li mu nòyn vi' ŋwə' li nka' Yesò. Vəwenə gà' à wen la, "Yen a! li wù wenə vələmə vyə dī' a kəbəŋ kəŋ wù."

³³ Yesò bwənsə bəm à vəwenə la, "Li ghom nē vələmə vwomə dī' vəndò?" ³⁴ Ando ghə ngà' a li è ki kə'sə nē vəwenə mù gà' la, "Li ghom nē vələmə vwomə dī' vi' venə. ³⁵ No ndò a ghə ne kənyə kī a Nyìngòŋ kəŋə dī' lēmə ghom, wūwi nē wulim à bē dī' li ghom."

Ngəyn kùmə tì sīm (Mat 13.1-9;Luk 8.4-8)

4 Yesò bē zītə sə dī'sə vi' a mbyi mo Galilī. Nòynə vi' a və mvi a kəshi ayi ndi' no ghò'o. Ghə yen a li è kwen ŋwə' a nkənu' a tì à mù, vi' a vyi tīmə kà' a wèn à mù. ² Ghə dī'sə vəwenə no nē nyə ghò'və tò a ngəynsə. Ghə gà' à vəwenə à wen a zi' la, ³ "Ghəŋ zhətə a! wutsen nlu li è fū ə mò'o ngwà' wen, ⁴ sə mò'o, ghətsen fəŋkə a kəghə kə ji a ghə nchò fa sīm, mənyn vi tsəbtə è pfi' no tsēm. ⁵ Ghətsen fəŋkə a təwu kò nse ngħò'o tsu, è zəŋsə fū byi' ando nse ntyenə. ⁶ No a zhè kò a chwichwi mbanə è nyə' ngwà' ayi ghə zim byi' ando aghəŋ yi nkò kwen shi' a nse. ⁷ Ashi a tsenghə fəŋkə a kəshi a ndzoŋsə nku'u tsu, nē fū, ndzoŋsə a shisə ku' è sūlə à wenə ghə kò ghə là kumə. ⁸ A tsenghə fəŋkə no a nse jūŋə, ku' è kù no a nkayn, və sə fə pfi. Ashi asaŋ nku a kət̄ kə saŋ tsenghə ghò'o za'a a məwum nta'; ku a kətsenkə məwum ntəfə, be ku a kətsenkə ghi." ⁹ Yesò gà' a vəwenə la, "No ndò a ghə tofə ghə tū'ù zhətə."

Kənyə a və mò ngəynsə sənsə byi' kəwenkə (Mat 13.10-17;Luk 8.9-10)

¹⁰ Nòyn yi nē gəsə fa mbyi Yesò ghə faŋ tò wenə vi' ntīm wen vi njsəbò bènə ndzīm̄təsə bəm wen sət̄sən-sə. Vəwenə mù bəm à wen la ngəynsə ashisə gà' à la ghò lo. ¹¹ Ghə bwənsə gà' à vəwenə la, "Nyìngòŋ ku li tof à ghəŋ la ghəŋ nzhə kī nyə lyom̄təvə a və dī' kùmə so' fòn Nyìngòŋ, ali və dī' dī'sə vi' vət̄senvə tò a ngəyn-sə ¹² ndi vəwenə nki tò ki kò vəwenə lu nyenə; zhətə nyə tò zhətə ali kò vəwenə lù nki kənyə a və gà' à, byi' ando vəwenə tu nyenə bē zhə kī nyə mu vəwenə a bwènə vi à Nyìngòŋ ghə ma'a mbyisə vəwenə."

Yesò shə'tə kənyə a ngəyn tì sīm ə zi'i (Mat 13.18-23;Luk 8.11-15)

¹³ Ando Yesò ngà' a li mù bəm à vəwenə la, "Kə dī' la ghəŋ ko zhə kī ngəyn aghèn mu? Ghəŋ le sət̄sən fəŋ ke kī kənyə a ngəyn ghèn ə dī'sə, ghəŋ bē là kī ngəyn tsen a? ¹⁴ Ngwà' yi a wi' yi mò'o li dī' kənyə kə Nyìngòŋ. ¹⁵ Tətyim tə vi' vət̄senvə dī' to nē ngwà' yi a ghə fəŋkə a ji li. Vəwenə dyə zhə ga'a Nyìngòŋ tò zhə ando və gà' à Satan nyiŋ vi shisə gà' à ayi a və yi wē à vəwenə tətyim li. ¹⁶ Tətyim tə vi' vət̄senvə dī' to nē nse təghu a və mo'ò ngwà' tsu. Nki vi' a venə lə nzhə kənyə kə Nyìngòŋ tò zhə vəwenə zəŋsə byimə nē saŋlə ghə. ¹⁷ Kənyə aki kwèn à vəwenə a tətyim ali kò aghəŋ yi lù nshī' à vəwenə a tətyim. Vəwenə gha'a tyim tò fəshitə alə, ngə' ko tsu'u aghə byi' kənyə kə Nyìngòŋ nē sə vi no a zhè kò, vəwenə zəŋsə fəŋkə. ¹⁸ Tətyim tə vi' vət̄senvə be dī' to nē kəshi a ndzoŋsə ku'u tsu a və mo'ò ngwà' tsu. A dī' vəwenə a və zhə kənyə kə Nyìngòŋ ¹⁹ ali nyə mbi bènə kòŋ yi a vi' kòŋə ghò' bènə kòŋ a vi' kòŋə fo mbi tsenəvə mù sə tāsə vəwenə kò andī' la gà' ayi a kumə ashī a vəwenə a ntsinəsə. ²⁰ Tətyim tə vi' vət̄senvə dī' to nē nse jūŋə a və we ngwà' tsu. Adī' vi' a və zhə kənyə kə Nyìngòŋ vəwenə ghə' tò gha'a kə kumə ashī à vəwenə ntsinəsə; à tsenghə kùmə ashī məwum nta', a tsenghə məwum ntəfə, a tsenghə kùmə ghi."

Yesò mò ngəyn kùmə kənkà'tə (Luk 8.16-18)

²¹ Yesò bē gà' à vəwenə la, "Və lè zì və kwen nē kənkà'tə kə a ngəŋ è pfəsə a ti nkyè ko lyòm̄tə a tū kwen a? Ga'a kò və lu nkwen və tòm a kəshi kə ŋəŋtəkə? ²² Və lyòm̄tə tē no ghò kò və à là fəŋ ke yen. A lyòm̄tə no tē kənyə kə kò, ko kə nē fəŋ kə fū a ndayn. ²³ No ndo a ghə kī' tof ghə tū'tə zhətə li."

²⁴ Ghə bē gà' à vəwenə la, "Ghəŋ ntū'mə nē nyə vyi a ghəŋ zhə. No nshə' ko a ghəŋ ku fo tsu à vi' à dī' ndəŋndəŋ nshə' a və be lə ku tsu à ghəŋ ə be ku tē ku ə chò." ²⁵ Na kənkə dī' la, no ndò a ghə kī' və ne ku kwə'sə à wen. A ngħo no ndò, və à shi tē kətyetəkə kī a ghə kī' li.

Ngəyn shi ngwà'

²⁶ Yesò bē dyə mbi əgà' la, "So'o fòn Nyìngòŋ dī' ando wi' lu mfū ghə mò'o ngwà' à wen a sīm, ²⁷ ghə pfwo sə bənə, tū' lan ghə lu, to a li, ngwà' ayi nē fū sə kwi kò ghə lù nki kənyə a kə chò nē ngwà' ayi. ²⁸ Kə nē ndi' a li à nē nse la ngwà' ayi nkwi. A nē mfū ntu fa nse a mbi, kət̄ kə fə tsu mibu ashī kùmə a kət̄ ayi. ²⁹ Ashi ayi nē mbi nò a zhè kò, və fū pfi byi' ando zhə məpfi ə kwə'ù li."

Ngəyn shi ngwà' fəkò' fə mostəd (Mat 13.31-32,34;Luk 13.18-19)

³⁰ Yesò bē bəm la, "Və lè zì və shə'mə so' fòn Nyìngòŋ no nē ghò lo? Və lè zì və be mò no ngəyn ko ndi dī' ji a

so' fòn Nyìngòŋ dí' fa tsu a? ³¹ Ghè dí' to nè shì ngwá' fàkò' fàtsenfà a vè dzàŋè nè mostàd. A dí' a zhè a vè mò'ò, fè zhisè chò ashì nkò' no ntsèm a tì mbi, ³² ali andí' a zhè a fàkò' a fi nè kwi ku' fè sè gho'ò chò no nkò' ntsèm, tètam tè fè tsu gho'kè no a nkàyn, mənəyin sè vi bwomə təlò' tə vəwenə tsu."

³³ Yesò nshyè'tè kənyè kə Nyìngòŋ à vəwenə chò tò fa ngəynsə sènsə tò a di a vəwenə a zhè ki. ³⁴ Ghè nko shè'tè kənyè à vəwenə kèn la ghè mò a nè ngəyn, ali ghè nè bwènə dyè a bəm, ghè shìtè shè'tè kənyè a ngəynsə a shìsə dí'sə à ndzìmtəsə bəm wen.

Yesò chí' fwof toghə

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ A sè ndí' tò a mpfwomə kətsi yì a ghè ndí'sə ví'i lí, ghè gá' à ndzìmtəsə bəm wen la, "Vəghəŋ dyaŋ dyè a ndzèn mo tsen ghèn." ³⁶ Vəwenə mù ghəsə nòyn ví'i vi, ndzìmtəsə bəm wen sè mù dyè kwèn a tì nkànu' yì a ghè nsə ŋwə' tsu lí mù sè zífè. Vənkənu' vətəsnəvə mbe dyè fà vəwenə a bəm. ³⁷ Vəwenə sè ndyàŋè, fwof toghə tsenghə zítè sè chò tenə mu mə vi pfènə a wèn nkànu' yì chò kwènə à yì tin è nè ghè sè shwemə shí'i a tì à mù. ³⁸ Kə nsə mfè a lí, Yesò dí' a tì nkànu' yì mu ghè zhè'tè lí a kənbuŋtè kə kwèn sè bənè. Vəwenə zhòm wen è bəm à wen la, "Ndi'sə, kə dí' la yès ə pfəkə dyè kò wù lù nyenə mu?"

³⁹ Ghè lù kəyntè nyè à fwof ayi gá' à la, "Bwa'mə!" bè gá' à mu mì la, "Timə tò a lí." No a zhè kò, fwof yì bwa', shi chí' la kù'. ⁴⁰ Ghè mù bəm à vəwenə la, "Ghəŋ fànè ghò alè a? Kə dí' la ghəŋ ko təmè byimə à Nyìngòŋ mù?"

⁴¹ Kənyè akì nè vəwenə sè fànè no nànto mù sè bəmè à vəwenə a ntintin la, "Wì' ghèn dí' no ndò a tè fwof nè mu zhè wen a!"

Yesò dzim shisè zhwi byivə

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

5 Yesò wenè ndzìmtəsə bəm wen nè dyàŋ mo Galili dyè za'a a shyə lo' tsenghə a vè ndzàŋè nè Gelasenes. ² Sè fè tò fè fa nkànu' è bùmtè wenè wì' ghè kì' kəzhwì kə byikə mu ghè fè mvi fa mbvìməsə. ³ Wì' ayi ntsi dyè tò a mbvìməsə kò no wì' mu' lè ndí' a ghè nzi ghè kwi' wen no tè nè mfìŋsə. ⁴ Andí' aghayn no gho'ò a vè nkwi' lí afwen wen bènè akwòŋ wen nè mfìŋsə. No a zhè kò a vè kwi'i, ghè tintè tò tintè. No wì' nko dí' a ghè nto kwè'ə əgha' wen ghè a kəshi kə mù'. ⁵ Ghè njè'è zimè tò zìmə fa mbvìmə nəntə'ə bènè nənchwì be ku' u zimè fa pfensə, nè a lí lyomsə wenə wen nè ngù'sə.

⁶ Ghè nè yèn Yesò tò yènə fa kəghaf è nyiŋ vi fəŋ à wen a shì, ⁷ è zìmə nò a gí to gá' à la, "Wù kəŋə ghò fà mò a Yesò ə wəyn Nyìngòŋ yì a ghè ŋəŋtə lí nkwx' lí? Mə sènsə wù a zhi' Nyìngòŋ la kə wù à ku ngə' à mò!" ⁸ (Ghè ngà' à lí byì'əndo Yesò nkàntè nyè a wen gá' à la, "Fè fa wèn wì' ghèn a kəzhwì kə byikə kènkəl!")

⁹ Yesò mù bəm à wì' ayi la, "Zhi' wu dí' ndò?" Ghè bwènsə la, zhi' ghomə dí' "Təndòyn", byì'əndo yes dí' no

vəgho'ò. ¹⁰ Ghè gá' a lí mù sè sènsə Yesò tò sènsə gá' à la kə ghè à dzim shisə vəwenə fa shyə lo' ayi.

¹¹ Andí' a lí nòyn vè ankwənyəm vətəsnəvə no gho'ò nzi bə'sə tsu a wenə pfen. ¹² Zhwi byivə a vyi sènsə Yesò gá' à la, "Tim yes a kəshi kə vè ankwənyəm a fà' à yès kwèn à vəwenə a təwèn." ¹³ Ghè ghəsə vəwenə, vəwenə fè fa wèn wì' ayi dyè kwèn a təwèn vè ankwənyəm a vyi. Və ankwənyəm a vyi ndí' əza'a a nkamsə səbò, vè shen shí'i fa wèn pfen ayi è tsò'kè à mù mə ngho'omə è pfəkə.

¹⁴ Ví'i vi a vè ntù'mə nè vè ankwənyəm a vyi nyiŋkə pfwo dyè shè'tè so' ghò aghèn a ntə' ayi bè jè' shè'tè a təsim à ví'i. Ví'i fè ədyè yèn kənyè a kə ncho' ¹⁵ è vi yèn Yesò nè wì' yì a ghè nkì' nòyn zhwi byivə lí ŋwə' tsu mu ghè mò'ò lí ndisə be dí' à wen a tof. Ví'i vi yèn a lí mù sè fànè no nànto. ¹⁶ Ví'i a vè nyenə ando kənyè akì nchò shè'tè kənyè a kə yì chò nè wù zhwi byivə yì bènè kì a kə yì chò nè vè ankwənyəm vi à vəwenə.

¹⁷ Ví'i a vyi zhè mù sè sènsə Yesò la ghè lu fà vəwenə a shyə lo'.

¹⁸ Ghè nè sè nkwenə a nkànu' əlù wì' yì a ghè nkì' zhwi byivə lí mù sè sènsə əbò'sə dyè nè wen.

¹⁹ Ali Yesò tensə è gá' à wen la, "Bwènə pfwo dyè yèn ví'i vyə è shè'tè nyè vyi a Bobo ne lí à wù bè shè'tè à vəwenə ando ghè yì kùsə nshinsə à wù."

²⁰ Wì' ayi mù lù tò a zhè ayi dyè a Ntə'sə Wum sè jè'è shè'tè kənyè a Yesò ne à wen. No ndò a ghè nzhè kənyè akì sè dí' nè kanə.

Yesò ch' wùwì bè lùsə wəyn Jailùs fa pfə

(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Yesò bwènə dyàŋ dyè a ndzèn mo tsen yì è fè timə a mbyè à mù mə ngho'omə nòyn ví'i no gho'ò vi zhùŋtè à wen a mbyè. ²² Tò a zhè ayi, kətə kə ngəŋ ntsèntə kətəsenkə a vè ndzàŋè wen nè Jailùs vi è yèn Yesò no a zhè kò è fəŋ à wen a shì ²³ sè sènsə wen no nànto gá' à la, "Wəyn ghom ə wùwì kwa' à kəŋə pfə. Mə sènsə wù la wù vi ghè avu wu à wen a wèn ghè to ndí' tò a nkàyn."

²⁴ Yesò lù ə ndyè wenè wen, nòyn ə ví'i sè fosə dyè fà wen a bəm.

²⁵ Wùwì tsen ndí' a nòyn ayi a wenə wen è nchò mu kwa'a ayi tsi lí a wen wèn a tì ngwè' njè'səbò. ²⁶ Ghè nyenə ngə' no nànto ali mu ví'i məfè no vəgho'ò mwomə lí əchè wen nè nlù mu ghè be byisə no gho' a ghè nkì à vəwenə ali kwa'a ayi bəŋsə tò dyè tò nè mbi ko ghè lù mbwa'mə. ²⁷ Wùwì nzhè lí nyè vyi a Yesò è nè. Ghè fosə è vi jì fa bəm Yesò a tì nòyn yì è kùmsə wen. ²⁸ Ghè nkwo'tè tò à wen a tyim la, "Mə sətəsn kùm tò soŋ ndisə Yesò mə à to."

²⁹ Ando ghè nkwo'tè a lí sè kùmsə ndisə wen a shì tò kùmsə zhè wen yì tin. Ghè zhè kì tò fà wen a wèn la yì to lí. ³⁰ Yesò zhè ando kədyò' kə fè fà wen a wèn mù fù'tə bəm à nòyn yì la, "A kùmsə ndò ə nkùmsə ndisə shomsə a?"

³¹ Ndzìmtəsə bəm wen sè bwènsə bəm à wen la, "Wù yènə ando ví'i fosə à wù a mbyè no alè wu be sè bəmè la à kùm ndò ə nkùmsə wù byì'ì ghò?"

³² Yesò sà kəŋə tò kəŋə, ki ka'sə nè víí əyen la à kùm ndò yì lo. ³³ Wùwì ayì mù sà fànè tsɪŋtə ando ghè nyen li kənyù a kə mfɛ à wen mù dyè fəŋ a shi Yesò è shè'tə kənyù à kə yì chò no kətsəm. ³⁴ Yesò gà' à wen la, "Wàyn ghom, byimə wu ne li wù nto. Pfwò tò nè mb-wa'mə. To fà wù a kwa'a."

³⁵ Ando Yesò mbu gà'à, víí ntīm vətsenvə lù fa ngəŋ kətɛ kə ngəŋ ntsɛntə kɪ vɪ è gà' à wen la, "Wàyn wù yì pfɛ li, kə be a ku ngə' à ndi'sə."

³⁶ Yesò bə'sə kətɛ kə wen fa kənyù ayì tò bə'sə è gà' à kətɛ kə ngəŋ ntsɛntə kɪ la, "Kə a fəyn, gha' tò byimə wu, a ghè a to" ³⁷ Ghè sà ndyù a ngəŋ wí' ayì kò ghè lù lyɪ wutsen əcho Bità nè Jems wenè lèmə wen Joyn.

³⁸ Vəwenə dyè za'a a ngəŋ kətɛ kɪ, Yesò yen víí və lyuŋ-lyùŋ be zimə dì. ³⁹ Ghè kwen a tì ngəŋ mù gà' à vəwenə la, "Kənyuŋlyuŋ kènkə bènè dì ghenə dí' ghè gho? Wàyn ghenə ko pfɛ pfɛ. Ghè bənə bənə."

⁴⁰ Víí a vyi mù zitə sà chə'ə Yesò tò chə'ə. Ghè dzɪm vəwenə və fùkə a kəbəŋ no vətsəm è mò'tə tò wen wenè tì' wàyn ayì nè li wen bènə ndzɪmtəsə bəm wen shi sətə' a kəshi a wàyn yì nyoŋ tsu. ⁴¹ Ghè dyè ghà' kəvu kə wàyn ayì è gà' à wen la, "Talitha koum." A dí' la, "Wàyn wùwì ə tyetə, mà gà'à à wù la wù lu!"

⁴² Tò a zhɛ ayì, wàyn wùwì ayì lù sà jè'è. Ghè mbò dí' tò ngwɛ' nɔsəbò. Víí nè yen ando ghè nlu li sè dí' nè kanə no vətsəm. ⁴³ Yesò ku sɔ' la kə vəwenə a shè'tə kənyù a kə cho à wí', mù bè gà' la vəwenə ku kəfo wàyn ayì zhi.

Və mo Yesò a Nazalèt

(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

6 Yesò lù fa tsu è bwènə pfwo a ntə' a ghè nkwi tsu, ndzɪmtəsə bəm wen sà bə'sə wen. ² Tɛ' layn a kət-si kə zhɛtəkə vəwenə, ghè dyè è kwèn a ngəŋ ntsɛntə è zitə sà zì' tsu. Víí zhɛtə zì' wen no vəgho'o sà dí' nè kanə bèmè la, "Wí' ghenə tɛ zhɛ nyè venə fa fe? A lè kù ndo ə nku nki tof ghenə à wen a? Ghè nè nyè kanəvə venə ale? ³ Gà'a kò ghè dí' tò no wàyn wí' yì a ghè komə fo là. A adí' wàyn Mèli là. Gà'a kò vèlèmə və wen dí' Jems nè Josèf nè Judàs bènə Simon. Gà'a kò vèlèmə və wen vunə kɪ tsi tò no a vəghəŋ a ntintin." Vəwenə gà' a li, mù zitə sà bəynə wen.

⁴ Yesò mù gà' à vəwenə la, "Və lu ngumlə nshə'tə Nyìngòŋ no fe əcho kəshi a ghè fɛ fa tsu. Víí lo' wen nè víí ngwə'a ngəŋ wen ko nè ngumlə wen."

⁵ Yesò nko yèn ji ə nè kənyù kə kanəkə əchò tò ando ghè nghɛ avu a tɛ víí və kwa'kəvə vətsenvə chɛ'ɛ vəwenə. ⁶ Yesò yen la vəwenə ko kɪ' byimə, sà dí' no nè kanə ghə'o ghè.

Yesò tɪm ndzɪmtəsə bəm wen nɔsəbò

(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)

Ghè mù lù sà jè'è zì' dyè nè víí a ntə'sə sətsensə a sə mbo'sə tsu. ⁷ Ghè dzəŋ ndzɪmtəsə bəm wen nɔsəbò è tɪm vəwenə tò vəbò vəbò bè kù àdyo' à vəwenə a kətɛ è zhwi byivə. ⁸ Ghè gà' a li mù gà' à vəwenə la vəwenə nè sè ndyè, kə wí' à lyɪ kəfo kətsenkə əcho mbəŋ bènə gwəsə aghɛ wen. Kə wí' à lyɪ kəfo kə zhikə ko kəmbò,

kə wí' à wè ko à wen a kəmbò. Kə wí' à lyɪ ndisə bò.

¹⁰ Ghè bè gà' à vəwenə la, "Ghəŋ kwen no a ntə' ko, ko no te a ngəŋ ko, və shisə ghəŋ tsu, ghəŋ ntsi tò tsu əza'a fa zhɛ a ghəŋ ne lù fa ntə' ayì ko fa ngəŋ ayì.

¹¹ No a ntə' ko a ghəŋ dyè tsu və faŋ ke shisə ghəŋ ko əzhɛtə kənyù a ghəŋ gà'à, ghəŋ fɛ fa tsu. Ghəŋ sà mfɛ ghəŋ ghòmə dzemsə səŋsə à vəwenə ndi vəwenə nki la vəwenə ne li nshwè."

¹² Vəwenə fɛ mù sà zì' dyè à víí la vəwenə kwitə tɛ-tyim tɛ vəwenə fà vəwenə a nyè byivə ¹³ Vəwenə ndzɪmè shisə zhwi byivə fà víí a təwèn no vəgho'o be zu'u víí vəkwa'kəvə no vəgho'o chɛ'ɛ vəwenə.

Pfɛ Joyn wù ku à mù

(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Víí zhɛ nyè vyi a Yesò è nè tò shi tsəm. Fòn Helòd bè zhɛ. Və mù sà jè'è gà'à la, àdí' Joyn wù ku à mù a ghè bwènsə li nlu fa pfɛ. La a lè kənyù a kə ne, ghè sà kɪ' kədyò' ənè nyè venə alə.

¹⁵ Víí vətsenvə gà'à la, àdí' nshə'tə Elijà a ghè bwènə mvi vətsenvə be gà'à la àdí' nshə'tə ghə'o tsen to nè shisə a sà ndi' a tɛ' mbì.

¹⁶ Helòd nè zhɛ a li gà' la, "Adí' Joyn wù ku à mù. Mà ə ne li və tin kətɛ kə wen, alì ghè be mbwènsə nlu fa pfɛ!" ¹⁷ Helòd ndí' mu ghè ngà'à li tò fà wen a ngəŋ la və gha' Joyn wù ku à mù è shwìn a mfɪŋ byì'ando no wen Helòd ngha' li shi Helodiyas è lam no tè ando andí' wì lèmə wen Filib. ¹⁸ Byí' kənyù a kèn, Joyn wù ku à mù faŋ sà kùmtə tò kumtə a wen la, "Wù ne li kənyù a sɔ' ko byimə ando wu lamə wì lèmə wù li!"

¹⁹ Helodiyas mù sà fwisə tin a Joyn, kəŋə jì əzhwi wen alì kò ghè là nyenə, ²⁰ No nkàntə Helòd è mfànə Joyn byí'e ghè nki la Joyn dí' wù kənyù kə tɪməkə be dí' wù Nyìngòŋ. Helòd ko mbyimə la və ne kənyù kə byikə kətsenkə à Joyn. Ghè nkòŋ ə nzhɛtə nyè vyi a Joyn ngà'à alì nyè a vyi zhɛŋsə wen no nànto. ²¹ Helodiyas yen jì kətsi kətsenkə. Andí' kətsi a Helòd nzhi kətsi kə bwi wen, wenè víí a wenə vəwenə nso'o lo', nè tɛ və-sugyè' bènə ngə'sə lo' sà tsensə a lo' Galilì. ²² Wàyn wùwì Helodiyas nè kwen ví' mù sà bènə. Kənyù kɪ kə fwom à Helòd wenè ví' və vi və wen ví. Ghè mù gà'à wàyn wùwì ayì la, "Bèmə no tè ghò a wù kòŋə a mà a ku à wù." ²³ Ghè bè gà' à əkàn à wen la, "Wù bèm no tè ghò à mò, mà kù à wù, wù kòŋ mà gətə no tè lo' ghomə a kəntintin kù à wù."

²⁴ Wàyn wùwì ayì mù fɛ dyè bèm à li wen la yì bèm no ghò lo? Lì wen gà' la,

"Dyè gà' la ghè tin kətɛ kə Joyn wù ku à mù kù à wù."

²⁵ Ghè zàŋsə bwènə kwen dyè gà' à Helòd la, "Mà kə la wù tin kətɛ kə Joyn wù ku à mù è wè a kye' lyelə kù à mò tò luwèn là."

²⁶ Kənyù aki nè fòn sà dí' nè she'kə no nànto alì kò ghè là kòŋ əbyisə gà'a a wàyn aghèn byì'ando ghè nsə dí' mu ghè gà'à li kənyù aki ə kàyn a shi víí və vi və wen. ²⁷ Ghè tɪm sugyè' tsen fa tì vi a və ntsi a ntú' to a zhɛ ayì è gà' à wen la ghè dyè tin è ví nè kətɛ kə Joyn wù ku à mù. ²⁸ Ghè dyè a kəshi yì a Joyn ndí' tsu a mfɪŋ è tin kətɛ kə wen, è ví nè kəwenkə a kye' lyenə, è kù à

wàyn wùwì ayi ghè dyù kù à li wen. ²⁹ Ando ndzìmtèsè bàmm Joyn è nzhè kènyè akì, vèwenè dyù lyè bvenè è wen è dyù bvìmè.

Yesò zhis víi nkam sètàyn
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Víi ntim Yesò bwènè dyù à wen, è shètè no nyè tsèm a vèwenè jè'è li ndì'sè be nè. ³¹ Yesò mù gà' à vèwenè la, "Ghèñ vi vèghèñ dyù a kèshi kè lyomtəkè à zhùtè." Ghè ngà' à li byì'ando víi nsè vi tò vi no vèghò'o, kò vèwenè lu nkì' zhè əzhi. ³² Vèwenè kwen a nkànu' è lù mu sè ndyù a kèshi a wì' nko dì' tsu.

³³ Nghò'o víi bè yèn ando vèwenè ndyù, è kì la adì' vèwenè, bè fù tò fa ntè'sè sètsèm è nyiñ dyù tsu to kèghè a vèwenè a mbì. ³⁴ Ghè dyù nè sè za'a tsu è yèn nòyn víi no ghò'o, sè kì' kusè nshinsè à vèwenè byì'ando vèwenè ndì' tò nè byisè kèn nè ntsiñ. Ghè mù sè dì'sè vèwenè nè nyè no ghò'o. ³⁵ A nè sè ndì' a mpfòwòmè, ndzìmtèsè bàmm wen sè vi gà' à wen la, "Kèshi kènkè dì' a bàmm, mu tɛ bè sè jì vi. ³⁶ Gà'a à víi venè, vèwenè bwènè dyù a shi a tèsim tɛ bo'sè, è be kwen a ntè'sè è zen fozhivè fa tsu è zhi."

³⁷ Alì Yesò bwènsè gà' à vèwenè la, "Nkàntè ghèñ ku kəfo vèwenè zhi." Vèwenè bwènsè bèm à wen la, "Kè mu sè dì' la yès a dyù è zen fozhivè a mbo ko shè' a vèwenè a zhi è vè kwè' a?"

³⁸ Ghè bwènsè bèm à vèwenè la, "Ghèñ kì' təghif tɛ kəbayn tɛ shyè? Ghèñ lye."

Vèwenè lye è gà' la, "Tɛ dì' tò tətàyn nè shəsə səbò."

³⁹ Yesò gà' à ndzìmtèsè bàmm wen la vèwenè ne víi vi ñwɛ'tə a nsè a kwi agəñ a tənòyn a tənòyn. ⁴⁰ Vèwenè mù ñwɛ'. Tənòyn tɛ tsentə kì' víi məwum ntàyn ntàyn, vətseñvə kì' víi ghì. ⁴¹ Ghè mù shì təghif tɛ kəbayn tìtə tətàyn nè shɛ shisə səbò è kì kù'sə nè kàñə, è kù kəzòñ à Nyìngòñ, mù byə'lə kəbayn akì è kù la ndzìmtèsè bàmm wen sè tomtə a shi víi vi. Ghè be lyè shɛ shisə səbò è gətè à víi no vətseñ. ⁴² Vèwenè zhi kwi' no vətseñ. ⁴³ Ndzìmtèsè bàmm Yesò shì boñtə byè' bayn nè byə' shəsə sè lwinkə a nkyèsə ñjúsəbò. ⁴⁴ Víi a vè nzhì fozhivè a vyi ndì' no vè ghò'o. Lyəmè ndì' a ntintin víi avenè nkamsə sètàyn.

Yesò jè' a kwi à mù
(Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Víi vi nè zhi mwètè no a zhè kò, Yesò gà' à ndzìmtèsè bàmm wen la sè kwen a nkànu' è tim è dyù a ndzèn a Betsadà a mbì, yì fañ a bàmm è gà' víi vi mpfwo. ⁴⁶ Ando ghè gà' a li, ghè lù ku' a kwi pfen əjìm. ⁴⁷ Tɛ nè sè ñji vi, ghè dì' a ndzèn yì tò wen nyiñ mu ndzìmtèsè bàmm wen sè sè dì' kəntintin kə a mù nè nkànu' yì. ⁴⁸ Ghè sè yèn vèwenè femə nè nkànu', gho əzəf ando fwof mboñsə vi fà vèwenè a mbì. A nè sè ndì' a nlayn tɛ', ghè lù sè jè'è dyù a kwi à mù ədyù yèn ndzìmtèsè bàmm wen. Ando ghè dyù za'a à vèwenè a mbyì mù sè kəñə əchò, ⁴⁹ Vèwenè yèn ando ghè jè'è vi a kwi à mù sè ghè la a dì' mpfə nse, mù zimè tò vətseñ. ⁵⁰ No a zhè ko, ghè gà' à vèwenè la, "Kè ghèñ a fàyn. A dì' mo. Ghèñ gha' tətəyim təñtə." ⁵¹ Ghè gà' a li, è kwen kwen-

tə vèwenè a nkànu' yì, fwof ayi tin, vèwenè sè dì' nè kəynə ghò'oghə, ⁵² byì'ando vèwenè nko kì kənyè a kə yì chò nè kəbayn kì. Kə nto ghò'o vèwenè è vèwenè kì.

Yesò chɛ' víi a Gènesalèt
(Mat 14.34-36)

⁵³ Ando Vèwenè ntimè mu mwètè è dyù a ntè' Gènesalèt, vèwenè ghè vènkànu' vè vèwenè a mbyì à mù, ⁵⁴ vèwenè sè mfù fa nkànu', víi yèn Yesò è kì. ⁵⁵ No a zhè kò, víi mu sè buñə víi vəkwa'kəvə a təghəm fa ntè'sə a nsə mbo'sə dyù nè vèwenè no fe a vè zhè la Yesò dì' tsu. ⁵⁶ Yesò nè sè dyù no tɛ fe, ko a dì' tɛ a ntè' tyetə, ko a dì' tɛ a ntè' ghò'o, ko a dì' tɛ mbwa'a təsìm, ko a təwoñ, vè fù vi nè víi vəkwa'kəvə tsu, mù sè sensè wen la ghè ghəsə vè kumsə tɛ su ndisə wen. Víi a vè nkumsə, ghè chɛ' vèwenè no vətseñ.

Zi'í víi və mu və
(Mat 15.1-9)

7 Víi Faləsi vətseñvə bènè ndì'sèsə təsò' sətseñsə vi fa Jelusalèm vi pfùtə a mbyì Yesò, ² sè nki, è yèn ando ndzìmtèsè bàmm wen sətseñsə nzhì nè avu kəmìñə, kèn la vèwenè shɛ li a jì a ntsinè lo' vèwenə nkəñ la vè shɛ avu fa tsu.

³ (Və Faləsi nè Vəjew no vətseñ ntsi ntsinè lo' yì a vətì' vè vèwenə ntsi. Vèwenə ko zhi kəfo a kə lu fa woñ ke shè ando ntsinè lo' ndì'í. Kò vèwenə lə nzhì kəfo kèn la vèwenə shɛ li avu vèwenə a jì aghèn. Vèwenə mbe ghè təsò' tìtə a tə ngà' à la vè dí'í nshè ndoñsə, nè vət-tòyn, bènə kəñə ando ntsinè lo' ndì'í.)

⁵ Víi vi yèn ando víi Yesò nzhì kèn la vèwenə shɛ li avu, mù bèm à wen la, "Byì'í ghò a ndzìmtèsè bàmm wù ko tsi ntsinè vətì' vè vèghəñ a? Vèwenə zhi nè avu kəmìñə."

⁶ Yesò ghəm vèwenə gà' à la, "Vii kəmbìlè venə. Nshè'tə Azayà nshè'tə ntim Nyìngòñ kùmè ghèñ tò nəmwè'è la, 'Vii venə gumlè mò to nè chɛ ali ko vèwenə nlu lyè mò a kəfo à vèwenə a tətəyim. ⁷ Vèwenə yènə ngə' tò kədyàñ gà' à vèwenə ghò'sè mò, byì'ando vèwenə dí'sə nyè mu à shìtè víi', è ghè la andì' təsò' tə Nyìngòñ.'

⁸ "Ghèñ mà' à so' Nyìngòñ, tùtə gha'a tò ntsinè víi ghè to."

⁹ Ghè bè gà' la, "Ghèñ nyiñə so' Nyìngòñ a jì tof ndi kì əgha' ntsinè lo' ghèñ, ¹⁰ byì'e Mosis nlu nyò' so' Nyìngòñ a ghè ngà' à la, 'Gumlè Tì' wù nè Li wù' be gà' à la, 'No ndò a ghè te Tì' wen ko Li wen, vè dí'í zhwi wen,' ¹¹ ali ghèñ sè zì'í la wì' sətseñ nkì' kəfo əku à tì' wen ko à li wen bè bwènsè gà' la, 'Ghèn dì' Kolban' (a kə shè'tə la ghè tɛ sè dì' mu ghè ghè li la ghè a ku kəfo akì à Nyìngòñ.) ¹² Kò vè bè à kyè la ghè ku kəfo akì à li wen kò à tì' wen. ¹³ A lè jì a ghèñ ə tyenə kənyè kə Nyìngòñ fa tsu byì'e ghèñ dí'sə ntsinè lo' ghèñ à víi'. Ghèñ be nè tənki tə nyè a nè tètə no təghò'o."

Nyù vyi a vè nè ko ví'i laynə ashì Nyìngòn

(Mat 15.10-20)

¹⁴ Yesò gá' a lì bè dzàñ nòyn ví'i vi ghè vè, ghè gá' à vəwenə la, "Ghèñ zhətə no ghèñ vətsəm è nkì la ¹⁵ kəfo kə ko dí' a wí' zì ghè zhi kə ne la ghè ndí' nlaynə ali à dí' nyù a və fù fà wen à wèn a və nè ghè sə dí' ko ghè lu laynə. ¹⁶ No ndò a ghè kí'í tof ghè tú'ù zhətə kənyù a kènkə."

¹⁷ Yesò nè lù mò'tə nòyn ví'i a vyi dyù kwèn a ngèñ, ndzìmtəsə bəm wen sə gá' à wen la ghè shətə kənyù a ngàyn yì ndí'í. ¹⁸ Yesò gá' à vəwenə la, "Ghèñ bò bu tò ngu to nè ví'i vətsənvə mu? Ghèñ kí la no tè ghò a wí' zhi ko zì ghè ne la kə ghè a ndí' nè laynə. ¹⁹ Kə dí' alə byì'ando ghè zhi kəfo kò kə lu ndyù à wen a tyim. Ghè zhi kə dyù à wen a bəm, fa tsu kə chò fù tò fə fà wen a wèn." (Yesò ngà' à li ədí' la no kəfo kəzhikə kə kò kə laynə a məzhi.)

²⁰ Ghè gá' a lì mù gá' la, "Adí' tò kənyù kí a kə fù fà wí' à wèn a kə nè la ghè ndí' nè laynə. ²¹ Kwò'tə byìghə fù tò fà wí' a tyim a ghè nè la ghè nè ngè' byivə, nè la ghè ndzìmtə kí, tsonə, zhwilə ví'i, ²² tsi nè kí ví'i kò nè vəlím və ví'i, kí' ashì kəmbəñbàñ, kí' tyim byìghə, lobtə ví'i, ku kətə kə dí'íkə à ví'i, kí' kəghə' a ví'i, zhò kùwòn, kí' ghañsə wèn bènə kəndzìñtə. ²³ Nyù byivə venə no tsəm fù tò fà wí' a wèn və mù nè kò ghè lu dí' wù laynə."

Byimə wùwì tsen

(Mat 15.21-28)

²⁴ Yesò mù lù fa Galilì è dyù a shyə lo' yì a Tayà wenə Sidòn è ndí' tsu. Ghè dyù kwèn a ngèñ tsen kò ghè lù kòn la wí' kí la ghè dí' tsu, ali ví'i bè kè tò kí. ²⁵ Wùwì tsen ndí' tsu kí' wàyn a ghè nkí' kəzhwì kə byikə. Ghè nè zhè tò zhə la Yesò dí' a ngèñ ayì è vè fəñ à wen a shì mù sə sènsə wen la ghè dzim shìsə kəzhwì kə byikə akì. Andí' a lì wùwì aghèn ndí' wù kətim mu və bwi wen a Fònisiya a lo' Sylia. ²⁷ Yesò bònjsə bwènsə la, "Ghəsə və zhis vunə a mbi mi byì'ando kə ko bòn la və lyì fozhivə vunə è mò' à bəsə."

²⁸ Wùwì ayì byimə è gá' la, "Mà kí li a li a Tì' ali tè bəsə a sə ñwə' bo'sə a kəshi a vunə zhi tsu bəñtə bwə' fozhivə vəwenə zhi!"

²⁹ Byì' ga'a wen, Yesò mù gá' la, "Pfwò, kəzhwì kə byikə kí fə li fa wèn wàyn wù."

³⁰ Ghè sə pfwò dyù, è yen wàyn wen yì ghè nyon a kwen mu kəzhwì kə byikə kí fə li fà wen a wèn.

Yesò chə' wí' a ghè nko zhə shi kò ghè lu ngà' à

³¹ Yesò lù fa shyə Tayà dyù chò fa Sidòn bè chò jì fa shyə Ntə'sə Wum è dyù a mo Galilì. ³² Və vè nè wí' à wen tsu mu kətə kə wen kə pfwò li kò ghè lu ngà' à mù sə sènsə Yesò la ghè kum wí' ayì ghè to. ³³ Yesò gubtə wen ashə mbyì è tèn mənyni mə avu wen a tí'tí'í wí' ayì bè chù mən'te è kùm kəlyimə kə wí' ayì nè mən'te a mì, ³⁴ mù kí kù'sə nè kanə è dèm bè mù gá' à wen la, "Ephatha" àdí' mu ghè gá' la, "Bò'mə!"

³⁵ Tò a zhə ayì, tí'tí'í wen bò'kə, kəlyimə kə wen bè zì əjè'. Ghè mù zítə sə gá' à tò a nkàyn. ³⁶ Yesò mù ku so' à ví'i a vyi la kə vəwenə à shətə kənyù akì à wí', vəwenə bònjsə sə shətə dyù nè kənyù akì tò shətə. ³⁷ No ndò a ghè nzhə kənyù akì ndí' nè kanə mù sə gá' à dyù la, "Ghè nè nyù tsəm və dyù tò a nkàyn, nè tè mpfəsə tə sə zhə shi be nè tè və bibì gá' à."

Yesò zhis ví'i nkamsə səkà'

(Mat 15.32-39)

8 A sə ndí' kətsi kətsenkə tò a mətsi ayì, nòyn ghò'ghə be vè zhùñtə a mbyì Yesò kò kəfo kə ndí' vəwenə zhi. Ghè mù dzàñtə ndzìmtəsə bəm wen è gá' à vəwenə la, ² "Mà kusə nshinsə à ví'i venə. Vəwenə tsi li mətsi nta' yo vəwenə luwèn, ali kò kəfo mbè ndí' ə vəwenə zhi. ³ Mà sətsèn gá' à vəwenə luwèn la vəwenə bwènə mpfwò dyù nè jìñ ví'i vətsənvə à fù fəñkə jìñsə a jì byì'ando vəwenə vətsənvə lù no fa kəghaf."

⁴ Ndzìmtəsə bəm wen sə bəm à wen la, "Wí' lè zì ghè lyì fozhivə a və a kwə' fa fe a tí to' a shèn ə zhis nkì nòyn ghenə tsu a?"

⁵ Yesò bəm à vəwenə la, "Ghèñ kí' təghif tə kəbayn tə shyə' a fì a? Vəwenə bwènsə la, "Yès kí' təghif sòmbo."

⁶ Ghè gá' à nòyn ví'i vi la və ñwə'tə a nse, ghè mù shì təghif tə kəbayn tì sòmbo è kù kəzòn à Nyìngòn, bwə'lə kù à ndzìmtəsə bəm wen la vəwenə tomtə dyù a shì ví'i a vyi. ⁷ Vəwenə bè nkí' məshətə mə ntsenə tò nshə' alə. Yesò bè kù kəzòn à Nyìngòn byì'í shəsə ashì mù gá' à ndzìmtəsə bəm wen la sə gətə à ví'i a vyi. ⁸ Ví'í avenə nku'u dyù a nkamsə səkà'. No mändò zhi kwí'. Ndzìmtəsə bəm wen sə bəñtə bwə' a və mfanə və lwìn a nkyèsə sòmbo. Yesò mù gá' la vəwenə lu mpfwò.

¹⁰ Vəwenə sə mpfwò, ghè kwen tò a zhə ayì a nkànu' wenə ndzìmtəsə bəm wen è dyàñ dyù a shyə lo' Dalmanuta.

Və Faləsi gá' à Yesò la ghè dí' kəchwitə à vəwenə

(Mat 16.1-4)

¹¹ Və Faləsi vətsənvə vè à Yesò è zítə sə so'tə nyù wenə vəwenə, ku'sə jì əghə'a wen tsu, mù gá' à wen la ghè ne kənyù kə kaynəkə kətsenkə a nè kəchwitə ədí' la kədyò' kə wen kə lù fà Nyìngòn. ¹² Yesò dèmkə è shom mù bəm la, "Byì'í ghò a ví'í kəlyin kə luwèn kəñ yen kəchwitə fà Nyìngòn a? Mà gá' à ghèñ nəm wè'è la, ghèñ ko a yen kəchwitə."

¹³ Ando ghè ngà' à li, è ghəsə vəwenə ə bwènə kwen a nkanu' wenə ndzìmtəsə bəm wen è tím a ndzèn mo tsen yì.

Fəshìñ fə Və Faləsi nè fə Helòd fə

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Vəwenə za'a a ndzèn ayì mu ndzìmtəsə bəm wen sə lyesə li əlyì kəbayn. A ndí' tò ghifə kəbayn la mù' a tí nkànu' ayì. ¹⁵ Yesò gá' à vəwenə la, "Ghèñ ntú'mə byì'í fəshìñ fífə a Və Faləsi bènə Helòd kí'í à vəwenə a ntin-tin."

¹⁶ Vəwenə mù sà bèsə kənyù ki à vəwenə a ntintin gà'la, "Ghè gà' alə byi'ando vəghəŋ ko kɪ' kəbayn."

¹⁷ Yesò kɪ' kənyù a vəwenə mbèsə è bəm à vəwenə la, "Byi' ghò a ghəŋ gà'la a dɪ' byi'ando ghəŋ ko kɪ' kəbayn a? Kə dɪ' la ghəŋ ko təmè kɪ' kənyù mu? Ghəŋ be ko zɪ ghəŋ nkwo'tə nyù? ¹⁸ Byi' ghò a ghəŋ kɪ' ashɪ ko ghəŋ lə nyenə a? Kɪ' tɪ'itɪ' kò andɪ' la və zhə a? Ghəŋ ko bə kwò'tə kənyù no a mpfen! ¹⁹ A ndɪ' ando mà mbyə'lə, təghɪf tə kəbayn tɪtə tətəyn ə zhis vɪ' nkamsə sətəyn, ghəŋ mboŋtə byə' və lwɪn a nkyèsə sə shə' lɪ?" Vəwenə gà' la,

"A ndɪ' nkyèsə nɪjəsəbò."

²⁰ Yesò bə bəm à vəwenə la, "A mbè ndɪ' ando mà mbyə'lə tɪtə sòmbo è gətə à vɪ' nkamsə səkà', ghəŋ mboŋtə byə' vɪ və lwɪn a nkyèsə sə shə' lɪ." Vəwenə gà' à wen la,

"A ndɪ' nkyèsə la sòmbo."

²¹ Yesò mù bəm à vəwenə la, "A lè dɪ' la tətəf ə təŋtə ko təmə bwènə mvi mu?"

Yesò chʻ wù kənsɪf a Betsadà

²² Yesò wenə ndzɪmtəsə bəm wen nè vɪ a Betsadà, vɪ' vətəsnvə vɪ nè wɪ' à wen mu ghə shɪfəlɪ lɪ sə sensə la ghə kum ə wen. ²³ Yesò gha' kwon wɪ' ayɪ wenə wen fə fa ntə' ayɪ, ghə chʻ mənɪtə à wen a ashɪ mù ghə avu wen à wen a kətə è bəm à wen la, "Wu lè zɪ wù yen kəfo a?"

²⁴ Ghə tsò'sə ashɪ wen ə gà' la, "Mà yenə vɪ' alɪ və dɪ' to nè nkò' a mə jè'è."

²⁵ Yesò bə ghə avu wen a ashɪ wù kənsɪf ayɪ nò a zhə kò ashɪ wen bò'kə ghə sə bwənsə yenə shɪ no a nkəyn. ²⁶ Yesò gà' la ghə bwənə mpfwo a lɪ la kə ghə bə à bwənsə kwèn a ntə' yɪ.

Bità shə'tə wɪ' a Yesò dɪ' wen

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Yesò wenə ndzɪmtəsə bəm wen sə lù sə dyə' a ntə'sə a lo' Sisaliyà Filibà. Ando vəwenə jè'è dyə' a ji ghə bəm à vəwenə la, "Vɪ' gà'la la ma dɪ' ndo?"

²⁸ Vəwenə gà' à wen la, "Vɪ' gà'la la wù dɪ' Joyn wù ku à mù, vətəsnvə gà'la la wù dɪ' nshyətə Elijà, vətəsnvə gà'la la wù dɪ' nshyətə ghò'o tsen."

²⁹ Yesò bəm à vəwenə la, "Nkəyntə ghəŋ ə gà'la la mà dɪ' ndo?" Bità gà' à wen la, "Adɪ' wù Klistò."

³⁰ Yesò mù kəyn à vəwenə la kə vəwenə à shə'tə wɪ' a yɪ dɪ' wen à wɪ'.

Yesò gà' byi' ngə'sə wen bənə pfə wen

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Yesò gà' a lɪ mù zɪtə sə dɪ'sə ndzɪmtəsə bəm wen gà'la la, "Wəyn wɪ' ne yenə ngə' byi, è vəchə' nè tətə vəpfəm və ngəŋ Nyɪngòn bənə ndɪ'səsə təsə' ne mo wen ə zhwi wen, à nè sə ndɪ' a mətəsi nta', ghə bwənsə lù fa pfə." ³² Yesò nè gà' è laynsə à vəwenə a lɪ no a zhə kò, Bità gùftə wen a bəm, è kənkə wen gà'la la, "Kə ghə bə à gà' a ji ghən." ³³ Yesò fu'tə è ki ndzɪmtəsə bəm

wen è kənkə Bità gà'la la, "Bwènə fà mò a bəm a Satan! Byi'e Wù ko kɪ' kwò'tə Nyɪngòn, wu kwò'tə to nè wɪ'."

³⁴ Yesò dzəŋtə nòyn vɪ' vɪ bənə ndzɪmtəsə bəm wen è gà' à vəwenə la, "No ndò a ghə kòŋə ədzɪmtə mo, mu ghə dɪ' ma'a ngəŋ kətə wen ə byè'è kəntò kə wen ə dzɪmtə mo, ³⁵ byi'ando no ndò a mwòməsə ə bwòŋsə ngəŋ kətə wen ghə a pfə ali mu à pfə no ndò byi' mò nè ntɪmə jùŋə ghom mu ghə a bwòŋ. ³⁶ Wɪ' lè zɪ ghə se no ghò a zhə a ghə sətəsn kɪ' mbi ghèn no tsəm ali lè kəzhwi kəwen a? ³⁷ Wɪ' lè zɪ ghə zen sò kətə wen no nè ghò? ³⁸ No ndò sətəsn ndɪ'sə kətə byi' mò nè zɪ' ghomə a shɪ vɪ' mbyi nyə byivə ghèn a və ko fənə Nyɪngòn lə, Wəyn Wɪ' be lù nki' kətə kədɪ'kə byi' wen a zhə a ghə bwènə mvi a tɪ baynə ghò'ghə Tɪ' wen wenə ntsɪŋsə ŋwò'ə sə wen."

9 Yesò bə gà' à vɪ' a vyi la, "Mà gà'la à ghəŋ nəmwe'è la, vɪ' vətəsnvə tɪ a shə luwèn a vəwenə ko lu pfə no a mpfen əza'a fa tʻ a vəwenə a yen ando Nyɪngòn so'o foyne wen nè kədyo'kə."

Kə' Yesò kwitə

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² A sə ndɪ' a bəmə mətəsi ntəfə, Yesò lyɪ Bità, Jems bənə Joyn wenə vəwenə ku' a kwi pfen dyəfə tsen, kò wɪ' ndɪ' tsu. Ne ku' za'a tsu, kə'ə wen bvətə kwitə tò a vəwenə a shɪ. ³ Ndisə wen sə ka'sə sə fəfə ŋwəŋtə chò jɪ a wù mbi ghèn zɪ ghə shə ndisə sə layn ə fəfə dɪ'. ⁴ A sətəsn ayɪ vəwenə yen Elijà wenə Mosis vəwenə gà'la à Yesò. ⁵ Bità mù gà' à Yesò la, "kə bonə lɪ a ndɪ'sə ando vəghəŋ dɪ' a shèn. Yès a bwom tətə tətə' wù nki' mù', Mosis kɪ' mù', Elijà be kɪ' tsenghə." ⁶ Ghə nko kɪ' la ghə gà'la la ghò lo byi'ando kənyù akɪ kə mfəyansə à vəwenə no nànto.

⁷ Mbò' shi' tò a zhə ayɪ chɪ'tə vəwenə, gɪ fə fa tsu gà'la la, "Ghèn dɪ' wəyn kòŋ mò. Ghəŋ nzhə fà wen."

⁸ Vəwenə kɪ' ka'sə kò vəwenə bə yèn wɪ' əchò Yesò wenə vəwenə.

⁹ Vəwenə nè bwènə sə nshɪ' fa pfen ayɪ, Yesò kəyn la kə vəwenə à shə'tə kənyù akɪ à wɪ' əza'a fa tʻ a Wəyn Wɪ' lu lù fa pfə.

¹⁰ Vəwenə zhə kənyù a Yesò yɪ gà' ali sə kantə tò à vəwenə a ntintin la, "Wəyn Wɪ' lè zɪ ghə lu ale fa pfə a?"

¹¹ Vəwenə bəm à Yesò la, "Byi' ghò a ndɪ'səsə təsə' sə gà'la la adɪ' vɪ Elijà a mbi a?"

¹² Ghə gà' à vəwenə la, "Adɪ' nəmwe'è la Elijà ne vɪ a mbi ndi shɪtə no nyə tsəm ali byi' ghò a və nyò'ò a ŋwà'lə Nyɪngòn la Wəyn Wɪ' ne yen ngə' a nyə no ghò'o və be nyàblè nè wen a? ¹³ Mà gà'la à ghəŋ nəmwe'è la Elijà vɪ lɪ, vɪ' nè no mə ghò a və kòŋə à wen ando ŋwà'lə Nyɪngòn nga'la byi' wen."

Yesò chʻ wəyn wulim a ghə nki' kəzhwi kə byikə

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Andɪ' ando vəwenə mbwènə vɪ tsèntə wenə ndzɪmtəsə bəm Yesò sətəsnvə shɪ, vəwenə yen mu nòyn vɪ' no ghò'o tɪmə lɪ nka' vəwenə. Ndɪ'səsə təsə' sətəsnvə ndɪ' a tɪ nòyn ayɪ so'tə nyə wenə ndzɪmtəsə bəm Yesò a shɪ. ¹⁵ Nòyn vɪ' ayɪ nè yèn Yesò no a zhə

kò, sà dì' nè kanə mù nyiŋ dyù tòn̄tə wen. ¹⁶ Yesò bəm à ndzìmtəsə bəm wen a shì la, "Ghèŋ so'tè ghò wenè ví'í venə a?"

¹⁷ Wutsen fà ti nòyn yi gá' la, "Ndi'sə, mà ví nè wàyn wulim mò à ghè kí' kəzhwi kə byikə kə sà nè la ghè ndí' jí. ¹⁸ No a zhù kò, a kə gha'a wen kə temə wen a nse, ghè nà'tè è to la nt̄iŋ, kəfù'ufù'ə kə sà fù fa wen a chù, ghè be pfi'í asoŋ wen. Mà yi mvi ə nsensə ndzìmtəsə bəm wù la sà dzimè shisə kəzhwi kə byikə a kènkə, vəwenə mwom nən̄lù ədzim shisə."

¹⁹ Yesò gá' à vəwenə la, "Ghenə dí' ví'í kəlyiŋ kə kò a və ghò byimə alə a? Mà a ndí' vəghəŋ əza'a fa ze bu ghəŋ byimə a? Vi nè wàyn ayi à mò." ²⁰ Vəwenə lyi wàyn ayi ví nè wen à Yesò.

Kəzhwi kə byikə akí nè yèn Yesò tò yenə no a zhù kò, è nè wàyn ayi fəŋ a nse sə bəŋkə fa tsu kəfù'ufù'ə kə fù fà wen a chù. ²¹ Yesò bəm à tí' wàyn ayi la, "Əkwa'a ghenə tsi li à wen a wèn ale?" Ghè gá' la,

"Fa tɛ' a ghè bò mbu wàyn bwa'." ²² "Ngho'o məzhù kə lu nkəŋə əzhwi wen; mò'ò wen a zhí' ko à mù. A sət-sèn ndí' mu wù zì wù ne kənyè wu kùsə nshinsə à yès è gyàmtè yès."

²³ Yesò bwənsə gá' à wen la, "Byi'í ghò a wu gá' à mò la a zhə a mà zì mà ne kənyè a? No ndò a ghè byimə mu və zì və ne no mə ghò à wen."

²⁴ Ando ghè ngà' mwètə, tí' wàyn ayi zimə è gá' la, "Mà kí' byimə alí kò ghè lù kwɛ'. Gyàmtè mo ə kwɛ'sə."

²⁵ Yesò nè yèn ando ví'í nyiŋə ví no vəgho'o à wen a mbyi, "Ghè kàyntè nyè à kəzhwi kə byikə gá' la, Mà gá' a wù a kəzhwi kə byikə kènkə a wù ne la kə wàyn ghèn a gá' kò ndí' la ghè zhə là la kə cho fù fà wen a wèn. Kə be lu kwen tɛ' tsenghə."

²⁶ Kəzhwi kə byikə akí ku nkə' è nè' wàyn ayi no nànto mù fù, wàyn ayi mù sə kà'è to nè kəmpfə kə wí'. Ng-ho'o ví'í mù sə gá' la, "Ghè pfə li." ²⁷ Yesò gha' kəvu kə wen è gyàmtè wen ghè lù t̄imə.

²⁸ Yesò nè kwèn a ngəŋ, ndzìmtəsə bəm wen sə ny-o'tə bəm à wen la, "Byi'í ghò a kə yì nto ghə'o yès, yès dzim shisə kəzhwi kə byikə akí a?"

²⁹ Ghè gá' à vəwenə la, "Nki kəzhwi a kènkə dí' mu a zì à dzim əshisə tò j̄im. Kəfo kə kədyàŋ kə zì kò kə lù dzim shisə."

Yesò bè gá' byi'í pfə wen

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Vəwenə lù fa kəshi ayi sə jè'è dyù chò fa ti Galili, Yesò nko kòŋ la wí' kí la yì dí' tsu, ³¹ byi'ando ghè nzi'í ndzìmtəsə bəm wen gá' à vəwenə la, "Və ne ku Wàyn Wí' à ví'í və zhwi wen. A sə ndí' a mətsi nta', ghè lù fa pfə."

³² Vəwenə nko kí kənyè a zí'í ghenə nshyè'tè alí sə fànə əbəm à wen.

Yesò zí'í byi'í wí' a ghè chò wutsen

(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Vəwenə dyù za'a à Kabanùm è kwen a ngəŋ, Yesò mù bəm à vəwenə la,

"Ghèŋ yi nso'tè ntaŋmə ví la ghò a jí lí?"

³⁴ Vəwenə chí' tò la kù' byi'ando à yi ndí' a jí kəngùmə kə dí' à vəwenə a ntintin la à chò ndò chò wutsen lo.

³⁵ Yesò ŋwɛ'ə a nse è gá' à ndzìmtəsə bəm wen shì njüsə bò la sə kwentə ví bo'sə wen. Ando vəwenə mvi'tə bo'sə, ghè gá' à vəwenə la, "No ndò yì a ghè kòŋ ndí' mbì dí' ghə wenə wen a bəm ví'í no vətsəm be ndí' wù shwè' à ví'í vətsəm." ³⁶ Ghè nè gá' mwètə è gùbtə wàyn bwa' tòm à vəwenə a shì bè tsò'sə wen mù gá' à vəwenə la, ³⁷ "No ndò a ghè tu'mə nè wàyn a nè ghèn byi'í mò mu ghè tu'mə lí nè mò nki la ghè tu'mə lí nè wí' a ghè t̄imə mo."

No ndò a ghè ko soynə vəghəŋ dí' à vəghəŋ a shyə

(Luk 9.49-50)

³⁸ Joyn gá' à Yesò la, "Ndi'sə, yès tə yèn wí' ghè dzimə shisə zhwi byivə a wù a zhi', yès gá' la kə ghè be à mwòm byi'ando ghè ko dí' wù mu' fa vəghəŋ a ntintin."

³⁹ Yesò gá' à vəwenə la, "Kə ghəŋ be t̄am wen byi'ando wí' a ghè nè kənyè kə kanəkə à mò zhi' ko zì ghè be fù'tə ngà' à nyè byivə byi'í mò. ⁴⁰ No ndò a ghè ko soynə vəghəŋ dí' à vəghəŋ a shə. ⁴¹ Mà gá' à ghəŋ nəmwè'è la no ndò a ghè ku ndoŋ à mù à ghəŋ la ghəŋ nyə byi'ando ghəŋ dzimə mò zì kò ghè lù fəŋ ke kí'í mo'tə wen."

Nyè vi a və nè la wí' nè mbyi

(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² A sət-sèn à ne tè ndò la wàyn mu' fa ntintin vunə venə a və dí' mu və byimə lí à mò ne mbyi mu kə a bòn la və chuŋ tí à wen a ŋwí dyù mò' wen à mù mə ng-ho'omə. ⁴³ Kəvu kə sət-sèn nè la wù ne mbyi wu tin è mà'à. Kə bòn la wù kwen a bwòŋ nè kəvu kə mù' əchò la wù kwen a kəshi kə byikə a zhi' bolə tsu kò ghè lu nlimə nè avu wù no a tsəm. ⁴⁵ Kəghə kə sət-sèn nè la wù ne mbyi, wu tin è mà'à. Kə bòn la wù kwen a bwòŋ nè kəghə kə mù' əchò la wù nki' aghə wu no tsəm, və mo' wù a kəshi kə zhi' byighə. ⁴⁷ Shi wu be nè la wù ne mbyi, wu tòn̄ shisə, kə bòn la wù kwen a so' fòn Nyingòŋ nè shì mù' əchò la wù nki' ashì à wu no tsəm à bò, və mo' wù a kəshi kə zhi' byighə, ⁴⁸ a andí' kəshi a bvi'bvi'sə fwèsə kətso' kə wèn wí' tò fwesə tsu, zhi' bè bolə tsu a və zì kò və lù lèmsə.

⁴⁹ Fəmbvaŋ fifə a və lu shìtə no ndò tsu lu ndí' tò zhi'.

⁵⁰ Fəmbvaŋ fə bònə alí mu fə sət-sèn dí' ke be nlyimə wù à ne ghò nè fəwenfə la fə be nlyimə a?

"Ghèŋ ndí' tò nè fəmbvaŋ à ghəŋ ntsinəsə, no tè ndò be ntsi tò ntsinə bwa'mə wenə lèmə wen."

Yesò zí'í kùmə kəngəsə kə lam

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

10 Yesò lù fa Kabanùm ayi ə təmè dyù a shyə Judiyà a ndzèn mù mə Jodàn. Nòyn ví'í bè ví tò ví à wen, ghè sə zí'í vəwenə ando ghè nzi'í.

² Və Falási vətsenvə ví əzhətə chə wen mù bəm à wen la, "So'o lè byimə la wí' dzimə wì wen a?"

³ Ghè bwənsə bəm à vəwenə la, "Mosis nku so' à ghəŋ la ghò?"

⁴ Vəwenə gə' la, "Mosis mbyimə li la wì' zì ghè dzimè wì wen ə nyò' ñwà'lə ə kù à wen la ghè dzimè li wen."

⁵ Yesò gə' à vəwenə la, "Mosis ə nyò'o so' ghenə à ghèñ byi'ando ghèñ nchi'i kətə əzhə zì'i, ⁶ ali mu à ndi' a kənzitə kə mbi, 'Nyingòn nshìtə wulim bènə wùwì', mù gə' la, ⁷ 'Byi'i alə, wulim lə lù mò'tə tì' wen nə li wen ə dyù tsèntə wenə wì wen, ⁸ vəwenə vəbò mu mbwèn-sə dī' a nə kəfo kə mù", kèn la wì' be kī'i kənyù kə ngèñ wen. ⁹ Kə li dī'i la, no ghò a Nyingòn kwī'i, kə wì' à zàs."

¹⁰ Vəwenə nè bwènə pfwo a ngèñ, ndzimtəsə bəm wen sə bè gə' à wen la, ghè gə' à laynsə tə vəwenə byi'i kənyù kə lam akì. ¹¹ Ghè gə' à vəwenə la, "No ndò sət-sèn dzim wì wen ə dyù ləm ghè kədyàn, mu ghè nè li mbyi' à wùwì mbi yì. ¹² Ndèñndəñ ando wùwì sət-sèn fə lam bè dyù lam wù kədyàn, mu ghè tsi li nə wulim a ko dī' ghè wen."

Yesò bwa'sə vuna

(Mat 19.13-15;Luk 18.15-17)

¹³ Vii' sə lyè vuna və tyətəvə vè nə vəwenə à Yesò a kətsi kətsenkə la ghè kumsə vəwenə ə bwà'sə vəwenə, ndzimtəsə bəm wen sə yen a li ə sə kənkə vi'i a vyi.

¹⁴ Yesò nè yèn kənyù akì a vəwenə nè li ə fwisə tin ə gə' à vəwenə la, "Ghèñ ghəsə vuna vəwenə vi à mò. Kə ghèñ be tām vəwenə byi'e fòyn ə Nyingòn kī' vi'i a nə vəwenə. ¹⁵ Mà gə' à ghèñ nəmwe'è la, no ndò a ghè fəñ ke byimə fòyn Nyingòn a nə wəyn bwa', kò ghè lə kwèn a fòyn Nyingòn ayi." ¹⁶ Ghè gə' a li ə tsò'sə vəwenə ə mù ghə avu wen a vəwenə a tə ə bwà'sə vəwenə.

Wu ghò'o vè ayen Yesò

(Mat 19.16-30;Luk 18.18-30)

¹⁷ Yesò nè lù sə ndyù a ji, wutsen nyèñ vè shi'i à wen alwi ashì Yesò ə bəm à wen la, "Ndi'sə jùn, mà lè zì mà ne no ghò ndi lu kī'i bwoñ yi a ghè ko lə mè a?"

¹⁸ Yesò bəm à wen la, "Byi'i ghò a wu dzàñ mò nə wu jùn a?" No wu jùn ko dī' əchò tò Nyingòn. ¹⁹ Wù kī' təsò' tèntə a tə gə' à la, "Kə wì' à zhwi, kə wì' à tsi nə wì wì' ko wenə lim wì', kə wì' à tsoñ, kə wì' à zhò ndziñsə, kə wì' à timə a bəm wì' a ghè zhò ndiñ, kə wì' à zhi wutsen a tof, ngumlə tì' wù bènə li wù."

²⁰ Wì' ayi gə' à wen la, "Ndi'sə, mà ghə li təsò' a tèntə no tətsem fa tə' a mà mbu wəyndyə."

²¹ Yesò kī' wen alə nə kòñə mù gə' à wen la, "kənyù kə mù' kə dī' a wù ko tāmè nè. Dyù ba'lə fo vyə no tsèm ə ku ko yi à vi'i kəmfem, ndi lu kī'i ghò'o a kəñ. Wù nə a li, wu vi ə dzimtə mò." ²² Ghè nè zhə gə'a Yesò aghenə, kə'ə wen byif no tsèm, ghè lù kò ghè mbè sanlè byi'ando ghè nki'i ghò' no a nkàyn.

²³ Yesò kī' kəsə nə vi'i a wen a mbyè à gə' à ndzimtəsə bəm wen la, "Kə lu nto no nànto ə vi'i və ghò'kəvə kwen a kəshi kə fòyn Nyingòn!"

²⁴ Təchù tə ndzimtəsə bəm wen tə zimtə. Yesò bè mù gə' la, "Kə lutè sù to a vunə vwomə əkwən a kəshi kə fòyn Nyingòn! ²⁵ Kə bwa'mə à lyèñ ə ghè chò fa kəbù' kə nso' chò la wu ghò'o kwen a kəshi kə fòyn Nyingòn."

²⁶ Gə'a Yesò aghenə kwen a təwèn ndzimtəsə bəm

wen, vəwenə sə bəmè la kə lè yì ndi' a li, "A lù bwòñ ndò?"

²⁷ Yesò kī' vəwenə tò fəchì' mù gə' à vəwenə la, "kənyù a kènkə to ghò'o tò vi'i ali kò kə lə nto chò Nyingòn byi'ando nyè tsèm bwa'mə à Nyingòn."

²⁸ Bità zitə sə gə' à wen la, "Gə'a kò wù yen li ando yès mò'tə no ghò yes sə dzimtə wù?"

²⁹ Yesò gə' à vəwenə la, "Mà gə' à ghèñ nəmwe'è la wì' ko dī' a ghè mò'tə kəbəñ kə wen, ko vələmè vəwenə ko vələmè və wen kī, ko li wen, ko tì' wen, ko təsim təwen, ko vunə wen, byi'i mò bènə ntīm ə jùn, ³⁰ a ghè ne fəñ ke kī'i məbəñ, nə vələmè və wen, nə vələmè və wen kī, nə və mpfi, nə vunə, nə təsim tə wen a ghəyn ghì no tè be a mbi layn, ali və bè tsu' aghə wen. Kətsi lə vi a ghè a kī'i bwòñ a ghè ko lə mè. ³¹ Nghò'o vi'i a və dī' a mbi luwèn lu ndi' a bəm, vi'i be dī' a bəm luwèn a və lu ndi' a mbi."

Yesò bè gə' byi'i pfə wen

(Mat 20.17-19;Luk 18.31-34)

³² Yesò wenə vi'i lù a zhə aghèn sə ku'u dyù a Jelusalèm. Yesò dyù fa mbi ndzimtəsə bəm wen shì njüsəbò, vəwenə dī' nə kanə. Vi'i vətseñvə a və mbò'sə li be dī' nə fanə. Yesò gùbtə ndzimtəsə bəm wen shì njüsəbò ə shè'tə kənyù kī' à vəwenə a kə ne fù à wen.

³³ Ghè mù gə' la, "Ghèñ nki' la ando vəghəñ ə ku'u dyù a Jelusalèm luwèn lə, və dī' a dyù ku Wəyn Wì' à tətə vəpfèm və ngèñ Nyingòn bènə ndi'səsə təsò'. Vəwenə a chòsə so' la ghè dī' pfə mu ku wen à vi'i tim

³⁴ vəwenə chə' wen, chù mənte à wen a wèn, ghòm wen nə ngwəynsə bè ghə'a wen ə zhwi. A sə ndi' a mətisi nta' ghè lù fa pfə."

³⁵ Jems wenə Joyn, ə vunə Zebedi kwentə vi a mbi ə gə' à Yesò la, "Ndi'sə, yès kəñə la wù ne no ghò à yès a yès a bəm à wù."

³⁶ Ghè bəm à vəwenə la, "Ghèñ kəñə la mà ne ghò à ghèñ a?"

³⁷ Vəwenə bwènsə la, "Byimə la à lu ndi' a tə' a wù sə so'o fòn wu, vəghəñ ñwə' a mu'u, wì' mù' ñwə' à wù a kwonə toghə, ghè tsen ñwə' à wù a kwonə nànkwe'."

³⁸ Yesò gə' à vəwenə la, "Ghèñ ko kī' kənyù a ghèñ ə gə' à." Be mù bəm à vəwenə la, "Ghèñ lè zì ghèñ yen ngə' yi a mà dī'i ne yen be pfə a?"

³⁹ Vəwenə byimə. Yesò gə' à vəwenə la, "Nəmwe'è, ghèñ ne yen ngə' a mà dī'i ne yen be pfə, ⁴⁰ ali à ko dī' kəshi kom ə gə' la wì' ñwə' a mò a kwonə toghə ko à mò à kwonə nànkwe'. Shi a vyi dī' à kī' vi'i vyi a və tə shìtə nghə à vəwenə."

⁴¹ Ndzimtəsə bəm sətseñ shì wum nè zhè kənyù akì sə fwisə tin à Jems wenə Joyn. ⁴² Yesò tsèntə vəwenə ə gə' à vəwenə la, "Ghèñ kī' la təfòn tə mbi tə kī' àdyo' a kətə vi'i vəwenə be so'o zhi'tə vi'i vəwenə. ⁴³ Kə ko dī' ndi' a li à ghèñ a ntintin. No ndò a ghè kəñə ndi' kətə a ghèñ a ntintin bònşə dī' ndi' wù shwè' à ghèñ vətsem.

⁴⁴ No ndò yì a ghè be kəñə ndi' a mbi bònşə dī' ndi' kəkòs à vi'i vətsem. ⁴⁵ Kə dī' ndi' a li byi'ando Wəyn Wì' ko tə vi la və nshwè'è à wen. Ghè tə vi əshwè' à vi'i ndi' be ku sò kətə wen ə pfə ndi' zen kətə kə nghò'o vi'i."

Yesò chɛ' wù shwè' tsen a vɛ ndzànjè wen nè Bàti-mayùs

(Mat 20.29-34;Luk 18.35-43)

⁴⁶ Yesò wenè ndzìmtèsè bàmm wen ɛ bo'sè nè nòyn víí vi nè vi za'a a Jelikò yèn wù kànshɛf tsen a vɛ ndzànjè wen nè Bàtimayùs andí' wàyn Timayòs ghè ɛwɛ' a wenè ji lonə fo. ⁴⁷ Ghè nè zhù la andí' Yesò ɛ wàyn wù Nazalèt a ghè chò è zìmə gá' la, "Yesò wàyn fòn Devit, kusə nshinsə à mò."

⁴⁸ Víí no vǎgho'ò sɛ chí'í wen gá'à la ghè chimə la kù', ghè bònjsə sɛ zímə tò zímə gá'à la, "Wàyn Devit kusə nshinsə à mò."

⁴⁹ Yesò tímə mù gá' la, "Ghènjè dzànjè wen ghè vi à mò." Vəwenə dzànjè wù kànshɛf ayi è gá' à wen a zhɛ ayi la, "Kə a fàyn, lù vi, ghè ye ghè dzànjè wù."

⁵⁰ Ghè zà'à mà'à kǎgwènə kə wen è nyiɛ dyè à Yesò.

⁵¹ Yesò bəm à wen la, "Wù kənjè la mà ne ghò à wù a?" Ghè gá' la, "Ndí'sə, ne ma mbwənsə yenə shi."

⁵² Yesò gá' à wen la, "Bwènə mpfwo wù. Byimə wu ne li wù nto."

No a zhù kò, ghè bwənsə sɛ yenə shi è lù sɛ dzìmtè dyè nè wen.

Yesò kwen a Jelusalèm a nè fòn

(Mat 21.1-11;Luk 19.28-40;Jon 12.12-19)

11 Yesò wenè ndzìmtèsè bàmm wen nè jè' dyè bo'sə a Jelusalèm, a mbyi ntə'sə satsensə a vɛ ndzànjè la Bephag nè Betani, sɛ dí' a mbyi pfèn Olif. Yesò tím ndzìmtèsè bàmm wen la sɛbò, ² gá'à à vəwenə la, "Ghènjè kwen è dyè a ti ntə' ghèn à ghènjè a shi là. Ghènjè ne sɛ nkwenə dyè ɛ yen wàyn Jàkas a vɛ chunə tsu kèn la wí' ntímə kù' à yi a kətɛ. Ghènjè zas è vi nè wen. ³ Ghènjè sət-sèn sɛ nzàsə à bəm tè ndò à ghènjè la à gá' ndò la ghènjè zas lo, ghènjè gá'a la, Bobo kí' kənyè ɛnè nè wen, dí' be a bwənsə tím tò luwèn."

⁴ Vəwenə lù dyè yèn wàyn Jakas ghè ti a ji mu vɛ chunə li a kətyi a chɛ ngènjè vəwenə zas. ⁵ Ando vəwenə nzàsə víí a vɛ nti tsu bəm la, "Ghènjè zàsə Jakas yi ɛnè ghò tsu a?"

⁶ Vəwenə bwənsə gá' ando Yesò yi gá' à vəwenə. Víí a vyi ghəsə vəwenə lyè lù nè wen. ⁷ Ndzìmtèsè bàmm wen ashí vi nè wàyn Jàkas ayi à Yesò è zisə ndisə vəwenə à yi a kətɛ. Yesò kú' ɛwɛ' tsu. ⁸ Víí no vǎgho'ò tsu'tə ndisə vəwenə è mò' a ji, vatsenvə kwà'tə tɛ nkò' fa tásim è mò' a ji ghè chò fà yi a kətɛ. ⁹ Víí a vɛ ndyè fa mbì bènə vi a vɛ mvi fa bàmm sɛ zímə gá'à la, "Hosanà! mbwa'mə dí' à wí' yi a ghè vi a zhi' Bobo!" ¹⁰ Mbwa'mə fòn dí' a fòyn ɛ Devit yi a ghè vi! Hosanà dí' à Nyìngònjè yi a ghè dí' a kəshi kə njanəkə!

¹¹ Yesò nè kwèn a Jelusalèm è dyè a ngènjè Nyìngònjè ghò'ò è ki ká'sə nè fo no tsəm è bwènə fù wenè ndzìmtèsè bàmm shi njìsə bò wen è dyè a Betani byi'ando zhɛ nsə dí' mu ghè dyè li no alə.

Yesò ghɛ kòn a wèn fəkò' fə figs

(Mat 21.18-19)

¹² Tɛ' lan, vəwenə sɛ mbwènə vi fa Betani, jìnjè sɛ zafə Yesò. ¹³ Ghè sɛ ki dyèsə è yèn fəkò' fə figs fə ti no kəghaf mu fə zhù li no a nkàyn. Ghè dyè à yi a ti ɛyen la yi a yen ashí tsu lo, ali bònjsə yen tò tɛfɛ byi'ando a nko dí' zhɛ a fə lu nkumə. ¹⁴ Ghè mù ghɛ kòn a wèn fəkò' ayi gá'à la, "Wí' ko lu be pfi' ashí mu ghè kwònjè fà wù a kətɛ!" Ndzìmtèsè bàmm wen sɛ zhɛ kənyè akí a ghè nga'à lì.

Yesò dyè a ngènjè Nyìngònjè ghò'ò

(Mat 21.12-17;Luk 19.45-48;Jon 2.13-22)

¹⁵ Vəwenə nè dyè za'a a Jelusalèm, Yesò dyè kwèn a ngènjè Nyìngònjè ghò'ò è dzìmm shìsə víí vyi a vɛ mba'lə bè zenə tsu. Ghè tenlə chí' vi a víí nkwiətə ko à yi a tɛ, bònjsə ki vi a víí ɛwɛ' tsu ba'lə làto. ¹⁶ Ghè nkò byimə la wí' bwè'è kəfo kə ba'lə kə kətsenkə chò fa fətin fə ngènjè Nyìngònjè ghò'ò. ¹⁷ Ghè nè sɛ nzi'í vəwenə mù bəm à vəwenə la, "Ga'a ko vɛ nyò'ò li a ɛwà'lə Nyìngònjè la, 'víí lu ndzànjè ngènjè ghóm la ngènjè jìmm à víí mbyi venə no vatsəm lo' Ghènjè nka'sə luwèn à sɛ dí' kəshi a vətsoj ɛ lyòm'tə tsu!"

¹⁸ Tɛtɛ vəpfəm vɛ ngènjè Nyìngònjè wenè ndí'səsə təsò' nè zhɛ kənyè akí mù sɛ kənjè ji ɛzhwi Yesò. Vəwenə mfànə wen byi'ando nòyn yi no tsəm ndí' nè kanə byi'í nyè a ghè dí'sə.

¹⁹ A nè sɛ ndí' a kəlyiɛ kə mpfwomə Yesò wenè ndzìmtèsè bàmm wen fù fa ntə' ayi.

Yesò zì' kùmə kənyè a byimə zì ghè ne

(Mat 21.20-22)

²⁰ Tɛ' nè layn tò tsi bo'òngènjè, Yesò wenè ndzìmtèsè bàmm wen sɛ mbwènə dyè è yèn fəkò' fə figs fifə a Yesò tɛ ghɛ kòn a wèn è fəwenfə li mu fə zím li alə aghanjè yi nzim, ²¹ Bitə bwənsə kwò'tə kənyè ki a kə tɛ chò è gá' à Yesò la, "Yen a ndí'sə, fəkò' fi a wù tɛ ghɛ kòn a wèn fəwenfə li zím li!"

²² Yesò bwənsə gá' à vəwenə la, "Ghènjè satsèn ncho'sə tò à Nyìngònjè ²³ mu mà gá'à à ghènjè nəmwe'è la, à gá' tè ndò fà ghènjè a ntintin à pfèn ghò'ò ghèn la tú'mə è dyè tsò' à mù mǎ ngə'omə. Sɛ ngá'à a lì kò ghè lu nkwo'tə kwo'tə ali kí' byimə la kənyè akí a ghè gá'à li a lyi kəshi mu vɛ a ne ɛ kə lyi kəshi ando ghè gá'à. ²⁴ Ma mù sɛ gá'à à ghènjè la ghènjè satsèn njìmmə bəmə no ghò à Nyìngònjè byimə la ghènjè kí' li kəfo akí mu ghènjè ne kí'í. ²⁵ Wù nè tímə no a zhù kò sɛ njìmmə nkí' kənyè wenè wí', wu ma'a kənyè akí ndi tí' wù yi a ghè dí' a kənjè be lyèsə ku mbyisə shyəsə. ²⁶ Wù satsèn fənjè ke ma'a mbyisə víí vatsenvə kò tí' wù yi a ghè dí' a kənjè à mà'à mbyisə shyəsə."

Víí sɛ bəmə ɛkí kəshi a Yesò lyè kədyò' fa tsu

(Mat 21.23-27;Luk 20.1-8)

²⁷ Yesò wenə ndzìmtèsè bàmm wen bè bwènə dyè a Jelusalèm. Ghè nè sɛ njé'è fa ti ngènjè Nyìngònjè, tɛtɛ vəpfəm vɛ ngènjè Nyìngònjè nè ndí'səsə təsò' bènə vəchə'

və lo' vi bəm à wen la, ²⁸ "Wù lyi adyo' fa fe ənè nyù venə a? A kù ndo adyo' à wù la wù ə nè nyù avenə a?"

²⁹ Yesò bwənsə à vəwenə la, "Ma bəm kənyù à ghən, mu ghən sətсэнə bwənsə, mà mu à shə'tə wì' yi a ghən a ghə ku adyo' la ma nè nyù avenə tsu. ³⁰ Ghən shə'tə à mò la à nkù Nyìngòn ku kədyò' à Joyn la ghə nku mu à ví' mu à nkù ví' lo?"

³¹ Vəwenə zìtə sə so'tə à vəwenə a ntintin gə'à la, "Vəghəy sətсэнə gə' la, 'A nkù Nyìngòn kù kədyò' à wen.' Ghə à bəm la, 'Ghən bè tyèn la ghən ko a byimə kənyù kì a ghə ngə'à byi'ì ghò?' ³² Vəghəy sətсэнə gə' la, 'Kə nlu fà ví'ì!" (vəwenə mfànə ví' byi'ando ví' vətсэнə nkì la Joyn ndi' nshə'tə ghò'o.) ³³ Vəwenə kwò'tə a lì è gə' à Yesò la, "Yès ko kì."

Yesò mù gə' à vəwenə la, "Nkàntə mo li ko a shə'tə kəshi a ma lyi kədyò' fa tsu sə nè nyù venə tsu."

Ngàyn kùmə ti sìm nè ví'ì shwè' və byi'ə

(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

12 Yesò mù zìtə sə mò ngàynsə à ndzìmtəsə bəm wen, gə'à la, "Wutsen nlu bò' sim ashì nko' tsen-ghə a və dzànjə nè glapesə wen è kwi' mbàyn ghə nyi' kà' sim ayi bè tyùnjə nkwò' a və a nywì' mu mà ashì nkò' a mì shìtə malyù' tsu bè bwòm kəshi kə njan'tə kə à ntsìj a ntintin sìm ayi mù ku sìm ayi à ví'ì la və nshyè'è gətə ku wen nè fo a və fə fa tsu. Ghə ku a lì lù dyù a jè' a lo' tsenghə no kəghaf. ² Zhə məkwò' nè kwù', ghə tim wù shwè' wen tsen la ghə dyù gə' à ví'ì shyè' vi a ghə tə ku sìm ayi à vəwenə la və ku ashì nkò' a tsenghə à wen lo. ³ Wù shwè' ayi dyù, ví'ì a vyi gha' wen è ghòm è dzim wen ghə bwènə pfwo tò nè avu à zim ghə. ⁴ Tì sìm ayi bè tim wù shwè' tsen vəwenə bè gha'a wen è ghòm ə tu kətə kə wen bè nyàblè nè wen no a ji ədì'sə kətə kə wen. ⁵ Ghə bè tim ghətsen à sè dì' ví'ì vətə' vəwenə gha' è zhwi. Kənyù a kènkə nlyi kəshi à ngə'o ví'ì tò ndənjəndəy byi'ando və nghòmə vətсэнə, zhwilə vətсэнə. ⁶ Wì' mu' a ghə mfanə à tì sìm aghèn ə ghə tim ndi' tò wàyn kòj wen. Ghə sə mwètə tim wàyn wen ayi sè kwò'tə tò fà wen a ngə' la, 'Vəwenə a fwàyn wàyn ghom.' ⁷ Ví'ì shwè'è a vyi nè yen wàyn ayi tò yenə è gə' à vəwenə a ntintin la, 'Ghèn dì' njìngənj tì sìm ghèn là, vəghəy gha' wen è zhwi ndi kì' fo vi a ghə ndi' lu kì'ì! ⁸ Vəwenə gə' a lì mù gha'a wen è zhwi à shisə kəmpfə kə wen è tem ma'a fa tì sìm ayi."

⁹ Yesò mù bəm à vəwenə la, "kə lè yì chò a lì, tì sìm aghèn a nè ale?" Kə yi ndi' a lì, "Ghè à vi zhwi ví'ì a vyi è bwənsə lyi sìm wen kù à ví'ì kədyànj. ¹⁰ Ghən be ko təmè dzànj kənyù kènkə a nywà'lə Nyìngòn gə'à la, 'Ngù' yi a ví'ì kəmbwom tə mà' à lì kə'sə li sè dì' ngù' bə ngənj. ¹¹ A dì' shyè'è Bobo là, kənyù a kènkə lù fa fe a kə bònjə alə a!"

¹² Ví'ì nè zhè kənyù a Yesò ngə'à sè mwòm'sə əgha' wen byi'ando vəwenə nkì la ghə mò ngàyn ayi tò byi'ì vəwenə ali sè fànə nòyn ví'ì yi a ghə ndi' tsu mù ghèsə dyù nè wen è lù.

Və bəm kənyù byi'ì lo'o kənsè

(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Vəwenə mù nè tim Və Faləsi vətсэнə nè ví'ì bəm Helòd la və dyù è mwòm'sə wen. Ghə nè gə' shwè və ghə'a wen. ¹⁴ Vəwenə vi gə' à Yesò la, "Ndi'sə, yès kì li la wù lu ngə'à tò nəmwè'è kò wu lu mfànə la ví'ì kwò'tə la ghò lo byi'ando adì' à wù ví'ì vətсэнə dì' tò ndənjəndəy. Wù zì' tò kənyù kə nəmwè'è byi'ì Nyìngòn. Shə'tə à yès la adì' à wù a kwò'tə, so'o byimə la və mo' kənsè à fòn ghò'o a Lum mu ghə ko byimə lo? Vəghəy è mò'o mu kə vəghəy à mò'o lo?"

¹⁵ Yesò yèn è kì la vəwenə yi mbìlè bìlè əbəm kənyù a kèn mù bəm à vəwenə la, "Ghən zhətə chù ghomə byi'ì ghò? Ghən lyi ko kəkəs vi dì' à mò mà yen à."

¹⁶ Vəwenə vi nè ko tsenghə dì' a wen, ghə bəm à vəwenə la, "A dì' kəndemndem kə ndo wenə zhi'ì wen tsu là?" Vəwenə gə' à wen la,

"Adì' kə'ə fòn ghò'o fa Lum bènə zhi' wen."

¹⁷ Yesò mù gə' à vəwenə la, "Kə ndi' a lì, ghən nku fo fòn tò à fòn, ku fo Nyìngòn tò à Nyìngòn."

Gə'a wen ghenə nè təchə tə vəwenə tə zim.

Vəsadùsis bəm kənyù kùmə məlù fa pfə

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Vəsadùsis vətсэнə vi à Yesò, andi' ví'ì vyi a və nko byimə la wì' lu bwənsə lù fa pfə è bəm à wen la, ¹⁹ "Ndi'sə, gə'à kò Mosis nlu nyò' à vəghəy la, 'lèmə wì' sətсэнə pfə kì' wùwì ali ke nkì' vunə, lèmə wu pfə ayi ə lyi wùwì mpfə ayi wenə wen bwi vunə lèmə wen ə pfə ayi lo?' ²⁰ Vəlèmə vətсэнə ndi' sòmbo, wù mbì lam wùwì è pfə kènla wenə wen bwi li vunə. ²¹ Kənkùmtə kə wen bè lyi wùwì ayi bè pfə mò'tə kè nè wàyn. Yi a ghə bə'sə bè nyò'nsə wùwì ayi ali be pfə tò pfə kè nè wàyn. ²² Vəwenə vətсэнə bè lyi wùwì ayi bè pfə kè nè vunə. Wùwì ayi bè lù kə'a pfə. ²³ A le lu ndi' a kətsi kì a və lù fa pfə, wùwì ayi ndi' wì ndò? Luwèn a vəwenə vətсэнə nlam li wen a?"

²⁴ Yesò gə' à vəwenə la, "Ghən ko kwò'tə a ji timə byi'ando ghən ko kì kənyù a nywà'lə Nyìngòn gə'à, kò ghən lu nkì kənyù a Nyìngòn zì ghə ne. ²⁵ A lu ndi' a tə' a və lù fa pfə, və ko lu nlamə byi'ando ví'ì lu ndi' ando ntsìj'sə Nyìngòn sè dì' a kənj. ²⁶ Kùmə məlù fa pfə, ghən be ko ntimə dzànj kəshi kə nywà'lə Nyìngòn kì a Mosis nlu nyò' byi'ì zhi' a ghə mbolə a to'? Nyìngòn ngə'a à Mosis a kəshi ayi la, 'Nyìngòn Ablaham dì' Nyìngòn Izik be dì' Nyìngòn Jàkob.' ²⁷ Na kènkə dì' la ghə dì' Nyìngòn ví'ì a və dì' vətə, ghə ko dì' Nyìngòn ví'ì və pfəkəvə. Ghən su li nshwè!"

So' a ghə chò no təsò' tətсэнə

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Ndi'sə so' tsen mbo'sə tsu è zhè ando vəwenə nso'tə nyù à vəwenə a ntintin kì la Yesò ku li bwənsə gə' jùnjə ghə mù vi bəm à Yesò la, "A dì' so' ko' a tì təsò' tə Mosis a ghə to chò təsò' no tətсэнə a?"

²⁹ Yesò gə' la, "So' toghə dì' ghenə la, 'Ghən zhətə a ví'ì Isle! Bobo dì' Nyìngòn vəghəy, andi' tò wen è mù.

³⁰ Wù dí kòṅ Bobo Nyìngòṅ wù nè tyim wu no tsèm, nè kəzhwì kə no kətsèm, nè kwò'tè wu no tsèm bènè kədyò' kə no kətsèm.' ³¹ Kənkùmtə kə so' toghə ghenə dí' la, 'Wù dí' kòṅ lèmə wù tò ndəṅṅdəṅ ando wu kòṅə wen ə wu.' So' tsenghə ko bè dí' a ghə chò tɛntə təbò là."

³² Ndi'sə so' ayi gə à Yesò la, "Wù bwənsə li tò no a nkàyn a ndi'sə. Kə dí' tò nəmwè'è ando wu gə'à la Nyìngòṅ dí' tò mù'. Ghə tsen ko bè dí' ³³ mu wù sətsèn nkòṅə Bobo Nyìngòṅ wù nè tyim wu no tsèm, nè kwò'tè wu no tsèm nè kədyò' kə no kətsèm be kòṅə lèmə wù tò ndəṅṅdəṅ ando wù kòṅə wenə wu mu na kəkə ne bòṅ əchò kəku a və nyù'ù à Nyìngòṅ bènə kəku a və mò'ò a Nyìngòṅ."

³⁴ Yesò nè yèn la ndi'sə so' yi bwənsə li no a nkàyn, ghə gə'à wen la, "Wù sə bo'sə kəshi kə fòn Nyìngòṅ." Fa bəm nyù venə no wì' mu' nko bè mwòm əbəm kənyù à Yesò.

Və bəm kənyù kùmə wì' yi a Klistò ndi' wen

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesò nè sə ndi'sə a ngəṅ Nyìngòṅ gho'ò ə bəm la, "Byi'ì ghò a ndi'səsə təso' ə gə'à la Klistò dí' wəyn Devit a?" ³⁶ Kəzhwì kə ḡwo'kə ne li Devit gə', gə'à la, "Bobo Nyìngòṅ ngə'a à Bobo ghom la, ḡwə'mə a shyə kwòṅ toghə mò əza'a fa tɛ' a ma ghə vi'ì kəbàyn wù à wù a ti aghə." ³⁷ Nkàntə Devit ə toṅtə wen la Bobo kə ncho ale la ghə be ndi' wəyn Devit a?

Yesò pfàntə vi'ì kùmə ndi'səsə təso'

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

Nòyn gho'ò ghə yi nè zhù kənyù kì a ghə yi gə' li sə sarlè. ³⁸ Yesò nè sə nzi'ì dyù nè wəwenə ə gə' la, "Ghəṅ ntù'mə wenə ndi'səsə təso' sensə. Vəwenə nkòṅə njè'è nè vədàlè və ghò'kəvə a fāf jisə ndi vi'ì nyiṅə vi toṅtə wəwenə, ³⁹ nè dyù a alo' ntsəntəsə wəwenə kwen ḡwə'ɛ tò a mbi, nè dyù a shi kəzhi və sə kòṅə əku' ḡwə'ɛ tò a shi ḡaṅtəvə. ⁴⁰ Vəwenə lu nkòṅə əshi fo ki mpfɛ tò tsèm, bɛlè jìmə jìm lotəghə ndi dí' la wəwenə dí' vi'ì və jùṅ və, Nyìngòṅ lu ku ngə' byi a wəwenə."

Kəku kə wùwì mpfɛ

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesò ḡwə'mə sə ki dyüsə nè kəshi kì a və mvi ku kəku tsu a ngəṅ Nyìngòṅ gho'ò lyè ando vi'ì mvi we kəku kə wəwenə a nkyè kəku. Vi'ì vəghò'kəvə vi we təkò tə ghò'kətə wəwenə. ⁴² Alì Wùwì mpfɛ femə tsen vi wè fəkotə fə wen tò fə tyetə. ⁴³ Yesò dzəṅtə ndzìmtəsə bəm wen ə gə' à wəwenə la, "Mà gə'à à ghəṅ nəmwè'è la, wùwì mpfɛ femə ghèn ku li kəku kə chò no kə vi'ì vətsèm, ⁴⁴ byi'əndo wəwenə fəftə fəftə fə wəwenə a gho' əvi ku alì wùwì ghèn no tē ando ghə femə, ku li fəkotə fə wen no tsèm kò ghə be nki' kəfo əzhi."

Yesò gə' byi'ì byisə ngəṅ Nyìngòṅ

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

13 Andi' ando Yesò nlù fa ngəṅ Nyìngòṅ a Jelusalèm, ndzìmtə bəm wen tsen gə' à wen la,

"Ndi'sə yen nki kəmbwom kə jùṅ kə nè nki ḡu'sə jùṅə sə a və bwomə tsu a."

² Yesò bwənsə gə' à wen la, "Wù yenə kəmbwom kə jùṅkə kəkə là, zhə bo'sə vi a və a bəytə alo' aghenə no à tsèm kèn la tò ḡu' mu' a faṅ a kətu ghətsen kə shi a nse."

Yesò gə' byi'ì ngə'sə a sə ne vi

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Yesò nè ku' ə ḡwə'ɛ a pfèn Olif a ghə ndi' a ndzèn tsen yi ki visə nè ngəṅ Nyìngòṅ gho'ò, Bità nè Jems nè Joyn bènə Andilò nyo'tə gə' à wen la, ⁴ "Shə'tə à yès la nyù a venə lu nlyì kəshi a tɛ' kò lo? A lu dí' kəchwitə kə kò ədi' la nyù avenə sə lyì kəshi a?"

⁵ Yesò gə' à wəwenə la, "Ghəṅ ntù'mə la kə wì' lù lobtə ghəṅ. ⁶ Vi'ì lu mvi no vəgho'ò à mò a zhi' gə'à la, 'A dí' tò no mò là! Və lu lobtə ngə'ò vi'ì a ji aghèn. ⁷ Ghəṅ sət-sèn zhù la və temə ghəṅ kəghaf bè zhù la tətsentə bo'sə vi, kə ghəṅ à fəyn byi'əndo nyù a venə dí' lyì kəshi mibu kənsəsə kə mbi kə sə vi. ⁸ Təlo' tə lu nsoynə tətsentə, təfòn tə soynə tətsentə, pfensə mɛ'kə, jìṅ be ku no a shi tsèm. Nyù avenə lu nlyì kəshi alə à bu dí' tò kənzitə kə ngə' gho'ò.

⁹ "Nkàntə ghəṅ dí' ntù'mə. Və lu gha' ghəṅ ə ku la və so' ə ghòm ghəṅ a alo' ntsəntəsə a shi vi'ì a və so'ò nè təfòyn tə byi'ì mò, ghəṅ lyì kəshi kom ə tūtə shə'tə ntim jùṅ ə ghom a wəwenə. ¹⁰ Və dí' shə'tə ntim ə jùṅə ayi à vi'ì təlo' tətsèm mibu kənsəsə kə vi. ¹¹ Və gha' ghəṅ sə ndyù nè ghəṅ a kəbò' kə nso', kə ghəṅ a nkaynə mbi la ghəṅ a dyù ə gə' la ghò lo. Ghəṅ dyù ghəṅ gə'à tò kənyù kì a və a ku la ghəṅ gə' a zhə ayi byi'əndo à ko lu ngə'à ghəṅ. A lu ngə'à kəzhwì kəṅ-wə'əkə. ¹² Tɛ' ayi lu kwə', wì' nlyì lèmə wen ghə kù la və zhwi, tì' lyì wəyn ghə kù la və zhwi, vunə lu nlù a wèn və mpfi nè vətì'ì, lyì wəwenə ku la və zhwilə. ¹³ Vi'ì vət-sèm lu bəyn ghəṅ tò byi'ì mò, alì no ndò a ghə lu gha' tyim əza'a fa kəmwètə, Nyìngòṅ lu bwòṅsə wen."

Nyù fansəvə ghò'kəvə a Jelusalèm

(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ Wì' a ghə ndzəṅə kəkə dí' ntù'ù zhətə. Ghəṅ nè sətsèn yèn kəfo kə fansə kə, kə ti a kəshi à kə ko yi əndi' ə ti tsu, byisə kəshi kì, no tē ndò a Judiyà ə nyiṅ kù' a kwi pfensə. ¹⁵ Wì' ndi' tē a kətu kə ngəṅ kə ghə be bwènə shi'ì ə kwen lyì kəfo kətsenkə fə wen atì ngəṅ. ¹⁶ Wì' ndi' tē a sim, kə ghə be à bwènə pfwo əlyi kəḡ-wə'nə kə wen fa ngəṅ. ¹⁷ Mətsi a mì lu mfənsə nəkwoṅ à ki vi a və dí' nè təbəmtə nè vi a və nyòṅsə vunə vəb-wə'və. ¹⁸ Ghəṅ nḡimə la kə nyù a venə lù chò byiṅ, ¹⁹ byi'əndo à lu ndi' a mətsi ayi, vi'ì yen ngə' a wì' nko təmə yen fa tɛ' a Nyìngòṅ nshitə mbi ghèn əza'a fa luwèn, ko ndi' la wì' be lu yen kənyù a nè nakì. ²⁰ Bobo sə dí' mu ghə fəbtə li mətsi mə ngə' Amèyn a bwen a li mu wì' ko lu bwòṅ. Ghə fəbtə mətsi a mì tò byi'ì vi'ì wen a ghə tsu' li ə bwòṅsə.

²¹ A lu ndi' a mətsi ayi, və ngə'à à ghəṅ la, "Ghəṅ yen a, Klistò ghèn a shèn! Ko la, 'Ghə yi a fə'à! Kə ghəṅ à byimə kənyù aki a və gə'à li. ²² Və Klistò və kənləbtə

bènè nshyè'tè sà kànlobtè lu fù a tɛ' ayi ə ndi' chwitə be mwòmə nyù kanəvə ndi mwòm̄sə əyen la vəwenə zì və dzɪŋsə vɪ' vi a Nyìngòŋ sà dɪ' mu ghə tsu' li əbwòŋsə lo. ²³ Ghèŋ ntù'mə! Ma shə'tè li nyù avenə no tsèm à ghèŋ mibu və lù sə nchò.

Məvi Wàyn Wɪ'

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ "A lu ndi' a mət̄si a ngə' ghə'o ayi cho li chəzhə bwensə fen. Sàŋ ko be lu mbanə. ²⁵ Məd̄zɪŋ a mə dɪ' a kàŋ lu fəŋkə, fo tsenəvə vi a və bè dɪ' a kàŋ be shènkə. ²⁶ Adɪ' a zhə a ghèn a və lu yen Wàyn Wɪ' ghə shɪ' a tì mbò'sə kɪ' adyò' kanəghə nə bayn ə ghə'oghə. ²⁷ Ghə lu tɪm ntsɪŋsə ngəŋ Nyìngòŋ a təshyə tə kàŋ nə təshyə tə mbi tèn no tət̄sèm la sə jè'è tsèntə vɪ' vi a Nyìngòŋ tsu' li əbwòŋsə."

Ghèŋ zɪ' kənyù fa fəkò' fə kəbvèm

(Mat 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ "Ghèŋ zɪ' kənyù fa fəkò' fə kəbvèm. Ghèŋ nə nyenə no a zhə kò a fə sə zhə vɪ ghèŋ ə kɪ la byɪŋ sə chə. ²⁹ Kə dɪ' tò ndəŋndəŋ ando ghèŋ lu yen nyù avenə və lyɛ kəshi. Ghèŋ nə yen a li ghèŋ ə kɪ la zhə məvi Wàyn Wɪ' bə'sə li. ³⁰ Mə gə'à à ghèŋ nəmwè'è la, vɪ' mbyi venə zì kò və lù p̄fukə mè kèn la nyù avenə lyɛ li kəshi no tsèm. ³¹ Kàŋ wenə nse lu chò, ali no kənyù kə ko lu kwitə fa tì nyù venə a ma gə'à à ghèŋ lə.

No wɪ' ko kɪ kətsi kò zhə a wàyn wɪ' lu vɪ

(Mat 24.36-44)

³² "No wɪ' mu' ko dɪ' a ghə kɪ kətsi ko zhə a Wàyn Wɪ' lu vɪ. No tə ntsɪŋsə ngəŋ Nyìngòŋ a kàŋ ko kɪ kò andɪ' la wàyn ə kɪ. A kɪ tò tɪ'. ³³ Ghèŋ ntù'mə be bvət̄ə byɪ' àndo ghèŋ ko kɪ zhə a nyù avenə lu lyɛ kəshi. ³⁴ Kə lu ndi' to nə wɪ' a ghə sə ndyù a jè' nghə vɪ' shwè' wen la və nlye fo wen, no mə ndò kɪ' kət̄ə kə shwè' wen a ghə ku. Ghə mù gə'à à wɪ' a ghə ti a chə mbàyn la ghə ntù'tè lyè. ³⁵ Ghèŋ ŋwə' li ə mbvət̄ə byɪ' ando ghèŋ ko kɪ la tì kəbəŋ ayi vɪ a kəlyɪŋ kə mp̄fwomə mu a ntintin nəntɛ' mu, mu ghə a vɪ a zhə a nkə' toŋ li mu, ghə a vɪ a tsi bə'òngəŋ lo. ³⁶ Ghèŋ fəŋ ke mbvət̄ə, ghə à sə kəblè vɪ ə yèn ghèŋ, ghèŋ bənə. ³⁷ Kənyù kèn a ma gə'à à ghèŋ lə ə dyù à vɪ' vət̄sèm. Ghèŋ mbvət̄ə."

Və ba'tə əzhwi Yesò

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

14 A nə sə ndi' a li mu à fàŋ tò mət̄si mbò fa kətsi kə məza'sə nə mət̄si mɪ a və zhɪ kəbàyn kè nə fəshɪŋ fə tsu, tət̄ə vəp̄fèm və ngəŋ Nyìngòŋ bènə ndi'səsə təsə' sə kəŋə jì ənyo'tə gha' Yesò ə zhwi. ² Vəwenə mù sə gə'à à vəwenə a ntintin la, "Kə vəghəŋ à ghə' wen a mət̄si mə kəzhɪ mèn, a bwen a li vɪ' à zìtə soyn."

Wùwì zu' Yesò a Betani

(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)

³ Yesò lù dyù a Betani sə dɪ' a ngəŋ wɪ' a və ndzàŋə nə Simon a ghə nsə dɪ' mu ghə kwa'a li nə kənsòtə kə. Ghə nə ŋwə' sə nzhi, wùwì tsen vɪ kwen a ngəŋ ayi nə fəsho' fə mənzhɪ' mu və shɪtə nə ngù' tsen a və dzàŋə nə alàbàstə. Mənzhɪ' mə ko toghə mə nìlèmtəmə mə ntsenə dɪ' tsu mu və shɪtə nə nald. Ghə bə' fəsho' afi ə shɪ'tə mənzhɪ' a mɪ a kət̄ə Yesò. ⁴ Vɪ' vət̄senvə a və ndi' tsu yen a li təbèm tə vəwenə tə bəs vəwenə mù sə bèmə à vəwenə a ntintin la, "Ghə byisə mənzhɪ' mèn alə byɪ' ghò? ⁵ Və yì zì və ba'lə no a ko ghə'ghə ə kù à vɪ' kəmfem." Vəwenə ghəm wùwì ayi no nànto.

⁶ Yesò bwènsə gə' la, "Ghèŋ ke ku ngə' ghò à wen a? Ghèŋ ghəsə wen tò a li. Ghə ne li no kənyù kə jùŋə kə à mò. ⁷ Vɪ' kəmfem lu ndi' tò dɪ' à ghèŋ a ntintin, mu ghèŋ kòŋ no a zhə kò ghèŋ à gyàmtə vəwenə, ali mə ko a ndi' vəghəŋ məzhə ntsèm bwèn. ⁸ Wùwì aghèn nə tò kənyù kɪ a ghə zì ghə ne. Ghə shɪ'tə li mənzhɪ' à mò a wèn əshɪtə ghə kwə' mibu zhə məbvɪmə nə sə kwə' ⁹ Mə gə'à à ghèŋ nəmwè'è la no tə fe a tì mbi a və lu nshyè'tə ntɪm jùŋ ghèn, və lu mbonə shə'tə kənyù kèn a wùwì ghèn ne lə ndi' vɪ' nkwo'tə wen."

Judàs byimə əba'lə Yesò

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Judàs Iskaliyòt a andi' wɪ' mu' fa tì ndzɪmtəsə bəm Yesò shì njüsəbò lù ə dyù yèn tət̄ə vəp̄fèm və ngəŋ Nyìngòŋ ndi ba'lə Yesò à vəwenə. ¹¹ Vəwenə sə sarjə no a nkàyn mù ghə la vəwenə a ku ko à wen. Judàs mù sə kəŋə jì jùŋ əba'lə Yesò.

Yesò zhi fozhivə məza'sə wenə ndzɪmtəsə bəm wen

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.21-30)

¹² A nə sə ndi' a mbi kətsi a və nzhi kəbayn kè nə fəshɪŋ fə tsu, andi' kətsi a və nshyə byisə məza'sə, ndzɪmtəsə bəm Yesò sə bèm à wen la, "Wù kəŋə la yès dyù ə shɪtə fozhivə məza'sə wù fe?"

¹³ Yesò tɪm ndzɪmtəsə bəm wen səbò gə'à à vəwenə la, "Ghèŋ kwen dyù a tì ntə'. Ghèŋ nə sə nkwenə dyù ə bùm̄tə wenə wɪ' mu ghə bwè'è ətyom à mù. Ghèŋ nə yèn wen, ghèŋ mbo'sə wen. ¹⁴ Ghə dyù kwen tə a ngəŋ ko ghèŋ ə kwen tsu ə gə' à tì ngəŋ ayi la, 'Ndi'sə bèmə la, tì ngəŋ vɪ' ghayn ə mò yì ye ə mə zhɪ fozhivə məza'sə yo ndzɪmtəsə bəm mò tsu a?' ¹⁵ Ghə à dɪ' tì ngəŋ kàŋ ghə'o mu və shɪtə li mba'tə fo tsu. Ghèŋ shɪtə fozhivə a vɪ tsu."

¹⁶ Vəwenə kwen dyù a tì ntə' ə yèn no ghò ghə dɪ' ando Yesò yì gə' mù ba'tə fozhivə məza'sə a vyɪ tsu.

¹⁷ A nə sə ndi' a kəlyɪŋ kə mp̄fwomə, Yesò vɪ wenə ndzɪmtəsə bəm wen shì njüsəbò kwèn tsu. ¹⁸ Vəwenə nə ŋwə' a məzhɪ, Yesò gə'à vəwenə la, "Mə gə'à à ghèŋ nəmwè'è la, wɪ' mu' dɪ' à ghèŋ a ntintin a ghə ne ba'lə mo, yo wen ə zhɪ tò a mu'."

¹⁹ Ando ghə nga'à a li, kənyù akɪ sə ku ngə' a vəwenə. Vəwenə mù sə bèmə à wen tò mù' mù' la, "A dɪ' mo mu?"

²⁰ Ghè bwènsè à vawenà la, “A dì’ wí’ mu’ fà ntintin ghèh ndzìmtèsè bàm mò sèn njèsèbò, wí’ yì a kəvu kə yo wen kə bùm tə a kəkaŋ. ²¹ Wəyn Wí’ a pfx ando ŋwà’lè Nyìngòn gə’ à ali ngə’ gho’o dì’ à wí’ yì a ghè a ba’lè wen. Kə yì ndí’ bòn sè bòn la kə və à bwi wen.”

²² Vəwenə nè sə nzhi, Yesò lyè kəbàyn ə kù kəzòŋ à Nyìngòn ə byə’ kù à vəwenə gə’ à la, “Ghèh gha’ ə zhi. Ghenə dí’i wen ghomə.” ²³ Ghè bè lyè ndoŋ malyè’ ə kù kəzòŋ à Nyìngòn bè kù à vəwenə. Vəwenə mù sə nyə chòsə à vəwenə a ntintin. ²⁴ Ghè gə’ à vəwenə la, “Mèn dí’ mənlyuŋ mwomə a və chətə byí’ ngə’o ví’i ə chí’tə məkəyn mə Nyìngòn. ²⁵ Mə gə’ à à ghèh nəm wé’è la, mə ko lu be nyə malyè’ mèn əza’fa kətsi ki a mə lu nyə a kəshi kə fòn Nyìngòn.” ²⁶ Vəwenə nè zhi mwètə ə zhimə ndzàŋ mù fə kù’ a pfen Olif.

Yesò shètə la Bità ne tyen wen
(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

²⁷ Yesò gə’ à vəwenə la, “No ghèh vətsem ne nyiŋ ə mò’tə mo tò ndəŋndəŋ ando və nyò’ò li a ŋwà’lè Nyìngòn la, ‘Ma ne zhwi ntsiŋ byisə, ə byisə a shisə saykə no sətsem,’ ²⁸ ali à ne ndí’ a zhə a və lusə mò fa pfx, mə dyè a Galilì à ghèh a mbì.”

²⁹ Bità gə’ à wen la, “Mə ko lu mò’tə wu tè bè a zhə a ví’i vətsem nyiŋ li.”

³⁰ Yesò bwènsè à wen la, “Nkə’ ne sə toŋ aghayn à bə nəntə’x lan mu wù mo li tyen aghaŋ à ta’.”

³¹ Bità bè bwènsè no a gí to la, “Mə dí’i pfx tè yowù kò mà lù gə’ la mà ko ki wù.” Ndzìmtèsè bàm wen no sə tsəm sə bè gə’ tò a li.

Yesò jìm a Gethsèmane
(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Yesò wenə ndzìmtèsè bàm wen ne dyè za’a a kəshi kə tsenkə a və ndzàŋə nə Gethsèmane, Yesò gə’ à vəwenə la, “Ghèh ŋwə’x a shèn mə dyè jìm.” ³³ Ghè gə’ a li ə lyè Bità, Jems nə Joyn wenə vəwenə mù sə dyè a mu’u. Nyè zitə sə ku ngə’ à wen a kwò’tə no nànto, ghè be dí’ tò a nshinsə a nshinsə. ³⁴ Ghè mù gə’ à vəwenə la nyè tsenəvə ku ngə’ à mò a kwò’tə mu və zi və zhwi mo. Ghèh ŋwə’x tò a shèn ə mbvùtə.

³⁵ Ghè kwentə dyètə a mbì ə fəŋ ə dyè a nse mù sə jìmə la jì sətсэн ndí’ Nyìngòn ə gyàmtə nè la kə mà à chò fa ti ngə’ ghèn. ³⁶ Mù jìm la, “Bàba, Tí’ ghòm, kənyè kə zì ko kə lù chò wù. Shi ndoŋ ngə’ ghèn fà mò a kəvu, ali ne tò kənyè a wù kòŋə.”

³⁷ Ghè jìm mwètə sə bwènə ə dyè mu ndzìmtèsè bàm wen shì sətə’ sə bənə li. Ghè bəm à Bità la, Simon, ghèh ə bənə bənə à? Ghèh bè yì zi kò ghèh lù ŋwə’x ə mbvùtə tò a fəshinə fə zhə alə. ³⁸ Ghèh ə mbvùtə be jìmə la kə mwòm sə à ví’i à ghèh. Mə ki li la à dí’ à ghèh a kwò’tə ghèh kòŋə ənə ando mə gə’ à ali kò kədyò’ kə lu ndí’ à ghèh a wen.

³⁹ Ghè gə’ a li bè bwènə dyè sə jìmə gə’ à tò nyè ví’i a ghè yì ngə’ à li. ⁴⁰ Ghè nè sə bwènə ví’i bè yen vəwenə, və bənə tò bənə byí’ ando mbəy nsù dí’ à vəwenə a ashì. Vəwenə nko ki la və a gə’ la ghò à Yesò lo.

⁴¹ Ghè nè bwènə ví’i a ndí’ aghayn à ta’ ə gə’ à vəwenə la, “Ghèh bə bənə tò bənə zhètə à? Kə ghèh be bənə! zhə kwə’x li ə və ku Wəyn Wí’ à ví’i nè nyè byivə.”

⁴² Ghèh lukə və ndyè. Ghèh yen wí’ yì a ghè ba’lè mo a. Ghè yì a ghè ví’i.

Və gha’ Yesò

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴³ Andí’ ando Yesò mbu gə’ à tò gə’a, Judàs a andí’i wí’ mu’ fa ti ndzìmtèsè bàm wen shì njèsèbò ku’u ví’i wenə nòyn ə ví’i ghè kí’ nyisə nə mbəŋsə mu à tìm tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn, nə ndí’səsə təsə’ bènə vəchə’ ntìm vəwenə. ⁴⁴ Kə nsə ndí’ a li, mu wí’ a ghè mba’lè wen nku li kəchwitə à nòyn ayi gə’ à la, “Mə nè bwàmtə no tè ndò, ghèh ə kè la à dí’ wí’ yì a ghèh ə kəŋə. Ghèh ghə’ tò gha’a ghè njè’è tò a avu ví’i.”

⁴⁵ Judàs ví’i ə nà’ dyè tò à Yesò no a zhè kò toŋtə wen la “Tí” ə mù bwàmtə wen tò bwàmtə. ⁴⁶ Ví’i a vyi ví’i ghə’ Yesò ə fəŋtə wen ghè to à vəwenə avu, ⁴⁷ ali wutsen a ghè nti tsu tsu’ nyi wen, ə tin kəti’iti’i kə wù shwé’ kətə kə tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn. ⁴⁸ Yesò mù bəm à vəwenə la, “Ghèh fə sə ví’i nə nyisə bènə mbəŋsə əgha’ mo tò sə mà dí’ tsoŋ ale? ⁴⁹ Gə’a kò mà tə nzhəsə tò vəghəŋ a ngəh Nyìngòn zì’i tsu no mət si tsəm, ali kò ghèh lu ngə’a mò. No tè a li, kənyè à və nyò’ò li a ŋwà’lè Nyìngòn dí’i kwə’.”

⁵⁰ Ndzìmtèsè bàm wen sə nyiŋkə no sətsem ə mò’tə wen tò wen nyiŋ, ⁵¹ və mù sə dyè nə wen, wù mbvò’ò wí’ tsen bə’sə dyè fə wen a bàm mu ghè mò’ tò fən-ditə. ⁵² Və gha’a wen fa ndisə ghè soyn ə shì wenə wen mù nyiŋ tò nə wen zim ghè.

Və dyè nə Yesò a kəbò’ kə nso’

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵³ Və lyè Yesò ə dyè nə wen a shì kətə kə tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn, tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn no vətsem nə vəchə’ və lo’ bènə ndí’səsə təsə’ ví’i tsèntə tsu. ⁵⁴ Və ndyè nə Yesò Bità be dzìmtə dyè nə wen no fa kəghaf, ə dyè kwen a kəbəŋ kətə kə tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn akì, ə dyè ŋwə’x sə zosə zhi’ wenə ntsiŋsə sətсэнsə a kəbəŋ ayi. ⁵⁵ Tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn bènə nòyn ví’i so’ò nso’sə shì no tsəm mù sə kəŋə ví’i la və ví’i gə’ kənyè kə byikə kùmə Yesò ndi və zhwi wen, ali kò vəwenə lù yèn no kənyè kə mù’. ⁵⁶ Ví’i no və gho’o zhò ndzìŋsə a kətə Yesò, ali vəwenə mbəŋsə fìŋ təwen tə vəwenə a nyè a vəwenə ngə’ à.

⁵⁷ Ví’i vətсэнvə mù bè zhò ndzìŋsə kùmə wen gə’ à la, ⁵⁸ “Yès tə nzhə ando ghè gə’ à la, ‘Ma bəytə ngəh Nyìngòn ghèh a və bwomə nə avu ə bwènsə bwom ghè kədyəŋ tò a mət si nta’ kèn la à bè dí’ nə avu.’” ⁵⁹ Tè nkàntə vəwenə nzi kò vəwenə lù nè gə’a vəwenə kəŋmə. ⁶⁰ Kətə kə tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn kə lù tìmə à vəwenə a ntintin ə bəm à Yesò la, “Wu be ko kí’ kənyè əgə’ byí’ nyè venə a və ghàmə wù tsu lè.”

⁶¹ Yesò chimə la kù’. Kətə kə tətə vəpfəm və ngəh Nyìngòn kè bəm à wen la, “Wù bè dí’ Klistò yì adí’ wəyn Nyìngòn yì a yès ə ku’sə li?”

⁶² Yesò bwènsà gà' la, "Mà dí'i wen. Ghèn lu yen Wàyn Wí' ghè ñwə' a shyə kwoŋ toghə Nyìngòŋ a kəshi kə adyò' à tsèm, shí'í vî a tí mbò'sə a kàŋ."

⁶³ Kətə kə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ gha' ndisə wen è bàs tò fà wen a ngəŋ bèmè la, "Vəghəŋ bè kəŋə əzhə ghò fà ndò bu chòsə so' a?" ⁶⁴ Ghèn zhə li ando ghè gà'à nyù byivə kùmə Nyìngòŋ. Ghèn kòŋ la və ne ale nè wen a?

Vəwenə gà' tò vətsəm la, "Ghè dí'i pfə."

⁶⁵ Vî'í vətsenvə mù zítə sè chəìlè mən̄te a wèn Yesò, chí'tə kə'ə wen nà basə ndisə, ghòmè wen, gà'à la, "shə'tè lì la à ghòm ndò wù lo." Ntsìŋsə kətə kə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ kî bè shi wen è ghòm.

Bità tyen Yesò

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Bità mbò bu tò a fətin fə kətə kə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ kî, wàyn wùwî shwè' tsen a ghè nshyè'è a kəbəŋ ayî vî, ⁶⁷ è yèn Bità ando ghè zosə zhí' è tuŋ ashî wen a wèn Bità mù gà' la, "Nkàntə wù tə njè'è wenə Yesò wù Nazalèt."

⁶⁸ Bità tensə gà'à la, "Mà ko kî kənyù akènkə, zhə kò mà lu nkî tē la wù gà'à la ghò lo." Ghè gà' alè lù fù dyù tīmə a ji a ghè dyù a kəbəŋ. No a zhə kò nkə' toŋ.

⁶⁹ Wàyn wùwî yî bè nè sə yen wen tò yenə tsu bè zítə sè gà'à à vî'í vyî a və nti tsu la, "Ghèn dí' wù nòyn Yesò tsen." ⁷⁰ Bità bè tensə tò tēnsə.

A sə la'tə vî'í vyî a və nti tsu bè gà' à Bità la, "Kə dí' tò nəmwe'è la wù dí' wù mu' fa nòyn Yesò byi'ando wù dí' wù Galilì."

⁷¹ Bità kàyn la, "Nyìngòŋ ku ngə' à mò a zhə a mà wamə wamə. Mà ko kî wí' ghèn a ghəŋ ə gà'à byi'í wen là."

⁷² Tò fa zhə, nkə' bè toŋ andí' aghayn à bò. Bità mù kwò'tə ando Yesò yî gà' à wen la, "Nkə' ne sə toŋ aghayn à bò mu wù tyen li mò aghayn à ta'." Wenə wen bwa', ghè dì no mwè'è mwè'è.

Və dyù nè Yesò a shî Bilate

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

15 Tə' lan, tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ, vəchə', ndi'səsə təsə' bènə vî'í so'o nso'sə vî no vətsəm ghà'a è ntsèntə è bà'tə nyù vəwenə mù kwí' Yesò è dyù nè wen à Bilate. ² Bilate bèm à wen la, "Wù dí' fòn Və-jew mu?"

Yesò bwènsà gà' la, "Kə dí' tò ando wu gà'a."

³ Tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ mù sə zu'u nyù no ghò'o a wèn Yesò. ⁴ Bilate bè gisə bèm à Yesò la, "Zhə nyù no ghò'o a və ghàmə wù tsu a. Wù bwènsà la ghò fa tsu a?"

⁵ Alì kò Yesò lù bwènsà no kənyù. Bilate mù sə dí' nè kanə.

Və chòsə so' la və zhwi Yesò

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39-19.16)

⁶ No zhə kəzhî kə maza'sə kə mvi za'a, Bilate ə gà'a və shisə wí' fa ngəŋ mfîŋ a vî'í kòŋə la və shisə. ⁷ Andí' a tə' ayî wutsen dí' a mfîŋ a və dzàŋə wen nè Balabas.

Ghè ndí' tsu wenə vî'í vətsenvə a wen vəwenə nzitə soyn a ntə' bè zhwi wí'. ⁸ Nòyn vî'í tsèntə mù sə gà'à à Bilate la ghè ne tò ando ghè nè nè ⁹ Ghè bèm à vəwenə la, "Ghèn kòŋ la mà shisə fòn Vəjew mu?"

¹⁰ Ghè mbèmə a lì byi'ando ghè nki li la à nè tò kəŋghə' tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ ngha' Yesò ə ku à wen.

¹¹ Tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ twis nòyn vî'í vî la və gà' à Bilate la ghè shisə à dí' Bəlabàs. ¹² Bilate bè mù bèm à vəwenə la, "Ghèn ke kəŋə la mà shisə wen è nè ale nè wí' ghèn a ghəŋ dzàŋə nè fòn Vəjew a?"

¹³ Vəwenə bwènsà zīmə a gî to la, "Bantə wen a kəntò!"

¹⁴ Bilate bè bèm la, "Byi'í ghò? Ghè byisə no ghò?"

Vəwenə bè zīmə dyù tò nè mbì la, "Bantə wen a kəntò!"

¹⁵ Bilate shisə Bəlabàs fa mfîŋ ndi nè la vî'í vî ndí' nè sanlè à ghòm Yesò nè kənjù mù ku wen la və dyù bayntə a kəntò.

Vəsugyè' sè chə'ə Yesò

(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)

¹⁶ Vəsugyè' vətsenvə lyî Yesò kwèn nè wen a fətin a tí ntu' mù dzàŋtə vəsugyè' vî a və mfəŋə no vətsəm.

¹⁷ Vəwenə mò' ndisə təfòn a wèn Yesò è bo sò' ndzoŋsə è chí' à wen a kətə. ¹⁸ Mù zítə sə bwènə wen gà'à la, "Sə' fòn Vəjew!" ¹⁹ Ando vəwenə mbwènə wen a lì, və zítə sə ghòmə wen fa kətə nè mbàŋ, chə mən̄te à wen a wèn, shi'í à vəwenə a nchi'sə alwi nè kənlòbtə la

vəwenə gumlè wen. ²⁰ Andí' a zhə a vəwenə ne nyù venə mè è tsu' ndisə shisə a və yî mò' à wen a wèn lì è bwènsà mò' nkàntə ndisə wen a wen a wèn mù lyî wen ədyù bantə a kəntò.

Və bantə Yesò a kəntò

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

²¹ Vəwenə sə ndyù a ji è yen wutsen a və ndzàŋə nè Simon andí' wù Silen, mu ghè lù fa tí lo' a shi təsîm sə bwènə pfwo. (Simon a ghèn ndí' tí'í Alèksandà wenə Lufùs.) Vəwenə kàyn la ghè bye'e kəntò kə Yesò. ²² Və lyî Yesò è dyù nè wen a kəshi kətsenkə a və ndzàŋə nè Golgotà (kə shə'tə la a dí'í Kəshi kə Kəwu'lə kə kətə) ²³ Və nè dyù è za'a tsu, è lyî malyù' è fîŋtə kəgəŋ kətsen tsu a və dzàŋ nè miyif sə ku à wen, alì ghè tyen la yî ko a nyə. ²⁴ Vəwenə mù bantə wen a kəntò, ə ghə ndisə wen sə temə bà' ndi yen la a lyî ndo lyî kəbàs kə kò lo. ²⁵ Və mbantə wen a kəlyîŋ kə təzhə abəmu' a bə'òngəŋ. ²⁶ Və ne bantə wen mè, ə nyò' kənyù kî a və ngà'à la ghè ne lì a kəbàŋ kə fəkö' è bayntə a wen a kətə kə kəntò la, "FÒN VƏJEW." ²⁷ Və ne a lì bè bantə vî'í vətsenvə vəbò. Və mbantə wù mu' a shyə kwoŋ toghə nè ghətsen a shyə kwoŋ nànkwe'. ²⁸ (A ji ghèn kənyù a və è nyò'ò a ñwà'lə Nyìngòŋ la, "Və lu taŋ wen a tí vî'í kwa'ə təsə" ndí' nəmwe'è.)

²⁹ Vî'í mù sə chò fa ji nè'ə tə vəwenə telè wen gà'à la, "Gà'a kò wù tə gà' la wu a bəytə ngəŋ Nyìngòŋ ə bwèn-sə bwom a mətisi nta'. ³⁰ Bwòŋsə lì wen ə wu luwèn è shi'í fa kəntò yî yès yen."

³¹ Tɛtɛ vɛpɛm vɛ ngɛn Nyɛngɔn bɛnɛ ndi'sɛsɛ tɛsɔ' bɛ sɛ chɛ'ɛ wɛn gɛ'ɛ à vɛwɛnɛ a ntintin la, "Ghɛ tɛ mb-wɔnsɛ vɛ'i alɪ luwɛn ghɛ zɪ kò ghɛ lɛ bwɔnsɛ wɛn ɛ wɛn." ³² "Shi'i fa kɛntò a Klistò ɛ fɔn vɛ'i Isle! ndi yɛs yɛn ɛ byimɛ à wù." Vɛ'i vi vɛbò a vɛ mbantɛ wɛn wɛnɛ vɛwɛnɛ li bɛ sɛ telɛ wɛn.

Yesò Pɛɛ

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³ A nɛ sɛ ndi' a ntintin nɛnchwɛ, shi bvɛtɛ fɛn no tsɛm, nɛ bwɛnsɛ bayn tò a kɛlyɪn kɛ mbwa'ɛ kɛbɛn. ³⁴ A zhɛ ayɪ, Yesò dɪ no a gɛ to la, "Eloi Eloi, Lama sabatani?" Adi' la, "Nyɛngɔn ghɛm, Nyɛngɔn ghɛm, byi' ghò a wù kyemɛ mo a?" ³⁵ Vɛ'i vɛtsɛnvɛ a vɛ nti bo'sɛ tsu zhɛ a li sɛ gɛ'ɛ la, "Ghɛn zhɛtɛ a! ghɛ sɛ dzàn Elijɛ." ³⁶ Wutsɛn fa ntintin vɛ'i a vyi nyɪn dyɛ lyɛ nkuncha ɛ chɛ kɛmbas kɛ mɛlyɛ' tsu ɛ sù a kɛtyi sɛ ku la ghɛ nyɛ gɛ'ɛ la, "Ghɛn kye li vɛghɛn yɛn la Elijɛ a vi ɛshɛ'sɛ wɛn lo?" ³⁷ Yesò ku nkɛ' dɪ ɛ tem kɛzhwɛ kɛ wɛn tò ghayn mù'. ³⁸ Ndisɛ a vɛ nghaɛsɛ la sɛ ngɛtɛ ngɛn Nyɛngɔn a ghan à bò bàymɛ ɛwɛn bò ɛlù fa kɛtɛ shi'i za'a a tɛn. ³⁹ Kɛtɛ kɛ vɛsugyɛ' kɛ a kɛ nti tsu nɛ yɛn ji a Yesò ndi be pɛɛ fa tsu, ɛ gɛ' la, "Nɛmwɛ'è, wɛ' ghɛn tɛ ndi' no wàyn Nyɛngɔn." ⁴⁰ Kɛ vɛtsɛnvɛ mbe ti no kɛghaf yɛn nyɛ tsɛm a vɛ nchò. A ntintin kɛ avɛnɛ, à ndi', Mɛli wù Magdala, Mɛli li Jɛms tyɛtɛ wɛn ɛ Josɛf bɛnɛ Salomɛ. ⁴¹ Vɛwɛnɛ ngyàmtɛ Yesò a tɛ' a ghɛ ndi' a Galilɪ be dzɛmtɛ wɛn. Kɛ vɛtsɛnvɛ mbe dɪ' tsu no vɛ ghɔ'o a vɛ ndzɛmtɛ wɛn ɛ kù' a Jelusalɛm.

Vɛ bvɛimɛ Yesò

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² A sɛ ndi' a kɛlyɪn kɛ zhɛ mpfwomɛ a tɛ' ndi'i layn a ndi' kɛtsi kɛ zhɛtɛkɛ, Josɛf wù Alimàtya, kwi'i tyim dyɛ gɛ' à Bilatɛ la yɛ kɛn ɛlyɛ kɛmpɛɛ kɛ Yesò ɛ dyɛ bvɛimɛ. Ghɛ ndi' wɛ' a vɛ ngumlɛ a ti ntsɛntɛ vɛ'i ku tɛsɔ'. Ghɛ nkɛ'tɛ sɔ' foyɛ Nyɛngɔn. ⁴⁴ Bilatɛ ndi' nɛ kaynɛ ɛzhɛ la Yesò pɛɛ li, mù tim ɛ dzàn kɛtɛ kɛ vɛsugyɛ' ɛ bɛm à wɛn la Yesò pɛɛ li nɛmwɛ'è lo. Ghɛ byimɛ. ⁴⁵ Bilatɛ mù kù kɛdyò' la Josɛf lyɛ kɛmpɛɛ kɛ wɛn. ⁴⁶ Ghɛ zen ɛ kwɔn ndisɛ ɛ shi'sɛ kɛmpɛɛ kɛ Yesò ɛ lɛmtɛ tsu ɛ bvɛimɛ wɛn a ti sɛ a vɛ ntyuɛn a wu, ɛ buɛsɛ ngù' ɛ shi'i kɛnɛ chɛ sɛ wɛn tsu. ⁴⁷ Mɛli wù Magdala nɛ Mɛli li Josɛf yɛn kɛshi a vɛ mbvɛimɛ Yesò tsu.

Yesò lù fa pɛɛ

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

16 Andi' ando kɛtsi kɛ zhɛtɛkɛ nchò li, Mɛli wù Magdala, Salomɛ bɛnɛ Mɛli Li Jɛms zen njɛsɛ ɛzu' ɛ wɛn ɛdyɛ ɛzu' kɛmpɛɛ kɛ Yesò tsu. ² Tɛ' lan a mbɪ kɛtsi a ti ngàm, tò a chɛzhɛ sa'aghɛ, vɛwɛnɛ fù

dyɛ a chɛ sɛ Yesò. ³ Vɛwɛnɛ sɛ njɛ'è dyɛ a ji, sɛ kayntɛ la, a dyɛ buɛsɛ ndo ngù' yɛ fa chɛ sɛ Yesò a vɛwɛnɛ lo. ⁴ Ne dyɛ za'a tsu sɛ ki dyɛsɛ, mu vɛ buɛsɛ li ngù' ayɪ fa chɛ sɛ ayɪ. Ngù' ayɪ ndi' no ngù' ghɔ'o. ⁵ Vɛwɛnɛ sɛ nkwenɛ dyɛ a ti sɛ ayɪ, ɛ yɛn wàyndyɛ nkuɛn tɛn, ghɛ nkwɛ' a shɛ kwɔn toghɛ vɛwɛnɛ, mu ghɛ mò' ndisɛ fɛfɛ sɛ. Tɛchɛ tɛ vɛwɛnɛ tɛ zim.

⁶ Ghɛ gɛ' à vɛwɛnɛ la, "Kɛ chɛ zim ghɛn byi'e Yesò a ghɛn kɛnɛ li a dɪ'i wàyn wù Nazalɛt, a vɛ tɛ bàyntɛ wɛn li dɪ' mu ghɛ lù li fa pɛɛ. Ghɛ ko dɪ' a shɛ, ghɛn yɛn kɛshi a vɛ tɛ nyɔnsɛ wɛn tsu a. ⁷ Ghɛn dyɛ ɛ shɛ'tɛ a Bitɛ bɛnɛ ndzɛmtɛsɛ bàm wɛn sɛtsɛn shi la ghɛ shi'i li ndyɛ a Galilɪ a ghɛn a mbɪ ando ghɛ tɛ gɛ'ɛ ghɛn."

⁸ Vɛwɛnɛ fù fa sɛ ayɪ a kɛnyɪn, tsɛntɛ kò vɛwɛnɛ lù nshɛ'tɛ kɛnyɛ à wɛ' byi'ando vɛwɛnɛ mfànɛ.

⁹ Andi' ando Yesò nlu fa pɛɛ a tɛ bo'ngɛn mbɪ kɛtsi a ti ngàm ghɛ zɛtɛ fù a kè' Mɛli wù Magdala a ghɛ ndzɛimɛ zhwi byivɛ sòmbo fà wɛn a wɛn. ¹⁰ Mɛli lù dyɛ yɛn vɛ'i vi a wɛnɛ vɛ Yesò ndi' a mu'u vɛ kusɛ nshɛnsɛ dɪ. Ghɛ shɛ'tɛ kɛnyɛ a kɛ yɛ chò à vɛwɛnɛ. ¹¹ Vɛwɛnɛ nɛ zhɛ ando ghɛ gɛ'ɛ la Yesò lu li fa pɛɛ ghɛ nyɛnɛ wɛn, kò vɛwɛnɛ lù byimɛ.

Yesò fù a kè' ndzɛimɛsɛ bàm wɛn sɛbò

(Luk 24.13-35)

¹² Ayɪ a bàm Yesò fù a kè' ndzɛimɛsɛ bàm wɛn sɛbò a ji vɛwɛnɛ dyɛ a ti lo'. ¹³ Vɛwɛnɛ bɛ bwɛnɛ dyɛ shɛ'tɛ à ndzɛimɛsɛ bàm sɛ tsɛnsɛ shi alɪ kò vɛwɛnɛ lù byimɛ.

Yesò fù a kè' ndzɛimɛsɛ bàm wɛn shi njɛmù'

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; She 1.6-8)

¹⁴ Fa bàmɛ nyɛ avɛnɛ Yesò bɛ fù a kè' ndzɛimɛsɛ bàm wɛn shi ɛ njɛmù' vɛwɛnɛ zhɛ zhɛ. Ghɛ ghàm vɛwɛnɛ byi'ando vɛwɛnɛ ndi' mu vɛwɛnɛ tosɛ li tɛtyim tɛ vɛwɛnɛ la vɛwɛnɛ ko a byimɛ kɛnyɛ a vɛ'i yɛn sɛ shɛ'tɛ à vɛwɛnɛ. ¹⁵ Ghɛ mù gɛ' à vɛwɛnɛ la, "Ghɛn dyɛ a tɛshyɛ tɛ mbi no tɛtsɛm ɛ shɛ'tɛ ntɛm jùɛnɛ à vɛ'i vɛtsɛm. ¹⁶ No mɛ ndò a ghɛ byimɛ ɛ shɛ mu, ghɛ nɛ bwɔn. No ndò a ghɛ tyɛnɛ ke byimɛ Nyɛngɔn lù byibɛsɛ wɛn. ¹⁷ Vɛ'i vi a vɛ byimɛ, Nyɛngɔn à kù ɛdyo' à vɛwɛnɛ la vɛwɛnɛ ndi' nchwɛ, nɛ nyɛ kanɛvɛ dzɛimɛ shisɛ zhwi byivɛ, be gɛ'ɛ tɛgà' a vɛwɛnɛ nko tɛmɛ gɛ'ɛ. ¹⁸ Vɛwɛnɛ sɛtsɛn ghɛ' zhusɛ ko zhɛ lɛ' kò kɛnyɛ kɛ à nɛ vɛwɛnɛ. Vɛwɛnɛ a nghɛ avu a tɛ vɛ'i vɛ kwa'kɛvɛ, vɛwɛnɛ to."

Vɛ ku'sɛ Yesò a kàn

(Luk 24.50-53; She 1.9-11)

¹⁹ Bobo Yesò nɛ gɛ' à ndzɛimɛsɛ bàm wɛn ɛ myɛtɛ, vɛ ku'sɛ wɛn a kàn ɛ nkwɛ'sɛ wɛn a shyɛ kwɔn toghɛ Nyɛngɔn. ²⁰ Ndzɛimɛsɛ bàm wɛn lyɛ ntɛm ɛ jùɛnɛ aghɛn sɛ shɛ'tɛ dyɛ no fe. Bobo nɛ nyɛ kanɛvɛ à vɛwɛnɛ a ntintin ndi' nchwɛ la ntɛm jùɛnɛ aghɛn dɪ' nɛmwɛ'è. Amɛyn.

Luk

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ŋwà'lè ghèn

Luk ɛ nyò'o ŋwà'lè ghèn ɛ dɪ' la Yesò dɪ' mbwòŋsɛ ví'i lo' Islel nè ví'i tɛ lo' no tɛ tsɛm. Luk ɛ nyò'o li a ŋwà'lè a ghèn la a ntsu' kəzhwɪ kə Nyìngòŋ ɛ tsu' Yesò la ghè vi "nshɛ'tɛ ntim ɛ jùŋɛ a ví'i vyi a vɛ femə a kəzhwɪ." (4.18). Nyà'lè luk a ghèn zítè nè saŋlɛ ando vɛ nshɛ'tɛ la vɛ lu bwi Yesò Klistò a dɪ' Mbwòŋsɛ ɛbe sɛ mwètɛ ɛ mwètɛ nè saŋlɛ ando Yesò nku' a kàŋ.

Ngho'o nyɛ a vɛ dɪ' kɛtemə kə mu' ɛ dyɛ za'a a ntemə ɛ bò, be nè a ntemə a bɛmu' ɛ dyɛ za'a a ntemə njɛsɛ abɛmu' dɪ' to a ŋwà'lè ntim ɛ jùŋ ghèn a nyò'o Luk lɛ. Nyɛ tsevə fa tyi nyɛ a ghèn dɪ': Fətiti byi' ndzàŋ ntsɪŋsɛ ngèŋ Nyìngòŋ sɛ, ando ntsɪŋsɛ Nyamsɛ ɛ nghayntɛ Yesò ando vɛ mbwi wen, nè ando Yesò ndyɛ sɛ zɪ' ví'i a ngèŋ Nyìngòŋ ɛ gho'o a Jelusalèm ando ghè mbò bu to wànydyə, nè ngàyn byi' wù lo' Sámalitàn ɛ jùŋ tsen, be nè wàyn a ghè nlu dyɛ sɛ tsi ntsinè kənlè. A dɪ' a ti ŋwà'lè a ghèn mu vɛ tu'li nkwùntɛ tsu byi' ɛjɛm, nè kəzh-wi kəŋwo'kə, nè ando Yesò ɛ ne shwè'è wen, be nè ji a Nyìngòŋ ɛ lyesə ku ɛ nyɛ byivə ɛ ví'i fa tsu.

Ji a vɛ gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitɛ 1.1-4

Ɖbwi Joyn ɛ wù ku a mu nè Yesò nè ando vəwenə nkwi ku' a vwondyɛ 1.5–2.52

Ɖ shwè'è ɛ Joyn ɛ wù ku a mù 3.1-20

Shwè'è ɛ Yesò a shə Galilɪ 4.14–9.50

Ando Yesò nlu fa shə Galilɪ ku' a Jelusalèm 9.51–19.27

Mətsi mə kəmwɛtɛ Yesò a Jelusalèm, benə a benə Jelusalèm mibu vɛ bayntɛ Yesò 19.28–23.56

Ando Yesò nlu fa pɛ, ɛ dɪ' wenə wen à ví'i no vɛ gho'o benə ando ghè bwenə ku' a kàŋ. 24.1-23

Ntim jùŋ kùmə Yesò Klistò

1 Ngho'o ví'i ndi' mu vəwenə mwomsɛ li ɛnyò' ɛ shyɛ'tɛ nyɛ vyi a vɛ ncho à yes a ntintin. ² Vəwenə nyò'o nyɛ mu vəghəŋ Zhɛ li fà ví'i vyi a vɛ n-yèn nyɛ avyi no fa kənzitɛ, ando vɛ nlyɛ kəshi. ³ Mə nyen la kə bɔŋ a Bobo la no kàyntɛ mò bɔŋ nyò' ɛ shɛ'tɛ nyɛ venə tò mba'a-mba'a à wù byi' ando mà kyitɛ li ku' nè wen vɛ no kàyn ando vɛ zítè sɛ chɪ. ⁴ Mə shɛ'tɛ ali wu ki kənyɛ a kə dɪ' nè mwè'è a ntyintyìn nyɛ a vyi a vɛ shɛ'tɛli a wù.

Və shɛ'tɛ la vɛ bwili Joyn wù ku a mù

⁵ A ndi' a tɛ' Helòd, Fòyn Judiyà pɛm Nyìngòŋ tsen ndi' tsu a vɛ ndzàŋ wen nè Zakaliya. Ghè nlu fa nòyn Abijà. Ghè nkɪ' wu wɪ a ghè nlu fa ngwa'a ngèŋ Alòyn, Zhɪ' wen dɪ' Elizabet. ⁶ Vəwenə vətsɛm ntsi kətsi kə tɪmɛ kə a shɪ Nyìngòŋ. Nè nyɛ vyi a vɛ gá' no tsɛm bè ghɛ təsɔ' tɛ Nyìngòŋ no tətsɛm, kò vəwenə lə nkɪ' məghəm no fa mpfen ⁷ vəwenə nko kɪ' vuna byi' Elizabet nko bwi ali mu vəwenə be dwɪn no nànto. ⁸ Tɛ' nlayn a kətsi kə tsen kə à dɪ' ví'i nòyn Zakaliya ɛshyɛ' a ngèŋ Nyìngòŋ. Zakaliya dyɛ sɛ nè shyɛ' wen a dɪ' nè pɛm ngèŋ Nyìngòŋ. ⁹ Və ntem ba' bu tsu' wen la ghè nyɛ' kəlɛŋ a ngèŋ Nyìngòŋ ando ntsinè vəpɛm ndi'.

¹⁰ Zhɛ nè kwɛ' vɛ nyu' kəlɛŋ a kɪ, nòyn ví'i ntsɛntɛ ayi ŋwɛ' a kəbɛŋ sɛ jɛmɛ. ¹¹ Ntsɪŋ Bobo fɛ a wen shɪ, ghè dɪ' a shə kwɔŋ to ghè kəbɛŋ a vɛ nyu' kəlɛŋ tsu li. ¹² A ndi' a zhɛ a Zakaliya n-yenə ntsɪŋ Bobo a ghèn, kəlem kə wen kə tyinkə, fayn bè vi a wen. ¹³ Ali ntsɪŋ Bobo yi gá' a wen la "Kə a fayn a zakaliya; byi'è Nyìngòŋ zhɛli jɛmɛ wu. Wi wù Elizabet nè bwi wàyn wulɪm a wù a chɛ zhɪ' wen nè Joyn. ¹⁴ Wu ne saŋlɛ no nànto byi' mavi wen, ví'i vɛ gho'o vɛ be saŋlɛ byi' bwi wen, ¹⁵ byi'è ghè lu ndi' no wu gho'o a shɪ Bobo. Ghè kò ɛ nyɛ məlyɛ' no fa mpfen, kəzhwɪ kəŋwo'kə lu lwin a wen tyim ghè bu a bɛm ɛ li wen. ¹⁶ Ghè a nè la ngho'o vuna Islel bwenə vi a Bobo Nyìngòŋ vəwenə. ¹⁷ Ghè nè dyɛ a shɪ nè Bobo nè kədyò' kə Nyìngòŋ ndəŋndəŋ tò nè Elija; ndi' nè la vətɪ' wenə vuna vəwenə tsi ntsinè mu', bè nè la ví'i a vɛ to kətɛ bwenə bwa'mə, bè tof to nè ví'i kənyɛ kə tɪmɛ kə. Ghè ne gyəmtɛ ɛnè la ví'i sɛ mba'tɛ ndi' wen vɛ Bobo ti a kayn a byimə." ¹⁸ Zakaliya mù bɛm a ntsɪŋ Bobo yi la "Wu ne nè no gho la mà kɪ la kənyɛ a ken dɪ' nəmwè'è a?" Yo wɪ ghom dɪ' mù yes dwɪnəli no na to.

¹⁹ Ntsɪŋ Bobo yi gá' la "A dɪ' mo Gabliyà a ghè ŋwɛ' a mbyi Nyìngòŋ. A tɛmɛ wen tɪm mo la ma vi shɛ'tɛ ntim jùŋ ghèn à wù. ²⁰ Wù a chí' la kù' əza'a fa kətsi kyɪ a kənyɛ kənkə lu lyɪ kəshi byi'è ando wù ko byimə kənyɛ a ma gá'. Alɪ kə dɪ' lu kwɛ' tò zhɛ yi a vɛ ghɛli."

²¹ A ndi' alè vi'i a vè nkè'tè zakaliya a kəbəŋ sè kaynə la a nè ghò ghè tàn a tyi ngəŋ Nyiŋgòŋ alè lo? ²² Zakaliya fù kò ghè bè kɪ əgà' a vi'i vyi ə shə'lə nyù tò nè avu. Vi'i a vyi kɪ la Nyiŋgòŋ ə vili a wen a jòm.

²³ Mətsi mə shyè' wen nè mè, ghè bwenə pfwo à wen à kəbəŋ. ²⁴ Mətsi mə sè chò, wì wen Elizabet timə nè bəmə ə lyòm'tè tò a ngəŋ a vè sàŋ vè tàyn gà'à la ²⁵ "A lè mo alè a? Bobo neli kənyù kə kaynə kə à mò; ghè ma'li ə tsə'sə nyù kətə kədi'kə fà mò à kətə. Wì ko bè a ghè' mo."

Və shè'tè la və a bwi Yesò

²⁶ A ndi' ando Elizabet ndi' nè bəmə a vəsàŋ ntəfə, Nyiŋgòŋ tim ntsiŋ wen Gabliya, la ghè dyè a ntè' tsen a lo'ò Galilì a vè ndzàŋ nè Nazalèt, ²⁷ ədyè yen wəyn wùwì ngòyn tsen a ghè nko ntəmə kɪ wùlim a ghè ndi' mu vè tisəli nyù lam ə wen wenə wulim ə tsen a vè ndzàŋ nè Josèf a ghè ndi' wù ngwa'a ngəŋ fòyn Devit. ²⁸ Ghè ndyè yen wen ə gà' la, "Mà toŋtè; mbwa'mə ndi' a wù! Bobo di' ve wen, ghè bwa'sə li wù."

²⁹ Kənyù kènkə a ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ ghèn ngə'a sə yəŋsə Mèli no nànto, ghè sə kəyntè la ghenə di' nkyi toŋtè kò lo? ³⁰ Ali ntsiŋ ayi gə'a wen la "Kə a fəyn a Mèli, Nyiŋgòŋ kòŋli wù, ³¹ Wù kɪ la, wù a timə nè bəmə ə bwi wəyn wulim ə chə zhi'i wen nè Yesò. ³² Ghè lu kwi ku' ə ndi' wu ghò'o Nyiŋgòŋ yì a ghè tyiftəli la vè kə dzàŋ wen nè wəyn Nyiŋgòŋ bè ku kəki kə təfòyn ti'i wen a wen à mù di' kəki kə Devit. ³³ Ghè a kwi ədi' fòyn a ngəŋ Jàkob a ghè a fəŋ to ghayn mù; a fòyn wen kò lə mè." ³⁴ Mèli mù bəm a ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ yì la "Kənyù a kènkə la zì kə lyi kəshi ale kèn la ma kili wulim a?"

³⁵ Ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ yì bwènsə gə'a a wen la "Kəzh-wì kəŋwo'kə ne shi'i a wu kətə, kədyò' kə Nyiŋgòŋ kə chi'itə wu no tsəm. Kə la di'i la wəyn a ghèn ne to vè dzàŋ wen la wəyn Nyiŋgòŋ. ³⁶ Yen a, wù ngwa'a ngəŋ wu Elizabet be boŋ timə nè bəmə a dwin. A sè di'i vəsàŋ ntəfə luwèn ali mu vè ngə'à la ghè di' dem. ³⁷ Kə lè di'i la kənyù kò kə lə chò Nyiŋgòŋ." ³⁸ Mèli mù gə'a la "Ma di' wù shyè'è Bobo, kə fù à mò ando wù gə'a." Ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ mù lù.

Mèli lu dyè ghayntə Elizabet

³⁹ Mèli lu to mətsi ayi ə zàŋsə dyè a ntè' tsen a Judiyà a lo' pfensə. ⁴⁰ Ghè ndyè li ə kwen a ngəŋ Zakaliya ə tòŋtə Elizabet. ⁴¹ Ando Elizabet nzhə tòŋtə Mèli, to zhə ghèn, wəyn tsò'tə fa wen bəm, kəzhwi kəŋwo'kə chi'itə wen. ⁴² Ghè mù gə'a a gɪ to la "Nyiŋgòŋ bwa'sə li wù nchò no kyi vətsem bè mbwa'sə wəyn yì a wù a bwi. ⁴³ Ma lè di' no ndo a li Bobo ghom vi ghayntə mo a? ⁴⁴ Nò a zhə a wù yì toŋtə mò, wəyn yì a mo bəm ntsò' tə nè saŋlə ghè. ⁴⁵ Saŋlə di' a wù ando wù byimə li la nyè vyi a Bobo Nyiŋgòŋ gə'a ne kwə' no tsəm."

Mèli ku'sə Bobo

⁴⁶ Mèli zità sè temə təpfem a Nyiŋgòŋ gə'a la: Tyimə ghomə ku ghò'sə a Bobo.

⁴⁷ Kəzhwi kom bè saŋlə a Nyiŋgòŋ ə mbwòŋsə ghomə.

⁴⁸ Byi' ando ghè kwò'tè li mò, wù shyè'è wen. Əlù fa luwèn vi'i vətsem a dzàŋ mo la saŋlə.

⁴⁹ Byi'i nyè kaynə və a Nyiŋgòŋ neli a mò, zhi'i wen ə ŋwo'

⁵⁰ Ghè di'i kusə shinsə à vi'i a vè kii' fəyn a wen to a kəlyiŋ a kəlyiŋ.

⁵¹ Ghè di'i li kədyò' nè kwoŋ wen ə sàs vi'i ghaŋsə wen bènə təkwo'tè tə vəwenə.

⁵² Ghè shi'səli təfòyn tə ghò'okətə fa vəwenə a fòyn, ə ku'sə vi'i vè zimvə.

⁵³ Ghè zhis li vi'i jŋŋ nè fo jùŋvə, vəwenə zhi nkwi' ali ndzim vi'i a vè ko ghò kəfo nè avu zim ghè.

⁵⁴ Ghè ghəli gə'a wen a ghè ngə'à a vè ti' vè vətì gyamta vi'i shyè'è a di' vi'i Islel.

⁵⁵ Ghè nkwo'təli ə di'i kusə nshinsə a Ablaham bènə ngwa'a ngəŋ wen no tsəm no məzhə tsəm.

⁵⁶ Mèli ngə'a ali ntsi vəsàŋ vè ta' wenə Elizabet mim-bu bwènə pfwo.

Elizabet bwi Joyn ku Amù

⁵⁷ Zhə bwi Elizabet kwə', ghè bwi wəyn wulim. ⁵⁸ Vi'i a vè ntsi bo'sə wen nè vi'i ngwa'a wen zhə njùŋ ə ghò'o yì a Bobo neli a wen sè boŋ saŋlə. ⁵⁹ A sè ndi' a mətsi fwomə, vè vi əshitə ndyè wəyn ayi. Və nkəŋ chə zhi'i wen nè zakaliya ⁶⁰ ali li wen tensə ə gə' la "Jò', zhi' wen di' Joyn." ⁶¹ Vəwenə gə'a wen la "Joyn ko di' zhi'i ngwa'a ngəŋ ghèŋ." ⁶² Vəwenə mù bəm a ti'i wen la nè avu zhi' ghè kəŋ vè chə a wəyn a wen. ⁶³ Ghè bəm kəbàs kə ə nyò' tsu la "Zhi' wen di' Joyn," təchə tə vəwenə tə zimtə. ⁶⁴ Tò a zhə a ghèn bo' chə wen, kəlyiŋ kə wen kə zità ə je' ghè zità sè gə'à ku'sə Nyiŋgòŋ. ⁶⁵ Kənyù a kyi sè fəyŋsə a vi'i ntè' a vyi no nè nànto. So'gho ayi jè' a tyi lo' Judiyà no tsəm a ndi' lo' pfensə. ⁶⁶ No məndo a ghè nzhə so'gho a ghèn ghə a vəwenə a tyim gə'à la "Wəyn a ghèn le lu kwi ndi' ale?" Vəwenə mù yèn no nəmwè'è la Bobo ndi' wen wəyn a ghèn.

Zakaliya Shè'tè ntim ə Bobo

⁶⁷ Kəzhwi kəŋwo'kə lwin a tyim ti'i wen Zakaliya ə nè ghè sè gə'à gɪ Nyiŋgòŋ la ⁶⁸ "Ku'sə di' à Bobo Nyiŋgòŋ vi'i Islel byi' ando ghè vili ə ghayntə vi'i wen bè zen kətə kə vəwenə. ⁶⁹ Ghè kuli mbwòŋsə ghò'o a vəghəŋ à di' wù ngwa'a ngəŋ Devit, wù shə wen, ⁷⁰ to ndo ghè ngə'à ə chòsə fa nshè'təsə musə wen. ⁷¹ Ghè ghəli la ghè a bwòŋsə vəghəŋ fa avu vi'i kəbàyn vəghəŋ bènə fa adyò' vi'i a vè baynə vəghəŋ. ⁷² Ghè nè nyè venə ndi di' kusə nshinsə à vətii' vè vəghəŋ bè di' la ghè bu kwò'tè məkəyn mə ŋwò'mə wen myi a ghè nghə wenə vəwenə li. ⁷³ A ndi' məkəyn myi a ghè nkəyn a ti' vəghəŋ Ablaham. ⁷⁴ Ndi nè la ando vè bwòŋsə li vəghəŋ fa avu vi'i kəbàyn vəghəŋ, vəghəŋ shè' a wen kenə fəynə, ⁷⁵ à jì ŋwo'ə bènə a jì timə no mətsi mə vəghəŋ ntsəm a tyi mbyi. ⁷⁶ A wù a wəyn ghom, vè lu dzàŋ wù nè nshè'tè ghò'o Nyiŋgòŋ Ti' yì. Wù à dyè a mbi Bobo ə shə'tə jì à wen, ⁷⁷ əku tof la vi'i vəwenə

bwoŋ di'i à vawenə la yi lyesəli ku mbyisə vawenə.

⁷⁸ Nyìngòŋ vəghəŋ kusə nshinsə bè bwa'mə ghə a nè la chəzhə sa'a ə bayn a vəghəŋ kətə. ⁷⁹ Ghə a ku bayn a vi'i a və ŋwə' a nfinə, bènə à kəlyiŋ kə pɸə ndi be di' jì bwa'mə a vəghəŋ." ⁸⁰ Wəyn zakaliya kwi to a wèn bènə a kəzhwi. Ghə ntsi a nse zim ə za'a fa kətsi a ghə ndi' zitə shwè'è wen wənə vi'i Islel.

Bwi Yesò
(Mat 1.18-25)

2 A bè ndi' a tə' ayi mu fòyn Augustus kuli so' la və nyo' təzhi' tə vi'i no vətsem a təlò' tətsem a ti nè Lum. ² A ndi'i mbi zhə a və nyò'ò təzhi' ando Kulinoy ndi'i kətə a shə sylia a lo'o Luma. ³ No mändò bwènə dyù a wen a lo'o ə dyù nyò'ò zhi'i wen. ⁴ Josèf mù lù fa ntə' Nazalèt a lo'o Galilì dyù a ntə' Betələhem a lo'o Jùdiya a ndi'i kəshi a və bwì fòyn Devit tsu ando ghə nlu fa ngwà'a fòyn Devit. ⁵ Josèf ndyù ali ədzù nyò'ò zhi'i wen a taŋ ghèn wenə Mèli a ndi'i lyi a nè wi wen, ali mu Mèli sə di' nè bəmə. ⁶ Ando vawenə ndi'i tsu, zhə kwə'ə Mèli bwi. ⁷ Ghə nbwi wəyn mbi wen à di' wulim, lemtə wen nè basə ndisə, nyòŋsə wen a tyi ntə' a nyamsə nvi zhi fa tsu, bye'e ando kəshi kə nko bè ndi' a ngəŋ yi a vi'i jè' əvi tsi tsu, ə vawenə tsi tsu. ⁸ A ndi'i nətə'ə ayi, a shə lo'o ayi, ntsiŋsə nyamsə sətensə di' a to', tsìŋə nyamsə vawenə. ⁹ A sətensə ntsiŋ ngəŋ Bobo fù a vawenə a shi, baynə Bobo vi ka' vawenə, vawenə sə di' nè fəynə no nànto. ¹⁰ Ali ntsiŋ ngəŋ Bobo yi gə'ə vawenə la "Kə ghəŋ à fəyn, ghəŋ zhətə, byè'è ma vili nè ntim jùŋə a ghəŋ ne nè vi'i vətsem sanjə. ¹¹ Və bwili mbwòŋsə lan a ghəŋ a lo'o fòyn Devit a di'i Klistò a ghə di'i Bobo. ¹² Kəfo a kə di' a ghəŋ kə di' la ghəŋ a yen wəyn a və ləmtə a basə ndisə ə nyòŋsə a ntə' nyamsə." ¹³ A sətensə, nòynə ntsiŋsə ngəŋ Nyìngòŋ vi bo'sə ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ yi vawenə sə zhimə ndzəŋsə ghò'sə Nyìngòŋ la,

¹⁴ "Vəghəŋ ghò'sə Nyìngòŋ a ghə di'i a kəŋ.

Mbwa'mə di' a kwi nse a vi'i a ghə kòŋə."

¹⁵ Ando ntsiŋsə ngəŋ Nyìngòŋ sə bwenə li ku' a kəŋ, ntsiŋsə nyamsə gə' a vawenə ntyintyin la "Vəghəŋ dyù a Betələhem dyù lye kənyù kenkə a kə fù tsu a Nyìngòŋ neli vəghəŋ nki."

¹⁶ Vawenə nyiŋ dyù yèn Mèli nè Josèf bènə wəyn yi a ghə nyəŋ a ti ntə'. ¹⁷ Ando vawenə yènə wen, vawenə shə'tə kənyù a ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ nga'a li byi' wəyn ghèn. ¹⁸ No mändò a ghə nzhə kənyù a ntsiŋsə nyamsə sensə nga'ə, vawenə ndi'i no nè kaynə, ¹⁹ Ali Mèli ghə nyə venə a wen a tyim sə kwò'tə byi' wen və. ²⁰ Ntsiŋsə nyamsə sensə bwènə dyù zhimə ndzəŋsə ghò'sə Nyìngòŋ a nyè ə tsəm a vawenə zhə bè yen a ntsiŋsə Nyìngòŋ sə ngə'ə.

Və chə zhi'i Wəyn

²¹ A ndi a bəmə mətisi fwomə, və shətə ndyè wəyn, ə chə zhi'i wen nè Yesò, byè'è ando a ndi'i zhi'i a ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ chə mimbu ghə sə ndi'i a bəm li wen.

Və dyè di' wəyn a ngəŋ Nyìngòŋ

²² Kətsi kə kwə' vawenə shə tawen tə vawenə ando so' Mosis ndi'i, və lyi wəyn ku' nè wen a Jelusalèm ədi' a Bobo. ²³ Ando və ə nyò' a so' Bobo la "No wəyn wulim kò a ghə nfə fa bəm a mbi və di'i la à di' wəyn Bobo."

²⁴ Və ku' nè wen əku kəku kəlato bò kò vunə bi làto bò ando so' Bobo ngə'ə. ²⁵ A ndi' ali wutsen di' a Jelusalèm a və ndzəŋ zhi'i wen nè Simon, ghə nki' kəzhwi kəŋwò' Kə sə tsi tò ntsinə timə bè lyi zhə əshyè' shyè' Nyìngòŋ. Ghə ntsi kə'tə mətisi a Bobo a tyi mashi mə vi'i Islel.

²⁶ Mu kəzhwi kəŋwo'kə ndi' li a wen la ghə ko lu pɸə kèn la ghə yenli wi' yi a Bobo ntsu' li ə tim. ²⁷ A ndi' ando ti'i Yesò wenə li wen ndyè nè wen a ngəŋ Nyìngòŋ ndi və nè a wen ando so' ngə'ə, kəzhwi kəŋwo'kə tənsə Simon ghə lù ə dyù tsu tò a zhə ayi. ²⁸ Ghə shi wəyn ayi à wen avu mu sə ku'sə Nyìngòŋ gə'ə la.

²⁹ "Nèli luwèn a Bobo, wu shyè'è wu pfwomə tò nè mbwa'mə ando wù ghə li gə'ə wu,

³⁰ byi'è ando a shi ghomə yenli bwoŋ wu,

³¹ a wu nèli vi'i vətsem yen,

³² Bayn yi a ghə a di' jì wu a vi'i a və ko ki Nyìngòŋ, be vi nè ku'sə a vi'i vyə a lo'o Islel."

³³ Ti'i wen nè li wen ndi' nè kaynə byi' nyè a Simon ngə'ə kumə wəyn a yi. ³⁴ Simon bwa'sə vawenə mù gə' a Mèli la "Zhətə à! Nyìngòŋ tsu'li wəyn la ghə byisə bè bwòŋsə ngə'o vi'i a lo'o Islel. Ghə lu ndi' nchwi fa Nyìngòŋ a və lu ngə'lə byi' wen, ³⁵ ndi nyè vyi a vi'i lyòm'tə a vawenə tətyim fù no tsəm a dayn. Fənyi fə di' be ne sù tyimə wu." ³⁶ A ndi' ali, nshə'tə ghò'o wùwì tsen di' a və ndzəŋ wen nè Ana, a di' wəyn Fanuwèl wù ngwa'a ngəŋ Ashà, mu ghə dwinəli no nànto. Ghə di' mu ghə lam ə tsi tò ngwə'sə sòmbo, ³⁷ lim ə wen pɸə. Ghə kwi a nè wùwì pɸə sə di' ngwə' njèsə ka' a məwum fwomə, ŋwə' tò ngəŋ Nyìngòŋ, ghò'sə Nyìngòŋ, bamə chə be jìmə nənchwi jìmə nətə'ə. ³⁸ A sə ndi' kəlyiŋ kə zhə a və nvi nè Yesò a ngəŋ Nyìngòŋ li, ghə bè kwen tò a zhə ayi ə ku kəzòŋ kə Nyìngòŋ byi' wəyn a ghèn ə sə shə'tə kənyù kə wəyn kèn a no mändò a ghə nkə'tə la Nyìngòŋ vi zen kətə kə vi'i Jelusalèm fa ngə'?

Və bwenə pfwò nè Yesò

³⁹ Josèf wenə Mèli nè myètə no nyè tsəm ando so' Bobo ngə'ə, vawenə bwènə pfwò a ntə' Nazalèt a lo'o Galilì. ⁴⁰ Wəyn a ghèn kwi to. Ətof ə wen kwi dyù nè mbi, Nyìngòŋ bè bwa'sə wen.

Yesò a tyi ngəŋ Nyìngòŋ

⁴¹ Ti'i Yesò wenə li wen sə ku' no ngwəsə tsəm a Jelusalèm zhi kətsi kə məza'sə. ⁴² Wəyn nè kwi za'a a ngwə' njèsə bò vawenə bè ku' tsu ando vawenə nè. ⁴³ Vawenə nè zhi kətsi kə məza'sə ə mè, sə mpfwò, Yesò faŋ a bəm a Jelusalèm kò ti'i wen wənə li wen lə ki. ⁴⁴ Ando vawenə nkwo'tə la ghə di' a ntyintyin vi'i, vawenə jè'è kətsi kə mpfen, mù bwènə sə bəmə wen a vi'i ngwa'a ngəŋ vawenə bènə a vi'i vətsem və a və nki wen. ⁴⁵ Ali kò və lu yenə wen. Vawenə mù bwènə ku' a

Jelusalèm ə kəŋ wen fa tsu. ⁴⁶ Və nkəŋ wen a mətsi ta' dyù yen wen a ngəŋ Nyìngòŋ, ghè ɲwə' wenə ndi'səsə, zhətə nyə a vəwenə ngà'à be bəmtə tsen və à vəwenə. ⁴⁷ No məndo a ghè ndi' nà kaynə byi' tof wen bènə ji a ghè bwənsə tsu. ⁴⁸ A ndi' a zhə a ti' wen wenə liwen nyenə wen, vəwenə sə di' nà kaynə kumə wen. Li wen bəm a wen la "Wàyn ghom, byi' gho a wu nè nki kənyù kenkə a yès a?" Yo ti' wu kəŋ li wù alə sə fàynə. ⁴⁹ Ghè bəm a vəwenə la ghəŋ yi nkəŋ mò a gho? Ghəŋ bè yi mo la mà di' a ngəŋ ti' ghom. ⁵⁰ Vəwenə nko nki kənyù a ghè ngà'à kə wenkə. ⁵¹ Ghè lu a zhə a ghèn bwènə shi' a Nazalèt wenə vəwenə mù zhəmə vəwenə. Li wen ghə nyù venə a wenə a tyim. ⁵² Yesò sə kwi ku' no nkayn a wen nà a tof. Nyìngòŋ sə kòŋ wen ə vi' bè boŋ kòŋə.

Zi'i Joyn wu ku Amù

3 A ndi' ngwə' njèsə tàyn ando Fòyn Tibeliyus Kaysa nso'o a Lum, Bontiyùs Bilate ndi' kətə a lo' Judiyà, Helòd di' fòyn a lo' Galilì ando lèmə wen nso'o shə lo' yi a və ndzàŋ nà Ituliyà nà Tilàkonaytis ə lisaniyas nso'o Abilin. ² Anàs bè nà kàyafàs ndi' tətə ə tətə vəpfəm və Nyìngòŋ. Ntimə Nyìngòŋ vi a Joyn wàyn Zakaliya a nse zim. ³ Joyn fù dyù a Jodàn sə jè'è ka'a a lo' ayi no tsəm, shə'tə ntəmə Nyìngòŋ ayi, gà'à la vi' kwitə fà vəwenə mbyisə ə shi mu ndi Nyìngòŋ lyesə ku mbyisə vəwenə. ⁴ Kə di' ndəŋndəŋ ando nshə'tə Isaya nyò' la Wi' tsen zimə fa nse zim la "Ghəŋ shìtə jì Bobo, ghəŋ ne məjìtə mə wen mə nàyn. ⁵ No kəfòŋlə kə kò di' və a lwinsə, bè bèytə no pfen ko kò tən ko yi shi'sə ə və di' nè jisə gosəkə sə nàyn. La və tsen mə kwòŋtə fa jisə ndi jì tsəm ndi' mbwa' ⁶ No məndo lù yen bwòŋ yi a Nyìngòŋ vi nà wen ghə." ⁷ A nè sə ndi ando tənòyn tə vi' nfùli əvi shi mu, Joyn ghəm vəwenə gà'à la "Vunə zhusə byisə sènsə, a tofsə ndò ghəŋ, ghəŋ sə kəŋ nyiŋ ngə' yi a Nyìngòŋ kəŋ tim a ghəŋ a? ⁸ Ghəŋ nè nyə a və di' la ghəŋ kwitə li tətəym təŋtə fa mbyisə. Kə ghəŋ a kwò'tə fa mbwo ghəŋ gà'à a ghəŋ a ntyintyin la ghəŋ di' vunə Ablaham. Ma shə'tə a ghəŋ la Nyìngòŋ zì ghè nè ngu' sènsə ka'kə a vunə ghè ku a Ablaham. ⁹ Ghəŋ ki la ndzam ti a ti nkò' luwen, mu a faŋ tə fəkò' fə ko ke kumə ashì jùŋ ghè mu və a bva' ə mò' a zhì'" ¹⁰ Nòyn vi' yi bəm a wen la "Yes la nè no gho luwen a?" ¹¹ Ghè gə' a vəwenə la "No məndò a ghè ki' ndisə sə bò, ghè ku sə mù' a wi a ghè ko ki' no fa mpfen. No məndo a ghè ki' fozhivə, ghè boŋ gətə ku vi' vatsen və" ¹² Vi' a və ntinə kənsə boŋ vi əshi mu ə bəm à wen la "Yes la nè gho a ndi'sə?" ¹³ Ghè bwənsə gə' a vəwenə la "Kə ghəŋ be a nè wi' lə' ko kənsə, cho ando ghè yi ndi' ndi'" ¹⁴ Vəsugyè' boŋ bəm a wen la "Nkàyntə yes a nè gho?" Ghè gə' a vəwenə la "Kə ghəŋ be shi kəfo kə wi' a kədyò', kə ghəŋ be gə' la wi' neli kənyù kenla ghè nèli, byi' ando ghəŋ kəŋ kəfo. Ghəŋ zhì tò ko a və lo'o ghəŋ tsu." ¹⁵ Ando vi' nlutə sù kə'tə Bobo vəwenə mù sə kayntə a vəwenə tətəym la ga'a Joyn ko di' wen yi a və tsu'li ə ghə lo? ¹⁶ Joyn bwənsə gə' a vəwenə vətsəm la "Ma a ku mu a ghəŋ tò nè mu mə amù, ali wi vi fa mò a bəm to chò mò, ma ko kwə' no fampfen əzàs mpfùsə

gwəsə aghə wen. Ghè a ku mu à ghəŋ nè kəzhwi kəŋ-wo'kə ə bè chòsə vi' vatsen və a zhì'. ¹⁷ A zhə a ghèn, ghè a ki' kye' lyelə wen a wenə kəvu, əfwoftə asəŋ ə ghə a wenə kəŋ, ali və nyù' yabyabsə shi nè zhì' a ghè ko lə limə no fa mpfen". ¹⁸ Ghè gə' ali ə shə'tə ntim ə jùŋ à vəwenə ə bè tyiftə vəwenə a jisə a jisə. ¹⁹ Kə ndi' ali Joyn lù ə ghəm fòyn Helòd a ghè nso'o shə lo'o tsèn ghè a ndi' ando ghè gha' shi Helodiyas a ndi' wi lèmə wen ə bè nè nyù byivə tsen və. ²⁰ A ndi' ando Joyn nghàmə wen ali, ghè bè nè to kətsenkə, ə gha' Joyn ə shwin a nfiŋ.

Yesò shi mu

²¹ Ando Joyn nku mu a vi' myètə, Yesò vi ghè boŋ ku mu a wen. Ghè nè sə njimə, kəŋ bo'mə, ²² Kəzhwi kəŋ-wo'kə shi' a wen kətə, kə'a to nà kəlato, gi fù fa kəŋ gə'à la "Wu di' wàyn kòŋ mo, ma saŋlə byi' wu nè kworŋ."

Ngwa'a ngəŋ Yesò

²³ Yesò sə zitə shyè'è wen a nsè di' ngwə'sə məwumə ta', di' wàyn Josèf ando vi' nkò'tə ti' Josèf di' Hèli. ²⁴ Hèli ndi' wàyn Matàt, Matàt ndi' wàyn Levi, Levi ndi' wàyn Melki, Melki ndi' wàyn Janà, Janà ndi' wàyn Josèf, ²⁵ Josèf ndi' wàyn Mătàtiyàs, Mătàtiyàs ndi' wàyn Emos, Emos ndi' wàyn Nawùm, Nawùm ndi' wàyn Esili, Esili ndi' wàyn Nagay, ²⁶ Nagay ndi' wàyn Mat, Mat ndi' wàyn Mătàtiyàs, Mătàtiyàs ndi' wàyn Simèyn, Simèyn ndi' wàyn Josèk, Josèk ndi' wàyn Jodà, ²⁷ Jodà ndi' wàyn Jùwanàn, Jùwanàn ndi' wàyn Lesà, Lesà ndi' wàyn Zèlubabèl, Zèlubabèl ndi' wàyn Shètèl, Shètèl ndi' wàyn Neli, ²⁸ Neli ndi' wàyn Melki, Melki ndi' wàyn Adì, Adì ndi' wàyn Kosàm, Kosàm ndi' wàyn Emadàm, Emadàm ndi' wàyn El. ²⁹ El ndi' wàyn Joshùwà, Joshùwà ndi' wàyn Eliyezà, Eliyezà ndi' wàyn Jolim, Jolim ndi' wàyn Matàt, Matàt ndi' wàyn Levi. ³⁰ Levi ndi' wàyn Simùn, Simùn ndi' wàyn Judiyà, Judiyà ndi' wàyn Josèf, Josèf ndi' wàyn Jonàm, Jonàm ndi' wàyn Eliyakim, ³¹ Eliyakim ndi' wàyn Miliyà, Miliyà ndi' wàyn Menà, Menà ndi' wàyn Mătatà, Mătatà ndi' wàyn Natàn, Natàn ndi' wàyn Devit. ³² Devit ndi' wàyn Jesi, Jesi ndi' wàyn Obèd, Obèd ndi' wàyn Bowàs, Bowàs ndi' wàyn Salmùn, Salmùn ndi' wàyn Nashòn, ³³ Nashòn ndi' wàyn Aminadàb, Aminadàb ndi' wàyn Adminada, Adminada ndi' wàyn Anì, Anì ndi' wàyn Helelòn, Helelòn ndi' wàyn Bèlès, Bèlès ndi' wàyn Judiyà. ³⁴ Judiyà ndi' wàyn Jàkob, Jàkob ndi' wàyn Izik, Izik ndi' wàyn Ablaham, Ablaham ndi' wàyn Telà, Telà ndi' wàyn Nawò, ³⁵ Nawò ndi' wàyn Selùk, Selùk ndi' wàyn Lu, Lu ndi' wàyn Belèk, Belèk ndi' wàyn Ebà, Ebà ndi' wàyn Shelà, ³⁶ Shelà ndi' wàyn Kenàn, Kenàn ndi' wàyn Afasàt, Afasàt ndi' wàyn Shèm, Shèm ndi' wàyn Nuwà, Nuwà ndi' wàyn Lamèk, ³⁷ Lamèk ndi' wàyn Metuselà, Metuselà ndi' wàyn Enòk, Enòk ndi' wàyn Jalet, Jalet ndi' wàyn M'àlalil, M'àlalil ndi' wàyn Kenàn, ³⁸ Kenàn ndi' wàyn Inòs, Inòs ndi' wàyn Set, Set ndi' wàyn Adàm, Adàm ndi' wàyn Nyìngòŋ.

Yesò to gho' Deblè

4 Yesò bwènè fù ku' fa mù mē Jodàn mu kəzhwi kəŋw'kə lwinli à wen tyim, kə lyi wen ə kwen nè wen a nse zim. ² Deblè mwom ə wen tsu a mətisi mawum nkà'. Ghè tsi mətisi a mèn no ntsèm kò ghè lə zhi kəfo no fa mpfen, jìŋ mù sə zafə wen. ³ Deblè mù gà' a wen la "A zhə a wu dí'í wàyn Nyìngòŋ, gà' li ngu' ghen kə'kə a kəfo kəzhikə, wù zhi." ⁴ Yesò bwènsè gà' a wen la "Və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la wì' ko tsi to byi' kəfo kəzhikə." ⁵ Deblè lyi wen fa tsu ə ku' nè wen a kəshi kəŋaŋtəkə, lyi tò kətemə kə zhə ə dí' təlò' tə mbi a wen no tətsem, ⁶ mù gà' a wen la "Ma a ku adyò' a wù la wù nso' o shi a vènə no tsèm nè gho' o yi a ghè dí' tsu byi' ando və nku li à mò no tsèm mu mà kòŋ mà ku à no mändò. ⁷ Wù sətsem gumlè mò, à ne kí' to wù no tsèm."

⁸ Yesò bwènsè la "Və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la wù dí'í ə gumlè tò Bobo Nyìngòŋ wù bè shyè' tò a wen."

⁹ Ghè lyi Yesò fa tsu ə dyè nè wen a Jelusalèm ə ku' tom wen no a fədzu'udzu'u fə ngəŋ Nyìngòŋ gho' o ə gà' à wen la "A zhə a wù dí'í wàyn Nyìngòŋ, tso' o li fa kəshi ghen a nsè mà yen ¹⁰ byi' ando və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la ghè ne timə ntsiŋsə wen la sə ntsiŋə wù. ¹¹ Sə ne gha' wù ə jè'sə wù a kəŋ ndi nè la kə wù a tem kəghə kyèkə a ngu'." ¹² Ali Yesò bwènsè gà' a wen la "Və nyò' li a ŋwà'lè Nyìngòŋ la, kə wù lə mwòmsə Bobo Nyìngòŋ wù." ¹³ A ndi' ando Deblè mwòmsə li Yesò tò jì sə tsèm, ghè bwènè fa bəm ə Yesò a kətsi ayi.

Kənzitə kə shyè' Yesò a Gallil

¹⁴ Yesò bwènè pfwò dyè a Gallil, bu jè'è tò kədyò' kəzhwi kəŋw'kə. So'gho byi' wen jè'è a lo' ayi no tsèm. ¹⁵ Ghè nè sə njè'è zii' a alo' ntsentə Nyìngòŋ və Jus, no mändò sə ku'sə wen.

Və tensə Yesò a nazalèt

¹⁶ Yesò lu dyè a Nazalèt a ndi' ntè' a ghè nkwi tsu, ə dyè kwèn a ngəŋ ntsentə a kətsi kə zhətə kə vəwenə kətsenkə ando à ndi' ntsinè wen ə lu timə dzàŋ ŋwà'lè Nyìngòŋ. ¹⁷ Və ku ŋwà'lè nshè'tə Isaya a wen, ghè bò' ə kəŋ ə yen kəshi kyi a və ə nyò' o tsu la: ¹⁸ Kəzhwi kə Bobo kə dí' à mò a kətx, byi' ando ghè tsu' li mò la ma shè'tə ntim jùŋ a vi'í a və femə a kəzhwi. Ghè tim li mò la mà la'à à vi'í vyi a və gha'tə li la kətsi kə kwə'li ə və ghəsə vəwenə, be ntim mo la mà la'à à nshifə la kətsi kə kwə'li ə vəwenə yenə shi, ə be shisə vi'í vyi a və nyàblè nè vəwenə li fa ngə', ¹⁹ ə la'à à vi'í a venə la ghen dí'í ngwə' yi a Ti' bwa'sə vi'í wen tsu. ²⁰ Ando ghè ndzàŋ myètə kəshi a kèn, ghè bwènsə chí'tə ŋwà'lè ayi ə kù a wì' yi a ghè nghə ə shi'í ŋwə'. No mändò a ngəŋ ntsentə tunə ashì tò wen a wèn. ²¹ Ghè mù gà'a vəwenə la "Nyè na venə a mà dzàŋli ghenə zhə lə və kwə'li layn." ²² No mändò yen la ghè gà'li a nkàyn sə kayntə la ga'a gà' à fwomə ghè ghenə fù tò fa wen a chù lo? Lu fa tsu ə bwènè sə bèmè la "Gà'a kò ghen dí' wàyn Josèf lo?" ²³ Ghè gà'a vəwenə la "Ma kili la ghenə a la'tə ə gà'a gà'

shə' ghè ghenə a mò la wu chə'x vi'í, wen ə wu. Nèli nyè vyi luwen a wù a lo' a yes zhə la wù tə nè a kàbanum." ²⁴ Ghè mù gà' la "Ma gà'à nəmwè'è à ghenə la və kò lə nshisə nshè'tə Nyìngòŋ a kəshi a ghè fù fa tsu. ²⁵ Ghèŋ ki nəmwè'è la andi' a tə'x Elija, kyi mpfèŋ ngho' o a lo' Islel. Nyìngòŋ bè nè kò ghə lu vi a ngwəsə ta' nè kəbye'kə jìŋ byi gha' lo' no tsèm. ²⁶ Nyìngòŋ tim Elija tò wùwi mpfèŋ mù' a ntè' zalafət a lo' Sidòn, ali kyi mpfèŋ ngho' o a lo' Islel. ²⁷ A dí' ndəŋndəŋ ando à ndi' a tə'x nshè'tə Elishà, ngho' o vi'í a Islel nkwa'a nè kənsòtə kə ali kò Nyìngòŋ chə'li no wì' mù' əcho Namàn a dí' wù kətim a ghè nlù fa Sylia." ²⁸ Andi' ando vəwenə nzhəli nyè a vènə, a ghè ngə' a ngəŋ ntsentə, tətyim tə vəwenə zaf no nàŋ. ²⁹ A zhə a ghen, vəwenə lù guf wen ə fù nè wen fa ntè' a yi ə lyi wen a kwi pfen yi a ntè' ayi ndi' tsu sə kəŋ buŋsə wen a bəm. ³⁰ Ali ghè bwènè chò tò fa vəwenə a ntyintyin sə dyè à wen kəshi.

Yesò dzim kəzhwi kəbyikə

³¹ Ghè nshili a ntè' tsèn a Gallil a və ndzàŋ nè Kàbanum, sə zii' vəwenə a kətsi kə zhətə kə kətsenkə. ³² Vi'í ndi' nè kaynə byi' ando zii' wen nki'í adyò'. ³³ A ndi' a ngəŋ a yi wutsen ndi' tsu a ghè nki'í ə zhwi byivə a wen a wen, ghè zimə no gi to la: ³⁴ "Wemey! wù kəŋ gho a yes a ntintin a Yesò, wàyn wu Nazalèt ghen, wù vi byi' sə yes mu? Ma kili wì' a wu dí' wen wù dí' wù ŋwə'ə Nyìngòŋ."

³⁵ Yesò kayntə nyè a kəzhwi kə byi a kyikə gà'à la "Chimə to'li ə chò fù fa wenə wì' ghen!" kəzhwi kə byi a kyi kə tem wì' ayi a nsè tò ashì vi'í ə fù fa wen a wèn kenla kə lyomsəli wen.

³⁶ Vəwenə ndi' nè kaynə ə mù sə bèm a vəwenə ntyintyin əki la "Wì' ghen gà'à alè lo? Ghè kəyntə nyè, a zhwi byivə və fù fa vi'í wen byi' ando ghè ki'í adyò'" ³⁷ So'gho byi' wen jè' no shi tsèm a shə lo' ayi.

Yesò chə' vi'í no və gho' o

³⁸ Yesò fù fa ngəŋ ntsentə ayi ə dyè kwen a ngəŋ Simon. A ndi' ali chi simon wùwi nkwa'a nè fiba to, vəwenə sensə Yesò la ghè gyàmtə wen.

³⁹ Ghè dyè timə a wen kətx kə kwen, ə kəŋkə fiba ayi ghè mò'tə wen. Fa zhə a ghen ghè lù ku fozhivə, vəwenə zhi. ⁴⁰ Chəzhə ne sə shwe, no mändò a ghè ki' wu kwa'a, kò ghè kwa'a tē nè nki kwa'a kò, lyi wen vi nè wen à Yesò. Ghè mù ghə avu wen a vəwenə a tə ə chə' vəwenə. ⁴¹ Zhwi byivə bè fù fa wèn ngho' o vi'í zimə gà'à la "Wu dí' wàyn Nyìngòŋ." Ali Yesò kəŋkə vəwenə kènla ghè ghəsəli la vəwenə bè gà' kənyè byi' ando vəwenə nki la ghè ndi' wì' yi a Nyìngòŋ tsu'li ə ghə.

⁴² Ando tə' nlaynə, Yesò lù dyè a kəshi kəlyomtəkə, tò wen nyiŋ. Nòynə vi'í fù a ntè' ayi sə jè'è kəŋ wen, ə nè yen wen ə sə mwomsə ətəm la kə ghè bè lù mò'tə vəwenə. ⁴³ Ali ghè gà' a vəwenə la "Ma dí' shè'tə ntim jùŋ byi' so' o foyn Nyìngòŋ a ntè'sə tsensə byi' ando à dí' kənyè a kèn a və tə tim mo la mà nè." ⁴⁴ Ghè mù lù dyè sə jè'è shè'tə ntim Nyìngòŋ alo' ntsentə a Judiyà.

Yesò lyè ndzìmtèsà bàmm wən sə mbi

(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

5 A nè sə dí' a kətsi kətsenkə, Yesò dyù timə a mbyè mo Gènesalèt sə shà'tə kənyè kə Nyìngòŋ nòyn ví'í vè sə fosə kwənə vè əzhətə. ² Ghè yen və nkanu' və bò a mbyè Amù mu ví'í vyì a və ə nku shəsə fùli fa tsu ə ŋwə'mə a bàmm ə sə shyè' mələm mə vəwenə. ³ Ghè kwən a ghè mu' a ndí'í ghè Simùn, ə gá' a wən la ghè zəf ə kwentə dyù nè wən a mù. A ndí' ando Simùn nkwentəli dyù nè wən, ghè shí'í ŋwə' tsu mù sà dí'sə ví'í.

⁴ Ghè nè gá' à myètə mù gá' a Simùn la, "Kwentə dyù nè nkanu' a ntintin amù, mo' shí'sə mələm mənə, a ghèŋ a ku shəsə."

⁵ Simùn bwènsə gá' a wən la, "Yes tə tsi tò mə mo' a Tí, kò yes lu ku kəfo, ali à sətseŋ à gá' wù alə, mà gá', və bè mo' shí'sə." ⁶ Vəwenə mò' mələm myì ə ku shəsə no se ghó'o mələm mə vəwenə sə kəŋ tinkə. ⁷ Vəwenə kabtə ví'í je' vəwenə la vəwenə ví ə gyàmtə vəwenə, vəwenə ví nè nkanu' tseŋ ə lwínsə və nkanu' na vyì və bò və sà kəŋ shwemə a mù. ⁸ A ndí' ando Simùn Bitə nyenə kənyè a kə nlyè kəshi, ghè shí'í à wən alwi ashí Yesò ə gá' a wən la, "Lu fa mò a mbyè a Tí. Mà dí' wu ə byí!"

⁹ Ghè ngà'a ali byí'í ando wən ví'í jè' wən ndí' nè kaynə byí'í shəsə sə ghó'sə shí a vəwenə nku. ¹⁰ Vunə Zebedi vyì a və Simùn nshwè'è a mu' u, a ndí'í Jems nè Joyn, bè ndí'í nè kəynə. Yesò mù gá' a Simùn la, "Kə wù be fəyn, əzìtə fa luwen ədyè mbi, wù ne nku ví'í."

¹¹ Vəwenə nè bwènə ví nè və nkanu' və vəwenə a mbyè amù ə ghəsə no mə ghó ə dzìmtə dyù nè Yesò.

Yesò chə wù kənsòtə

(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Yesò lu dyù a ntə' tseŋ, wí' ví mu kənsòtə kə pfi'li wənə wən no tsəm. Ghè nè yen Yesò ə ví ə fəŋ a wən ashí ə sensə wən la ghè chə' wən gá' la, "Tí, wù sətseŋ kòŋ, wu chə' mo."

¹³ Ghè nà'sə kəvu kə wən ə kumə wən gá' la, "Ma kòŋ li, toli." No a zhə kò, kənsòtə a kyì mè fa wən a wən.

¹⁴ Yesò tyiftə wən la, "Kə wù a mwòm əshə'tə a wí," ali "Dyù dí' wən wu a pfem ngəŋ Nyìngòŋ ə ku kəku kyì a so' Mosis gá'a la wí' to fa kənsòtə, ghè ku ndi ví'í kì la wu toli."

¹⁵ Ali so'gho byí'í Yesò za'a no shi tsəm nòyn ví'í vè əzhətə ando ghè dí'sə be ví la ghè chə' təkwa'a tə vəwenə. ¹⁶ Ali ghè mo'tə vəwenə ə dyù a kəshi, tò wən nyìŋ ə jim.

Yesò chə' wù kənkwa'kə

(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ A sə ndí' kətsi kətsenkə tò mətse ayì, Yesò sə nzi'í a kəshi, ví'í Falàsi nè ndí'səsə təso' sə ŋwə' tsu, mu vəwenə fù no fa ntə'sə tsəm a Galilì nè Judiyà bènə Jelusalèm. A ndí' ali, kədyò' kə Bobo kə dí' à wən ə ghè chə' təkwa'a. ¹⁸ Tò alə, ví'í sə ví nè wí' mu ghè kwa'kəli, a kəbùŋ, sə kəŋ jì əkwèn nè wən a ngəŋ yì a Yesò ndí'

tsu ə nyòŋsə wən a wənə ashí. ¹⁹ Ali jì nko ndí' ə vəwenə kwèn nè wən byí'í nòyn ví'í a ghè ndí'í. Vəwenə ku' nè wən jì fa kətu kə ngəŋ ə tsu' kəbè' ə shí'sə wən ə dyè nè wən a ntintin nòyn yì ə nyòŋsə wən ashí Yesò.

²⁰ A ndí' ando ghè nyenli byimə a vəwenə nki'í, ghè gá' à wù kənkwa'kə yì la, "Ma lyesəli nku mbyì shəsə!"

²¹ Ndi'sə sə təso' nè və Falàsi zìtə sə bèmə à vəwenə ntyintyìn la, "Ghèn dí' ndo a ghè telè Nyìngòŋ alə a? A lə zì a lyesə ku ndo mbyisə wí', chò tò Nyìngòŋ a?"

²² Ando Yesò nki kənyè vəwenə nkwo'tə ghè bèm a vəwenə la, "Ghèŋ kayntə nyù və ne alə byí' gho? ²³ A bwa'mə kəkò, əgá' la, Və lyesəli nku mbyì shəsə mu, əgá' la, 'Lu wù je' lo?' ²⁴ Ma dí'í a ghèŋ luwen la Wəyn wí' kí'í adyò' a kwi nse ə lyesə ku mbyisə ví'í." Ghè mù gá' a wù ə kənkwa'kə yì la, "Mà gá' a wù la wù lu ə lyè kəbùŋ kyè ə pfwo."

²⁵ A zhə ayì ghè lù tò vəwenə ashí ə lyè kəbùŋ kə wən a ghè yì nyon tsu sà pfwo, ghó'sə dyù nè Nyìngòŋ.

²⁶ Vəwenə sə dí' nè kəynə, fəyn gha' vəwenə, vəwenə bwomsə Nyìngòŋ gá' à la, "Vəghəŋ yenli nyù kəynə və layn!"

Yesò zhi wənə ví'í nè nyù byivə

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ A bàmm nyù venə, Yesò bè sə ndyù ə yen wù, tinə kənsə, zhi' wən dí' Levi, ghè ŋwə' a tò yì a və tinə kənsə tsu, gá' a wən la, "Dzìmtə mo." ²⁸ No a zhə kò, ghè ghəsə fo tsəm ə dzìmtə wən.

²⁹ Levi shətə no nta' ghó'o à wən à ngəŋ à Yesò. Ví'í ví tsu no və ghó'o bo'sə nè ví'í tinə kənsə, wən vəwenə mù sà zhi. ³⁰ Ví'í Falàsi vətsevə nè ndí'səsə təso' mù sə dèmkə bèmə a ndzìmtèsə bàmm Yesò la, "Byí'í ghò a ghèŋ zhi bè nyə ghèŋ ví'í a və tinə kənsə bènə ví'í nè nyè byivə a?"

³¹ Yesò bwènsə gá' a vəwenə la, "Ví'í a və to kəŋ wù chə' ali ali a kəŋ to ví'í və kwa'a kə və. ³² Mà ko ví ə tisə ví'í a və sà kí'í ntsinè timə, mà ví byí' ví'í nè nyè byivə ənè la vəwenə kwitə tətym tə vəwenə."

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)

³³ Vəwenə gá' à Yesò la, "Ndzìmtèsə bàmm Joyn sə mbamə chə, jìmə, ndəŋndəŋ ando ndzìmtèsə Falàsi mbamə chə, bè jìmə ali shəsə zhi tò zhi bè nyə ando vəwenə kòŋə."

³⁴ Yesò gá' a vəwenə la, "Və la zì və byimə la ví'í mbam ə chə a kəshi kə lam a, limə wùwì bù tsu a?"

³⁵ Kətsi kə lu ví, a və a lyè limə wùwì fa vəwenə a ntintin, ə lu nè wən a vəwenə mu ne mbamə chə."

³⁶ Ghè gá' ali ə mò ngəyn tseŋ a ghè ngá' à la, "Wí' ko zì ghè lyè kəbàs kə ndisə kə fikə ə ba'sə ndisə musə tsu. Wí' sətseŋ nè ali, mu ghè byibsə ndisə fisə a shi tò kədyàŋ, ko kəbàs kə fi kyì à kusə ndisə musə shi. ³⁷ A dí' ndəŋndəŋ ando wí' zì kò ghè lə wye malyè' mə mfimə a vəsə' və gwè nyàm və muvə byí' ando ghè sətseŋ nè ali malyè' a myì nè sə to ə bàytə vəsə', ghè gho malyè' bè gho vəsə'. ³⁸ Və dí'í wye malyè' mə mfimə a vəsə' və fivə. ³⁹ Ga'a kò ghèŋ kì la wí' a ghè nyə malyè' mu mə toli, ghè ko zì ghè be kòŋ malyè' kenla mə toli, ghè faŋ tò la, 'Malyè' mə to, myì boŋ.'"

Kəngùmə byi'í kətsi kəzhətə və Jus

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

6 Tə layn a kətsi kəzhətə kətsenkə, Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen sə nchò fa mbwa' sim asodyə tsen ghè, ndzìmtəsə bəm wen sə kwà'tè tə vi, shìsə pfi'i. ² Vii'í Falàsi və tsen və bəm à vəwenə la, "Byi'í ghò a ghè nè kənyù a kətsi kəzhətə kə a so' ko byimə a?"

³ Yesò bwènsə bəm à vəwenə la, "Ghè ko dzàr əzhə kənyù kyì a Devit ne ando jìr nzafe wen wenə vi'í wen lo? ⁴ Ghè kwen a ngèr Nyìngòr, ə lyè kəbayn a və nku à Nyìngòr ə zhi wenə vi'í wen a so' ndi' la à di'í zhi tò vəpfəm və ngèr Nyìngòr."

⁵ Ghè gà' alè mù gà' a vəwenə la, "Wàyn Wi' kì' kədyò' anè no ghò a kətsi kəzhətə kə."

Yesò chə' wì' a kətsi kəzhətə kə və Jus

(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ A bè sə ndi' a kətsi kəzhətə kətsenkə, Yesò dyè kwen a ngèr ntsèntè mù sə zi'í, wì' tsen di' tsu mu kəvu kə kwonə toghə wen kə pfi'li. ⁷ Ndi'səsə taso' wenə vi'í Falàsi ghə ashì à wenə a wèn əyen la ghè a chə' wì' a kətsi kəzhətə kə ndi vəwenə kì kənyù ə ghəm wen tsu lo. ⁸ Ali ghè kì təkwo'tè tə vəwenə ə gà' a wù mpfə kwonə na yì la, "Lù chò vi ə timə ashì vi'í." Ghè lu dyè timə. ⁹ Yesò bèm a vəwenə la, "So' lè byimə la və nè njùn a kətsi kəzhətə kə mu mbyi lo, la ghè byimə la və bwa'sə wì' mu və zhwi zhwi lo?" ¹⁰ Ghè gà' ali ə ki kəsə nè vəwenə no vətsəm mù gà' à wì' ayi la, "Nà'sə kwonə wu." Ghè nà'sə no zhə kò, kəvu a kyì kə to.

¹¹ Ali kənyù a ken sə zafə vi'í a vyi no nànto, vəwenə mù sə bèsə kənyù a vəwenə zì və nè nè Yesò.

Yesò tsu' vi'í ntim ə wen

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Tò mantsi a ghèn Yesò ku' a kwi pfen kətsi kətsenkə ə tsi tsu əjìm a Nyìngòr əza'a fa tə laynə ghè.

¹³ Tə' nè layn, ghè dzàr ndzìmtəsə bəm wen ə tsu' vi'í njèsə bò ə ghə la à di' vi'í mwòmsə kənyù wen. ¹⁴ A ndi' Simon à ghè ku zhi'í wen tsen ghè nè Bità, nè Andìlò a ndi' lèmə wen, nè Jems nè Joyn nè Filib nè Bātòlòmìyà ¹⁵ nè Matiyò nè Tomas nè Jems wàyn Alphùyus nè Simon wù kənsimtə a vi'í Jus ¹⁶ nè Judàs wàyn Jems wenə Judàs Iskalìyòt yì a ghè nlu ba'lə Yesò.

Yesò di'sə ə bè chə' vi'í

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Yesò bwènə shi'í fa pfen ayi wenə vəwenə timə a kəshi kə mbwa' bə'sə nè nòyn ghò'ò ghè ndzìmtəsə bəm wen bènə tənòyn tə vi'í a tə nlu fa tə shə tə Judiyà tə tsəm, nè fa Jelusalèm. Vi'í vətsevə ndi' tsu mu və vi fa Tayà nè Sidòn, ə shi'í bə'sə a mbyi amù mə ghò'ò mə. ¹⁸ Vi'í a vyi nfə vi no vətsəm ndi əzhətə zi'í Yesò bènə la ghè bè chə' təkwa'a tə vəwenə. Ghè bè chə' no mendo a ghè nkwa'a nè kəzhwi kəbyikə. ¹⁹ A ndi' ali no mendo a tyi tə tənòyn a tyi ə soynə əkùmsə wen byi'ando kədyò' kə nfə fa wenə a wen, chə' vi'í və tsəm.

Mbwa'mə nè ngə'sə

(Mat 5.1-12)

²⁰ Ghè tso'sə ashì wen ə ki ndzìmtəsə bəm wen ə gà' à vəwenə la:

"Mbwa'mə di' a ghèr vi'í a və ko təmə byimə byi'ando so' foyr Nyìngòr kì' ghèr.

²¹ Mbwa'mə di' a ghèr vyi à jìr sə zafə ghèr luwèn byi'ando ghèr lu zhi kwi' ando ghèr kòrè.

Mbwa'mə di' à ghèr vyi à ghèr di luwèn byi'ando ghèr lu chə'.

²² "Mbwa'mə di' a ghèr vyi a vi'í baynə ghèr, dzìmə ghèr fà ntsèntəsə, telè ghèr bè byisə təzhi' təntə tò byi' wàyn Wi'. ²³ Vi'í sətse nè ali à ghèr, ghèr ntù'ù sajlə tò sajlə byi'ando mò'tə ghò'ò ghè kə'tè ghèr a kàr. A di' tò ndèr ndəndə ando vətì' və vəwenə nè à nshə'təsə.

²⁴ Ali ngə' ghò'ò di' à ghèr vi'í və ghò'kə və byi'ando ghèr kì' li njùn ghèr.

²⁵ Ngə' ghò'ò di' à ghèr vyi à ghèr zhi'li nkwi' luwen byi'ando jìr sə lu bè zaf ghèr.

Ngə' ghò'ò di' à ghèr vyi a ghèr chə'ə luwen byi'ando ghèr lu kùmə wen be di.

²⁶ "Ngə' ghò'ò di' à ghèr a zhə no mendo gà' à jùn byi' ghèr byi'ando à ndi' tò ali a vətì' və vəwenə nè à nshə'təsə kənlòbtə.

Ghèr kòr vi'í kəbàyn ghèr

(Mat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ "Ali a ghèr vi a ghèr zhətə mò luwen, ma gà' à la, ghèr kòr vi'í kəbàyn ghèr, nè njùn a vi'í a və baynə ghèr. ²⁸ Ghèr bwa'sə vi'í a və telè ghèr, jìmə a vi'í a və nyàblè nè ghèr. ²⁹ Wi' ghom kəvu a wu kəgə', wù bwènsə di' kətsenkə, ghè be ghòm. Wi' shi kəgwənə kə kə, kə wù a to nè ndisə shì a wu mò' a tyin. ³⁰ No mən-do loyn kəfo fa wù, wu ku tò ku a wen. Wi' gha' shi fo vyə a kədyò', kə wù be a bəm. ³¹ Ghèr nè tò nyè à vi'í a ghèr kòr la vəwenə nè à ghèr.

³² "Ghèr lè sətse kòr tò vi'í a və kòr ghèr, njùn tsu nè ndi' ghò a shi Nyìngòr a? Byi'ando tē vi'í nè nyè byivə kòr tò vi'í a və kòr vəwenə. ³³ Ghèr sətse mù nè njùn tò vi'í vyi a və nè njùn a ghèr, se yì à ghèr à ndi' ghò? Byi'e vi'í nè nyè byivə nè ndèr ndəndə. ³⁴ Ghèr sətse cho'ò kəfo à wì' tò byi'ando ghèr kwò'tè la ghè nè bwènsə ku. No njùn tsu ne ndi' ghò ashì Nyìngòr a? Byi'ando tē vi'í nè nyè byivə cho'ò fo à vi'í a vəwenə kì la vəwenə lu bwènsə kì' tò kəfo akyì a wu tē ku. ³⁵ Ali ma sə gà' à ghèr la, ghèr kòr vi'í kəbàyn ghèr ə nè njùn à vəwenə, cho'ò fo à vəwenə no bè a zhə a ghèr ko kì la vəwenə lè bwènsə ku. Ghèr ne nè ali, ndi mò'tè ghèr lu ghò? Ghèr bè ndi' la ghèr di' vunə Nyìngòr tì' ghò'ò byi'ando ghè tu'mə nè vi'í və nè nyè byivə bènə vi'í a və ko lu yenə njùn. ³⁶ Ghèr nkusə nshinsə ndèr ndəndə ando Tì' ghèr nè.

Kə ghən a so' vi'i vatsen və

(Mat 7.1-5)

³⁷ "Kə ghən a so' vi'i, ndi kə və lè so' ghən. Kə ghən a byisə vi'i, ndi kə və lè byisə ghən. Ghən lyèsə ku vi'i ndi və lè lyèsə ku ghən. ³⁸ Ghən nku fo à vi'i, ndi və lè ku à ghən, a nshè' mu və tù'təli nwe nəsə, nzətə bè lwinsə no alə, ndi və donmə a chə. Byi'ando no nshə' ko a ghən ku fo à vi'i, Nyingòn lu ku à ghən tò ndəndən nshə' ayi."

³⁹ Ando ghə ngà' ali, ghə bè mò ngəyn tsen à vəwenə la, "Kənsħif kə zi kò kə lè di' jì a kətsenkə byi'ando ghə sətsən mwòm, vəwenə à fəŋ a nkwòn tò vətsəm." ⁴⁰ Ghə bè gə' à vəwenə la, "Wəyndyè zì zì kò ghə lə chò ndi'sə wen ali mu və di'sə no məndo a nkəyn, ghə nè ndi' tò nè ndi'sə wen."

⁴¹ Ghə bè mù bəm la, "Byi' ghò a wu ki tò fəfonə fifə a fə di' a shi ləmə wu, ali kənlə wu yenə mpfi yì a ghə di' à wu shi a? ⁴² Ghəsə no bè ali, wu la zi wu gə' ale à ləmə wu la, 'Kye mà shisə fəfonə fifə fa wu ashì a ləmə ghom,' ko ndi' la wu yen mpfi fəko' yì a ghə di' à wu ashì a? Wì' ghèn, wu kənləbtə! Shisə fəko' fi a fə di' a wu ashì li, ghə layn ndi wu ki yen fəfonə fifə a fə di' ashì ləmə wu.

Və ki fəko' fa yi ashì

(Mat 7.16-20;12.33-35)

⁴³ "Ghən ki la fəko' fə jùŋfə ko təmə kumə ashì byi ghə kò ndi' la fəko' fə byifə ntəmə kumə ashì jùŋ ghə.

⁴⁴ Və nè ki fəko' byi' ashì yi a fə kumə. Və ko təmə kwòn ashì kəbvəm fə fəko' fə ndzəŋsə kò və ntəmə boŋtə lamsə lwi fa to' kənwitə. ⁴⁵ Wù jùŋ nè njùŋ mu ghə fù fa ntintin nyè jùŋvə a ghə ba'tə nghə a wen tyim. Wu byi nè tò mbyi yì a ghə sə di' mu ghə ba'tə li ə nghə a wen tyim. Byi'ando gi chə wì' di' alə, gə' à tò kənyè kì a ke sə di' à wen tyim mu ke lwini.

Kəmbwom kə jùŋ kə nè kəmbwom kə byikə

(Mat 7.24-27)

⁴⁶ "Byi' ghò a ghən dzəŋ mò la 'Bobo, Bobo,' məzhə tsəm, kənlə ghən nè kənyè kì a ma gə' à ghən a? ⁴⁷ Ma di' jì yi a wì' a ghə vi' à mò, zhə gè ghom, be nè ando ma gə' à, a ghə di'i. ⁴⁸ Ghə di' tò nè wì' yì a ghə sə mbwomə ngəŋ wen nshètə tuŋ kəchi ki no nkəyn ə tem nè ngù'sə, a kəkuŋ kə lu vi pfen ngəŋ ayi, ko ghə lə nè'kə byi'ando ghə ndi' mu və shìtəli mbwom. ⁴⁹ Ali wì' yì a ghə zhə gi ghom, faŋ ke nè ando ma gə' à di' tò nè wì' yì a ghə sə mbwom ngəŋ wen kò ghə lə tem kəchi ki. Kəkuŋ kə lù vi pfen ngəŋ ayi ghə beykə bè sàykə no tsəm."

Yesò chə' wù shyè' kətə kə vəsugyè'

(Mat 8.5-13)

7 Andi' ando Yesò ngə' ali myètə nyè vyi a ghə kəŋ la vi'i zhə, ghə bwènə shi' a ntə' Kəbanum. ² Kətə kə ve sugyè' vi'i Lum vətsenvə ndi' tsu, ki' wù shyè' wen, a ghə nkòŋ wen no nè nànto. Wù shyè' a ghèn nkwa'a no nànto, sə di' tò mə pfə. ³ Kətə kə və sugyè'

akyi zhə so'gho byi' Yesò ə tim vəchə' və Jus vətsenvə la və dyè ə sènsə wen la ghə vi ə chə' wù shyè' wen ayi. ⁴ Vəwenə dyè à Yesò ə sènsə wen no nàŋ gə' à la, "Gyàmtə wì' ghèn, ghə di' no tò wì' a wù yì ndi' gyàmtə. ⁵ Kətə kə və sugyè' a kənkə kòŋ vi'i vəghəŋ, mu ghə tə gyàmtə bwom ngəŋ tsəntə à yès."

⁶ Ali, Yesò lù wenə vəwenə. A sə ndi' ando ghə njè'è sə bo'sə dyè a ngəŋ kətə kə vəsugyè' a ki, ghə tim vi'i ndoŋsə wen la və dyè gə' a Yesò la, "Bobo, kə wù be a yèn ngə' əvi byi'ando ma ko kwè' la wu kwen à mò a ngəŋ, ⁷ bè di' alə kənlə ma kwə'li ətimə ə gə' à wù fa mò a ngəŋ. Ali, gə' a tò gə' a la wù shyè' mò to, a ghə a to. ⁸ Ma gə' alə byi'ando nkəntə mò shyè'è a ti vi'i, ki' vəsugyè' à mò ati. Mà gə' à ghèn la, 'Dyè!' ghə dyè tò dyè, ə gə' à à wutsen la, 'Vi!' ghə vi tò vi. Mà gə' à wù shyè' mò la, 'Ne alə!' ghə nè tò ali."

⁹ Yesò zhə kənyè a ki a ghə ngə' a li sə di' nè kaynə, ghə gə' à tənòyn tə vi'i ti a tə ndzìmtə wen la, "Ma ko təmə yen wì', a ghə ki' nki byimə ghenə a tyi lo' Islel."

¹⁰ Vi'i ndoŋsə kətə kə vəsugyè' a shi sə bwènə pfwo a wen a ngəŋ yen tò mu wù shyè' ayi toli.

Yesò lüsə wəyn wùwì pfə fa pfə

¹¹ Fa bəm a tsu, Yesò lù ə dyè a ntə' tsen, a və ndzəŋ nè Nayn, wenə ndzìmtəsə bəm wen nè tənòyn tə vi'i, və ghò'ə və no alə. ¹² A sə ndi' ando ghə mbo'sə dyè a chə ntə' ayi, ə yen vi'i mu və byè'è li wù pfə sə fù vi nè wen. Wəyn wulim pfə ayi ndi' tò wen nyiŋ a kəvu li wen, li wen ayi ndi' wùwì mpfə. Wùwì mpfə ayi ndi' wenə tənòyn tə vi'i no ghò'ə a və nlù fa ntə' ayi. ¹³ Bobo n-yen wùwì a ghèn sə kusə nshinsə à wen no nàŋ ə gə' à wen la, "Chimə, kə wu be di." ¹⁴ Yesò gə' ali ə kwentə dyè ə kùmsə kəmbùŋ kə wu pfə aki, vi'i vyi a və mbyè'è wen li timə, ghə gə' la, "Wəyndyè nkuŋ, lu." ¹⁵ Wu pfə ayi lù ŋwə'ə ə zìtə sə gə' à. Yesò lyè wen ə bwènsə ku wen à li wen.

¹⁶ Fəyn gha' no vi'i vətsəm tsu. Vəwenə sə ku'sə Nyingòn gə' à la, "Nshə'tə ghò'ə vi li a vəghəŋ a ntintin. Nyingòn vi li ə lye vi'i wen!"

¹⁷ So'gho a ghèn byi' Yesò saykə dyè a lo' Judiyà no tsəm bè nè no a təlò' tə tsəm a mbyi ayi.

Vi'i ntim Joyn Wu Ku Amù

(Mat 11.2-19)

¹⁸ Ndzìmtəsə Joyn wù Ku amù shə'tə nyè venə byi' Yesò à wen. ¹⁹ Joyn dzəŋ sətsen sə la vəbò ə tim la vəwenə dyè bèm a Bobo Yesò la, "A di' wù yì a wu ndi'i ne vi mu, yès di'i nkə'tə wù kədyəŋ lo?"

²⁰ Vi'i a venə dyè yen Yesò ə gə' à wen la, "Joyn wu Ku Amù tim la yès vi bèm à wù la, 'A di' wù yì a wù tə ndi'i ne vi li mu yès ntsi kə'tə wù kədyəŋ lo?'"

²¹ Vəwenə nsə vi ali, Yesò chə' vi'i a zhə ayi no və ghò'ə fa tənki tə təkwa'a tìtə a vəwenə nkwa'a nè təwentə be dzimə zhwi byivə, be nè la nfyif ghò'və bwènsə yen shi. ²² Yesò bwènsə gə' à vəwenə la, "Ghən dyè ə shə'tə nyè vyi à Joyn a ghən yenli fa ghən ngen be nzhə fa vi'i vətsenvə: Nfyif sə bwènsə yenə shi, vi'i kəkwa'kə sə jè'è, vi'i kənsòtə nto, mpfəsə tə sə zhə

nyè, vi'i vè pɸəkəvə nɸù fa pɸɸ, vè be shè'tè ntəmə jùŋ a vi'i vyi a vè ko təmə byimə. ²³ Mbwa'mə dí' a wí' yí a ghè ko ma'a byimə yí a ghè kí' a mo."

²⁴ Ando vi'i ntím Joyn a vyi mbwenə lù, Yesò zitè sè gá' à nòyn vi'i vyi byi'í Joyn, bèmə la, "Ghèŋ nɸù dyè à Joyn a nse zim ədyè yen gho tsu a? Ghèŋ ndyè əyen kəgəŋ a fwof nà'è mu? ²⁵ Ghèŋ ke ndyè əyen no ghò? Wí' a ghè lafə lafə jùŋ ghè mu? Ghèŋ kí la vi'i vyi a vè lafə a ji ayi be zhi fo jùŋvə tsi tò ntu'. ²⁶ Ghèŋ shè'tè à mò la ghèŋ ke ndyè əyen gho ayi lo, nshè'tè gho'o mu? Kə dí' tò alí. Mà gá' à ghèŋ la ghè chò nshè'tè gho'o. ²⁷ A dí' Joyn, wí' yí a vè nɸù ə nyò' a Nwá'lè Nyingòŋ byi'í wen la,

'Yen a, mà lə tím wù ntím mò,
ghè dyè à wí' ambi ə shítə ji yí à wù.'

²⁸ Mà shè'tè à ghèŋ la, wí' ko təmə dí' a nse a shè, a ghè chò Joyn wu Ku Amù, alí no mendo yí a ghè lu ndí' bəm a kəshi kə fòyn Nyingòŋ chò wen."

²⁹ Vi'i vatsəm əbo'sə nè vi'i tinə kənsè nè zhè gá' à Yesò sè bwomsə Nyingòŋ byi'í ando vəwenə nshi mu fa Joyn. ³⁰ Alí, vi'i Faləsi bènè ndí'sè sè təsò' ntyen əkí kwò'tè yí a Nyingòŋ nkí' kùmə vəwenə tò ndəŋdəŋ ando vəwenə nɸù tyen əshi mu fa Joyn.

³¹ Yesò bè mù gá' la, "Mà lə zì mà shə'mə vi'i mbyi layn nè ghò, vəwenə dí' a nè ghò? ³² Vəwenə dí' tò nè vunə a vè ŋwə' a won, vatsənvə dzəŋ vatsənvə gá' à la, 'Yès zhimə ndzəŋsə fwòməsə la ghèŋ ben, kò ghèŋ lə benə, ə zhimə ndzəŋsə pɸə la ghèŋ dí, kò ghèŋ lə ndí.'

³³ Joyn Ku Amù nvi li kò ghè zhi kəfo, kò nyə malyè', ghèŋ ngà' la, 'Ghè kí' kəzhwí kə byikə.' ³⁴ Wəyn Wí' nvi sè zhi, bè nyə, ghèŋ ngà' la, 'Ghè zhi chòsè bè dí' ndəŋ wenə vi'i a vè tinə kənsè bènə vi'i nè nyè byivə vatsənvə!' ³⁵ Alí, Nyingòŋ dí' la tofə wen dí' nəmwè'è à vi'i no vatsəm a vè byimə chò nyè vyi a vi'i nè à vəwenə ntsinəsə."

Yesò zhi a ngəŋ wù Faləsi

³⁶ Wù Faləsi tsen là' à Yesò la ghè vi a wen a ngəŋ, wenə wen zhi. Ghè dyè shí'í ŋwə' a kəshi kə kəzhi.

³⁷ Wùwí nyè byivə tsen a ghè ntsi a ntə' ayi zhə la Yesò zhi a ngəŋ wù Faləsi, ghè lyè fəsho' fə tsenfə, mu vè shítəli nè ngu' tsen a vè dzəŋ nè alàbàstə, mənzhí' mə lèmtə mə dí' tsu, ə dyè nè wen tsu. ³⁸ Ando ghè ndyè lí, ghè dyè tímə a mbyi Yesò mù sè dí, məshi chòmka a aghə Yesò, ghè laŋtə ə tsə' nè nyiŋsə kətə wen, ə gha'tə aghə wen bè zu' nè mənzhí' mə lèmtə mə myi. ³⁹ Ando wù Faləsi yí a ghè nla' à Yesò, nyen kənyè akyi sè gá' à a wen a ngəŋ la, "Wí' ghèn tu ndí' nshè'tè gho'o, mu ghè kí li nkí wùwí ghèn a ghè kùmə wen là dí' wù nyè byivə."

⁴⁰ Yesò toŋtə Simon ə gá' la, "Mà kí'í kənyè əgá' à wù." Ghè bwənsə gá' la, "Ndi'sə, gá' à vi, mà zhətə."

⁴¹ Yesò gá' la, "Wù cho'o ko satsən ncho'o ko à vi'í vəbò, wù mù' nkí' ko ku' za'a təghi tə tayn, wutsen kí' tò məwum tayn. ⁴² Ando no wí' mù' fa vəwenə ntintin nko kí' ko ə bwənsə lò'. Ti ko ayi ə ghəsə dyè nè ko ayi à vəwenə vatsəm. Wù lè zì wù kí la adí' wí' ko a ntintin vi'í a venə vəbò a ghè nkòŋ ti ko ayi chò ghè tsen a?"

⁴³ Simon bwənsə la, "Mà kwò'tè la a dí' yí a vè nghəsə ko gho'o ghè a wen lí."

Yesò gá' à wen la, "Wù gá' tò nəmwè'è." ⁴⁴ Ghè bè ka'sə wenə wen sè ki wùwí ayi ə gá' a Simon la, "Wù yenli wùwí ghèn? Mà yí vi a wù a ngəŋ kənla wù kuli mu la mà shè aghə ghomə tsu, alí ghè shə li aghə ghomə nè məshi bè tsə' nè nyiŋsə kətə wen. ⁴⁵ Wù ko yí bwamtə mò a zhə a mà yí vi alí fa zhə a mà yí vi, ghè faŋ sə gha'tə mò tò gha'tə. ⁴⁶ Wù ko yí zu' kətə kom no a nkəyn nè mənzhí', alí ghè zu'li aghə ghomə nè məzhi' mə lèmtə mə. ⁴⁷ Byi' alí mà gá' à wù la, kòŋ gho'ghə yí a ghè dí' à mò dí' la Nyingòŋ lyesəli nku byisə wen no satsəm, alí wí' yí a vè lyesə ku wen tò tyetə be dí' kòŋ tò tyetə."

⁴⁸ Yesò mù gá' à wùwí a yí la, "Və lyesəli nku nyè byivə wù."

⁴⁹ Vi'í vatsənvə a vè ndí' a kəshi kə kəzhi mù sè kayntə à vəwenə ntintin la, "Ghèn dí' no ndo a ghè lyesə ku mbyisə vi'í a?"

⁵⁰ Yesò mù gá' à wùwí ayi la, "Byimə wù bwa'səli wù. Pfwò tò nè mbwa'mə."

Kyi vatsənvə dzimtə Yesò

8 Fa bəm a tsu Yesò sè jè'è shè'tè ntím jùŋ byi'í so' fòyn Nyingòŋ a ntə' sè gho'kə sè nè sè tyetəsə. A ndí' alí ndzimtəsə bəm wen shi njəsə bò dí' wenə vəwenə, ² bo'sə nè kyi vatsənvə vyi a ghè ndzimə zhwi byivə fə vəwenə təwèn. A ndí' Mèli wu Magdala yí a Yesò nɸù dzim zhwi byivə la sòmbo a vè nku ngə' à wen. ³ A ndí' Jowanə, wí wù shyé' Helòd yí a vè ndzəŋ nè Chuzà, nè Súsana bènə kyi vatsənvə no vè gho'o. Vəwenə ngyəmtə tu'mə nè Yesò wen ndzimtəsə bəm wen.

Ngəyn kùmə tí sim

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Vi'í sè fù vi fa ntə' a ntə', nòyn vi no gho'o. Yesò mù mò ngəyn ghèn a vəwenə la:

⁵ "Wùtsen nɸù fù əmo' ngwa' wen ə sè mo'ò, ghətsen fəŋkə a kəghə kə ji ando ghè nchò fa sim, vi'í tu'lə, mənynin be vi tsibtə ə pfi' no tsəm. ⁶ Ghətsen nfəŋkə a təwu, ə fù, alí bwənsə zim byi'í ando nse zhətə nko dí'. ⁷ Ghətsen nfəŋkə a to' kəzòyn, ghè fù wenə kəzòyn tò ghayn mù'. Kəzòyn kə ta'sə. ⁸ Ghətsen nfəŋkə a nse jùŋ, ə fù ə ku' ə fosə ə bi, vè sè fù pfi. No kətə kə asəŋ kə kò sè ku ashí asəŋ, ghè gho'o za'a a ghi."

Yesò gá' alí ə be mù gá' no a gí to la, "No mendo a ghè tofə, ghè tù'ù zhətə."

Kwò'tə kùmə ngəynsə

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Ndzimtəsə bəm Yesò mù sè bèmə a wen la, "Ngəyn a ghèn ə ku kwò'tè la ghò lo?" ¹⁰ Yesò bwənsə la, "Nyingòŋ kuli tof à ghèŋ la ghèŋ nzhə be ki nyè ly-omtəvə vyi a vè dí' kùmə so' fòyn Nyingòŋ, alí a vi'í vatsənvə, mà gá' à tò ngəynsə ndi vəwenə nki shi alí kò

vawenə la yenə kəfo, bè zhə nyù kò vawenə la kɪ la və gə'à la ghò lo.

Yesò gə' laynsə ngəyn kùmə ti sim
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ “Kènkə di' kənyù a ngəyn ghèn zɪ'í. Ngwa' ayi di' tò nè kənyù kə Nyìngòŋ. ¹² Ngwə' yi a ghè nfəŋkə a ji di' tò nè ví'í vyi a və zhə kənyù kə Nyìngòŋ, Deblè vi shisə fə vawenə tətyim la kə vawenə byimə ə bwòŋ. ¹³ Ayi a ghè nfəŋkə a təghu di' tò nè ví'í vyi a və zhə kənyù akì, və zəŋsə byimə tò a fəshitə fə zhə alə, mwòm̄sə vi, vawenə nfiŋ tò fa zhə. ¹⁴ Sətsensə shì a sə nfəŋkə a kəzòyn di' tò nè ví'í vyi a və zhə kənyù akì, sə tsitə tò alə, ashì vawenə bo'tə, vawenə sə kəŋ ghò', nyiŋ fa bəmə fo nse, nyù kaynə və ta'sə la kə vawenə timə a vawenə tyi byimə. ¹⁵ Sətsensə shì a sə nfəŋkə a nse jùn di' tò nè ví'í vyi a və zhə kənyù kə Nyìngòŋ, ə gha' no nəm̄wè'è nè tətyim tə jùŋtə, sə mwòm̄sə əza' a fa zhə a ghè a kumə ashì a vawenə ntsinəsə.

Əbayn ati nkyè
(Mak 4.21-25)

¹⁶ “Wì' ko zì ghè dyàyn kənkə'tə ə chi'tə nè kəfo kò tom a ti kwen, ali ghè di'í dyàyn ə tom a kəshi kə ŋəŋtəkə ndi no məndo a ghè kwenə n-yenə bayn yi.

¹⁷ “No ghò a və sət̄sən nlyòm̄tə, və lù kəŋ ə vi nè wen a ndayn, a nlyòm̄tə tè kənyù kə kò, kò kə lə fəŋ ke fù a ndayn.

¹⁸ “Ghəŋ tùm̄ə li nè jì a ghəŋ zhətə fa tsu byi'í no məndo, a ghè kɪ'í, və a ku kwù'sə a wen, no məndo, a ghè ko kɪ' və a shi tè kətyetə kyi a ghè kwò'tə la ghè kɪ'í.”

Lì Yesò wen nè və ləm̄ə və wen vi a wen
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Tò a zhə ayi, lì Yesò wenə vəlēm̄ə və wen vi əyen wen. Jì nko ndi' byi'í nòyn ví'í a və ndi' tsu. ²⁰ Wutsen shə'tə a wen la, “Lì wu wenə vəlēm̄ə vyə ti a kəbəŋ kəŋ əyen wù.”

²¹ Yesò gə' à vawenə la, “Lì ghom bènə vəlēm̄ə vwomə di' ví'í a və zhə kənyù kə Nyìngòŋ, nè ando ghè gə'à.”

Yesò kəyntə nyù à fwofə ghè tyinə
(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² A sə ndi' kətsi kətsen kə, Yesò kwen a nkanu' wənə ndzìmtəsə bəm wen ə gə' à vawenə la, “Vəghəŋ dyəŋ dyè a ndzèn mo tsen yi.” Vawenə lù mù sə dyè. ²³ Ando vawenə ndyaŋə dyè, Yesò sə bənə. Fwof toghə zitə sə chò, mu sə nə'è, bè mù kwen a tyi nkanu' yi. Nkanu' ayi mù sə kəŋ shwemə. ²⁴ Vawenə dyè ə zhòm̄ə wen gə'à la, “Tì, Tì, lu, yès di' a mə p̄f̄!”

Ghè lù ə kənkə fwof bènə mu a myi, ghè tyinə ə shi chimə la moŋ. ²⁵ Yesò mù bəm à vawenə la, “Byi'í ghò a ghəŋ ko kɪ'í byimə a?”

Vawenə mù sə di' nè kəynə bè fəynə, sə bəmə à vawenə a ntintin la, “Ghèn lè di' no ndò lo? Ghè kənkə fwof nè mu, və zhə wen a?”

Yesò dzimə zhwi byivə
(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ Fa bəm a tsu, Yesò wen ndzìmtəsə bəm wen dyəŋ dyè a lo' Gelasenes ghè di'í a dyəŋsə Galili. ²⁷ Yesò ne sə fù vi a mbyi' àmù ə bùm̄tə wen nè wì' mu ghè lù fa ntə' tsen tsu. Wì' ayi kɪ' zhwi byivə mu və ntsi li no kəghaf, kò ghè mò' kəfo a wenə a wèn kènla ghè tsi a ngəŋ, tsi tò a mbviməsə. ²⁸ Ando ghè n-yenə Yesò ghè ku nkə' di' ə fəŋ a wen ashì ə zimə no gɪ to gə'à la, “Wù kəŋ ghò fa mò a Yesò, Wəyn Nyìngòŋ ghò'o? Mə sensə wù la kə wù a ku ngə' à mò.” ²⁹ Ghè ngə'a ali byi'ando Yesò sə nkəŋkə kəzhwi kəbyikə kyi la kə fù fa wenə a wèn. Kəzhwi akyi nku ngə' a wen tò mənzhə a mənzhə. No a zhə kò a kə nku ngə' à wen, və gha' kwì' akwoŋ wen bènə afwen wen nè mpfiŋsə ə ghə wen a kəshi. Və nè ghə ali, ghè tyintə mpfiŋsə ashì tò tyintə, kəzhwi kə byikə akyi lyi wen ə dyè nè wen a nse zim.

³⁰ Yesò mù bəm à wì' ayi la, “Zhi'í wu di' ndo?”

Ghè bwənsə la, “Zhi'í ghomə di' 'Tənòyn',” byi'ando zhwi byivə ndi' mu və kwenli a wen a wèn no ghò'o.

³¹ Zhwi byivə a vyi sensə Yesò la kə ghè à dzimə shisə vawenə ə nè la vawenə tso'kə a tyi nkwoŋ a ghè shwemə shi'í.

³² A ndi' ali nòyn və ankwənyəm ghò'o tsen ghè zhi a we pfen. Zhwi byivə a vyi sensə Yesò la ghè ghəsə vawenə dyè kwen a təwèn və ankwənyəm a vyi. Yesò mù ghəsə. ³³ Zhwi byivə a vyi fù fa wèn wì' ayi ə dyè kwen a təwèn və ankwənyəm a vyi, vawenə nyiŋ shi'í fa bəm ayi ə tsò'kə a mù ə p̄f̄kə.

³⁴ Ví'í vyi a və nkɪ'í və ankwənyəm a vyi ne yen kənyù a ke ncho, vawenə nyiŋ p̄f̄wo dyè shə'tə so'gho ayi a ntə' be jè'è shə'tə a tyi lo' no tsèm. ³⁵ Ví'í zhə ali ə fù ədyè yen kənyù a ke nchò. Vawenə vi yen Yesò bè yen wì' yi a zhwi byivə n̄f̄ fa wenə a wèn, ghè ŋwə' a wen ashì, mu ghè mo'li ndisə bè di' a wenə tof. Ví'í a vyi yen ali sə di' nè fəynə. ³⁶ Ví'í a və n-yenə kənyù kyi ando kə yi nchò, shə'tə a vawenə ando və chə' wì' ayi. ³⁷ Ví'í və tsèm a mbyi' lo' Gelasenes gə' à Yesò la ghè lu fa vawenə a ntintin byi'ando vawenə fəynə no nànto.

Yesò kwen a nkanu' mù sə kəŋ lù. ³⁸ Wì' yi a zhwi byivə yi fù fa wenə a wèn dyè sensə Yesò ədyè wenə wen.

Ali Yesò tensə ə gə' à wen la, ³⁹ “Bwènə p̄f̄wo ə shə'tə nyè vyi a Nyìngòŋ neli a wù.”

Wì' ayi lù p̄f̄wo sə jè'è kə'a a ntə' sət̄sèm, shə'tə kənyù kyi a Yesò neli a wen.

Yesò chə' wùwi ə be lùsə wəyn Jailùs fa p̄f̄
(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ando Yesò bwènə dyəŋ a shə' lò yi a ghè nlu fa tsu, nòyn ví'í shisə wen byi'ando vawenə sə nkə'tə wen.

⁴¹ Wulim tsen, a ndi' kətə kə ngəŋ ntsèntə, zhi' wen di' Jailùs, vi fəŋ ashì Yesò ə sensə wen la ghè vi à wen a ngəŋ, ⁴² byi'ando ghè nkɪ' wəyn wùwi wen tò mù', ghè di' ngwə'sə njūsəbò, mu ghè sə p̄f̄.

Ando Yesò nlu sə dyè wenə wen, nòyn ví'í sə fosə wen. ⁴³ A ndi' a ntintin nòyn ayi, wùwi tsen di' tsu, a ghè nla'tə tò alə yenə zhə wen, kwa'a ayi ndi' mu ghè

tsili a wenə a wən a ngwù'sə njùsəbò, kènla no wù kəfù mu' dí' a ghè zì ghè ch' wen, ghè to. ⁴⁴ Wùwì a ghèn fosə dyù jì fa bà m Yesò ə kùmsə su ndisə wen, no a zhə kò, zhə wen yì tyinə la kəŋ. ⁴⁵ Yesò bəm la, "A kùm ndo mò a?"

No mändò sə tensə la yì ko kùm. Bità mù gà' a wen la, "Tì', ga'a ko ví'i ka'li wù sə zə'tè wù?"

⁴⁶ Alì Yesò gà' la, "Wì' kùmsəli mò byì'ando ma zhəli la kədyò' kə fùli fa mò a wen." ⁴⁷ Wùwì a ghèn yen la və kili la a kùmsə yì, ghè fù tsəŋtə vè fəŋ ashì Yesò ə shə'tè kənyù kì a kə yì nè la ghè kùmsə Yesò. Ví'i vətsem zhə. Ghè be gà' la yì kùmsə wen no a zhə kò ə nto tò fa zhə. ⁴⁸ Yesò mù gà' à wen la, "Wàyn ghom, byimə wu neli, wù nto. Pfwò tò nè mbwə'mə."

⁴⁹ Ando Yesò mbu gà'à, wì' vè mu ghè lù fa ngəŋ kətə kə ngəŋ ntsəntə kì ə gà' à wen la, "Wàyn wù yì pfə li kə be a ku ngə' à ndì'sə."

⁵⁰ Yesò zhə alì ə gà' à Jailùs la, "Kə a fəynə, gha' tò byimə wu ndi ghè to."

⁵¹ Yesò dyù za'a a ngəŋ ayì sə kwen tsu ə kàyn la kə wì' à kwen a ngəŋ əchò Bità nè Joyn nè Jems nè tì' bènə lì wàyn ayì. ⁵² Ví'i və tsəm a və ndì' tsu nkusə nshinsə byì' wàyn a ghèn. Yesò gà' à vəwenə la, "Ghəŋ chimə, kə ghəŋ be di. Ghè ko pfə pfə, ghè bənə bənə."

⁵³ Vəwenə zhə mù sə ch'ə wen tò ch'ə, lyè wen a kəndzìŋtə, byì'ando vəwenə sə nki la wàyn ayì pfəli.

⁵⁴ Yesò mù kwen ə gha' kəvu kə wen ə gà' no a gè to la, "Wàyn, lu!" ⁵⁵ Kəzhwì kə wen ke bwènə vè tò a zhə ayì, ghè lù, Yesò gà' la və kəŋ kəfo ə ku ghè zhì. ⁵⁶ Tì' wàyn ayì wenə lì wen sə dí' nè kàynə, alì Yesò tensə la kə vəwenə à shə'tè kənyù a kə yì chò à wì'.

Yesò tím ví'i ntím wen njùsəbò

(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

9 Yesò dzàŋtə ví'i ntím wen njùsəbò ə tsèntə vəwenə a kəshi kə mù' ə ku adyò' tsəm a vəwenə ndi vəwenə ndzìmtə zhwi byìvə no tsəm bè ch' tək-wa'a, ² tím vəwenə la və fù dyù ə shə'tè nyù kùmə so' fòyn Nyingòŋ bè ch' ví'i və kwa'a kə və. ³ Ghè gà' à vəwenə la, "Ghəŋ sə ndyù, kə wì' à lyè no kəfo, kə wì' à lyè mbàŋ kò kəmbò kə wafəkə, kə wì' à lyè kəfo kə zhi kə kò ko, kə wì' à lyè ndisə bò. ⁴ Ghəŋ dyù no à ntə' ko ayì, ə kwen no a ngəŋ ko, ghəŋ ntsi tò tsu əza'a fa zhə a ghəŋ lə lù fa ntə' ayì. ⁵ Ghəŋ dyù no fe, ví'i a vyi fəŋ kə shisə ghəŋ, ghəŋ sə nlù, ghəŋ lasə aghə a ghəŋə a bà m ndi vəwenə kì la vəwenə neli nshwè."

⁶ Ví'i ntím wen a vyi mù fù sə jè'è dyù no ntə' sə tsəm shə'tè dyù nè ntím jùn, bè ch'ə ví'i no fe a vəwenə yenə.

Nyù sə zhunə Helòd byì' shyè'è kaynə yi a ghè nzhə

(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Helòd ando ghè nso' shə Galilì tsen ghè nè zhə nyù tsəm a və nchò, və sə zhunə wen, byì'ando ví'i vətsem və ngà' à wen la Joyn wù Ku Amù bwènsəli nlù fa pfə, ⁸ vətsemvə gà'à la nshə'tè Elijà be bwènə nvi, vətsemvə gà'à la à dí' nshə'tè ghó'o tsen tò nè shisə a sə ndì' a t'ə mbi a ghè bwènsəli lu li fa pfə. ⁹ Helòd zhətə nyù

venə sə kayntə à wen tyim gà' la, "Ma ntyinli kətə kə Joyn wù Ku Amù. A lè bè dí' ndo a ghèn a və gà'à nyù venə kùmə wen a?" Ghè mù zìtə sə kəŋ əyen Yesò.

Yesò zhis ví'i chò nkam sətàyn

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ A ndì' ando ví'i ntím Yesò mbwènə pfwo vè a wen ə shə'tè no ghò a vəwenə neli, ghè lyè vəwenə, wenə vəwenə ghəsə ví'i ə dyù jì fa ntə' tsen a və dzàŋ la Bet-sadà. ¹¹ Nòyn ví'i a vyi nè kì kəshi a ghè dí' tsu, vəwenə dzìmtə dyù nè wen tsu. Yesò shisə vəwenə no a nkàyn sə gà' à vəwenə kùmə so' fòyn Nyingòŋ be ch'ə ví'i a və nkəŋ la ghè ch' vəwenə.

¹² A nè sə ndì' a kəlyìŋ kə zhə mpfwòmə, ví'i ntím wen vyi njùsəbò vè gà' à wen la, "Gà'a ví'i venə la vəwenə gəsə ə kwen dyù a tyi ntə'sə nè a shi təsì m tìtə a tə bò'sə ndi kəŋ kəfo kə zhikə be kì' kəshi kə tsi kə, byì'ando kəshi kènə dí' nse zì m."

¹³ Yesò bwènsə à vəwenə la, "No nkàyntə ghəŋ ku kəfo, vəwenə zhì."

Vəwenə gà' à wen la, "Yès kì' tò təghìf tə kəbayn tə tàyn nè shə səbò sə. Wù kəŋ la yès dyù ə zen fozhivə à nòyn ghenə no tsəm mu?" ¹⁴ Ví'i ndì' a nòyn a ghèn, za'a nkam sətàyn.

Yesò gà' à ndzìmtəsə bà m wen shì la "Ghəŋ ne, vəwenə ŋwə'tə a shi a shi, a no nòyn kò a nkì' ví'i məwum ntàyn."

¹⁵ Vəwenə nè ví'i a vyi ŋwə'tə a nse. ¹⁶ Yesò shi təghìf tə kəbayn a tìtə nè shə shi səbò ə kì ku'sə nè kəŋ ə ku kəzòŋ a Nyingòŋ ə byè' ku a ndzìmtəsə bà m wen la sə gətə a ví'i a vyi. ¹⁷ Vəwenə zhì ə kwì'kə no və tsəm, ndzìmtəsə bà m wen bəŋtə byè' vyi a və nfaŋ, və lwin a nkyèsə njùsəbò.

Bità shə'tè wì' a Yesò dí' wen

(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ A ndì' kətsi kətsenkə, Yesò sə njì m tò wen, ndzìmtəsə bà m wen vè a wen, ghè mù bəm à vəwenə la "Ví'i gà'à la ma dí' ndo?"

¹⁹ Vəwenə bwènsə la "Və gà'à la wu dí' Joyn wù Ku Amù, vətsemvə gà'à la wù dí' nshə'tè Elijà, vətsemvə gà'à la wù dí' nshə'tè mu tsen a ghè bwènə nlù fa pfə."

²⁰ Yesò bwènsə bəm à vəwenə la "No nkàyntə ghəŋ gà'à la ma dí' ndo?"

Bità gà' la, "A dí' wù Klistò, yì a Nyingòŋ ntsu'li ə ghə." (Mat 16.20-28; Mak 8.30-9.1)

²¹ Yesò mù ku so' la kə vəwenə à shə'tè kənyù kènə à wì', ²² ə bè gà' la, "Wàyn Wì' dí' yen ngə' no a nyù ghó'o və, vəchə' wenə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyingòŋ nè ndì'səsə təsò' mo wen, ə və zhwi wen, à sə ndì' a məntsi nta', və bwòŋsə wen fa pfə."

Jì ə dzìmtə Yesò

²³ Yesò gà' alì mù gà' à nòyn ví'i vyi a və nvi lì la, "No mändò a ghè kəŋ dzìmtə mo, ghè dí' tyen ngəŋ kətə wen ə byè'è kəntò kə wen no məntsi ntsəm ə dzìmtə mo. ²⁴ No mändò a ghè mwòmə ə bwòŋsə ngəŋ kətə wen ghè a pfə alì no mändò a ghè sətсэн lè sàŋ kətə

wen byi'i mò, mu ghè a bwòŋ. ²⁵ Wi' lè zì ghè se no ghò a zhè a ghè ki'i fo mbi venə no tsèm ali lè sàŋ kətə wen a? ²⁶ No məndo a ghè sətseŋ di'i kətə kədi'ikə byi'i mò nè zii' ghomə, ghè nki la Wəyn Wi' lu be di'sə kətə kùmə wen a zhè a ghè bwènə vi a ntintin bayn gho'ghə yi a ghè ki'i, nè Ti' bènə ntsiŋsə wen a sə ŋwò'ə. ²⁷ Mà gə' à ghèŋ nəmwe'è la, vi'i vətseŋvə ti a shè luwèn, a vəwenə ko di' lə pfx no fa mpfen əza'a fa tɛ' a vəwenə lu yen so' fòyn Nyiŋgòŋ."

Kə'ə Yesò kwitə a kwi pfen

(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ A sə nku'u dyè məntsi fwomə ando Yesò ngə'à nyè a vènə, ghè lyè Bità nè Joyn nè Jems, wenə vəwenə ku' a kwi pfen əjəm. ²⁹ Ando Yesò nji'mə, kə'ə wen bvətə kwitə, ndisə wen sə mù sə fəfə ŋwàŋtə. ³⁰ Tò a zhè a ghèn, vi'i vəbò timə sə bèsə nyè wenə wen. A ndi' Mosis wenə Elijà. ³¹ Vəwenə ndi' no a ntintin bayn gho'ghə. Vəwenə sə gə'à kùmə pfx yi a Yesò ndi'i pfx a Jelusalèm ə lwinsə kənyè ki a Nyiŋgòŋ ghəli. ³² A sə ndi' ali, mu Bità wenə vi'i ndoŋsə wen dyè li kəghaf a mbəyŋsə. Vəwenə nè lu ə yen bayn gho'ghə Yesò bè yen vi'i vyi vəbò a wenə vəwenə ndi' a mu'u. ³³ Vi'i a vyi sə nlù, Bità mù gə' à Yesò la, "Ti', kə bònli ando vəghəŋ vətseŋ di' a shə. Yès a bwom tətə tə ta', ghè mù' à wù, ghè mù' à Mosis nè tseŋ ghè à Elijà." Ghè ngə'à ali, kò ghè nluətə sù ki kənyè a ghè ngə'à.

³⁴ Ando Bità mbu gə'à, mbo'sə shi'i ə chi'tə vəwenə, fayn vi à ndzìmtəsə bəm Yesò ando vəwenə nkwen a tyi mbo'sə a shi. ³⁵ Gè fù fa tyi mbò' ayi ə gə' la, "Ghèn di' Wəyn ghom a mà tsu'li. Ghèŋ nzhə fà wen!"

³⁶ Ando gè ayi ngə'à myètə, vəwenə yen Yesò ghè di' tò wen nyiŋ. Vəwenə ghə nyè a venə kò vəwenə lə shə'tə no wutsen kənyè a vəwenə yenə a məntsi ayi.

Yesò chə' wəyndyə, a ghè nki'i kəzhwi kə byikə

(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷ Tɛ' layn, Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen shi sətə' bwènə shi'i fa pfen, nòyn vi'i vi no gho'o ə yen wen. ³⁸ Wùtsen fa nòyn ayi di a gè to à Yesò la, "Ndi'sə, ma sensə wù la wù gyàmtə wəyn wulim ghom ghèn byi'e a di' tò wen nyiŋ à mo kəvu. ³⁹ Kəzhwi kə byikə gha'a wen, ghè shen ə zimə di ə fəŋ a nse, kəfɛ'ufɛ'ɛ kə sə fù fa wen a chə. Kə sə nè ali, ku ngə' à wen, to əmò'tə wen. ⁴⁰ Mà tə nsensə ndzìmtəsə bəm wù la vəwenə dzìmtə ə shisə, ali kə to chò vəwenə."

⁴¹ Yesò bwənsə gə' la, "A di'i nòyn byi ghè a ghè ko ki'i byimə a, ma tsi za'a ale vəghəŋ mimbu ghèŋ byimə a?" Ghè gə' ali mù gə' à wi' ayi la, "Vi nè wəyn wù ayi a shə."

⁴² Ghè sə fù dyè nè wen, kəzhwi kə byikə kyi mo'ò wəyn ayi a nse, ali Yesò kəyntə nyè a kəzhwi kə byikə a kyi, kə fù, wəyn ayi to. Ghè mù bwənsə ku wen à ti' wen. ⁴³ No vi'i vətseŋ tsu sə di' nè kaynə kùmə adyò' Nyiŋgòŋ.

Yesò bè gə' kùmə pfx wen

(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Vi'i sə bu kayntə nyè tsèm a Yesò nè, Yesò gə' à ndzìmtəsə bəm wen la, ⁴⁴ "Ghèŋ tu'ò zhətə kənyè a mà kəŋ gə' à ghèŋ. Və a ku Wəyn wi' avu vi'i." ⁴⁵ Vəwenə nko zhə ə ki kənyè a kènkə a ghè ngə'à no fa mpfen byi'ando à sə ndi' ali mu və neli la kə vəwenə a zhə ki. Vəwenə mù sə fəyŋə ə bəm à wen la kənyè kènkə shə'tə la ghè lo?

Yesò zii' kùmə wi' yi a ghè chò ghè tseŋ

(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)

⁴⁶ Kəngùmə kə zìtə a ntintin ndzìmtəsə bəm Yesò byi'i wi' a ndi' kətə à vəwenə a ntintin. ⁴⁷ Yesò ne ki kənyè kyi a vəwenə kwò'tə ə lyè wəyndyə ə tom à wenə a mbyi' ⁴⁸ mù gə' à vəwenə la, "No məndo a ghè tu'mə nè wəyn ghèn à mo a zhi'i, mu ghè tu'məli nè mò. No məndo a ghè tu'mə nè mò nki la ghè tu'mə nè wi' yi a ghè timə mo. Ghèŋ ki la wi' yi a ghè tyetə; di'i bəm a ntintin ghèŋ vətseŋ, à di'i wen a ghè di'i kətə."

No məndo a ghè ko bəyŋə ghèŋ, ghè li kòŋ ghèŋ

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Joyn bwənsə gə' la, "Ti', yès tə yen wi', ghè dzìmtə zhwi byivə à wù a zhi', yès gə' à wen la kə ghè be a mwòm byi'ando ghè ko di' wu mu' fa vəghəŋ a ntintin."

⁵⁰ Yesò gə' à wen la, "Kə ghèŋ bè tàm wen byi'ando wi' yi a ghè ko soynə ghèŋ di' à ghèŋ a shə."

Ntə' Səmalitàn tseŋ tseŋ ə shisə Yesò ando ghè ku'u a Jelusalèm

⁵¹ Ando zhə mbo'sə və ku'sə Yesò a kəŋ, ghè ghə tyim wen əku' a Jelusalèm. ⁵² Ghè tim vi'i la və dyè a mbì a ntə' Səmalitàn ə ba'tə no ghè à wen tsu. ⁵³ Ali vi'i Səmalitàn tyen la vəwenə ko shisə Yesò byi'ando kə ndi' nəmwe'è la ghè nkəŋ dyè tò a Jelusalèm.

⁵⁴ Ndzìmtəsə bəm wen, Jems wenə Joyn ne yen kənyè a kènkə ə gə' la, "Bobo, wu kəŋ la yès ə dzàŋ zhi' fa kəŋ ghè shi'i ə zhwi vəwenə?"

⁵⁵ Ali Yesò fu'tə ə kənkə vəwenə la kə vəwenə à mwòm. ⁵⁶ Yesò wenə ndzìmtəsə bəm wen lù ə dyè a ntə' kədyəŋ.

Kə sə to gho' vi'i dzìmtə Yesò

(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Vəwenə mù sə jè'è dyè a ji, wulim tseŋ vi gə' à Yesò la, "Mà a dzìmtə wù ə dyè no fe a wù dyè."

⁵⁸ Yesò bwənsə gə' à wen la, "Məsòŋnə ki'i bè' vəwenə, mənyin ki'i təlò', tə vəwenə ali Wəyn Wi' ko ki' kəshi ə nyòŋsə kətə kə wen tsu ə zhètə."

⁵⁹ Yesò nè bè gə' à wùtsen la, "Dzìmtə mo."

Ali wi' ayi gə' à wen la, "Bobo, ghəsə mà pfwə ə bvimə ti' ghom mimbu vi ə dzìmtə wù."

⁶⁰ Yesò gə' à wen la, "Ghəsə, vi'i və pfxkəvə bvimə vi'i və pfxkəvə, ali fà wù, wu nshə'tə dyè nè so'gho kùmə so' fòyn Nyiŋgòŋ."

⁶¹ Wùtsen bè gà' la, "Ma dzimtè wù a Bobo, ali ghuse mà dyè ə tonjtə víi wvomə mi."

⁶² Yesò gà' à wen la, "No mendo a ghè gha' shè ə shyè' ə be fu'tə ə ki bàm ghè ko kwé' a so' fòyn Nyìngòŋ."

Yesò tim víi ntim wen njèsèbò a mawum sòmbo

10 A sà ndí' a bàm nyè a venə, Bobo tsu' víi vatsen-və njèsèbò a mawum sòmbo ə tim vawenə, və bò və bò la və dyè a mbì a ntè' satsèm nè a shi a nkàyntə wen ndí' dyè tsu, ² Ghè bè gà' à vawenə la, "Fozhivə dí' no gho' a mə kəŋ ali víi və kəŋvə dí' tò və tyetə. Ghèŋ jìm à Nyìngòŋ a dí' Tì sìm, ghè tim víi shyè', kwé'sè və fù ə kəŋ ə pfwo nè wen və. ³ Ghèŋ dyè. Ghèŋ sà ndyè, ghèŋ kí la ma təmə ghèŋ a nè vunə byisə njè a ntìntìn nyamsə bo. ⁴ Kə ghèŋ à lyè ko kò mbò wafəvə. Kə ghèŋ à lyè gwəsə aghə wù sə tsensə. Kə ghèŋ à lyè zhə ətonjtə wí' a ji. ⁵ Ghèŋ nè dyè kwen no kəbəŋ kə kò, ghèŋ chò mbì əgà' la, 'Nyìngòŋ ku mbwa'mə a ghèŋ vatsèm a kəbəŋ a shè.' ⁶ Wí' sət-sèn ndí' a kəbəŋ ayi a ghè kòŋ mbwa'mə, mbwa'mə ayi à dyè à wen. Wí' sət-sèn faŋ ke ndí', mbwa'mə ayi bwènə vi à ghèŋ. ⁷ Ghèŋ kwen, ghèŋ faŋ tò kəbəŋ ayi ə zhi bè nyə no ghò a və ku à ghèŋ byí'ando wù shyè' dí' kí' lò' wen. Kə ghèŋ à dyàŋtə məbəŋ. ⁸ Ghèŋ nè kwen no ntè' ko və shisə ghèŋ tsu, ghèŋ zhí no ghò a və ku à ghèŋ. ⁹ Ghèŋ kwen a ntè' ayi ə ché' víi və kwa'kə və a və dí' tsu ə shè'tə à vawenə la so' fòyn Nyìngòŋ bo'sə li vawenə. ¹⁰ Ali ghèŋ sət-sèn kwen a ntè', və faŋ ke shisə ghèŋ, ghèŋ fù dyè a nfòsə jisə ə gá' à víi a vyi la, ¹¹ 'Tè kəbyi' kə ntè' ghèŋ a kə ku' à yès aghə yès zhès fà yès aghə ədí' kəchwitə la ngə' faŋli à ghèŋ. Ali ghèŋ kí la so' fòyn Nyìngòŋ bo'sə li à ghèŋ.' ¹² Mà gá' à ghèŋ nəmwe'è la à lu ndí' a kətsi kə nso' Nyìngòŋ, ngə' ndí' à víi ntè' a vyi əcho ando ghè ndí' à víi Sodòm.

(Mat 11.20-24)

¹³ "Ngə' gho' lu ndí' à ghèŋ víi Kòlazin bènə ghèŋ víi Bèsaydà! A tu ndí' la nyè kaynəvə venə a ve nè a ghèŋ là la və nè a víi Tayà nè víi Sidòn, mu tɛ' bwen a vawenə ə ŋwə' kəbə a kəchi bè mo' mənchì ndi dí' la vawenə bwènsə nkwi'tə tətym tə vawenə fà vawenə mbyisə. ¹⁴ A lu ndí' a kətsi kə nso' Nyìngòŋ, ngə' lu ndí' à ghèŋ chò ando ghè lu ndí' à víi Tayà bènə víi Sodòn. ¹⁵ Ando ghèŋ víi Kabanùm tə nkəŋ nku'sə təwen təŋtə a kàŋ lì, və a mo' ghèŋ a zhí' a ghè ko lù mè."

¹⁶ Ghè gá' ali mù gá' à víi ntim vyi la, "No mendo a ghè tyen əzhə ghèŋ mu ghè tyenli əzhə mò. No mendo a ghè tyen mo mu ghè tyenli wí' a ghè timə mo."

Víi vyi njèsèbò a mawum sòmbo bwènə pfwo

¹⁷ Víi vyi njèsèbò a mawum sòmbo njè'è dyè ə bwènə pfwo nè saŋlə ghè mù gá' à Yesò la, "Bobo, tè zhwi byivə tə nzhə fà yès ando yès tə kənkə vawenə à wù a zhi'."

¹⁸ Yesò gá' à vawenə la, "Mà tə yen ando Satan lù fa kàŋ ə faŋ tò nè ghə a ghè mwànə. ¹⁹ Ghèŋ kí la mà kuli adyò' à ghèŋ a ghèŋ zì ghèŋ tú'lə zhusə nè təŋam be

nku kədyò' la ghèŋ to chò víi kəbàyn, ghèŋ no a jisə tsèm, kò no kəfo kə a lyomsə ghèŋ. ²⁰ Ali kə ghèŋ à nsaŋlə la zhwi byivə zhə fà ghèŋ, ghèŋ mbòŋsə saŋlə la və nyo'li təzhi' təŋtə a ŋwà'lə Nyìngòŋ a kàŋ."

(Mat 11.25-27;13.16-17)

²¹ Tò a zhə ayi, kəzhwi kəŋwo'əkə nè Yesò sə saŋlə mù jìm la, "Tí' ghom, Bobo yì a ghè so' o kəŋ bènə nse, mà ku kəzòŋ à wù byí'ando wù lyomtəli nyè venə fà víi a və kwò'tə la vawenə tofə ə ndí' à ndzìŋtə. Nəmwe'è a Tí', à tə kòŋ tò wù ənè alə."

²² Ando Yesò ngə' ali, ghè mù gá' à ndzìmtəsə bàm wen la, "Tí' ghom kuli fo tsèm à mò. Wí' ko zì ghè là kí wí' a wàyn dí' wen a bwen tò tí' wen. Wí' ko zì ghè kí wí' a tí' dí' wen bwen tò wàyn, nè víi vyi a wàyn tsu'li ə dí' tí' wen à vawenə."

²³ Ghè gá' ali mù fu'tə wen wèn ə nyo'tə gá' à ndzìmtəsə bàm wen la, "Mbwa'mə dí' à víi vyi a və yen nyè vyi a ghèŋ yenə. ²⁴ Ma gá' à ghèŋ la, nshè'təsə bènə təfòyntə tò kədəŋ nkoŋli yen nyè vyi a ghèŋ yenə ali kò vawenə là yenə bè kòŋ əzhə nyè vyi a ghèŋ zhə ali kò vawenə là zhə."

Ngəyn kùmə wù Sàmali'tàn jùn

²⁵ Ndi'sə so' tsen timə a kàŋ sə mwòm'sə Yesò ə bèm la, "Ndi'sə, ma nè no ghò ndi kí' bwòŋ yì a ghè ko lu mè lì?"

²⁶ Yesò bwènsə bèm a wen la, "Və nyò' la ghò a ŋwà'lə so' Mosis a? Wù dzàŋ ə zhə la ghò fa tsu a?"

²⁷ Wí' ayi bwènsə la "Wù dí' kòŋ Bobo Nyìngòŋ wù nè tyimə wu no tsèm, nè kəzhwi kyè no kə tsèm, nè kədyò' kyè no kə tsèm nè kwò'tə wu no tsèm, bè kòŋə lèmə wù tò ndəŋndəŋ ando wù kòŋə wenə wu."

²⁸ Yesò gá' à wen la "Wù bwènsəli tò nkàyn. Dyè nè tò ali a wu lu kí' bwòŋ."

²⁹ Ndi'sə so' a ghèn sə mwòm'sə ədí' la kənyè a yì bèm ə dí' kənyè kətiməkə, mù bèm a Yesò la "Lèmə ghom dí' ndo?"

³⁰ Yesò bwènsə gá' la "Wí' nlu fa Jelusalèm sə shí' dyè a Jèlikò, və tsoŋ gha' wen ə tsu'tə ndisə fà wen a wèn, ə ghòm wen ghè sə dí' tò mə pfə. ³¹ Kə fù la pfəm Nyìngòŋ tsen nshí' fa ji ayi ə yen ando wí' ayi nyon, ghè kwò'tə chò fa shə ji tsen yì. ³² Wutsen bè sə nchò tò fa ji ayi, à dí' wù shyè' a ngəŋ Nyìngòŋ mu ghè lù fa ngwà' ngəŋ Levi ə yen ando ghè nyon, ghè bè kwò'tə chò. ³³ Ali wù lo' Sàmali'tàn tsen sə ndyè a jè' fa ji a ghèn, vì fù à wenə a wèn sə kí' kusə nshinsə à wen.

³⁴ Ghè shè shi wen ə zu'tə nè kəfùkə mù kwí' nè basə ndisə ə lyè wen ə ku'sə à wen kwí' nyàm ə dyè nè wen a ngəŋ a víi jè' tsi tsu sə tu'mə nè wen. ³⁵ Tɛ' layn ghè shisə ko fa wen kəmbò ə ku à wí' yì a ghè shyè'è a ngəŋ ayi, ə gá' la 'Tu'mə nè wí' ghèn. Wù sət-sèn kwé'sə tè ghò a kwí' ko a shè, ma nè bwènə vi ə lò' à wù."

³⁶ Yesò gá' myètə mù bèm à ndí'sə so' yì la "A wù a kwò'tə à dí' wí' ko fa ntìntìn víi venə və ta' a ghè ndí' a nè lèmə à wí' ghèn a vətsoŋ gha' là a?"

³⁷ Ghè bwènsə la, "A dí' wí' yì a ghè ndí' kusə nshinsə à wen lì."

Yesò mù gá' à wen la, "Dyè be nè tò ndəŋndəŋ."

Yesò ghayntə Matà wenə Mèli

³⁸ Yesò wenə ndzìmtəsə bàm wen mù sà jè'è dyè ə dyè kwen a ntə' tsen, wùwi tsen dí' tsu a və ndzàŋ nè Matà. Yesò kwen à wen ngəŋ, Matà shisə wen no nkàyn. ³⁹ A ndí' ali Matà kí' lèmə wen tsen a zhi' wen ndí' Mèli. Mèli nvi ŋwə' no mənzhù tsəm a shi Bobo zhətə zí' wen. ⁴⁰ Matà nsə femə nè shyè' ando ghè ng-ho'ò mù vi a Yesò ə gá' la, "Bobo, wù ko yen la lèmə ghom ghəsəli mò mà sà dziŋ nè shyè'è tò mo nyèŋ a? Gà' à wen ghè vi ə gyàmtə mò."

⁴¹ Bobo tonətə wen ə gá' la "Matà, Matà, nyè sà ku ngə' à wù no ghó'ò. ⁴² A dí' tò kənyè kə mù' a və kəŋ. Mèli tsu'li kənyè kə jùŋ kə a kí a və ko zì və be shi fà wen."

Yesò zí' ndi və kí əjìm

(Mat 6.9-13;7.7-11)

11 A ndí' kətsi kətsen kə, Yesò sà jìmə a kəshi kətsen kə. Ando ghè njìmə myètə, ndzìmtə bàm wen tsen ə gá' à wen la, "Bobo, dí'sə yès nè nyè vyi a yès dí' ngá' à a zhə a yès jìmə, ndəŋndəŋ ando Joyn ndí'sə ndzìmtəsə bàm wen."

² Yesò gá' à vəwenə la, "Ghèŋ ne sà njìmə, ghèŋ ə gá' à la:

'Tì',
ne ví' ngho'sə zhi' wu,
ne la so' fòyn wù nvi.

³ Ku yès nè fozhivə no mantsi tsəm

⁴ Lyèsə ku nyè byivə yès

ando yès lyèsə ku no mändo yi a ghè ne mbyi à yès.
Kə a ghəsə la mwòmə vi à yès."

⁵ Ghè bè gá' à vəwenə la, "A dí' ndo à ghèŋ a ntintin a ghè zì ghè lu ə dyè a ngèŋ wùndonŋ wen a ntintin nən-tə'ə ə gá' à wen la, 'Cho' mo nè təghif tə kəbayn tə ta' a Wùndonŋ mò, ⁶ byi'ando wùndonŋ mò tsen a ghè dí' a jè' chò li fà mo a ngèŋ, kò mà lè nkí' kəfo kə zhi kə ə ku à wen.' ⁷ Wùndonŋ wu ayi mù yi bwənsə fa tyi ngèŋ la, 'Kə be zhuŋsə mo, Mà shwinəli ngèŋ ghom yowù vunə vwomə nyòŋmə, mà zì kò ma bè lù əku kəfo à wù,' ⁸ Wù a nè ale? Mà shè'tə à ghèŋ la, ghè sàtsən faŋ ke lù ə ku kəfo à wù ando ghèŋ wen dí' ví' ndoŋsə, ghè à lù ə ku tē ghò tsen à wù a wu kəŋ, byi'ando kətə kyè ko dí' wù bəmè tò bəmè. ⁹ Ma sà shè'tə à ghèŋ la, ghèŋ bəm a və ne ku à ghèŋ, ə kəŋ a ghèŋ ne yen bè kùmtə ngèŋ a və ne bò' a ghèŋ. ¹⁰ Byi' no ndò a ghè bəm, və a ku à wen, no ndò a ghè kəŋ, ghè à yen, à be kùmtə no ndò kùmtə chù ngèŋ və à bo' à wen. ¹¹ A dí' tí' wəyn ko a ghèŋ a ntintin a ghè zì ghè ku zhù a wəyn, a zhə a ghè bəmè shù a? ¹² Adí' wí' ko a ghè zì ghè ku əŋam à wəyn a zhə a ghè bəmè wum a? ¹³ A zhə a ghèŋ ví' nè nyè byivə, zì ghèŋ kí əku fo jùŋ və à vunə vəŋə, no Tì' ghèŋ a ghè dí' a kəŋ ne faŋ ale ke ku Kəzhwi kəŋwo'kə à ví' vyi à və bəmè à wen a?"

Yesò gá' kùmè fòyn zhwi byivə

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ A sà ndí' kətsi kətsenkə Yesò sà dzìmə kəzhwi kə byikə fà wí' a wèn a kə nè ghè sà dí' jì. Ando ghè dzìmə, kəzhwi kə byi kə a kyi kə fù no zhə kò wí' ayi zitə sà gá' à. Nòyn ví' a və ndí' tsu sà dí' nè kàynə. ¹⁵ Ali vəwenə və tsenəvə sà gá' à la, "Ghè dzìmə zhwi byivə a kədyò' Belzibùl, fòyn zhwi byivə."

¹⁶ Ví' vətsen və tò nòyn ayi sà kəŋ jì əku'sə gha' Yesò fa tsu mù gá' à Yesò la ghè nè kənyè kə kaynə kətsenkə a nè kəchətə ədí' la kədyò' kə wen kə lù fa Nyìngòŋ. ¹⁷ Yesò kí təkwo'tə tə vəwenə ə gá' à vəwenə la, "A dí' tē ví' lo' kò a vəwenə kí' kəngəsə, lo' ayi à faŋ. Ngwa'a ngèŋ ko a ghè ko tsi a chù mù', ghè a saykə. ¹⁸ Satan lè sàtsən mù sòyn wenə wen, mu kə dí' la ghè ko bè kí' adyò' a kətə fo vyi a ghè so'ò li. Mà gá' à ali byi'ando ghèŋ gá' à la mà dzìmə zhwi byivə nè kədyò' a ku Belzibùl. ¹⁹ Mà lè sàtsən dzìmə zhwi byivə nè adyò' mu a ku Belzibùl, ghèŋ à gá' la ví' vəŋə dzìmə zhwi a vyi nè adyò' ndo? A ne dí' tò ví' vəŋə la ghèŋ wamə wamə mu ghèŋ gá' à nəmwe'è lo. ²⁰ A kù Nyìngòŋ ku adyò' la mà dzìmə zhwi byivə a venə. Kə lì dí' la so' fòyn Nyìngòŋ vi li à ghèŋ.

²¹ "Zhə a wù kədyò' ba'tə fo ghòŋ wen sà tsìŋ kəbəŋ kə wen, fo wen bwòŋ fa avu vətsoŋə. ²² Wù kədyò' tsen sàtsən vi to chò wen, sòyn əzhi wen, ghè à boŋtə fo ghòŋ wen a ghè yi zhə'tə tsu bo'sə nè fo a ghè a tsoŋ ghè dyè gətə a ngwa' wen.

²³ "No mändo a ghè ko dí' bəmə mù' yo wen mu ghè lì soynə mò. No mändò a ghè ko gyàmtə mò əpfətə ví' Nyìngòŋ mu ghè lì sàsə sàsə.

(Mat 12.43-45)

Məbwènə vi kəzhwi kəbyikə

²⁴ "A ndí' a zhə a kəzhwi kə byikə fù fa wí' a wen, kə sà jè'è kə'a fa nse zim no tsəm, kəŋ kəshi əzhətə tsu, ne dí' ke yen, kə gá' à la, 'Ma bwènə dyè tò a ngèŋ yi a mà tē fù fa tsu li.' ²⁵ Kə nè gá' à li kə mù bwènə dyè a ngèŋ ayi yen la və nè zhyèsə li shítə ba'tə fo ayi a tin, ²⁶ kə mù bwènə dyè vi nè zhwi byivə tsen sòmbo, və fwəyn-sə chò kəwenkə, zhwi a vi mu vi sà tsi a tí ngèŋ a yi. A zhə a yi wí' ayi sà fwəynsə chò to ndo ghè tē ndí' fa mbì."

Yesò dí'sə byi' sanjə nəmwe'è

²⁷ A ndí' tò ndo Yesò ngá' à mwetə ənyè a venə, wùwi tsen fa nòyn a yi zimə gá' la, "Mbwa'mə dí' a wùwi yi a ghè tē bwi wù be nyòŋsə wu!"

²⁸ Yesò bwənsə la, "Mbwa'mə bòŋsə dí' a ví' vyi a və zhə kənyè kə Nyìngòŋ be nè tò ndo kə gá' a!"

Ví' bəmə yenə nchwi

(Mat 12.38-42)

²⁹ Təndòyn tē ví' nè sà vi ghó'ò a mbyi nè Yesò, ghè gá' la, "Kəlyiŋ kenkə dí' tò no kəlyiŋ kə byikə. Kə kəŋə yen nchwi fa mo ali ma ko dí' nchwi tsen a wen cho

nchwi Jonà. ³⁰ Wàyn Wí' ne boŋ dí' nchwi a kalyəŋ kənkə ndəŋndəŋ tò ando Jonà ndí' nchwi a víi' Nenivè. ³¹ A lu ndí' a kətsi kə nso' Nyìngòŋ, wí' fòyn, a ghè so' shè lo' teyn lu timə ə ghàm víi' kalyəŋ kə luwèn byi'ando ghè nlu fà wen lo' ə jè'è kəghaf mimbu əvi zhətə zí' tof fòyn Sòlomùyn. Ali, wí' dí' a shè luwen, a ghè cho Sòlomùyn. ³² A be lu ndí' a kətsi nso' Nyìngòŋ, víi' Nenivè be timə ə ghàm ghèŋ byi'ando vəwenə nzhətəli zí' Jonà ə kwitə tətym tə vəwenə fa vəwenə mbyisə ə ghəsə ntsinə byi' vəwenə. Wí' dí' a shè luwen a ghè cho Jonà."

(Mat 5.15;6.22-23)

³³ Yesò be gá' à vəwenə la, "Wí' ko zì ghè dyàyn kənkà'tə ə lyòm'tə kò chí'tə nè nkyè. Ghè dí' dyàyn ə tom a kəshi kə ŋəŋtəkə ndi no ndo a ghè kwenə ghè yen əbayn yi. ³⁴ Ashi wù dí' kənkà'tə kə wen. Ashi wù sətisen ndí' a nkàyn, wenə wu no tsəm sə bayn. Ali ashí wu sətisen byif, wenə wu no tsəm à ndí' a nfinə. ³⁵ Ghèŋ ntù'mə la kə bayn yi a ghèŋ kí'i li à kə'kə ndí' nfinə. ³⁶ Wenə wu tsəm sətisen nkí'i bayn kò kəshi kə fenə kə lə ndí' tsu, ghè a baynə no tsəm ando kənkà'tə kə baynə à wù a wèn nè baynə yi no tsəm."

Yesò ghàm víi' Faləsi nè ndí'səsə təsò'

(Mat 23.1-36;Mak 12.38-40)

³⁷ Ando Yesò ngà'à myetə, wù Faləsi tsen dzàŋ wen la ghè vi ə zhi à wen kəbəŋ. Ghè kwèn ŋwə' a kəshi əzhi. ³⁸ Wù Faləsi ayi sə dí' nè kàynə yen la Yesò zhi kènla ghè shəli avu. ³⁹ Bobo mù gá' à wen la, "Ghèŋ víi' Faləsi, ghèŋ lyi kan vəŋə nè ndoŋ seŋsə, ghèŋ tu' shè tò dzemə shisə, ali tətym təŋtə dí' mu tə lwinli tò nè nkùf nè nyè byivə tsen və. ⁴⁰ Ghèŋ dí' ngu fo! Ghèŋ kwò'tə la Nyìngòŋ nshitə tò dzəm kò ghè lə shitə tin mu? ⁴¹ Ghèŋ nè mbòŋsə ku fo a ghèŋ kí'i à víi' kəfem ndi no məghò ne ndí' layn a ghèŋ.

⁴² "Ngə' gho' o dí' a ghèŋ, víi' Faləsi, byi'ando ghèŋ lyè fo tətym, ghèŋ gətə shi wum, ə ku kəshi kə mù' a Nyìngòŋ, ali kò ghèŋ lə nè nyè a timə və a víi' vətisen və, a Nyìngòŋ kòŋə. Ghèŋ yi ndí' nwè nyè a venə, kò ghèŋ lə chasə tsen və.

⁴³ "Ngə' gho' o dí' a ghèŋ, víi' Faləsi, byi'ando ghèŋ kòŋ dyè a lo' ntsentə, Nyìngòŋ ə ku' ŋwə'mə tò ambì, bè fù a woŋ ə kòŋ la víi' nyiŋ vi toŋtə ghèŋ. ⁴⁴ Ngə' gho' o dí' a ghèŋ vyi a ghèŋ dí'i tsu kò vè le chətə, víi' sə jè'è a yi tə kò vəwenə lə nkí."

⁴⁵ Ndí'sə so' tsen gá' à Yesò la, "Ndí'sə, wù ga'a nyè vènə alə, telə yès."

⁴⁶ Yesò gá' à vəwenə la, "Ngə' gho' o bè ghèŋ, ndí'səsə təsò', byi' ando ghèŋ nè la víi' byè'è kəbyè'è a kə dí'i chò vəwenə kò lə kòŋə əgyàmtə vəwenə. ⁴⁷ Ngə' gho' o dí' a ghèŋ vyi a ghèŋ bwòmə təsè tə jùŋtə tə nshè'tə sə gho'kə sə shì a vətí'i vəŋə nlu zhwilə. ⁴⁸ Ghèŋ dí'i la ghèŋ tomsə kənyè a vətí'i vəŋə nlu nè byi' ando vəwenə nlu zhwilə nshè'tə a shì, ghèŋ sə bwòmə təsè tə vəwenə. ⁴⁹ Byi' la, wí' yi a və dzàŋ la, 'Tof Nyìngòŋ' ngà'a la, 'Ma ne tim nshè'tə sə gho'kəsə nè víi' ntim à vəwenə, à vəwenə a zhwilə vətsevə, be tsu' aghə və tsen və. ⁵⁰ Byi' víi' kalyiŋ kenkə lə shè'tə chə vəwenə

kùmə mənlyuŋ mə nshè'tə sènsə no sətsem a və zhwi li, əzìtə fa nsè, ⁵¹ ə zìtə fa Abèl əku' za'a à Zakaliya a və nlu zhwilə vəwenə əlù fa kəshi kə ŋwò'əkə əza'a kəbəŋ kə kəku a ngəŋ Nyìngòŋ. Ma gá' à ghèŋ nəmww'è la kəlyiŋ kənkə lə shè'tə chə vəwenə byi' víi' a venə no vətsem.

⁵² "Ngə' gho' o dí' a ghèŋ ndí'səsə təsò', byi' ando ghèŋ lyòm'təli kənzàs a kə bò'ò chə ngəŋ tof, no nkàyntə ghèŋ ko kwen tsu, bè sə tàmə víi' vyi a və kəŋ əkwen a ngəŋ tof a ghèn."

⁵³ Ando Yesò nlu fa ngəŋ ayi, ndí'səsə təsò' nè víi' Faləsi sə gá' lə byi' wen, bəmtə ngwà'a nyè a wen, ⁵⁴ ku'sə ətam ətsò' wen tsu no kənyè kə shwè kə kò a ghè ne gá'.

Pfantə byi' kəwam

(Mat 10.26-27)

12 A ndí' ando Yesò ngà'à nyè venə, víi' tsentə a nkamsə a nkamsə ghè zìtə mù sə gá' à ndzìmtəsə bəm wen la, "Ghèŋ ntù'mə kùmə víi' Faləsi venə a vəwenə dí'i la vəwenə dí'i víi' Nyìngòŋ ali kò a ndí' fa vəwenə tətym. ² Ghèŋ kí la no kəfo kə ko dí' a və chí'tə a və lu faŋ kə bò' a ndayn, kò ndí' la kənyè kə dí' a və lyòm'tə a kə lu faŋ ke və kí. ³ No ghò a ghèŋ nyo'tə gá' à luwen lu fù a ndayn, və be dzàŋ no məghò a ghèŋ nyo'tə tsəmtə gá' à woŋ.

Yesò shè'tə wí' a və dí' fàyn wen

(Mat 10.28-31)

⁴ "Mà gá' à ghèŋ a ndoŋ shomsə la, kə ghèŋ à fàyn víi' vyi a və zì və zhwi tò kətso' kə wèn wí', ali kò nkí' la vəwenə bè kí' kənyè kə tsen kə be nè fa bəm tsu. ⁵ Ma shè'tə wí' à ghèŋ a ghèŋ dí'i fàyn. Ghèŋ dí'i bòŋsə fàynə tò Nyìngòŋ a ghè kí'i kədyò' əzhwi ghèŋ, bè kí' kədyò' wye ghèŋ a kəshi kə zhi'. Ma gá' à ghèŋ no nəmww'è la ghèŋ fàyn tò wen!

⁶ "Ga'a kò və ba'lə mändzòndzò tayn tò flank məwum bò ali kènla Nyìngòŋ zì ghè lyèsə no fəmu'. ⁷ Nyiŋsə kətə ghèŋ no sətsem dí' mu, Nyìngòŋ taŋtəli. Kə la dí' la ghèŋ ko kí' ə nè fàynə kəfo byi' ando ghèŋ ku'mə chò məkwalò', mə gho' o tò alə.

(Mat 10.32-33;12.32;10.19-20)

⁸ "Mà sə gá' à ghèŋ la, no məndo sə tsen dí' ashí víi' la ghè dí' wù ghom, Wàyn Wí' lu boŋ byimə ashí ntsiŋsə Nyìngòŋ la ghè dí' wù wen. ⁹ No məndo a ghè sətisen tensə ghè ko dí' wù ghom ashí víi', Wàyn Wí' be lù boŋ mò wen ashí ntsiŋsə Nyìngòŋ.

¹⁰ "Nyìngòŋ lu lyèsə ku no məndo yi a ghè gá' à kənyè kə byikə kùmə Wàyn Wí', ali kò ndí' la ghè a lyèsə ku wí' a ghè gá' à kənyè kə byikə kumə Kəzhwi kə ŋwo'kə.

¹¹ "Və sətisen gha' ghèŋ ə dyè nè ghèŋ ashí víi' a və so' o nso' a ngəŋ ntsentə, kò ashí tətə lo', kə ghèŋ nè kayntə la ghèŋ a gá' la ghè ndi shisə tə wen təŋtə fa kənyè lo, ¹² byi' ando Kəzhwi kəŋwo'kə a shè'tə kənyè a ghèŋ a zhə ayi ghèŋ dí'i gá'."

Ngàyn kumə kəndzɪntə kə wu ghó'o

¹³ Wútsen fa ntintin nõyn ayi gá' à Yesò la, "Ndi'sà, gá' à lèmə ghom la ghè gətè fo vyi a tí' yes tə mo'tə à yès, ə ku vwomə."

¹⁴ Yesò gá' à wen la, "La mbvò'ò wì', à tə tsu' ndo mò la mà timə a ghèn ntintin ndí' wù so' nso' kò wùgè a?"

¹⁵ Ghè bè dyè a mbi əgà' à nõyn ayi la, "Ghèn ə ntù'mə kumə kənbənbənbə byi' ando ntsinè ko dí' tò byi' fo ghó'və vyi a ghè kí'i, kòng ghè nkí'i ghó' no tə ale."

¹⁶ Yesò mù mò ngàyn ghèn a vəwenə la, "Wù ghó'o tsen nìù sà kí' sim mu fozhivə kə'li tsu no a nkàyn, ¹⁷ ghè sə kwò'tè tò wen a tyimə la, 'Ma lə nè alə nè fozhivə venə a kò ndí' la kəshi kə ghəkə dí' a?' ¹⁸ Ghè mù gá' à wen tyim la, 'Ma kili kənyè a ma nè. Ma sò'tə təkəŋ tyomtə ə bwom tə ghó'kətə ando ma ghə fozhivə bènə no məghò ghom tsu ¹⁹ mu gá' à mò ngèn kətə la, a bòn kətə, wù sə kí' fo jùŋvə ə wù a zhi no ng-wə'sə alə, ntsi nè à dəŋə, zhi,nyə be sanlè.' ²⁰ Ali Nyìngòn gá' à wen la, 'Kəndzɪntə kə kəfo kətsenkə, wù a pɸə tò nətə'li layn. Wu le a pɸə à lyè ndò fo venə a wù tə ghə à wù ngəŋ lə a?"

²¹ Yesò mù gá' à myetə la, "A lè ndo kə dí'i à ví'i vyi a və ghə ghó'o vəwenə à vəwenə ngəŋ ali kò vəwenə lə kwə' ashì Nyìngòn."

Ghə cho'sə wu à Nyìngòn

(Mat 6.25-34)

²² Yesò mù gá' à ndzɪmtəsə bəm wen la, "A lè kənyè a kə nè mà sə gá' à ghèn la kə ghèn à kayntə mbyi kùmə ntsinè ghèn. Kə wì' fa ghèn à kayntə mbyi la ghè nè zhi ghò lo, kò la ghè ne mo' gho a yì a wen lo. ²³ Ntsinè wì' cho fozhivə, è wen wì' cho ndisə. ²⁴ Ghèn lyeli ŋoŋò a. Vəwenə ko lə wye fo ko vəwenə lə mpfi, a vəwenə kò kí' alo' ghə fo kò təkəŋ əsəŋ kəfo tsu ali, Nyìngòn zhisə vəwenə. No nkàyntə ghèn ko yen la ghèn ku'mə cho mənyn a? ²⁵ A lè dí' no ndò fà ghèn a ntintin a ghè zì ghè kwə'sə ngə'sə wen a mbyi fambwo ghè kaynə mbyi a? ²⁶ A zhə a ghèn zì kò ghèn lə nè fənyətə a nè fenfə byi' ghò a ghèn kaynə mbyi kùmə tsenəvə a? ²⁷ Ghèn lye li ando dzudzu to' kwi ku'u. Vəwenə ko shyè'è kò vəwenə lə tasə ndisə əmo'. Ma gá' à ghèn la, no tə fòyn Sòlomùyn nè ghó' yì a ghè nkí' no tsəm ko nzi ghè laf nè ndisə a sə bònə za'a nè kədzudzu kə mù fa ntintin dzudzu a venə ²⁸ Nyìngòn à sətсен nlafə agəŋ a dí'i na ghenə no nkàyn a tɸə dí' layn və tyom ə nyù' ghè à lafsə ghèn no alə. Byimə ghènə bwa' no ghò alə a?"

²⁹ "Kə ghèn zhuŋsə təwen təŋtə kwò'tè la ghèn nè zhi gho kò nyə gho lo. ³⁰ A nyìŋə ví'i mbyi fa bəm fo na venə, ali Tì' ghèn kí' la ghèn kəŋ wen və. ³¹ Ghèn bònə tsi tò nè ví'i a və dí'i a tyi so' Nyìngòn ndi ghè ku kwə'sə fo na venə à ghèn.

(Mat 6.19-21)

³² "Kə ghèn à fwaynə, ando nõynə ghèn tyetə, byi' ando Tì' ghèn Nyìngòn kòŋ lí əku so' fòyn wen à ghèn. ³³ Ghèn ba'lə fo vəŋə no tsəm əku ko yì à ví'i kəfem. Ghèn shìtə mbò vəŋə a və zì kò və lu byif ndi və wye

ghó'o yì a wì' zì kò ghè lu zhi myetə ə ghə a ghèn a kəŋ, a kəshi a və zì kò və lu fəftə, by'ie tsoŋ zì kò ghè lu za'a tsu, ko ndí' la mbèmbè zì və lə za'a tsu əpfi' byibə. ³⁴ Tyim wì' dí' no məzhə tsəm tò kəshi a ghó'o wen dí' tsu."

Ndzɪmtəsə bəm Yesò sə dí'i ntsi kə'ə wen

³⁵ Yesò be gá' à ndzɪmtəsə bəm wen la, "Ghèn shətə təwen təŋtə ə kə'tè no ghò a ghè vè, ghèn tamə ndisə səŋsə no nkayn bè dyəyn nka'tə vəŋə ə bvətə. ³⁶ Tò nè ví'i shyè' a və kə'tə ti shyè' vəwenə la ghè bwènə pfwo fa kəshi kə lam ndi vəwenə bò'ò chù ngəŋ a wen no zhə kò a ghè vè ə kùmtə. ³⁷ Ti shyè' sətсен bwənə pfwo kwetə ví'i shyè' wen bu sàŋlə sə dí' à vəwenə. Ma gá' a ghèn la no nkàyntə wen à nè la vəwenə ŋwə' a kəshi kə kəzhi, ghè shìtə wenə wen ə chòsə fozhivə à vəwenə. ³⁸ Ghè sətсен vi no a ntintin nətə' kò a tɸə layn ghè, ə yen vəwenə bu kə'ə, sàŋlə ghó'ghə sə dí' à vəwenə! ³⁹ Ghèn kí' la, ti ngəŋ tu nkí' zhə a tsòŋ a vè à wen a ngəŋ, mu ghè ko zì ghè mo'tə la ghè vè ə kwa' ngəŋ wen. ⁴⁰ Nkàyntə ghèn dí'i sə ŋwə' no a zhə kò, kə'tè tò ali byi' ando Wəyn Wì' lu bwènə vi a zhə, a ghèn ko kwò'tè la ghè zì ə ghè vi tsu."

(Mat 24.45-51)

⁴¹ Bitə bəm à Yesò la, "Bobo, wù mò ngàyn ghèn tò a yès mu, wù mò a ví'i və tsəm a?"

⁴² Bobo bwənsə la, "Wù shyè' yì a ghè zhəmə ti shyè' wen dí' wì' ko? A dí' wì' yì a ti shyè' dí'i sə ndyè a jè', ghè ghə wen a mbi, ə ku kədyò' a wen ndi ghè ntù'mə nè ngəŋ wen be ku fozhivə a ví'i shyè' vətсен vyi a zhə a zhə kwə'ə. ⁴³ Wù shyè' ayi nè ghè sə dí' nè sanlə ghè a zhə a ti shyè' wen sə bwənə ví, ghè nè tò kənyè kyì a ghè tə gá' li. ⁴⁴ Mà gá' à ghèn nəmwe'è la, kə sətсен cho ali, ti shyè' ayi à ghə wen la ghè ntu'mə nè fo wen no tsəm. ⁴⁵ Ali wù shyè' a ghèn sətсен ŋwə' ə kwò'tè tò fa wen a ngəŋ la, ti shyè' a tən mimbu bwənə pfwo, mu zitə əghòm ví'i shyè', vətсен və vyi, lyəmə nè kyì, zhi be nyə malyə' bomə, ⁴⁶ Tì shyè' wen lu bwənə pfwo a kətsi kətsenkə, a zhə a ghè ko tə kwò'tè la ghè zì ghè bwənə ví tsu, əku ngə' a wen nànto bè ghə wen a nõyn ví'i vyi a və ko byimə à Nyìngòn.

⁴⁷ "Wù shyè' sətсен kí' kənyè kí' a ti shyè' wen kəŋ la ghè nè, fəŋ ke shìtə wen wenə ənè, və a ghòm wen no nànto. ⁴⁸ Ali yì a ghè ko kí' kənyè a ti shyè' wen kəŋ, sətсен nè kənyè a və yì ndí' ghòm wen tsu, kò və a ghòm wen nànto. No məndo a və sətсен ku fo ghó'və a wen, mu və be a nkəŋ tò kə ghó' fa wen. Və sətсен cho' a no məndo chò, və ne a kəŋ bwènə shi fà wen a ncho'."

Yesò vi nè kəngəsə kə

(Mat 10.34-36)

⁴⁹ Yesò gá' à ndzɪmtəsə bəm wen la, "Ma tə vè adisə zhi' a ntintin ví'i, shi ku la ghè sə bolə a! ⁵⁰ Ma kí'i shi àmù a və dí' ku à mò a mbi kənyè a ken sə zhuŋsə mò ma sə jìmə la kə vè chò! ⁵¹ Ghèn kwò'tè la mà tə vè a mbyi a shè əvi nè la ví'i ndí' nè mbwa'mə mu, Kə ko dí' ali. Mà tə bònə vè nè kəngəsə kə. ⁵² Əzitə fa luwen, ng-wa' a ngəŋ a ghè kí' ví'i tsu və tayn nè gəsə, ví'i və tə'

soynə vi'i və bə, vi'i və bə soynə vi'i və ta'. ⁵³ Vəwenə nə gəsə, və ti' soynə vunə lyəmə vəwenə, vunə lyəmə soynə vət'i' və vəwenə, vəmpfi soynə wenə vunə kyì, vunə kyì soynə wenə vəmpfi və vəwenə, vəmpfi və lim soynə kyì vunə, kyì vunə soynə vəmpfi və lim."

Əyən ə ki zħə

(Mat 16.2-3)

⁵⁴ Yesò be mù gə' à vi'i vətsem la, "Ghəñ yenə mbo'sə fə ku' fa shə a chəzħə nə shwe tsu, no zħə kò, ghəñ gə' à la ghə ne vi, ghə bè nè vi tò ali, ⁵⁵ A bè nè ndi' a zħə a ghəñ zħə fwof fə fa shə teyn, no zħə kò, ghəñ gə' à la kətyum kə a ndi', kə be sə di' tò ali. ⁵⁶ Ghəñ vi'i kəwam! Ghəñ ki fə timə ə ki kəbəñ, ə shə'tə kənyə a kə a lyè kəshi, kə be lyè kəshi tò ali. Byi'i ghò a ghəñ yenə nyə a Nyìngòñ nè luwen kò ghəñ lu nkì a?"

(Mat 5.25-26)

⁵⁷ "Byi'i ghò a ghəñ yenə kò ghəñ lu ki fə ghəñ ngəñsə kənyə kə timə kə ənə a? ⁵⁸ Wi' sətsem lyè ə dyè nè wù a kəbò' kə nso', wu tanjə la wù tsu'tə kənyə akyi ghə wen ghəñ bù bu a jì ndi la kə ghə a lyè wù dyè ashì wù so' nso'sə a ghə a so' o wù ə ku wù à wi' yi a ghə shwin vi'i a nfiñ ə ghə wye wù a ngəñ nfiñ. ⁵⁹ Mə gə' à wù la, kə sətsem chò ali, wù fañ tò a ngəñ nfiñ ayi əza'a fa tə' a wù a myetə lə' nju wù no tsəm."

Ghəñ kwitə fa ghəñ nyə byivə

13 A ndi' a zħə ayi, vi'i vətsem və gə' à Yesò kùmə vi'i Galilì vətseñvə a Balèt nlù zħwilə ə fiñ mənlyuñ mə vəwenə nə fo kəku a vəwenə ando vəwenə mò Nyìngòñ. ² Yesò bwənsə bèm à vəwenə la, "Ghəñ kwò'tə la ngə' ghèn nkwetə vi'i Galilì na venə fambwo vəwenə ndi' vi'i nè nyə byivə chò vətsem və mu? ³ Mə shə'tə à ghəñ la kə ko di' ali no fa mpfen, ghəñ fañ kə kwitə tətyim təñtə fa nyə byivə, ghəñ vətsem lù lè tò ndəñndəñ. ⁴ Ghəñ be kwò'tə kənyə kì a kə nlù fə nè vi'i Silom vyi njəsə fwomə. Ngəñ ngu'sə yi a vəwenə nlù sə bwomə, ghə dyef ku' no alə, nlù fəñ ə zħwilə vəwenə no vətsem. Ghəñ kwò'tə la vəwenə nlù nè mbyisə sə chò sə vi'i no vətsem a və ndi'i a Jelusalèm mu? ⁵ Kə ko di' ali no fa mpfen, ali mə gə' à ghəñ la, ghəñ sətsem fañ kə kwitə tətyim təñtə fa ghəñ nyə byivə, ghəñ vətsem be lə lè tò ndəñndəñ."

Ngəyn kəbvəm a fə nko nkumə ashì

⁶ Yesò mù mò ngəyn ghèn à vəwenə la, "Wütseñ nk'i' fəko' fə kəbvəm a ghə wəyn a wen sim. Ghə nlu dyè tò məzħə tsəm ə lye la fə kumə ashì lo, ali kò ghə lə n-yenə ashì tsu no fa mpfen. ⁷ Ghə mù gə' à wù ə shyè' sim wen la, 'A shi ngə'sə ta' a ma vi to vi a tyi fəko' ashè ali kenla mə yenə no shi à yi kətə. Bvə'à mò' a nsè. Byi'i gho a fə byisə kəshi kə nsè ken kə tò kədyəñ a?' ⁸ Wù shyè' sim ayi bwənsə la, 'Ti', be ghəsə fə wen fə tò ali a ngwə' ghèn, mə jə'ù kə' nè tyi yi ə wye fəmbvañ tsu. ⁹ Ashi sətsem kumə tsu a ngwə' fi mu kə li bonji, à sətsem fə fañ kə kumə, və mu bva'à ma'à."

Yesò chə' wùwi a ghə nğəñlə tò nse a kətsi kəzhətə və Jus

¹⁰ A ndi' a kətsi kəzhətə kə kətsen kə Yesò kwen a ngəñ ntsentə sə di'sə vi'i tsu. ¹¹ Wùwi tseñ ndi' tsu a ghə nk'i' kəzhwi mu kə neli ghə sə kwa'a tyi ngə'sə njəsə fwomə, ghə giməli fañ kò ndi' la ghə zì ghə jè' ati ati. ¹² Andi' a zħə a Yesò n-yenə wen, ghə dzəñ wen, ghə fə vi. Ghə gə' à wen la, "Wùwi, wù toli fa wu a kwa'a mbò." Yesò na'sə kəvu kə wen ə kum wen, tò a zħə ayi, ghə timə sə jè'è dyè tò ati ati ku'sə dyè nè Nyìngòñ.

¹⁴ Ali kətə kə ngəñ ntsentə a kyì sə fwisə tin fambwo Yesò nchə' wi' a kətsi kəzhətə kə vəwenə mù gə' à vi'i la, "Mətsi mə shyè' di'i ntəfə a woñ mpfen, ghəñ a kətsi kəzhətə kə."

¹⁵ Bobo bwənsə gə' la, "Ghəñ vi'i kə wamə venə! Wi' di' a ghəñ a ntintin a ghə lù a kətsi kəzhətə kə, ghə ghəsə ke zas nyəm wen fa mbəyn ə dyè nè wen ku mu à wen a? ¹⁶ Ghəñ yen wùwi ghèn a ghə lù fa ngwə'a ngəñ Ablaham mu Satan kw'i'li ghañtə wen ke zaytə wen a kətsi kəzhətə kə a?" ¹⁷ Ando ghə ngə' à ali vi'i kəbəyn wen no vətsem sə di'i. Ngə'o vi'i tsu sə sañlə kùmə nyə kəynə vyi və tsəm a ghə nè.

Ngəynsə kùmə fòyn Nyìngòñ

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Yesò ə mù bèm à vəwenə la, "So' fòyn Nyìngòñ di' tò nə ghò? Mə lè zì mə shə' wen ghə no nə gho? ¹⁹ Ghə di' tò nə fəshitə ngwə'à fəko' fə tseñfə a və dzəñ nə mostəd a wi' wè fə lù kwi ku' sə di' fəko', mənynin mù sə vi bwòmə təlò' tə vəwenə a yi tətam."

(Mat 13.33)

²⁰ Yesò bè bwənsə bèm la, "Mə le zì ma be shə' so' fòyn Nyìngòñ no nə ghò? ²¹ Ghə di' tò nə fəshixə fə məkalə a wùwi tseñ fiñ a kəbayn kəbvə kə no kə gho sə fiñə əza'a fa zħə a kəbayn a kì no kə tsəm a ku'mə."

A lu kwen ndo a kəshi kə fòyn Nyìngòñ

(Mat 7.13-14,21-23)

²² Yesò mù sə chò dyè a Jelusalèm, fa ntə' a ntə', zii' dyè nè vi'i. ²³ Wütseñ bèm à wen la, "Bobo, vi'i vyi a və lu bwənsə li və di' tò və tyetə mu?" Yesò bwənsə gə' à vəwenə la, ²⁴ "Ghəñ mwòm sə no nə kədyò' ə cho fa chə ngəñ a ghə fa'sə ə kwen a kəshi kə fòyn Nyìngòñ. Ghəñ ki la vi'i no və gho'o lu nkəñ kwen fa tsu ali kə to gho'o vəwenə. ²⁵ Zħə lu kwə', ti ngəñ lu shwin chə ngəñ, ghəñ timə ə fəñ a kəbəñ ə kùmtə, gə' à la, 'Bobo, bo'o chə ngəñ à yès,' Ghə bwənsə gə' à ghəñ la, 'Ma ko kì kəshi a ghəñ lu fa tsu.' ²⁶ Ghəñ mu zitə ə gə' à la, 'Vəghəñ nzhi nyə a mù'ù, wu bè di'sə à yes a ntə'sə.' ²⁷ Ali ghə bè gə' tò la, 'Ma gə' à ghəñ nəmwè'è la, ma ko kì kəshi a ghəñ lù fa tsu. Ghəñ lu fə mò a chə ngəñ, ghəñ vi'i nè nyə byivə venə!' ²⁸ Ghəñ lu yen Ablaham nə Izik nè Jàkob bènə nshə'tə sə gho'kə sə no sətsem a kəshi kə fòyn Nyìngòñ ghəñ mu lyuñlə di, be pfi'i asoñ ghəñə mù və shwinəli chə ghəñ ə mə'ə ghəñ a kəbəñ. ²⁹ Vi'i lu nfə vi fa təshə tə mbyi tən no tətsem ə nyə'ə a kəshi kə zħikə a kəshi kə fòyn Nyìngòñ. ³⁰ Mə sə gə' à a

ghèn la, à lu ndi' a tɛ' ayi, vi'i vyi a vøwenə di'i a bəm luwen, lu ndi' a mbì, ə vyi a vø di' a mbì luwen, lu ndi' a bəm."

Yesò sə kusə nshinsə à vi'i Jelusalèm
(Mat 23.37-39)

³¹ Tò a zhɛ ayi, vi'i Faləsi vøtsen vø vi yen Yesò ə gə' à wen la, "Wù di'i lù fa shè ə dyè a kəshi kə kədyàŋ byi' ando fòyn Helòd sə kəŋ ne zhwi wù."

³² Ghè gə' à vøwenə la, "Ghèn dyè ə shè'tə à fən-sòŋnə à fifə la, 'Mà dzimə zhwi byivə bè chɛ' vi'i layn əku' za'a fa bo'òngəŋ. A lu ndi' a mətisi ta', mà mu myètə shwè'è ghomə.'" ³³ Yesò bè mù gə' à vi'i la, "Ando di' alə, mà di'i dyè tò nè mbì layn nè bo'òngəŋ, bènə bo'òngəŋ tsen yi, ndi za'a a Jelusalèm byi' ando vø di'i zhwi nshè'tə ghò'o tò Jelusalèm.

³⁴ "Wome, ghèn vi'i Jelusalèm ghèn zhwilə nshè'təsə ghò'kə sə, temlə zhwilə vi'i ntim vyi a Nyìngòŋ ntimə a ghèn! Ma mwòm səli tò a ghayn a ghayn əpfütə ghèn ando mpfi mbvə lə pfütə vunə wen tyi təvò, ali kò ghèn lə mo'tə la ma ne! ³⁵ Luwen Nyìngòŋ kyəməli ntè' ghèn. Ma gə' à ghèn la ghèn ko be lu yen mò, bwen la kətsi ne vi a ghèn ne gə' la, 'Nyìngòŋ bwa'sə wen yi a ghè vi a zhì' Bobo.'"

Yesò chɛ' wù kwa'a tsen a kətsi kəzhètə kə vø Jus

14 A ndi' a kətsi kəzhètə kətsenkə, Yesò lù ə dyè zhi a ngèŋ wutsen a ndi' kətsə kə vi'i Faləsi. Vi'i a vø ndi' tsu ghɛ ashì a wen Yesò no ando. ² Wutsen mu afwen wen bènə akwòŋ wen mwikəli vi à Yesò. ³ Yesò mù bəm à ndi'səsə təsò' bènə vi'i Faləsi la, "So'o lè byimə la vø chɛ' wì' a kətsi kəzhètə, mu la ghè tənsə lo?"

⁴ Vøwenə chimə tò la kù', Yesò kùmsə wì' ayi ə chɛ' wen ə gə' à wen la ghè pfwo ⁵ ə bwènsə bəm à vøwenə la, "A di' ndo à ghèn a ntintin a wəyn wen kò nyàm wen sətisen fəŋ a nkwòŋ à mù a kətsi kəzhètə kə, ghè a fəŋ ke shìsə tò fa a zhè a?"

⁶ Vøwenə nko ki'i no kənyè əgə'.

Shi'sə wen nè Tu'mə

⁷ Yesò ne yen vi'i vyi a vø la'à la vø vi a kəshi kə kəzhi, vøwenə nè sə vi lyè tò shi ŋəŋtəvə. Ghè mù tyiftə vøwenə a ngəyn la, ⁸ "Wì' sətisen la'à wù la wù vi a kəshi əzhi lam, wù vi kə wù à ŋwɛ'mə a kəshi kə ŋəŋtəkə by-i'ando ghè zì ghè ndi' mu ghè la'à wì' a ghè chò wù. ⁹ Ə wì' yi a ghè la'à ghèn vøtsəm vi ə gə' à wu la, 'Lù ə ku kəshi à wì' ghèn.' Ali kətsə kə ne ndi' ə wù dyè ŋwɛ'mə a kəshi kə tyetə kə. ¹⁰ Wì' la'à wù, wu dyè wù bəŋsə ŋwɛ'ɛ a kəshi kətyetə kə ndi wì' yi a ghè la'à wù li vi ə gə' à wù la, 'Wùndon mò, ku'tə vi ə ŋwɛ'mə a kəshi kə ŋəŋtəkə a shè.' Ali, wù ne ku'mə ashì vi'i vyi a ghèn vøwenə di' a kəshi kəzhi akyi a mù'ù. ¹¹ No ndo a ghè ku'sə wenə wen a kəŋ, Nyìngòŋ lu shisə wen, ə no ndo a ghè shi'sə wenə wen, Nyìngòŋ ne ku'sə wen a kəŋ."

¹² Yesò bwènsə ə gə' à wì' yi a ghè nla'à wen la, "Wù sə nla'à vi'i la vø vi à wù a kənyè no a zhɛ kò kə wù a la'à

ndon shəsə ko vèlèmə vya lo vi'i ngwa' wù nè vi'i vø ghò'kə vø vyi a ghèn vøwenə tsi bo'sə, byi'ando vøwenə ne lyè kənyè kə vøwenə be la'à wù, ə kəfo a wù nku à vøwenə a wù a kənyè vøwenə zhi vøwenə bwènsə lè' à wù. ¹³ Wù kyè kənyè kyè kə, wu bəŋsə la'à vi'i kəfem nè vi'i a vø ŋəŋlə, nè vi'i kəŋfyif bènə vø nla'fwen. ¹⁴ Wù sətisen nè ali mbwa'mə lu ndi' à wù by-i'ando vøwenə ko lu bwènsə lè' wù, Nyìngòŋ lu lè' wù a kətsi kyi a vi'i vyi a di' vi'i vø jùŋə vø ashì Nyìngòŋ bwènsə lù fa pfɛ."

Ngəyn kùmə kəzhi kə ghò'kə
(Mat 22.1-10)

¹⁵ A ndi' ando wutsen a ghè ndi' a ntintin nòyn ayi nzhɛ kənyè kènkə, ə gə' à Yesò la, "Səŋlə lu ndi' à vi'i vyi a vø lə zhi a kəchi' a kəshi kə foyŋ Nyìngòŋ."

¹⁶ Yesò gə' à wen la, "Wutsen nli ki kəzhi kə ə la'à vi'i vø ghò'kə vø no vəghò'o. ¹⁷ Zhɛ kwɛ', ghè tim wù shyè' wen la ghè jè'è ə shè'tə a vi'i vyi a ghè tə la'à li la vøwenə vi byi'ando no ghò sə di' mu ghè ba'tə li. ¹⁸ Ali vøwenə zità tò vø mù' vø mù' əloyŋ ji. Wù mbì gə' à wù shyè' ayi la 'Ma zenli sim sə kəŋ dyè ə lye. Dyè sènsə ti shyè' wù la kə ghè à fwisə tyin à mò.' ¹⁹ Wutsen gə' la, 'Ma zenli vəmboŋ ə wum mù sə dyè ə mwòm sə vøwenə əshyè' sim ghomə. Dyè sènsə ti shyè' wù la kə ghè a fwisə tyin a mò.' ²⁰ Ghè sə dyè à wutsen, ghè gə' la, 'Ma ko vi byi'ando ma bu lan wì ghom tò lamə.' ²¹ Wù shyè' ayi bwènsə pfwo ə shè'tə nyè na vènə à ti shyè' wen, tyin wen fwi, ghè gə' à wəyn ayi la, 'Zəŋsə fɛ ə dyè a jisə tosə nè sə tyetəsə a ntè' ə boŋtə vi'i kəfem, nè vi'i a vø ŋəŋlə ŋəŋlə, nè vi'i kəŋfyif bènə vi ngesə fwen vyi a vø di' tsu ə vi nè vøwenə.' ²² Wu shyè' ayi dyè ə bwènsə vi ə gə' wen la, 'Tì ma neli ando wù yi gə' ali ngèŋ ko təmə lwin.' ²³ Ali ti shyè' wen be gə' à wen la, 'Fɛ dyè a ntè' a məjìtə mə təsim bènə a wəŋ a wù a yen ŋgi tsu tò nè venə ə nè vøwenə vi ndi ngèŋ ghom lwin. ²⁴ Mà gə' à ghèn la, no wì' fa ntintin vi'i vyi a ma tə la'à vøwenə nyiŋkəli a mwòm kəfo kəzhikə mò.'"

Kənyè kù kə a wù di'i nè mimbu ndi' ndzimtə bəm Yesò
(Mat 10.37-38)

²⁵ A ndi' ando Yesò njè'è dyè, nòyn vi'i sə dzimtə dyè nè wen. Ghè fu'tə ə gə' à vøwenə la, ²⁶ "Wì' zì kò ghè lù kwɛ' ədi' ndzimtə bəm mò, chò la ghè kòŋ mò chò ando ghè kòŋ tì' wen nè li wen, ne wì wen, nè vunə wen, nè vø lèmə vø wen, be kòŋ mò chò tè ngèŋ kətsə wen. ²⁷ No məndò a ghè sətisen fəŋ ke byè'è kəntò kə wen ə dzimtə mo, ghè zì kò ghè lə ndi' ndzimtə bəm ghom. ²⁸ No məndò a ghèn a ntyintyin sətisen mù nkəŋ bwom ngèŋ ghò'o ə fəŋ ke shi'i ŋwɛ'ɛ ə kyitə ə lye la gə'a yi ki' ki a ji a yi ne myètə kəmbwom akyi tsu lo? ²⁹ Ghè sətisen fəŋ ke nè ali, ə wye kəchi kə ngèŋ akyi, ə fəŋ ke bwom mwètə, à sə nchò no ndò fa ji ə yen, ghè sə chə'ə dyè nè wen, ³⁰ gə' à la, 'Wì' ghèn tə zità kəmbwom ko ghè di'i mwètə.' ³¹ A le zì a ba'tə fòyn ko nè vi'i ghonə nkamsə wum ədyè soyn fòyn tsèn ghè ki'i vi'i ghonə nkamsə məwum bò ke ŋwɛ' ə lye la gə'a vi'i vyi a venə to no nkayn əsoyn vi'i fòyn tsen a vyi lo? ³² Ghè

sətsən yen la ghè zì kò ghè lə sòyn víí fòyn tsen a vyi ghè a tímə ntím la və dyù ə sènsə fòyn tsen yì, vəwenə bù bu no kəghaf la yì kònjə əku no ghò ə vəwenə shìtə kənyù akyì. ³³ Kə le dí' tò ndənjndənj ando no ndò à ghènj ntìntìn faj ke mo'tə no məghò yì a ghè kí'í, kò ghè ndí' ndzìmtə bəm ghom.

Ndzìmtəsə bəm Yesò shì a sə mbu chí'í kətə

(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ "Ghènj kí la, fəmbvənj fə bònjsə, alì mu fə səttsən faj ke be lyimə, kò kənyù kə a ndí' a wù zì be nè nə fəwen-fə, fə be lyimə. ³⁵ Kò fə be boj və nè tə kənyù kə tsenkə tsu à bwen tò la və chətə ma'ə. A tofə no mändò ghè tu'ù zhətə."

Yesò mò ngàyn byi a ghè nle

(Mat 18.12-14)

15 Tə' layn kətsi kətsenkə, ví'í vyi a və tinə kənsè bènə ví'í ne nyù byivə və tsen və sə dyù a mbyì Yesò ədyù zhətə zì'í wen. ² Ví'í Falàsi vəttsenvə bènə ndí'səsə təsò' yen alì mù sə demkə be tarjmə gə'ə la "Wí' ghèn byimə la ví'í nè nyù byivə vi a wen a mbyì be zhi tə wenə vəwenə". ³ Yesò mù mò ngàyn ghèn a vəwenə ə bəm la;

⁴ "Wí' fə ghènj yì nkí'í byisə njè ghi, ghè mu' le, ghè a nè ghò? Gə'a kò ghè à ghəsə səttsen shì njùsə abùmu' a məwum abùmu' a tò ə jè'è kənjə ghè mu' yì tò kənjə əzə'a fa zhə a ghè ne yen. ⁵ Ghè ne yen, ghè sə sanjlə no nànto. Ghè byè'è alə ə ghə a wenə a mbyə'sə ⁶ ə pfwo dyù dzànjtə ví'í ndonjsə wen bènə ví'í vəttsen vyi a və kí wen ə gə' à vəwenə la, 'Ghènj vi vəghənj zhi kətsi kèn layn byi'əndo ma yenli byi ghom a ghè tə lè, kənyù a kèn sə bònj à mò no nànto' ⁷ Ma gə'ə ghènj la kə lu ndí' tò alì a kənj. Sanjlə lu ndí' a kənj byi'í wù ne nyù byivə mù' a ghè kwitə tyimə wen ə bwenə vi à Nyìngònj chò ando ghè lu ndí' byi'í ví'í və ghò'və vyi a və kwitə la və kò bè dí'í kwitə tətym tə vəwenə fa mbyisə.

Yesò mò ngàyn ko a ghè nle

⁸ "Ghènj be zhətə a! Wùwì tsen nkí'í ko wen a ghè nghə, tsen ghè lè, ghè à nè ghò? Gə'a kò ghè à dyàyn kənkà'tə ə zhès ngənj wen ə tu'tə kənj ko ayi əzə'a fa zhə a ghè a yen. ⁹ Zhə a ghè yenə ko ayi ghè dzànjtə ví'í ndonjsə wen bènə ví'í a və kí wen ə gə' à vəwenə la 'Ghènj vi vəghənj zhi ə sanjlə byi'əndo mà yenli ko ghomə yì a ghè tə lèlì'. ¹⁰ Ma gə'ə ghènj la wu ne nyù byivə mù' səttsen kwitə tyimə wen ə bwenə dyù ə Nyìngònj, ntsìnsə wen sə sanjlə tò ndənjndənj."

Yesò mò ngàyn wàyn a ghè nle

¹¹ Yesò bè dyù mbì əshə'tə la, "Wutsen nlu kí'í vunə wen və bò, ¹² ghè tyetə lu ə gə' à wen la, 'Tì', gətə fo luwen ə ku vwomə'. Tì' wen gətə fo ə ku və lèmə wen ə be ku vəwenə. ¹³ Mətsi chò tò nshə' alə, ghè tyetə yì ba'lə fo wen no tsəm ə lù dyù a jè' a lo' tsen ghè no kəghaf. Ne dyù zə'a tsu ə zhi ko wen tsu no tsəm. ¹⁴ A ndí' a zhə ghè nzhi ghò'o wen yì ə mè, jìj fajnsə tsen

ku lo' ayi, ghè nko be kí' kəfo əzhi. ¹⁵ Ghè dyù ə sènsə əshyè' à wù lo' ayi tsen, ghè tím wen la ghè dyù ə lyè və ankwənyəm vəwenə a to? ¹⁶ Ghè mù dyù sə shyè'è, wí' ayi nko ku kəfo la ghè zhi. Ghè mu sə kwò'tə la ndo ku la yì zì yì zhi yabyabsə fozhivə və ankwənyəm lo.

¹⁷ Tof wen bwenə vi, ghè kwò'tə ə bəm a wen a tyim la, Ma lè pfə dyù nè jìj a shè alə byi'í ghò, tí' ghom kí' ví'í shyè' no vəgho' və zhi fozhivə və ghò'mə vəwenə a?

¹⁸ Kə boj la mà lu ə bwenə pfwo dyù yen tí' ghom ə gə' à wen la, tí' mà neli mbyì à Nyìngònj, be ne à wù. ¹⁹ Mà kò bè kwə' və dzànj mò nè wàyn wù. Lyè mo tò nè wu shyè' wu." ²⁰ Ghè gə' alì mù lù sə bwenə pfwo dyù à tí' wen. "Tì' wen yenə wen ghè bù bu no kəghaf, nshìnsə ku wen, ghè nyìj dyù ə bwəmə wen. ²¹ Wàyn ghèn gə' ando ghè yì kwò'tə li la, 'Tì', mà neli mbyì à Nyìngònj, be nè à wù. Ma kò bè kwə' və dzànj mì nè wàyn wù'. ²² Alì tí' wen gə' à ví'í shyè' wen la vəwenə zənjə vi nè ndisə a sə boj no a nkàyn ə ləfsə wen tsu ə wye mfìj à wen kəvu be we sə gwəsə aghə a wen aghə, ²³ ghè bè gə' à vəwenə la 'Ghènj nè ghènj vi nè kəzo' kə nàym kí a kə ghò' no nkàyn ə tintə, vəghənj zhi kətsi kèn kə layn ə sanjlə. ²⁴ Wyè ghom ghèn dí' alə mà tə sə ghə tò la ghè bwenə vi. Vəwenə mù zìtə sə zhi sanjlə.

²⁵ "Kənyù a kèn nlyè kəshi, wàyn wen tò dí' a sim. Ghè sə pfwo bo'sə vi à vəwenə chə ngənj ə zhə ando və zhimə ndzànjə bè bə' fo. ²⁶ Ghè dzànj wàyndyə shyè' tsen ə bəm à wen la à chò ghò a chə ngənj lo? ²⁷ Ghè gə' à wen la, 'A bwenə nvi lèmə wù. Tì' wù mbva' kəzo' kə nyàm à wen byi'əndo ghè bwènə li nvi dí' tò to.'

²⁸ Wàyn to ayi fwisə tin no nànto ə tyen la yì kò kwen a chə ngənj. Tì' wen fù ə dyù sènsə wen. ²⁹ Ghè gə' à tí' wen la, 'Yen la mà shyè'è li à wù ngə'sə shè' lo, kènla ma gə'ə kənyù, kènla ma tarjmə. Wù nko təmə ku tē no wye byi la mà bva' yo ví'í ndonjsə mò pfi'.' ³⁰ Alì wàyn wù ghèn sə dyù vi tò vi, mu ghè tə lyè ko wu ndyè mbyisə wenə və akwàlà, wu bojnsə bva' mpfi kəzo' kə nyàm à wen! ³¹ Tì' wen mù gə' à wen la, 'Wù ke njwə' tò yo wu no məzhè tsəm a wàyn ghom, gə'a kò no mə ghò ghom dí' a kí' wù lo? ³² Kə yì boj la mà nè kəzhi kə ghò'kə kèn byi'əndo, kə tə sə kə'è la lèmə wù ghèn tə pfə, alì ghè sə dí' a shè luwen dí' tò no to. Mà tə sə dí' mu mà ghəli la ghè leli alì ghè bwènə vi. Wù lè gə' a vəghənj ko yì ndí' sanjlə a?'"

Tofə wù shwè'

16 Yesò bè mò fətiti fə tsenfə à ndzìmtəsə bəm wen la, "Wù ghò'o tsen nlu kí' wù shwè' a ghè nghə la ghè ntù'mə nə ghò' wen. Tə' layn, ví'í gə' à wen la wí' ayi byisə fo wen tò kədyànj. ² Wù ghò' ayi dzànj wen ə bəm à wen la, 'Ma zhə la ghò byi'í wù a? Dí'í à mò la, à kwen ghò, à fù ghò lo? Zhə kwə'li a wù à fù fa shwè'.' ³ Wù shwè' ayi mù sə kayntə la yì la nè ghò ando tí' shwè' wen sə kənj ə shisə yì fa shwè' lə lo. Yì kò kí' kədyò' ə nè jè'è tunə shi a kò, kətə kyi be dí'í ə jè'è loynə. ⁴ Ghè bè bwènsə gə' tò fa wen a ngənj la, 'Ma kili kənyù a mà nè ndi və nè dzim mò fa shwè', mà nkí' ndonjsə a sə a shisə mò à vəwenə alo'.' ⁵ Ghè kwò'tə alì, mù dzànj tə ví'í vyi a və nkí' ko əlò' à tí' Shwè' wen, tò və

mù wə mù. Ghè mbi vì, ghè bèm à wen la wù kí' gho ə bwensə lo' à tí' Shwè' mo a? ⁶ Ghè gà' la, 'Mà kí'í kan məzhi' ghi.' Ghè gà' à wen la, gha' njwà'lè ghèn a wə nyò'tə ko tsu lè ə njwə'mə ə zànsə nyò'tə tsu la wù kí' əku tò kan, məwum tayn. ⁷ Kənkùmtə kə wí' kə vì, ghè bèm a wen la wù kí' ku gho a? Ghè gà' la, 'Ma kí'í ku mbò wit, ghi.' Ghè gà' la ghè gha' njwà'lè ə nyò'tə tsu la ghè dí' bwensə l'ò' tò mbò məwum fwomə. ⁸ Tí' Shwè' nè yen jí yí a wù Shwè' wamə ndi shítə kənyù kə wen tsu ə bwomsə wen a wen jí tof.' Yesò mù gà' la, "Ví'í mbyí venə tofə a jisə a wəwenə shítə nyù wəwenə tsu chò vunə bayn.

⁹ "Mà mù sà gà' à ghènj la, ghènj ne nè njùnj nè ko ghenə a ghè ko lu fan ndi ghè lù mè, ghènj sə pfwo a lo' fanjghè, wə shisə ghènj nè avu à bò. ¹⁰ Wí' shítə gha' mənnyùlè mə tyetə mə, ghè gha' nyù gho'kə vət a ku à wen. Ghè satsèn dí' ke gha' mənnyùtə mə tyetə mə, wù ku kənyù kə gho'kə, kò ghè lə shítə gha'. ¹¹ Ghènj le sət-sen dí' ke kí tu'mə nè gho' mbyí, à lè ku ndo nkəyntə gho' à ghènj a? ¹² Kə sà chò wí' ə ghè tu'mə nè kəfo kə wen kə a lu ku ndo kəfo kə wen la ghè tu'mə nè kə wen kə a?

¹³ "Wí' ko zì ghè ndí' wù shwè' ví'í və bò a zhè mù'. Kə satsèn ndí' alí, ghè a baynə ghè mu', alí kònj ghè tsen; ko ngumlè ghè mu' chasə ghè tsen. Wù ko zì wu nsh-wè'è à Nyìngònj bè shwè' ko tò fa zhə."

Yesò ghàm ví'í Falàsi byí'í nyù ko (Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Ví'í Falàsi wətsen və zhə alí mù sə chə'ə Yesò byí' ando wəwenə nkònjə ko. ¹⁵ Yesò mù gà' à wəwenə la, "A dí' ghènj vyí a ghènj jè'è dí' a ví'í la ghènj dí' ví'í və jùnj və, alí Nyìngònj kí tətym tənjtə. No ghò a ví'í kwò'tə lyì la à dí' no kəfo dí' tò kəfo kə tso'məkə à Nyìngònj.

¹⁶ "Və nli sà jè'è a tyí so' Mosis bè jè'è à tyí zí'í nshè'təsə gho'kə sə əku' zə'a a tɛ' Joyn wù ku àmù. Əzítə fa tɛ' ayí, və mù sə shè'tə ntím jùnjə kùmè so' fòyn Nyìngònj, no məndo sə soynə tò soynə əkwen a kəshi kə fòyn na kèn. ¹⁷ Kə bwa'mə kan wenə nse cho alí kò la fəshinə fa so' Mosis lu lè.

¹⁸ "No məndo a ghè dzimə wì wen ə làm ghè kədyànj, ghè kwa'ali so' làm. No wulim ko a ghè lamə wùwì a ghè fù lam, mu ghè be kwa'a so' lam."

Lazalùs wenə wù gho'ó

¹⁹ Ghè gà' alí be shè'tə fətiti fə tsenfə la, "Wù gho'ó tsen nli dí', mo'ò tò ndisə ko to ghè bè zhi wenə wen tò mətsi tsèm. ²⁰ A ndí' alí, wu kəfem tsen be dí' a və wen nè Lazalùs, ghè kí'í tətəsa'ə no tə gho'ó à wen a wèn. Və nli dyù ghə wen a chù kəbənj wu gho'ó ghèn. ²¹ Ghè jìmə la ndo ku byə' fo vyí a və nè zhi a ngənj wù gho'ó yí, və sə fənjə kə a nsè li à wen lo. Bəsə bè nvi lo tətəsa'ə tə wen tí. ²² Ghè lù pfɛ, ntsìnsə ngənj Nyìngònj sə lyì wen ə dyù ghə a mbyí Ablaham. Wù gho'ó ayí bè lu pfɛ, və bvìmə wen. ²³ Ghè a lo' nè mpfù və nse sə yenə ngə' byí tsu, ə lù sə tso'sə ashí wen sə kí ə yen Ablaham no kəghaf nè Lazalùs à wen a mbyí. ²⁴ Ghè dzànj wen ə gà'a la, 'Ablaham, kusə nshinsə à mò a tí' ə

tím Lazalùs ghè chù nyí kəvu wen a mu ə vì chì kəndònj kom kə tsu. Mà zhə əlím toghə a tyí zhí' a shè.' ²⁵ Ablaham gà' à wen la, 'Wàyn, kə wù à lyèsə la wù nzhi njùnj wù ando wù mbu tsi a mbyí, Lazalùs bè yenə ngə' wen. Luwen mù sà dí', ghè zhi wenə wen a shè, wù bònjsə zhə əlím. ²⁶ Fa mpfen, kəfoyn kə gho' kətsen kə dí' a kə gəsə vəghənj, wí' zì ghè lu fà yès ashə ə dyànj ashə yí a ghènj dí' tsu lí, ka wí' zì ghè lu fà ghènj ashə ə dyànj vì ashə. Kò ghè à kí dyànj.' ²⁷ Wí' ayí gà' à Ablaham la, 'Mà sènsə wù a tí' la ando kə sà dí' alè la, wù bwensə tím Lazalùs a ngənj tí' ghom, ²⁸ ghè dyù ə tyiftə vələmə vwomə kùmə kənyù kènka, ko wəwenə lù bè kwen a ngə' na ghèn. Vəwenə dí' tò, və tayn.' ²⁹ Ablaham bwensə gà' à wen la, 'Ghəsə wəwenə zhətə nyù vyí a Mosis wenə nshè'tə sə gho'kə sə nli nyò.' ³⁰ Ghè gà' à Ablaham la, 'Jò' a Tí', wí' satsen bònjsə lu fa lo' və mpfù və nsè ashə ə bwènə dyù a wəwenə, wəwenə à kwitə tətym tə wəwenə fa wəwenə mbyisə.' ³¹ Ablaham mù gà' à wen la, 'Vəwenə satsèn fanj kə zhètə kənyù kyí a Mosis wenə nshè'tə sə gho'kə sə nli nyò', kò wəwenə à zhètə tə kənyù, a zhə a wí' yí bwènə dyù à wəwenə mu ghè lù fa pfɛ."

Yesò shè'tə jí a ndzìmtəsə bəm wen nè ntsi tsu (Mat 18.6-7,21-22; Mak 9.42)

17 Yesò gà' à ndzìmtəsə bəm wen la, "Nyù vyí a və nè ví'í ne mbyisə ko fanj kè ndí', alí ngə' gho'ó dí' à wí' yí a ghè nè la ví'í yenə ngə'! ² Kə dí'í bònjsə bonj a wen la və tunj tí a wen a njwí, dyù m'ó'ə wen a mu mə gho'omə əchò la ghè nè wàyn mù' fa ntintin ə vunə venə nè mbyí. ³ Ghènj tsinj tə wenə tyənjtə.

"Lèmə ghènj nè mbyí a ghènj, ghènj ə kənjka wen, ghè satsèn kwitə tyim ə wen fa kənyù kə byikə a kí, və lyèsə ku wen. ⁴ Ghè nè nyù byívə à wù no ghaynə ashè' a kətsi, ghè nè no zhè ko, vì sensə wù la, ghè ko be lu mwòm, wu lyèsə ku wen."

Əbyimə

⁵ Ví'í ntím vì ga'a Bobo la, "Nè yès tu'ù kí'í byimə a Nyìngònj!"

⁶ Bobo bwensə ga'a wəwenə la, "A tu'ù kí'í la ghènj kí'í byimə a ghè dí'í to nè əshí ngwa'a mostàd, mu ghènj zì ghènj ga'ə fəko' fe sykamayn fen fə la tsu'mə kwen zhítə wenə wen a chì a mù fə be nè to lí.

⁷ "A lè dí' ndo a ghènj a ntintin a ghè zì gà' a wí' ghè pfwo fa wen a sim ko fa ntsinjə byisə wen la ghè zànsə vì njwə'zhi a? ⁸ Ga'a kò wu a bònjsə ga'a wen la ghè kwitə ndisə wen pfè kəfo ku wù zhi bè kù kəfo wù nyə mibu nkàntə wen zhi bè nyə? ⁹ Ghè lè zì ghè ku kəzònj a wù shè' a yí byí' ando ghè nè lí tò kənyù a ghè yí gə'a? ¹⁰ Kə dí'í ndí' tò a lí à ghènj. Və sə tsèn ə ku shwè', ghènj shwè' mwètə, ghènj ə ghə la ghènj dí' tò ví'í shwè', ghènj nè tò shwè'è yí a ghènj kí'í nè."

Yesò ə chə' ví'í kənsòtə wum

¹¹ Ando Yesò nli sə dyù a Jelusalèm ghè cho fa ghomə nè Səmalijà wenə Galilí, ¹² Ghè nè sə kwənə

dyù a ti ntà' ə tsen a, ví'i kənsòtə vətsenvə wum yena wen ə timə tò fa kəghaf ¹³ Ə zimə ga'a wen la, "Yesò kusə nshinsə à yès a Tí'."

¹⁴ Yesò yen vəwenə gà'a la, "Ghə̀n dyù, vəpfəm və ngə̀n Nyìngò̀n yena tsa'a ghə̀n."

Vəwenə sə dyù a ji və chə' vəwenə. ¹⁵ Wì' mu fà vəwenə ntintin, a dí' wù Sàmaliyà, nè yen no zhə̀ kò la ghə̀ to li bwènə sə ghò'sə dyù nà Nyìngò̀n no gi to ¹⁶ Ghə̀ dyù ne yen Yesò ə fə̀n a wen a shi achə' achə' ə ku kəzò̀n a wen. ¹⁷ Yesò mù bəm la, "Mà yi chə' ví'i əwum, ví'i vətsenvə vyì abə̀mu' ə dyù fe a? ¹⁸ Kə̀ lè dí' la no wì' fà vəwenə ntintin ko yi kwò'tə əbwenə vyì ku kəzò̀n be ku'sə Nyìngò̀n, a bwen tò wù kə̀tim ghèn mu lo?" ¹⁹ A ndo ghə̀ nga'a ali mù ga'a wù Sàmaliàn ayi la, "Lu dyù à wù kə̀shi. Əbyimə wu nè li wu nto."

Mə vi so'o fòyn Nyìngò̀n

(Mat 24.23-28,37-41)

²⁰ Ví'i Falàsi vətsenvə mu bəm a Yesò la, "So'o fòyn Nyìngò̀n lə̀ vi a tə' kò?"

Ghə̀ gà'a vəwenə la, "Kə̀chətə kə tsen kə ko dí' a kə̀ lə̀ dí' la so'o fòyn Nyìngò̀n zítə li a mə̀ vi. ²¹ No wì' ko lə̀ gà' la yen a, ghə̀ ghèn a ghə̀ sə̀ vi kò ghə̀ yì, byì'ando so'o fòyn wen dí' a ghə̀n a ntintin luwen lè."

²² Ghə̀ mu bwènsə̀ gà' a ndzìmtəsə̀ bəm wen la "Tə' lə̀ vyì a ghə̀n lə̀ shìmtə̀ la wə̀yn wì' yi ndí' ndí' wenə ghə̀n ali, kò ndí' la ghə̀n a yen. ²³ A lə̀ ndí' a tə' ayi, ə ví'i a gà' la, 'Ghə̀ ghèn afà'a, ghə̀ ghèn a shə̀! Kə̀ ghə̀n nè zhə̀, ko dyù a kə̀shi kətsen. ²⁴ Əvi a Wə̀yn wì' lə̀ nkə̀'ə̀ ndə̀nndə̀n tò nə̀ əwə̀ a ghə̀ lə̀ mwànə̀, və̀ yen ando ghə̀ baynə a tə̀shə̀ tə̀ mbyì tə̀ tsəm. ²⁵ Ghə̀ dí' yena ngə' a jisə̀, no sə̀ ghò'o ví'i mbyì luwen bə̀ mò wen mimbu ənyə̀ venə əlyì kə̀shi. ²⁶ Wə̀yn Wì' nlù sə̀ nvi, nyə̀ chò ando və̀ ncho a tə' Nuwà. ²⁷ Ví'i nzhì, nyə̀, lamə̀ be ku vunə a lamə̀, əza' fa kə̀tsi Nuwə̀ nkwen a kə̀bayn, kə̀kuŋ kə̀ vi ə zhwilə̀ ví'i vyì a və̀ nfanə̀ no və̀tsəm. ²⁸ Nyə̀ be lu chò a tə' a Wə̀yn Wì' vi ando və̀ nchò a tə' Lòt. A ndí' a tə' ayi, ví'i nzhì, nyə̀, zenə̀ fo, bà'lə̀ fo, wye tu'u fo, be bwòmə̀ alo'. ²⁹ A ndí' a kə̀tsi a Lòt nfù fa Sodòm, Nyìngò̀n shə̀' zhì' bènə̀ ngu'sə̀, sə̀ fwi tò nə̀ mə̀kə̀yn, fa kə̀n və̀ shì'i ə zhwilə̀ ví'i vyì a Lòt nlù ə ghəsə̀ li no və̀tsəm. ³⁰ A lə̀ ando nyə̀ lu ndí' a kə̀tsi a Wə̀yn Wì' lu vi.

³¹ "Nyə̀ venə lə̀ sə̀ nchò, wì' ndí' a kə̀tə̀ kə̀ ngə̀n, kə̀ ghə̀ be a shì'i əlyì fo fa tyì ngə̀n. Wì' ndí' te sim, kə̀ ghə̀ be a bwènə̀ pfwo a ngə̀n. ³² Kə̀ ghə̀n a lyesə̀ kə̀nyə̀ a kə̀ ncho nè wì Lòt. ³³ No mə̀ndo a ghə̀ mwòmə̀sə̀ ə bwò̀nşə̀ ngə̀n kə̀tə̀ wen, ghə̀ a pfə̀, no mə̀ndo a ghə̀ à lè sà̀n kə̀tə̀ wen mu ghə̀ a bwò̀n. ³⁴ Mà gə̀'a ghə̀n la, a lə̀ ndí' a nətə' kə̀tsi ayi, ví'i və̀ bə̀ lə̀ nyonə̀ a kwen, və̀ vi lyè̀ wù mu' ə mo'tə̀ wutsen. ³⁵ Kyi lə̀ mbvù kə̀bayn a ti, və̀ bə̀, və̀ vi ə lyè̀ ghə̀ mu' ə mo'tə̀ ghə̀ tsen." Lyəmə̀ lu shyè'è a sim və̀ bə̀ ə və̀ vi lyè̀ wu mu' ə mo'tə̀ wutsen.

³⁷ Ndzìmtəsə̀ bəm wen mù bəm à wen la, "Nyə̀ venə lu cho fe a Bobo?"

Ghə̀ gà' a vəwenə la, "Kə̀fo kə̀ pfùkə̀ sətsen ndí' tē fe, ŋonə̀ à kì, ə zhwə̀tə̀ tsu."

Ngə̀yn wùwì mphə̀ wenə̀ kə̀tə̀ kə̀ nso'sə̀ kə̀tsen kə̀

18 Yesò bə̀ mò tò mu ngə̀yn tsen à ndzìmtə̀ sə̀ bəm wen ə zì'i vəwenə la vəwenə dí' jìmə̀ tò mə̀zhə̀ tsəm, kò ve lù bwa'a. ² Ghə̀ gə̀' la, "Kə̀tə̀ kə̀ nso'sə̀ kə̀tsen kə̀ nlù dí' a ntə' tsen, kò ghə̀ lə̀ fə̀ynə̀ Nyìngò̀n, kèn la ghə̀ lyè̀ la wì' dí' kə̀fo. ³ Wùwì mphə̀ tsen be dí' ntə' ayi, dyù a ngə̀n wì' ghèn tò mə̀tə' tsəm, gə̀'a la, 'So'o shi kə̀tə̀ kom fà ví'i kə̀bàyn mò.' ⁴ Ghə̀ nè sə̀ vi gə̀'a, ali kə̀tə̀ kə̀ nso'sə̀ a kyì sə̀ bə'sə̀ tò bə'sə̀. A lu be bwènsə̀ kwò'tə̀ tò wen la yì a tinə̀ nso' ayi, no tē ando yi ko fə̀yn Nyìngò̀n, kò yi lə̀ lyè̀ la wì' dí' kə̀fo, ⁵ à bwen ali, ghə̀ a vi a wen a ngə̀n tò mə̀tsi tsəm alə̀ nè la kə̀ yi a kì'i nzhətə̀."

⁶ Bobo gə̀' ali ə mù gə̀' à ndzìmtəsə̀ bəm wen la, "Ghə̀n zhwə̀tə̀ kə̀nyə̀ a so' nso' byi ayi ngə' a! ⁷ A lə̀ a zì a bə̀nşə̀ fə̀n Nyìngò̀n ke zhwə̀tə̀ di ví'i wen a və̀ di a wen nə̀nchwì nè nə̀ntə'ə̀ a? Ghə̀ lè zì ghə̀ mu bə'sə̀ kə̀tə̀ kə̀ wen tò bə'sə̀ à vəwenə a? ⁸ Mà gə̀' à ghə̀n la, Nyìngò̀n ko lə̀ la'tə̀ ke so' ə ku nso' vəwenə ali Wə̀yn Wì' le lu sə̀ bwenə̀ vi a nsə̀ a shə̀, ə yen ví'i və̀ bu byimə̀ à Nyìngò̀n a?"

Ngə̀yn wù Falàsi wenə̀ wù kə̀nsə̀

⁹ Ghə̀ bə̀ mò ngə̀yn tsen à vəwenə vətsenvə a vəwenə yenə̀ tò tə̀wen tə̀ vəwenə la vəwenə dí' ví'i jùn və̀ kèn la ví'i vətsen və̀ dí' ví'i və̀ jùn və̀. ¹⁰ "Vé' vətsenvə və̀ bə̀ nluli ku' dyè̀ kwen a ngə̀n Nyìngò̀n əjìm. Wù mu' dí' wù Falàsi, ghə̀ tsen dí' wù tin kə̀nsə̀. ¹¹ Wù Falàsi yì mù dyè̀ timə̀ wen nyìŋ ə mù sə̀ jìmə̀, gə̀'a la, 'Mà ku kə̀zò̀n kə̀ a Nyìngò̀n byì' ando ma ko dí' a nè ví'i vətsen vyì a və̀ zə̀nşə̀ shi fo ví'i tò kə̀dyə̀n, kò dí' a nè ví'i vyì a və̀ kwà'tə̀ tə̀so', ko dzìmtə̀ kyì ví'i. Ma ko dí' a nè wù tinə̀ kə̀nsə̀ ghèn. ¹² Mà bamə̀ chə̀ à ghayn à bə̀ a wonə̀ mpfen, gə̀tə̀ fo vwomə̀ shi wum, ma kù kə̀ mù' à wù.' ¹³ Wì' yì a ghə̀ tinə̀ kə̀nsə̀ lè sə̀ jìmə̀ ti tò kə̀ghaf, kò ghə̀ lə̀ kòŋ əki ku'sə̀ nè kanə̀ ali ghə̀ ghə̀ kə̀vu kə̀ wen a wen kə̀də' tò a nshinsə̀ a nshinsə̀ jìmə̀ gə̀'a la, 'Nyìngò̀n, kusə̀ shinsə̀ à mò, mà dí' wù nyə̀ byivə̀! ¹⁴ Mà shə̀'tə̀ a ghə̀n la wì' a ghèn nlù sə̀ pfwo za'a à wen ngə̀n mu Nyìngò̀n tsə̀'sə̀li mbyisə̀ wen, ali kèn la ghə̀ tsə̀'sə̀li mbyisə̀ wu Falàsi yì. No mə̀ndo a ghə̀ ku'sə̀ wenə̀ wen, Nyìngò̀n lu shì'sə̀ wen, ali no ndo a ghə̀ shì'sə̀ wenə̀ wen a nsə̀, Nyìngò̀n lu ku'sə̀ wen."

Yesò mbwa'sə̀ vunə̀ və̀ bwa'və̀

(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵ Ví'i lyè̀ vunə̀ və̀ bwa'və̀ vi nè vəwenə a Yesò ndi ghə̀ mbwa'sə̀ vəwenə. Ndzìmtəsə̀ bəm wen nè yen ali mù sə̀ kə̀ŋkə̀ ví'i a vyì. ¹⁶ Ali Yesò dzə̀n vunə̀ a vyì ə gə̀' la, "Ghə̀n kye vunə̀ vəwenə vi à mò. Kə̀ ghə̀n be tamə̀ vəwenə byì'i so' fòyn Nyìngò̀n kì' ví'i a nè vəwenə. ¹⁷ Mà gə̀' à ghə̀n nə̀mwè'è la, No ndò a ghə̀ fə̀n shisə̀ so' fòyn Nyìngò̀n tò nè wə̀yn bwa', kò ghə̀ lù kwèn a kə̀shi kə̀ fòyn a kèn."

Wu gho'o tsen bèm kanyù à Yesò

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Kætɛ kə və Jus kə tsenkə mù bèm à Yesò la, "Ndì'sè jùŋə, mà lè zì mà nè no ghò ndi lu kii' bwòn a ghè a fàŋ tò ghayn mù' a?"

¹⁹ Yesò bèm à wen la, "Byi'ì ghò a wù dzàŋ mò la wù jùŋ a? No wù jùŋ mu' ko di' əchò tò Nyìngòn. ²⁰ Wù kɪ taso' tɛntə a tə gə'à la, 'Kə wì' à tsi nè wì wì' ko wenə lɪm wì', kə wì' à zhwi wì', kə wì' a tsoŋ, kə wì' à timə a bàm wì' a ghè zhò ndzɪŋsə byi'ì wutsen, ngumlə tì' wù nè li wù."

²¹ Kætɛ kyì mù gə' à wen la, "Mà ghəli taso' tɛntə no tə tsɛm no fa tyetə."

²² Yesò zhɛ alì ə gə' à wen la, "Wù bù kii' kanyù kə mù' ənè, dyù ə ba'lə fo vyə tsɛm ə ku ko yi a vi'ì kəmfem ndi lu kii' gho'o wu a kàŋ. Wù nè ne alì, wu vi ə dzɪmtə mò." ²³ Kætɛ a kyì nè zhɛ kanyù na kèn, kə nè, ghè sè di' tò nshinsə a nshinsə byi'ì ghè ndi' no wù gho'o.

²⁴ Yesò kɪ wen mù gə'a la, "Kə to no nè nànto à vi'ì və gho'kə və vəwenə kwen a kəshi kə so' fòyn Nyìngòn! ²⁵ Kə bwa'mə à fəbyè'è fo fə chò fa kəbè' kə nso' cho la wù gho'o kwen a kəshi kə so' fòyn Nyìngòn."

²⁶ Vi'ì vyi a və nzɛ gə' wen mù bèm à wen la, "Kə lè tsɛn ndi' ali, à lù bwòn ndo?"

²⁷ Ghè gə' a vəwenə la, "Kənyù a wì zì kò ghè lè nè kə bwa'mə à Nyìngòn ghè nè."

²⁸ Bitə gə' à wen la, ga'a kò wù yenli la yes mo'təli məbəŋ myesə sə dzɪmtə wù lo?.

²⁹ Yesò bwənsə gə' à vəwenə la, "Ma gə'a ghəŋ nəmwe'è la, no wì' ko di' a ghè sətsɛn mo'tə kəbəŋ kə wen, kò wì wen, kò lèmə wen, kò tì' wen nè li wen, kò vunə wen byi'ì kanyù kə fòyn Nyìngòn, ³⁰ ke Nyìngòn kwə'sə gho'o wen a nsè a shə, ə ghè bè kii' bwòn a ghè lə fəŋ tò ghayn mù'."

Yesò bè kùmtə a ndi' à ghayn ta' la pfɛ wen sə bo'sə vi

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Yesò lyè ndzɪmtəsə bàm wen, njùsə bə ə gə' à vəwenə la, "Ghəŋ kɪ la vəghəŋ ku' dyù a Jelusalèm luwen, no ghò a nshə'tə sə gho'kə sə di' mu sə nyo'li kùmə Wəyn Wì' di' kwə'. ³² Və ne ku wen a timə, ə və chə'ə wen, nè nyə di'sə kætɛ, bè chələ mənɛte a wenə wèn. ³³ Və nè ghòm wen bè zhwi wen, à sə ndi' a bamə mətsi nta', ghè bwòn fa pfɛ."

³⁴ Ghè nga'à lè kò vi'ì ntim wen vi lò, kɪ kanyù a ghè gə'a kəwen kə, byi' ando tof yi a ghè ndi' a ntintin kanyù a kɪ ndi' mu və lyomtə li fə vəwenə.

Yesò chɛ wù kənsɛɪf

(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Yesò mu nè sə bo'sə dyù a Jèlikò, yèn wù kənsɛɪf tsen ghè ŋwə' a wenə ji, lonə. ³⁶ Ghè zhɛ tò ando nòynə vi'ì chò ghè bèm la, à cho ghò?

³⁷ Və gə'a wen la à chò Yesò, wù Nazalèt.

³⁸ Ghè zimə gə' la, "Yesò, Wyè Fòyn Devit, kusə shinsə à mo!"

³⁹ Vi'ì vyi a və njè'è dyù fa mbì kənkə wen gə'a la kə ghè ba gə'. Ghè bònjsə zimə dyù tò nè mbi, la, "Wəyn Fòyn Devit, kusə shinsə a mò!"

⁴⁰ Yesò timə gə' la və lyè wen vi nè wen a yi. Və ne nvi bo'sə nè wen, Yesò bèm a wen la, ⁴¹ "Wù kəŋ la mà nè ghò à wù a?"

Wì a bwənsə gə' la, "Bobo, ne mà bwənsə yenə shi!"

⁴² Yesò mù gə'a wen la, "N-yenə shi əbyimə wu ne li wu nto."

⁴³ No a zhè kò, ghè bwənsə sə yenə shi, lu sə dzɪmtə dyù nè wen, ku'sə dyù nè Nyìngòn. No mə ndò a ghè yenə kanyù a kə chò sə boŋ ku'sə Nyìngòn.

Yesò wenə Zàkyòs

19 Yesò kwen a Jèlikò sə chò fa tsu. ² Wùtsen ndi' a ntə' ayi, və dzàŋ wen nè Zàkyòs, Ghè ndi' kætɛ kə vi'ì vyi a və tinə kənsə, be di' wu gho'o. ³ Ghè kəŋ əyen la Yesò di' ndo lo, sè gho əyen byi' ando vi'ì ngho'o, ghè be temsə. ⁴ Ghè nyiŋ dyù ambi ə ku' a kwi fəko' ndi Yesò ne sə nchò ghè yenə wen byi'e Yesò ndi' chò fa ji ayi. ⁵ Yesò ne vi za'a tsu ə ki ku'sə a kwi fəko' ayi ə gə' à wen la, "Zàkyòs, zàŋsə shi'ì vi byi'e ma di' tsi a wu ngəŋ layn."

⁶ Ghè zàŋsə shi'ì lyè Yesò nè saŋlə ghè ə dyù wenə wen à wen ngəŋ. ⁷ Vi'ì yen sə dèmkə gə' à la, "Ghè dyù sè di' wù ghəyn a wen a ngəŋ wù nè nyù byivə."

⁸ Zàkyòs lù timə ə gə' à Bobo la, "Zhətə a, Bobo, mà a gə' fo no tsɛm a ma kii' a kə ntintin ə ku vi'ì kəmfem. A be sə tsɛn ndi' la ma nshi li kəfo kə wì' kəmu' a kədyò' mà bwənsə ku kə' à wen."

⁹ Yesò gə' à wen la, "Vi'ì ngəŋ a shə bwoŋ li layn byi' ando nkəyntə wen bè di' tò wəyn Ablaham. ¹⁰ Wəyn Wì' nvi ə kəŋ vi'ì vyi a və lè li əbwòŋsə vəwenə."

Ngəyn kùmə ko

(Mat 25.14-30)

¹¹ Ando vi'ì mbu zhətə ga'a Yesò a ghenə, ghè be mò ngəyn tsen à vəwenə byi' ando ghè sə bo'sə dyù a Jelusalèm, vəwenə kwò'tə la Nyìngòn zìtə so'o fòyn wen tò a zhɛ a ghèn. ¹² Yesò mò ngəyn ayi la, "Wyè ntu' tsen nli li dyù a lo' tsen ghè no kəghaf ədyù shi àdyo' fa tsu ə bwènə vi so'o shə lo' vəwenə, ¹³ Ghè dzàŋtə vi'ì shyè' wen wum ə gətə nkam nkam à vəwenə ə gə' la vəwenə nè mba'lə tsu əyen la vəwenə a se gho lo əza'a fa tɛ' a ghè lu bwènə vi. ¹⁴ A ndi' ali, vi'ì shə lo' a vyi bəynə wen ə tim vi'ì la və dyù a kəshi a ghè dyù tsu ə gə' la vəwenə ko kòŋ la ghè so' vəwenə.

¹⁵ "Ghè dyù və ku adyò' a wen la ghè vi ə so' vi'ì wen, ghè mù bwènə vi ə dzàŋtə vi'ì shwè' wen vyi a ghè nku ko à vəwenə li, əzhɛ la vəwenə tə zhəsə ə ba'lə, ə se gho lo. ¹⁶ Ghè mbì vi ə gə' la, 'Tì', nkam yi mù' seli nkamsə wum.' ¹⁷ Ghè gə' à wù shwè' ayi la, 'Wu ne li nkəyn! Wù di' wù shwè' jùŋə! Wu ne so'o ntə'sə wum byi' ando ma yenli la wu kili ətù'mə nè məfotə mə tyetə mə.' ¹⁸ Kənkùmtə kə wù shwè' vi ə gə' la, 'Tì', nkam yi mù' seli, nkamsə tàyn.' ¹⁹ Ghè bwənsə gə' à wen la, 'Wu a so'o ntə'sə tàyn.' ²⁰ Ghè tsen vi ə gə' la, 'Tì', à lè nkam wù yi a mà tə kwì'tə ə ghɛ kəbàs kə ndisə, ²¹ byi' ando

mà tɛ nfàynà wù. Wu di' alè fàynsə, kɪ əlyɪ kəfo a wù ko tɛ ghɛ, be kɪ əpfi ken la wu tɛ wye.' 22 Wyè ntu' ayi gá' à wen la, 'Ma so'ò wù tò a ji a wu gá' à fa tsu, wu di' no wù shwè' byi! Wu ke kɪ la ma fàynsə, lyɪ kèn la mà tɛ ghɛ, be pfi kenla mà tɛ wye, 23 à nè ghò la kə wù ghɛ ko ghomə a ngəh ko, ndi mà ne sə vi lyɪ, ə lyɪ bo'sə wenə se a?' 24 Ghè mù gá' à víi vyi a vè nti bo'sə tsu la, 'Ghəh shi nkam yi fa wen ə kwɛ'sə à wí' yi a ghè kíi nkamsə wum lì.' 25 Vəwenə bəm a wen la, 'Və be kwɛ'sə tò à wen a tí' mu ghè sà kíi nkamsə wum?' 26 Ghè bwənsə gá' la, 'No ndo a kíi və a ku ə kwú'sə a wen, à be gho no ndo, və à myètə shi tɛ kətyeftə kɪ a ghè kɪ lì. 27 A nè víi kəbàyn mò a və ko tɛ kòh la və ku adyò' la mà nsó'ò vəwenə lə, ghəh vi ə zhwi vəwenə tò a mò ashí a shè.'"

Məkwen ə Yesò a Jelusalèm a nè fòyn

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

28 Yesò ngà'a alì mù lù sə ku' dyù a Jelusalèm a mbi. 29 Ando dyù bo'sə a ntə'sə shi a və ndzàh nɛ Bepag bènə Betani, a pfen a və ndzàh nɛ Olif ə tím ndzìmtəsə bəm wen sə bə gá'a vəwenə la, 30 "Ghəh kwen dyù tyi ntə' ghèn à ghəh ashí lə, ghəh ne sə kwenə dyù yen wàyn jàkas a və chunə, kenla wí' ntəmə ku' a yi a kətɛ, ghəh zàs ə vi nè wen a shè. 31 Ghəh ne sə zàsə, tsèn wí' bəm la ghəh zàsə ənə gho tsu lo? Ghəh gá'a wen la, 'Bəbo kíi kənyù ənə nè wen lo.'"

32 Víi vyi a ghè tímə li lù dyù ə yen jàkas yi ando ghè yi gá'. 33 Vəwenə dyù sə zàytə jàkas ayi, víi a və nkíi jàkas ayi bəm à vəwenə la, "Byíi ghò a ghəh zàytə jàkas ghèn a?" 34 Vəwenə gá' la, "Bəbo kíi kənyù ənə nè wen." 35 Vəwenə gá' alì ə lyɪ jàkas ayi ə vi nè wen a Yesò ə ləfsə wen, ə ku'sə Yesò à yi kətɛ. 36 Yesò ne sə njè'è a kwi jàkas ayi, víi tsu'tə ndisə vəwenə ə mo'ò dyù a ji, ghè tu'u chò fà yi a kətɛ.

37 Ghè nè bo'sə a Jelusalèm mù sə shíi fa ji a ghè shíi fa wye pfen Olif, nòyn ndzìmtəsə bəm wen no sətsem, sə sanlə ku'sə Nyìngòh a gisə tosə byíi nyù kaynə və vyi a vəwenə dí' mu və yen lì. 38 La, "Mbwa'mə à fòyn yi a ghè vi a zhi' Bobo. Mbwa'mə ndí' a kàh. Nyìngòh nkí' ku'sə gho'ghə a kəshi yi a kə nɔntəli nkɛ'!"

39 Və Faləsi vatsen və a və njè'è tò tyi nòyn ayi mù gá' à Yesò la, "Chíi ndzìmtəsə bəm wù sènsə a ndí'sə."

40 Ghè gá' à vəwenə la, "Vəwenə sə tsèn chimə tɛ chimə, ngu'sə a nku'sə Nyìngòh a ghèn."

41 Ghè nè sə bo'sə dyù ntə' Jelusalèm ə kyí dyùsə nè ntə' ayi, nshinsə ku wen, ghè dí, 42 ə gá' la, "Ndò ku la mo ghəh, víi Jelusalèm kili kənyù kyí a kə vi nè mbwa'mə layn a, luwen ghəh zì kò ghəh lə yen! 43 Mətsi mə byimə sə bo'sə vi à ghəh. Víi kəbàyn ghəh nè kwí' mbàyn, ghè nyiŋ ka' ghəh ə shwin ghəh tò məshè tsèm, ken ghəh. 44 Vəwenə lu tsə'sə ghəh no vatsèm bo'sə nè vunə vəhə. Ngù' ko lə faŋ a kətɛ ghè tsen a shè byi' ando ghəh nko nkí zhɛ yi a Nyìngòh nvi əb-wà'sə ghəh."

Yesò kwen a ngəh Nyìngòh (Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

45 Yesò dyù kwen a ngəh Nyìngòh gho'ò ə dzìmə víi vyi a və nè ba'lə fo tsu, 46 gá' à vəwenə la, "Və nyo' li a Nwà'lə Nyìngòh la, 'Ngəh ghom lu ndí' ngəh jì'm' alì ghəh kə'sə a sə dí' kəshi kə vətsoŋ.'"

47 Yesò zìtə mù sə zhɛsə zìi a ngəh Nyìngòh tò mətsi tsèm. Tətɛ vəpfəm və ngəh Nyìngòh nè ndí'sə sə təsò' bènə vəchə' və lo' mù sə kəh ji əzhwi wen, 48 alì kò vəwenə lu yen kənyù əcho fa yi a bəm byi' ando víi nko kòh əshwè kənyù kə mu' fà wen zìi.

Tətɛ víi Islel bəm əki kəshi a Yesò lyi adyò' wen fa tsu (Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

20 Tɛ' nlayn kətsi kətsenkə, Yesò sə zìi víi a ngəh Nyìngòh, shə'tə ntím jùh à vəwenə. Tətɛ vəpfəm və ngəh Nyìngòh nè ndí'sə sə təsò', bènə vəchə' vi 2 ə bəm à wen la, "Shə'tə à yès la wù nè nyù venə nè adyò' mu ghè lù fafe a? A ku ndo nku adyò' a ghenə à wù a?"

3 Ghè bwənsə gá' à vəwenə la, "Ma boŋ bəm kənyù à ghəh. Ghəh shə'tə à mò la, 4 à lù ku Nyìngòh ku adyò' a Joyn la ghè nè nku mu à víi mu, à nkù víi lo?"

5 Vəwenə sə kayntə kənyù a kyí à vəwenə a ntintin gá'a la, "Vəghəh sətsem gá' la, 'A nku Nyìngòh ku adyò' a wen,' ghè à bəm la, 'Ghəh be faŋ kə byimə kənyù a ghè ngà' à byi' ghò?' 6 Vəghəh sətsem gá' la, 'A nku víi ku adyò' à wen,' víi vatsèm à tem ə zhwi lə vəghəh nè ngu'sə byi' ando vəwenə nkí la Joyn ndíi nshə'tə gho'ò." 7 Ando vəwenə nkwo'tə alì, mù gá' la yès ko kɪ kəshi a kə nlu fa tsu.

8 Yesò mù gá' à vəwenə la, "No nkəyntə mò li kò shə'tə kəshi a adyò' lu fa tsu sə nè nyù a venə."

Yesò mò ngəyn, ghè gha' tətɛ no vatsèm (Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

9 Ando ghè ngà' à alì bè mò ngəyn tsen à vəwenə la, "Wutsen nlu bo' sim lamsə lwi wen, ə ku a víi la və shyè', ə gətə ku wen nè fo a və fù fa tsu. Mù lù ə dyù a lo' tsen ghè no kəghaf. 10 Zhɛ kwɛ', və kwòh; ghè tím wù shyè' wen tsen la ghè dyù ə gá' víi vyi a ghè ku sim lamsə ayi à vəwenə la vəwenə ku və lamsə vatsen və à wen lo. Víi a vyi gha' wù shyè' ayi ə ghòm ə dzìmə wen, ghè bwènə pfwo tò nè avu ə zim ghè. 11 Ghè be tím wù shyè' tsen, vəwenə bè ghòm wen tò ghòmə be nyàblə nè wen ndi dí'sə kətɛ kə wen ə dzìmə wen ghè bè pfwo tò nè avu zim ghè. 12 Ghè be tím ghè mu' a ndí' víi shyè' və ta', vəwenə ghòmə lyomsə wen ə ten shisə wen fa sim ayi. 13 Tì sim ayi kwò'tə no kənyù a ghè zì ghè ne ə gá' tò a wen tyim la, 'Ma tím wàyn kòh mò, zhɛ tsen ghè vəwenə à fàyn wen.' 14 Wàyn wen ayi dyù, vəwenə yen wen ə gá' la, 'Ghèn dí' nìngəh tí' sim ghèn. Vəghəh gha' wen ə zhwi ndi lyi fo vyi a ghè tɛ díi lu kíi a ndí' və vəghəh.' 15 Vəwenə gá' alì mù gha' wen ə fù nè wen fa sim ayi ə dyù zhwi."

Yesò mù bəm à vəwenə la, "Ghəh kwò'tə la, tì sim ayi zì ghè ne no ghò nè víi a venə a? 16 Ghè à vi ə zhwi lə víi a vyi no vatsèm ə lyi sim ayi ə ku a víi kədyàh."

Yesò ne myètè ngàyn a ghèn, víi vyi zhutè alè ə g'ə la kə Nyìngòŋ lè byimə wí' ne nki kənyè kènkə a víi shyé' sím a vyi nlù mwòm lè.

¹⁷ Yesò ki vəwenə alè mù bəm la, "Kəshi kə ɲwà'lè Nyìngòŋ kèn g'ə la gho, kə g'ə la:

'Ngù' yì a víi kəmbwom tē mà'à li kə'səli sə dí' ngù' bə ngəŋ'.

¹⁸ No məndo a ghè kəŋtə a ngù' bə ngəŋ a ghèn, ghè à fəŋ ə tyinkə a temə a temə, ngù' ayi fəŋ tē a kətə, ndo ghè a bvəsə tō bvəsə."

Tətə vyi bəm kənyè byi' lè'ò kənsè
(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

¹⁹ Ndi'sə sə təso' bènə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ ki la ghè yì mò ngàyn yì byi' vəwenə mù sə kəŋ ji əgha' wen tō a zhə ayi ali vəwenə ə fəyn nə ashì víi.

²⁰ Vəwenə mù ghə ashì à wen a wèn be lè' víi ə tím à wen a bəm la vəwenə wamə nə ta' sə vəwenə dí' víi və jùŋvə, ə bəmtə nyè a wen əzhə la ghè ko g'ə kənyè ə və gha' wen tsu ə ku à wí' a Luma a ghè nso' shə lo' ayi.

²¹ Vəwenə g'ə à wen la, "Yès ki la wù g'ə à tō nəmwè'è, be zì' tō nyè vyi a dí' tō nyè nəmwè'è, wù ko lyè la wí' chò wutsen, ali wù lutè sù zì' tō təso' tə Nyìngòŋ ando tə dí'. ²² So'ò lè byimə la yès lè' kənsè à fòyn gho'ò a Luma mu ghè ko byimə à?"

²³ No a zhə kò, Yesò ki tofə vəwenə mù g'ə la,

²⁴ "Ghèŋ dí' ko kəkəs à mò li." Vəwenə dí', ghè bəm la, "A dí' kəndemndem kəkə' ndo tsu bənə zhi'í wen lè?"

Vəwenə bwənsə g'ə la, "A dí' kə' fòyn gho'ò fa Lum nə zhi'í wen è."

²⁵ Yesò mù g'ə la, "Kə ndi' ali, ghèŋ nku fo fòyn tō à fòyn bə ku fo Nyìngòŋ tō à Nyìngòŋ."

²⁶ Kə chò vəwenə byi' ando, vəwenə nko yen kənyè əgha' wen tsu a ntintin víi. Təchə tə vəwenə zim, vəwenə, chí' la kù'.

Víi Sadùsi bəm kənyè kùmè məlù fa pfə
(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Víi Sadùsi vətsenvə ví a Yesò, a dí' víi vyi a və ko byimə la wí' lè lù fa pfə, bəm a wen la, ²⁸ "Ndi'sə, g'ə a kò Mosis nlù nyò'ò à yès la, 'Lèmə wí' sətsèn pfə, kí' wùwì, a li ke nki' vunə, lèmə wu pfə a yì à lyè wùwì mphə ayi, wenə wen bwi vunə wu pfə ayi lo?' ²⁹ Vələmə ndi'í sòmbo, ghè mbi lam wùwì ə pfə, kèn nə wəyn.

³⁰ Bəmə wen nyòŋsə wùwì ayi be pfə mò'tə ken nə wəyn. ³¹ Kənkùmtə kə wen bə nyòŋsə wùwì ayi be pfə ken nə wəyn. Vəwenə no vətsəm lu nyòŋsə wùwì ayi be pfəkə ken nə wəyn. ³² Wùwì ayi bə nə kə'à pfə. ³³ A le lu ndi' a kətsi a və lu fa pfə, wùwì a ghèn ndi' ghè ndo, ando vələmə a vyi sòmbo lam li wen no vətsəm a?"

³⁴ Yesò g'ə à vəwenə la, "Vii' mbyi layn ə lamə, ³⁵ ali víi a və kwə'ù li bwòŋ fa pfə a tə' ayi, be zhi' bwòŋ a ghè faŋə a ghan mù' ko lu lam. ³⁶ Kə lə ndi' ali byi' ando vəwenə ko le be pfə. Vəwenə lə ndi' ndəŋndəŋ to nə ntsəŋsə Nyìngòŋ, bə dí' vunə Nyìngòŋ byi' ando vəwenə luli fa pfə. ³⁷ No bə Mosis ndi' li la və bwòŋsə víi fa pfə a kəshi kə ɲwà'lè Nyìngòŋ ki a kə g'ə à kùmè

zhi' a ghè mbolè a to'. A ndi' a kəshi kə ɲwà'lè a ghèn ghè dzàŋ Bobo nə Nyìngòŋ yì a Ablaham nə Izik nə Jàkob nlù sə gumlè. ³⁸ Nyìngòŋ ko dí' Nyìngòŋ víi və pfəvə, a dí' Nyìngòŋ víi a və dí' və to byi' ando ghè sət-sèn ndi' Nyìngòŋ no mə ndo ayi, a ndi' to."

³⁹ Yesò nə g'ə a mwètə, ndi'sə sə təso' sətsensə g'ə a wen la, "Ndi'sə wù g'ə à li a nkàyn." ⁴⁰ Vəwenə g'ə a li, kò no wí' mù' bə mwòm sə əbəm kənyè a wen.

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Ghè mù bəm a vəwenə la, "Wí' lè zì ghè g'ə la Klistò dí' wəyn Devit a? ⁴² G'ə a ko nkàntə Devit ng'ə a a ɲwà'lè Salms la:

'Bobo ng'ə a Bobo ghom la, ɲwə'mə ashè kwòŋ toghə mò

⁴³ Za'a fa zhə a mà nə víi kəbàyn nə wù kwen a tyi so'ò wù.'

⁴⁴ A lè sətsèn ndi' mu Devit ndzàŋ wen nə Bobo, ghè bə a ndi' wəyn Devit a le lo?"

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

Yesò pfàntə ndzìmtəsə bəm wen byi' ndi'sə sə təso'

⁴⁵ Yesò g'ə a ndzìmtəsə bəm wen a ji a víi vətsəm dí' zhə la, ⁴⁶ "Ghèŋ ntù'mè ghèŋ və ndi'sə sə təso' sensə. Vəwenə kòŋə njè'è və dālə və gho'kəvə, fù dyè a fàf gho'kə və ndi' víi nyi ví tonjtə vəwenə, dyè alo' ntsèntə, Nyìngòŋ vəwenə ku' ɲwə'mə tō ambi, vəwenə be dyè a shi kəzhi, vəwenə kòŋ əku' u ɲwə'ə tō shi ɲəŋtə və.

⁴⁷ Vəwenə kòŋə lobtə kyì mpfə ə shi, fo vəwenə no tsəm, wamə ə dí' la vəwenə dí' víi və jùŋvə, byi' ando vəwenə jìmə lètə. Nyìngòŋ lə ku ngə' byi' vəwenə."

Kəku kə Wùwì mpfə

21 Yesò mbu ndi' tō a ngəŋ Nyìngòŋ, ne ki dyèsə nə kəshi kyì a və ku kəku tsu ə yen ando víi və gho'kə və mo'ò kəku kə vəwenə a nkyè kəku. ² Ghè be yen ando wùwì mpfə femə tsen boŋ ví əku fəkotə fə wen. ³ Ghè mù g'ə la "Mà shə'tə a ghèŋ nəmwè'è la, wùwì mpfə femə ghèn kuli kəfo kə chò kəku kə víi venə no vətsəm, ⁴ byi' ando vəwenə fəbtə fəbtə fa ko gho'ò yì a vəwenə kí' ə ví əku, ali wùwì ghèn à wen a tyi kəmfem ken la ghè kí' tē kəfo əzhi myètə ku fəkotə fə wen."

Yesò g'ə kùmè ə bəytə ngəŋ Nyìngòŋ

⁵ Víi nə mù sə ng'ə à kùmè ngəŋ Nyìngòŋ, ando və nshìtə bwom nə ngù'sə, be g'ə à kùmè fo jùŋ və a víi nku la və nyò' ngəŋ Nyìngòŋ tsu. Yesò mù g'ə la, ⁶ "Ghèŋ yenə, kəbəŋ kenkə lè, zhə bo'sə ví a və a bəytə alo' yì no a tsəm ko to ngù' a faŋ a kətə ghè tsen."

⁷ Vəwenə bəm à wen la, "Ndi'sə, nyè a venə lu lyè kəshi ze? Kə lu sə zìtə əchò kəchətə kyì kə ndi' ghò?" ⁸ Ghè g'ə la, "Ghèŋ tì'mè la kə wí' lù lobtə ghèŋ. Víi lu nvi no və gho'ò dí' la və ví à mò a zhi'. G'ə à la, Ma dí' no nkàyntə wen yì lè, be g'ə à la 'Zhə kwə'li luwen!' Ghèŋ zhə ali kə wì à dzìmtə vəwenə. ⁹ Ghèŋ sətsèn zhə la təghoŋ tə sè fù bènə la təsoyn tə sə fù, kə ghèŋ à fəyn la kənsèsə kə mbyi kə bo'sə li byi' ando nyè a venə dí'í

lyi kashi a mbi". ¹⁰ Ando ghè ngà' à ali be gà' la "Talo' tē lu soynə tē tsentə, təfōyn tē soynə tē tsen tē. ¹¹ Pfønsə nli shenkə, nse n'ə, jīn be kù a shi a shi. Təkwa'a a tē dyànə bè fū, chwitə faynsə və a nfū fa kaŋ baŋsə vi'i. ¹² Nyū a venə lu sə nchò mu və gha'təli ghən a lo' ntsentə və Jus ə be wye ghən a mpfiŋ. Və lu kyè ghən ə dyū nə ghən a shi təfōyn tē bènə vi'i a və so' tō byi'i mò. ¹³ Ghənə lu ndi' t'ə ə ghən shə'tə ntim jūŋə ghom à vəwenə. ¹⁴ Ghən ghə à ghən tətyim la ghən ko lə zhuŋsə təwen təŋtə kwò'tè jì a ghən lu dyū ə bwənsə nyū a və bəmtə à ghən li, ¹⁵ byi'ando mà lu ku gà' a tof à ghən a wi' ko lə chò kò tənsə nyū vyi a ghən gà'ə. ¹⁶ Vəti'i vəŋə, vəli vəŋə, və ləmə vəŋə, vi'i ndoŋsə ghən bènə vi'i lo' ne ku ghən à vi'i kəbāyn ghən la və zhuŋsə ghən bè zhwilə ghən vətsənvə. ¹⁷ No vi'i vətsəm lu bāyn ghən byi'i mò, ¹⁸ ali kò tē nyiŋ mu' a lè fə ghən a kətə. ¹⁹ Mətimə ghən a nkāyn a ghən a byimə lu nē ghən bwoŋ."

Yesò gà' ando və lu byi'ə Jelusalèm

²⁰ T'ə a ghən lu yen vəsugyè' gəimə ka' nē Jelusalèm, ghən ki la kətsi kə kwə'li və byi'ə wen. ²¹ Ando kə a ndi' ali, no məndo a Judiyə nyiŋ ə ku' a kwi pfønsə, vi'i a və di'i a tyi ntə' di' fəkə, wi' ndi' kə ndi' a ntə' kə ghè be a bwənə kwən tsu. ²² A lè mù di' mətsi mù a Nyìngòn a ku ngə' a vi'i venə ndi nē la nyū tsəm a və nyò'ò a ŋwà'lə Nyìngòn və kwə'. ²³ Mətsi a mi lu nfāynsə nē nkwoŋ à ki və gufkəvə bènə vyi a bù ki'i vunə və bwa' və. Zhuŋsə wèn lu ndi' a nse shə, ali ngə' gho'ò ndi' à vi'i a venə. ²⁴ Və lu zhwilə vəwenə vətsen və nē mən yi ə gha'tə vəwenə vətsen və ə dyū ghə a kòs tō təshə tē mbyi tətsəm. A le ando və lu tsə'sə Jelusalèm nē aghə be nyàblə nē vəwenə əza'a fa zhə a zhə vəwenə ne kwə'.

Yesò gà' byi'i məvi Wəyn Wi'

²⁵ "T'ə ayi ku kwə', chwitə di' a chəzhə, a sàŋ bènə a mədziŋ. Mu mə gho'mə lu nə'ə bè fū'ù, vi nē zhuŋsə a təlò' tē mbyi. A t'ə ayi vi'i vətsəm kəŋ jì ə nyiŋ. ²⁶ Vi'i lu nfəŋkə və sə pfe byi'i fāyn, ando vəwenə lu nkə'tə kənyū a kə di' ne fū a mbyi byi'ando fo vyi a və di'i a kaŋ a di' nē sàŋ bènə mədziŋ lu shenkə. ²⁷ A bəm a tsu vəwenə yen wəyn wi' ghə shi'i a tyi mbò' ki' kədyò' nē bayn gho' ghè. ²⁸ Nyū a venə sətsən zitə əlyi kashi no a zhè kò, ghən tso'sə t'ə vəŋə ə ki kaŋ byi'ando zhə sə bo'sə vi a Nyìngòn a bwòŋsə ghən. ²⁹ Yesò mù mò ngāyn ghèn à vəwenə gà' à la "Ghèn kwò'tə byi'i fəkò' fə kəbvəm benə nkò' mətsenə. ³⁰ Ga'a kò təfə titə nē zà'ə, no a zhè kò a tē zitə, ghən ki la byiŋ sə chə. ³¹ Kə di' tō ndəŋndəŋ ando ghən lu yen nyū venə və lyi kashi. Ghən nē yen ali ghən ki la so'ò Nyìngòn sə bo'sə. ³² Ma gà' à ghən nəmwe'è la vi'i mbyi luwen ko zi və pfe mē ken la nyū a venə choli no tsəm. ³³ Kaŋ wenə nse lu chò ali kò a ndi' la kənyū kə a kwitə fa nyū vyi a ma gà'ə. ³⁴ Ghən t'əmə nē tē wen təŋtə, bwen ali, ghən a lyi kəzhi nē məlyū'ə a ndi' shyè' ghənə. Ko nyū mbyi venə b'ə ashì ghənə, kətsi kèn sə vi kò ghən lə ki. ³⁵ Kə

le bvətə vi tō vi à vi'i vətsəm a nse a shen. ³⁶ Ghən ŋwə' no məzhə tsəm bvətə tō bvətə be jīmə la Nyìngòn ku kədyò' ghən cho fa tyi nyū no tsəm a və lu nfū tō nē bwa'mə ə timə a kashi kə nso' ashì Wəyn Wi'." ³⁷ Yesò nzi'i a ngən Nyìngòn a mətsi ayi t'ə ne jì ghə pfwò ku' tsi a kwi pfe olif. ³⁸ Tō nət'ə nət'ə vi'i vətsəm sə lu dyū tsentə a ngən Nyìngòn zhətə zi'i wen.

Judàs byimə əba'lə Yesò

22 Ando kətsi kəgho'kə a və nzhi kəbayn kə məkə kèn nē fəshìŋ fə tsu, mbo'sə vi a və ndzàŋ nē məza'sə, ² T'ə vəpfəm və ngən Nyìngòn bènə ndi'səsə təso' Nyìngòn nkəŋ jisə ə nyə'tə zhwi Yesò kò ndi'i la vi'i a ki byè' ando vəwenə fāynə vi'i. ³ A zhə a ghèn Satan kwen a tyim Judàs a və ndzàŋ nē Iskaliyòt a ndi'i wu mu' fa ntintin ndzimtəsə bəm Yesò shi'sə njesə bō, ⁴ ghè mù lū dyū yen t'ə vəpfəm və ngən Nyìngòn bènə t'ə vi'i a və ntsiŋ ngən Nyìngòn vəwenə mù tisə jì a ghè a ba'lə Yesò a vəwenə. ⁵ Vəwenə ndi' nē saŋlə gho'ò ghè ə ghə wenə vəwenə la vəwenə a ku ko a wen. ⁶ Judàs byimə kənyū a kèn kə bè mù zitə sə kəŋə jisə a ghè a nē la və gha' Yesò kò ndi' la nòyn vi'i di'.

Yesò ba'tə əzhi fozhivə məza'sə wenə ndzimtəsə bəm wen

⁷ Kətsi kə mù vi a və ndi'i shyə byi nji məza'sə tsu, ⁸ Yesò mù tim Bitə wenə Joyn ga'a la "ghən dyū ə shìtə fozhivə məza'asə vəghəŋ zhi." ⁹ Vəwenə bwənsə bəm a wen la "wu kəŋ la yès dyū shìtə fe?" ¹⁰ Ghè bwənsə gà' à vəwenə la "Ghèn zhətə a!, zhə a ghən kwenli a Jelusalèm, ghən a yen wi' a ghè byè'è ntòyn a mù, ghən dzimtə wen ə dyū kwen a ngən a ghè a kwen tsu; ¹¹ ə bəm à ti ngən ayi la ndi'sə bəm la tyi ngən vi'i ghayn yi ye a ghè a zhi fozhivə məza'asə tsu wenə ndzimtəsə bəm wen lo? ¹² Ghè a di' tyi ngən kàŋ gho'ò à ghən mu və shìtəli ghə fo tsəm tsu. Ghən dyū mbi ə shìtə fozhivə vəghəŋ tsu." ¹³ Vəwenə dyū yen nyū vyi no tsəm tō ando Yesò yi gà' à vəwenə. Vəwenə mù shìtə fozhivə məza'asə vyi tsu. ¹⁴ Ando zhə nkwe'ə Yesò zhi fozhivə məza'sə, ghè mù ŋwə'ə a nse sə zhi wenə vi'i ntim sə wen. ¹⁵ Yesò bè mù gà' à vəwenə la "Ma yi lutə sù kəŋ əzhi fozhivə məza'asə venə vəghəŋ mimbu sə zitə ə yenə ngə'. ¹⁶ Mà shə'tə à ghən la ma ko lu be zhi fozhivə venə əza'a fa t'ə a so'ò fòyn Nyìngòn lu vi ə kwə'." ¹⁷ Ghè bè mù lyi ndoŋ ku kəzòŋ a Nyìngòn ə gà' la "Ghèn ghə' ə nyū fa tsu no ghən vət-səm; ¹⁸ byi'è mà shə'tə à ghən la əzi fa layn ma ko be lu nyū məlyū'ə əza'a fa kətsi a so'ò fòyn Nyìngòn lə vi kwə'." ¹⁹ Ghè bè lyi kəbayn ə ku kəzòŋ a Nyìngòn ə byə'lə ə gətə a vəwenə ga'ə la "kèn kə di'i wenə ghomə a və ku byi'i ghən, ghən ne nē kèn kə kwò'tə mò." ²⁰ Zhə a vəwenə myetəli zhi, ghè bè gisə lyi ndoŋ yi bè ku kəzòŋ à Nyìngòn ə ku a vəwenə ga'ə la "Ndoŋ ghèn di' ndoŋ məkāyn mə mfimə a Nyìngòn chi'tə nē mənlyuŋ mwomə a chətə byi'i ghən; ²¹ Ghèn zhətə a, wi' a ghè ba'lə mo, zhi yo wen a kashi a shə. ²² Wəyn wi' ne a pfe

ando Nyingòn yi ghè alì ngə' byi ne ndi' a wi' a ghè ba'lə wen." ²³ Vəwenə mù zitə sə bəmè à vəwenə ntintin əki wi' a ghè a nè kənyə a kəkə.

Kəgumə byi' wi' a ghè a ndi' kətə

²⁴ Vəwenə bè zitə sə gümə à vəwenə a ntintin byi' wi' a ghè ndi' kətə. ²⁵ Yesò gə' à vəwenə la "Təfòyn tə təlò' tə mbi k' adyò' zə'tè vi' vəwenə alì kəŋ la və ndzəŋ vəwenə nè ngyəmtəsə vi'," ²⁶ kə ko di' ndi' alì a ghèŋ a ntintin byi' wu to a ghèŋ ntintin di' bònşə di' tò nè wu tyetə, kətə di' ndi' tò nè wu shyè'. ²⁷ Kətə kə di' wi' a ghè ŋwə' a kəchi' zhi tò zhi mu à di' wi' a ghè chòsə fozhivə à wen lo,? A di' wi' yi a ghè zhi tò zhi li, alì ma di' a ghèŋ a ntintin a nè wi' a ghè chòsə fozhivə. ²⁸ "Ghèŋ di' vi' a ghèŋ gha'li tətyim təŋtə ə sə di' vəghəŋ a mò tyi ngə'sə. ²⁹ Ando t' ghom nkuli so' fòyn a mò, a di' ndèŋndəŋ jì a ma ku so' ayi a ghèŋ, ³⁰ ndi ghèŋ zhi bè nyə a mò kəchi' a mò so' fòyn, ghèŋ be ne ŋwə' a foyngwə'sə Islel shisə njəsə bò."

Yesò yen la Bità ne tyenə wen

³¹ Yesò mù dzəŋ Simon, la "Simon, Simon, Satan bəmèli əlyè ghèŋ ə səŋtə ghèŋ tò nè kəbayn, ³² alì ma jìməli a wu la kə byimə wu a fəŋ mè. Zhə a wu bwènsəli vi a mò wu tomsə vələmè vyə". ³³ Simon bwènsə gə' à Yesò la "Bobo ma ghəli la ma dyè a mfɛŋ ə be pfə tò yowu." ³⁴ Yesò bwènsə gə' à Bità la "Ma shə'tə a wu a Bità la mimbu nkə' ne sə toŋ layn mu wu tyenli mò a ghayn la a ta'." ³⁵ Ghè mù bè gə' à vəwenə la "A ndi' a tə' a ma ntim ə ghèŋ kèn nè fəbònə fə we ko kò kəmbò kò gwəsə, ghèŋ be ghəli kəfo?" Vəwenə bwènsə gə' la "Yès nko gho no kəfo." ³⁶ Ghè mù gə' à vəwenə la, "luwèn wi' a ghè k' ko kò kəmbò, ghè lyè. Wi' a ghè ko k' nyi, ghè ba'lə dālə wen ə zen. ³⁷ Ma gə' à ghèŋ alè la kənyə a və nyo'o li a ŋwə'lə Nyingòn la 'Və ŋhə wen a kənyə kə mù' wenə vi' nè nyè byivə.' Di' lyè kəshi a mò luwèn, byi' la nyè tsèm a və nyo'o byi' mò sə lyè kəshi luwèn." ³⁸ Ndzimtə bəm wen tsen mù bwènsə gə' à wen la "Bobo yèn a, yès k' nyisə bò a shə." Ghè gə' à vəwenə la, "ghèŋ kye alì."

Yesò jìm a kwi pfen Olif

³⁹ Yesò lu ə ku' a pfen Olif ando ghè tə nè, ndzimtəsə bəm wen sə bo'sə wen. ⁴⁰ A ndi' a zhə a vəwenə za'a kəshi ayi ghè ga'a vəwenə la "ghèŋ jìm la kə mwòmşə a vi a ghèŋ." ⁴¹ Ando ghè gə' alì, ghè lù fa vəwenə a mbyè jè' tò kəghaf a və zì və temə ngu' ghè dyè za'a, gwə'tə alwi wen a nse ə jìm la ⁴² "T'ì, a zhə a wu kòŋə wu shi ndoŋ ngə' ghèn fa mò, alì ne tò kyikə a wu kòŋə ka ne kyikə a ma kòŋə." ⁴³ Ntsiŋ ngəŋ Nyingòn shi' a wen fa kəŋ, ə ku kədyò' a wen. ⁴⁴ Yesò kwò'tə byi' zaf a ghè ne a zhə, ghè jìm nè tyimə wenə no tsèm kəzhə'sə kə sə shi' fa wenə wèn di' to nè mənlyuŋ chomə a nse. ⁴⁵ Ando ghè myètə jìm ghè lù bwènə dyè a kəshi a ndzimtəsə bəm wen ndi' tsu ə yèn vəwenə mu kusə shinsə neli vəwenə sə bənə. ⁴⁶ Ghè bəm a vəwenə la

"Ghèŋ bənə byi' ghò? Ghèŋ lu ə jìm ndi nè la kə mwòmşə a vi ghèŋ."

Jì a və gha' Yesò

⁴⁷ Ando Yesò mbu gə' à a sətsèn Judàs wu mu' fa ntyintyin ndzimtəsə bəm wen shisə njəsə bò sə tense vi nè nòynə vi'. Judàs mù vitə bo'sə Yesò ə sə kəŋ jì bwamtə wen, ⁴⁸ alì Yesò gə' la "Judàs, wu bwamtə mò wəyn wi' ə ba'lə?" ⁴⁹ A ndi' a zhə a ndzimtəsə bəm Yesò nyenə kənyə a kə a fə, vəwenə bəm a wen la "Bobo yes sòyn nè nyi shisə?" ⁵⁰ Wù mu' fa ntyintyin ndzimtə sə bəm Yesò k' tyin kəti'ti' kə kwəŋ to ghè kə wu shyè' kətə kə tətə vəpfəm və Nyingòn. ⁵¹ Yesò gə' la "kə kwə'li," ghè mù kùmsə kəti'ti' kə wi' a kyi ə chə' wen. ⁵² Yesò mù bəm à tətə vəpfəm və Nyingòn nè tətə vi' ntsiŋşə ngəŋ Nyingòn bènə və chə' vətsənvə a və nvi əghə' wen la "Ghèŋ vi nè nyisə, nè mbəŋşə əvi gha' mo sə ma di' tsoŋ ale?" ⁵³ A ndi' a tə' a ma ndi' vəghəŋ a tyi ngəŋ Nyingòn kò ghèŋ lə gha'a mo; alì ghèn di' zhə a Satan ti nfinə so'o tsu."

Bità mo Yesò

⁵⁴ Vi' a vyi mù gha' Yesò lu nè wen, ə dyè nè wen a ngəŋ kətə kə tətə vəpfəm və Nyingòn, Bità dzimtə nò fa kəghaf. ⁵⁵ Vəwenə vi za'a tsu, ə disə zhi' a kətyintyin kə fətin fə so' nso' ə sə zosə, Bità vi ŋwə' a vəwenə a ntyintyin. ⁵⁶ Ando ghè ŋwə'li, kəlwəŋ kəzhi' kə bəŋ a wenə a kə', wəyn wùwi shyè' tsen yenə wen ə gə' la "Wi' ghèn tə ndi' wenə wen." ⁵⁷ Ali Bità tensə ə gə' la "luwəyn, ma ko k' wi' a ghèn." ⁵⁸ Zhə ko təmə dyètə, wu tsen yenə wen bè gə' la "Nkəyntə wu di' wu mu' fa vəwenə ntyintyin." Ali Bità bwènsə gə' la "Ma ko di' wi' fa vəwenə a tikəbəŋ." ⁵⁹ A bè sə la'tə, wulim tsen bè kùmtə la "nəmwè'è nəmwè'è wi' ghèn tə ndi' wenə wen byi' ghè di' wu ntə' Galili." ⁶⁰ Bità bè bwènsə gə' la "Mà ko k' kənyə a wu gə' kə wenkə a tikəbəŋ." Ando ghè mbu gə' tò fa zhə nkə' bè toŋ, ⁶¹ Bobo ka'sə kyi Bità tò fəchi', Bità mù kwò'tə ga'a a Bobo nga'li a wen la "Mibu nkə' nè sə toŋ layn mu wu moli mò a ghan a to" ⁶² Ghè mù fə a kəbəŋ di' no nəmwè'è nəmwè'è.

Və sə chə'ə Yesò bè ghòmə wen

⁶³ Vi' a və ngə'a Yesò bè mù sə chə'ə wen bè ghòmə wen, ⁶⁴ Vəwenə bè kwi' ashì wen ə bəm a wen la "Shə'tə la a ghòm ndò wu lo?" ⁶⁵ Vəwenə bè sə telə wen gə' à ngwə' à nyè byivə a wen.

Və vi nè Yesò a kəb' kə nso'

⁶⁶ Ando tə' nlaynə vəchə' nè tətə vəpfəm ngəŋ Nyingòn bènə ndi'səsə təso' tsèntə, və lyè Yesò vi nè wen a vəwenə ashì. ⁶⁷ Vəwenə gə' la "Shə'tə a yes, la a di' Klistò yi lo?" Yesò bwènsə gə' la "Ma sə tsen shə'tə tə shyə'tə a ghèŋ kò ghèŋ a byimə, ⁶⁸ ma bè bəm tə kənyə a ghèŋ kò ghèŋ a bwènsə, ⁶⁹ alì əlù fa luwen ədyè nè mbi, və a ŋwə'sə Wəyn Wi' a shyə kwəŋ to ghè Nyingòn ti a ghè k' adyò' tsèm." ⁷⁰ Vəwenə vətsèm mù bwènsə bəm la "Wù mù di' Wəyn Nyingòn yi mu?" Ghè

bwènsè ga'a vawenə la "Nkàyntə ghə̀n gá' ali la ma dí' wen." ⁷¹ Vawenə bè mù gá' la "Vəghə̀n kə̀n bə zhə fa chù ndò, vəghə̀n vətsem zhəli fa wen chù."

Və vi nə Yesò a shi Bilate

23 Ntsentə vi'i nso' vyi no vətsem lù ə lyi Yesò ə dyè nè wen a shi Bilate, ² mù zità sè zu'u nyè a wen a wèn ga'a la "Yes tə gha' wí' ghen ghè dí'sè jì byi a vi'i vəghə̀n, tensə la kə vawenə a lo' kənsè a fòyn ghó'o a Lum. Ghè be ga'à la ghè dí' Klistò a dí' fòyn tsen." ³ Bilate mù bèm a wen la "wu bè dí' fòyn vi'i Islel?" Yesò bwènsè ga'a wen la "A gá' wu ali" ⁴ Bilate mù ga'a tətə vəpfəm və Nyìngò̀n vyi bènə nòynə ayi la ma ko yèn kənyè kəbyikə wí' ghen. ⁵ Vawenə bè səmtə gá' tò gá' la "Ghè bosə vi'i la və dyè a jì byi, a lo' Judiyà no vətsem, ghè tə zità fa ntə' Galili, luwèn ghè sè dí' a shə."

Və vi nə Yesò a shi Elod

⁶ Ando Bilate nzhə gá' ghenə, ghè mù bèm əki la Yesò nlu fa lo' Galili lo? ⁷ Ghè nè zhə la ghè lu fa shyə a Elod so'o, ghè bwènsè tim Yesò a Elod a ghè ndi'i a lo' Jelusalèm a zhə a ghen. ⁸ A ndi' a zhə a Elod n-yenə Yesò, ghè ndi' nè sanlə ghó'o ghè byi'è ghè lutə sù kə̀n ə yenə wen byi'e ndo ghè nzhəli byi'i wen mù ghə la yi lu yèn wen, ghè nè nyè kaynə və yi yen. ⁹ Elod mù bèmtə tə nyè no ghó'o a Yesò, ali kò ghè là bwènsə kənyè. ¹⁰ Tətə vəpfəm və Nyìngò̀n bènə ndi'səsə təso' Nyìngò̀n a və nti a kəshi ayi sè səmtə zu'u nyè a wèn Yesò. ¹¹ Elod wenə ve sugyè' və wen sè chə'ə wen be ga'a nyè zafə və a wen. Vawenə mù mo' dälə a mo'o tò təfòyn a wen a wèn, bwènsə təmə wen a Bilate. ¹² Əlù fa kətsi a ghen, Elod wenə Bilate sè dí' vi'i ndoňsə byi'e a ndi' a mbì vawenə ndi' vi'i kəbàyn.

Və bè gisè vi nə Yesò a shi Bilate

¹³ Ando Yesò ə bwènə vi, Bilate mù dzà̀n tətə vəpfəm və Nyìngò̀n nè vi'i a və so'o lo' bènə vi'i vətsem və, ¹⁴ ə gá'ə vawenə la "Ghə̀n tə vi nə wí' ghen a mò gá'ə la ghè dí' jìsə byisə a vi'i. Ma so'li wen a ghə̀n ashì kò ma là yèn kənyè kə shwe kə wen a ntyintyìn nyè a ghə̀n ga'a byi'i wen. ¹⁵ Ndə̀nđə̀n ando Elod ko yi yèn bè mù bwènsə təmə wen a vəghə̀n. Nkàyntə ghə̀n yènli la ghè ko nè no kənyè kətsenkə a kə dí' la ghè dí' pfx. ¹⁶ Ma li a gá'ə və ghòmə wen ə ghəsə wen." ¹⁷ A ndi' ntsinè vawenə la no məza'sè ko Bilate dí' shisə wu mu' fa nfi' a vi'i kòňə. ¹⁸ Ando ghè ga'à ali vawenə zimə tò ntə̀n mu' la zhwi wí' ghen ə shisə Bələbàs à yès. ¹⁹ Bələbàs ghen ndi' wí' a zità sòyn a lo' zhwi wí'. ²⁰ Bilate bè gisè ga'a vawenə, ando ghè nkə̀n jì ə mo'tə Yesò, ²¹ ali vawenə bè zimə la "Və bayntə wen, və bayntə wen a kəntò." ²² Bilate bè gisè gá' a ghan a ta' à vawen la byi'i ghò, ma ko yèn kənyè kəbyikə wen a kə dí' la və dí' zhwi wen byi'i kəwenkə, ma dí' gá' və ghòmə wen ə ghəsə wen. ²³ Vawenə sè səmtə zimə tò zimə la və bayntə wen a kəntò. Fa bəm a tsu gə vawenə zhì. ²⁴ Bilate mù byimə la və bayntə Yesò ando vi'i venə nkə̀n. ²⁵ Ghè mù shisə wí' yi a və we a nfi' byi'i

mə sòyn bènə mə zhwi ando vawenə bèmə. Ghè mù bè ku Yesò a vawenə la vawenə nè no ghò nè wen a vawenə nkə̀n.

Və bayntə Yesò a kəntò

²⁶ Vawenə mù lyi Yesò ə lù nè wen, sə ndyè a jì bwùmtə wùtsen a və ndzà̀n wen nè Simon a ndi'i wù Silen. Ghè lu fa tyi Lo' sè vi, vawenə gha'a wen ə nè ghè byè'è kəntò kə Yesò sè dyè fa wen a bəm. ²⁷ Nòynə vi'i sè dzìmtə Yesò, a vawenə à ntyintyìn kyi vətse nvə ndi' tsu a və ndi' bè kusə shinsə a wen. ²⁸ Yesò fu'tə gá' a vawenə la "kyi Jelusalèm kə ghə̀n a dì byi'i mò, ali ghə̀n dì byi'i ngə̀n kətə ghə̀n bènə vunə vəňə. ²⁹ Ghə̀n zhətə a! byi'e ando mətsi mə sè vi a vi'i a ne gá' la 'mb-wa'mə dí' a və dəm bènə a kyi a və ko bwi kò nyòňsə wàyn.' ³⁰ A zhə ayi vawenə ne ngá'ə pfx sə la 'Biymə a yes a kətə, bè ga'à bəmsə la Chi' yes.' ³¹ Byi'e a zhə a vawenə zì və nè nkì nyè venə a mò a ma dí' tò nè fəko' fəzhəfə kə ne ndi' alə à fəzimfə a?" ³² A ndi' a zhə a və ndyè nè və bè ndyè nè vi'i vətse nvə vəbò a vawenə kwa'tə təso'. ³³ Vawenə nè dyè ə za'a kəshi kətsenkə a və ndzà̀n nè kəwu'lə kə kətə ə bayntə wen bènə vi'i kwa'tə təso' vyi tsu a kəntò və bayntə ghè mu' a kəntò à wenə kwò̀n to ghè nè ghè tsen a wen kwò̀n nàkwè. ³⁴ Yesò la'tə ə gá' la "Tí! ma'a lè nyè vawenə byi'è vawenə ko kì kənyè a vawenə nè." Vawenə la'tə mù zità sè tem ba' ndi' yèn wí' a ghè a ghè a zhi ndisə Yesò. ³⁵ Vi'i timə sè lyè, tətə vawenə sè telə wen gá'ə la "Ghè tə bwòňsə vi'i vətse nvə ghè bwòňsə li wenə wen luwèn a zhə a ghè dí' Klistò yi a Nyìngò̀n ntsu'li" ³⁶ Və sugyè' bè sè telə wen bè vi ku kəmbas kə məlyè' a wen, ³⁷ "a zhə a wù dí' fòyn vi'i lo' Islel wù bwòňsə wen wu." ³⁸ Vawenə bè nyò' Gá'ə tsen ghè bayntə à wen a kətə kə kəntò la "Ghè dí' fòyn və Jus" ³⁹ Wí' mu' fa ntyintyìn vi'i vyi a və mbayntə wen Yesò sè telə wen gá'ə la "Ga'a kò wù dí' Klistò yi bwòňsə wenə wu ə bè bwòňsə yes," ⁴⁰ Ali ghè tsen yi kənkə wen ə bèm la "Wu bè ko fàyn Nyìngò̀n tə a zhə a wu pfx tò nè wen? ⁴¹ Yo wu nəm wè'è byi'i nyè byivə a yo wu nèli, byi'è ando yowù kii' ló' ə nyè byivə a yowù nèli, ali wí' ghen ko nè no kənyè kə byikə kətsen." ⁴² Ghè bè dyè mbì əgá' la "Yesò kwò'tə mo a zhə a wù sè so'o fòyn wu." ⁴³ Yesò bwènsə gá' a wen la "Nəm wè'è, nəm wè'è, ma shə'tə à wù la wù a ndi' yowù layn a kəshi kəbwòň Nyìngò̀n."

Yesò Pfx

⁴⁴ A sè ndi' a ntyintyìn nənchwi shi fen ə chi'tə nse yi no tsəm əza'a fa kəlyi' kə mbwa'à kəbə̀n. ⁴⁵ Kə sè ndi' ali chwichwi limə, ndisə ghó'sə a və ngətə ngə̀n tsu à ghan à bò bəymə wàň bò. ⁴⁶ Yesò mù dì a gí to la "Tí' ghom! Mə weli kəzhwi kom à wù kəvu." A ndi' a zhə a ghè ngá'ə mwètə ghè pfx. ⁴⁷ A ndi' a zhə a kətə və sugyè' n-yenə kənyè a kə nlyi kəshi, ghè ghó'sə Nyìngò̀n ə gá' la "Nəm wè'è, nəm wè'è wí' ghen nko kii' le nyè."

⁴⁸ A ndi' a zhə a vi'i no vətsem a və ntsentə əyen kənyè a kə a lyi kəshi n-yenə nyè venə, vawenə sè pfx

wo nà kusə shinsə gho'o ghə. ⁴⁹ Vii' ndonjsə wen no vətsəm bènə kyì a və ndzìmtə wen fa Galilì ntimə kəghaf ə yenə nyù a venə no tsəm.

Və bviàmə Yesò

⁵⁰ Wutsen ndi' a və ndzànj wen nà Josèf a ghè nlu fa ntə' Alimàtya a lo' və Jus. Ghè ndi' wì' fa ntsèntə tətə, a ghè ndi' wùjujə bè dī' wù kənyù kə timə kə. ⁵¹ Ghè nko byimə a kwò'tə bènə kənyù a vəwenə nè. Ghè nkə'tə so' fòyn Nyingòn. ⁵² Ghè ndyù a Bilate è bèm bvenə Yesò ⁵³ Bilate byimə ghè mù shi'sə bvenə Yesò lemtə nà ndisə è nyònsə a tyì sè tsen ghè a və ntyuj a ngu'. A ndi' sè a və ko ntimə bviàmə wì' tsu.

⁵⁴ A ndi' kətsi a tər' ndi' layn à ndi' kətsi kəzhətə kə. ⁵⁵ Kyì vyi a ghè nvi wen vəwenə fa Gallilì, dzìmtə dyù yèn sè ayi bè yèn ando və nyònsə bvenə wen.

⁵⁶ Vəwenə mù bwènə dyù è shitə njüsə bènə məzhi' əzu' a wèn Yesò.

A sə ndi' kətsi kəzhətəkə, vəwenə zhətə ando so'o ndi'.

Yesò lù fa Pfü

24 A ndi' a mbi kətsi a ti ngàm fi a ti bo'o ngènj vəwenə lyi məzhi' məzu'mə myi a mə lemtə a kayn a vəwenə tə shitə li ə dyù a sè Yesò. ² Ə yèn la və bujnsəli ngu' yi fa chù sè ayi. ³ Vəwenə kwen a yi tin ali ko vəwenə là yèn bvenə Yesò. ⁴ Vəwenə bu kaynə kənyù kènkə a sə tsen lyəmə və bò, a və əmo' ndisə a sə baynə njwàntə timə a vəwenə mbyi. ⁵ Ki vyi sə fwaynə mu shisə tə vəwenə a nsè, ali ləmə a vyi bèm a vəwenə la "Byi' ghò a ghènj kənj wì' a ghè dī' to fa ti vi' vəpfəkəvə a?" ⁶ Ghè ko dī' a shen, ghènj kwò'tə kənyù a ghè ngà'a ghènj a tər' a ghè mbu a Galilì. ⁷ La və di ku wəyn wì' a vi' ne nyù byivə, və bayntə wen a kəntò, a là sə ndi' a bəm mətsi ta', ghè bwònj fa pfü." ⁸ Vəwenə mù kwò'tə ga'a wen. ⁹ Vəwenə bwènə dyù fa sè yi shə'tə kənyù a kènkə a dzìmtə sə bəm Yesò njù mu be ne a vi' ve vətsenvə. ¹⁰ Vii' a və shə'tə kənyù a vi' ntem gə'a Nyingòn ə ndi Mèli, a ghè əlu fa Madalin Jowanə, Mèli ə li Jems bè nà ki ve tsəm a və ndi' wen və wen, ¹¹ Ali kò vəwenə là byimə kənyù ki a vi' ngà'a, byi'e ando, vəwenə kwò'tə la a dī' fətiti ga'a zìməghə. ¹² Bitə mù lu nyij dyù a be sè Yesò lanjə lye tin yi, yen tò basə ndisə sə nyoj a nsè ghè mu bwènə dyù sə kaynə kənyù a kə fù Yesò bumbtə vi' və bo.

A ji Emmyòs

¹³ Tò kətsi ayi, ndzìmtəsə bəm ə Yesò sə tsensə sə bò sə jè'è dyù a lo'o tsèn ghè a və ndzò nà Emmyòs a ghè ndi' və mayə sòmbo lu fa Jelusalèm, ¹⁴ sə gə'a a vəwen a ntintin byi' nyù no tsəm a və fù là. ¹⁵ Vəwenə mbu gə'a nkayn Yesò dèmə kwetə vəwenə sə jè'è dyù wen tò mu'u, ¹⁶ ali kò vəwenə là ki wì' a ghè dī' wen. ¹⁷ Ghè bèm a vəwenə la "a dī' nki kənyù kə kò a ghènj bèsə ale?" Vəwenə timə sə kə'ə tò shinsə. ¹⁸ Wì' mu' fa vəwenə a ntyintyin a və ndzò nà Klobas ga'a wen la "wu bè dī' wu ghan a Jelusalèm a wu ko ki nyù a kə tə

fù tsu a mətsi ghèn?" ¹⁹ Ghè bwènsə bèm a vəwenə la "Nyù kò?" Vəwenə gə' a wen la "Nyù kumsə Yesò wu Nazalèt, a ndi' nshyà'tə gho'o. Ghè əgə'a bè nè nyù ghò'kəvə a Nyingòn vi' bè byimə. ²⁰ Tətə vəpfəm və Nyingòn nè vi' a və so'o vəghənj tə lyi wen ku la və zh-wi wen, ə mù bayntə wen a kəntò. ²¹ Ali mù vəghənj nkwo'tə la a ndi' wen a ghè ndi' là bwònsə vi' Islel. Kənyù a kə kwə'sə tsu kə dī' la a shi mətsi ta' fa kətsi a nyù venə tə fù. ²² Əbe sə dyù la ki vətsen və fa yes a ntyintyin nè yes sə dī' nà kaynə. Vəwenə yi ndi' a bənə sè yi tò ti bo'ngənj, ²³ kò vəwenə là yènə ə bvenə wen vəwenə bwènə vi sə gə'à la vəwenə yi yèn ntsijnsə ngènj Nyingòn sə fù a vəwenə a shi to nà jòm sə gə'à. ²⁴ Vii' vətsen və fa yes a ntyintyin nlu ə dyù a be sè ayi, bè yèn tò ndènjndənj kənyù ando ki vyi yi gə', ali kò vəwenə là yènə wen". ²⁵ Ghè mù bwènsə gə' a vəwenə la. Ghènj ndi' ndzènjtə, tətyim tyənjtə bwa'a ghènj byimə kənyù a nshə'təsə ngə'a. ²⁶ Nshə'təsə bè ko gə'a la kə bè ko ndi' la Klistò dī' yèn ngə' mibu kwèn a wen a fòyn? ²⁷ Ghè mù zitə fa Mosis nà nshə'təsə no sətsəm əgə'a laynsə nyù tsəm a və nyo'o a njwà'lə Nyingòn byi' wen. Ghè mù gə'a laynsə a vəwenə nyù tsəm zitə fa Mosis ədyù a nshə'təsə sətsəm nyo'o li byi' wen. ²⁸ Ando vəwenə bo'sə dyù a lo'o vəwenə dyù tsu, Yesò nè tò sə ghè bù dyù nè mbi, ²⁹ ali vəwenə sensə wen la ghè ndi' we vəwenə nətə ayi ando zhè ndyù li ə shi sə fenə.

Ghè mù dyù ə tsi wenə vəwenə

³⁰ Ando ghè njwə'mə wenə vəwenə a kəchi' əzhi, ghè lyi kəbayn ə bwa'sə, ə byə'lə bè mù ku a vəwenə ³¹ tò a zhə a ghèn, tətəf tə vəwenə bò'tə. Vəwenə ki wen, ali ghè là fa vəwenə ashì. ³² Vəwenə sə gə'a vəwenə a ntyintyin la "Ga'a kò tətyim tə vəghənj tə yi limə fa tin ando ghè yi ngə'a laynsə nyù a və nyo'o li a vəghənj a ji." ³³ Tò a zhə a ghènj, vəwenə lu timə, ə bwènə dyù a Jelusalèm, ə yèn ndzìmtə sə bəm Yesò njù mù' bènə vi' vətsen və a və ndi' wenə vəwenə, və tsèntə ³⁴ Sə gə'à la "Bobo bwènsəli nlu fa pfü ə fù a kə' Simùn." ³⁵ Vəwenə mù shə'tə kənyù a kə nfù nà vəwenə a ji bènə ando vəwenə nki wen ando ghè mbyə'lə kəbayn. Yesò fù a shi ndzìmtəsə bəm wen. ³⁶ Ando vəwenə mbu gə'a, Yesò fa wen əgənj timə a vəwenə a ntintin, gə' la "Mbwamə ndi' a ghènj." ³⁷ Vii' venə ndi' nà fəyn, no nànto, sə kwò'tə la vəwenə nyènə mpfù nse. ³⁸ Ghè gə' a vəwenə la "Byi' ghò a təkwo'tə tə ku ngə' a ghènj a tətyim a?" ³⁹ Ghènj yèn avu ghomə bènə aghə ghomə a ndi lutə su ki la a dī' mo. Mwòmətə mo ə zhə bye'e mpfù nse ko ki' nyàmə wèn bènə kwonə. ⁴⁰ Ando ghè ngə'a, ghè di avu wen bènə aghə wen a vəwenə. ⁴¹ Ando vəwenə mbu momə bye'e sanjə ndi' a vəwenə tətyim no nànto, ghè bèm a vəwenə la "Ghènj bè ki' kəfo kə zhikə a shyə." ⁴² Vəwenə ku shə nyu' a wen, ⁴³ Ghè shi ə pfi' tò vəwenə ashì. ⁴⁴ Ghè mù gə' a vəwenə la "Venə dī' nyù a ma gə'li a ghènj ando ma mbu ndi' vəghənj la nyù tsəm a kə ndi' a so'o Mosis, ə nà nyù a nshə'təsə nyo'o li bènə Salms dī' lu fù." ⁴⁵ Ghè mù bə'tə tətəf tə vəwenə ndi vəwenə nzhe ə ki gə'a Nyingòn,

⁴⁶ bè mù gà' a vawenə la "Nəmwè'è, və nyo'li la Klistò ne yen ngə' a sè ndi' a bàmə mətisi nta' ghè be lu fa pfa, ⁴⁷ bènè la və a shè'tə kənyè kə Nyìngòn ndi vi'i wen azhi' no tə lo' tətsem əzitə fa Jelusalèm Nyìngòn lyesə ku mbyisə vawenə. ⁴⁸ Ghè di' vi'i a ghè zhəli bè yèn nyè venə. ⁴⁹ Luwèn ma nè a tım kəzhwi kəhwokə a ghè to ando ti'i ghom nghəli, ali ghè ndi'i tò a shè za'a fa zhə a kəzhwi kəhwokə ne vi ə ku adyò' a ghè."

Yesò bwènə ku' a kàṅ

⁵⁰ Yesò mù tənsə dyè nè vawenə a Betani ku'sə avu wen a kàṅ ə bwa'sə vawenə, ⁵¹ ando ghè mbwà'sə vawenə ghè lu mò'tə vawenə və lyi wen ku'sə a kàṅ. ⁵² Vawenə ghosə wen mù bwènə dyè a Jelusalèm nè sanlə ghosə ghè, ⁵³ ə sè ku'sə Nyìngòn no me zhə tsəm a wen a ngèṅ.

Joyn

Tɛ nyɛ vyi a vɛ di' a ŋwà'lè ghèn

Joyn ə nyo' a vi'i Jus nè vi'i a nko di' vi'i Jus. Ghè nyo'o a vəwenə ə shè'tè ə làynsə la Yesò Klistò di' Nyìngòŋ di' ntìmə Nyìngòŋ. Joyn mbe shìtə ə shè'tè la Yesò Klistò nvi li a wenə wì' ə ku wenə ə wen a kəku ə lè' ə mbyisə vi'i. Və gá' li a ŋwà'lè a ghèn la və nyo'o ntìm ə jùŋ a ghèn ndi vi'i əzhè ə byimə la Yesò di' Mbwòŋsə ə wàyn Nyìngòŋ, a və ntsu' li ghɛ. Əbyimə a ghenə ə vi nè bwòŋ yi a ghè ko lu mè (20.31).

Ji a və gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitə (1.1-18)

Joyn kù Mù nè mbisə ndzìmtəsə bàm ə Yesò (1.19-51)

Əshyè' ə Yesò (2.1-12.42)

Məntsi mə kəmwètə ə Yesò a Jelusalèm benə a benə Jelusalèm (13.1-19.42)

Yesò ə lu fa pɸə ə di' ə wenə wen a vi'i (20.1-31)

Ə mwetə, Yesò ə be di' wenə wen a shə Galilì (21.1-25)

Ntìm yi a ghè ku ə bwòŋ

1 Andì' no mibu mbyi zitə, mu Ntìm ə Nyìngòŋ sə di'. Ghè ndi' wenə Nyìngòŋ, ghè di' nkàyntə Nyìngòŋ. ² Ghè ndi' wenə Nyìngòŋ no fa kənzitə. ³ Nyìngòŋ ə shìtə ə fo ə tsèm ə chò fa wen, mu à mb-wen fa wen mu və ko nshìtə no tèbe ghò yi a və ndi' mù və shìtə li. ⁴ Ghè ə nkì'i ntsinè, ntsinè ayi ku əbayn a vi'i. ⁵ Ə bayn na ghèn ə baynə a ntintin kəbəŋ kə fenəkə, ali kəbəŋ kə fenəkə na kènkə nzizi ko kə lu lemsə.

⁶ Nyìngòŋ ə ntìm li wì', a və tɔŋtə nè Joyn, ⁷ la ghè nvi ə ndi' nchwò nsò' kumə əbayn na ghèn nè ndi' zhè nyè vyi a ghè gá'a ə byimə. ⁸ Joyn ə nko ə ndi' əbayn na ghenə no fa wen a ngerj. Ghè ə vi to nè nchwò nsò' kumə əbayn na ghenə. ⁹ Əbayn na ghenə ndi' əbayn nəmwè'è a ghè ə vi a mbi ə nku əbayn a vi'i və tsèm.

¹⁰ Ntìm ə Nyìngòŋ ə nvi li a mbi, ali vi'i mbyi mo wen no tèbe ando mbi ayi ndi' mu à shìtə wen. ¹¹ Ghè nvi li ə zà'a to no a vəwenə a lo', vi'i wen tyen la və ko a shisə ə wen. ¹² Alì, vi'i vətəsvə shisə wen ə byimə a wen, ghè kù kədyò' la vəwenə ndi' vunə Nyìngòŋ. ¹³ Vəwenə ko ə kà'kə a vunə Nyìngòŋ a ji yi a wì' nè kòŋ ə bwi vunə fa tsu, a ndi' to əghènə Nyìngòŋ la vəwenə ndi' vunə wen.

¹⁴ Ntìm Nyìngòŋ na ghèn ə kà'kə li sə di' wì', ə vi tsitə a vəghəŋ a ntintin. Yès ə yen li kədyò' kə kaynəkə ə wen, kədyò' a ghè kì'i to nè wàyn Nyìngòŋ a ghè di' to əmù' li. Ghè nlù fa ben ə Bobo ə vi kì'i kusə nshinsə no mwènmwèn nè no tèbe a ghò yi a ghè di' nəmwè'è kumə Nyìngòŋ.

¹⁵ A di'i wen yi a Joyn ə gá'a kumə a ghè ə dzàŋ gá' la, "Ghèn di'i wen yi a ma ə gá'a a ghèŋ la, 'Ghè vi fa mo abàm, chò mò byi' ando və ə sə bwi mo, mu ghè ə sə di'."

¹⁶ A di' fa kusə shinsə wen a ghè di' no ghò' ə ghò', a ghè ne la vəghəŋ sə kì'i ə mbwa'məsə to ghayn a ghayn. ¹⁷ Nyìngòŋ bè ə ku Əso', ghè chò fa kəvu ə Mosìs. Ə kusə shinsə tə sə vi, no tèbe nè ghò' yi a ghè di'i nəmwè'è, chò ji fa kəvu ə Yesò Klistò. ¹⁸ Wì' ə ko timə yen Nyìngòŋ. A di' to wàyn Nyìngòŋ yi əmù' a ghè di'i nkàyntə Nyìngòŋ, mu nyè' to a ben nè Bobo, a ghè di'i li to ando Nyìngòŋ di' a vi'i.

Joyn wù ku a Mù tensə la à ko di' wen di' Mbwòŋsə

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Vi'i Jus vyi a və ndi' a Jelusalèm ə ntìm li vəpfèm və ngèŋ Nyìngòŋ nè vi'i ngwa' ə ngèŋ ə Levi la və dyè ə bèm a Joyn ə ku a Mù la, ghè di' ndò lo.

²⁰ Vəwenə dyè ə sə bèmə, Joyn ə shè'tè mwetə to mwetə la, "A ko di' mo a və Ntsu' li."

²¹ Vəwenə be bèm kwè'sə a wen la, "Wù ə di' no ndò? A di' wu Ilajà mu?"

Joyn gá' la ghè ko di' Ilajà.

Vəwenə be mù bèm la ghè di' Nshè'tè ə ghò'o yi a və ə kə'tə li mu?

Joyn ə bè tensə tò tensə.

²² Vəwenə gá' a wen la, "shè'tè li a yès la wù di' ndò lo. Yès ə kəŋ ə zhɸ fa wù a chù ndi yès bwenə dyè ə shè'tə a vi'i vyi a və ə timə yès."

²³ Joyn ə bwensə gá'a to ando nshè'tè Isayà ə gá' la, "Ma di' wì' yi a ghè dzàŋ gá' a nse zìm la, 'Ghèŋ shìtə ji Bobo ghè nayn, ghè sə vi ə chò fa tsu.'"

²⁴ A ndi' ali mu a ntim vi'i Falasi etim vi'i a venə a Joyn. ²⁵ Vəwenə ə bəm mwètə a wen la, "Wu ə ko di' wi' a və tsu' li, ko ndi' la wu di' Ilajà, ko Nshə'tə ə gho'o yi a və ə kə'tə, ə sə kù mu mə ghò?"

²⁶ Joyn gə' la, "Ma ku mu a ghəŋ to no nə mu mə fwəyn, ali wi' di' a ghə ti to no a ghəŋ a ntintin luwen, ko ghəŋ ki wen, no tēbe mò ə ko kwə' ə shwə' to ne kəkòs kə a kə zatə mpfəsə gwəsə a ghə ə wen."

²⁸ Nò nyə a venə no ə tsəm ə fə a ntə' Betani, a dzen mu mə Jodàn yi a Joyn ə kù mu tsu.

Joyn ə di' Yesò a vi'i

²⁹ Ətə' ə nlayn li, Joyn yen Yesò ando ghə ə vi, ghə di'i wen a vi'i ə gə' la, "Ghèn di' wəyn BYI Njè Nyìngòŋ yi a ghə ne shi mbyisə vi'i mbyi! ³⁰ A di'i wen yi a ma tə shə'tə a ghəŋ li la, 'Wi' ə vi fa mò a bəm, chò mò, byi' ando və ə sə bwi mo, mu ghə se di'.' ³¹ Ma nko tə ki wen, ali tə vi sə ku mu nə mu mə fwəyn ba'tə tətym ə təŋtə ndi ghə sə vi, vi'i Islel yenə ki wen."

³² Joyn mu ga'a la, "Ma tə yen to ando kəzhwi kə Nwo'kə shi'i vi fa kàŋ to nə kəlato kə, ə vi nyə'mə faŋ a wen a kətə. ³³ Ma ko tə ndi' ki wen. Ma tə sə ki wen mu ma ki to byi' kənyə ki a Nyìngòŋ tə sə tim mo la ma vi əku mu nə mu mə fwəyn ə gə' la, 'Wu lù yen no ndò to ando kəzhwi kə Nwo'kə shi'i vi nyə'mə faŋ a wen a kətə, wu mu ki la à di' wen yi a ghə vi ə ku mu nə Kəzhwi kə Nwo'kə a vi'i.' ³⁴ Ma di' mu ma yen li kənyə na kènkə ando kə fə, ə sə shə'tə a ghəŋ la wi' na ghèn di' wəyn Nyìngòŋ."

Yesò ə lyè mbisə ndzìmtəsə bəm ə wen

³⁵ Ətə' ə be layn, Joyn wenə ndzìmtəsə bəm nə wen sə bə ə be dyə ə timə akəshi yi a vəwenə tə zhəsə tsu li, ³⁶ ghə nyen li Yesò ando ghə chò ə gə' a vəwenə la, "A chò wəyn BYI Njè Nyìngòŋ le!"

³⁷ Ndzìmtəsə bəm ə wen na shisə zhə ali ə lu ə sə dyə fa bəm ə Yesò. ³⁸ Yesò ə ka'sə ki, ə yen vəwenə to ando və vi fa a wen abəm ə bəm a vəwenə la, "Ghəŋ kəŋ ghò?"

Vəwenə bəm la, "Wu tsi fe a Labà?" Labà na ghèn di'i gə' lə' la "Ndi'sə".

³⁹ Ghə gə' a vəwenə la, "Ghəŋ vi li yen a." Vəwenə dyə yen kəshi ki a ghə ntsi tsu, a ndi' ali mu à sə di' a bwa'a kəbəŋ. Vəwenə ŋwə'mə to tsu za'a fa mpfwòmə.

⁴⁰ Wi' ə mù' fa ntintin ə vi'i na vi və bə a və zhə to ando Joyn ə gə'a ə lu dyə wenə Yesò li, ndi' Andilò, ə lèmə Simon Bità. ⁴¹ To a zhə a yi ghə kəŋ li dyə to nə lèmə wen ə Simon ə gə' a wen la, "yès ə yen li wi' yi a və tsu' li a di' 'Klistò.'" ⁴² Ghə gə' ali ə lyè Simon ə dyə nə wen a Yesò.

Yesò ə yenə wen ə ga'a a wen la "A di' wu Simon ə wəyn Joyn, ali və a təŋtə wu luwen la Sefàs." Sefàs nə Bità di' to zhi' ə mù', ghə di' la, "əghu."

Yesò lyè Filib wenə Nàtanyèl a ndzìmtəsə bəm ə wen

⁴³ A sə di' a kənkùmtə kə kətsi, Yesò ə lù ə sə dyə a Galilì ə yen Filib ə gə' a wen la ghə dzìmtə wen. ⁴⁴ A ndi'

ali, mu Filib fə vi to fa ntə' Bèsaydà tanə Andilò wenə Bità. ⁴⁵ Filib ə kəŋ dyə nə Nàtanyèl ə gə' a wen la, "Yes yen li wi' yi a Mosis ə nyo'o kumə wen a ŋwə'lə Əso' li, nshə'tə sə gho'sə ə be boŋ nyò'. Ghə di' Yesò ə wu Nazalèt, ə wəyn Joséf".

⁴⁶ Nàtanyèl mu bəm la, "A jùŋ zizi ghə fə fa Nazalèt a?"

Filib ə bwensə la, ghə vi to vi ə yen.

⁴⁷ Yesò yen to ando Nàtanyèl ə vi ə gə' la, "A di' to no nkəyntə mbwinə Islel a ghə vi lə. Ghə gə'a to nəm wè'è."

⁴⁸ Nàtanyèl ə bəm a wen la, "Wu jè' ale mu ki mo a?"

Yesò ə gə' la, "Mà yi yen wu azhə yi a wu yi nyə' a tsi ə fəko' fə fig mibu Filib ə vi ə ndzàŋ wu."

⁴⁹ Nàtanyèl ə mu gə' la, "ndi'sə wu di' wəyn Nyìngòŋ, wu di' Fòyn a vi'i Islel!"

⁵⁰ Yesò mu bè gə' la, "Wu byimə to byi' ando mà gə' la ma yi yen wu azhə yi a wu yi ŋwə' a tsi ə fəko' fə fig li mu? Ali, wu be ne yen nyə ə tsenəvə, və chò na ki."

⁵¹ Ghə gə' ali ə be gə' kwə'sə la, "Ma ga'a a ghəŋ to no nəm wè'è la, Ghəŋ lu yen to ando əkaŋ ə bo'mə, ətsiŋsə ŋəŋ Nyìngòŋ sə chwòmə ku' be shi'i, jè'è to a ntim ə Wəyn Wi'"

Yesò ə dyə a kəshi kə ləm a Kanà

2 Məntsi ə chò li ə mbò, ətə' ə layn, ləm ə tsenə ghə sə di' a ntə' Kanà a Galilì, li Yesò ndi' tsu.

² Andi' ali, mu və be boŋ ə la'a lam a ghenə a Yesò wenə ndzìmtəsə bəm ə wen. ³ Məlyə' ne mè, li Yesò ə vi gə' a wen la, "Məlyə' mè li fa akəshi kə ləm ashə."

⁴ Yesò ə gə' la, "luwəyn, wu sə shə'tə la mà ne ghò? Əzhə ghomə ko təmə kwə'."

⁵ Li Yesò ə be gə' a vi'i vyi a və shwè'è a kəshi kə ləm ayi la, "Ghəŋ nə no ghò a ghə ne gə'."

⁶ A ndi' ali, vi'i Jus tsifə ŋu'sə, shitə vəntòyn tsu, ndi' ə shə əwen tsu ndi' nə laynə a ashì Nyìngòŋ, ando so' ə vəwenə ə ga'a. A ndi' akəshi kə ləm na ghèn mu və tomtəli vəntòyn vəgho'kəvə a venə la ntəfə. Ghə mù' ndi' mu və zizi və ka'sə əchom a mù ə zitə fa məwumə mbò dyə za'a məwumə nta' mibu ghə lwin.

⁷ Yesò ə mu gə' a vi'i ə shyè'è a vyi la, "Ghəŋ lwinsə mu a vəntòyn ashə." Vəwenə chə mu ə wè a vəntòyn a venə və lwinkə. ⁸ Ghə be mu gə' a vəwenə la, "Ghəŋ ŋwa'tə mətsenə ə dyə ku a wi' yi a ghə tisə nyə a ləm a shèn." Vəwenə ŋwa'tə ə dyə ku. ⁹ Ghə sə mwom mu mə ka'kə li a məlyə', ghə nko ki la mə lù fa fe lo. Ali, vi'i ə shyè' vyi a və ə chə mu a mi ə nki li. Ghə mu dzəŋtə limə wùwì, ¹⁰ ə gə' a wen la, "Vi'i nə di' la wu boŋsə ku məlyə' mi a mə bəŋ la və nyə ambì, vi'i nyə sə dyu'lə, və mu vi nə myimə a mə ko tu' ə bəŋ, wu jé' ale ə ghə məlyə' mə jùŋə mèn ə sə vi nə məwenə luwen a?"

¹¹ Wokenkə ndi' mbi kənyə kəkaynəkə a Yesò ə ne a ntə' Kanà a lo' Galilì, ə di' kədyò' kə wen. Ndzìmtəsə bəm ə wen sə mu byimə ə wen.

¹² To ando ə lam na ghenə ə cho li, Yesò lù wenə li wen nə vələmə və wen benə ndzìmtəsə bəm ə wensə ə shi'i a ntə' Kàbanùm ə tsitə tsu to mətsi ə nshə' alə.

Yesò ə dyù a ngə̀n Nyìngò̀n ə ghò'o a Jelusalèm
(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ A sə bo'sə dyù a mət̥si yì a ví'i Jus ə nzhi kəzhi kə məza'sə, Yesò ə nlu li ə ku' a Jelusalèm, ¹⁴ ə dyù kwen a kəbə̀n kə ngə̀n Nyìngò̀n ə yen ví'i və nyù' tsu, ba'lə nyamsə mbulu' nə byisə vən̥j̥i nə lato, vətsevə nyù' a kəchi' kwitə tə ko. ¹⁵ Ghè bo ngwə̀yn nə p̥f̥usə ə ghòm ə dz̥im shisə vəwenə, nə nyamsə no sə tsəm fa ngə̀n Nyìngò̀n ayi, ə sàs əko yi a ví'i ə nkwiətə ə be tenlə kəchi' k̥i a vəwenə ə nkwiətə ko tsu li, ¹⁶ ə dyù a ví'i a və ə mba'lə lato ə kə̀yn a vəwenə la, "Ghə̀n ly̥ f̥ù nə məwenə fa ashə̀. Kə Ghə̀n kə'sə ngə̀n Tì' ghom a wò̀n." ¹⁷ Ando ghè nga'a li, ndz̥imtəsə bəm ə wensə mù kwò'tə to ando və nyò'o li a Nwà'lə Nyìngò̀n la, "Ma kò̀n ngə̀n wù, no nànto."

¹⁸ Ví'i Jus ə na bwènə v̥i ə bəm a Yesò la, "Wù zizi wù ne no kənyù kəkaynəkə kə kò ə dí' la à ku Nyìngò̀n ə ku kədyò' la wù ə nə nyù venə a?"

¹⁹ Yesò ə bwə̀nsə a vəwenə la, "Ghə̀n bitə ngə̀n Nyìngò̀n ghèn, ma zizi mà bwə̀nsə bwòm to a mət̥si ə ntà'."

²⁰ Vəwenə be bəm a wen la, "A wù zizi wù bwə̀nsə bwòm ngə̀n na ghèn to a mət̥si ə ntà' mu və ly̥ ngə̀' məwumə ə nkà' a n̥j̥əsə ntəfə mi bu ə bwòm a?"

²¹ A ndi' ali, Yesò ə gə̀' ngə̀n Nyìngò̀n ghèn a dí' to no wèn ə wen. ²² To ando ghè lu li fa p̥f̥ù, ə ndz̥imtəsə bəm ə wen mu bwə̀nsə kwò'tə la ghè nga'a li alə ə mu byimə kənyù k̥i a Nwà'lə Nyìngò̀n ə gə̀', nə nyù vyi a Yesò ə ngə̀'.

Yesò ə k̥i no tèbe əkwò'tə ndò

²³ A ndi' to ando Yesò ə ndi' a Jelusalèm a mət̥si mə kəzhi kə məza'sə, ví'i no və ghò'o byimə la ghè dí' wì' yi a və ntsu' li byi' nyù ə kaynə vyi a vəwenə yenə to ando ghè nə. ²⁴ Ali, Yesò ko mo'o wenə əwen a vəwenə byi' ando ghè ə kili ə ntsinəsə ví'i no sət̥səm. ²⁵ Wì' ə ko ə be dí' ə shə'tə kəfo shə'tə a Wùmə̀nsò̀n dí' kəwenkə a wen byi' ando ghè nki təkwo'tə tə ví'i.

Yesò ə shə'tə ji yì a Nikòdemùs zizi ghè bwò̀n fa tsù

3 Wùlim ə tsen a ghè ndi' fa nò̀yn tət̥t̥ ví'i Jus a və ə dzà̀n wen nə Nikòdemùs, ghè ndi' wì' mù' fa ví'i Falàsi. ² Ghè ə vi li a Yesò nə ntə' ə tsen ə gə̀'a a wen la, "Ndi'sə, yès ə kili la wù dí' ndi'sə a ghè lu fa Nyìngò̀n byi' wì' ko dí' a ghè zizi ghè nə nyù ə kaynə venə a wù ne lə a bwen la Nyìngò̀n dí' wenə wen."

³ Yesò ə gə̀' a wen la, "Ma gə̀'a a wù to no nəmwe'è la, wì' zizi ko ghè lu kwen a kəshi kəfò̀yn ə Nyìngò̀n a bwen la və bwə̀nsə bwi wen a nfi."

⁴ Nikòdemùs ə bəm a wen la, "Və zizi və mu be bwi wì' a nfi mu ghè kwi li ale? Ma kili la wù to zizi ko ghè lu be bwenə kwen a bəm ə li wen ndi və be bwi wen a nfi."

⁵ Yesò ə gə̀' la, "Ma gə̀'a a wù to no nəmwe'è la wì' zizi ko ghè lu kwèn akəshi kəfò̀yn ə Nyìngò̀n, a bwen la ghè k̥i' li bwi a mù bènə bwi kəzhwi. ⁶ Wì' ə bwi tò kət-

so' kə wèn ali Nyìngò̀n ə ku Kəzhwi. ⁷ Kə wù a ndi' nə əkaynə ando mà gə̀' a wù la və dí' be ə bwə̀nsə ə bwi ghə̀n vət̥səm a nfi. ⁸ Wì' ə zizi ko ghè lu k̥i ji yì a Nyìngò̀n nə ku kəzhwi a ví'i fa tsu. Kə dí' to ndə̀nndə̀n ando təfwof tə nə chò, wù sə zhə to ando tə kù, ko wù k̥i la tə lù fa fe ə sə dyù fe lo? A dí' ndə̀nndə̀n a wì' yì a kəzhwi kə̀nwo'kə əku li ntsinə fi a wen."

⁹ Nikòdemùs ə mù bəm a wen la "Nki kənyù kənkə zì kə ndi' ale?"

¹⁰ Yesò ə bəm a wen la, "A ko wù dí' no ndi'sə ə ghò'o alò' ə Islel, ko wù lu nki tebè nyù venə a le lo?" ¹¹ Ma gə̀'a a wù no nəmwe'è la, yès ə gə̀' nyù k̥i, mu yès yen li, ali ko ghə̀n byimə ə gə̀'a ə yesə, ¹² Mà sət̥sen ə gə̀' a ghə̀n, shə'mə nə nyù nse ashə̀, ko ghə̀n lu byimə, sət̥sen ma shə'tə nyù kə̀n a ghə̀n, ghə̀n a byimə a? ¹³ Nò wì' ə mù' ə ko təmə kwèn akə̀n, chò to Wə̀yn Wì' a ghè lu fa kə̀n ə shi' a nse.

¹⁴ "Və dí' lu ə ghànsə Wə̀yn Wì' a kwi fəko', ndə̀nndə̀n ando Mosis ə ghànsə kə nshə'sə kə zhù a və nshitə nə tyaynə a nse zim, ¹⁵ ndi' no ndò yì a ghè byimə a wen k̥i' bwò̀n yi a ghè ko lu mè. ¹⁶ Byi' ando Nyìngò̀n nkò̀n li ví'i mbyi no nànto, ə t̥im wə̀yn wen tò əmù' yi a ghè nki', la no ndò a ghè byimə a wen, mu ghè ko lu p̥f̥ù lè, mu ghè lu k̥i' bwò̀n yi a ghè fàn to ghayn əmù'.

¹⁷ Nyìngò̀n ə ko ə nt̥im wə̀yn wen a mbyi la ghè vi byib-sə ví'i mbyi, ghè nt̥im la ghè vi, ghè bwò̀nsə ví'i e chò fa wen.

¹⁸ "No ndò yì a ghè byimə a wə̀yn Nyìngò̀n, mu və ko lu byib-sə wen. Ali no ndò yì a ghè fàn ke byimə a wen mu ghè sə dí' to a məbyib-sə byi' ando ghè ko byimə a zhi' wə̀yn Nyìngò̀n yì a ghè dí' to mù'. ¹⁹ Nyìngò̀n ə lu so'o ví'i byi' ando əbayn ə tə v̥i a mbyi, ví'i ko kò̀n, ali əkò̀n to kəbə̀n kə fenəkə, byi' ando vəwenə ə nə mbyisə. ²⁰ Nò ndò yì a ghè ne nyù ə byivə ko kò̀n əbayn, ko ghè lu kò̀n ə f̥ù fa tsu, ə nyù ə byivə ə wen a f̥ù a ndayn. ²¹ Nò ndò yì a ghè tsi ntsinə ət̥imə ghè f̥ù vi ə bayn ndi' ví'i ə yen nəmwe'è la ghè nə nyù a ji yì a Nyìngò̀n ə kə̀n."

Joyn gə̀' kùm Yesò

²² To ando Yesò ə gə̀'a mwètə, wenə ndz̥imtəsə bəm ə wen, əkwen dyù a shə əlo' ə Jùdiyà, ə tsitə tsu wenə vəwenə, ku mu a ví'i. ²³ A ndi' ali, Joyn mbe ku mu a ntə' Enòn, a ghè mbo'sə ntə' Salim byi' ando mu ə ghò'o tsu, ví'i be vi tsu nò məzhə ntsəm yenə wen, ghè ku mu a vəwenə. ²⁴ Andi' mibu və lù wè Joyn a mf̥i̯n̥.

²⁵ Ət̥ə' ə layn kətsi kətsenkə, ndz̥imtəsə bəm ə Joyn sə zitə kəgumə kətsen wenə ə wù Jus ə tsen kumə ji yì a ví'i Jus nə shə əwen fa tsu a vəwenə a ntsinə əlo' ndi' ndi' la və laynə kwù'ə ashì Nyìngò̀n. ²⁶ Ndz̥imtəsə bəm ə Joyn na shisə ne dyù ə yen ə wen, ə gə̀' a wen la, "Ndi'sə, wù kwò'tə wì' yì a ve wen tə ndi' a dzen a mu mə Jodàn, a wù nga'a byi' wen li a? Ghè sə ku mu a ví'i luwen, ali ví'i vət̥səm sə dz̥imtə tò wen luwen."

²⁷ Joyn gə̀' a vəwenə la, "Wì' zì ghè ne to kənyù k̥i a Nyìngò̀n ə ku kədyò' la ghè ə nə. ²⁸ Nò ghə̀n ə k̥i nəmwe'è la ma tə ngə̀'a la à ko dí' mò yì a və ntsu' li. Nyìngò̀n ə nt̥im mò ambì la mà vi shitə ji wen. ²⁹ Wùwì

ə lam nè dyù to a limə wùwì. Wùndonj ə limə wùwì yì a ghè gyàmtə wen nè jè'è to a wen a ntim, saɲlə no nànto a zhə a ghè zhə ando limə wùwì ə gà'ə. A lə ndəhɲndəhɲ ji yì a ma saɲlə fa tsu luwen. Saɲlə ə ghomə ə dí' luwen, mu ghè lwin li nkwe'. ³⁰ Zhí' wí' a ghèn ə dí' ə ndyù to nè mbi, ghomə bwentə nè bamə.

Wí' yi a ghè lù fa kàh ə chò no ví'i vətsem

³¹ "Wí' yi a ghè lù fa kàh ə chò no ndò, wí' yi a ghè dí'i a wù mbyi, dí' to wù mbyi, ga'a kumə to nyè ə mbyi. Wí' yi a ghè lu vi fa kàh chò no ndò, ³² ghè shè'tə to kikə a ghè yen li be zhè, ali ví'i ko byimə kənyè a ghè ga'a ³³ No ndò a ghè sətсен byimə kənyè kì a ghè ga'a, mù ghè ne dí'i la Nyìngòh ə dí' wù nè nəmwe'è. ³⁴ Wí' a ghèn a Nyìngòh ə timə lə, ə shè'tə to kənyè kə Nyìngòh byi' ando ghè kù kəzhwi a wen, ku mwètə to mwètə. ³⁵ Tí' ə kòh Wàyn wen mu ku kədyò' a wen la ghè è so'ò no əfò ə tsèm a mbyi. ³⁶ No ndò a ghè byimə a wàyn Nyìngòh, mu ghè lu kí'i bwòh yi a ghè lu faɲ to ghayn ə mù'. Ali no ndò yi a ghè faɲ ke zhətə mu ghè lu pfx ə lè byi' ando tyinə fwi Nyìngòh faɲ li to faɲə a wen a kətu."

Yesò ə ga'a wenə wùwì Sàmaliyà

4 Ví'i Falàsi ə nzhe li la Yesò sə kí'i ndzìmtəsə, ku mu a vəwenə, sə gho'ò chò sə Joyn sə. ² Və ngə'a ali, ko a laynsə ku tebè Yesò ku mu a mì. A ə ku ndzìmtəsə bəm ə wen. ³ Yesò ə zhè li kənyè na kèn a və ə ngə'a kumə wen li ghè ə lù fa Jùdiyà ə bwenə dyè a Galili, ⁴ ghè ndí' ə chò fa ji a Sàmaliyà.

⁵ A sə ndí' to ando ghè chò fa Sàmaliyà, ə zà'a a ntə' ə tsen a və toɲtə la Sikà, ghè mbo'sə a ben kəshi kə nse kì a Jàkob ə ku li a wàyn wen ə Josèf, ⁶ ə bwa', ə shí'i nyé'mə a ben kwoɲ yì a Jàkob ə tyùhə və sə chə mu fa tsu. A ndí' a kəlyiɲ kə zhə na ghèn, mu chwìchwì bayn li nto.

⁷ Wùwì Sàmaliyà ə tsen ə vi ə chə mu, Yesò ə loyn mu fa wen ə gə' la, "Ku mo nè mu mà nyè." ⁸ A ndí' ali mu ndzìmtəsə bəm ə wen sə kwen li dyè a tyi ntə' ə zen fozhivə.

⁹ Wùwì ayi ə gə' a Yesò la, "Wù dí' wù ə Jus, ma dí' wù ə Sàmaliyà? Wu jè' ale ə sə loynə mu fa mò a?" A ndí' ali, ví'i Jus wenə ví'i Sàmaliyà ə ko zhimə.

¹⁰ Ando ghè bəmə ali, Yesò ə mu gə' a wen la, "Wu to kì fo vyi a Nyìngòh ə ku a ví'i be kì wí' yi a ghè loynə mu mèyn fa wù, mu wù loyn li mu, a kodí' mu mə fwàyn, ghè ku a wù."

¹¹ Wùwì a ghèn ə mù bəm a wen la, "Wu lə lyi mu na mèyn fa fe ku a mò a Tikəbəh, ko andí' la wù kí'i kəfo ə chə tsu, nkwoh a ghèn be shwemə a?" ¹² A wù le kwò'tə la wù chò tí' ə tí' yès ə Jàkob yì a ghè ntyùhə nkwoh a mu a ghèn a yès, a dí' tò fa nkwoh a ghèn a wenə vunə wen nè nyamsə wen sə ə nyè mu fa tsu a?"

¹³ Yesò ə bwensə gə' la, "no ndò a ghè nyè mu a mèyn mu ətoɲ mu be na zimtə wen to zimtə. ¹⁴ Ali, mu à nyè no ndò nyè mu mì a ma ku, mu ətoɲ mu ko lu be zimə wen. Wí' ə sətсен nyè mu na mèyn, ma dyè kə'kə

ndí' a wen a wèn to nè fədyàn fə, ə ne wen la ghè kí'i ntsinè yì a ghè ko lu mè."

¹⁵ Wùwì ə Sàmaliyà a ghèn ga'a a Yesò la, "ku mu na mì ma nyè, kə ətoɲ mu be lu zimə mo, kò andí' la ma lə be ə vi chə mu".

¹⁶ Yesò ə be gə' a wen la, "Dyè dzàh limə wù, ghèh vi ə yèn mò."

¹⁷ Wùwì ghèn ə gə' la ghè ko kí'i tebè lim.

Yesò ə mu gə' a wen la, "wù gə' to no nəmwe'è la wù ko kí'i tebè lim. ¹⁸ Wù dí' alə, mu wù lam li və lim vətəyn, be fə no və tsèm. Nò wí' yì a wù tsi a wen a ngəh luwen ə ko dí' limə wù. Kə dí' la wù gə'a tò no nəmwe'è."

¹⁹ Wùwì ghèn gə' a wen la, "Ma yen li a Tikəbəh la wù dí'i nshè'tə ə gho'ò. ²⁰ Vəti'i vyesə ə ku'sə Nyìngòh a pfen a shèn, ali ghèh ví'i Jus sə ghè luwen la və dí'i ə nku'sə Nyìngòh a Jusalèm."

²¹ Yesò ə gə' a wen la, "Ma ga'a a wù no nəmwe'è la, byimə mo, əzhə ne vi a və ko be ne nku'sə Nyìngòh a pfen a shèn, ko ku'sə tebè a Jusalèm. ²² Ghèh ví'i Sàmaliyà ko kì tèbe wí' yì a ghèh kù'sə, ali yès ví'i Jus əki li wí' yì a yès ə ku'sə, byi' ando ə bwòh ə nvi ə chò fa ví'i Jus. ²³ Əzhə ə ku' vi, ali mu ghè sə dí' mu ghè ku' li no kwè' a ví'i a və ku'sə Nyìngòh nəmwe'è, dí' ku'sə əwen a kəzhwi bènə a nəmwe'è. A dí' nki ví'i a venə a Nyìngòh ə kəh la və ə ku'sə wen. ²⁴ Nyìngòh ə dí' Kəzhwi, ví'i vyi a və ku'sə wen ə dí' ə ku'sə tò no nəmwe'è to a kədyò' kì a kəzhwi kə wen kə ku."

²⁵ Wùwì a ghèn mu gə' a wen la, "Ma kili la wí' yì a və tsu' li, a və toɲtə wen nè Klistò, ne vi, ə shè'tə laynsə no nyè ə tsèm a yès."

²⁶ Yesò ə mu shè'tə mwètə a wen la, "A dí' mò na yì a və ntsu' li ə ghè li a ma gə'à a wù lə."

²⁷ To ando Yesò ə ngə'à, ndzìmtəsə bəm ə wensə bwensə vi ə yen tò ando ghè ga'a wenə wùwì ghèn, ə sə dí' nè əkaynə, ali no wí' ə mù' fa vəwenə a ntintin nko bəm a wùwì ayi la, ghè kəh gho lo, ko və lu bəm a Yesò la, byi' gho' a wù ga'a a ve wùwì ghèn lo.

²⁸ Wùwì ayi ə lù mò'tə ntòyn a mu ə wen tsu ə bwenə kwen dyè a ntə' ə gə' a ví'i la, ²⁹ "Ghèh vi yèn wí' a ghè shè'tə no nyè ə tsèm a ma ə ne li a. Wù ga'a a ko dí' wen wí' yì a və Ntsu' li, li a?" ³⁰ Ví'i zhè ali mu ə fù dyè ə yenə Yesò.

³¹ A ndí' a zhə na ghèn, ndzìmtəsə bəm ə Yesò sə sensə wen gə' la, "Ndi'sə, zhi li kəfo lò."

³² Yesò ə gə' a vəwenə la, "Mà kí'i kəfo kəzhikə, a ghèh ko kì kənyè byi' kəwenkə."

³³ Ndzìmtəsə bəm ə wensə sə kayntə to vəwenə ntintin bəm la, "A lə dí' la wí' ə yì vi nè kəfo kəzhikə a wen mu?"

³⁴ Yesò ə gə' vəwenə la, "ə fozhivə ə mò ə dí' tò la ma ə ne shwè'è yì a Nyìngòh a ghè timə mo ə kòh, ə ne ə mwètə shwè'è a ghenə. ³⁵ A kò ghèh kí'i ngəyn ə tsen a və mo la, 'Və we, à chò tò və sàh la və kà', və pfi.' Ali, Ghèh bə'tə ashì à ghəhə ə ki ando təsim tə sə dí' mu ə fozhivə sə dí' mu və bi li ə sə dí' tò mə pfi. ³⁶ Luwen wí' yì a ghè pfi ə kí'i əlò' ə jùh ghè. Ghè pfi ví'i və byiməvə vyi a zizi və kí'i ə ntsinè yì a ghè ko lu mè, ndí' wù we

nè wu pfi ə tsəntə sanjə. ³⁷ Kə di'i la ngəyn ghèn la, 'Wì' ə we, ghətsen ə pfi' di' to nəmwe'è. ³⁸ Ma tim li ghèn la Ghèn fù pfi ə fozhivə fa sim ko andi' la ghèn tə shyè'. Vii' kədyàn tə ə shyè', ghèn sədi' ə pfi."

³⁹ Vii' Sàmaliyà fa lo' a yi ə mbyimə li to kədən byi' kənyù ki a wùwì yì ə gá' a vəwenə li la, "Ghè shè'tè li no gho a mà ne li." ⁴⁰ To ando Vii' Sàmaliyà ə vi li ə yen Yesò, vəwenə sensə wen la ghè fañ wenə vəwenə. Ghè tsi wenə vəwenə a mətisi ə mbò.

⁴¹ Vii' vətsevə be zhù əzi'i ə Yesò ə byimə, to kədən, ⁴² ə gá' a wùwì na yì la, "Yès ə byimə li luwen, a ko di' to byi' kənyù ki a wù shè'tè a yès. Yès ə zhè li əzi'i ə wen no fa yès a ngenjə nkì la à di' tò no wen Mbwoñjə sə mbyi."

Yesò ə chə' wəyn ə kətə kətsen

⁴³ Yesò ə tsi mətisi mbò ə lù dyè alò' ə Galili. ⁴⁴ Andì' ali, mu ghè nga'a li no fa wen a ngenjə la, "Və ko təmə lu gumlə nshè'tè Nyingònə a wen a lo'." ⁴⁵ A ə ndi' ando ghè dyè zà'a alò' ə Galili li, vi'i tsu ə shisə wen to akayn byi' ando vəwenə ndi' mu və ə yen li no nyè ə tsəm vi a ghè nè a Jelusalèm a mətisi yi a və ə zhi kəzhi kə maza'sə tsu li.

⁴⁶ Yesò ə be bwenə dyè a ntə' Kanà, alò' ə Galili, akəshi yi a ghè nka'sə mu a məlyè' tsu li ə dyè yen wù to ə tsen tsu, a ghè shyè' a fòyn. Ghè nkì'i wəyn wen a ghè nkwa'a no nànto a ntə' Kàbanum. ⁴⁷ Wù ə shwè'è na ghèn ə vi ali ando ghè zhè la Yesò vi li a Galili mu ghè lù fa Jùdiyà ə sə sensə Yesò la ghè vi chə' wəyn wùlim ə wen a ghè kwa'a di'i la ghè pfe. ⁴⁸ Yesò ə gá' a wen la, "wì' fa ghèn zizi ko ghè lu byimə no fa mphen, a bwen la ghè yen nchwi nyè ə kaynəvə a mà nè."

⁴⁹ Wù ə shwè'è ayi be gá' la, "Tikəbən, zənsə vi yowù dyè, bwen ali wəyn ghom a pfe."

⁵⁰ Yesò ə mu gá' a wen la, "Ə ndyè. Wəyn wù ə tò li." Wì' ayi ə zhè to ali ə lù. ⁵¹ To ando ghè bwenə sə dyè ə bümte vi'i shyè' ə wen vəwenə gá' a wen la, "Wəyn wù to li." ⁵² Ghè bəm a vəwenə la, kwa'a na ghenə ə yi bwa'mə a zhè ko? Vəwenə gá' la, "ghè tə bwa'mə zòyn nənchwì." ⁵³ Tì' wəyn a ghèn ə ki la kəta' na ki kə tə bwa'mə to zhè yi a Yesò tə gá' a wen li la, "Wəyn wù ə tò li" no zhèko wenə ngwa' ə ngəñ ə wen ə byimə to vətsem.

⁵⁴ Nakènkə ndi' kənkùmtə kə kənyè kə kaynəkə ki a Yesò ə nè a Galili ando ghè bwenə vi fa Jùdiyà.

Yesò ə chə' wù ə kənkwa'kə

5 A ndi' to ando nyè na venə fə li ə chò, Yesò ə bwenə ku' a Jelusalèm ə zhè kətsi kə gho'ə kə vi'i Jus kətsen. ² Kətsəm kə tsèn kə ndi' a Jelusalèm bo'sə a chə Mbàyn Byisə, və tonjə la Bèsaydà a ga'a ə Hibùlù, mu və bwòm li nka'sə nè tətote a yi ben, tə tàyn. ³ Yesò ku' dyè ali, vi'i və kwa'kəvə no vəgho'ə nyiñə a tətə a ghèn, vətsevə di' mù və fifkəli, vətsevə di' mù və kwa'akəli. ⁵ Wùlim ə tsèn ndi' a vəwenə a ntintin mu ghè kwa'a li a ngwə' njèsə fwomə a məwumə nta'. ⁶ To ando Yesò, ə yen li wen ghè nyəñ tsu, ə ki la ghè kwa'a

li fa kəghaf kədyəkə ghè bəm a wen la, "Wù kòñ ə li to?"

⁷ Wù kwa'a a ghèn ə gá' la, "Tikəbən, mù na mèyn nè zhusə nè' no zhèko, ko ma lu ki'i wì' la ghè we mo tsu. Ma nè sə ghàs ə dyè, to mu wì' ə kwen li shi'i a mù a mò ambì."

⁸ Yesò ə gá' a wen la, "lu lyè ghamə wù, ə jè'." ⁹ Ando ghè gá' a li, wì' aghèn ə nto li, ə lu lyè ə ghamə ə wen ə sə jè'è dyè.

Andi' ali a di' kətsi kə chə' lò' ə vi'i Jus. ¹⁰ Tətə vi'i Jus vətsevə ə nyen li, ə wen mu gá' a wen la, "Layn di' ə Chə' lò', Əso' ə ko byimə la wù ə jè'e chò nè ghamə."

¹¹ Ghè bwensə gá' a vəwenə la, "A gá' wì' yi a ghè chə' mo la mà lyè ghamə ghomə lù ə jè'."

¹² Vəwenə bəm a wen la, "A di' ndò na yi a ghè gá' la wù lyè ghamə ə wu ə njè'è nè wenə ghè a?"

¹³ Wì' na yi a Yesò ə chə' li ə nko ki la Yesò ə ndi' te ndò lo, mu Yesò ə nyiñ li kwen dyè a ntintin əndòyn a ghè ndi' tsu li.

¹⁴ Yesò ə ne be yen ə wen a ngəñ Nyingònə ə gá' a wen la, "Wù to li luwen. Kə wù bè a nè mbyi, a bwen ali kənyè kə a fù a wù, to chò kwa'a a yi."

¹⁵ Wì' ghèn mu lù a zhè a ghèn ə dyè ə gá' a vi'i Jus a vi la, à tə chə' Yesò chə' wen. ¹⁶ Vəwenə zitə ə sə tenlə nè Yesò byi' ando ghè chə' wì' a kətsi kə chə' lò'.

¹⁷ Yesò ə gá' a vəwenə la, "Tì' ghom ənè ə shwè'è wen no məzhè ntsəm, nkəyntə mò di' be ə nshwè'è tò ali."

¹⁸ Əgá'a ghenə mu ne vi'i Jus mu sə kəñ jisə ə zhwi wen byi' ando ghè nko kwa'a to so' kətsi kə tə' lo', ali be sə tonjə Nyingònə nè Tì' wen di'i la ghè di'i ndəñndəñ wenə Nyingònə.

¹⁹ Yesò ə mu bwensə gá' a vəwenə la, "Ma ga'a a ghèn to no nəmwe'è la, Wəyn zizi ko ghè lu nè kənyè fa wen a ngenjə, ghè zizi ghè nè to kənyè ki a ghè yen nè to ando Tì' ə wen ə nè. Byi' ando no gho a Tì' ə nè, Wəyn be di' ə nè to kəwenkə. ²⁰ Fa mbwo Tì' ə kòñə wəyn wen, ghè di' li no nyè tsəm a ghè nè a wen. Ghè ə di'i nyè kaynəvə a wen a və chò na kenkə.

²¹ Ndəñndəñ to ando Bobo ə lùsə vi'i fa pfe, be ku ə bwònə a vəwenə, a be di' ndəñndəñ to ando wəyn ə ku ə bwonə a no ndò a ghè kəñə. ²² Tì' ko so'o tebe wì' no fa mpfen, ghè ku li kədyò' no kətsəm a wəyn wen la ghè nso'o, ²³ ndi no vi'i vətsem ə gumlə Wəyn to ndəñndəñ ando və gumlə Tì'. No ndo yi a ghè fañ ke gumlə wəyn, mu ghè ko gumlə Tì' wen a ghè tim ə wen.

²⁴ "Ma ga'a a ghèn to no nəmwe'è la no ndò yi a ghè zhè kənyè ki a ma ga'a, ə byimə a wì' yi a ghè timə mo, ne ki'i bwonə yi a ghè fañ to ghayn ə mù'. Və zizi ko və lu be so'o wì' na ghenə. Kə di'i la ghè chò li fə fa pfe sə ki'i ə ntsinè yi a ghè ko be lu mè. ²⁵ Ma ga'a a ghèn tò no nəmwe'è la kətsi kə sə bo'sə vi, ma gá' ali mu kə di' mu bo'sə li, vi'i vyi a və di'i to nè vi'i və pfəkəvə zhè gi wəyn Nyingònə, ali no ndò yi a ghè ne zhè gi wen ghè ne tsi. ²⁶ Nyingònə di' wì' yi a ghè ku ə ntsinè, ndəñndəñ a ghè be ne la wəyn wen be ndi' wì' yi a ntsinè ə lu fa wen. ²⁷ Nyingònə di' mu ghè ku li kədyò' a wəyn wen la ghè nso'o byi' ando ghè di' Wəyn Wì'. ²⁸ Kə ghèn ne ndi'

nè akaynə ə kumə kənyù na kèn byi'ando zhù sə bo'sə vi a no vi'i və tsəm a və di'i a təsè ne zhə gi Wəyn Wi',²⁹ ə lu fa pfe, vi'i a və tə nè njùn, ki'i bwoŋ yi a ghè ko lu mè, vi'i a və tə ne nyè byivə di' və lu so' byibsə vəwenə.

Vi'i vi a və timə nchwò nsò' ə Yesò

³⁰ "Kənyù kə tsenkə ko di' a mà zizi a mà nè a mo kədyò'. Ma so'o to ji yi a Nyìngòn ə gə' la mà ə so'o fa tsù. Kə di'i la ma so'o to no fwu byi'ando ma ko kəŋ ə nè kənyù ki a ma kòn, ali nè to ki a wi' yi a ghè timə mo kəŋ la ma nè.

³¹ "Mà sətəsen kə'sə ə ngà'a kumə wenə ghomə ko ghèn lu byimə la kənyù ki a ma gə'à di' nəmwe'è. ³² Ma kili la wù kədyàn di' a ghè gə'à to nè nchwò nsò' ə mò, no ghò yi a ghè gə'à kumə mò, a di' to nəmwe'è.

³³ Ghèn tə ə timə vi'i a Joyn, ali Joyn gə'a to nəmwe'è kumə mò. ³⁴ Ma ko ga'a tebè la ma kəŋ la Wùmənsòn ə ndi' nchwò nsò' a mò. Mà gə'a li ndi' ghèn byimə ə bwòn. ³⁵ Joyn tə ndi' to nè baynə a ghèn. A tə ndi' a mətəsi mə tsen nè, ghèn ku ə zhətə nyè vyi a ghè ngə'à, və di' to nè baynə, nè la ghèn ə saŋlə. ³⁶ Ma ki'i nchwò nsò', ghè chò Joyn. Nchwò nsò' na ghèn di'i nyè vyi a Ti' ku li la mà ə nè. A di' kəwenkə a kə di'i làynsə la à tim Ti' ntim mo. ³⁷ Nò tēbe Ti' yi a ghè timə mo gə'à li to nè nchwò nsò' kumə mò. Ghèn ko timə zhè gi wen, ghèn ə ko timə yèn to ando ghè kə'è. ³⁸ Ghèn ko ghè no tēbe kənyù kə wen a ghèn a tətyim byi'ando ghèn ə ko byimə wi' a ghè tə timə. ³⁹ Ghèn zi'i Nwà'lè Nyìngòn byi'ando ghèn kwò'tə la ghèn na yen ji a ghèn ne ki'i bwoŋ yi a ghè ko lu mè. A di' to nchwò nsò' Nyìngòn na ghèn a ghè ga'a kumə mò. ⁴⁰ Ali, ko ghèn byimə ə vi a mò ə ki'i ə ntsinə a ghèn.

⁴¹ "Ma ko kəŋ la vi'i ntemə təpfem a mò. ⁴² Ma kili tənki tə vi'i vi a ghèn di' vəwenə, ki la ghèn ko ki'i kòn Nyìngòn a ghèn a tətyim. ⁴³ Mà vi à zhi' Ti' ghom, ko ghèn lu byimə mo. Ali, mu wi' ə tsen sətəsen vi no to fa wen a ngen, a ghèn a shisə wen. ⁴⁴ Ghèn kòn ə ntemə təpfem a ghèn tə wen, ko ghèn mwomsə ə ki'i kù'sə yi a ghè vi fa Nyìngòn yi a ghè di' to əmù'. Ghèn lə zi ghèn byimə ale? ⁴⁵ Kə ghèn ne kwò'tə la a ne ghəm mò ghəm ghèn a shi Ti' ə ghom, a ne ghəm to Mosis yi a ghèn ə ghè kwò'tə ə ghənə a wen. ⁴⁶ Ghèn tu tə byimə a Mosis mu ghèn ə byimə li a mò byi'ando ghè nyo'o li nyè kumə mò. ⁴⁷ To ando ghèn ko əbyimə kənyù a Mosis ə nyo'o, ghèn lə zi ghèn byimə kənyù a ma ga'a a?"

Yesò zhis vi'i za'a nkamsə tàyn
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

6 To ando Yesò ə mwetə li nyè venə, ghè dyànə li dyè a dzen Mo ə Galilì a və be toŋtə la Mo Tay-belyas,² ghè sə ndyànə, ə nòynə ə vi'i və tsenəvə ə dyànə fa wen abəm, to kədən byi'ando vəwenə ndi' mu və yen li nchwisə nyè ə kaynə və vyi a ghè nè vi'i və kwa'kəvə, və to. ³ Yesò ə ndyànə ali ə dyè ku' nyè'mə a kwi pfen wenə ndzìmtəsə bəm ə wen. ⁴ A ndi' ali mu ə mətəsi mə kəzhi kə məza'sə ə vi'i Jus kə sə bo'sə vi. ⁵ To ando ghè tso'sə li kətə kə wen mù yen əndòyn ə vi'i an-

do ghè vi, ghè mù bəm a Filib la, "vəghəŋ lə zizi vəghəŋ zen ə fozhivə fa fe a və tu və kwè' vəghəŋ zhis vi'i venə tsu a?" ⁶ Ghè ə bəmə ali, kəŋ ə mwomsə to Filib, byi'e ghè nki kənyù a ghè a ne.

⁷ Filib bwensə ə gə' la, "mimbu no ndò sə mwòm kəfo to mwòmə vəghəŋ di' ə ki' ə ko a ghè cho ə ko a wi' di' shwè'è a və və sàŋ ə fwomə."

⁸ Ndzìmtə əbəm ə wen ə tsen, a və toŋtə la Andilò, a di' lèmə Saymun Bitə ə mu gə' la, ⁹ "Wəyn wùlim ə tsen di' ashə, a ghè ki'i tìghef tə kəbayn tə, tàyn nè shusə bò sə. Ali, fozhivə a venə ə ko kwè' no fa mphen a əndòyn ə vi'i venə."

¹⁰ Yesò ə gə' a ndzìmtəsə bəm ə wensə la, "Ghèn ne, vi'i a venə nyè'mə a nse." A ndi' ali kəfè' kə di' to kədən akəshi a ghèn. Vi'i a venə ə shi'i nyè'mə a nse, ləmə di' a ntintin ə vəwenə zà'a dyè a nkam sə tàyn. ¹¹ Yesò ə mu shi kəbayn a ki ə ku kəzòŋ a Nyìngòn, mu ku la və gətə a vi'i a venə. Ghè be shi shè shisə ə ku to kəzòŋ a Nyìngòn ə gətə a vi'i, no ndò ə zhi kwi' to ando ghè kòŋə. ¹² Andi' to ando vəwenə ə zhi li ə kwi', Yesò ə gə' a ndzìmtəsə bəm ə wensə la, "Ghèn boŋtə əbye' ə vyi a və faŋ, kə to kəfo kə ə lè to kədyàn." ¹³ Vəwenə boŋtə əbye' əbayn vyi a vi'i ə zhi ə ghəsə, və lwinkə a nkyèsə njūsə bò.

¹⁴ Vi'i na vi ə yen li kənyù kə kaynəkə na kènəkə a Yesò nè ə sə gə' la, "A di' to no Nshè'tə ə ghò'o yi a ghè ndi' lu vi a mbyi." ¹⁵ Yesò ə ki li la və a gha'a, ghè wen a fòyn to kədyò' ghè be nyiŋ ku' dyè no a kwi pfen, to wen ə nyiŋ.

Yesò ə jè' a kwi a mù
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ A sə di' a zhə mpfwomə, ndzìmtəsə bəm ə wen bwenə shi'i dyè a benə mo, ¹⁷ kwen a kəbaŋ ə sə bwenə dyànə dyè a Kàbanùm, ətə' ə ne sə nji vi, ko Yesò təmə kwetə vəwenə. ¹⁸ A di' ali təfwof tə to tə tsentə chò, nè'ə mu no nànto. ¹⁹ Ndzìmtəsə bəm ə wensə jè' ə sə zà'a dyè kəghaf ə sə ki ə yèn Yesò, ghè jè'è bo'sə vi nè vəwenə a kwi a mù. Vəwenə sə fwaynə no nànto. ²⁰ Ali, Yesò gə' a vəwenə la, "kə ghèn fwəyn. A di' mò." ²¹ Vəwenə sə saŋlə ə lyè wen a kəbaŋ, ə sə tsèn to mu vəwenə dyànə li mwetə a ndzèn a vəwenə ə ndyè tsu.

Vi'i sə kəŋ Yesò

²² Ətə' ə layn, əndòyn ə vi'i vyi ə kwò'tə la, a tə ndi' to kəbaŋ kə mù' a ndzèn a mu, a di' kəwenkə a ndzìmtəsə bəm ə Yesò sə tə dyànə tsu, ə sə ndyànə ali, Yesò faŋ kò ghè lə dyè wenə vəwenə. ²³ Məbaŋ mə tsenə mə lù fa Tàybeliyàs ə vi timə a ben kəshi yi a Yesò ə bwa'sə fozhivə vyi ə ku a vi'i tsu li la vəwenə zhi. ²⁴ Təndòyn tə vi'i a ti ə nyen li mwetə no zhèko la Yesò ko di' tsu, tebe ndzìmtəsə bəm ə wensə ko di', vəwenə kwen a kəbaŋ ə sə kəŋ dyè nè wen fa Kàbanùm.

Yesò ə gà' la yi di' kəbayn kə bwòn

²⁵ Vii' na vyi mù ə yen Yesò ə bəm a wen la, "Ndì'sè, wù vi a shèn a zhə ko?"

²⁶ Yesò ə bwensə gá' a vəwenə la, "Ma ga'a a ghèn to no nəmwè'è la, ghèn ə kəŋ mò to byi'ando mà tə ku fozhivə, ghèn zhi kwi', a ko di' byi'ando ghèn tə yen nyè ə kaynə və vyi a ma tə nè. ²⁷ Kə ghèn ne nyiŋə fa abəm fozhivə, a və di' ə byif. Ghèn ə boŋsə nyiŋə fa abəm fozhivə vyi a və kù bwoŋ yi a ghè ko lu mè, a di' Wəyn Wì' a ghè zizi ghè ku fozhivə a venə a ghèn byi'ando Tì' ghom, Nyiŋòŋ sə di' mù ghè di' li a ndayn la ma ki' kədyò' a kènka."

²⁸ Vəwenə bəm a wen la, "Yès zizi yès ne ale ə nè nyè vyi a Nyiŋòŋ ə kəŋ a?"

²⁹ Yesò ə bwensə la, "əshyè' ə Nyiŋòŋ ə di' la ghèn byimə a wen yi a ghè timə a mbyi."

³⁰ Vəwenə be bəm a wen la, "Wu le zizi wu nè no nch-wi kənyè kə kaynəkə kə kò ə di' la à tim Nyiŋòŋ ə tim wù mibu yès yen, ə byimə a? Wù lə nè no ghò? ³¹ Vəti' və vətì' vyesə ə nzhi fozhivə vyi a və toŋtə la manà li a nse zim, to ndəŋndəŋ ando və di' mù və nyò'ò li a Nywà'lè Nyiŋòŋ la, 'Ghè nku li fozhivə mu və lu fa kəŋ, vəwenə zhi."

³² Yesò ə gá' a vəwenə la, "Ma ga'a a ghèn tò no nəmwè'è la, a ko nku Mosìs əku fozhivə vyi a və lù kəŋ a ghèn. A boŋsə ku Tì' ghom ə ku nkəyntə ə fozhivə vyi a və lù fa kəŋ. ³³ Nkəyntə ə fozhivə Nyiŋòŋ ə di' wì' yi a ghè lu fa kəŋ, əvi sə ku ntsinə a mbyi."

³⁴ Vəwenə toŋtə wen ə gá' la, "Tikəbəŋ, nku ə fozhivə a venə a yès to məzhè ə tsəm."

³⁵ Yesò ə gá' a vəwenə la, "Ma di' kəfo kə zhi kə kì a kə ku ntsinə a vi'i. A vi no ndò a mò, ko jŋ be lu zaf ə wen, mu à byimə no ndò a mò, ko ətoŋ a mu lu be zimə wen. ³⁶ Mà sə di' mù ma tə ə gá' a ghèn la ghèn yen li mò, ali ko ghèn lu byimə. ³⁷ Vii' vyi a Tì' ə ghom əku li a mò ne vi a mò. Mà ko lu dzim wì' a ghè vi a mò, ³⁸ byi'ando mà lu fa kəŋ ə shi' vi a nse ə nè kənyè kì a wì' yi a ghè timə mo ə kəŋ, a ko di' kənyè kì a ma kəŋ fa mò a ngeŋ. ³⁹ Wì' yi a ghè timə mo ko kəŋ la no wì' ə mù' a ghè ku li a mò le. Ghè kəŋ la mà lu bwensə lüsə vəwenə fa pfx a kətsi kə bəm. ⁴⁰ Tì' ə ghom ə kəŋ la no vi'i vətsəm a və yen li mo ə byimə a mò lu ki' bwoŋ yi a ghè ko lu mè. Mà lu bwensə lüsə vəwenə fa pfx a kətsi kə bəm."

⁴¹ Ghè ngà'à ali, vi'i Jus zhə ə sə dèmkə byi' kənyè kì a ghè ə ngà'à la ghè di' ə fozhivə vyi a və lu fa kəŋ.

⁴² Vəwenə sə bəmə la, "a ko ghèn di' Yesò to wəyn Josèf vəghəŋ kì tì' ə wen nè liwen? Ghè jè' ale ə sə gá' la ghè shi' nvi fa kəŋ a?"

⁴³ Yesò ə gá' a vəwenə la, "kə ghèn be dèmkə a ghèn a ntintin. ⁴⁴ Tì' yi a ghè timə mo faŋ ke ne wì' la ghè vi a mò, ko ghè a vi. Ghè sətseŋ ə vi, mu ma lu bwensə lüsə wen fa pfx a kətsi kə ə bəm. ⁴⁵ Nshè'tə sə gho'kəsə ə nyò'ò li la, 'Nyiŋòŋ lu zi' vi' və tsəm.' Nò vi' və tsəm vyi a və zhə kənyè kì a Tì' ə gá' ne vi a mò. ⁴⁶ Wì' ko timə yen Tì' a bwen to mò a ma lu fa benə Nyiŋòŋ. A di' to mò a ma yen li Tì'. ⁴⁷ Ma gá' a ghèn to no

nəmwè'è la, à byimə no ndò mu ghè lu ki' bwòn yi a ghè ko lu mè. ⁴⁸ Ma di' ə fozhivə vyi a və ku ntsinə a vi'i. ⁴⁹ Vəti' və vətì' və vəŋə ə nzhi fozhivə vyi a və ə toŋtə la manà a nse zim, ali ə be pfxə to pfxə. ⁵⁰ Ə fozhivə venə a ma gá' luwen di' ə fozhivə mu və shi' nvi fa kəŋ, mu wì' ə zhi, ko ghè lu be pfx. ⁵¹ A di' to no mò di' fozhivə na venə a və shi' ə vi fa kəŋ. A zhi no ndo zhi fozhivə na venə, mu ghè ko lu be pfx. Ə fozhivə na venə di' wen ə ghomə yi a ma ne kù ndi' vi'i mbyi ə ki' ntsinə yi a ghè faŋ to ghayn ə mù'."

⁵² Yesò ə gá' ali, kənyè a kì kə zaf vi'i Jus na vi, vəwenə kəŋkə no nànto ə bəm la, "Wì' ghèn ə gá' la ghè zizi ghè ku wen ə wen a ale la vəghəŋ zhi a nè fozhivə a?"

⁵³ Yesò ə mu gá' a vəwenə la, "Ma gá' a ghèn to no nəmwè'è la, ghèn sətseŋ faŋ ke zhi əwen ə Wəyn Wì' be ə nyè mənlyuŋ mə wen, mu ghèn ko ne ki' ə ntsinə. ⁵⁴ A zhi no ndò zhi əwenə ghomə be nyə mənlyuŋ mwomə, mu ghè lu ki' bwoŋ yi a ghè ko lu mè, a li ma be lüsə wen fa pfx a kətsi kə bəm, ⁵⁵ byi'ando əwenə ghomə di' to no nkəyntə kəfo kə zhi kə, mənlyuŋ ə mwomə di' no nkəyntə kəfo kə nyè kə. ⁵⁶ A zhi no ndò zhi əwenə ghomə be nyè mənlyuŋ mwomə, mu yo wen di' a kənyè kə mu'. ⁵⁷ A zhi no ndo zhi əwenə ghomə, ghè nè tsi byi' mò, to ndəŋndəŋ ando ma tsi byi' Tì' a ghè timə mo. ⁵⁸ Mà le di' kəfo kə zhi kə kì a kə shi' vi fa kəŋ. Vəti' və vətì' və vəŋə ə zhi kəfo kə zhi kə kì a və ə toŋtə la manà li ə pfxə, ali mu à zhi no ndò zhi əwenə ghomə a ghenə mu ghè lu tsi faŋ."

⁵⁹ Yesò ə ngà'a ali, ando ghè nzi' vi'i a ngəŋ ntsèntə ə vi'i Jus a Kàbanum.

Ə zi' Yesò ə gho'o ndzimtəsə bəm ə wen se tsensə

⁶⁰ Ndzimtəsə bəm ə Yesò ə zhə zi' na ghenə ə sə gá' la, "Əzi' a ghenə to no nànto. A zizi à byimə no ndò byimə kənyè a kèn a?"

⁶¹ Yesò ə kì kənyè a vəwenə dèmkə byi' kəwenkə to fa wen a ngeŋ ə bəm a vəwenə la, "Əzi' na ghenə be ku ngə' a ghèn no nànto? ⁶² Ghèn sətseŋ yen, Wəyn Wì' ghè bwenə lù dyè akəŋ, akəshi yi a ghè tə ndi' tsu fa ambi, ghèn a nè ghò? ⁶³ A ku to kəzhwi kə Nyiŋòŋ ku ə ntsinə a vi'i. Wì' ə ko ki' kənyè kə tsenkə ə nè fa wen a ngeŋ. Mà sə di' mù ma shè'tə li kənyè kì a ghèn di' ə nè, ndi' ki' Kəzhwi a kəku ntsinə. Gá' ghenə a ma tə ngà'a a ghèn lə a ne la ghèn ki' kəzhwi kə Nyiŋòŋ, be ki' bwoŋ yi a ghèn a ghè ko lu mè. ⁶⁴ Ma shè'tə no tèbe alə, ghèn vətsenəvə ko byimə." Yesò ə ngà'a ali byi'ando ghè ə kì li vi'i a və ko lu byimə wen no fa mbì, be kì wì' yi a ghè ndi' lu ba'lə wen. ⁶⁵ Yesò ə be gá' a vəwenə la, à lə kənyè kì a ghè tə gá' a vəwenə la wì' ə zizi ko ghè lu vi a yi, a bwen la à ku Tì' wen ku kədyò' a wen, la ghè vi.

⁶⁶ A lə tò kətsi a kì a ndzimtəsə bəm ə wensə sətseŋ to kəðəŋ ə nyiŋ li ə bwenə ko və be dzimtə wen. ⁶⁷ Ando sə bwenə ali, ghè mu bəm a shisə njüsə bò la, "Ghèn be sə kə bwenə mu?"

⁶⁸ Saymun Bitə ə bwensə a wen la, "Ə be ə dyè ando a Bobo? A zizi a be shè'tə ndò shè'tə kənyè kì a kə ku

bwòn yi a ghè ko lu mè a yes a? ⁶⁹ Luwen yes ə byimə, be ki la, wù dí' Wù Laynə Nyìngòn a wu vi fa kaŋ."

⁷⁰ Yesò ə gà' a vəwenə la, "A ghèn kili la, a tə tsu' to no mò tsu' ghèn venə njəsə bō, ali wí' ə mù' dí' a ghèn a ntintin, a dí' Deblə." ⁷¹ Ghè ə nga'a ali, gà' Judàs ə wàyn Iskaliyòt yi a ghè ndí' a ntintin ə ndzìmtəsə bàm ə wen njəsə bō, ali dí' lu ba'lə wen.

Vəlemə və Yesò ə be boŋ tyen la və ko byimə a wen

7 A sə ndí' fa abàm nyè venə, Yesò mu sə jè'e ka'ka to fa Galilì, ko ghè be kòn ə dyè a Jùdiyà byì'ando ví'i Jus ndí' tsu, kəŋə ə zhwi wen. ² A ndí' ali mu à faŋ to mətisi ə nshə' alə ə kətsi kə kəzhi ə ví'i Jus a vəwenə ə zhi tò nsàŋ kə nvi, ³ vəlemə və Yesò ə gà' a wen la, "Wù yi ndí' ə lù ə shí'i ə dyè a Jùdiyà ndí' ndzìmtəsə bàm ə wù yen ə nyè ə kaynəvə vi a wù nè. ⁴ Wí' ə mù sətсэн ə kòn la və nè ki wen, ko ghè lù ə nyò'ò ə nyò'ò nè ənyè. Ando wù sə nè nyè venə lə, kə bòn la wù nè, mbyi ə tsèm ə ki wù." ⁵ Vəwenə ə gà'a ali ko andí' la no tèbe vəwenə byimə li a wen.

⁶ Yesò ə mu gà' a vəwenə la, "Əzhə ghomə ko təmə kwè'. A dí' a ghèn, mu ghèn zizi ghèn dyè a Jelusalèm no zhə ə kò. ⁷ Ví'i mbyi ko bəynə ghèn, ali bəynə mò byì'ando ma dí' ləynsə jisə nyè ə byivə ə vəwenə.

⁸ Ghèn dyè a kəshi kə kəzhi na ken, Ma ko dyè luwen byì'ando zhə ghomə ko təmə kwè'." ⁹ Ghè gà'a ali ə mu nyè'mə to a Galilì.

Yesò ə dyè a kəshi kə kəzhi kə nsàŋ

¹⁰ Ghè gà'a tèbè ali, vəlemə vəwenə ə na lù dyè a kəshi kə kəzhi na ki, ghè be boŋ dyè, ali ə sə dyè ə dyè a kənyò'tè. ¹¹ Ví'i Jus dyè ə sə kəŋ wen fa tsu bəmè la, "ghè ye lo?"

¹² Andí' ali, ví'i dí' tsu no to kədən, nyo'tə nyo'tə gà'a kumə wen. Vətsevə gà' la, "Ghè dí' no wù ə jùn." Vətsevə tensə gà'a la, "ghè jè'è lobtə ví'i to kədyàŋ." ¹³ Və ngà'a tèbè ali, wí' ko ndí' ə gà' kənyè a ndayn byì'ando vəwenə ə fwàynə tətə ví'i Jus.

¹⁴ To ando mə ntsi mə kəzhi na kenkə ə ngəli a kə ntintin, Yesò ku' dyè a kəbəŋ kə ngəŋ Nyìngòn ə gho'o, ə sə zí' ví'i tsu. ¹⁵ Ví'i vətsevə nə ví'i Jus zhə zí' ə wen ə sə dí' nə əkaynə ə sə bəmè la, "Wí' ghèn jè' ale ə ki nyè venə ko andí' la ghè təmə dyè a ngəŋ nɔwà'lə a?"

¹⁶ Yesò ə gà' la, "Ma ko zí' ghèn nə nyè ə vwomə. A dí' nyè ə Nyìngòn yi a ghè tímə mo. ¹⁷ No ndò a ghè kòn ə ne kənyè a Nyìngòn ə kəŋ, mu ghè na yen əki la zí' ə ghomə lù fa Nyìngòn mu ma zí' to kənyè ə komkə lò. ¹⁸ No ndò yi a ghè kəŋ ə zí' əz'í ngəŋ ə wen, ghè ə kəŋ ə kí'i ku'sə ngen wen. Ali wí' yi a ghè shwè'è ə gho'sə wí' ə yi a ghè tímə wen ə gà'a to nəmwè'è ko ghè lu nzhò ndzìŋ. ¹⁹ A Mosis ə ku li Əso' a ghèn ali no wí' ə mù' fa ghèn a ntintin ə ko ghə tebè Əso' a yi. Ghèn kəŋ ə zhwi mo a gho?"

²⁰ Tənyòyn a titə ə bwensə la, "Wù dí' alə kí'i kəzhwi kə kəbikə! A kəŋ ə zhwi ndò ə zhwi wù a?"

²¹ Yesò ə gà' a vəwenə la, "Mà tə nè kənyè kə kaynəko to kə mù', kə sə fwàynsə a ghèn no nànto. ²² Ali mu

Mosis ə nku li əso' la və ə bwi wàyn wùlim, ghèn shətə ə wen, no tèbe ando à ko ndí' Əso' ə Mosis. A ndí' əso' ə vət'í və vət'í vəghəŋ. Ghèn sə shətə kwetə tèbe kətsi kə tɛ' lò', shətə to shətə. ²³ Və sətсэн ə ndí' mu və zizi və shətə wàyn a tɛ' lò' ndi lwinsə Əso' ə Mosis, ghèn sə be fwisə tyin tò ando mà chə wí' a kətsi kə chə' lò' byí'i ghò? ²⁴ Kə ghèn ə nso'o ví'i to byí'i nyè vyi a ghèn ə ki dyè sə li. Ghèn ə nso'o to no nəmwè'è."

Ví'i bəm la Yesò lə dí' Wí' yi a və Ntsu' Li mu?

²⁵ Ando ghè gà' ali no zhə ko, ví'i Jelusalèm vətsevə sə bəmè la, "a bwen wí' yi a ghèn kəŋ ə zhwi li. ²⁶ Wí' ghèn sə gà'a to no ashí ə ví'i, wí' ə ko gà' kənyè a wen! wù gà'a tətə mu lutə sù ki luwen la à dí' to no wen yi a və Ntsu' li a? ²⁷ Vəghəŋ ə ki kəshi ki a wí' ghèn lu fa tsu, ali Klistò dí' lə vi ko wí' ə lu ki la ghè lu fa fe lo."

²⁸ Və ə ngà'a ali, Yesò ə bo zí' to ví'i a kəbəŋ kə ngəŋ Nyìngòn. Ghè be gà' a gi to la, "Ghèn kwò'tə la ghèn kili mò, ki kəshi ki a mà lù fa tsu a? Ma ko vi ashə fa mo ngen. A tím wí' tím mo, ko ghèn ki wen, ghè gà'a tò nəmwè'è, ²⁹ ali ma ki wen byì'ando mà lù fa wen a ben mu à tím əwen ətím mo."

³⁰ Ghè gà'a ali, və sə kəŋ ə gha' wen, ali wí' ko ə mwomsə byì'ando zhə yi a Nyìngòn ə nghə la və lu gha'a wen ə ko təmə kwè'. ³¹ Nò tèbe ali, ngwa' ví'i fa tyi nòyn a yi mbyimə li a wen, byì'ando vəwenə ə ko yenə la wí' ə tsen lu be vi a və Ntsu' Li ə ne nchwisə nyè ə kaynəvə ə tsenəvə, və chò vyi a wí' na ghèn ə nè li.

Və tím vesugyè'è la və dyè gha'a Yesò

³² Ví'i Faləsi ə zhə li to ando ví'i ə nyo'tə gà'a nyè a venə kumə Yesò. Ali vəwenə nə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòn mù tím vesugyè'è la və dyè gha'a wen. ³³ Sə dyè, Yesò ə gà' a vəwenə la, "Mà ndí' vəghəŋ to fəshinə fə zhə alə ə be bwenə dyè a wí' yi a ghè tímə mò.

³⁴ Ghèn na sə kəŋ mò, ko ghè be yen byì'ando ma ne ndí' akəshi, mu ghèn zizi ko ghèn lu dyè tsu."

³⁵ Tətə ví'i Jus vətsevə sə kayntə to fa vəwenə ngen sə bəmè la, "Wí' ghèn le kəŋ ə dyè fe a vəghəŋ zi kò və lə be yenə wen a? Ghè be kəŋ ə dyè a ntè' sə tím shì a ví'i vəghəŋ tə nyiŋkə dyè tsu, ə nzi'í ví'i tím a vyi mu? ³⁶ Ghè sə gà'a la vəghəŋ ne kəŋ wen, ko və lu yen byì'ando ghè dyè akəshi mu vəghəŋ zizi ko və lu dyè tsu. Ghè le gà'a alə, kə dí' la gho?"

Yesò ə gà' la ghè ku mu, mə ku ə ntsinè a ví'i

³⁷ A sə ndí' a kətsi kəzhi kə mwetə kə, andí' no kətsi kə kəzhi kə gho'o kə, Yesò ə lu tímə ə dzàŋ a gè to ə gà' la, "Ətoŋ à mu ə zimə no ndo ghè vi a mò a mà ku mu ghè nyè. ³⁸ A byimə no ndo a mò, 'fwaynə a mù a ghè ku Ntsinè a nfə fa wen a wen, ndəŋndəŋ to ando Nɔwà'lə Nyìngòn ə ngà'a li." ³⁹ Yesò ə ngà'a lə kumə Kəzhwi ki a və ndí' ə ku a ví'i vyi a və byimə a wen. A ndí' ali, Nyìngòn ko təmə ku kəzhwi kə wen na ki byì'ando ghè ko təmə lùsə kù'sə Yesò akəŋ ə ku kədyò' a wen.

Kəngəsə kə lu byi'í Yesò

⁴⁰ Vii'í vətsevnə a ntintin ənòyn a yi ə zhə li kənyè ki a Yesò ə gà', ə sə gà'a la, "nəmwè'è wì' ghen ə dí' to no Nshè'tə Nyìngòn ə gho'o."

⁴¹ Vətsevə be gà'a la, "Ghè dí' Wì' yi a və Ntsu' li."

Vətsevə be bəm tamə la, "Mu Klistò jè' ale ə fù fa Galilì a? ⁴² A Nwà'lè Nyìngòn gà' la Klistò lu fù fa ngwa' ngèh ə Fòyn Devit, la və lu bwi wen a Betələhem a ntè' nè Devit?" ⁴³ Ando və gà'a tsu li, kəngəsə kə fù kumə Yesò. ⁴⁴ Vii'í vətsevnə sə kəh ə gha' Yesò ali ko wì' ə lù kùm kəvu a wen a wèn.

Tətə və Jus ə tyen la və ko byimə Yesò

⁴⁵ Vəsugyè' vyi na bwenə dyè, vəpfèm və ngèh Nyìngòn nè vii'í Falàsi ə bəm a vəwenə la, "Ghèh fəh ke gha' wen ə vè nè wen byi'í gho?"

⁴⁶ Vəsugyè' a vyi ə gà' la, "Wì' ko ntimə ə ga'a a ji ghen a wì' na ghen ə ga'a fa tsu!"

⁴⁷ Vii'í Falàsi ə bəm la, "ghè be lobtə nkàyntə ghèh?"

⁴⁸ Ghèh timə zhə la no wì' fa tətə və Jus kò wù ə Falàsi ə tsèn byimə li a wen? ⁴⁹ Alì, nju Nyìngòn ə ku nòyn vii'í venə a və ko kì Əso' ə Mosis lə."

⁵⁰ Alì Nìkòdemùs, to wù Falàsi ə tsen, a ghè ndyè yen Yesò ambì, ə gà' a vəwenə la, ⁵¹ "Əso' ə vəghəh ə gà'a la və zizi ko və lu gà' la wì' fəh li nsò' ko andi' la və zhətə li ga'a ə wen."

⁵² Vəwenə gà' a wen la, "nkàyntə wù lu fa Galilì mu? Wù tu' ə ki a Nwà'lè Nyìngòn, a zizi wù yen la nshè'tə ə gho'o ko lu fə fa Galilì a?"

Və gha' əvi nè wùwì ə njè'tə a Yesò

⁵³ Vii'í ə gəsə ə pfwo.

8 Andì' to ando vii'í mpfwo li, Yesò ə lù ku' a pfèn və olif ² Ətə' ə be ne sə laynə mu ghè sə be dí' a kəbəh kə ngèh Nyìngòn, vii'í vè ntwə'tə ə kəsə a wen a ben, ghè shi'í nyè'mə ə sə zii' vəwenə. ³ Ndi'səsə tə əso' nè vii'í Falàsi vətsevə kwen ə vè nè wùwì mu və gha'a wen, ghè tsi wenə ə wùlìm ə tsen. Vəwenə vè ə tom wùwì ayi ashì ə vii'í, ⁴ ə mu gà' a Yesò la, "Ndi'sè, və gha' wùwì ghèn, ghè tsi wenə wùlìm, ko lu ndi' limə wen. ⁵ Əso' a Mosis ə nyò' ə ga'a la ə nki wùwì a ghèn dí' və temlə wen nè ngu'sə əzhwi. Wù gà' la gho fa tsu a?"

⁶ Vəwenə ə mbəmə ali, mwòmmsə la Yesò ga'a ə shwè, vəwenə kii' kənyè ə ghamə wen fa tsu. Alì, Yesò ə lanṭə a nse ə sə nyò'tə fo ə wen a kəbyi' nè nyi kəvu.

⁷ Vəwenə sə be bəmə kənyè a ken to bəmə a wen, ghè bwensə lu ə gà' a vəwenə la, "Wì' ndi' fa ghèh a ntintin a ghè ko ntimə nè mbyi, ghè chò mbì, ə temə wen nè ngu'." ⁸ Ando ghè ngà'a li, ə bwensə be lanṭə a nse ə sə be nyò'tə əfo ə wen. ⁹ Vəwenə zhə ali ə sə lu kə to fəmu' fəmu', zitə fa vii'í vətokəvə, ə na lù to li a fəh to Yesò, wenə wùwì ayi ghè ə bo ti to tsu. ¹⁰ Yesò ə be bwensə lu ə bəm a wùwì a ghèn la, "Vii'í vyi dyè fè? Nò tèbe wù ə mù' ə ko fəh ə gà' la wù fəh li nsò' a?"

¹¹ Wùwì ghèn bwensə ə gà' la, "Nò wì' ə mù' ə ko fəh a Tikəbəh."

Yesò ə gà' a wen la, "Nò tèbe nkàyntə mo ko ga'à la wù fəh li nsò'. Bwenə pfwo. Wù pfwo kə wù be a nè mbyi."

Yesò ə gà' la ghè dí' əbayn a vii'í mbyi

¹² Yesò ə ne be sə nga'a a vii'í Falàsi ə gà' la, "Ma dí' əbayn mbyi. No ndo a ghè dzimtə mo, mu ghè a kii' əbayn a wen a ntsinè, ko ghè ə be a njè' fa kəbəh kəfenəkə'."

¹³ Vii'í Falàsi na venə ə gà' a wen la, "wu ga'a to byi'í ngèh kətə wù, kə le dí' la kənyè a wu gà' ko timə no fa mpfen."

¹⁴ Yesò ə gà' a vəwenə la, "no tebe ando ma ga'a byi'í ngen ə ghom, kənyè ki a ma ga'a dí' to no nəmwè'è, byi'ando ma kili kəshi kì a mà lu fa tsu, ə be kì kəshi kì a ma dyè tsu. Alì, wì' fa ghèh ə ko kì la, mà lu fa fe lò, sə dyè fe lo. ¹⁵ Ghèh so'o nè ətof ə mbi, ma ko so'o tèbe wì'. ¹⁶ Alì, mu ma dí' ə so'o wì', mà ne so'o to nəmwè'è byi'ando ma ko dí' mo nyiṅ. Ma dí' yo Tì' ghom, yi a ghè timə mo. ¹⁷ Əso' ə ghəhə ə gà'a la, vii'í sətse timə və bò ə byimə kənyè, mu kə dí' to nəmwè'è. ¹⁸ Ma dí' tò no nchwò nsò' a ngen ghom, Tì' yi a ghè timə mo ə be dí' nchwò nsò' ə ghom."

¹⁹ Vəwenə bəm a wen la, "Tì' wù na ghen ə dí' fe?"

Yesò ə bwensə ə gà' la, "Ghèh ko kì mo, kenla ghèh kili Tì' ghom. Ghèh tu kì mo, mu ghèh kili Tì' ə ghom."

²⁰ Yesò ə nzi'í nyè na venə, ashə a ngèh Nyìngòn yi a və ghə kəku tsu. Alì, ko wì' nga'li wen byi'ando əzhè yi a Nyìngòn ghè la və ne gha'a wen nko təmə kwè'.

Yesò ə shè'tə la ghè lu fa kàn

²¹ Yesò ə be gà' kwè'sə la, "Ma nè lu, kenla ghèh zizi ghèh dyè a kəshi a ma dyè tsu, ghèh ne kəh mò, ko ghèh lu yen, ghèh ə ne ə pfəkə a ghèh a mbyisə."

²² Vii'í Jus sə bəm la, "Ghè lə gà' la vəghəh zizi ko və lu dyè akəshi ghèn a ghè dyè, kə dí' la gho? Ghè kəhə ə zhwi wen əwen mu?"

²³ Alì Yesò ə be gà' la, "Ghèh dí' vii'í nse ashè, ali ma dí' mù mà lu fa kəh. Ghèh dí' vii'í mbyi, ma kodi' wu ə mbi.

²⁴ Ma gà' li a ghèh la ghèh ne pfəkə a ghèh a mbyisə a zhə a sətse ghèh fəh ke byimə la ma dí' mo yi a ma dí'."

²⁵ Vəwenə bəm a Yesò la, "Wù dí' no ndò lo?"

Yesò ə bwensə la, "Ma dí' tò wì' ə yi a ma tə ga'a fa kənzitə la ma dí' wen. ²⁶ Ənyè ə dí' to kədèh a mà zizi mà gà' kumə ghèh be ku ngə' a ghèh fa tsu, ali ma ko ne tèbe ali byi'ando wì' yi a ghè timə mo ə ga'a to nəmwè'è, ma gà'a to kənyè kì a ghè gà'a la mà gà' a vii'í mbyi."

²⁷ Ghè ə ngà'a ali, ko ndi' la vəwenə kili la ghè gà'a kumə Tì wen. ²⁸ Yesò ə gà' a vəwenə la, "Ghèh lu ku'sə wəyn Wì' a kəntò, no zhèko, ghèh mu kì la 'Ma dí' mo yi a ma dí', ə be kì la ma ko nè tèbe kənyè fa mò ngen, ali gà'a to kənyè kì a Tì' ə zii' li mo nè kəwenkə kə. ²⁹ Wì' yi a ghè timə mo dí' yo wen. Ghè ko ə ghəsə mò to mò nyiṅ byi'ando mà ne to kənyè kì a ghè kòh'." ³⁰ Vii'í no və

gho'ò ə nzɦwɪ li ɡa'a ə Yesò ə byimə a wen to zhù a ghèn.

Wàyn Wí' na shisə əkòs fa ngə'

³¹ Yesò ə ngə'a li a ví'i Jus vyi a və byimə a wen la, "Ghèn sətseŋ ɡha' zii ə ghomə mu ghèn lutə dí' to no ndzĩmtəsə bəm ə mo. ³² Ghèn na kɪ kənyù kɪ a kə dí' nəmwè'è, nəmwè'è a yi ne ghèn la kə ghèn be dí' əkòs."

³³ Ghè ə ngə'a ali, vəwenə bəm a wen la, "Wù ɡa'a la wù zizi wù gyamtə yès fa ngə' ko? Yes dí' ví'i ngwa' ngèŋ Ablaham ko ndi' la yès ətimə dí' əkòs a wí'."

³⁴ Yesò ə ɡà' a vəwenə la, "Ma ɡa'a a ghèn to no nəmwè'è la, no ndò yi a ghè ne mbyi dí' kəkòs a mbyi. ³⁵ Kəkòs kə ko ə se a dí' nè wù ngwa' ə ngèŋ, ali wàyn ə se a nè wù ngwa' a ngèŋ əza'a no fa ze. ³⁶ Sətseŋ Wàyn Wí' shisə wù fa kəkòs, mù wù li mù bwòn. ³⁷ Ma kili la ghèn fù fa ngwa' ə ngèŋ ə Ablaham, ali sə kəŋ ə zhwi mo byi'ando ghèn ko kòn ə zhə zii' ə ghomə. ³⁸ Ma shè'tə to kənyù kɪ a Tí' ghom dí'i li a mò, ghèn nè kɪ a ghèn zhù fa tí'i ghèn."

³⁹ Vəwenə bwensə la, "yès ə dí' vunə Ablaham."

Yesò ə bwensə ɡà' a vəwenə la, "Ghèn tu ndi' vunə Ablaham mu ghèn nè to nyù vyi a Ablaham ə nè.

⁴⁰ Ghèn dí' alə mu ghèn ghè li la ghèn a zhwi mò, ali mà shè'tə to nyù a ghèn, a və dí' nəmwè'è mu mà zhù fa Nyìngòn. Ablaham nko ə ne tə nki tə nyù alə.

⁴¹ Ghèn nè to nyù vyi a tí' ə ghèn ə nè."

Vəwenə bwensə la, "Nyìngòn ə dí' to Tí' ə mù' yi a yès ə kii', yès dí' to no nkàyntə vunə Nyìngòn."

⁴² Yesò ə ɡà' a vəwenə la, "Nyìngòn ə tu ndi' to no Tí' ghèn, mu ghèn kòn mò byi'ando mà lu fa ben nè Nyìngòn. Ma ko tə vi fa mo nger. A ntimə Nyìngòn ətimə mò. ⁴³ Byi' ghò a ghèn ko zhə kɪ kənyù kɪ a ma ɡa'a a? A dí' byi'ando ghèn ko kòn ə zhə. ⁴⁴ Ghèn dí' vunə tí' ghèn, ə Deblə, kəŋ ə nè to kənyù kɪ a tí' ghèn ə kòn la ghèn ə nè. Ghè ə nzɦwɪ ví'i no fa kənzitə kə mbi, ko andi' la ghè kòn nəmwè'è byi'ando ghè dí' wu ndziŋ. A dí' a zhə a ghè zhò ndziŋ ghè dí'i ntsinə wen byi'ando ghè dí' wù ndziŋ, be dí' to no tí' ndziŋ. ⁴⁵ Ma sə ɡa'a to no nəmwè'è a ghèn, ko ghèn byimə kənyù kɪ a ma ɡa'a. ⁴⁶ A dí' ndo fa ghèn a ntintin a ghè zizi ghè dí'i la ma ne li mbyi a? A zhə a ma ɡa'a no nəmwè'è byi' ghò a ghèn ko byimə mo a? ⁴⁷ No ndò a ghè dí' wàyn Nyìngòn, ə zhə kənyù kɪ a Nyìngòn ə ɡà'a. Ghèn ko zhè byi'ando ghèn ko dí' vunə Nyìngòn."

Ví'i Jus vətseŋvə ə mo Yesò

⁴⁸ Ví'i Jus vətseŋvə ə mu ɡà' a Yesò la, "Wu a ɡa'a yès ko tə ə ɡà' to nəmwè'è la wù dí' wù ə Sàmaliyà, be kii' kəzhwi kə kəbyikə."

⁴⁹ Yesò ə ɡà' a vəwenə la, "Ma ko kii' kəzhwi kə kəbyikə. Ma gumlə Tí' ghom, ali ghèn chasə mò. ⁵⁰ Ma ko kəŋ tebè la və ku'sə mò, ali wí' dí' a ghè kəŋ la və nè ku'sə mò, ghè dí' wí' a ghè so'ò to no nəmwè'è. ⁵¹ Ma ɡa'a a ghèn tò no nəmwè'è la, no ndò yi a ghè zhə zii' ə ghomə ə ghə, mu ghè lu tsi faŋ."

⁵² Vəwenə ə ɡà' a wen la, "Yès ə mu sùtə nki luwen la wu kii' kəzhwi kə kəbyikə! Ablaham nè nshè'təsə ghò'kəsə ə mpfùkəli, ali wù sə ɡà'a la, no ndo yi a ghè ghə kənyù a wù zii' mu ghè ko be lu pfə. ⁵³ A wù lə ɡa'a ə dí' la wù chò Ablaham ə tí'i yès mu? Ablaham wenə nshè'təsə ghò'kəsə sətseŋ dí' mu və pfəkə li, wù sədi' no ndò?"

⁵⁴ Yesò ə bwensə ɡà' la, "a zhə a ma yi ndi' ə ku'sə wenə ghomə mu a ko dí' to kənyù kətsenkə. Wí' yi a ghè ku'sə mo a dí' Tí' ə ghom, to ndəŋndəŋ ə wí' yi a ghèn ə ɡa'a la a dí' Nyìngòn ghèn. ⁵⁵ Ghèn ko kɪ wen, ali ma kɪ. Mà sətseŋ ɡà' la ma ko kɪ wen, kə a dí'i la ma zhò ndziŋ to nè ghèn. Ma kili wen, zhə wen. ⁵⁶ Tí' ghèn Ablaham ə yèn li ə kɪ la mà lu vi, kənyù na kɪ kə nè, ghè sə saŋlə no nànto."

⁵⁷ Ví'i na vyi ə bəm la, "wù ko timə ə zà'a ngə'sə məwumə ə tàyn, sə kɪ Ablaham mu wù ə yen wen fe?"

⁵⁸ Yesò ə bwensə ɡà' a vəwenə la, "Ma ɡa'a a ghèn tò no nəmwè'è la, və sə bwi Ablaham mu ma sə dí'."

⁵⁹ Nò zhèko vəwenə boŋtə ngu'sə ə sə kəŋ ə temlə Yesò nè səwensə, ali Yesò ə lyen ə fù fa kəbəŋ kə ngèŋ Nyìngòn.

Yesò ə chə' wí' a və sə bwi wen mu ghè fyifəli

9 Yesò ə nlu li ə sə jè'è dyù, ə yen wí' ə tseŋ mu ghè nfyifəli mibu və sə bwi wen. ² Ndzĩmtəsə bəm ə wensə toŋtə wen ə bəm a wen la, "Ndi'sə, à nè mbyi ndò la wí' ghèn fyif to fa bwi a, ghè tí'i wen wenə li wen mu no to ghè wen lo?"

³ Yesò ə bwensə ɡà' la, "A ko dí' byi' mbyi wen, a ko andi' byi' ghè tí' ə wen wenə li wen. Kənyù na kènkə ə fə ndi' ví'i yen mwetə kəvu kə shyè' kə kaynə kə Nyìngòn a wen a wèn. ⁴ Vəghəŋ dí' ə nè to shyè' ə wí' yi a ghè timə mo, a zhə kəbəŋ kə bo baynə byi'ando kəbəŋ kə sə fenə vi, a dí' əzhə mu wí' zizi ko ghè lu be shyè' kənyù tsu. ⁵ Ma dí' ə ne nku əbayn a ví'i mbyi ə zà'a to ando mà bo dí' a mbyi."

⁶ Yesò ə ɡà' ali, ə chə' mənte a nse, ə tu kəbyi' ə zu'tə ashì ə wù kənfyif na ghèn, ⁷ ə ɡà' a wen la, "Dyù shè ashì ə wu a kətsəm kə Silwàm." Silwàm na ghèn ə ndi' a ɡa'a lò' la, "tim." Wí' ghèn ə dyù shè ə sə bwenə ə pfwo mu ghè sə yenə əshi.

⁸ Ví'i vi a və ntsi bo'sə ə wen nè ví'i a və tə nyenə wen ghè loynə loynə ə mu sə bəmə la, "a ko dí' wí' ghèn a ghè tə ŋwə'ə loynə to loynə li lo?"

⁹ Ví'i vətseŋvə sə byimə ɡà'a la à dí' wen, vətseŋvə ten-sə ɡà'a la, "jò' ghè fisə fisə."

Nò wí' a ghèn fa wen nger ə ɡà' la, "A dí' to no mò a ghèn a mà tə loynə li."

¹⁰ Vəwenə bəm a wen la, "Wù jè' ale sə yenə shi luwen a?"

¹¹ Wí' a ghèn ə ɡà' la, "Wí' ə yi a və toŋtə la Yesò li ə yi tutə kəbyi' ə zu' a mo ashì, ə ɡà' la mà dyù shè ashì ə ghomə a kətsəm kə Silwàm, no zhə ko a ma dyù ə shə, mu sə yenə əshi luwen."

¹² Vəwenə bəm a wen la, "Wí' a yi ye?" Ghè ɡà' la ghè ko kɪ.

Və tyen ə byimə la Yesò dí' wù ə Nyìngòṅ

¹³ Və lyè dyè nè wí' na yi a və chù li a ví'i Falàsi ¹⁴ A ndí' ali mu Yesò tutə kəbyí' a kí, ə chə' wí' ə na ghèn a kətsi kə tɛ' lò'. ¹⁵ Ví'i Falàsi a vi ə bəm a wí' na ghèn la ghè jè' ale sə yenə shì lo? Ghè gà' la, "Ghè tə tutə kəbyí' ə zu'tə a mo ashí, ma dyè shè a shí ghomə no zhəko, mu zítə sə yenə ə shí."

¹⁶ Ví'i Falàsi vətənvə gà' la, "Wí' a ghèn ko dí' wù ə Nyìngòṅ byí'ando ghè ko bamə tebè kətsi kə tɛ' lò'."

Ali vətənvə sə gà'a la wù nyè ə byivə zizi ko ghè lu ə nè nyè kaynə və alə. Nò zhəko, kəngəsə kə fə a və wenə a ntintin.

¹⁷ Və lá'tə to alə, vəwenə be bwensə bəm a wí' ghèn a Yesò ə chə' li la, "Nò wù ə kwo'tə la gho kumə wen a? A ko ghè tə chə' ashí a wu."

Wí' ghèn ə bwensə la, "Ghè dí' nshə'tə ə gho'ò."

¹⁸ Ví'i Jus və tsenəvə nko byimə la wí' a ghèn ndí' mu ghè ə fyifəli mibu be sə yenə. Kə ne vəwenə dzàṅ tí' wen nè li wen, ¹⁹ ə bəm a vəwenə la, "A ghèn dí' wàyn ghèṅ, a dí' ə yi a ghèṅ gà' la və sə bwi wen to mu ghè fyifəli, ghè lə jè' ale sə yenə shì luwen a?"

²⁰ Vəwenə byimə ə gà' la, "yès ə kí la ghè dí' wàyn yès, kí la və ə sə bwi wen mu ghè fyifəli. ²¹ Ali yes ko kí la, ghè jè' ale ə sə yenə shì luwen lò, ko yès lu kí la, à chə' ndò nchə' wen lò. Ghèṅ bəm a wen, ghè ko be dí' wàyn bwa'a. Nò tèbe wen zizi ghè shə'tə kənyè kí a kə fə."

²² Tí' wen wenə li wen ə ngà'a alə byí'ando vəwenə ə nfwaynə ví'i Jus venə. Vəwenə ndí' mu və ə ghè li la no ndò a ghè byimə la Yesò dí' wí' ə yi a və tsu' li ghè, mu və a dzəm ə wen, ko ghè lu be kwen tebè a ngəṅ ntsèntə. ²³ Kenkə ndí' kənyè kí a kə ne tí' wen wenə li wen mu gà'a la, "Ghè ko be dí' wàyn ə bwa'a. Ghèṅ bəm a wen."

²⁴ Vəwenə na be nkumtə dzàṅ wen ə gà' a wen la, "Kàynə li zhi' ə Nyìngòṅ la wù gà'a to nəmwè'è. Yès ə kí la wí' ghèn dí' wu nyè ə byivə."

²⁵ Ghè be bwensə la, "Ko ghè dí' wu nyè ə byivə, kò ghè ko dí', ma kí to kənyè kə mù' la, ma ko tə yenə əshi ə sə yenə luwen!"

²⁶ Vəwenə be bəm la, "Ghè ə nè no ghò a wù, wù ə sə yenə shi a?"

²⁷ Wí' ghèn ə gà' la, "Mà sə dí' mù ma shə'tə li a ghèṅ, ko ghèṅ lu kòṅ ə zhə. Ghèṅ be bəm ə ne gho tsu a? Kə dí' la ghèṅ kəṅ be ndí' ndzìmtəsə bəm ə wen mu?"

²⁸ Vəwenə sə telə wen gà'a la, "A dí' wu dí' ndzìmtə bəm ə wí' na ghèn! yès ə dí' ə ndzìmtəsə bəm ə Mosis. ²⁹ Yès ə kí li la Nyìngòṅ ə ngà'a li a Mosis, ali yès ko kí no tèbe la wí' ə ghèn lù fa fe lo?"

³⁰ Wí' aghèn ə bwensə la, "A dí' kənyè kə kaynəkə la ghèṅ ko kí la ghè lù fa fe, ali mu ghè nè li la, ma ə yenə shi! ³¹ Vəghəṅ ə kí la Nyìngòṅ ko zhə ví'i nyè ə byivə, ali zhə ví'i vyí a və gumlə wen, jé'e to ando ghè kəṅ.

³² Ghèṅ ko tímə zhə no fa chə' a və shətə mbyi la və bwi wí', ko ghè lu yen əshi, wí' ə nè ghè sə yenə. ³³ Wí' na ghèn ə tu faṅ ke ndí' wu ə Nyìngòṅ, mu ghè zizi ko ghè lu nè kənyè alə."

³⁴ Ví'i a vi ə gà' la, "Wù dí' alə mu və nè bwi wù a ntìn-tìn mbyisə, wù kwi ku' to tsu ə sə kəṅ ə zí'i yès." To ando vəwenə gà'a ali no zhəko ə dzəm shisə wen fa ngəṅ ntsèntə.

Yesò ə shə'tə la ghè vi ne la ashí ə ví'i ə bò'tə

³⁵ Yesò ə zhè li la və dzəm li ə shisə wí' yi a ghè tə chə' li fa ngəṅ ntsèntə, ə kəṅ ə dyè nè wen, ə bəm a wen la, "Wù lə byimə li a wàyn Wí' a?"

³⁶ Wí' ə ayi ə bwensə la, "Wàyn Wí' a yi dí' ndò a Tikəbəṅ? Shə'tə a mò ndí' mà byimə a wen."

³⁷ Yesò ə gà' a wen la, "Wù sə dí' mù wù yen li wen. A dí' tò no wen a ghè gà'a a wù lə."

³⁸ Wí' a ghèn mù gà' la, "Ma byimə li a Bobo!" ə sə ku'sə Yesò.

³⁹ Yesò ə mu gà' a wen la, "Mà vi a mbyi ashə ə làynsə a shi ví'i, ə nè la ví'i və fyifkəvə ə yenə, ví'i a və yenə, kə və be yenə."

⁴⁰ Ví'i Falàsi vətənvə a və ndí' tsu ə bəm a wen la, "Wù gà'a, kə dí' la yès be fyifkə mu?"

⁴¹ Yesò ə gà' a vəwenə la, "Ghèṅ tu əbyimə la ghèṅ ko yenə, mu mbyi shəṅsə ko be dí' a ghèṅ a kətə. Ali, luwen to ando ghèṅ sə ghə la ghèṅ ə yenə, mbyi shəṅsə faṅ li to faṅ."

Yesò ə mò ngàyn kumə ntsìṅ byisə

10 Yesò ə mò li ngàyn ə tsen ə gà' la, "Ma gà'a a ghèṅ no nəmwè'è la, wí' sətəsen vi ə wəsə əchə mbàyn ke kwen fa tsu ə dyè ku' kwen fa akəshi kə kədyàṅ, mu ghè dí' tsòṅ. ² Wí' yi a ghè dí' to no nkàyntə ntsìṅ byisə ghè nè kwen to fa chə mbàyn. ³ Ghè sə kəṅ kwen, wí' yi a ghè tsìṅ ə chə mbàyn, ghè bo'ò a wen. Ali byisə ə zhè kí gí ntsìṅ byisə a ghèn. Ghè dzàṅ, sə zhè kí gí wen, ghè lyè fə nè sə wensə. ⁴ Ntsìṅ a ghèn nè lyè fə nè byisə wen a shisə no sətəsem ali, ghè ə sə jè'è tù'mə nè səwensə, sə vi to fa wen abəm byí'ando sə zhè kí gí wen. ⁵ Byisə a shisə zizi ko sə lu dyè fa bəm ə wí' yi a sə ko kí wen. Sə nè yenə wù kədyàṅ, sə boṅsə nyìṅ to nyìṅ byí'ando sə ko zhə kí gí wen."

⁶ Yesò ə mò ngàyn a ghèn, ali ví'i vyí a və nzhətə nko kí la ghè ngà'a la ghò lò.

Yesò ə shə'tə la ghè dí' ntsìṅ byisə ə jùn

⁷ Yesò ə gà' ali ə be mu gà' ə kwə'sə la, "Ma gà'a a ghèṅ to no nəmwè'è la, ma dí' əchə mbàyn yi a byisə chò fa tsu. ⁸ Ví'i vi a və tə vyí a mo ambì no və tsəm, tə ndí' vətson, ali ko byisə lu zhətə vəwenə. ⁹ Ma dí' əchə mbàyn, mu no ndò a ghè chò fa tsu, mu ghè lu bwòṅ, ali ghè ne chò kwenə, be chò fə to ando ghè kòṅ, be kí'i ə fozhivə ə zhi. ¹⁰ Tsòṅ nè vi ndí' ə tson, vi to ndí' ə zhwi be byisə. Ali, mà nvi a mbyi ə nè la ví'i ə ntsi, ko və lu gho kəfo.

¹¹ "Ma dí' no ntsìṅ byisə ə jùn. Ntsìṅ byisə ə jùn nè dí' yi a ghè sarlə ə pfə byí'i byisə a ghè tsìṅ. ¹² A vi a zhə a və lo'ò wí' la ghè ntsìṅ byisə, ghè ko dí' ntsìṅ byisə ko tí byisə, ghè na yen to ando nyàm kəbo ə vi, ghè nyìṅ ə ghəsə byisə, nyàm kəbo ə vi ku byi fa tsu sətəsensə ə

saykə. ¹³ Ghè nè nyɛ̃n mo'tə ali byi'ando və lo'o wen lo'o, mu à kòŋ à fù no tèbe gho' fù byisə a shisə. ¹⁴ Ma di' to no ntsɛ̃n byisə ə jùŋ, ma kɪ byisə shomsə, sə kɪ mò, ¹⁵ to ndəŋndəŋ ando Tɪ' ghom ə kɪ mo, ma be kɪ wen. Ma tu ma ə pɸɸ byi' byisə shomsə. ¹⁶ Ma kɪ' byisə shomsə sətensə, a sə ko di' a mbəyn ashə, ma di' vi nè səwensə ali sə zhɸ gɛ̃ ghom ə ndi' a nòyn ə mù', be kɪ' to ntsɛ̃n ə mù'.

¹⁷ "Tɪ' ghom ə kòŋ mò byi'ando ma kətə pɸɸ mibu ghə be bwensə lùsə mò la mà ə ndi'. ¹⁸ Wɪ' kodɪ' a ghə zizi ghə zhwi mo, ma kɪ' kədyò' ə ku kətə kom a pɸɸ. Be kɪ' kədyò' ə shi kətə komkə fa pɸɸ, Kədyò' a kənkə di' mu à ku Tɪ' ghom a mò."

¹⁹ Ghè nga'a ali, vi' Jus vyi ə be zità kəgumə to a vəwenə a ntintin. ²⁰ Vi' ə ga'a to kədəŋ la, "Ghè kɪ' kəzhwi kə kəbyikə, sùtə bomə no bomə. Ghəŋ zhɸtə ghò fa wen a?"

²¹ Ali vətsevə gə'a la, "ghenə ko di' tebè gə'a a wɪ' a ghə kɪ' kəzhwi kə kəbyikə. Kəzhwi kə kəbyikə zizi ko kə lu nè vi' və fyifkəvə ə nyenə shi."

Vi' Jus ə mo Yesò

²² Əzhɸ kəzhi kɪ a və nzhi kwò'tə ando və bwensə ku ngəŋ Nyìngòŋ ə gho'o a Jelusalèm a wen, a ndi' nè byɛ̃n. ²³ Yesò ə sə jètə chò fa kətə ə Sòlomùyn, a kəbəŋ kə ngəŋ Nyìngòŋ, ²⁴ vi' Jus vətsevnə vi zhùŋtə a wen a ben ə bəm a wen la, "wù na ghɸ yès ə yès kətə ə za'a fa ze? Shə'tə a yès əbò' a ndayn a zhɸ a wù di' Wɪ' yi a və tsu' li ə ghɸ."

²⁵ Yesò ə bwensə gə' la, "Mà sə di' mù ma shə'tə li a ghəŋ ali ko ghəŋ lu ə byimə. Ənyɸ ə kaynə və vi a ma nè a kədyò' ə Tɪ' ghom ə di' wɪ' yi a ma di' wen, ²⁶ ko ghəŋ mbyimə byi'ando ghəŋ ko di' byisə shomsə. ²⁷ Byi shomsə ə zhɸ gɛ̃ ghom, dzɛ̃mtə mò, ma kɪ səwensə.

²⁸ Ma kù ntsinə yi a ghə ko lu mè a byi a sensə, ko sə lu be ə pɸkə. Wɪ' zizi ko ghə lu gha'a ə shi səwensə fa mo kəvu. ²⁹ Tɪ' ghom yi a ghə kù byi na sensə a mò ə chò mò. Kə læ di' la wɪ' zizi ko ghə lu be gha'a shi fa kəvu ə Tɪ' ə ghom. ³⁰ Yo Tɪ' ghom di' to kənyɸ kə mù'."

³¹ Ali vi' Jus sə be boŋtə ngu'sə ə temlə wen tsu.

³² Yesò ə bəm a vəwenə la, "Tɪ' ə ghom ku li kədyò', ma nè nyɸ ə jùŋ və a vi', to kədəŋ. Ghəŋ le kəŋ ə temlə mo luwen byi' kə ko?"

³³ Vəwenə gə' a wen la, "Yès ə ko kəŋ ə temlə wù a kənyɸ kə tseŋ kə fa ntintin nyɸ na venə. Yès ə kəŋ ə temlə wù byi'ando wù kumə di' to wɪ', ali telə Nyìngòŋ, gə'a la wù di' Nyìngòŋ."

³⁴ Yesò ə mu bəm a vəwenə la, "A kò və nyò' a ghəŋ Əso' la, Nyìngòŋ ə ngə'a la, 'Ghəŋ di' Vənyìngòŋ'?"

³⁵ Nyìngòŋ ə sətseŋ ə toŋtə vi' vyi a kənyɸ kə Nyìngòŋ kə ə vi a vəwenə la, 'Vənyìngòŋ,' vəghəŋ ə kɪ la və zizi ko və lu kwitə kənyɸ kə Nyìngòŋ, ³⁶ a lu be kwitə no ndò to ando Bobo sə di' mù ghə ntsu'li mò a wen a wù ə ntim a mbyi a? Kə le di' alə, ghəŋ sə be ghamə mò a gho gə'a la mà telə Nyìngòŋ, byi' ando ma gə'a la ma di' wəyn wen a? ³⁷ Kə ghəŋ a byimə a mo a zhɸ a ma ko ne nyɸ vyi a Tɪ' ghom ə kəŋ la ma ə nè. ³⁸ Ali, ma na nè shwè'è na yi, ghəŋ faŋ ko ghəŋ lu byimə a mo, ghəŋ

byimə byi' nyɸ vyi a ma nè ndi' ghəŋ zɪ' sə kɪ la yo Tɪ' ghom ə di' to kənyɸ kə mù', nəkwəŋ ko di'."

³⁹ Ghè gə' ali, vi' a venə sə be mwomsə ə gha'a wen, ali ghè nyɛ̃n fɸ.

⁴⁰ Ghè lù ə bwenə dyəŋ dyɸ a dzen ə Jodàn, ashə yi a Joyn ə ku mu tsu fa ambì faŋ to tsu. ⁴¹ Vi' ə nvi li a wen, to kədəŋ, vi ali gə'a la, "Nò tèbe ando Joyn ə ko ə di' nchwi kənyɸ kə kaynəkə kə tseŋ, no tèbe ghò a ghə ə ngə'a kumə wɪ' ghèŋ a ndi' to nəmwè'è." ⁴² Vi' ə byimə a wen tsu, to kədəŋ.

Lazalùs ə pɸɸ

11 Wɪ' ə tseŋ nkwa'a, əzhi' ə wenə ndi' Lazalùs, ghə ntsi a Betani, a di' to a ntə' yi a Mèli wenə lèmə wen Matà ntsi tsu. ² Lazalùs na ghèŋ a ghə kwa'a ndi' lèmə Mèli, ndəŋndəŋ Mèli yi a ghə bu'tə məzhi' mi a ghɸ Yesò ə zhès nè nyɛ̃nsə kətə wensə li. ³ Vəlemə na venə mu timə ntim a Yesò ə gə' la, "Bobo, wɪ' yi a wù kòŋ li ə kwa'a."

⁴ Yesò zhɸ ntim na yi ə gə' la, "Ghè kwa'a tèbe ali, ko ndi' la ghə a pɸɸ. Əkwa'a na yi ə vi ndi Nyìngòŋ ə di' kədyò' kə wen. Wəyn Nyìngòŋ na di' kədyò' kɪ a ghə kù a wen chò fa kwa'a na ghèŋ."

⁵ Yesò nkòŋ Matà wenə lèmə wen Mèli nè Lazalùs, ⁶ ali ə zhɸ la Lazalùs əkwa'a faŋ to akəshi yi a ghə ndi' tsu, mətsi ə bò ə chò, ⁷ ghə mu gə' a ndzɛ̃mtəsə bəm ə wensə la, "vəghəŋ bwenə dyɸ a Jùdiyà."

⁸ Ndzɛ̃mtəsə bəm wensə toŋtə wen ə gə' la, "Ndi'sə, à tə ndi' to fəku' alə vi' Jus sə kəŋ ə tēmlə wù nè ngu'sə, wù sə be kəŋ ə dyɸ ə nè gho tsu a?"

⁹ Yesò ə bəm a vəwenə la, "A kətsi kə ə kɪ' təzhɸ njüsə bò? Wɪ' ə zizi ko ghə lu kòyntə, jè' nənchwi byi'ando ghə nyenə wɪ' yi a ghə kù əbayn a mbyi. ¹⁰ Ghə zizi a ghə kòyntə to a zhɸ a ghə jè'è netɸ byi'ando ghə koki' ə bayn, ko ghə lu yenə." ¹¹ Yesò ə gə'a ali ə mu gə' la, "wùndəŋ ə vəghəŋ Lazalùs bənə li, ali ma di' ə dyɸ ə zhòmə wen."

¹² Ndzɛ̃mtəsə bəm wensə ə toŋtə wen ə gə' la, "Bobo, ghə sətseŋ ə ndi' mu ghə bənə li, mu a di' mù ghə sə to."

¹³ Yesò ə gə'a ali, gə'a la Lazalùs pɸɸ li, ndzɛ̃mtəsə bəm wensə zhɸ la ghə gə'a to no nkəyntə mbinsə.

¹⁴ Ghə mu shə'tə ə mwetə a vəwenə la, "Lazalùs pɸɸli, ¹⁵ ma sanlə kumə kənyɸ a kɪ la ma ko ə ndi' tsu. Ghəŋ le zità li byimə luwen. Vəghəŋ dyɸ yenə wen."

¹⁶ Nò zhùko, Tòmos yi a və mbe toŋtə wen la Didimùs ə gə' a ndzɛ̃mtəsə bəm Yesò sə tsensə la, "vəghəŋ boŋ dyɸ fa bəm ndi'sə, ghə sə pɸɸ, vəghəŋ boŋ pɸkə dyɸ."

Yesò dyɸ chimsə vəlemə və Lazalùs

¹⁷ Yesò ə dyɸ zà'a a Betani ə yen mu Lazalùs sə di' mù ghə tsi li a sə a mətsi ə nkə'. ¹⁸ A ndi' ali, Betani ə ko zà'a tebè vəmille və bò ə lu fa a Jelusalèm, ¹⁹ vi' Jus di' tsu, to kədəŋ a və nvi ə chimsə Matà wenə Mèli a pɸɸ lèmə vəwenə.

²⁰ Matà ə zhɸ la Yesò əvi ə fù dyɸ ə lyɸ wen fa ji, Mèli faŋ to a ngəŋ. ²¹ A sə ndi' ando Matà dyɸ yèn Yesò ə

gà' la, "Bobo, wù te ndi' ashə mu lèmə ghom ko tə pɸə.
22 Nò tèbe ali, ma kili la wù bèm no tèbe gho' a
Nyìngòŋ, ghè a nè a wù to luwen."

23 Yesò ə gà' a wen la, "Lèmə wù a bwensə to be ntsi."
24 Matà ə gà' a wen la, "Ma kili la ghè lə bwensə lu fa
pɸə a kətsi kə bəm."

25 Yesò ə gà' a wen la, "A lusə mò lusə vi'i fa pɸə, ku
kədyò' la və tsi. A byimə no ndò a mò, pɸə tèbe pɸə,
ghè ne bwensə lù ntsi. 26 A tsi no ndò ə byimə a mò, ko
ghè lu be pɸə no fa mphen." Yesò ə gà' ali ə bèm a
Matà la, "Wù byimə nakèn kə a?"

27 Matà byimə ə gà' la, "Ma byimə a Bobo la wù di' wì
yi a və tsu'li ghə, à di' wù Wàyn Nyìngòŋ yi a ghè ndi' lə
vi a mbyi."

Yesò di

28 Matà gà' ali ə bwenə dyè nyò'tə dzàŋ lèmə wen
Mèli ə gà' a wen la, "Ndi'sə vi li sə bèmə wù." 29 Mèli
zhə ali ə zəŋsə fù dyè ə yen Yesò. 30 A ndi' ali, Yesò ə bo
di' to akəshi yi a Matà bùm'tə wenə wen tsu a ji li, ko
ghè təmə kwen a tyi ntə'. 31 Mèli sə fù ə dyè, vi'i vyi a və
nyè' chimsə wen a ngəŋ ə fù fa wen abəm, kwo'tə la
ghè dyè achè əsè ə di lèmə wen.

32 Ghè dyè zà'a akəshi yi a Yesò ndi' tsu ə yenə vi nè
wen alə ə fəŋ to a wen ashə ə gà' la, "Bobo, wù to ndi'
ashə, mu lèmə ghom ko tə pɸə."

33 Yesò ə yen to ando ghè di nè vi'i vyi a wenə vəwenə
vi amu' ə be di, kənyè na kə sə ku ngə' a wen, zafə
wen no nànto. 34 Ghè bèm a vəwenə la, "Ghèŋ tə
bvimə wen fe?"

Vəwenə gà' a wen la, "Vi dyè yen a Bobo."

35 Yesò di. 36 Vi'i yen ando ghè di ə gà' la, "Yen ando
ghè nkòŋ wen no nànto."

37 Ali vi'i vətseŋvə sə gà'a la, "A tə nè wen, wù kənyif
yi sə yenə shi, tə ə fəŋ kò ghè nè li la kə Lazalùs pɸə
byi'ì ghò?"

Yesò lùsə Lazalùs fa pɸə

38 Yesò ə ne dyè zà'a achè əsè Lazalùs, kənyè na kə ə
bo ku to ngə' a wen. Əsè na yi ə ndi' chí'í, mu və chí' nè
ngù'. 39 Yesò ə gà' la, "Ghèŋ lyisə ngù' ayi."

Ali Matà, lèmə wù ə pɸə Lazalùs, gà' la, "Məntsi chòli
luwen ə nkà' a Bobo ando və bvimə wen, mu və sətseŋ
lyisə ngù' ayi luwen, kətyùm kə a fə, byifə no nànto."

40 Yesò ə gà' a wen la, "A ma ə gà' a li a wù la wù
byimə, a wù yen kədyò' kə Nyìngòŋ?" 41 Ghè gà' ali, və
mu lyisə ngù' ayi. Ghè ki ku'sə nè kəŋə ə gà' la, "Ma ku
kəzòŋ à wu a Ti' byi'ando wù nè zhətə mò, 42 ma kə no
alə la mà nè gà'a, wù zhè. Ali ma gà'a luwen a jùn ə vi'i
venə a və ti ashə, ndi' vəwenə zhè ə byimə la a tím wù
tìmə mo." 43 Ghè gà'a ali ə dzàŋ gà' no nè ghi ə to la,
"Lazalùs, fù vì!" 44 Ghè fù mu və lemtə li avù wen nè
aghə nè basə ndisə, be kwi' əkə' ə wen nè ndisə ə tseŋ-
sə. Yesò ə gà' la, "Ghèŋ zaytə kəbvèm kèn fa wenə
wen, ghè ndyè."

Və ba'tə ə zhwi Yesò

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

45 Vi'i Jus no vəgho' o a və vi ə yen Mèli ə nyenli kənyè
kì a Yesò nè ə byimə a wen. 46 Ali, vətseŋvə bwenə dyè ə
yen vi'i Falàsi ə shè'tə kənyè kè a Yesò nè a vəwenə.

47 Vəwenə gha' ntsèntə wenə tətə vəpɸəm və ngəŋ
Nyìngòŋ sə gho'kəsə nè vi'i və so' nso'sə ə bèm la,
"vəghəŋ a nè ale? Yen nyè ə kənyəŋ vyi a wì ə ghèn
mwomə a. 48 Vəghəŋ sətseŋ mo'tə ghè nè to alə, a vi'i
na zhè nyè byimə a wen, to vətseŋ. Fa yi abəm, vi'i
Lum a vi byibsə ngəŋ Nyìngòŋ ə gho' o vəghəŋ be byib-
sə vi'i lò' vəghəŋ."

49 Wì' ə tseŋ a vəwenə a ntintin, a və ntortə la
Kàyafàs, a ndi' wen di' kətə kə tətə vəpɸəm və ngəŋ
Nyìngòŋ a ngwè' a yi ə gà' la, "Ghèŋ ko kè kənyè no fa
mphen! 50 Ghèŋ ko yenə la kə boŋsə bù la wì' ə mù' pɸə
akəshi vi'i vətseŋ chò ando və byibsə lò' ə tsèm mu?"

51 Ghè nko gà'a tèbè a wen ətof ali shè'tə ntimə
Nyìngòŋ to nè pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋəŋtə a ngwè'
na yi la, Yesò ə na pɸə akəshi vi'i Jus. 52 Ghè ko pɸə to a
vəwenə. Ghè ə pɸə tamə a kətə vunə Nyìngòŋ vyi a və
ghəsə li ndi' vəwenə bwensə zhùntə vi ndi' to kənyè kə
mù'.

53 Ə zità fa kətsi na yi, vəwenə sə ba'tə ə zhwi Yesò.
54 Yesò ə yen ali ko ghè be kwen tèbè kəshi a zizi vi'i Jus
yenə wen tsu, ə boŋsə nyiŋ dyè a ntə' tseŋ, və toŋtə la
Efèlèm, ashə lò' ə lo tseghə, bo'sə a nse zim, ə sə tsi
tsu wenə ndzìmtəsə bəm wensə.

55 A ndi' a zhə a ghèn mu kətsi kə kəzhi kə məza'sə
vi'i Jus nsə bo'sə, vi'i pɸəwə ku' a Jelusalèm, to kədəŋ, ə
shə təwen tə vəwenə a ji ntsinə əlo' mibu kətsi kə
məza'sə kə vi. 56 Vəwenə vi ali ə fəŋ sə bèmə to a Yesò, vi
tìmə a kəbəŋ kə ngəŋ Nyìngòŋ, ə sə bèmə to a vəwenə
ntintin la, "Wù yèn ale? A ghè lə vi akəshi kəzhi ashə
a?" 57 A ndi' ali, mu tətə vəpɸəm və ngəŋ Nyìngòŋ sə
gho'sə wenə vi'i Falàsi nchosə li əso' la, no ndò a ghə kè
kəshi kè a Yesò di' tsu, ghè shè'tə ndi' və gha'a wen.

Mèli zù' Yesò a Betani

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

12 A nɸəŋ to mətsi ntəfə a ndi' mətsi mə məza'sə
zità, Yesò ə dyè a Betani, a di' ntə' və Lazalùs yi a
ghè lusə fa pɸə li. 2 Və na pɸəwə ghayn əfo ə zhivə a
Yesò, Matà ə gətə. Və sə zhè, Lazalùs ə be zhè. 3 Mèli lyè
ndyè nè məzhi' məlemtəmə mu və shitə nè nkəyntə
nat, a di' no məzhi' mə jùnə mə, mə lèmtə bòn no alə,
əko yi to no nànto ə zù' aghə Yesò ə zhès nè nyiŋsə
kətə wen. Ando ghè zu' li, kəlèmtə kikə ə chí' ngəŋ no
tsèm. 4 Ndzìmtə əbam Yesò ə tseŋ kwen a və toŋtə la
Judà Iskaliyòt, a di' wen yi a ghè ndi' ə na ə ba'lə Yesò,
ə kəŋkə ə gà'a la, 5 "Və tə zizi və ba'lə məzhi' na mèyn a
əko, to kədəŋ, ə ku əko na yi a vi'i kəfem." 6 Ghè nko
gà' ali byi'ando ghè kusə shinsə a vi'i kəfem. A ndi'
byi'ando ghè ndi tsoŋ, a wè wen wè kəmbò kə ko, ghè
nshisə ko fa tsu gyamtə əwenə wen tsu.

7 Ghè gà'a ali, Yesò ə gà' la, "Ghèŋ mo'tə wùwì na
ghèn fu," ə be gà' la, "Ghè tə ə ghè məzhi' na mèyn lə

zù' mo a kàtsi yi a vè bvimè mo tsu. ⁸Vi'i kàfem na ndi' to di' a ghèn a ntintin, ali ma ko di' a faŋ to vèghəŋ amu'."

Və ba'tè ə zhwi Lazalùs

⁹Vi'i Jus ə zhè li, to kədəŋ la ghè di' a Betani, ə lù dyè tsu ə yenə wen, ə be ə yen Lazalùs a ghè lusə fa pɸə li. ¹⁰Tətə vəpɸəm və ngəŋ Nyìngòŋ yen ali ə sə be ba'tè ə zhwi Lazalùs, ¹¹byi'ando vi'i Jus no vəgho'ə ə nsə nyiŋ dyè to fa bàm Yesò, byimə a wen byi' kənyè ki a ghè nè a Lazalùs.

Yesò kwen a Jelusalèm to nè Fòyn

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹²Əchə' ə ne layn, əndòyn ə vi'i vyi a vè vi ə zhè kəzhi kə məza'sə ə zhè la Yesò ne vi a Jelusalèm, ¹³ə kwa'tə zaŋ ə fù dyè nè wenə və a wen nè ji, zìmə gə'a dyè la, "Òsanà! mbwa'mə ə di' a wì' yi a ghè vi a əzhi' Bobo. Nyìngòŋ ə bwà'sə Fòyn vi'i Isle!"

¹⁴Yesò ə nkəŋ wəyn jàkas ku' a yi a kwi ə sə vi, a di' to kənyè ki a vè nyò' a Nwà'lè Nyìngòŋ la:

¹⁵"kə ghèn fwayn a vi'i ntè' Zayòn.

Fòyn yi a ghè vi,

jè'e a kwi wəyn ə jàkas."

¹⁶A ndi' ando nyè a venə nɸə, ndzìmtəsə bàm Yesò sə yenə ko andi' la vè ki. Ghè lu lù fa pɸə, ə bwenə dyè akəshi kə kù'sə wen, vəwenə mu kwò'tə la à di'i nyè mu və ə nyo'ə kumə wen no tsèm, vi'i be nè to li a wen.

¹⁷A ndi' ali, mu ndòyn ə vi'i vyi a vè ndi' wenə vəwenə faŋ li sə shè'tè dyè a vi'i la ghè tə dyè dzàŋ Lazalùs achè əsè, ghè lù fa pɸə. ¹⁸Vi'i və ghò'ə vè fù ə yen wen byi'ando vəwenə ə zhè la à lə kənyè kə kaynəkə ki a ghè nè. ¹⁹Vi'i Falàsi ə sə gə'a to a vəwenə a ntintin la, "Kə le di'i la kənyè kətsen ko be di' vəghəŋ nè. Yen to ando mbyi ə tsèm sə dyè to fa wen abàm a!"

Yesò ə shè'tè la və a zhwi yi

²⁰Vi'i vətsenvə vi a nko di' vi'i Jus mbe ku a Jelusalèm ə ku'sə Nyìngòŋ a kəshi kə kəzhi ki, ²¹vəwenə dyè yen Filib, a di' wù ə ntè' ə tsen a Galili və toŋtə la Bèsaydà, ə sensə wen ə gə' la, "Tikəbəŋ, yès əkòŋ ə yen Yesò."

²²Filib ə dyè shè'tè a Andžlò, wenə wen ə dyè shè'tè a Yesò. ²³Yesò ə gə' a vəwenə la, "Əzhə kə' li luwen la Nyìngòŋ ə ku'sə kwoŋ ə Wəyn Wì' akàŋ. ²⁴Ma gə'a a ghèŋ to no nəmwe'è la, və sətsen faŋ ke mò' ashì ə ng-wa' a nse, a ghè faŋ to a ngwa'. Ali, mu vè mò', a ghè pɸə ə mu kumə ashì asəŋ nò ghò'ə. ²⁵A kòŋ no ndo ə tsi a mbyi ashə, a ghè pɸə, a ə baynə no ndò ə ntsi a mbyi ashə, a ghè lù k'i' ə ntsinə yi a ghè ko lu mè. ²⁶No ndo sətsen ə nshyè' a mò, mu ghè di' ə dzìmtə ghom di' yowù ə shwè'è ə mò ne di' to akəshi kə mù'. Tì' ghom ə na ku əmo'tə a wì' yi a ghè shyè' a mò."

Yesò ə gə' kumə əpɸə ə wen

²⁷Yesò ə be mu gə' la, "Luwen di' alə kwò'tə ə ghomə ku ngə' a mò no nànto, ma ko ki la ma gə'a la gho lo, la, 'Tì' ghom, kə wù a byimə ngə' na ghèn vi a mò mù'?"

Nò tèbe ali, mà tə vi a nse ə yenə ngə' na ghèn. ²⁸Di'i kədyò' ə kyəkə a vi'i a Tì'!"

To alə, gè ə fù fa kàŋ ə gə' la, "Mà sə di' mù ma di'i li, di' ə be a di' ə kwè'sə."

²⁹Təndòyn tə vi'i titə a tə ndi' tsu ə zhè ghi ayi, vətsevə sə gə'a la à dèmkə əkan, vətsevə gə'a la à gə'a Ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ.

³⁰Ali, Yesò ə gə' a vəwenə la, "Gè ghèn ko gə'a ə gyamte mo, ghè gə'a ə gyamte ghèŋ. ³¹Əzhə kwə' li Nyìngòŋ be byìbsə vi'i mbyi byi' mbyisə vəwenə be dzìmə shisə fòyn mbi luwen. ³²A ne ndi' a zhə a vè ne lùsə mo fa nse, mà dzàŋ no vi'i vətsèm, və vi a mò."

³³Ghè gə'a alə, əshə'tə nki pɸə a ghè di' ne pɸə.

³⁴Vi'i na vyi ə bèm la, "Əso' ə vəghəŋ z'i' la Klisò di' ə tsi ə faŋ, wù jé' ale ə gə'a la, vè di' ə lùsə Wəyn Wì' a? Wəyn Wì' na ghèn di' no ndò?"

³⁵Yesò ə mu gə' a vəwenə la, "Ghèŋ na bo k'i' əbayn to a fəshinə fə zhè alə. Ghèŋ ə jè'è, shi ə bo baynə, kə kəbəŋ kə fenəkə na tyin ghèŋ. Wì' ə jè'e a kəbəŋ kə fenəkə, ko ghè lu yenə la ghè dyè fè lo? ³⁶Ghèŋ byimə əbayn, ghè bo di' a ghèŋ a ntintin ndi' ghèŋ ndi' vunə əbayn."

Vəjew tyen la və ko byimə Yesò

Yesò ə gə'a nyè venə alə ə nyiŋ dyè lyòmte. ³⁷Yesò ə nè no tèbe nyè ə kaynəvə venə no ətsèm lə, vəwenə be tyenə to tyenə la və ko byimə a wen. ³⁸Kə nɸə alə ndi' ntim ə Nyìngòŋ yi a nshə'tə Isayà nshə'tə kwə':

"Bobo, à byimə ndò ntim ə yes a?"

A yèn ndò kədyò' kə Bobo a?"

³⁹Vəwenə ə faŋ kò vè lə byimə a ji a Isayà ə ngə'a la:

⁴⁰"Nyìngòŋ ə nè li, vəwenə nɸyif

ə be ntosə tətyim tə vəwenə,

ndi' vəwenə ki tèbe ki ko vè lu yenə,

kwò'tè tèbe kənyè, ko andi' la vè ki;

byi'ando vəwenə sətsen ə yenə be k'i' nyè a vè bwen-sə ə vi

a Nyìngòŋ ghè chə' vəwenə."

⁴¹Isayà ngə'a nyè venə kumə Yesò byi'ando ghè sə di' mù ghè yenli kədyo'kə wen.

⁴²Nò tèbe ali, vi'i vətsevə nè vi'i Jus vətsevə və ə byimə li a Yesò, to kədəŋ, ali ko vè lù fù a ndayn byi'ando vəwenə ə mfwəynə la və fə, vi'i Falàsi a dzìm vəwenə fa ngəŋ ntsentə. ⁴³Vəwenə ə kòŋ la vi'i mb-womsə vəwenə chò la a mbwomsə Nyìngòŋ.

Yesò ə gə' la və lu so'ə vi'i chò fa wen a gə'

⁴⁴Yesò be gə' no a gi' to la, "A byimə no ndo a mò, mù ghè byimə li a wì' yi a ghè timə mo. ⁴⁵A yen te ndò yen mo, mu ghè yen li wì' ə yi a ghè timə mo. ⁴⁶Mà vi a mbyi to nè əbayn ndi' wì' faŋ kò ghè lə be ndi' a kəbəŋ kə fenəkə, mu ghè byimə li a mò. ⁴⁷A zhè no ndo zhə gə'a ə ghomə ə faŋ ke nè ando mà gə'a, ko ma lu so'ə wen byi'ando ma ko vi a mbyi ə so'ə vi'i, mà borjsə vi la vè bwòŋ. ⁴⁸A tyen te ndo tyen mo nè gə' ə ghomə, nyè vyi a mà gə'a lù so'ə wen a kətsi kə ə bàm. ⁴⁹Ma ko gə'a nyè fa mo ə ngəŋ. A ntim Tì' ə tim mo la mà gə', ə

shè'tè ji yi a zizi mà gà' fa tsu. ⁵⁰ Ma kili la kənyè ki a Tí'í ghom gà' ə nè la ví'í kí'í ntsinè yì a ghè ko lu mè. Ma gà'a no ghò, a dí' tò kikə a Tí' ghom gà' la mà gà'."

Yesò ə shù aghè ndzìmtəsə bàm wen

13 Andí' ando əch' ndí' ne layn və zhì kətsi kə Məza'sə, mu Yesò sə ki la zhè k'ə li la ghè lu fa mbyi ashə ə dyù a ben Tí'. Ghè kòŋ ví'í wen vyi a və ndí' a mbyi, faŋ sə kòŋ vəwenə ə zà'a ando ghè mo'tə mbyi ghèn.

² Və ne sə zhì azhè pfwomə, a dí' ali mu Deblè ku li əkwotə a Judàs Iskaliyòt, ə wəyn Simùn, la ghè ba'lə Yesò. ³ Yesò nki la Tí' əku li kədyò' a yi to akwi əfo ə tsèm, ki la ghè lù fa ben Nyìngòŋ, dí' ə bwenə ə dyù.

⁴ Ghè lu fa akəshi kə kəzhi, ə tsu' kəgùnè ki a ghè mò', ə tam tawùlè, ⁵ ə ŋwa' mu a kəkaŋ kə shə wèn, ə sə shù aghè ndzìmtəsə bàm ə wen tsu, zhesə nè tawùlè yì a ghè ntəmə li, ⁶ Ghè shə əvi zà'a ə Bità, ghè mu bèm a wen la, "wù kəŋ shə aghè ghomə a Bobo?"

⁷ Yesò ə gà' a wen la, "Wù ko yenə ki tebè kənyè ki a ma nè luwen, ali dí' ə ne ə ki."

⁸ Bità ə tensə ə gà' la, "Wù ko lu shù aghè ghomə no kətsi kə kətsen."

Yesò ə gà' a wen la, "A zhə a ma ko a shə aghè wu yowù mè."

⁹ Saymun Bità ə mu gà' la, "Kə ndí' ali a Bobo, kə wù shù to aghè ghomə, wu be shù avu ghomə nè kətə ə kòmka!"

¹⁰ Yesò ə gà' la, "No ndò a ghè shù li wèn ə wen ko be dí' shə wèn ə wen no tsèm, əchò tò aghè wen, byì'ando wèn ə wenə laynə. Ghèŋ laynə ali, kò ghèŋ lu nlaynə vətsem, wu mu' ko laynə." ¹¹ Yesò ə gà' ali la vəwenə dí' nè laynə, ə chò to wí' ə mù' byì'ando ghè nki li wí' yi a ghè ndí' ne ba'lə wen.

¹² Yesò ə shə li mwetə aghè vəwenə ə bwensə mò' kəgwəne kə wen ə dyù nyù'mə akəshi yi a ghè ə nyù' tsu ə mu bèm a ndzìmtəsə bàm wensə la, "Ghèŋ yen li ki kənyè kènka a mà nè a ghèŋ a? ¹³ Ghèŋ toŋtə mò la ndí'sə, be toŋtə la Bobo, kə dí' to nəmwe'è. ¹⁴ Ma shə li aghè ghəŋə dí' Nyìngòŋ ghèŋ, be dí' ndí'sə. Kə lə dí' la no ndò fa ghèŋ a ntintin dí' ə shə aghè lèmə wen.

¹⁵ Mà dí' li nchwi a ghèŋ ndi ghèŋ nè to ando mà nè.

¹⁶ Ma gà'a a ghèŋ no nəmwe'è la wù ə shwè'è ko tímə chò tí'í shyè' wen, wù ə ntím ko ntemə chò wí' yi a ghè tímə wen. ¹⁷ Ghèŋ sə ki nyù venə, mu ghèŋ sətсен ə nè to ali, ghèŋ a kí'í mbwa'sə.

¹⁸ "Ma ko gà'a tebè a ghèŋ və tsèm. Ma kili ghèŋ vyi a mà tsu' li. Ali, kənyè ki a və nyo' a Nwà'lə Nyìngòŋ la, 'Wí' ne zhè to yo wen, sə dí' mù ghè bwenə li dzèm əwen a mò'. ¹⁹ Ma shè'tè kənyè kènka a ghèŋ luwen alə, kə ko təmə fù, ndí' kə na fù, ghèŋ byimə la 'ma dí' wí' yi a ma dí' wen.' ²⁰ Ma gà'a a ghèŋ no nəmwe'è la, no ndo a ghè à shisə wí' a mà tímə, mù ghè shisə li mò, no ndo à ghè shisə mo, mù ghè shisə li Wí' a ghè tímə mo."

Yesò ə shè'tè la və ne ba'lə wen

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Yesò ə ngà'a nyù avenə alə kwò'tè ə wenə sə ku ngə' a wen no nànto. Ghè mu gà' ə làynsə la, "Ma gà'a a ghèŋ no nəmwe'è la wí' ə mù' fa ghèŋ a ntintin ne ə ba'lə mo."

²² Ndzìmtəsə bàm wensə sədí' nè əkaynə ə, mu sə ki mu kaynə la ghè gà'a kumə ndò lo. ²³ A ndí' ali dzìmtè əbàm wen yì a ghè nkòŋ nəkwoŋ ə ŋwə' bə'sə wen.

²⁴ Saymun Bità ə gà' a wen ashè, la ghè bèm a Yesò la ghè gà'a kumə ndò lo.

²⁵ Ghè zhə'tə dyù a ben ə Yesò ə bèm a wen la, "Wù gà'a ndò a Bobo?"

²⁶ Yesò ə gà' la, "Ma chù kəbayn kènka a mbàsə ə kù a wí' yi a ma gà'a kumə wen." Ghè gà' ali ə chə ku a Judàs Iskaliyòt, ə wəyn Simùn. ²⁷ Judàs ə sə shi vi nè kəbayn a kì a alə, Satan kwen a wen ə tyim. Yesò ə gà' a wen la, "Zaŋsə nè kənyè kì a wù kəŋ ə nè." ²⁸ Ali ko wí' lù ə kì akəshi kə kəzhikə a kì la ghè gà'a ali byì'í ghò lo. ²⁹ Ghè ngà'a ali, ndzìmtəsə bàm ə wensə sə tsensə kwò'tə la ghè gà'a la Judàs zen əfo vyi a chə' a layn, və zhè a kətsi kə kəzhi, bwen ali mu ghè əgà'a la ghè ku əko a ví'í kəfem byì'ando a ghè wen ghè kəbò kə ko.

³⁰ Judàs ə shi kəbayn kì fa Yesò no zhùko, ə fù dyù a kəbəŋ kə fenəkə.

Yesò ə ku əso' ə fighə

³¹ A ndí' ando Judàs ə fù dyù li, Yesò ə mu gà' la, "Əzhə k'ə li a və a yen kədyò' kə Wəyn Wí', ə be yen kədyò' kə Nyìngòŋ chò fa wen. ³² A na ndí' ando və yenə kədyò' kə Nyìngòŋ chò fa wen, nkàyntè Nyìngòŋ be ne, və be yen kədyò' kə wen. Nyìngòŋ a nè, kənyè na kènka zaŋsə fù. ³³ Mà ko be dí' ə ndí' vəghəŋ a kəghaf a vù vwomə. Ghèŋ kəŋ mò nənlu, mu ma dyè li akəshi, mu ghèŋ zizi ko ghèŋ lu vi tsu. Ma shè'tè a ghèŋ luwen, to ndəŋndəŋ ando mà sə dí' mù ma shè'tè li a ví'í Jus. ³⁴ Ma ku əso' ə fighə a ghèŋ luwen. Ghèŋ nè kòŋ təwen ə təŋtə. Ma kòŋ li ghèŋ. Ghèŋ ne kòŋ təwen ə təŋtə to ali. ³⁵ Nò ví'í və tsèm ə ne yenə kì la ghèŋ dí'í ndzìmtəsə bàm ə mò, a ji yi a ghèŋ kòŋ təwen ə təŋtə fa tsu."

Yesò ə shè'tè la Bità ə na mo wen

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Yesò əgà'a ali, Saymun Bità ə bèm a wen la, "Wù dyù fe a Bobo?"

Ghè bwensə la, "Wù zizi ko wù lu dyù akəshi yi a ma dyù tsù luwen, ali dí' ə ne dzìmtè ə vi."

³⁷ Bità ə bèm a wen la, "Mà zizi ko ma lu dyù luwen byì'í ghò a Bobo? Ma zizi ma pfè byì'í wù."

³⁸ Yesò ə bèm la, "wù le zi wu ə pfè byì'í mò a? Ma gà'a a wù no nəmwe'è la ə nkə' ne sə toŋ layn, mu wù mo li mò aghayn a tà'."

Yesò gà' la yi di ji ədyù à Tì'

14 Yesò gà' a ndzìmtəsə bəm ə wensə la, “kə ghèn nè femsə təwen ə tərjə. Ghèn byimə a Nyìngòŋ, ə be byimə a mò. ² Kəbəŋ kə Tì' ghom kə ə kɪ' tinsə a alo' sə dɪ' to kədən. Kə tə faŋ kə dɪ' alə, mu ma shə'tə li a ghèn. Ma dyè ə shìtə shì tsu a ghèn. ³ Mə sətseŋ dyè shìtə, mə bwenə vi əlyè ghèn, ndi ghèn dyè ndi' vəghəŋ akəshi yi a ma dɪ' tsu. ⁴ Ghèn kilì ji yi a ghè dyè akəshi na ghèn a ma dyè tsu.”

⁵ Tòmos ə mu bəm a wen la, “Yes zizi yes kɪ ji ale a Bobo, ko yes kɪ no tèbe kəshi kɪ a wù dyè tsu a?”

⁶ Yesò ə gà' a wen la, “Ma dɪ' ji, dɪ' nəmwè'è, be dɪ' əb-wòŋ yi a ghè ko lu mè, wɪ' ko dɪ' a ghè zizi ghè dyè a Bobo, a bwen la ghè chò fa mo kəvu. ⁷ Ghèn sətseŋ ə shìtə kɪ mò, ghèn ne boŋ kɪ Tì' ghom. Ə zìtə fa luwen ə dyè ambi, ghèn sə kɪ wen, mu ghèn yen li wen.”

⁸ Filib ə gà' a wen la, “Bobo, yes ə kəŋ to kənyè kə mù', la wù dɪ' Tì' yes.”

⁹ Yesò ə bwensə bəm la, “Ma tsì li vəghəŋ no fa kəghaf alə a Filib, ko wù lu kɪ mo? Nò tèbe ndò yi a ghè yen mo sə dɪ' mù ghè yen li Tì', wù ə be gà' a mà dɪ' Bobo ə kò a ghèn a? ¹⁰ Wù ko byimə la yo Tì' dɪ' to kə nyè kə mù' mu? Ənyè vyi a ma gà' a ghèn ko dɪ' nyè ə ngerj mò. A dɪ' nyè ə Tì' yi a ghè kù kədyò' a mò, no məzhè ə tsəm. ¹¹ Ghèn byimə ando mà gà' a la, yo Tì' dɪ' to kənyè kə mù', a bwen ali, ghèn byimə li to no byi' nyè ə kaynəvə vyi a ghèn yèn li. ¹² Ma gà' a ghèn no nəmwè'è la, a byimə no ndò a mò, ghè a nè tənki tə nyè titə a ma nè be nè chò no fa ali byi'ando ma bwenə dyè a Tì'. ¹³ Ma nè no tèbe ghò yi a ghèn bəm a mo azhi' ndi Tì' dɪ' kədyò' kə wen chò fa mo Wəyŋ. ¹⁴ Ghèn sətseŋ bəm no tèbe ghò a mo əzhi', mà nè a ghèn.”

Yesò ghè la ghè dyè tim Kəzhwi kə Njwo'kə

¹⁵ “Ghèn sətseŋ ə kòŋ mo, ghèn a nghè təsə' ə ty-omtə. ¹⁶ Ma na sensə, Tì' ghè ku Ngyàmtə ə tsen a ghèn, a ghè faŋ ghèn vəwenə to ghayn mù'.

¹⁷ Ngyàmtə a ghèn ne ndi' Kəzhwi kə Nyìngòŋ kɪ a kə dɪ' nəmwè'è kumə Nyìngòŋ. Vɪ' mbyi zizi ko və lu shisə Ngyàmtə a ghèn byi'ando vəwenə ko yenə wen, ko və kɪ wen. Ghèn kilì wen byi'ando ghè tsi ghèn vəwenə, dɪ' ə nè ə ndi' a ghèn a ntintin.

¹⁸ “Ma ko ne ghəsə ghèn to nè vunə mpfə. Ma dyè ə be bwenə vi. ¹⁹ A la'tə to lə, ko vɪ' mbyi be yen mo, ali ghèn yenə. Byi'ando ma tsi, ghèn be boŋ tsi. ²⁰ A lə ndi' a kətsi na yi a mà bwenə vi a ghèn, ghèn kɪ la yo Tì' ghom dɪ' a kənyè kə mù', vəghəŋ ə be dɪ' a kənyè kə mù'.

²¹ “Wɪ' yi a ghè kòŋ mò dɪ' wɪ' yi a ghè zhətə təsə' ə ty-omtə. No ndò a ghè kòŋə mo, Tì' ghom kòŋ wen, ma be kòŋ wen, dɪ' ji shomsə a wen.”

²² Ghè gà' a ali, Judàs, a nkò dɪ' ghətsen yi a və toŋtə la Iskalyòt li ə bəm la, “Wù a dɪ' ji shəsə a yes ale a Bobo a vɪ' mbyi be a faŋ ke yen a?”

²³ Yesò ə bwensə a wen la, “No ndò a ghè kòŋə mo, ghè ne zhə əzi' ə ghomə. Wɪ' yi kòŋ mo, Tì' ghom be a kòŋ wen, yo wen be vi tsəntə tsi yo wɪ' na yi. ²⁴ Wɪ' faŋ ke kòŋ mo, ko ghè lu ə zhə əzi' ə ghomə. Əzi' na ghənə a ghèn zhətə lə kodɪ' zɪ' ə ngerj mò, à dɪ' əzi' ə Tì' yi a ghè timə mo.

²⁵ “Ma shə'tə li nyè venə a ghèn no ətsəm, vəghəŋ bo dɪ' to amu'. ²⁶ Ngyàmtə yi a Tì' na tim a mo azhi', a dɪ' kəzhwi kə Njwo'kə, kə ne zɪ' ghèn no nè nyè nò tsəm, ə be nè ghèn kwo'tə no tèbe ghò yi a mà gà' a li a ghèn.

²⁷ “Ma lù mo'tə mbwa'mə ghom a ghèn. Ma kù mb-wa'mə ghom a ghèn. Ma ko kù mbwa'mə ghèn a ghèn to ando mbyi nè ku. Kə ghèn be zhuŋsə təwen ə tərjə, kə ghèn be fwaynə. ²⁸ Ghèn ə zhə to ando mà gà' la, ‘Ma wəsə ghèn ə dyè bwensə vi a ghèn.’ Ghèn tu kòŋ mo, mu ghèn sanlə la ma dyè a ben Tì' byi'ando Tì' ŋərjə chò mò. ²⁹ Ma shə'tə li nyè venə a ghèn luwen, ko və təmə fə, ndi və ne sə fə, ghèn byimə. ³⁰ Ma ko be a gà' a ghèn luwen no nànto byi'ando fòyn mbyi ghèn sə vi. Ghè ko kɪ' kədyò' kə tsən a mo kətsə, ³¹ ali vɪ' mbyi dɪ' ə kɪ la ma kòŋ Tì', be kɪ kənyè kɪ a ghè gà' la mà nè.

“Ghèn vi vəghəŋ lù fa akəshi ghèn.”

Yesò ə gà' la ghè dɪ' to no nkàyntə fèko'

15 Yesò be gà' a la, “Ma dɪ' nkàyntə fèko' fə ashì nko', Tì' ghom dɪ' ti ə sim, ² chwaynə ma' tətam titə a tə ko kumə ashì a mo wèn, tsù'tə fo fa tətam a tyi a tə ko kumə ashì, ndi' tə tu' kumə. ³ Ghèn sə dɪ' nè laynə byi' əzi' yi a mà zɪ' a ghèn. ⁴ Ghèn faŋ a mò ndi mà be faŋ a ghèn. Ando ntam ə fəko' zizi ko ghè lu kumə ashì fa ngerj, ghè dɪ' ə ndi' a fəko' mibu ghè a kumə ashì. Kə le dɪ' to ndəŋndəŋ ando ghèn zizi ko ghèn lu kumə ashì, a bwen la ghèn fàŋ a mo wen.

⁵ “Ma dɪ' fəko', ghèn dɪ' tətam. Wɪ' sətseŋ faŋ a mo wen, ma be a faŋ a wen, ghè a kumə ashì, to kədən. A bwèn fa mo, ghèn zizi ko ghèn lu nè kənyè. ⁶ A tyen no ndò la ghè ko a faŋə a mo wen, və a təmə wen ə ma'a, to nè ətam yi a və nè chwaynə mò', ghè zim. Və nè bwensə boŋtə tətam a tentə ə nyu' azhi'. ⁷ Ghèn sətseŋ faŋ a mo wen, əzi' ə ghomə a faŋ a ghèn kətsə, ghèn bəm no tèbe ghò a ghèn kòŋ fa Tì' ghom, ghè a ku a ghèn. ⁸ A ndi' a azhè a ghèn kumə ashì to kədən, dɪ' la ghèn dɪ' ndzìmtəsə bəm ə mo, no mbyi ə tsəm yen kədyò' kə Tì' ghom. ⁹ Ma kòŋ ghèn ndəŋndəŋ ando Tì' ghom əkòŋ mò. Ghèn faŋ a mò kòŋ. ¹⁰ Ghèn ghè təsə' ə tyomtə, ghèn faŋ a mo kòŋ ndəŋndəŋ ando mà fàŋ a kòŋ Tì' ghom byi'ando ma ghè təsə' tə wen.

¹¹ “Mà shə'tə nyè venə a ghèn ndi ghèn kɪ sanlə yi a ma kɪ', a dɪ' sanlə mu ghè lwin li kwè'. ¹² Kènka dɪ' əso' ə ghomə la, ghèn kòŋ təwen ə tərjə to ando mà kòŋ ghèn. ¹³ Wɪ' zizi ko ghè lu be dɪ' kòŋ, ghè chò ando wɪ' ə kòŋ ndoŋsə wen ə pfə a vəwenə. ¹⁴ Ghèn nè to ando əso' ə ghomə əgà'a, ghèn ne ndi' doŋ shomsə. ¹⁵ Mà ko be toŋtə tèbe ghèn luwen la vɪ' ə shyè' byi'ando wu ə shwè' ko nè kɪ kənyè kɪ a ti shyè' wen nè nè. Ma toŋtə ghèn luwen la doŋ shomsə byi'ando mà shə'tə li nyè vyi a mà zhə fa Tì' ghom a ghèn no ətsəm. ¹⁶ A ko tə

tsu' ghàn tsu' mo. A tã lù mò tsu' ghàn ə tim la ghàn dyù ə kumə ashì, a dí' a yi a ghè zizi ghè tsi fañ. Ghèn nè ali, Tì' ghom a ku no tèbe ghò yi a ghèn bèmə fa wen chò fa mo azhì'. ¹⁷ Kènkə dí' əso' ə ghomə la, ghèn kòñ təwen ə təñtə.

Yesò ə shè'tè la vi'i ə ne baynə ndzìmtəsə wen

¹⁸ "Vi'i mbyi ne bayn ghèn, ghèn kwo'tə ando və tə ə baynə mò fa ambì. ¹⁹ Ghèn tə ndi' vi'i mbyi mu vəwenə kòñ ghèn to nè vi'i vəwenə. Luwen ə dí' mù ma tə ə tsù'tə shisə ghèn fa mbyi, ghèn ko dí' vi'i mbyi. A le kənyù ki a vi'i mbyi bəynə ghèn tsu. ²⁰ Kə ghèn lyesə kənyù ki a mà tə zì' a ghèn la, 'wù ə shwè' ko timə chò tì' shyè' wen.' Vəwenə sətseñ ə ndi mu vəwenə ə ntsu' li kəghə ə kòmka, vəwenə be a ntsu' kənkə to ndəñdəñ. Vəwenə sətseñ ə ndi' mu vəwenə ə zhətə əzi'i ə ghomə, vəwenə be a zhətə əzi'i ghəñə to ali. ²¹ Və a nè nyù venə a ghèn alə no ətsəm, byi' mò byi' ando vəwenə ko kì wì' yi a ghè timə mo. ²² Ma tə fañ ke vi ə gà' a vəwenə kumə mbyisə vəwenə mu kə ko dí' tebè la vəwenə nè li mbyi ando kə dí' luwen. Vəwenə ko kì' kənyù kə tseñ kə luwen ə gà' kumə mbyisə vəwenə. ²³ A bayn no ndò bayn mo, kə dí' la ghè bəynə Tì' ghom. ²⁴ A tə ndi' la mà ko ə nè nyù a vəwenə a ghèn ntintin, ko andi' la wì' ə timə nè, mu kə dí' la vəwenə nè li mbyi ando kə dí' luwen. Luwen ə sə dí' mù vəwenə yen li nyù ə kaynə və venə ali be bəynə mò to bəynə bə'sə nè Tì' ghom. ²⁵ Nò tèbe ali, kə tə ə dí' ə fə to ji na ghèn ndi' kənyù ki a və nyo' a vəwenə a so' la, 'Ghèn tə ə bəynə mò to kədyàn,' kwə'.

²⁶ "Ngyàmtə ne vi, a mà timə ə gà' a nəmwe'è kumə mò. Ghè na lu fa ben Tì', a dí' kəzhwi kə wen kì a kə gà' to nəmwe'è. ²⁷ Ghèn be na ngà' to nəmwe'è a vi'i kumə mò byi' ando ghèn tə ə ndi' vəghəñ amu', fa kənzitə.

16 "Mà gà' a nyù venə no ətsəm a ghèn alə ndi' kə ghèn na ma'a əbyimə ə ghəñə. ² Və ne ndzìmtə shisə ghèn fa alo' ntsèntə. Ma gà' a nəmwe'è la əzhù ə tseghə na vi, a wì' ne zhwi ghèn, ghè sə kwo'tə la ghè nè shwè' Nyìngòñ. ³ Vi'i ə nà nè nyù a venə a ghèn byi' ando vəwenə ə ko kì mo, ko və kì Tì'. ⁴ Mà shè'tə nyù a venə a ghèn alə, ku kətyiftə ndi' əzhù na kwə', ghèn sə nè, ghèn ə kwo'tə ando mà tə shè'tə a ghèn.

Əshyè' kəzhwi kə Njwo'kə

"Mà ko tə shè'tə nyù venə a ghèn fa ambì byi' ando mà bo tə dí' vəghəñ amu'. ⁵ Luwen ma dyù a ben nè wì' yi a ghè tə tim mo, ali wì' fa ghèn ə ko bèmə tebè la ma dyù fè lò? ⁶ Ma shè'tə li nyù venə a ghèn, və sə ku ngə' a ghèn. ⁷ Ali, ma gà' a to a ghèn nəmwe'è la, à dí' njùn a ghèn ando mà sə lu. Mà sətseñ fañ kə dyù, ko Ngyàmtə a vi a ghèn. Ali mu mà dyù, a mà dyù tim ə wen a ghèn. ⁸ Ghè a vi, ə dí' nyù vyi a və byifə kumə mbyisə vi'i mbyi ə dí' jisə timəsə, be dí' ji yi a Nyìngòñ ə lu so' vi'i fa tsù a ghèn. ⁹ Ghè dí' kənyù kì a kə byifə kumə mbyi byi' ando vi'i ko byimə a mò, ¹⁰ ə dí' jisə timəsə byi' ando mà sə dyù a ben ə Tì' ghom, ko ghèn

be ə dí' ə yen mo. ¹¹ Ghè a dí' ji yi a Nyìngòñ ə lu so' mbyi fa tsù byi' ando fòyn yi a ghè so' mbyi ghèn sə dí' mù ghè fəñ li nsò'.

¹² "Mà bò kì' nyù ə gà' a ghèn to kədəñ, ali mu ghèn sətseñ əzhù luwen, və a ku ngə' a ghèn. ¹³ Ali, kəzhwi kə Njwo'kə kì a kə dí' nəmwe'è a vi tisə ghèn, ghèn kì no tèbe kənyù kə kò kì a kə dí' nəmwe'è. Ghè a vi, ko ghè lu gà' a tebè nyù ə ngeñ wen; ghè a vi ə shè'tə to nyù mu və gà' gà' a wen, ə shè'tə nyù, və bò dí' ə ne fù. ¹⁴ Ghè a vi ə nè ghèn kì nyù ə vwomə, be nè a ji a ghèn, ghèn yen kədyò' kì a ma kì'. ¹⁵ Nò əfo ə Tì' ghom ə tsəm dí' vwomə. A lə kənyù kì a mà gà' a la kəzhwi kə Njwo'kə na vi, ə nlyè nyù, a dí' vwomə ə nè ə ghèn kì.

Ə kusə shinsə nè sañlə

¹⁶ "Ghèn la'tə to alə, kò ghèn be ə yen mo, ə la'tə to alə be bwensə yen mo."

¹⁷ Ndzìmtəsə bəm wen sə tsensə sə bèmə a vəwenə a ntintin la, "Ghè tə gà' la, 'Ghèn la'tə to lə kò və be a yen mo ə la'tə to alə ə bwensə yen mo,' kə dí' la ghò? Ghè lə gà' alə la, 'Byi' ando ma dyù a ben Tì', kə dí' la ghò?" ¹⁸ Vəwenə sə kayntə to kayntə bèmə la, "Mə la'tə a ghèn a ghè gà' a dí' la ghò? Vəghəñ ko kì la ghè gà' a la gho lò."

¹⁹ Yesò ə kì la vəwenə sə kəñ ə bèm kənyù a kènkə a wen ə mu gà' a vəwenə la, "A ghèn kayntə kənyù kì a mà gà' la, 'Kə la'tə to lə ko ghè be a yen mo, ə la'tə to lə ə bwensə yen mo.' ²⁰ Ma gà' a ghèn to no nəmwe'è la, ghèn ə dí' no nànto, mbi sañlə sañlə. Ghèn nè sə kusə shinsə, ali ə kusə ə shinsə a yi ka'kə a sañlə. ²¹ Wùwì nè sə kəñ mbwi, ghè sə zhə kəzaf byi' ando zhè kwè' li la ghè bwi, ali na bwi, ghè lyesə kəzaf na kì byi' sañlə ando wəyn sə dí' a kəvu. ²² Kə lə dí' to ndəñdəñ luwen a ghèn, ando ghèn kusə shinsə, ali ma dí' ə ne be ə yen ghèn la ghèn, ghèn ə sañlə, ko wì' dí' ə nè la kə ghèn be sañlə.

²³ "Kətsi na kì ə na kwè', a ghèn fañ kò ghè lə be bèm kənyù a mò. Ma gà' a ghèn to no nəmwe'è la, Tì' ə na ku no tèbe ghò yi a ghèn bèmə chò fa mo a əzhì'. ²⁴ Ə zà' a fa luwen, ghèn ko bèmə kəfo chò fa mo əzhì'. Ghèn bèm, a ghèn a kì', ə kì' sañlə, ghèn ku' kwè'.

Yesò ə shè'tè la ghè so' li zhi mbyi

²⁵ "Mà temlə nyù to temlə a ghèn ali əzhè dí' ə vi a mà ko be a ngà' a ghèn a ji ghèn. Ma na shè'tə mwetə nyù kumə Tì' a ghèn. ²⁶ Kətsi na kì na kwè', a ghèn ne bèmə əfo a Tì' ghom chò fa mo əzhì', to fa ghèn a ngeñsə. Ma ko gà' a la, a na ə be bèmə mò bèmə kəfo fa Tì' a ghèn akəshi. ²⁷ Jò'. Tì' no fa wen a ngeñ ne kòñ ghèn byi' ando ghèn kòñ li mò, be byimə la mà lù fa ben nè Tì'. ²⁸ Mà tə lù fa ben nè Tì' mibu vi a mbyi, bwenə dyù a ben nè Tì'."

²⁹ Yesò ə gà' a ali, ndzìmtəsə bəm ə wensə gà' la, "Wù sə gà' a to no a ndayn luwen, ko wu be temlə nyù temlə. ³⁰ Yès yen li luwen la wù kili no nyù ə tsəm, ə yen la wì' ə ko dí' ə mbe bèmə kənyù bèmə fa wù. Nakènkə nè li yès ə byimə la wù lù vi fa ben ə Nyìngòñ."

³¹ Yesò ə bwensə bəm a vəwenə la, “A ghəñ byimə li luwen? ³² Əzhə ne vī, ma gə'ā ali mu à sə dī' to no wenə ghə lə, ghəñ dī' ə ghəsə ə no ndò ə phwò. Ghəñ wəsə mò, a mà sə dī' to mo nyiñ, ali ko ma laynsə dī' to mò nyiñ byi' ando Tī' ə dī' yo wen. ³³ Mà shə'tə nyə a venə a ghəñ alə ndi ghəñ fañ to mò, ə ki'i mbwa'mə. Ghəñ na ki'i ngə' a mbyi ashə. Ali kə wī' na bwa! Ma to li chò mbyi.”

Yesò ə jīm a ndzĩmtəsə bəm ə wensə

17 Yesò ə gə' mwetə nyə na venə ə ki ku'sə nè kañə ə jīm la, “Tī', əzhə kə'ə li luwen. Nè vi'i yen kədyò' kə kaynə kə ə wəyn wù ndi' ghə nè, vi'i yen kyəkə, ² byi' ando wù kù li kədyò' a wen a kətə vi'i wətsəm ndi' ghə nè, vi'i a wù kù a wen ki'i ntsinè yi a ghə ko lu mè. ³ Ə ki'i ntsinè yi a ghə ko lu mè, a dī' la, vəwenə na ki wù yi a wù dī' Nyiñgòñ mù' yi a ghə dī' nəm wə'è, be ki Yesò Klistò yi a wù timə li. ⁴ Ma dī' li kədyò' ə kyəkə a nse a ji la, ma nè li mwetə shwè' yi a wù tə ku la mà nè. ⁵ Lyi mo luwen a wù ben a Tī' ghom, ndi vi'i ku əku'sə yi a mò a yowù ə nki'i mibu və shi'tə mbyi.

⁶ “Ma dī' li wù a vi'i a wù tə tsu'tə shisə fa mbyi ə kù a mò. A tə ndi' vi'i vyə; wù ku a mò, vəwenə zhè ntimə wù. ⁷ Luwen dī', vəwenə ki la no tèbe ghò a yi a ma ki'i dī' mu kə lù fa wù, ⁸ byi' ando mà shə'tə li ntim ə wù yi a wù tə ku la mà ku a vəwenə, vəwenə zhè, ə byimə. Vəwenə tə ə ki nəm wə'è la mà lù fa wù ben, byimə la à tim wù ntim mo.

⁹ “Ma ko jīmə tebè a vi'i mbyi. Ma jīmə a vəwenə vi a wù kù a mò, a dī' vi'i vyə. ¹⁰ Nò tèbe gho ghom dī' kyəkə, no tèbe gho wù dī' komə kə. Və ne li, ma sə ki'i əku'sə. ¹¹ Luwen dī' alə, ko ma dī' ə fañ a mbyi, ali vəwenə bo dī' to mbyi. Tī' ghom ə laynə, tu'mə nè vəwenə a wù kədyò', a yi kədyò' ki a wù tə kù a mò ndi vəwenə ndi' to a kənyè kə mù' to ndəñndəñ ando yowù dī' to a kənyè kə mù'. ¹² Ma tə ə tu'mə nè vəwenə ando yo vəwenə tə bò dī' to mu', ə ghè vəwenə akayn nə kədyò' ki a wù kù a mò. No wù mù' ə ko lè, a bwen to yi a ghə tə ndi' lù lè, ndi kənyè ki a ɲwà'lə wù gə'a kwə'. ¹³ Luwen dī' alə ma vi a wù, ali sə gə'a nyə a venə, bo dī' to a mbyi ə nè la vəwenə ki'i sañlə a vəwenə a tə tyim, ghə kwə' to ndəñndəñ ando ma ki'i. ¹⁴ Ma tə shə'tə ntim ə wù a vəwenə, vi'i mbyi ə sə baynə vəwenə byi' ando vəwenə ko dī' to nè vi'i mbyi, to ndəñndəñ ando ma ko dī' wù ə mbyi. ¹⁵ Ma ko jīmə tebè la wù shisə vəwenə fa mbyi. Ma jīmə la wù tu'mə ə lyòmtə vəwenə fa Deblə. ¹⁶ Vəwenə ko dī' vi'i mbyi, to ndəñndəñ ando ma ko dī' wù ə mbyi. ¹⁷ Kənyè kyəkə gə'a to nəm wə'è. Lyi vəwenə, vəwenə ndi' to a wù, chò fa wù kənyè yi a kə dī' nəm wə'è. ¹⁸ Ma tim li vəwenə a mbyi, ndəñndəñ ando wù tə timə mo la mà dyè a mbyi. ¹⁹ Ma kù wen ghomə a wù ndi' vəwenə be boñ kù təwen tə vəwenə a wù nəm wə'è.

Yesò ə jīm a vi'i və byiməvə wətsənvə

²⁰ “Ma ko jīmə to a vəwenə. Ma jīmə tamə a vi'i a və lu zhè ntim ə ghom fa vəwenə, ə byimə a mò. ²¹ Ma

jīmə a Tī' ghom la vəwenə tsəntə ndi' to a kənyè kə mù' no və tsəm to ndəñndəñ ando yowù dī' to a kənyè kə mù'. Nè vəwenə fañ a yowù ndi' vi'i mbyi venə byimə la à tim wù tim ə mo. ²² Ma ku li əbayn ə ghò'oghə a vəwenə, a dī' yi a wù tə kù a mò ndi vəwenə ə ndi' to a kənyè kə mù', to ndəñndəñ ando yowù dī' to a kənyè kə mù'. ²³ Ma jīmə ə ndi' to kənyè kə mù' yo vəwenə, yowù dī' to a kənyè kə mù' ndi' vəwenə kə'kə ndi' to a kənyè kə mù' no fa vəwenə ngerjsə, ndi nè la mbyi ki la wù tə ə tim mo, ə kòñ vəwenə to ndəñndəñ ndo wù kòñ mò.

²⁴ “Ma kəñ a Tī' ghom la yo vi'i a wù kù a mò lu ndi' to akəshi kə mù' ndi vəwenə yen əgho' ə ghomə, a dī' yi a wù kòñ mò ə ku a mò, mibu wù shi'tə mbyi. ²⁵ Tī' ə jùñ yi a wù so' to ji timə, vi'i mbyi ko ki wù ali ma ki, venə a wù kù a mò lè, ki la à tim wù tim mo. ²⁶ Ma dī' li wù a vəwenə, dī' ə bo dī' dyè to ambi ndi vəwenə ə ki'i kòñ fa vəwenə a ngerjsə byi' ando ma dī' to dī' a vəwenə a ntintin. Əkòñ a ghəñə dī' to kòñ yi a wù ki'i a mò.”

Və gha' Yesò

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

18 Yesò ə jīmə li mwetə wenə ndzĩmtəsə bəm ə wensə lù ə dyəñ kəbu'lə a Kidilòyn, ə dyè kwen a ə sim ə Olif tsenə ghə. ² A ndi' ali, Judàs yi a ghə ba'lə Yesò ə ki kəshi na ki byi' ando Yesò wenə ndzĩmtəsə bəm wensə ə zañsə dyè tsu. ³ Judàs mu lyi ə nòyn və sugyè' benə vi'i wətsənvə a və nshyè'è a ngəñ Nyiñgòñ, mu à tim tətə vəpfəm və ngəñ Nyiñgòñ nè vi'i Faləsi. Vəwenə ə vi ali, ki'i əfo ghòñ nè nkà'tə nè vəlamə. ⁴ A ndi' ali, Yesò ə nkì no tèbe ghò a ghə ndi' ə fə a wen. Ghə fətə vi ə bəm a vəwenə la, vəwenə kəñ ndò lo.

⁵ Vəwenə bwensə la, “Yès ə kəñ wəyn wù Nazalèt ghèn a və toñtə la Yesò lə.”

Yesò ə gə' la, “A dī' mò lə.”

Ghə gə'a ali, Judàs yi a ghə ba'lə wen ə ti to ə tsu wenə vi'i a vyi. ⁶ A ndi' ando Yesò gə'a li la, “A dī' mò lə,” vəwenə bwensə kòtə dyè nə bamə ə fəñkə a nse. ⁷ Ghə be bəm a vəwenə la, “Ghəñ kəñ ndò lo?”

Vəwenə be bwensə la, “Yès ə kəñ wəyn ə wù Nazalèt ghèn a və toñtə la Yesò lə.”

⁸ Yesò ə be gə' la, “Ma gə'a li a ghèñ la à dī' mò lə. Ghèñ kəñ mò, ghèñ mo'tə dzĩmtə shom sensə lù.”

⁹ Ghə nga'a alə ndi kənyè ki a ghə nga'a a Tī' wen kwə' la, “Nò wī' ko lè fa ntintin vi'i vyi a wù kù a mò.”

¹⁰ A ndi' ali Saymun Bità ə ki'i nyi, ghə ntsu' ə ko' tyin kəti'iti'i kə kwəñ ə toghə wù ə shwè'è ngəñ Nyiñgòñ ə ɲaɲtə, a əzhi' ə wù ə shwè'è ayi ə dī' Malikùs. ¹¹ Yesò ə gə' a Bità la, “Bwensə wè nyi ə wù a yi kwə. Wù kwò'ə la ma ko kòñ ə yenə ngə' a ji yi a Tī' ghom ghè la mà yen fa tsù mu?”

Və gha' dyè nè Yesò a Anàs

¹² Vəsugyè' nè kətə kə vəwenə, bo'sə nè vi'i Jus vyi a və ntsiñ ngəñ Nyiñgòñ ə ghò'ə ə gha' Yesò ə kwi' wen, ¹³ ə lyè dyè nè wen a Anàs ambi, a dī' ti' wì Kàyafàs a ghə ndi' pfəm ngəñ Nyiñgòñ ə ɲaɲtə a ngwè' na yi.

¹⁴ Kàyafàs na ghèn ndi' wen yi a ghè tyiftà vi'i Jus la kə bòn la wì' ə mù' pɸə akəshi vi'i və tsəm.

Bità ə mo Yesò

(Mat 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Və gha' Yesò ali, ə sə dyù, Saymun Bità ə sə dyù fa wen abàm wenə dzìmtə bàm ə Yesò ə tsen. Ndzìmtə əbàm ə Yesò na yì ə dyù li kwen wenə Yesò a kəbəŋ kə ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə byì'ando pɸəm ayi ə kili wen, ¹⁶ ali Bità ə timə to kəbəŋ. Ndzìmtə əbàm Yesò yì a pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ki li ə bwenə ɸə ə dyù achù kəbəŋ, ə sensə wàyn wùwì yi a ghè shwè'è tsu azhù na yi, ə lyì Bità kwen nə wen. ¹⁷ Və sə kwen ali, wàyn wùwì na yì ə bəm a Bità la, "A wù dì' alə dì' ə dzìmtə əbàm wì na ghèn ə tsen?"

Bità ə tensə ə gà' la, "Ma ko dì' dzìmtə əbàm wen."

¹⁸ A ndi' ali, mu vi'i və nshyè' pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə, bo'sə nə vəsugyè' ə shìtə zhi' ando shi nzhù, Bità ə be boŋ dyù timə wenə vəwenə, ə sə zostə.

Pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə ə bəmtə nyù a Yesò

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ A ndi' ali mu pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə sə bəmtə nyù a Yesò kumə ndzìmtəsə bàm wen, nə əzì' ə wenə. ²⁰ Yesò ə bwensə gà' la, "Mà tə gə'a fa kəghaf no a vi'i və tsəm, zì' a lo' ntsəntə tēbè a ngəŋ Nyìngòŋ ə gho'o, a dì' shi, a vi'i Jus vi tsəntə tsu. Ma ko timə nyo'tə nyo'tə gə'a kənyù. ²¹ Wù bəmtə no nyù venə a mò byì' ghò? Wu bəmtə a vi'i vyi a və tə ə zhətə gə'à ə ghomə. Vəwenə ə ki nyù vyi a mà tə ngə'à."

²² Ando Yesò ə ngə'a vi alə, sugyè' tsen ghòm kəvu a wen a kə' ə bəm a wen la, "Wù dì' ale ə gə'a a pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə alə a?"

²³ Yesò ə bwensə gà' la, "Ma ndi' mù ma gə'a li nshwè, wù shə'tə kənyù kəbyikə ki a mà gə'a, a ndi' la mà gə'a kənyù kə nəmwe'è, wù shə'tə la wù ghòm mo a gho lo?"

²⁴ Anàs ə tim Yesò azhù na ghèn a Kàyafàs, ə pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə, Yesò ə bo dì' to a mpɸəsə.

Bità ə be mo Yesò

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Bità bo ti zostə zhi', və be bəm a wen la, "A wù dì' alə dì' ndzìmtə əbàm ə wì' na ghèn ə tsen?"

Bità ə tensə ə gà' la, "Ma ko dì' ndzìmtə əbàm ə wen."

²⁶ Wu ə shwè'è ə pɸəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə ə tsen, a dì' wì' fa vi'i vyi a Bità nko' tyin kəti'iti'i kə wen li ə bəm a wen la, "Ma ko tə yen wù vye wen a sim ə Olif?"

²⁷ Bità ə be tensə to tensə. To alə, nkə' toŋ.

Və dyù nə Yesò a Balèt

(Mat 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Və ə bvi'kə ə lyì Yesò fa kəbəŋ ə Kàyafàs, ə dyù nə wen a ntu' ə wì' yi a fòyn Lum ə ntsu' ə ghə la ghè nso'o ashə lo' na yi. Vi'i Jus dyù zà'a tsu, ə nyiŋ la vəwenə ko kwen a ntu' byì'ando vəwenə ə kəŋ ə ndi' nə laynə fa a ji a ntsinè əlo' vəwenə ndi vəwenə ki ə zhè

kəzhikə məza'sə. ²⁹ Balèt ə ɸə vi ə bəm a vəwenə la, "Ghəŋ gə'a la wì' ghèn byìbsə gho a?"

³⁰ Vəwenə bwensə to la, "Ghè tə faŋ kə byìbsə kənyù mu yès ko ə lyì vi nə wen a wù."

³¹ Balèt ə gə' a vəwenə la, "Ghəŋ lyì li wen ə so' to ghəŋ ando əso' lo' ghəŋ dì'i."

Vi'i Jus na vi ə tensə ə gə' a wen la, "Yesə ko ki'i kədyò' ə zhwi wì'." ³² Vəwenə ə gə' alə ə lwinsə kənyù ki a Yesò ngə'a kumə nki pɸə yi a ghè ndi' lù pɸù.

³³ Balèt ə bwensə kwen a ntu' ə dzàŋ Yesò ə bəm a wen la, "Wù dì' fòyn a vi'i Jus?"

³⁴ Yesò ə bwensə ə bəm a wen la, "Wù bəmə to no fa wù ngen mu, wù bəmə to ando vi'i shə'tə nyù a wù kumə mò lo?"

³⁵ Balèt ə bəm a wen la, "Wù kwò'ə la ma dì' to wù ə Jus mu. A vi nə vi'i vyə nə vəpɸəm və ngəŋ Nyìngòŋ ə vi nə wù a mò. Wù ə byìbsə ghò?"

³⁶ Yesò ə gə' la, "Ma ko so'o ə fòyn ə ghomə a mbyi ashə. Abwen ali, vi'i shyè' ə mò soynə ə tàmte la kə vi'i Jus ə gha' mo. Ma so'o fòyn ə ghomə fa akəshi kə kədyàŋ."

³⁷ Balèt ə bəm a wen la, "Wù mu dì' fòyn?"

Yesò ə bwensə ə gə' la, "Wù gə'a to no nəmwe'è la ma dì' fòyn. Və mbwi mo a fòyn, ma vi a mbyi a fòyn ə shə'tə kənyù ki a kə dì' nəmwe'è. Nò ndo yi a ghè gə'à nəmwe'è ə zhə gi ghom."

³⁸ Balèt ə bəm a wen la, "Nəmwe'è ghèn dì' la gho?"

Balèt ə ku ji la və zhwi Yesò

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ando ghè bəm li, ə be bwenə ɸə dyù a kəbəŋ ə gə' a vi'i Jus vyi la, "Ma ko yen to kənyù kə tsen a və zizi və gha' wen fa tsu, ³⁹ ali ki la, à vi zà'a azhù məza'sə alə, ghəŋ shə'tə wì', ma shisə fa nfiŋ. Mà wəsə fòyn vi'i Jus a ghəŋ luwen?"

⁴⁰ Vəwenə zimə gə' to la, "Jò', kə wù a shisə wen! boŋsə shisə Bəlabàs a yes!" A ndi' ali Bəlabàs dì' tsòŋ.

Və gə' la və dì' ə bayntə Yesò a kəntò

19 Balèt ə mu lyì Yesò ə kù la və ghòm. ² Vəsugyè' bə əsò' ndzoŋsə ə chi' a wen kətə, ə mò' ndisə təfòyn sə baŋsə a wen wèn, ³ ə sə la'tə to alə vi timə a wen ashì, bwenə wen gə'a la, "Əchù əzhə ə sa'aghə ə vi'i Jus!" Və ə zimə ali, ghòmə wen, to fa kə'.

⁴ Balèt ə be ɸə vi ə gə' a vi'i Jus vi la, "Ma lyì ɸə vi nə wen a ghəŋ ndi' ghəŋ ki la ma ko yen kənyù ki a ghè byìbsə." ⁵ Yesò ə ɸə vi mu ghè mò'o li ndisə təfòyn, ə chi'i so' ə ndzoŋsə yi a wen a kətə. Balèt ə gə' a vi'i vi la, "ghèn yen Wì' a yi!"

⁶ Vəpɸəm və ngəŋ Nyìngòŋ sə ghò'kəsə nə vəsugyè' vi a və ntsi a ngəŋ Nyìngòŋ ə ghò'o yenə wen no zhùko ə zitə ə sə zimə gə'a to la, "Və bayntə wen a kəntò, və bayntə wen a kəntò!"

Balèt ə gə' a vəwenə la, "Ghəŋ lyì wen dyù bayntə. Ma ko yen kənyù ki a ghè byìbsə."

⁷ Vi'i Jus venə be gə' kwè'sə to la, "Yès ki'i əso' ghè dì'i la ghè dì' ə pɸə byì' ando ghè ghè la ghè dì'i Wàyn Nyìngòŋ."

⁸ Balèt ə zhù ali, ə fwaynə be tu'tə gha'a ə wen. ⁹ Ghè be bwensə lyì kwen nà Yesò a ntu' ə bèm a wen la, "Wù lu no fa fè?"

Yesò ko ə gà' to kənyù. ¹⁰ Balèt ə bèm a wen la, "Wù weynə mò? Wù ko ki la ma ki'i kədyò' ə gà' la və mo'tə wù kò ə gà' la və bayntə wù a kəntò?"

¹¹ Yesò ə bwensə ə gà' la, "Nò tèbe kədyò' a wù ki'i a mo a kətə dī' mu à ku to Nyìngòŋ a wù. Kə dī'i la mbyi ə ghò'o dī' mu à nè wì' ə yi a ghè ku mo a wù."

¹² Balèt ə zhù ali, ə sə kəŋ ə mo'tə wen, ali vi'i Jus venə sə be zìmə gà'a to la, "Wù sətəsen mo'tə wì' ə ghèn, ghè dyù, mu wù ko kòŋ fòyn ə ghò'o a Lum. A gà'a no ndò la ghè dī' fòyn, kə dī' la ghè soynə fòyn ə ghò'o a Lum."

¹³ Balèt ə zhù ali, ə lyì fù vi nà Yesò ə nyù'mə a kəki yi a və vi nyù, tynə nsò' sə tsu li "Fənsəm fə ngu'," və toŋtə a ga'a ə Hibùlù la, "Gabatà." ¹⁴ A ndi' ali mu à sə dī' to no a kəlyiŋ kə kəntokə chwichwi a kətsi yi a və ba'tə la əchə' à layn, və zitə ə zhì mətəsi mə məza'sə. Balèt ə nyù'mə a kəki ali, ə mu gà' a vi'i Jus vi la, "A dī' fòyn ghèŋ lə!"

¹⁵ Ali vəwenə zìmə gà' to la, "Vi'i wen, nyiŋ li wen! Və bayntə wen a kəntò!"

Balèt ə bèm a vəwenə la, "Ghèŋ gà' la mà bayntə fòyn ghèŋ?"

Vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ sə ghò'kəsə gà' la, "Yès ko ki'i fòyn ə tən, ə cho to fòyn ə ghò'o a Lum."

¹⁶ Balèt ə mu ku Yesò la vəwenə dyù bəyntə.

Və bayntə Yesò a kəntò

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Yesò ə sə jè'e chò to avu vesugyè'è azhù na ghèn.

¹⁷ Ghè byè'è kəntò kə wen to fa wen a ngerə ə lyì dyù nà kəwenkə akəshi yi a və toŋtə la kəwu'lə kə Kətə, və toŋtə kəshi na ki a ga'a ə Hibùlù la, "Golgotà." ¹⁸ Və bayntə Yesò tsu, ə be bayntə vi'i vətəsenə və bò, ə bayntə ghè əmù' a kəntò kə tsèn fa kwoŋ ə toghə Yesò ə be bayntə ghətsen ji fa wen kwoŋ nənkwe. Yesò ə sədī' kə ntintin. ¹⁹ Balèt ə gà', və nyo'tə kəfo la,

"GHÈN DĪ' YESÒ WÙ NAZALÈT,
FÒYN VI'I JUS."

Əbayntə kəfo na ki a wen akwi kəntò. ²⁰ Vi'i Jus dzàŋ kəfo na kènkə, to kədəŋ byi'i ando kəshi ki a və bəyntə Yesò tsu ə bo'sə a ntə', ali kəfo na ki dī' mu və be ə nyo' a ga'a ə Hibùlù ə be nyo' a ga'a ə Lum nà a ga'a ə Golgotà. ²¹ Vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ sə ghò'kəsə sə tənə, gà'a a Balèt la, "kə wù nyo' la ghè dī'i 'Fòyn vi'i Jus.' Boŋsə nyo' la, 'Wì' ghèn tə ngà'a la ghè dī' Fòyn vi'i Jus.'"

²² Balèt ə bwensə la, "kənyù na ki ə faŋ to ndo mà gà'a, ghèŋ nyo'tə."

²³ A ndi' ando vesugyè'è bəyntə mwetə Yesò, ə gətə ndisə wen əbàs ə ka', no tèbe ghè ko ə sə lyi kəbàs kə mù', a na vi faŋ to ndisə shisə a ghè mò' fa tin, sə dī' mù' və tem to a pfèn, ko andi' la və tas ə zhùntə fa kəshi. ²⁴ Vəsfugyè'è na vyi ə gà' to fa vəwenə ngerə la, "kə vəghəŋ a bəytə ndisə na sensə. Vəghəŋ tem ba' ə

yen la a zhi ndò lo." Kənyù na kènkə ə fù alə ndi' kənyù ki a və nyo' a Nwà'lə Nyìngòŋ kwə' la:

"Və gətə li ndisə shomsə

ə se tem ba', ə zhì ndisə shomsə."

Vəsugyè' na vi nà to kənyù na kèn.

²⁵ Və bəyntə Yesò, li wen wenə və lèmə və li wen ə wùwì ə tən, bo'sə nà Mèli ə wùwì Kìlobàs nà Mèli Mə-talà ə dyù timə bo'sə to a ben kəntò wen. ²⁶ A ndi' ando Yesò yenə li wen tsu ə be sə ki ə yenə dzimtə əbam wen yi a ghè kòŋ li, ghè gà' a li wen la, "Wù ə wi, wù ki la ghèn dī'i wəyn wù," ²⁷ ə be bwensə gà' a dzimtə wen na yi la, "Wu ki la ghèn dī' li wù." Ə zitə fa kətsi na yi, dzimtə əbam Yesò na yi ə lyì li Yesò, ghə sə tsi a wen a kəbəŋ.

Yesò ə pfə

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Əzhə ə kwə' li, Yesò ə yen la no tèbe ghò ə mè li, ghè sə be kəŋ ə lwinsə kənyù ki a və nyo' a Nwà'lə Nyìngòŋ ə mu gà' la, "Toŋ ə mu zìmə mò."

²⁹ Və vi nà sa' məlyù' mu mə tò li, ə chə nkùncha tsu ə fà' kətyi ə sù' ə ku'sə ghè a wen chù. ³⁰ Yesò ə nyù mələ' na myi ə gà' la, "Kə mè li."

No zhèko, kəzhwi kə wenkə mu ku pfə.

Və sù shyə wen Yesò

³¹ A ndi' ali, və ba'tə la əchə' a layn və zhì kətsi kə əchə' lè' kə tsèn, kə dī' nà nəkwoŋ. Vi'i Jus ko kòŋ la və ghè kəmpfə kə vi'i vyi, əchə' ə layn və zhəsə kətsi kə əchə' lo', ə mu gà' a Balèt la ghè gà' və kwa'tə afuwen a vyi ə shi'sə ə mpfə vəwenə fa kəntò. ³² Vəsugyè' vi kwa'tə afuwen ə wì' yi a və bəyntə Yesò ə be kùmtə bayntə wen li, ə be dyù kwa'tə ghə wì' ə tən yi. ³³ Ali ə sə vi a Yesò, ə yen mu ghè sə dī' mù' ghè pfə li kò və lə kwa'tə afuwen ə wen. ³⁴ Sugyè' ə tsèn ə boŋsə lyì ghoŋ ə sù shyə ə wenə wen mənlyuŋ koynmə ə sə fù, bo'sə nà mu. ³⁵ Kənyù kènkə shè'tə wì' ə yi a ghè yen ando kə nfə. Ghè ki la ghè gà'a to nəmwè'è, shè'tə nyù na venə ndi wù zhè ə boŋ byimə. ³⁶ Ənyù a venə ə fù ndi' kənyù ki a və nyo' a Nwà'lə Nyìngòŋ kwə' la, "Və ko lu kwa'tə tèbè kəkwoŋ kə wen no kə mù'," ³⁷ a dī' to kənyù ki a və nyo' la, "Vi'i lu ki wen yi a vəwenə sù."

Və bvimə Yesò

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Yesò ə pfə, Josèf ə wu Alimàtiyà ə vi gà' a Balèt la ghè kəŋ ə lyì kəmpfə kə Yesò ə bvimə. Josèf ndi' ali, a dī' to ndzimtə əbam Yesò, ko ghè nkòŋ ə vi a ndayn byi'i ando ghè ə fwaynə vi'i Jus. Ghè bèm ali, Balèt ə byimə, ghè mu dyù ə lyì ə lù nà kəmpfə kə wen na ki kə. ³⁹ Ghè njè'è wenə Nikòdemùs yi a ghè vi a Yesò nətə' li, Nikòdemùs ə ki' məzhi' mə tsèn a və nzu' kəmpfə, kə wì' tsu no nghò'o. ⁴⁰ Vəwenə dyù nà məzhi' na myi əbo'sə nà ndisə ə lemtə kəmpfə kə Yesò tsu. Vəwenə nà to kənyù ki a vi'i Jus nà kə bvimə wì', və nè. ⁴¹ Və mbəyntə Yesò akəshi, əsim ə ashì nko' ə bo'sə tsu, əsè ə tən ghè dī' a sim na ghèn, ko andi' la və təmə

bvì m̀è wì' tsu. ⁴² Və bvì m̀è Yesò tsu, byì' ando əsè na yì ə bo'sə tsu ali, və be nè ba'tè la əchə' ə layn və zhì kətsi kə əchə' lò' vî' Jus.

Yesò ə lù fa pfə

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

20 Ətə' ə na sə ə laynə vî a mbì kətsi a tì ngàm ə fi, Mèli Matalà ə lù, kəbəŋ kə ə bo fenə to alə, ə dyù achù əsè Yesò ə yen mu və lyisə li ngù' fa tsu. ² Ghə bwenə to nə kənyìŋkə ə dyù yen Bità wenə dzìmtə əbàm Yesò ə tsèn yi a ghè kòŋ li, ə gà' a vəwenə la, "Və shisə li Bobo fa əsè, ma ə ko kî la və dyù ghù fè lo!"

³ Bità wenə dzìmtə ə tsèn yi ə lù ə sə dyù achù əsè na yi, ⁴ jè'e nyìŋə to və tsèm. Alì, dzìmtə ə tsèn yi ə nyìŋə chò Bità ə dyù zà'a achù əsè ambì. ⁵ Ando ghè dyù zà'a li, ə lan̄tə kî əsə ə yen əbàs ə ndisə vi a və tə lem̄tə Yesò tsu, ali ko ghè lə kwen. ⁶ Saymun Bità ə vi fa əbàm ə chò kwen dyù to dyù a ntintin əsè ə yen to əbàs ə ndisə vi a və nyəŋ tsu, ⁷ nə kəbvèm kî a və tə lem̄tə kətə kə wen tsu, kə nyamsə dî' to ali ando və tə lem̄tə, nyəŋ to nə nəkwoŋ. ⁸ Ndzìmtə əbam Yesò yi a ghè nvi ambì li ə mu be ə kwen azhù na yi ə yen ə byimə. ⁹ Vəwenə ko ntimə bo ə shìtə kî la kəshi kə Nwà'lè kî a kə ga'a la Yesò dî' ə lù fa pfə ə gà'a la gho lo. ¹⁰ Ndzìmtəsə bàm ə Yesò ə yen ali, ə bwenə sə ph-wò.

Yesò ə fù a kə' nè Mèli Matalà

(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Alì, Mèli faŋ to a chù əsè ə sə dî, ə na lan̄tə ə sə kî ə kwensə a ntintin əsè, ¹² ə yen ətsiŋsə Nyìngòŋ mu sə mò'o li ndisə sə fifəsə, sə nyù' akəshi yi a kəmpfə kə Yesò kə tə nyəŋ tsu. Ntsiŋ Nyìngòŋ tsèn ə nyù' akəshi yi a kətə kə wenkə ndî' tsu, ghətsen ə nyù' akəshi yi a ghə wen ndî' tsu. ¹³ Ntsiŋsə na shisə bèm a Mèli la, "Wù dî gho a ə wùwì?"

Ghə bwensə ə gà' la, "Və lyì li Bobo ghom, ma ko kî la və ghù wen fè lo?"

¹⁴ Mèli gà' ali, ə sə ka'sə əwen ə yen Yesò, ghə be ti tsu, ali ko ghè lù kî la à dî' wen. ¹⁵ Yesò ə bèm a wen la, "Wù dî ghò a wùwì? Wù kəŋ ndò?"

Mèli sə kwò'tə la à dî' wì' ə yi a ghè shwè'è a əsimə ashì nko' ayì, ə gà' a wen la, "Andî' mù à lyì wù lyì wen a Tikəbəŋ, wù shè'tə kəshi kî a wù dyù ghù wen tsu a mò, mà bwenə dyù lyì."

¹⁶ Yesò ə be toŋtə to wen azhì' la, "Mèli!"

Mèli ə shìtə kî Yesò azhù na yi ə zìmə gà' a ga'a ə Hi-bùlù la, "Làboni!" Mu ghè tòŋtə wen la, "Ndi'sə."

¹⁷ Yesò ə gà' a wen la, "Kə wù gha' mo byì' ando mà ko təmə bwenə ə dyù a Tì'. Boŋsə dyù gà' a vələmə vwomə la ma bwenə dyù ə yen Tì' ghom yi à be dî' Tì' vəwenə, ə Nyìngòŋ ghom yi à dî' Nyìngòŋ ə vəwenə."

¹⁸ Mèli Matalà ə bwenə dyù a ndzìmtəsə bàm wensə, ə gà' a vəwenə la ghè yen li Bobo, ghè shè'tə nyù a venə a yì.

Yesò ə fù a kə' ndzìmtəsə bàm wen

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ A ndî' azhù pfwomə, a kətsi kə ə mbì na ghèn a wòŋ, ndzìmtəsə bàm Yesò dî' to akəshi kə mu', mu vəwenə chî' li ngèŋ a vəwenə kətə byì' ando vəwenə ə fwaynə vî' Jus. Yesò ə bvìtə timə to vəwenə a ntintin ə gà' la, "Mbwa'mə ndî' a ghèŋ." ²⁰ Ando ghè ngà'a li ə mu dî'tə avu wen nə mbyisə bèm wen a vəwenə. Ndzìmtəsə bàm wen yenə wen ə sə san̄lə no nànto.

²¹ Yesò ə ga'a li ə kwù'sə a ndzìmtəsə bàm wensə la, "Mbwa'mə ndî' a ghèŋ! Ma tim ghèŋ ndəŋndəŋ ando Tì' ghom tə tim mo." ²² Ghè gà' ali ə zhwisə a vəwenə kətə, ə gà' la, "Ghèŋ kî' kəzhwi kə Nwò'kə. ²³ Ghèŋ sət-sen lyesə kù no mbyì ndò, Nyìngòŋ be lyesə ku wen, ghèŋ sət-sen faŋ ke lyesə ə kù wì', ko Nyìngòŋ ə lu lyesə kù wen."

Yesò ə fù a kə' Tòmòs

²⁴ Yesò ə vî a dzìmtə bàm wenə, ghətsen yi a əzhi' ə wen ndî' Tòmòs, a dî' wì' ə mù' fa ntintin shisə njèsə bò, və toŋtə wen la Didimùs, ko dî' wenə vəwenə.

²⁵ Ndzìmtəsə tsen shisə ə na shè'tə a Tòmòs la vəwenə yen li Bobo.

Tòmòs ə gà' la, "Mà faŋ ke yen əlas ə mbwisə a wen avu, ə ghè mənynmə avu mò tsu, ə be ə mwòmtə mbyisə bèm wen, ko ma lu byimə."

²⁶ A ndî' ando wòŋ nchwò, ndzìmtəsə bàm wensə sə be nyù' a ngèŋ wenə Tòmòs, Yesò ə bvìtə timə a vəwenə a ntintin, no tèbe ando chù ngèŋ ndî' mu və chî' li ə shwin, ə gà' la, "Mbwa'mə ə dî' a ghèŋ." ²⁷ Ghè ngà'a li a Tòmòs la, "Wù fənyì fə kəvu ə wù akəshi ghèn. A dî' avu ghomə lə. Na'sə vi nə kəvu ə kyekə ə ghè a mo bèm. Byimə, kə wù bè kwò'tə kənyù."

²⁸ Tòmòs ə toŋtə wen ə gà' la, "Bobo ghom, Nyìngòŋ ghòm!"

²⁹ Yesò ə gà' a wen la, "Wù byimə li luwen to byì' ando wù yèn mo. Alì, jùŋ dî' a vî' vyi a və ko yen, ali mbyimə."

Kənyù kî a və nyo' ə Nwà'lè ghèn byì' kəwenkə

³⁰ Ənyù ə kaynəvə ə tsenəvə dî', to kədəŋ ando Yesò nè to no ashì ndzìmtəsə bàm wensə ko andî' la və ny-o'li a njwà'lè ashə. ³¹ Və nyo' kènkə alə ndî' ghèŋ zhù, ə byimə la Yesò dî' to no Klistò, ə Wəyn Nyìngòŋ, əbyimə ə na ghenə nè, ghèŋ kî' ntsinè yi a ghè ko lu mè a wen a əzhi'.

Yesò ə fù a kə' è ndzìmtəsə bàm wen sòmbo

21 Yesò ə be ə fù ə kwù'sə a kə' è ndzìmtəsə bàm wensə sòmbo a kətsi kə tsèn, a benə mo ə Tày-beliyàs. Kənyù na kî nfù a ji ghèn lə. ² Ndzìmtəsə bàm è Yesò sə tsèntə dî' to kəshi kə mù' sòmbo, a dî' Saymun Bità nè Tòmòs yi a və toŋtə la Didimùs, nè Nà-tanyèl ə wəyn ə wù ə ntè' Kanà, alò' ə Galilì, nè vunə Zebedi, benə ndzìmtəsə bàm wen sə tsensə sə bò,

³ Saymun Bità ə gà' a vəwenə la, "Ma fù dyù əku ə shəsə."

Vəwenə bwensə la, "vəghəj ə fù to amu'." Vəwenə gà' ali ə dyù kwen a kəbàj, ali ətə' ə na jè' layn ko andi' la vəwenə gha'a li kəfo. ⁴ Əchù əzhə ə sə sa' vi to lə, Yesò ə vi timə a bè fwəyn, ali ndzìmtəsə wensə nko kɪ la à dɪ' wen. ⁵ Ghè dzàj bəm a vəwenə la, "Ghèj ko gha'a kəfo a və vələmə?"

Vəwenə bwensə la, "Yes ə ko ku."

⁶ Ghè gà' la, "Ghèj mò' fəlām fifə ji fa shə kwəj ə toghə ghèj zizi ghèj ku." Vəwenə mò' ə ku shəsə, to kədəj, fəlām na fifə ə sə dɪ' ghə'o vəwenə ə və gùf ə kwensə a kəbàj.

⁷ Ndzìmtə əbam Yesò yi a ghè kòj nəkwəj li, ə gà' a Bità la, "Wi' yi dɪ' alə, a dɪ' Bobo!" Saymun Bità ə sə zhə vi alə ə lyɪ təwəf tə wen ə mò', ə tsò' a mù. Ghè ndi' ali mu ghè ə ntsu' li ndisə wen. ⁸ Ndzìmtəsə tsen sisə ə be dyù to fa wen abəm, gùfə ə dyù nɛ fəlām fè shəsə fifə. A ndi' ali, ko kəgəfkə be dɪ' ə dyù ə zà'a a bene ə fwəyn. ⁹ Vəwenə dyù fù a bene a fwəyn ə yen əzhɪ' ando ghè fwi, shəsə dɪ' ayi kəchù nɛ kəbayn kə. ¹⁰ Yesò ə gà' a vəwenə la, "Ghèj vi nɛ shɛ sə tsensə, fa a ntintin sisə a ghèj ku to luwen li."

¹¹ Saymun Bità ə bwenə kwen a kəbàj ə gùfə vi nɛ fəlām fè shəsə fifə a bè fwəyn. Shəsə tsəntə dɪ' tsu ghi nɛ shəsə njəsə tà' a məwumə ə tayn, ghə'kə no lə. Sə ə ghə'o ali, fəlām fè ə faj kò fə lə tinkə. ¹² Yesò ə mu gà' a vəwenə la, "Ghèj vi ə gha' fozhivə nənchwì." Ghè gà'a ali, no dzìmtə əbam ə wen ə mù' ko ə mwomsə bəm la, "A dɪ' wù ndò?" Byi' ando vəwenə ə kɪ la à dɪ' Bobo. ¹³ Yesò ə dyù lyɪ kəbayn kɪ ə ku a vəwenə ə be nɛ to ali nɛ shɛ sisə.

¹⁴ Yesò nà dɪ'i wen ə wen a ndzìmtəsə bəm ə wensə akəshi na ghèn, a sə dɪ' aghayn a tà' fa kətsi a ghè bwensə lù fa pfə.

Yesò ə bəm la Saymun kòj wen lo

¹⁵ A ndi' to ando vəwenə zhɪ mwetə, Yesò ə tojtə Saymun Bità ə bəm a wen la, "Saymun, wəyn ə Joyn, wù shitə kòj mò' nəmwè'è chò vɪ'i vətsenvə venə a?"

Ghè byimə ə gà' la, "Bobo, wù kili la ma kòj wù."

Yesò ə gà' a wen la, "Wù a zhisə vunə njɪ ə mò'."

¹⁶ Yesò ə be bəm kwə'sə a wen la, "Saymun, wəyn ə Joyn, wù shitə kòj mò' nəmwè'è?"

Ghè byimə ə gà' la, "Bobo, wù kili la ma kòj wù."

Yesò ə gà' a wen la, "Wù a tu'mə nɛ byisə vənɪj shomsə." ¹⁷ Yesò ə be tojtə wen, à aghayn a tà', ə gà' la, "Saymun, Wəyn Joyn, wù kòj mò'?"

Kənyù a kɪ kə sə ku ngə' a Bità ando Yesò be kùmtə bəm li, à sə dɪ' aghayn a tà' la, "Wù kòj mò'?" Ghè mu gà' a Yesò la, "Wù kili no tèbe ghò a Bobo. Wù kili la ma kòj wù."

Yesò ə gà' a wen la, "Wù a zhisə byisə vənɪj shomsə.

¹⁸ Ma gà'à a wù to no nəmwè'è la, a ndi' to ando wù bo dɪ' wəyndyə, wù lafə, dyù no tèbe fè ando wù kòj. Ali, wù na dwin, wu na'sə akwoj à wu, wɪ' ə labsə wù ə lyɪ dyù nɛ wù akəshi, ko andi' la wu kòj." ¹⁹ Yesò ə gà'a alə, dɪ'i ji yi a Bità lu pfə fa tsù, ghè vi nɛ əku'sə a Nyingònj. Yesò ə gà'a ali, ə be mu gà' la, "dzìmtə mò'."

²⁰ Bità ə bwensə sə kɪ ə yenə dzìmtə yi a Yesò ə kòj nəkwəj li, ghè vi fa vəwenə abəm, a dɪ' yi a ghè nye'tə dyù wèn nɛ Yesò akəshi kə zhikə ə bəm a wen la, "Bobo, a ba'lə ndò wù a?" ²¹ Bità ə yen ali ə bəm a Yesò la, "Kə na ndi' ale a ghèn a Bobo?"

²² Yesò ə bwensə gà' la, "Mà lə ndi' ə mo'tə la ghè nɛ tsi to tsi zà'a fa kətsi mà lù bwenə vi, ngə' ə wù sə dɪ' ghò tsu a? Wù dɪ' ə dzìmtə mo'."

²³ A le kənyù kɪ a kə nɛ, ndzìmtəsə bəm Yesò sə sə gà'a dyù to la, na ghèn ko lu pfə. Ali, Yesò ə ko ngə'a la ghè ko a pfə. Ghè ngə'a la, "Ma le dɪ' ə mo'tə la ghè tsi to tsi zà'a fa kətsi mà lù bwenə vi, ngə' ə wù ə sədɪ' ghò tsu a?"

²⁴ Ndzìmtə əbam ə Yesò na ghèn dɪ' yi a ghè shə'tə nyù na venə, a dɪ' to wen yi a ghè nyo' nyù a vyi. Yès ə kɪ la kənyù a ghè gà'à dɪ' to nəmwè'è.

Ə mwetə

²⁵ Ənyù ə bo dɪ', to kədəj a Yesò ə nɛ, mu və ndi' ə nyò' to ə tsəm, mà kwo'tə la no mbyi ghèn no tsəm ko ghə'o kwə' ə və ghè vəjwà'lə a vyi tsu.

Shwè'è

Tu nyè a vè di' a nwa'lè ghèn

A è nyo'ò Luk nyò' nwa'lè ghèn. Ghè nyo'ò ashè'tè ji a kəzhwi kə nwo'əkə gyàmtè vi'i ntim Yesò la vəwenə ne shwè'è yi a Yesò nku à vəwenə mibu bwènə ku' a kàŋ. Və nyò'ò li a nwa'lè ghèn la, ghèn ne a ki'i kədyò' a zhə a kəzhwi kə nwo'əkə vi li à ghèn, ghèn mu nshè'tè ntim jùŋə byi' mò "a Jelusalèm nè a Judiyà no tsèm nè a Samaliyà bènè a təshyə tə mbyi ghèn no tətsem." (1.8) Adi' a ti nwa'lè a ghèn mu vè shitè li nshè'tè shyè'è Bità bènè ji à Bol njè'è shè'tè kənyè kə Nyìngòŋ. Nwa'lè a ghèn ə shè'tè ji a ntsèntəsə vi'i Nyìngòŋ sə nzitè fa tsu, be shè'tè ji a kənyè kə Nyìngòŋ kə nsàykə fa tsu a tyi mbyi. Na kènka li di'i la nwa'lè a ghèn ə shè'tè nyè tsenəvə vyi a vè ncho mibu vè sə nyò' vənyə'lè vətəsenvə a məkəyn mə mfimè.

Ji a vè gəsə nwa'lè ghèn fa tsu

Və ba'tè vi'i a vè di' nshè'tè ntim ə jùŋə 1.1-26

a. Yesò ku so' kəmwètə nè məkəyn (1.1-14)

b. Və tsu' wi' la ghè lyi kəshi kə Judàs (1.15-26)

Və shè'tè kənyè kə Nyìngòŋ a Jelusalèm (2.1-8.3)

Və shè'tè kənyè kə Nyìngòŋ a Judiyà bènè Samaliyà (8.4-12.25)

Shwè'è Bol vè shè'tè kənyè kə Nyìngòŋ a təlò' tətsem (13.1-28.31)

a. Bol dyè jè'è mbi əshè'tè kənyè kə Nyìngòŋ (13.1-14.28)

b. Və gha' ntsèntè a Jelusalèm (15.1-35)

c. Bol dyè a kənkəmtè kə jè' ə shè'tè kənyè kə Nyìngòŋ. (15.36-18.22)

d. Bol be dyè jè' tsenghə əshè'tè kənyè kə Nyìngòŋ (18.23-21.16)

e. Nyè a vè ncho nè Bol a ngèŋ mfij (21.17-28.31)

1 Ti kəbəŋ Tiyophilus, andi' à mo a mbi nwa'lè à wù, mà nyò' no nyè tsèm a Yesò nzitè sə nè be zi'i, ² əza'a fà zhə a Nyìngòŋ nlyi wen è kù'sə a kàŋ. Mibu vè sə lyi wen əku'sə a kàŋ mu kəzhwi kə nwo'əkə ku li kədyò', ghè zi'i nyè vyi a vi'i ntim wen vi a ghè ntsu'ù li ndi'i ne nè. ³ Andi' ando Yesò yènə ngə' gho'ò ə pfx bè bwènsè lù fa pfx, ghè di' wenə wen à vi'i ntim wen la yì lu li fa pfx nəmwè'è. Ghè ne a li tò a jisə a jisə no aghayn à gho'oghə a ti mətəsi məwum nkà' bè gə' à vəwenə kùmə so' fòyn Nyìngòŋ. ⁴ Ando Yesò mbu wenə vəwenə, kətsi kətsenkə vəwenə sə nzhi, ghè chòsə so' a vəwenə la, "Kə ghèn à lù fa Jelusalèm luwèn. Ghèn nkə'tè kəku ki a mà nshè'tè à ghèn la Tì' ghom nghə li la ghè a ku à ghèn. ⁵ Joyn tə nku mu à vi'i tò nè nkəntè à mù ali luwèn à sə di' mu, à fəŋ tò mətəsi nshè' alə vè nku mu à ghèn nè kəzhwi kə nwo'əkə."

Və lyè Yesò è kù'sə a kàŋ

⁶ Kətsi kətsenkə vəwenə be nwo'ə a ntsèntè, vi'i ntim wen mù sə bèmə à wen la, "Bobo, zhə kwə'ù li ə wù bwènsè kù so' fòyn à vi'i Islel mu?"

⁷ Yesò bwènsè gə' à vəwenə la, "A ko di' kəshi kəŋkə ə ghèn ki kətsi ki ko zhə yi a Tì' ghom tə ghè nè kədyò' kə wen kə. ⁸ Ghèn ki tò la, ghèn na ki'i kədyò' a zhə a

kəzhwi kə nwo'əkə vi li à ghèn ə nshè'tè dyè nè ntim jùŋ ghòm a Jelusalèm nè a Judiyà no tsèm nè Samaliyà bènè a təshyə tə mbi tèn no tətsem." ⁹ Ando ghè nga'a nyè a venə ə mwètə, Nyìngòŋ lyi wen è kù'sə a kàŋ vəwenə yenə ando ghè ku'u. Ghè ku' alə è lè a ti mbò'sə.

¹⁰ Ando vəwenə mbu ki ando ghè ku'u dyè, à sətəsen lyəmə vətəsenvə timə à vəwenə a mbyi la vèbò mu vè mò'ò ndisə sə fəfə la bə, ¹¹ ə bèm à vi'i ntim Yesò vi la, "vi'i Galili, byi' ghò a ghèn timə sə ki ku'sə nè kəŋə alə a? Yesò ghèn a vè lyè fà ghèn a ntintin ghè nku' a kàŋ lè lu be bwènə vi tò a ji a ghèn yì yen ghè ndyè fa tsu."

Və tsu' wi' la ghè lyi kəshi kə Judàs

¹² Vi'i ntim Yesò vi lù fa pfen Olif ə bwènə shi'i a Jelusalèm a kəghaf ki ndi' tò kətemə kə mal. ¹³ Vəwenə nè kwèn a Jelusalèm ə kwen ə ku'u dyè a ti lùmə ngèŋ kàŋ yì a vəwenə ntsi tsu. A ndi' Bità, nè Joyn nè Jems nè Andilò, a di' Filib nè Tomòs, à di' Bətòlòmiyà nè Matiyò nè Jems wəyn Alphuyùs, nè Simon ə wù kənsəmtè, à be di' Judàs wəyn Jems. ¹⁴ A ndi' a li, vəwenə ngə'ò zhùŋtə əjəm a ntsèntè wenə ki vətəsenvə nè Mèli ə li Yesò bènè vèlèmə vè wen.

¹⁵ Mætsi chò tò nshè' alè, víi vè byimævə ə za'a ghi nè mæwum mbò be sè ñwə' tò kəshi kə mù', Bità lù timə əgà' à wəwenə ə gà' la, ¹⁶ "Vələmè vwomə, nyè venə a vè chò kùmə Judàs tə ndi' chò ndi lwinsə kənyè kɪ a kəzhwi kə ñwə'əkə ə nè Foyn Devit gà' vè bè nyò' a ñwà'lè Nyìngòŋ byi' Judàs a ghè tə sù' Yesò la ntsìŋsə ngəŋ Nyìngòŋ sə gha'. ¹⁷ Judàs tə ndi' wù nòyn yès byi'ando Bobo tə ndi' mu ghè tsu' li wen la yo wəwenə ntsèntə shyè'è a mu'."'

¹⁸ Andì' a li mu Judàs lyi li ko yi a vè nlò'ò wen tsu byi' kənyè kə fansə kə kɪ a ghè ne li è zèn kəshi kə nse tsu. Ghè nè a li è fəŋ tsu ə pfx, bèm ə wen tu'mə, məntu mə wen fə a bəm no ntsèm. ¹⁹ Víi Jelusalèm no wətsèm zhə kənyè akɪ mù sè dzàŋə kəshi kə nse akɪ à wəwenə a ga'a lo' la, "Akeldama" à dí' la, "Sim ə mənlyuŋ."

²⁰ "Byi'è vè nyo'ò li a ñwà'lè Salms la, 'Ngəŋ wen faŋ tò zim, kə wí' lu ntsi tsu,' bè nyò' la, 'Wù kədyàŋ lyi kəshi kə wen nshwè'è.'"

²¹ Bità shè'tè a li mù bè gà' la, "Kə li dí' la yès dí' tsu' wí' mu' ghè tsèntə nòyn yes ə nshè'tè dyè a víi la Yesò lu li fa pfx. A dí' ndi' wí' fa ntintin víi vi a yo wəwenə tə ñjè'è kú'u shí' fa bəm Yesò a mu'u əlù fa tɛ' a Joyn nztitə sè ku mu à víi əku' əza'a a kətsi a Nyìngòŋ nlyi Yesò fà yès a ntintin à kù'sə a kəŋ."

²³ Wəwenə kwò'tè təzhi' tə víi vəbò, andì' Josèf, a təzhi' tə wen tətsentə ndi' Balabas nè Justus bènə Matiyàs.

²⁴ Wəwenə nè a li mù jìm gà' la, "Bobo, wù kɪ tətyim tə víi no wətsèm. Dí' wí' yi a wù tsu'u fa ntintin víi venə vəbò, ²⁵ ndi ghè lyi kəshi kə wù ntim wù ə nè shwè' yi a Judàs tə mò'tè è dyè à wen a kəshi kə ngəŋ." ²⁶ Wəwenə gà' a li mù nyò' təzhi' tə víi a venə a bəŋə fo è mò' a ti ntòyn sè nà'è, zhi' Matiyàs fə kù' a mbi. Və mù bo'sə wen a nòyn víi ntim vi njəmù'.

Məvi kəzhwi kə ñwə'əkə

2 Andì' ando kətsi kə gho'okə a vè ndzàŋə nè Bəntakòs mvi, víi vəbyimævə tsèntə a kəshi kə mù'. ² A sətsèn tsen kəfo kətsenkə dèm fa kəŋ to nè fwof ə toghə, shí' è kwèn a ngəŋ yi a wəwenə ndi' tsu.

³ Wəwenə mù bvètə yèn fo vè dí' to nè kəlwàŋ kə zhi' è gəsè dyè ñwə'ə no a kətə ndò a ghè ndi' tsu. ⁴ Kəzhwi kə ñwə'əkə kwen à wəwenə a tətyim ə nè no mə ndò a ghè ndi' tsu zitə sè gà' a ga'a Lo'o kədyàŋ ando kəzhwi akɪ ntensə wen la ghè gà'.

⁵ Andì' a zhə ayi Vəjew dí' a Jelusalèm a wəwenə mù gumlè Nyìngòŋ mu vè lù no fa təlò' tətsèm a ti mbi.

⁶ Wəwenə nè zhə Kəfo kɪ a kə dèmə li, nòyn víi no vè gho'ò tsèntə. Wəwenə no vè tsèm ndi' nè mesə wèn byi'ando víi vè byimævə a vyi ngà' à, no ndò zhə tò à wen a ga'a lo'. ⁷ Wəwenə sè dí' nè kanə, təchə tə wəwenə bè zim byi' kənyè akɪ. Wəwenə mù gà' la, "Vii venə a vè gà' a shyè lè lù tò fa Galili no wətsèm. ⁸ A lè chò ghò mibu no ndò sè zhə wəwenə gà' à tò ga'a lo' wen a? ⁹ Vəghəŋ dí' a shèn wətsenvə dí' mu vè lù fa shyə Balthia, fa shyə Midiyà nè Elam, fa Mesobotamiyà, fa Judiyà nè Kabadosiyà, fa Bontùs nè fa Asiyà.

¹⁰ Fa Fligiya nè Bamfiliyà, fa Ijib bènə təshyè tə Libiyà a tə bo'sə Silen. Və wətsenvə lù fa Lum, adì' Vəjew nè víi

ntim wətsenvə vi a vè kwitə li wəwenə vè mù sè gumlè Nyìngòŋ Vəjew. ¹¹ Vəghəŋ wətsenvə mfx mvi fa Klete nè Alebyà. Vəghəŋ ə zhə wəwenə gà' à tò təgà' tə təlò' nè vəghəŋ vi a Nyìngòŋ ne li." ¹² Wəwenə nè sè bu dí' nè kanə, kənyè a kènkə be ku ngə' à wəwenə, kyè mù sè bèmə à kyè la, "Kènkə dí' la ghò?"

¹³ Alì víi wətsenvə bòŋsə sè chə'ə víi avenə gà' à la, "Wəwenə nyə məlè' mə ngha' wəwenə."

Bità gà' à nòyn ə víi

¹⁴ Bità ando ghè ndi' wenè víi ntim ə Yesò wətsenvə vi njəmù' mù fütə vi è gà' a gi to la, "Ghəŋ ə víi Jus bènə ghəŋ vi no wətsèm a ghəŋ ə tsi a Jelusalèm, ghəŋ zhətə à! Ghəŋ dí' əkɪ la, ¹⁵ Víi venə ko bomə məlè' ando ghəŋ ə kwò'tè byi'ando luwèn bò bu tò təzhə abəmu' a bo'òngəŋ. ¹⁶ Kənyè akènkə a wəwenə ə nè lè bòŋsə dí' kənyè a nshè'tè Jowel è nlù gà'a. Ghè nlù gà'a la, ¹⁷ Nyìngòŋ ə gà' a la, 'A lu ndi' a mætsi mə kənsèsè, Mə ku kəzhwi komkə à víi no wətsèm. Vu vəŋə ə ləmə nè kɪ lu nshè'tè nyè à víi a Nyìngòŋ è shè'tè à wəwenə. Mə lu nè ə mbvò'ò wí' ə yèyn nyè to sè tsi jòm, be ne jòm sə ə ntsi víi wətsenvə ghəŋ. ¹⁸ Nəmwè'è, mə lu be ku kəzhwi komkə no te à víi shyè'è mò, ləmə nè kɪ a mætsi a mì, wəwenə nshè'tè nyè vyi a mə nshè'tè à wəwenə. ¹⁹ Mə lu ne nyè kanəvə a kəŋ ə be dí' chwitə a nse. Víi lu yen mənlyuŋ nè zhi' bènə mbò' fələ'. ²⁰ A lu ndi' a tɛ' ayi, chəzhə kə'kə ndi' mfinə, sàŋ be mbò to nè mənlyuŋ. Mibu kətsi kə gho'okə kə Bobo kə sə vi. ²¹ A lu ndi' a tɛ' a nyè avenə fə, Bobo bwòŋsə no ndò a ghè dzàŋə zhi' wen'."

²² Bità gà' a li bè gà' la, "Ghəŋ víi Islel, ghəŋ tu'ù zhətə nyè venə a mə kə ə gà' lè! Yesò ə wù Nazalèt ndi' wí' a Nyìngòŋ ndi' li à ghəŋ a ndayn. Ghè ndi' əchò fa nyè kanəvə bènə chwitə a ghè nè əchò fà wen ə Yesò à ghəŋ a ntintin. Nkàyntə ghəŋ ə kɪ nyè avenə. ²³ Və mba'lè li Yesò aghèn ando Nyìngòŋ è nshè'tè li è ghə' bè kɪ, ghəŋ zhwi wen a ji la ghəŋ è nku wen à víi ne nyè byivə. Wəwenə bantə wen a kəntò, ²⁴ alì Nyìngòŋ nè ghè lù fa pfx ə bwòŋsə wen fa kədyò' kə pfx byi'ando ji ko ndi' a pfx nzi ghè lè gha'a wen. ²⁵ A dí' ando fòyn Devit è nga' à li byi' Yesò la, 'Mə nyenə Bobo Nyìngòŋ à mò a shi tò məzhə ntsèm, ghè dí' à mò a shyə kwəŋ toghə, ndi kə no kəfo kətsenkə à nè'sə mò. ²⁶ Byi' kənyè akènkə, tyim ə ghomə saŋlè, mə be gho'sə wen nè chə ghomə, tè bè a li, ma kɪ dyèsə tò nè kənyè kɪ a ghè lu nè à mò, ²⁷ byi'ando wù ko lu kyemə kəzhwi kom la kə faŋ a lo' víi vè pfxkəvə, ko à ndi' la wù a ghəsə bvenə wù shwè' nəmwè'è wù la ghè fwe. ²⁸ Wù dí' li jisə shyəsə à mò a mə zì mà jè' fa tsu ndi ndi' ə to. Mə ne ndi' nè saŋlè ghè byi'ando wù dí' yowù no məzhə ntsèm.'"

²⁹ Bità mù dyè mbi əgà' la, "Vələmè vwomə, mə zì ma gà' à ghəŋ no nəmwè'è byi' tì' vətì' vè vəghəŋ ghè mbi ə fòn Devit la ghè mpfx li, vè bvəmə wen, se wen bo sè dí' əku' əza'a lan. ³⁰ Devit è ndi' nshè'tè gho'ò Nyìngòŋ mu Nyìngòŋ nzhì li məkàyn wenə wen la ghè lu ñwə'sə wù ngwə'a ngəŋ wen à wen a kəfwoyn. ³¹ Ghè nyen li kənyè kɪ a Nyìngòŋ ndi' ne nè mibu zhə yi ku' è kwè'

mù gà' kùmè wí' yì a Nyìngòṅ ntsu' li è ghɛ la ghè lu lù fa pɛ la, 'Nyìngòṅ ko lu kyemə wen a lo' ví' vɛpɛkəvə, bvenə ə wen ko lu fwè.' ³² Nyìngòṅ nkye li la Yesò aghèn lu fa pɛ. Vəghəṅ vɛtsəm dí' ví' vɛ yenəvə a kənyɛ aghèn. ³³ Ghè mù lyɛ wen è kù'sə à wen a shyə kwɔṅ è toghə. Yesò shi kəzhwì kəṅwə'əkə kɪ a Tí' wen è nghɛ la ghè lu ku à wen, è ku kəzhwì akɪ a ghèṅ ə yenə be zhɛ à yès luwèn. ³⁴ Vəghəṅ kɪ li la fòyn Devit fa wen a ngəṅ nko kù' a kàṅ, alì è gà' la, 'Bobo Nyìngòṅ ngà'a à Bobo ghom la, ṅwə'mə à mò a shyə kwɔṅ è toghə, ³⁵ Əza'a fa zhɛ a mà a ne ví' kəbàyn è wù ə ndí' ntomsə aghɛ wù.'"

³⁶ "Ví' Islel no vɛtsəm dí' əkɪ nəm wè'è la Nyìngòṅ ə ne li Yesò ghèn a ghèṅ tɛ bayntə a kəntò lè sɛ dí' Bobo bè dí' Klistò."

³⁷ Ví' avenə nè zhɛ nyɛ vyi a Bità ngà'a, vɛ sè ku ngə' à vəwenə a tɛyim no nànto. Vəwenə mù bəm à Bità wenə ví' ntím Yesò vɛtsənvə vi la, "Vələmə yès lè zì yès ne ale?"

³⁸ Bità bwənsə gà' à vəwenə la, "No ghèṅ vɛtsəm kwitə tɛyim tɔṅtə fà ghèṅ a nyɛ byivə è shì mu ə dí' la ghèṅ ə byimə li a Yesò Klistò ndi Nyìngòṅ lyèsə ku nyɛ byivə ghèṅ, è kù Kəzhwì kə ṅwə'əkə kənkə à ghèṅ. ³⁹ Kəzhwì kə ṅwə'ə kənkə a Nyìngòṅ nghɛ li la ghè lu ku lè ə dí' à ghèṅ, nè a vunə vəṅə bènə à ví' a vɛ dí' no kəghaf. A dí' ví' vi no vɛtsəm a Bobo Nyìngòṅ dzàṅè li la vɛ ví' à wen."

⁴⁰ Bità gà' a li bè shè'tə kù' nè nyɛ à ví' a vyi no ghó'o bè sè sensə vəwenə gà' la, "Ghèṅ gyàmtə tɛ wen tɔṅtə ndi kə Nyìngòṅ lù ku ngə' à ghèṅ ando ghè ndí' lu ku à ví' tɛyim tɛbyitə a kəlyiṅ kə luwèn." ⁴¹ Byí' a li ví' no vəghó'o byimə ga'a Bità, vɛ ku mu à vəwenə. Ví' əza'a nkamsə sətə' kwɛ'sə a nòyn ví' vɛ byiməvə vi a kətsi akɪ ⁴² vəwenə bè kù təwen tɛ vəwenə sè zhɛtə nyɛ vyi a ví' ntím è Yesò nzí' gətə no kənyɛ kə kò akɪ a vəwenə nkí' zhi be jímè tò a kənyɛ kə mù'.

Ji a ví' vɛ byiməvə ntsi fa tsu

⁴³ Nyìngòṅ nè ví' ntím ə Yesò vɛ sè nè nyɛ kanəvə no ghó'o, vɛ nè ví' vɛtsəm sè dí' nè kanə. ⁴⁴ Ví' vɛ byiməvə vi faṅ è sè dí' tò a kənyɛ kə mù' be gətə no mə ghò yì a vəwenə nkí' à vəwenə a ntintin. ⁴⁵ Vəwenə bà'lə fo vi a vəwenə nkí' è gətə ko yì à ví' vəbyiməvə vi a və nko kí'. ⁴⁶ Vəwenə vi zhùṅtə à ngəṅ Nyìngòṅ tò mətisi ntsəm. Vəwenə nè fɛ, vɛ sɛ jè'è zhi tò à ngəṅ a ngəṅ be sanlè a kənyɛ kə mù', ⁴⁷ be ghó'sə Nyìngòṅ. Ví' vɛtsəm sè kɪ vəwenə, vəwenə ku'mə tò byí' ntsinè jùn yì a vəwenə ntsi. Bobo sè kwɛ'sə ví' vi a ghè mbwòṅsə li à vəwenə a nòyn tò mətisi ntsəm.

Və chɛ' wù kənkwà'kə

3 Andí' kətsi kətsenkə, Bità wenə Joyn dyɛ a ngəṅ Nyìngòṅ a təzhɛ tətə' a mbwà'ə kəbən andí' kəlyiṅ kə zhɛ a ví' mvi jímè tsu. ² Wù kənkwà'kə tsen ndí' tsu mu vɛ mbwi wen tò a li. Və nlu byè'è wen vi nè wen a chɛ kəshi yì a və ndzàṅè nè "Chɛ mbàyn ə Jùn." Vəwenə mvi nè wen tsu no mətisi ntsəm ndi ghè

nloynə ko fa ví' a vɛ mvi a ngəṅ Nyìngòṅ. ³ Wù kənkwà'kə aghèn ne yen Bità wenə Joyn ando vəwenə ncho əkwən a ngəṅ Nyìngòṅ mù sɛ lonə ko fà vəwenə. ⁴ Vəwenə kɪ dyɛsə nè wen tò fəchí'. Bità mù gà' à wen la, "Ki yes!" ⁵ Ghè mù kɪ dyɛsə nè Bità wenə Joyn kwò'tə la vəwenə a ku kəfo à wen. ⁶ Bità gà' à wen la, "Mà ko kí' ko no fa mpfen əku à wù alì dí' ku tò kəfo kɪ a mà kí'. Mà gà' à wù a kədyò' Yesò Klistò ə wù Nazalèt la wù lu njè'è." ⁷ Ghè gà' a li è ghà' kwɔṅ toghə wen è tsò'sə wen, ghè lù tɛmə. Tò a zhɛ ayì, afwen wen to. ⁸ Ghè tsó' a kàṅ è zítə sè jè'è è dyɛ kwèn a ngəṅ Nyìngòṅ wenə Bità nè Joyn sè tsò'tə kə'a fa tsu sanlè be bwomsə Nyìngòṅ. ⁹ Ví' no vɛtsəm a vɛ ndí' a ngəṅ Nyìngòṅ yen ando ghè jè'è chò bwomsə Nyìngòṅ, ¹⁰ è kɪ la àdí' wí' yì a ghè nlu ṅwə' a chɛ mbàyn ngəṅ Nyìngòṅ a vɛ ndzàṅè nè chɛ mbàyn jùn loynə ko li. Vəwenə sè dí' nè kanə byí' kənyɛ a kə yì chò nè wen.

Bità gà' à ví' a ngəṅ Nyìngòṅ

¹¹ Andí' ando wù kənkwà'kə ghèn nto sè dyɛ tò fa bəmə Bità wenə Joyn, ví' no vɛtsəm sè dí' nè kanə mù sè nyiṅə dyɛ a kəshi a vəwenə ndí' tsu a kətò ə Sòlomùyn. ¹² Bità nè yèn a li, mù bəm à ví' a vyi la, "Ví' Isle! Byí' ghò a ghèṅ dí' nè kanə kùmè kənyɛ kənkə a? Byí' ghò a ghèṅ ə tyùṅə ashì à yès a wèn sɛ à nè yès nè kədyò' kə ngəṅ è yès a? Ghèṅ kwò'tə la yès nè we kèn fa mbo yès ə fàynə Nyìngòṅ no akàyn mu?"

¹³ Nyìngòṅ a vətí' vɛ vəghəṅ vɛ mbì a ndí' Ablaham, Izik nè Jàkob ə nku'sə li wù shyé' wen Yesò yì a ghèṅ è nghə'a wèn è kù à ví' è bè mo wen a shi Bilate no tɛ ando Bilate nghɛ li la yì a mò'tə wen ə ghè dyɛ. ¹⁴ Yesò ndí' wù Nyìngòṅ, dí' wu ṅwə'ə be dí' wù kənyɛ kətiməkə, alì ghèṅ tyen wen è bòṅsə gà' vɛ shìsə wí' a ghè nzhwilè ví'. ¹⁵ Ghèṅ nè a li vɛ zhwi wí' yì a ghè bò'ò jì bwòṅ à ví', alì Nyìngòṅ lùsə wen fa pɛ. No nkàntə yès è ndí' ví' vɛ yenəvə a kənyɛ aghèn. ¹⁶ A dí' kədyò' kɪ a kə dí' a zhi' Yesò a kə ne la wù kənkwà'kə ghèn a ghèṅ ə yenə be kɪ lè to. A dí' byimə à Yesò a ghè ku wen è toghə wen ghenə no tsəm a shi ghèṅ vɛtsəm.

¹⁷ "Luwèn a vələmə vwomə, mà kɪ la kənyɛ a ghèṅ nè tɛtɛ vəṅə ə nè à Yesò è ndí' tò byí'ando ghèṅ nko kɪ kənyɛ a ghèṅ ə nè. ¹⁸ Ando ghèṅ è ne a li, kənyɛ a Nyìngòṅ è ngà' à chò fa nshè'təsə ghó'kəsə wen la Wí' yì a yì ntsu' li è ghɛ dí' lu yenə ngə', ə lyi li kəshi. ¹⁹ Ma sɛ gà' à ghèṅ la ghèṅ kwitə li tɛyim è tɛṅtə è bwènə vɛ à Nyìngòṅ a ghè a shɛ nyɛ byivə ghèṅ ə mà'ə. Bobo mu nè tɛyim tɛṅtə tɛ nzhɛtə a zhɛ ayì, ²⁰ è be tím Klistò yì a ghè nsè dí' mu ghè tsu' li è ghɛ à ghèṅ. ²¹ Ghè dí' faṅ tò a kàṅ əza'a fa tɛ' a zhɛ a kwɛ' a no mə ghò a kə'sə ndí' tò a mfi, à mu dí' zhɛ yì a Nyìngòṅ ngà' à li è chòsə fà nshè'təsə sɛ ghó'kəsə wen fa tɛ' mbì. ²² Mosis nlu gà' la, 'Bobo Nyìngòṅ ghèṅ lu tsu' wí' a nè nshè'tə ghó'o fà ghèṅ a ntintin ə tím à ghèṅ ndəṅndəṅ ando ghè ntímə mo. Ghèṅ dí' ne nzhɛ no mə ghò a ghè shè'tə a ghèṅ.' ²³ No mə ndò a ghè lù faṅ ke nzhɛtə fà nshè'tə ghó'o aghèn, vɛ a shìsə wen fa tí nòyn ví' Nyìngòṅ. ²⁴ Nshè'təsə ghó'kəsə no sətsəm a Nyìngòṅ ntímə la sɛ vi ngà'ə, ngà' à li no nyɛ tsəm byí'

nyù vyi a vè lyì kèshi a mètisi ghèn. Nshè'tèsè ashì ndí' Samwèl è be bo'sè nè sètensè shì a sè mvi a wen a bànm. ²⁵ Nyù venè no tsèm a Nyìngòṅ nghè li è chò fà nshè'tèsè wen là dí' à ghèṅ, ghèṅ be dí' a tì məkàyn mì a Nyìngòṅ nzhi wenè vətì' vəṅə vè mbi ando ghè ngà'a à Ablaham la, 'Mà lu chò fà vunè ngwà'a ngèṅ wù è bwa'sè ví'i no vətsem a nse a shèn.' ²⁶ Nyìngòṅ mù tsu' wù shyè' wen è tìm à ghèṅ a mbi ndi ghè bwa'sè ne la no tè ndò à ghèṅ a ntintin ghəsə jisə byisə wen."

Bità wenè Joyn a kəbò'kə so'

4 Bità wenè Joyn mbu gà'a a ví'i, vəpfèm vè ngèṅ Nyìngòṅ, kətə kə ntsìnsə ngèṅ Nyìngòṅ bènè Vəsadùsis ví a vəwenə. ² Vəwenə mvi a lì mu tinsə vəwenə sè fwi li byì'ando Bità wenè Joyn nzi'í ví'i la Yesò lu li fa pfə, kə mu dí'i la ví'i vətsem be lu lù fa pfə. ³ Byì'í zì'í aghenə, vè gha' Bità wenè Joyn ədyù shwìn a ngèṅ mfìṅ vəwenə tsi tsu byì'ando vè è ngà' vəwenə a zhə mpfwomə. ⁴ Ngho'ó ví'i a vè nzhu zì'í Bità wenè Joyn byimə è nè nòyn ví'i a vè byimə ku'u chò nkamsə tayn. ⁵ Tə' layn, tətə Vəjew nè ndí'səsə təsə' bènè vəchə' tsèntə a Jelusalèm, ⁶ nè Anàs a ndí' kətə kə tətə vəpfèm nè Kayifàs, Joyn, Alèksandà bènè vətsevnə a ndí' ví'i ngwà'a ngèṅ kətə kə tətə vəpfèm. ⁷ Və lyì Bità wenè Joyn è ví tìsə vəwenə a shi ví'i mù bèm à vəwenə la, "Ghèṅ tə lyì kədyò' fa fe ənè la wì' ghèn lu njè'è a? Ghèṅ tə chə'wə wen a zhì' ndò?"

⁸ Andí' a lì kəzhwì kə ṅwò'əkə dí' mu kə lwin li a tyim è Bità, ghè mù bwènsə à vəwenə la, "Tətə ví'i bènè vəchə', ⁹ Ando ghèṅ è ghàmè yès layn byì'í njùṅ yì a yès è ne à wù kəkwà'kə be kəṅ əkì la ghè to ale lo?"

¹⁰ Ghèṅ nè ví'i Islel no vətsem dí'í è kì la wì' ghèn a ghè ti à ghèṅ a shi là to tò byì'í kədyò' kə zhì' Yesò Klistò è wù Nazalèt. Yesò Klistò aghèn dí' wì' yì a ghèṅ tə bəyn-tə a kəntò, ghè pfə alì Nyìngòṅ lùsə wen fa pfə. ¹¹ Yesò aghèn dí' wì' yì a ṅwà'lè Nyìngòṅ è gà' à byì'í wen la,

"Ngù' yì a ghèṅ è ví'i kəmbwom tə m'à à lì kə'sə li sè dí' ngù' è bə ngèṅ. ¹² A dí' tò wen nyìṅ a ghè zì ghè bwòṅsə ví'i fà vəwenə a mbyisə byì'e Nyìngòṅ ko mbè kù wùtsen a mbi no fa a mpfen a vəghəṅ zì vəghəṅ dzàṅə zhì' wen è ghè bwòṅsə vəghəṅ."

¹³ Bità gà' a lì, ví'i a vyi yen nki tətym tətətə tì a wenè Joyn nkì' be kì la vəwenə dí' to mbə ví'i byì'ando vəwenə nko kì ṅwà'lè. A ndí' a zhə ayì a vəwenə mù be kè la Bità wenè Joyn ndí' ví'i jè'è Yesò. ¹⁴ Chə zim vəwenə kènla vəwenə be kì' kənyù əgà' byì'ando wì' yì a vè nchə' lì mbu ti a mbyì Bità wenè Joyn. ¹⁵ Vəwenə kəyn Bità wenè Joyn nè wì' yì a vè nchə' fù dyè a kəbəṅ. Vəwenə ṅwə'mə sè chə'mə tə əyen la vəwenə zì vè nè ale lo. ¹⁶ Mù sè kəyntə a vəwenə a ntintin la, Vəghəṅ a nè no ghò nè ví'i venə lo? No tè ndò a Jelusalèm è kì nki kənyù kə kəynəkə a vəwenə nè, ko andí' la ntsèntə vəghəṅ ghèn zì ghè tensə la vəwenə ko nè. ¹⁷ Vəghəṅ dzàṅ ví'i avenə è kəyn la kə vəwenə be là gà' kənyù kə tsen a wutsen a zhì' Yesò Klistò, ndi kə ví'i be a zhè kənyù kèn no vè ghò'ó. ¹⁸ Vəwenə bwènsə dzàṅ Bità wenè Joyn è kəyn la kə vəwenə be là mwòm'sə əgà' ko be zì'í kənyù a zhì' nè Yesò no fa

mpfen. ¹⁹ Bità wenè Joyn bòṅsə bwènsə bèm a vəwenə la, "Ghèṅ kwò'tè la à bòn kə kò ashì Nyìngòṅ a? La yès zhə fa Nyìngòṅ mu la yès zhə fa ghèṅ lo? ²⁰ Yès zì ko yès lu faṅ ke gà' tò kənyù kì a yès è nyenə be zhə."

²¹ Ví'i a vyi yen la vəwenə ko be kì' jì è zhūṅsə Bità wenè Joyn byì'ando no ví'i vətsem sè bwòm'sə tò Nyìngòṅ byì'í kənyù kì a kə ncho wì' yì to. Vəwenə mu bè kəyntə nyè a Bità wenè Joyn a gì to mù ghəsə vəwenə la vəwenə ndyù. Wì' yì a vè nchə'ù li ndí' mu ghè chò li ngwə' məwum nkà'.

Ví'i vè byiməvə jìm è kì'í tətym tətətə

²³ No a zhè kò a vè è mò'tə Bità wenè Joyn la vəwenə dyè, vəwenə bwèntə dyè a vəwenə a ntsèntə əshè'tə kənyù a tətə vəpfèm vè ngèṅ Nyìngòṅ nè vəchə' yì gà'. ²⁴ Vəwenə nè zhè kənyù a kèn, è tsèntə jìm no vətsem la, Bobo nshìtè kəṅ wenè nse nè mu məgho'omə bènè fo tsèm a vè dí' tsu! ²⁵ Wù nlu li nè kəzhwì kə ṅwò'əkə nè wù tìsə tì' yes a ghè ndí'í fa mbi, a dí'í wù shyè' wù Devit ando ghè mbèmè la: Byì'í gho ví'i fwisə tin a?

Byì' ghò a ví'i ba'tè nyè byì'í Bobo a vè zì ko vè lu ndí' nəmwe'è a? ²⁶ Tə fòyn tə mbi tə mba'tə təwen tə vəwenə, bvètə soyn, ví'i a vè nso'ó lo' be ba'tə təwen tə vəwenə əsoyn Bobo Nyìngòṅ wenè wì' yì a ghè ntsu' li. ²⁷ A le kənyù a kə ncho a ntə' a shèn. Fòn Helòd wenè Bontiyùs Bilate nè ví'i tìm vətsevnə bènè ví'i Islel è zhùṅtə sè ba'tə əsoyn Yesò, wù shwè' wu ṅwo'ə yì a wu ntsu' li è ghə. ²⁸ Vəwenə mpfètə ənè tò kənyù kì a wù nsə dí' mu wu ba'tè li è ngə, à wù a kədyò' la kə lu lyì kəshi. ²⁹ Luwèn a Bobo, kwò'tè byì'í nyè venə a vè gà' à bəṅsə yès tsu là è kwə'sə kədyò' à yès è ví'i shwè'è wù ndi yès nshè'tè ntìm wù kènə fwaynə. ³⁰ Ne ví'i kì la wù kì' kədyò' ənè ví'i vəkwa'kəvə to. Gyàmtə yes è dí' chwìtə nyè kanəvə a kədyò' Yesò wù shwè'è wu ṅwo'ə.

³¹ Andí' ando vəwenə njimə mwètə, kəshi kì a vəwenə ndí' tsu li nè! kəzhwì kə ṅwo'əkə ku kədyò' à vəwenə no vətsem vəwenə zìtə sè shè'tè ntìm yì a Nyìngòṅ nkəṅə la vəwenə nshè'tè nè tətym tə to tə.

Ví'i vè byiməvə ntsèntə gètə fo vəwenə à vəwenə a ntintin

³² Ví'i vè byiməvə no vətsem sè dí' tò a kənyù kə mù'. No wì' mu' nko gà' à la kəfo kikə kì' tò yì. No məndo nlyè kəfo ghè gètə kù vəlèmə vè wen. ³³ Ví'i ntìm Yesò sè shè'tè no nè kədyò' kə à ví'i la Yesò lu li fa pfə. Nyìngòṅ bwa'sə vəwenə no vətsem no a nkəyn. ³⁴ No wì' ko ndí' à vəwenə a ntintin a ghè ngə kəfo. Ví'i a vè nkì' tətym nè alo' mba'lè fo avenə vè nè ko yì ³⁵ ku à ví'i ntìm Yesò, vəwenə gètə à ví'i vè byiməvə; no ndò shi tò kəfo a kə kwə'ù a wen.

³⁶ Wù lo' Sayblùs tsen be fù vè nè ko a ghè mba'lè sim è wen tsu è kù à ví'i ntìm Yesò la vəwenə gètə à ví'i vè byiməvə. Zhì' wì' ayì ndí' Josèf, vè ndzàṅ wen la Balnabas kənà' kikə dí' la, "Ghè nwe tətym" Ghè ndí' wù ngwà'a ngèṅ Levi.

Ananyàs wenè Safeliyà zhò ndzìñ

5 Wutsen ndi' a zhi' wen ndi' Ananyàs, ghè nki' wùwì a zhi' wen ndi' Safeliyà. Tɛ' layn kɛtsi kɛtsenkə vəwenə ba'lə kəshi kə nse vəwenə kətsenkə, ² à ghè la vəwenə a nyo'ò ghɛ kəbyə' kə ko yì ə dyè ku tò kəbyə' a ví'í ntím Yesò. ³ Ananyàs ne dyè à kù kəbyə' kə ko akì a lì, Bità bèm à wen la, "Wù mò'tè la Satan kwen à wù a tyim è nè wù zho ndzìñ à kəzhwì kə ŋwo'əkə à lyòm'tè kəbyə' kə ko kì byì'í ghò? ⁴ Mibu wù tè sà ba'lə kəshi kə nse a kèn, à tè nki' tò wù, ntè' mba'lè tè ba'lə, əko yì bè kì' tò wù. Byì'í ghò a kwò'tè vi à wù a tyim la wù ne nki kənyè kèn kə a? Wù ko zhò ndzìñ ghèn tò a ví'í, wù be zhò ndzìñ à Nyìngòñ." ⁵ Ando Ananyàs nzhè kənyè a kèn no a zhè kò, è fəŋ a nse è pɛɛ. È fəyn ghò'ò ghè gha' ví'í no vətsem a və nzhɛ kənyè a kèn kə. ⁶ Mbvò'ò vunə lyəmə vətsevnə vi è lyè kəmpɛɛ kə wen è lèmtə a kəbvəm è fù dyè bvì'mè.

⁷ A sà la'tə tò alə, wì Ananyàs a ndi' Safeliyà vi a kəshi a Bità ndi' tsu, kènla ghè tímə kì kənyè a kə yì chò nè lìmə wen. ⁸ Bità gà' à wen la, "Shè'tə à mò la, ghenə dí' no ko tsèm a wenè lìmə wù tè bà'lə kəshi kə nse tsu lo?"

Wùwì ayì byì'mə è gà' la, "A dí'í ko ayì no tsèm lì".

⁹ Bità mù bèm à wen la, "Byì'í ghò a wenè lìmə wù tè ghè la ghèñ a mwòm'sə kəzhwì kə Bobo a?" Ghè bè gà' la, "Ví'í vi a və byè'è lìmə wù è mfù mbvì'mè bu ti tò a chù ngèñ luwèn dí'í be a fù è bvì'mè wù tò a lì." ¹⁰ Ando ghè nga'a a lì, Safeliyà bwa' è fəñ à wen a shì tò a zhɛ ayì be pɛɛ. Fəmbvò' fə vunə lyəmə fi kwen vi è yèn la ghè be pɛɛ bè byè'è wen è fù nè wen è dyè bvì'mè bo'sə a mbyì lìmə wen. ¹¹ Fəyn ghò'ghə gha' ví'í və byì'mə vi no vətsem bè'nə ví'í vətsevnə a və nzhɛ kənyè akì.

Ví'í ntím ə Yesò nè nyè kanəvə no ghò'ò və fù

¹² Ví'í ntím ə Yesò sà nè chwitə nè nyè kanəvə və fù no ghò'ò ədí' kədyò' kə Nyìngòñ. Ví'í və byì'məvə no vətsem sà zəŋsə vi zhùŋtə a kətò Sòlomùyn. ¹³ Ví'í a və ko ndi' ví'í və byì'məvə nko mwòm'mə ə tséntə vəwenə alì kí'í gumlè ghò'ghə à vəwenə. ¹⁴ Ləmə nè kì a və mbyì'mè à Bobo sà kwə'sə ghò'ò vi tò vi a nòyn ayì. ¹⁵ Ví'í yen nyè kanəvə vi mù sà bwè'è ví'í vəkwa'kəvə vəwenə a mbùñ bè'nə a təghàm fù ghɛ a mbyì'sə jisə la Bità nè sà nchò no tò kəndemndem kə wen kə kum ví'í a vyì. ¹⁶ Ví'í no vəghò'ò fù è vi fa ntə'sə shì a sà mbo'sə à Jelusalèm nè ví'í vəkwa'kəvə vəwenə bè'nə ví'í vi a zhwi byìvə nku ngə' à vəwenə və chɛ' vəwenə no vətsem.

Və ku ngə' à ví'í ntím ə Yesò

¹⁷ Kəɛ kə tɛɛ vəpɛm və ngèñ Nyìngòñ wenè ví'í bəm wen no vətsem a andi' ví'í ntsentə Vəsadùsis zitə kəghə' kə fənsə kə kətsenkə a wèn ví'í ntím ə Yesò mù ghè la vəwenə ne yen kənyè. ¹⁸ Vəwenə gha' ví'í ntím a vyì è shwìn à vəwenə a ngèñ mfìñ. ¹⁹ A nè sà ndi' tò nəntɛ' ayì ntsìñ ngèñ Bobo vi bò' chɛ ngèñ mfìñ ayì è lyè vəwenə è fù nè vəwenə è gà' à vəwenə la, ²⁰ "Ghèñ

dyè a ngèñ Nyìngòñ è shè'tə no nyè tsèm byì'í ntsinè fi yì a ví'í və byì'məvə dí' ntsi." ²¹ Ví'í ntím ə Yesò zhɛ kənyè a kèn kə, tɛ' lan vəwenə dyè a ngèñ Nyìngòñ è zitə sà zì'í ví'í tsu.

Kəɛ kə tɛɛ vəpɛm və ngèñ Nyìngòñ wenè ví'í bəm ə wen vi dzàŋtə vəchə' və Vəjew no vətsem la vəwenə vi è ghə'a ntsentə bè tím ví'í la və dyè è lyè ví'í ntím ə Yesò fa mfìñ è vi nè vəwenə. ²² Ví'í vi a və ntsìñ ngèñ Nyìngòñ li dyè kò və lù yèn ví'í ntím Yesò vi a ngèñ yì a və tə shwìn vəwenə tsu lì, mù bwènè vi shè'tə à ví'í so'ò nso' vi la, ²³ "Yès dyè li tsu è nyen chɛ ngèñ mfìñ ayì mu və shìtə li nshwìn, ví'í ntsìñ vi ti tsìñ chɛ ngèñ ayì. Yès mbo' chɛ ngèñ ayì kò yès ə lù yèn ví'í ntím Yesò vi tsu." ²⁴ Tɛɛ vəpɛm və ngèñ Nyìngòñ vi bè'nə kəɛ kə ví'í vyì a və ntsìñ ngèñ Nyìngòñ nè zhè a lì sà kantə la à chò ghò nè ví'í ntím ə Yesò vi lo. ²⁵ Tò a zhɛ ayì wì' kwen è vi è gà' à vəwenə la, "Ví'í vi a ghèñ tə shwìn a ngèñ mfìñ li dí' a ngèñ Nyìngòñ zì'í ví'í tsu." ²⁶ Kəɛ kə ví'í vyì a və ntsìñ ngèñ Nyìngòñ li nè zhè a lì wenè ví'í wen dyè gha' ví'í ntím a vyì tò nè mbwa'mə byì'ando vəwenə mfànè la ví'í zì və temlə vəwenə nè ngù'sə.

²⁷ Andi' ando vəwenə mvi nè ví'í ntím Yesò a vyì è gà' vəwenə tímə a shì ví'í so'ò nso'. Kəɛ kə tɛɛ vəpɛm və ngèñ Nyìngòñ kì gà' à vəwenə la, ²⁸ "Yès tə chòsə so' la kə ghèñ be zì'í ví'í nè nyè vyì a Yesò tə gà' la ghèñ nzi'í ví'í tsu. Ali ghèñ sà dí' mu ghèñ zì'í li ví'í no fe a Jelusalèm. Ghèñ yen kənyè a ghèñ ə ne li a? Ghèñ kəŋə la ví'í nghàmə yès gà' la à tə nè yès la və zhwi Yesò."

²⁹ Bità wenè ví'í ntím ə Yesò vətsevnə vi bwènsə la, "Yès dí' nzhɛ tò fà Nyìngòñ, yès ko dí' nzhɛ fà ví'í. ³⁰ Ghèñ tə nè la və bantə Yesò a kəntò ghè pɛɛ, ali Nyìngòñ yì a vətì' və vəghəñ tə nghò'sə li lùsə wen fa pɛɛ. ³¹ Nyìngòñ ə ku'sə li wen à wen a shyə kwəŋ toghə ə ne la ghè ndi' kəɛ be dí' mbwòŋsə ndi' ghè ne la ví'í Islel kí'í jì əka'sə tətyim tə vəwenə fà vəwenə a nyè byìvə ndi' Nyìngòñ lyesə mbyìsə vəwenə. ³² Yès dí' ví'í və yenəvə a nyè venə, ndəŋndəŋ to nè kəzhwì kə ŋwo'əkə a Nyìngòñ ə ku a ví'í a və zhɛ fà wen."

³³ Ví'í so'ò nso'sə vi nè zhè nyè avenə, tinsə vəwenə sà fwi no nànto. Vəwenə mù sà kəŋ əzhwilə ví'í ntím ə Yesò a vyì, ³⁴ alì mu Falàsi tsen a zhi' wen ndi' Gamalè a andi' ndi'sə so' a ví'í vətsem è ngumlə wen lù tímə è kàyn la və lyì ví'í ntím ə Yesò vi ə fù nè vəwenə a kəbəñ tò a fəshìtə fə zhɛ alə. ³⁵ Ghè mù gà' à ví'í so'ò nso' vi la, "Ví'í Islel, ghèñ ntù'mè nè kənyè a ghèñ ə kəŋə nè a ví'í venə. ³⁶ Andi' a tɛ' tsəngə Tyodas fù sà gà' la yì dí' no wu ghò'ò, ví'í dzìmtə wen əzà'a no a ghè kà'. A nè sà dí' no a zhè kò a və nzhwi wen, ndzìmtəsə bəm wen sà gəsè tò mù' mù'. ³⁷ Na kèn kə nè chò Judàs, a andi' wù Galilì tsen bè fù a zhɛ a və nto ví'í lyè tənòyn tə ví'í à wen a bəm. Və bè zhwi wen tənòyn tə wen a titə sàykə no tətsem. ³⁸ Ma mu sà gà' à ghèñ byì'í nki kənyè kèn kə luwèn la, kə ghèñ à nè kənyè kì a ghèñ ə kwò'tə ənè à vəwenə. Ghèñ ghəsə vəwenə tò a lì byì'ando nyè venə a vəwenə ghɛ be nè lə sətseñ ndi' mu və lù fa wì', kò kəghaf kə à dyè ke vəwenə fəŋ. ³⁹ Təshwè' a tètə sətseñ ndi' mu à kù Nyìngòñ nku kədyò' la vəwenə ə

nè, kò kə a mbwa'mə ə ghəŋ cho vəwenə, ghəŋ bè nè yen mu kə sə kə'ə la ghəŋ ə soynə Nyìngòŋ."

Ví'í so'ó nso' vi zhə kətyiftə yi a Gamalə yi nku, ⁴⁰ mù dzàŋ ví'í ntím ə Yesò vi la vəwenə bwensə kwèn a ngəŋ. Vəwenə gə' və ghòm vəwenə bè kàn la kə vəwenə be gə' kənyù a zhi' Yesò, mù gə' la vəwenə ndyù. ⁴¹ Ví'í ntím ə Yesò a vyi lù fa kəshi ayi nè saŋlə ghə'ghə byi'ando Nyìngòŋ tsu' li vəwenə la vəwenə yen ngə' byi'í zhi'í wen. ⁴² Vəwenə mù faŋ ə sə shə'tə ntím ə jùŋ byi'í Yesò Klistò tò mətisi ntsəm a ngəŋ Nyìngòŋ bènə a alo' ví'í.

Və tsu' ví'í sòmbo ndi və ngyàmtə

6 A sə ndi' a mətisi mə ntsenə ando ví'í və byiməvə ngho'ó dyè tò nè mbi, vi a və ngə'ə ga'a Glis zitə sə taŋmə wenə vi a və ngə'ə ga'a Hibùlù. Ví'í vi a və ngə'ə ga'a Glis li è ntaŋmə gə'ə la və ngətə fo no mətisi ntsəm ku və ki mpfə a və ndi'í a vəwenə a ntintin kò və lu nkù'ù. ² Ví'í ntím ə Yesò vi njèsə bò dzàŋtə ví'í və byiməvə vi no vətsəm və vi tsəntə. Vəwenə mù gə' à vəwenə la, "Kə ko bəŋ la yès ghəsə ke nshə'tə kənyù kə Nyìngòŋ bəŋsə ŋwə'ə ngətə fozhivə. ³ Yès ə mu sə gə'ə à ghəŋ a vəlèmə vyesə la, ghəŋ tsu' ví'í sòmbo fə ghəŋ a ntintin a və ki' ntsinè tofə, kəzhwi kə ŋwə'əkə be tomsə vəwenə ndi yès ku shwè' aghenə à vəwenə. ⁴ Və a nè a li yès mu nki' zhə njimə be shə'tə tò ntím ə jùŋ."

⁵ Ví'í vəbyiməvə a vyi sə saŋlə no a nkàyn byi'í kənyù kènkə a ví'í ntím ə Yesò ngə'ə lè mù tsu' Stifèn andi'í wí' mu ghə byimə li à Nyìngòŋ no a nkàyn, kəzhwi kə ŋwə'əkə be tomsə wen, bè tsu' Filib nè Blochulus nè Nikanòl nè Timon nè Balmenas bènə Nikolawus andi'í wù Antiyòk mu ghə kə'sə li sə di' to nè wù Jus. ⁶ Ví'í vəbyiməvə a vyi tsu' ví'í avenə a li vè nè vəwenə a shi ví'í ntím ə Yesò vəwenə ghə avu à vəwenə a tə ə jim à vəwenə.

⁷ Kənyù kə Nyìngòŋ kə mù sə sàykə dyè tò nè mbi, ví'í və byiməvə a Jelusalèm bè sə gho'ó dyè tò nè mbi. Vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ no vəgho'ó zhə zì'í aghenə bè byimə.

Və gha' Stifèn

⁸ Stifèn ndi' wí' mu Nyìngòŋ bwa'sə li wen no a nkàyn bè kù kədyò' à wen la ghə ə nè nyù kanəvə à ví'í a ntintin, ⁹ alì ví'í ngəŋ ntsəntə vətsənvə a və ntontə la, "Ngəŋ ntsəntə ví'í vyi a və ko bè ndi'í kòs." Zitə kəngùmə wenə və Stifèn. Vəwenə ndi' mu və fə fə ntə' Silen nè fa ntə' Alèksandiliyà bə'sə nè lo'ó Silisiyà bènə fa lo'ó Asiyà. ¹⁰ Vəwenə ngùmə wenə Stifèn əza'a kəlyiŋ kətsenkə a vəwenə nko bè ki' kənyù əgə' byi'ando Stifèn ngə'ə nè tofə mu à kù kəzhwi kə ŋwə'əkə. ¹¹ Vəwenə mù twès ví'í vətsənvə nè fo la vəwenə wam ə gə' tò la, "Yès tə zhə ghə gə'ə nyè byivə byi'í Mosis bènə Nyìngòŋ." ¹² Vəwenə gə' a li no a zhə kò bòsə ví'í nè vəchə' bènə ndi'səsə təsə', Vəwenə vi ghə' Stifèn ə dyè nè wen a shi ví'í so'ò nso'. ¹³ Ando vəwenə ndyè a li, və lyè ví'í vətsənvə la və kwen ə zhò ndzìŋ a kətə

Stifèn. Vəwenə kwen ə vi gə' la, "Wí' ghèn ko lu mfəŋ ke ga'a nyè byivə byi'í ngəŋ Nyìngòŋ gho'ó vəghəŋ bènə so' yi a Mosis nlù zì'í vəghəŋ tsu. ¹⁴ Yès tə zhə ando ghə gə'ə la Yesò wù Nazalèt ghèn a bəytə ngəŋ Nyìngòŋ vəghəŋ be kwitə ntsinè a Mosis nlù zì'í vəghəŋ tsu." ¹⁵ Ví'í no vətsəm a və ndi' a kəshi kə so'ó nso' akì sə ki dyèsə nè Stifèn ə yen kə'ə wen ghə baynə to nè kə'ə ntsìŋ ngəŋ Nyìngòŋ.

Stifèn gə' à ví'í so'ò nso'sə

7 Kətə kə tətə və pfəm və ngəŋ Nyìngòŋ bəm à Stifèn la, "Nyè venə a və gə'ə byi'í wù lè di' nəm wè'è lo?"

² Stifèn gə' la, "Vətì' vwomə nè vəlèmə vwomə, ghəŋ zhətə a! Nyìngòŋ yi a ghə ki'í bayn ə ghə'ghə mvi à Ablaham, tì' vəghəŋ mbi, a tə' a ghə mbu tsi a lo' Mesobotamiyà mibu ghə sə lu ədyè ntsi a ntə' Halan, ³ ə gə' à wen la, 'ghəsə lo' wu nè ngwa' ə ngəŋ ə wù ə dyè a lo' yi a mà ne di' à wù.' ⁴ Ablaham mù ghəsə lo' Chaldins ayi ə dyè sə tsi a Halan. Tì' wen lù pfə, Nyìngòŋ nè, ghə lù vi sə tsi a kəshi ghèn a ghəŋ ə tsi tsu luwèn lè. ⁵ Nyìngòŋ nko kù no tò fəshitə fə nse kèn a wen la andi' kə wen kə, alì ghə la yi lu ku kəshi kə nse akì à wen, la à nki' wen wenə ngwa' ngəŋ wen. Nyìngòŋ nsə ghə kənyù akì, Ablaham bu di' kèn la ghə tímə ki'í wəyn. ⁶ Nyìngòŋ ngə'a à wen la, Ngwa'a ngəŋ wù lu tsi a lo' kətim a ti ngwə' ghə kà', ví'í lo' a vyi ne vəwenə shwè'è a nè kòsə, a tì zhə aghèn və be nyàblè nè vəwenə. ⁷ Mà lu ku ngə' à ví'í lo' a vyi. Fə yi a bəm, ngwa'a ngəŋ wù ayi fə ə vi ngumlə mò a kəshi a ghèn. ⁸ Nyìngòŋ nghə a li bè zhi məkàyn wenə Ablaham la və di' mbwi no wəyn ko a ngwə' ngəŋ Ablaham, və shìtə ndyè wen a nè nchwi ə di' la wenə ngwa' ngəŋ wen byimə li məkàyn a mèn. Ablaham lù bwi Izik, à sə ndi' a mətisi fwomə, ghə shìtə ndyè wen. Izik bè lù nè tò ndəŋndəŋ à wəyn wen ə Jàkob. Jàkob lù nè tò ndəŋndəŋ à vunə wen vi njèsə bò andi'í vətì' və vəghəŋ və mbi.

⁹ "Zhə tsəngə kə' ə kwù', vətì' vəghəŋ və mbi vi sə ghə'ə lèmə vəwenə, Josèf, ə bà'lə wen la ghə dyè nshwè'è kəkòs a Ijib alì Nyìngòŋ sə tù'mə nè wen ¹⁰ ə shisə wen fə wen a tì ngə'sə no sətsəm. Josèf lù tímə a shi fòyn Felòh a ghə nso'ó lo' Ijib, Nyìngòŋ ku tof kaynəghə à wen ə nè la fòyn a ghèn nkoŋə wen. Felòh yen a li nè Josèf sə di' kətə kə mbù' a lo' ayi be tù'mə no nè gho a ghə ndi'í à wen a ntu'. ¹¹ Jìŋ lù ku lo'ó Ijib wenə lo'ó Kanà no tsəm ə vi nè ngə'sə no sə gho'ó. Vətì' və vəghəŋ və mbi vi nko bè ki' no kəfo əzhi. ¹² Jàkob nè zhə la fozhivə di' a Ijib ə tím vətì' və vəghəŋ vi andi' vunə wen la vəwenə dyè tsu. ¹³ Vəwenə dyè, nè bè sə bwènə dyè, Josèf di' wenə wen à vəwenə, be di' vəwenə à fòyn Ijib, Fòyn ayi mù sə ki ví'í ngwə' ngəŋ Josèf. ¹⁴ Josèf mù tím ntím à Jàkob a ndi'í tì' wen, la ghə vi a lo' Ijib wenə ví'í ngwə'a ngəŋ wen no vətsəm. Vəwenə no vətsəm ndi' njèsə tàyn a məwum sòmbo. ¹⁵ Jàkob nè zhə kənyù akì lù dyè a Ijib wenə ngwə'a ngəŋ wen no tsəm. Vəwenə lù kə'ə pfəkə tò tsu. ¹⁶ Və

lù bwènà vi nà mpfɛ vəwenə ə bvimə a ntə' Shekəm a sè tsenghə a Ablaham nlù zèn fà vunə Hamol.

¹⁷ "A mù sà ndi' ando zhə kənyə kɪ a Nyìngòn nghə wenə Ablaham nsə bo'sə vi, vi' vəghəj a Ijib sà di' mu və bè kwi nkɔw'sə no mwè'mwè' mwí'í. ¹⁸ Tɛ' tsenghə vi kwù', fòyn kədyàŋ ku' ə sà so'o Ijib, ko ghə lu nkɪ Joséf. ¹⁹ Fòyn a ghèn lobtə vi' vəghəj, nyàblə nə vətí' və vəghəj və mbi no nàŋ nə la vəwenə nshisə vunə və bwa'və vəwenə ghə a kəbəŋ ndi və mpfəkə. ²⁰ Andi' a mətisi ayi a və mbwi Mosis. Ghə sà di' vəsàŋ vətə', kwi tò a ngəŋ tí' wen. Ghə mbu no nànto ashí Nyìngòn. ²¹ A nə sà ndi' ando və nshisə Mosis ə ghə a kəbəŋ, wəyn wùwí fòyn Ijib tsen lyi wen a nə wəyn wen sà kwisə wen. ²² Ghə zí' Mosis, ghə sà kɪ' tof vi' Ijib no tsəm, Mosis kwi sà di' no wu ghó'o a nyə a ghə ngà'ə be nə.

²³ "Mosis nə kwi ə za'a ngwɛ' məwum nkà', ə ghə la yi a dyə ghanə vələmə və wen, vi' Islel. ²⁴ Ghə dyə a li ə yèn ando wù Ijib tsen ə nyàblə nə lèmə wen tsen wù Islel. Ghə dyə gyàmtə wen, ə ghòm zhwi wù Ijib ayi.

²⁵ (Ando ghə nə a li, ghə ə kwò'tə la vi' wen a yen ə kɪ la Nyìngòn nə li la ə bwòŋsə yi bwòŋsə vəwenə, alɪ ko vəwenə lù ə kɪ.) ²⁶ Tɛ' tsenghə, Mosis yèn ando vi' Islel vəbò nsoynə, ghə dyə sà tənəkə ə shítə mbwa'mə ə vəwenə a ntintin ə bəm ə vəwenə la, 'Ghəŋ dí' vələmə, ə sà nyàblə nə təwen tənətə alə byí' ghò?' ²⁷ Wí' yi a ghə nyàblə nə wutsen li bònəsə tètə Mosis, ə bəm ə wen la, 'A ghə ndò nghə wù la wù nso'o yès a? ²⁸ Wù bè kəŋə ə zhwi mo tò ndəŋndəŋ ando wù tə zhwi wù Ijib yi zòyn yi mu?' ²⁹ Ando Mosis nzhə kənyə a kènəkə no a zhə kò, nyiŋ fà lo' ayi ə dyə sà tsi a lo' Midiyàn, andi' lo' kətim, wenə wí wen ə bwi vu ləmə vəbò tsu.

³⁰ "A sà ndi' a bəmə ngwɛ' məwum nkà', ntsiŋ ngəŋ Nyìngòn vi ə wen a nse zim, a mbyi pfèn Sinya. Ghə mvi a tí lwaŋ ə zhí', a və mbolə a kwi fəko'. ³¹ Mosis yen a li sà di' nə kaynə mù sà dyə ə lye la ə chò ghò lo. Ghə sà mbo'sə dyə tsu ə zhə gɪ Nyìngòn, ghə gá' la, ³² 'Mà di' Nyìngòn yi a vətí' vəŋə və mbi, a ndi' Ablaham nə Izik nə Jàkob nlù sə ghó'sə.' Mosis zhə a li, fəyn gha'a wen, kò ghə be mwòm'sə la ghə kɪ. ³³ Bobo Nyìngòn gá' ə wen la, 'Tsu'tə gwɛsə shyəsə fà wù aghə byí' ando kəshi kɪ a wù ti tsu li di' kəshi kə ŋwə'əkə. ³⁴ Mà yen li ə myetə ngə' yi a vi' Ijib ə ku ə vi' vwomə. Ma zhə li di vəwenə mu nshí' mvi ə bwòŋsə vəwenə. Vi! ma tím wù luwèn ə wu bwenə ə dyə a Ijib."

³⁵ Stifèn gá' a li be gá' la, "Mosis aghèn ndi' wí' yi a vi' Islel nlù tèn'sə sà bəmə ə wen la, 'A ghə ndò nghə wù la wù nso'o yès a? Adí' wen a Nyìngòn ntímə la ghə so' vi' bè bwòŋsə vəwenə. Nyìngòn ntímə ntsiŋ ngəŋ wen la ghə vi ə shə'tə ntím aghèn ə Mosis a fəko' yi a zhí' mbolə tsu li. ³⁶ Ghə nə nyə kaynəvə bè di' chwítə fəyn-sə və vi a və di' kədyò' kə Nyìngòn a Ijib ə lyi vi' Islel ə fù nə vəwenə fà stu. Ghə be nə nyə kanəvə a Mù mə ghó'mə mə Mbomə, be nə nyə kanəvə a nse zim a ng-wɛ' məwum nkà'. ³⁷ Mosis ə aghèn di' wí' yi a ghə nlù gá' ə vi' Islel la, 'Nyìngòn lu tsu' wí' ə ghə ndi' nshə'tə ghó'o fà ghəŋ a ntintin ə tím ə ghəŋ ndəŋndəŋ ando ghə tím mo. A lu ndi' wí' mu və tsu' tò fà ghəŋ a ngwa'a ngəŋ.' ³⁸ A bè di' tò wen a ghə ndi' we vu Islel ando

vəwenə ntséntə a nse zim. Ghə ndi' tsu wenə vətí' və vəghəj və mbi bènə ntsiŋ ngəŋ Nyìngòn yi a ghə ə gá' ə wen a pfèn Sinya ə kù təsó' titə la ghə ku ə vəghəj.

³⁹ "Vətí' və vəghəj və mbi bòn'sə tyèn la vəwenə ko a zhə fà wen ə tètə wen ə ghə a shyə mbyi mù sà kə ə bwènə dyə a Ijib, ⁴⁰ mù gá' ə Alòyn la, 'Shítə vənyìngòn vət'senvə ə vəghəj və ndyə ə vəghəj a mbi. Yès ko kɪ la ə chò ghə nə Mosis yi a ghə tə lyi vəghəj ə fù nə vəghəj fà lo' Ijib.' ⁴¹ Vəwenə mù shítə fənyo a mətisi ayi, fə fúsə tò wə nyàm mbulu', sà ku kəku ə fəwenfə, be sanlə no nànto byí' kəfo akɪ a vəwenə nshítə nə avu vəwenə li. ⁴² Nyìngòn bwèn dzèm ə vəwenə ə ghəsə la vəwenə ngumlə mədziŋ mə kəŋ tanə Nyìngòn vəwenə ando və nyó'o a ŋwà'lə nshə'tə sà ghó'kəsə la,

'Vi' Islel, gá'ə kò ghəŋ ə kɪ la, a ko tə ndi' a mò a ghəŋ tə nshyə nyamsə, ku kəku tsu andi' a mò ə tí ngwɛ' sèn məwum nkà' ando ghəŋ ntsi a nse zim?

⁴³ Ghəŋ tə ə mbòn'sə byè'è chò tò nə fəngəŋ fə Molek bènə fəngəŋ fə fədzɪŋ fi a və ndzəŋə nə Lephən li, a di' tò

mənyo a ghəŋ shítə, sà gumlə lo?.

Byí' alə ma nə la, və dzimə shisə ghəŋ fà lo' a shèn, ghəŋ dyə ə chò no lo' Babilòyn.'

⁴⁴ "Vətí' və vəghəj və mbi nki' fəngəŋ fətsenfə, fə di' la Nyìngòn ndi' a vəghəj a ntintin a nse zim. Və nlù bwòm fəngəŋ afi tsu tò a ji yi a Nyìngòn nlù di' i, bè gá' la və bwom fa tsu. ⁴⁵ Andi' fà yi a bəm, vətí' və vəghəj və mbi wenə Joshùwà bwè'è fəngəŋ afi ə dyə nə fəwen fə a təlò' yi a Nyìngòn nlù dzimə shisə vi' fa tsu ə kù ə vəwenə. Fəngəŋ a fənfə ndi' mu vəwenə mbè lù shi fa vətí' və vəwenə. Fə ndi' tsu ə za'a fa tɛ' fòyn Devit.

⁴⁶ Devit nə nyə, Nyìngòn sà sanlə nə wen no nànto. Ghə sènsə la Nyìngòn ku kədyò' ghə bwòm ngəŋ ə Nyìngòn tí' vəghəj Jàkob. ⁴⁷ Nyìngòn nə, ə bòn'sə bwòm fòyn Sòlomùyn ə bwòm ngəŋ ayi.

⁴⁸ "Nyìngòn yi a ghə ŋəŋtə li Nkwɛ', ko tsi a alo' mu ə bwòm vi'. Nshə'tə ghó'o nlù shə'tə la Nyìngòn gá' la:

⁴⁹ 'Kəŋə di' kəfwoyn kom a ma ŋwɛ' tsu, nse di' kəshi kɪ a mà tomtə aghə ghomə tsu.

Ghəŋ le zì ghəŋ bwom nki ngəŋ ko ə mò a?

Mà lè zì mà zhətə no fe?

⁵⁰ Gá'a kò ə nlù shítə mò shítə fo venə no tsəm?'"

⁵¹ Stifèn gá' alə ə gá' la, "Ghəŋ vi' to kəŋ. Ghəŋ shwintə li tí' tí' vəŋə, be ntosə tətyim tyəŋtə sà di' tò nə vi' a və ko kɪ Nyìngòn. Ghəŋ tyen li la ghəŋ ko zì ghəŋ zhə kənyə a Kəzhwi kə ŋwò'əkə gá'ə to nə vətí' vəŋə və mbi. ⁵² Andi' nshə'tə ghó'o kò a vətí' vəŋə və mbi mfəŋ li ke tsu' aghə wen a? Vəwenə zhwi'ə li vi' vi a vəwenə mvi a tɛ' mbi əshə'tə byí' mavi Wù kənyə kə tímə kə, ə ndi' wen yi a ghəŋ mba'lə bè zhwi. ⁵³ Andi' ghəŋ vi a ntsiŋsə ngəŋ ə Nyìngòn sà nlù vi kù so' Nyìngòn, ghəŋ shi, kənla ghəŋ ghə li so' ayi."

Və temlə Stifèn nə ngù'sə ə zhwi

⁵⁴ Andi' ando vi' so'o nso' vi nzhə nyə vyi a Stifèn ngà'ə li, tinsə vəwenə sà fwi no nànto, ⁵⁵ alɪ, Kəzhwi kə

ɲwò'əkə tīsə Stifèn, ghè sà ki ku'sə nè kanə yen bayn à gho'ghə Nyìngòŋ, be yèn Yesò, ghè ti a shyə kwonj toghə Nyìngòŋ. ⁵⁶ Ghè mù gà' la, "Ghèn yen a! Ma yenə ando kanj bo'mè be nyen Wè Wì', ghè ti a shyə kwonj toghə Nyìngòŋ."

⁵⁷ Vəwenə zhə a lì, bònjsə zīmə è dì no a gɪ to è chí'tə tí'í tí'í vəwenə, è shen è dyù à wen a wèn tò wətsəm, ⁵⁸ ə gùf wen è fù nè wen fà a ntè' ayì è zítè sà temlə wen nè ngù'sə. Andì' a lì mu ví'í vyi a və ndì a nè ví'í və yenəvə ntsu'tə li vədàlə və vəwenə è ghè a shi wàyn-dyè nkùŋ tsen, a zhi' wen ndì' Saul. ⁵⁹ Ando vəwenə mfaŋ è sà temlə Stifèn tò temlə, ghè jìm è gà' la, "Bobo Yesò, lyì kəzhwì kom." ⁶⁰ Ghè shì'í à wen a nchì'sə alwì è dì a gɪ to gà' à la, "Bobo, lyesə nyè byìvə ví'í venə." Ghè gà' ali no a zhè kò, è pfx.

8 Və nsə nyàblè nè Stifèn a lì, Saul ndì' tsu gà' à tò la və zhwi wen.

Saul sà tsu'u aghə ví'í vəbyiməvə

A bè sà ndì' tò a kətsi akì, ví'í vəbyiməvə vi a və ndì' a Jelusalèm zítè sà yenə ngə' no nànto. Ando və nku ngə' à vəwenə a lì, vəwenə nyiŋkə no wətsəm è dyè a təshyè tə lo' Judiyà bènè Samaliyà, à faŋ tò ví'í ntim Yesò tsu. ² Ví'í vi a və ngumlè Nyìngòŋ bvìmə Stifèn è dì pfx wen no nànto.

³ Saul bònjsə zítè sà kəŋə la ví'í vəbyiməvə me, è sà kwənə tò a ngəŋ a ngəŋ, gha'tè ləmə nè ki, we vəwenə a mfiŋ.

Filib shè'tè Ntim Jùŋ à Samaliyà

⁴ Ví'í vəbyiməvə vi a və nsàykè li sà shè'tè dyè tò nè ntim jùŋ no fe a vəwenə ndyè. ⁵ Filib ndyè a ntè' gho'ò tsen a Samaliyà sà shè'tè nyè tsu byì'í Wì' yì a Nyìngòŋ ntsu' li è ghə. ⁶ Təndòyn tə ví'í vyi a və ndì' tsu yen nyè kàynə və vi a Filib è nè sà tù'ù zhətè nyè tsəm a ghè ngà' à. ⁷ Andì' a lì, ví'í vəgho'ò və tsu kí'í zhwi byìvə. Filib dzìm è shìsè zhwi byìvə a vyi, no tə kəkò kə sà fù dì no a gɪ to. Ví'í kənkwa'kə bènè vənla'fwen bè tokə. ⁸ Ví'í ntè' a vyi sà sanjè no nànto.

⁹ A nsə ndì' a lì wutsen dí' a ntè' ayì, a zhi' wen ndì' Simon, adì' wù shəŋə fənyo', ví'í lo' a vyi dí' nè kanə, byì'í ənyè a ghè nè a lì, ku'sə wenə wen la yì dí' no wu gho'ò. ¹⁰ Ví'í vətovə, nè vəbwa'və a ntè' ayì no wətsəm sà zhə tò fà wen be, gà' à la, "Nyìngòŋ yì a və dzàŋə nè Nyìngòŋ Kədyò' kə gho'okə vi li nchò fa Simon."

¹¹ Vəwenə sà zhə tò fa wen byì'ando tɛ' bwen a ghè nzi shəŋə fənyo' be nè nyè kanəvə à vəwenə a ntintin. ¹² A sà ndì' ando vəwenə mbyimè li ntim jùŋ yì a Filib nshè'tè byì'í so'ò fòyn Nyìngòŋ, bènè la Yesò dí' wì' yì a Nyìngòŋ ntsu' li ghə, və ku mu à vəwenə, ləmə nè ki no wətsəm. ¹³ No tè Simon fà wen a ngerj be byimə ntim jùŋ ayì, è shì mu è faŋ sà dí' tò wenè Filib, be dí' nè kàynə byì'í chwitə vi a Filib ndì' bènè nyè kàynəvə vi a ghè è nè.

¹⁴ Andì' ando ví'í ntim Yesò nzhə fa Jelusalèm la ví'í Samaliyà byimə li ntimə Nyìngòŋ, vəwenə tim Bità wenè Joyn à vəwenə. ¹⁵ Bità wenè Joyn nè dyè za'a tsu,

è jìm à ví'í vəbyiməvə a vyi ndi Kəzhwì kə ɲwò'əkə vi à vəwenə, ¹⁶ byì'ando Kəzhwì kə ɲwò'əkə nko ntimə vi à vəwenə; vəwenə ndì' mu vəwenə nshì tò mu a zhi' nè Bobo Yesò. ¹⁷ Bità wenè Joyn ghə avu à vəwenə a tɛ, Kəzhwì kə ɲwò'əkə mù vi à vəwenə.

¹⁸ Adì' a zhə a Simon nyenə la ví'í ntim Yesò ghə li avu a tɛ ví'í vəbyiməvə, Nyìngòŋ nku Kəzhwì kə ɲwò'əkə à vəwenə, ghè mù sà ku ko à Bità wenè Joyn gà' à la, ¹⁹ "Ghèn be kù kədyò' kènkə a ghèn kí'í là à mò ndi mà ngħə avu a kətx no ndò, Kəzhwì kə ɲwò'əkə be vi à wen."

²⁰ Bità bwènsə gà' à wen la, "Məntùŋ myè, wenè ko wu ayì, byì'ando wù kwò'tə la wù zì wù zen kəfo a, à kù Nyìngòŋ nè ko! ²¹ Wù ko kí' no kəshi, ko kənyè kətsenkə ənè à yès a tì shwè' byì'ando Nyìngòŋ lye li tyim wu, nyen la wu ko dí' wù kənyè kə timəkə à wen a shè. ²² Kwitə lì kwò'tè byìghə wù a ghenə è jìm à Bobo la ghè lyèsə kù wù a kənyè kə byìkə ken a wu kwò'tə a wù a tyim, ²³ byì'ando ma yen li la wù dí' wù kəmbàn mbàn, be dí' kəkòs a nyè byìvə."

²⁴ Simon ayì gà' à Bità wenè Joyn la, "Mà lonə la ghèn jìm à Bobo byì'í mo, ndi kə no kənyè kə mù' fa ntintin nyè venə a ghèn gà' à là fə à mo."

²⁵ Bità wenè Joyn nè shè'tè nyè vyi a vəwenə nkì byì'í Bobo nè zì'í wen è mwètè, è bwènə pfwò a Jelusalèm, sà mpfwò dyè be sà shè'tè dyè nè ntim jùŋ a ntè'sə Samaliyà no səgho'ò.

Filib shè'tè Ntim Jùŋ à wuto tsen mu ghè lù fa Etopiyà

²⁶ Ntsìŋ ngəŋ Bobo gà' à Filib la, "Lù shì'í dyè jì fa shyə tèn, a jì yì a ghè lu fa Jelusalèm sà shì'í a ntè' Gaza lì." Və ko bè chò fa jì aghèn. ²⁷ Filib lù è sà ndyè, ə yèn wù Etopiyà tsen, andì' no wuto, a ghè ntù'mè nè nyè ko wùwì yì a ghè nso'ò Etopiyà. Ghè nku'ù è ku'sə Nyìngòŋ a Jelusalèm, ²⁸ mù sà bwènə pfwò. Ghè nyiŋ a kwi fənkwenkwen a gùfə nyamsə, ə dzò pfwò nè ɲwà'lè nshè'tè Azayà no a gɪ to. ²⁹ Kəzhwì kə ɲwò'əkə gà' à Filib la ghè dyè è bo'sə a mbyì fənkwenkwen ayì ndi wenè wì' ayì njè'è dyè a mu'u. ³⁰ Filib nyiŋ è dyè bo'sə è zhə ando ghè dzò nyè fa tì ɲwà'lè nshè'tè Azayà. Filib bəm à wen la, "Wu lè zhə kì kənyè kì a wù dzò a?"

³¹ Wù shwè' ayì bwènsə la, "Mà lè zì mà zhə è kɪ ale, a bwèn tò la wì' shìtə è shè'tè à mò a?" Ghè gà' a lì mù gà' à Filib la, ghè ku' è vi ɲwə'ə a wen a kwi fənkwenkwen fi ndi wenè wen njè'è dyè a mu'u.

³² Kəshi kə ɲwà'lè kì a ghè ndzò ndì' kènkə la;

"Ghè nko kí' no tò kənyè kə tyetəkə əgà'.

Ghè ndì' to nè byì njè, a və gùftə ədyè shyə, ko to nè we byì njè a zhə a və komə nyiŋsə fà wen a wèn.

³³ Və nlù nyàblè nè wen, kènla wì' fù li ətomsə wen.

Wì' ko lu shè'tè kənyè byì'í vunə wen byì'ando ghè nsə dí' mu ghè pfx li, kènə wàyn."

³⁴ Wù shyè' ayì mù gà' à Filib la, "Ma lonə wù, shè'tè à mò la, ghè nlu gà' nyè venə byì'í ngəŋ kətx wen mu, ghè nlù gà' byì'í wu ə kədyàn lo?" ³⁵ Filib zítè fa kəshi kə ɲwà'lə a kèn sà shè'tè ku'u nè ntim jùŋ byì'í Yesò à wen. ³⁶ Vəwenə sà jè'è dyè ə dyè za'a a kəshi kətsenkə,

è yèn mu, wù shwè'è yì gà' à Filib la, "Yen mu a shèn a, ale zì à ta'sə no gho luwèn la kə mà shi mu a?"³⁷ Filib bwènsə à wen la, "Və zì və ku mu à wù a zhə a wù byimə nà tyimə wu no tsèm." Wù shyè' ayi byimə è gà' la, "Mà byimə la Yesò Klistò dī' wè Nyìngòŋ."

³⁸ Wù shwè'è ayi gà', à wī' yì a ghè ngùfə fənkwenkwen fi la ghè timə. Filib wenè wù shwè'è aghèn shī' fà yì a kətə, è kwèn è dyè a ti à mù ayi. Filib ku mu à wen.

³⁹ Andī' ando vəwenə mfə vi fà tsu, Kəzhwi kə Nyìngòŋ kə bvətə lyè Filib è lù nà wen. Wù shwè'è ayi mù lù sə pf-wo dyè, saŋlə no nànto. ⁴⁰ Ando Kəzhwi kə Bobo kə nlyi Filib li, ghè bvətə yèn wen ə wen a kəshi kətsenkə, a və dzò nà Azotus mù sə jè'è chòmə no fa ntə'sə sət-sèm tsu, shə'tə ntīm jùŋ, è ka' è jè' vi za'a a Sisaliyà, andī' ntə' ghò'o a ghè ndī' tsu.

Saul ka'sə sə dī' wu byimə

(She 22.6-16;26.12-18)

9 Saul mbu kəyntə tò kədyò' la ghè a zhwilə ndzìmtəsə bəm Bobo, è lù dyè à kətə kə tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ² è gà' à wen la ghè ku ŋwà'lə à yì, a ghè dī' wī' a yì dī' wen, bènə kədyò' kì a yì kī' ndi yì dyè a alo' ntsèntə Vəjew a Damaskus è gha'tə ndzìmtəsə Yesò no sət-sèm è bwènsə vi nà vəwenə a Jelusalèm, ləmə nà ki.

³ Ghè ku, Saul mù fə è jè' sə bə'sə dyè a Damaskus, bayn tsenghə bvətə fə fa kàŋ è bəŋ è kà'a wen a kəshi a ghè ndī' tsu. ⁴ Ghè feŋ a nse, è zhè ando gè tsen ə gà' à wen la, "Saul, Saul, byī' gho a wù tsu'u kəghə kom a".

⁵ Ghè bəm la, "Adī' wù ndo, a Bobo?"

Gè ayi bwènsə la, "Adī' mo Yesò yì a wù ku ngə' à wen li. ⁶ Lù kwen è dyè a ti ntə', a və a shə'tə kənyè a wù a wù dī' nè."

⁷ Vī' vi a və njè'è wenè və Saul li timə ə chī' tò la kù byī' ando vəwenə nzhə gè ayi, ali kò vəwenə lu nyenə wī'. ⁸ Saul lù tīmə fà nse è bə'tə ashī wen ali kò ghè lù yèn kəfo. Və mù gha'a wen fa kwoŋ è kwènsə wen a Damaskus. ⁹ Ghè tsi mətsi nta', kò ghè lu nyenə shi, kènla ghè nyə li, ko zhī kəfo.

¹⁰ Andī' a li, ndzìmtə bəm Yesò tsen dī' a Damaskus, a zhī' wen ndī' Ananyàs. Bobo fə à wen a kə' a jòm è tōŋtə wen la, "Ananyàs!"

Ghè byimə è gà' la, "Mà ghèn a Bobo."

¹¹ Bobo gà' à wen la, "Lù è dyè a ji yì a və dzàŋè nà Ji Nànə li è bəm ngəŋ wī' tsen tsu a və dzò wen nà Judàs. Kwen è dyè tsu è bəm wu Talsus tsen tsu a və dzàŋè wen nà Saul. Adī' luwèn ghè jīmə. ¹² Ghè yen to sə a dī' a jòm la wī' tsen a və dzò wen nà Ananyàs kwen li ə mvi ghə avu wen à yì a kətə ndi yì mbwènsə yenə shi."

¹³ Ananyàs bwènsə gà' la, "Bobo, vī' shə'tə li nyè a mo byī' wī' aghèn no vəghò'o, la ghè jè'è nè vī' vye yenə ngə' a Jelusalèm no nànto. ¹⁴ Ghè dī' a shèn luwèn nà adyò' mù à kù tətə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ la ghè vi è gha'tə no vī' vət-sèm a və jīmə tōŋtə zhī' wu."

¹⁵ Bobo gà' à Ananyàs la, "Dyè tò dyè byī' ando ma tsu' li wen la ghè shyè' à mò ə nà la vī' tim nà təfòyn tə

bènə vī' Islel, kī mo. ¹⁶ Nkàntə mò a dī' nki ngə' à wen a ghè dī' yen ənè la vī' kī mo."

¹⁷ Ananyàs lù è dyè kwèn a ngəŋ ayi è ghè avu wen a kətə Saul gà' à la, "Lèmə ghom Saul, Bobo, a dī' Yesò yì a wù yì yen a ji ando wù yì mvi a shèn li, tim li mò la mà vi è nà ashī wu mbwènsə yenə shi, bè nà la Kəzhwi kə ŋwò'əkə vi à wù." ¹⁸ Ando ghè ngà' à mwètə to myetə fo fə fa ashī Saul dī' to nà bo shəsə è fəŋkə a nse, ashī wen bə'tə, ghè sə bwènsə yenə shi. Ghè lù shi mu. ¹⁹ Fa yì a bəm, ghè zhī kəfo no a zhè kò kədyò' kə bwènsə vi a wen a wèn.

Saul shə'tə Ntīm jùŋ a Damaskus

Saul tsitə mətsi alə a Damaskus wenè ndzìmtəsə bəm Yesò sət-sensə, ²⁰ mù zītə lù fa tsu dyè a alo' ntsèntəsə è shə'tə ntīm jùŋ byī' Yesò gà' à la, "Ghè dī' Wàyn Nyìngòŋ."

²¹ No vī' vət-sèm a və nzhə ando Saul ngà' à ndī' nà kaynə mù sə bəmè la, "Ga'a kò ghèn dī' wī' yì a ghè tə nzhwilə vī' a Jelusalèm byī' ando vəwenə ghò'sə Yesò lo?. Ga'a kò ghè tə vi shyè ə be nà tò ndəŋndəŋ kənyè a kèn, əgha'tə vī' vəbyiməvə ədyè ku à tətə və vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ lo?"

²² Saul sə tù'ù shə'tə dyè nà ntīm jùŋ tò shə'tə. Ghè nshə'tə a li dī' mwètə la Yesò dī' wī' yì a Nyìngòŋ ntsu' li è ghə, kò a ndī' la wù Jus mu' a ghè ndī' a Damaskus nzi ghè so'tə kənyè kì a ghè ngà' à li.

²³ Mətsi nè chò no ghò'o alə, Vəjew tsèntə mù sə ba'tə əzhwi Saul; ²⁴ ali və vi shə'tə kənyè kì a və mba'tə ənè nà wen à wen. Vəwenə sə vi bvətə wen nəntə'ə, nənchwī a təchə tə mbàyn tə ntə' ayi əzhwi. ²⁵ A lù sə dī' nəntə'ə kətsi kətsenkə, ndzìmtəsə bəm Saul sə lyè wen è wè a nkyè è shisə wen fa kəb'ə a kə ndī' a wenə mbàyn ə shisə wen è ghè a bəmə mbàyn, ghè nyiŋ.

Saul bwènə dyè a Jelusalèm

²⁶ Andī' ando Saul nku' è za'a a Jelusalèm, sə mwòm-sə la ghè tsèntə nòynə ndzìmtəsə bəm Yesò, ali kò vəwenə lù byimə la ghè ndī' ndzìmtə bəm Yesò. Vəwenə no vət-sèm mfànə wen. ²⁷ Balnabas mù vi gyàmtə wen è lyè wen è dyè nà wen à vī' ntīm Yesò è shə'tə laynsə à vəwenə ando Saul tə yen Bobo a ji ando ghè tə ndyè a Damaskus, ghè gà' à wen. Balnabas bè gà' ando Saul shə'tə li ntīm jùŋ a Damaskus byī' Yesò nà tyimə toghə. ²⁸ Saul faŋ è mù sə tsi tò wenè vī' ntīm è Yesò, jè'è ka'a fa Jelusalèm no tsèm, shə'tə ntīm ə jùŋ byī' Bobo nà tyimə toghə. ²⁹ Ghè ngà' à be so'tə nyè wenè Vəjew vi a və ngà' à ga'a Glis. Vəwenə mù zītə sə ba'tə əzhwi wen. ³⁰ Vī' vəbyiməvə vət-senvə vi nà kī kənyè aki no a zhè kò ə lyè wen è nyiŋsə è shi'sə nà wen a Sisaliyà è tim la ghè bwènə dyè a Talsus.

³¹ No vī' vəbyiməvə vət-sèm a Judiyà nà Galili bènə a Samaliyà nko be fàynə. Nòyn vī' vəbyiməvə mù sə ghò'o vi tò vi, byimə vəwenə be to ku'u tò ku'u, Kəzhwi kə ŋwò'əkə gyàmtə vəwenə, vəwenə ntsi ando Bobo nkəŋə.

Bità nè kanyù kə kanəkə a Lida

³² Zhə tsenghə vi kwù, Bità sə jè'è dyù a shi no gho'o, è shi'í dyù la ghè ghayntə ví'í vəbyiməvə a və ndí' a ntə' Lida. ³³ Ando ghè nshí'í lí ghè yen wutsen tsu a zhi' wen ndí' Enyàs, mu ghè kwa'kə li sə nyoŋ tò a kwen a tí ng-wù'sə fwomə. ³⁴ Bità gá' à wen la, "Enyàs, Yesò Klistò nè lí la wù to tò luwèn. Lu shìtə əkwen wù." No a zhù kò Enyàs lù. ³⁵ Ví'í no vətsəm a və ntsi a Lida bènè vi a və ntsi a mbwa' tsen a və ndzàŋə la Shalòn, nè yen ando Enyàs njè'è ghayntə ka'a, ə kwitə tətyim tə vəwenə è byimə à Bobo.

Bità nè Dokas lù fà pfə

³⁶ Andí' a Joba, wùwì byimə tsen dí' tsu a zhi' wen ndí' Tabita, andí' a ga'a Glis zhi' a ghenə dí' Dokas, kənà' kí dí' "ngo." Ghè nè tò nyù jùŋvə məzhə tsəm be ku gyàmtə à ví'í kəmfem. ³⁷ A sə ndí' tò a mətsi ayi, bví' gha' wen ghè pfə. Və shù bvenə ə wen ə ku' nyòŋsə a tí ngəŋ kəŋ. ³⁸ Andí' a lí kò kəghaf kə ndí' əlù fa ntə' Joba ə dyù a Lida. Ndzìmtəsə bəm Yesò shisə a sə ndí' a Joba nè zhù la Bità dí' a Lida, vəwenə tím ví'í vəbò la və dyù è gá' à wen la, vəwenə sensə wen la ghè nyiŋ è shí'í ví è yèn vəwenə. ³⁹ Bità wenə vəwenə lù dyù za'a tsu, və lyè wen ghè ku' a tí ngəŋ kəŋ ayi. Kí mpfə no vətsəm fa ntə' ayi zhùŋtə kà'a wen mù sə dì, dí'í ndisə tin shisə bènə gwènə vi a Dokas ntasə a vəwenə à wen. ⁴⁰ Bità gá' la vəwenə no vətsəm fù a kəbəŋ. Vəwenə fùkə, Bità mù gwù'tə alwí wen a nse è jìm à Nyìngòŋ, nè jìm è mè è fù'tə gá' à bvenə ayi la, "Tabita, lu." Ghè bò'tə ashí wen sə lye àdì' Bità, ghè lù ŋwə'ə ŋwə'ə. ⁴¹ Bità gyàmtə tsò'sə wen ghè lù tímə mù dzàŋtə ví'í vəbyiməvə vyi bènə kí mpfə vyi è dí' à vəwenə la ghè dí' tò to. ⁴² So'gho byí'í kənyù a kènəkə sàykə dyù a Joba no tsəm, ví'í no və gho'o bè byimə à Bobo. ⁴³ Fa yì a bəm, Bità tsi no alə a Joba a ngəŋ Simon tsen, a ghè ntù'mə nè gwəsə nyamsə.

Bità shè'tə Ntìm Jùŋ à Kòneliyòs

10 Wutsen ndí' a ntə' gho'o yì a və ndzàŋə nè Sisaliyà a zhi' wen ndí' Kòneliyòs. Ghè ndí' kətə kə nòŋ ə vəsugyè' a və mvi fa Itali. ² Ghè ndí' wu jùŋ, gumlè Nyìngòŋ wenə ngwà'a ngəŋ wen no tsəm nè ví'í a və nshwè'è à wen. Kòneliyòs nku gyàmtə à ví'í kəmfem, be jìm à Nyìngòŋ no məzhə tsəm. ³ A sə ndí' kət-si kətsenkə, a təzhə tə ta' a mbwa' à kəbəŋ, ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ fù à wen a kè' sə à tsi jòm tsi wen, ghè yen ando ghè kwenə mvi ntoŋtə wen la, "Kòneliyòs."

⁴ Ghè kí dyüsə nè ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ ayi nè faynə è bəm la, "A dí' gho a Bobo?"

Ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ ayi bwènsə la, "Nyìngòŋ zhə lí jìm wu be yen gyàmtə yì a wu ku à ví'í kəmfem. ⁵ Tím ví'í vətsenvə luwèn, vəwenə dyù a ntə' Joba ə dzàŋ wí' yì a zhi' wen dí' Simon Bità. ⁶ Ghè tsi wenə wí' tsen a ghè tù'mə nè gwəsə nyamsə, zhi' wen dí' Simon, ghè tsi bo'sə a mbyè à mù mə gho'omə." ⁷ Ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ ayi nè gá' mwètə è lù. Kòneliyòs dzàŋtə ví'í

shwè' wen vəbò, ə bo'sə nè sugyè' tsen, mù' a ghè mbe fànə Nyìngòŋ, ⁸ ə shè'tə nyù vyì no tsəm a ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ yì gá' à vəwenə mù tím vəwenə la vəwenə dyù a Joba.

⁹ Tə' layn, vəwenə jè' nè sə mbo'sə dyù a ntə' ayi mu chwichwí bayn lí nto, Bità nku' a kətə kə ngəŋ əjìm, ¹⁰ Ghè sə njìmə, jìŋ sə zafə wen, alí və bo shìtə fozhivə shìtə. Kənyù kə fù à wen a kè' sə à tsi jòm tsi wen, ¹¹ ghè yen ando kəŋ bo'mə, və sə shí'sə ví nè kəfo a nse to nè kəbàs kə ndisə kə gho'okə, mu və ghanəsə fa yì təsoŋ. ¹² Andí' a tí ndisə ayi, nyamsə dí' tsu tò tənki tətsəm, nè fo ŋəŋləvə bènə mənyniə ¹³ Gí tsen ví a wen gá' à la, "Bità, lù zhwilə fo venə è pfí'."

¹⁴ Bità bwènsə gá' la, "Mà zì ko ma lə mwòm a Bobo, byí'ando ma ko tàmə zhi kəfo a so' lo' yès ko byimə."

¹⁵ Gí ayi bè gisə gá' à wen la, "Ma sàtsèn ghè la kəfo kə laynə wù ko dí' gá' la so' lo' ghèŋ ko byimə." ¹⁶ Gí ayi gá' tò a lí aghayn a ta', və bwènsə lyè kəbàs kə kəfo akí è kù'sə a kəŋ.

¹⁷ Bità sə kayntə la, Nyìngòŋ ə kəŋə əzì'í la ghò à yì byí'í kənyù kènəkə a kə fù à yì a kè' lə lo. Ando ghè mbu kantə mu ví'í ví a Kòneliyòs yì tímə lí bəm'tə lí è nkí ngəŋ Simon è ví tímə à yì a chə mbàŋ, ¹⁸ è dzàŋ è bəm la, "Wí' bè tsi a shè a zhi' wen dí' Simon Bità lo?"

¹⁹ Ando Bità mbu kwò'ò tò kwo' la kənyù kíkə a kə yì fù à yì a kè' lí ə dí'í la ghò lo, Kəzhwí kə ŋwò'əkə gá' à wen la, "zhətə a Bità, ví'í dí' a kəbəŋ vətə', kəŋə əyen wù. ²⁰ Lù shí'í, wenə vəwenə lu. Kə a kè'tə byí'ando à tím mo è ntím vəwenə a shèn." ²¹ No a zhə kò, Bità shí'í dyù gá' à vəwenə la, "Mà dí' wí' yì a ghèŋ kəŋə lí. Ghèŋ ví ənə gho?"

²² Ví'í ví gá' la, "Yès dí' a shèn mù à tím Kòneliyòs, kətə kə vəsugyè' ntímə yes. Ghè dí' wù kənyù kə tíməkə, fànə Nyìngòŋ, no Vəjew no vətsəm be gumlè wen. Ntsiŋ ngəŋ Nyìngòŋ ŋwò'o tsen tə gá' à wen la, ghè tím ntím è dzàŋ wù wu ví à wen a ngəŋ è shè'tə kənyù à wen." ²³ Bità zhə a lí, è gá' à vəwenə la, vəwenə kwen è ví wenə vəwenə tsi.

Tə' layn, Bità lù wenə vəwenə bènə ví'í vəbyiməvə vətsenvə fa Joba, ²⁴ è jè' dyù kwèn a Sisaliyà a kənkùmtə kə kətsi. Andí' a lí Kòneliyòs kè'tə wenə ví'í ngwà'a ngəŋ wen bènə ndoŋsə wen a ghè nla' à və ví. ²⁵ Bità sə nkwenə ví tò kwenə a kəbəŋ ayi, Kòneliyòs dyù tòŋtə wen è shí'í à wen alwí è gho'sə wen. ²⁶ Bità gha' kwəŋ wen gá' à la, "Lù tímə. Nkàntə mò dí' tò wí'." ²⁷ Ando Bità ngà' à kwenə dyù a ngəŋ wenə Kòneliyòs, è sə kwen ə dyù è yen mu ví'í zhùŋtə lí tsu, no vəgho'o. ²⁸ Ghè gá' à vəwenə la, "Ghèŋ ə kí no a nkàŋ la so' Vəjew ko byimə la yès nghayntə ví'í tím à vəwenə alo', kò ghè lu mbyimə la yès ə njè'è yo tímə a vyì; alí luwèn Nyìngòŋ dí' lí à mò la kə ma dzàŋ wí' la ghè ko dí' wu laynə a jì a ntsinə l'ò' kəŋ. ²⁹ A lè kənyù kí a Kòneliyòs yì tím è ndzàŋ mò, ko a ndí' la ma bəmə lí kənyù no mpfen, alí mvi tò ví. Shè'tə lí a mò a Kòneliyòs la, wù yì tím è ndzàŋ mò a gho lo?"

³⁰ Kòneliyòs bwènsə gá' la, "A sə dí' mətsi nkà' luwèn ndo mà tə njìmə a mò a ngəŋ a shèn a təzhə tə ta' a mbwa'a kəbəŋ, à sə la'tə mà yen ando wí' ə tí a mò a

shi mu ghè mo' ndisè, sà fəfə fəfə be njwàntə, ³¹ è gà' à mò la, 'Kòneliyòs, Nyìngòŋ zhɛ li jìmə wu be nyen gyàmtə yi a wù ku à ví'í kəmfem li. ³² Tím ví'í a Joba, vəwenə dyù dzàŋ wí' yi a zhi' wen dí' Simon Bità. Ghè tsi a ngəŋ Simon, adí' wí', a ghè tù'mə nè gwəsə nyam-sə, tsi bo'sə a mbyì à mù mə ghò'omə.' ³³ Mà mù tím ntím tò a zhɛ ayi, wù be sà kí' tyim jùŋghə be mvi tò vi. Luwèn là, vəghəŋ sà tsèntə dí' a shi Nyìngòŋ, kətə əzhɛ nyù tsəm a Bobo gə'à la wù shə'tə à yès."

³⁴ Bità gə' la, "Ma ki li nəmwè'è luwèn la Nyìngòŋ ə lyè ví'í vətsem tò ndəŋndəŋ; ³⁵ mu wù yi fù tè fa lo' kò, è ngumlə wen be nè nyù vyi a ghè kəŋə ghè ne nkòŋə wù. ³⁶ Ghəŋ ki li kənyù byí' ntím yi a Nyìngòŋ tímə à ví'í Islel, adí' ntím jùŋ yi a ghè vi nè mbwə'mə əchò fà Yesò Klistò. Yesò aghèn dí' Bobo ví'í vətsem. ³⁷ Ghəŋ è ki kənyù kə kaynəkə kɪ a kə nchò a ti lo' Islel no tsəm zitə fa Galilì, fà tɛ' ando Joyn nzi' la ví'í dí' shi mu. ³⁸ Ghəŋ ə be kí ando Nyìngòŋ nlù tsu' è ghè Yesò ə wù Nazalèt è kù Kəzhwi kə njwò'əkə à wen nè kədyò' kə, be kí ando ghè njè'è kə'a fa shi tsəm, nè nyù jùŋvə be chɛ'v vi'í vi a zhwi byivə nku ngə' à vəwenə byí'ando Nyìngòŋ ndí' wenə wen. ³⁹ Yès dí' ví'í vəyenəvə a nyù tsəm a ghè è nè a Jelusalèm bènə shi tsenəvə a lo' Islel. Və bantə wen a kəntò ghè pfɛ; ⁴⁰ à sà ndí' a mətisi nta', Nyìngòŋ nè ghè lù fa pfɛ è dí' wen ə wen à ví'í. ⁴¹ Ghè nko dí' wen ə wen à ví'í vətsem, ghè ndí' tò à yès vi a Nyìngòŋ ntsu' li è ghɛ la yès dí' ví'í vəyenəvə a nyù avenə. Yo vəwenə nzhi li be nyù ando ghè mbwənsə lù fà pfɛ. ⁴² Ghè ku a so' la yès shə'tə ntím jùŋ è dí' nəmwè'è la ghè dí' wí' yi a Nyìngòŋ ntsu' li è ghɛ la ghè nso' o ví'í a və dí' və to nè vi a və pfəkə li. ⁴³ A dí' byí' wen a nshə'təsə ghò'kəsə no sətsem nlù gə' la, à byimə tè ndò à wen, Nyìngòŋ a lyesə nyù byivə wen byí' Yesò."

Kəzhwi kə njwò'əkə vi à ví'í tím

⁴⁴ Ando Bità mbu gə'à, Kəzhwi kə njwò'əkə vi à no ndò a ghè nzhɛtə gə'a wen. ⁴⁵ Vəjew vəbyiməvə vi a wenə və Bità mvi fa Joba a mu'u li ndí' nè kaynə ando Nyìngòŋ nku Kəzhwi kə njwò'əkə à ví'í tím, ⁴⁶ byí'ando Vəjew avenə nzhi li ando ví'í tím a vyi ngə'à təgə' tə lo' kədyàŋ, ghò'sə Nyìngòŋ byí' nyù kanəvə vi a ghè nè. Bità mù gə' la, ⁴⁷ "Ví'í venə dí' mu Kəzhwi kə njwò'əkə vi li à vəwenə ando kə mvi à yès. A lè zì à be tə'sə ghò la kə vəwenə shi mu a?" ⁴⁸ Ghè gə' a li mù gə' la və ku mu à vəwenə à zhi' Yesò Klistò. Vəwenə gə' à Bità la ghè tsitə wenə vəwenə a mətisi nshə' alə.

Bità shə'tə làynsə kənyù a kə mfɛ a Sisaliyà

11 Ví'í ntím Yesò nè ví'í vəbyiməvə vətseŋvə vi a və ndí' a Judiyà zhɛ la ví'í tím be shisə kənyù kə Nyìngòŋ. ² Bità nè mbwènə ku' a Jelusalèm, ví'í a və mbyimə la və nshìtə ndyè wàyn sà ghàmə wen, ³ gə'à la, wù tə ndí' wù ghayn a ngəŋ ví'í tím, zhi wenə vəwenə, andí' ví'í a və ko shìtə ndyè wàyn. ⁴ Bità mù shə'tə kù' no nè nyù tsəm a və nlyi kəshi.

⁵ Ghè gə' la, "Mà ndí' a ntə' Joba jìmə, kəbàs kə kəfo kətsenkə fù à mò a kə' a jòm, dí' to nè kəbàs kə ndisè

kə ghò'okə, və shi'sə vi nè kəwenkə fa kəŋ mu və ghanjsə fa yi təsoŋ tə kə'. Və shi'sə a li è ghè à mò a mbyì. ⁶ Mà sà ki tin yi è yèn nyamsə ngəŋ nè sà to'sə nè fo njəŋləvə bènə mənyn, ⁷ è bè zhè gɛ tseŋ ghè gə' à mò la, 'Bità, lù zhwi lə fo venə è pfi.' ⁸ Mà bwənsə la, 'Mà zì ko ma lù mwòm a Bobo byí'ando kəfo kə ko ntímə kwen à mò chɛ, a so' lo' yès ko byimə la və zhi.' ⁹ Gɛ yi bè gə' la, 'Nyìngòŋ sətseŋ ghè la kəfo kə laynə kwɛ'v a məzhi, mu wù ko dí' gə' la so' lo' wù ko byimə.' ¹⁰ Kənyù kənkə lyè kəshi aghayn a ta', və mù bwənsə gùf kəfo akì è kù'sə a kəŋ no kə tsəm. ¹¹ A bè ndí' tò a zhɛ ayi, ví'í və ta' əvi a ngəŋ yi a mà ntsi tsu li, mu və tím vəwenə fa Sisaliyà la vəwenə vi è yèn mo. ¹² Kəzhwi kə njwò'əkə gə' à mò la mà dyù yo vəwenə kə ma mɪŋmə. Ví'í vəbyiməvə venə ntəfə a və nlù fa Joba lə bè vi, yo vəwenə dyù a mu'u è dyè zə'a a Sisaliyà è dyè kwən a ngəŋ wutsen və dzàŋə nè Kòneliyòs. ¹³ Ghè shə'tə à yès ando ghè tə yèn ntsɪŋ ngəŋ Nyìngòŋ, ghè ti à wen a ngəŋ. Ntsɪŋ ngəŋ Nyìngòŋ ayi gə' à wen la, 'Tím wí' ghè dyè a Joba è dyè dzàŋ wí' yi a zhi' wen dí' Simon Bità. ¹⁴ Ghè a vi ə shə'tə nyù à wù, a və a bwòŋsə wù nè ngwə'a ngəŋ wù, bènə ví'í shwè' wù.' ¹⁵ Mà nè zitə əgə' à vəwenə no a zhè kò, Kəzhwi kə njwò'əkə vi à vəwenə tò ando kə mvi à vəghəŋ a kənzitə. ¹⁶ Mà mù kwò'tə kənyù a Bobo nlù gə' la, 'Joyn nku mu à ví'í tò nè nkəntə à mù, alì və dí' ne ku mu à ghəŋ nè Kəzhwi kə njwò'əkə.' ¹⁷ Mà mù è nyen nəmwè'è la Nyìngòŋ tə kù Kəzhwi kə njwò'əkə à ví'í tím a vyi tò ndəŋndəŋ ando ghè nku à vəghəŋ a tɛ' a vəghəŋ mbyimə à Bobo Yesò Klistò. Mà tə ndí' ndò ətəm kənyù kɪ a Nyìngòŋ nkí'í ənə a."

¹⁸ Andí' ando Vəjew vəbyiməvə nzhi kənyù a Bità ngə'à, vəwenə nko bè ghàm wen. Vəwenə sà bwomsə Nyìngòŋ gə'à la, "Nyìngòŋ be ku ji à ví'í tím la vəwenə kwitə tətyim tə vəwenə fa vəwenə a nyù byivə ndi lu kí'í bwòŋ."

Ntsèntə ví'í və byiməvə a Antiyòk

¹⁹ Ví'í vəbyiməvə vi a və nlù nyiŋkə byí' ngə' yi a ghè ndí' ando və nzhi Stifèn è sàykə dyè a lo' Fònisiya nè a lo' Saybùs bènə a ntə' ghò' tseŋ, a və dzàŋə la Antiyòk. Vəwenə nshə'tə dyè nè ntím jùŋ tò à Vəjew. ²⁰ Ví'í vəbyiməvə vətseŋvə fù vi fa Saybùs nè ntə' Silen, ə dyè a Antiyòk bè sà shə'tə dyè nè ntím jùŋə à ví'í tím byí' Bobo Yesò. ²¹ Nyìngòŋ sà gyàmtə ku ədyo' a vəwenə. Ví'í byimə no vəgho' o è kù tətyim tə vəwenə à Bobo.

²² Ví'í vəbyiməvə vi a və ndí' a Jelusalèm nè zhè so'gho byí' kənyù akənkə è tím Balnabas la ghè dyè a Antiyòk. ²³ Ghè dyè tsu è yèn ando Nyìngòŋ dí' li tyim jùŋghə à vəwenə, è sà saŋlə no nànto ə sènsə vəwenə la vəwenə mbo'sə Nyìngòŋ nè tyim vəwenə no tsəm.

²⁴ Balnabas ghèn ndí' wu jùŋ, kí' byimə no a nkəyn be dí' mu Kəzhwi kə njwò'əkə lwin li à wen a tyim. Ví'í byimə à Nyìngòŋ byí' wen no vəgho' o.

²⁵ Balnabas mù bè lù dyè a ntə' Talsus əkəŋ Saul.

²⁶ Ghè nè kəŋə wen è yen, è lyè wen wenə wen dyè a Antiyòk è tsi tsu ngwə' mpfen zì' ví'í vəbyiməvə no

vəgho'o. Andì' a Antiyoòk a və nzitè sə tojtè ndzìmtəsə bàm Yesò nè və Vii' və byiməvə.

²⁷ Andì' tò a mətisi ayi, nshè'təsə səgho'kəsə sətssensə lù fa Jelusalèm è shi'i a Antiyoòk, ²⁸ ghè tsen di' a vəwenə a ntintin, a zhi' wen ndi' Agabus. Kəzhwi kə ɲwò'əkə tensə wen, ghè gà' a ntsèntè ando jìj byi ne ku təlò' tətsem. Jij ayi lù ku a tɛ' a andi' Klodùs di' foyn ə ghò'o. ²⁹ Ndzìmtəsə bàm Bobo shi a sə ndi' tsu mù ghè la no ndò di' ntimə gyàmtè à ví'i vəbyiməvə vi a və di' a Judiyà. ³⁰ Vəwenə tsèntè fo a vyi è tìm Balnabas wenə Saul la vəwenə lyi è dyù nè wenəvə à vəchə' və ngèj Nyìngòj.

Vii' vəbyiməvə bè yenə ngə' no nànto

12 Andì' a mətisi ayi, Fòyn Helòd bè zitè sə ku ngə' à ví'i vəbyiməvə vətssenvə. ² Ghè ne li və zhwi Jems andi'i lèmè Joyn nè fənyi fə. ³ Ghè nè yèn la Vəjew ə kòjə kənyù akì, ghè nè la və be gha' Bità. Kənyù akènkə mfù à Bità a mətisi yi a və nzhi kəbayn ke nè fəshìj fə tsu. ⁴ Və ngha' Bità a li è kù wen à vəsugyè'. Vəsugyè' a vyi shwìn wen è sə tsìjə wen vəkà' vəkà', tsìjə tò alè vəwenə kwitə. Fòyn Helòd mù sə ba'tè la və a zhi kətsi kə Məza'sə è yì gà' və shisə wen è so'o wen a shi ví'i. ⁵ Və ghə Bità a ngèj mfij, ali ntsèntè ví'i vəbyiməvə vi fəj a bàm sə jìmè à Nyìngòj nè tətym t vəwenə no tsèm à wen.

Ntsìj ngèj Nyìngòj nè, Bità fù fà mfij

⁶ Andì' a nəntə' əlaynsə a kətsi a yì a fòyn Helòd ndi' shisə Bità ədyù nè wen və so' wen a shi ví'i Bità è nyoj a kəntintin vəsugyè' la vèbò, bənə mu və be shwìn wen nè mpfijəsə. Vəsugyè' vətssenvə be ti a chə mbàyn, tsìjə shi. ⁷ A sətssèn, ntsìj ngèj Bobo fù a ti ngèj ayi, ngèj ayi bayn. Ntsìj ayi nə'sə Bità è gà' la, "Zàjəsè lù." Ando ghè nga'a a li, mfijəsə shisə fəj kə fà wen a ak-wonj. ⁸ Ntsìj ngèj Bobo yi bè gà' à Bità la, "Shitè mò' ndisə shyəsə è wè gwəsə aghə wù bè shitè kwì kətəj kə." Bità nè nè mwètə, ntsìj ngèj Nyìngòj ayi gà' à wen la, "Mò'o kəgwənè kə è dzìmtè mò." ⁹ Bità bo'sə ntsìj ngèj Bobo yi wenə wen fù fà mfij yi. Ghè mfə a li, kò ghè lu nkì la kənyù kì a ntsìj Bobo yi nè li ndi' a ndayn. Ghè nkwo'tè la à tsi jòm tsi wen. ¹⁰ A ndi' ando vəwenə nchò li kəshi kì a vəsugyè' və mbi ɲwə' tsu be chò kənkùmtè. Vəwenə vi za'a a chə mbàyn yi a ghè kwenə a ti ntə' li, chə yi bòmè tò fa ngerj. Vəwenə chò fù è jè' shi' za'a a ji to, a sətssèn ntsìj ngèj Bobo yi lù ghəsə Bità.

¹¹ Tò a zhə ayi, tof ə Bità bwènè vi, ghè yen la kənyù kì a kə yi chò yi li à yì ndi' nəmwè'è. Ghè mù gà' la, "Mà kì li nəmwè'è luwèn la Bobo tìm li ntsìj ngèj wen la ghè vi è bwòjəsè mò fa avu Helòd bè bwòjəsè mò fa nyè vyi a Vəjew tə nkwo'tè ənè nè mò."

¹² Bità nè yen nyè vyi a və mfù à wen li myètə, lù dyè a ngèj Mèli, andi' li Joyn Mak è yen mu ví'i zhùntè li sə jìmè. ¹³ Ghè kùmtè chə mbàyn a ghè nkwenə a kəbəj ayi. Wəyn wùwì ə tsen a ghè nshyè'è a kəbəj ayi, zhi' wen di' Lodà vi əyen la, àdi' ndo lo. ¹⁴ Andì' ando ghè

nzhə gè Bità, ghè sanjə no nànto è bwènè nyij è dyè, ken la ghè bò'ò li chə mbàyn ayi, è dyè shè'tè à ví'i la Bità ti a chə mbàyn. ¹⁵ Vəwenə gà' à wen la, "Wù ko di' à wù a tof!", ali ghè sìm'tè tò sìm'tè la ghè gà' nəmwè'è. Vəwenə be gà' tò la, a ko di' Bità, la àdi' ntsìj ngèj Nyìngòj yi a ghè ntsìjə wen li.

¹⁶ Andì' a li Bità fəj li sə kùmtè chə mbàyn yi tò kùmtè. Vəwenə dyè bò' è yen andi' Bità nəmwè'è, vəwenə sə di' nè kaynə. ¹⁷ Ghè chì' vəwenə tò nè avu, è shitè shè'tè à vəwenə ando Bobo yi vi nlyi wen mfù nè wen fà ngèj mfij, bè gà' la vəwenə shè'tè kənyù a kènkə à Jems bènə à ví'i vəbyiməvə vətssenvə. Ghè gà' a li, ə lù dyè a kəshi kə kədyàj.

¹⁸ Tɛ' nè layn, kənyù kì ku ngə' à vəsugyè' vi a və tə ntsìjə Bità li no nànto. Vəwenə mù sə bèmè à vəwenə təwèn la, à chò ghò nè Bità ghèn lo? ¹⁹ Helòd nè kəj Bità kò ghè lù yen, è dzàjtə vəsugyè' vi è bèmtè nyè à vəwenə è chòsə so' la və zhwilə vəwenə.

Fà yi a bàm, Helòd lù fà Judiyà è shi' tsitə mətisi alè a Sisaliyà.

Fòyn Helòd pfə

²⁰ Tin Helòd mfwi no nànto a wèn ví'i Tayà bènə Sidòn. Və tsu' ví'i fa ntə'sə asènsə la vəwenə dyè è sèn-sə Helòd la mbwa'mè ndi' byi' ando fozhivə vəwenə no tsèm mfù tò fa lo' Helòd. Vəwenə ncho mbi è dyè yèn Blastus a ghè ndi' kətə kə ví'i shwè' a ntu' fòyn Helòd, la ghè shitè kənyù akì à vəwenə. ²¹ Kətsi kətsenkə vi kwè' a Helòd ntsu'ù, ghè mò' dàlè təfòyn wen è ɲwə' a kəfwoy n mù zitè ə gà' à ví'i. ²² Ví'i a vyi sə zìmè gà' à tò la, "Ghè ko gà' à tò nè wì', ghè gà' à tò nè Nyìngòj tsen!" ²³ Ando vəwenə mbu zìmè tò zìmè, ntsìj ngèj Bobo tsen nè Helòd sə kwa'a. Ngòngòj pfi' wen, ghè pfə byi' ando ghè nè la kə ví'i ngho'sə Nyìngòj, la və mbòjəsə ghò'sə wen.

²⁴ Kənyù kə Nyìngòj kə sə sàykə dyè tò nè mbi.

²⁵ Andì' ando Balnabas wenə Saul mwètə shyè' vəwenə a Jelusalèm, vəwenə bwènè vi a Antiyoòk wenə və Joyn Mak.

Vii' vəbyiməvə a Antiyoòk tsu' Balnabas wenə Saul è tìm

13 Andì' a ntsèntè ví'i vəbyiməvə a ghè ndi' a Antiyoòk, ví'i vətssenvə ndi' tsu shè'tə ntìm Nyìngòj, vətssenvə di' ndi'səsə à ví'i vəbyiməvə. Andì' Balnabas nè Simiyòn a və ndzàjə wen nè Wù Fenə, nè Lusyòs a ghè nlu fa Silen, nè Manen a ghè nkwi wenə gumnà Helòd, bènə Saul. ² Ando vəwenə ngho'sə Nyìngòj be bamə chè, Kəzhwi kə ɲwò'əkə vi è gà' à vəwenə la, "Ghèj tsu' Balnabas wenə Saul, vəwenə nè shwè' yi a mà kəjə la vəwenə nè."

³ Andì' ando vəwenə mbam li chə bè jìm myètə vəwenə ghə avu vəwenə a tɛ' Balnabas wenə Saul mù gà' la vəwenə dyè ə nè shwè' ayi.

Balnabas wenə Saul shè'tə Ntìm ə Jùj a Saybùs

⁴ Kəzhwi kə ɲwò'əkə tìm Balnabas wenə Saul vəwenə shi' a ntə' Selusiyà è kwen a kənu' è dyè a lo' Saybùs,

ghè dí' a ntintin à mù. ⁵ Vəwenə nè dyù za'a a ntə' Salamis a Saybùs ə kwen tsu ə shə'tè ntīm Nyìngòṅ a alo' ntsèntə Vəjew. Vəwenə ndí' wenə və Joyn Mak, a ghè njè'è gyàmtə vəwenə.

⁶ Vəwenə shə'tè ntīm ə jùṅ ayi chò fa alo' ayi dyù za'a a ntə' Bafòs ə yen wu Jus tsen tsu a ghè nshəṅə fənyo' ghə la yì dí' nshə'tè gho'o. Zhi' wen ndí' Bal-Yesò.

⁷ Andí' wu ndoṅə wí' a ghè nso'o shyə lo' ayi a zhi' wen ndí' Segius Bolus, ghè tofə no nànto. Segius Bolus ndzàṅ Balnabas wenə Saul la vəwenə vi ə shə'tè kənyù kə Nyìngòṅ à yì. ⁸ Wù fənyo' ghèn a zhi' wen mbe ndí' Elimas, a gə'a Glis sə tà'sə Balnabas wenə Saul la kə vəwenə a shə'tè ntīm jùṅ ayi, lobtə wí' yì a ghè nso'o shyə lo' ayi ndi kə ghè à byimə à Yesò. ⁹ Kəzhwi kə ṅwò'əkə lwin a tyim Saul a zhi' wen bè ndí' Bol, ghè ki dyùsə nè wù shəṅə fənyo' yì tò fəchí', ¹⁰ ə gə' à wen la, "Wù dí' alə, dí' wù Deblə, wù ko kòṅ əyən kənyù kə jùṅ kə no mpfen. Wù ki li jisə mənəṅ sə byisə no sət-səm, be mwòmśə əka'sə nyù nəmwe'è kùmə Bobo a ndzìṅsə. ¹¹ Bobo a ku ngə' à wù luwèn ə nè wù shif kènla wù be a nyenə shi a kətemə kə zhə kətsenkə."

Tò a zhə ayi, kəlam kə fenəkə chí'tə ashí wen ghè shífkə, ghè sə jè'è mwòm'tə shì, kəṅə wí' ə ghè ngùftə wen fa kwon dí' jì à wen. ¹² Wí' yì a ghè nso'o shyə lo' ayi zhə zì' byì' Bobo be yèn nyù vyi a və nchò ə sə dí' nè kaynə, mù byimə à Bobo.

Bol wenə Balnabas shə'tè Ntīm Jùṅ a Antiyòk a Bisidiyà

¹³ Bol wenə ví' jè' wen vi kwen a kànú' a Bafòs ə dyù a ntə' Bègà, a lo' Bamfiliyà. Joyn Mak ghəsə vəwenə tsu ə bwènə dyù a Jelusalèm. ¹⁴ Vəwenə lù fa Bègà ə ku' ə dyù a Antiyòk yì a ghè ndí' a lo' Bisidiyà. A sə ndí' a kətsi kə zhətə kə ví' Islel, vəwenə dyù kwèn a ngəṅ ntsèntə ə shí' ṅwə' a nse. ¹⁵ Və dzàṅ nyù fa ṅwà'lə so' Mosis bènə fa vəṅwà'lə və nshə'tè sə gho'kəsə, ví' vyi a və ntisə nyù a ngəṅ ntsèntə tím wí' la ghè gə' à vəwenə la, "Vələmè vyesə, a zhə a ghəṅ kí' kənyù əgà' a kə a gyàmtə ətosə byimə ví' venə, ghəṅ ə gə'a." ¹⁶ Bol lù tímə ə chí' vəwenə ə nə' kəvu kə wen ə gə' la:

"Vələmè vwomə ví' Islel nè ví' tím vətsəm a və gho'sə Nyìngòṅ a shèn, ghəṅ zhətə kənyù a mà kəṅə əgà'. ¹⁷ Nyìngòṅ yì a ví' Islel ə gho'sə nlù tsu' ví' Islel və mbì, ə nè vəwenə sə dí' no lo' gho'oghə a tɛ' yì a vəwenə ntsi a nè ví' tím a lo' Ijib. Nyìngòṅ lù shìsə vəwenə fà lo' Ijib nè kədyò' kə fəynsə kì a ghè kí'.

¹⁸ Ghè fəṅ ə sə gyàmtə vəwenə a nse zim a ṅgwə'sə məwum nkà' no tè ando vəwenə ṅghàmə wen. ¹⁹ Ghè bè byisə təlò' sòmbo a Kanà ə lyè shi vi ə kù la a nkí' ví' wen. ²⁰ Nyù avenə no tsəm nchò a tí ṅgwə' ghi kà' nè məwum ntàyn.

"Fa yì bəm, Nyìngòṅ ku ví' la və ntisə vəwenə. Ví' a vyi sə so'o vəwenə əku' za'a a tɛ' Samwèl, andí' nshə'tè gho'o. ²¹ Ví' Islel avenə gə' la və ku fòyn à vəwenə:

Nyìngòṅ tsu' Saul, wəyn Kish a andí' wù ṅwà'a ngəṅ Benjamin ə kù la ghè nso'o vəwenə. Ghè so' vəwenə a ṅgwə' məwum nkà'. ²² Nyìngòṅ shí'sə Saul ə ghə Devit la ghè nso'o vəwenə, mù gə' nyù venə byì' wen la, 'Mà yen li la Devit, ə wəyn Jesi dí' nki wí' a ma kòṅə. Ghè nè

no nyù tsəm a mà kəṅə la ghè nè.' ²³ Nyìngòṅ ṅghə li la ghè lu tsu' wí' mu ghè lù fa ṅwə'a ngəṅ Devit, la ghè bwòṅsə ví' Islel. Wí' aghèn dí' Yesò. ²⁴ Mi bu Yesò sə zità shwè' wen mu Joyn wù ku à mù zì' li ví' Islel la vəwenə kwitə tətyim tə vəwenə fà vəwenə a mbyisə ə shì mu. ²⁵ Andí' ando Joyn ə mwètə dyù nè shyè'è wen, ghè bəm à ví' la, 'Ghəṅ ə kwò'tè la mà dí' ndò? Mà ko dí' wí' yì a ghəṅ ə kwò'tè la mà dí' wen li. Wí' ayi vi fà mò bəm, kò ndí' la mà kwə' li əzàytə mpfúsə ṅwə'sə wen.'

²⁶ "Vələmè vwomə, vunə Ablaham, bènə ví' tím no vətsəm a və dí' a shyə, gho'sə Nyìngòṅ, ntīm jùṅ ghèn a ghè vi nè bwòṅ à ví' dí' mu və tím à vəghəṅ. ²⁷ Ví' vi a və ntsi a Jelusalèm nè ví' a və nso'o vəwenə nko kì la Yesò ndí' Mbwòṅsə: Vəwenə mbe zhə kò vəwenə nki nyù vyi a nshə'tè sə gho'kəsə nlù nyò' ə ghə, və sə dzàṅə no mətsi mə nzhətə mə vəwenə ntsəm. Ali vəwenə nè la nyù vyi a nshə'tèsə nlù nyò' byì' Yesò kwə' no tsəm a ji la vəwenə nzhwi li wen. ²⁸ No tè ando vəwenə nko dí' kənyù kì a Yesò mbyisə, vəwenə nsensə li Bilate la ghè nè və zhwi wen. ²⁹ Vəwenə nè nè nyù vyi no tsəm a və nlù nyò' a ṅwà'lə Nyìngòṅ byì' wen, ndzìmtəsə bəm wen sət-sensə shí'sə bvenə wen fà kəntò ə bvimə. ³⁰ Nyìngòṅ nè ghè lù fà pfə, ³¹ ə dí' wèn wen a mətsi no ṅgho'o à ví' vi a wenə vəwenə nlu fa Galili a mu' u ə ku' dyù a Jelusalèm. Vəwenə ti luwèn a nè ví' vəyənəvə nyù a vyi byì' wen à ví' Islel. ³² Yès dí' a shèn luwèn əshə'tè ntīm ə jùṅ ayi à ghəṅ, andí' yì a Nyìngòṅ nlù ghə wenə vətí' və vəghəṅ ví' Islel və mbì. ³³ Ghè lwinsə li kənyù aki luwèn à vəghəṅ vunə vəwenə, a ji la ghè lusə li Yesò fà pfə, tò ando və nyò'o a kənkùmtə kə ṅwà'lə Salm la:

'Mà lyi li wù a nè Wəyn ghom, əzità fa layn, mà dí' Tì' wu.'

³⁴ Nyìngòṅ dí' mu ghè ṅgà'a li la ghè lu bwòṅsə Yesò fa pfə, ko ndí' la ghè a fwè a tí nse. Ghè ṅgà'a la:

'Nəmwè'è, ma ku mbwə'mə ṅwo'o ghom à ghəṅ a mà nlù ə ghə yo Devit.'

³⁵ A dí' ndəṅndəṅ ando ghè mbè gə' a kəshi kə ṅwà'lə kətsenkə la:

'Wù ko a ghəsə bvenə ə wù shwè' wù jùṅ la ghè fwe.'

³⁶ Və nko nyò' alə byì' Devit byì' ando ghè nshyè'è ando Nyìngòṅ nkəṅə ə pfə, və bvimə wen ə bo'sə a mbyè vətí' və wen ə və mbì, bvenə wen fwè, ³⁷ alì wí' yì a Nyìngòṅ nè ghè lù fà pfə, nko fwè. ³⁸ Ghəṅ nki li nəmwè'è a vələmè vwomə la, Nyìngòṅ lyesə li nyù byivə ghəṅ byì' kənyù kì a Yesò ghèn nlù nè, a dí' kənyù kì a ma gə' à à ghəṅ luwèn. ³⁹ Kə be dí' la no ndò à ghè lyesə wen, ghè à bwòṅsə wen fà wen a nyù byivə a so' Mosis nko zì ghè bwòṅsə. ⁴⁰ Ghəṅ ntù'mə li la kə kənyù a nshə'tèsə gho'kəsə nyò'o kə à fù à ghəṅ. Vəwenə nyò'o la, Bobo Nyìngòṅ gə' la:

⁴¹ 'Ghəṅ venə, a ghəṅ ə gə'a mbyi byì' nyù vyi a ma gə' à.

Ghəṅ zhətə a! Ghəṅ lu kaynə tò kanə ə ka'a pfə byì' ando mà nè shwè' à ghəṅ luwèn, a və yì shə'tə ləynsə tè laynsə a ghəṅ kò ghəṅ à byimə."

⁴² Bol wenè Balnabas nè sà mfù fà ngèh ntsèntè ayi, víí sà sensè vawenè la vawenè nè bwènè vi a kánkùmtè kà kàtsi kà zhètà kà bè shèt'è kwé'sà nyè vyi a vawenè nshèt'è li. ⁴³ Víí nè gèsè fà ngèh ntsèntè yì, víí Islel dzìmtè dyè nè Bol wenè Balnabas no vègho'ò. Vawenè ndí' wenè víí tím vatsenvà a vè kwitè li sà dí' tò nè víí Jus. Bol wenè Balnabas sensè víí a vyi la vawenè ghè tatyim tã vawenè ntsi tò a ti bonj tyim Nyìngòh.

⁴⁴ Kàtsi kèzhètà kà kè nè vi, ngho'ò víí fù fa ntè' ayi èvi zhètà kanyè kà Nyìngòh. ⁴⁵ Víí Jus vatsèva nè yèn ando nòyn víí ngho'ò, sà kí' kèng'hè' mù zìtè sà g'à' nyè byivè byí' nyè a Bol ng'à' à, be telè wen. ⁴⁶ Bol wenè Balnabas be sà tú'ù shèt'è dyè tò a mbi la, "Kè tã bòn ando yès tã shèt'è ntimè Nyìngòh à ghèh a mbi, ali ghèh ntensè sà dí' la ghèh ko kwé' è lu kí' bwòh yì a ghè fanjè fa ghanè mù' li. Yès a ghèsè ghèh luwèn è dyè à víí tím. ⁴⁷ A lè kanyè a Bobo g'à' li è nku a so' à yès. Ghè ng'à' li la:

'Mà nè la ghèh ndí' bayn à víí tím

ndí no víí vatsènt a mbi bwonj byí' ghèh."

⁴⁸ Víí tím nè zhè kanyè akì sà sanjè no nànto be bwomsè ntim jùh Bobo. Víí a Nyìngòh ntsu' li la vawenè lù kí' bwòh a ghè ko lu mè byimè à Bobo Yesò.

⁴⁹ Ntim Bobo sàykè dyè no a shì tsèm a shyè ayi.

⁵⁰ Víí Jus venè sà bosè ngho'ò víí a ntè' ayi nè kí' vè ghò'kavè a vè ngumlè Nyìngòh la vawenè nku ng'è à Bol wenè Balnabas. Víí avenè mù dzim è shisè vawenè fà ntè' ayi. ⁵¹ Víí ntim Yesò a vyi ghòmtè kèbyí' kè ntè' akì fà vawenè aghè èdí' la kè fanjè à vawenè, è lù dyè a ntè' Ikonùm. ⁵² Ndzimtsè bàmm Yesò shì a sà ndí' a Antiyòk fanjè a bàmm sà sanjè no nànto, Kèzhwì kè njwò'èkè be tisè vawenè.

Bol wenè Balnabas shèt'è Ntim jùh a Ikonùm

14 Bol wenè Balnabas dyè a Ikonùm dyè kwèn a ngèh ntsèntè víí Jus tò ando vawenè è nè no fe a vawenè ndyè, è zì' tsu no a ji kaynè, víí Jus nè víí tím no vègho'ò byimè à Bobo. ² Víí Jus vi a vawenè ntyèn la vawenè ko byimè à Bobo li zìtè sà bosè víí tím vi la tinsè vawenè sà mfwi à wèn víí avenè. ³ Byí' alè, Bol wenè Balnabas tsi tsu no alè, g'à' nyè byí' Bobo kè nè faynè. Bobo dí' la ntim yì a vawenè nzí' byí' bonj tyim Nyìngòh ndí' nèmwe'è, è kù kèdyò' la vawenè ndí' chwitè be nè nyè kanèva. ⁴ Víí vi a vè ndí' a ntè' ayi sà kí' kèngèsè, víí vatsenvè tímè a bàmm víí Jus, vatsenvè tímè a bàmm víí ntim Yesò vi.

⁵ Víí tím bènè víí Islel vatsenvè, bo'sè nè tètè vawenè ghè la vawenè a nyàblè nè víí ntim vi be temlè vawenè nè ngù'sè è zhwilè. ⁶ Bol wenè Balnabas nè zhè kanyè akì è nyìh è dyè a Lista nè Delbè, a andí' è ntè'sè a Likoniya, bènè bene nyìh èdyè a mènt'ètè a mè mbo'sè a lo' a ghèn ⁷ sà shèt'è dyè nè ntim jùh tsu byí' Bobo.

Víí ku ng'è à Bol wenè Balnabas a Lista

⁸ Wí' ndí' a ntè' Lista a vè nsè bwi wen mu afwen wen kwa'kè li, kèn la ghè ntimè jè' no fa mpfen. ⁹ Wí' aghèn njwé' sà zhètè ando Bol ng'à' à víí. Bol ki wen tò

fèchì' è yèn la ghè kí' byimè mu ghè zì ghè nè ghè to, ¹⁰ è g'à' à wen no a gí to la, "Lù tímè!" Wí' ayi sa' è lù tímè sà jè'è k'a' fa tsu. ¹¹ Víí nè yèn kanyè à Bol nè, è zìtè sà zìmè g'à' a vawenè a g'a' lo' la, "venè dí' vanyìngòh a vè lù fa kàn, è mvi à vèghèh k'è'è tò nè víí!" ¹² Vawenè ché zhi' a wèn Balnabas la Zeyùs, è ché ghè Bol la Helmes, byí' ando andí' wen a ghè ndí' wu g'a'. ¹³ Ngèh yì a víí ndyè ghò'sè Zeyùs tsu ndí' tò a ché mbi ntè' ayi. Pfèm ngèh ayi vi nè tálím tã nyamsè mbulú' bènè dzudzu la wenè vè víí vi mo' kèku tsu à Bol wenè Balnabas a ché mbàyn yì a ngèh ayi ndí' tsu.

¹⁴ Bol wenè Balnabas nè zhè kanyè akì a víí a vyi nkòh ènè li sà bàytè ndisè vawenè èdí' la vawenè kò kòh kanyè akì, è nyìh kwèn a tí nòyn víí vi bèmè la, ¹⁵ "Víí ndonjè yès, ghèh è nè ghò lè? Yès dí' víí tò nè ghèh. Yès è vi nè ntim è jùh à ghèh ènè la ghèh ghèsè vanyìngòh vè ndzìjè sà venè è bwènè vi à Nyìngòh a ghè fanjè tò ghan è mù', àdí' Nyìngòh ghèn a ghè bwomè kàn wenè nse, nè mu mè ngho'ò mè, bènè no ghò a ghè dí' a shi avenè. ¹⁶ Andí' a mbi, Nyìngòh aghèn ghèsè la no ndò ndyè a ji a ghè kòh, ¹⁷ ali ko ghè lù fànjè ke dí' à víí a ndayn nki Nyìngòh a ghè dí' wen èchò fa nyè jùh vè vi a ghè nè. Ghè nè ghè shí' fozhivè be kwí a tèsim tò a zhè jùnghè. Ghè ku fozhivè à ghèh be nè tatyim tyèntè sanjè." ¹⁸ Tè g'a' Bol wenè Balnabas ghenè nko zì ghè ta'sè la kè víí vi mo' kèku à vawenè.

¹⁹ Vèjèw vatsenvè lù vi fa ntè' Antiyòk a Bisidiyà nè fa Ikonùm è bòsè nòyn yì ghè zhè tò kanyè a vawenè ng'à', mù temlè Bol è gùf fù nè wen fà ntè' ayi, kwò'tè la ghè pfè li. ²⁰ Ndzimtsè bàmm Yesò sà nè zhùntè k'a' a wen a mbyè, ghè lù bwènè kwèn a tí ntè' ayi. Tè' layn, ghè lù wenè Balnabas è dyè a ntè' Delbè.

Bol wenè Balnabas bwènè dyè a Antiyòk a lo' Sylia

²¹ Bol wenè Balnabas shèt'è ntim jùh a Delbè, víí byimè sà dí' ndzìmtèsè bàmm Yesò no vègho'ò. Vawenè lù è bwènè dyè a Lista è chò dyè a Ikonùm. Fa Ikonùm vawenè dyè za'a a Antiyòk a lo' Bisidiyà, ²² è tomsè víí vèbyimèvè la vawenè ngha'a tyimè a vawenè a byimè. Vawenè bè g'à' la, "Vèghèh dí' chò fa tí ng'è'sè no sà ghò'ò mibu kwen a kèshi kè fòyn Nyìngòh." ²³ Andí' no a ntsèntè víí vèbyimèvè, ko Bol wenè Balnabas è tsu' vèchè' vè ngèh Nyìngòh, è kù à vawenè. Vawenè nè tsu, vawenè jìmè bè bàmm ché mù ghèsè vèchè' a vyi a avu Nyìngòh yì a vawenè nghè chò'sè vawenè à wen.

²⁴ Vawenè jè' è chò fa Bisidiyà è dyè a lo' Bamfiliyà, ²⁵ è shèt'è ntim jùh à víí Bèga mù lù fa tsu è shí' dyè a ntè' Atalyà. ²⁶ Fa Atalyà, vawenè kwen a nkanu' è bwènè dyè a Antiyòk, a Sylia a kèshi yì a vè nkù vawenè tsu a avu Nyìngòh la ghè ntú'mè nè vawenè, vawenè nè shwè' yì a vawenè nsè dí' mu vawenè myètè li luwèn.

²⁷ Vawenè nè ví' za'a a Antiyòk, è tsèntè nòyn víí vèbyimèvè no tsèm è shèt'è nyè vyi a Nyìngòh è gyàmtè, vawenè è nè no tsèm, bè shèt'è tò ando ghè ku ji la víí tím byimè à Yesò. ²⁸ Vawenè g'à' li è tsi tsu wenè vè ndzìmtèsè bàmm Yesò no alè.

Vi'i ntim Yesò gha' ntsèntè a Jelusalèm wenè vèch'è

15 Vi'i vètsenvè lù fa lo' Judiyà è sh'i' vi a Antiyòk è zitè sè z'i' vi' vèbyimèvè tsu g'à la, "Vè fàn' ke shìtè ndyè wù ando so' Mosis g'à kò Nyìngòh lù bwòh'sè wù." ² Bol wenè Balnabas ki'i ntañ fànsè wenè vi' a vyi byi' z'i' aghenè. Vè mù tsu' Bol wenè Balnabas bènè vi' vèbyimèvè vètsenvè fa Antiyòk la vèwenè ku' è dyè a Jelusalèm è yèn vi' ntim Yesò nè vèch'è wenè vèwenè bèsè kènyè akènkè.

³ Vi' vèbyimèvè ba'tè jè' aghenè è dyè tèn'sè vèwenè a ji. Vèwenè dyè chò fa lo' Fònisiya nè Samaliya shè'tè à vi' vèbyimèvè vètsenvè tsu ando vi' tim vètsenvè kwitè li ntsinè vèwenè è byimè Yesò. So'gho aghèn nè, vi' vèbyimèvè no vètsèm sè sañlè no nànto. ⁴ Vèwenè nè dyè za'a a Jelusalèm, nòyn vi' vèbyimèvè, nè vi' ntim Yesò bènè vèch'è shisè vèwenè. Vèwenè shè'tè à vi' avenè ando Nyìngòh tè ngyàmtè vèwenè, vèwenè nè no tè ghò a vèwenè tè nkèh'è ènè. ⁵ Vi' vèbyimèvè vètsenvè, a andi' vi' nòyn Vè Falàsi g'à la, "Vi' tim vi a vè byimè li di' vè shìtè ndyè tè vèwenè, vèwenè bè di' byimè èghè so' Mosis."

⁶ Vi' ntim Yesò bènè vèch'è vi gha' ntsèntè è lye kènyè akènkè. ⁷ Vèwenè nè gùmè a kènyè aki za'a a kèshi kètsenkè, Bità lù g'à la, "Vèlèmè vwomè, ghèh' è ki nèmwè'è la Nyìngòh ntsu' li mò fa ghèh' a ntintin a t'è mbi la mà nshè'tè ntim jùh' à vi' tim ndi vèwenè zhè è byimè à Bobo. ⁸ Nyìngòh a ghè ki nyè tsèm a vè di' a tyim è no ndò di' li a ndayn la vi' tim zì vè byimè a Bobo a ji la, ghè ne li Kèzhwi kè h'wò'èkè mvi à vèwenè ndèh'ndèh' ando kè mvi à vèghèh'. ⁹ Ghè ndi' li la nèkwon' ko di' à vi' tim fà vèghèh' a ji la ghè nshè li mbyisè fà vèwenè a tatyim byi' ando vèwenè mbyimè à Bobo. ¹⁰ Byi' ghò a ghèh' mwòmsè luwèn ènè la tin Nyìngòh fwi a? Ghèh' è kèh'è la ndzìmtèsè bàh' Yesò shisè bye'è kèbwè'è, a vèti' vè vèghèh' vè mbi ko vèghèh' nko zì vè bye'è byi' ghò? ¹¹ Kè ko di' a li byi' ando vèghèh' è byimè la Nyìngòh bwòh'sè li vèghèh' byi' bon' tyim è Bobo Yesò, ndèh'ndèh' ando ghè be bwòh'sè vèwenè tò a li."

¹² Bità g'à a li vi' vètsèm chi' tò la kù'. Bol wenè Balnabas shè'tè chwitè bènè nyè kanèvè a Nyìngòh tè gyàmtè nè, vèwenè di' à vi' tim. ¹³ Vèwenè nè g'à è mwètè, Jems lù tìmè è g'à la, "Vèlèmè vwomè, ghèh' zhètè mò a! ¹⁴ Simon g'à li laynsè la Nyìngòh di' li la ghè tùmè nè vi' è tim a ji la ghè tsu' li vi' wen fà vèwenè a ntintin. ¹⁵ Nyè avenè kwè'è tò ndèh'ndèh' ando nshè'tèsè ghò'kèsè nyò'o a Nwà'lè Nyìngòh la:

¹⁶ 'Bobo g'à la, Mà lu bwènè vi a bàh' nyè venè è tsèntè vi' ngwà'a ngèh' Devit a vè ngesè li. No tè ando ghè nsaykè li mè,

mà lu nè, è ghè bwènè vi tsèntè,

¹⁷ vi' vètsenvè vi a àdi' vi' tim nkèh'è èyen mò.

Vi' avenè di' vi a mà tsu' li la vèwenè ndi' vwomè.

¹⁸ Ghènè di' ga'a Bobo a ghè ne li la vi' ki nyè avenè no fà kèghaf."

¹⁹ Jems bè g'à la, "Kwò'tè ghomè di' la kè vèghèh' à ku ngè' a vi' tim vi a vèwenè byimè li à Nyìngòh.

²⁰ Vèghèh' bon'sè nyò'è h'wà'lè è shè'tè a vèwenè la kè

vèwenè à zhè kèfo a vè mò'o li a nè kèku à vènyìngòh; la kè vèwenè à ntsi nè ki kò nè lèmmè vi'i, ko èpfi' tè nyàm tsen a vè siñsè siñsè, ko nyè mænlyuñ. ²¹ A di' nyè vyi a Mosis nzi'i, vè sè tsi dzàh'è a alo' ntsèntèsè tò a ntè'sè sètsèm a mætsi mæzhètèmè no fà kèghaf."

Vè tim h'wà'lè à vi' tim vèbyimèvè vi

²² Vi' ntim Yesò nè vèch'è bènè nòyn vi' vèbyimèvè vi no tsèm mù ghè la vèwenè a tsu' vi' vètsenvè fà vèwenè a ntintin è tim wenè vè Bol nè Balnabas a Antiyòk. Vèwenè ntsu' Silàs wenè Judàs a zhi' wen tsen-ghè ndi' Balabas. Vèwenè ndi' vi', a vi' vètsèm ngumlè vèwenè. ²³ Vè ntim vèwenè a Antiyòk nè h'wà'lè ghè g'à la: Yès vi' ntim Yesò nè vèch'è, à di' vèlèmè vèh'è è timè ton'tè à ghèh' vi' tim vèbyimèvè vi a vè tsi a Antiyòk, nè a lo' Sylia bènè a Silisiya. ²⁴ Yès zhè li la vi' vètsenvè fa yès a ntintin tè vi g'à nyè, à ghèh' vè sè ku ngè' a ghèh' a tatyim. Nyè avenè a vèwenè tè g'à lè ko tè g'à yès. ²⁵ Yès mu h'wè'è è nyen la kè bòn' la yès tsu' vi' vètsenvè è tim, vèwenè vi à ghèh' wenè vè Balnabas nè Bol, a di' vi' a yès kòh'è no a nkàyn ²⁶ à bè di' vi' a vèwenè ku li tawen tè vèwenè a shyè'è Bobo vèghèh' Yesò Klistò. ²⁷ A lè kènyè ki a yès timè Judàs nè Silàs wenè vè Balnabas nè Bol. Vèwenè a shè'tè ndèh'ndèh' kènyè à ghèh' a yès nyò'o a h'wà'lè ghèn nè ch'è.

²⁸ Kèzhwi kè h'wò'èkè nè li yès kwò'tè la yès ko di' ku ngè' tsen à ghèh', èchò tò mænlyètè mèn a yès è kèh'è g'à la ghèh' è nè lè, ²⁹ Kè ghèh' à zhè fozhivè a vè mò'o li a nè kèku à vènyìngòh; kè ghèh' a nyè mænlyuñ kò pfi' nyàm a vè siñsè siñsè; kè ghèh' a tsi nè ki ko nè lèmmè, a ko ki' ghèh'. Ghèh' a ndi' tò a nkàyn a zhè a ghèh' sètsèn ghè nyè venè a yès è g'à lè. Ghèh' fan' li.

³⁰ Vi' avenè a vè ntimè lè shi' dyè a Antiyòk è tsèntè vi' vèbyimèvè vi no vètsèm a kèshi kè mù' è kù h'wà'lè yì à vèwenè. ³¹ Vi' vèbyimèvè a vyi nè dzàh' h'wà'lè ayi mè sè di' nè sañlè ghè no nànto byi' nyè jùh'vè vi a vè nyò'o tsu ètomsè vèwenè la vèwenè nto à vèwenè a byimè. ³² Judàs wenè Silàs, a ndi' nshè'tèsè sèghò'kèsè lyè zhè no alè èshè'tè ntim è Nyìngòh a vèwenè è be g'à nyè à vè tomsè la vèwenè nto a vèwenè a byimè be ki' kèdyò'. ³³ Vèwenè nè tsitè tsu mætsi no alè, vè mù bwènsè tèn'sè la vèwenè pfwo tò nè mbwa'mè. Vèwenè mù bwènè pfwo è dyè yèn vi' vyi a vè ntimè vèwenè li, ³⁴ alì Silàs ghè la yì a fan' tsu.

³⁵ Bol wenè Balnabas be tsitè no alè a Antiyòk wenè vi' vètsenvè no vèghò'o z'i' vi' be shè'tè ntim Bobo.

Bol wenè Balnabas gèsè

³⁶ Mætsi mæ tsènè chò, Bol g'à à Balnabas la, "Yowù bwènsè jè' è ghayntè vèlèmè vè yowù a ntè'sè shi a yowù di' mu yowù shè'tè li ntim jùh' tsu byi' Bobo è yen la byimè vèwenè bo to dyè tò nè mbi lo." ³⁷ Balnabas sè kèh'è la wenè vè Joyn Mak tsèntè jè' a mu'u, ³⁸ alì Bol yen la kè ko bòn' la ghè bo'sè vèwenè byi' ando ghè nlu li ghèsè vèwenè a lo' è Bamfiliya mibu vèwenè myètè shwè' yi a vèwenè di' nè. ³⁹ Vèwenè zitè ntañ a kèshi ayi no faynsè è gèsè. Balnabas lyè Joyn Mak wenè wen

kwen a kànu' è dyè a Saybùs. ⁴⁰ Bol mù tsu' Silàs, ví'í vabyiməvə jəm la Nyingòŋ ntù'mə à vəwenə, vəwenə mù lù. ⁴¹ Wenə Silàs jè' ə chò fa lo' Sylia nà Silisiyà, jè'è nè la ví'í vabyiməvə tsu nto dyè tò nè mbi à vəwenə a byimə.

Timoti tsèntə Bol nè Silàs wenə vəwenə sə jè'è a mu'u

16 Bol wenə Silàs jè' è dyè za'a Delbè nè Lista. Wu byimə tsen ntsi tsu, zhi' wen di' Timoti, li wen be di' wu byimə, a ndi' Jus, ali ti' wen di' wu Glis. ² Ví'í vabyiməvə a vè ndi' a Lista bènə a Ikonùm nki la Timoti ki' ntsinè jùŋə. ³ Bol nkəŋə əlyi Timoti wenə wen lu, mù nè la vè shìtə ndyè wen. Ghè ne a li byi'ando Vəjew vi a vè ntsi tsu nki la ti' Timoti ndi' wu Glis. ⁴ Vəwenə mù lù sə jè'è shè'tə dyè no a ntə' ko a vəwenə ndyè tsu, təso' ti a ví'í vabyiməvə bènə vəchə' a Jerusalèm ŋwə'x li è ghə la ví'í vabyiməvə ŋhə. Vəwenə gə' à ví'í ntə'sə ashì la vəwenə ə mwòm sə əghə təso' ati. ⁵ Byi' alə, byimə yi a ví'í nki' no a ntsèntə ví'í vabyiməvə a ntə' ko sə kwi dyè tò nè mbi. Ví'í be byimə no vəgho' tsèntə nòyn ayi tò mət si tsəm.

Kənyè kə fù a kə' Bol a nè jòm

⁶ Bol wenə ví'í ndoŋsə wen jè' dyè a Fligiya bènə Gàlesiyà byi'ando Kəzhwi kə ŋwò'əkə nko ghəsə la vəwenə shè'tə ntim ə jùŋ a lo' Asiyà. ⁷ Vəwenə nè dyè bo'sə a Misiyà sə kəŋə əku' dyè ji fa Bitinyà, Kəzhwi kə Yesò kə bè tənsə la kə vəwenə a kù' tsu. ⁸ Vəwenə mù shi' dyè chò ji fa Misiyà è dyè za'a a ntə' Tuwas. ⁹ A sə ndi' nəntə'x, kənyè kə fù vi a kə' Bol a nè jòm, ghə yen wi' mu ghè lù fa Macedonia, ghè ti a wen a shi sensə wen gə' à la, "Dyan ə vi a Macedonia è gyàmtə yès." ¹⁰ Fa yi a bəm, yo vəwenə ba'tè tò a zhə a yi əlu dyè a lo' Macedonia byi'ando yès nyen li la Nyingòŋ ə kəŋə la yès dyè shè'tə ntim jùŋ a lo' ayi.

Lydiyà kwitə sə di' wu byimə a Filibày

¹¹ Yès lù fa Tuwas è kwèn a nkànu' ə nàyn tò fəchi' a fəlo'tə fə tsenfə a fə ndi' a ntintin àmù mə ghò'omə a vè ndzàŋə nè Samothlàs. Tə' layn, yès dyè a ntə' Niyabolis, ¹² nè lù fà tsu ə dyè a Filibày, a ndi' no ntə' to a ghè ndi' a Macedonia. Ngho'ó ví'í a vè ntsi tsu ndi' ví'í Lum. Yès tsitə tsu no mət si nshə' alə, ¹³ kətsi kəzhətə kə Vəjew nè vi, yès lù fù fa ntə' ayi è dyè a mbyi' àmù byi'ando yès nki la adi' kəshi a Vəjew ndyè zhùŋtə tsu jəm. Yès dyè ŋwə'x tsu sə zii' ki vi a vè mvi tsu. ¹⁴ Andi' a ti ki avenə a vè mvi zhùŋtə vè sə zhətə ando Bol gə' à li, wùwì tsen di' tsu, a zhi' wen ndi' Lydiyà mu ghè lù fa ntə' Tatiliyà. Ghè nè mba'lè nè ndisə a ko yi nto no nànto, a be di' wùwì a ghè ngumli Nyingòŋ. Bobo bò'tə kwò'tə wen la ghè ntù'ù zhətə nyè vyi a Bol ngə' à li è byimə nyè a vyi. ¹⁵ Və ku mu à wen bènə à ví'í vi a wenə vəwenə ntsi a mu'u. Ghè mù gə' à yès la, "Ghəŋ vi li ntsi a mò a ngəŋ, ando ghəŋ yen li la mà byimə li nəm wè'è à Bobo là." Ghè faŋ è sè sensə yès tò sensə, yès ka'a dyè.

Və gha' Bol bènə Silàs ə wè a ngəŋ mfiŋ

¹⁶ Tə' layn kətsi kətsenkə, yès bè sə ndyè a kəshi kə jəm è bùm tə wəyn wùwì tsen a ghè nshyè'è kəkòs à wi'. Ghè nki' Kəzhwi kə byikə. Kəzhwi kə byikə aki nè ghè shè'tə nyè a vè lu fù à ví'í. Ghè mpfwo nè ko no ghò'ó fà nyè a vyi a ghè nshè'tə à ví'í li. Ghè mvi ku kò ayi à ví'í a vè nki' wen. ¹⁷ Ghè dzim tə yo vè Bol, zimè gə' à vi tò la, "Vi'í venə di' ví'í a vè shyè'è à Nyingòŋ yi a ghè Njan tə Chò vənyingòŋ no vət sèm li. Vəwenə shè'tə ji a Nyingòŋ zi ghè bwon sə ghəŋ fa tsu." ¹⁸ Ghè faŋ sə gə' à tò alə no mət si nshè' alə tin Bol zitə əfwì. Bol gə' à kəzhwi kə byikə aki la, "Ma kəynə à wù a kədyò' Yesò Klistò la wù cho fù fà wen a wèn." Kəzhwi kə byikə aki fù fà wen wèn tò a zhə ayi.

¹⁹ Andi' a zhə a ví'í vyi a vè nki' wəyn wùwì ayi nyen li la ghè ko be a shyè' ko à vəwenə, vəwenə gha' Bol wenə Silàs è gùf dyè nè vəwenə a kəshi yi a vè so'ó ví'í tsu a woŋ. ²⁰ Vəwenə nè vi nè Bol wenə Silàs za'a a shi ví'í nso' è gə' la, "Vi'í venə di' Vəjew a vè jè'è sè'ə ngə'sə a ntintin ví'í ntə' vəghəŋ. ²¹ Vəwenə zii' la vəghəŋ ə nè nyè a so' vəghəŋ a nè ví'í Lum ko byimə la vəghəŋ nè." ²² Nòyn ví'í vyi a vè ndi' tsu feŋ a kətsə Bol wenə Silàs sə ghòm. Ví'í nso' vi gə', vè gha' tsù'tə ndisə fa Bol nè Silàs, ə ghòm vəwenə nè mbəŋsə. ²³ Vəsugyè' nè ghòm vəwenə no a nkəyn mù dyè wè vəwenə a mfiŋ. Və be gə' à wi' yi a ghè shyè'è a mfiŋ li la ghè shìtə shwìn vəwenə no a nkəyn. ²⁴ Wi' ayi zhə so' ayi è kwen dyè shwìn vəwenə no a ti ngəŋ a ngəŋ mfiŋ ə kùm ghàntə afwen vəwenə nè ntemə nkò'.

²⁵ A nè sè ndi' a ntintin nəntə'x, Bol wenə Silàs sə jəm, zhimə ndzàŋsə à Nyingòŋ, ví'í mfiŋ vət senvə sə zhətə nyè vyi a vəwenə nzhimə gə' à. ²⁶ A sə la'tə, nse nə' no nəm wè'è nəm wè'è, ngəŋ mfiŋ yi sə kəŋ feŋ. Təchə tə alo' tə bò'kə tò a zhə ayi no tət sèm, mfiŋsə shi a vè nkwi' afwen ví'í mfiŋ tsu li zàykə no sət sèm. ²⁷ Wi' yi a ghè ntsiŋ ngəŋ mfiŋ ayi shen è lù yèn mu vè bò'tə li təchə tə ngəŋ mfiŋ yi è ghəsə tò təbò'kə təbò'kə no tət sèm. Ghè tsu' fənyi fə wen sə kəŋ sù wen ə wen tsu kwò'tə la ví'í ngəŋ mfiŋ nyiŋkə li, ²⁸ ali Bol zimə è gə' la, "Kə a sù wen ə wù, yès di' a shè tò vət sèm."

²⁹ Wi' ayi dzàŋ è gə' la vè vi nè nkisə. Və vi nè səwen-sə, ghè kwen dyè fəŋ a shi Bol wenə Silàs sə tsin tə fa tsu byi'ando fəyn nku ngə' à wen. ³⁰ Ghè mù lyi vəwenə fù wenə vəwenə a kəbəŋ è bəm à vəwenə la, "Vəti', mà lè zì mà nè ghò bu lu kii' bwòŋ a?"

³¹ Vəwenə gə' à wen la, "Byimə à Bobo Yesò, a Nyingòŋ a bwòŋsə wù wenə ví'í ngəŋ wù no vət sèm." ³² Vəwenə gə' a li mù shè'tə ntim Bobo à wen wenə ví'í vi a wenə vəwenə ntsi a mu'u. ³³ Tò a zhə ayi, wi' aghèn lyi vè Bol è shè shi vəwenə. Və Bol ku mu tò a zhə ayi à wen wenə ví'í vyi a vè ntsi à wen a ngəŋ. ³⁴ Wi' ayi lyi Bol wenə Silàs è dyè wenə vəwenə à wen a ngəŋ è kù kəfo vəwenə zhi. Ghè sə saŋlè wenə ví'í wen no nànto byi'ando vəwenə nsə di' luwèn mu vəwenə byimə li à Nyingòŋ.

³⁵ Tɛ' nè layn, ví'í a vɛ nso'ò lí tím vɛsugyè' la vɛ dyè à gá' à wí' yí a ghè ntsìṅṅè ngèṅ mfiṅ yí la ghè ghɛsɛ ví'í vɛ vɛ ndyè.

³⁶ Wí' ayí shè'tè à Bol wenè Silàs la vɛ tím lí ntím gá'à la yí ghɛsɛ vɛwenɛ, vɛwenɛ ndyè. Ghè gá' a lí mù gá' la, "Ghèṅ fɛ lí mpfwo tò nè mbwa'mè."

³⁷ Bol gá' la, "Ví'í a vɛ so'ò kò tɛ dí' la yès byisè lí kányè, alí nè vɛ ghòm yès a shí ví'í kò vɛ lè lyè la yès dí' ví'í Lum! Vɛwenɛ tɛ nè a lí bè ghà' yès à wè a mfiṅ, ɛ sɛ kəṅə nyo'tɛ shisè luwèn byí'í ghò? Yès zì kò yès lù fɛ. Vɛwenɛ ví'í tò nkàntè vɛwenɛ à shisè yès."

³⁸ Vɛsugyè' ví'í bwènè dyè shè'tè nyè a vyí à ví'í nso'ò nso' lí. Vɛwenɛ nè zhɛ la Bol wenè Silàs dí' ví'í Lum, fàyn ghó'ghè ví'í a vɛwenɛ. ³⁹ Vɛwenɛ lù dyè a mfiṅ yí è yèn Bol wenè Silàs è sènsɛ vɛwenɛ la vɛwenɛ lyèsɛ kányè akí, mù gá' la vɛwenɛ fɛ fà mfiṅ ayí è lù fà a ntɛ' ayí. ⁴⁰ Bol wenè Silàs nè fɛ fà mfiṅ ayí, è dyè a ngèṅ Ly-diya è yèn ví'í vɛbyimavɛ tsu, è shítè gá' à vɛwenɛ ndí tomsɛ vɛwenɛ è byimɛ vɛwenɛ nto dyè tò nè mbi mù lù è fɛ fa ntɛ' ayí.

Vɛ ku ngá' à Bol wenè ví'í wen a Tèsàlonikà

17 Bol wenɛ ví'í wen jè' lí chò fa ntɛ' Amfibolis bènè fa ntɛ' Abòlòniya è ví'í za'a a ntɛ' Tèsàlonikà, a ngèṅ tsèntɛ Vəjew tsen ndí' tsu. ² Bol dyè a ngèṅ ntsèntɛ ayí ando ghè njè'è nè è lyè mɛtsi mɛ nzhɛtəmɛ Vəjew nta', ɛso'tɛ nyè a vɛ mfɛ fa Nwà'lè Nyìngòṅ.

³ Ghè nshè'tè lí laynsè nyè vyí a vɛ dí'í a Nwà'lè Nyìngòṅ, gá'à la, wí' yí a Nyìngòṅ ntsu' lí ghɛ lí dí'í ne yèn ngá' ɛ pfɛ, vɛ be nè ghè lu fà pfɛ. Ghè bè gá' la, "Yèsò ghèn a ma gá'à à ghèṅ byí'í wen lè dí' wí' ayí."

⁴ Vəjew vɛtsenvɛ zhɛ ɛ byimɛ nyè vyí a Bol ngá'à mù tsèntɛ nòynɛ Bol wenè Silàs. Nòyn ví'í Glis a vɛ ngə'sɛ Nyìngòṅ bè tsèntɛ vɛwenɛ ɛ bo'sɛ nè kí vəgho'kəvɛ.

⁵ Vəjew vɛtsenvɛ sɛ kí' kənghè' byí'ando ví'í ntsèntɛ nòyn Bol wenè Silàs è mù sɛ jè'è pfɛtɛ voyndyɛ vɛbyivɛ, vɛ sɛ jè'è zhòfɛ chò fa ntɛ' è dyè kwà'tè tɛchɛ tɛ ngèṅ Jàsòn, kəṅə Bol wenè Silàs əgha' ɛ ví'í nè vɛwenɛ a shí ví'í. ⁶ Vɛwenɛ kwen tsu kò vɛwenɛ lù yèn Bol wenè Silàs mù ghà' Jàsòn wenè ví'í vɛbyimavɛ vɛtsenvɛ è gùf è ví'í nè vɛwenɛ a shí ví'í nso', zímè gá'à la, "Ví'í venɛ dí' mu vɛwenɛ nɛ' lí tò mbi tsèm, luwèn vɛwenɛ ví'í lí nza'a a vəghəṅ a ntɛ', ⁷ Jàsòn nlyi vɛwenɛ è nshítɛ ngɛ à wen a ngèṅ. Vɛwenɛ vɛtsèm ɛ jè'è kwà'tè tɛso' tɛ fòyn ghó'ò vəghəṅ gá'à la fòyn tsen bè dí' a zhí' wen dí' Yèsò." ⁸ Nòyn ví'í wenè ví'í so'ò nso' ví'í nè sɛ dyè zhɛ kányè akí tò zhɛ kə nè tinsɛ vɛwenɛ sɛ fwi no nànto. ⁹ Ví'í nso' a vyí nè Jàsòn wenè ví'í vɛbyimavɛ ví'í lɔ' kò a vɛwenɛ, vɛ mù ghɛsɛ vɛwenɛ, vɛwenɛ lù pfwo.

Vɛ ku ngá' à Bol wenè ví'í wen a Belí

¹⁰ Tɛ' nè jí, ví'í vɛbyimavɛ ví'í lyè Bol wenè Silàs è tím la vɛwenɛ nyiṅ è dyè a ntɛ' Belí byí'í ngá' aghèn. Vɛwenɛ dyè tsu bè dyè kwèn a ngèṅ ntsèntɛ Vəjew. ¹¹ Ví'í a vɛ ndí' tsu nkòṅṅè əzhɛtɛ kányè əchò ví'í Tèsàlonikà. Vɛwenɛ nkòṅṅè no a nkàyn əzhɛtɛ ntím jùṅ mù sɛ

dzàṅṅè Nwà'lè Nyìngòṅ tò mɛtsi ntsèm ndí' yèn la nyè a Bol nshè'tè dí' tò nɛmwè'è lo. ¹² Ngə'ò ví'í tsu, nè kí bènè lɛmɛ vɛ ghó'okəvɛ a ndí' ví'í Glis byimɛ à Yèsò.

¹³ Andí' ando Vəjew a vɛ ndí' a Tèsàlonikà nzhɛ la Bol be shè'tè ntím jùṅ à ví'í Belí, vɛwenɛ ví'í tsu sɛ bosè la vɛwenɛ zítè soyn. ¹⁴ Ví'í vɛbyimavɛ tím Bol wenè ví'í vɛtsenvɛ la vɛwenɛ shí'í dyè a mbyè àmù mɛ ghó'omè tò a zhɛ ayí, alí Silàs wenè Timotí faṅ tò a Belí. ¹⁵ Ví'í ví'í a wenè vɛ Bol nlu a mu'ú tú'mè nè wen è dyè za'a a ntɛ' Atèns ɛ mù ghɛsɛ wen tsu bwènè ví'í a Belí nè ntím a Bol ntímɛ la Silàs wenè Timotí zəṅsɛ ví'í kwetɛ wen.

Bol gá' à ví'í Atèns

¹⁶ Andí' ando Bol nkè'tè Silàs wenè Timotí a Atèns, è yèn la ntɛ' ayí nkí'í mɛnyo no ngə'ò. Kányè kí sɛ ku ngá' à wen no nànto. ¹⁷ Ghè ndyè a ngèṅ ntsèntɛ Vəjew è sò'tɛ nyè avenɛ tsu wenè vɛwenɛ bènè ví'í vɛtsenvɛ ví'í a vɛ ngumlè Nyìngòṅ. Ghè mbe dyè so'tè tò nyè avenɛ a təwoṅ no mɛ ntsi ntsèm wenè ví'í ví'í a ghè mvi bùmtɛ tsu. ¹⁸ Ndí'sè sɛ sɛtsensɛ ndí' tsu a vɛ è ndzàṅṅè nè ndzìmtɛsɛ Ebikulyan nè ví'í Stoyk yèn Bol, vɛtsenvɛ mù sɛ bèmè la, "Nkí ndí'sè ghèn lè mwòm'sè əgá' la ghò, kò ndí' la ghè kí no kányè a?"

Vɛtsenvɛ gá' la, "Ghè mwòm'sè əgá' kányè byí'í vɛnyìngòṅ vɛ ətím." Vɛwenɛ ngá'à alè byí'ando Bol nzi'í nyè byí'í Yèsò be zí'í la ví'í lu bwènè lù fà pfɛ. ¹⁹ Vɛwenɛ mù lyè Bol è dyè nè wen a ntsèntɛ ví'í nso' yí a vɛ mvi zhùṅtɛ a kwi pfen Ayobagùs è gá' à wen la, "Shè'tɛ à yès la àdí' nkí zí'í fighè kò a wù zí'í ví'í lè lo?" ²⁰ Wù gá'à nyè tsenɛvɛ kènla yès ntímè zhɛ, yès a kòṅ la wù shè'tɛ nyè a vyí è laynsɛ à yès?" ²¹ A ndí' a lí ví'í vyí a vɛ mbwi vɛwenɛ a Atèns nè ví'í a vɛ mvi ví'í sɛ tsi tsu nkòṅṅè ṅwɛ' no məzhɛ ntsèm, ɛ nshè'tè tò nyè fivɛ ví'í a vɛwenɛ zhɛ fa ví'í vɛtsenvɛ.

²² Bol lù tímɛ a ntsèntɛ ayí a Ayobagùs è gá' la, "Ví'í Atèns, mà yèn lí la ghèṅ kí ghó'sɛ vɛnyìngòṅ a shè no a nkàyn, ²³ byí'ando mà sɛ njè'è ká'a fa ntɛ' ashè è yèn shí a ghèṅ ghó'sɛ vɛnyìngòṅ a ví'í tsu no ghó'ò. Mà be yèn kəshí kə kəku kətsen mu vɛ nyò' lí tsu la, 'kèn dí' à Nyìngòṅ tsen a wí' kò kí.' Nyìngòṅ aghèn a ghèṅ gumlè a ghèṅ, kò kè tɛ kí lè dí' Nyìngòṅ yí a no nkàntɛ mò shè'tɛ nyè venɛ luwèn byí'í wen. ²⁴ Nyìngòṅ aghèn dí'í Nyìngòṅ yí a ghè nshítɛ mbi ghèn nè nyamsɛ bè shítɛ no fo tsèm a vɛ dí'í tsu. A dí'í wen dí' Bobo a ghè so'ò kəṅ nè nse, kò ghè lè ntsi a alo' mu vɛ bwom nè avu è ngə'sɛ wen tsu. ²⁵ Nyìngòṅ aghèn nè la ví'í vɛtsèm ndí' vɛto. Ghè ku no ghò à wí' a ghè kəṅ, kò andí' la wí' zì ghè ku no kəfo kətsenkə à wen. ²⁶ Nyìngòṅ aghèn nlù bwòm tò wí' mu' a mbi, no ví'í tɛlò' tɛtsèm mfɛ tò fà wí' aghèn mù'. Ghè ku zhɛ a ví'í a venɛ dí' tsi a nse be ku shí a vɛwenɛ zì vɛ tsi tsu. ²⁷ Ghè ne a lí ndí' ví'í vɛtsèm nkəṅə wen to nè ví'í kənyif a lí kí la vɛwenɛ ne yènə wen, no to ando ghè kò dí' kəghaf fà wutsen.

²⁸ Wu tofə tsen nlù gá' la:

'A nè Nyìngòṅ la vəghəṅ ntsi, jè'è,

be dí' no tɛ ghò a vəghəṅ dí'í.'

Ví'í vɛ tofəvɛ ghèṅ vɛtsen vɛ bè ngá'a la:

'Vəghəṅ bè dí' tò vunɛ wen.'

²⁹ Ando vèghəŋ dī' vùnə Nyìngòŋ, vèghəŋ ko dī' nlyì la Nyìngòŋ dī' kəfo a wī' ŋwə'ə ghè kwò'tə è ti no tè nè nki kəkəs kə kò, ko ghè tsif a ngù'. ³⁰ Nyìngòŋ ghə li la ghè zì kò ghè a ku ngə' a wī' byì' mətəsi mi a wī' nko ntīmè kè kənyù byì' wen lì, ali gə'à à no tè ndò, no tè fe luwèn la ghè kwitə tyim wen fà wen a nyù byivə.

³¹ Nyìngòŋ nlù gə' a li byì' ando ghè ndī' mu ghè ghə li kətəsi kì a ghè lu so' vī' vətsem tsu a mbi ashə a ji timə. Ghè lu nè wī', yì a ghè ntsu' li è ghə so' vī' avenə à wen. Ghè dī' li kənyù a kəkə è myètə a ndayn a ji la ghè tə nè wī' ayì bwènsə lù fà pfə."

³² Andī' ando vəwenə nzhə Bol gə' kənyù byì' məlù fà pfə, vī' vətsevnə sə chə'ə wen, vətsevnə gə'à la vəwenə a kòŋ la ghè lù be vī' ə gə' nyù tsevnə à vəwenə byì' kənyù akì. ³³ Bol lù a zhə ayì è fə fa ntsèntə ayì. ³⁴ Vī' vətsevnə dzìmtə Bol è byimə ntīm yì a ghè nshə'tè lì. Dionysius a andī' wù ntsèntə yì a və nghə'a a Ayobagùs lì, nè wùwì tse'n a zhi' wen ndī' Damalis bènè vī' vətsevnə ndī' a ntìntìn vī' vyì a və mbyimə lì.

Bol nè shə'tə Ntīm Jùŋ a vī' Kolìn

18 Bol nè gə'à à vī' Atèns myètə è lù fà tsu è dyù a ntə' Kolìn. ² Andī' ando ghè ndyù za'a tsu è yèn wu Jus tse'n a və mbwi wen a lo' Bontùs, zhi' wen dī' Akwilà. Ghè dī' mu ghè kwè'tə mvi tò vi tsu wenè wì wen Blisilyà. Vəwenə nlù fa Lum a lo' Itali è vī' tsu byì' ando fòyn Klodùs ndī' mu ghè chòsè li so' la Vəjew fə fà Lum no vətsem. Bol lù dyù yèn vəwenə, ³ wenè vəwenə sə tsi be tsèntə nè təshyè' a mu' u byì' ando vəwenə mbe tasə fo tò nè Bol nè gwəsə nyamsə, shìtə tətə tsu. ⁴ Bol sə dyù kwènə a ngəŋ ntsèntə Vəjew tò mətəsi mə nzhətəmə no ntsèm, so'tə nyù tsu wenè Vəjew bènè vī' Glis, mwòm sə ənè la vəwenə byimə kənyù kì a ghè ngə'à.

⁵ Silàs wenè Timotì nè lù fà Macedonia è vī' a Kolìn. Bol ghəsə no nyù tsèm a ghè è nè ə sə shə'tə tò ntīm jùŋ à Vəjew be dī' laynsə à vəwenə la Yesò dī' wī' yì a Nyìngòŋ tsu' li nghə. ⁶ Ando vəwenə ntensə kənyù kì a ghè ngə'à be telè wen, ghè bwèn dzèm wen à vəwenə è gə' la, "Ghəŋ sətse'n nè kənyù kəkə alə, Nyìngòŋ ma'a ghəŋ, mu à dī' nso' ghəŋ, mu kəvu komkə ko à ndī' tsu. Mà li a ghəsə ghəŋ luwèn è dyù nshə'tə ntīm jùŋ aghèn à vī' timə." ⁷ Ghè gə' a li, mù lù ghəsə Vəjew a vyì è dyù sə tsi a ngəŋ wù kətim tse'n a zhi' wen ndī' Titiyòs Justus a ghè mbe gumlè Nyìngòŋ. Ngəŋ wen ndī' tò a mbyè ngəŋ ntsèntə vī' Jus. ⁸ Wutsen a andī' kətə kə ngəŋ ntsèntə akì a zhi' wen ndī' Klisbùs zhə ntīm jùŋ a ghèn, wenè vī' ngwa'a ngəŋ wen, bènè vī' vətsevnə a Kolìn no və ghò'o byimə à Bobo è shì mu.

⁹ A sə ndī' nəntə'ə a kətəsi kətse'nkə, kənyù kə fə a kə' Bol a nè jòm, Bobo gə' tsu à wen la, "Kə a fwəyn vī' venə, ngə'à tò ga'a à vəwenə, ¹⁰ byì' ando mà dī' yowù. Wī' ko a nè kənyù kə byikə à wù. Nzī' tò zī' byì' ando vī' vwomə dī' a ntə' a shə no vəghò'o." ¹¹ Ando ghè ngə'à a li, Bol bè tsi a Kolìn ngwə' mpfen nè kəbye' kə, shə'tə tò ntīm è Nyìngòŋ.

¹² Andī' ando və ghè Galiyò la ghè nso'o shə lo' ayì a və ndzəŋə nè Akayà, Vəjew vətsevnə tsèntə ghə' Bol è

dyù nè wen a kəshi kə nso' ¹³ è dyù gə' à Galiyò la, "Wī' ghèn nè la vī' ngumlè Nyìngòŋ a ji tse'n a so'o ko byimə."

¹⁴ Ando Bol nkəŋ ŋo'sə chə wen ə gə', Galiyò tin è gə' la, "Ghəŋ zhətə a Vəjew! A tu ndī' la Bol ghèn kwə'à li so' ko la ghè nè li kənyù kə byikə kətse'nkə, mu mà zhətə kənyù kì a ghəŋ ə gə'à. ¹⁵ Ando ghəŋ bòŋsə so'o nyù byì' zī' tsenghə, nè təzhi' tə vī' bènè so'o ghəŋ là, à kì tò ghəŋ. Mà zì kò mà là timə è nso'o nki nyù à nè venə." ¹⁶ Ghè gə' a li è gə' la və dzimə shisə Vəjew a vyì fà kəshi kə nso' akì. ¹⁷ Vī' a vyì gha' Sòstenis a andī' kətə a ngəŋ ntsèntə Vəjew è ghòm wen tò a chə kəshi kə nso' ayì ali kò Galiyò là gə' tè kənyù.

Bol bwènè dyù a Antiyòk

¹⁸ Bol bè tsitə no mətəsi alə wenè vī' vəbyiməvə a Kolìn è mù tòŋtə vəwenə è lù wenè Blisilyà bènè Akwilà fà ntə' Senchilì è dyù a lo' Sylia. Mibu vəwenə sə nkwen a nkanu' əlù, mu Bol kom li kətə kə wen byì' ando ghè ndī' mu ghè ghə li kənyù kətse'nkə a məkəyn wenè Nyìngòŋ. ¹⁹ Vəwenə jè'è è dyù za'a a ntə' Efesùs, Bol ghəsə Blisilyà wenè Akwilà è dyù a ngəŋ ntsèntə Vəjew wenè vəwenə sə so'tə nyù tsu. ²⁰ Vəwenə sə sènsə Bol la ghè tsitə wenè vəwenə no mətəsi mə ghò'omə, ali ghè tensə. ²¹ Andī' ando ghè nlù, ghè gə' à vəwenə la, "Mà lu be bwènè vī, a zhə a Nyìngòŋ sətse'n kòŋ." Ghè gə' a li mù lù è mò'tə Blisilyà wenè Akwilà a Efesùs.

²² Bol nè dyù za'a ntə' Sisaliyà è ku' dyù tòŋtə ntsèntə vī' vəbyiməvə a Jelusalèm, ə lù fà tsu bwènè shī' fa Antiyòk, ²³ è tsitə tsu no alə. Ghè nè lù fa tsu è jè'è chò fa shì tsèm a Galesiyà bènè Fligiya, gyàmtə dyù nè ndzìmtəsə bəm Yesò ndi vəwenə nki' tyimə toghə a shi aghèn.

Abolòs shə'tə Ntīm Jùŋ a ntə' Efesùs bènə a Kolìn

²⁴ Wu Jus tse'n lù vī a Efesùs mu ghè kwì a Alèk-sandililyà, zhi' wen dī' Abolòs. Ghè nki əgə' a ji a no ndò nkòŋ əzhətə. Ghè nki nyù fa tì Nwà'lè Nyìngòŋ no ghò'o. ²⁵ Ghè ndī' mu ghè bè zī' nyù byì' jisə shisə a Bobo kəŋ la vī' ntsi fa tsu, ə sə gə'à no nè kədyo'kə, be zī' vī' byì' Yesò a ji a ghè ndī' la ghè nki kənyù a ghè nzi'f. Ghè ntù'ù kì tò nyù vyì a Joyn wu ku amù nzi'f byì' mu mì a ghè nku à vī' lì. ²⁶ Blisilyà wenè Akwilà nè zhè zī' yì a ghè nzi'f nè tyimə toghə a ngəŋ ntsèntə è gə' la Abolòs vī a vəwenə ngəŋ. Ghè vī, vəwenə shìtə shə'tə jì yì a wen a Nyìngòŋ kəŋ la vī' ntsi fa tsu. ²⁷ A sə ndī' ando Abolòs ngə'à la ghè a kòŋ ətimə dyù a Akayà, vī' vəbyiməvə a Efesùs gyàmtə wen è nyò' ŋwà'lè à vī' vəbyiməvə a Akayà gə'à la vəwenə shisə wen no a nkəyn. Ghè timə è dyù tsu è sə ku gyàmtə ghò'ghə à vī' vyì a və sə ndī' mu və byimə li byì' bònə tyim ə Nyìngòŋ. ²⁸ Abolòs so'o nyù no a nkəyn, dī' laynsə fa Nwà'lè Nyìngòŋ la Yesò dī' wen Klisò. No wu Jus mu' nko bè gə' kənyù byì' zī' yì a ghè nzi'f.

Bol shè'tè ntīm jùn a Efesùs

19 Andì' ando Abolòs ndì' a ntè' Kolin a shyè Akayà, Bol chò fa ti lo' ayi è dyè za'a a Efesùs è yèn ví' vabyimàvə vatsenvə tsu, ² ə bəm à vəwenə la, "Andì' ando ghèṅ mbyimè, Kəzhwi kə ṅwò'əkə mvi li à ghèṅ?" Vəwenə bwènsə la, "Yes nko timè zhè tè kənyè byi' Kəzhwi kə ṅwò'əkə."

³ Bol bwènsə bəm à vəwenə la, "A tə dī' nki mu mə nkò à və tə kù à ghèṅ a?" Vəwenə bwènsə la, "Və nkù mu à yès byi' kənyè ki a Joyn nzi'."

⁴ Bol mù gá' la, "Joyn nku mu à ví' vyi a və nkwiṭə tə-tyim tə vəwenə be gá' à ví' a vyi la, vəwenə dī' byimə à wī' yì a ghè ndi' nè vi fa wen a bəm, adi' Yesò."

⁵ Ví' avenə zhə a lì mù byimə à Bobo Yesò, və ku mu à vəwenə ədī' la vəwenə byimə li à wen. ⁶ Bol mù ghə avu wen a vəwenə a tə, Kəzhwi kə ṅwò'əkə mù vi à vəwenə, vəwenə zītə sə gá' à təgá' tə kədyàṅ, be shè'tè nyè mu və lù fà Nyìngòṅ. ⁷ Ləmə ndì' a ntintin ví' avenə ə za'a a njùsəbò.

⁸ Fà yì a bəm, Bol sə dyè kwenə a ti ngəṅ ntsèntè gá' à wenè Vəjew a ti vəsàṅ vətə' nè tyim toghə, so'tè nyè, kəṅə la vəwenə byimə la kənyè ki a yì gá' à byi' so' fòn Nyìngòṅ dī' nəmwè'è. ⁹ Ví' vatsenvə fa vəwenə a ntintin to kətə è tyèn la vəwenə ko a byimə kənyè akì a Bol ngà' à lì, bè gá' nyè byivə tsenəvə à ví' a shi byi' Jì yì a Bobo nkəṅə la və ntsi fa tsu. Bol mù ghəsə vəwenə è lyè ví' vabyiməvə vi wenə vəwenə sə dyè tò mətisi ntsèm a ngəṅ yì a Tylannùs nzi' ví' tsu, so' o nyè tsu wenə ví'. ¹⁰ Bol nè kənyè akì a ti ngwə'sə səbò, Vəjew nè ví' tim vi a və ndi' a Asiyà zhə kənyè byi' Bobo.

Vunə Sivà mwòmsə ədzim ə shisə zhwi byivə

¹¹ Andì' ando Bol mbò dī' tò a Efesùs, Nyìngòṅ nè ghè sə nè nyè kəynəvə. ¹² Ví' nlyè ndisə shyè' wen nè basə ndisə vi a ghè ntyi kəzhə'sə kə wen tsu, dyè nè wenəvə à ví' və kwa'kəvə, və nè vəwenə to, zhwi byivə be fùkə fà vəwenə a təwèn.

¹³ Vəjew vatsenvə a və bè njè'è dzimə shisə zhwi byivə bè sə mwòmsə ndzimə a zhi' Bobo Yesò. Vəwenə mbəsə ndzimə, vəwenə sə gá' à la, "Ma gá' à à ghèṅ a zhi' Yesò yì a Bol è zì' byi' wen la, ghèṅ fə fà wèn wī' ghèn." ¹⁴ Ví' a və njè'è nè kənyè a kènkə ndi' vunə ləmə vatsenvə sòmbo, a andi' vunə pfèm ngəṅ Nyìngòṅ ghò' o Vəjew tsen a zhi' wen ndi' Sivà.

¹⁵ A sə ndi' kətsi kətsenkə, vəwenə dyè yèn wutsen ghè kī' kəzhwi kə byikə. Vəwenə sə mwòmsə ədzim ə shisə kəzhwi kə byikə akì, kə gá' à vəwenə la, "Mà kī Yesò bè kī Bol. Ghèṅ ke dī' vèndò?" ¹⁶ Ando kə ngà' a li, wī' ayi a ghè nkī' kəzhwi kə byikə akì shen è gha' vəwenə no vatsèm, è ghòm no a nkəyn. Vəwenə nyiṅkə fù fà ngəṅ ayi mu və bātə li ndisə vəwenə bè ly-omsə vəwenə a jì byi.

¹⁷ Vəjew nè ví' tim vi a və ndi' a Efesùs nè zhè kənyè a kə yì chò sə dī' nè fanə mù sə ku'sə zhi' Bobo Yesò.

¹⁸ Ví' vabyiməvə sə fù vi a ndayn, shè'tè nyè byivə vi a vəwenə tə nè mibu sə byimə. ¹⁹ Ngə' o ví' a vəwenə

nè nyè fù vi nè vəṅwà'lè vi a vəwenə ndzàṅè nyè fənyo' a vyi fa tsu è nyè' tò a shi ví' vatsèm. Ko vəṅwà'lè a vyi nto no nànto. ²⁰ Kənyè kə Nyìngòṅ mù sə sàykə dyè tò dyè, ví' no və ghò' o byimə byi' nyè kanəvə vi a vəwenə nyenə.

Ngə' fù a Efesùs

²¹ A bəmə nyè avenə, Kəzhwi kə ṅwò'əkə nè, Bol ghə la ghè a chò fa shyè lo' Macedonia bènə fa Akayà ə dyè za'a a Jelusalèm. Ghè bè ghè la ghè a tsitə tsu ə mu chò dyè a Lum. ²² Ghè ghə a lì mù tim ví' vi vèbò a və ngyàmtə wen a ndi' Timotì wenə Elastùs, la vəwenə dyè a Macedonia a mbì, ghè be tsitə a Asiyà.

²³ Ngə' ghò' o tsen zītə a Efesùs a mətisi ayi byi' Jì yì a Bobo nkəṅə la ví' ntsi fa tsu. ²⁴ Wutsen ndi' tsu, ti fo nè kəlámkə, zhi' wen dī' Demetyòs. Ghè ti mənyo mə ngəṅ jìm Altemis a ndi' Nyìngòṅ wùwì. Shyè' aghenə nku ko à ví' shwè' wen no ghò' o. ²⁵ Demetyòs dzàṅtè ví' shwè' wen bènə ví' vatsenvə a və bè nti fo è gá' à vəwenə la, "Vələmè vwomə, ghèṅ ə kī la vəghəṅ ə kī' ghò' vəghəṅ tò fa shyè' ghèn a vəghəṅ ə shwè'è là.

²⁶ Ghèṅ zhə li be nyen kənyè a Bol ghèn ə nè fà ghèṅ a ngəṅsə. Ghè ne li ngə' o ví' a Efesùs nè a Asiyà no vət-sèm mbyimə la vənyìngòṅ vi a və shìtə li ko dī' nkàyntè vənyìngòṅ. ²⁷ Ngə' li dī' luwèn la ví' a zītə ngà' à nyè byivə byi' shwè'è vəghəṅ kèn la vəwenə be a nlyè ngəṅ jìm Altemis la àdī' kəfo kətsenkə. Na kènkə a nè kò a ndi' la Nyìngòṅ aghèn be a nkī' ghò'sə, andi' tò wen a ví' Asiyà nè ví' mbyi no vatsèm ngə' sè."

²⁸ Nòyn ví' vi nè zhè kənyè a kènkə, tinsə vəwenə sə fwi, vəwenə sə zimə gá' à la, "Altemis yì a vəghəṅ ghò'sə a Efesùs è ṅaṅtə chò no vənyìngòṅ vatsèm!" ²⁹ Zimə aghenə sàykə dyè a ti ntè' no tsèm, nòyn ayi shen è dyè ghà' ví' jè' Bol vatsenvə, andi' ví' Macedonia è kwen è dyè nè vəwenə a kəshi kə ntsèntè ntè'. Təzhi' tə ví' a vyi ndi' Gayòs wenə Alistakùs. ³⁰ Bol nkəṅə ədyè tsu əgá' à ví', ali ví' vabyiməvə tensə la kə ghè à dyè. ³¹ Ví' vəghò'kəvə vatsenvə a və ntisə nyè a shyè lo' ayi, ndi' ndoṅsə Bol. Vəwenə tim ntīm à wen è gá' la kə ghè à dī' kə'ə wen a ntsèntè ayi. ³² Andi' a li, no ndò zimə gá' à tò kəwen kənyè byi' ando ngə' o ví' nko kī tè la və yì tsèntè tsu ənè ghò lo. ³³ Ví' vatsenvə nyenə tò la Alèksandà kī' kənyè əgá' byi' ando Vəjew ngà' à la ghè cho è timə a mbì. Alèksandà tsò'sə kəvu kə wen a kàṅ è nè la ví' chimə, mù zītə əgá' ədī' la à ko yì zītə Vəjew nzītə ngə' aghèn, ³⁴ ali ví' avenə nè yen è kī la Alèksandà dī' wu Jus, vəwenə zītə sə tsèntè zimə a gī to la, "Altemis yì a vəghəṅ ə ghò'sə a Efesùs ə ṅaṅtə chò vənyìngòṅ no vatsèm!" Vəwenə faṅ è sə zimə tò a li a ti vəhawə vèbò.

³⁵ Fa yì bəm, wī' a ghè nyò' o nyè be tú'mə nè ntè' ayi nè, ví' chí' la kù', ghè mù gá' à vəwenə la, "Ví' vatsèm è kī la ghèṅ ví' Efesùs dī' ntú'mə nè ngəṅ jìm Altemis, be tú'mə nè ngú' yì a ghè mfəṅə fa kàṅ a nse, vəghəṅ sə ghò'sə. ³⁶ No wī' mu' ko zì ghè tensə nyè avenə. Ma sə gá' à à ghèṅ la ghèṅ bwa'sə tətyim tyəṅtə, kə wī' a dèmə nè kənyè ke kwò'tə, ³⁷ byi' e ghèṅ vi li nè ví' venə vèbò a shèn ko ndi' la vəwenə tsoṅ li kəfo fa vəghəṅ a

ngə̀n jìm ko telə Nyìngòrə vəghə̀rə. ³⁸ A sə̀tsèn ndí' la Demetyòs wenə̀ ví'í shwè' wen kí' kə̀nyù ə̀ghəm wí' fa ví'í venə̀ tsu, və̀wenə̀ lyè wí' ayí è dyù nè wen a kə̀shi kə̀ nso', byí' ando ví'í vi a so'ò nso' ə̀ vi tsu no mət̄si ntsèm. ³⁹ Sə̀tsèn ghə̀n be ə̀ kí'í kə̀nyù ə̀ chò nakènkə̀ a ghə̀n ə̀ kə̀nə̀, ghə̀n ə̀ dyù nè kə̀wenkə̀ a ntsèntə̀ yí a ví'í ntə̀' ə̀ tisə̀ nyù tsu, ⁴⁰ byí'ando kə̀ sə̀tsèn nè fù la və̀ghə̀rə ə̀ sə̀'ə̀ li ngə̀', kə̀ ne mfànsə̀ no nànto. Kə̀ a ndí' la wí' fa və̀ghə̀rə ne tarə̀ ə̀ layn fa nso' ayí." ⁴¹ Ghè gà' a lì mù gà' la no ndò lu mpfwo.

Bol bwènə̀ dyù a Macedonia bè chò dyù a Glis

20 Andí' ando ngə̀' yí me li, Bol dzàntə̀ ví'í və̀byimə̀və̀ vi è gà' ə̀gà' à və̀wenə̀ ə̀tomə̀ nè la byimə̀ və̀wenə̀ nto mù gà' à və̀wenə̀ la və̀wenə̀ farə̀ tò a nkàyn. Ghè gà' a lì lù dyù a Macedonia. ² Ghè jè' chò fa shyə̀ ayí zí'í dyù nè ví'í no və̀gho'ò nè la byimə̀ və̀wenə̀ nto mù chò dyù za'a a Glis, ³ ə̀ tsi tsu vəsàrə̀ vətə̀'. A sə̀ ndí' ando ghè mba'tə̀ ə̀dyù a Sylia, ghè zhə̀ la Və̀jew mba'tə̀ ə̀zhwi wen, ghè mù ghè la ghè a bwènə̀ dyù chò ji fa Macedonia. ⁴ Ghè njè'è wenə̀ Sobatel wə̀yn Ballùs fa Beli, nè Alistakùs nè Sekundùs a və̀wenə̀ nlu fa Tèsàlonikà nè Gayòs a ghè nlu fa Delbè, nè Tychicùs, nè Tlophimùs a və̀wenə̀ nlu fa lo' Asiyà bènə̀ Timotì. ⁵ Andí' ando və̀ nsə̀ ndyù a jè' ayí, ví'í venə̀ dyù a mbì sə̀ kə̀tə̀ yès a ntə̀' Tuwas. ⁶ Yès dyù za'a a Filibày. Mət̄si mi a və̀ nzhi kə̀bayn kènə̀ fə̀shìŋ fə̀ tsu ne chò, yès kwen a nkànu' è lyè mət̄si ntàyn ə̀jè' kwetə̀ və̀wenə̀ a Tuwas, yo və̀wenə̀ tsi tsu ə̀ wə̀n mpfen.

Bol dyù kə̀nchi' bəm kə̀ ghayn wen a Tuwas

⁷ A nè sə̀ ndí' a kə̀lyìŋ kə̀ zhə̀ mpfwomə̀ a mbì kə̀tsi a wə̀n, yès tsèntə̀ ə̀zhi, Bol zítə̀ sə̀ zí'í ví'í, è zí'í tò zí'í ə̀ za'a a ntintin nə̀ntə̀' byí'ando tə̀' ndí' layn ghè lu. ⁸ Andí' a tí ngə̀n kə̀n yí a yès ntsèntə̀ tsu, nkisə̀ ndí' tsu no sə̀gho'ò. ⁹ Wə̀yndyə̀ nkùŋ tsen ku' è n̄wə̀' a chə̀ wundù, zhi' wen dí' Eutychnus. Bol sə̀ nzi'í, mbə̀ynsə̀ ku wen, ghè bə̀nə̀ alə̀ ə̀ lù fa tsu è shí'í fə̀n a nse. Ví'í shí'í è tsò'sə̀ wen sə̀ lye mu ghè p̄fə̀ li. ¹⁰ Bol shí'í è dyù lə̀ntə̀ è tsò'sə̀ wen è gà' la, "Kə̀ ghə̀n be a dì, ghè bò dí' tò to." ¹¹ Fa yí a bəm Bol wenə̀ ví'í wen bwènə̀ ku' a tí ngə̀n yí è tsèntə̀ zhi nta' Bobo. Bol be zítə̀ sə̀ zí'í və̀wenə̀ tò zí'í tə̀' ka'a layn ghè mù lù. ¹² Və̀wenə̀ lyè wə̀yndyə̀ nkùŋ yí, wenə̀ və̀wenə̀ p̄fwo, ghè bò dí' tò to. Kə̀nyù akí nè tə̀-tyim tə̀ və̀wenə̀ tə̀ mu zhə̀tə̀ no a nkàyn.

Bol lù fà Tuwas è dyù a Miletùs

¹³ Yès lù kwèn a nkànu' è dyù a mbì a Assos, andí' kə̀shi a yès ndí' lyè Bol fa tsu. Ghè ngà'a la yès ne a lì byí'ando ghè nlù dyù tsu fa ji. ¹⁴ Ghè nè vi yèn yès tsu, yo və̀wenə̀ kwen a nkànu' è tim è dyù a ntə̀' Mitilin. ¹⁵ Yes dyù za'a tsu bè kwèn a nkànu' è jè' no alə̀, a nè sə̀ ndí' a kə̀nkùmtə̀ kə̀ kə̀tsi, yès chò lo' Nyìngòrə. Tə̀' nè be sə̀ layn, yès kwen a lo' Samòs. A bè sə̀ ndí' a kə̀nkùmtə̀ kə̀ kə̀tsi, yès dyù za'a a ntə̀' Miletùs. ¹⁶ Andí' a lì mu Bol ghə̀ li la yí ko chò ji fa Efesùs byí'ando ghè nko kòŋ ə̀le

zhə̀ a lo' Asiyà. Ghè nli'fə̀ a lì ando ghè kə̀nə̀ ə̀jè' kwen a Jelusalèm mibu kə̀tsi kə̀ Bentekòs kə̀ vi kwè'.

Bol gà' kə̀nchi' bəm kə̀ gà' à və̀chə̀' a Efesùs

¹⁷ Andí' ando Bol ndí' a Miletùs, ghè tim ntim à və̀chə̀' və̀ ví'í və̀byimə̀və̀ a Efesùs la və̀wenə̀ vi è yenə̀ wen. ¹⁸ Və̀wenə̀ nè vi ghè gà' à və̀wenə̀ la, Ghèŋ kí li ando mà ntsi bè shwè' à ghèŋ a ntintin tò fa mbì kə̀tsi ando mà mvi a lo' Asiyà. ¹⁹ No tè ando Və̀jew və̀tsenvə̀ mba'tə̀ nyè byivə̀ byí' mò, be ku ngə̀' à mò nè la mà ndí. Mà tə̀ nè shwè' ə̀ ghomə̀ to nè wù shwè' Bobo be gumlè ví'í tò mə̀zhè ntsèm. ²⁰ Ghèŋ ə̀ kí la ma ko tə̀ sə̀ nzi'í ghèŋ a ntintin ví'í ko à ghèŋ a alo' è lyòm'tə̀ no tè kə̀nyù kə̀ tyetəkə̀ kə̀tsenkə̀ a kə̀ nzi kə̀ gyàm'tə̀ ghèŋ. ²¹ Mà tə̀ mpfàntə̀ Və̀jew wenə̀ ví'í tim la və̀wenə̀ kwitə̀ tə̀tyim tə̀ və̀wenə̀ fà və̀wenə̀ mbyisə̀ è bwènə̀ vi à Nyìngòrə, è byimə̀ à Bobo və̀ghə̀rə Yesò Klístò. ²² Mà dyù a Jelusalèm byí'ando Kə̀zhwi kə̀ n̄wò'əkə̀ nkə̀n la mà dyù tsu ko ndí' la, mà kí la a ndyù ə̀ fù ghò nè mò tsu lo, ²³ alì kə̀nyù a mà nkí dí' tò la ando Kə̀zhwi kə̀ n̄wò'əkə̀ dí' li me à mò no a ntə̀' ko a mà chò fa tsu, la mà dí' wù mfìŋ ngə̀sə̀ be kə̀tə̀ mò tsu. ²⁴ A kòŋ à cho tè ghò nè mò, mà dí'í myètə̀ shwè' yí a Bobo Yesò tə̀ kù la mà ə̀ nè. Shyè' ayí dí' la mà shè'tə̀ ntim jùŋ byí'í bonə̀ tyimə̀ a Nyìngòrə kí' a ví'í.

²⁵ Ghèŋ kí li la mà tə̀ njè'è fà ghèŋ a ntintin shè'tə̀ kə̀nyù byí'í kə̀shi kə̀ fòn Nyìngòrə. Ma sə̀ gà' à ghèŋ luwèn la ghèŋ ko lu be yen mo no mpfen. ²⁶ Mà gà' à nə̀mwè'è à ghèŋ layn ghèŋ la, wí' fà ghèŋ sə̀tsèn be lè jì ko à be à ndí' nso' ghom, ²⁷ byí'ando ma ko tə̀ lyòm'tə̀ kə̀nyù fa ghèŋ byí'í kə̀nyù kí a Nyìngòrə ə̀ ba'tə̀ ə̀nə̀. ²⁸ Ghèŋ ntù'mə̀ nè tə̀wen tə̀ntə̀ bè tù'mə̀ nè ví'í vi a Kə̀zhwi kə̀ n̄wò'əkə̀ ghə̀ li à ghèŋ a tí. Ghèŋ ndí' ntù'məsə̀ ntsèntə̀ ví'í və̀byimə̀və̀ Nyìngòrə a ghè nè à sə̀ dí' ntsèntə̀ ví'í wen ə̀ chò fa p̄fə̀ Wə̀yn wen. ²⁹ Mà kí li la ma lù no a zhə̀ kò ví'í vi è kwèn à ghèŋ a ntintin to nè nyamsə̀ bo ə̀ sàs ví'í və̀byimə̀və̀ avenə̀, ³⁰ Zhə̀ ne vi a ví'í ne fù tò fà ghèŋ a ntintin nzhò ndzìŋsə̀, gùfə̀ ví'í və̀byimə̀və̀ la və̀ dzìmtə̀ və̀wenə̀. ³¹ Ghèŋ ntù'mə̀ li be kwò'tə̀ ando mà tə̀ nzi'í ghèŋ nə̀nchwi bènə̀ nə̀ntə̀' a tí ngwə̀'sə̀ sènsə̀ sətə̀' nè mə̀shì à mò ashì la ghèŋ tu'ù kè Nyìngòrə.

³² A nè luwèn mà ku li ghèŋ a kə̀vu Nyìngòrə nè Ntim jùŋ byí'í bonə̀ tyimə̀ wen, a ghè kí'í à ví'í a ntù'mə̀ nè ghèŋ. Nyìngòrə a ngyàm'tə̀ ghèŋ, bwa'sə̀ ghèŋ nè fo jùŋvə̀ vi a ghè ghè tò à ví'í wen no və̀tsèm. ³³ Mà nko timə̀ shəm ko wí' kò ndisə̀ wen. ³⁴ Nkàntə̀ ghèŋ ə̀ kí la no ghò yí a yo ví'í vwomə̀ tə̀ nkí' dí' mu à tə̀ shwè' tò mò nè avu à ghomə̀. ³⁵ Ma dí' li à ghèŋ tò a jisə̀ a jisə̀ la ghèŋ dí'í nshwè'è nè kə̀dyo'kə̀ to nè mò ndi və̀ghə̀rə ngyàm'tə̀ ví'í a və̀ bwa'a. Və̀ghə̀rə sə̀ ngyàm'tə̀ a lì, və̀ghə̀rə nkwo'tə̀ kə̀nyù kí a Bobo və̀ghə̀rə Yesò ngə̀'à tò nkàntə̀ wen la, Saŋlè dí' à wí' yí a ghè ku chò ando ghè dí' à wí' yí a ghè shi tò shi.

³⁶ Bol nè gà' mwètə̀, wenə̀ və̀wenə̀ shí'í à və̀wenə̀ a nchi'sə̀ alwi è jìm. ³⁷ Və̀wenə̀ zítə̀ no və̀tsèm sə̀ dí' bwamtə̀ wen gà' à la ghè jè' to a nkàyn. ³⁸ Və̀wenə̀ ngə̀'à tè a lì ko və̀wenə̀ lu nsə̀ŋlè byí'í kə̀nyù kí a ghè ngə̀'à la

vawenə ko be lu yenə wen. Vawenə lyi wen ə dyù wè a nkànu'.

Bol dyù a Jelusalèm

21 Yès ghəsə vī' Efesùs vi è dyàn dyù tò fəchī' a ntə' Cos. Tə' layn, yès dyù a ntə' Lodes, nè lù fa tsu è dyù a ntə' Batalà. ² Andī' ando yès ndī' tsu, yès yen kəbaŋ kə a mù a kə ndyù a lo' Fònisiya ə kwèn tsu ə lù. ³ Yès nè jè' no alè dyù za'a a kəshi kətsenkə sə ki dyèsə yèn lo' Saybùs, ali shī' è dyù jì fa lo' Sylia. Kəbaŋ kə a mù akì kə vi tīmə a ntə' Tayà andī' kəshi a və ndī' shisə fo tsu, yès mù fù tsu. ⁴ Andī' tsu, yès kəŋ è yèn vī' vəbyiməvə vətsenvə tsu yo vawenə tsi mətsi sòmbo. Kəzhwi kə ŋwò'əkə nè vawenə shə'tə à Bol la kə ko bòn la ghè be dyù a Jelusalèm. ⁵ Andī' ando yès ntsitə li kwè', mù sə kəŋə əlù, vawenə fùkə no vətsəm wenə ki vawenə nè vunə è vi ətensə yes a chə a mù, yo vawenə gwè'tə alwi yo vawenə tsu è jīm. ⁶ Yo vawenə nè tònŋə mè yès kwen a kəbaŋ kə a mù è lù, vawenə mù bwènə sə pfwō.

⁷ Yès lù fa ntə' Tayà è jè' tò alè è dyù fù a ntə' Bolemyas è ghayntə vī' vəbyiməvə vətsenvə tsu yo vawenə tsi ⁸ Tə' lan, yès lù dyù a Sisaliyà è dyù kwèn a ngəŋ wutsen a ghè nshə'tə ntim jùŋ Nyìngòŋ, zhi' wen dī' Fil-ib bè tsi tsu. Ghè ndī' wī' mu' fa ntintin vī' vyi a və ntsu'ù a Jelusalèm li. ⁹ Ghè nkī' vunə ki wen vəkà' kò andī' la vawenə tīmə làmkə. Vawenə nshə'tə dyù nè ga'a Nyìngòŋ.

¹⁰ Yes tsitə tsu no mətsi alə. Nshə'tə ghò'o tsen lù fa Judiyà è vi tsu, zhi' wen dī' Agabus. ¹¹ Ghè vi shì kətəŋ kə Bol è kwī' aghə wen nè avu wen tsu tò fà wen a ngəŋ è gə' la, "Kəzhwi kə ŋwò'əkə gə' la, a lè ando Vəjew vi a və dī' a Jelusalèm ne kwī' wī' yi a ghè ki' kətəŋ kènkə ə ku wen à tīmə."

¹² Yo vī' vyi a və ndī' tsu nè zhù kənyù akènkə è sèn-sə Bol la kə ghè be à kù' a Jelusalèm, ¹³ ali Bol bwènsə gə' la, "Ghəŋ ə nè ghò lè? Byī' ghò a ghəŋ ə ku ngə' à mò a tyim a? Mà ko kə'tə ə və kwī' mò tò kwī' a Jelusalèm, mà kə'tə əpfə tè pfə byī' Bobo Yesò."

¹⁴ Yès yen mè la yès zì kò yès ə lə kwitə kwò'tə wen mù ghəsə è gə' la, "A nè nchò tè ghò nè wù, kə nchò ando Bobo kəŋə."

¹⁵ Yès bè tsitə tsu mù bà'tə fo vyesə è lù kù' a Jelusalèm. ¹⁶ Yo vī' vəbyiməvə vətsenvə ndyù tsu a mu' u mù və lù fa Sisaliyà. Vawenə lyi yès yo vawenə dyù tsi a ngəŋ wù Saybùs tsen, zhi' wen dī' Mnasòn, a andī' wu byimə no fà kəghaf.

Bol dyù ghayntə Jems

¹⁷ Yès dyù za'a a Jelusalèm, vī' vəbyiməvə shisə yes tsu nè sanlə ghè. ¹⁸ Tə' layn, yo və Bol dyù yèn Jems ali vəchə' və vī' və byiməvə. ¹⁹ Bol tonŋə vawenə è shə'tə no nyè tsəm a Nyìngòŋ ə ne à vī' tīm əchò fà wen a shwè'. ²⁰ Vawenə zhə nyè avenə sə ghò'sə Nyìngòŋ mù gə' à Bol la, "wu zi wu yen la ngwa' və Jus a və zi ko və lu taŋ əbyimə li be ghə so' Mosis no nkayn. ²¹ Və shə'tə li à vawenə la wu zī' Vəjew a və tsi a təlò' tə tīm la kə

vawenə nghə təsò' tì a Mosis ə vī nè təwentə, mbe shə'tə la wù gə' à la kə vawenə a nshyə ndyè tə vunə vawenə, la wù tensə nyè vyi a ntsinè Vəjew ə kəŋə. ²² Vawenə a zhə la wù vi li. Yès zì yès nè ale? ²³ Vī' dī' a shə vəkà' a və ghə li kənyù a məkəyn wenə və Nyìngòŋ. Ne tò kənyù a yès a gə' la wù ne ²⁴ Wù a lyi vawenə wenə və wenə dyù shə tawen təŋtə ndi nlaynə a shi Nyìngòŋ, wù lo' no ghò yi a vawenə ndī' lè' ndi və kom tə vawenə. Wù sətsèn nè a li, və à yèn nəmwe'è la no tè ghò a və tə ngə' à byī' wù dī' ndzìŋ byī' ando no nkàntə wù è ghə so' Mosis. ²⁵ Yes ntim li ŋwà'lè à vī' tīm vi a və sə dī' vī' vəbyiməvə la, yès ghə li la kə wī' fà tsu a nzhi kəfo a kə sə dī' mu və mo'ò li a nè kəku à vənyìngòŋ, bè gə' la kə vawenə a nlo mənlyuŋ kò pfī' nyàm a və sīŋsə sīŋsə, bènə la kə wī' fa tsu lù tsi nè wùwì kò nè wulim a ko dī' ghè wen."

²⁶ Tə' layn, Bol lyi vī' a vyi wenə vawenə dyù shə tawen tə vawenə, ghè mù lù dyù kwèn a ngəŋ Nyìngòŋ è shə'tə mətsi mī a vawenə ndī' ne mwètə ə shə tawen tə vawenə, bè shə'tə zhə yi a no ndò fà vawenə a ntintin ndī' ne ku kəku kə wen ando so' ndī'.

Vī' Lum gha' Bol a ngəŋ Nyìngòŋ

²⁷ Andī' ando mətsi a mì sòmbo nsə mè dyù, Vəjew vətsenvə mu lù fa lo' Asiyà yen Bol a ngəŋ Nyìngòŋ è nè ngə' zītə a tì nòyn vī' vi, vawenə gha' Bol, ²⁸ mù sə zimə gə' à la, "Wo vī' Islel, ghəŋ gyàmtə! Ghèn dī' wī' yi a ghè jè'è zī' nyè byivə byī' vī' Islel nè so' Mosis bènə ngəŋ Nyìngòŋ ghèn. A sə dī' luwèn, ghè be nlyè vī' tīm è nkwen wenə vawenə a ngəŋ Nyìngòŋ, sə mbyi shi nè la kə və ndī' ŋwò'o." ²⁹ Vawenə ngə' à a li byī' ando vawenə nyen li Bol a tì ntə' wenə wù Efesùs tsen a və ndzàŋə wen nè Tlophimùs mù sə kwò'ò tò la Bol lyi li wen, wenə wen nkwen a tì ngəŋ Nyìngòŋ. ³⁰ Ngə' mù zì tò shì tsəm a ntə', vī' shen è dyù gha' Bol è gùf fù nè wen fa tì ngəŋ Nyìngòŋ è chī'tə təchə ti. ³¹ A nè sə ndī' ando nòyn ayi è mwòmmsə əzhwi Bol, və tīm la və dyù è shə'tə à kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə vī' Lum la Jelusalèm limə la bèm. ³² Ghè nè zhù kənyù akì no a zhè kò, è lyi vəsugyè' bènə tətə vəsugyè' vətsenvə, wenə vawenə shen shī' a kəshi ayi. Vī' a vyi nè yèn wen tò yenə wenə vəsugyè' kò vawenə bè kùm kəvu a wèn Bol. ³³ Kətə kə vəsugyè' akì dyù à Bol è gə' və gha' wen è kwī' wen nè mpfīŋsə səbò. Ghè mù bèm à vī' a vyi la, "Wī' ghèn dī' ndo? Ghè nè ghò?" ³⁴ Vī' vətsenvə fa tì nòyn ayi sə zimə kənyù kə mù', vətsenvə zimə gə' à kə kədyàŋ kə. Kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə kì yen la kəmfīŋmə kə dī' no nànto kò a ndī' la ghè zì ghè kì la à chò ghò lo. Ghè mù gə' la vəsugyè' vi lyi Bol è kù' nè wen a kəbəŋ vəsugyè'. ³⁵ Vawenə jè' è dyù za'a a nsə'sə əku' a kəbəŋ ayi è tsò'sə Bol byī' ando nòyn a ghè mvi fa bəm mbyifə, ³⁶ zimə gə' à tò la, "Və zhwi wen!"

Bol mwòmmsə əgə' ndi gyàmtə wen ə wen

³⁷ Andī' ando və nsə kəŋə əkwèn nè Bol a kəbəŋ vəsugyè', ghè bèm à kətə kə vəsugyè' akì la, "A mà lè zì mà gə' kənyù à wù a?" Ghè bwènsə gə' la, "Wu gə'a

gà'à Glis a? Ga'a. ³⁸ Wù li ko dī' wù Ijib yi a ghè nzitè ngə' a shèn è gūf vi' à wen a bà m ə za'a a nkamsə səkà' è dyè nè vəwenə a nse zim la vəwenə mfɛ̃ zhwilè vi' li." ³⁹ Bol bwènsə à wen la, "Mà dī' wu Jus, mu və mbwi mo a ntə' Talsus a lo' Silisiyà. Mà dī' alè mu mà fɛ̃ fa ntə' to. Mà lonə la wù ku mo nè jì mà gà' à vi' venə." ⁴⁰ Kətɛ̃ kə vəsugyè' kɪ ku ji, Bol timə a nsə'sə əku' a kəbəŋ ayi ə chī' vi' nè kəvu kəwenkə. Vəwenə nè chimə mè no a zhɛ̃ kò, ghè gà' à vəwenə a ga'à Hibùlù la:

22 "Vələmè vwomə, nè vətī' vwomə, ghəŋ zhətə kənyɛ̃ a ma ti a ghəŋ a shi əgà' ndi gyəmtè wen ə ghom a." ² Vəwenə nè zhɛ̃ ando ghè ngà'à ga'a Hibùlù, vəwenə chī' ədyɛ̃ tò la kù'. Bol gə' la:

³ "Mà dī' alè, dī' wu Jus, mu və mbwi mo a Talsus, a lo' Silisiyà, mà kwi ə ku' tò a ntə' a shə, ndi'sə ghom ndi' Gamalè. Ghè ndi'sə li mò nè taso' tə vətī' və vəghəŋ və mbi no tətsəm. Kənyɛ̃ kə Nyìngòŋ kə sè līmè à mo a wèn tò ndəŋndəŋ ando kə be līmè à ghəŋ a təwèn layn. ⁴ Mà nyàblè nè vi' vəbyiməvə a və ndzìmtè Jì fi ghèn a no nkàntè mò ə jè'è fa tsu layn là, è zhwilè vət-senvə. Mà ngha'tə ləmə nè ki shwinə a mfɛ̃ŋ. ⁵ Kətɛ̃ kə tətɛ̃ vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ nè vəchə' və lo' no vət-səm zi və timə a nè vi' və yenəvə a nyè venə a ma gà'à là. Vəwenə nyò'ò li vəŋwà'lə, è kù kədyò' à mò gà'à la mà dyè è kù à vələmè vwomə Vəjew a ntə' Damaskus è gha'tə vi' vyi a və ndzìmtè Jì fi aghèn è vi nè vəwenə a Jelusalèm ndi və ku ngə' à vəwenə.

Bol shə'tə kənyɛ̃ kɪ a kə ncho mibu ghè sə dī' wu byimə

⁶ "Andi' ando mà njè'è nè sə mbo'sə dyè a Damaskus, bayn tsəŋhə bvətè fɛ̃ fa kəŋ è bəŋ a kəshi a mà ndi' tsu a ntintin nənchwì. ⁷ Mà fəŋ a nse è zhɛ̃ ando wì' toŋtè mò ə ngə' la, 'Saul, Saul, wù tsu'u kəghə komkə alè byi' ghò?' ⁸ Mà bəm à wen la, 'A dī' wu ndo a Bobo?' Ghè bwènsə la, 'A dī' mo Yesò ə wù Nazalèt yi a wu tsu' a ghə wen li.' ⁹ Vi' vi a yo vəwenə njè'è a mu'u yen li bayn ayi ali kò vəwenə lù zhɛ̃ kənyɛ̃ kɪ a və ngə'à à mo. ¹⁰ Mà mù bəm à wen la, 'Mà lè zì mà ne no ghò luwèn a Bobo?' Ghè gà' la, 'Lù kwen è dyè a tì ntə' Damaskus, a və a shə'tə kənyɛ̃ kɪ a Nyìngòŋ ə kəŋə la wù ne.' ¹¹ Bayn ayi è ne li kò ma be nyenə shi, vi' vi a yo vəwenə njè'è a mu'u gha' mo fa kwəŋ è gūftè kwèn nè mò a Damaskus.

¹² "Wutsen ntsi tsu gumlè Nyìngòŋ be tsi ando so' vəghəŋ ə kəŋə, Vəjew no vət-səm ngumlè wen, zhi' wen ndi' Ananyàs. ¹³ Ghè vi tīmə à mò a mbyɛ̃ è gə' à mò la, 'Lè mə ghom Saul, bwènsə nyenə shi!' Tò a zhɛ̃ ayi ashì ghomə bò'kə, mà ki è yèn wen. ¹⁴ Ghè gà' à mò la, 'Nyìngòŋ yi a vətī' və vəghəŋ nlù sə gumlè li, ə tsu' li wù la wù kɪ kənyɛ̃ a ghè kəŋə la wù nè be yen è kɪ wù kənyɛ̃ kə timə kə yi a ghè shwè'è à wen, bè zhɛ̃ ando ghè gà'à à wù fà wen a ngəŋ, ¹⁵ byi' ando wù a nti a nè wuyenə à wen, be nshə'tə nyè vyi a wù zhɛ̃ li be nyen fa wu a ngəŋ à vi' vət-səm. ¹⁶ Luwèn là, kə be a zhwi zhɛ̃, lu shi mu è sènsə Bobo la ghè lyesə nyè byivə wù.'

Bol shə'tə ando Bobo ntīmə wen à vi' tim

¹⁷ "Mà bwènə dyè a Jelusalèm è dyè a ngəŋ Nyìngòŋ sə njīmè, kənyɛ̃ kə fɛ̃ a mò a kè' sə a tsi jòm. ¹⁸ Mà yen Bobo, ghè gà'à gə' à mò la, 'Zàŋsə lù fɛ̃ fà Jelusalèm a shə byi' ando vi' avenə ko byimə kənyɛ̃ a wù gà'à byi' mò.' ¹⁹ Mà bwènsə gə' à wen la, 'Bobo, vəwenə kɪ li nəm wè'è la no nkàntè mò tə njè'è fà a lo' ntsèntəsə gha'tə vi' vyi a və byimə à wù dyè shwintè a mfɛ̃ŋ be ghòmè. ²⁰ Andi' ando və nzhwi Stifèn ando ghè nti a nè wuyenə byi' wù, nkàntè mò ndi' tsu tomsə la və zhwi wen. A ntù'mè nè mò tùmè nè gwènə vi' vyi a və nzhwi wen.' ²¹ Bobo bè gə' à mò tò la, 'Lu, byi' ando ma tim wù no kəghaf à vi' tim.'"

²² Bol ngə'à a li, vəwenə zhətè tò zhətə. Ghè nè gə' à za'a kəlyiŋ kènkə, vəwenə zitè sè zimè no a gisə sè tosə gà'à la, "Ghəŋ zhwi kəfo akènkə è mà'à dyè! Ghè ko kwè' əndi'." ²³ Vəwenə sə nzmè, è tsù'tə ghəŋə vəwenə vət-senvə sə bvɛ̃ŋə a kəŋ, ŋwà'à kəbyi' wəŋ ə ku'sə a kəŋ. ²⁴ Kətɛ̃ kə vəsugyè' kɪ gə' və lyɛ̃ Bol è kwen è dyè nè wen a tì kəbəŋ kə vəsugyè' kɪ è ghòm wen no nkàyn ndi ghè shə'tə la Vəjew venə zimə gà'à nyè venə alè byi' wen byi' ghò lo. ²⁵ Andi' ando və nkwi' wen mù sə kəŋə ə nghòmè, ghè bəm à kətɛ̃ kə vəsugyè' kət-senkə a kə nti bo'sə wen la, "So' lè byimə la və ghom wù Lum kènla və so' li wen əyen la ghè byisə li kənyɛ̃ lo?"

²⁶ Kətɛ̃ kə vəsugyè' akɪ nè zhɛ̃ kənyɛ̃ akènkə è dyè bəm à kətɛ̃ kə vəsugyè' kə ghò'o kə kɪ la, "Wù kəŋə ə mwòm sə ghò? Wì' ghèn dī' alè dī' wù Lum."

²⁷ Kətɛ̃ kə vəsugyè' kə ghò'okə akɪ dyè yèn Bol è bəm à wen la, "shə'tə à mò, la wù bè dī' wù Lum lo." Bol bwènsə la yi dī' wù Lum.

²⁸ Kətɛ̃ kə vəsugyè' akɪ gə' la yi nlò'ò ko no ghò'o mibu ndi' wù Lum, ali Bol gə' la, "Mà dī' wù Lum fà bwi."

²⁹ Ando ghè ngə'a a li no a zhɛ̃ kò, vi' vyi a və kəŋə ə ghòmə wen, zitè sə kòytè a bà m. Fəynə vi à kətɛ̃ kə vəsugyè' kɪ ando ghè nzhɛ̃ la Bol dī' wù Lum mu ghè be kwì' wen nè mpfɛ̃ŋsə.

³⁰ Tɛ̃' lan, kətɛ̃ kə vəsugyè' kə ghò'okə kɪ gə' la və zatə wen, be gə' la tətɛ̃ vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ bènə vi' so'ò nso'sə vi tsèntè byi' ando ghè nkəŋə əzhɛ̃ la Vəjew ə ghàmə Bol byi' ghò lo. Vəwenə vi ghè mù gə' la Bol cho è timə a mbi ntsèntè ayi.

Və vi nè Bol a kəbò' kə nso'

23 Bol kɪ dyèsə nè vi' vi a ntsèntè ayi è gə' à vəwenə la, "Vələmè vwomə, mà ko kwò'ò kwo' la ntsinè yi a mà tsi a shi Nyìngòŋ ə za'a fa layn dī' ale lo. Mà kɪ la ghè dī' to nkàyn" ² Ananyàs a ndi' kətɛ̃ kə vəpfəm və ngəŋ Nyìngòŋ gə' à vi' vyi a və nti bo'sə Bol li la vəwenə ghom kəvu à wen a chɛ̃. ³ Bol gə' à wen la, "Nyìngòŋ be lu ghòm wù ndəŋndəŋ, wù fəfə kè'è a nè wen ə ngəŋ a və zu'u! Wù ŋwə' a fi gə' à la və so' mò ando so' ə kəŋə, be kwà'à so' ayi tò nkàyntè wù, əgà' la və ghom ə chɛ̃ ghomə."

⁴ Vii vi a vè nti bo'sə Bol gá' à wen la, "Wù telè kətə kə vəpfəm vè ngəŋ Nyìngòŋ lo?"

⁵ Bol bwènsə gá' à vəwənə la, "Vələmè vwomə, mà ko yi kè la ghè dí' alè, dí' kətə kə vəpfəm vè ngəŋ Nyìngòŋ. Mà tu yi kè, mu mà ko yi tē wen byi'ando vè nyò'ò li a Nwà'lè Nyìngòŋ la, 'Kə wí' lù tē wí' a ghè so'o v'íi wen.'"

⁶ A sə ndí' ando Bol nyen li la fa ntintin v'íi a vè ndí' a ntsèntè ayi, vətsenvə ndí' Və Falàsi, vətsenvə dí' Vəsadùsis, ghè mù zímə no a gi to la, "Vələmè vwomə, mà dí' alè dí' wu Falàsi, mu vətí' vwomə bè ndí' tò Və Falàsi. Və so'o mò a shèn luwèn byi'ando mà byimə la Nyìngòŋ lu nè v'íi lu fà pfə."

⁷ Ghè nè gá' nyè avənə no a zhè kò ntaŋ zitè, kəngəsə kə bè mù sè dí' a ntintin Və Falàsi bènè Vəsadùsis, ⁸ byi'ando Vəsadùsis nko byimə la v'íi lu lù fà pfə, la kəfo kətsenkə ko dí' a nè ntsìnsə ngəŋ Nyìngòŋ ko a nè kəzhwi, alí Və Falàsi mbyimə a nyè avənə no tsèm. ⁹ Təzímə tə sə gá' à dyè tò nè mbì. Ndí'sè sə təso' sətsensə a andí' v'íi nòyn Və Falàsi mù lù tīmə sə taŋmè no nè kədyò' kə gá' à la, "Yès ko yèn kənyè kə byíkə kè à wí' ghèn ne. A zì a ndí' mu à gá' kəzhwi kò ntsìŋ ngəŋ Nyìngòŋ tsen à wen!."

¹⁰ Kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə kè kè yen la ntaŋ sə to dyè tò nè mbì ghè sè fànè la v'íi a vyi a sàtə Bol tò a kí' a kí', ghè gá' à vəsugyè' vəwen la vè shí'í è dyè lyi Bol fə nè wen fa ti nòyn ayi è kwèn nè wen a ti kəbəŋ kə vəsugyè'.

¹¹ A nè sə ndí' nəntə'ə, Bobo vè tīmə a mbyi Bol è gá' à wen la, "Nki' tyim toghè tò a li! Ando wù timè li a nè wuyenə à mò a shi v'íi Jelusalèm, wù dí' be dyè timè tò a li a shi v'íi a Lum."

Vəjew ba'tè əzhwi Bol

¹² Tə' nè lan, Vəjew vətsenvə tsèntè ghè a məkàyn la vəwənə ko be a zhi ko nyè tē kəfo, kətsenkə ə za'a fa zhə a vəwənə a zhwi Bol. ¹³ Vii' avənə a vè mba'tè kənyè akènkə nchò məwum nkà'. ¹⁴ Vəwənə mù dyè yèn tətə vəpfəm vè ngəŋ Nyìngòŋ bènə vəchə' è gá' à vəwənə la, "Yès tsentè li nghə a məkàyn la yès ko be ten kəfo à yès a təchə, a bwen la yès zhwi Bol. ¹⁵ Yès è kəŋə luwèn la ghəŋ v'íi so'ò nso'sə, tim ntīm à kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə kè gá' à wen la vè lyi Bol è vè nè wen à ghəŋ, bɪlè ədí' la ghəŋ ə kəŋə ə bəmtə mənyùlè à wen no nkàyn. Və a sə mvi nè wen ə yès zhwi wen kò a ndí' la ghè timè za'a a shèn."

¹⁶ Wəyn lèmə Bol, wùwi zhə kənyè kè a vəwənə mba'tè li è dyè a kəbəŋ kə vəsugyè' kè è shè'tè à Bol.

¹⁷ Bol dzàŋtə kətə kə vəsugyè' kətsenkə è gá' à wen la, "Lyi wəyndyè nkùŋ ghèn è dyè nè wen à kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə. Ghè kí' kənyè əshè'tè à wen."

¹⁸ Kətə kə vəsugyè' akí lyi wəyndyè nkùŋ ayi è dyè nè wen à kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə akí è gá' à wen la, "Wù mfɪŋ yi a zhi' wen dí' Bol li gá' la mà lyi wəyndyè nkùŋ ghèn è vè nè wen à wù byi'ando ghè kí' kənyè əshè'tè à wù."

¹⁹ Kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə kə akí gha' kwəŋ wəyn ayi è gùftè dyè nè wen a kəshi kə lyomtəkə è bəm à wen la, "Wù kəŋə shè'tè la ghò à mò a?"

²⁰ Ghè gá' la, "Vəjew və ghə li la à lu ndí' a bo'ongəŋ ə vəwənə gá' à wù la wù lyi Bol è shí'í nè wen a kəbò' kə nso', bɪlè dí' la vəwənə ə kəŋə əbèmtə tò nyè à wen.

²¹ Kə a zhətə kənyè akènkə byi'ando vəwənə chò məwum nkà' a və a lyòmtə mbvùtə wen a ji, dí' a li mu vəwənə ghə li a məkàyn la vəwənə ko ten kəfo a vəwənə a təchə ə za'a fa zhə a vəwənə a zhwi Bol. Vəwənə bvùtə luwèn əzhwi wen, alí kə'tè əzhə la wù a gá' la ghò lo."

²² Kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə kè gá' à wen la, kə ghè à mwòm əshè'tè à wí' la ghè shè'tè li kənyè a kènkə à wen, mù gá' à wen la ghè lu ndyè.

Və tim Bol à Felik a ndí' gumnà a Sisaliyà

²³ Kətə kə vəsugyè' kə ghò'okə kè dzàŋtə tə vəsugyè' vè wen la vèbò è gá' à vəwənə la, "Ghəŋ lyi vəsugyè' təghí təbò ə bo'sə nè vəsugyè' vətsenvə a vè nyiŋə a tə nyamsə məwum sòmbo, bènè vi a vè soynə nè aghon təghí təbò, wenə vəwənə mbvùtə ədyè a Sisaliyà. Vè vəwənə mba'tè əlù a təzhə abəmu' nəntə'ə layn.

²⁴ Ghəŋ ku vəlyəŋ vətsenvə à Bol, ghè njè'è à yi a tə. Ghəŋ mwomsə əjè' nè wen to nkàyn ə dyè nè wen à gumnà Felik." ²⁵ Kətə kə vəsugyè' akí mù nyò' nyè venə a nwa'lè è kù la vəwənə dyè nè wen, nwa'lè ayi ngà'à la:

²⁶ "A nyò' mò Klodùs Lysiyas, nyo' nwa'lè ghèn à wù a Felik Gumnà jùŋə. Mà tīmə toŋtə à wù. ²⁷ Kə dí' la Vəjew tə ghə' wí' ghèn sə kəŋə əzhwi, mà vè kwen a yi a kənyè yo vəsugyè' vwomə è bwòŋsə wen ando mà tə zhè la ghè dí' wù Lum. ²⁸ Mà tə lyi wen è shí'í nè wen a vəwənə kəbò' kə nso' byi'ando mà tə nkəŋə əki la və gha'a wen mu ghè byisə ghò lo. ²⁹ Ando mà tə shí'í li, mà bòŋsə yèn la vəwənə gá' à a nyè byi'í so' vəwənə kò a ndí' la ghè byisə li kənyè a zi vè zhwi wen kò we wen a mfɪŋ byi'í kəwenkə. ³⁰ Və nè shè'tè à mò la vè bò ba'tè tò bə'tə əzhwi wen, mà nyen la kə bòn la mà tim wen à wù tò luwèn. Ma be gá' à v'íi a vyi a vè ghàmè wen li la vəwənə dzimtə əvi shè'tè ngə' vəwənə à wù."

³¹ Kətə kə vəsugyè' akí zhə kənyè kè a kətə kə vəwənə yi gá' è lyi Bol tò nəntə'ə ayi vəwənə jè' è dyè za'a a Antibatlis. ³² Tə' lan, vəsugyè' vi a vè njè'è a kəghè li bwènə pfwo. Bol lù sè dyè wenə vi a vè njè'è a tə vəlyəŋ li. ³³ Vəwənə lyi wen wenə vəwənə dyè za'a a Sisaliyà è ku wen à gumnà ə bo'sə nè nwa'lè yi a vè tə kù à vəwənə li. ³⁴ Gumnà ayi dzàŋ nwa'lè ayi è bəm à Bol la ghè lù fa lo' kò lo? A nè sə ndí' ando ghè nzhè la Bol lù fa lo' Silisiyà, ³⁵ ghè gá' à wen la, "Mà lu zhə nso' wù a zhə a v'íi vyi a vè ghàmè wù li vi li." Ghè gá' a li mù gá' la vəsugyè' vəwen lyi Bol è dyè ghè a ntu' yi a Helòd mbwomə.

Vəjew ghàm Bol

24 A sə ndí' a bàmə mətisi ntàyn, Ananyàs a ndí' kətə kə tətə vəpfəm vè ngəŋ Nyìngòŋ lù shí'í a ntè' Sisaliyà, wenə vəchə' vətsenvə bènə wutsen a ghè nso'o nso'sə, a vè ndzàŋə wen nè Teltulùs. Vəwənə vi a shi Felik a ndí' Gumnà lo' aghèn è shè'tè ngə' vəwənə

byi' Bol. ²Və dzàŋ Bol, ə kù ji à Teltulùs la ghè gà', ghè mù zità sà gà' à nyè venə byi' Bol la:

"Ti kəbəŋ ə ghò'o, yès k'í li mbwá'mə no a kəghaf kə dyəkə, byi'ando wù so'o yès nà tofə. Wù ne li nyè jùŋvə mvi à yès a lo' no ghò'o. ³Yès ə saŋlè à wù no nkàyn byi' nyè avenə. ⁴Mà ko kòŋ əlyi zhə wu nànto, sà sensè la wù zhətə ntemə nyè vyi a yès k'í əshè'tè à wù. ⁵Yès sà tə yèn la w'í ghèn d'í no wu byi fànsə. Ghè mo'ò li kəngəsə a ntintin Vəjew tò a mbì tsəm, be d'í kətə a nòyn mənəŋ mə v'í Nazalèt. ⁶Yès tə gha'a wen ghè kəŋə ə byisə ngəŋ Nyìngòŋ yes, ənè la kə ghè nd'í laynə a shi Nyìngòŋ. Yès tə nghə la yès a so' wen ando so' yes ə kəŋə. ⁸Sə tsen nkàntə wù bəm nyè venə à wen, wù be à zhə kwè'sə nyè tsenəvə vi a yès ə ghàmə wen tsu." ⁹Vəjew tsèntə gà' tò la, nyè vyi a və ghàmə wen tsu d'í nəmwè'è no tsəm.

Bol gà' ndi gyàmtè wenə wen a shi gumnà Felik

¹⁰Gumnà ayi ku ji à Bol la ghè gà', ghè mù lù gà' la, "Mà ki li la wù so' li lo' ghenə no a ngwè'sə ghò'sə, ma sà saŋlè luwèn ə nti à wù a shi əgà' ndi gyàmtè wen ghomə. ¹¹Wù zi wù kəŋ ə yèn tò fà wù a ngerə la mətisi cho li tò nyè sàbò luwèn ando mà tə kù' a Jelusalèm ə ghò'sə Nyìngòŋ. ¹²Vəwenə ko tə yèn la mà so'tè nyè yo v'í. Mà ko tə mò' kəngəsə kətsenkə a ntintin v'í ngəŋ Nyìngòŋ kò a alo' ntsèntə, kò no fe yi a ti ntə', ¹³kò and'í la vəwenə zì vəwenə d'í kənyè kə mù' fa ti nyè venə a vəwenə gà' à byi' mò luwèn. ¹⁴Kənyè k'í kə mù' a mà zì mà byimə d'í tò la, mà ku'sə Nyìngòŋ, dzimtè Jisə shi a Bobo kəŋə la v'í ntsi fa tsu no tē ando vəwenə gà' à la àd'í jisə ndzìŋsə. Nyìngòŋ aghèn a mà ghò'sə lè d'í yi a vət'í və vəghəŋ nghò'sə fa mbi. Mà be byimə a nyè vyi a və nyò'ò a so' Mosis no tsəm bènə vi a və nyò'ò a vəŋwà'lə və nshè'təsə səgho'kəsə. ¹⁵Mà k'í tò ndəŋndəŋ kwò'tè a vəwenə be k'í la Nyìngòŋ lu nè v'í vəjùŋvə nè vəbyivə lu fà pfə no vətsəm. ¹⁶A le kənyè a kə ne mà sà mwòmsə no məzhù ntsəm nk'í ətyim ə laynə ghè a shi Nyìngòŋ bènə a shi v'í.

¹⁷"And'í fà bàmə ngwè'sə no səgho'o a mà ntsi li a kəbəŋ a mà mbwènə vi a Jelusalèm nè ko a və ntimə la mà vi kù à v'í vwomə, be kù à kəku à Nyìngòŋ.

¹⁸Vəwenə nyèn mo a ngəŋ Nyìngòŋ mu mà sà d'í mu mà ne li nyè avenə ə mè mbe shə wen ghomə ndi nd'í nè laynə shi Nyìngòŋ. Kənyè kə nko chò tsu kò and'í la nòyn v'í d'í tsu. ¹⁹And'í tò Vəjew vətsenvə a və nlu fa lo' Asiyà. A zì à bəŋsə vi vəwenə ə tìmə à wù a shi ə gà' kənyè byi' mò a zhə a kənyè kətsenkə nd'í. ²⁰A bwen a li, v'í venə a shèn shè'tè kənyè k'í a vəwenə tə yèn la mà byisə li ando mà tə gà' a shi kəbò' kə nso'. ²¹Kənyè kə mù' a mà ne d'í tò la, ando mà nd'í a vəwenə a ntintin, mà zimə ə gà' la, 'Və so'o mò layn alè byi'ando ma byimə la v'í lè lù fà pfə."

²²Felik d'í w'í, a ghè nk'í byi' Jisə shisə a Bobo nkəŋə la v'í ntsi fa tsu. And'í ando Vəjew nghàmə Bol, Felik gà' la kə və be so'o nso' ayi bè gà' la, yi lu tin nso' ayi a zhə a Lysiyas a d'í kətə kə vəsugyè' kə ghò'o kə vi li. ²³Ghè gà' a li mù chòsə so' à kətə kə vəsugyè' la ghè shwin Bol alì nbo kye wen ghè fə jè'tè bè gà' la, kə və à

ntà'sə v'í ndoŋsə wen la kə vəwenə a vi nku fo vi à wen a ghè kəŋə.

Bol gà' à Gumnà ə Felik

²⁴Mətisi nè chò nshə' alè, Felik vi wenə wi wen Dlusila, a nd'í wu Jus ə tìm la və dyè ə dzàŋ Bol ghè vi. Bol nè vi, vəwenə mù sà zhətə ando Bol ngà' à byi' byimə à v'í k'í a Yesò Klistò. ²⁵Bol nè sà gà' ə nshè'tè ando v'í d'í nd'í kənyè kə tìməkə be gha'a təwentə vəwenə, bè shè'tè ando kətsi kə lu vi a Nyìngòŋ lu so' v'í. Ando ghè ngà'a kənyè akènkə, fəyn gha' Felik, ghè gà' la Bol lu a yi ne be dzàŋə wen a zhə a yi k'í zhə. ²⁶And'í a zhə ayi, ghè kwò'tè la Bol a ku ko à yi, ghè mù sà la'tè tò alè ghè dzàŋə Bol byi' kwò'tè aghenə wenə wen bèsə nyè.

²⁷Ngwè'sə nè chò sàbò, Bolsiyus Festus vi lyè kəshi kə Felik a nè gumnà. Felik sà nlu ghèsə tò Bol a mfìŋ byi'ando ghè nkəŋə la Vəjew nkòŋə wen.

Bol sensə la və dyè ə so' yi a Lum

25 And'í a bàmə mətisi nta' ando Festus nku'ù a kəki a nè gumnà Sisaliyà, ghè lù kù' a Jelusalèm. ²Tətə vəpfèm və ngəŋ Nyìngòŋ bènə tətə Vəjew gà' nyè byivə a wen byi' Bol. Vəwenə loyn Festus ³la ghè ne və lyi Bol ə vi nè wen a Jelusalèm, gà' a li byi'ando vəwenə mba'tə li əzhwi wen a ji. ⁴Ghè gà' à vəwenə la, "Bol d'í mu və shwinə li wen a Sisaliyà, mà d'í bwènə dyè tsu a mətisi ghèn. ⁵Ghèŋ ga' à tətə vəŋə və bo'sə ə vi nè mò tsu shè'tè kənyè k'í a ghè byisə."

⁶Festus tsi tsu mətisi fwomə, və sà ngà' la mətisi wum ghè bwènə sh'í a Sisaliyà. Tə' layn ghè dyè a kəbò' kə nso' ə gà' la və dyè ə lyè Bol ə vi nè wen. ⁷Və vi nè wen no a zhè kò, Vəjew vi a və nlu fa Jelusalèm ə vi tsu tìmə kà'a wen sà zhò ndzìŋsə byi' Bol no səgho'o alì kò vəwenə lu nd'í la kənyè a vəwenə gà' à byi' Bol d'í nəmwè'è. ⁸Bol gà' ndi gyàmtè wen ə wen la, "Mà ko kwà' so' Vəjew, ko ma lù byisə kənyè kətsenkə à vəwenə a ngəŋ Nyìngòŋ, ko nd'í la mà ga' à li tē kənyè kə byikə kətsenkə byi' fòyn ə ghò'o ə Lum."

⁹Festus nkəŋə la Vəjew ə nkòŋə wen, ghè mù bəm à Bol la, "Wù le a kòŋ ə ku' a Jelusalèm və so' wù tsu à mò a shi byi' nyè venə a və gà' à a shèn byi' wù lè a?"

¹⁰Bol bwènsə la, "Mà d'í a shè a kəbò' kə nso' fòyn ghò'o yi a ghè d'í a Lum, və d'í so' mò tò a shèn. Nkàn-tè wù ə k'í no nkàyn la mà ko byisə kənyè à Vəjew.

¹¹Mà sàtsèn nd'í mu mà kwa' à li so' a və d'í zhwi mo, mà ko tēnsə la kə və zhwi, alì mu vəwenə sàtsèn ngà' à nyè venə byi' mò alè à d'í ndzìŋsə, mu w'í ko k'í kədyò' əku mo à vəwenə. Mà sensə la fòn ghò'o so' nso' ghom."

¹²Festus chə'mə tə wenə v'í vyi a və ku tyiftə à wen mù gà' à Bol la, "Ando wù sensə li la nso' wù dyè à fòn ghò'o li, nso' ayi li a dyè tò à wen."

Festus shè'tè nso' Bol à Fòn Aglibà

¹³A sà nd'í a bàmə vəsàŋ vəshyè' alè, Fòyn Aglibà wenə Beniys vi a Sisaliyà ətoŋtə be shisə Festus.

¹⁴Vəwenə nè tsitə tsu mətisi nshə' alè, Festus shè'tè

ngə' Bol à wen gà' à la, "Wì' dì' a shè a Felik tə shwìn ə ghùsə a ngəŋ mfiŋ, ¹⁵ ma tə nku' ndyè a Jelusalèm, tətə vəpfèm və ngəŋ Nyìngòŋ bènə vəchə' və Vəjew gá' nyè byìvə byì' wen bè gá' nyè la mà byimə la və dí' ku ngə' à wen. ¹⁶ Ma gá' à vəwenə la, 'A ko dí' ntsinè yes, ví'í Lum ə ku wì' a və gá' à la ghè byisə li kənyè la və ku ngə' à wen kò à ndí' la ghè tímə tímə a shí ví'í vyí a və ghàmə wen lì ə gá' kənyè ndi gyàmtə wen ə wen.' ¹⁷ Andí' ando vəwenə nshí'í ví a shèn, mà ko nzhwi zhè. Tə' ə layn tò laynə, mà dyè ŋwə'ə a kəbò' kə nso' ə gá' la və dyè lyè ə ví nə wen. ¹⁸ Ghè ví, ví'í a və nghàmə wen lì lù sə gá' à, ko ndí' la vəwenə gá' à li kənyè kə byikə kətsenkə fa nyè a mà tə nkwo'tə la ghè nè li. ¹⁹ Vəwenə mbòŋsə so'ò tò nyè wenə və Bol byì' jí yí a vəwenə ghò'sə Nyìngòŋ tsu, bènə byì' wutsen a ghè mpfə li və dzàŋə wen nə Yesò, alí Bol gá' la ghè dí' to. ²⁰ Mà ki kənyè akí kə ghò' mo, mà mù bəm à Bol la ghè a kòŋ ədyè a Jelusalèm və so' nso' wen tsu lo? ²¹ Bol sensə la və ghə yí tò a ngəŋ mfiŋ əza'a fa zhə a fòn ghò' a so' nso' wen, mà mù ghə wen la kətsi kə ví ə mà tím wen à Fòn ghò'."

²² Aglibà gá' à Festus la, "Ma kòŋ əzhə ga'a wì' ghenə fà mò a ngerŋ."

Festus bwənsə à wen la, "Wù lu zhə ga'a wen a bo'òngəŋ." ²³ Tə' layn, Aglibà wenə Beniys ví nə adíŋə, ə kwen ə ŋwə'ə a ngəŋ ghò' yí a ví'í mvi zhùŋtə tsu. Ghè mvi wenə tətə vəsugyè' vəghò'kəvə bènə ví'í və ghò'kəvə a və ndí' a ntè' ayí. Festus gá' və dyè lyè Bol ví nə wen. ²⁴ Festus mù gá' la, "Fòn Aglibà bènə ví'í vət-səm a və dí' a shèn ghèŋ yen a. Ghèn dí' wì' a Vəjew no vət-səm, ví a və dí' a Jelusalèm bènə ví a və dí' a shè ə gá' nyè no ghò'ò byì' wen. Vəwenə tə zimə gá' à la, ghè dí'í pfə. ²⁵ Nkàntə mò nki ə nyen la ghè ko nè kənyè a kə dí'í la və dí'í zhwi wen. Ando nkàntə wen tə sènsə la yí a kòŋ əyen fòn ghò'ò, ghè so' yí, mà mù ghè la ma tím wen à fòn, ²⁶ alí kò ma lu nkí' no kətə kə kənyè kə mù' ənyò' à fòn ghò'ò byì' wen. A le kənà' kə kənyè a ma gá' à la və ví nə wen à ghèŋ ndi ghè gá' no tò à wù a shí a Fòyn Aglibà. Vəghəŋ ne so' nso' ayí mà mu nkí' kənyè a mà zì mà nyo', ²⁷ byì' ando mà yen li la kə ko bòn la mà tím wù mfiŋ, ke tu'u shè'tə kənyè kí a ghè byisè."

Bol gá' ə gyàmtə wenə wen a shí Aglibà

26 Aglibà gá' à Bol la, "Və ku li kəshi à wù la wù gá' kənyè byì' wen wu." Bol tsò'sə kəvu kə wen a kəŋ ə zìtə əgá' ndi gyàmtə wenə wen la:

² "Fòn Aglibà! mà kí li la à bòn kətə kom la mà tímə à wù a shí layn ə gá' ndi shə kətə kom fa nyè a Vəjew ə ghàmə mò tsu. ³ Nakènkə dí' nəmwè'è byì' ando wù kí li ntsinè lo' Vəjew bènə nəkwoŋ a ghè dí'í a vəwenə a ntintin no nkàyn, mà mu sə lonə la wù dzensə wen wu ə zhètə kənyè a mà kəŋə əgá'.

⁴ "Vəjew no vət-səm ə kí ando mà ntsi fa tə' a mà mbò bu wàyndyè be kí la mà nkwi tò à yès lo' bènə a Jelusalèm, ⁵ be kí mò no fà kəghaf mu vəwenə zì və shè'tə ə mwètə no nkàyn a zhə a vəwenə kəŋə, la mà dí' wu Faləsi mu mà nlu li sə ghò'sə Nyìngòŋ no tē a jí

kò a Və Faləsi ngə'ò'sə Nyìngòŋ fa tsu. ⁶ Və nè mà ntímə a shèn luwèn ə və so' mo tò byì' ando ma kí nəmwè'è la Nyìngòŋ lu lwinsə məkàyn mì a ghè nlù kàyn ə ghə wenə vətí' və vəghəŋ və mbi, ⁷ à be dí' tò məkàyn mì a ngwà'sə təlò' tə ví'í vəghəŋ venə njesəbò sə ghò'sə Nyìngòŋ nənchwí nə nəntə'ə kí la vəwenə lu kí'í. A bè dí' tò byì' kwò'tə aghenə a mbè a Vəjew ə ghàmə mò. ⁸ Byì'í ghò a ghèŋ ə Vəjew ə tyenə əbyimə la Nyìngòŋ ə lùsə ví'í fà pfə a?

⁹ "No nkàntə mò nlù sè kwò'tə la mà dí'í nè no ghò a mà zì mà ne əbyisə shwè'è Yesò ə wù Nazalèt. ¹⁰ Andí' shwè' a ma nshwè'è a Jelusalèm. Tətə vəpfèm və ngəŋ Nyìngòŋ nku kədyò' la mà nwe ví'í vyí a və ghò'sə Nyìngòŋ a jí yí a ma ghò'sə fa tsu luwen a mfiŋ no vəghò'ò. A bè ndí' ando və nchòsə so' la və zhwi vəwenə no nkàntə mò ə ntomsə. ¹¹ Mà nku ngə' à vəwenə no a alo' ntsèntəsə no tsəm no a məzhə ntsəm be mwòmsə la vəwenə tyen byimə vəwenə à Yesò. Mà mbàynə vəwenə no a jí a mà nlu dyè a təlò' tə tím ku ngə' à vəwenə tsu.

Bol be shè'tə ando ghè nka'sə sè dí' wu byimə

¹² "A dí' tò byì' kənyè akènkə a mà nlù sə ndyè a Damaskus ando tətə vəpfèm və ngəŋ Nyìngòŋ ntím mo bè kù àdyò' la mà dyè, ¹³ mà nè fù za'a a jí a ntintin nənchwí, a mbe, bəyn tsenghə fù fa kəŋ to chò chəzhə ə bayn a kəshi yí a mò yo ví'í a və njè'è fà mò a bəm ə ndí' tsu. ¹⁴ Yès fəŋkə a nse tò vət-səm, mà zhə ando gè ə gá' à à mò a ga'a Hibùlù la, 'Saul, Saul, wù tsu'u kəghə komkə alè byì'í ghò? Wù zhunjsə wen ə wu tò kədyàŋ gá' à la wù soynə mò.' ¹⁵ Mà bəm la, 'A dí' wu ndo, a Bobo? Bobo bwənsə gá' la, 'A dí' mò Yesò yí a wù tsu'u kəghə kə wen lì. ¹⁶ Lù tímə a kəŋ. Mà fù à wù a kə' ə tsu' wù a nè wù shyè' mò. Wù ne nti a nè wu yenə à mò byì'í nyè venə a wù yenə lan bènə tsenəvə a mà ne dí' à wù. ¹⁷ Mà ne bwòŋsə wù fà avu ví'í Islel bènə fà avu ví'í tím ví a ma tím wù à vəwenə luwèn. ¹⁸ Wù ne bò'tə ashí vəwenə be shìsə vəwenə fà tí mfiŋə ə kwensə a tí bayn. Wù ne nè, vəwenə fə fà tí so' Satan ə dyè à Nyìngòŋ ndi və lyesə kù nyè byìvə vəwenə bè nè vəwenə nkí' kəshi a tí nòyn ví'í ví a Nyìngòŋ tsu'li byì'í byimə yí a vəwenə kí' à mò.'

Bol shè'tə ando ghè nlù sè shè'tə Ntím Jùn

¹⁹ "Mà ko tə tyen a fòn Aglibà, ənè kənyè kí a bayn yí tə fù fa kəŋ və gá' à mò la mà nè. ²⁰ Ma tə zìtə sè zì'í ví'í fa Damaskus a mbi, ə zì'í ví'í a Jelusalèm, ə zì'í ví'í a lo' Judiyà no tsəm bè zì'í ví'í tím la vəwenə kwitə tətým tə vəwenə fà vəwenə nyè byìvə ə ví à Nyìngòŋ, la vəwenə nè nyè vyí a və dí'í la vəwenə kwitə li tətým tə vəwenə. ²¹ A dí' kənà' kə kənyè a Vəjew nghà' mo a ngəŋ Nyìngòŋ sè kəŋə əzhwi, ²² alí Nyìngòŋ ngyàmtə mò ə ku' ə za'a lan, mà sə tí a shè luwèn a nè wu yenə əshè'tə nyè venə à ví'í vət-səm, a ví'í vətjetəvə nè vəghò'kəvə. Kənyè a ma gá' à bè dí' tò ndəŋndəŋ kənyè a Mosis bènə nshè'təsə səghò'kəsə ndí' mu vəwenə shè'tə li la kə lu chò. ²³ Vəwenə nlù gá' la, Wì' yí a

Nyìngòh ntsu' li è ghè dí'i yenè ngə' ə pɸə be ndí' mbì wí' əlù fa pɸə əshə'tə à Vəjew bènə ví'i tím la və zì və bwɔŋsə vəwenə, na kènka ndí' to a nè baynə à vəwenə."

²⁴ Bol nè gə' è za'a a kəshi ghèn, Festus zímə è gə' la, "Bol, wù dí' alə bomə. Nywà'lə ghèn a wu zí'i no nànto lə ne li wù sə bomə!"

²⁵ Bol bwènsə la, "Mà ko bomə a Mbè, nyù venə no tsèm a ma gə'à dí' nəmwe'è be kí' tof. ²⁶ Fòn Aglibà, mà zì mà gə' kè nè fanə à wù byi'ando wù kí nyù a venə no tsèm ko à ndí' la kətsenkə nchò li fa tsu ke wù kí byi'ando və nko ncho a kənyòmətə. ²⁷ Fòyn Aglibà, mà kí la wù byimə nyù vyi a nshə'təsə səgho'kəsə nlù nyò'. Kə ko dí' a lí?"

²⁸ Fòn Aglibà bwènsə bèm à wen la, "Wù lè kwò'tə la wù zì wù lyi' tò kətemə kə zhə kènka əkwitə mo mà ndí' wu byimə a?"

²⁹ Bol shisə la, "A zì a ndí' lan, à zì a ndí' a bo'òngəh, mà jímə tò la Nyìngòh ne wù ndí' wu byimə ə bo'sə nè ví'i vətsem vi a və zhətə kənyù a ma gə'à lan, la vəwenə ndí' to nè mò ə chò tò la mà dí' wù mfɪŋ."

³⁰ Fòyn mù lù wenə gumnà nè Beniys bènə ví'i vi a wenə vəwenə ndí' a mu'u ³¹ sə bèsə dyù nè kənyù aki gə'à la, "Wí' ghèn ko nè no kənyù kə byikə kətsenkə a kə dí'i la ghè ndí' a mfɪŋ ko la və zhwi wen." ³² Fòn Aglibà gə' à Festus la, "A tu ndí' la wí' ghèn ko sènsə la Fòyn ghó'o fà Lum so' nso' wen mu və ghəsə li wen ghè ndyù."

Və lyi' Bol è dyù nè wen a Lum

27 Andí' ando və nghə li la yès kwenə a kəbaŋ kə à mù è dyù a Itali, və ku Bol wenə ví'i mfɪŋ vətsem və à kətə kə vəsugyè' ví'i Lum kətsenkə, zhi' wen dí' Juliyòs. Və ndzàhə nòyn Vəsugyè' a vyi nè vəsugyè' və Fòn ghó'o. ² Yès lù è dyù kwèn a kəbaŋ kə a mù a kə nlu fa ntə' Adlamitùm sə shí'i dyù fa shyə a baŋ a mù ndyù tímə tsu a lo' Asiyà. Alistakùs, wù lo' Macedonia tsen a ghè nlu fa ntə' Tèsalonikà ndí' yo vəwenə a mu'u.

³ Tə' lan yès dyù za'a a Sidòn, Juliyòs nkí' tyim jùngghə à Bol è ghəsə wen la ghè dyù yen ví'i ndoŋsə wen è kí'i fo a ghè nkəhə. ⁴ Yès mù lù fà tsu sə ndyù fwof sə chò ku ngə' a yès, yès lù è bəylə dyù jì fa shyə a fwof nko nchò fa tsu a mbyi' lo' Saybùs, ⁵ è bwènə kwèn a kəntintin kə a mù è dyàn dyù fa shyə yì a ghè mbo'sə à Silisiyà bènə Bamfiliyà è dyù za'a a ntə' Myla alo' Lisiyà. ⁶ Kətə kə vəsugyè' kí yen kəbaŋ kə a mù a kə nlu fa ntə' Alèksandiliyà sə dyù a Itali è wè yes tsu, yo vəwenə lù.

⁷ Yès lyi' mətisi, jè'è tò ndzindzi byi'ando fwof toghə nchò nè la jè' ayi nto. Yès jè' tò a lí dyù za'a a ntə' Nidùs. Fwof nko ghəsə la yès dyù jì fa jì ayi. Yès mù bəlè dyù jì fa shyə Salmòn a lo' Klete a fwof nko chò fa tsu. ⁸ Yès sə jè'è tò fa mbyi' à mù, nè dziŋ tò a lí è ka' è za'a a kəshi kətsenkə a baŋ a mù mvi tsi tsu və dzàhə la, "Kəshi Kəbwaməkə," ə bo'sə a ntə' Lasiyà.

⁹ Yès byisə mətisi tsu tò kədyàn byi'ando jè' ayi mbyifə to ghó'o yès byi' ando andí' a ntintin byiŋ. Bol mù tyiftə ví'i a vyi la, ¹⁰ "Vələmə vwomə, mà yenə la jè'

vəghəŋ ə dyù nè mbì kí' ngə' fànsə. Kəbaŋ kə a mù kènka kə'è la kə a sàykə, fo vi a və dí'i tsu lí byif ví'i be pɸəkə." ¹¹ Kətə kə vəsugyè' kí tyen la ghè ko a zhə kənyù a Bol ngə'à, ghè bòŋsə ghè kətə kə wen tò a kənyù a tí kəbaŋ wenə wí' a ghè ngùfə kəbaŋ aki ngə'à. ¹² Kəshi kí a kəbaŋ kə a mù kí nti tsu nko bòn, nghó'o ví'i fa vəwenə a ntintin sə kòŋhə tò la və ndyù nè mbì a ntintin à mù zhè tsen vəwenə à dyù za'a a Itali è tímə tsu. Itali ndí' kəshi kí a baŋ a mù mvi tí tsu a Klete a kə nki dyùsə nè shyə a chuzhə nshwè tsu.

Fwof to ghè chò a ntintin à mù

¹³ A ne sə ndí' ando fwof bwa'mə tsen ghè əzità sə chò fa shyə ten tò ndzindzi ví'i a vyi yen a lí sə kwò'tə la vəwenə a ne kənyù a vəwenə yì ghə, vəwenə gùfə tsu'u ndyè yì gə'a ndi ne ghanjsə kəbaŋ tsu lí mù sə jè'è dyù a mbyi' lo' Klete. ¹⁴ A sə la'tə fwof toghə tsenghə zità sə chò a ghè vi fa shə kwi, kwenə vi fa lo' Klete a mù, ¹⁵ sə vi a lí nè'è kəbaŋ kə a mù kí, yès mwòmssə ədyù jì fa shyə yì a ghè mvi fa tsu, kə ghó' yes, yès mù lansə ghəsə, kəbaŋ aki la kə jè'è tò a tí fwof ayi. ¹⁶ Yès bəlè chò jì fa fəlo'tə fə tsen fə a tí à mù a və ndzàhə nè Kawudà, mù mwòmssə no nè kədyò' kə ə gùf ə kwènsə nkànu' yì a və chuŋ a bàmə kəbaŋ. ¹⁷ Və gùf ə kwènsə nè wen a lí ə shìtə kwí' kəbaŋ aki la kə à bəymə. Ví'i vi a və ntisə kəbaŋ aki sə fànə la kə zì kə dyù è pɸən a kədəŋ kə kəsese kí a kə ndí' a tí à mù a benə lo' Syltis, vəwenə mù zàs kəbàs kə ndisə kə to kə a və chuŋə a wèn kəbaŋ kə a mù kə sə nè la kə kə à nyiŋə no nànto, è ghəsə la à ntenə tò fwof. ¹⁸ Fwof toghə ayi faŋ sə ku ngə' tò ku. Tə' nè lan vəwenə sə boŋtə fo a və ndí' a tí kəbaŋ aki mò'ò a mù. ¹⁹ Tə' be nè sə lan a kənkùmtə kə kətsi, vəwenə sə tsu'tə fo fa kəbaŋ aki mò'ò a mù.

²⁰ Mətisi mə chò no nghó'o kèn la wí' fà yès ə yenə chuzhə kò mədziŋ, a chò tò fwof. Ando ghè mfanə sə chò tò a lí, yès mù sə yenə tò la yès ko be a bwòŋ.

²¹ A nè sə ndí' ando ví'i a vyi nshwè'è li no kəghaf kèn la vəwenə zhi' kəfo, Bol lù tímə à vəwenə a shi' è gə' la, "Vələmə vwomə, a tu ndí' la ghəŋ tə zhə kənyù a mà tə gə' vəghəŋ faŋ tò a Klete, mu vəghəŋ ko byisə fo è kí'i nki kənlè kènka. ²² Mà sə sènsə gə'à à ghəŋ luwèn la ghəŋ gha' tətyim təŋtə byi'ando a sàykə tò kəbaŋ kènka kò a ndí' la wí' fa ghəŋ a pɸə li. ²³ Mà gə'à alə byi'ando à tə ndí' nəntə' lan, ntsiŋ ngəŋ Nyìngòh yì a ghè kí'i mo a be dí' wen a mà ku'sə vi à mò, ²⁴ è gə' à mò la, 'Bol, kə a fwàyn byi'ando Nyìngòh ghə li la wù a tímə a shi' Fòn ghó'o. Ghè be ghè la no wí' ko a pɸə fa ntintin ví'i venə a wenə vəwenə jè'è lè byi' boŋə tyim yì a ghè kí' à wu.' ²⁵ Ma mu sə gə'à à ghəŋ ə vələmə vwomə la, ghəŋ gha' tətyim təŋtə byi'ando mà byimə à Nyìngòh, kí la no tè ghò nè chò ando və gə'à à mò. ²⁶ Fwof ne ten vəghəŋ ə shisə a bàm a lo' tsenghə a tí à mù."

²⁷ Təwəŋ tə nè chò təbò, fwof bu ghənsə nè yès tò ghənsə a mù mə Adiliyatik. A nè sə ndí' a ntintin nən-tə'v, ví'i vyi a və ngùfə kəbaŋ aki yen la vəwenə sə bo'sə vi a mbyi' nse. ²⁸ Vəwenə mò' mpɸə ghè shí'i a tí à mù mu və chuŋ lí kəfo kə dí'i kə kətsenkə tsu, ghè

shwemə shí'í a tì à mù, vəwenə shyə' è yen la mu a mi mə shwemə ntəmsə kəvu ghi nè məwum mbò. Vəwenə jè'tə tò alə be mò' mpfù ayi è yèn la mu a mi shwemə ə za'a tò ntəmsə kəvu məwum abümü'.

²⁹ Vəwenə zitə sə fànə la fwof a lyè vəwenə ə dyù pfèn ə zhwilə a təghu, və mù shí'sə fo tsenəvə vi kà' a və ng-ha'a kəbaŋ tsu fa bəm mù sə jìmə tò la tɛ' lan. ³⁰ Vii' vi a və gufə kə baŋ a ki sè mwòm'sə ə nyiŋ mù fù fa tsu sə shí'sə nkànu' yi bìlè nè tò sə vəwenə ə kəŋə chò ədyù shí'sə fo vi a və gha'a kəbaŋ tsu fa mbì, ³¹ ali Bol yen kənyù akì è gà' a kətə kə vəsugyè' kì wenə vəsugyè' və wen la, "Vii' kəbaŋ venə fàŋ ke ŋwɛ'ɛ tò a ti kəbaŋ a shèn mu wí' fà ghèn ko a bwòn." ³² Vəsugyè' a vyi zhɛ a li ə shyə tintə mpfùsə nkànu' ayi ghè sə dyù a mù tò fà ngəŋ.

³³ Tɛ' nè sə nlaynə vi, Bol sensə vəwenə no vətsem gà' la, "Ghèn tanjə ə zhì kəfo. Ghèn tsi li təwoŋ təbò luwèn, kwò'ò tò mbi kèn la kəfo kə kwen li a chù wí' fa ghèn." ³⁴ Mə mu sə lonə la ghèn tanjə è zhì kəfo ndi ndi' vətò. No tē nyiŋ mu' ko a tinə fa kətə wí' fà ghèn." ³⁵ Bol ngà' a li è lyè kəbayn è kù kəzòŋ à Nyiŋgòn tò à vəwenə a shi mù byə' è zitə sə zhì. ³⁶ Vəwenə yen a li tətym tə vəwenə tə bwa'mə no ndò fa vəwenə a ntin-tin zitə sə zhì kəfo. ³⁷ Yès ntsèntə dī' a ti kəbaŋ akì vi' ghi bò nè njùsè ntufə a məwum sòmbo. ³⁸ No ndò nè zhì əkwí', vəwenə shisə asaŋ dyə yi a ghè ndi' a ti kəbaŋ akì è mò' a mù ndi kəbaŋ akì kə zaŋsə.

Fwof nè kəbaŋ kə a mù kì sàykə

³⁹ Tɛ' nè lan kò vəwenə lù kè la shyə mbyè à mù yi a vəwenə dī' tsu dī' ghè kò lo, ali yèn kəshi kə tsenkə kə dī' a mbyè à mù, mù ghè la kə sətsem mbwa'mə, vəwenə à dyù nè kəbaŋ kə vəwenə è tìmə tsu.

⁴⁰ Vəwenə tintə fo vi a və ng-ha'a kəbaŋ kì è ghùsə, və shí'í a mù, be zàtə mpfùsə shi a sə ng-ha'a kəfo kì a kə tisə kəbaŋ kə a mù li, bè kù'sə kəbàs kə ndisə kì a mbì ndi fwof ntenə dyùsə nè kəbaŋ kə a mù akì a nse.

⁴¹ Kəbaŋ akì kə dyù pfèn a kədəŋ kə kəsese kətsen a ti à mù, mbì yi chɛ' a nse kò ghè bè dyù nè mbì, mù vi pfèn bəm yi ghè sàykə tò a bàs a bàs.

⁴² Vəsugyè' vi yen a li mù sè ba'tə əzhwilə vi' mfiŋ vi no vətsem ndi la kə vəwenə à sàm è fù nyiŋkə, ⁴³ ali kətə kə vəsugyè' kì sə kəŋə ə bwòŋsə Bol mù gà' à vəwenə la kə vəwenə à mwòm, è bòŋsə gà' la no ndò a ghè zì ghè sàm tsó' è fù a mbì ə sàm è tìm. ⁴⁴ Vi a və mfaŋə li shìtə gha' ntemə nko' kò no tē kəbàs kə kəbaŋ kəkò a vəwenə nzi və gha' mù sàm è dzìmtə. A lè ando yès ne mibu bwòn vətsem.

Kənyù a kə mfù à Bol a lo' Maltà

28 Andi' a zhɛ a yès mfù li è mè fà mù bo dī' tò a nkàyn, yès zhɛ fà vi' kəshi a vyi la və dzàŋə lo' ayi nè Maltà. ² Vii' lo' a vyi gyàmtə yès no a nkàyn è shìtə zhì' à yès byi'ando əghɛ nzitə li əvi, kəta' kə sè dī' no nànto. ³ Bol tsèntə gè nkò' sə nwe a zhì' yi, zhù zhɛ ando shi lìmè fa tì nkò' yi è fù lìm kəvu kə wen è ghaŋtə tsu. ⁴ Vii' lo' a vyi yen ando zhù ayi ə ghàŋə a

kəvu Bol è gà' la, "Wii' ghèn zì ghè ndi' alə zhwi vi'í. Ghè nyiŋ li mfù fà mù, ali Ndòyn dī' à wen a kətə, ghè dī' alə a pfɛ tò pfɛ." ⁵ Bol mès kəvu kə wen, zhù ayi fəŋ a zhì' ken la ghè lyomsə li wen no a mpfen. ⁶ Vəwenə mù sə kwò'tə tò la wenə wen a mwí', ko la ghè a la'tə tò alə ə fəŋ ə pfɛ. Vəwenə la'tə no alə kò a ndi' la vəwenə yen li la kənyù kətsenkə fù li Bol, vəwenə kwitə təkwo'tə tə vəwenə sə gà' la, "Ghè dī' alə dī' Nyiŋgòn tsen!"

⁷ Tí' lo' ayi a zhì' wen ndi' Bubllyus nkí' təsím a mbyè kəshi ayi. Ghè shisə yès no a nkàyn è zhis yes a mətisi nta'. ⁸ A ndi' a li, tí' Bubllyus kí' bvi', bəm ə wen be tsu'u. Bol kwen dyù a tì ngəŋ yi a ghè nyon tsu, è ghɛ avu wen à wen a kətə è jìm, kwa'a ayi mè. ⁹ Andi' ando kənyù akènkə mfɛ, vi'í və kwa'kəvə no vətsem fa lo' ayi sə vi, Bol be chɛ'ɛ vəwenə. ¹⁰ Vii' lo' a vyi tomsə yes è ku fo a yès no ghò'o. A sə ndi' ando yès è nkəŋə əlù, vəwenə we no tē ghò a kəbaŋ kə a mù a yès è nkəŋə, yès lyè è lù nè wenəvə.

Bol lù fà Maltà è dyù a Lum

¹¹ Yès ntsi a Maltà vəsàŋ vətə', nè sə nlu è kwèn a kəbaŋ kə a mù a və ndzàŋə nè, "vənyiŋgòn və mbò'məsə," a kə nlu fa Alèksandiliyà è vi tìmə tsu byi'ando à ndi' nəbyiŋ, fwof toghə be chò. ¹² Yès jè' è vi tsitə a ntə' Sylacùs mətisi nta', ¹³ è lù fà ntə' ayi è dyù tsi a ntə' Legum. Tɛ' lan fwof ə zitə sə ku'u vi fa shyə ten, yès jè' mətisi mbò è vi fù a ntə' Butiyoli. ¹⁴ Ando yès nkwen è vi tsu, yès kwetə vi'í vəbyiməvə, vəwenə sensə la yo vəwenə tsi. Yo vəwenə tsi woŋ mpfen, yès mù chò dyù a Lum. ¹⁵ A ndi' a li mu vi'í vəbyiməvə a Lum zhɛ li la yes ə vi, vəwenə lù è vi yèn yes a kəshi kə woŋ a Abyùs, vətsem vi yèn yes a kəshi yi a vi'í jè' mvi tsi tsu və ndzàŋə nè "nè Ngəŋ sə To". Bol nè yèn vəwenə no a zhè kò è kù kəzòŋ à Nyiŋgòn, è zitə sə kí' tyim toghə.

Bol shə'tə ntím jùŋ à Vəjew a Lum

¹⁶ Andi' ando yès mvi za'a a Lum, və ghùsə la Bol ndi' tò fà wen a ngeŋ nè sugyè' a ghè tsìŋə wen.

¹⁷ Mətisi chò nta', Bol dzàŋtə tətə Vəjew a ntsèntə. Vəwenə nè tsèntə, ghè gə' à vəwenə la, "Vələmə vwomə, Vəjew tə gha' mo ə nè və shwín mò a Jelusalèm be kù mo à vi'í Lum no tē ando mà ko tē nè kənyù kə byikə kətsenkə à vi'í vəghəŋ, kò a ndi' la mà gə' à li è mbyisə tē kənyù kətsenkə kùmə ntsinè lo' a ghè nlu fà vətí' və vəghəŋ və mbì. ¹⁸ Vəwenə bèmtə nyù à mò mù sə kəŋə əghùsə mo byi'ando vəwenə nko yèn kənyù a mà ne a və ndi'í zhwi mo byi'í kəwenkə.

¹⁹ Ando Vəjew ntensə la kə və à ghùsə mò, mà mù sèn-sə la və ghùsə mo, mà vi a Lum a shèn ndi Fòn ghò'o zhɛ kənyù byi'í nso' ghom no tē ando mà ko kí' kənyù kə byikə kətsenkə əgà' byi'í vi'í vwomə no fa mpfen.

²⁰ A lè kənyù a kə ne mà nga' la mà yen ghèn vəghəŋ besə a mu'u. Mà dī' a mpfiŋsə alə tò byi'ando mà byimə à wí' yi a vi'í Islel ə ghɛ kwò'tə vəwenə tò à wen."

²¹ Vəwenə bwènsə gə' à wen la, "Yès ko yèn ŋwà'lə a ghè lu fa Judiyà mvi à shèn à yès byi'í wù, ko a ndi' la

vələmè vyesə a və lù fa tsu mvi a shè ə vi li nè so'gho tsen ko nga' kənyù kə byikə kətsenkə byi'í wù. ²² Yès ə kəŋə zhɛ kwò'tè wu byi'ando yès ə chò no tè fa fe, zhɛ ando və gá'ə nyù byivə byi'í nki nòyn ghenə a wu di'í tsu là."

²³ Vəwenə mù ghè kətsi be vi yen Bol. Kətsi aki kə kwù', vəwenə fù è vi a kəshi yì a Bol ntsi tsu li no vəgho'ò. Ghè zìtè fa bo'òngəŋ sə gá'ə à vəwenə, è gá'ə za'a fa nəntɛ'ɛ, shìtè shè'tè kənyù kì a ghè ndi'í shè'tè à vəwenə byi'í kəshi kə fòn Nyìngòn. Ghè tànəkə ənè vəwenə kì byi'í Yesò, dzàŋə fa ηwà'lè So' yì a Mosis bènə fa vəŋwà'lè və nshè'tè səgho'kəsə ədi' la kənyù kì a yì gá'ə di' nəmwè'è. ²⁴ Vii' vətsenvə byimə la ghè gá'ə tò nəmwè'è, ali vətsenvə tyen la vəwenə ko a byimə.

²⁵ Vəwenə gəsè fà tsu tò nè ntaŋ ando Bol ngá'a kənyù kènəkə kə mù' tsu la, "Kəzhwi kə ηwò'əkə ə nè tò kənyù kə timəkə əgá' à vətì' və vəghəŋ və mbi è chò fà nshè'tè Azayà la:

²⁶ 'Dyù gá' à vi'í venə la,
ghèŋ lu nzhɛ nyù tò zhɛ,

ali kò ghèŋ ə lu nki la və gá'ə la gho lo,
ki shi tò ki

ali kò ghèŋ ə lu nyenə no kəfo,

²⁷ byi'ando tɛ vi'í avenə to,

mu vəwenə shwintə li tí'ítí'í vəwenə,

be mbi'tə ashì vəwenə,

a bwen a li mu vəwenə yenə shi

be zhɛ nyù kì, təkwo'tè tə vəwenə tə be kì nyù,

vəwenə bwènə vi à mò,

mà chɛ' vəwenə."

²⁸ Bol sə è mèsə dyù è gá' la, "Ghèŋ ə li di'í kì la ntim jùŋ byi'í bwòn a Nyìngòn kì à vi'í di' mu və tim li à vi'í tim, vəwenə di' zhɛ!" ²⁹ Bol nè gá' a li è nè Vəjew vi lù sè taŋmə dyù no a gisə tosə à vəwenə a ntintin.

³⁰ Bol tsi tsu ngwù'sə səbò a kəshi a ghè nlò'ò tò fà wen a ngəŋ. Ghè nshisə no tè ndò a ghè mvi ghanə wen nè saŋlə ghè, ³¹ be shè'tè nyù byi'í so' fòn Nyìngòn, zì'í byi'í Bobo Yesò Klistò. Ghè ngá'ə nè tyim tghə kò a ndi' la kəfo kətsenkə tà'sè wen.

Lum

Tɛ nyɛ̀ a vɛ̀ dɪ́ a ɲwà'lè ghèn

Bol ə nyò'ò ɲwà'lè ghèn a ví'í vɛ̀ byíməvə a Lum ə ne la vəwənə ba'tè ando ghè vi ə gyàmtè vəwənə a ntsentə ví'í vəbyímə və a ghè ndí' tsu. Ghè ə nkəɲ ə vi ə shwè'è wənə vəwənə ə vəwənə be tomsə wen ghè cho dyè̀ alò' ə Sben. Ghè ə nyò'ò ɲwà'lè a ghèn ə gá' ə làynsə kənyɛ̀ kɪ a əbyímə ə dí' kəwɛnkə ə be ə dí' ntsìnə yì a ví'í və byíməvə dí' ə ntsi.

Ghè nzitè ɲwà'lè a ghèn ə tɔɲtə ví'í vyi a vɛ̀ dí' tsentə ví'í Nyìngòɲ a Lum ə shè'tə a vəwənə la ghè jìmə̀ a vəwənə. No kənyɛ̀ kətəkə a ghè nyo'ò a tyi ɲwà'lè ghèn dí'í la, "Ntìm ə Jùɲə ə dí'í laynsə ji yì a Nyìngòɲ ə lyi ví'í a ví'í kənyɛ̀ kətiməkə fa tsu a wen a shi. Ghè ne alè chò fa əbyímə ə vəghəɲ, kənyɛ̀ kə tsen kə ə ko be bɔ'sə tsu." (1.17).

Bol ə nyo'ò dí' la Nyìngòɲ ə lyi no ví'í vətsem no te be ando ví'í vɛ̀ tsəm dí'í a ti kədyò' kə mbyi. Ghè gá' la a dí' chò to fa vəghəɲ a byímə a Yesò Klistò a Nyìngòɲ ə lyi vəghəɲ. Bol be kwɛ'sə la wì' zì ghè kɪ'í ntsìnə fi a zhɛ a ghè dí' a kənyɛ̀ kəmù' wənə Klistò. Nki wì' a ghenə kɪ'í mbwa'mə wənə Nyìngòɲ, ali kəzhwi kə Nyìngòɲ dí' shisə wen fa kədyò' kə mbyi benə kədyò' kə pɛ. Ghè mwetə nɛ̀ kətyiftə a ví'í, be ku ku'sə a Nyìngòɲ.

Jì a vɛ̀ gəsə ɲwà'lè ghèn fa tsu

Ə zitè (1.1-17)

Ví'í ə dí' ə bwòɲ (1.18-3.20)

Jì Nyìngòɲ ə kɪ'í bwɔɲ. (3.21-4.25)

Ntsìnə ə fi a vi nɛ̀ Klistò (5.1-8.39)

Kənyɛ̀ kɪ a Nyìngòɲ ə ba'tè kumə ví'í Islel (9.1-11.36)

Ntsìnə ví'í vɛ̀ byíməvə (12.1-15.13)

Kənyɛ̀ ə mwetə a ətɔɲtə ə mwetəghə (15.14-16.27)

1 A nyò'ò mò Bol nyò'ò ɲwà'lè ghèn. Ma dí' wu ə shwè'è ə Yesò mu à tsu' Nyìngòɲ tsu' mo a wù ə ntìm, ə ghè la mà ə nshè'tè ntìm ə jùɲ ə Nyìngòɲ. ² Ntìm ə jùɲ a ghèn ndí' mu Nyìngòɲ ə ghè no fa kəghaf ə gá' nshè'tè sə ghɔ'kəsə ə wen sə nyò' a ɲwà'lè Nyìngòɲ. ³ Ntìm ə jùɲ a ghèn ə gá' kumə Wàyn Nyìngòɲ, ə Bobo vəghəɲ Yesò Klistò. Ghè nvi a nse a wì', vɛ̀ bwi wen a ngwa' ngèɲ ə Devit. ⁴ Nyìngòɲ ə nlùsə Bobo vəghəɲ Yesò Klistò a ghèn fa pɛ ə dí' adyò' la ghè dí' to no Wàyn Nyìngòɲ, kɪ'í Kəzhwi kə Nyìngòɲ. ⁵ Nyìngòɲ ə kɪ'í ətyim ə jùɲə a mò ə ghè mò a wù ə ntìm la mà ɲjè'è shè'tè ntìm ə jùɲ ku'sə Yesò ndi ví'í zhɛ ə byímə to təlɔ' tɛ tsəm. Ghè ne alè chò fa a Yesò Klistò. ⁶ Və bɔɲ li dzàɲ ghəɲ la ghəɲ fɛ̀ vi ndí' ví'í Yesò Klistò.

⁷ Ma nyo'ò ɲwà'lè ghèn a ghəɲ ví'í Nyìngòɲ ə kòɲ a vɛ̀ tsi a ntè' Lum no vɛ̀ tsəm. Nyìngòɲ ə dzàɲ li shisə ghəɲ la ghəɲ ndí' ví'í wen.

Nyìngòɲ ə, Tí' vəghəɲ wənə Bobo Yesò Klistò ə ndí' ətyim ə jùɲə a ghəɲ, ə kù mbwa'mə a ghəɲ.

Bol ku kəzòɲ a Nyìngòɲ

⁸ Ma cho mbi, əku kəzòɲ a Nyìngòɲ yì a ma kù'sə be shyè' a wen əchò fa a Yesò Klistò ando ghè ne ví'í sə ga'a kumə əbyímə ə ghəɲə to mbyi ə tsəm. ⁹ Ma jìmə̀ a ghèɲ to məzhɛ ə ntsəm. Nyìngòɲ ghèn a ma shyè' a wen nɛ̀ ətyim ə ghomə no tsəm, shè'tè ntìm ə jùɲ kumə Wàyn, ghə kɪ kənyɛ̀ kenkə a ma gá' lè. ¹⁰ Ma jìmə̀ la ji kə', no tebe ale, a zhɛ a Nyìngòɲ kɔɲə li, ma vi yen ghəɲ. ¹¹ Ma jìmə̀ alè byi' ando ma kòɲ no nànto ə vi ə yen ghəɲ, ə gá' kumə bwa'sə yì a Nyìngòɲ ə bwa'sə ví'í nɛ̀ Kəzhwi kə ɲwo'kə. Ma vi, ga'a alè ndi ghəɲ ə totə to a kəzhwi. ¹² Kənyɛ̀ kɪ a ma ga'a dí' la mà vi, ə vəghəɲ vɛ̀ tsəm tsentə se kənyɛ̀. Mà vi, ə lɪmsə ghəɲ a ghəɲ əbyímə, ghəɲ be bɔɲ lɪmsə mò a mo əbyímə. ¹³ Ma kəɲ la ghəɲ kɪ a vələmə vwomə la ma ba'tè li ə vi ə ghəyɛntə ghəɲ a aghayn no kədəɲ, ali ba'tè no zhəko, kənyɛ̀ kə ə vi ə ta'sə to ta'sə. Ma kəɲ ə vi ə zì'í ví'í la vɛ̀ ndzìmtè Yesò ndəɲndəɲ ando a mà zì'í li ví'í ətìm vət-senvə. ¹⁴ Ma dí' wù ə shwè'è Nyìngòɲ, ko andí' la ma kɪ' kənyɛ̀ kə ngen ə mò. Ma dí' ə nshè'tè ntìm ə jùɲ a ví'í vyi a vɛ̀ tsi a kayn nɛ̀ ví'í a vɛ̀ kumə tsi to tsi. Ma shyè' a ví'í vyi a vɛ̀ nyenə la à dí' ví'í vɛ̀ tofəvə, shyè' a ví'í a vɛ̀

yenə la adi' nkoyn. ¹⁵ A læ kənyù ki a ma kòŋ no nànto ə shə'tə ntīm ə jùŋ a ghəŋ vi a ghəŋ tsi a Lum.

Ntīm ə jùŋə kī' kədyò'

¹⁶ Ma di' nè saŋlə byi'ntīm ə jùŋ a ghèn ando ghè di' kədyò' ki a Nyìngòŋ ə bwdòŋsə vi'vi və byiməvə tsu no və tsəm. Ghè bwoŋsə vi'vi və byiməvə, zitə nè vi'vi Jus a ambì, kùmtə nè vi'vi ətim. ¹⁷ Ntīm ə jùŋ è di' bayn a ji yi a Nyìngòŋ ə nè lyi vi'vi a vi'vi kənyù kə timəkə fa tsu. Ghè nè alə chò fa ə vəghəŋ a əbyimə, kənyù kə tsen ko be bo'sə tsu, to ndəŋndəŋ ando və nyò' a Nwà'lə Nyìngòŋ la, "Vi'vi vi a və di' vi'vi kənyù kətiməkə byi'ntīm ə vəwenə lu kī' əbwòŋ yi a ghè ko lu mè."

Nò vi'vi vətsem nè li mbyi ashì Nyìngòŋ

¹⁸ Nyìngòŋ ə di' li tin ə fwi ə wen a vi'vi vyi a və tsi a nse ashə, ko və ki wen, ne dyù to nè mbyi, mbyi na ghèn ə tamə la kə vi'vi ə nki kənyù ki a kə di' nəmwe'è kumə Nyìngòŋ. ¹⁹ Nyìngòŋ ə fwisə tin a vəwenə byi'ntīm ando ghè di' li no nyù ə tsəm vi a vəwenə di' ə ki kumə wen to a ndayn. ²⁰ Vi'vi sə di' mù və yen li la kədyò' kə ə Nyìngòŋ kə zizi ko lu ə mè, be yen la ghè di' to no Nyìngòŋ nəmwe'è fa chə' a ghè ə nshitə mbi. Na venə ə di' nyù, a və ko yenə nè ashì, ali kī byi'ntīm əfo vi a ghè shitə li. A læ kənyù ki a wi' zizi ko ghè lu be taŋ laynə fa nsò' ando ghè gə' la yi ə ko ə ki kənyù kùm Nyìngòŋ. ²¹ Vəwenə kī Nyìngòŋ ali ko və ku'sə tebè wen ando və di' ə nku'sə, ko və ku tebè kəzòŋ a Nyìngòŋ. Təkwò'tə tə vəwenə di' to təkwò'tə tə nəkwoŋ, vəwenə ko be kwo'tə tebè kənyù kə nəmwe'è bīlə to bīlə. ²² Vəwenə kwo'tə la və tofə tofə ali mu və kə'kə li a ngu vi'vi. ²³ Vəwenə lyè li əku'sə yi a və di' ə ku'sə Nyìngòŋ yi a ghè fəŋ to aghayn mù' ə sə boŋsə ku a nshə'sə mu və shitə nè avu, və sə fəsə vi'vi, be fəsə mənəyinə nè nyam-sə nè əfo ə ŋəŋləvə.

²⁴ A læ kənyù ki a kə nè Nyìngòŋ ə kyemə vəwenə ati təkwò'tə tə byitə ə vəwenə a ghèn, vəwenə sə nè nyù ə fwa'lə və nè təwen tə vəwenə, byibsə təwen tə vəwenə. ²⁵ Vəwenə byimə li dziŋ ə boŋsə tensə kənyù ki a kə di' kənyù nəmwe'è kumə Nyìngòŋ, ə se ku'sə Vənyìngòŋ və ndzìŋsə. Vəwenə mo'tə li Nyìngòŋ yi a ghè di' nəmwe'è ə sə boŋsə ku'sə be gumlə əfo mu à shitə Nyìngòŋ ali ko və ku'sə tebè Nyìngòŋ yi a ghè shitə əfo a vi, a di' wen yi a və di' və nku'sə no to wen no məzhə ntsəm! Amèyn.

²⁶ A læ kənyù ki a kə nè Nyìngòŋ ə kyemə vəwenə ati nyù ə tə di'və a vəwenə ə kòŋ ə nè. Ki vəwenə bwensə li sə tsi nè vətsevə. Ko kə yi ndi' ə ndi' ali. ²⁷ Ləmə vəwenə əwə'sə ə ntsi nè ki vəwenə, ə kə'kə sə boŋsə tsi nè ləmə vətsevnə, a di' nyù, ə mpfemsə. Vəwenə ne li nyù ə mpfemsə alə ə kī' əmo'tə mbyi ə vəwenə.

²⁸ Ando vəwenə tyenli əbyimə Nyìngòŋ, ghè mo'tə li vəwenə a ntintin kwo'tə ə nəkwoŋ ə vəwenə a ghèn, vəwenə sə kumə tsi, ne nyù a və ko kwə'ə. ²⁹ Vəwenə ne tənki tə nyù ə byivə to ə tsəm. Vəwenə tsi to a mbyi, kī' ashì ə bòghə, ətyim ə byighə, ghə'ə vi'vi no nànto. Vəwenə ə zhwi, soynə, lobtə vi'vi, kī' əkwo'tə əbyighə,

ga'a kùwòŋ, ³⁰ ga'a nyù ə byivə kùm vi'vi, baynə Nyìngòŋ, zə'tə vi'vi vətsevə, ghaŋsə əwen, ga'a ə ga'a ghaŋsə ə wen, kəŋ to ji ə nè mbyi, ko və lu zhə tebè fa və tī' və vəwenə. ³¹ Vəwenə ə dziŋtə, ko və lu kòŋ vi'vi, ko və nkusə tebè nshinsə a wi'. ³² Vəwenə ə ne nyù a venə, be tomsə vi'vi vətsevnə vi a və ne nyù byivə a vyi no tèbe ando vəwenə ə ki əso' ə Nyìngòŋ yi a ghè ga'a la vi'vi vyi a və tsi a ji a ghèn di' ne pfəkə.

Nyìngòŋ ə lu so' vi'vi vətsem to ndəŋndəŋ

2 Wù zi ko wù lu so' wu ə tsen kò à di' te ndò, byi'ntīm ando wù ne to nyù vyi a vi'vi a venə ə nè. Wù so'o vi'vi, gə'a no tèbe la gho, kə bwensə gha'a to wù. ² Vəghəŋ ə ki la Nyìngòŋ ə so'o vi'vi vyi a və ne nki nyù venə, gə'a no tè la gho, byi'ntīm wi' mu a di' to nəmwe'è. ³ Ghəŋ kwo'tə la gho? La wù læ zi wu ə so'o vi'vi a nyù, ne to wenəvə, wù lù tyen ale la kə Nyìngòŋ so' wù a? ⁴ Kə le di' la wù ko lyi tebè tùmə ə kaynəghə Nyìngòŋ be nè ə gha'a ə tyim ə Nyìngòŋ nè jùŋ yi a ghè ne a wù a kənyù mu? A wù kili la Nyìngòŋ ə tùmə kəŋ la wù kwitə ə tyim ə wu fa mbyisə a? ⁵ Wù boŋsə ne la tin nè Nyìngòŋ ə fwi dyù to ambì byi'ntīm ando wù to li kətə ko wù lù kòŋ ə kwitə. Nyìngòŋ ə lu di' la ghè fwisə li tin a wù a kətsi kə nsò' ə wen ə so' wù to fəchì'. ⁶ Ghè lu ku əmo'tə əshwè'è no ndò a wen. ⁷ Nyìngòŋ ə lu ku əbwòŋ yi a ghè ko lu mè a vi'vi vyi a və gha'a tyim ati shwè'è ə jùŋ ghè, kəŋ to la ghè ku əgho' a vəwenə nè zhi' ə jùŋ ghè. Vi'vi a vyi lu kī' əbwòŋ a ghèn nè. ⁸ Ghè lu so' vi'vi vyi a və kəŋ to kənyù ngeŋsə ə vəwenə, ko və lu zhə kənyù ki a kə di' nəmwe'è ali kòŋ to ndzìŋ. Ghè lu so' vəwenə ə di' tin ə fwi ə wen a vəwenə. ⁹ Nò ndo a ghè ne mbyi lu yen nè ngə' ghè to, ə be zhə ələm. Ngə' a yi lu zitə fa və Jus a mbi ə kùmtə nè vi'vi ətim. ¹⁰ Nyìngòŋ ə lu nè a vəwenə ali ə ku əgho' nè əku'sə nè mbwa'mə no tèbe ando yi a ghè tsi ntsinə ə jùŋ, zitə nè vi'vi Jus a mbi, kumtə nè vi'vi ətim. ¹¹ Kə di' li byi'ntīm ando Nyìngòŋ ə so'o vi'vi vətsem to ndəŋndəŋ, ko ghè lu lye la ghè fə fa lə' ə kò lo.

¹² Və lu so' byibsə vi'vi ətim vi a və ne mbyi no və tsəm byi'ntīm mbyisə vəwenə no tèbe ando vəwenə ə ko ki əso' ə Mosis, ə sə dyù a vi'vi Jus ə so' byibsə vəwenə no və tsəm byi'ntīm ando vəwenə ne mbyi ali kī' əso' a ghèn nè. ¹³ Kə di' ali byi'ntīm ando ghəŋ ko ti a nkayn a shi Nyìngòŋ a zhə a ghəŋ ə ki so' to ki. A di' a zhə a wu nè ando so' ga'a. ¹⁴ Vi'vi ətim ə ko nki' əso', kə sə di' la vəwenə sə kī' kənyù ki a və di' ə ne, no tèbe ando vəwenə ə ko ki əso'. ¹⁵ Vəwenə ne ali, kə ə di' la Nyìngòŋ ə nyò'ò li kənyù ki a əso' ə kəŋ a vəwenə tətyim. Təkwò'tə tə vəwenə ti to nəmwe'è, tomsə vəwenə, be gyamtə vəwenə. ¹⁶ Kətsi kə lu vi ə Nyìngòŋ gə' Yesò Klistò so' nyù ə lyomtəvə no ə tsəm a və di' a vi'vi a təkwò'tə to ndəŋndəŋ ando və nyò' li a ntīm ə jùŋ yi a ma shə'tə.

Ji yi a vi'vi Jus ə nlyi əso' fa tsu

¹⁷ Ghəŋ vi'vi Jus ə naynə gə'a la ghəŋ tsi to a so', vye Nyìngòŋ ə di' akayn. ¹⁸ Ghəŋ ga'a la ghəŋ kili kənyù ki a Nyìngòŋ ə kəŋ, kī' kikə a kə di' fəchì' nè kikə a kə ko

kwù' byi'ando ghèn zii' li ɔso' ə Nyiŋgòn ə sə ki. ¹⁹ A ghèn kili la ghèn di' ji a nfyifə be di' əbayn a vi' ətim vi a və tsi a kəbəŋ kə fenəkə, ²⁰ la ghèn tisa nkoyn, di' ndi'səsə sə voyndyə byi' ando ghèn kili no tēbe gho a yi a ɔso' ə gə'a be ki no tēbe gho a yi a ghè di' nəmwe'è? ²¹ Kə le di' la ghèn zii' vi'i, ko ghèn be zii' təwen ə tyəŋtə mu? Ghèn zii' vi'i la kə və ntonə, be tsonə mu? ²² Ghèn zii' la kə wi' tsi nə wi' wɪ' kò wenə limə wi', nkəyntə ghèn ə tsi mu? Ghèn ga'a la kə vi'i ə ku'sə nshə'sə ali tson əfo fa yi alo'. ²³ Ghèn ghaŋsə chò nə tə wenə təŋ la ghèn kili ɔso' ə Nyiŋgòn ali di'sə kətə kə Nyiŋgòn byi'ando ghèn kwa'a ɔso' a yi. ²⁴ Və nyò'ò li a Nwà'lè Nyiŋgòn la, "Vi' ətim ə ga'a nyè ə byivə kumə Nyiŋgòn, a nè ghèn vi'i Jus, byi'ando ghèn ko tsi ando ɔso' ə ghəŋə ə kəŋ."

²⁵ Ghèn kili la ə shətə ndyè wi' ə di' kənyè to azhè a wi' a yi ə wə ɔso' ali mu wi' sətseŋ kwa' ɔso', kə nə di' to sə və ko shətə ndyè wen. ²⁶ Kə le di' la wi' ə sətseŋ ə nzhə ɔso' ko andi' la və shətə li ndyè wen, kə a ndi' to la və shətə li. ²⁷ Wù kətim sətseŋ ə ndi' ko andi' la və shətə li ndyè wen to nə avù ali ghè zhə to fa ɔso', ghè lù so' byi'bsə ghèn vi a və shətə li və mbe nyò' ku ɔso' a ghèn, ali ko ghèn lu zhə byimə. ²⁸ Kə le di' la nkəyntə wù ə Jus ashɪ Nyiŋgòn ə ko di' to byi' ando və mbwi wen a wù Jus, ko andi' to byi' ando və nshítə li ə ndyè wen. ²⁹ Nkəyntə wu ə Jus ashɪ Nyiŋgòn ə di' byi' ntsinè wen. Ə shətə ndyè a ji nəmwe'è, di' a wu a tyim, a di' shwè'è kəzhwi, a kodi' ɔso' yi a və nyò'. Nkəyntə wu ə Jus na ghèn di', a bwomsə Nyiŋgòn bwomsə wen, a ko bwomsə vi'i.

3 Wù le kwo'tə la se tse ghè ə di' ə ndi' wu Jus a? Və shítə ndyè wi', se yi sə di' no gho? ² Nəmwe'è se di' to a jisə kədən. Mbì kənyè ə di' la Nyiŋgòn ə nku li kənyè kə wen a vi'i Jus. ³ Ali kə lə di' ale a vi'i Jus vətseŋ-və vi a və ko ə byimə a? Kə le di' la Nyiŋgòn ə tsu' li ə tyimə wen fa vəwenə a wen mu? ⁴ Kə zi ko kə lu ndi' ali byi'ando Nyiŋgòn ə ga'a to nəmwe'è no tēbe azhè a vi'i tsèntə to mbi ə tsèm ə zhò ndzìŋ, to ndəŋndəŋ ando və nyo'ò li a Nwà'lè Nyiŋgòn la:

"kənyè kə Nyiŋgòn kə di' to nəmwe'è,

Nyiŋgòn ə so'ò zhè nsò' wen wenə vi'i."

⁵ Vi'i vətseŋvə zizi və gə' la ntsinè'sə ə byisə ə vəghəŋ ə boŋsə gyamtə ə ne la vi'i ə ntu' yenə jisə timəsə Nyiŋgòn. Kə sətseŋ ə ndi' ali, kə ne di' la Nyiŋgòn ə ko ne a akayn ando ghè fwisə tin a vəghəŋ mu? Wùmən-sòn zizi ghè nkwo'tə dyè to fa ji a ghèn. ⁶ Ali, kə zizi ko kə lu ndi' alə no fa mphen! Nyiŋgòn ə sətseŋ ə faŋ ke di' fəchì', ghè lu so' vi'i mbyi ale?

⁷ Wu ə tseŋ zizi ghè bəm la, "Ntsinè ndzìŋ ə mò sətseŋ ə di' ə baynə jisə Nyiŋgòn, ne la və nku'sə wen, ghè be a gha' mo a nyè ə byivə ale?" ⁸ Vi'i a venə sətseŋ ngà' ali, kə ne di' la vəwenə ə gə'a la kə bòn la vəghəŋ ne to nyè ə byivə ndi ə jùn a fə fa tsu. Vi'i vətseŋvə ə byisə zhi' ə vəghəŋ gə'a la à di' kənyè ki a yès ə jè'e zii'. Vəwenə ə ki la Nyiŋgòn di' lù so' ə byisə vəwenə.

Wù kənyè kətiməkə ko di' no əmù'

⁹ Və zizi və gə' mwetə la gho? La vəghəŋ vi'i Jus ə chò vi'i vətseŋvə mu? Kə ko di' ali no fa mphen. Kə di' to ando mà sə di' mù ma di' li ə làynsə la vi'i Jus nə vi'i ətim ə tsèntə di' to vi'i nyè ə byivə no vətseŋ. ¹⁰ Kə le di' ndəŋndəŋ ando və nyò' li a Nwà'lè Nyiŋgòn la:

"Nò wi' ə mù' ko di' a ghè ti a nkayn ashɪ ə Nyiŋgòn.

¹¹ Nò wi' ə mù' ko di' a ghè di' la ghè zhə li ə ki kənyè kə Nyiŋgòn,

no wù əmù' ə ko kəŋ ə ki Nyiŋgòn.

¹² Vi'i mo li Nyiŋgòn to və tsèm.

Vəwenə koynkə li no və tsèm;

wi' ə ko be di' a ghè ne kənyè kə jùŋkə.

¹³ Təchè tə vəwenə nə lyimə to nə əsè azhè a və faŋ ke tsèn.

Təchè tə vəwenə di' mu tə lwin li nə ndzìŋsə.

Kəlyimə kə vəwenə ə ki'i ələ', ghè zhwi to nə ə su ə zhù.

¹⁴ A lwin to ndzìŋsə, nə ga'a ə əbyighə a vəwenə chè.

¹⁵ Vəwenə ki ə limə ə zhwi wi'.

¹⁶ Vəwenə chò tēbe fa fe, və byi'bsə kənyè, ne la vi'i nyenə ngə'.

¹⁷ Vəwenə ko timə mwomsə ə ne la vi'i ə ntsi nə mb-wa'mə.

¹⁸ Vəwenə ko fwaynə tebè Nyiŋgòn no fa mphen."

¹⁹ Vəghəŋ ə ki la no tēbe ghè a yi a və nyo'ò a so' Nyiŋgòn di' a vi'i vyi a və tsi a yi ti. Kə di' a ji a ghèn ndi' kə wi' be a ki'i kənyè kətsen kə ə gə'. Nyiŋgòn ə chí'tə li təchè tə vi'i və tsèm. Ghè lu so' vi'i və tsèm a mbyi.

²⁰ Kə le di' la Nyiŋgòn ə ko gə' tebè la wi' di' nti akayn a wen a shɪ byi' ando ghè ghè ɔso'. ɔso' ə nə gyamtə ə nə la vəghəŋ ki kənyè a mbyi di' wen.

Ji a Nyiŋgòn ə nə lyi vi'i a vi'i kənyè kətiməkə fa tsu

²¹ Ali ke sə di' mù ghè di' li ji yi a ghè ghə vi'i kənyè kətiməkə fa tsù, ke ko ki'i kənyè ə ne nə ɔso'. Nwà'lè ɔso' yi a Mosis ə nyo'ò nə nshə'tə sə gho'kəsə ə tsèntə di' ji a ghèn. ²² Nyiŋgòn ə ne lyi no ndo a wù kənyè kətiməkə chò fa wen a əbyimə a Yesò Klistò, nəkwon ko be lu ndi' a wu ə tseŋ. ²³ Vi'i və tsèm sə di' mù və ne li mbyi, ko əbaynə ə Nyiŋgòn ə be di' a vəwenə. ²⁴ Ali Nyiŋgòn ə nk'i li ətyim ə jùnə ghè ə sə lyi vi'i a vi'i kənyè kətiməkə chò fa əshyè' ə Yesò Klistò a ghè ne ə bwoŋsə vəwenə. ²⁵ Nyiŋgòn ə nku wen la ghè vi pɸə ndi' mənlyuŋ mə wen ne ghè lyesə ku mbyisə vi'i chò fa əbyimə ə vəwenə. Na kəkə ndi' ə di' ji nəmwe'è ə Nyiŋgòn. Ghè nko ku ngə' a vi'i a ambi kumə mbyisə vəwenə. Ghè ə wensə achɸ' a yi, ²⁶ Ali sə di' luwen la ghè di' to fəchì', lyi no ndo yi a ghè byimə a Yesò a wù kənyè kətiməkə.

²⁷ Kə le di' la wi' zizi ko ghè be ghaŋsə ə wen luwen byi' gho? Əghaŋsə ə wen ə ko be ki'i kəshi. Ghè ko be ki'i kəshi byi' ando wi' ko bwònə byi' shyè' wen. Ghè bwònə byi' ə byimə. ²⁸ Vəghəŋ ə ki nəmwe'è la wi' di' ti akayn ashɪ Nyiŋgòn byi' ə byimə ə wen a Yesò, a ko di' byi' ando ghè ghè ɔso'. ²⁹ Nyiŋgòn di' Nyiŋgòn a vi'i

Jus, di' Nyìngòṅ a víí àtìm. ³⁰ Ghè di' to àmù', a lyi wen lyi wí' a wù nàmwè'è kò à di' wù à Jus, kò à di' wù kàtìm. Ghè ne ali chò fa a àbyimà yi a víí à kíí' a Yesò. ³¹ Kà ko di'í tebè la vèghəṅ ma'a Əso' luwen byíí byimà ə vèghəṅ. Vəghəṅ boṅsə di' ə shítə ə gha' Əso' luwen ando vèghəṅ byimà li lè.

Ablaham nti akayn a shi Nyìngòṅ byíí byimà wen

4 Vəghəṅ zizi vè gà' la gho luwen byíí Ablaham ə tí' vèghəṅ a? ² A tə ndí' la Nyìngòṅ ə lyè Ablaham a wù kənyè kətìməkə byíí shwè'è a ghè nè, mu ghè ə nkí' kənyè ə kùm kədyù' fa tsu. Ali ghè ko zi ghè lu kùm kədyù' a kənyè kətsenkə ashí Nyìngòṅ. ³ Və nyo' li a ṅwà'lè Nyìngòṅ la, "Ablaham ə byimà Nyìngòṅ, Nyìngòṅ be lyè wen a wù kənyè kətìməkə." ⁴ Wí' ə ne shwè', vè alo' ə wen nè kəfo kə, ko ndí' la vè ku kəfo a kí ku a wen. A ne di' kənyè a ghè shyè', vè sà di' ə lò' wen. ⁵ A ne Nyìngòṅ la víí vè byivə ndí' víí kənyè kətìməkə. Nyìngòṅ nè dyè a wí' yi a ghè faṅ kò ghè lə ne shyè' ali mu ghè byimà li kənyè kí a ghè ne a wen, ghè lyè wen a wù tímə byíí əbyimà ə wen. ⁶ Devít ə mbe nga'a to kənyè na kènkə ando ghè ə nga'a kumə mbwa'mə yi a Nyìngòṅ ə ku a wí' azhè a ghè lyè wen a wù kənyè kətìməkə ko andí' la ghè shyè' kənyè. Ghè ə ngà'a la:

⁷ "Njùṅ di' a wí' yi a Nyìngòṅ ə lyesə li ə nyè byivə wen ə shè mbyisə wen.

⁸ Njùṅ ne di' a wí' yi a Nyìngòṅ ko be taṅtə mbyisə wen."

⁹ Njùṅ a ghèn a Devít nga'a kodí' to a víí Jus, ghè mbe di' a víí àtìm. Kə di' to ndəṅndəṅ ando vè nyo' li a ṅwà'lè Nyìngòṅ la, "Ablaham ə byimà li Nyìngòṅ, ghè lyè wen a wù kənyè kətìməkə." ¹⁰ Və lə nlyè wen a wù kənyè kətìməkə a tɛ' ko? Və nsə lyè wen ali mu vè shítə li ndyè wen mu, vè nko ntímə bo ə shítə lo? Nyìngòṅ ə nlyè wen a wù kənyè kətìməkə, ko vè tímə ə shítə ndyè wen. ¹¹ Və ə shítə ndyè wen to a nchwi ə di' la Nyìngòṅ ə lyè li wen a wù kənyè kətìməkə. Ghè lyi wen a wù kənyè kətìməkə byíí byimà yi a ghè nkíí. Kə fè alə ndi ghè ndí' tí' a víí vyi a vè byimə, Nyìngòṅ ə boṅ lyè vè wen a víí kənyè kətìməkə byíí byimə ə vəwenə a ko ndí' la vè shítə a di' ndyè vəwenə. ¹² Ghè di' tomə tí' a víí vyi a vè shítə li ndyè vəwenə, a kodí' to byíí ando vè shítə ndyè vəwenə ali byíí ando vəwenə byimə kənyè kí a Nyìngòṅ ə ghè, to ndəṅndəṅ ando tí' vèghəṅ Ablaham ə byimə mibu vè shítə ndyè wen.

Nyìngòṅ ə ghə kənyè a Ablaham

¹³ Nyìngòṅ ə wè a Ablaham wenə ngwa' ə ngəṅ ə wen la ghè lu ku mbi a vəwenə, a kodí' byíí ando vəwenə ə zhətə Əso'. A ndí' byíí ando ghè byimə Nyìngòṅ, ghè lyè wen a wù kənyè kətìməkə. ¹⁴ Nyìngòṅ ə ndí' ə ku kəfo kí a ghè wè a víí vyi a vè zhətə Əso', kə a di'í la əbyimə ə ko kíí kənyè ə nè, ko kənyè kə wə kə ə Nyìngòṅ be a nkíí kəshi. ¹⁵ Kə di' alə byíí ando Əso' ə nè to la Nyìngòṅ ə fwisə tin a víí byíí ando vəwenə kwa'a əso' a yi, mu əso' ə faṅ ke ndí', ko wí' lu kwa'a.

¹⁶ Kə le di'í la kənyè kəwəkə na kènkə ə di' byíí byimə yi a Ablaham ə nkíí. Nyìngòṅ ə ku kənyè kəwəkə na kènkə to ngwa' ngəṅ ə Ablaham no tsəm byíí ətyim ə jùṅə yi a ghè kíí. Ghè ko ku to a víí vyi a vè wè Əso'. Ghè ku a víí àtìm vi a vè kíí byimə ndəṅndəṅ to nè Ablaham byíí ando Ablaham ndí' tí' vèghəṅ vè tsəm. ¹⁷ Kə di' to ndəṅndəṅ ando vè nyò'o a ṅwà'lè Nyìngòṅ a kəshi yi a ghè ə ga'a tsu a Ablaham la, "Ma wè li wù a tí' a təlò' to kədəṅ." Nyìngòṅ yi a Ablaham ə mbyimə ə wè li wen a tí' a vèghəṅ. Ghè nè li la víí vè pfəkəvə bwensə ə ntsi. Ghè ə ga'a to nè əchù la fo ndí', vè sà di' ko andí' la vè ndí'. ¹⁸ Ablaham ə byimə li Nyìngòṅ ə sà ti to akwi əbyimə ə wen no tēbe ando kə ə kə'a a víí la kənyè kí a ghè nkí dyè sà nè kəwenkə ko lù kwə'. Ghè ə ti to akwi əbyimə ə wen ə lu sà di' tí' a víí təlò' no a kədəṅ to ndəṅndəṅ ando vè ghè a wen ə gə' la, "Víí ngwa'a ə ngəṅ ə wù lu ə di' to kədəṅ." ¹⁹ Ghè ko bwa' fa wen a byimə no tēbe ando ghè nsə di' mu ghə dwinali ə sà ku'u dyè ngə' əghí, ko andí' la ghè kíí kədyò', ko wi wen Sela byi li. ²⁰ Ghè ko nè'kə fa wen a əbyimə, a kənyè a Nyìngòṅ nga'a. Ghè ə boṅsə kwi dyè to ambì a wen əbyimə, ku'sə Nyìngòṅ. ²¹ Ghè ə ntu'tə kí to nàmwè'è la Nyìngòṅ be kíí kədyò' ə nè kənyè kí a ghè ngəṅ. ²² A le kənyè kə ə nè, Nyìngòṅ ə lyè wen a wù kənyè kətìməkə. ²³ Kənyè a kènkə a vè nyo' lə kumə Ablaham la, "Ghè nlyi li wen a wù kənyè kətìməkə," a ko ndí' la vè nyo'tə to a wen. ²⁴ Və mbe nyò' a vèghəṅ vyi a vè byimə Nyìngòṅ yi a ghè nlùsə Bobo vèghəṅ Yesò fa pfə. ²⁵ Nyìngòṅ ə ku wen la vè zhwi byíí mbyisə vèghəṅ ə bwensə lùsə wen fa pfə ə ne la vèghəṅ ndí' ti a nkàyn ashí ə Nyìngòṅ.

5 Ando Nyìngòṅ ə nlyè li vèghəṅ a nè víí vè tíməvə byíí əbyimə ə vèghəṅ, vèghəṅ vè Nyìngòṅ sà tsi to no nè mbwa'mə luwen a tí kədyò' yi a Bobo vèghəṅ Yesò Klistò ə ku. ² A ne wen la vèghəṅ nkíí ətyim ə jùṅə ghə Nyìngòṅ ə byíí əbyimə ə vèghəṅ. Vəghəṅ ə ti to a kwi ətyim ə jùṅə ghè a ghèn be naynə, kí nàmwè'è la Nyìngòṅ ə lu gətə ku vèghəṅ nè əbayn yi a ghè kíí. ³ Vəghəṅ ə nsəṅlè to səṅlə a ntintin ngə' yi a vèghəṅ ə yenə byíí ando vèghəṅ ə kí la ngə' ə vi nè gha'a tyimə. ⁴ Ə wensə ə vi nè kədyò' a ntsinè, ntsinè be ne la vèghəṅ be nkí dyèsə ambì, kí nàmwè'è la vèghəṅ be lù kíí kəfo kí a vèghəṅ kəṅ. ⁵ Vəghəṅ zizi ko vè lu ə gho kəfo na kènkə a vè kí dyèsə nè kəwenkə lə byíí ando Nyìngòṅ ə kù li Kəzhwi kə ṅwo'kə, kə sà di'í kòṅ ə wen a vèghəṅ.

⁶ Ghèṅ kí li la andí' ando vèghəṅ bo nè nyè ə byivə, ko ji kənyè kətsenkə be baynə tebè a vèghəṅ, Yesò ə vi ə pfə ə bwəṅsə vèghəṅ. Ghè nvi to azhè yi a Nyìngòṅ ə mba'tə wè. ⁷ Kə to no nànto mibu wí' ə byimə ə pfə no tēbe akəshi ə wù tímə no tēbe ando à boṅsə di' to akəshi ə wù ə jùṅ a wí' ə zizi ghè ə kòṅ ə pfə. ⁸ Ali Nyìngòṅ ə di'í làynsə ə kòṅ ə wen a vèghəṅ a ji la a ndí' ando vèghəṅ bo di' to no víí ə nyè byivə, Yesò ə vi ə pfə ə bwəṅsə vèghəṅ. ⁹ Luwen ando mənlyuṅ mə wen nè li vèghəṅ sà di' ti a nkàyn ashí Nyìngòṅ, kə le di'í la ghè lu bwəṅsə vèghəṅ fa ngə' yi a Nyìngòṅ ə tə ndí' lù ku a vèghəṅ. ¹⁰ Kə di' alə byíí ando andí' ando vèghəṅ

bo di' vi'i kabayn Nyìngòn, Wàyn Nyìngòn vi ə pɸə ə nè la vəghəŋ və Nyìngòn bwensə mba'tə ə ntsi a kənyù kə mu'. Kə le di' la luwen ando vəghəŋ sə di' mù və bwen-sə li mba'tə ə ntsi a kənyù kə mu' vəghəŋ və Nyìngòn, Yesò lu ne la vəghəŋ shìtə bwòn mwetə nəmwe'è byì' ando ghè di'. ¹¹ Ə kwə'sə, vəghəŋ ə boŋ saŋlə kumə wì' yi a Nyìngòn ə di' wen, mu à nè Bobo vəghəŋ Yesò Klistò la vəghəŋ ka'kə ndi' ndonjə Nyìngòn.

Nəkwon ə Adəm wenə Yesò

¹² Kə di' a ji ghen læ, wù ə mù' ə nè mbyi, ghè vi nè ə pɸə ə a mbi. Kə læ di' la pɸə ə nvi li to a vi' vatsəm byì' ando vi' və tsəm nè li mbyi. ¹³ Mbyi ə sə di' a mbi mibu Nyìngòn ə lu ku Əso' ali ghè zizi ko ghè be gə' la wì' nè li mbyi ko andi' la və ku li əso' a wen. ¹⁴ Kə ndi' tèbe alə, pɸə ə ndi' a mbi, ə zitə fa achə' ə Adəm ə ku' ə zà'a achə' ə Mosis, no tèbe ando vi' vatsənvə ndi' ko andi' la və nè nki mbyi ə Adəm ə tensə Nyìngòn. Adəm ndi' to nè wì' yi a ghè ndi' lù vi abəm, ¹⁵ Ali nəkwon di'. Kəku kə Nyìngòn kə cho kənyù ki a wì' nè ə byìbsə no nànto a ji la vi' ə pɸə, to kədəŋ byì' mbyi ə wì' ə mù', à di' mbyi Adəm, ali wì' ə mù', ə Yesò Klistò ə nè Nyìngòn ə di' ətyim ə jùŋə ghè a vi', no və ghə'o. ¹⁶ Kəku kə Nyìngòn ko di' to nè mbyi yi a Adəm ə nè. Mbyi na yi è nè to la Nyìngòn ə so' byìbsə vi', ali kəku kə Nyìngòn kə nè la vəghəŋ nè di' ti a nkəyn əshi ə Nyìngòn no tèbe ando vəghəŋ nè nè nyè ə byivə no nànto. ¹⁷ Kə di' nəmwe'è la pɸə ə nyiŋ li nchò fa mbi ə tsəm byì' mbyi wì' ə mù', ali vi' vi a Nyìngòn ə di' ətyim ə jùŋə a vəwenə ə lyè a vi' kənyù kətiməkə, vəwenə so'o to nè təfòyn tə, ki' ntsinè yi a ghè ko lu mè ə chò fa a wì' ə mù', Yesò Klistò.

¹⁸ Wì' ə mù' ə nè mbyi, vi' vatsəm ə byif, kə di' to ndəŋndəŋ ando wì' ə mù' ə nè li kənyù kə jùŋkə, Nyìngòn ə lyi vi' vatsəm a vi' kənyù kətiməkə, di' lu nè vəwenə ntsi di'. ¹⁹ Wì' ə mù' nko zhə Nyìngòn, kə nè, vi' vatsəm ə sə di' vi' və byivə, wì' ə mù' ə zhə Nyìngòn kə nè, ghè sə di' lù lyè vi' və ghə'o və a vi' kənyù kətiməkə.

²⁰ Nyìngòn ə nku Əso' ndi və yenə mwetə kədyò' kə mbyi, ali mbyi sə ghə', ətyim ə jùŋə Nyìngòn ə be ghə' dyè to ambì. ²¹ Mbyi ə di' kədyò' ki a ghè ki' chò fa pɸə ali Nyìngòn ə di' la ətyim ə jùŋə ə wenə ə ki' kədyò' ə lyè vəghəŋ a vi' kənyù kətiməkə ə ku ntsinè yi a ghè ko lu mè a vəghəŋ chò fa a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò.

Vəghəŋ ə tsi byì' Yesò

6 Vəghəŋ zizi və gə' la gho, la vəghəŋ faŋ ə nè to mbyi ndi' Nyìngòn ə faŋ ə di' ətyim ə jùŋə ghè a vəghəŋ mu? ² Kə zizi ko kə lu ndi' ali no fa mphen! Mbyi ko be ki' kənyù kumə vəghəŋ no fa mphen. Vəghəŋ sə di' mù və ə mpɸə li a mbyi ko vəghəŋ zizi vəghəŋ be ntsi a ti mbyi. ³ A ghəŋ kili la vəghəŋ vi a və ə nshi mu ə tsentə vəghəŋ və Yesò Klistò sə di' alə sə vəghəŋ boŋ li pɸə ndəŋndəŋ to nè wen? ⁴ Kə di' la vəghəŋ ə sə shi mu kə sə di' to sə vəghəŋ pɸə li, və bvimə vəghəŋ bo'sə nè wen. Kə ndi' alə ndi' Bobo nè

vəghəŋ ə ntsi ntsinè ə fi ndəŋndəŋ to ando ghè ə nè Yesò, ghè bwensə lù fa pɸə. Ghè nè alə nè kədyò'kə kaynə kə wen.

⁵ To ando vəghəŋ sə di' mù və ə nlyè li kəshi a ntintin əpɸə ə Yesò, vəghəŋ lu be boŋ lyi kəshi a ntintin mə lu ə wen fa pɸə. ⁶ Vəghəŋ ə ki la və ə sə bayntə Yesò a kəntò ə bayntə bo'sə nè ntsinè ə mu ə vəghəŋ ndi' kədyò' kə mbyi ki a kə ndi' a wen ə mu ghè na ghen mè, ko vəghəŋ ə be a ndi' əkòs a mbyi, ⁷ byì' ando wì' nè pɸə ko mbyi be ki' kədyò' a wen a kətə. ⁸ Ando vəghəŋ sə di' mù və pɸə li vəghəŋ və Yesò, vəghəŋ ə ki nəmwe'è la vəghəŋ və wen lu ə ntsi di'. ⁹ Vəghəŋ ə ki la pɸə ə ko be ki' kədyò' a kətə ə Yesò. Ghè mpɸə li, Nyìngòn ə lùsə wen fa pɸə, ko ghè ə be di' lu pɸə. ¹⁰ Ghè sə di' mù ghè ə pɸə li, pɸə wen byìbsə kədyò'kə mbyi to nəmwe'è, ghè ə sə tsi luwen, tsi ku'sə Nyìngòn. ¹¹ Kə le di' la ghəŋ di' ə lyè la ghəŋ boŋ li pɸə a mbyi, ko mbyi ə be ki' kənyù kətsen kə ə nè kumə ghəŋ, vye və Yesò Klistò na ə tsi luwen ə ku'sə to Nyìngòn.

¹² Kə ghəŋ be lù əwəsə mbyi la ghè ə nsò'o ə wen ə ghəŋə ghen a ghè di' lù pɸə læ, nè la ghəŋ nè nyè vyi a ghəŋ kəŋ. ¹³ Kə ghəŋ ne mo'tə kəshi kə wen ə ghəŋ no to kə mu' la ghè ne mbyi. Kə ghəŋ mo'tə kəshi kə wen kətsen ə ndi' kəfo kəshyè' a nyè ə byivə. Ghəŋ boŋsə ku mwetə təwen ə tyəŋtə a Nyìngòn to nè vi' vyi a və lùsə li vəwenə fa pɸə, və sə tsi. Ghəŋ ku mwetə təwen ə təŋtə a Nyìngòn ə ndi' əfo əshyè' ə nyè timəvə. ¹⁴ Ghəŋ nè alə ndi' ko mbyi be a ə ki' kədyò' a ghəŋ kətə byì' ando Nyìngòn sə di' mù ghè di' li ətyim ə jùŋə ghè a ghəŋ, ko ghəŋ ə be tsi tebè a ti əso'.

Vəghəŋ di' əkòs ə ne nyè a di' nyè timəvə

¹⁵ Vəghəŋ zizi və gə' la gho luwen a? A le di' la vəghəŋ na faŋ ə nè nè dyè to nè mbyi byì' ando vəghəŋ ko be tsi tebè a tsi əso', tsi to byì' ətim ə jùŋə ghè Nyìngòn mu? Kə zizi ko kə lu ndi' alə no faphen! ¹⁶ A ghəŋ kili la ghəŋ sətəsen ku təwen ə təŋtə a əkòs a wì', a ghəŋ ne ndi' ə kòsə a wì' ayi zhə to fa wen? Ghəŋ sətəsen ku təwen ə təŋtə a əkòs a mbyi, a ghəŋ ne zhə to fa mbyi, kəmwètə kikə di' əpɸə. Mu ghəŋ sətəsen ku təwen ə təŋtə a Nyìngòn a ghəŋ ne ndi' əkòs ə wen, a kəmwètə kikə ne di' la ghè a lyi ghəŋ a vi' kənyù kətiməkə.

¹⁷ Vəghəŋ di' ə ku kəzòn a Nyìngòn byì' ando a ndi' a tɸ' tseghə, ghəŋ di' əkòs a mbyi ali ə lu zhə zì' yi a və zì' a ghəŋ ə byimə nè tyim ə ghəŋə no tsəm.

¹⁸ Nyìngòn ə tə ə bwoŋsə ghəŋ, ko ghəŋ be di' əkòs a mbyi. Ghəŋ sə boŋsə di' əkòs a Nyìngòn di ghəŋ ə njè'ə a jisə timə sə. ¹⁹ Ma ga'a shə'mə nè nyè a və di' to no ghəŋ a ntintin byì' ando ətof ə ghəŋə bo temsə kumə nyè kəzhwi. A ə ndi' fa mbi, mu ghəŋ ku li təwen ətəŋtə shəŋsə a əkòs a mbyi ə sə nè dyè to nè nyè kəməŋ ə be tu' nè dyè to nè nyè ə byivə ə tsenəvə. Ma sə gə'a luwen la ghəŋ ku təwen ətəŋtə a əkòs ə tu' nè dyè nè nyè ə timə və ndi' ntsinè shəŋsə layn ə mwetə əshi Nyìngòn.

²⁰ Andi' ando ghəŋ mbo bu əkòs a mbyi, ko ghəŋ ki' kənyù kumə jisə timəsə. ²¹ Kə di' nəmwe'è la ghəŋ ko se kənyù kə tsen kə fa a ntintin nyè na venə a ghəŋ ə

nè. Ghèn sà dì'sà kətə kumə nyù na venə luwen. Kəmwətə kə nyù na venə ə dī' to əpfù. ²² A dī' luwen mu və bwoŋsə li ghèn fa mbyi, ghèn sə ə boŋsə dī' əkòs a Nyìngòn, əse yi dī' la ghèn sə tsi ətsinəsə laynə sə, dī' lu kī'i ntsinè yi a ghè ko lu mè. ²³ Ghèn kili la əmò'tə mbyi ə dī' əpfù ali Nyìngòn ə ku ə ntsinè yi a ghè ko lu mè to kədyàn chò fa a Yesò Klistò ə Bobo vəghəŋ.

Əso' ə ko be kī'i kənyù ə nè a ghèn

7 Ghèn ko zhè ki kənyù ki a ma kəŋ ə gə' luwen a vəlemə vwomə byi' ando no ndo fa ghèn a ntintin ə ki ando əso' ə lam ə jè'è. Ghèn kili la əso' ə nè kī'i kədyò' a wī' a kətə to azhè a ghè bo tsi a mbi. ² Kənyù na ken ə dī' la, wùwì dī' ə faŋ wenə limə wen ə zà'a ando lim ayi bò tsi a mbi, limə wen pfx no zhèko, ko əso' ə làm na ghenə ə bè gha'a wen. ³ Kə le dī'i la limə wen sətсен ə bo ndī' ko andī' la ghè timə pfx, ghè dyè ə tsi wenə wù lim ə kədyàn, kə ne dī'i la ghè kwa'a li əso' ə làm. Lim ə wen sətсен ə pfx no zhè ko, ko əso' ə be ə gha'a wen a zhə a ghè sətсен be lam, ko kə be na dī'i la ghè kwa'a li əso' ə làm. ⁴ Kə le dī' la ghèn luwen a vəlemə vwomə la ghèn dī' to ali ando ghèn pfxkə li. Əso' ə kə be ə kī' kənyù ə nè a ghèn byi' ando ghèn ə pfx li ghèn və Yesò ə sə dī' əshyə əwen ə wen. Kə le dī'i la, à kī'i wen kī' ghèn luwen, a dī'i wen yi a Nyìngòn ə nlùsə fa pfx ə nè la vəghəŋ ə kumə ashì ə jùn ghè a Nyìngòn. ⁵ A ə ndī' ando vəghəŋ bo tsi a ji yi a njòsə əwenə vəghəŋ sə ə kəŋ fa tsù, Əso' ə tenə vəghəŋ la və nè mbyi, ghè vi to nè əpfù. ⁶ Luwen sə dī' Əso' ə ko be kī' kənyù ə nè nè vəghəŋ byi' ando vəghəŋ sə dī' alə sə və pfxkə li a əso' na ghenə a vəghəŋ ə shyè' nfiŋ tsu. Vəghəŋ ko be nè tebè shyè' ə Nyìngòn a ji ə mu yi a və tə nè fa tsu, shyè' akwi kənyù, mu və nyo' a so'. Vəghəŋ sə boŋsə shyè' a ji ə fi yi a kəzhwi kə Njwo'kə ə dī'i a vəghəŋ.

Əso' ə dī'i kəfo kī a mbyi dī' kəwenkə

⁷ Kənyù na kènkə dī'i la gho? Kə le kə'ə la Əso' ə Nyìngòn ə dī' kəfo kə byikə mu? Kə ko dī' ali no faphen byi' ando a bwèn fa ə Əso' mu ma ko kī kənyù ki a mbyi dī' kəwenkə. Əso' tə faŋ ke gə' la, "kə ashì ə ghəŋə baŋə a fo ə vī'i," mu ma ko kī kənyù na kènkə. ⁸ Alì əso' na yi ə boŋsə nè la mbyi nè, ashì à ghomə ə baŋə no fo ə tsəm. Əso' ə tə faŋ ke ndī' mu mbyi ko kī' kədyò'. ⁹ Ma ə ntsi ando mà ko timə kī Əso' ali əso' ə lu vi no achə' ə ko ma sə kòn no nànto ə nè mbyi, mu pfx. ¹⁰ Əso' a ghenə ə ndī' ə nè la mà ə tsi, ali ghə boŋsə nè la mà pfx pfx. ¹¹ Mbyi lobtə mo chò fa a nyù yi a əso' chuŋsə mo mu zhwi mo. ¹² Kə le dī'i la Əso' ə laynə, no tèbe a gho a ghə ga'a be laynə, dī' timə, be bòn. ¹³ A le dī' la kəfòkə ə jùn kə alə ə boŋsə nè la mà pfx mu? Kə ko dī' ali no fa mpfen! A ə vi nè mbyi vi nè əpfù a mò. Mbyi ne chò fa kəfo kə jùn kə, ə vi nè əpfù a mò. Kə ə fù alə ndī' kənà' kə mbyi kə bayn. Əso' ə dī' kəfo kī a kə gyàmtə ə dī' ə làynsə la mbyi ə fwàynsə no mwè'mwè'.

Ngə' yi a ghè dī' a vəghəŋ a ntintin

¹⁴ Vəghəŋ ə ki la Əso' ə dī' mu à ku Nyìngòn, ali ma kumə dī' to wī' a və ba'lə a kəkòs a mbyi. ¹⁵ Ma ko tu'tə kī ənyù vyi a ma nè byi' ando kənyù kī a ma kəŋ ne ko ma ne kəwenkə, kī kə a ma bəynə ma boŋsə ne kəwenkə. ¹⁶ Luwen lə ando ma nè kənyù, a dī' nyù a ma ko kòn, à lə dī' la ma byimə la Əso' ə ti a nkàyn. ¹⁷ Kə lə dī'i la, à ko lutə nè tebè mo ne kənyù na kèn. A boŋsə nè mbyi yi a ghè dī'i a mo a wen. ¹⁸ Ma kili la kənyù kə ə jùnkə ko dī' a mo wen. Ma ga'a a mo njòsə wen ashə a sə kòn mbyi lə. Ma ga'a alə byi' ando ma kòn to ə nè nyù ə jùnə və ali ko kə bwa'mə. ¹⁹ Ma ko nè tebè nyù ə jùnə və vi a ma kòn ə nè. Ma boŋsə nè to nyù ə byivə vi a ma ko kòn ə nè. ²⁰ Mà sətсен ə nè to kənyù kī a ma ko kòn ə nè, kə ne dī'i la à ko be nè mo nè kənyù na kī, a kə lə dī'i la à nè mbyi yi a ghè dī'i a mo wen.

²¹ Kə sə dī' a mò luwen to sə à dī' əso' la mà sə kəŋ ə nè kənyù kə jùn kə, ma boŋsə nè to kənyù kəbikə. ²² A dī' a mo a ti tyim ma kòn ə wə əso' ə Nyìngòn, ²³ ali yen nè la à boŋsə shyè' to əso' ə kədyàn a mo wen, shyè' ali, soynə əso' yi a ghè dī'i a mo ətyim. Ghə nè mò, ma dī' to sə ma dī' a ngəŋ nfiŋ a mbyi. A dī' əso' ə mbyi na ghenə a ghè shyè' a mo wen. ²⁴ Ma dī' no a ngə! A le gyàmtə shisə ndo mo fa wen ashə a ghə vi nè əpfù ə a mò lə a? ²⁵ Ma kù kəzòn a Nyìngòn à ghè shisə mo fa tsu chò fa a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò!

Ma yen li la ma kòn to no a mo tyim ə wə əso' ə Nyìngòn ali a dī' a wèn ə wī' ə mò, shyè' to kəkòs a mbyi.

Kəzhwi kī a kə kù ntsinè chò fa Yesò

8 Kə le dī'i la vī'i vyi a və mbyimə li a Yesò Klistò sə dī' vī'i wen ko və zizi və lu be fəŋ nsò' ashì Nyìngòn ə luwen. ² Kə dī' alə byi' ando kəzhwi kī a kə ne la vī'i ntsi chò fa Yesò Klistò boŋ li ne la kə mbyi nè əpfù ə be kī'i kənyù kumə mò. ³ Nyìngòn ə sə dī' mù ghè nè li kənyù kī a Əso' ə wə ə ne byi' njòsə wen sə a sə bwa'a. Ghè ne alə a ji la ghè ntīm li Wəyn wen, ghè vi a nse to no wen ə wī' ghenə a ghè kòn mbyi lə. Ghè vi ku wenə wen ə pfx ə lò' ə mbyisə vī'i. A dī' a ji na ghenə a Nyìngòn ə byibəsə kədyò' kə mbyi fa njòsə wen. ⁴ Nyìngòn ə ne alə ndī' vəghəŋ ə shitə tsi mwetə ntsinè ətimə yi a Əso' ə kəŋ. Vəghəŋ dī' vī'i vyi a və ko tsi ando əwen ə vəghəŋ ə kəŋ, ali boŋsə tsi to ando kəzhwi kə Njwo'kə ə dī'i, a dī' ntsinè ətimə yi a Əso' ə kəŋ. ⁵ Vī'i vi a və tsi ando njòsə wensə sə kəŋ ghè kətə kə vəwenə to nyù ə njòsə wen ali vī'i a və tsi ando kəzhwi kə Njwo'kə ə kəŋ ə ghə kətə kə vəwenə to nyù kəzhwi. ⁶ Wī' ə ghè kətə a wenə nyù ə njòsə wen, ghè a pfx, ali mu ghè ghə kətə kə wen a nyù kəzhwi, kə a nè la ghè kī'i ntsinè yi a ghè ko lu mè ə be nkī'i mbwa'mə. ⁷ Wī' ə ghè kətə kə wen a nyù ə njòsə wen, və a ne la ghè ə bəynə Nyìngòn, ko ghè zhə tebè əso' ə wen, mu ghè zizi ko ghè lu kī ə zhə. ⁸ Vī'i a venə a və ghə ətə vəwenə a nyù njòsə wen lə zizi ko və lu ne la Nyìngòn ə sarlə.

⁹ Ali fa ghèn, ghèn ko ghɛ tebè kɛtɛ ɛ kɛŋkɛ a nyɛ ɛ njòsɛ wen. A tisɛ Kɛzhwi kɛ Njwo'kɛ tisɛ ghèn a zhɛ a ghèn kɛ Kɛzhwi kɛ Nyìngòn na kènka nɛmwè'è. Nò tèbe ndo a ghè ko kɛ kɛzhwi kɛ Yesò kodí' wù ɛ Yesò.

¹⁰ Ali, mu Yesò sɛtsen ndí' ɛ ghèn a ntintin, ɛ wen ɛ ghɛŋɛ ne sɛ pɛɛ ando ghè dí' ɛ pɛɛ byí' mbyi, kɛzhwi kɛŋkɛ a faŋ ɛ ntsi to tsi byí' ando Nyìngòn ɛ sɛ dí' mù ghè lyì li ghèn a ví' kɛnyɛ kɛtimɛkɛ. ¹¹ Kɛzhwi kɛ Nyìngòn a ghè ɛ nlùsɛ Yesò Klistò fa pɛɛ sɛtsen ɛ ntsi a ghèn a ntintin, Nyìngòn a ku ntsinè a ghèn a wen ashɛ a ghè dí' lu ɛ pɛɛ lɛ, chò fa wen a kɛzhwi yi a kɛ tsi a ghèn a ntintin.

¹² Kɛ lɛ dí' a vɛlemɛ vwomɛ la, vɛghɛŋ ɛ kɛ kɛnyɛ ɛ ne, kɛnyɛ na kɛ a kodí' la vɛghɛŋ ntsi ando njòsɛ ɛ wen vɛghɛŋ sɛ kɛŋ. ¹³ Ghèn sɛtsen ntsi dyɛ to ando njòsɛ ɛwen ɛ ghèn sɛ ɛ kɛŋ, ghèn a pɛɛ, ali mu ghèn sɛtsen boŋsɛ ɛ ma'a nyɛ ɛ byìvɛ ɛ ghèn chò fa kɛdyò' yi a kɛzhwi kɛ ku a ghèn, ghèn a ntsi dí'. ¹⁴ Kɛ dí' alè byí' ando no ndo yi a kɛzhwi kɛ Nyìngòn kɛ ɛ tisɛ wen dí' wí' yi a dí' wàyn Nyìngòn. ¹⁵ Nyìngòn ɛ nko ku kɛzhwi kɛ fwaynɛ a ghèn ɛ kɛ ka'sɛ ghèn a ɛkòs. Nyìngòn ɛ ku kɛzhwi la kɛ nè, ghèn ɛ boŋsɛ dí' vunɛ wen, a dí' kɛwenkɛ a kɛ kù adyò' la vɛghɛŋ ɛ dí' a Nyìngòn, tonɛ Nyìngòn la, "Bàba! Tí' yès!" ¹⁶ A dí' Kɛzhwi kɛ Nyìngòn na kènka a kɛ ga'a a zhwi vɛghɛŋ, dí' a vɛghɛŋ la vɛghɛŋ dí' vunɛ Nyìngòn. ¹⁷ Vɛghɛŋ sɛtsen ɛ ndi vunɛ Nyìngòn, kɛ ne dí' la vɛghɛŋ lu kɛ kɛŋ' ɛ Nyìngòn, dí' lù kɛ kɛŋ' na yi, vɛghɛŋ vɛ Yesò to mu'. Vɛghɛŋ lu kɛ kɛŋ' na ghèn nè vɛghɛŋ vɛ Yesò to azhɛ a vɛghɛŋ ɛ boŋ yen nè ngɛ' yi a Yesò ɛ yen ɛ ndi vɛghɛŋ boŋ kɛŋ' ɛ bayn yi a ghè kɛŋ'.

Ɛgho' yi a vɛghɛŋ dí' lù kɛŋ'

¹⁸ Ma ko lyi tebè la ngɛ' ghèn a vɛghɛŋ ɛ yen luwen ko dí' kɛnyɛ kɛ tsen kɛ ɛ shɛ'mɛ nè ɛgho' yi a Nyìngòn ɛ lu ku a vɛghɛŋ. ¹⁹ Nò ɛfo ɛ tsɛm a Nyìngòn ɛ shítɛ ɛ bvítɛ no nànto la Nyìngòn ɛ dí' nkàyntɛ a vunɛ wen. ²⁰ Kɛ dí' alè byí' ando no ɛfo ɛ tsɛm a Nyìngòn ɛ shítɛ ɛ lunɛ to kɛdyàn, a ko dí' ando ɛfo a venɛ ɛ kòn, a dí' to Nyìngòn a ghè wù, kɛ nɛmwè'è la, ²¹ kɛtsi kɛ tsenkɛ lu vi, a fo a venɛ a ghè shítɛ bwòn ko vɛ be a fwè, wí ɛ bwensɛ ndí' fa wen a ngerɛ kɛŋ' ɛgho' ɛ vunɛ Nyìngòn, ko ghɛ be a dí' ɛkòs a kɛfo kɛ. ²² Vɛghɛŋ ɛ kɛ la ɛ zà'a fa luwen no ɛfo ɛ tsɛm a Nyìngòn ɛ nshítɛ, tɛ ndi a ntintin kɛzaf to nè wùwì a ghè a zhɛ kɛzaf kɛ wàyn. ²³ A ko dí' to fo a venɛ a vɛ dí. Nò tèbe vɛghɛŋ vi a vɛ kɛŋ' kɛzhwi kɛ Njwo'kɛ, a dí' kɛku kɛ ɛ mbi kɛ a Nyìngòn ɛ kù a vɛghɛŋ ɛ be dí to dí a vɛghɛŋ a ti tɛtyim, bvítɛ la Nyìngòn ɛ lyi vɛghɛŋ a nkàyntɛ sɛ vunɛ wen, ɛ zen kɛtɛ kɛ vɛghɛŋ ɛ mwetɛ. ²⁴ Nyìngòn ɛ bwonɛ vɛghɛŋ, vɛghɛŋ sɛ kɛ dyɛ sɛ to nè kɛtsi kɛ a vɛghɛŋ lù fɛ mwetɛ fa ngɛ' sèn. Wí' sɛtsen kɛŋ' kɛfo a kɛvu, ko ghè be a kɛ dyɛ sɛ nè kɛwenkɛ. A dí' ndo fa vɛghɛŋ a ntintin a ghè zizi a ghè ɛ gá'a la ghè nki dyɛsɛ nè kɛfo kɛ mu kɛ sɛ dí' a kɛvu a? ²⁵ Ali mu vɛghɛŋ sɛtsen ɛ kɛ dyɛsɛ nè kɛfo kɛ a vɛghɛŋ ko tɛmɛ kɛŋ', vɛghɛŋ a ndí' ɛ kɛ'tɛ wensɛ, kɛ nɛmwè'è la vɛ lu kɛŋ'. ²⁶ Kɛzhwi kɛ Njwo'kɛ ɛ gyamtɛ vɛghɛŋ byí' ando vɛghɛŋ ɛ bwa'a,

ko vɛ kɛ tèbe ji yi a vɛ dí' ɛ jìmɛ fa tsù ali kɛ jìm a vɛghɛŋ a kɛshi a ji mu vɛ zizi ko vɛ lu shɛ'tɛ nè chù.

²⁷ Nyìngòn ɛ kɛ tɛtyim tɛ ví' i, kɛ kɛnyɛ kɛ a kɛzhwi kɛ ɛ kwo'tɛ byí' ando kɛzhwi kɛ Njwo'kɛ ɛ jìmɛ a kɛshi ɛ ví' i a Nyìngòn to ndɛŋndɛŋ ando Nyìngòn ɛ kɛŋ.

²⁸ Vɛghɛŋ ɛ kɛ la à fɛ no tèbe ghò, Nyìngòn ɛ shítɛ a sɛ dí' njùn a ví' vyi a vɛ kòn wen, a dí' ví' vi a ghè dzàn la vɛwenɛ ɛ nè ando ghè bàtɛ. ²⁹ Nyìngòn ɛ ghɛ la ví' na vi a ghè nsɛ dí' mu ghè tsu'tɛ li vɛ fɛsɛ Wàyn wen. Ghè ghɛ alɛ ndí' Wàyn wen dí' wàyn ɛ mbi a ntintin ɛ vɛlemɛ a vɛ dí' no kɛdɛŋ. ³⁰ Ghè dzàn li ví' vi a ghè sɛ dí' mù ghè tsu' li a wèn ɛ ví' ɛ be ghɛ ví' na venɛ a ghè dzàn a ví' kɛnyɛ kɛtimɛkɛ. Ghè ɛ ghɛ ali ɛ be boŋ gɛtɛ ku ɛbayn ɛ ghò'o ghè ɛ wen a vɛwenɛ.

Nyìngòn ɛ ndí' kɛŋ ɛ wen chò fa a Yesò Klistò

³¹ Vɛghɛŋ zizi vɛ be gá' no la gho kumɛ nyɛ na venɛ a? Nyìngòn ɛ sɛtsen ɛ ti vɛghɛŋ vɛwenɛ amu', a lu be soyn ɛ zhɛ ndo zhɛ vɛghɛŋ a? ³² Nyìngòn ɛ ko tyen ɛ ku Wàyn wen la vɛ bayntɛ a kɛntò byí' vɛghɛŋ vɛ tsɛm. Kɛ le dí' la ghè na ku no ɛfo ɛ tsɛm a vɛghɛŋ ɛ kwɛ'sɛ a kɛtɛ ɛ Wàyn wen. ³³ A zizi a be ghàm no ndò ghàm ví' vi a Nyìngòn ɛ tsu' li a? A kwisɛ to no Nyìngòn, kwisɛ ví' a ví' kɛnyɛ kɛtimɛkɛ. ³⁴ A zizi a be gá' ndo la vɛwenɛ nè li ɛ byìbsɛ kɛnyɛ a? A zizi a gá' Yesò Klistò vi a ghè ɛ pɛɛ mu? Ghè zizi ko ghè lu gá' byí' ando ghè ɛ pɛɛ ɛ bwensɛ lù fa pɛɛ ɛ sɛ nyɛ' luwen a kwoŋ ɛtoghɛ Nyìngòn jìmɛ a vɛghɛŋ. ³⁵ A zizi a ghɛsɛ no ghò ɛ gɛsɛ vɛghɛŋ fa kòn ɛ Yesò a? A zizi a gɛsɛ ngɛ'sɛ a ghè byí'fɛ mu, nyɛ ando vɛ to mu, kɛghɛ kɛ vɛghɛŋ a vɛ tsu' mu, jìŋ a ghè ku vɛghɛŋ mu, kɛfem mu, pɛɛ a ghè shwetɛ vɛghɛŋ mu, no ɛpɛ' yi a ghè dí' lù vi a vɛghɛŋ mu? ³⁶ Vɛ nyò'ò li a Njwà'lè Nyìngòn la:

"Yes ɛ ti to chù pɛɛ mɛtsi ɛ tsɛm byí' wù.

Vɛ nyàblè nè yès to ando vɛ nyàblè nè byisɛ njɛ azhɛ a vɛ dyɛ ɛ shɛlɛ."

³⁷ Kɛfo kɛ zizi ko kɛ lu be ghɛsɛ vɛghɛŋ fa kòn ɛ Yesò byí' ando vɛghɛŋ ɛ tɛmɛ zhɛ to ji sɛ tsɛm nè kɛdyò' kɛ wen kɛ, a dí' byí' ando ghè kòn vɛghɛŋ. ³⁸ Ma kili nɛmwè'è a kò a dí' tèbe ɛpɛ' kò à dí' tsi, kò à dí' ɛtsɛŋsɛ Nyìngòn kò à dí' kɛdyò' kɛ a kɛ so'o ví' i, kò à dí' nyɛ vyi a vɛ dí' luwen kò à dí' vi a vɛ dí' lù ɛ fù, kò à dí' ɛdyo' ɛ byìvɛ, ³⁹ kò à dí' mbi yi a ghè dí' akàn kò à dí' yi a kɛ dí' a ti ɛ nse, la no kɛfo kɛ tsenkɛ zizi ko kɛ lu ɛ ghɛsɛ vɛghɛŋ fa kòn yi a Nyìngòn ɛ dí' li chò fa kɛnyɛ yi a Bobo vɛghɛŋ Yesò Klistò ɛ nè a vɛghɛŋ.

Ví' i vyi a Nyìngòn tsu'

9 Ma kɛŋ ɛ gá' kɛnyɛ luwen kɛ dí' to no nɛmwè'è, fɛ to no fa mo tyim, à dí' i Kɛzhwi kɛ Njwo'kɛ. Ma gá'a to nɛmwè'è byí' ando ma dí' to kɛnyɛ kɛ mù' yo Yesò. ² Ɛ nyɛ dí' a mò a tyim a vɛ ku ngɛ' a mò no nànto. ³ Ma zizi mà ɛ kòn la Nyìngòn ɛ telɛ mo, ko mà be ɛ kɛŋ' kɛnyɛ kɛtsen kɛ ɛ ne yo Yesò byí' vɛlemɛ vwomɛ. Ma ga'a vɛlemɛ vwomɛ, ví' i lò' ɛ yès. Ma zi mà ɛ kòn ɛ lè azhɛ a kɛ zi kɛ a gyamtɛ la vɛwenɛ bwòn. ⁴ Vɛwenɛ dí' ví' i Isle vi a Nyìngòn ɛ lyi a wenɛ a vunɛ ɛ dí' ɛbayn

ə wen a wəwenə, ə zhì məkàyn wenə wəwenə ə be ku Əso' ə wen a wəwenə. A di' wəwenə vi a Nyìngòŋ ə ndí' ji ə jùŋ yì a wəwenə ə di' ə nè ku'sə wen fa tsù, wəwenə be kí'í ənyè a Nyìngòŋ əghə a wəwenə. ⁵ Vət'í və wəwenə ə ndí' ví'í Nyìngòŋ. Yesò no nè wenə wen ə nvi a nse to nè wù əlo' wəwenə. Nyìngòŋ ə ndí' a kətə kə əfo ə tsèm, ví'í di' ə nku'sə wen to məzhè ə tsèm. Amèyn.

⁶ Ma ko ga'a alə ə fù la Nyìngòŋ ə ko ə ne kənyè ki a ghè ə ghè. Jò', Kə di' la, à ko di' ví'í Islel və tsèm a Nyìngòŋ ə tsu' a ví'í wen. ⁷ A ko di' tēbe vunə Ablaham və tsèm a və dí'í vunə Nyìngòŋ. Və nyò'ò li a Nwà'lə Nyìngòŋ la, "Ngwa' ə ngəŋ ə wù lu fù fa Izik." ⁸ Kə le dí'í la vunə Nyìngòŋ vyi a və gə'a kumə wəwenə ko di' ví'í vətšəm a və bwi a ngwa' ngəŋ ə Ablaham. A boŋsə di' ví'í a Nyìngòŋ ə ghè la və lu bwi və wenə a vunə ngwa' ə ngəŋ ə Ablaham. ⁹ Nyìngòŋ ə sə ku kənyèkəwəkə ə wen a Ablaham ə gə' la, "Əzhə lu kwè', a mà bwənə vi, Sela bwi wəyn wùlim."

¹⁰ Ə kwè'sə, Lebekə ə kí'í mbo'sə, a di' vunə ə lyəmə, mu à bwi to wì' ə mù', à di' Izik, ə tí' tí' vəghəŋ. ¹¹ Ghèŋ yen li ando a ndí' mibu və sə ka ə bwi mbo'sə na venə, ko ndí' la ghè tímə nè kənyè kə tsen, kò kə jùŋ kə kò kə kəbyikə, Nyìngòŋ ə gə' a Lebekə la, "Wəyn ə to lu ə shyè' a lèmə wen ə tyətə." Ghè ə nè alə ə di' la ghè kí'í no kədyò' kə tsèm ə kwitə kənyè, ko ghè kwitə byì' shyè' tsen ghè ando wì' ə nè. ¹³ Və nyo' a Nwà'lə Nyìngòŋ la, "Ma kòŋ li Jàkob ə mo Esò."

¹⁴ Vəghəŋ lə ga'a la gho luwen a? Və le ga'a la Nyìngòŋ ə ko ne nyè ndəŋndəŋ mu? Kə ko di' ali no faphen! ¹⁵ Nyìngòŋ ə ngə'a a Mosis ə gə' la, "Ma na kusə shinsə a ví'í vi a mà kòŋ ə kusə shinsə a wəwenə ə tu'mə nè ví'í vi a mà kòŋ ə tu'mə nè wəwenə." ¹⁶ Kə le dí'í la à di' to kusə shinsə Nyìngòŋ, a kodí' byì'í koŋə ə wì' kò byì'í kənyè kə tsen kə ando wì' ə nè. ¹⁷ Və və be nyò'ò la Nyìngòŋ ə ngə'a a fòyn Ijib la, "Ma lu wè wù a fòyn to no byì'í ando ma ə kəŋ ə di' kədyò' ə komkə chò fa wù, la ví'í zhə mo to mbi ə tsèm." ¹⁸ Kə le dí'í la Nyìngòŋ ə sə kusə shinsə no tēbe ando a ghè kòŋ ə kusə shinsə a wen. Ghè kòŋ ə nè la wì' nkí'í tyim ə toghə ghè ne ando a ghè kòŋ.

Nyìngòŋ ə ghàmə ví'í be kusə shinsə

¹⁹ Ma kili la wì' fa ghèŋ zizi ko ghè lù bəm a mò la, kə le di' a ji na ghèn, Nyìngòŋ ə be na ghamə ví'í byì'í gho'. A zizi a tensə ndo tensə kənyè ki a ghè kəŋ a? ²⁰ Ali wù ga'a ali, di' no ndo, ə wù nkəyntə wì' tsu' kənyè fa chə Nyìngòŋ mu? Wù lə gə' la ntòyn zizi a ghè kə'kə ə bəmə a wì' yi a ghè bwomə vəntòyn la ghè ə bwomə wen alə byì'í ghò a? ²¹ A wì' yi a ghè bwomə vəntòyn kòŋ ghè zì ghè tu kətso' kə shi kəmù' ə ghəsə ə bwomə vəntòyn və bò tsu zhè a ghətsen ali nè nyè nè ghətsen? ²² Kə lə di' ndəŋndəŋ ando Nyìngòŋ ə nè. Ghè kòŋ li ə di' la ghè fwisə tin ə be kòŋ ə di' kədyò' kə ghè kí'í a ví'í. A lə kənyè ki a ghè wensə to wensə ko ghè lù kù ngə' a ví'í vi a ghè ə fwisə tin a wəwenə, wəwenə kwè' to la ghè byìbsə wəwenə. ²³ Nyìngòŋ ə sə kəŋ ə di' kədyò' kə kaynə kə ə wen a ví'í vi a ghè kusə shinsə a

wəwenə, à di' vəghəŋ vi a ghè nsə di' mu ghè ə ba'tə ə ku kədyò' na kènkə a vəghəŋ. ²⁴ Vəghəŋ di' alə, di' vəghəŋ vi a ghè ə dzàŋ shisə fa ntintin ə ví'í Jus ə be dzàŋ shisə fa ntintin ə ví'í ətim. ²⁵ Nyìngòŋ ə ngə'a a ti ŋwà'lə Hòseyà la:

"Mà lu sə gə' kumə ví'í vyi a və ko tə ndí' ví'í vwomə ə tòŋtə wəwenə la, 'ví'í vwomə,' ə sə gə' kumə əlo' yi a ma ko tə ə koŋə ə tòŋtə la, 'lò' yi a ma kòŋ."

²⁶ Və lu dyè a ví'í vyi a və tə ə gə'a la wəwenə ko di' tēbe vunə vwomə ə tòŋtə wəwenə la vunə vwomə, ə mo Nyìngòŋ yi a ghè tsi."

²⁷ To ando Azayà te di kumə ví'í Islel ə gə' la, "Nò tēbe ando ví'í Islel ə gho'o alə to nè kəsese kə a bene a mù, lu bwoŋ to təshì tə ví'í fa tsu. ²⁸ Byì'ando Nyìngòŋ ə lu bvitə so'o mbi, ə sə so' ə so' mwetə to mwetə." ²⁹ To ando Azayà mbe ngə'a la, "A to ndí' la Nyìngòŋ ntu faŋ ke əwèsə vunə vyesə vətšenvə mu yes tə kə'kə sə di' to nè ntə'sə Sodòm nè Gòmolyà."

Ntìm ə Jùŋə di' a ví'í Islel

³⁰ Vəghəŋ zizi və gə' la ghò? Vəghəŋ zizi və gə' la no tēbe ando ví'í ətim ə tə sə tsi ko və lu kəŋ ji ə ndí' ví'í kənyè kətiməkə a shì Nyìngòŋ, wəwenə sə boŋsə di' luwen byì'í əbyimə ə wəwenə, ³¹ ali a ví'í Islel ando və kəŋ ndí' ví'í kənyè kətiməkə ashì Nyìngòŋ ə chò fa əso', wəwenə gho li ə gha'a əso' na yi. ³² Wəwenə ə gho ə gha' byì'í ando wəwenə ko tə ə kí'í əbyimə a Nyìngòŋ, boŋsə kwo'tə la wəwenə zizi və ndí' ti a nkəyn ashì Nyìngòŋ byì'í shwè'. A lə kənyè ki a wəwenə tə kòyntə a kwi ngù' yi a ví'í nè kòyntə tsu; ³³ to ndəŋndəŋ ando və nyo'o li la:

"Ghèŋ yen na! Ma wè ngù' a ntə' Zayòŋ, ví'í di' ə kòyntə tsu.

A dí'í təwu, di' ə nè la ví'í ə nfəŋkə ali mu à byimə no ndo a wen, ko ghè lu ə dí'səkətə."

10 Ma kòŋ no nànto be jìmə to jìmə a vələmə vwomə la Nyìngòŋ ə bwoŋsə ví'í Jus. ² Ma kili la wəwenə sùtə kòŋ ə ku'sə Nyìngòŋ ali ko və ku'sə a ji ətof. ³ Wəwenə ko ki ji yi a Nyìngòŋ nè lyi ví'í kənyè kətiməkə fa tsù. A le kənyè ki a wəwenə tensə li ji na ghèn ə boŋsə shìtə ghè wəwenə. ⁴ Yesò sə di' mù ghè vi li ə ne la kə Əso' ə be ə kí'í kədyò'. Ghè nè alə ndí' no ndo yi a ghè byimə a wen ndí' ti a nkəyn ashì Nyìngòŋ.

Nyìngòŋ zizi ghè bwoŋsə no ndo

⁵ Mosis ə nyo'o la wì' ə kəŋ nti akəyn byì'í əso', ghè di' ə shìtə ghè tə əso' no tə tsèm ə be tsi byì'í təwen tə. ⁶ Ali, ji yi a ví'í ə di' nti a nkəyn shì Nyìngòŋ fa tsu di' byì'í əbyimə, a ko di' byì'í ə əso'. Və nyo' li a Nwà'lə Nyìngòŋ la, "kə wù bəm a wenə wù la, a lə ku' ndo akəŋ a?" Mu wù le bəmə la, a ku' ndo ə lyè ə shì'sə nè Yesò a? ⁷ "Kə wù bəm la, a lə shì'í dyè ndo ald' ə vəmpfə və nse a?" Mu wù le bəmə la, a shì'í dyè ndò ə lùsə Yesò fa pfə a? ⁸ Və nyò'ò li la, "kənyè kə Nyìngòŋ kə bo'sə a ghèŋ. Kə di' a ghèŋ təchə be di' a ghèŋ a tə

tyim." A di' kawenkə a yès ə shè'tè la ghèn zhə ə byimə. ⁹ Yès ə gà'a la no ndò satsen ə gà' nè əchù ə wenə la Yesò di' Bobo ə byimə a wen a tyim la Nyìngòŋ ə nlùsə li wen fa pfx, ghè lù bwòŋ. ¹⁰ Kə di' alè byi' ando wi' ə byimə a wen tyim, Nyìngòŋ ə lyè wen a wù kənyè kətiməkə, ghè gà'a nè əchù ə wenə la Yesò di' Bobo, ghè a bwòŋ. ¹¹ Kə di' to ndəŋndəŋ ando və nyo' a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "A byimə no ndo a wen, ko ghè lu ə dísəkətə." ¹² Nyìngòŋ di' Bobo a vi' vè tsèm. Nəkwoŋ ko di' fa wù ə Jus nè wù kətim. Ghè bwa'sə no ndò yi a ghè loynə ə gyamtə fa wen. ¹³ Kə di' to ando və nyo' a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "Bobo lu bwòŋsə no ndo yi a ghè tòŋtə əzhì' ə wen ə loynə ə gyamtə."

¹⁴ Alì vi' satsen ə ndi' ko ndi' la vè byimə a wi', və a loynə ə gyamtə fa wen a? Və zizi vè byimə a wen ale ko ndi' la vè zhè ntim kumə wen a? Və zizi vè zhè ntim kumə wen ale ko ndi' la wi' shè'tè li a? ¹⁵ Wi' lə zizi ghè shè'tè ntim a ghèn a vi' ko andi' la vè timə wen timə a? Və nyò'ò li a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "Ghèn yen ando vi' ə vi nè ntim ə jùŋ ə shè'tè, məvi ə vəwenə boŋ ə no nànto!" ¹⁶ Alì, à ko di' vi' vè tsèm a vè zhè ntim ə jùŋ na ghèn ə sə wù kətə tsu. Kə di' to ndəŋndəŋ ando nshè'tè əso'gho ə ga'a ə bəm la, "Vi' vi a vè zhè ntim yi a yès shè'tə ə byimə le bè di' no vè ndo a Bobo?" ¹⁷ Kə le di' nəmwe'è la wi' ə byimə to azhè a ghè zhè ntimə Nyìngòŋ, wi' ə zhè to azhè a vè shè'tè li ntim kumə Yesò a wen.

¹⁸ Ma satsen ə bəm la, kə le di' la vi' Jus ko zhè kənyè kə Nyìngòŋ mu? Vəwenə zhè li to no zhè, to ndəŋndəŋ ando və nyo' li a Nwà'lè Nyìngòŋ la:

"Və zhè li gisə nshè'təsə to shì ə tsèm a mbi.

Vəwenə shè'tè li kənyè, vè zhè to tətàŋ tə mbi tə tsèm."

¹⁹ Ma bəmə la, kə lə di' la vi' Islel ko tə zhè ki kənyè ki a vè nshè'tè mu? Mosis nga'a kumə kənyè na kènkə ə gà' la Nyìngòŋ ə gà' la:

"Ma na ne ghèn, ghèn ə ki' kəŋghè'

kumə vi', a vəwenə ko kwè' ə ki' əlo' ə wen ə vəwenə.

Ma na ne, ghèn fwisətin

kumə vi' lè' ə tsen ghè, ko vəwenə ki' ətof."

²⁰ Azayə ə ga'a to no a ndayn ko ghè lù fàyn kənyè la, Nyìngòŋ ə gà' la:

"Vi' yen li mò, ko ndi' la vè tə ə kəŋ mò.

Ma di' li wenə ghomə a vi', ko ndi' la vè tə ə bəmə mò."

²¹ Alì fa vi' Islel, Nyìngòŋ ə gà' la, "Ma na'sè li avu a ghomə a kətsi kə ə pfen ə dzàŋ vi' la vè vi, vəwenə tyen ə zhè mo. Vəwenə tò li kətə ə bwenə fa mo a bəm."

Əkusə nshinsə Nyìngòŋ a vi' Islel

11 Ma bəmə la, kə le sə di' alè di' la Nyìngòŋ ə ma'a li vi' wen mu? Ghè ko ma'a vəwenə no fa mphen! Nò mò fa mo ngeŋ ə boŋ di' wù ə Islel mu mà fə fa ngwa'a ngəŋ ə Benjamin, a ghè ndi' wù ə ngeŋ ə Ablaham ali ko andi' la ghè ma'a li mò. ² Nyìngòŋ ə ko ma'a vi' wen mu ghè ə ghè li la ghè lu bwa'sə vəwenə

mibu shìtə mbi. A ghèn kili kənyè ki a Nwà'lè Nyìngòŋ ə ngà'a kumə Ilajà a ghè ə sensə Nyìngòŋ la ghè di' kənyè ki a vi' Islel a vəwenə byibsə. Ghè ə sensə gà'a la, ³ "Vi' venə zhwilə li nshè'tè shəsə a Bobo. Vəwenə byibsə li əbaŋ kəku ə wù. A faŋ to mò, vəwenə sə be kəŋ ə zhwi mo." ⁴ Ghè ga'a ali, Nyìngòŋ ə gà' a wen la, "A ko faŋ to wù. Mà bo ki' vi' vətsenvə nkamsə sòmbo, vè zhè fa mò, mu vəwenə nyiŋ li la vè ko ku'sə tebè Bəl." ⁵ Kə be di' ndəŋndəŋ a vəghəŋ luwen. Nyìngòŋ ə di' li ətyim ə jùŋ ghè ə wen, ə tsu' shisə vi' vətsenvə no tèbe ando vəwenə ə tyetə. ⁶ Nyìngòŋ satsen ə ndi' mu ghè tsu' vi' a venə a ji na ghèn, ko kə be a ndi' la ghè tsu' byi' shyè' tsenghə a vəwenə ne, a bwen ali ko vè nà gà'a la à ne ətyim ə jùŋə ghè Nyìngòŋ.

⁷ Kə lə di' la vi' Islel vè ghò'ovə ə ghè li kəfo ki a vəwenə vè tsèm tə kəŋ no nànto ə ki', à ki' to təshì tə vi' alè ando Nyìngòŋ ə tsù'tə. Vi' no vè ghò'o tosə li tə tyim ə zhè fa Nyìngòŋ. ⁸ Kə fə to ando və nyo'o a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "Nyìngòŋ ə nè li vəwenə la kə vè lu zhè ki tebè kənyè, ko vè wenə ə ki tebè kənyè, no tèbè ə zà'a fa layn." ⁹ Devit ə ga'a ə gà' la ghè jìmə la, "Əfo ə zhivə ə vəwenə kə'kə a ələ

ə ne vəwenə fəŋ, Nyìngòŋ ə be ku ngə' a vəwenə."

¹⁰ Ghè ə ga'a kwè'sə la ghè kəŋ la, "Nyìngòŋ ə mò' kənyfyf a vəwenə ashì, vəwenə ndi' ko vè lu yen ə shi, la ghè we vəwenə a ngə' vəwenə kə' ə lu kwa'kə to a ntintin ngə'."

¹¹ Ma bəmə la, vi' Jus ə kòyntə fəŋ mwetə mu? Kə ko di' ali no fa mphen! A ə ndi' ando vəwenə ne mbyi, Nyìngòŋ ə kwò'tə vi' ətim ə ku bwoŋ a vəwenə. Ghè ə ne alə ndi' vi' Jus kə'kə ə shimtə vi' ətim. ¹² A ndi' ando vi' Jus ne mbyi, Nyìngòŋ ə ku əgho' a vi' mbyi vətsenvə. Kə lə di' la Nyìngòŋ ə ku li əgho' a vi' ətim byi' ando vi' Jus fəŋ li. Ghè satsen ə ku əgho' na ghenə a vi' ətim byi' mə əfəŋə vi' Jus, ghè be le ku əgho' na yi a vi' azhè a vi' Jus bwensə vi a wen a?

Nyìngòŋ ə bwoŋsə vi' ətim

¹³ Mà sə ga'a a ghèn vi' ətim luwen. Ghèn kili la ma di' wù ə ntim a Nyìngòŋ ə tsu' la mà ə shè'tè kənyè kə wen a ghèn, ma di' nè saŋlə kumə ə shwè'è na ghenə. ¹⁴ Ma kəŋ la vi' lè' ə yès, ə vi' Jus, yen shyè' na ghenə ə shimtə ghèn, Nyìngòŋ ə bwoŋsə vəwenə vətsenvə. ¹⁵ A ndi' ando Nyìngòŋ ə ma'a vəwenə, ghè ba'tè ntsinè wenə vi' mbyi vətsenvə. Ghè satsen bwensə lyè vəwenə luwen, kə ne di' no ale a, kə ne di' la ghè lùsə li vi' fa pfx. ¹⁶ Və satsen byè' kəbayn ə kù a Nyìngòŋ a ambì, kə ne di' la no əghif ə kəbayn na yi no tsèm ə ki' to Nyìngòŋ, mu aghaŋ ə fəko' ə satsèn ndi' a nse, a ki' Nyìngòŋ, kə ne di' la à ki' wen ki' tə ntam ə tyitə.

¹⁷ Ghèn vi' ətim di' alè to nè təntam tə fəko' a fə tə ku', vè kwà'tè vi ə zhùŋtə, ə sə kwi a fəko' a vè we. Ghèn sə di' luwen, zhè əfo ə zhivə vi a fəko' fə zhitəfə na fenfə ə zhè, be boŋ ki' aghaŋ yi a fə ki'. ¹⁸ Kə le di' la ghèn ko di' ə ghaŋsə wen a vi' vi a vəwenə di' to nè tə ntam titə a vè kwà'tè ə ma'a. Ghèn kili la ghèn di' to nè təntam, ghèn ko gha'a aghaŋ, a boŋsə gha'a aghaŋ gha'a ghèn.

¹⁹ Wì' ə tsen fa ghèn a ntintin zizi ko ghè a gà' la Nyìngòn ə tə kwà'tè ma'a tántam a tentə ə ku kəshi a ghèn. ²⁰ Kə dí' no nəmwe'è la və tə ə kwà'tè ma'a vəwenə, a dí' byì' ando vəwenə kò byimə, ə wəsə ghèn, a dí' byì' ando ghèn byimə, ali ghèn ko dí' ə ghanjsə əwen. Ghèn ə mbònsə fwàynə Nyìngòn, ²¹ byì' ando ghè sətsen ndí' mu ghè ə ma'a li ví' Jus, vəwenə dí' nkàyntè tántam tə fəko' a fenfə, ghè ne bənsə ə wəsə ghèn a? ²² Ghèn ki la Nyìngòn ə tùmè nè ví' ali, əso' ə wenə to tò ali. Əso' ə wenə ə to a ví' vyí a və ə wəsə ji ə tímə, ali ghè tùmè nè ghèn azhə a ghèn zhə tò fa wen, a bwen ali, ghè be a ma'a ghèn. ²³ A dí' a ví' Jus mu vəwenə sətsen kwitə ə byimə a Yesò Nyìngòn a bwensə ə lyè vəwenə fa kəshi yi a vəwenə ə ndí' tsu. Ghè kí' kədyò' ə nè ali. ²⁴ Nò fa mpfèn, Nyìngòn ə sət-sen ə ndí', mu ghè lyè li ghèn ə ví' ətim, ghèn dí' alè to nè tántam tə fəko' a tə kumə ku', ghè a ghə ale ə bwensə ə lyè tántam mu tə fə fa fəko' mu və zhitə zhitə a?

Nyìngòn ə kusə nshinsə to a ví' vətsem

²⁵ Kənyè kə lyomtəkə kə tsen kə dí' a ma kə la ghèn ki a vələmə vwomə ndi kə nè ko ghèn be ghanjsə əwen. Kənyè na ki ə dí' la ví' Islel vətsewə dí' luwen, to kətə ali dí' ə na ə kwitə ə byimə azhə a ví' ətim vi a Nyìngòn ə tsu' tə ə byimə li mwetə. ²⁶ Kə le dí' la Nyìngòn ne ə bwònsə ví' Islel tò və tsèm tò ndəndə ando və nyo' a Nwà'lè Nyìngòn la:

"Mbònsə lu fə fa ntə' Zayòn.

Ghè lu shə lyesə mbyisə ví' ngwa' ngəh ə Jàkob."

²⁷ Nyìngòn ə ga'a li la, "Ma fas li la

mà lu ne kənyè na kəkə a vəwenə a kətsi yi a mà lyesə ku mbyisə vəwenə."

²⁸ Ví' Jus ə tensə li ə zhə ntim ə jùn, nakèn kə ne vəwenə sə dí' ví' kəbayn Nyìngòn. Kənyè na kèn ne li Nyìngòn ə bwònsə ghèn ví' ətim, ali ə ghè la ghè na kòh ví' Jus byì' və tí' və vəwenə. ²⁹ Kə dí' alè byì' ando Nyìngòn ə ndemə tsu' wì' ə bwa'sə wen, ko ghè lu be kwitə əkwotə ə wen. ³⁰ A ghèn ví' ətim, ghèn nko zhə Nyìngòn, ali luwen ə sə dí' mù ghè kusə li nshinsə a ghèn byì' ando ví' Jus tyen li ə zhə fa wen. ³¹ Kə lə dí' to ali a ví' Jus. Nyìngòn ə kusə shinsə a ghèn a vəwenə kəshi ndí' vəwenə yen ə kwitə tətyim, ghè be kusə nshinsə a vəwenə. ³² Nyìngòn ə kwí' li ví' no vətsem ə nè la və to kətə ndí' ghè dí' kusə ə shinsə yi a ghè kí' a vəwenə.

Vəghəh dí' ə kusə Nyìngòn

³³ Kə dí' no nəmwe'è la Nyìngòn ə kí' əgho' ə kaynəghə ə ku a ví', kí' to ətof ə tsèm, ki nyè ə tsèm! Wì' ə zizi ko ghè lu shè'tə kənyè ki a ghè kwò'tə. Wì' ə zizi ko ghè lu ki ji yi a ghè nè nyè fa tsù. ³⁴ Kə dí' ndəndə ando və nyo' a Nwà'lè Nyìngòn la:

"Wì' ə ko ki kənyè ki a Bobo ə kwotə,

wì' ə ko kwè' ə tyiftə wen.

³⁵ Wì' ko dí' a ghè tímə ku kəfo a Nyìngòn

ə nki la ghè bwensə lò'."

³⁶ A shitə Nyìngòn shitə fo ə tsèm, fo a vyí sə dí' to byì' ando ghè kòh la və ndí', vè nè əku'sə a wen. Əku'sə ə dyè a Nyìngòn to məzhə ə tsèm. Amèyn.

Ntsinè yi a ví' shyè' ə Nyìngòn ə dí' ntsi

12 Vələmə vwomə, ma sensə ghèn, byì' kusə nshinsə yi a Nyìngòn ə dí' li a ghèn la ghèn ku təwen ə tyəntə a Nyìngòn a ndí' nè kəku kə, ghèn tsi, laynə, nè la ghè ə nsəjlə. A lə nkàyntè ku'sə yi a ghèn dí' ə ku'sə Nyìngòn. ² Kə ghèn ne tsi to nè ví' mbyi ashə. Ghèn bənsə ə wəsə Nyìngòn ku kwotə ə fighə a ghèn ə kwitə tətyim tyəntə ndi ghèn ə yenə ki kənyè ki a Nyìngòn ə kəh, a dí' to kənyè ki a kə be dí' kənyè kətiməkə, Nyìngòn ə kòh.

³ Nyìngòn ə kí' li ətyim ə jùnə ghè a mò ə ku shyè' ə wen la mà ə nè, ma sətsewə ə gà' a ghèn no və tsèm la, kə ghèn ə lyi təwen ə təntə shə'mə a nsə', a ghèn ko zà'a tebè tsu. Ghèn shi'sə tə kwotə ə təntə ə lyè təwen ə təntə to ando ghèn dí'. Ghèn ə ki təwen ə təntə chò fa əbyimə yi a ghè ku li a ghèn. ⁴ Ghèn kili la əwen wì' ə kí' ə bàs, və dí' to kədəh, no tèbe kəbàs kə kò ə nè to shwè'è ə nəkwor. ⁵ Kə le dí' to ndəndəh a vəghəh. Vəghəh ví' vəbyiməvə dí' a kənyè kəmù' dí' wèn ə mù' vəghəh və Yesò Klistò, ali dí' to ə wèn ə mù' byì' əbyimə yi a vəghəh ə tsèntə kí' a Yesò, no tèbe kəbàs kə kò ə ghəntə to wenə kətsen. ⁶ Vəghəh ə kí' kəku a ghè ku to nè nəkwor, to ndəndəh ando ghè kòh li ə ku no tèbè a ndò. Kə le dí' la no ndò dí' ə lyè kəku kə wen ə nè to shwè' tsu. Nyìngòn ə sətsewə ə ndí' mu ghè ku li ətof la wì' ə shè'tə ntim Nyìngòn, ghè ə nshè'tə zà'a to ando əbyimə ə wen ə dí'. ⁷ Nyìngòn ə sətsewə ə ndí' mu ghè ku li kədyò' la wì' ə gyamtə ví', ghè ə gyamtə, wì' ndí' nzi', ghè nzi' to zii'. ⁸ Wì' ə nki ə tyiftə ví', ghè ə tyiftə to tyiftə; wì' nki ə ku fo ə gyamtə ví', ghè nku, kə ghè a nghə'. Wì' a ghè tise ví' dí' ə ne shyè' to nè ətyim ə wenə no tsèm, yi a ghè tùmə nè ví' ə nshyè' to nè səjlə.

⁹ Ghèn sə nkòh ví', ghèn ə nsütə kòh no nkayn, kə ghèn a lobtə lobtə. Ghèn ə mbəynə mbyi, shitə gha' ə nyè ə jùnə və. ¹⁰ Ghèn ne kòh təwen ə təntə to nè vələmə, be nyè' məzhə ə tsèm, gumlə təwen ə təntə. ¹¹ Kə ghèn ne bwa'a. Ghèn ə ghəblə, shyè' a Bobo no nè tətyim ə təntə no tətsem. ¹² Ghèn səjlə kumə nyè vyí a ghèn ki la və dí' ambì. Ngə'sə nvi a ghèn, ghèn wensə to wensə be jəmè to məzhə ə tsèm. ¹³ Ghèn ə gətə fozhivə ə ghèn ku ví' və byiməvə vi a və ko kí'. Ghèn myə'sə ə shisə ví' və a ghèn a lo'.

¹⁴ Ghèn ə jəmè la Nyìngòn ə bənsə bwa'sə ví' vyí a və tsu' kəghə ə kəjkə. Kə ghèn a jəmè la ghè telə vəwenə. ¹⁵ Ví' sə səjlə, ghèn ə bəh səjlə ghèn vəwenə, ví' ə kusə shinsə, ghèn mbe kusə shinsə və vəwenə. ¹⁶ Ghèn ə ntsi to a kənyè kə mù'. Kə ghèn a ghanjsə əwen. Ghèn bənsə tsèntə vye və ví' a və bwa'a. Kə ghèn a wè la ghèn kili nyè ə tsèm.

¹⁷ Kə ghèn be lù bwensə mbyi nè mbyi. Ghèn ə bənsə mwomsə ə ne nyè vyí a və bəh a ví' və tsèm. ¹⁸ Ghèn mwomsə no nè kədyò' kə ə tsi nè mbwa'mə vye ví' vətsem. ¹⁹ Kə ghèn be lù mbwensə mbyi a dəh shomsə.

Ghèn boɲsə əwəsə a Nyìngòṅ, ghè dí' tin nè fwi ə wen to ndə̀ṅndə̀ṅ ando və nyo'ó li la Bobo ə gá' la, "A dí' kəshi ə komkə ə shisə nyù vyi a ví'í ə nè. Mà lu bwənsə lo' nyù ə byìvə ə ví'í." ²⁰ Və nyo'ó li a Nywà'lè Nyìngòṅ la, "Jìṅ ə zafə ví'í kəbàyn ə wù, wù ku kəfo, vəwenə zhì, ətoṅ mu ə zimtə vəwenə, wù ku mu, vəwenə nyù. Wù sətsèn ə nè a ji na ghèn, vəwenə a dí'sə kətu ə kwitə ntsìnə sə vəwenə." ²¹ Kə ghèn mo'tə kədyò' kə mbyi, kə to chò ghèn. Ghèn boɲsə to chò mbyi nè nyù ə jùṅvə və vyi a ghèn nè.

Ví'í və byìməvə dí' ə nzɦə ví'í a və so'ó

13 Nò ghèn vətsəm dí' ə nzɦə fa ví'í a və so'ó ghèn byì'í ando wu ə so'ó ko dí' a ghè faṅ ke shi adyò' fa Nyìngòṅ ə nso'ó. Nò ví'í a və so'ó no vətsəm dí' mu ə ghè Nyìngòṅ. ² Kə lə dí'í la à tensə no ndò ə tensə ví'í a və so'ó, kə a dí' la ghè tensə li kənyù kì a Nyìngòṅ ə ghè, Nyìngòṅ ə lu so'ó wen. ³ Ví'í vi a və tsi ntsìnə ə jùṅ ə ko dí' ə mfwàynə ví'í a və so'ó. A dí' ə mfwàynə vyi a və tsi ntsìnə ə byi. Wì' ə sətsèn ə faṅ ke kəṅ la wù ə so'ó ə fwàynsə a wen, ghè ne to nyù ə jùṅvə, ghè a boɲsə bwomsə wen. ⁴ Kə dí' alə byì'í ando wì' a ghè ə so'ó dí' wù ə shwè'è Nyìngòṅ, gyàm'tə ghèn la ghèn ə nè nyù ə jùṅvə. Wù yi ne mbyi, wu à fwaynə ví'í a və so'ó byì'í ando vəwenə kì'í kədyò' ə ku ngə' a ví'í vyi a və ne nyù ə byìvə. Vəwenə dí' ví'í shyè' ə Nyìngòṅ, ku ngə' a ví'í vyi a və ne nyù ə byìvə, a dí' ji yi a Nyìngòṅ dí'í fa tsu la ghè fwisə tin a ví'í və byìvə. ⁵ Kə lə dí' la no ndo dí' ə nzɦə fa ví'í a və so'ó, a ko dí' to byì'í ando ghè fwaynə la Nyìngòṅ ə zizi ghè ə fwisətin a wen ali byì'í ando ghè kili fa wen a tyim la kə bòn ə ghè nè alə.

⁶ A lə kənyù kì a ghèn dí' ə lò'ò kensè byì'í ando ví'í a və so'ó dí' mu vəwenə ku li təwen tə vəwenə ə nè shyè' a ghenə a Nyìngòṅ. ⁷ Wì' ə dí' ə lò' kəfo no tèbe a ndo fa ntintin ə ví'í a venə, a ghè dí' lò'. A dí' kensè kə wòn, ghè lò', a ndí' no tèbe ghè kətu wen, ghè lò', a ndí' tèbe gumlə, ghè ə shìtə gumlə vəwenə, a ndí' əku'sə ə ku a vəwenə, ghè ə ku.

Ghèn ə kòn mə təwen ə tyəṅtə

⁸ Kə wì' na zhì əko ə wì'. Ghèn dí' ə mbòṅsə nkòn mə təwen ə tyəṅtə byì'í a dí' kənyù ghèn dí' ə ne. No ndò a ghè ne ali mu ghè zhè əso'. ⁹ Təso' tentə lə la, "kə wù lù tsì nè wì wì' kò nè limə wì', kə wù lù zhwi, kə wù lù tsoṅ, kə ashì à wu a baṅə a fo ə ví'í." Təso' a tentə no tə tsəm ə tsèntə fù to fa ntsìnə ghèn la, "Kòn lèmə wù to ndə̀ṅndə̀ṅ ando wù kòn wenə wu." ¹⁰ No ndò a ghè kòn lèmə wen, ko ghè be na ne kənyù kə kəbyikə a wen. Kə le dí' la wì' yi nkì'í ə kòn, kə a ndí' la ghè ghè təso' no tətsəm.

¹¹ Ə kwə'sə, ghèn dí' ə nè nyù a venə no ə tsəm byì'í ando ghèn kili zhè yi a vəghəṅ ə dí' tsu luwen. Əzhə kə'ə li la ghèn lu fa mbinsə byì'í ando a ndí' ando vəghəṅ ə mbyimə to byimə, zhè sə bo'sə ando vəghəṅ bwòṅ mwetə, ali luwen ə sə dí' mù ghè be ə bo'sə chò fa li. ¹² Ə tə' ə layn li, kəbəṅ kə sə laynə mwetə vi. Vəghəṅ ma'a li nyù kəbəṅ kə fenəkə ə boɲsə lyè fo

ghòn vi a və soynə tsu nənchwì. ¹³ Vəghəṅ ə nshìtə ghə'a təwen tə vəghəṅ a nè ví'í a və tsi a ntintin əbayn. Kə vəghəṅ ne kwetə no tèbe ghò, no tèbe fè və zhì, kə vəghəṅ ne mo'tə mələ' ghə'a vəghəṅ. Kə vəghəṅ ne nè nyù ə kənfwà'lè nè təwen tə vəghəṅ. Kə vəghəṅ ne taṅmə, kə vəghəṅ ne ghè'ə ví'í. ¹⁴ Ghèn boɲsə ghə' to ntsìnə ə fi yi a Bobo Yesò Klistò ə ku li a ghèn a fo ghòn. Kə vəghəṅ na kù ji la njòsə əwen ə vəghəṅ sə tìsə vəghəṅ, kwetə tèbe ghò ando sə kòn, vəghəṅ ə ne to ne.

Kə ghèn nè so'ó vələmə vəṅə ə ví'í və byìmə və

14 Wì' kwen ə vi a ghèn a ntintin, əbyimə ə wenə ə bo bwa'a, ghèn shisə wen. Ghèn shisə ali, kə ghèn na gùmə nyù vye vəwenə kumə əkwotə yi a ghè kì'í kumə nyù tsenəvə. ² Ghèn kili la wì' ə kì'í əbyimə, a ghè ne la ghè zhì no tèbe ghò, ali mu ghè tsen yi a əbyimə ə wenə bo bwa'a zizi ghè lo to mbàsə, ko ghè phì'í nyàm. ³ Kə wì' yi a ghè zhì no tèbe ghò ne bəyn wì' yi a ghè ko zhì əfo tsevə, kə yi a ghè zhì to mbàsə ne so'ó yi a ghè zhì to fo ə tsəm byì'í ando Nyìngòṅ ə byimə li wen. ⁴ Wù dí' no ndò ə nso'ó wù ə shwè'è ə wù ə kədyàṅ a? A dí' to tì shyè' ə wen ə kì la ghè ne a nkàyn mu ghè ko ne a nkayn lo, ali mu ghè zizi ko ghè lu faṅ byì'í ando Bobo kì'í kədyò' a tomsə ə wen.

⁵ Ví'í vətsenvə ə yen nè to la mətsi mə tsen ə ku'mə ashì Nyìngòṅ ə chò mətsen nè, və tsenəvə yen ə la mətsi ə tsəm dí' to ndə̀ṅndə̀ṅ. Kə bòn la no ndò ə shìtə kì kənyù kì a ghè ti tsu. ⁶ Wì' yi a ghè yenə la kətsi kətsenkə ə ku'mə chò kə tsenkə ə ne alə ə ku'sə Nyìngòṅ tsu. Wì' a ghè zhì to fo ə tsəm ə ku kù'sə a Nyìngòṅ byì'í ando ghè zhə sə nzhi, ghè ku kəzòn a Nyìngòṅ. Wì' a ghè ko bamə fo ə tsevə ə ne alə be ə ku kù'sə a Nyìngòṅ byì'í ando ghè zhə sə nè ali, ghè ku kəzòn a Nyìngòṅ. ⁷ Wì' ko dí' a vəghəṅ a ntintin a ghè tsi to byì'í wenə wen, ko wì' dí' a ghè pfə, to byì'í wen nè wen. ⁸ Ko vəghəṅ ə tsi, və tsi to ə nku'sə Bobo, ə na pfə tèbe pfə, və pfə to ə ku kù'sə a wen. Kə le dí'í la vəghəṅ ə dí' to ví'í Bobo, kò vəghəṅ tsi, kò vəghəṅ pfə. ⁹ Kə dí' alə byì'í ando Yesò ə mpfə ə bwensə lù fa pfə, ə ndí' Bobo a ví'í vyi a və tsi nè ví'í a və pfəkə li. ¹⁰ Kə dí' alə, ghèn vətsenvə sə so'ó vələmə vəṅə byì'í ghò? Ghèn sə kì chasə vələmə vəṅə vətsenvə byì'í ghò? A ghèn kili la vəghəṅ vətsəm lu timə a kəshi kə nsò' Nyìngòṅ a? ¹¹ Kə dí' to ndə̀ṅndə̀ṅ ando və nyo' li la Bobo gá' la, "Ma dí' Nyìngòṅ ghèn a ma tsi, gá' la no ndò lu gə'tə alə ə wen a mo ashì, no ndò gá' nè əchə ə wen la ma dí' Nyìngòṅ." ¹² Kə le dí'í la no ndò a vəghəṅ a ntintin lu taṅ əchə ə wen a Nyìngòṅ ə kumə ntsìnə wen.

Kə wù a nè lèmə wù nè mbyi

¹³ Kə vəghəṅ be so'ó vələmə və vəghəṅ vətsenvə. Kə bòn la vəghəṅ ə boɲsə ghè la vəghəṅ ko lu be nè tebè kənyù ə təsə lèmə ə tsen la ghè nè mbyi. ¹⁴ Ma kili nəmwe'è la kəfo kə zhikə kə tsenkə ko dí' a kə ko laynə kə'ə. Ma kì alə byì'í ando ma byimə a Bobo Yesò. Ali, wì' sətsèn ə yen la kəfo kə ko dí' laynə, mu kə li ko laynə a

wen. ¹⁵ Wù sàtsen ə zhì nki kəfo kətsen kə, kənyù kíkə ə ku ngə' a kwò'tə ə lèmə wù, ko kə be a dí'i la wù kòŋ wen. Kə wù a nè la lèmə wù fəŋ byí'i kəfo kɪ a wu zhì. Wù kili la Yesò ə pfx a wen. ¹⁶ Kə wù a lyi kənyù kɪ a kə bònŋ a wù ə nè ví'i vətsenvə ə yen nè a kənyù kə kəbyíkə. ¹⁷ Əso' ə fòyn nè Nyìngòŋ ə dí' alə, a ko dí' byí'i kəfo kəzhíkə, a ko dí' byí'i kə nyə kə, à dí' kənyù kumə ə ntsi ntsinə tímə a shi Nyìngòŋ, kí'i mbwa'mə nè saŋlə, a dí' nyè vyi a kəzhwi kə Njwo'kə ə vi nè wenə və. ¹⁸ Wí' yi a ghè shyè' a Yesò, tsi a ji na ghèn nè la Nyìngòŋ ə saŋlə, ví'i be kòŋ wen.

¹⁹ Vəghəŋ mwomsə ə nè to nyè vyi a və vi nè mbwa'mə, nè la ví'i ə kwi a vəwenə byimə. ²⁰ Kə ghəŋ a byìbsə shwè'è yi a Nyìngòŋ ə sə dí' mù ghè nè li byí'i kənyù kə əfo ə zhivə. Əfo ə zhivə no tsəm ə laynə kwù'ù ə və zhì ali kə ko bònŋ la wí' zhì kəfo, kə nè wu ə tsen nè mbyi. ²¹ Kə bònŋ la kə wí' a pfi' nyəm kò nyə məlyù' kò nè no tèbe ghò azhè a kə zizi kə nè la lèmə wə fəŋ fa wen a byimə. ²² Wù byimə no tebe la ghò kumə nyè a venə, wù mo'tə, a ki to vye Nyìngòŋ. Ə jùŋ ne dí' a wí' yi a ghè nè kənyù, ko ghè lu kwò'tə kwò'tə. ²³ Ali, wí' sàtsen ə nkəŋ zhì kəfo, kwò'tə kwò'tə la ghè zhi mu kə ghè a zhi lo ə be zhi to zhi mu ghè ne li mbyi byí'i no ghò a wí' ne byimə la kə ko bònŋ mu a dí' mbyi.

Ghèŋ ə nè ví'i vətsenvə saŋlə

15 Vəghəŋ vyi a və to a vəghəŋ a byimə dí' ə gyàmtə ví'i vyi a və bwa'a a vəwenə ngə'sə. Kə vəghəŋ ne to nyè vyi a və bònŋ to vəghəŋ. ² No ndò ə ne to kənyù a lèmə wen na saŋlə to saŋlə ndí' na kèn kə gyàmtə ə kwisə wen. ³ Nò tèbe Yesò ə ko ə nè kənyù ə saŋlə to fa wen a nger. Və nyò' li a Njwà'lə Nyìngòŋ la, "Mba' shisə a və telə wù tsu fəŋ li a mo a kətə." ⁴ Nò tèbe ghò a və nyò' a Njwà'lə Nyìngòŋ ə ndí' zii' a vəghəŋ ndí' vəghəŋ ə ki nəmwe'è la kənyù kɪ a vəghəŋ ə ki dyùsə nè kəwenkə lu kwù' byí'i mə wensə nè ətyim ə to ghè yi a kənyù kə Nyìngòŋ kə ku a vəghəŋ. ⁵ Nyìngòŋ yi a ghè ku ətyim ə to ghè nè ə wensə a ghəŋ ə ne la ghəŋ ntsi to nè Yesò Klistò, dí' to a kənyù kə mù' a ghəŋ a kwò'tə, ⁶ ndi ghəŋ ə tsentə ə nku'sə Nyìngòŋ, ə Tí' Bobo vəghəŋ Yesò Klistò, to a chù ə mù'.

Ví'i vətsəm lu ku'sə Nyìngòŋ

⁷ Ghèŋ ə shisə vəlemə to ndəŋndəŋ ando Yesò ə shisə li ghəŋ, ndí' kù'sə dí' a Nyìngòŋ. ⁸ Ghèŋ kili la Yesò ə nvi a wù ə shwè'è a ví'i Jus ə dí' a vəwenə la kənyù kəwəkə ə Nyìngòŋ ə ko nè fəŋ. Ghè nè alə ə lwinsə kənyù kəghə kə ki a Nyìngòŋ ə ghə a vətí' və vəwenə. ⁹ Ghè nvi ndi nè la ví'i ətim ə ku'sə Nyìngòŋ kumə kusə shinsə ə wen to ndəŋndəŋ ando və nyò' li a Njwà'lə Nyìngòŋ la:

"Byí'i nakèn kə, mà na ku'sə wù a ntintin ə ví'i kətim.

Mà na zhimə ə dzansə ku'sə zhi' ə wu."

¹⁰ Və be nyò'ò la:

"Ghèŋ ə saŋlə vye və ví'i Nyìngòŋ a ví'i kətim."

¹¹ Və be ə nyò' to la:

"Ghèŋ ví'i kətim no və tsəm, ghèŋ ə ku'sə Nyìngòŋ.

Nò ví'i və tsəm nè ku'sə Nyìngòŋ."

¹² Nshə'tə ə Isayà nga'a ə gá' la:

"Wí' lu fù fa ngwa'a ə ngəŋ nè Jesi

ə so'o ví'i kətim,

vəwenə lu ghə təkwo'tə tə vəwenə a wen, ə byimə la ghè dí' ə mbwòŋsə vəwenə."

¹³ Nyìngòŋ ghəŋ a ghè nè ví'i tsi, ki nəmwe'è la və lu kí'i kəfo kɪ a və nki dyùsə nè kəwenkə kə nè ghəŋ ə saŋlə no nànto ə be ku mbwa'mə a ghəŋ byí'i ando ghəŋ byimə a Nyìngòŋ. Ghè nè alə ndi ghəŋ ə ki nəmwe'è, ko ghəŋ lu kwò'tə kənyù kwò'tə a ghəŋ əbyimə a Nyìngòŋ chò fa kədyò' yi a kəzhwi kə Njwo'kə ə ku a ghəŋ.

Kənyù kɪ a kə ne la Bol nyò'tə a ji ghèn

¹⁴ Ma kɪ no fa mo a tyim a vəlemə vwomə la ghèŋ shita tsi to no ntsinə ə jùŋ, ki mwetə to no kənyù kɪ a kə dí' nəmwe'è be kwù'ù ə zii' təwen ə tərətə. ¹⁵ Ma nyò'ò li nyè ə tsenəvə a ghèŋ a njwà'lə ashə to no a kədyò' ə zìŋtə nyè a vyi a ghəŋ. Mà nyò' alə byí'i kədyò' kɪ a Nyìngòŋ ə ku a mò la mà ə nè shwè'è a ghèn nè. ¹⁶ Ghè nè la mà ə dí' wù ə shwè'è ə Yesò Klistò, shyè' a ví'i ətim. Ma shyè' to nè pfx ə ngəŋ Nyìngòŋ, shə'tə ntīm ə jùŋ Nyìngòŋ a ví'i ətim kə dí' alə to nè kəku a Nyìngòŋ, kəzhwi kə Njwo'kə shù laynsə vəwenə, nè la Nyìngòŋ be shi kəku a kɪ nè saŋlə ghè. ¹⁷ Yo Yesò Klistò dí' to kənyù kəmù', à lə kənyù kɪ a kə nè la mà ə nàynə kumə shwè'è yi a ma nè a Nyìngòŋ. ¹⁸ Mà zizi ko ma lu mwomsə ə gá' kənyù a bwen to kíkə a Yesò ə nè chò fa a mo. Ghè nè li ma lyi ə dyù nè ví'i ətim ashì Nyìngòŋ, vəwenə sə zhə to fa wen, a dí' byí'i ə nyè vyi a mà gá'a nè vi a mà nè. ¹⁹ Ghè nè li, ma sə nè nyè ə kaynəvə to a tənki a tənki cho fa kədyò' kə kəzhwi kə Njwo'kə. Ma shə'tə li ntīm ə jùŋ kumə Yesò to shi ə tsəm, ə zìtə fa Jelusalèm ə dyù ə zà'a a Ililikùm. ²⁰ Mà tu'tə kòŋ to ə shə'tə ntīm ə jùŋ ashì a ví'i ko təmə ə zhè kənyù tsu kumə Yesò. Ma ko kòŋ ə bè ə shə'tə a kəshi mu ví'i sə kɪ kənyù tsu kumə Yesò, kə kə ne dí'i la ma shyè'è a kəshi ə wù kədyàn. ²¹ Ma kəŋ la ghəŋ ə dí' to ando və nyò' a Njwà'lə Nyìngòŋ la:

"Vii' vyi a və ko tímə shə'tə kənyù a vəwenə kumə

wen, lu yen ə wen,

a ví'i a və ko tímə zhə kənyù kumə wen, zhə kɪ kənyù kə wen."

Bol ə ba'tə ə dyù ə ghayntə ví'i Lum

²² A lə kənyù kɪ a kə nè la kə ma ə kí'i ə zhè ə vi ə yen ghəŋ. ²³ Ali, luwen ando mà mwetə li shwè'è ghomə a ashə a ghèn, mu ma tsì li a ngù'sə, kòŋ no nànto ə vi ə yen ghəŋ, ²⁴ ma kili la ma na sə dyù a Siben ə chò yèn ghəŋ ndí' vəghəŋ yen mə a fəshinə fə zhè alə, ghəŋ be gyàmtə mò, a mo jè'. ²⁵ A dí' luwen ma dyù a Jelusalèm ə gyàmtə ví'i Nyìngòŋ tsu, ²⁶ byí'i ando ví'i və byiməvə a Məsìdoniyà nè ví'i a Akayà tə nsarjə ə mò' əko la və gyàmtə ví'i Nyìngòŋ vyi a və femə a Jelusalèm.

²⁷ Vəwenə tə kwò'tə ə nè alə to fa vəwenə a ngerjsə, ali

a dí' to no kəshi kə wəwenə ə nè alə byí'í ando ví'í Jus tə ə gyəmtə ví'í ətím a ntsinə kəzhwí ə wəwenə, kə sə boŋ la ví'í tím boŋ gyəmtə ví'í Jus nə əfo vi a wəwenə ə kí'í.

²⁸ Ma dyù yen wəwenə ə ku əko na ghenə no zhè ko ə sə dyù a Sìben ə chò ghayntə ghəŋ mibu dyù. ²⁹ Ma kili la ma sə nvi ghayntə ghəŋ ə Yesò tsentə bwa'sə vəghəŋ no nànto.

³⁰ Ma sensə ghəŋ a wəlemə vwomə la ghəŋ ə jìmə a mò no nə kədyo'kə. Ghəŋ ə jìmə byí'í ando vəghəŋ ə kí'í to əbyimə ə mù' a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò, kəzhwí kə Njwo'kə be nè la vəghəŋ ə kòŋ tawen tə vəghəŋ.

³¹ Ghəŋ ə jìmə la kə ví'í Jùdiyà vyi a və ko kí Nyìngòŋ nè yenə ngə' a mò. Ghəŋ be ə nìmə la Nyìngòŋ nè, ví'í və byiməvə vyi a Jelusalèm ə saŋlə ə shi ə gyəmtə yì ando mà dyù nè wenə ghè a wəwenə. ³² Ghəŋ ə jìmə ndi mà na sə ví a ghəŋ, ghəŋ saŋlə azhè a Nyìngòŋ ə we kəvu, a ma be zhètə vəghəŋ. ³³ Ma jìmə la Nyìngòŋ ə Tí' mb-wa'mə ə dí' vye wəwenə. Amèyn.

Bol tím ətoŋtə a ví'í Lum

16 Ma kəŋ la ghəŋ ə kí Fobè, ə lèmə vəghəŋ a ngəŋ Nyìngòŋ a Senchilì. Ghè dí' wù ə shwè'è tsu. ² Ghè vù, ghəŋ shítə shisə wen a zhi' ə Nyìngòŋ to no a ji yi a ví'í Nyìngòŋ ə dí' ə shisə wəlemə fa tsu. Ghəŋ shisə wen, ghəŋ ku no tèbe ə gyəmtə ə kò a ghè kəŋ byí'í ando ghè gyəmtə li ví'í, to kədèŋ ə be gyəmtə nkəyntə mò.

³ Ghəŋ toŋtə Blisilyà wenə Akwilà a yo wəwenə ə shyè' a Yesò Klistò amu'. ⁴ Wəwenə shisə li mò fa chè ə pfi ə sə bo'sə ə pfi kə no fa wəwenə ngeršə. A ko ku to mo ku kəzòŋ a wəwenə, ntsentəsə ví'í ətím ví'í və byiməvə be ku. ⁵ Ghəŋ toŋtə əndòyn ə ví'í və byiməvə vi a və tsentə a wəwenə ngəŋ. Ghəŋ toŋtə Èbènetùs, ə wùndonŋ ghom ə jùŋ yì. Ghè ə ndí' mbì wí' ə byimə a Yesò alò' ə Esiyà. ⁶ Ghəŋ toŋtə Mèli. Ghè shyè' li no nə kədyo'kə a ghəŋ. ⁷ Ghəŋ toŋtə Andìlonikùs nə Juniyàs. Wəwenə dí' to ví'í Jus to a nè mò. Yo wəwenə ə ndí' a ngəŋ nfiŋ amu'. Wəwenə ə byimə li a Yesò a mo a mbì, ví'í ntím ə Yesò ə sə shítə kí wəwenə no akayn.

⁸ Ghəŋ toŋtə Ambilatùs a mò. Ghè dí' wùndonŋ ghom ə jùŋ, a tyi Bobo. ⁹ Ghəŋ toŋtə Obanùs a vəghəŋ wəwenə tsentə shyè' a Yesò benə wùndonŋ ghom Sì-takis. ¹⁰ Ghəŋ toŋtə Abelès. Ghè dí' li la ghè ti to wen əbyimə a Yesò. Ghəŋ toŋtə ví'í ngwa' ə ngəŋ ə Alistob-ulùs a mò. ¹¹ Ghəŋ toŋtə Hèlodyòn, ə wù əlo' ə yès yì nè ví'í ngwa' ə ngəŋ ə Nàsisùs vi a wəwenə dí' ví'í və byimə və a Bobo. ¹² Ghəŋ toŋtə Tifenà wenə Tifosà, ə ví'í ə shyè' ə Bobo, ə tòŋtə Besis, ə lèmə vəghəŋ ə jùŋ. Ghè shyè' li a Bobo no nànto. ¹³ Ghəŋ toŋtə Lufùs. Ghè

dí' li a mò la ghè dí' to no wù ə shwè'è Nyìngòŋ. Ghəŋ be toŋtə li wen. Ghè ə lyi li mò a wen a wəyn. ¹⁴ Ghəŋ toŋtə Asinkilitùs, nə Filegòn nə Hemis nə Bətìlobàs nə Hemàs be nə wəlemə vyi a wenə wəwenə dí' amu'.

¹⁵ Ghəŋ toŋtə Filologùs nə Jùliyà nə Nelùs wenə lèmə wəwenə ə wùwì nə Olimbàs nə ví'í və byiməvə no və tsèm a wəwenə dí' amu'. ¹⁶ Ghəŋ toŋtə tawen ə toŋtə no a ji ə dí' əkòŋ ə ví'í və byiməvə. Əndòyn ə ví'í Yesò a shèn no wətsèm ə toŋtə ghəŋ.

Kətyiftə kə mwetə kə

¹⁷ Ma sensə ghəŋ no nànto a wəlemə vwomə la ghəŋ ə tu'mə kumə ví'í vyi a və vè nè kəgəsə kə a ghəŋ a ntintin, nə'sə əbyimə ə ghəŋə. Wəwenə ə fiŋə əzi'í yi a və ə zì'í ghəŋ tsu. Ma ə gə'a la kə ghəŋ a zhimə vye wəwenə! ¹⁸ Təŋki tə ví'í na tètə ə ko shyè' a Bobo vəghəŋ Yesò. Wəwenə kəŋ to ə nè nè nyè vyi a və nf-womə a wəwenə. Wəwenə gə'a nyè ə fwoməvə to ə lobtə ví'í vyi a və ko shítə kí nyè. ¹⁹ Nò ndò zhè li ji yi a ghəŋ zhè ntím ə jùŋ fa tsù, no ma sə saŋlə no nànto kumə ghəŋ. Ma kəŋ la ghəŋ ntòfə a nyè vyi a və bòn, kə ghəŋ a kí'í kənyè ə ne nè mbyi. ²⁰ Ghəŋ nè alə ndi Nyìngòŋ ghəŋ a ghè kù mbwa'mə na ku kədyo' a ghəŋ, ghəŋ tsə'sə Satan nə aghə. Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ə dí'í ətyim ə jùŋ ghè ə wen a ghəŋ. ²¹ Timotì, a yo wen ə shyè' amu' ə tímə ətoŋtə a ghəŋ. Lusiyùs nə Jesìyn nə Sòsibatà ə ví'í lò' yès ə be tímə ətoŋtə a ghəŋ. ²² Nò mò Tesùs yi a ma gyəmtə Bol ə nyò' nwa'è ghèn ə toŋtə ghəŋ a zhi' ə Bobo. ²³ Gayòs ə be toŋtə ghəŋ. Ma tsi a wen a ngəŋ, ví'í və byiməvə no wətsèm ə vi tsentə tsu. Èlasitùs yi a ghè tu'mə nè nyè əko a ntè' a shèn wenə lèmə vəghəŋ Katùs ə be tímə ətoŋtə. ²⁴ ("Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ə dí'í ətyim ə jùŋə a ghəŋ no wətsèm. Amèyn.")

Ə jìmə ə mwetə ghè

²⁵ Əku'sə ə dyè a Nyìngòŋ. Ghè kí'í kədyò' ə ne la ghəŋ ə tò a ghəŋ əbyimə to ndəŋndəŋ ando ntím ə jùŋ yì a ma shè'tə kumə Yesò Klistò ə ngə'a. Ghè nè li vəghəŋ kí'í ntím ə jùŋ na ghèn, mu ghè ə nlyomtə li fa ví'í wətsənvə no fa kəgaf, ²⁶ luwen sə ə dí' mù ghè dí' li kənyè na kènkə a ndayn əchò fa nyè yì a nshè'tə sə ghò'kəsə ə nyò'o kumə Yesò. Ghè ngə'a li la ví'í wətsèm byimə ə zhètə, a dí' wen yì a ghè fəŋ li nəmwè'è.

²⁷ Əku'sə ə dyè a Nyìngòŋ ə, chò fa Yesò Klistò to məzhè ə tsèm! A dí' to wen yì mù' a ghè kí'í ətof ə tsèm. Amèyn.

1 Kolintyàns

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ɲwà'lè ghèn

Bol nyò'ò mbi ɲwà'lè ghèn a ví'i vɛ byimavə a lo' Kolin ə tyiftə vəwenə a tyi ngə'sə yi a sə ndi' tsu. Ngəɲ Nyiŋgòn yi a ghè ndi' tsu ndi' mu à nzitè Bol. Kəngùmè kə ndi' kumə la vəwenə ndi' ə ntsi ale, be gha' əbyimə ə vəwenə a le lò. Andí' alí lɛmə vətseɲvə nè ki vətsevə a ngəɲ Nyiŋgòn, ə ntsi dyɛ to nè búsə, kəgəsə kə be dɪ' no nànto. Ví'i nkí'i kəfɪŋmə ə kumə ntsinè əlam, nè ji a kəzhwi kə ɲwo'kə ne la ví'i nè nyɛ fa tsu, be kí'i kəfɪŋmə kumə la ví'i lu lù fa pɛ mu vɛ ko lu lù lo.

A ndi' a tɛ' na yi, Kolin dɪ' no ntə' ə to nè ví'i kənlobtə tsu a ghè ndi' a Akayà. A nso'ò fòyn Lum so'ò shì a venə no ə tsèm. Ví'i ntsi a ntə' Kolin mu vɛ vi fa təlɔ' to kədən. Ntə' na yi ndi' wòn ə chò tsu no akayn, ví'i tsu nghanse əwèn no nànto kumə ntsinè əlo' ə vəwenə. Ngə'ò ví'i tsu nku'sə Vəyiŋgòn, to kədən.

Ji a vɛ gəsə ɲwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitè (1.1-9)

Kəgəsə a ngəɲ Nyiŋgòn (1.10-4.21)

Kənyɛ kumə dzɪmtè ə ki nè ntsinè ngwa' ə ngəɲ (5.1-7.40)

Ando ví'i vɛ byimavə ndi' ntsi fa tsu nè ji a ví'i a vɛ ko byimə dɪ' ntsi fa tsu (8.1-11.1)

Ntsinè ngəɲ Nyiŋgòn nè ji a vɛ dɪ' nku'sə (11.2-14.40)

Kənyɛ kumə mɛlù fa pɛ ə Yesò nè mɛlù fa pɛ ví'i wen (15.1-58)

Və tɪm kəku a ví'i vɛ byimavə a Jùdiyà (16.1-4)

Ənyɛ kum ví'i nè gà'à mwetə ghə (16.5-24)

Ətonɲə

1 A nyò'ò mò Bol nyò'ò ɲwà'lè ghèn. A tsu' Nyiŋgòn ntsu' mo fa wen a kòɲ la mà ndi' wù ə ntɪm ə Yesò Klistò. Ma nyò'ò ɲwà'lè ghèn yo lèmə vəghəɲ Sòstinis.

² Ma nyò'ò ɲwà'lè ghèn a ənòyn ə ví'i a vɛ byimə li a Nyiŋgòn a vɛ dɪ' a ntə' Kolin, nè ví'i a Nyiŋgòn ə tsu' li ə ne la vəwenə ndi' ví'i vɛlaynəvə, dɪ' mu ghè lyi vəwenə chò fa Yesò Klistò. Ma nyò'ò a ghəɲ, be nyò'ò a ví'i vətseɲ no tèbe fè a vəwenə dɪ', dzàɲə zhi' ə Bobo vəghəɲ Yesò Klistò. Ghè dɪ' Bobo vəwenə be dɪ' Bobo ə vəghəɲ.

³ Nyiŋgòn ə, Tí' vəghəɲ wenə Bobo Yesò Klistò dɪ' ətyim ə jùɲə ghè a ghəɲ, ə be ku mbwa'mə a ghəɲ.

Ma kù kəzòn a Nyiŋgòn ə kumə əbyimə ə ghəɲə

⁴ Ma kù kəzòn a Nyiŋgòn to məzhɛ ə tsèm kumə ghəɲ byi' ətyim ə jùɲə ghè yi a ghè dɪ' a ghəɲ chò fa Yesò Klistò. ⁵ Yesò ne li la ghəɲ ə nkí' əfo ə juɲəvə no tsèm, shɪtə ki ə shètə ntɪm ə Nyiŋgòn, be kí'i ətof no ə tsèm. ⁶ Kənyɛ ki a ghəɲ zhɛ kumə Yesò kí'i li aghəɲ ghè nto a ghəɲ a ntintin ⁷ Kə ne li la kə ghəɲ ne wutə no tèbe a kəku kə kò ki a kəzhwi kə Nyiŋgòn kə ku ando ghəɲ kə'tə la Bobo vəghəɲ Yesò Klistò bwenə vi.

⁸ Ghè a ne la ghəɲ ə nkí'i kədyò' ə zà'a fa kəmwètə ndi kə wí' lù ghəm ghəɲ a kətsi yi a Bobo vəghəɲ Yesò Klistò lu bwenə vi. ⁹ Nyiŋgòn ə ghɛ no tèbe ghò, ghè

ne to ando ghè yi ghɛ. A dɪ' wen a ghè dzàɲ ghəɲ la ghəɲ ndi' vye vɛ Wəyn wen ə Bobo vəghəɲ Yesò Klistò amú'.

Kəgəsə a ngəɲ ə Nyiŋgòn

¹⁰ Ma sensə ghəɲ a vɛləmə vwomə a zhi' Bobo vəghəɲ Yesò Klistò la ghəɲ nti to əchɛ ə mù' a nyɛ vyi a ghəɲ gà'à ndi kə kəgəsə kə na dɪ' a ghəɲ a ntintin. Ghəɲ dɪ' ə mboɲsə dɪ' to a kənyɛ kə mù', kí' to əkwɔ'tə ə mù', be ki nyɛ to fa ji ə mù'. ¹¹ Ma gà'à alə a vɛləmə vwomə byi' ando ví'i ngwa'a ngəɲ ə Kìlowè vətseɲvə shètə li a mò la kəngùmè kə dɪ' ghəɲ a ntintin.

¹² Kənyɛ ki a ma gà'à dɪ' la no ndò fa ghəɲ a ntintin sə gà'à to nè nəkwɔɲ. Ví'i vətseɲvə ə gà'a la, vəwenə dzɪmtè zí'i Bol vətsevə gà'à la, vəwenə dzɪmtè ghè Sefàs; vətsevə gà'à la, vəwenə dɪ' a ghè Yesò. ¹³ A lə dɪ' la vɛ gətə Yesò gətə mu? A dɪ' Bol a vɛ mbayntə a ghəɲ a akəshi mu? Və ku mu a ghəɲ a əzhi' ə Bol mu? Kə ko dɪ' alí.

¹⁴ Ma kù kəzòn kə Nyiŋgòn la ma ko tɛ ku mu a wí' fa ghəɲ a bwen to a Kìlisibùs wenə Gayòs. ¹⁵ Kə lə dɪ' la wí' fa ghəɲ zizi ko ghè lu gà' la vɛ kù mu a wen a mo a zhi'. ¹⁶ Ma mbe ku mu to a ví'i ngwa' ngəɲ Sítèfanàs. Mà kwɔ'tə ko ma mbe ki tebè wutsen a ma tɛ kù mu a wen a bwen to a ví'i a venə. ¹⁷ Yesò ə ko ntɪm mo la mà vi əku mu a ví'i. Ghè ntɪm la mà vi ə shètə ntɪm ə jùɲ,

shè'tè ko ndi' nè ətof ə vi'i. Ma nshè'tè ali, ndi kə pɸə ə wen a kəntò a le kədyò' kɪ a ghə ki'i.

Yesò ne di' kədyò' nè ətof ə Nyìngòn

¹⁸ Vəghəŋ ki la ntɪm byi'i əpɸə ə Yesò a kəntò di' to kəkoyɪn kənyè a vi'i vyi a və lèkè dyè, ali a vəghəŋ vyi a Yesò ə bwòŋsə li, ghə di'i kədyò' kə Nyìngòn. ¹⁹ Kə di' to ndəŋndəŋ ando və nyo' li a Nwà'lè Nyìngòn la:

"Ma ne nyan nyè vyi a vi'i və tofəvə nè lyè la a di' nyè ətof,

ə nè vi'i vyi a və ki kənyè la ko və be ki no kənyè."

²⁰ Wù ə tofəvə lə ye? Ndi'sə əso' ye? Nò wì' ə yi a ghə ki ə kitè nyè ə mbi ghèn layn ye? A Nyìngòn ə ne li ətof ə vi'i mbyi ə kə'kə ə sədi' to kəkoyɪn. ²¹ Nyìngòn ə nyen li fa wen a tof la vi'i ko lu ki tebè wen nè ətof ə ngəŋ ə vəwenə. Ghə boŋsə ghè la ghə be lù bwòŋsə vi'i vyi a və zhə ntɪm yi a yès ə shè'tè ə byimə no tèbe ando vi'i vətəsenvə gə'a la à di' kəkoyɪnkə kənyè. ²² Vi'i Jus nkəŋ nchwi nyè kaynəvə, vi'i Gəlis ə kəŋ ki'i ətof, ²³ ali fa yès, yès boŋsə shè'tè to kənyè kumə Yesò a və mbayntə. Kənyè na kènkə zəfə vi'i Jus, a di' kənyè kə kəkoyɪn a vi'i ətɪm. ²⁴ Ali a vi'i vyi a Nyìngòn ə tsù'tə li, kò à di' vi'i Jus kò à di' vi'i ətɪm, vəwenə ki la Nyìngòn di'i kədyò' kə wen nè ətof ə wenə chò fa Yesò. ²⁵ Kənyè kɪ a kə kə'a to nè kənyè kə kəkoyɪnkə a vi'i kumə Nyìngòn ə chò kənyè kə ətof ə vi'i, kikə a kə di'i la Nyìngòn ko ki'i kədyò' kə ki' kədyò' kə chò kədyò' kə vi'i.

²⁶ Vəlemə vwomə, ghèŋ bwensə kwò'tə ando ghèŋ ə ndi' mibu Nyìngòn ə dzàŋ ghèŋ. Ghèŋ sətəsen ki a ghèŋ a ntɪntɪn, ghèŋ a yen la vi'i vyi a vi'i ə nlyi a vi'i və tofəvə ə nko ghò'o, vi'i a və ə nyenə la à di' vi'i adyò' ə nko ghò'tə, vi'i a və nyenə la və fù fa ngwə' vi'i ə ko ə nko ghò'tə. ²⁷ Ali Nyìngòn ə tsu' nyè vyi a vi'i mbyi ə yenə la à di' nyè kəkoyɪn ə ne la və di'sə kətə kə vi'i vətəfəvə, ə be tsu' nyè vyi a vi'i yen la à di' nyè ə bwa'a və ə di'sə kətə kə vi'i kədyò' tsu. ²⁸ Nyìngòn ə tsu' vi'i və bwa' və vi a və ko lyi tebè vəwenə a kənyè, be tsù'tə əfo vi a vi'i ə yen la və ko di' kə fo ə byiəbə vi a və nyenə la à di' nkəyɪntə əfo, ²⁹ ndi' kə wì' ə ki' kənyè ə ghaŋsə əwen fa tsu ashì Nyìngòn. ³⁰ Ali à ne Nyìngòn la ghèŋ ə ntsi byi'i Yesò Klistò. Ghè tə ne la ghè ndi' ətof ə vəghəŋ, ə ne la vəghəŋ ə di' vi'i kənyè kətiməkə chò fa wen, ə be nè la vəghəŋ ə laynə, ə zen kətə kə vəghəŋ. ³¹ A le kənyè kɪ a di' mu və nyo'o li a Nwà'lè Nyìngòn la, "No ndò a ghə ne sə nkəŋ saŋlə, ghə ə saŋlə to byi'i kənyè kɪ a Bobo ne li."

Ntɪm kumə Yesò a kəntò

2 A ndi' to ando mà nvi ə yen ghèŋ a vəlemə vwomə ə shè'tè kənyè kɪ a kə di' nəmwe'è kumə Nyìngòn, ma nko ngə'à ə gə'a ə jùŋə ghè, ko andi' la ma ngə'à tebè to nè wù ə ŋwà'lè. ² Ma ndi' mu ma ngèhè li la mà ko ba ə kwò'tə kənyè kətsen kə ando ma di' a ghèŋ a ntɪntɪn, a bwen to ə ngə'à kumə Yesò Klistò, nè əpɸə ə wenə a kəntò. ³ Ma ndi' a ghèŋ a ntɪntɪn, əwen ghomə bwa'a, ma tsɪŋtə fwəyɪnə no nànto. ⁴ Ma ko nzi'i be shè'tè ntɪm ə jùŋ nè ətof ə mu ghè lù fa

wì', a di' ətof ə ten wì' tenə la ghè byimə kənyè, ali ma nshè'tè, kə di'i mwetə kədyò' kə kəzhwi kə Kəŋwo'kə. ⁵ Ma gə'a alə ə nè la kə ghèŋ ne ghə byimə ghəŋə ə ətof ə vi'i, la ghèŋ ghə to kədyò' Nyìngòn.

Ətof ə Nyìngòn

⁶ Nò tèbe ando ma gə'a nyè a venə no tsəm lə, yès ə zi'i nyè nè ətof a nè vi'i vyi a və kwi li a vəwenə a byimə. Ətof a yi ə ko di' ətof ə mbi ghenə kò ətof ə vi'i vyi a və so'o mbyi ghèn, a di' vi'i le dyè nè kədyò' kə vəwenə. ⁷ Ətof yi a yès gə'a kumə li di' ətof ə lyomtə ghè Nyìngòn, mu və lyomtə li fa vi'i. Nyìngòn ə ngèhè li mibu ghè shətə mbyi ghèn la, ətof na yi ə lu nè vəghəŋ ə laynə to nè Yesò. ⁸ Nò wù ə so'o ə mù' a mbyi a shèn ə nko ki' ətof na ghenə. A tu ndi' la vəwenə nki li, mu vəwenə nko ə bayntə Bobo yi a ghè ki'i kù'sə. ⁹ Yès ə zi'i to kənyè a və nyò'ò a Nwà'lè Nyìngòn la:

"Wì' ko təmə yen,

ko ndi' la wì' təmə zhə,

wì' ko təmə kwò'tə kənyè ki tèbe kwò'tə

a Nyìngòn ə bàtə li a vi'i vyi a və kòŋ wen."

¹⁰ Ali mu Nyìngòn ə ne li kəzhwi kə wen kə di'i làynsə nyè ə lyomtəvə ə wen a vəghəŋ. Kəzhwi kə Nyìngòn kə nè yenə to nyè ə tsəm, yenə no tèbe ghò, no tèbe ki kə a Nyìngòn ə lyomtə lyomtə. ¹¹ A di' to kəzhwi kəŋwo'kə kɪ a kə di' a wì' a wèn a kə ki mwetə wì' ayi. Kə le di' to ndəŋndəŋ ando wì' zizi ko ghè lu ki kənyè kɪ a kə di' a kwò'tə Nyìngòn, a bwen to Kəzhwi kə Nyìngòn.

¹² Vəghəŋ ko shi kəzhwi mu kə lù fa mbyi, vəghəŋ boŋsə shi kəzhwi kɪ a kə lù fa Nyìngòn ndi' vəghəŋ ə ki əfo vyi a ghè kù li a vəghəŋ. ¹³ Kə le di' la yès ə ko zi'i, tebè nyè nè ətof ə mu ghè lù fa vi'i. Yès ə zi'i nyè a di'i Kəzhwi kə Nyìngòn ando yès ə zi'i laynsə nyè kəzhwi a vi'i vyi a vəwenə ki'i kəzhwi na kènkə. ¹⁴ Wì' yi a ghè ko ki' kəzhwi kə Nwò'kə ə tyenə əfo vyi a kəzhwi kə Nyìngòn əku, byi'i ando à di' əfo kəkoyɪn a wen. Ghè zizi ko ghè lu ə ki əfo a venə byi'i ando à zizi a ne to Kəzhwi kə Nwò'kə la ghè ə ki. ¹⁵ Wì' yi a ghè ki'i kəzhwi kə Nwò'kə ə yenə kɪ no nyè ə tsəm, ali ko wì' ə tsen zizi ghè yen əki kənyè kumə wen. ¹⁶ Kə di' mu və nyò'ò li a Nwà'lè Nyìngòn la:

"Wì' ko nè ki kənyè kɪ a Bobo nè kwò'tə

ə tyiftə wen."

Ali vəghəŋ ə ki əkwò'tə ə Klistò.

Vi'i shyè' Nyìngòn

3 Ma ə zizi ko ma lù gə'a a ghèŋ a vəlemə vwomə a byimə ando ma gə'a a vi'i vyi a və ki'i kəzhwi kə Nwò'kə. Ma ngə'à a ghèŋ to sə mà gə'a a vi'i mbyi, a nè voyndyè a əbyimə a Yesò. ² Kənyè kɪ a ma ə zi'i a ghèŋ ə ndi' to nè zhwin a və kù a voyndyè və bwa'və, a ko di' əfo ə zhivə ə to və byi'i ando ghèŋ nko təmə bo ə kwi ə kwə'. Nò tèbe luwen, ghèŋ ko təmə kwi ə kwə'. ³ Ghèŋ bo tsi to nè vi'i mbyi. Ghèŋ kili la kəŋghè' kə ə di' ghèŋ a ntɪntɪn, ghèŋ nè nyè to nè vi'i mbyi be tsi to nè vəwenə. ⁴ A vi azhè tseghə wì' ə mù' ə gə'a la, "Ma

dzìmtè zìi Bol," ghàtsen gà'a la, "Ma dzìmtè ghè Abolòs," kə sə dīi la ghən bo kumə dī' to nə vī'i mbyi.

⁵ Nò tèbe ali, Abolòs dī' ndò, Bol dī' ndò? A wəwenə ə dī' to vī'i ə shyè' a Nyìngòn ə ku a ghən la wəwenə shə'tə ntīm ə jùn ghən zhə, ə byimə. Nò tèbe ndò ə ne to shwè' yì a Bobo ku la ghə ə nè. ⁶ Mà tə wè ngwa', Abolòs chī, ali à nè Nyìngòn la ghə kwi. ⁷ Kə lə dī' la wī' yì a ghə wè nə wī' yì a ghə chī ə ko kwə' tebe a kəfo kətsen, à kwə' to Nyìngòn a ghə nè ghən kwi. ⁸ Wī' yì a ghə we nə wī' yì a ghə chī dī' to ndə̀ngdə̀ng, no ando dī' lù kī'i əmò'tə wen ando ghə tə nshwè'è. ⁹ Yès no və tsəm ə tsèntə shyè' to a Nyìngòn.

Ghən dī' əsīm Nyìngòn be dī' ngə̀ng wen. ¹⁰ Ma tə lyè kəku kī a Nyìngòn ə tə kù a mò byī'i kusə nshinsə wen ə we kəchī kə ngə̀ng a nə wī' a ghə shītə kī kəmbwom, wī' ə tsen ə sə ə bwòm ayi kwì. No ndò ə ntù'mə a ji yì a ghə bwomə fa tsù. ¹¹ Nyìngòn ə sə dī' mù ghə ghè li Yèsò Klistò la à dī' kəchī kə ngə̀ng kī a kə dī', wī' ko dī' a ghə zizi ghə be we kəchī kətsen. ¹² Vī'i na bwòm a kwi kəchī kə ngə̀ng na ghèn. Vī'i vətsevnə na bwòm nə gol, vətsevnə bwòm nə silvə, vətsevnə bwòm nə ngù'sə jùnsə, vətsevnə bwòm nə nko', vətsevnə bwòm nə nyīnsə. ¹³ A lu ndī' a kətsi yì a Yèsò lu bwenə vi və dī'i laynsə no tèbe shyè' no ndò a ndayn. Və mwomsə no tèbe shyè' ndò nə zhi', ghə dī'i no tèbe nki əshyè' ə kò yì a wī' tə nshyè'. ¹⁴ Nyìngòn ə lu ku əmò'tə no a ndò yì a ghə mwomsə shyè' ə wen nə zhi'i, ko ghə lu fwi. ¹⁵ Və sət-sen lu mwomsə shyè'è wī' ghə fwi, ghə a lè əmò'tə wen ali ə bwòn, ə bwòn to nə wī' a ghə nyīngə̀ng chò fa zhi'.

¹⁶ A ghən kili la ghən dī' ngə̀ng Nyìngòn, kəzhwi kə Nyìngòn kə tsi a ghən a ntintin? ¹⁷ Wī' sət-sen ə byībsə ngə̀ng Nyìngòn, Nyìngòn be a byībsə wen byī'i ando ngə̀ng Nyìngòn kī'i to Nyìngòn, no ndò a ghən a ntintin dī' ngə̀ng Nyìngòn na yì.

¹⁸ Kə wī' na lobtə wen ə wen. Wī' sət-sen ə ndī' a ghən ntintin kwò'tə la ghə tofə a ji yì a vī'i mbyi ashə nə lyi fa tsù, ghə bonjə kə'kə a kəkoyn ndī' ə kī'i nkəyntə ətof. ¹⁹ Ghə dī' ne alə byī'i ando ətof yì a vī'i mbyi venə kī'i dī' to nə kəkoyn a Nyìngòn. Və nyò'ò li a Nwà'lə Nyìngòn la, "Nyìngòn ə lyi ə tof ə vī'i və tofəvnə a nə kətamkə bwensə gha'a wəwenə tsu." ²⁰ Və be ə nyò'ò a la, "Bobo ə kī təkwo'tə tə vī'i və tofəvnə la tə ko shyè'è tebe kənyè." ²¹ Alə, kə wī' nə nghanjə əwen gə'a la ghə dī' wù wī' ə ghèn, byī'i ando Nyìngòn ə ku li to əfo ə tsəm a ghən. ²² Kə le dī' la, kò à dī' Bol, kò à dī' Abolòs kò à dī' no tèbe Sefàs kò à dī' mbyi ghèn, kò à dī' ə ntsi, kò à dī' əpfù, kò à dī' əzhè ghèn luwen, kò zhè yì a ghə lu vè, əfo a venə no ə tsəm tsèntə kī'i to ghən. ²³ Kə dī' alə a kī'i Yèsò kī' ghən, a kī' Nyìngòn kī' Yèsò.

Vī'i ntīm ə Yèsò

4 Vī'i ə dī' ə nlyè mo Bol wenə Abolòs to nə vī'i ə shyè' ə Yèsò vyi a və ku li nyè ə lyomtəvnə vyi a və kùmə Nyìngòn a wəwenə kəvu. ² Nò kənyè kə tokə a vī'i ə venə dī' la wəwenə dī' ndī'i, la wəwenə ə shyè' to no nəmwe'è. ³ A mò, à dī' to no kənyè kətyətəkə a zhə a so'ò ghən so'ò mò kò à so'ò vī'i vətsevnə. Nò tèbe nkəyntə mò ə ko so'ò tebe wenə ghomə. ⁴ Ma ko

kwò'tə kī tebe kənyè kə kəbyikə kətsenkə a mà ne, ali kə ko dī' la ma ko byībsə kənyè. A dī' to Bobo a ghə so'ò mò. ⁵ Ali, kə ghən tyinə nsò' ko ndī' la zhè yì kə'ə li. Ghən kə'tə, Bobo vi. Ghə a vi ə dī' laynsə nyè ə ly-omtəvnə vyi a və nyò'tə ne a kəbəng kə fenəkə, ə shə'tə nyè vyi a vī'i əkwò'tə lyomtə a və wenə a tətyim. Nyìngòn ə mu bwomsə no ndò to ji a ghə əshyè'è.

⁶ Ma gə'a nyè a venə a vələmə vwomə kumə wenə ghomə yo Abolòs to nə nchwī ndi ghən zī'i, ə nè to kənyè kī a və nyò' a Nwà'lə Nyìngòn. Kə wī' fa ghən ne nghanjə əwen kumə wī' ə tsen, cho ghàtsen. ⁷ A gə' ndò a wù la wù chò vī'i vətsevnə a? A dī' no ghò a wù kī'i ko andī' la və ku ku a wù a? Wù sət-sen ə kī' kəfo mu və kù ku, wù a ghanjə əwen sə və ko kù ku byī'i gho?

⁸ Ghən sə dī' mù ghən kī'i li no tèbe ghò a ghən kəngə! Ghən sə dī' mù ghən ghò li nkəwə! Ghən ə la'a la ghən dī' təfòyn, yès ko dī' təfòyn. Ndò ku la ghən dī' to no təfòyn nəmwe'è ndi vəghəng ə so'ò amur' a? ⁹ Kə kə'ə a mò la Nyìngòn ə ghè li la yès ə vī'i ntīm ko dī' no kəfo, dī' ə pfəkə ashī vī'i. Kə kə'ə la yès ə dī' vī'i a və so' li ə sə dī' ə zhwi to ashī ə mbyi ə tsəm bo'sə nə ətsīnsə Nyìngòn sə. ¹⁰ Yès ə dī' nkoyn a vī'i byī'i Yèsò, ghən dī' vī'i və tofəvnə a nyè ə Yèsò. Yès ə bwa'a ali ghən to. Vī'i ə ku'sə ghən ali ko və lə lyi tebe yes a kənyè. ¹¹ Ə zə'a fa luwen, jīng nə zə'fə ə yès, ətoŋ mu be zimtə yès. Yès ə mò'ò to məsò'sò' mə ndisə, və ghòmə yès, yès ə dzīngə, ko yes kī'i kəshi ə tsi. ¹² Yès ə shyè'è li shyè'è to ghə to no nə avu a yèsə. A zhə a vī'i telə yès, yès sə bonjə jīmè la Nyìngòn ə mbwà'sə wəwenə bwà'sə, a zhə a və ku ngə' a yès, yès ə sə wensə to wensə. ¹³ A zhə a vī'i ə byībsə zhi' yèsə, yès ə sə gə'a to nə gə' bwa'mə. Vī'i ə lyi yès a fo ə ma'a və mbyi, be lyi yès a kəməng.

¹⁴ Ma ko nyò'ò tebe nyè venə alə ndi dī'sə kə'ə kəngə, ma bonjə nyò'tə ə zī'i ghən to nə vunə əkòng ə mò.

¹⁵ Ghən nkī'i tebe vī'i a və tu'u, tyiftə ghən kumə Yèsò, və tanjə lè ali ghən kī' to Tī' ə mù'. Mà sə dī' mù ma vi li to nə tī' a ghən a kənyè ə Yèsò Klistò chò fa ntīm ə jùn ə wen yì a ma nzi'i ghən tsu. ¹⁶ Ma sə sensə ghən la, ghən ə shəmə ntsinè ghom. ¹⁷ A le kənyè kī a mà tim Timotì a ghən. Ghə dī' wəyn ə kəngə ə mò, ma cho'sə wen byī'i ando ghə dzìmtè Bobo no akayn. Ghə a ne la ghən kwò'tə ntsinè yì a ma tsi to nə wù ə Yèsò. Ma zī'i ntsinè a ghèn a ntsèntəsə vī'i və byiməvnə to ashī ə tsəm.

¹⁸ Vī'i vətsevnə a ghən a ntintin sə ghanjə təwen, kwò'tə la ma ko be a vi ə yen ghən. ¹⁹ Alì mu Bobo sət-sen ə tomsə kəvu, ma la'tə to alə ə vè yèn ghən. Ma ko vi zhə to kənyè kī a wəwenə ghanjə əwen gə'a, ali be yen to no kədyò' kī a wəwenə ə gə'a la wəwenə kī'.

²⁰ Byī'i kəshi kəfòyn ə Nyìngòn kə dī' alə, a ko dī' əchè ə nkùmə, və yenə kədyò' a kī a nyè yì a vī'i ə nè. ²¹ Ghən kòng la mà sə vi a ghən, vi nə ghò? Ghən kòng la mà vi nə ngwəyn mu, mà vi nə ə kòngə bè nə mbwa'mə lo?

Kə ghən mo'tə mbyi sàs ngə̀ng Nyìngòn

5 Ma zhə li to ando və gə'a, kə dī' to no nəmwe'è la ghən vətsevnə ə tsi ətsinèsə kəfwa'lə. Ji yì a ghən tsi fa tsù ə fwà'lə chò ando vī'i vyi a və ko kī Nyìngòn ə

tsi. Ma zhe li la wi' di' a ghèh a ntintin, tsi nè wi ti' wen. ² Ghèh a ghanse wen byi' nki kanyè alè byi' ghò? A ghèh yi bonse di' a weynè a be a dzim a shisè wi' a ghè mwomè nki kanyè a ghenè fa ghèh ntintin ³ No tèbè ando ma ko di' a ghèh a ntintin, vèghèh di' to amu' a kèzhwi a èzhi' nè Bobo vèghèh Yesò. Mà sè di' mù ma tyin li nsò' kumè wi' a ghen a ghè mwomè nki kanyè a ghen nè, to ndèhndèh ando vèghèh a yi tu ndi' tèbe amu', mu mà tyin. ⁴ Ghèh zhùntè no zhùko, kèzhwi a kòmka sè di' a ghèh a ntintin. Ghèh be zhùntè, ghèh lyè kadyò' kè a Bobo Yesò a ku li a vèghèh, ⁵ ghèh di' ku wi' na ghen a Satan, ghè byibse kètsò' kè èwèn a wen, ndi' vè lù bwonse kèzhwi kè wen a kètsi yi a Bobo Yesò lu bwenè vi.

⁶ Èghanse èwen ghèh a ko bòn. A ghèh kili la fìshìh fè a nè tyiftè tèbè a le, fè nè kèbayn kè məkə kə ku'. ⁷ Kè le di' la ghèh di' a ma'a mbyi fa ghèh a ntintin a bwenè a ndi' ando èghif kèbayn a fighè kènè fìshìh fè tsu, a bwen ali a mbyi a kwi dyè a ghèh a ntintin to nè fìshìh fè. Ma kili la ghèh sè di' to nè èghif kèbayn kye nè fìshìh fè byi' ando Yesò yi à di' wàyn nji kè zhì kè maza'sè a vèghèh sè di' mù vè shyè li wen a kəku.

⁸ Vèghèh sè nzhè li kèzhi kəmaza'sè na kènka, kè Vèghèh a zhè, nè ètyim a byìghè kò nè mbyi. Mbyi a di' to nè kèbayn nè fèshìh fè, vèghèh bonse zhè nè kèbayn kè a ko kè fèshìh a di' ètyim a nwo'ghè nè kanyè kè a kè di' nəmwe'è.

⁹ Ma tə nyò'ò a ghèh la kè ghèh ne tsèntə vye vi' vyi a vè tsi ètsinèsè kəfwa'lə. ¹⁰ Ma ko tə ngà' alè bo'sè vi' vyi a vè ko byimə Nyìngòh a vè tsi ntsinèsè kəfwa'lə be bəh bəh, ko vi' kənlem, ko vè tsòh, ko nè vi' vyi a vè kù'sə nshə'sə, byi' ando wi' mu ndi' a nyi' vi' a venə, ghə a làynsə fə fa mbyi a shèn. ¹¹ Ma tə bonse nyò' a gə' la, kə ghèh è ntsèntə vye wi' a ghè gə'a la yi di' wu byimə ali tsi ntsinèsè kəfwa'lə a nè a dzim tē ki kò ləmè, bəh bəh, ghè be ku'sə nshə'sə. Ma gə'a la kə ghèh ne ntsèntə vye vi' vyi a vè ghamə, be nyə chòsə malyè' bomə, ko vè tsoh. Kə ghèh a mwomsə tèbè mwomsə zhè vye nki vi' a venə.

¹² Nò tèbe fa mpfen, mò to nè wu byimə è ko di' a so'o vi' a vèwenə ko di' a vèghèh a nòyn. Ghèh di' a nsò'o to vi' vyi a vè di' a vèghèh a nòyn. ¹³ A lu so'o to Nyìngòh so'o vi' vyi a vè ko di' a vèghèh a nòyn. Və ny-o'o li a Nwà'lè Nyìngòh la, "Ghèh dzim shisè wu byi yi fa ghèh a ntintin."

Kə ghèh è somə nsò' shənsə a vi' vyi a vè ko fwàynə Nyìngòh

6 Wi' fa ghèh a lyi nsò'o wenè lèmə wen a wu əbyimə, ko ghè nlyè dyè nè wen a vi' Nyìngòh, ghè bonse dyè nè wen a vi', a vè ko di' vi' kanyè kətiməkə la vèwenə so'o byi' ghò? ² Kè lè di' la ghèh ko kè la à lu so'o vi' Nyìngòh so'o mbyi mu? A satsen a ndi' lù so'o ghèh so'o mbyi, ghèh ne ale a nsò'o mənso'tə mə bwa'mə a? ³ Kè lè di' la ghèh ko kè la à lu so'o vèghèh so' ètsinèsè Nyìngòh mu? Vèghèh satsen a ndi' lù so'o a ètsinèsè, vèghèh ne a ale a nsò' nyè a mbyi a? ⁴ Kè lè di' ale, ghèh bè lyi dyè la vi' a so'o, a vè ko kə

no to kanyè kətsen a ngèh Nyìngòh byi' ghò? ⁵ Kətu kəh kə ko di'? Kè lè di' la no wu tofə ko di' a ghèh a ntintin a ghè zi ghè tyinə nsò' sə a ntintin vèlemə mu? ⁶ Luwen sè di' wi' bonse lyi dyè nè lèmə wen a tsen akəshi kə nsò' la vi' so'o, a ko di' vi' vè byiməvə.

⁷ Nso' a sensə a ghèh ki' a ghèh a ntintin lə è di' to no la ghèh fəh li. Kə bòn la vi' è bonse ne mbyi a ghèh. Kə bòn la à bonse lu vi' vi lobtə ghèh, shi əfo a vəhə.

⁸ Ali no ghèh fa ghèh a nger a ne mbyi a vèlemə vəhə be lobtə vèwenə, shitə əfo a vèwenə. ⁹ Kè le di' la ghèh ko kè la vi' vyi a vè ko di' vi' kanyè kətiməkə ko lu zhè tèbè kəshi kəfoyn a Nyìngòh mu? Kè wi' na a lobtə wèn a wen. Vi' vyi a vè tsi nè ki kò wenə ləmə, a ko ki' vèwenə, nè vi' a vè kù'sə nshə'sə kò vi' a vè kwa' əso' a ləm nè ləmə vyi a vè bwensə tsi nè vətsevə, ¹⁰ nè vè tsòh nè vi' kəmbəh bəh, nè vi' a vè nyə malyè' bomə nè vi' vyi a vè byibse əzhi' a vi', nè vi' a vè tsoh a tsoh toghə ko lu zhè kəshi kə əfoyn a Nyìngòh. ¹¹ Vi' vət-senvə fa ghèh a ntintin ndi' to lə, ali luwen sè di' mù vè shə li mbyi shənsə a ne ghèh sè laynə, a be nè ghèh sè di' vi' kanyè kətiməkə a shi a Nyìngòh. Ənyè a venə è di' mu vè fə byi' kadyò' kə Bobo Yesò Klistò mu à nè Kəzhwi kə Nyìngòh a vèghèh.

Ghèh è ku'sə Nyìngòh nè èwèn a ghəhə

¹² Wu a tsen zizi ghè gə' la, "Mà zizi a mà ne no tèbe ghò." Kè di' to no nəmwe'è ali a ko a di' ənyè a tsəm a vè zizi vè gyamtə wi'. A di' a mò, mu mà zizi a mà ne no tèbe ghò, ali ko ndi' la ma di' ndi' kəkòs no a kanyè kətsen. ¹³ Wi' zizi ghè gə' la, "Ghèh zhè no tèbe ghò, kə kwènə to bəm, əbəm di' to kəshi kə fozhivə." Kè di' to no nəmwe'è, ali Nyìngòh a di' lù byibse a bəm na yi bo'sə nè a fozhivə. Əwèn wi' ko di' la vè è ne nyè a kəfwa'lə tsu, vè bonse di' a nè shyè' a Bobo, a di' Bobo a ghè tu'mə nè èwèn a yi. ¹⁴ Nyìngòh a nlüsə li Bobo fa pfə, di' lù be lüsə nkəyntə vèghèh chò fa wen a kadyò'.

¹⁵ Kè lè di' la ghèh ko kè la èwèn a ghəhə a di' a sho èwèn a Yesò mu? A wu gə' la mà zizi mà lyè a sho èwèn è Yesò a ne la à ndi' sho èwèn a njètə a? Kè zizi ko kə lu ndi' ali! ¹⁶ A satsen wi' tsen kəshi wenə njètə, mu wenə wen di' ndi' to a kəfo kə mù! Kè di' to ndèhndèh ando vè nyò'o a Nwà'lè Nyìngòh la, "Vèwenə vè bə a ndi' to kəfo kə mù." ¹⁷ A di' a wi' yi a ghè tsèntə wenə Bobo, ghè di' a ki' to ètyim a mù' wenə wen.

¹⁸ Ghèh nyi'nsə wenə ghèh fa bəm nyè a kəfwa'lə. Wi' ne no tèbe kanyè kə kəbyikə kə kò, ko ghè a byibse èwèn èwen, ali mu ghè satsen nè kanyè kə fwa'lə kə wenə wùwi kò wenə wulim, ghè a byibse èwèn a wen. ¹⁹ Kè lè di' la ghèh ko kè la ghèh a di' ngèh Nyìngòh a ku la Kəzhwi kə Nwò'kə ntsi a ghèh a ntintin mu. Ghèh ko bè di' fa ghèh a nger. A ki' Nyìngòh ki' ghèh. ²⁰ Nyìngòh sè di' mù ghè zen li ghèh a ló'. Ghèh lyè li tawən a təh tə a nè nyè tsu a vè ku əku'sə a Nyìngòh.

Ənyè kumə ləm

7 Ma gə'a kanyè luwen kumə nyè vyi a ghèh tə nyò' a bəmtə a mò. Kè bòn to no la kə wi' lam. ² Ali byi'

ando mwòm̄sə ə zizi ghə vi, a wì' ghə kwen a ntsinè kəfwalə, ma sə gà'a la no tèbe wulim ə kò di' ə lam wi wen, no tèbe wùwì ə kò be di' lam limə wen. ³ Wulim di' ku wenə əwen a wi wen to ando əso' ə gà'a, wùwì ə di' be ku ghə wenə wèn a limə ə wen. ⁴ Kə di' alə byi' ando wùwì ə ko ki' kədyò' a wen a kətə kə wèn, ali a ki' limə ə wen, to ndəṅndəṅ ando wulim ə ko ki' kədyò' a kətə kə wèn ə wen, ali a ki' wi wen. ⁵ Kə wì' na tyenə ə tsen kəshi wenə wi wen ko limə wen, a bwen to la à byimə ghəṅ wətsəm byi' ando ghəṅ kəṅ ə lyè əzhə a yi ə ne əjīm. Ali əzhə a yi me, ghəṅ bwensə ə ntsi ntsinè lam, a bwen ali, ə mwòm̄sə ə Satan a nè, ghəṅ fəṅ byi' ando ghəṅ zizi ko ghəṅ lu ki ə gha' təwen ə təṅtə. ⁶ Ma gà'a kənyè a kèn to gà'a a ghəṅ, ma ko chòsə a nè əso'. ⁷ Ma zizi mà kòṅ la no vi' wətsəm ə di' to nè mò. Ali Nyìngòṅ ə sə di' mu ghə ku li kəku, no tèbe ndò sə ki' kəwen kə, to nè nəkwoṅ.

⁸ Ma gà'a a vi' vyi a və ko timə ə lamkə, benə ki mpfə la, kə bònḡ la wəwenə fəṅ kə wəwenə a lam to nè mò. ⁹ Ali wəwenə mu sət̄sen ə di' mu wəwenə zizi ko və lu gha'a təwen tə wəwenə, wəwenə əlam, byi' ando kə bònḡ ə lam chò ə ṅwù' no zhèko, kwo'tə to kənyè kə wùwì kò kənyè kə wulim.

¹⁰ A vi' vyi a və lam li, ma kù a əso', a ko di' əso' ə ghomə, a di' əso' ə Bobo la, wùwì ə ko di' ə fù limə wen. ¹¹ Ali ghə sət̄sen ə fù, ghə fəṅ to wen nyiṅ, a bwen ali ghə bwenə dyè shətə nyè wenə limə wen. Kə wulim ə wen be a dzim əwen.

¹² A vi' wətsenvə, à sə di' gà'a ghomə a ko di' gə' Bobo la, wù ə byimə sət̄sen ə nki' wùwì, a ko di' wù ə byimə, wùwì ayi byimə ə ntsi wenə wen, kə ghə a dzim ə wen. ¹³ Wùwì ə byimə sət̄sen ə nki' lim, a ko di' wù ə byimə, ghə byimə ə ntsi wenə wen, kə wùwì ayi a tyen əwen. ¹⁴ Kə di' alə byi' ando Nyìngòṅ ə na ne wulim yi a ghə ko byimə la ghə laynə byi' wi wen, ə be nè wùwì yi a ghə ko byimə la ghə ə laynə byi' limə wen. A bwen a li ko vu wəwenə a ndi' nè laynə, ali kə sə di' nəmwè'è la wəwenə ne laynə. ¹⁵ Wì' yi a ghə ko byimə sət̄sen ə kòṅ ə mo'tə limə wen kò wi wen, ghə mo'tə to mo'tə. Kə yi fù alə, ko əso' ə lam ə gha' wu ə byimə wùwì, kò wulim a yi. Nyìngòṅ ə ndzàṅ vəghəṅ la vəghəṅ vi ə tsi nè mbwa'mə. ¹⁶ Wu ə wùwì ə byimə wù ki fa gho la wù zizi ko wù lu bwòṅsə limə wù a? Wu wulim ə byimə ki fa gho la wù zizi ko wù lu bwòṅsə wi wù a?

Ghəṅ ə ntsi to a ji yi a Nyìngòṅ sə dzàṅ ghəṅ, ghəṅ di' fa tsu

¹⁷ Kə lə di' la no ndò ə di' ə ə tsi to a ji yi a Bobo ghə la ghə ə ntsi, be tsi to ando ghə ntsi a tɛ' a Nyìngòṅ ə dzàṅ wen. A lə kənyè ki a ma zi' a lo' Nyìngòṅ no a tsəm. ¹⁸ No ndò a ghə sət̄sen ndi mu və nshitə li ndyè wen mibu ghə byimə, kə ghə a lyòm̄tə. Wì' sət̄sen ə di' mu ghə sə byimə a Nyìngòṅ, ko andi' la və shitə li ndyè wen, kə ghə ba gə' la və shitə. ¹⁹ Ə shitə ndyè wì' ko ə fəṅ ke shitə, kə ko ki' kənyè ə nè. Kənyè kə tokə di' to ə ghə təso' tə Nyìngòṅ. ²⁰ Nò ndò di' ə ndi' to a ji yi a və ə sə dzàṅ wen, ghə di' fa tsu. ²¹ Wì' ndi' mù ghə ndi' kəkòs a tɛ' a Nyìngòṅ ə dzàṅ wen, kə ghə a kwè kənyè,

ali mu ghə nki' ji ə ndi' fa ngeṅ, ghə nè ali. ²² Wì' ndi' la ghə ndi' kəkòs mibu Bobo dzàṅə wen mu ghə sə di' fa ngeṅ, ndəṅndəṅ ando ghə sə dzàṅ wì', ghə di' fa ngeṅ, ghə sə di' kəkòs a Yesò. ²³ Nyìngòṅ sə di' mù ghə zen li ghəṅ ə lò'. Kə ghəṅ bè a ka'kə ndi' əkòs a vi'. ²⁴ Ma sə gà'a a wəlemə vwomə la, ji a Nyìngòṅ ə sə dzàṅ wì', ghə di' no tèbe ale, ghə fəṅ to ali ə ndi' to wenə Nyìngòṅ.

Kənyè kumə vi' vyi a və ko timə ə lamkə benə ki mpfə

²⁵ Ma gə' kənyè luwen kumə vi' vyi a və ko timə ə lamkə. Ma ko ki' əso' mu ghə lù fa Bobo, ma gə' to kənyè ki a ma kwò'tə to nè wì' a Bobo kusə shinsə ə ne ghə kɛ' la və nchò'sə wen. ²⁶ Ma kwò'tə la, kə bònḡ la wì' fəṅ to ali byi' ando mbyi di' luwen mu ghə byif li. ²⁷ Wù sət̄sen ə nki' wùwì, kə wu a dzimə wen. Wu fəṅ ke timə lam, kə wu a lam. ²⁸ Ali mu wù sət̄sen ə lam, ko kə andi' la wù nè li mbyi, mu wəṅn ə wùwì sət̄sen ə lam, ko kə a ndi' la ghə nè li mbyi. Ali vi' a və lamkə li lu ki' ngə'sə a mbyi ashə, a di' ngə' a sensə a ma mwomsə ə bɛ'sə ghəṅ fa tsu.

²⁹ Nò kənyè ki a ma gə' a wəlemə vwomə, di' la, zhè yi a və ghə sə di' mù ghə bo'sə li. Ə zitə fa luwèn ə dyè nè mbì, vi' vyi a və ki' ki di' ə ntsi to sə wəwenə ko ki', ³⁰ vi' a və di' ndi' to sə və ko di' tebè di', vi' vyi a və saṅlə ndi' to sə wəwenə ko saṅlə tebè saṅlə. Vi' vyi a wəwenə ə zen fo di' ə ndi' to sə wəwenə ə ko ki' ə əfo. ³¹ Vi' vyi a və shyè' nè əfo nse di' ə ndi' to sə və ko ki' kənyè kumə əfo a vyi. Ma gə' alə byi' ando əfo vyi a və di' a mbyi luwen chò chò.

³² Ma kəṅ la kə kənyè kə fiṅsə ghəṅ. Wì' yi a ghə ko lam ə ghè kətə ə nè nyè a Bobo, mwomsə ə ne la Bobo ə saṅlə. ³³ Ali wù ə lamə ghə kətə kəwen to nyè ə mbyi, a və a ne la wi wen ə nsaṅlə. ³⁴ Ghə ne ko ghə be ə ki' əkwò'tə ə mù'. Wùwì yi a ghə ko lam kò wəṅn ə wùwì a ghə ko lam ə līm̄tə a nyè ə Bobo di' nè laynə a wen a wèn be di' nè laynə a kəzhwi, ali wùwì lamə ghè kətə to nyè ə mbyi a və a nè la lim ə wen ə nsaṅlə.

³⁵ Ma gə' kənyè na kəkə byi' ando ma kəṅ ə gyam̄tə ghəṅ, a ko di' la ma kəṅ ə ku kəbyè'è a ghəṅ. Ma kəṅ ə nè la nyè ə njè'è to ji yi a və di' njè'è fa tsu, ə be ə nè la ghəṅ ku təwen ə təṅtə no tət̄səm ə nshyè' to a Bobo.

³⁶ Wì' sət̄sen ə yen la ghə ṅwù' no zhèko, kwo'tə to wəṅn wùwì a wenə wen ghè la və ko be a làm, ghə bwensə yen la ghə ə ko ne akayn, ə be koṅə ghə bwensə dyè wenə wen lam. Wù sət̄sen nè alə, ko kə a ndi' la ghə ne li mbyi. ³⁷ Ali mu wì' ə sət̄sen ghə a wen a tyim la ghə a ndi' to ali, gha'a wèn ə wen ko ghə a lam, ko adì' la və tenlə wen tenlə, mu à ghè to no wen a wen a tyim la ghə ko lam wəṅn wùwì ayi, a ndi' mù ghə nè to kənyè kə jùṅkə. ³⁸ Kə lə di' la wì' yi a ghə lam wəṅn wùwì wen a ghèn di' mu ghə ne to no kənyè kə jùṅkə, yi a ghə fəṅ ke lam mu ghə ə nè li kənyè, kə bònḡ chò na ki kə.

³⁹ Wùwì ə lamə ko be di' ə lam ə zà'a to ando limə wen bo tsi, mu limə wen sət̄sen pfə, ghə lam no ndò yi a ghə kòṅ, ali a di' ə ndi' wì' a ghə dzim̄tə Bobo. ⁴⁰ A di' a mo kwò'tə, mu wùwì ayi zizi ghə a saṅlə chò azhə a

ghè faṅə to ali. Ma kwòtè la kəzhwi kə Nyìngòṅ kə tìsə gà'a ə ghomə.

Kənyè kumə nyamsə nə fozhivə a və mo'ò Vəyìngòṅ tsu

8 Ma kəṅ ə gà'a kənyè luwen kumə əfo ə zhivə vyi a və mo'ò a nshə'sə. Vəghəṅ ə ki la vəghəṅ vətsem ə ki' ətof. Ətof ə vi to nə əghənsə ə wenə ali əkòṅ ə bwòm vi'i bwòmə. ² Wi' yi a ghè kwòtè la ghè kili kənyè di' ali ko ghè ə ki ə zà'a ando ghè ndi' ə ki. ³ Ali mu wi' sətseṅ ə kòṅ Nyìngòṅ, Nyìngòṅ a nki wen.

⁴ Ə gà' kənyè kumə əfo ə zhivə vyi a və mo'ò Vəyìngòṅ tsu, vəghəṅ ə ki la nshə'sə ə ko di' tebè kəfo. Vəghəṅ ə ki la Nyìngòṅ yi a ghè tsi di' to əmù'. ⁵ Nò tèbe ando vi'i vətseṅə ə kwòtè la Vəyìngòṅ və tseṅəvə di', vətseṅəvə di' a nse, vətseṅəvə be di' a akàṅ, to kədəṅ, ⁶ à di' a vəghəṅ, vəghəṅ ki la, Nyìngòṅ ə di' to əmù', a di' Ti'. A shitə wen ə shitə no fo ə tsèm ə ne la vəghəṅ ə ntsi, gumlə wen. A be di' to Bobo ə mù', a yi Yesò Klistò, mu və ə nshitə fo ə tsèm chò fa wen, vəghəṅ sə tsi to byi' wen.

⁷ Nò tèbè ali, à ko di' vi'i və tsèm a və ki kənyè a kènkə. Vi'i vətseṅəvə sə di' mù kənyè kə vəyìngòṅ na kènkə kiṅtə li vəwenə, vəwenə sə ə zhè əfo ə zhivə a və mo'ò Vəyìngòṅ tsu no zhèko, vəwenə faṅ ə sə kwòtè kənyè a ki to kwòtè. A lə kənyè ki a kə byi'bsə tə kwòtè tə vəwenə byi' ando ghè bwa'a. ⁸ Əfo ə zhivə zizi ko və lu ne la vəghəṅ və Nyìngòṅ ə di' a akayn. Vəghəṅ ə tyen kə zhi ko vəghəṅ lu le tebè kəfo, ə zhi tebe zhi ko və lu se tebè kəfo.

⁹ Ghèṅ tu'mə, kə ji yi a ghèṅ nè nyè fa ghèṅ ngeṅ fa tsu a nè vi'i vyi a əbyimə ə vəwenə ə bwa'a faṅ a mbyi. ¹⁰ Wu ki la wi' sətseṅ ə yen wù nə ətof yi a wù ki'i, wu ṅwè' a ngəṅ kəshə'səkə akəshi kə kəzhi, a kə a tenə wen azhè a ghè ki'i kwòtè ə bwa' ghə, la ghè zhè əfo ə zhivə mu və mo'ò li a Vəyìngòṅ. ¹¹ Kə sətseṅ fè alə, a ndi' la ətof ə wu byi'bsə li lèmə wù yi a kwòtè ə wenə ə bwa'a, mu Yesò ə mpfə li byi' wen. ¹² Ghèṅ əki la ghèṅ ne ali, a nè ndi' mù ghèṅ nè li mbyi a vələmə vəṅə ando ghèṅ byi'bsə li əkwòtè bwa'a ghè ə vəwenə, a di' mbyi a ghèṅ ne a Yesò. ¹³ Kə le di'i la nyàm sətseṅ ə ndi' mu ghè zizi ghè ne la lèmə ghom ne mbyi, ko ma bè lu phi' nyàm, ndi kə mà ne ghè faṅ.

Kədyò' ki a wù ə ntim ə ki'i

9 Ma di' no wù ə ntim, di' fa mo a ngəṅ. Kə lə di' la ma nkò ə yen Yesò ə Bobo vəghəṅ mu? Ghèṅ bwin kəvu kəshyè' mò ashì Bobo? ² Mə sətseṅ ke ndi' tebè wù ə ntim a vi'i vətseṅəvə, a mà ndi' wù ə ntim a ghèṅ, byi' ando ji yi a ghèṅ di' fa tsu a Bobo di' byi' shwè' ə ghomə to nə wù ə ntim. ³ A lə ji yi a ma nè ma sə gà'a fa tsu ə gyamtə wenə ghomə azhè a vi'i ə ghàmə mò. ⁴ A lə di' la və ko di' ə nku əfo ə zhivə ko kəfo kənyèkə a yès a əshyè' yi a yès nè mu? ⁵ A lə di' la yès ko ki' kədyò' ə lyè wùwi ə byimə a wùwi, ə njè'è nè wen to ando vələmə və Bobo nə Sefàs nə vi'i ntim vətseṅəvə mu? ⁶ Mu à di' to yo Bànabàs a yes di' ə nshyè' to

shyè' mibu ə nzhi lo? ⁷ A di' sugyè' ə kò a ghè shyè' be bwènsə lo' wen ə wen a? A zizi a nshyè' ndò shyè' əsim, ko di' ə lo ashì fo vyi a və fè fa sim na ghèn a? A di' ntsiṅ nyamsə ə kò a ghè ko kamə ə zhwin ə nyàm ə nyə a?

⁸ Ma ko gà'a tebè nyè a venə to nə wi', no tebe Əso' ə gà'a to ali. ⁹ Və nyò'ò li a ṅwà'lə Əso' ə Mosis la, "kə wù be lù kwi' əchù ə nyàm a zhə a ghè shyè'è sim la kə ghè pfi' asəṅ." A Nyìngòṅ ə lə gà'a kənyè ken akəshi na ghèn kumə nyamsə mu? ¹⁰ Kə di' nəmwe'è la ghè gà'a kumə vəghəṅ byi' ando wù ə shwè'è nè we ghè tseṅ pfi, vəwenə ki nəmwe'è la vəwenə na ki' əfo ə zhivə ə zhè a vəwenə a ntintin. ¹¹ Yès sətseṅ ə ndi' mù və wè li ntim ə jùṅ a ghè tətym, ko a ndi' kənyè kə kəbyikə ghèṅ nku əfo ə zhivə a yès. ¹² Vi'i vətseṅəvə sətseṅ ə ki' kədyò' ə nki' əfo ə zhivə fa ghèṅ, a ko yès andi' nki' chò tèbè fa li.

Ali yès sə di' ko andi' la yès ne kənyè byi' kədyò' a kènkə a yès ki'i ndi' nshi fo fa ghèṅ. Yès ə boṅsə wensə to wensə byi' ando yès ə ko kòṅ ə ne kənyè kə ta'sə ntim ə jùṅ ə Yesò la kə ghè kwi. ¹³ A ghèṅ kili la vi'i vyi a və shyè'è a ngəṅ Nyìngòṅ nè ki'i əfo ə zhivə ə vəwenə, və fè to fa tsu? Nò tèbe vi'i a və shyè'è akwi kəbaṅ kə kəku nè zhè to no fa əfo yi a və kù tsu. ¹⁴ Kə lə di' to ndèṅndəṅ ando Bobo ə kù li a so' la, vi'i vyi a və shè'tè ntim ə jùṅ di' nzhi byi' wen.

¹⁵ Ma sə di' ko andi' la ma nè kənyè nè kədyò' na kènkə, ko ma nyò'tə tebè luwen la ghèṅ ku kəfo kə tseṅkə a mò. Kə bòn la mà boṅsə pfe pfe, azhə la wi' ta'sə la kə mà ə saṅlə kumə ji yi a ma shè'tè ntim ə jùṅ fa tsu. ¹⁶ Ma ko di' ə nghanə əwen kumə ando ma shè'tè ntim ə jùṅ. A sə di' shwè' mu və ghè li la mà nè, mu mà faṅ ke nè, a ngə' ə byi ne ndi' a mo kətə! ¹⁷ Mə tə ndi' la ma ne shwè' a ghenə fa mò a kòṅ, a və ne di' ə lò'ò mò. Ali ma sə ne to byi' ando à di' kənyè, a ma di' ə ne, mu à gə' Nyìngòṅ la ma ə ne. ¹⁸ Əmo'tə ə ghomə lə di' no ghò? Əmo'tə ə ghomə di' to la mà nshè'tè ntim ə jùṅ, ko ma bèmə tebè kəfo, ko ma tu'u ne tebè nè adyò' yi a ma ki'i to nə wi' a ghè shè'tè ntim ə jùṅ.

¹⁹ Ma di' alə ko ma lu ndi' kəkòs a wi', ali ma ghə wenə ghomə a nè kə kəkòs kə a vi'i və tsèm ndi' mà nè, la vi'i və ghò'ò və be byimə. ²⁰ Ma dyè a vi'i Jus, ma sədi' to nə wù ə Jus, ə ne la vəwenə be byimə, ma sə dyè a vi'i vyi a vəwenə ə ghè Əso', ma sədi' to nə wi' a ghè ghè Əso' no tèbe ando ma ko di' a tyi Əso'. Ma ne ma sə ne alə ndi' vəwenə be tu'u byimə, to kədəṅ. ²¹ Ma dyè a vi'i a və ko ghè tebè əso', ma sədi' to nə wi' a ghè ko ghè ə əso'. Nakènkə ko di'i la ma di' alə ko ma, ghè əso' ə Nyìngòṅ. Ma ghè to no əso' ə Yesò, ali ə dyè a vi'i vyi a və ko ghè tebè əso', ma sə ne to alə ndi' ə ne la vəwenə tu'u byimə, to kədəṅ. ²² Ma dyè a vi'i vyi a vəwenə ə bwa'a, ma sədi' to nə wi' a ghè bwa'a, to ə nè la vəwenə be byimə. Ma ka'kə li sədi' to ji sə tsèm to a vi'i vətseṅ, ndi' mà ne, vi'i vətseṅəvə bwòṅ no tèbe a ji ə kò.

²³ Ma ne nyè a venə no ətsèm ndi' ə ne la ntim ə jùṅ kwi dyè ambì mà boṅ ə ki'i mbwa'sə yi a ghè di' tsu.

²⁴ A ghèn kili la vè shàmə kənyɪŋ, vi'i sə nyiŋə, to kədəŋ, ali a na nyiŋə zhɪ to wɪ' ə mù' ə ki'i əmò'tə yi. Kə le di'i la ghən di' ə nshítə ə nyiŋ a ji ə zhɪ ə ki'i əmò'tə na yi. ²⁵ Nò ndò nə zhəsə shàmə kənyɪ, ghè sə zifí ə nə kənyɪ na kɪ, shítə gha'a wèn ə wen to ji sətsem. Vəwenə nə ne və sə ne ali ndi' ki'i əmò'tə, ko ghè ndi' ə lu faŋ, ali vəghəŋ di' lù ki'i əmò'tə, a ghè di' ə tsì ə faŋ. ²⁶ A lə kənyɪ kyi a ma ko kumə nyiŋə to nyiŋə; ma ko pfènə tebe fɪnkəm to nə wɪ' a ghè ghomə to kəshi kə zimkə. ²⁷ Ma gha'a a wèn ə ghomə ndi ghè ka'kə ə zhə fa mò, bwen ali a mà shètə ntim ə jùn, a lù ndi' a kəmwètə, Nyiŋgòŋ ə ghè la ma ko kwù' ə ki'i əmò'tə na yi.

Bol ə ku kətyiftə kumə nshə'sə

10 Ma kəŋ a vələmə vwomə la ghən be kwo'tə ando vətí' vəghəŋ ə njè'è tsi ə bo'sə a nse zim, mbo'sə sə di'i ji a vəwenə no və tsəm, vəwenə lu jè' ə dyè zà'a a mù mə bəŋə mə, mə tinə, vəwenə tim no vətsem. ² Nyiŋgòŋ ə nku li mu a vəwenə a mbo'sə a yi no vətsem ə be ku mu a mù mə bəŋə mə, vəwenə sə di' ndzìmtəsə bəm Mosìs. ³ Vəwenə no vətsem nzhɪ li kəfo kə zhikə kə mu à ku Nyiŋgòŋ, ⁴ ə be nyɛ mu, mu à ku Nyiŋgòŋ. Mu na mēyn ə nfə fa əwu yi a ghè njè'è fa vəwenə a ntintin. Əwu na ghenə ə ndi' Klistò. ⁵ Nyiŋgòŋ ə ne no tèbe alə, ko ghè lə nsəŋlə a vi'i və ghò'ovə a vəwenə a ntintin, vəwenə sə pfəkə, le dyè a nse ə zim.

⁶ Ənyɪ na venə di' nchwi ə ku kətyiftə a vəghəŋ la kə vəghəŋ na kòŋ nyɪ ə byivə to nə vəwenə, ⁷ gumlə nshə'sə to ando vəwenə vətseŋvə ə ngumlə. Və nyo'ò li a ŋwà'lə Nyiŋgòŋ la, "Vəwenə ə nyɪ'mə li a nse ə zhɪ ə be nyɛ, fa bəm a tsu vəwenə lù ə sə benə ku əku'sə a nshə'sə." ⁸ Vəghəŋ ə ko di' ə nkwen a ntsinəsə kəfwà'lə yi a vəwenə vətseŋvə ə ntsi, kənyɪ a kɪ ə ne li, vəwenə pfə nkam məwumə mbò a njùsə tà' to kətsi kə mù'. ⁹ Vəghəŋ ə ko di' ə mwomsə Bobo ando vəwenə vətseŋvə ə mwomsə, kənyɪ na kɪ kə ne, zhəsə limlə ə zh-wilə vəwenə. ¹⁰ Vəghəŋ ə ko di' ə ndèmkə to ando vəwenə vətseŋvə ndèmkə, kənyɪ na kɪ ne, ntsiŋ Nyiŋgòŋ yi a ghè nzhwilə vi'i li ə zhwilə vəwenə. ¹¹ Ənyɪ na venə ə nfə a vəwenə a nchwi, və be nyò'ò ə ghə əku kətyiftə a vəghəŋ byi' ando əzhɪ bo'sə li ə mbyi mè.

¹² Kə le di'i la no ndò yi a ghè kwò'tə la ghè ti a nkəyn di'i tù'mə, kə ghè na fəŋ. ¹³ Nò mwomsə ə tseŋ ghè ko di' a ghè vi a ghəŋ ko andi' la ghè timə vi a wɪ'. Nyiŋgòŋ ə tù'mə. Ghè ko a mò'tə la mwòmsə ə vi a ghè to chò kədyò' ə kəŋkə. Əmwòmsə ə sətseŋ vi a ghəŋ, ghè a di' ji yi a ghəŋ nyiŋ fa tsù, ko mwòmsə na yi a to ghò' ghəŋ.

¹⁴ Alì, ghən nyiŋsə təwen ə təŋtə fa gumlə nshə'sə a doŋ shom sə jùŋsə. ¹⁵ Ma gə'à a ghəŋ to nə vi'i a və ki'i ətof. Ghəŋ kwo'tə kənyɪ ken a ma gə'à no fa ghəŋ a ngeŋsə. ¹⁶ Vəghəŋ nə nyɪ' lyi nta' ə kwò'tə pfə ə Yesò, və jim a kwi ndoŋ məlyɪ' ə nyɪ, kə di'i la məmluŋ mə Yesò ne li vəghəŋ ntsentə vəghəŋ vəwen to kəfo kə mù'. Vəghəŋ nə gətə əfo ə zhivə əzhɪ na ghèn ə zhɪ, kə

nə di'i la ə wèn ə Yesò ə ne li vəghəŋ vəwenə ntsentə to kəfo kə mù'. ¹⁷ Kə di' alə byi' ando vəghəŋ nə ndi' tèbe və ghò'o, və tsentə ə zhɪ to kəbayn kə mù', kə di' la vəghəŋ ə di' to ə wèn ə mù'. ¹⁸ Ghəŋ yen vi'i Islel a! Vəwenə ə ngətə kəfo kɪ a və kù a kwi kəbəŋ kəku ə zhɪ, kə sə di'i la vəwenə tsentə li wenə və Nyiŋgòŋ. ¹⁹ A ghəŋ lə zhɪ kɪ no tèbe kənyɪ kɪ a ma gə'à a? Ma gə'à ə bo' la əfo ə zhivə vyi a və mò'o ə əse a nshə'sə ə di' no kəfo kə tsenkə mu, la no nshə'sə a vyi di' kəfo lo? ²⁰ Jò'. Ma gə'à la, və mò'o əse a əzhwi byivə, vəwenə ko mò'o a Nyiŋgòŋ. Ma ko kòŋ la vye əzhwi byivə ə nzhimə. ²¹ Ghəŋ zizi ko ghəŋ lu ə nyɪ fa ndoŋ ə Nyiŋgòŋ be nyɪ fa ndoŋ əzhwi byivə. Ghəŋ zizi ko ghəŋ lu zhɪ akwi kəbəŋ ə Bobo be dyè zhɪ akwi kəbəŋ əzhwi byivə. ²² Vəghəŋ kəŋ sə' Bobo la ətin ə wen ə fwi mu? A vəghəŋ le ki'i kədyò' chò wen a?

²³ Vi'i vətseŋvə nə gə'a la vəghəŋ ə ki'i kədyò' ə ne no tèbe ghò, ali a ko di' nyɪ ə tsəm a və gyàmtə vəghəŋ. Vi'i vətseŋvə nə gə'a la vəghəŋ ə ki'i kədyò' ə ne no tèbe ghò, ali a ko di' nyɪ ə tsəm a və bòn. ²⁴ Kə wɪ' fa ghəŋ a nshwè'è ə gyàmtə to wenə wen, ghəŋ nshwè'è ə gyàmtə vi'i vətseŋvə.

²⁵ Ghəŋ mpfi'i no tèbe nki nyàm ə kò a və ba'lə a ngu' ə nyàm. Ghəŋ sə phi'i, kə ghəŋ a kayntə kənyɪ kumə nyàm ayi, əghɪ nyɪ a ghəŋ kwò'tə. ²⁶ Nwà'lə Nyiŋgòŋ gə' la, "Nse ghèn di' alə, a ki'i Bobo, nə no tèbe nə ghò yi a ghè di'i tsu."

²⁷ Wɪ' yi a ghè ko timə mbo byimə Yesò, sətseŋ ə la'a wù la wù vi zhɪ a wen a ngəŋ, wù dyè, wù zhɪ no tebe ghò yi a və ku la wù zhɪ. Wù sə zhɪ, kə wu a mò'tə la kənyɪ kətsen kə ə ku ngə' a wù kwò'tə. ²⁸ Alì wù sətseŋ kəŋ zhɪ, wɪ' gə' mwetə a wù la, "və yi mò'o əfo ə zhivə a venə a əse," kə wu bè a zhɪ byi' kənyɪ kɪ zizi kə ku ngə' a wù a kwo'tə nə ghè wɪ' na ghèn a ghè shètə kənyɪ na kènkə a wù li. ²⁹ Ma gə'à la wù shítə ki kwo'tə ə wen, a ko di' yè, byi' ando ə kwo'tə ə wù ə kədyàŋ ə ko di' ə tà'sə la kə ma ne ando ma kòŋ. ³⁰ Mà sətseŋ ə zhɪ əfo ə zhivə, ku kəzòŋ a Nyiŋgòŋ, ko və lu ə ndi' ə ghamə mo kumə kəfo kɪ a ma zhi, a di' ali ma zhi, ku kəzòŋ. ³¹ Kə lə di' la, ghəŋ sə nzhɪ no tèbe ghò, kò ghəŋ nyɪ nyɪ, kò ghəŋ nə no tèbe ghò, ghəŋ ne to ə ku ku'sə a Nyiŋgòŋ. ³² Kə ghəŋ ə ntsi a ji ə ne la vi'i Jus kò vi'i Gɪlìs kò vi'i və byiməvə Nyiŋgòŋ fəŋ a mbyi. ³³ Ghəŋ ə ne to ando ma mwomsə ə ne la vi'i vətseŋ ə nsəŋlə, no tèbe a gho a ma nè. Ma ko kəŋ to njùn ghom, ma kəŋ jùn a vi'i və ghò'o və ndi Nyiŋgòŋ ə bwoŋsə vəwenə.

11 Ghəŋ ə shəmə ntsinə ghom ndəŋndəŋ ando ma shəmə ghè Yesò.

Ə chítə kətə əzhɪ a və kù'sə Nyiŋgòŋ

² Ma bwomsə ghəŋ byi' ando ghəŋ ə ko lyesə mò no fa mpfen be shítə gha' əzi'i yi a ma ə nzi'i ghəŋ tsu, ³ ali ma kəŋ la ghəŋ ə kɪ la, Yesò di' kətə kə lùmə vətseŋ, wulim di' kətə a wɪ wen, Nyiŋgòŋ ə di' kətə a Yesò.

⁴ Wulim sətseŋ ə chítə kətə kə wen əzhɪ a ghè jimə kò əzhɪ a ghè shètə ntim mu ghè lù fa Nyiŋgòŋ, ghè kɪ la ghè di'sə kətə kə Yesò, a ghè di'i kətə kəwen. ⁵ A wùwi, mu ghè sətseŋ njimə kò ghè shètə ntim mu ghè lù fa

Nyingòŋ ko andi' la ghè chi'tà li kætɔ kə wen, ghè a di'sə kætɔ kə limə wen, a ghè di'i kætɔ a wen. Ghè yi ne alə, ko nəkwoŋ na di' fa wen nè wùwì yi a və kom li kætɔ kə wen. ⁶ Wùwì sətənsən faŋke ndi' ə chi'tə kəfo a wen a kætɔ, a kə ne bònŋ la ghè laynsə kom kætɔ na kì, ali à sətənsən ndi' kənyù kə kætɔ kədi'kə ə kom kætɔ, ghè chi'tə kəfo tsu. ⁷ A wulim, ghè ko di' ə chi'tə kəfo a wen a kætɔ byi' ando Nyingòŋ ə ne li la ghè əfisi Nyingòŋ, di'i əbayn ə Nyingòŋ, ali a wùwì, wùwì ne la limə wen ə nku'mə. ⁸ Ghèŋ kili la və kò nlyɛ kəkwoŋ kə shə wèn wùwì ə shitə wulim tsu, və mboŋsə lyɛ kəkwoŋ kə shə ə wèn ə wulim ə shitə wùwì tsu. ⁹ Kə le di' to ndəŋndəŋ ando və nko shitə wulim a wùwì, və nè shitə wùwì a wulim. ¹⁰ A lə kənyù kì a wùwì di' ə nchi'tə kəfo a wen a kætɔ a nchwì ə di' la ghè di' a tyi əso' limə wen, kə ət-siŋsə Nyingòŋ sə ne fwisə tin. ¹¹ Nò tèbè ali, a vəghəŋ vyi a və byimə a Bobo, wùwì ə ko ti fa wen a ngəŋ, a bwen fa wulim, ko wulim ə ti fa ngəŋ, a bwen fa wùwì. ¹² Və ə nlyɛ kəkwoŋ kə əwen ə wulim ə shitə wùwì tsu, wùwì besə bwi wulim, ali mu à nshitə Nyingòŋ shitə fo ə tsəm.

¹³ Ghèŋ so'tə to no fa ghèŋ a ngenjsə la, kə lə di' a le la wùwì ə nti a ntintin ə vi'i, jəmə a Nyingòŋ ko andi' la ghè chi'tə kætɔ kə wen lo? ¹⁴ A ji yi a mbyi di' fa tsu ə di'i to no la, à di' kənyù kə kætɔ kədi'kə a wulim ghè nku'sə kætɔ. ¹⁵ Ali a wùwì, a di' ə ngòyn ə nku'sə kætɔ. Nyingòŋ ə kù nyiŋsə kætɔ sə dyefkəsə a wùwì, la ghè ə chi'tə kætɔ kə wen tsu. ¹⁶ Sətənsən wi' nkəŋ ə ngwùmə kənyù na kèn a mà gà' là, mu yès ko ki'i ji tsen ə be lyi shə'tə nyè na venə fa tsu, ko andi' la no tèbe ngəŋ Nyingòŋ ə ki'i.

Ji ə lyi nta'

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ənyù ə tsenəvə ə di' a ma kəŋ ə gà' a ghèŋ luwen, ma ko bwomsə tebè ghèŋ byi' ando ghèŋ vi zhùŋtə no zhùko ə ku'sə Nyingòŋ, ko ghèŋ lu ə shitə nyè shitə, ghèŋ sə boŋsə byi'bsə to byi'bsə. ¹⁸ Mbì kənyù a ma kəŋ gà' à di' la, vi'i shə'tə li a mò la ghèŋ vi zhùŋtə to nè ntənsəntə vi'i Nyingòŋ, ghèŋ sə ki' kəgəsə a ghèŋ a ntintin, ma byimə la nyè ə tsenəvə ə di' tsu a və gà' à, a di' to no nəmwe'è. ¹⁹ Kəgəsə kə yi ndi' ndi' a ghèŋ a ntintin, ndi və nshitə yenə kì nkàyntə vi'i Nyingòŋ. ²⁰ Ghèŋ zhùŋtə akəshi kə nta' ə sə ne ali, ko a be andi' nta' Bobo a ghèŋ vi ə zhè. ²¹ Byi' ando ghèŋ zhə sə zhè, vi'i vətənsəvə sə kwo'tə to əfo ə zhivə ngenjsə ə vəwenə, vətənsəvə pɛ kə jɪŋ sə, vi'i vətənsəvə nyə məlyù', bomə. ²² Ghèŋ ko ki' alo' nzhi' tsu be nyə mu? Ghèŋ di' alə, chasə ngəŋ Nyingòŋ! Ghèŋ kəŋ ə ndi'sə kætɔ kə vi'i vyi a və ko ki' kəfo mu? A fù no ghò nè ghèŋ a? Ghèŋ kəŋ la mà ə bwomsə ghèŋ a nyè a venə mu? Mà zizi ko ma lu mwòm.

²³ Kənyù kì a ma zhə fa Nyingòŋ a di' to kəwenkə ma zi'i ghèŋ tsu. Kə di' la, a ndi' nətɛ' kətsi yi a və mba'lə Bobo Yesò, ghè lyɛ li kəbayn kə məkə, ²⁴ a sə di' ando ghè ku kəzòŋ a Nyingòŋ, ghè byə'lə ə gà' la, "Ghenə di' əwèn ghomə a ma kù byi' ghèŋ. Ghèŋ ne ə nè alə kwo'tə mò." ²⁵ A sə di' ando və zhì li mwetə, ghè ne to

ali nè ndoŋ, ə gà' la, "Ndoŋ ghèn di' ndoŋ məkəyn mə mfimə ando və chi' nè mənlyuŋ mwomə. Ghèŋ lyi ə nyə. No zhùko a ghèŋ ə nyə ghèŋ ə kwo'tə mò." ²⁶ Kə le di'i la ghèŋ sətənsən ə zhè kəbayn kènəkə, nyə ndoŋ ghèn no zhùko, a kə a ndi' la ghèŋ shə'tə ntim əpɛ ə Bobo ə za'a ando ghè lù bwenə vi.

²⁷ Kə lə di' la, no ndo sətənsən ə zhè kəbayn kə Bobo na kènəkə be nyə ndoŋ Bobo na ghèn a ji a ghè ko ku kù'sə a wen, ghè nki la ghè ne mbyi kumə əwen Bobo nè mənlyuŋ mə wen. ²⁸ Nò ndò ə nlye li wèn ə wen mibu ghè zhè kəbayn na kì be nyè fa ndoŋ na ghèn, ²⁹ byi' ando no ndò a ghè sətənsən ə zhè kəbayn na kènəkə be nyə fa ndoŋ na ghèn, ko ghè kwo'tə kəfo kì a ghè zhè, ghè nki la ghè dzàŋ ngə' a wen kætɔ. ³⁰ A le kənyù kì a kə ne vi'i sə bwa'a vətəsevə kwa'a a ghèŋ a ntintin no və gho'o, vətəsevə be pɛkə. ³¹ Ali mu vəghəŋ sətənsən ə nchò mbì ə lyè təwen tə vəghəŋ, ko Nyingòŋ ə ba ə so' vəghəŋ. ³² Nyingòŋ sətənsən ə so'o vəghəŋ, a andi' ji zi'i vəghəŋ ndi kə və lu so' ə byisə vəghəŋ nè vi'i mbyi amu'.

³³ Kə le di' a vələmə vwomə la, Ghèŋ ne zhùŋtə no zhùko ə zhè, ghèŋ kə'tə no vi'i vətəsem, ə vi. ³⁴ Wi' sətənsən ə ndi', jɪŋ ə zafə wen, ghè zhè mibu vi, bwen ali və vi tsentə, ghè a ne Nyingòŋ so' byi'bsə wen. Ma lu tisə nyè ə tsenəvə vyi a ghèŋ tə nyò' li azhè a mà vi ə yen ghèŋ.

Kəku a kəzhwi kə Njwo'kə ə ku

12 Vələmə və vwomə, ma kəŋ luwen la ghèŋ ə kì kənyù kumə kəku kikə a kəzhwi kə Njwo'kə ə ku a vi'i. ² Ghèŋ kili la a ndi' ando ghèŋ bo bu ko ghèŋ lu timə di' vi'i və byiməvə, və nlobtə ghèŋ, lyi dyè nè ghèŋ a nshə'sə, a və ko gà' à. ³ A lə kənyù kì a ghèŋ ə kì la wi' zizi ko ghè lu sə ngà' ə telə Yesò, a li kəzhwi kə Nyingòŋ kə tisə wi' ayi. Wi' zizi ko ghè lu sə ngà'a ə gà' la, "Yesò di' Bobo," a bwen la ghè kii' kəzhwi kə Njwo'kə.

⁴ Tə nki tə kəku tə di' to kədəŋ, ali a ku to Kəzhwi kə Nyingòŋ. ⁵ Tə nki tə jisə shwè' sə di' to kədəŋ, ali və shwè'è to a Bobo Yesò na ghèn. ⁶ Jisə shwè' sə di' to kədəŋ, ali Nyingòŋ yi a ghè di'i jisə na shisə sətəsem a vi'i vətəsem di' to əmù' ⁷ Nyingòŋ ə ku Kəzhwi kə wen no tèbè a ndò la kə gyəmtə wen ghè nè əshwè' jùŋ ghə to vi'i və tsəm. ⁸ Kəzhwi na kènəkə kə mù' nè dyè a wu ə tsen, kə ne la ghè ngà' à nè ətofə, kə dyè a wutsen kə ne la ghè nki ə shə'tə nyè vyi a kə di'i a wen. ⁹ Kəzhwi na kènəkə kəmù' kə ne dyè a wutsen, kə nè la əbyimə ə wenə ntotə, kə sə dyè a wutsen, kə ku kədyò' la ghè nchə'ɛ təkwa'a tə vi'i. ¹⁰ Kəzhwi na kèn to kə mù' nè dyè a wu ə tsen, kə ne la ghè nshwè'è təshwè' tə kaynətə, ə dyè a wutsen, kə ku kədyò' la ghè nshə'tə nyè mu və lù fa Nyingòŋ. Kə dyè a wu ə tsen, kə nè la ghè nki nəkwoŋ yi a ghè di' a ntintin nyè yi a və lù fa Kəzhwi kə Njwo'kə nè vyi a və lù fa zhwi ə tsevə. Kəzhwi na kì ne sə dyè a wutsen, kə ne la ghè ə nki ə gà' təgà' ko andi' la ghè zi'i fa wi', ə dyè a wi' ə tsen, kə ne la ghè ə nzhe kì təgà' a titə, shə'tə kənyù kì a tə gà' à titə gà' à. ¹¹ Ənyù na venə no ətsəm a ne to Kəzhwi na kènəkə kə

mù' là. Kə kù no tèbe nki kəku kə kò, no tèbe a ndò, to ando kə kòŋ.

¹² Vəghəŋ ə ki la ə wən ə wì' ə dí' to əmù' ali kí' bàs to kədəŋ. Əbàs ə wən a venə ə tsəntə dí' to a wən na ghèn ə mù'. Kə lə dí' ndəŋndəŋ to ali a Klistò. ¹³ Vəghəŋ nka'kə li ə sə dí' to əwən ə mù' a tɛ' a kəzhwì kə Njwo'kə nku mu a vəghəŋ, kò a ndí' la, vəghəŋ dí' ví'i Jus, kò vəghəŋ ə ndí' ví'i ətim, kò vəghəŋ ə ndí' əkòs a wì', ko vəghəŋ ndí'i fa vəghəŋ a ngenjsə. Nyìngòŋ ə ku li Kəzh-wì na kènkə kə mù', to a vəghəŋ vətsəm.

¹⁴ Əwən ə vəghəŋ ə dí' alə ko ghè lu nkí'i to kəbàs kə mù', ghè kí'i əbàs, və dí' to kədəŋ. ¹⁵ Kəghɛ kə sətсэн gə' la, "Ma ko dí' kəbàs kə wən byi'í ando ma ko dí' kəvu," Wu gə'ə wokenkə mu a ne la kə kə ndí'i kəbàs kə wən a? ¹⁶ Kəti'iti'í kə ə sətсэн ə gə'ə la, "Ma ko dí' kəbàs kə wen byi'í ando ma ko dí' ashí," Ko na kikə mu a nè la kə kə be dí' kəbàs kə wən. ¹⁷ Əwən no tsəm sətсэн ə ndí' to ashí, ghè ne zhɛ nyɛ ale? Əwən ə no tsəm sətсэн ə ndí' to ti'iti'í, ghè ne nləmsə fo ale a? ¹⁸ Əwən wì' ədí' alə mu Nyìngòŋ ə ne əghɛ la no tèbe kəbàs kə kò kə ə ndí' to a ji yi a ghè kòŋ fa tsù. ¹⁹ Əbàs a venə ə yi ntsəntə dí' to kəbàs kə mù', əwən ə ne ndí' no le? ²⁰ Kə dí' la, əbàs əwən ə dí' no ə gh'o' ali, əwen dí' to əmù'.

²¹ Əshí ə zizi ko ghè lu gə' a kəvu kə la, "Wù ko kí' shwè' a mò," ko kətɛ kə zizi kə gə' a ghɛ la, "Wù ko kí' shwè' a mò." ²² Əbàs əwen vi a və yenə la və ko tu' ə to ə boŋsə dí' vyi a və ko yi ndí' wì' a pɛ. ²³ Vəghəŋ nè boŋsə tù'mə nè bàs wən vyi a vəghəŋ ə yenə la və ko tu' ə ku'mə, vyi a və vi nè dí'səkətɛ dí' vyi a və shítə tu'mə nè wen və, ²⁴ chò no ando və tu'mə nè bàs vyi a və bòŋ. Ali Nyìngòŋ ə nshítə əwen a ji a ghè na ku'sə bàs vyi a vəghəŋ ə yenə la və ko tu' ə kí' əshyé'. ²⁵ Kə dí' alə byi'í ando əwən ə dí' to a kəfo kə mù', no tèbe kəbàs kə əwən kə kò kə tù'mə nè kətsen. ²⁶ Kəbàs kə əwən kə mù' kə sətсэн nè kí' ngə', a əbàs əwen ə tsəm ne ntsəntə dí' to a ngə'. Və sətсэн ə bwomsə kəbàs kə əwen kə mù', a əbàs əwen ə tsəm ne saŋlə to saŋlə.

²⁷ Ghəŋ vətsəm dí' alə tsəntə dí' əwən ə Yesò, no ndò a ghəŋ ntintin dí' kəbàs kə mù' fa tsu. ²⁸ A dí' a ngəŋ Nyìngòŋ mu Nyìngòŋ ə gèsə li ví'i ə ghɛ a tə chù tə shwè' to tənki a tənki. Ghè ghɛ li ví'i ambì, a dí' ví'i ntim, ə kùmtə nè nshə'təsə. Fa yi abəm ghè ghɛ ndí'səsə ə be ghɛ ví'i vyi a və ne nyɛ ə kaynəvə ə ghɛ vətsevə la və nè chɛ'ɛ ví'i nè ví'i a və gyàmtə ví'i vətse-və. Ghè ghɛ li ví'i la və ə tise ví'i ə ghɛ vətsevə la və nki təgə' tə tsəntə, ko andí' la à zì'í wì' ə zì'í vəwenə tsu.

²⁹ Ghəŋ ko yen la à ko dí' ví'i vətse-m ə dí'i ví'i ntim? A ko dí' ví'i və tsəm à dí'i nshə'təsə kò ndí'səsə. Ko a ne tebe ví'i vətse-m ne nyɛ ə kaynəvə. ³⁰ A ko kí' ví'i və tsəm kí' kəku ə nchɛ'ɛ ví'i. Ko a kí' ví'i və tsəm kí' kəku ə ngə'ə təgə' ko andí' la à zì'í wì' a vəwenə, ko a kí' ví'i və tsəm kí' kəku ə kí' nyɛ vyi a və gə'ə a təgə' na ghèn. ³¹ Ghəŋ ə soynə ə kí'i kəku a kə kí' shwè' gh'o'oghə. Ma dí' ji a ghəŋ luwen, ghè bòŋ kwɛ'ɛ.

Əkòŋ

13 Mə sətсэн ə nki ə gə' təgə' tə ví'i to a tənki a tənki nè tə gə'ə tə ətsinsə Nyìngòŋ, ali ko andí' la ma kí'i əkòŋ, a mə na nyanlə to ti'iti'í ə ví'i to nè ngəm əzhɛ a və kumə bu'tə to bu'tə. ² Mə sətсэн ə nki' kəku ə nshítə ki ə shə'tə kənyɛ kə Nyìngòŋ, zhɛ ki nyɛ ə ly-omtəvə, no ə tsəm, kí'i ətof kumə əfo ə tsəm be kí'i əbyimə a ghè zì ghə ne la mə ə mətə phənsə ali ko ndí' la ma kí'i əkòŋ, ko mə na kwɛ'ɛ no kəfo no fa mpfen. ³ Ma sətсэн ku no tèbe ghò a ma kí'i, be ku no əwen ghomə la və nyu' ali faŋke nkí'i əkòŋ, ko mə na kwɛ'ɛ no to kəfo no fa mpfen.

⁴ Wì' ə sətсэн ə nkòŋ ví'i, a ghè ne wənsə be tu'mə, wì' ə sətсэн ə nkòŋ ví'i, kò ghè be a ghə'ə vəwenə, kò ghè be nà kùmə kədyɛ', ko ghaŋsə əwən. ⁵ Wì' ə sətсэн nkòŋ ví'i, ko ghè be nà ne sə ghè ki ko ghè lu yenə vəwenə, kò ghè be na kwò'tə kumə to wən ə wen, ko ghè be nà fwisə tin, kò ghè be nà taŋtə nyɛ vyi a və ne mbyibsə a wen. ⁶ Wì' ə sətсэн ə nkòŋ ví'i, kò ghè be nà saŋlə kumə ənyɛ byivə, ghè ne saŋlə kumə to kənyɛ ki a kə dí' nəmwè'è. ⁷ Wì' ə sətсэн ə nkòŋ ví'i, ko ntsinè wì' be na byif ə gh'o' wen, ko ghè be nlye mbyisə ví'i, ghè ne tsi ki to ki la no tebe ghò yi a ghè bo ki kə'tə lu ndí' to ali. Wì' sətсэн ə nkòŋ ví'i, a ghè ne wənsə nyɛ tsəm to wənsə.

⁸ Wì' ə sətсэн ə nkòŋ ví'i, ko ghè be a ma'a kòŋ wen. Ənyɛ vyi a nshə'təsə ə ngə'a a dí' kəku a və kù a vəwenə lu mè, tə gə'ə titə a və kù a kəku a ví'i mè, ətof yi a ví'i ə kí'i a dí' kəku ko be lu ndí'. ⁹ Kə dí' alə byi'í ando vəghəŋ ə tofə to kəbyə' kəbyə', shə'tə ntimə Nyìngòŋ to kəbyə' kəbyə'. ¹⁰ Ənyɛ ə timəvə lu vè, ə nyɛ vyi a ko dí' nyɛ timəvə li mè.

¹¹ A ndí' ando ma dí' wəyn, ma ngə'ə to nè wəyn, yenə ənyɛ to nè wəyn, kwo'tə to nè wəyn. Luwen ando mə sə dí' wù ə to, ma mo'tə li nyɛ ə voyndyə. ¹² Vəghəŋ ə yenə nyɛ luwen tosə vəghəŋ yenə a məlaməlamə, yenə sə vəghəŋ yenə a zhɛ a kənkə'tə ko kə tu'tə baynə. Kətsi kə lu vè, ə vəghəŋ shítə yen mwetə. Luwen dí', ma ki nyɛ to kəbyə' kəbyə', kətsi kə dí' lù vè, ə mə shítə ki mwetə nyɛ no tsəm to ndəŋndəŋ ando Nyìngòŋ ə kí' mò.

¹³ Luwen, nyɛ venə ə tà', à lə əbyimə nè kənyɛ ki a vəghəŋ ə ki kə'tə kəwenkə, ki nəmwè'è la və lu ndí', nè kòŋə ə dí' mu və faŋ li to nəmwè'è ali no kənyɛ ki a kə to chò a ntintin nyɛ a ghèn dí' əkòŋ.

Ənyɛ ə tsenəvə kumə kəku kə kəzhwì kə Kəŋwo'kə

14 Ghəŋ nkəŋ ji to məzhɛ ə tsəm ə ndí'i əkòŋ a ví'i. Ghəŋ ə soynə ə kí'i kəku kikə a kəzhwì kə Njwo'kə ə ku, soynə no nəkwəŋ la kə ne, ghəŋ nki ə shə'tə ntim ə Nyìngòŋ. ² Wì' yi a ghè gə'ə təgə' tə tsəntə ko ndí' la à zì'í wì' a wen ko gə'ə a ví'i, ghè boŋsə gə'ə a Nyìngòŋ byi'í ando ghè gə'ə nyɛ ə lyomtəvə a kədyò' kə Kəzhwì, ko wì' lu zhɛ ki kənyɛ ki a ghè gə'ə. ³ Ali a wì' yi a ghè shə'tə nyɛ mu və lù fa Nyìngòŋ, ghè gə'ə a ví'i ə gyàmtə la vəwenə nè kí'i ətyim ə to ghè, be kí'i tyim

əzhətəghə. ⁴ Wì' yi a ghè gà'à təgà' tə tsentə ə gyàmtə to wenə wen, ali wì' yi a ghè shè'tè ntim mu ghè lù fa Nyìngòŋ, no ndo ə zhə kì kənyè kì a ghè gà'à kə gyàmtə ví'í və byiməvə. ⁵ Ma kòŋ la ghèŋ ngà'à təgà' tə kədyàŋ ali tu'tə kòŋ la ghèŋ ə mbòŋsə shè'tè nyè mu və lù fa Nyìngòŋ, a no ndò a zhə. Wì' yi a ghè shè'tè nyè mu və lù fa Nyìngòŋ ə chò wì' yi a ghè gà'à to təgà' tə kədyàŋ, a bwen la ghè sə ngà'à, wì' sədì' ə nshè'tè làynsə kənyè kì a ghè gà'à, ndi ví'í və byiməvə vyi a və dí'í a ntsentə nkwi, no vətsəm. ⁶ Mà sətsən vi a ghèŋ luwen, a vələmə vwomə ə ngà'à a ghèŋ a təgà' tə kədyàŋ, ko ghèŋ zhə ki, se na ndì' no ghò? A bwen la mà vi nè kənyè kə a Nyìngòŋ dí'í laynsə a mò, kò mà vi ə ne la ghèŋ nkí' ətof, kò mà vi ə shè'tè ntimə Nyìngòŋ, kò ə zì'í ghèŋ.

⁷ Kə dí'í to ndèŋndəŋ ando wù sətsən ə lyè fəndəŋ ndemə toŋ to toŋ, kò wù lyè əluŋ ə ndemə bu'tə to bu'tə, ko wì' a zhə kì kəfo a wù bu'. ⁸ Wì' yi a ghè ntu ə soŋ ə shè'tə la əghoŋ ə vi sətsen faŋ ke toŋ akayn, və a kì fa ghò ə ba'tə əghoŋ a? ⁹ A be dí'í to ndèŋndəŋ kənyè a ghèŋ. Ghèŋ sətsen nè ngà'à təgà' tə kədyàŋ, a və ko zhə kì, ko wì' a nki la ghèŋ gà'à la ghò lo. Kə sətsen ə ndì' alə, a nyè vyi a ghèŋ gà'à a nchò to nè fwofə ¹⁰ Tə gà'à tə dí'í to kədyàŋ a mbyi, ví'í dí'í a və zhə no ghè ko. ¹¹ Mà sətsən ə nzhə ko ma kì tebè kənyè a wì' gà'à, a mà ndì' wù kətim a wì' na yì, ghè be dí'í wù kətim a mò. ¹² Ma gà'à la, ando ghèŋ lèmtə ə kì'í kəku kə kəzhwi kə Nywò'kə, ghè mwomə no nè kədyò' kə ə ne tə shwè' a tə gyàmtə ə kwisə ngèŋ ə Nyìngòŋ. ¹³ Kə lə dí'í la wì' yi a ghè kì ə gà'à təgà' tə kədyàŋ ndì' ə jìmə la kəzhwi kə ku kwə'sə kədyò', ghè kì ə shè'tə ə làynsə nyè vyi a ghè gà'à. ¹⁴ Mà sətsən ə jìmə a gà'à ə kədyàŋ, kə a ndì'í la ma jìmə a mò kəzhwi, ali ko kwò'tə ə ghomə kì kənyè a ma gà'à ¹⁵ Kə sətsən ndì' alə, ma ne a le? Kəzhwi ə kòmka dí'í ə njìmə, kwò'tə ə ghomə be jìmə, kəzhwi ə kòmka ə zhìmə ndzàŋ, kwò'tə ə ghomə zhìmə. ¹⁶ Ghèŋ sətsən ə njìmə, ku kəzòŋ, a jìmə to kəzhwi, wì' yi a ghè bo zì'í zì'í ne nè ale ə tomsə kənyè a kì ə gà' la, "Amèyn a" ko andì' la ghè zhə kì nyè vyi a ghèŋ ə jìmə a? ¹⁷ Wù zi wù njìmə ə ku kəzòŋ a Nyìngòŋ ə no nkayn, ali kò kə lə gyàmtə ví'í vətsen və no fa mphen.

¹⁸ Ma kù kəzòŋ a Nyìngòŋ ando ma kili ə gà' təgà' tə kədyàŋ chò ghèŋ no və tsəm. ¹⁹ Ali mu mà yi ngà'à a ngèŋ ə Nyìngòŋ, mà ne kòŋ ə gà' to nyè à tayn la ví'í zhə kì ə zì'í kənyè fa kənyè a ma gà'à chò ando mà yi gà'à nyè nkamsə əwùm a təgà' tə kədyàŋ, ko ví'í lu ə nzhə.

²⁰ Kə ghèŋ a nkwo'tə to nè voyndyè, a vələmə vwomə, ghèŋ ne boŋsə dí'í to voyndyè kumə mbyi ali kwò'tə nyè to nè ə ví'í vətokəvə. ²¹ Və nyò'ò li a ŋwà'lə Əso' la:

"A gà'à mò Nyìngòŋ la, Mà lu ne,
ə ví'í tìm ə nshè'tè ntimə ghom a ví'í venə.
Mà lu ne,
ə və gà' a vəwenə a gà'à kətim.
Və lu ne tèbe alə,
vəwenə tyen la və ko zhətə kənyè kì a ma gà'à."

²² Kə dí'í la, təgà' tə kədyàŋ ə dí'í nchwi a ví'í vyi a və ko tìmə ə byimə, a ko dí'í a ví'í vyi a və byimə li. Kəku kì a kə dí'í kəku ə nshè'tè nyè mu və lù fa Nyìngòŋ ə dí'í nchwi a ví'í və byiməvə, a ko dí'í a ví'í vyi a və ko tìmə ə byimə.

²³ No tebe ali, ghèŋ sətsen zhùŋtə a ngèŋ Nyìngòŋ, ə gà'à to a tə gà'à tə kədyàŋ, ví'í vyi a və ko tìmə ə byimə kwen vi kò à kwen ví'í ghayn, a vəwenə a gà' la ghèŋ bomə bomə. ²⁴ Ali mu ghèŋ və tsəm sətsen ə shè'tè ntim mu ghè lù fa Nyìngòŋ, ví'í vyi a və ko tìmə ə byimə kwen vi ə zhə, kò à kwen ví'í ə ghayn, a ntim ayi a nè, la vəwenə byimə no fa vəwenə ngenjə la vəwenə ə ne mbyi, a nyè vyi a vəwenə zhə və gha' vəwenə ²⁵ ə bo'tə nyè ə lyomtəvə vi a və dí'í a vəwenə a tətym, a vəwenə a shì' a vəwenə a nchì' sə lwi ə ku'sə Nyìngòŋ gà'a la, "Nyìngòŋ ə dí'í a ghèŋ a ntintin no nəmwe'è."

Jì yi a ghèŋ dí'í ə nshìtə ne nyè fa tsu a ngèŋ Nyìngòŋ

²⁶ Vəghəŋ zizi və gà'à no la gho a vələmə vwomə? Ghèŋ zizi a ghèŋ gà'à la, ghèŋ zhùŋtə no zhəko, wì' ə sə kì' dzàŋ ə zhìm, ghə tsen ə kì'í kənyè a zì'í, ghətsen kì'í kənyè a Nyìngòŋ ə dí'í làynsə a wen, ghətsen ə kì' kənyè ə gà' a gà'à ə kədyàŋ, ghətsen dí'í ə shè'tè nyè vyi a və gà'a. Ghèŋ ə ne nyè a venə ə no tsəm to gyamta ví'í və byiməvə. ²⁷ Ví'í sətsen ndì' ə gà' a gà'à kə kədyàŋ, və gà' ə zà'a və bò kò və tà'. Və sə nga'a, və mótə wì' ə mù' ə gà'à mwetə, wì' ə tsen ə shè'tə kənyè kì a ghè gà'a mibu ghətsen be gà' ndì' və zhə ə kì nyè vyi a vəwenə ə gà'a. ²⁸ Wì' sətsen faŋke ndì' ə shè'tè kənyè kì a və gà'à, vəwenə chí' to ku', no ndo ə ngà'à to a wen a wèn, be gà'à to a Nyìngòŋ. ²⁹ Nshè'tə sə ngà'a, sə ngà'à to sə bò kò sə tà'. Vəwenə ngà'à, ví'í vətsen və nkìtə kənyè kì a vəwenə gà'à. ³⁰ Nshè'tə zìtə ə gà' kənyè, Nyìngòŋ ə ku ntim ə fi a wì' ə tsen, nshè'tə ə mbi ə chí' ndì' wì' ayi gà'. ³¹ Nò ghèŋ vətsəm zizi ghèŋ a shè'tè ntim mu ghè lù fa Nyìngòŋ əzhə wì' ə mù' ə gà'à chí' mibu ghətsen be gà' ndì' ví'í zì'í nyè fa yi tin be kì və gyamta vəwenə. ³² Ví'í vi a və kì'í kəku nshè'tè ntim mu ghè lù fa Nyìngòŋ dí'í nshìtə kì ə gha' ntim ayi. ³³ Byì'àn-do Nyìngòŋ ə ko kòŋ la ví'í ənè nyè to mphen. Ghə kəŋ la ví'í nè tsi nè mbwa'mə. A dí'í to lə a ntsentəsə ví'í Nyìngòŋ dí'í ndì' no tèbe fe. ³⁴ Kì na ndyè a ntsentəsə, kə və a gà'a byì'í ando və ko ku adyò' la vəwenə ngà'a. Vəwenə ə dí'í ə ndi to a ti əso' ə lùmə ando Əso' ə gà'a. ³⁵ Wì' fa tsu sətsen ə kòŋ ə kì kənyè, ghè bəmə a lìmə wen a ngèŋ, byì'í ando à dí' kənyè kə kətə kədì'kə ə wùwì ngà'à a ngèŋ Nyìngòŋ.

³⁶ Kənyè kə Nyìngòŋ ə dí'í alə ko andì' la kə zìtə fa ghèŋ! Kə ko vi to a ghèŋ. ³⁷ Wì' sətsen ə kwò'tə la ghè dí'í nshè'tə kò ghè kì'í Kəzhwi kə Nywò'kə, ghè kì la kənyè kì a ma gà'à a ghèŋ dí'í mu à gà' Bobo. ³⁸ Wì' sətsen faŋke lyè kənyè na kènkə a kənyè, Nyìngòŋ ə mò ə wen.

³⁹ Ghèŋ ə nsoynə li no nè kədyò'kə, a vələmə vwomə, ə nshè'tè ntim yì a ghè lù fa Nyìngòŋ. Kə ghèŋ a nten-sə la kə ví'í gà'à təgà' tə kədyàŋ a ngèŋ Nyìngòŋ. ⁴⁰ Ali, ghèŋ sə ne no tèbe ghò, ghèŋ ə ne to a jì ə tìmə, be ne to akayn.

Mə lù ə Yesò fa pfx

15 Ma kəŋ luwen a vələmə vwomə ə dzinjə ghən nē ntim ə jùn yi a ma ə nshə'tə a ghən, ghən zhə ə byimə ə sə ti to tsu. ² A di' ntim ə jùn na ghèn a ghè zizi ghè bwonşə ghən, azhè a ghèn shətə gha'a kənyè ki a mà tə shə'tə a ghən, bwen ali, əbyimə ə ghənə a lè to kədyàn.

³ Nò kənyè kə tokə ki a ma tə nzi'i ghən di' to kəwenkə kə a və nzi'i a mò la, Yesò mpfx byi'i nyè əbyivə ə vəghən to ando və nē nyo'o a Nwà'lè Nyìngòn, ⁴ və bvimə wen, a sədi' a mətisi ə ntà', ghè lu fa pfx to ando və nyo'o li a Nwà'lè Nyìngòn ⁵ la, ghè ndi'i li wèn ə wen a Sefàs ə be di' a vi'i ntim vyi njèsè bò. ⁶ Ghè ndi'i li wèn ə wen a ndzìmtəsə wensə sə chò əghi ə tayn to ghayn ə mù', vi'i fa vəwenə a ntintin bo di' ə zà'a fa layn, və tsenəvə di' mù və pfxkə li. ⁷ Ghè ndi'i li wèn ə wen a Jems ə be di' a vi'i ntim, no və tsèm.

⁸ A kə mwetə ghè mu di'i ə mwetə wèn ə wen a mò no tèbe ando ma di' to nē wì' a və mbwi a zhè kədyàn. ⁹ Byi'ando ma ko di'i no tebe wì' a ntintin è vi'i ntim, ko ma kə'li və ntonjə mò la wù ə ntim byi'i ando ma ə nfaŋ li ə sə ku ngə' to ku a tsèntəsə vi'i Nyìngòn. ¹⁰ Ali byi'i ətyim ə jùnə Nyìngòn, ma sə di' kəfo ki a ma di'i kəwenkə luwen. Ətyim ə jùnə na ghenə ko lè kədyàn. Ma bonşə li shwè' no nē kədyo'kə, shwè' chò no ndò a ntintin è vi'i ntim no tèbe ando à ko tə nlaynsə shwè'è mò, à tə nshwè'è ətyim ə jùnə Nyìngòn na yi a mò a wèn. ¹¹ Kə di' la, kò a nshə'tə mò shə'tə ntim ə jùn a ghən, kò à è shə'tə vi'i vətsenəvə na vyi, kənyè kətokə di' to la, və nshə'tə li, ghèn byimə.

Mə lu fa pfx ə vəghən

¹² Ghən le zi'i la Yesò nlù li fa pfx, vi'i vətsenəvə fa ghən a ntintin njè' ale ə gə'a la vi'i ko lu lù tebè fa pfx a? ¹³ Nò tèbè ali, kə sətisen ndi nəmwe'è la vi'i ko lu lù tebè fa pfx, a kə a ndi'i la Yesò nko nlù fa pfx. ¹⁴ Kə sətisen ə ndi' la və kò ə nlüsə Yesò fa pfx, a kə ne di'i la əz-i'i ə yesə le li to kədyàn, tèbe əbyimə ə ghənə be andi' to byimə zim ghè. ¹⁵ Kə sətisen ə ndi' ali, a kə ne be di'i la yès ə zhò to ndzìj kumə Nyìngòn byi'i ando yès ə gə' la Nyìngòn ə nlüsə Yesò fa pfx. Kə sətisen ndi' nəmwe'è la vi'i ko lu lù fa pfx, a kə a ndi'i la ghè nko lüsə wen fa pfx. ¹⁶ Kə sətisen ə ndi' nəmwe'è la və ko lu lüsə vi'i fa pfx, a kə a ndi'i la və ko nlüsə Yesò. ¹⁷ Kə sətisen ə ndi' la və kò ə lüsə Yesò fa pfx, a əbyimə ə ghənə a di' to byimə zim ghè, mbyi shəŋsə bo a di' to a ghèn a kətə. ¹⁸ Kə yi ndi' alə, kə a di'i la vi'i vyi a və tə sə pfx, mu və byimə li a Yesò, ə lè li to kədyàn. ¹⁹ Vəghən sətisen ə ndi' mu və kù li təwen tə vəghən a Yesò la ghè gyamtə vəghən, ghè di' ə gyamtə kumə to ntsinè yi a vəghən ntsi a mbyi luwèn, a kə ne bòn la ghè kusə shinsə a vəghən chò ando və kusə no tèbè ando ə tsen a mbyi ashen.

²⁰ Ali kə ko di' ali. Kə di' to no nəmwe'è la və lüsə li Yesò fa pfx, a di'i wen yi a ghè nlù fa pfx a ambi ə vi'i vətsèm ə di' la vi'i ə lu lù fa pfx. ²¹ Byi'ando pfx ə nvi a

nse mu à nē wì', a be ne to wì' ə tsen la vi'i lu lù fa pfx. ²² Kə le di' ndəŋndəŋ ando vi'i və tsèm ə pfx byi'i ando Adəm di' tì vəwenə, vi'i vətsèm vyi a və byimə li a Yesò di' lu lù ə ntsi, to ndəŋndəŋ ando ghè nlù ə sə tsi. ²³ Nò ndò lu lù fa pfx to a wen azhə. Yesò ə ndi' mbi ə lù, di' lu be vi ə lüsə vi'i vyi à di' vi'i wen. ²⁴ Yesò lu to ə chò no əzhwi byivə no tsèm a və so'o mbyi bo'sə nē adyò' no tsèm. Sə chò fa yi abəm, ə mbyi mè, ghè bwensə ku əfòynə ə wen a Nyìngòn ə Tì'. ²⁵ Kə di' alə byi'i ando Yesò zizi ko ghè lu faŋ ke nso'o to so'o ə za'a ando ghè a mò' vi'i kəbayn wen no vətsèm a nse, ə tomtə aghə a vəwenə a kətə. ²⁶ Wù kəbàyn wen ə yi a ghè lu byisə a kəmwetə a di' əpfx. ²⁷ Nwà'lè Nyìngòn gə' la, "Nyìngòn ə ghè li əfo ə tsèm a wen a ti la ghè nso'o." Ghè sətisen gə' la, "Və ghè li no əfò ə tsèm a wen ati" kə ko ə gə' ali bo'sə nē Nyìngòn ə tsu, kə kə'è to no a ndayn la à ghè Nyìngòn ə nghə əfo na venə ati ə Yesò. ²⁸ Nyìngòn ə lu ghè mwetə no əfo ə tsèm ati əso' ə Yesò, ə Yesò fa wen a ngəŋ mu ghè wèn ə wen ati əso' wì' yi a ghè ə nghè fò ə tsèm a wen ati, ndi' Nyìngòn ə so'o əfòyn ə wen to akwi əfò ə tsèm.

²⁹ Vi'i sətisen ndi' lu faŋ kə lù fa pfx nəmwe'è, vi'i və to və ne sə shi mu akəshi ə wì' mu və pfxkə li, ətof na yi ə di' la ghè? Kə sətisen ə ndi' la və ko lu lüsə tebè vi'i fa pfx, vi'i sə shi mu akəshi è vi'i və pfxkəvə na vyi byi'i gho? ³⁰ Kə sətisen ndi' la və ko lu lüsə vi'i fa pfx nəmwe'è, a ne no ghè la yès ku təwen ə tystə to mənzhè ntsèm ko yès ə be fwaynə pfx a? ³¹ Ma ti to kə' pfx no mətisi ə ntsèm a vələmə vwomə! Ma gə'a alə, naynə kumə ghèn byi'i ando vye Yesò, ə Bobo vəghən di' to kənyè kə mù'. ³² Əse ghomə le ndi' no ghè? Ando mà tə nsoynə yo və vi'i a Efesùs a və ndi'i to nē nyamsə ətò', azhè a ghèn sətisen nghə no nəmwe'è la vi'i ko lu lù fa pfx a? Kə sətisen ə ndi' alə, a kə a ndi'i la vi'i vətsevə ngə'a to no nəmwe'è la, "vəghən nzhè to zhè be nyə byi'i ando à lu ndi' a bo'òngəŋ ə vəghən phikə ə lè."

³³ Kə wì' na ə lobtə ghèn. Ghèn ki la, "Ndonşə byisə ə byibə ntsinè ə jùn." ³⁴ Ghèn bwensə vi a ghèn a tətəf, əghüsə mbyi shi a ghèn ə ne. Ma gə'a alə la ndi di'sə kətə kəŋ kə byi'i ando ghèn vətsevə ko ki Nyìngòn.

Əwen yi a ghè lu lù fa pfx

³⁵ Wì' ə tsen zizi ghè bəm la, "Və lə lu lüsə vi'i fa pfx a le? Vəwenə lə lu ə ki'i nki ə wèn ə kò?" ³⁶ Wù bəmə kənyè, a kə ko ki'i ətof! Wù sətisen ə wè ashì kəfo, ghè faŋ ke pfx, ko kə lu fə. ³⁷ Ngwa' yi a wù wè ko di' əwen kəfo yi a ghè ne ghè kwi ku'u. Zhə tsenghə a sədi' to əshì kəfo to nē ashì ə ngwa' kò ashì ə ngwa' ə tsen. ³⁸ A li Nyìngòn ku to əwèn yi a ghè kòn no tèbè a nki ngwa' ə kò, a di' to əwèn yi a ghè kwè' a nki ngwa' na yi. ³⁹ Tə wèn təfo no tsèm ko di' ndəŋndəŋ. Vi'i ə ki'i to nki wèn ə vəwenə, nyamsə ki'i ghè vəwenə. Mənyinə ki'i ghè vəwenə wèn, shəsə ki' ghè vəwenə ə wèn. ⁴⁰ Əfo di' akəŋ, ki' əwenə nəkwon, fo di' a nse, ki' əwen nē nəkwon. Əfo vyi a və di' akəŋ ə ki' to nki bon ə vəwenə, vyi a və di'i a nse ə ki' to nki ə bon ə vəwenə. Əchə əzhə ə ki' bon ə wen, sàŋ ə ki' ghè wen, mədzìŋ ə be ki' ə bòn

ə vəwenə. Nò tèbe fədzɪŋ fə kò fə ki' to bòn ə nəkwoŋ.

⁴² A le ando kə lu ndi' azhè a vi'i lu lù fa pɸ. Əwen yi a və bvimə lu fùwè, ə yi a lù kò lə be ə fwè. ⁴³ A vi azhè a və bvimə əwèn, ko ghè lu ə boŋ, ko ghè be ə kɸtə tèbè a kə fo. Və nà lùsə fa pɸ, ghè sə boŋ, be ki' kədyò'. ⁴⁴ Və zhɸ sə mbvɪmè, a sə di' kətso' kəwen, və lu sə lùsə fa pɸ, a ndi' əwen kəzhwi. To ando wen ə kətso' di', kə di'i la əwen kəzhwi be di'. ⁴⁵ Və nyò'ò li a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "Adàm ə wù mbì ndi' wì' a Nyìngòŋ ə ne, ghè sə tsi" ali Adàm ə bàm, a di' Yesò tə vi sə di' kəzhwi ki a kə ne la vi'i nki' ntsìnè. ⁴⁶ A ko vi əwen kəzhwi yi a Nyìngòŋ ə nku ambì, à vi əwen kətso', əwen kəzhwi ə dzɪmtè. ⁴⁷ Wù mbì ndi' mu və shìtə nè kətso' kə, wù bàm ə sə di' mu ghè lu fa kaŋ. ⁴⁸ Vi'i vyi a və di'i a nse di' to nè vi'i vyi a və shìtə nè kətso' kə, vi'i vyi a və di' akàŋ di' lù ndi' to nè wì' yi a ghè ə lu fa kaŋ.

⁴⁹ Vəghəŋ ə fisə wì' yi a və nshìtə nè kətso' kə luwen, a di' to li a vəghəŋ be lù fisə wì' yi a ghè nlu fa akàŋ.

⁵⁰ Kənyè ki a ma gà'à a vələmə vwomə di' la, wì' ko lu yenə əfòynə Nyìngòŋ nè kətso' kə wèn kenkə, kəfo ki a kə fwè zizi ko kə lu ki'i kəfo ki a kə ko lu fwè.

⁵¹ Ghèŋ zhətə, mà shè'tè kənyè, kəlyomtəkə wì' ə temə ki. Vəghəŋ ko lu pɸ me tèbè və tsèm, ali di' lù bvítə ə kwitə to vətsèm to zhè ə mù'. ⁵² Və lu toŋ əsoŋ ə mwetəghə, ə kənyè na kènkə bvítə fù. Və lu toŋ əsoŋ na yi, ə vi'i və pɸkəvə lù fa pɸ to ghayn ə mù'. Ghèŋ di' alə, di' lù kwitə, ə nki' əwen ə fighə. ⁵³ Kə di' alə byi'i ando əwèn vəghəŋ ghenə a lu pɸ lə, be fùwè ndi' ə ka'kə a wen, a ghè ko lu be lu fwè ko ghè be lu pɸ. ⁵⁴ A lu ndi' ando əwen ə vəghəŋ kwitə ə ko ghè be ndi' ə fwè, ə kənyè ki a və nyò'ò a Nwà'lè Nyìngòŋ kwè'. Və nyò'ò la, "Və tem li zhè pɸ." ⁵⁵ "Əpɸ kədyò' ə kyəkə ki ye? Ə ncho ə wù ə ye?" ⁵⁶ Əncho pɸ ə nè fù fa mbyi, kədyò' kə mbyi kə lu fa əso'. ⁵⁷ Ali kəzòŋ kə dyè a Nyìngòŋ yi a ghè ne la vəghəŋ tem ə zhè pɸ chò fa a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò.

⁵⁸ Ma sə gà'à a ghèŋ a vələmə vwomə və juŋəvə la, ghèŋ shìtə gha' əbyimə ə ghəŋə, kə ghè a nè'kè. Ghèŋ ə nghablə, shyè' a Bobo to məzhè ə tsèm byi'i ando ghèŋ kili la shwè'è ghəŋə a wen zizi ko ghè lu ə lè to kədyàŋ.

Və ku ə gyàmtə a vi'i və byiməvə

16 Ma gà'à kənyè kumə əfo vi a zizi və zhùŋtə ə ku ə gyàmtə tsu a vi'i Nyìngòŋ. Ma tə gà' la ntsèn-təsə vi'i və byiməvə shisə a sə di'i a Gàlesiyà ə nè kənyè, ghèŋ di' be ə ne to ali. ² A mbì kətso a tyi no ngàm kò, no ndo ə ntsu' kəfo fa ntintin əfo vi a ghè ki'i ə ghè, ndi' mà lù vè, ko və be di' ə mò'ò kəfo mò'ò. ³ A lu ndi' ando mà vè, ə mà tim vi'i vyi a ghèŋ tsù'tə nè ntwà'lè, vəwenə lyè dyè nè kəku na kènkə a Jerusalèm.

⁴ Kə sətseŋ ə ndi' a akayn la mà dyè tsu, yo vəwenə a dyè amu'.

Ənyè vyi a Bol ba'tə ə nè

⁵ Mà lu chò ji fa Məsìdoniyà mibu vi ə ghəyntə ghèŋ. ⁶ Ma ne vi ə tsitə vəghəŋ zhɸ tseghə ə zà'a ando lim na bayn, mà ne sə nlù ə dyè no tèbe fè, ə ghèŋ gyamtə ku fo vyi a mà lù nè wenəvə. ⁷ Ma ko kòŋ ə vi ə yen ghèŋ to sə ma chò cho. Ma kili la Bobo sətseŋ tomsə vəghəŋ a tsitə. ⁸ Ma kwò'tə ali, di' ə tsi a Efesùs ashen ə zà'a fa kətso a Bentikòs, ⁹ byi'i ando ji kə'li a mò la mà shìtə ne shyè' ashen, no tèbe ando vi'i ə soynə mò, to kədəŋ.

¹⁰ Timotì vi no zhèko, kə ghèŋ a ne la ghè nki əfwəyŋ a ghèŋ a ntintin byi'i ando ghè ne shyè' Bobo ndəŋndəŋ to nè mò. ¹¹ Kə wì' fa ghèŋ a chasə ə wen. Ghèŋ gyàmtə wen, ghè je' to nè mbwa'mə ə bwenə vi byi'i ando yo vələmə vətsenvə ə kə'tə wen.

¹² A lèmə vəghəŋ Abolòs, ma sensə li wen no nànto to aghayn aghayn la, wenə vələmə vətsenvə vi ghəyntə ghèŋ ali ko ghè lu kòŋ ə vi luwen. Əzhɸ na kwè' ghè vi.

Ətoŋtə ə mwetəghə

¹³ Ghèŋ tsìŋ təwen ətəŋtə əto a ghèŋ a byimə. Ghèŋ nki' ətyim ə to ghè kə ghèŋ a fwaynə tèbè kəfo.

¹⁴ Ghèŋ ə ne no tèbe gho, ghèŋ ə ne koŋə.

¹⁵ Ghèŋ kili Sitàfanàs a vələmə vwomə, wenə vi'i ng-wa' ə wen di'i mbisə vi'i əbyimə Akayà. Vəwenə ku li təwen tə vəwenə sə gyamtə vi'i Nyìngòŋ. Ma sə sensə ghèŋ la, ¹⁶ ghèŋ ə nzɸ fa vi'i alə to nè vəwenə no tèbe nè ndò ə tseŋ yi a ghè shwè'è wenə vəwenə.

¹⁷ Ma sanlə kumə ando Sitàfanàs nè Fòtùnatus nè Akaykùs tə vi a mò, byi'i ando vəwenə tə ə vi ə lyè kəshi ə kəŋkə. ¹⁸ Vəwenə zhɸsə li ətyim ə ghomə ndəŋndəŋ ando vəwenə tə ə zhɸsə təŋtə. Ghèŋ ə ngumlè vi'i to nè nki vi'i a venə.

¹⁹ Ntsèntə sə vi'i Nyìngòŋ shisə a sə di'i ashen a Esiyà gà' la mà toŋtə ghèŋ. Akwilə wenə Bisilə nè ntsèntə vi'i və byiməvə vi a ghèŋ gha'a a vəwenə a ngèŋ gà' la mà toŋtə ghèŋ no akayn a əzhì' ə Bobo. ²⁰ Nò vələmə vəghəŋ no və tsèm ə timə ətoŋtə a ghèŋ. Ghèŋ toŋtə təwen ə təŋtə no a ji ə di' əkòŋ ə vi'i və byiməvə.

²¹ A nyò'ò to no mò Bol nyò'tə ətoŋtə akəshi ghèn luwen a ghèŋ nè kəvu ə kòmka.

²² Wì' sətseŋ di' ke kòŋ Bobo, Ndòyn a wen a kətə. Bobo vi a yès!

²³ Bobo Yesò ə ndi'i ətyim ə juŋə ə wen a ghèŋ.

²⁴ Ma kòŋ ghèŋ no vətsèm byi'i ando vəghəŋ ə tsèntə di' vəghəŋ və Yesò to kənyè kəmù'. Amèyn.

2 Kolintyàns

Tu nyù a vè dí' a ñwà'lè ghèn

Bol nsə nyò' kənkùmtè kə ñwà'lè wen a ngə̀n Nyìngò̀n a Kolìn, kí'í ngə' wenə vəwenə vətsenvə. A ndí' ali vəwenə nghàmè Bol, ghè sà kò̀n la wenə vəwenə shítə nyù a vyí. Ghè nsanjlə kumə ando vəwenə gá' shisə kənyù ki a kə kù ngə' vəwenə a ndayn.

Bol nshè'tè li kənyù ki a kə ne ghè nyò' kənzitè kə ñwà'lè wen ghamə vəwenə tsu no nànto. Ghè nsanjlə ando ghè nyò'ò li ñwà'lè ayí ghè nè la vəwenə kwitə ə ntsinèsə vəwenə.

A dí' a kəmwetə, Bol ə gá'a ə dí' la ghè dí' to no wù ə ntim ə Yesò. Ghè ngə'a alè byí'í ando ví'í vətsenvə tsu ngə'a la à dí' vəwenə dí' nkàyntèsə ví'í ntim, ghə la Bol ko dí' nkàyntè wù ntim.

Jì a və gəsə ñwà'lè ghèn fa tsu

Ə zítè (1.1-11)

Bol ə gá'a làynsə nyù a ntsentə sà ví'í Nyìngò̀n a Kolìn (1.12-7.16)

Kəku ə gyamtə ví'í və byiməvə a shə Jùdiyà (8.1-9.15)

Bol ə dí' ə mwetə la ghè dí' to no nkàyntè wù ntim ə Yesò (10.1-13.10)

Ə mwètè (13.11-14)

Ətonjə

1 A nyò'ò mo Bol ə wù ə ntim ə Yesò Klistò mu à ntsu' Nyìngò̀n ntsu' mo fa wen a kò̀n. Ma nyò'ò ñwà'lè ghèn a ntsentèsə ví'í Nyìngò̀n vyí no vətsəm a və tsi a Kolìn, be nè a ghè ñwà'lè vyí Nyìngò̀n vyí a ghè ñwà'lè ashə Akayà no vətsəm. Ma dí' yo Timotì ə lèmə ə vəghə̀n a byimə. ² Nyìngò̀n ə, Tì' vəghə̀n wenə Bobo Yesò Klistò dí'í ətyim ə jùnjə ghè a ghè, ə be kù mb-wa'mə a ghè.

Nyìngò̀n ə bwa'sə tətyim tə ví'í a və yenə ngə'

³ Vəghə̀n ə nku'sə Nyìngò̀n ə Tì' Bobo vəghə̀n Yesò Klistò. Ghè kusə shinsə a ví'í, be bwa'sə tətyim tə ví'í. ⁴ Ghè wye tətyim tə vəghə̀n a zhə a vəghə̀n dí'í no ngə' ko a yi, ndi vəghə̀n ə be wye tətyim tə ví'í vətsevə a zhə a vəwenə ə yenə ngə', ndə̀ndə̀n ando Nyìngò̀n wye tətyim tə vəghə̀n. ⁵ Ghè kili la, Yesò Klistò ə nyen li ngə' no nànto, yès mu be ə kwənə to ndə̀ndə̀n ə ngə' wen na yi, Nyìngò̀n sà be wye tyimə yèsə no nànto chò fa Yesò Klistò. ⁶ Yès sà yenə ngə' no zhəko, ndi kə gyamtə wye tyimə ghè, ə be ə gyamtə ghè la ghè bwò̀n. Byí'í ando sətse Nyìngò̀n wye tyim ə yèsə, yès be a wye ghə̀nə. Kə be a ne la ghè to ku' ə gha'a tyim, wensə a ndə̀ndə̀n ngə' a yès yenə. ⁷ Yès ə ki nəmwè'è la əbyimə ə ghə̀nə na nto tò to. Yès ə ki alè byí'í ando ghè kwen li a ndə̀ndə̀n ə ngə' yi a yès dí' tsu, Nyìngò̀n ə sà wye ə tyim ghè ndə̀ndə̀n ando ghè wye ə yèsə.

⁸ Yès ə kə̀n la ghè ki ngə' shisə a yès nyenə a Esiyà a vələmə vyesə. Yès tə yenə ngə' byí'í tsu no nànto ghè cho kədyò' kyeskə yès, sà yenə la yès a pfəkə. ⁹ Yès nko nki la yès na bwò̀n. Ali na kèn kə tə fù alè ndi kə yès a ntsi a yès kədyò' ali bwò̀n sà zhə'tə a wen ə Nyìngò̀n, a dí' Nyìngò̀n a ghè lusə ví'í fa pfəkə. ¹⁰ Ghè ə bwò̀n sà li yès fa chù əpfù ə, dí' lù be ə bwò̀n sà yes. Yès ə ki to no nəmwè'è la ghè lu bwò̀n sà yès. ¹¹ Ghè ne bwò̀n sà yès byí'í ando ghè ne ngyamtə əjəm a yès. Byí'í na kenkə ngə'o ví'í ne nku kəzò̀n byí'í ando ghè zhə li ə jəmè ví'í no kədè̀n la yès ə ndi'í a nkàyn.

Bol ə kwitə kənyù ki a ghè tə bàtə

¹² Yès ə sanjə no nànto, ki no fa yès a tətyim la no tēbe ghò yi a yès tə nè a mbi a shen, nè ji a yès tə tsi vəghə̀n fa tsu, la yès ə nè to nè tətyim tə laynə, ti a Nyìngò̀n ə kə'ə. Yès tə ne no tēbe ghò, nè to byí'í ətyim ə jùnjə ghè Nyìngò̀n, a nko dí' byí'í ətof ə mbyí. ¹³ Yès ə nyò'ò to kənyù ki a ghè ando ghè zì ghè dzà̀n kì. Ma kili la ghè shítə ki ntsinè yès luwen, ali dí' ə na tu'tə ə kì, ndi à lù ndi' a kətsi yi a Bobo vəghə̀n Yesò bwenə vi, ghè ə nsanjlə kumə yès to ndə̀ndə̀n ando yès be a sanjə kumə ghè.

¹⁵ To ando mà tə nki la ghè kili mò a ji na ghèn. A le kənyù ki a mà tə ghè la ma ghayntə ghè a ambi mibu dyè a Məsidoniya ndi mà lù sà bwensə sà nvi ə be yèn ghè, ghè tu'tə sanjə. Mà tə ghè alè ndi mà lù sà bwenə vi vəghə̀n be yemə, ghè gyamtə mò, mà dyè a Jùdiyà. ¹⁷ Kə lə dí' la mà tə sà ghə la ma vi ghə̀ntə ghè, ko ma kwò'tə li mu? A lə dí' la ma ba'tè nyè to nè

vi'i mbyi mu? A Vəwenə ə byimə kənyù, və sə zhətə vəwenə be tensə. ¹⁸ Nyìngòn ə ga'a to nəmwè'è. Ma gá'a to ndə̀ndə̀nə a ghə̀n la, ma ko tə nga'a təchù tə bò a ghə̀n. ¹⁹ Ghə̀n kili la Wə̀yn Nyìngòn, ə Yesò Klistò yi a yo və Timotì nə Silàs tə nshə'tə kənyù kə wen a ghə̀n ə ko nə ga'a təgà' tə bò. Ghə̀n nga'a to kənyù ki a kə dí' nəmwè'è a nə Wə̀yn Nyìngòn. ²⁰ A dí' wen a ghə̀n nə no ghò na yi a Nyìngòn ə nghə kə kwù'. A lə kənyù ki a vəghə̀n nə ngà'a la, "Amèyn" chò fa a wen azhi', ku'sə Nyìngòn. ²¹ A ne Nyìngòn la vəghə̀n və tsəm ndí' ti to a kənyù kə mu' vəghə̀n və Yesò Klistò. A dí' Nyìngòn a ghə̀n tsu' yès. ²² Ghə̀n chətə li vəghə̀n a ji la ghə̀n ku li Kəzhwi kə Njwo'kə ə Nyìngòn a vəghə̀n a tətyim ə dí' nəmwè'è la ghə̀n lu ku mwetə əfo vyi a ghə̀n ghə a vəghə̀n.

²³ Mə tə faŋ ke be ə vi a Kolìn byi' ando ma ko tə ə kòŋ ə vi ə kəŋkə ghə̀n a kənyù. Nyìngòn ə ki la ma gá'a to nəmwè'è. ²⁴ Vəghə̀n ə ki to no nəmwè'è la əbyimə ə ghə̀nə to, ko yès ə lu kòŋ ə ntenlə wí' tenlə la ghə̀n ne kənyù kumə əbyimə ə wen. Yès ə boŋsə kòŋ ə vi la vəghə̀n tsentə ə ne kənyù, kə vi to nə sanlə a ghə̀n.

² A lə kənyù ki a mà tə ghə la, ma ko ba bwenə vi ə ghə̀ntə ghə̀n, ndi kə ka ne la ghə̀n nkwo' mbyi. ² A ne to ghə̀n ma sanlə. Sətsen ma be vi ne la kə ghə̀n nsanlə, à be andí' ndò ə ne la mà nsanlə a? ³ A lə kənyù ki a mà tə boŋsə nyò' njwà'lə. Ndi kə ma ne sə vi, ghə̀n a ghə̀n yi ndí' boŋsə ne la ma nsanlə boŋsə ne ma nkwo' mbyi. Ma kili nəmwè'è la sanlə ghə̀n nə ma sanlə. ⁴ Mə tə nyò'o njwà'lə a ghə̀n, nyù ə ku ngə' a mò no nànto, ko ma sanlə, a shí' to məshi fa mo ashi. Ma ko tə kòŋ ə nə ə tyinə shə̀ŋsə fwi, mà tə kòŋ ə dí' la ma kòŋ ghə̀n no nànto.

Və dí' ə lyesə ə ku wù mbyisə

⁵ Kə dí' to no nəmwè'è la wí' tə nə kənyù, vəghə̀n sə dí' ko və lu sanlə. Ghə̀n ko tə tu'tə nə kənyù na kənkə to a mò, ghə̀n tə nə a ghə̀n vətsəm. Mà gá' alə byi' ando ma ko kòŋ ə gá' ə wyetə kənyù na ken. ⁶ Ando vi' və ghə̀nə sə dí' mù və so' li wen ə ku ngə' a wen, kə kwù' li to ali. ⁷ Ghə̀n lyesə ku wen luwen be bwa'sə ə tyim ə wen a bwen ali, a ghə̀n a faŋ a kwo' mbyi ə faŋ fa wen a byimə. ⁸ A lə kənyù ki a ma sensə ghə̀n la ghə̀n bwen-sə nə ghə̀n nki la ghə̀n bo kòŋ ə wen. ⁹ Mə tə nyò'o njwà'lə a yi a ghə̀n ndi yen la, ghə̀n zhù mò to nyù ə tsəm mu lo. ¹⁰ Ghə̀n yi lyesə ku wí' a kənyù a ghə̀n byib-sə, kə ne ndí' la ma be ə lyesə nku wen. Ma lyesə kù wí' azhù a kənyù kə dí' ə və lyesə, a ndi mu mà lyesə, ne ghə̀n a jùŋ, to ndə̀ndə̀nə ando Yesò ə kəŋ. ¹¹ Ma nə alə byi' ando ma ko kòŋ la Satan a kwen a kənyù na yi, byi' a vəghə̀n ə ki li mīnəŋ mə wen.

Bol ə dyù ə zà'a a Tìluwàs, tyim ə wen sə lìmè

¹² Andí' ando mà nvi za'a a Tìluwàs sə shə'tə ntim ə jùŋ byi' Yesò, ma yen la Nyìngòn ə sə dí' mù ghə̀n bo'tə li ji la mà shə'tə, ¹³ ali ma nko yen lèmə vəghə̀n Taytùs tsu, kənyù na ki sə ku ngə' a mò tyim, ma mu toŋtə vi' tsu, ə lù ə dyù a shə Məsìdoniyà.

¹⁴ Ali, ma ku kəzòŋ kə Nyìngòn. Ghə̀n tisə yès to məzhù ə tsəm, yès ə ndzìmtə fa bəm ə Yesò zhì no gho na yi a yes ə nè. Ghə̀n ne yès ə gətə ntim ə Yesò, vi' ki wen, ntim ayi saykə dyù to shì ə tsəm to nə kəlemtə kə kəŋkə. ¹⁵ Kə dí' la yès ə dí' alə dí' to nə kəŋə a Yesò ə nyu' a Nyìngòn a ji la yès ə shə'tə ntim ə jùŋ ə Yesò a vi' vyi a Nyìngòn ə bwòŋsə, nə a vi' a və lèkə. ¹⁶ A dí' a vi' vyi a və lèkə, a dí' kəlemtə a kə zhwi. Ali a dí' a vi' a Nyìngòn ə bwòŋsə, kəlemtə na ki kə ə fwomə, ku əb-wòŋ yi a ghə̀n ko lu mè. No wí' ko kwù' ə nə nki əshyè' a ghenə. ¹⁷ Yès ko dí' to nə ngho'o wí' a və lyi kənyù kə Nyìngòn a fo wòŋ, ba'lə a əko. A tim Nyìngòn ntim yès la yès ə nə shwè' a ghenə, Yès sə shə'tə to no nəmwè'è a nə vi' shyè' ə Yesò, Nyìngòn ə lyè yès.

Vi' a tyi məkəyn mə mfimè

³ Ghə̀n kwò'tə la yès be kə'kə sə ga'a bwomsə təwen ə tyestə ando vi' vətənvə nə nə mu? Yès ko dí' shi njwà'lə fa vi' vətənvə ə a ghə̀n dí' la yès dí' vi' ntim, ko yès nkəŋ tebè la ghə̀n nyò' və njwà'lə a yès, yès njè'è nə vəwenə a və dí' la yès dí' vi' ntim. ² Ghə̀n dí' to nə njwà'lə yi a yès ki' mu və nyò'o a yès a tətyim ndí' no ndo ndzə̀nə, zhə ki kənyù ki a və ga'a. ³ Ghə̀n dí' njwà'lə a Yesò nyò'o to fa wen a ngəŋ, ghə̀n nchò fa yès a kəvu. Ghə̀n ko nyò' njwà'lə na ghə̀n nə ntu ə njwà'lə, ghə̀n boŋsə nyò' nə Kəzhwi kə Nyìngòn yi a ghə̀n tsi. Ghə̀n ko nyò'o a kwi ngù', ghə̀n nyò'o a tətyim ə vi'.

⁴ Yès ə ki la nyù a venə dí' to no nəmwè'è byi' ando yès ə cho'sə Nyìngòn, ə chò fa Klistò. ⁵ Yès ə ko gá'a la Yès ə kwù' li fa yès a ngenə. A nə Nyìngòn la yès nkwo'. ⁶ A nə wen la yès kwù' ə nshə'tə kənyù kumə məkəyn mə mfimè mi a ghə̀n zhì wenə vi'. Məkəyn na mēyn ko dí' a so' yi a və nyò'o, à dí' məkəyn mə Kəzhwi ki Njwo'kə. Əso' mughə yi a və nyò'o ə nə vi' pftə, kəzh-wi kə Njwo'kə nə la və ndí'.

⁷ Ghə̀n kili la Əso' ə ndí' a mbì a njwà'lə mu və nyò' a ngù' ali, ghə̀n dí' baynə Nyìngòn. Əso' ə nə li la əkə' ə Mosis ə nbəynə no nànto, vi' Islə ə gho ə ki, no tēbe ando ghə̀n baynə ali, līmə dyù dyù. Əso' ə sətəsen ndí' mu ghə̀n dí' li nki baynə na ghə̀n ali, vi nə əpfù, ⁸ ko kəzhwi kə Njwo'kə a vi nə baynə ghə̀n chò ghə̀n əso' a? ⁹ Əso' ə sətəsen ndí' mu ghə̀n ə nə la və nso'o byib-sə vi' ali ki' nki baynə alə, kənyù ki a kə ne la vi' ndí' nti a nkayn ashi ə Nyìngòn a faŋ ke ki' əbaynə ghə̀n chò a? ¹⁰ Kə le dí' la əbaynə mə məkəyn mə mfimè ə vi li to chò ə baynə əso', a ghə̀n ko be kwù' a kənyù kətsenkə. ¹¹ Əso' ə ndí' əbaynə ghə̀n līmə dyù dyù. Kə dí' la əbaynə kəzhwi kə Njwo'kə ə chò ghə̀n əso' byi' ando kəzhwi kə Njwo'kə ko lu mè.

¹² Ando yès ə ki nəmwè'è la kənyù kə məkəyn mə mfimè ə chò kə ə məkəyn mə mumə. A le kənyù ki a yès ə shə'tə ntim a ghə̀n, ko yèsə fwəynə. ¹³ Yès ko dí' to nə Mosis a ghə̀n nchi'tə əkə' wen nə kəbàs kə ndisə la kə vi' Islə yen ando əbaynə ə Nyìngòn ə mè dyù fa tsu. ¹⁴ Nò fa mpfen, vəwenə nyenə ko andí' la və ki kənyù, à sə dí' tēbe laynə ghə̀n bo dí' to ali. Vəwenə ndzə̀nə njwà'lə məkəyn mə mumə, ko və lu zhə ki. Kə ndí' alə byi' ando kəfo ki bo chí'tə ə tof ə vəwenə to chí'tə, a dí'

to Yesò a ghè zizi ghè lysisè kəfo na kì. ¹⁵ Kə dí' to no nəmhwè'è la à dí' tèbè ə zà'a fa layn, a zhə a vəwenə dzànjə njwà'lə Əso' ə Mosis, ko və lu zhə ki tebè ki byi'í ando kəfo kə bo chí'tə ətof ə vəwenə to chí'tə. ¹⁶ Ali, no zhəko a wí' ə bwenə vi a Bobo, ghè lysisè kəfo na kì fa wen a shí. ¹⁷ Kə dí' alə byi'í ando Bobo wenə Kəzhwi kə Njwo'kə dí' to kənyù kə mù'. No fe a kəzhwi ki Bobo kə dí', ko ví'i be dí' əkòs. ¹⁸ Vəghənjə vi a və byimə a Yesò və tsu' li kəbàs kə ndisə na ki ko kə mbe chí'tə tebè əkə' ə vəghənjə, vəghənjə sə dí' nyenə əbaynə Bobo. Ali Bobo a dí'i kəzhwi nè la vəghənjə ə kwé'ú ando Bobo kənjə, ndi'í ku'sə dyù to dyù nè əbaynə wen na yi. A lə shwè'è ə Bobo yi a ghè dí'i a kəzhwi.

Gho' kəzhwi a tyi vəntòyn və kətso'

4 Ando Nyìngònjə ə kusə li shinsə a yès nku shyè' ghənə la yès ə nè, yès zizi ko və lu be bwa' ə nè. ² Yès ə tensə li no nyù ə kətə kədi'kə nò tsəm vyi a və nyo'tə nè. Yès ko lobtə wí', ko yès kə'sə kənyù kə Nyìngònjə. Yès ə bojsə ga'a to kənyù ki a kə dí' nəmhwè'è ashí Nyìngònjə, ə dí'i nəmhwè'è a ví'i la yès dí' tò nò ví'i və junəvə. ³ Kə le yi ndi' tèbe la kəfo kə sətəsen be chí'tə no tèbe ətof wí' la kə ghè zhè ki ntim ə jùnjə yi a yès ə shə'tə, à ne dí' tò wí' a ghè le le. ⁴ Ví'i a və ko byimə ko zhè ki kənyù byi'í ando Satan a ghè so' o mbyi ghèn kənjə li tətəf tə vəwenə la kə vəwenə byimə. Ghè nè alə la kə vəwenə yen əbaynə yi a ntim ə jùnjə Klistò a ghè dí' kənfisə kə Nyìngònjə ə vi nè wenə ghè. ⁵ Ghènjə ə ki la, yès zhəsə nshə'tə ntim ə jùnjə a ghèn, ko yès nə nshə'tə kumə təwen tyetə. Yès ə shə'tə to la Yesò Klistò dí' Bobo, yès ə be ku wenə yèsə a ví'i shyè' a ghènjə byi'í wen. ⁶ Nyìngònjə ə nshítə mbyi ə gá' la, "Əbaynə ə vi a ntintin kəbənjə kə fenəkə." Nyìngònjə a ghèn ə nè li la əbaynə ə vi a vəghənjə a tətəyim, ə dí'i əbaynə ə wen a vəghənjə, a dí' yi a vəghənjə ə yenə a kə' ə Yesò.

⁷ Ali yès vyi a və ki'í əgho' kəzhwi a ghənə a yès a təwèn a tə dí' to nə vəntòyn və kətso' a və zizi və pfwəkə, ə dí' la kədyò' kə gho'okə ki'í Nyìngònjə, a ko ki'í yès. ⁸ Ngə' sə vi a yès to a jisə a jisə ali, ko sə zizi sə lu to chò yès, a vi zhə tsenə ghə yès sə fi'ijmə no nànto ali ko yès zizi yès ma'a shwè'è ə yèsə. ⁹ Ví'i nə ntsu' kəghə ə kyeskə ali ko Nyìngònjə ə lu ma'a yès. Vəwenə nə nyàblə nè yès ali ko vəwenə zizi və zhwi yès. ¹⁰ Yès zi yès ə pfwè no zhəko, to ndənjəndənjə ando Yesò mpfwè, ndi ví'i ə yenə la yès ə ki'í ntsinə Yesò. ¹¹ Yès ə tsi tèbe tsi, dí' to chə əpfwè byi'í Yesò. Yès ə dí' a ji na ghèn ndi ví'i ə yenə ntsinə Yesò a yès kətso' kə wen a kə lu pfwè lə. ¹² A lə ando yès dí' no zhəko, nyù' to chə əpfwè ndi ghènjə nkí'í ntsinə Yesò.

¹³ Və nyò'ò li a Njwà'lə Nyìngònjə la, "Ando mà byimə, ma dí' ə shə'tə." Yès be byimə a Nyìngònjə ə be sə shə'tə kənyù kə wen. ¹⁴ Yès dí' ə nshə'tə alə byi'í ando yès ə ki la, Nyìngònjə yi a ghè nlüsə Bobo Yesò fa pfwè ə be lu lüsə vəghənjə vi a və dí'i ví'i Yesò ə lyè tsèntə ghə vəghənjə a wen ashí. ¹⁵ Yès ə yenə ngə' a ghèn a ghènjə a jùnjə ndi Nyìngònjə ə dí'i ətim ə jùnjə ghè a ví'i kə ne ví'i to kədənjə nku kəzònjə ku'sə Nyìngònjə.

Yès ə tsi to byi'í əbyimə

¹⁶ A le kənyù ki a yès ə ko bwa' ə nè shwè'è a ghenə. Nò tèbe ando njòsə əwen ə yès sə bwa'a dyù, Nyìngònjə ə ku kədyò' a yès a tətəyim to məzhè ə tsəm. ¹⁷ Ngə' shisə a yès ə yənə luwen dí' to nfam, dí' to fəshyìnə fə zhè. Ngə' a sensə bə'tə yès a jùnjə ə gho' o yi a ghè vi, ko ndi' la ghè lu mè, mu və zizi ko və lu ə shə'mə ngə' a sensə nè jùnjə ayi. ¹⁸ A lə kənyù a vəghənjə ko ki tebè nyè a və yenə. Vəghənjə bojsə ki dyüsə nè əfo, a və ko yenə. Ghènjə kili la ə nyè vyi a vəghənjə yenə lu me, ali əfo vyi a vəghənjə ko yenə ko dí' lù mè.

Əwenə fighə

5 Vəghənjə ki la və sətəsen ə byibəsə fəngənjə fə kətso' kə wèn fenfə a kəzhwi kə vəghənjə kə tsi tsu a nse ashə lə, Nyìngònjə a ku ngənjə kəzhwi a vəghənjə akənjə ko ndi' la və bwom nə avu, ghè dí' ə tsi ə fənjə. ² Vəghənjə tsi a nse ashə, nyè ə ku ngə' a vəghənjə, vəghənjə ə kònjə la Nyìngònjə ə zənsə ku ngənjə ə fi vəghənjə akənjə. ³ Vəghənjə ə kònjə ə zənsə ə ki'í əwèn ə fighə na ghenə ndi vəghənjə lù fənjə kò və lə be ə gho əwèn no kətsi kə tsenkə.

⁴ Vəghənjə tsi a wen ashə, di to di byi'í ngə' yi a vəghənjə yenə. A ko dí' la vəghənjə kənjə la Nyìngònjə ə lysisə əwèn ghenə a vəghənjə tsi tsu, vəghənjə bojsə kònjə to la ghè ku əwèn ə fighə a vəghənjə a ghè zizi ko ghè lu pfwè, ndi ghè lyè kəshi kə wèn ghenə.

⁵ A bə'tə Nyìngònjə la kə ndi' a ji a ghèn, ə ku kəzhwi kə wen a vəghənjə ə dí' nəmhwè'è la vəghənjə lu ki'í əwèn ə fighə a ghenə.

⁶ A le kənyù ki a vəghənjə to tò to. Vəghənjə ki la vəghənjə sətəsen ə nkí' əwèn ghenə a nse a shèn, mu vəghənjə ko timə dí' a ben ə Bobo. ⁷ Kə dí' alə byi'í ando vəghənjə ə tsi byi'í ə byimə yi a vəghənjə ə ki'í, a ko dí' byi'í nyè a vəghənjə ə yenə. ⁸ Nəmhwè'è, vəghənjə to tò to a vəghənjə a byimə, bojsə kònjə ə mótə əwen ghenə ə dyù ə ntsi a ben ə Bobo. ⁹ A le kənyù ki a vəghənjə ə mwomsə no nànto ə nè nyè vyi a və bòn a Bobo, kò vəghənjə dí' a wèn ashə, kò vəghənjə kə be ki'í ə wèn a ghenə. ¹⁰ Kə dí' alə byi'í ando no vəghənjə vətəsem lu timə ashí ə Yesò ə ghè so' vəghənjə. Ghè lu lo' no ndò to nyè yi a ghè tə nè a nse, kò à tə ndi' nyè ə byivə, kò à tə ndi' ə jùnjə və.

Yesò mpfwè ə nè ví'i bwensə vi a Nyìngònjə

¹¹ Yès ə fwaynə Bobo byi'í ando və kili la kə bòn la və nfwaynə wen. A le kənyù ki a yès ə sensə ví'i la və vi a wen. Nyìngònjə ki no tèbe ghò kumə yès, ma be kwó'tə la ghènjə be shətə ki yès a ghènjə a tətəyim. ¹² Kə ghènjə a nkwo'tə la yès be kənjə ə dí'i a mfi la yès ə kwé'ú li ə ndi' ví'i ntim. Yès ə kònjə la ghènjə nkí' kənyù ki a ghènjə dí'i ə nsənjə kumə yès byi'í kəwenkə ndi' ghènjə ki ji ə bwensə ví'i vyi a və kumə kədyù' to byi'í ji yi a və yenə wí' fa tsù, ko və ki ətyim ə wen. ¹³ Ətof ə yèsə nlè tebe lè to ando ví'i vətəsenə ə gá'a, ko ghè nti to nkəynə a ndi' fambwo yèsə kù li təwen ə tyestə a Nyìngònjə ə mwetə to mwetə. Ali yès dí' to no a yès a ətof, yès dí' alə a ghènjə a jùnjə. ¹⁴ Yès nè shwè'è ghenə mu yès zizi ko yès sə lu fənjə

ke nè byi' ando Yesò a kòh yès. Yès a ki la ghè mpfù tò a vi' vatsèm, kà di' la vi' vatsèm a lu a pfù bo'sa a wen. ¹⁵ Yesò a mpfù to a vi' vè tsèm ndi' vi' sà ntsi ko vè be ntsi a ji yi a vawenà kòh, ali ntsi to byi' Yesò. Kà di' alè byi' ando Yesò mpfù byi' vawenà vè bwensà lùsà wen fa pfù.

¹⁶ Ò zità fa luwen, yès ko be a nlyè wi' fa ji yi a vi' mbyi lyè fa tsu. Kà di' to no nàmwè'è la, yès a nlyè Yesò a ji a ghèn, ali sà di' ko yès mbe nlye ali. ¹⁷ Wi' sàtsèn ndi' wenà Yesò a kanyù kà mu', mu ghè sà di' wu fi, mu ntsinè mu wen a mè li, ghè sà ki' ghè fi. ¹⁸ Ònyù a venà no tsèm di' mu à nè Nyìngòh a vèghèh, a bwensà bàtè ntsinè vèghèh, vèghèh vè wen. Ghè ne alè chò fa Yesò. Ghè ku li shwè'è a ghenà a mba'tè ntsinèsà vi' a yès. ¹⁹ Kanyù ki a yès gà'a di' la Nyìngòh a mba'tè ntsinèsà vi' mbyi wenà vawenà byi' kanyù ki a Yesò a nè. Ghè lyesà li nku mbyisà vi' a be ku ntim a ghen a yès vi' ntim la yès a nshè'tè la ghè kèh la vi' vatsèm ba'tè ntsinèsà vawenà, wenà vè Nyìngòh. ²⁰ A lè ji yi, a yès lyi kèshi kà Yesò, Nyìngòh sà gà'a chò fa yès. Yès sensà ghèh a èzhì' a Yesò la ghèh ba'tè ntsinè shèhshèh wye vè Nyìngòh. ²¹ Nò tèbe Yesò fa wen a ngen a ko ne mbyi ali Nyìngòh a lyi wen a wu mbyi ndi' vèghèh chò fa wen a nti a nkàyn ashì Nyìngòh.

6 A nè vi' a vè shwè'è wenà vè Nyìngòh amu', yès a sensà ghèh la ando Nyìngòh a di' li a bon tyim a wen a ghèh lè, kà ghèh a nè a bon tyim a wen a ghen lè to kadyàh. ² A Nyìngòh a gà'a li la:

"A na ndi' ando èzhè kwè'è li mà zhètè kanyù ki a wù gà'a

è gyàmtè wù,
Kàtsi kà kwè'è la mà bwòhshè wù,
ma bwòhshè".

Ghèh zhètè! Luwen di' tò nò èzhè yi a Nyìngòh a ghè. Layn di' kàtsi ki a zizi ghè bwòhshè ghèh. ³ Yès a ko kòh a nè no kanyù kà mù' a kà byìbsà shyè' a yèsà. Ndi kà wi' a yen no kanyù kèbyikà a yès a tyi shwè'è. ⁴ Yès a bonshè di' to la yès di' vi' shyè' a Nyìngòh no a gho a yès a nè. Yès a wensà a tyi ngà' shisà a yès a yenà, nè a nyè a vè to, nè a tènki tèn nyè a tovè a tsenavè vè fè yès. ⁵ Vè ghòmè li yès a nshwin yès a nfih, a tim ànyòh a vi' la vè tsiblè nà yès. Vè nè li yès shyè' chò kadyò' a kyeskè; yès tsi li mèttsi mèttsenà nè jìh, ko mbùnè a ku èshì yesà. ⁶ Yès di' li la yès di' vi' Nyìngòh byi' ando yès a tsi àtsinèsà laynèsà, ki kanyù ki a kà di' nàmwè'è, wensà, tu'mà, ki' Kèzhwi kà Njwo'kè be kòh vi' vatsenvà nè tyim a yèsà no tsèm. ⁷ Nyìngòh a ku li kadyò' a yès, yès sà shè'tè to kanyù ki a kà di' nàmwè'è a vi'. Òfo ghòh vi a yès a soynà nè wenavè be kìhshè tawen a tyestà tsu di' ando yès a tsi a jisà timèsà. ⁸ Vi' vatsenvà gumlè yès, vètsevè gà'a nyè a byivè kumè yès. Vi' vatsenvà a bwomsà yès, vètsevè telè telè. Yès gà'a to nàmwè'è no tèbe ando vè lyi yès a vi' kèbar. ⁹ Vè ki yès sà vè ko kè, ali shìtè kè yès. Vi' yenà yès a vi' vè pfukavè ali yès tsi dyè to dyè. Vè nyàblè nè yès, ali ko wi' zizi ghè zhwi yès. ¹⁰ Yès a sanlè to sanlè no tèbe a tyi ngà'sà. Vè lyi yès a vi' kèfem ali yès ne vi' èghò' a

vawenà èbyimà. Yès di' tò sà yès èko ki' kèfo, ali ki' to èfò a tsèm.

¹¹ Yès a gà'a li a ghèh a vi' Kolin to a ndayn, be kòh ghèh no nànto. ¹² Yès a kòh ghèh no nànto. A di' ghèh a ghèh ko kòh tèbè yès. ¹³ Mà sà bonshè gà'a a ghèh luwen a nè vè vwomà a byimà la ghèh a bonshè kòh yès tò ndèhndèh ando yès a kòh ghèh.

Kà ghèh nè ntsèntè vi' a vè ko byimà

¹⁴ Kà ghèh ne nyè, tsèntè ghèh vè vi' vyi a vè ko byimà Nyìngòh, di' la wye vawenà di' ndèhndèh. Ghèh kili la njùn a ko ki' tò kanyù a ne wenà mbyi, ko èbayn ki' kanyù a nè wenà kèbèh kèfenakè. ¹⁵ A lè di' gho a ghè zizi ghè ne Yesò wenà Deblè a di' a kanyù kà mù' a? Wu byimà ki' gho a kanyù kà mù' wenà vi' a vè ko byimà a Nyìngòh a? ¹⁶ Ngèh Nyìngòh a ko ki' kanyù a nè wenà nshè'sà. Ghèh kili la vèghèh di' tò nè ngèh Nyìngòh yi a ghè tsi, to ndèhndèh ando ghè ngà'a li la:

"Mà ne ntsi a vawenà a ntintin,
di' yo vawenà;
Mà na di' Nyìngòh a vawenà,
vawenà di' vi' vwomà."
¹⁷ A lè kanyù ki a Bobo a gà'a la:
"Ghèh fè vi fa a ntintin a vi' vè byivè
a nti nèkwòh.

Kà ghèh kumè kèfo kè kà ko di' kèfo kè njwo'kè,
ndi mà shisè ghèh,

¹⁸ a ndi' Tì' a ghèh,
ghèh di' vunè vwomà.
A gà'a Bobo, a Tì' adyò' no tsèm."

7 Luwen ando Nyìngòh a ghè li nyè a venà a vèghèh a don shomsà jùhshè, kà bòn la vèghèh mwomsà a nyih a bwenà fa abàm nyè yi a vè vi nè kèmhèkè a njòsà wen, be nè a vèghèh kèzhwi. Vèghèh bonshè fwàynè Nyìngòh, laynè kwè'è.

Sanlè yi a Bol nkì'i

² Ghèh di' èkòh a yès. Yès ko nè shwè kanyù a wi', yès ko nè wi' a le ji, yès ko lobtè wi'. ³ Ma ko gà'a nyè a venà alè a gà' la ghèh ne li byìbsà kanyù. Mà sà di' mù ma gà'a li la yès a kòh ghèh no nànto, di' fan nkòh ghèh to kòh, kò a vi tèbe èpfè. ⁴ Ma shìtè ki ghèh, ma ko momè ghèh momè. Ma sanlè no nànto kumè ghèh, tyim a ghomè zhètè no nànto byi' ghèh, be bonshè sanlè to sanlè a ntintin ngà' shisà a yès nyenà.

⁵ Byi' ando yès nvi a Màsidoniyà ashè, ngà'sà fan a sà vi to vi a yès, to ji sàtsèm. Yès nkì'i kèngwùmè yo vi' be ki' èfwàyn a yès a tatyim. ⁶ Ali Nyìngòh yi a ghè bwa'a sà tatyim tè vi' a vè kaynè mbyi li, wye tyim a yèsà ando Taytùs nvi a yès. ⁷ Yès ko tè nsanlè to byi' mavi Taytùs, yès be tè nsanlè ando yès a tè zhè ji a ghèh tè bwa'a sà tyim a wen fa tsu. Ghè nshè'tè li la ghèh kòh a yen mò nò nànto, benà ji a ghèh a kaynè mbyi fa tsu, be bvìtè a tomsà mo. Ma zhè li nyè a venà vè be tu'tè nè ma sà sanlè dyè to nè mbi.

⁸ Nywà'lè yi a ma nyò'o a ghèh sàtsen ndi' mù ghèh kù li tèbe ngà' a ghèh, mu ma ko kwò'tè la ma ko tè ndi'

nyo'o. Ma gà'à li mu ma bo tã kwò'tè ali, byí'i ando ma yen li la ghè tã nè ghèn sã dí' nè kãnsù kã kãtã to fãsh-inã fãzhã. ⁹ Mã sã bõjsã sanjlã to sanjlã luwen, a ko dí' fa mbwo ma tã nyo'o ñwà'lè, a ghèn ghè ne ghèn sã dí' nè kãnsù kã kãtã. Ma sanjlã ando kãnsù kã kãtã ne li ghèn kwitã ntsinè sã byisã ã ghèn. Kã kã'è la a tã ne Nyìngõn la ghèn ndí' ali. Kã le dí'i la yès ko tã ne kãnyù shwè no fa mpfen. ¹⁰ Wí' ã sãtsen nsù kãtã mu a nè Nyìngõn, a kã a nè ghè kwitã ntsi ntsinè ã jùñ ã bwõn. Alí wí' sãtsen nsù kãtã a ji ví'i mbyi, kã a ne la ghè bõjsã pã pã.

¹¹ Ghèn yen li kãnyù ki a kã fã li a ghèn a ntsinèsã ando ghèn tã nsù kãtã mu a ne Nyìngõn a, ghèn fwàynã Nyìngõn! Ghèn yen ando ghèn libtã ã tarj ãchù ghènã a. Ghèn yen li ando kãnyù na kì ã nzafe ghèn a. Kãnyù a kì ã tã ã nè, ghèn sã fwàynã no nãnto. Ghèn tã nkõj ã yen mo no nãnto. Ghèn tã sã lĩmtã ã nè kãnyù kumã kãnyù na kì, be sã kõj ã ku ngã' a wí' yi a ghè nè byib-sã kãnyù. Ghèn dí'i li to ji sã tsèm la ghèn ko tã ãkì kãnyù na kènka. ¹² Ma ko tã sã nyo' ñwà'lè a ghèn, a dí' byí'i wí' yi a ghè ne kãnyù kãbyi kì, ko byí'i wí' yi a ghè ne kãnyù kãbyikã na kì a wen. Mã nyo'o ã ndi Nyìngõn lutã sù dí'i ji a ghèn a ghèn kõj yès fa tsu. ¹³ Ònyù a venã ne li tãtyim ã tyestã sã zhãtã.

Yès tã mbe sanjlã no nãnto ando yès nyènã Taytùs, ghè sanjlã kumã ji yi a ghèn tã gà' a wen fa tsù ã bwa'sã tyim ãwen kã ne ko ghè be kwo' mbyi. ¹⁴ Ma tã kùm kãdyù' a wen byí'i ghèn ali ghèn kò tã dí'sã kãtã komkã. Yès tã ga'a to nãmwè'è a ghèn. Nò tèbe ghò yi a yès tã gà' a Taytùs kumã ghèn, kã tã be fã to nãmwè'è. ¹⁵ A lã kãnyù ki a ghè sã kwò'tè luwen ando ghèn tã zhã wen be kwò'tè ando ghèn nshisã wen tsãntã fwàynã, kõj ã wen a ghèn ã sã kwi dyè to nè mbi. ¹⁶ Ma sanjlã no nãnto byí'i ando ma kili la mà zizi mà nzhã'tè to a ghèn wen to jisã tsèm.

8 Yès kãj a vølemã la ghèn kì kãnyù ki a Nyìngõn tã ne fa wen a kõj kã fã a ntsèntèsã ví'i vøbyimãvã a sã dí'i Màsidoniã. ² Vøwenã tã nyenã ngã' no nãnto cho fa mwomsã ã kaynãghã a ghè tã vi a vøwenã ali vøwenã sã bo kii' to sanjlã ã gho'o ghè ã nku no nãnto ã tomsã shyè' ã Nyìngõn. Vøwenã tã nku ali, sùtè femã no nãnto. ³ Ma shè'tè kãnyù a ghèn, mu ma tã yen yenã. Vøwenã ko tã nku to kãfo kì a vøwenã nkii', vøwenã ã kuli chò. Vøwenã tã ku to fa vøwenã a tãtyim, ⁴ ku ali sensã yès la yès ku ji, vøwenã ku be bõj gyãmtè ví'i Nyìngõn vyi a vø tsi a Jerusalèm. ⁵ Vøwenã tã ku chò no ando yès tã kwo'tã. Vøwenã tã sã ku mu vøwenã ku li tãwen tã vøwenã a Nyìngõn a ambi ã sã be zhã to fa yès ando Nyìngõn kãj. ⁶ A lã kãnyù ki a yès tã sensã Taytùs la ghè gyãmtã ghèn ghèn nè mwetã shyè' jùñghã a ghenã a ghè tã ne ghèn zitè là. ⁷ Ghèn dí' mu ghèn shè'tè li mbyimã ã sã be shè'tè shè'tè kãnyù kã Nyìngõn be kì' ãtof no nãnto. Ghèn shè'tè li ghã kãtã ã kãnkã a kãnyù kã Nyìngõn ã sã be kõj yès no nãnto. Ghèn shè'tè li gha' kãku na kènka a dí'i shyè' ã jùñghã na ghenã.

⁸ Ma ko ga'a alã la ma ku a nè ãso'. Ali ma kãj dí' ji a wenã ví'i vøtsèvã fwomã vøwenã kãj gyãmtã, ndí' ma

kì la ãkõn ã ghèn dí' nãmwè'è mu lo. ⁹ Ghèn kili kõj ã kaynãghã yi a Bobo vøghãj Yesò Klístò tã kõj vøghãj. Ghè ndí' wu ã gho'o ã kã'kã wù kãfem byí'i ghèn ndí' kãfem kãwen kã ne, ghèn kii' ãgho' ã Nyìngõn.

¹⁰ Ma kãj ã gà' kãnyù kì a ghèn a ma kwò'tè kumã kãnyù a kènka. Ma kãj la ghèn mwetã kãnyù kì a ghèn tã zitè a ngwã' a ghè tã cho lã. Ghèn tã ndí' mbisè ví'i nkãj ã ku, ã be sã dí' mbisè ã zitè ã ku. ¹¹ Kã bõj la ghèn ne mwetã shyè'è jùñghã a ghenã. Ghèn ku to kãfo kì a ghèn kii'. Ghèn sã ku, ãwenã ghãjã be fwomã to ando ghè tã fwomã ghèn mu ba'tè kãku a kì, ¹² byí'i ando ghèn sã nku kãfo, ghèn ã nsãnjã ã ku kì kã a ghèn kii', Nyìngõn a shì kãku a kì, mu ghèn sãtsen fanj ke kii' kãfo, ko Nyìngõn a nki kãfo fa ghèn. ¹³ Ma ko gà'à la ghèn ku ne ãnyù ã bwa'mã a ví'i vøtsenvã ã tò a ghèn. Ma bõjsã kãj to la nyù ã ndí' to ndãjndãj a ví'i vøtsèm. ¹⁴ Ghèn kii' fo luwen no gho'o, ma sã kãj la ghèn ku a ví'i vøtsenvã vyi a vø ko kii', ndí' vøwenã lù sã kii' be bõj tomsã ghèn azhã a ghèn gho. Kã yi ndí' alã ã nyù a ndí' to ndãjndãj a ghèn vø tsèm, ¹⁵ to ando vø nyo'o a Nwà'lè Nyìngõn la, "A ndí' ando vø ndyù bõjtã ãfo ã zhivã a vø ntojtã nè mana li, ví'i vyi a vø nbojtã vø gho'o, kã byã'kã nko fanj, ví'i a vø nbojtã to ntè' ã mu sã kii', ko vø lù tyetã chòsã."

Vø tim Taytùs a Kolin

¹⁶ Ma ku Kãzõn kã Nyìngõn ando ghè ne Taytùs sã kii' ãkõn a ghèn ando ma kii'. ¹⁷ Ghè tã byimã ã vi ã yen ghèn ando yès tã gà', ã sã gà'à ali mu ghè tã sã kõj ã vi no to fa wen a ngerj. ¹⁸ Yès ã be timã lèmã yès ã tsen wenã wen, a dí' wí' ví'i kõj wen a ntsèntè sã ví'i Nyìngõn ashè no akayn byí'i ando ghè kili ã shè'tè ntim ã jùñ. ¹⁹ Ò kwù'sã, ghè dí' mu a tsu' ntsèntèsã ví'i Nyìngõn ntsu' wen la yo vøwenã njè'è ne shyè' jùñ ghè a ghenã, ku ãku'sã a Nyìngõn ã be dí'i la yès ã kõj ã ngyãmtã.

²⁰ Yès ã mwomsã ã shè'tè gha'a kãku a kènka byí'i ando yès ã ko kõj la wí' ã lù ghãm yès ã gà' la yès ko tã nshítã gha'a kãku na kì. ²¹ Yès ã ne alã byí'i ando yès bà'tã li ã ne to nyù a vø kwù' ashì Nyìngõn benã ashì ví'i.

²² Yès a sã timã vøwenã be timã bõ'sã nè lèmã yès ã tsen, ghè dí' mù yès mwomsã li wen, ghè ndí'i a yès to aghayn aghayn la ghè kõj ã ngyãmtã, be ndí'i mwetã luwen ando ghè cho'sã ghèn no nãnto la ghè kõj ã gyãmtã ghèn. ²³ A Taytùs, ghè shyè'è yo wen amu' nè a kãnyù kã mu', ã gyãmtã ghèn. Vølemã vøtsenvã venã a wenã vøwenã dí' amu' lyi kãshi kã ntsèntèsã ví'i Nyìngõn vyi a vø dí'i ashè. Ò shyè' ã vøwenã ã nè, ví'i ku'sã Yesò. ²⁴ Ghèn ã dí' li a ví'i a venã la ghèn kõj vøwenã, la nyù vyi a yès gà'a kumã ghèn dí' to no nãmwè'è, ndí' ntsèntèsã ví'i Nyìngõn yen no vøtsèm.

Nyìngõn ã kõj ví'i vyi a vø kù nè sanjlã

9 Ma kili la ma ko tã be dí' ã nyò'o a ghèn kumã ãgyãmtã yi a ghèn kii' ã tim a ví'i Nyìngõn a Jerusalèm, ² byí'i ando ma kili la ghèn sã bwitã ã

gyàm̀tè. Ma tɛ sɛ zhɛ kɛnyɛ̀ a ki ando vi'i M̀asidoniya g̀a' la, ghɛ̀n vi'i Akayà tɛ sɛ bvitɛ̀ ɛ̀ ku no fa ngɛ̀sɛ̀ a sɛ cho li. Vɛ̀wenɛ̀ tɛ zhɛ̀ ɛ̀wen vɛ̀wenɛ̀ sɛ̀ fwomɛ̀ vɛ̀wenɛ̀ sɛ̀ be kɔ̀n no nɛ̀nto ɛ̀ ku. ³ Luwen ma mu ntim, vɛ̀lemɛ̀ venɛ̀ la vɛ̀wenɛ̀ vi ndi' ghɛ̀n ba'tɛ̀ ando mà tɛ̀ g̀a' la ghɛ̀n ɛ̀ ba'tɛ̀. Kɛ̀ ko bɔ̀n la vɛ̀wenɛ̀ vi yen la mà tɛ̀ zhɛ̀ kɛnyɛ̀ a ki to kɛ̀dyàn. ⁴ Kɛ̀ sɛ̀tsen fù la yo vi'i M̀asi-doniya vi, yo vɛ̀wenɛ̀ ko andi' la ghɛ̀n ba'tɛ̀ li, a yès a di'sɛ̀ kɛ̀tɛ̀ kumɛ̀ nyɛ̀ vyi a yès tɛ̀ g̀a' kumɛ̀ ghɛ̀n, nkàyn-tɛ̀ ghɛ̀n be di'sɛ̀ kɛ̀tɛ̀ no nɛ̀nto. ⁵ A le kɛnyɛ̀ ki a mà tɛ̀ yen la kɛ̀ bɔ̀n la mà g̀a'a vɛ̀lemɛ̀ venɛ̀ vi ɛ̀ yèn ghɛ̀n ambì, wye vɛ̀wenɛ̀ nè mwetɛ̀ ba'tɛ̀ kumɛ̀ kɛ̀ku ki a ghɛ̀n tɛ̀ mba'tɛ̀, ɛ̀ di' la à kò̀n to no ghɛ̀n ɛ̀ ku ko andi' la vɛ̀ kwi'i ghɛ̀n kwi'i.

⁶ Ghɛ̀n di' ki la no ndò a ghè wè to ntè', a ghè lù be pfi to ntè', no ndò a ghè wè no kɛ̀ gho'o, a ghè lù pfi to no kɛ̀ gho'o. ⁷ Nò tɛ̀be ndo ɛ̀ sɛ̀ nku, ghè nku to kɛ̀fo ki a ghè ghɛ̀ a wen tyim la ghè a ku. Kɛ̀ wi' na ku sɛ̀ vɛ̀ kwi'i wen kwi'i. Kɛ̀ wi' na sɛ̀ ku nku sɛ̀ ghè kyemɛ̀ kyemɛ̀ byi' ando Nyìngò̀n kò̀n wi' yi a ghè kù nè sanjɛ̀. ⁸ Nyìngò̀n ɛ̀ ki'i kɛ̀dyò' ɛ̀ bwa'sɛ̀ ghɛ̀n nè ɛ̀fo vɛ̀ gho'o chò vyi a ghè kɛ̀n ndi' ghè nk'i to ki'i no mɛ̀zhɛ̀ ɛ̀ ntsɛ̀m be ki'i kɛ̀ kwɛ̀' nè nyɛ̀ ɛ̀ jù̀n vɛ̀ tsu, ⁹ ando vɛ̀ nyo'o a Nywà'lè Nyìngò̀n la, "wu kɛnyɛ̀ kɛ̀timɛ̀kɛ̀ kɛ̀ nè ki ɛ̀ ku ɛ̀fo no gho'o a vi'i kɛ̀fem. Njù̀n wen fan li to ghayn ɛ̀ mù' nɛ̀mwè'è."

¹⁰ A kù Nyìngò̀n ku ngwa' a vi'i la vɛ̀ we, a ku to wen ku ɛ̀fo ɛ̀ zhivɛ̀, a di' to wen ɛ̀ ku ɛ̀ kwɛ̀' sɛ̀ ngwa' a ghè, a ghè a ntsinèsɛ̀ ndi' ghè we ɛ̀ na pfi jù̀n no gho'o. ¹¹ Nyìngò̀n na bwa'sɛ̀ ghè ɛ̀ ku tɛ̀nki tɛ̀ fo a ghè to tɛ̀tsɛ̀m, a ghè a ngyàm̀tè vi'i tsu. Ghè na ku a yès ɛ̀ yès sɛ̀ nku a vi'i, vɛ̀wenɛ̀ nku kɛ̀zò̀n a Nyìngò̀n, ¹² byi' ando kɛ̀ku a kènkɛ̀ a ghè kù ko gyàm̀tè to vi'i Nyìngò̀n. Ghè ne la vɛ̀wenɛ̀ nku kɛ̀zò̀n a Nyìngò̀n no nɛ̀nto. ¹³ ɛ̀shyè'è a ghen a ghè ne là ɛ̀ di' ɛ̀tyim ɛ̀ jù̀n ghè yi a ghè ki'i a vi'i, ɛ̀ be di' mwetɛ̀ la ghè zhɛ̀ ntim ɛ̀ jù̀n ɛ̀ Yesò yi a ghè jè'è shè'tè. Kɛnyɛ̀ na ki ɛ̀ na ne, vi'i nku'sɛ̀ Nyìngò̀n, to kɛ̀dɛ̀n. ¹⁴ Vi'i na yen alè ɛ̀ nkò̀n ghè no nɛ̀nto, jìmɛ̀ a ghè byi' ɛ̀tu'mɛ̀ ɛ̀ kaynaghè yi a Nyìngò̀n ɛ̀ tu'mɛ̀ nè vɛ̀wenɛ̀ chò fa ghè. ¹⁵ Kɛ̀zò̀n kɛ̀ Nyìngò̀n byi' Wàyn wen yi a ghè nku a vɛ̀ghɛ̀n. A di' kɛ̀ku kɛ̀ kaynɛ̀ kɛ̀.

Bol ɛ̀ g̀a'a kumɛ̀ shyè' wen

10 A sensɛ̀ to no mò Bol sensɛ̀ ghè luwen a zhi' Yesò Klistò a ghè tu'mɛ̀ be bwa'mɛ̀. Ma kili la vi'i vɛ̀tsenvɛ̀ nè g̀a'a la ma zhɛ̀ sɛ̀ ɛ̀ nyò' kɛnyɛ̀ nyo'o, a ghè ma sɛ̀ g̀a'a to no nè ɛ̀tyim ɛ̀ to ghè, ali na vi za'a a ghè ntintin, ma sɛ̀ g̀a'a to kɛ̀bwa' kɛ̀bwa'. ² Ma sensɛ̀ ghè la kɛ̀ ghè a nè, mà na vi ɛ̀ fwàynsɛ̀ fwàynsɛ̀ a ghè. Ma kili la ma ne vi fwàynsɛ̀ a vi'i vyi a vɛ̀ g̀a'a la yès ɛ̀ tsi to nè vi'i mbyi. ³ Kɛ̀ di' to no nɛ̀mwè'è la yès ɛ̀ tsi a mbyi ali yes ɛ̀ ko soynɛ̀ a nè vi'i mbyi. ⁴ ɛ̀fo ghò̀n ɛ̀ yès ko di' ɛ̀ ɛ̀fo a shitɛ̀ wi' nè kɛ̀vu kɛ̀, à kù Nyìngò̀n a yès la yès ɛ̀ nsoynɛ̀ zhi kɛ̀dyò' kɛ̀bɛ̀n kɛ̀fenɛ̀kɛ̀ tsu. ⁵ Yès ɛ̀ byi'sɛ̀ kɛ̀ngùmɛ̀ ki a vi ku'sɛ̀ wen nè la kɛ̀ vi'i ki Nyìngò̀n. Yès ɛ̀ tisɛ̀ tɛ̀kwò'tɛ̀ tɛ̀ vi'i, ne la vɛ̀wenɛ̀ kwò'tɛ̀ nyɛ̀ a ji yi a Yesò ɛ̀ kɛ̀n la vɛ̀ nkwo'tɛ̀ fa tsu. ⁶ Ghè ne

di'i a yès no zhèko la ghè sɛ̀ zhɛ̀, to fa Klistò, yès mu ku ngò' a vi'i a ghè a ntintin a vɛ̀ ko zhɛ̀ fa Wen.

⁷ Ghè yen ɛ̀nyɛ̀ to fa ji a vɛ̀ kɛ̀ fa tsu a ghè ashì. Wi' ɛ̀ mu sɛ̀tsɛ̀n ɛ̀ ngà'a la ghè di' wù ɛ̀ Yesò, ghè tu'tɛ̀ ɛ̀ kwò'tɛ̀ ɛ̀ ki la yès be bɔ̀n di' to vi'i Yesò to nè wen.

⁸ Bobo ku li kɛ̀dyò' a mò a ghè a kɛ̀tɛ̀, mu mà sɛ̀tsɛ̀n ɛ̀ nkumɛ̀ tebe kɛ̀dyɛ̀' kumɛ̀ kɛ̀dyò' na ki, ko ma di'sɛ̀ kɛ̀tɛ̀ byi' ando ghè ku la mà kwisɛ̀ ghè a ghè a byimɛ̀ nè kɛ̀wenkɛ̀, ghè ko ku la ma mbyisɛ̀ ghè byisɛ̀ nè kɛ̀wenkɛ̀ ⁹ Nò tebe ali ma ko kò̀n tebe la ghè nkwo'tɛ̀ la ma nyo'o vɛ̀ nywà'lè vwomɛ̀ ne la ghè ɛ̀ mfwaynè. ¹⁰ Byi' vi'i vɛ̀tsenvɛ̀ g̀a'a la ma zhɛ̀sɛ̀ nyo'o nywà'lè, g̀a'a yi ɛ̀ sɛ̀ to ki'i kɛ̀dyò' ali ma ne sɛ̀ bɔ̀nsɛ̀ vi a ghè ashì ma sɛ̀ bwa'sɛ̀ g̀a'a di' sɛ̀ ma ko ki ɛ̀ g̀a' a ntintin ɛ̀ vi'i.

¹¹ Ma kò̀n la nki ɛ̀ vi'i a venɛ̀ ki la kɛnyɛ̀ ki a yès nyɛ̀' mɛ̀ nyo' ɛ̀ timɛ̀ timɛ̀ di' to nè kikɛ̀ a yès ɛ̀ vi tɛ̀be vi a ghè a ntintin, yès be a g̀a'a to kɛ̀wenkɛ̀.

¹² Yès ɛ̀ ko ghè wenɛ̀ yèsɛ̀ ko shɛ̀mɛ̀ yo vɛ̀ vi'i vyi a vɛ̀ g̀a' di' tɛ̀wen tɛ̀ vɛ̀wenɛ̀. A di' a zhɛ̀ a vɛ̀wenɛ̀ shɛ̀'mɛ̀ be shɛ̀mɛ̀ tɛ̀wen tɛ̀ vɛ̀wenɛ̀, vɛ̀wenɛ̀ ne kɛnyɛ̀ ki a kɛ̀ ko ki' ɛ̀tof. ¹³ Yès zizi ko yès ɛ̀ lu nkùmɛ̀ kɛ̀dyɛ̀' kumɛ̀ kɛnyɛ̀ a yès zizi ko yès ɛ̀ lu nè. Yès ɛ̀ kumɛ̀ kɛ̀dɛ̀' to akwi kɛnyɛ̀ yi a Nyìngò̀n ɛ̀ kù li la yès ɛ̀ nè, ɛ̀ shwè'è yèsɛ̀ a ghè a ntintin di' mù' fa tsu. ¹⁴ Yès ko kumɛ̀ kɛ̀dyɛ̀' a kɛnyɛ̀ a yès ɛ̀ ko tɛ̀ ne to ando kɛ̀ yi ndi' ndi' a zhɛ̀ a yès ɛ̀ ko tɛ̀ vi za'a a ghè a ntintin. Yès ɛ̀ ndi' mbisɛ̀ vi'i ɛ̀ vi nè ntim ɛ̀ jù̀n byi' Yesò Klistò a ghè. ¹⁵ Yès ɛ̀ ko kumɛ̀ kɛ̀dyɛ̀' shi ɛ̀ku'sɛ̀ a shwè'è vi'i kɛ̀dyàn. Yès ɛ̀ kɛ̀n to la ghè kwi a ghè a byimɛ̀ ndi shyè' yi a yès ne a ghè a ntintin bɔ̀n kwi. ¹⁶ Ghè sɛ̀tsɛ̀n ɛ̀ ne alè, yès be shè'tè dyɛ̀ nè ntim ɛ̀ jù̀n a tɛ̀lo' tɛ̀ tsentɛ̀, a wi' ko timɛ̀ shè'tè tsu ndi' kɛ̀ yes lu kùm kɛ̀dyɛ̀' a kɛ̀shi vi'i kɛ̀dyàn.

¹⁷ Vɛ̀ nyò'ò li a Nywà'lè Nyìngò̀n la, "no ndò a ghè kɛ̀ nkumɛ̀ kɛ̀dyɛ̀', ghè nkumɛ̀ byi' to kɛnyɛ̀ ki a Bobo ne li." ¹⁸ Kɛ̀ di' alè byi' ando wi' yi a ghè di' la ghè kwɛ̀' li ko kwɛ̀' no tebe a kɛ̀fo kɛ̀tsɛ̀n. A kwɛ̀' to wi' yi a g̀a'a Nyìngò̀n la ghè kwɛ̀' li.

11 Mà sensɛ̀ ghè la ma sɛ̀ ngà'a dyɛ̀ luwen to nè kɛ̀koynkɛ̀, ghè ɛ̀ bwa'mɛ̀ zhɛ̀tɛ̀ to zhɛ̀tɛ̀. Ghè zhɛ̀tɛ̀ to ali! ² Ghè ɛ̀ ki la ma shimtɛ̀ ghè no nɛ̀nto ndɛ̀ngndɛ̀n to ando Nyìngò̀n ɛ̀ shimtɛ̀. Mà sɛ̀ di' mù ma fas li ɛ̀ ku ghè a lim, a di' Yesò, kɛ̀n la kɛ̀ ghè ne nk'i ɛ̀mbyi no fa mpfen azhè a ma kù ghè a wen. ³ Ma g̀a'a alè fwàynè la vi'i zizi vɛ̀ vi lobtɛ̀ ghè ko ghè be a nghɛ̀ kɛ̀tɛ̀ nzhɛ̀ fa Yesò nè tyim ɛ̀ ghè no tsɛ̀m ndɛ̀ngndɛ̀n ando Satan nvi nè mɛ̀nɛ̀n mɛ̀ wen ɛ̀ lobtɛ̀ Ivè. ⁴ Ma fwàynè alè byi' ando mà yèn li la ndi'sɛ̀ sɛ̀ dzɛ̀n sɛ̀ sɛ̀ zi' ghè nè nyɛ̀ kɛ̀dyàn kumɛ̀ Yesò ko andi' nyɛ̀ a yès tɛ̀ zi' ghè kumɛ̀ wen tsu, ghè mo'tɛ̀ to mo'tɛ̀. Wi' ɛ̀ vi, a ghè nè kɛ̀zhwi kɛ̀, a ko di' kɛ̀zhwi kɛ̀ Nywò'kɛ̀ ki a yès nku a ghè, ghè shi to shi, ɛ̀ mbe byimɛ̀ ntim yi to byimɛ̀ a ghè shè'tè, a ko di' ntim ɛ̀ jù̀n yi a yès ɛ̀ nshè'tè a ghè.

⁵ Vi'i ntim a venɛ̀ a ghè ghɛ̀ la à di' no vi'i ntim vɛ̀ to vɛ̀ là ɛ̀ ko chò mò no te kɛnyɛ̀ kɛ̀tsɛ̀n. ⁶ Ma kili la ma ko ki ɛ̀ g̀a' ashì vi'i ali, ki kɛnyɛ̀ ki a ma g̀a'a. Yès sɛ̀ di' mù yès ɛ̀ di' li nakèn kɛ̀ a ghè to ji sɛ̀ tsɛ̀m.

⁷ Kə le dí' la mà tə shi'sə wen ghomə ne ghən, ghən sə ku'mə ə nshə'tə ntim ə jün ə Nyìngòn a ghən, ko ma bəmè tebè kəfo, a dí' mbyi mu? ⁸ Ma tə shyè'è a ghən, dí' to sə ma tsonə tsonə fa ntsəntəsə ví'i vəbyimə sə tsensə byi'i ando ma tə shyè' a ghən ali ló' ghomə bonşə lù fa vəwenə. ⁹ Ma ndí' vəghə, əzhə ə tseghə vi kwù'è, ko ma lù ki kəfo fa ghən no fa mphen ali ko ma ku ngə' a wí'. A bonşə tímə to vələmə və vəghə fa Məsìdoniyà tímə əfo a mò. Ma ko mbəmə kəfo a ghən no kətsi kətsenkə, ko andí' la ma lu bəm. ¹⁰ Ma sanlə la ma ko shì tebè kəfo kətsenkə fa ghən, ko kəfo kə zizi kə tám mò la kə mà be nšanlè to alə ashə ló' ə Akayà. Yesò ki la mà gə'à to nəmwe'è, ¹¹ Ghən kwò'tə la ma gə'a alə byi'i ando mà ko kòn ghən mu? Nyìngòn ə ki la mà kòn ghən.

¹² Mà fəj ə nè tò kənyè ki a ma nè, ndí' chí'tə əchə ə ví'i vyi a və gə'a la vəwenə dí' ví'i ntim ə Yesò li, kə vəwenə nkumə kədyè' gə'a la yo vəwenə shyè' to ji mú'. ¹³ Ví'i a venə nè zhò to dziñ la vəwenə dí' ví'i ntim, vəwenə dí' ví'i shyè'è kənlòbtə, bílè la vəwenə dí' ví'i ntim ə Yesò. ¹⁴ Nò tèbè fa mpfen, kə ghən ne ndí' nè əkaynə byi'i tèbe Satan nbìlè li nè la ví'i nyenə la ghè dí' ntsiñ ngən ə Nyìngòn ə baynə. ¹⁵ Kə le dí' la ghən ko dí' ndí' nè əkaynə ə la ví'i shyè' ə Satan ə bílè dí' təwen tə vəwenə la vəwenə dí' tò no ví'i shyè' və junəvə Nyìngòn. Ngə' yi a Nyìngòn ə lu ku a vəwenə a kəmwètə lu kwè' a vəwenə a shyè'è a ghèn.

Bol gə' kùm kədyè' kùmə ngə' shisə a ghè yenə

¹⁶ Mà bo kùmtə to kùmtə la kə ghən a kwo'tə la ma dí' kəkoyn, ali ghən ndí' ə lyè mo a nè kəkoyn kə, ghən mo'tə ma bon gə' to kəkoyn a fəshinə fə əzhə alə ndí' nkàyntə mò nšanlè. ¹⁷ Ma ghanşə gə'a dyè nè kənyè kə ashə to nè kəkoynkə, gə'a ali gə'a to fa mò ngə. A ko gə' Bobo la mà gə' alə. ¹⁸ Ando ngho'o ví'i ghanşə wen byi'i fo mbyi, nkàyntə mò ə be a nghanşə wen. ¹⁹ Ghən gə'a la ghən tofə no nànto, ghən sə yenə nkoyn, ghən mo'tə to mo'tə la və ngə'a a ghən! ²⁰ Ghən mo'tə li ví'i, və sə lyi ghən a əkòs, nyàblè nè ghən. Ghən mo'tə li vəwenə sə lobtə ghən, zə'tə ghən be telə ghən. ²¹ Ma dí'sə kətə ə gə' la ando yès ə ko tə nè nyè a venə a ghən, və ghə la ma tə mbwa'a bwa'a!

Mà sə gə'a luwen to a nè kəkoynkə, ali mu ví'i vətšen-və mu ə ghanşə əwèn kumə tèbe ghò, nkàyntə mo be a ne to ali. ²² Vəwenə nè ku'sə əwèn gə'a la vəwenə dí' ví'i Hibùlù. Ma dí' to wù ə Hibùlù. Vəwenə gə'a la vəwenə dí' ví'i Islel. Ma dí' to wù ə Islel. Vəwenə vətšen-və gə'a to la vəwenə dí' ví'i ngwa' ngən Ablaham. Ma dí' to wù ngwa' ngən Ablaham. ²³ Vəwenə ngə'a la vəwenə dí' ví'i və shyè'è ə Yesò. Ma bònə shyè'è a Yesò, chò tèbè vəwenə. Mà sə gə'a dyè to sə ma bomə bomə. Ma shyè'è li nchò vəwenə. Və shwinə li mò a nfij to aghayn aghayn chò ando və shwinə vəwenə. Və ghòmə li mò to aghayn a kədən ə be shwe ə zhwi mo to aghayn aghayn. ²⁴ Ví'i Jus nghòmə li mò aghayn a tàyn, a dí' no zhùko a və ghomə, və ghòmə mək-winkwinə məwumə ə ntà' njèsə abumu'. ²⁵ Və ghòmə li mò nè mbànşə aghayn a tà', ə temlə mò nè ngu'sə

əghayn ə mù'. Kəban kə bunə li nè mò a mù aghayn a tà'. Ma lyən li a mù ə zhəsə a kətsi ki mpfen. ²⁶ Mənkunə mə ngho'kəmə shwe li ə lyè mo no aghayn a ghò'o ando ma dyè ajé', ma be shwetə əpfə avù və tsonə. Ma shwetə li əpfə avù ə ví'i ə ló' yès, nè a avu ə tímə. Ma shwetə li əpfə a ntə' sə ghò'sə, ə shwetə ashə ə ví'i ko dí' tsu. Ma shwetə li əpfə a mù mə ghò'kə mə, shwetə əpfə avù ə ví'i a və lobtə dí' la və byimə li. ²⁷ Ma shyè'è li nchwosə, à ví'i aghayn to kədən, ma tsi to a məkə', ə vi zhə tseghə, ma tsi ko andí' la ma zhè tebè kəfo ko ndí' la ma nyè tèbè mu, ko ndí' la ma kí'i no kəfo ə zhè, ko andí' la ma kí'i ngən ə tsi tsu, ko ndí' la ma kí'i no tèbe ndisə ə mò'. ²⁸ Jisə dí' to kədən a mà yenə ngə' fa tsu ali dí' tò kənyè kə mù' a ma kwo' to məzhè ə tsèm, a dí' ji a ví'i vəbyiməvə dí' fa tsu to vətsem. ²⁹ Ma yenə wí' ghè bwa'a kumə kənyè kə Nyìngòn, kənyè a ki sə ku ngə' a mò, ma sə dí' to sə a dí' mo. Və ne wí' ə fəj a mbyi, kənyè a ki sə ku ngə' a mò no nànto.

³⁰ Mà sətšen ndí' ə nghanşə tèbe əwen, a mà ne ghanşə kumə nyè vyi a və dí' la ma bwa'a. ³¹ Tí' Bobo Yesò, ə Nyìngòn yi a və dí' nku'sə wen to məzhè ə tsèm ə ki la ma ko zhò ndziñ. ³² A ndí' to ando ma ndí' a ntə' Dəmasikùs, wí' yi a fòyn Aletàs ə ghə la ghè nso'o ntə' a yi ə gə' ví'i tímə kə shi ə sə bvè mò ə gha', ³³ ali və we mò a nkəm ə nyiñşə shisə mò fa kəbə' a kə ndí' a əwenə mbàyn a kəbənə na yi ə shi'sə mò, ma nyiñ, kò ghè lə gha'a mo.

Ənyè vyi a Nyìngòn ndí' a Bol nè kəlu' kə a kə ndí' a wenə a wèn

12 Mà ne nšanlè to sanlə no tèbe ando se ko dí' ə tsu. Ma shə'tə nyè a ghən luwen a Bobo ə ne, və vi a mò to sə a tsi jòmşə, nè ki kə a ghè dí' li nlaynsə a mò a mo kwò'tə. ² Ma kili wu tsen a ghè mbyimə li a Klistò, Nyìngòn, ə lyè wen ghè ku' akən no a kəshi yi a kə njanntə li ku'. Ma ko nlaynsə ki la, ghè nku' to no nè əwèn wen mu ghè nku a kəzhwi lo. A tu'tə ə ki tò Nyìngòn. Luwen sə dí' ngə'sə njèsə kə' a kənyè na kənkə nfè. ³ Ma kili to ando mà gə'a li la Nyìngòn ə lyè li wí' na ghèn, ghè ku' akən akəshi yi a ghè dí' tsu ali ko ma nlaynsə ki la, ghè nku' to no nè əwèn wen mu, ghè ku' a kəzhwi lò. A tu'tə nki to Nyìngòn. ⁴ Ghè ku' ə zə'a tsu ə zhə nyè chè ə wen ə zim a wí' ko zì ghə shə'tə nè chè. ⁵ Mà tə sanlə kumə wí' na ghèn, ko dí' la ma sanlə kumə əwenə ghomə. Kənyè ki a mà zizi mà naynə kumə wenə ghomə byi'i kəwenkə a dí' tò a kənyè a ma bwa'a tsu. ⁶ Ma tə sanlə kumə tèbe wenə ghomə, ko ma lu a sanlə a nè kəkoyn kə byi'i ando mà gə'a to kənyè ki a kə dí' nəmwe'è. Nò tèbè ali, mà ko sanlə, ndi kə wí' a nkwo'tə mò a bwen to nyè vyi a ma nè nè vyi a ma gə'à.

⁷ Nyìngòn ə ko tə kòn la mà nšanlè chòsə kumə nyè ə kaynə və vyi a ghè dí' a mò, və dí' to kədən. A lə kənyè ki a ghè mo'tə əkwa'a ghè kwen a mo wèn ə sə ku ngə' a mò no nànto. Əkwa'a na yi ə nvi to nè wù ntim a Satan tímə la ghè vi nku ngə' a mò, la kə mà nghanşə əwèn. ⁸ Ma sensə Bobo aghayn a tà' la ghè shisə əkwa'a na ghenə fa mo wèn, ⁹ sensə no zhùko, ghè gə'

to la, “mätu’mə yi a ma tù’mè nè wù li kwè’ù, byi’i ando wi’ satsen mbwa’a, ghè mu yen to ando kədyò’ ə kòmka ə shètə shyè’è a wenə a wèn.” Kə lə dí’i la mà na sanlə no nànto byi’i nyè vyi a ma bwa’a tsu ndi kədyò’ kə ə Yesò nshwè’è a mò. ¹⁰ Ma nè ma sə sanlə azhù a ma bwa’a, ví’i telə mò, nyè ə to a mò, və ntsu’ kəghə ə kòmka, ngə’ sə tsensə be vi a mò to byi’i Yesò. Kə dí’ alə byi’i ando a vi azhù a ma bwa’a, ma sə boṅsə kí’i kədyò’.

Bol dí’ la ghè kòṅ ví’i Kolín

¹¹ Ma yi gə’a to nè kəkoynkə mu a ndí’ mu à ten ghèṅ la mà ngà’ə ali. Ma bwomsə li wenə ghomə, mu a yi ndí’ kəshi ə kəṅkə ghèṅ bwomsə mò, ghèṅ faṅ kò ghè lə bwomsə. Ma ko kwè’ ə tèbe a kənyè ali ví’i ntim venə a və lyi la və ku’mə no nànto ə ko chò tebè mò no fa mpfen. ¹² Ma tə bwa’mə ə lyè əzhè ə dí’ nchwisə nyè a ghèṅ nè tənki tə nyè ə kaynəvə tə tsentə, nè təshyè’ tə kaynə tə, tə dí’ la ma dí’ to no nkəyntə wù ə ntim. ¹³ A dí’ gho ə jùṅ a mà tə ne a ənòyn ə ví’i və byiməvə vət-senvə ə fàṅ ke nè a ghèṅ a? Kənyè ki a mà tə faṅ ke nè a ghèṅ tə ndí’ to la ma ko tə ku ngə’ a ghèṅ. A sə dí’ kənyè kə kəbyikə a mà tə ne, ghèṅ lyèsə li ku a mò!

¹⁴ Ghèṅ ki la ma vi ə ghayntə ghèṅ luwen andí’ aghayn a tà’, dí’ vi ko andí’ la ma bəm kəfo a ghèṅ byi’i ando ma kəṅ to ghèṅ, a ko dí’ fo vəṅə. No fa mpfen a nè boṅsə tu’mə nè vət’i və vunə nè vəpfi tù’mə nè vunə, a ko dí’ vunə ə ntù’mè nè vəwenə. ¹⁵ Ma sanlə ə byìbsə no tèbe ghò ə be ə ku wen ghomə ə gyamta ghèṅ. Byi’i ghò a ma kòṅ ghèṅ no nànto alə, ghèṅ kòṅ mò to ntè’ a?

¹⁶ Ghèṅ yen li tò no nəmwe’è la ma ko tə mbəmə kəfo fa ghèṅ, ali ghèṅ vətsevə be gə’a la ma tə ə lobtə ghèṅ ə zhò ndziṅ a ghèṅ. ¹⁷ Mà tə lobtə ghèṅ a le? Wù ə tsen fa ntintin ə ví’i vyi a mà tə tim a ghèṅ tə lobtə ghèṅ mu? ¹⁸ Ma tə sensə Taytùs la ghè vi ə yèn ghèṅ, wenə vələmə vətseṅə vi wenə wen. A le dí’ la Taytùs tə vi shi kəfo fa ghèṅ mu? A kò yo Taytùs ti to a kənyè kə mù’, tsi to ntsinè ə mu’?

¹⁹ Ghèṅ kwò’tə la yès nyo’tə nyè venə alə byi’i ando yès ə kəṅ ntaṅ ə chù yèsə laynə a ghèṅ ashí mu? Jò’! yès ə gə’a to nè ví’i Yesò ashí Nyìngòṅ. Yès sə gə’a nyè a venə a ghèṅ no ətsəm alə to byi’i ando yès ə kòṅ ghèṅ, kəṅ la ghèṅ nkwi a jisə yi a Nyìngòṅ ə kəṅ fa tsu a vələmə. ²⁰ Ma əfwanə la ma ne vi, ko ghèṅ dí’ ando ma kəṅ la ghèṅ ndí’, ə ghèṅ boṅsə yèn mo, ko ma dí’ ando ghèṅ kəṅ la mà ndí’. Mà zizi a mà sə vi, ə yen ghə kəngùmə kə dí’ a ghèṅ a ntintin, nè kəghə’ kə, nè tinə fwi, nè kənywi kə, nè gə’a əbyighə, nè kùwòṅ nè əghaṅsə ə wèn, be yen ghèṅ, ghèṅ tsi a kəngəsə kumə tsi to tsi. ²¹ Ma fwəynə la ma ne vi, ə Nyìngòṅ ə nè, a mà ə dí’sə kətə kumə ghèṅ, la ma ne vi ə yèn ngho’ ví’i ko andí’ la və kwitə li ntsinè byi’i a vəwenə tə ntsi, a yi

ví’i vyi a və dzimtə ki no nànto nè ki, a və jètə no nànto.

Ətontə ə mwetə ghè

13 Mà ne sə vi ə ghayntə ghèṅ alə a ndí’ aghayn a tà’. Nywà’lè Nyìngòṅ gə’ la, wi’ dí’ sə gə’ la wi’ ne li byìbsə kənyè, nchò nsò’ ə wen dí’ ndí’ ví’i və bò kò və tà’. ² A tə ndí’ ando mà nvi yen ghèṅ a sə dí’ aghayn a bò, ma nku li kətyiftə a ví’i vyi a və tə ne nyè ə byivə, be ku no tèbe ando ə tsen. Ma ku kətyiftə na ki luwen, ko ma lu dí’ tèbe a ghèṅ a ben. Ma gə’a la mà satsen be bwènə vi, mà ku ngə’ no tèbè a ndò yi a ghè nè byìbsə kənyè. ³ Ma a vi ə dí’ a ghèṅ la ma gə’a no tèbe la ghò, mu à gə’ Yesò byi’i ando à dí’ kənyè ki a ghèṅ kəṅ ə zhə. Ma dí’ a ghèṅ la Yesò ko bwa’a, la ghè boṅsə dí’i tò nò kədyò’ kə wen a ghèṅ a ntintin. ⁴ Kə dí’ nəmwe’è la ghè ko kí’i tebè kədyò’ azhè a və mbəyntə wen a kəntò ali, ə bwensə lu sə tsi byi’i kədyò’ kə Nyìngòṅ. Kə le dí’i la à dí’ ə ntsinè yi a yès ə tsi və ghèṅ, yès gho kədyò’ to nè wen ali be boṅ tsi to tsi byi’i kədyò’ ki a Nyìngòṅ ə nkù li a wen.

⁵ Ghèṅ shètə lye təwen ə təṅtə la, ghèṅ le tsi to nè ví’i və byiməvə lo. Ghèṅ shètə lye təwen ə təṅtə. Kə lə dí’ la ghèṅ ko yenə la Yesò Klistò tsi a ghèṅ a ntintin mu? Ghèṅ dí’ yen ali a bwen to la ghèṅ ko tsi ntsinè ví’i və byiməvə. ⁶ Ma kili la a dí’ fa yès mu yès dí’i li la yès dí’ to no nkəyntə ví’i ntim ə Yesò. Nkəyntə ghèṅ kili ali. ⁷ Yès ə jìmə la ghèṅ ntsi ntsinè sə jùṅsə, ko ghèṅ nè mbyi. Yès ə ko gə’ alə ndí’ ghèṅ sə tsi, kə ndí’ la yès dí’ ví’i ntim və juṅəvə. Yès ə boṅsə kəṅ to la ghèṅ ə ne kənyè ki a dí’ kənyè kətiməkə no tèbe azhè a ghèṅ kwò’tə la yès ko nè tebè shwè’ yèsə akəyn. ⁸ Yès zizi ko yès lu shètə kənyè ki kə a ko dí’ kənyè kə nəmwe’è, yès ə shètə to kənyè kə nəmwe’è. ⁹ Yès ə sanlə no zhè ko a ghèṅ ə to a kənyè kə Nyìngòṅ no tebe ando və ko yenə adyò’ yi a yès kí’i. Yès jìmə to la ghèṅ nkwi a kənyè kə Nyìngòṅ. ¹⁰ Ma nyo’o ṅwà’lè ghèn la ghè vi a ghèṅ a ambì mibu mà sə vi, ndí’ mà sə vi mu ghèṅ kwitə li, ko ma be a dí’ kədyò’ kòmka a ghèṅ. Ghèṅ kili la kədyò’ ki a Nyìngòṅ ə kù a mò dí’ la mà nkwisə ghèṅ kwisə nè kəwenkə, ghè ko ku la mà byìbsə ghèṅ byìbsə nè kəwenkə.

¹¹ Ə mwètə a vələmə vwomə, ma sə gə’a la, ghèṅ faṅ to akəyn. Ghèṅ ba’tə ntsinè shəṅsə. Ghèṅ shètə gha’ kənyè ki a mà gə’a. Ghèṅ ntsi tò kənyè kə mù’, tsi nè mbwa’mə ndí’ Nyìngòṅ ghèṅ a ghè kòṅ ví’i be ku mbwa’mə a ghèṅ, ndí’ wye vəwenə. ¹² Ghèṅ tonṅə təwenə ə təṅtə to no a ji ə dí’ əkòṅ ə ví’i və byiməvə. ¹³ Ví’i və byiməvə a ashè nò vətsem ə tonṅə ghèṅ. ¹⁴ Bobo Yesò Klistò ndí’i ətyim ə jùṅə ghè a ghèṅ, Nyìngòṅ be ndí’i əkòṅ a ghèṅ, kəzhwi kə Nywò’kə faṅ to ghèṅ no vətsem.

Gàlesiyà

Tu nyè a vè dí a ñwà'lè ghèn

Andí' to ando vè zítè sè shè'tè ntim è jùñgè Yesò, ghè zítè sè kwi dyè a təlò' tə tim, ví'í sè bèmè la kə lə dí' la no ndò dí' nghè əso' Mosis mibu ghè a ndí' no nkàyntè wù è byimə mu lo. Bol sè nyo'tə è dí'í la wí' ko dí' nghè to əso' Mosis mibu ghè ne ghè ndí' no nkàyntè wù byimə. Ghè nkəñ è dí' la ji è jùñgè yì a wí' dí' chò fa tsù è ndí' wenè Yesò amu' dí' to azhè a ghè byimə a wen. A dí' to ji na ghèn la əmù' lə a Nyìngòñ è lyì ví'í vè tsèm fa tsù a ví'í kənyè kətiməkə.

Bol è nyò'ò ñwà'lè na ghèn a ví'í vè byiməvə a Gàlesiyà è tyiftə vəwenə nè zí'í yì a ghè dí' nəm̀wè'è kumə əbyimə, ndi kə vəwenə a ndzìmtè əzì'í è dzìñ na ghenə.

Ghè zítè ñwà'lè a ghèn è gà' è dí' to no la ghè dí' wù ntim è Yesò Klistò. Ghè gà'a è dí' la à dzàñ to no Nyìngòñ dzàñ wen a wù ntim è Yesò Klistò, a nko dzàñ wí'.

Ji a vè gəsə ñwà'lè ghèn fa tsu

È zítè (1.1-10)

Kədyò' kì a Bol nkí'í to nè wù ntim (1.11-2.21)

Bol è gà' làynsə nyè kùmè Ntim è Jùñgè byí'í ətyim è jùñgè ghè è Nyìngòñ (3.1-4.31)

Wù byimə dí' fa wen a ngəñ nè nyè a ghè dí' nè (5.1-6.10)

È mwètè (6.11-18)

Ətoñtə fa Bol

1 A nyò'ò mò Bol nyò'ò ñwà'lè ghèn. Ma dí' wù è ntim ko andí' la à ghè ví'í. A ko tsu' wí' tsu' mo. A tsu' Yesò Klistò wenə Nyìngòñ è Tí' yì a ghè nlùsə wen fa pfx ntsu' mo la ma ndí' wù ntim. ² Yo vè vələmə vè byimə vè a vè dí' ashen è timə ətoñtə a ghèñ ntsèntəsə ví'í vè byiməvə vyì a vè dí' shə è Gàlesiyà.

³ Nyìngòñ è Tí' vəghəñ wenə Bobo Yesò Klistò è dí'í ətyim è jùñgè ghè a ghèñ, è be ku mbwa'mə a ghèñ.

⁴ Yesò è nku li wen è wen è pfx byí'í mbyisə vəghəñ è bwonşə vəghəñ fa mbyi ghèn a mbyi è gho' tsu lə. A dí' to kənyè ki a Nyìngòñ è Tí' vəghəñ è nkəñ. ⁵ Ma jìmè la ví'í Əku'sə Nyìngòñ to məzhè è tsèm. Amèyn.

Ntim è jùñgè tsen ko be dí'

⁶ Ma dí' nè əkaynə la ghèñ zəñsə li kə'kə fa bəm è Nyìngòñ yì a ghè ndzàñ ghèñ byí'í ətyim è jùñgè ghè è Klistò, luwen ghèñ sè dzìmtè dyè nè ntim è kədyàñ. ⁷ Ma ko gà'à tebè la ntim è jùñgè tsen be dí'. Ma gà'à la ví'í vətəsnəvə sè bonşə sàsə ətof è ghəñ, mwomsə è nkwiətə ntim è jùñgè byí'í è Yesò. ⁸ Alì, no tèbe wí' fa yès kò ntsìñ Nyìngòñ fa kàñ sətəsnè be shè'tè ntim, ghè dí' nəkwoñ fa yì a yès è nshè'tè li a ghèñ, Nyìngòñ mo' ngə' a kətə wí' ayi. ⁹ Yès è tə è gà' a ghèñ, ma sè be gà'à kwə'sə luwen la, wí' sətəsnè è nshè'tè ntim è kədyàñ a ghèñ, a kodí' yì a ghèñ è nzhè fa yès, Nyìngòñ a mo' ngə' a kətə wí' ayi.

¹⁰ Kə le dí'í luwen la, ma ne kənyè ki a ví'í nkòñ mò mu ki a Nyìngòñ a kòñ lo? A le dí' la ma ne la ví'í è nsəñlè mu? Mə sətəsnè è nkəñ è ne la ví'í è nsəñlè, ko ma be a ndí' wù è shwè'è è Klistò.

Ji a Bol nka'kə a wù è ntim

¹¹ Vələmə vwomə a byimə, ma kəñgə la ghèñ è ki la ntim è jùñgè yì a ma shè'tè è ko lù fa wí'. ¹² Ma ko tə zhè ntim na ghèn fa wí', wí' ko tə zì'í kənyè a mò. A tə dí' no nkàyntè Yesò Klistò a ghè tə dí' nyè na venə a mo no tsèm. ¹³ Ma kili la ghèñ nzhè li ji yì a ma è ntsi to ando ma mbo dzìmtè ji shisə a ví'í Jus nku'sə Nyìngòñ fa tsu. Ghèñ kili to ando ma ntsu' kəghə kə nòyn è ví'í vè byiməvə no nànto be mwomsə è myetə vəwenə. ¹⁴ Ma è nkili è dzìmtè ji shisə a ví'í Jus nku'sə Nyìngòñ fa tsu chò tebe mbvò'ò ghom a ndí' ví'í Jus, ghè kətə tsu no nànto ntsi ntsìnè a vətì' vwomə ntsi.

¹⁵ Alì, Nyìngòñ a ghè ntsu' mo mibu vè bwi mò, è dzàñ mò byí'í ətyim è jùñgè ghè wen la mə è shyè'è a wen. ¹⁶ A ndí' ando Nyìngòñ è nkòñ è dí' Wəyn wen a mò ndí' mà shè'tè ntim è jùñgè kùmè wen, a ví'í a nko dí' ví'í Jus, ma nko dyè è bèm kənyè a wí'. ¹⁷ Ma ko nku' no tèbe a Jelusalèm è bèm kənyè a ví'í ntim vyì a vè sè ndí' a mo ambi. Ma bonşə lù to lù dyè a lo' Alabiyà è lù fa tsu è bwensə vi to a Dàmasikùs.

¹⁸ Ma ne ku' a Jelusalèm no abəm è ngè' sè tà' è yen Bità, yo wen è tsitə mətsi njüsè tàyn. ¹⁹ Ma ko be yen wù è ntim è tsen tsu a bwen to Jems, à ndí' lèmè Bobo

Yesò. ²⁰ Kányù kèn a ma nyò'ò a ghèn lè dí' to nè nəm̀wè'è. Nyìngò̀n ə ki la ma ko zhò ndzìh! ²¹ Ma ne lù fa Jelusalèm ə ndyù ashə ə Siliyà nè Silisiyà. ²² A ndí' ali ví'í a vè ndí' a ntsèntəsə ví'í vyi a vè byimə Klistò a ashə jùdiyà ə nko kí mo. ²³ Vəwenə ə nzhè Nyù to zhè a ví'í ngà'à kùmè mò la, "Wí' yi a ghè tə ntsu' kəghə kə vəghəhə fa ambi li ə bwensə li sə shè'tè kányù kumə əbyimə yi a ghè tə nkəhə la ghè mè." ²⁴ Vəwenə mù sə bwomsə Nyìngò̀n byí'í mò.

Ví'í ntím vətəsenvə ə byimə la Bol dí' wù ntím

2 A ndí' abàm ə ngù'sə njəsə kà', ma be bwenə ku' a Jelusalèm yo Bànabàs. Ma mbe lyi Taytùs. ² Ma nkú' tsu byí'í ando Nyìngò̀n ə dí'í a mò la ma dí' ə ku'. A ndí' to ando ma dí'í tsu, ma nyo'tə gá' to fa abàm fa abàm yo ví'í vyi a vè ndí' tətə ntsèntəsə ví'í vəbyiməvə a Jelusalèm, ə shətə shè'tè ntím ə jùh yi a ma ə nshè'tè a ví'í a nko dí' ví'í Jus. Ma ə nshè'tè ali ndí' shyè' yi a ma ne luwen nè yi a mà tə nè, kə ghè lə lè to kədyàh. ³ Taytùs ndí' to yo wen ali kò vè lu kàyn la vè dí' ə shətə ndyè wen no tèbe ando ghè ndí' wù ə Gílis. ⁴ Kányù a kèn la vè shətə ndyè Taytùs ə fə mu à lùsə ví'í vè byiməvə kənlobtə vətəsenvə tsu, a vè vi nyo'tə kwen a yès a ntìntìn ə sə mwòm sə ə yen la yes ə tsi ntsìnə yi a yes ə tsi fa yes a ngəhsə yo vè Yesò Klistò a kányù kəmù' ale lo. Vəwenə ə kəh to ji ə bwensə nè yès ndí' əkòs a əso' ə ví'í Jus. ⁵ Yès ə nko ə byimə kányù na ki no tebe a fəshinə fəzhə no fa mpfen, byí'í ando yès ə kəhə la ntím ə jùh ə ghèn a dí' nəm̀wè'è lə fəh to ghayn ə mù' a ghèn.

⁶ Ví'í vi a vè nlyi la a dí' tətə tsu nko be kí' kányù ə kwù'sə akwi kányù yi a ma zí'í. Ko vəwenə ndí' tèbe tətə ko vəwenə ko dí', na ki ə ko dí'í tebè kányù kə tsen kə a mò byí'í ando Nyìngò̀n ə ko ki fa kə' la wí' dí' ndo lo. ⁷ Vəwenə ə mbohsə li yen la Nyìngò̀n ə wè li shwè' a ghenə a mo a kəvu la mà shè'tè ntím ə jùh a ví'í a ko dí' ví'í Jus, ndəhndəh to ando ghè ə mbe wè a kəvu a Bità la ghè shè'tə a ví'í Jus. ⁸ Nyìngò̀n a ghè ne la Bità ə ndí' wù ntím a ví'í Jus dí' to wen yi a ghè ne la mà ə ndí' wù ə ntím a ví'í a ko dí'í ví'í Jus. ⁹ A sə dí' to ando Jems wenə Bità nè Joyn a ndí' no nà' tovə gha' nyù a ntsèntəsə ə ví'í vəbyiməvə yen la Nyìngò̀n ə dí'í li ətyim ə jùhə ghè a mò ə ne ma sə be shè'tè ntím ə jùh na ghèn, vəwenə ku kəvu a yo Bànabàs, ə dí'í la yo vəwenə sə dí' to a kányù kəmù'. Yo vəwenə mù ghə la, yès a nshè'tè ntím ə jùh a ví'í a ko dí' ví'í Jus vəwenə shè'tə a ví'í Jus. ¹⁰ Vəwenə ə be gá' ə kwù'sə to la kə yès ne lyesə ə ngyàm̀tə ví'í kəfem, a dí' to kányù ki a ma kòh no nànto ə nè.

Bol kəhə a Bità a Antiyòk

¹¹ A ndí' ando Bità nvi a Antiyòk, ma nkəhə li ə wen to ashí ə ví'í byí'í ando kányù ki a ghè ne nko dí' kányù kətíməkə. ¹² A ndí' mibu Jems ə tím ví'í la vè vi tsu, Bità ə nzhè wenə ví'í a nko dí' ví'í Jus, ko vè shətə li ndyè vəwenə. Ví'í a vyi ví no zhəko, Bità ə zítə sə kòtə abàm ko ghè be zhè tebè wenə ví'í kətím na vi byí'í ando ghè

ə fwàynə ví'í vyi a vəwenə ndí' la, vè dí' ə shətə ndyè ví'í ətím vyi a vè byimə li. ¹³ Ví'í Jus vətəsenvə ə sə be ne to nè wen, no tèbe Bànabàs ə shəmə kányù kə kəndzìhə na kènkə. ¹⁴ A sə dí' ando mà yen la vəwenə ne nyù, ko dí' nyù ə tíməvə to ando ntím ə jùh yi a ghè dí' nəm̀wè'è ə nzi'í, ma gá' a Bità to ashí ə ví'í vè tsèm ə bèm la, "Wù je' ale ə ndí' wù ə Jus, tsi to nè wù kətím, bəhsə kaynə la ví'í kətím ə ntsi to nè ví'í Jus a?"

¹⁵ "Vəghəhə no fa vəghəhə a ngenh dí' ví'í Jus to no ando vè mbwi vəghəhə, ko ndí' la vəghəhə dí' ví'í kətím vi a vè gá'à la à dí' ví'í nyù ə byivə, ¹⁶ ali kí la vè ko ghə tebè to la wí' dí' nti a nkayn byí'í ando ghè ghə əso' ví'í Jus. Wí' dí' nti a nkayn azhə a ghè byimə a Yesò Klistò. Vəghəhə ə sə dí' mù vəghəhə be byimə a Yesò Klistò ndí' vəghəhə ə ndí' a ji tímə ashí Nyìngò̀n. əso' ə zizi ko ghè lù ne la wí' ə nti a nkayn ashí Nyìngò̀n. ¹⁷ Ali vəghəhə sətəsen ə mwomsə ə nti a nkayn a shí ə Nyìngò̀n byí'í ando vəghəhə vè Yesò dí' amu', ə be yenə la vəghəhə ne mbyi, kə a ndí'í la Yesò ə nè la vəghəhə ə ne mbyi mu? Kə ko dí' ali no fa mphen! ¹⁸ Mà sətəsen kə'kə be nè kányù mu ma tə tensə, a kə a dí'í la ma kwa'a li əso'. ¹⁹ Mà tə ntsi a tyi əso' ali ko ndí' la ghè gyàm̀tə mò. Luwen ma nghəsə so' na yi ndi ə ntsi to ku'sə Nyìngò̀n. ²⁰ Və bayntə li mò a kəntò yo Klistò. Mà sə dí' luwen, ko ma be tsi fa mo a ngenh, à sə tsi Yesò a mò tyim. Ə ntsìnə yi a ma tsi luwen dí' byí'í əbyimə yi a ma kí'í a Wàyn Nyìngò̀n yi a ghè nkòh mo ə pfə byí'í mò. ²¹ Mà zizi ko ma lu tensə ətyim ə jùhə ghè Nyìngò̀n. Wí' sətəsen sə dí' ndí' ti a nkayn wenə Nyìngò̀n byí'í to ando ghè ghə əso', à ne ndí' la Yesò mpfə to kədyàh."

Wù zhə'tə a so' mu a byimə lo

3 Ghèn nkoyn ə ví'í Gàlesiyà venə! Və lù' ghèn lù'u mu? A vè tə dí' mwetə to no ando vè ə bayntə Yesò Klistò a kəntò a ghèn! ² Ghèn shè'tè kányù kəmù' ken a mò. Ghèn shè'tə a mò la, Nyìngò̀n nku kəzhwi kə wen a ghèn byí'í ando ghèn ghə əso' mu ghè nku byí'í ando ghèn zhè ntím ə jùh ə byimə lo? ³ Ghèn dzìhə ghò alə a? Ghèn tə zítə ə sə tsi byí'í kəzhwi kə Nyìngò̀n, ə sə kəh ə tsi ə mwetə nè kədyo'kə ngenhə ə ghèn byí'í ghò? ⁴ Kə lə dí' la ghèn tə yenə ngə' no nànto alə to kədyàh mu? Ghèn ə zizi ko ghèn lu yen ngə' ali to kədyàh. ⁵ Nyìngò̀n ə nku kəzhwi kə wen a ghèn ə be nè nyù ə kaynəvə a ghèn a ntìntìn byí'í ando ghèn ghə əso' mu, mu byí'í ando ghèn nzhè ntím ə jùh ə byimə lo?

⁶ Ghèn yen li Ablaham a! Nwà'lè Nyìngò̀n ga'a la "Ablaham mbyimə li a Nyìngò̀n, ghè lyi wen a wù kányù kətíməkə." ⁷ A ghèn yen li luwèn la no nkayntə vunə Ablaham ə dí' ví'í vyi a vè byimə li a Nyìngò̀n. ⁸ Nwà'lè Nyìngò̀n sə dí' mù ghè nshè'tè li la, Nyìngò̀n ə lu nè ə ví'í kətím ə vəwenə ndí' ví'í kányù kətíməkə byí'í əbyimə ə vəwenə. Byí'í kányù a kenkə, Nyìngò̀n ə be mu shè'tè ntím ə jùh a mbi a Ablaham la, "Ma lu bwa'sə ví'í təlò' tə tsèm chò fa wù". ⁹ Kə le dí'í la, no ndò yi a ghè byimə ə kí'í mbwà'sə to ndəhndəh to ando Nyìngò̀n mbwà'sə Ablaham byí'í əbyimə ə wen.

¹⁰ Vii' viyi a vè kəŋ ə ghə tə Əso' ndi nti a nkayn wenə vè Nyìngòŋ, ngə' Nyìngòŋ dí' a vəwenə a kətə, byi' ando vè nyo' o li a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "Nyìngòŋ ne nè ngə' ndi' a kətə no ndò yi a ghè ko ghə təso' no tətsem a tə dí' a Nwà'lè Əso'." ¹¹ Kə lə kə'è li a ndayn luwen la, wi' zizi ko ghè lu ndi' wu kənyù kətiməkə ashì Nyìngòŋ byi' ando ghè ghə Əso', byi' ando vè nyò'ò li a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "Vii' viyi a vè dí' vii' kənyù kətiməkə byi' əbyimə ə vəwenə lu ə ntsi byi' ə byimə vəwenə" ¹² Əso' ə ko kii' to kənyù kùmə ə byimə. Və boŋsə li nyò' a Nwà'lè Nyìngòŋ la, "no ndò yi a ghè ne ando Əso' ə kəŋ, lu ə ntsi to byi' wen ghè". ¹³ Klistò mbwensə li zen kətə kə vəghəŋ fa ngə' yi a Əso' ə nshisə a vəghəŋ kətə. Ghè ne alə a ji la ghè shi li ngə' na yi a vəghəŋ a kəshi, byi' ando vè nyo' o li a Nwà'lè la, "Ngə' Nyìngòŋ ne dí' no tēbe a ndò yi a vè siŋsə wen a fəko'." ¹⁴ Klistò ə nè alə ndi' mbwà'sə yi a Nyìngòŋ ə ghə li a Ablaham, boŋ ə dyə a vii' a ko dí' vii' Jus. Ghè ə nè alə ndi' əbyimə ə vəghəŋ nè vəghəŋ boŋ kii' Kəzhwi kə Nwò'kə na ki a Nyìngòŋ ə nghə li.

Əso' ə Mosis ko kii' tebè kədyò' ə kwitə kənyù a Nyìngòŋ nghə li

¹⁵ Vəlemə vwomə a byimə, ma kù nchwi kənyù a ghèŋ, a vè fə to mətsi ə ntsəm. Vii' vè bə nè byimə kənyù ə zhì məkəyŋ, ko wi' be ə dí' ə tsu' kò ə kwə'sə kənyù tsu. ¹⁶ Nyìngòŋ ə nghə li kənyù ken a Ablaham wenə ngwa' wen. Nwà'lè Nyìngòŋ ko gə' la vè ku a wenə vunə vè ghò' o vè. Nwà'lè Nyìngòŋ tòntə to wəyŋ ə mù', wəyŋ na ghèn dí' Klistò. ¹⁷ Mə lə gə'ə ə dí' la, Nyìngòŋ ə zhì məkəyŋ mù ghə kənyù fa ambì wenə Ablaham, ko ghè zizi ghè lu ə faŋ ke nè. Mibu vè sə shitə Əso' na ghenə, mu ngə'sə cho li əghi kə' nè ngə'sə məwumə ə ntə' a vè zhì məkəyŋ, Əso' na yi ə zizi ko ghè lu be tensə məkəyŋ na mēyŋ be tensə kənyù ken a Nyìngòŋ ə nghə lə. ¹⁸ Nyìngòŋ ə sətseŋ ə nku fo wen a vii' byi' ando vè ghə Əso', mu a li ko be dí' kənyù a ghè nghə. Nyìngòŋ nku li ə fo a Ablaham ando ghè nghə. ¹⁹ Əshyè' əso' lə dí' no ghò? Nyìngòŋ ə nkù Əso' ə kwə'sə a məkəyŋ mēyŋ ndi' wi' ne fəŋə, ghè kii' la ghè nè li mbyi. Əso' ndi' ə ndi' to dí' ə za'a ando wəyŋ a Nyìngòŋ ə ghə kənyù ken byi' wen vi. Nyìngòŋ ntim ə ntsiŋsə wen la vəwenə ku əso' a Mosis la ghè chòsə a vii'. Mosis ndi' wi' a ghè nti a ntintin Nyìngòŋ wenə vii'. ²⁰ Wi' zizi ko ghè lu ə timə a ntintin, nchwosə nyù, a bwen la vii' na vii' dí' vè bə. Nyìngòŋ dí' fa wen a ngəŋ. Ghè nko chò fa a wi' mibu ghə kənyù ken a Ablaham.

Kənyù ki a Əso' ə shyè'

²¹ Kə le dí' la Əso' ə tensə kənyù kə ghə kə kikə a Nyìngòŋ ə nghə li mu? Kə ko dí' ali no fa mphen. Kə dí' la Nyìngòŋ ə sətseŋ ə ndi' mu ghè nkuli əso' mibu ghè nè la vii' ntsi, a na ndi' mù ghè zizi nè la vii' nti akayn ashì ə Nyìngòŋ. ²² Ali Nwà'lè Nyìngòŋ gə'a la kədyò' kə mbyi kə dí' a kətə vii' vətsem a mbyi. Kə dí' alə ndi'

Nyìngòŋ ə ghə kənyù kə ghə kə ki a ghè nghə, a vii' viyi a vè byimə a Yesò Klistò.

²³ A ndi' mibu ə zhə əbyimə a Klistò vi, Əso' ne li vè ghèŋ sə tsi to ne vii' mfiŋ. Əso' nghə'a li a vəghəŋ za'a ando Nyìngòŋ ə ndi' ləyŋsə əbyimə na ghenə a Klistò. ²⁴ Əso' ə ntù'mə to tu'mə nè vəghəŋ ə za'a ando Klistò ə nvi ə nè la vəghəŋ dí' vii' kənyù kətiməkə byi' əbyimə. ²⁵ Luwen ando vəghəŋ sə kii' əbyimə lə, Əso' ə kə be tùmə nè vəghəŋ.

²⁶ Ghèŋ vətsem dí' vunə a Nyìngòŋ byi' ando ghèŋ byimə li a Yesò Klistò. ²⁷ Nò ghèŋ vè tsəm a ghèŋ nshi mu, ə tsəntə vye vè Yesò ə sə dí' mù ghèŋ lyi li ntsinə wen. ²⁸ Nəkwəŋ ko be dí' fa wù ə Jus wenə wi' yi a ko dí' wù Jus. Nəkwəŋ ko be dí' fa wi' yi a ghè dí' fa ngeŋ wenə wi' yi a ghè dí' kəkòs, ko ghè dí' a wùlim nè wùwi, byi' ando ghèŋ vè tsəm sə tsəntə dí' to kənyù kə mù' vye vè Yesò Klistò. ²⁹ Ghèŋ sətseŋ ndi' vii' Yesò alə, a ghèŋ ne dí' vunə a Ablaham, dí' la ghèŋ be lu kii' əfo vi a Nyìngòŋ ə ghə a wen.

4 Kənyù a ma gə'a dí' la, vè sətseŋ ghə wəyŋdyə a njikəbəŋ, ghè bo tyetə, ko ghè lu zhì kəfo a kəbəŋ ayi to nè njikəbəŋ, ghè a dí' to sə ghè lye əfo lye, no tēbe ando əfo na vii' kii' to no wen. ² Ghè sə kii' vii' a vè tu'mə nè əfo ə wen, be tùmə no tēbe nè wen, ə za'a ando ghè kwi kwə' ando tii' wen nkəŋ. ³ Kə dí' to ndəŋndəŋ ando vəghəŋ ə mbo ndi' ko vəghəŋ kii' nyè vii' a vè dí' nəmwe'è, vəghəŋ shyè' kəkòs a zhwi vii' a vè so' o mbi. ⁴ Əzhə lu ku' kwə', Nyìngòŋ ə tim Wəyŋ wen. A mbwi wùwi bwi wen, ghè kwi ku' a tyi Əso' vii' Jus, ⁵ to ghè ka zen kətə kə vii' vii' a vè ndi' ati Əso' na yi, ə nè la vəghəŋ ə dí' vunə ə Nyìngòŋ. ⁶ Ando ghèŋ sə dí' vunə a Nyìngòŋ, ghè wè li Kəzhwi kə Wəyŋ wen a vəghəŋ a təyim, kə sə ne vəghəŋ dzəŋə Nyìngòŋ gə'a la, "Bàba, Bàba ghom." ⁷ Kə le dí' la ghèŋ ko be dí' əkòs. Ando ghèŋ ə dí' vunə Nyìngòŋ lə, Nyìngòŋ lu ku əfo vii' a ghè kii' a nè vunə wen.

Ə Tyim ə Bol ku ngə' a wen əkùm vii' Gàlesiyà

⁸ A ndi' fa ambì ando ghèŋ nko timə ə bo kii' Nyìngòŋ, ghèŋ ndi' əkòs a fo ə tsenəvə, a ko dí' tēbe Vənyìngòŋ. ⁹ Ali ghèŋ sə ə kii' Nyìngòŋ luwen. Ma zì ma gə'a la a dí' Nyìngòŋ a ghè kii' ghèŋ. Ghèŋ zizi ghèŋ be bwensə ə shyè' a nè ə kəkòs a zhwi ə bwa'və kədyəŋ kədyəŋ venə a vè so' mbyi lə? Byi' ghò a ghèŋ kəŋ ə be ə kə'kə əkòs a əzhwi bwa'və kədyəŋ kədyəŋ venə a? ¹⁰ Ghèŋ ghə li la mətsi mə tsən, nè vè sàŋ vè tsenəvə, nè ngəm sə tsensə, nè ngə' sə tsensə sə dí' boŋ nəkwəŋ. ¹¹ Ma ə fwəyŋnə la ma tə nghomə to ə wèn a mò a shwè' yi a mà tə ne a ghèŋ.

¹² Vəlemə vwomə a byimə, ma sensə la ghèŋ dí' to nè mò byi' ando mà sə dí' to nè ghèŋ. Ghèŋ ko nè kənyù kəbyikə kətseŋ a mò. ¹³ Ghèŋ kili la ma ə nvi ə shə'tə ntim ə jùŋ a ghèŋ fa ambì zhə mu à nè kwa'a a ma tə kwa'a. ¹⁴ Əkwa'a ghomə na yi ə ndi' a ghèŋ to nè əmwòmsə ə tsen ghè, ali ghèŋ ko nye'sə mò ko ghèŋ lu ma'a mò. Ghèŋ ə nshisə mò ando ghèŋ zi ghèŋ shisə ntsiŋ Nyìngòŋ. Ghèŋ ə shisə mò ando ghèŋ zi ghèŋ shisə nkəyŋtə Yesò Klistò. ¹⁵ A tə fə ghò kumə

sanlè yì a ghèn tã nki' a? Ma ga'a to no nãmwè'è la, kã tu tã mbwa'mã mu ghèn ã ntsu'tã li ashì à ghènã ã ku a mò. ¹⁶ Mã læ ka'kã li a wù kãbãyn luwen a ghèn to byi'fi ando mã gã'a nãmwè'è mu? ¹⁷ Vi'fi na vi ã limã to alã a ghèn kãnyù ndi ghèn byimã kãnyù a vãwenã ga'a, ali ki' to ãkwo'tã ã byighã. Vãwenã ã kãj la ghèn mo'tã mo ã limã to nyù a vãwenã ga'a. ¹⁸ Kã bõnjã to no ã limã a nyù a wù ne azhã a di' nyù jũnjã vã no zhũko. Ghèn ã limtã to mãzhã ntsẽm a ko di' to azhã a vãghãj di' to mu'. ¹⁹ Vunã vwomã vã junãvã, mã zhũ lim kumã ghèn to no ando luwãyn nã azhũ lim ã wãyn. Mã ne nzhũ lim to alã ã za'a ando ghèn ne ntsi ntsinã to nã Klistõ. ²⁰ Ndõ ku la vãghãj di' to a mu' luwen ndi' mã kwitã ji yi a mã gã' fa tsu a ghèn a? Ëtyim ã ghomã ku ngã' a mò kumã ghèn no nãnto.

Bol shãmã Hagã nã Sèla

²¹ Ghèn venã a ghèn kãj ã ntsi ati Ëso' alã, ghèn shètã li a mò la, ghèn ko ki kãnyù ki a Ëso' gã' mu lo? ²² Vã nyõ'o li a ñwã'lã Nyìngõn la, Ablahã ã nki'fi vunã vã læmã vã bõ. Ghã tsen di' mu à mbwi wùwì, a ndi' kãkõs a wen, ghãtsen di' mu à mbwi wùwì, a kodi' kãkõs. ²³ Wãyn yi a li wen ndi' kãkõs li ã sãdi' mu vã bwi to no ando vã nã bwi no ndõ, ali yi a li wen ko di' kãkõs di' mu vã bwi byi'fi ando Nyìngõn nghũ.

²⁴ Vãghãj zizi vã lyi nyù na venã ã shãmã kãnyù tsu. Ki venã vã bõ læ ndi' to nã mãkãyn na mãyn ã mbõ. Ghã mu' ã lyi kãshi kã mãkãyn mi a Nyìngõn ã zhũ wenã Mosis a phèn ã Sinày, ghã bwi li vunã, vãwenã ndi' ã ndi' ãkõs. Ëzhi' wùwì na ghèn ã ndi' Hagã.

²⁵ Hagã lyi kãshi kã phèn ã Sinày alõ' ã Alabiyã. Ghã lyi kãshi kã Jelusalẽm yi a ghã di'fi luwen. Wen wenã vunã wen di' ãkõs. ²⁶ Sèla lyi kãshi kã Jelusalẽm yi a ghã di'fi akãnj, ko ghã di' kãkõs. Ghã di' li vãghãj. ²⁷ Vã nyõ'õ li a Ñwã'lã Nyìngõn la:

"Wù nsãnjã a wùwì yi a wù ko timã bwi wãyn.

Wù zimã naynã a wù yi a wãyn ko timã zaf ã wù, byi'fi ando wùwì yi a vã kyemã sã ki' vunã, vã gho'o chõ vunã wùwì yi a ghã ki'fi lim."

²⁸ Vãlemã vwomã a byimã, ghèn di' to nã Izik byi'fi ando ghèn di'fi vunã Nyìngõn ando ghã nghũ. ²⁹ A ndi' a tã' na yi, wãyn wùlim yi a vã mbwi wen to no ando vã nã bwi no tãbe wãyn kõ, sã tsu' kãghã kã wãyn yi a vã sã bwi mu à nã Kãzhwi kã ñwo'kã li. Kã le be fũ to ali luwen. ³⁰ Ali Ñwã'lã Nyìngõn ã gã'a la ghõ? Ghã ga'a la, "Sãnj ã wùwì kãkõs yi wenã wãyn wen, byi'fi ando wãyn kãkõs na ghèn ko lu zhũ tãbe fa kãfo ã ti'fi vãwenã. A lu zhũ to wãyn wùwì yi à ko di' kãkõs." ³¹ Ghèn yen li a vãlemã vwomã a byimã la, vãghãj ko di' vunã wùwì kãkõs yi. Vãghãj ã di' vunã wùwì yi à ko di' kãkõs.

Klistõ ã bwojã li vãghãj fa kãkõs

5 Klistõ shisã li vãghãj fa ãshyè' kãkõs, ndi vãghãj ã ndi' fa vãghãj a ngãj. Ghèn nshitã li gha' tãwen ã tãnjã, kã wi' be na bwensã ne ghèn, ghèn ãshyè'è kãkõs a so'.

² Ghèn zhõtã! a gã'a mò Bol a ghèn la, ghèn sãtsen mo'tã la vã shõtã ndyã ghèn, a kã a ndi'fi la kãnyù ki a Klistõ nã a ghèn le li to kãdyãnj. ³ Mã be shitã shètã to no shètã a ghèn la, no ndõ a ghã byimã la vã shõtã ndyã wen, ghã ã ki la ghã di' ã ghã no tã Ëso' tã tsẽm. ⁴ Ghèn vyi a ghèn kãj ã nti akãyn ashì Nyìngõn ã byi'fi ando ghèn ghã Ëso' ghenã, ki la ghèn gãsã li tãwen ãtãnjã fa Klistõ. Ghèn tyenli ãtyim ã jũnjã ghã yi a Nyìngõn ã di'fi li a ghèn. ⁵ Kãzhwi kã Nyìngõn kã nã la vãghãj ki nãmwè'è la vãghãj lu ãtimã akãyn ashì Nyìngõn byi'fi ãbyimã ã vãghãj. ⁶ Kã di' alã byi'fi ando vãghãj sãtsen ã ndi' vãghãj vã Yesõ Klistõ, kõ wi' shõtã li ndyã wen kõ ghã ko shõtã, na ki kã ko ki'fi tãbe kãnyù ã nã. Kãnyù kã tokã di' to la, wi' na ndi'fi ãbyimã ã wen chõ fa ji a ghã ne kõnjã vi'fi fa tsu.

⁷ Ghèn tã nã akãyn. Mã ko ki la à tã be tã'sã ghõ tã'sã ghèn la kã ghèn gha' kãnyù ki a kã di' nãmwè'è lo?

⁸ Kãnyù ki a kã tã ne la kã ghèn gha'a kãnyù ki a ko di' nã nãmwè'è ko tã lù fa Nyìngõn yi a ghã dzãnj ghèn.

⁹ Ngãyn tsen nã di' la, fãshãnj fã nã tyetã tãbe a le, fã ne makãlã mã ku'. ¹⁰ Mã kili la ando vãghãj sã tsẽntã di' to kãnyù kã mù' vãghãj vã Bobo, la ghèn ko a ndzĩmtã kãnyù kã wi', a bwen to kãnyù ki a mã gã'à, Nyìngõn ã na ku ngã' a wi' yi a ghã nfĩjsã ghèn, kõ à di' no tãbe ndõ.

¹¹ Vã le bẽ ã tsu' to kãghã komkã a gho, a vãlemã vwomã, azhũ a kã di' nãmwè'è la, mã zĩ'fi la vã di' ã shõtã ndyã ã vi'fi a? Kã sãtsen ã ndi' nãmwè'è, mã zĩ'fi yi a mã zĩ'fi kumã Klistõ a ghã mpfũ a kãntõ ko be zafã vi'fi Jus. ¹² Mã jĩmã la vi'fi vyi a vã kãj la vã nshitã ndyã ghèn, vãwenã zo'o tãwen tã vã wenã.

¹³ Vãlemã vwomã a byimã, Nyìngõn ntsu'tã li ghèn la kã ghèn be andi' ãkõs a ãso' ali, kã ghèn ghã la ando ghèn sã di' fa ngèn la ghèn zizi ghèn ã nkwetã tãbe ghõ yi a ghã fwomã a ghèn njõsã wen, ghèn sã ne to ne. Ghèn ã bõjã kõnjã tãwenã tãnjã. Ë kõnjã a yi ne ghèn shyè'è a vãlemã vãnjã vãtsenvã. ¹⁴ Nõ tãso' tã tsẽm tsẽntã vi fũ to a ãso' ã mù' la, "Kõnjã no ndõ a wù yenã to ndãnjndãnj ando wù kõnjã wenã wù." ¹⁵ Ali mu ghèn sãtsen ka'kã ã ne to nã nyãmsã ãtõ' ã mphĩ'fi tãwen, ghèn nki la ntsẽntã ghèn zizi ghã na mã no ã tsẽm.

Ghèn ntsi a ji a kãzhwi kã Ñwo'kã kãj

¹⁶ Mã kãnjã gã' a ghèn la, Ghèn ã tsi ando kãzhwi kã Ñwo'kã ã tisã ghèn. Ghèn sãtsen ã nã alã, ko ghèn be na nã nyù vyi a vã fwomã a njõsã wen. ¹⁷ Ënyù vyi a vã fwomã a njõsã wèn nkõnjã la vãghãj ne, ko di' nyù vyi a kãzhwi kã Nyìngõn kã kãnjã la vãghãj nã, ã vyi a kãzhwi kã Nyìngõn kã kãj la vãghãj ã ne a ko di' nyù vyi a njõsã wen ã vãghãj kõnjã ã nã. Ënyù na venã di'fi to soyn di' la wù ã ne no tãbe ghõ na yi a wù kõnjã nã. ¹⁸ Ali mu kãzhwi kã Nyìngõn kã sãtsen ã ntsisã ghèn, ko ghèn be na ntsi atyi Ëso'.

¹⁹ Ënyù vyi a njõsã wen sã kõnjã ã ne ã di' to a ndãyn. Nyù venã di': Ë kõnjã la vi'fi ntsi nã ki kõ nã vãlimã vã vi'fi, tsi ã ntsinãsã kãmãnj, tsi to nã bũsã, ²⁰ gumlã nshã'sã, shãnjã mãnyõ', bãynã vi'fi, soynã, ki'fi kãghã', zãnjã fwisã

tin, kwo'tə kumə to tə wèn tə vəwenə, ə vi nə kəgəsə kə, gəsə vī'i a mənoyntə ²¹ ki' ashi kəmbànbànbà, nyə chòsə malyù' bomə, kòŋ ə nzhùntə ashi nyə malyù' ne to nə bəsə. Nki ənyù a vyi di' to kədəŋ. Ma kù kətyiftə a ghəŋ luwen ndəŋndəŋ ando ma tə ku fa ambi la, "Vī'i vi a və nə nyù na venə ko lu ki'i kəshi a akəshi kə əfòynə ə Nyìngòŋ."

²² Alì kəzhwì kə Nywo'kə kòŋ la: vī'i ə nkòŋ vətsevə, saŋlə, ki' mbwa'mə, wensə, ki'i tyimə jùŋ ghə be nə njùŋ a vī'i, chò'sə vī'i. ²³ Gumlə, ki ə gha' təwen. Əso' ə tsenə ghə ə ko tensə tebè no kənyù kə mù' fa ntintin nyù a ghèn. ²⁴ Vī'i Yesò Klistò di' mu vəwenə bayntə li njòsə əwèn nə vəwenə bo'sə nə nyù vyi a və fwomə la və nə nə a kəntò. ²⁵ Luwen to ando vəghəŋ sə tsi byi' Kəzhwì kə Nywo'kə lə, vəghəŋ di' ne to nyù vyi a kə kəŋə la vəghəŋ ə nè. ²⁶ Kə vəghəŋ na ghaŋsə əwèn, kə vəghəŋ na tyinsə tyinsə vələmə və vəghəŋ, kə vəghəŋ be lye vəwenə nə ashi a byi'ghə.

Vəghəŋ nè njùŋ no vī'i vətsem

6 Vələmə vwomə a byimə, wì' fa ghəŋ sətсен nè no tèbe mbyi ə kò, ghəŋ vətсенvə vi a kəzhwì kə Nywo'kə tisə ghəŋ, ghəŋ mwomsə ə di' ji timə. Ghəŋ sə ne alə ghəŋ to no nə mbwa'mə. Ghəŋ sə di', ghəŋ tùmə nə təwen ə təŋtə abwen ali, ghəŋ be fəŋ a mwomsə. ² Sətсен wì' ndi' a ngə', ghəŋ ə gyàmtə wen. Ghəŋ sətсен ə nè alə, mu ghəŋ ə ghə li so' a Klistò nkù a vəghəŋ. ³ No ndò a ghə sətсен kwo'tə la ghə di' kəfo, ali ko ghə di' kəwenkə, mu ghə lobtə to wen ə wen. ⁴ Nò ndò shìtə lye nyù a ghə ne. Sətсен nyù vyi mbù, ghə a kumə kədyù' kə wen, ko di' ghə shə'mə wenə wì' tsen, ⁵ byi' ando no ndò di' ne ghə wenə əshyè' a Nyìngòŋ kəŋ la ghə nè.

⁶ Wì' yi a və zii' wen nə ga'a Nyìngòŋ di' ngətə ku ndi'səsə ə wen nə əfo ə jùŋ vi a ghə ki'i, no ə tsèm.

⁷ Kə wì' na lobtə wèn ə wen. Wì' ə zizi ko ghə lu chə' Nyìngòŋ. Wì' ə wè no tèbe gho', ghə lù pfi to kəwenkə. ⁸ Wì' ə sətсен ə wè to kəfo kì a kə fwomə a njòsə wèn ə wen, a ghə lù pfi əpfù. Wì' ə sətсен ə wè kəfo kì a kəzh-wì kə ə kəŋə la ghə nè, ghə lu pfi ntsinə yì a ghə ko lu mè. ⁹ Kə vəghəŋ a bwa' ə nè jùŋ, byi' ando vəghəŋ sətсен fəŋ ke bwa', kətsi kə tsen lù kwù', a vəghəŋ pfi nyù jùŋ və to kədəŋ. ¹⁰ Kə lə di'i la, no zhùko a vəghəŋ ki' ji nè jùŋ, vəghəŋ nè to a vī'i və tsèm, be nè no nəkwonə a vī'i vyi a vəghəŋ və vəwenə ə ki'i əbyimə ə mù'.

Bol ə ku kətyiftə kəmwetəka

¹¹ Ghəŋ yen ji a ma lyi kəvu komkə ə nyò'o, ŋwà'lə ghèn a ghəŋ nə ashi ŋwà'lə gho'kə ghə. ¹² Vī'i vyi a və so' ghəŋ la və shətə ə ndyè ghəŋ di' vī'i a və kəŋə ə ndi'i əwen la vəwenə di' a nkayn. Vəwenə ne alə byi' ando vəwenə ə fwàynə la vəwenə sətсен ə zii' la vī'i di' bwòn byi' əpfù ə Klistò a kəntò, vī'i a ntsu' kəghə kə vəwenə. ¹³ No tèbe vī'i a vyi a və ga'a la və di' ə shətə ndyè vī'i li ko ghə tebè Əso', ali kəŋ to la və shətə ndyè ghəŋ ndi' vəwenə nə jè'e kùmə kədyù', gə'a la ghəŋ nè li kənyù kì a vəwenə ə kəŋ. ¹⁴ Alì fa mò, mà ko na kumə kədyù' kumə tebè kənyù kə tsen kə, a bwen to byi' kənyù a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò nè a mò a kəntò. A di' kənyù kəwenkə a kə nè, fo ə mbyi ə sə di' to a mò to nə əfo ə pfəkəvə, no tèbe nkàyntə mò di' to nə kəfo kə pfəkə kùmə fo ə mbyi. ¹⁵ Ko və shətə li ndyè vəghəŋ kò və ko shətə, na ki ə ko ki'i kənyù kə tsen ə nè. Kənyù kə tokə ə di' to la, Nyìngòŋ ə nè li vəghəŋ bwensə sədi' vī'i və fi və. ¹⁶ Nyìngòŋ ne vī'i vyi a və tsi to ando ma ga'a, no tebe a vī'i Nyìngòŋ no və tsèm. Ntsinə mbwa'mə, be kusə shinsə a vəwenə,

¹⁷ Ə mwetə, ma sə gə'a la, kə wì' be ku ngə' a mò, byi' ando əlas di' a mo wèn a və di'i la ma di' wù Yesò.

¹⁸ Vələmə vwomə a byimə, ma jìmə la Bobo vəghəŋ Yesò Klistò di' ətyim ə jùŋ ghə ə wen a ghəŋ. Amèyn.

Efi

Tu nyè a vè di' a nyà'lè ghèn

Bol a nyò'ò nyà'lè ghèn a ví'i vè byimavè a Efesùs a dí' a vèwenè la, "Nyìngòn a ghè li la kàtsi kà lu kwè' a ghè tsentè afo a tsèm a kàn be bo'sè nè nse a ghè to ati afo Klistò" (1.10).

A dí' a kàlìnkà a mbi a nyà'lè na ghèn, Bol a gá' kanyè kumè a tsì to kà nyè kà mù'. Ví'i vè byimavè zizi vè nè tsi to kanyè kà mù' byi' ando Nyìngòn a tsù'tè li vèwenè ví'i a Nyìngòn a lyesè ku mbyisè vèwenè. Ghè nè alè chò fa a Yesò Klistò, mbyi a ko be kí' kadyò' a vèwenè kætè. Nyà'lè na ghèn a gá'a kumè ando Nyìngòn a chætè li ví'i wen nè kàzhwi kà Nywo'kè.

Bol sè gá' a nyà'lè ashè a shémè nyè, to kədè a dí' la ví'i Nyìngòn a tsentè dí' to a kanyè kà mù' wenè vè Klistò. Ntsentè ví'i vèbyimè vè dí' alè to nè awhèn a wí', wí' yi a ghè dí' kætè a awhèn na ghèn dí' Klistò. Ngè Nyìngòn dí' to nè kàbwòmka, ngù' bù a ngè dí' Klistò. Ngè Nyìngòn ne dí' to nè wùwi, límè wen dí' Klistò.

Bol gá'a li kanyè kumè a yimè a jùnjè ghè yi a Nyìngòn a ndi' a ví'i chò fa Klistò.

Ji a vè gəsè nyà'lè ghèn fa tsu

Ə zítè (1.1-2)

Klistò nè ntsentè ví'i Nyìngòn (1.3-3.21)

Ntsìnè a fi a vèghèj ati a Klistò (4.1-6.20)

Ə mwètè (6.21-24)

Bol tímè a-tonjè

1 A nyò'ò mò Bol nyò'ò nyà'lè ghèn a ghèn ví'i Nyìngòn vyi a ghèn ti a ghèn a byimè a Yesò Klistò, tsi a Efesùs. Ma dí' wù a ntím a Yesò Klistò mu à tsu' Nyìngòn fa wenè kòn.

² Nyìngòn a Tì' vèghèj wenè Bobo Yesò Klistò dí'i a yimè a jùnjè a ghèn, ku mbwa'mè a ghèn.

Ə mbwa'mè yi a kàzhwi kà Nywo'kè a ku

³ Vèghèj a nku'sè Nyìngòn, a Tì' Bobo vèghèj Yesò Klistò. Ghè mbwà'sè li vèghèj a kàzhwi no nè afo a jùnjè a tsèm vyi a vè fè fa kàn wenè Klistò. ⁴ Nò tèbe mibu Nyìngòn nsè shítè mbyi mu ghè ntsu' li vèghèj byi' ando vèghèj a ndi' a kanyè kà mù' vèghèj vè Klistò la vèghèj lu ndi' ví'i vèlaynè, ko andi' la vè kí'i a mbyi ashè Nyìngòn. ⁵ Nyìngòn a sè dí' mù ghè nghè li la ghè be lù lí' vèghèj a wen a vunè chò fa a Yesò Klistò, mu à kòn to wen nè sajlè a ghè la kà a ndi' a li. ⁶ Kà lè dí'i la vèghèj dí' a nku kú'sè a Nyìngòn byi' a yimè a kaynèghè yi a ghè dí'i li a vèghèj chò fa a wàyn a kòn a wen. A kòn to wen a nè alè. ⁷ Yesò zen li kætè kà vèghèj nè mənlyuɲ mə wen mì a ghè nshè' ando ghè mpfè, Nyìngòn a mu lyesè a ku mbyisè vèghèj. Nakènkè dí'i a yimè a jùnjè ghè kaynè ghè wen yi a ghè kí'i a vèghèj. ⁸ Ghè ku li a vèghèj no gho' gho'. Ghè nku li afof a be nè la vèghèj a nki no nyè tsèm. ⁹ Nyìngòn a nè li la vèghèj kí nyè mu ghè ba'tè, a sè kí

to wen. Ghè mba'tè nyè a venè la vè fè chò fa a Yesò, mu à nkòj to wen la kà a ndi' a ji a ghèn. ¹⁰ Nyìngòn a ghè li la zhè lu kwè', a ghè tsentè afo a tsèm a kàn be bo'sè nè vè nse a ghè to a ti afo a Yesò.

¹¹ Nyìngòn a ntsu' li vèghèj la vè ndi' ví'i wen byi' ando vèghèj a dí' a kanyè kà mù' vèghèj vè Yesò Klistò to ndèngndèj ando ghè mba'tè a ghè mibu a shètè mbyi. Nò tèbe ghò a fè to a ji yi a Nyìngòn a kèj la kà fè fa tsu. ¹² Ghè ntsu' alè ndi' yès vyi a yes a mbyimè Yesò a ambì nè ji yi a yes tsi nè ví'i vè tsevè bwomsè Nyìngòn byi' kadyò' kà a ghè kí'i li.

¹³ Nyìngòn a shisè li ghèn ví'i Efesùs a bwònsè ghèn chò fa a Yesò ando ghèn zhè ntím a jùnjè yi a ghè dí'i nəm̀wè'è a byimè. A ndi' ando ghèn mbyimè, ghè chètè ghèn nè Kàzhwi kà Nywo'kè kà a ghè a nghè, ¹⁴ Kàzhwi kà Nywo'kè a kí kà dí' nchwi a dí' la zhè a lu kwè', a vèghèj a kí'i kəfo kà a Nyìngòn aghè a ví'i wen, ali nakènkè nè yes kà la Nyìngòn ne nè no a ndò a dí' wù wen ntsentè dí' to fa wen ngèj. Vèghèj ku'sè Nyìngòn byi' kadyò' kà wen.

Əjím a Bol

¹⁵ A lè kanyè kà a ma sè ku kəzòn a Nyìngòn, byi' ghèn a mò a jím to məzhè a tsèm fa chè' a mà nzhè a byimè a ghèn kí'i a Bobo vèghèj Yesò Klistò, nè kòn yi a ghèn kí'i a ví'i Nyìngòn no vətsem. ¹⁷ Ma zhè sè jímè no zhèko, ma sè sensè la Nyìngòn yi a dí' Nyìngòn a Bobo vèghèj Yesò Klistò. Nyìngòn dí' Ti yi a ghè kí'i

kædyò' a ghè a ku kèzhwi kè wen kì a kè kù ætof be díí laynsæ nyù æ kaynæ vè wen ndí' kè ne ghèn æ nshítæ kí wen. ¹⁸ Ma be jímè la Nyìngòñ æ nè tæ tof æ tyèntæ bo'mè, ghèn nkí la ghèn be lù kíí' æfo æ jùñvæ ví a ghè ba'tè a ghèn byíí' ando ghè ntsu' lí ghèn nè ægho' æ ñwo'ghæ yí a ghè nghè a víí' wen no vætsèm, ¹⁹ Ma be jímè a ghèn la ghèn yen æ kí kædyò' kè kaynæ kè kì a Nyìngòñ æ kíí', a dí' kæwenkæ a kè gyàm-tè vèghæn æ víí' vè byimævæ. A dí' to kè kædyò' kè gho'kæ, ²⁰ a dí' kædyò' kè gho'kæ a kenkæ a kè mbwensæ lùsæ Yesò fa pfx, æ ghæ wen a wenæ kwonj æ toghæ akàn. ²¹ Ghè sè æ nyù' tsu luwen, so'ò adyò' vyi a vè dí' a kàn no æ tsèm, vyi a vè so'ò. Ghè so'ò adyò' no tsèm nè æ fo no tsèm. Ghè kíí' zhí' a chò no tèbe zhí' æ kò a víí' a vè so'ò kíí' a mbyi luwen nè mbyi yí a ghè lu ví. ²² Nyìngòñ æ kuli fo æ tsèm a wen kævu æ be ghæ wen la ghè ndí' kætæ kè nyù æ tsèm a ngèn Nyìngòñ. ²³ Ngèn Nyìngòñ na ghèn dí' to nè æwenæ Yesò. Ngèn Nyìngòñ a ghèn dí' no nkàyn-tè Yesò, a ne wen la no tèbe gho ndí', no tèbe fè.

Klistò æ nlu lí fa pfx æ sè dí'

2 Ghèn dí' alè mu ghèn ndi sè ghè phikæ lí a ghèn kèzhwi byíí' mbyi nè nyù æ byivæ vyi a ghèn nè. ² Ghèn æ ntsi to a mbyisæ a sensæ ando ghèn mbo dzìmtè nyù æ mbyi, zhæ to fa fòyn yí a ghè so'ò æzhwi byivæ vyi a vè chò fa kàn, a dí' kèzhwi kì a kè tisæ víí' vyi a vè ko zhætæ fa Nyìngòñ. ³ Vèghæn vætsèm æ ntsi to nè víí' vè byivæ a venæ fa ambì, ne to nyù æ byivæ vyi a njòsæ æwen æ vèghæn sè kòn, a fowomæ tèbe ghò a vèghæn, vèghæn ne to ne ando ækwotæ æ vèghæn kæn. Mbyi a sensæ ndí' nè Nyìngòñ kù æ ngæ' a vèghæn ando ghè ndí' æ kù a víí' mbyi. ⁴ Alì, Nyìngòñ æ nkusæ lí nshinsæ a víí' no nànto be kòn víí' no nànto. ⁵ No tebe ando yes æ ndí' sè vèghæn æ mpfx lí byíí' mbyisæ vèghæn, ghè nku lí ntsinè a vèghæn ando vèghæn ndí' vèghæn vè Yesò Klistò. Nyìngòñ æ bwonjæ ghèn byíí' ætyim æ jùñvæ yí a ghè kíí'. ⁶ Ando vèghæn dí' vèghæn vè Klistò, Nyìngòñ æ lùsæ lí vèghæn vè wen æ ghè vèghæn vè wen a kækí kè tæfòyn akàn ndí' ghè nso'ò. ⁷ Nyìngòñ ne alè ndí' lu dí' tú'mè æ kaynæghæ wen a ghè æ ko kíí' æ shæ'mæ, nè kòn wen a vèghæn chò fa Yesò Klistò no tæ' ko a ghè lu ví. ⁸ A dí' byíí' æ tyim æ jùñ ghè æ Nyìngòñ a ghè kíí' a ghèn a ghè æ mbwòñsè ghèn chò fa ghèn a æbyimæ. Ghèn nko ne kényù fa ghèn a ngeñsæ a kè nè la ghèn æbwòñ. Æbwòñ ghenæ a ghèn kíí' læ dí' kæku fa Nyìngòñ. Kè læ díí' la wí' æ zizi ko ghè lu kùm kædyù' byíí' kæwenkæ. ¹⁰ Vèghæn dí' alè a dí' kævu kè shwè' æ Nyìngòñ. A ndo vèghæn dí' a kényù kè mù' vèghæn vè Yesò Klistò, ghè nshítæ vèghæn la vèghæn ntsi ntsinè æ jùñ yí a ghè nsæ dí' mù' ghè æ ba'tè lí ghè la vèghæn ntsi. ¹¹ Ghèn vyi a ghèn ko dí' víí' Jus fa bwi, kè ghèn lyesæ víí' a ghèn ndí' vèwenæ fa ambì. Ghèn dí' víí' ætim fa bwi, víí' Jus tonjtæ ghèn la, "Vii' vyi a vè ko shítæ ndyè æ vèwenæ," tonjtæ tæwen tæ vèwenæ la, víí' vyi a vè shítæ lí ndyè æ vèwenæ. Væjew æ ngà'æ tebe alè ko andí' la a shítæ Nyìngòñ, a shítæ to víí' nè avu. ¹² Kè ghèn lyesæ la a æ ndí' a tæ' a yí, ghèn nko kí' to kényù æ ne nè Yesò,

ko ghèn dí' a nòyn nè víí' Islel, ko andí' la ghèn kí' to kævu a nyù yí a Nyìngòñ æ ghæ a vèwenæ. Ghèn æ tsi to tyi mbyi, ko ghèn kwò'tè tebe njùn æ tsen akæshi, ko ghèn kí kényù ækùm Nyìngòñ. ¹³ Ghèn tæ tí no kèghaf, ko ghèn bo'sæ tebe Yesò Klistò, ali luwen ghèn sè dí' a kényù kè mù' vè vèwenæ, ghèn ví lí æ bo'sæ wen luwen, byíí' mænlyuñ mæ Klistò.

¹⁴ Byí'e no nkàyntè Klistò ne wèn æ wen ví lí ne mb-wa'mæ a vèghæn, æ ne la víí' Jus nè víí' ætim ndí' to a kényù kè mù'. Ghè tsæ'sæ lí ghomæ yí a ghè tæ æ gèsè vèghæn ne la vèwenæ æbyifæ lí to no nè æ wèn æ wen. ¹⁵ Ghè ntsæ'sæ lí no tæso' tæ víí' Jus nè nyù a vèwenæ ghæ no tæ tsèm ndi æ fúsè fa víí' vè bò na venæ to wù fi mù' a kényù kè mù' wenæ vèwenæ, a jí ghèn nè mbwa'mæ. ¹⁶ Æpfx æ wen a yí a kèntò ne lí æbyif æ vèwenæ mè, byíí' nyù a vè fæ a kèntò æ ne lí ghè tsentæ víí' mæshò bò a wèn æ mù' bwensæ ví nè vèwenæ a Nyìngòñ. ¹⁷ Kè læ díí' la Yesò nvi æ shè'tè ntím æ mbwa'mæ a víí' æ tim a vè nko bo'sæ Nyìngòñ, nè a víí' Jus a vè bo'sæ wen. ¹⁸ A dí' cho fa Yesò a vèghæn vætsèm, vè Jus nè ætimæ æ kíí' Kèzhwi kè mù' mu vè zizi vè dyù ashí æ Bobo, to vètsèm.

¹⁹ Kè læ díí' la ghèn víí' ætim ko be dí' víí' vè ví vè, ghèn sè dí' to víí' lo' æ mù' vye víí' Nyìngòñ, be dí' víí' ngwa' ngèn æ Nyìngòñ. ²⁰ Ghèn dí' ngèn mu vè bwom a ntsinè yí nè æzí' yí a víí' ntím æ Yesò, nè nshè'tæsæ gho'kæsæ æ zíí' kùmè, ngù' bù æ ngèn a ghèn adí' to no Yesò Klistò nè wèn æ wen. ²¹ A díí' wen yí a ghè gha'a ngèn a ghèn, Ghèn ne ku'u a kanj a ngèn æ gho'ò æ Bobo. ²² Ghèn vè víí' vætsenvæ lu tsentæ dí' a ntintin æ Klistò, ghè shítæ ghèn la ghèn æ dí' kæshi kì a kèzhwi kè Nyìngòñ kè æ tsi tsu.

Bol æ nshè'tè æ víí' ætim

3 A dí' to byíí' ntsentè æ vèghæn a ghèn a ma jímè a Nyìngòñ æ kùmè ghèn. Ma dí' wù æ nfiñ byíí' shwè' yí a Yesò Klistò kù a mò la mà æ shè'tè ntím æ jùñ a ghèn víí' ætim. ² Ma kili la ghèn zhè lí ando Nyìngòñ æ ndí' ætyim æ jùñvæ a mò æ ku shwè' a ghenæ la mà ne a ghèn, a ghèn njùn. ³ Ænyù a venæ dí' æ nyù lyomtævæ vyi a Nyìngòñ æ mba'tè lí æ ghè, a sè kí to wen, æ díí' làynsæ a mò, mà sè nyò' a ghèn to kætémæ. ⁴ Ghèn a dzàn nyù a venæ no zhèko æ yenæ kí la ma kili nyù æ ly-omtævæ a vyi a Nyìngòñ æ ba'tè kumæ Klistò a wí' kò kí. ⁵ A dí' nyù ko andí' la Nyìngòñ ndíí' lí a víí' ambì. Nyìngòñ æ lyi kèzhwi kè Njwo'kæ æ wen æ nè la kè dí' laynsæ nyù venæ a víí' æ ntím æ wen nè nshè'tæsæ. ⁶ Kényù kè kaynækæ a kí a vè æ mo fa ambì æ dí' la, víí' æ ætim vyi a vè byimæ ntím æ jùñ lu tsentæ zhè fòyn æ Nyìngòñ wenæ víí' Islel æ be tsentæ dí' æbàs to a ntintin æwèn æ mù', be dí' lù tsentæ æ kíí' mbwa'sæ yí a Nyìngòñ æ ghæ lí chò fa a Yesò Klistò. ⁷ Ma æ nzitè shè'tè æ ntím æ jùñ a ghèn mu à ku Nyìngòñ æku kædyò' kè wen la mà nè. Nyìngòñ ne alè byíí' ætyim æ jùñvæ ghè æ wen. ⁸ No tebe ando ma nko kwè' æ nza' a dí' nè víí' vætsevæ a ntintin víí' Nyìngòñ, Nyìngòñ mbe kù jí a mò æ ne la mà ngà'æ a víí' ætim, shè'tè æ mbwa'sæ yí a Yesò Klistò æ ku a víí', ⁹ be shè'tè dí' laynsæ jí yí a shwè' æ kaynæ ghè

Nyìngòṅ a ghenə nè jè'e fa tsù a no ndò. Nyìngòṅ yi a ghè shítə əfo ə tsèm ə nko ndí'í a no wí' fa ví'í ambì.
¹⁰ Nyìngòṅ ə ne alə ndi kəzhwì nè adyò' vyi a və tàynkə chò fa kəŋ ə yenə ətof ə Nyìngòṅ yi a ghè dí'í to a jisə a jisə.
¹¹ Nyìngòṅ ə nè ali to ndəŋndəŋ ando ghè mbə'tə li əghə la kə fù ali ə chò fa Bobo vəghəŋ Yesò Klistò mibu ghè shítə mbyi.
¹² Əbyimə ə vəghəŋ ə tsentə yi a vəghəŋ ə kí'í vəghəŋ və Klistò ne li la vəghəŋ ə dí' mù və zizi və sə dyù a Nyìngòṅ ko və lu fwàynə tebè kəfo, kí nəmwè'è la ghè a shisə vəghəŋ.
¹³ A lə kənyù kə ma ga'a a ghəŋ la kə ghəŋ a bwa' byí'í ngə' yi a ghəŋ zhə la ma yenə byí'í ghəŋ. Ghəŋ dí' ə kí la nyù a vyi ə dí' to ghəŋ a njùŋ.

Bol ə jìm a ví'í Efesùs

¹⁴ A le kənyù kə a kə tə ne ma gwu'tə alwi ə ghomə ashì ə Tí' ə sə jìmə to jìmə a ghəŋ, ¹⁵ a dí' wen yi dí' Tí' ə ngwa'a ngəŋsə yi a sə dí' akəŋ be dí' a nse no sətsem.
¹⁶ Nyìngòṅ kí'í mbwa'məsə no nànto. A le kənyù kə a ma jìmə la ghè ku kədyò' a ghəŋ ə tətym chò fa wen a kəzhwì, ¹⁷ ndi əbyimə ə ghəŋə nè Klistò ə nshítə tsi a ghəŋ tətym. Ma jìmə la əkòŋ ghəŋə a Nyìngòṅ ne ghəŋ kòŋ təwen ə təŋtə kwi ə to tò nè fəko' a ghaŋ yi dyù li a nse be dí' to nè ngəŋ a kəchi kə ə to a nse.
¹⁸ Ma jìmə ndi ghəŋ ə tsentə tofə kwè'ù vye ví'í Nyìngòṅ vət-senəvə kí la əkòŋ ə Klistò ə ghə'o to jisə tsèm a ghè ko lu mè.
¹⁹ Ghəŋ kí la əkòŋ wen ghenə cho li ətof, ndi ghəŋ lywin ə kwè' ə ntsi ntsinə Nyìngòṅ to ətsèm.
²⁰ Luwen əku'sə ə dyù a Nyìngòṅ yi a ghè kí'í kədyò' ə ku fo, və ghə'o no nànto, chò vyi a vəghəŋ loyn li a jìm, nè vi a vəghəŋ zizi ko və lu kwò'tə ə loyn. A dí' shwè', nè kədyo'kə wen kə a kə dí'í a vəghəŋ a tyi wen.
²¹ Əbayn ə ghə'o ghè Nyìngòṅ sə vi faŋ to faŋ a ví'í və byiməvə vyi a və dí' wenə və Yesò Klistò to məzhə ə tsèm! Aməyn.

Bol ə sensə la ví'í və byiməvə ə tsi a kənyù kə mù'

4 Ma sensə ghəŋ byí'í shwè' a ghenə a Bobo ne li a vəghəŋ la, ghəŋ ntsi ntsinəsə, a ji yi a Nyìngòṅ ə kəŋ ando ghè dzàŋ shisə ghəŋ fa mbyi. Ghəŋ kili la ma dí' alə, dí' wù ə nfiŋ byí'í shwè' yi a ma ne a Bobo.
² Ghəŋ ə ngumlə təwen ə tyəŋtə, bwa'mə be wensə, lyesə ku ənyù shweləvə byí'í kòŋ.
³ Ghəŋ mwomsə no nè kədyo'kə ə faŋ to a kənyù kə mù' kí a kəzhwì kə Nywo'kə ku a ghəŋ ə cho fa mbwa'mə yi a ghè tsentə ghəŋ.
⁴ Ghəŋ dí' bəs əwèn ə mù', kəzhwì kə Nyìngòṅ kí a kə shwè'è a wèn a yi ə dí' to kə kəmù', to ndəŋndəŋ ando Nyìngòṅ ə ndzàŋ shisə ghəŋ fa mbyi ə ne ghəŋ sə ki to kənyù kə mù' kí la ghəŋ lu bwòŋ.
⁵ Vəghəŋ kí'í to Bobo ə mù', vəghəŋ əbyimə to kənyù kə mù', vəghəŋ nshi mu to a kwi kənyù kə mù'.
⁶ Nyìngòṅ ə vəghəŋ ghèn dí' to əmù' dí' Tí' ə ví'í vətsem, dí' Bobo to a ví'í və tsèm, so'o to ví'í və tsèm, shwè'è chò fa ví'í və tsèm, dí' to a tyi ə ví'í və tsèm.
⁷ Ali no ndò fa vəghəŋ a ntintin ə shə'mə kəku kə wen to ndəŋndəŋ ando Klistò kòŋ li ə ku.
⁸ To ando və nyo' li a Nwà'lə Nyìngòṅ la:

“Andi' ando ghè bwensə ku'u akəshi yi a kə ŋəŋtə kwə',

Ghè mphwo nè ví'í a ghè temə zhə a ghòŋ, və dí' to kədəŋ,

ghè be gətə məku a ví'í.”

⁹ Sə ə gə'a la ghè ə “ku'u akəshi yi a kə ŋəŋtə kwə'” dí' la ghè ə nshí'í ə mwetə to no a nse ashə?
¹⁰ Wí' yi a ghè ə nshí'í a nse le dí' ndəŋndəŋ yi a ghè ə bwensə ku' akəshi yi a kə ŋəŋtə kwə' akəŋ ə ndi' to kətə kə əfo ə tsèm a kəŋ nè a nsə.
¹¹ A ndi'í wen yi a ghè ə ku məku. Ghè ntsu' ví'í vətseŋvə ə ghə a ví'í ntim, ə tsu' vətseŋvə ə ghə a nshə'təsə ghə'kəsə, ghə ntsu' vətseŋvə ə ghə la və ə nshə'tə kənyù kə Nyìngòṅ to ashì ashì ə be tsu' vətseŋvə la və ə ndi' nshə'təsə ngəŋ Nyìngòṅ ə tsu' vətseŋvə a ndi'səsə.
¹² Ghè ə ne alə ə ba'tə ví'í və byiməvə la vəwənə kí ə ne shwè' ə Nyìngòṅ ndi ngəŋ Nyìngòṅ ə nkwi, a dí' əwènə Klistò.
¹³ Ə zà'a ando vəghəŋ vətsem lù tsentə ndi' to a kənyù kə mù' a vəghəŋ əbyimə ə be kí byí'í wəyn Nyìngòṅ. Ndi vəghəŋ ə kwè' mwetə a ji a Klistò dí'.
¹⁴ Kə sətsem ndi' alə, ko vəghəŋ be a dí' to nè vwoŋdyə a və dí' to nè nkanu' a əfwof ə tenlə cho a mù. Kə vəghəŋ be a ne nyə vi a ví'í lobtə vəghəŋ nè ndziŋsə dí' to nè tofə kəŋ tasə a dí' nəmwè'è
¹⁵ vəghəŋ ə boŋsə ga'a to nəmwè'è dí' kòŋ a ví'í vətsem, vəghəŋ a kwi to ji sə tsèm ə ndi' ando Yesò Klistò yi a ghè dí'í kətə kə vəghəŋ.
¹⁶ Klistò tsentə li ví'í a kənyù kə mù' ando əbàs wen ə tsèm ə dí' a kənyù kə mù', no tèbe zhuŋ ə kò a wen ə gyamtə ə ghə' to əwen ə tsèm. No tèbe əshyə ə kò ne shwè'è to ando ghè dí' ə nshwè'è, əwèn ə tsèm ə sə kwi be shítə totə. Adí' ji a ntsentəsə ví'í vəbyiməvə dí'í ndi' a zhə a vəwənə ə kòŋmə təwen-tə vəwənə.

Ntsinə fi ə wu byimə

¹⁷ Ma ga'a a ghəŋ a əzhi' ə Bobo be kumtə la kə ghəŋ be tsi to nè ví'í ətim. Vəwənə kí'í to təkwo'tə tə zìmtə.
¹⁸ Vəwənə zhə ko andi' la və kí kənyù, ko və kí kənyù kumə ntsinə Nyìngòṅ byí'í kəkoyn kə vəwənə mu à vi nè kətəkə ə tokə kí a vəwənə ə kí'í.
¹⁹ Vəwənə ma'a li təwen tə vəwənə ə sə tsi to nè bəsə, ko andi' la və be dí'sə kətə, kwetə tèbe nki nyù fwaləvə kò ne dyù to dyù, ntsinə ayi ə fwomə dyù to ambì.
²⁰ Ali nakən kə ko dí' ə nyù vyi a və nzi'í a ghəŋ kumə Klistò!
²¹ Kə dí' to no nəmwè'è la ghəŋ ə nzhə li nyù kumə Klistò, və be zí'í ghəŋ nè nyù vyi a və dí'í nəmwè'è kumə Klistò.
²² Və ə nzi'í la ghəŋ ma'a ntsinə ə mu ə ghəŋ byí'í ando təkwo'tə tə byitə ə ghəŋ titə a tə nè ghəŋ nè to ənyù byivə li ə ntenə ghəŋ a kù.
²³ Və ə mbe nzi'í la ghəŋ ma'a ntsinə ə mu na yi ə boŋsə kwə'tə a ji ə fi.
²⁴ Luwen ghəŋ lyə ntsinə ə fi yi a ghè dí'í to nè ghè Nyìngòṅ. Ntsinə əfi ghèn dí'í ndi' no nkəyntə ə ntsinə ətimə nè ntsinə laynə.

²⁵ Kə le dí' luwen la ghəŋ dí' ə ma'a ndziŋsə, no ndo ə ngə'à to nəmwè'è a ləmə wen byí'í ando vəghəŋ və tsèm dí'í to nè ví'í a və tsentə sə dí' to əwènə mù'.

²⁶ Kənyù kə zaf ə wí', kə ghè a mo'tə kə ne ghè nè mbyi. Kə kənyù kə lu zaf ə wí', ghè ŋwə'mə nè kəwenkə a wen bəm ə tš' layn.
²⁷ Kə wí' ə lu kù ji la Deblə kwen a

wen a ntsinë. ²⁸ A tã ndi' mù wì' tã tsonj, kã ghè bè tsonj. Ghè bonjsã di' ã shwè' kãfo nè avù wen, ã kí' kãfo ã gyamtã ví' vãtsenvã vi a vã ko kí'. ²⁹ Kã äga'a byikã ã lu fù fa wì' chù. Ghèn ã bonjsã gã'a to kãnyù kí a ghèn zizi ghèn gyamtã ví' vã tò a vãwenã byimã ndi' no ndo a ghè äzhã ägã' ã ghènã, ghè a sè kãnyù. ³⁰ Kã ghèn a nè nyù a vã a nè ko kãzhwi kã Njwo'kã a sanlã. Kãzhwi kã Njwo'kã ken di' to nè kãnchutã kã a vã ã nchutã ghèn nè kãwenkã kã'tã kãtsi a, Nyìngòn lu mwetã zen kãtã ã kãnkã. ³¹ Ghèn ma'a kwo'tã ã äbyighã no ã tsèm nè ãtonj ã fwi ghè nè tinã fwi nè kãnkã nè telã mba'sã nè äga'a bà m a bà m no tèbe nè äbyif ã kò. ³² Ghèn ã tùmã be kusã nshinsã a ví' vãtsenvã, lyesã ku ví' vãtsenvã ando Nyìngòn ã nlyèsã ku ghèn chò fa a Klistò.

Vãghãn ã ntsi a nè vunã äbayn

5 Ghèn di' alè di' vunã Nyìngòn, ghè kòn ghèn no nãnto. Kã le dí' la ntsinë ghèn dí' ndi' to nè ghè Nyìngòn. ² Ghèn di' ã kòn ví' vãtsenvã to mãzhã ã tsèm to ndønndøn ando Klistò ã nkòn vãghãn ã ku wèn ã wen a vãghãn akãshi. Ghè nku wenã wen a Nyìngòn to ne kãkukã benã offilij a kã nè Nyìngòn sã sanlã no nãnto. ³ Ghèn di' alè di' ví' Nyìngòn. Vã ko be di' zhè tèbe kãnyù kumã ã ndzĩmtã ã kí kò ndzĩmtã ã lumã nè ashì a bãnj ghã nè nyù ã kãfwa'lã ã tsenãvã a ghèn a ntintin. Nki nyù a venã, vã ko di' ã zhã a ghèn a ntintin. ⁴ Kã ko bòn la gã'à a ghè fù fa ghèn ächù ndi' gã'à ã fwa'lã ghã, gã'a nyù kãkoyn be gã'à gã'a demã byighã a ví'. Ghèn ã bonjsã ku to kãzòn a Nyìngòn. ⁵ Ghèn kí nãmwè'è la ví' vyi a vã dzĩmtã kí kò ví' a vã dzĩmtã lumã nè ví' a vã ne nyù ã kãfwa'lã ã tsenãvã nè ví' a ashì ã vãwenã bãnj (a dí' ji ã tsen ã nku'sã nshã'sã) ã ko lu kwen akãshi kã äfòyn ã Klistò wenã Nyìngòn. ⁶ Kã wì' ã lu lobtã ghèn nè gã'à ã zĩmgã. A dí' byì' nyù a venã a Nyìngòn ã fwisã tin a ví' vyi a vã ko zhã wen. ⁷ Kã le dí' la ghèn ko di' ã kí' no tã kãnyù ã nè wenã ví' venã. ⁸ Ghèn di' alè mu ghèn ã ndi' ati kãbãn kã fenãkã to nè ví' a venã, ali ando ghèn sã di' vye vã Nyìngòn luwen, ghèn sã di' a tyi kãbãn kã baynãkã. Ji a ghèn ã tsi luwen dí' ndi' to nè vunã kãbãn kãbaynãkã. ⁹ Ma gã'à alè byì' ando no fè a äbayn ã dí' tsu, ã nyù ã jùnã vã ã fù ku'u tsu, ví' tsi ätsinã sã timã sã be ne to ã nyù vyi a vã dí' nãmwè'è. ¹⁰ Ghèn mwomsã zì' ã kí be ne nyù vyi a vã nè Bobo ã sanlã. ¹¹ Kã ghèn kwen a ntsinë kãbãn kã fenãkã, a kãnyù kã jùnã zizi ko kã lu fù fa tsù. Ghèn ne bonjsã shisã ví' vyi a vã nè nyù a venã a ndayn. ¹² A dí' nyù ã kãtã kãdi'kã ã ngã'à no tèbe gã'a kumã nyù vyi a ví' nyù ã byivã a venã ã nè a kãnyomtã. ¹³ A zhã vã shisã li ãnyù a vyi a dayn. Vã mu kí nki kãfo a kãfo kã di' kãwenkã. ¹⁴ Kã di' alè byì' ando ã nè äbayn nè ãnyù byivã vã kã'ã a ndayn. A le kãnyù kí a kã ne vã ã gã' la:

“Wu bãnã lù fa mbĩnsã. Lu fa pfù ndi äbaynã Klistò äbayn a wù.”

¹⁵ Ghèn ã ntùmã li a ji yì a ghèn tsi fa tsù. Kã ghèn nè ntsi to nè nkoynã, ghèn ã ntsi to nè ví' vã tofãvã. ¹⁶ Wì' fa ghèn yen ji ã nè jùn, ghè zãnjã nè to nè byì' ando ã gho' to mbyì luwen. ¹⁷ Kã ghèn ne ntsi to nè nkoynã. Ali

ghèn mwomsã ã kí nyù vyi a Bobo ã kãn la ghèn ã nè. ¹⁸ Kã ghèn nyã mãlyù' mo'tã mã gha' ghèn byì' ando mãlyù' ne ví' tsi ntsinë nyamsã. Ghèn bonjsã mo'tã kãzhwi kã Njwo'kã lywinsã ghèn. ¹⁹ Ghèn ne zhimã ndzãnjã a ghèn a ntintin. Ghèn ã zhimã dzãnjã Nyìngòn nè dzãnjã shisã a sã fù fa njwã'lã Nyìngòn nè shisã a kãzhwi kã Njwo'kã ã ne la ghèn ã zhimã, ã zhimã ndzãnjã Nyìngòn nè ndzãnjã a sã fù fa njwã'lã Nyìngòn ã, ku'sã Nyìngòn nè ätyim ã ghènã no tsèm. ²⁰ Ghèn ã ku kãzòn a Nyìngòn ã Tì' no mãnzhù ntsèm kùmã no tèbe ghò a ghè fù. Ghèn nku kãzòn a wen a zhì' Bobo vãghãn ã Yesò Klistò.

Bol ã tyiftã ví' vã lamkãvã

²¹ Ghèn ne gumlã tãwenã tyãntã byì' ando ghèn ku'sã Klistò. ²² Kì, ghèn ã nshì'sè tãwenã tyãntã a vãmim ã vãnã ndønndøn ando ghèn shì'sã a Bobo. ²³ Byì' ando wulim di' alè di' kãtã a wì wen to ndønndøn ndo Klistò ã di' kãtã a ngèn Nyìngòn a dí' äwèn ã wen, a dí' bwònjã ví'. ²⁴ Kã le dí' la kí di' ã ngumlã lyãmã ã vãwenã to nyù ã tsèm ndønndøn ando ngèn Nyìngòn ã gumlã Klistò. ²⁵ Ghèn kòn kí ã vãnã a lumã ndønndøn ando Klistò ã nkòn ngèn Nyìngòn ã ku wenã wen a pfù byì' wen. ²⁶ Ghè ã mpfù ã shè ví' vã byimãvã la vã laynã ã ku a Nyìngòn, chò fa a ntim ã jùn ã wen. ²⁷ Ghè ã nè alã ndi ghè sã lyã ngèn Nyìngòn a nè wùwì äfi ã lam ã wen, ghè ndi' ko vã ghamã wen, laynã, ko ndi' la ghè kí' kãmãn, ko ndi' la ghè kí' kãlas, ko ndi' la ghè kí' ämbyi ã tsèn. ²⁸ Kã di' la wulim di' ã kòn wì wen to ndønndøn ando ghè kòn wèn ã wen. Wulim sãtsen ã kòn wùwì wen, kã a ndi' la ghè kòn äwèn ã wen. ²⁹ Wì' ã ko ntãmã ã bãynã äwènã wen. Ghè ne shìtã zhì, be tùmã nè äwenã wen to ndønndøn ando Klistò ã tùmã nè ngèn Nyìngòn. ³⁰ Kã di' alè byì' ando, vãghãn ã tsèntã di' to bãs äwen ã Klistò. ³¹ Njwã'lã Nyìngòn gã' la, “A le kãnyù kí a wulim lu mo'tã tí' wen nè li wen, ã dyù ã tsèntã wenã wì wen, vãwenã vã bò ã tsèntã ã dí' to a kãnyù kã mù.” ³² Äzì' ã kaynã ghè ã dí' a kãnyù a ghèn a wì' zì ko ghè lã kí. Ali, änyù venã a mã gã'a akãshi ghèn dí' byì' Klistò wenã ntsèntã ví' vã byimãvã, ³³ Luwen le no wulim ko kòn wì wen ndønndøn ando ghè kòn wèn ã wen. No wùwì ko be gumlã lĩmã wen.

Ntsinë voyndyã nè ghè vãtì' vã vãwenã

6 Voyndyã, ghèn ã nzã to fa vãtì' vãnã nè vãmì vãnã byì' ando ã dí' kãnyù kí a kã di' kãnyù kãtimãkã. ² Kã di' ali byì' ando a dí' ämbi äso' a Nyìngòn ã nku nè kãnyù kã ghã kã a yì bã m ã gã'a la, “Gumlã tí' wù nè li wù, ³ ndi' nyù ã tsèm ã jè'è to akayn a wù, wù be tsitã a nse ashã.” ⁴ Vãtì' vã vunã, kã ghèn ã ne vù vãnã fwisã tin. Ghèn ã mbonjsã pfãntã vãwenã be tìsã vãwenã a ji yì a Bobo ã kãn fa tsù.

Äkòs nè vãtì' vã shwè' ã vãwenã

⁵ Äkòs, ghèn ã zhã to fa vãtì' vã äshwè' ã ghèn, shìtã gumlã vãwenã to nè tãtyim tãntã tã tsèm. Ghèn ã shwè'è to sã ghèn shwè'è a Klistò. ⁶ Kã ghèn a zhã fa

vəwenə to azhù a və yenə ghèn byìi ando ghèn kəŋ la və ə ki la ghèn shwè'è akàyn. Ghèn ə zhə to fa vəwenə to nə ví'i shwè' ə Klistò, to ndəŋndəŋ ando Nyìngòn ə kəŋ. ⁷ Ghèn ə shwè'è a vəwenə nə tyimə ghèn no tsèm to sə ghèn shwè'è a Bobo, a ko dí' a ví'i. ⁸ Ghèn kili la wí' ə sətseŋ nə no tèbe jùŋ ə kò, kò ghè dí' kəkòs kò ghè ko dí', Nyìngòn ə lù ku əmò'tə wen. ⁹ Vəti' və əshwè', ghèn mbe boŋ shítə gha'a əkòs ə vəghəŋ akàyn. Kə ghèn ə nkàyntə nyù a vəwenə. Ghèn ə ki la wí' yi a ghè dí'i tí' shwè' a ghèn nò və tsèm dí' akàŋ, lyi no ndò to ndəŋndəŋ.

Bol ə shè'tə əfo əghoŋ Nyìngòn

¹⁰ Ə mwetə, ma sə gə'a la ghèn ə zhə'tə to əwen Nyìngòn, ghè ku kədyò' a ghèn byìi ando ghè kí'i kədyò' kə kaynə kə. ¹¹ Ghèn lyì əfo ghòn vyi a Nyìngòn ə ku a ghèn no ə tsèm ndi ki ə sòyn mənəŋ myimə a Deblə ə ba'tə. ¹² Ghèn ne alə byìi ando vəghəŋ ko ə soynə tebè ví'i. Vəghəŋ ə boŋsə soynə əzhwi byivə vi a və dí' a akàŋ nə adyò' vi a və so'ò mbyi ghèn no ə tsèm nə Vənyìngòn və mbyi a vəghəŋ dí' tsu le, a və dí' to nə kəbəŋ kə fənəkə lə. ¹³ Ghèn lyì əfo əghòn Nyìngòn ə no tsèm ndi' mətsi mə mbyi sə vi kwə' ghèn temə zhì Deblə, ndi əghoŋ ne sə mè, ghèn mbo nti tò to tò.

¹⁴ Ghèn kwi' li kənyù kì a kə dí'i nəmwe'è a ghèn kəna' to nə kətəŋkə, ə ntsi ntsinə ətimə yi a ne kəkəŋtə kəŋkə a ghèn kədyè' ə mbvətə. ¹⁵ Ghèn lyì ntim ə jùŋ yi a ghè kù mbwa'mə ə wèsə a ghèn aghə to nə gəsə aghè ə mbvətə. ¹⁶ Ghèn lyì əbyimə ə ghəŋə ə gha'a to

nə nkì ghòn a ghè nə nkəŋtə aghoŋ yi a Deblə ə tèmlə ghè bole to nə zhi'. ¹⁷ Ghèn lyì əbwoŋə yi a Nyìngòn ə bwoŋsə ghèn a nə əsò' ghòn ə lyì fənyì fifə a kəzhwi kə əku. Fənyì a fifə dí' to ə əga'a Nyìngòn.

¹⁸ Ghèn sə ne nyù a venə, ghèn ə nji'mə a Nyìngòn to məzhù ə tsèm, ando kəzhwi kə wen kə ə tisə ghèn. Ji'mə la Nyìngòn gyamtə ghèn no gho a ghèn kəŋ. Ghèn ə tú'mə, kə wí' ne ə lyesə ə ji'm. Ghèn mbe ə nji'mə a ví'i Nyìngòn no və tsèm. ¹⁹ Ghèn ə nji'mə a mò la Nyìngòn əku kənyù ə ma shè'tə a zhə a ma kəŋ ə gə'a, ma ki kənyù ki a ma zi mà gə', la ma sə shè'tə ntim ə jùŋ yi a ví'i ko ki ma nshè'tə ko ma fwàynə kəfo. ²⁰ Ma dí' mu və tim la mà vi ə shè'tə ntim ə jùŋ a ghèn no tèbe ando, ma dí'i luwen a nfəŋ. Ghèn nji'mə la mà ə shè'tə to ando ma dí'i ə nshè'tə, ko ma fwàynə tebè kəfo.

Ətoŋtə ə mwetəghə

²¹ Ma timə Tikikùs, ghè a shè'tə no tèbe ghò a ghèn ando ghèn kí'i so'gho kumə mò nə kənyù ki a ma ne. Yès ə kòŋ wen no akàyn. Ghè dí' to no lèmə vəghəŋ a byimə, shwè'è a Bobo to no nə ətyim ə wen ə tsèm. ²² A dí' kənyù kikə a ma timə wen a ghèn alə ndi ghè vi ə shè'tə so'gho a ghèn kumə yès, be ləmsə ghèn a ghèn əbyimə. ²³ Nyìngòn ə, Tí' wenə Bobo Yesò Klistò ə ku mbwa'mə a ghèn ə ne la ghèn əkòŋmə təwen ə tyəŋtə be mbyimə to Klistò. ²⁴ Nyìngòn ə dí'i ətyim ə jùŋə ghè a ghèn vyi a ghèn sə kòŋ Bobo vəghəŋ Yesò Klistò to kòŋ.

Filibay

Tu nyè a vè di' a nyà'lè ghèn

Bol a nyò'ò nyà'lè ghèn a ví'i vè byimavè a ntè' Filibay ashè a Màsidoniyà. A eso' to fòyn Lum ashè l'ò' ghèn. Bol nyò'ò nyà'lè ghèn, di' a ngèh nfiñ.

Nò kanyè ki a kè tenè Bol la ghè nyò'ò nyà'lè ghèn ndi' la ghè nkəh ə ku kəzòh a ví'i Filibay kumə ə gyamtə yi a vəwenə ntim a wen. Ghè nyò'ò kəh ə nè la vəwenə ki' ətyim ə toghə a vəwenə əbyimə no tèbe ando ghè nyenə ngə', vəwenə be yenə. Ghè nyò'ò ə sə sensə vəwenə la kə vəwenə nè ku'sə əwèn. Ghè nga'a la vəwenə è bonjə lyi shisə tawèn tə vəwenə a nse to nè Yesò. Ghè ndzɪŋtə li a vəwenə la à nk'i' Nyingòh ə ki' ətyim ə jùhə ghè ə nè la vəwenə è ntsi wenə Yesò to a kanyè kə mù'. Nyingòh è ki' ətyim ə jùhə ghè a yenə byi' əbyimə ə vəwenə, a kodí' byi' ando vəwenə è zhə Əso' ə ví'i Jus. Ghè nyò'ò li shè'tə sarjə nè mbwa'mə yi a Nyingòh ə ku a ví'i vyi a vè tsi wenə vè Klistò a kanyè kə mù'.

Ghè dí'i li a nyà'lè na ghèn la ghè è kòh ntsèntə ə ví'i Nyingòh na yi a Filibay no nànto.

Ji a vè gəsə nyà'lè ghèn fa tsu

Ə zítə (1.1-11)

Ənyè kumə Bol (1.12-26)

Ntsinè wù ə byimə di' ə fısə ghè Klistò (1.27-2.18)

Ənyè vyi a Bol bātə kumə Timotì wenə Èbàfàlòditùs (2.19-30)

Ə pfantə kumə ví'i kəbàyn nè nyè, a zhè a vè to (3.1-4.9)

Bol ku kəzòh ndonjə wensə a Filibay (4.10-20)

Ə mwetə (4.21-23)

Bol timə tonjə

1 A nyò'ò mò Bol yo Timotì nyò'ò nyà'lè ghèn, yes di' ví'i əshwè' ə Yesò Klistò. Yes nyò'ò a ghèh vyi a ghèh kù li təwenə tyəntə a Nyingòh a Filibay no vè tsèm ə sadi' ghèh vè Yesò Klistò. Yes ə nyò'ò tamə a ghèh ə tətə ngèh Nyingòh nè ví'i vè shyè' vè. ² Nyingòh ə Tí' vəghəh wenə Bobo Yesò Klistò dí'i ətyim ə jùhə ghè a ghèh, ə kù mbwa'mə a ghèh.

Bol jìm a ví'i vè byimavè

³ Ma kù kəzòh a Nyingòh a ma ku'sə no zhèko a mà kwò'tə ghèh, ⁴ Ma dí' nè sarjə a zhə ma jìmè a ghèh no zhèko. ⁵ Ma kù kəzòh alè byi' ando ghèh gyamtə li mò ə shè'tə ntim ə jùh ghèn ə zítə fa kətsi yi a ghèh zhə ntim na ghèn ə zà'a fa layn. ⁶ Ma be ku alè byi' ando ma kili nəmwè'è la shyè' ə jùhghə ghenə a Nyingòh ə zítə a ghèh a ntintin lə dyè to nè mbì ə zà'a fa kətsi yi a Yesò Klistò lù bwenə vè. ⁷ Mà zizi ko ma lu fanj ke è ku to alə kumə ghèh vè tsèm byi' ando ma kòh ghèh nəkwəh. Nyingòh ə tom li kəvu, vəghəh sə è shyè' to mu', kò ma dí' a nfiñ, kò ma ti nchwò nsò' kumə ntim ə jùh. Nyingòh dí'i li ətyim ə jùh ghè ə wen a vəghəh no vət-sèm ando vəghəh ə shwè' a wen. ⁸ Nyingòh zi ghè timə

a nè ncho nso' la ma kòh ghèh no nè tyim ə ghomə no tsèm nè kòh yi a Yesò Klistò ə dí'i fa wen ngèh.

⁹ Ma jìmè la əkòh ghèh a Nyingòh nə yi ghèh ki' a ghèh təwen ə tò dyè to nè mbì be jìmè la ghèh ki ənyè Nyingòh, be ki nəkwəh fa nyè byivə benə nyè jùhə.

¹⁰ Ma jìmè alè ndi' ghèh ki kanyè ki a kə bòn kwè'ə ə lu ndi' è laynə a kə'ə Nyingòh, ko ndi' la ghèh ki' ə mbyi, ko wí' ə ghamə tebè ghèh a kanyè a kətsi yi a Yesò lə bwenə vè. ¹¹ Kə sətсен ə ndi' alè Yesò Klistò a nè, ghèh ne ntsi ntsinè ə timə, ndi ví'i yen ə ku əku'sə a Nyingòh ə, be bwomsə wen.

Ətimə jùh ə saykə dyè ando Bol dí' a nfiñ

¹² Vəlemə, ma kəh la ghèh ki la nyè venə a vè fè a mò bonjə gyamtə ə ne la ntim ə jùh ə dyè nè mbì. ¹³ Nò vəsugyè' vyi a vè ntsiñ ntú' no vè tsèm, nè ví'i ashə no vè tsèm ə ki la ma dí' a ngèh nfiñ byi' ando ma shyè' a Yesò. ¹⁴ Ngèh nfiñ ghèn a ma dí'i tsu nè li ví'i vè byimavə be tu' ku tətyim tə vəwenə a Bobo. Vəwenə sə shè'tə ntimə Nyingòh luwen nè ətyim ə toghə, ko vè fwàynə tebè wí'.

¹⁵ Ví'i vətseñvə əshə'tə ntim ə jùh Yesò byi' kəng'hè' ə be di' la vəwenə ə chò mo ando vəwenə yènə ando shyè' ə ghomə əshitə dyè, ali, vətsevə shè'tə ntim a ghèn no nè ətyim ə jùhə ghè. ¹⁶ Ví'i a venə a vè shè'tə

ætīm ə jùŋə nə tyimə jùŋ ghè là, əshə'tə byi'í ando vəwenə kòŋ mo, ki la və shwin mò a ngəŋ nfiŋ byi'í ando ma ti nchwò nsò' kumə ntim ə jùŋə ghè Nyìngòŋ la ghè dí' nəm̀wè'è. ¹⁷ Vii'í vyi a və shə'tə kənyù kə Yesò, ki' kəŋghə', vəwenə shə'tə ndi kii'í əfò. Vəwenə kəŋ ə kwù'sə ngə' ə shomsə ando ma dí' a ngəŋ nfiŋ ashə. ¹⁸ Ali ngə' ko dí'! Ko wí' nshə'tə ntim ə Yesò zhuŋsə ne tēbe nè, kò ghè ne nəm̀wè'è, ma saŋlə byi'í ando vəwenə shə'tə ntim ə jùŋ Yesò ghè kwi dyù to ambi. ¹⁹ Ma saŋlə byi'í ando ma kili la əjìm ə ghəŋə nə gyamtə kəzhwi kə Yesò Klistò kə gyamtə mà nè bwòŋ ə fù fa nfiŋ ashə. ²⁰ Nò kənyù kə ghò'okə ki a kə dí' a mo kwò'tə nè kíkə a ma kə'tə dí' la kə mà lù ne kənyù kə dí'sə kətə. No mənzhù ntsəm ə zìtə fa luwen ma kəŋ ə nè shyé' ə Yesò nə ətyim ə toghə to ando mà tə ne, kòŋ la ntsìnə ghom ə nvi to nè əku'sə a wen, kò ma pfx pfx, kò mà faŋ ə ntsi. ²¹ A dí' a mò, ma tsi ə nshyè'è a Klistò, mu mà sətens pfx, kə a bonjsə dí' akayn. ²² Kə sətens ə ku' la mà faŋ ə ntsi a wen kətsò' ashə, mà kii'í ji ə tu'tə ə nè shyé' ə jùŋghə. Ma ko ki la à bòn kəko a mò lo, pfx mu ə ntsi lo. ²³ Mà sə fiŋmə fa ntintin nyù a ghèn, kòŋ ə mo'tə nse ghèn ə dyù ə ndi' yo Klistò, a dí' kənyù ki a kə bòn kwù' a mò. ²⁴ Ali yen la à dí' no kənyù kə tokə la mà faŋ ə ntsi a kətsò' kə wèn ken byi'í ando ma kəŋ ə gyamtə ghəŋ. ²⁵ A le kənyù ki a kə ne ma sə dí' ə faŋ vəghəŋ ndi' mà gyamtə ghəŋ kwi ə nè saŋlə a ghəŋ a byimə. ²⁶ Ma ne alə ndi' mà sə bwenə ə vi a ghəŋ, ghəŋ be tu'tə kùm kədyù' kùmə kənyù ki a Yesò Klistò ne a mò chò fa a ghəŋ. ²⁷ Ko a fə no te ghò, ghəŋ tsi ando ntim ə jùŋ ə Klistò ə kəŋ ndi mà sətens vi tēbe vi ə yen ghəŋ, kò zhə byi'í ghəŋ a zhə a ma ko dí', mà ə ki la ghəŋ ə ko kwitə fa kii'í kwò'tə ə mù', tsi to a kənyù kə mù', shyé' no nè kədyò'kə be soynə ə gha'a əbyimə yi a ntim ə jùŋ ə zii'. ²⁸ Kə ghəŋ nè fwàynə vyi a və tamə ghəŋ. Ghəŋ nè ki' ətyim ə to ghè. Ghəŋ sətens ə nè alə, ghəŋ dí' a vəwenə la Nyìngòŋ a byibsə vəwenə ə bwòŋsə ghəŋ. A dí' shyé' Nyìngòŋ. ²⁹ Ma gə'à alə byi'í ando Nyìngòŋ ə dí' li ə tyimə jùŋə ghè a ghəŋ ə ne la ghəŋ byimə Klistò ə be yènə ngə' byi'í wen. ³⁰ Ghəŋ ə soynə to soynə. Ghəŋ kili la nakèn kə dí' əsoyn yi a ghəŋ nzhù la ma nsòynə, luwen sə dí' ma bo soynə to soynə.

Ghəŋ ə nshì'sə təwen təŋtə be dí' a kənyù kə mù'

2 Ghəŋ ndi' a kənyù kəmù' Ghəŋ və Klistò, nakèn kə ku tətyim tə totə à ghəŋ. Klistò ə kòŋə ghəŋ, ə kòŋ a ghenə bè ku tətyim tə zhətə tə à ghəŋ. Ghəŋ və Kəzhwi kə ŋwò'kə dí' a kənyù kəmù'. Ghəŋ ə nkí' tətyim tə bwa'mətə bènə kusə nshinsə à ghəŋ ə ntintin. ² Ando ənyù avenə dí' nəm̀wè'è là, mà sensə ghəŋ la ghəŋ be ə nè ənyù tsenəvə venə ndi saŋlə ghomə kwù' ə mè. Ghəŋ ə nkí' tò kwò'tə mù', kòŋmə təwen ə təŋtə be shyé'è tò nè ə tyimə mù'. ³ Kə ghəŋ a nkwo'tə tò byi'í təwen ə təŋtə, kə wí' a ə nè kənyù ə ku'sə wèn ə wen. Ghəŋ ə mbòŋsə ki' ə shì'sə wèn à ghəŋ ə ntintin be lyè la vyi'í vətensvə chò ghəŋ. ⁴ Kə ghəŋ a ə nè tò ənyù a və ku əsè tò à ghəŋ. Ghəŋ ə nè vi a və bè a ku əsè à vyi'í vətensvə. ⁵ Ghəŋ ə nkí' tò ntsìnə yi a Yesò Klistò ə nkí'

li. ⁶ Ghə ə mbè ndi' Nyìngòŋ ali kò ghè lù kwò'tə əlyè əwen ə wen ndəŋndəŋ wenə Nyìngòŋ. ⁷ Ghə bònjsə ghèsə no tè ghò ə wen və bwi wen ə nè Wùmənsòŋ, Ghə ka'kə sə dí' wù shwè'. ⁸ Ghə mbè shì'sə wen ə wen a nse ə byimə ə pfx ə pfx byighə a kəntò. ⁹ Byi'í nakèn kə, Nyìngòŋ ku'sə wen a kəshi a kə ŋəŋtə chò no shì tsəm ə kù zhi' à wen a ghè chò no təzhi' tə tsəm. ¹⁰ Nyìngòŋ ə nè ali ndi no tè ghò yi a ghè dí' a kəŋ ko a nse ko a lo' vəmpfx və nse ə gətə nchì'sə a lwi a nse ə ngumlə əzhi' ə Yesò. ¹¹ No tè ndò be ə ngə'à a ndayn la Yesò Klistò dí' Bobo gə'à a li, ghò'sə Nyìngòŋ a dí' Nyìngòŋ ə Tì'.

Ghəŋ ə ndi' əbayn à vyi' mbyi

¹² Luwen a vələmə və kòŋ ə mò, ando ghəŋ tə zhə gè ghom, ando mà ndi' vəghəŋ, kə a mbòŋsə bònə no nkàyn la ghəŋ ntù'tə zhə gè ghom ando mà ko bè dí' vəghəŋ. Ghəŋ myetə nè əshyè' yi a ghè faŋə nè gumlə ghə bènə fwàyn ə Nyìngòŋ ndi Nyìngòŋ myetə li bwòŋsə ghəŋ. ¹³ Kədí' a li byi'í ando Nyìngòŋ dí' wenə vəwenə no məzhə tsəm, ku kədyò' la ghəŋ ə nkòŋ ənè nyù a ghè kəŋə la ghəŋ ə nè.

¹⁴ Ghəŋ ə nè ənyù tsəm tò achi achi, kə ghəŋ ə dèmkə ko ə ntaŋmə. ¹⁵ Sətens ghəŋ ne alə ko wí' lù ghəm ghəŋ a kənyù. Ghəŋ be ə ndi' vyi' kənyù kə timəkə bè kwù' mè a nə vunə və juŋəvə Nyìngòŋ a və tsi a tyi mbyi mbyisə nè vyi' mbyisə. Ghəŋ dí' ə ndi' à vəwenə ntintin ali dí' əbayn à vəwenə to nə mədzìŋ. ¹⁶ Ghəŋ ə ntsi ando ntim əbwòŋ ghèn ə zii' la və ntsi ndi à lu ndi' a kətsi a Klistò ə bwènə vi, mà ə nsəŋlè la mà ko nshwè'è kwà'tə əwen ə ghomə tò kədyàŋ.

¹⁷ Mà ne saŋlə be nàynə vəghəŋ a mu'u. Və sətens ə zhwi tē mò luwèn mənlyuŋ ə mwomə à dyù kwù'sə kəku ki a ghəŋ ə ku à Nyìngòŋ byi'í əbyimə ghəŋə. ¹⁸ Ghəŋ dí' be ə nsəŋlè be nàynə vəghəŋ a mu'u to ndəŋndəŋ.

Bol nyò' ənyù byi'í Timotì wenə Èbàfàlòditùs

¹⁹ Sətens Bobo Yesò a tomsə mo ə mà tim Timotì à ghəŋ to mətsi ghèn ndi ghè bwenə vi ə shyè'tə so'gho à mò byi'í ghəŋ ə nè ma ə nsəŋlè. ²⁰ A dí' tò wen a ghè kii'í əkwò'tə a mà kii'í byi'í ghəŋ be kòŋə ə ngyàmtə ghəŋ. ²¹ No tè ndò ə nè tò kənyù kə ngəŋ ə wen kò vəwenə lu nkòŋə ənè ənyù vyi a Yesò Klistò ə kəŋə. ²² No nkàntə ghəŋ ə ki əshwè' Timotì. Ghè shyè'è li yo wen ənè la vyi' byimə ntim ə jùŋ to ndəŋndəŋ ji a wàyn nə shyè'è à tì' wen. ²³ Mà kwò'tə ətyim ə wen à ghəŋ no zhə kò a mà ki kənyù a kə a fù à mò. ²⁴ Mà chò'sə à Bobo la kəghaf kə ko be a dyèfə ə nkàntə mò vi ə yèn ghəŋ.

²⁵ Mà yen li kə be bònə la mà be bwensə ə tim lèmə vəghəŋ ə Èbàfàlòditùs à ghəŋ. Yo wen ə shyè'è əsoyn be ntem əghəŋ ghenə a mu'u. A dí' wù ntim a ghəŋ ə ntim li la ghè vi ə ngyàmtə mò. ²⁶ Ghè kòŋə no nkàyn əvi yen ghəŋ Ghè ko tə nsəŋlè byi'í ando ghəŋ tə zhə la ghè tə nkwa'a. ²⁷ Ghè tə nkwa'a no nəm̀wè'è ə shwètə to a là mu ghè əpfx ali Nyìngòŋ kusə nshinsə à wen.

Nyìngòṅ ko tã kùsã nshinsã tò à wen, Ghè be tã kùsã nshinsã à mò ndi kã mà yèn ã ngá' ã chò ando mà yenã. ²⁸ A lè kányù a kã ne mà sã lutã kãṅ ãtim wen à ghèṅ kɪ la ghèṅ ã nsanlè ã be yenã wen, ko ãkwo'tã ghomã be a ku ngá' à mò. ²⁹ Ghèṅ shisã wen a nè lè mèm ghèṅ a ghèṅ kɪ'í Bobo mu'. Ghèṅ ã ngumlè nki ví'í venã to nè wen lè, ³⁰ byi'ando ghè tã shwètè ãpfu byi'í ãshyè' Klistò ando ghè tã gyãmtè mò ãnè shwè' yi a ghèṅ ko zi ghèṅ nè.

Nyìngòṅ ã nè la vèghèṅ ã ndi' ví'í kányù kã timækã nãmwe'è

3 Ë myètã a vèlèmã vwomã, ghèṅ ã nsanlè la ghèṅ dí' a kányù kã mù' wenã vã Bobo. Kã ko ku ngá' à mò ã mà be ã zòmã nyò' ãnyù à ghèṅ a mà sã dí' mu mà nyò'ò li. Ë nyù avenã be a ntsiṅhè ghèṅ. ² Ghèṅ tu'mã wen vã ví'í nè ãnyù byivã venã a vèwenã dí' to nè búsã lè. Vèwenã ghũ tò la vã dí' shitã ndyè ã wí'. ³ A dí' nã yes a yes ã ku'sã to a ji kãzhwi kã Nyìngòṅ kã tisã yes fa tsu, à dí' yes a vã shatã li ndyè yes nãmwe'è. Yes ã tsi to kányù a Yesò Klistò ã ne li a yes. Kèn la yes ã cho'sã la wí' zi ghè gyãmtã yes.

⁴ No tè ando mà zì mà cho'sã ã ví'í, ma kɪ'í kányù a kã nè, no a ndò a kwò'tè la ghè kɪ'í kányù a kã nè la ghè cho'sã ví'í, mu mà zì mà kɪ'í ã chò wen. ⁵ Vã mbwi mo, à sã ndi' mætsi fwomã vã shìtè ã ndyè ghom. Mà dí' wù Islel mu mà fũ fa ngwã'a ngèṅ ã Benjamìn. Tí' ghom nè li ghom ndi' no kayntã ví'í Hibulù. Mà ndi' wù nõyn ã Vã Falási, ghũ ãso' ã Mosis no nkàyn. ⁶ Na kɪ kã nè tyimã ghomã sã limã, ma sã tsu'u kãghũ kã ntsèntèsã ví'í vãbyimãvã Yesò Klistò. A kányù kã timækã, ma nghũ tãso' no tã tsèm to nkayn.

⁷ ãnyù avenã no tsèm ndi' sã a ndi' sè, mà lyè luwèn la a dí' kãnlè byi'í ãshwè' Klistò. ⁸ A ko dí' to Wokèn. Mà yenã luwèn la ãnyù avenã tã nsù dí' kãnlè byi'ando kányù kã tokã à mò dí' la mà dí' kɪ Yesò Klistò ã Bobo ã ghom. Mà ma'ã li no tè ghò a mà tã nè. Ma yen li luwèn la a dí' kãmṅ ndi ã ndi' wù Klistò ⁹ Mà kãṅ la yo wen ã ntsèntè dí' a kányù kã mù', ko ndi' la a dí' byi'í kányù kã timækã ã ngèṅ mo byi'ando ma ghũ ãso'. Ali, mà sã dí' wù kányù kã timækã byi'í byimã ghomã à Klistò. Ali kányù kãmimækã a kenkã vi fa Nyìngòṅ a dí' byi'í cho'sã a Klistò. ¹⁰ Mème kányù a mà kãṅ dí' la mà kãṅ kɪ Klistò ã be kɪ' kãdyò' kɪ a Nyìngòṅ ã nku à wen ghè lù fa pfũ, mà kãṅ yen ã ngá' to nè wen ã be pfũ to nè wen. ¹¹ Ndi Nyìngòṅ lã lusã mo fa pfũ.

Bol ga'a la ghè kãṅ lã lù fa pfũ

¹² Mà ko gã'à la mà kwũ' li a kányù akènkã, ko la ma timã ã nkũ' ali la mà mwòmã no nè kãdyò' kã ãki Yesò Klistò ã be ã ndi' to nè wen byi'ando à dí' kányù a ghè ntsu' mo la ã ma ndi' wù wen. ¹³ Vèlèmã vwomã, mà ko lyè la mà mwetã li kányù akènkã, ali kányù kã dí' tò kã mù' a ma nè à dí' la mà ko be ghũ kãtã a ãnyù chovã, mà shyè'è dyè tò nè mbi. ¹⁴ Mà shwè'è dyè tò nè mbi ndi ã kɪ'í zhù'tè yi a Nyìngòṅ ã dzàṅhè mò fa kãṅ ã chò fã Yesò Klistò.

¹⁵ Mà sã kãṅ la vèghèṅ vãtsèm a vèghèṅ ã to li ã nkũ' à vèghèṅ ã byimã a nyù venã nkɪ' tò kwò'tè aghenã. A sãtsèn ghèṅ vãtsenvã nkɪ' ãkwo'tã kãdyàn a nyù venã mu Nyìngòṅ a nè ã ghèṅ ã nzhũ kɪ ãnyù avenã no nkàyn. ¹⁶ No tè be ali, vèghèṅ dí' ã nè tò a ãnyù vyi a Nyìngòṅ ã ndi' li à vèghèṅ, vèghèṅ sã nè fa ambì.

¹⁷ Vèlèmã vwomã ghèṅ nè tò ã ndzimtè ãnyù a ma nè. Ghèṅ ã ntù'tè lyè ví'í vyi a vã jè'è a jisã jùṅhã sã shi a yès tã dí' la ghèṅ ã njè'è fa tsu. ¹⁸ Ando ma ngã'a li a ghèṅ to ghaynã ghayn ã be sã gyisã gã'à luwèn nè mashi à mo ashì la ví'í no vègho' a ma tã ngã'a ghèṅ byi'í ji a vèwenã ãtsi ãdí' la vèwenã dí' ví'í ã kãbàyn zɪ'í yi a ghè gã'a byi'í ãpfũ Klistò a kãntò. ¹⁹ Nyìngòṅ ã ne byisã vèwenã byi'ando Nyìngòṅ ã vèwenã dí' njòsã wèn ã vèwenã kãṅ. Vèwenã bõṅsã ku'sã wen byi'í ãnyù ã kãtã kã dí'ikã be kwò'tè tò byi'í ãfo mbyi venã. ²⁰ Ali fã vèghèṅ, vèghèṅ ã kɪ la ã lo' ã vèghèṅ ã dí' akãṅ. Adi' fa tsu a vèghèṅ ã kè'tè mbwõṅsã vèghèṅ ã Bobo Yesò Klistò. ²¹ Ghè nè ã lyi kãdyò' kɪ a kã nè la ãfo ã tsèm ã ndi' à wen ã tyi ãso' ã kwitã wèn ã vèghèṅ ghenã a ghè dí' ã lu pfũ lè, ghè kã'kã ndi' tò nè ãwèn ã ṅwo'ghã wen.

Bol shè'tè kányù a ví'í vã byimãvã dí' ã nè

4 Vèlèmã vwomã mà gã'à à ghèṅ a la, mà kòṅhè ghèṅ no nkàyn be kòṅhè ãyen ghèṅ. Ghèṅ ã nè mà sanlè no nkàyn. Ghèṅ dí' ãmo'tã shyè' ã mò. Mà ku'sã ãwen ã ghomã byi'í ghèṅ. Vèlèmã vwomã ma kòṅ Luwen ghèṅ dí'í timã tò a ghèṅ ãbyimã a Bobo. ² Ma sensã la Euodiyã wenã Syntychè ã ndi' a kányù kã mù' byi'ando ghèṅ dí' vèlèmã a byimã. ³ Mà gã'a à wù a ma ghũ ã tyimã ghomã a wù a yowù tsentè ã shyè' a mu'u, Mà kãṅ la wù gyãmtã kɪ venã byi'e yo vèwenã nshè'tè ntim ã jùṅ amu' ãbo'sã nè Clemèn bènè ví'í vãtsenvã a tãzhí' tã vèwenã sã dí' a ṅwã'lè ãbwòṅ. ⁴ Ghèṅ ã sanlè a Bobo no mãnzhũ tsèm. Mà gã'à be kùmtè la ghèṅ ã nsanlè. ⁵ Ghèṅ ã ntsi ntsinè bwa'mã à ví'í vãtsèm. Ëzhũ bo'sã ã Bobo bwenã vi. ⁶ Kã tãtyim ã tãṅtã a limã kányù kãtsenkã, ali ghèṅ ã njimã tò jimã loynã no tè ghò a ghèṅ ã kãṅ fã Nyìngòṅ. Ghèṅ sã nloynã ghèṅ ã nku kãzòṅ à Nyìngòṅ. ⁷ Ghèṅ sãtsen ãnè alè, Nyìngòṅ a ku ãbwa'mã a ghèṅ a dí' mbwa'mã a ghè cho no ghò, ko no wí' zi ghè kwò'tè. Ëbwa'mã ghèn a nè tãtyim tãṅtã nè tãkwò'tè tãṅtã ãzhũtã byi'ã ghèṅ dí' wenã vã Yesò Klistò.

⁸ Vèlèmã vwomã ã kãmwetã, ghèṅ ghũ tãkwò'tè tãṅtã no tè a ghò yi a ghè bõṅhè be dí' vã ngõh'sã, nyũ venã dí' ãnyù vyi a dí' ãnyù nãmwe'è, ãnyù vyi a vã dí' ã vã jùṅhã, ãnyù vyi a dí' ãnyù ã timãvã, ãnyù vyi a dí' ãnyù ṅwo'vã, ãnyù a ví'í dí' ã nkòṅhè bènè ãnyù a vã dí' ã vã ntemã tãpfem tsu. ⁹ Ghèṅ ã nè ãnyù vyi a ghèṅ zɪ'í fã mò, vyi a ghèṅ shi fã mò, vi a ghèṅ zhũ ando mà gã'à bènè vi a ghèṅ yenã ando mà nè. Sãtsen ghèṅ ã nè alè Nyìngòṅ a ku mbwa'mã a ghèṅ mbe ndi vã vèwenã.

Bol ku kəzòŋ à ví'í Filibà

¹⁰ Ando mà dí'í yo Bobo, ma saŋlè no nkàyn byì'ando ghèŋ ə be dí' à mò luwèn la ghèŋ tu'mə nè mò no tèbe ando kəghaf kə dyè li. Mà kí li la ghèŋ tə nki' ə tyimə tu'mə nè mò ali ji ə ko tə ndí'. ¹¹ Mà ko g'à nakènkə luwèn byì'ando ma gho kəfo. Mà zí'í li ə ntsi tò nè kikə a mà kí'í ¹² Mà nki li ji a wí' ətsi tē a zhə a ghè gho kəfo ə be ə nki ji a wí' ətsi tē a zhə a ghè kí'í əfo no ghó'o. Mà zí'í li ə ntsi tò nè kikə a mà kí'í. Ma myə'sə li ndí' to a kayn a zhə ma kí'í no əgho' mbe myə'sə əndí' nè jìŋ. Ma myə'sə li ndí' to a kayn a zhə a ma kí'í cho to ando ma kəŋ mbe myə'sə ndí' to kayn te azhə ma ko kí'í tē kəfo a ma kəŋ. ¹³ No kənyè kə ko a kə fè a mò, ma tímə ə tò byí'í kədyò' ki kə a Yesò Klistò ə ku à mò.

¹⁴ Ali, ghèŋ ə tə nè a nkàyn ando ghèŋ tə gyamtə mò à mo tí ngə'sə. ¹⁵ No nkàyntə ghèŋ ə ví'í Filibà ə kí la ando mà nzitè shè'tə ntim ə jùŋ ando ma əlù fa Macedonia, no ntsèntə ví'í və byiməvə tsen nko gyamtə mo ə chò tò ghèŋ, ¹⁶ Tè ando mà è ndí' a Tèsàlonikà, ghèŋ

bè tím ə gyamtə à mò to aghayn aghayn. ¹⁷ Mà ko g'à a lè la mà be kəŋə la ghèŋ ku kəfo à mò, mà bònşə kəŋə la Nyìngòŋ kwə'sə mò'tə ə ghəŋə. ¹⁸ Mà g'à à ghèŋ la mà kí'í li əfo a ghèŋ tímə a mo no tsèm ə mbe nki'í ə ncho. Èbàfàlòditùs tə vi è kù no əfo tsèm a ghèŋ tə tím la ghè vi è kù à mò, mà ko bè gho kəfo. Əfo avenə lèmtə fwomə no nkàyn, à dí' nè kəku à Nyìngòŋ shi li ə sə saŋlè no nkàyn. ¹⁹ Nyìngòŋ ghom kí' no əfo tsèm. Ghè ne ku no tē ghò yì a ghèŋ ə kəŋə chò fa Yesò Klistò. ²⁰ Əgho'sə ndí' à Nyìngòŋ ə Tí' vəghəŋ ə za-'a no tē fa ze. Amèyn.

Ətonŋə kəmwetə

²¹ Ghèŋ tonŋə ví'í və byiməvə à Yesò Klistò a və dí'í afi no vətsèm. Vələmè və vəghəŋ a və dí'í yo vəwənə tonŋə ghèŋ. ²² Ví'í və byiməvə no vətsèm a shə əbè tonŋə ghèŋ. Ali no vi a və shwè'è a ntu' è fòyn əgho'o ə be tímə tonŋə à ghèŋ.

²³ Əbonŋə tyim è Bobo Yesò Klistò ə ndí' à ghèŋ vət-sèm.

Kòlosè

Tu nyè a vè di' a nyà'lè ghèn

Nyà'lè ghèn ndí' mu a è nyò'o Bol ando ghè ndí' a nfiŋ a ví'í vè byimàvè a lo' Kòlosè. A ko nzitè Bol è zitè è ntsentè a ghèn, ali Bol ndí' mu ghè nghè li tyim àwen àshyè' a lo' aghèn, ando ghè ntimè ví'í àshyè' tsu. Bol nzhè li la ndí'sèsè è dzìŋ sè tsensè ndí' tsu, zì'í la, wí' è sàtsen è kòŋ è shítè kí Nyìngòŋ, è be è kí'í bwoŋ, ghè dí' è ku'sè "àzhwi a vè kí' kadyò' be tisè mbi ghèn". Vèwenè zì'í la ví'í dí' è shítè èfo vèwenè be ghè tèsò' tè tsentè kumè èfo è zhivè nè nyè è tsenèvè.

Bol è nyò'o li è tensè zì'í dzìŋ sensè è cho fa nèmwè'è ntimè jùŋ a ghè nzí'í. Kètè ke kènyè a ghè nzí'í ndí' la adí' to Yesò Klistò a ghè zì ghè ku bwoŋ, benè la nyè na venè a ndí'sèsè è dzìŋ sensè zì'í è bwoŋ nè la ví'í nyìŋkè fa wen a ben. Nyìngòŋ è nshítè mbi chò fa Yesò Klistò, sè kèŋ la mbi bwènsè vi a wen chò to fa nkàyntè Yesò Klistò. Ví'í mbi zizi vè kí'í bwoŋ to azhè a vèwenè dyè a Yesò Klistò.

Bol è tim Tikikùs nè nyà'lè ghèn, ghè dyè wenè Onesimùs, a dí' kèkòs kí a Bol è nyò'o a Filimùnyn kumè wen.

Jì a vè gəsə nyà'lè ghèn fa tsu

Ətonŋə (1.1-2)

Bol è jìmè è ku kəzòŋ kumè ví'í Kòlosè (1.3-14)

Ngəŋ shyè' è Yesò Klistò è dí' (1.15-2.19)

Ntsìnè è fi yi a ghè dí' a ntintin Klistò (2.20-4.6)

Ə mwetə (4.7-18)

Bol timè ətonŋə

1 A nyò'o mò Bol nyò'o nyà'lè ghèn. Ma dí' wu è ntim è Yesò Klistò mu à tsu' Nyìngòŋ ando ghè nghè. Yo Timotì lèmè vèghèŋ a byimè tonŋə ghèn.

² Nyà'lè ghèn dí' a ghèŋ ví'í Nyìngòŋ vi a vè dí' a lo' Kòlosè. Ghèŋ dí' vye vè Klistò a kènyè kə mù', dzìmtè wen no akayn.

Nyìngòŋ è Tì' vèghèŋ dí' àtyim è jùŋə wen a ghèŋ, è kù mbwə'mə a ghèŋ.

Bol ku kəzòŋ a Nyìngòŋ

³ Yès sè ku kəzòŋ a Nyìngòŋ Tì' Bobo vèghèŋ Yesò Klistò no zhèko a yes è jìmè kumè ghèŋ. ⁴ Yès è ku kəzòŋ a Nyìngòŋ byì'í ando yès əzhè li la ghèŋ byimè li a Yesò Klistò be sè kòŋ ví'í Nyìngòŋ no vè tsèm. ⁵ Ghèŋ ne alè byì'í ando ghèŋ kə'tə kí èfo vi a Nyìngòŋ è ghè a ghèŋ akàŋ. A ndí' ando ví'í nshè'tè ntim è jùŋ nèmwè'è a ghèŋ a ambì, ghèŋ zhè kènyè kumè fo a vyi a ghèŋ kə'tə lə. ⁶ Ntim è jùŋ ghèn è dyè no shì è tsèm a mbi, ghè be vi nè kwitə a ví'í a ntsìnèsə. Ntim ayi nvi li nè kwitə a ghèŋ è zitè fa achè' yi a ghèŋ è nzhè əki nèmwè'è kumè àtyim è jùŋə Nyìngòŋ. ⁷ Ghèŋ nzí'í ntimè jùŋə na ghèn fa Èbafàlàs. Yès èkòŋ wen no nànto yo wen tsentè shwè'è a Yesò. Ghè shwè'è a Klistò nè tyimè wenè no tsèm. Ghè shwè'è è shwè' a yès tə ndí'

nshwè'è. ⁸ Ghè shè'tè li a yès la kəzhwi kə nyò'kə ne li ghèŋ sè kòŋ ví'í.

⁹ Kènyè na kènkə ənè li, yès sè jìmè to jìmè a ghèŋ fa achè' a yès əzhè, loynə la Nyìngòŋ è ku ətof è be ne ghèŋ nzhè kí nyè è tsèm vi a kəzhwi kə Nyò'kə ne ví'í kí ndí' ghèŋ kí mwetə kènyè kí a ghè kəŋ. ¹⁰ Kenkə a ne ghèŋ əntsi ntsìnè yi a Bobo kəŋ, a dí' yi a ghè ne nsəŋlə to jisè tsèm, ntsìnè na ghèn ne la ghèŋ ne tənki tə shwè'è tə jùŋ tə tò tətsèm be tu'tə kí wen è dyè nè mbì. ¹¹ Yès è jìmè la Nyìngòŋ è ku kədyò' kə kaynə kə wen a ghèŋ no kə tsèm ndi ghèŋ tu'tə, kwí' àtyim akayn, be əwensə, be səŋlə, ¹² ku kəzòŋ a Tì' ando ghè ne li ghèŋ, nkəwə' è gətə èfo vi a ghè ghè a ví'í wen a kəshi kə baynə kə. ¹³ Ghè bwoŋsə li vèghèŋ fa tì kədyo'kə kəbəŋ kəfenəkə è lyè vi nè vèghèŋ akəshi kə èfòyn è Wəyn èkòŋ əwen. ¹⁴ Wəyn wen na yi nzen li kətè kə vèghèŋ nè mənlyuŋ mə wen è be lyesə ku mbyisə vèghèŋ.

Wəyn Nyìngòŋ dí' kətəkə no ənyè tsèm

¹⁵ Wì' zizi ko ghè lu yen Nyìngòŋ. Wəyn wen dí' kədèmdèm kə wen. Ghè dí' kənfisə kə Nyìngòŋ. Mibu Nyìngòŋ nsə nè no ghò mu ghè nsə dí'. Ghè di Wəyn mbì è Nyìngòŋ. ¹⁶ Nyìngòŋ ncho fa wen è shítə no tèbe ghò yi a ghè dí'í akàŋ nè èfo è tsèm vi a vè dí'í a nse. Nyìngòŋ è nshítə èfo vi a wí' zì ghè yenə nè vi a wí' zì ko ghè lə yenə. Ghè è nshítə zhwi vi a vè kí'í kədyò' nè

vi a vè so'ò nè vi a vè tisa. Nyìngòṅ ɛ nshítà fo ɛ tsèm chò fa a wen. Ghè nshítà fo na vyi a wen. ¹⁷ Wàyn Nyìngòṅ ɛ nsà dí' mibu vè shè'tà no tèbe ghò. A dí' wen yi a ghè ne la no tèbe gho ɛ ndí' akàshi yi a kà dí' tsu. ¹⁸ Ghè dí' kètù kà ví'i vè byimàvè no vè tsèm a dí' to wenà wen. Ghè ndí' mbi ɛ bwensè lù fa pfx, ɛ sà so'ò no gho yi. ¹⁹ Kà dí' alè byi' ando Nyìngòṅ ɛ nkòṅ ɛ ghè wen la ghè ndí' to nè wen. ²⁰ Nyìngòṅ ɛ bwensè li ɛ visè nè ɛfo tsèm a kàṅ nè a nse a wenà wen la wenà vèwenà ndí' a kányù kà mu' ɛcho fa Wàyn wen byi' mánlyuṅ mi a ghè nshí'sà a kàntò. Luwen ɛfo venè no ɛtsèm ɛ sà dí' nè mbwa'mà wenà vè Nyìngòṅ.

²¹ Ghèṅ kili la à ndí' fa ambi, ghèṅ ti kəghaf fa Nyìngòṅ, kà wè vèwenà fɛ a kayn byi'ə ghèṅ ɛ kí' ɛkwo'tà ɛ ɛbyighà be ne nyù ɛ byivə, ²² ali Nyìngòṅ ɛ sà dí' luwen mu ghè ne li ghèṅ bwensè vi a wen, byi' ɛpfx ɛ kətsò' kə wen yi a Wàyn wenə ɛpfx ndi ghèṅ timə ashí Nyìngòṅ laynə, ko ghèṅ le kí' ɛ mbyi ɛ tsèn ko wu ki kányù a wí' zi ghè gham wu tsu. ²³ Kə ne ndí' ali a zhɛ ghèṅ tu'tə gha' ɛbyimə a yi la ghè ntò to tò. Kə ghèṅ mo'tə kányù kə nshí'sà kwo'tə yi a ghèṅ kí' byi' ntím ɛ jùṅ yi a ghèṅ tə zhɛ li. Nò mò Bol dí' wù ɛ shwè'è Klistò, shè'tà to ntím jùṅ na ghèn, a dí' wen yi a vè sà dí' mù vè nshè'tà li no a ví'i vè tsèm a mbi.

Əshwè'è ɛ Bol a ví'i vè byiməvə və

²⁴ Ma sanlè luwen ando ma yenə ngə' byi' ghèṅ. Ngə' na ghèn dí' a mò wen alè byi' ando ma kəṅ ɛ myetə kányù ki a Klistò ɛ ndziṅ ɛyen a wenə wen a dí' ví'i vè byiməvə. ²⁵ Nyìngòṅ be tsu' mo a wù ɛ shwè' a ví'i vè byimə ɛ Klistò. Əshwè'è a ghənə dí' la mà shè'tà mwetə ntímə Nyìngòṅ na ghèn a ghèṅ. ²⁶ Ntím ɛ jùṅə yi a Nyìngòṅ ɛ ndí' mu ghè lyomtə li fa ví'i fa ambi no vət-sèm, ali ndí' luwen a ví'i wen. ²⁷ Nyìngòṅ ɛ kəṅ la ví'i wen ki la kányù kə lyomtəkə kə kaynəkə ken be dí' a ví'i ɛ tím. Kányù kèn dí' la Klistò ne dí' to no a ghèṅ tətým, ɛdí' la ghèṅ kili nəmwe'è la ghèṅ lu ɛ tsi vye vèwenə a ntintin əgho' wen. ²⁸ A le kányù ki a yes ɛ shè'tà ntím kumə wen, ku kətyiftə be zii' ví'i vè tsèm nè ɛtof ɛ tsèm ɛ, ndí' yès ne vèwenə nè dí' wenə Klistò amu' ɛ vi ashí Nyìngòṅ to nè ví'i a vè ti a kayn. ²⁹ A dí' byi' ɛnyù a venə a ma tanlè, shwè'è nè kədyo'kə ki a ghè kù a mo.

2 Ma kəṅ la ghèṅ ki ando ma ntanjə li ne shwè'è no nè kədyo'kə a ghèṅ ví'i vè byiməvə və, ɛ be ɛ shwè'è a ví'i vyi a vè tsi a lo' Làdisiyà no vətsem nè vi a nkəyntə vèwenə ko tímə yen mò. ² Ma ne alè ndi vèwenə kí' tətým tə totə, ndí' to kányù kə mù', kòṅ tə wen tyəṅtə. Ma kəṅ la ghèṅ shítə kí' nyù vyi a Nyìngòṅ ɛ lyomtə ndi ghèṅ tu' tə gha' nyù na venə ɛ kí' ɛb-wa'mə ɛ gho'ò. Ənyù na venə a Nyìngòṅ ɛ nlyomtə sà dí' luwen mu ghè dí' li làynsə a vəghəṅ a dí' Klistò. ³ ɛtof no tsèm dí' mu ghè lyomtə li a ti Klistò. Ghè bù no nànto.

⁴ Ma ga'a nyù venə a ghèṅ, ndí' vè ne kə no to wí' lù lobtə ghèṅ nè ga'a ɛ fwomə ghè. ⁵ Ma njwə' no məzhɛ ɛ ntsèm ɛtimə ghomə dí' to ghèṅ no tèbe ando ma ko dí' vəghəṅ amu'. Ma sanlè ando ghèṅ shítə tsi be sanlè

kumə ji yi a ghèṅ tu'tə gha' ɛbyimə ɛ ghəṅə fa tsù a Klistò.

Ə ntsìnə fi a ti Klistò

⁶ Ando ghèṅ sà dí' mù ghèṅ ɛ byimə li Yesò Klistò la à dí' Bobo ghèṅ, ghèṅ ntsi li to nè ví'i vyi a vè dí' wenə wen a kányù kə mù'. ⁷ Ghèṅ we aghəṅ, be bwom wenə ghèṅ ghè to a wen. Ghèṅ bwòm ntsìnə ɛ ghəṅə a wen a wen ando vè bwomə ngəṅ akwi kəchi kə ngəṅ kə jùṅə kə, shítə gha' byimə yi a vè tə zii' a ghèṅ, ghèṅ a to dyù to nè mbi. Ghèṅ a lwin ne ku kəzòṅ a Nyìngòṅ no nànto.

⁸ Ghèṅ tu'mə kə wí' ne lobtə ghèṅ nè ɛtof ɛ zimghə ɛ lyè ghèṅ a ɛkòs. Təṅki tə ɛtof tètə kí' kányù kumə to ɛtsìnəsə lò' ví'i di ɛzhwi vi a vè so'ò mbi. ɛtof na yi ko kí' kányù kumə Klistò. ⁹ Nyìngòṅ ndí' li wenə wen no tsèm ɛcho fa Klistò a wenə wí'. ¹⁰ Ghèṅ ko be gho no kányù kətsenkə a tyi ɛ Klistò. Ghè dí' kətəkə ɛ zhwi ɛ tsèm vi a vè so'ò be kí' kədyò'. ¹¹ Və nshítə li ghèṅ ando ghèṅ nsà dí' a kányù kə mù' vye vèwenə. Əshítə na ghenə ko dí' yi a ví'i nè shítə ne kəvu kə. A dí' yi a Klistò ɛ shítə, ɛ shisə ɛtyim ɛ byighə fa ghèṅ wen. ¹² A ndí' ndo ghèṅ shi mu, vè bvimə li ghèṅ vè Klistò, vye vèwenə mbwensə li lù fa pfx a amu' ɛcho fa byimə yi a ghèṅ kí' a kədyò' Nyìngòṅ ki a kə nlüsə Klistò fa pfx.

¹³ A ndí' fa ambi, ghèṅ ndí' mù ghèṅ phikə li a ghèṅ a mbyisə, be dí' ko andí' la vè shisə ɛtyim ɛ byighə yi a ghèṅ nkí'i. Nyìngòṅ ɛ nè li ghèṅ vè Yesò ɛ bwənsə lù ɛ sà tsi. Ghè lysə li ku nyù ɛ byivə ɛ vəghəṅ to ɛ tsèm, ¹⁴ mbe tsə'sə kəfo ki a vəghəṅ tə ɛ dí' ɛ lò'. A ndí' ndo vəghəṅ kwa' ɛso', kə ndí' la vəghəṅ ɛ kí' kəfo ɛ lò'. Luwen ɛ sà dí' mù Nyìngòṅ ɛ lyè li kəfo na ki ɛ bəyntə a kəntò. ¹⁵ A ndí' ando Klistò mpfx a kəntò, Nyìngòṅ ɛ nè ɛzhwi vyi a vè so'ò nè vyi a vè tisa la kə vè be kí' kədyò', ɛ dí'sə kə tɛ kə zhwi na vyi ashí ɛ mbi ɛ tsèm. A le ji yi a ghè ɛ nzhɛ ɛzhwi a venə fa tsù.

¹⁶ Kə le dí' la kə ghèṅ mo'tə wí' ɛ tímə to nè wí' ɛ so'ò ɛku taso' a ghèṅ kumə kəfo ki a ghèṅ zhi kò vi a ghèṅ nyù. Kə ghèṅ mo'tə wí' gha' a ghèṅ la ghèṅ gumlə Nyìngòṅ nəkwoṅ a mətsi mə gho'ò mə mətsenə a ngè' kò a vè sàṅ vè tsenəvə kò a mətsi mə chɛ' ló' Vəjus mətsen. ¹⁷ ɛfo na venə dí' to ndəmdəm nyù a vè dí' lù vi, ali nəmwe'è yi a ghè dí' a ntintin nyù a ghèn dí' to Klistò. ¹⁸ Kə ghèṅ mo'tə wí' gə' a ghèṅ la ghèṅ shí'sə təwenə təṅtə a nse be gumlə ɛtsiṅsə Nyìngòṅ, a bwen ali a ghèṅ a gho ɛmò'tə ɛ ghenə. Vəwenə nè kumə gə'a la nyù ɛ venə ɛ fɛ a vèwenə alə to sà a tsi jòmśə, kwò'tə ɛ vèwenə dí' to ɛkwo'tə ɛ byighə ne vèwenə ghaṅsə ɛwen to kədyàṅ. ¹⁹ Vəwenə ko be tsèntə tebè wenə Klistò yi a ghè dí' kətə. A dí' wen yi a ghè kù kədyò' a ɛwen ɛ tsèm la ghè nkwi a ji yi a Nyìngòṅ ɛ ne la ghè kwi fa tsù. Yesò gha' ɛwen wen na ghèn ɛ tsèm to ndəṅndəṅ ando məghəṅ nè tsèntə gha' ɛwen wí' a kəfo kə mu'

²⁰ Ghèṅ sà dí' to sà ghèṅ vè Klistò pfx li amu' zhwi vi a vè so'ò mbi li ko be kí' kədyò' a ghèṅ kətə. Kə le dí' alè, ghèṅ sà bo ghè to taso' tə mbi to nè ví'i mbyi byi' ghò? ²¹ Taso' tentə ɛgà'a to la, kə ghèṅ gha' kəfo kənkə, kə

ghèn mwom kəfo kəzhikə kènka, kə ghèn nkumə kəfo kènka. ²² Təso' tentə əga'a kumə to əfo, a və dī' ə byif. A dī' to nyè ə vī'i a və ghə ə sə j'è'e zī'i. ²³ Təso' tentə kə'a to sə tə fisə ətof. Tə kə'a to sə tə ne la wu kòn Nyìngòŋ no nànto əbe gumlə, be kī'i kədyò' a wu kwi wen. Ali ko ghè le kī'i no kənyè kətsen ə gyamtə wī' la ghè ə ngha'a əwen wen kumə nyè ə njòsə wen a Nyìngòŋ ko kòn.

3 Ando ghèn sə dī' mù Nyìngòŋ ə lùsə li ghèn və Yesò fa p̄fə amu', ghèn ghə tətyim təŋtə a nyè yi a və dī'i akàn, akəshi yi a Yesò ŋwù' tsu ashə kwoŋ ə toghə Nyìngòŋ. ² Ghèn ghə təkwo'tè təŋtə a nyè yi a və dī'i a kàn, a kodi' nyè vyi a və dī'i a nse, ³ byi' ando ghèn sə dī' mù ghèn p̄fə li, və lyomtə ə ntsinè ghèn vye və Yesò yi a ghè dī'i wenə Nyìngòŋ amu'. ⁴ Yesò a dī' ə ntsinè shəŋsə. A lu ndi' ando ghè bwenə vi a ndayn, ghèn ndi' vye vəwenə ati əgho' ə wen.

Ə ntsinè mu nè ə ntsinè ə fi

⁵ Ghèn ma'a nyè ə byivə no ətsəm. Kə wī' ə tsi nè wùwì a kodi' wi wen kò nè wulim a kodi' limə wen. Ghèn ma'a ətsinəsə kəfwa'lə. Kə ghèn kī'i əkwo'tə a ghə kònə ə nè mbyi. Ghèn ma'a ashì bòghə byi' ando ashì bòghə dī'i la ghèn gumlə əfo ə nse, a kodi' Nyìngòŋ. ⁶ Nyìngòŋ fwisətin, dī' lù ku ngə' ə ghò'o a vī'i vyi a və ko zhè byimə wen, nè ənyè a venə. ⁷ Ghèn tə ə nè nyè ə byivə a venə a ji yi a ghèn tə tsi fa tsù. ⁸ Ali ma sə g'a a ghèn luwen la ghèn ma'a nyè na venə no ətsəm to nè fwisətinə. Kə ghèn ba'tè ə ne mbyi a vī'i kò zhò ndziŋ ə byisə əzhi' ə wī'. Kə ga'a ə fwa'ləghə ne nfù fa ghèn chù. ⁹ Kə wī' fa ghèn nè zhò ndziŋ a wù ə tsen, byi' ando ghèn mo'tə li ətsinəsə mu sə nè nyè vyi a ghèn tə nè, ¹⁰ ə boŋsə gha'a ntsinè ə fi. Ghèn dī' vī'i və fi və a Nyìngòŋ bwom ə sə ne la ghèn fisə wen a nyè yi a ghèn ne ndi ghèn tu' kī wen akayn. ¹¹ Ali, ə nəkwoŋ ko dī' ko ghè lu ndi' a wī', kò à dī' wù ə Jus kò à dī' wù ə Glek, kò və shìtə li wen kò və ko shìtə, kò à dī' wù kətim. Ə nəkwoŋ kodi' a vī'i vi a dī'i əkos nè vī'i vyi a və dī' fa ngəŋ, ali kənyè kə tokə dī' to Yesò. Ghè dī' a ntintin vī'i wen və tsəm.

¹² Ando ghèn sə dī' vī'i a Nyìngòŋ ə tsu' li a vī'i wen ə sə koŋə, ghèn mo' ntsinè ə jùŋ, tù'mə nè vī'i, ə nshì'sə təwenə təŋtə a nse, bwa'mə, be wensə. ¹³ Ghèn kī' ətyim ə zhètəghə a ghèn təwenə, ghèn mbe lyesə ku no zhè ko a wī' kī'i ngə' wenə lèmə wen. Ghèn lyesə ku təwen tyəŋtə to ndəŋndəŋ ando Bobo lyesə li kù ghèn. ¹⁴ Ghèn bo'sə kòŋ a t̄ə nyè venə no tsəm. A dī' kòŋ a ghè kwi'i no tèbe ghò to a kəfo kə mù', nè kə boŋ kwè'. ¹⁵ Ghèn mo'tə mbwa'mə yi a Yesò ku ghè tisə təkwo'tè təŋtə, ə dzàŋ ghèn la ghèn f̄ə vi ə dī' a wenə ə mù', kī'i mbwa'mə be ku kəzòŋ a wen. ¹⁶ Əga'a ə Yesò ndi' a ghèn tətyim. Ghèn lyè ətof ə tsəm ə zī'i be ku kətyiftə a ghèn təwen. Ghèn zhimə dzəŋsə Nyìngòŋ nè dzəŋsə laynəsə shisə a kəzhwi kə Ŋwo'kə nè la ghèn zhimə. Ghèn zhimə, ku kəzòŋ a Nyìngòŋ a ghèn tətyim. ¹⁷ Ghèn nè no tèbe ghò, kò ghèn ga'a ga'a, ghèn g'a to a azhi' Bobo Yesò, ku kəzòŋ a Nyìngòŋ, ə Tī' chò fa wen.

Ntsinè ə fi yi a ghèn dī' ə ntsi

¹⁸ Ghèn dī'i ə gumlə ləmə vəŋə a ki və lamkəvə. A dī' kənyè a vī'i vyi a və dzimtə Bobo dī' ənè. ¹⁹ Ghèn dī' ə kòŋ ki vəŋə a ləmə və lamkəvə. Kə ghèn ə fwàynsə a vəwenə. ²⁰ Voyndya, ghèn zhə to fa vətī'i vəŋə no a nyè ə tsəm byi' ando nakèn kə na nè la Nyìngòŋ ə saŋlə. ²¹ Vətī'i və vunə, kə ghèn nè tsiblə nè vunə vəŋə, ndi' kò vəwenə nè ə yenə la kə vəwenə kə ko be dī'.

²² Ghèn vī'i vi a ghèn shwè'è to ne əkosə, ghèn zhə fa vətī' və əshwè'è ghèn vi a və dī'i a nse no nyè ə tsəm. Kə ghèn ne kənyè azhè a ghèn kəŋ la vəwenə yen ə kòŋ ghèn. Ghèn nshwè'è nè tyim ə ghəŋə no tsəm to nè vī'i vyi a və əfwaynə Nyìngòŋ. ²³ Ghèn nshwè'è no tèbe ghò, ghèn shwè'è to nè ətyim ə ghəŋə no tsəm, sə ghèn shwè'è a Nyìngòŋ, kə a ndi' sə ghèn shwè'è a wī', ²⁴ kī la Nyìngòŋ ə na ku mo'tə ghèn nè fo vi a ghè ghè a vī'i wen. Byi' ghèn shwè'è to Bobo. ²⁵ Ghè lu bwensə lo' no tèbe wù byi ə kò to nè ndəŋndəŋ mbyi yi a ghè nè. Ghè ko lyi tebe wī' ə tsen nəkwoŋ.

Ənyè vyi a ghèn dī' ə nè

4 Ghèn gha'a vī'i vyi a və shwè'è a ghèn a jisə jùŋsə a vətī' və əshwè', be ku əfo vi a vəwenə dī' ə kī'. Ghèn kī la ghèn be kī'i tī' shwè'è akàn.

Ənyè vyi a vəwenə dī' ə nè

² Ghèn ne n̄jìmə to j̄imə, kə ghèn a bwa', ku kəzòŋ a Nyìngòŋ. ³ Ghèn be n̄jìmə a yes la, Nyìngòŋ ə nè yes kī jisə ə shètə n̄tim ə j̄ùŋ kumə ənyè ə tò və vi a Nyìngòŋ ə dī'i làynsə a yes kumə Yesò. Ma dī' a ngəŋ n̄fiŋ byi' n̄tim ə j̄ùŋ na ghèn a ma shètə lə. ⁴ Ghèn ne n̄jìmə la mà shètə làynsə n̄tim na ghèn a ji yi a ma dī' ə shètə fa tsù.

⁵ Ghèn nè tofə a ji yi a ghèn tsi fa tsù ghèn və vī'i vyi a və ko təmə byimə, kə ghèn byibsə ə zhè yi a ghèn kī'i vye vəwenə. ⁶ Əgà' ə ghəŋə ndi' ə nè mbwa'mə be fwomə to məzhè ə tsəm, ndi ghèn kī ə shìtə ə bwensə no ndo.

Ətoŋtə ə mwetəghə

⁷ Lèmə əkòŋ vəghəŋ Tikikùs a əshətə əso'gho ə tsəm a ghèn kumə mò. Yès ə tsèntə shwè'è a Bobo amu', ghè shwè'è to no nè ətyim ə wen ə tsəm. ⁸ Ma a tim to no wen a ghèn alə ndi' ghè vi ə shètə so'gho a ghèn kumə yes, be l̄imsə ghèn a ghèn əbyimə. ⁹ Ghè vi wenə Onesimùs ə lèmə vəghəŋ yi à dī' tamə wù ənòyn nè ghèn. Ghè dī' tamə wù ə byimə ə j̄ùŋə, yes ə kòŋ wen no nànto. Vəwenə ne shètə no tèbe ghò' yi a ghè nfù ashə.

¹⁰ Alistakùs a yo wen dī' a ngəŋ n̄fiŋ gà' la mà toŋtə ghèn, Mak ə lèmə Bànabàs gà' tamə ali. Ghèn sə dī' mù və ga'a li a ghèn kumə Mak. Ghè vi, ghèn shisə wen akayn. ¹¹ Joshùwà yi a və be toŋtə wen la Justùs li, gà' la mà toŋtə ghèn. A dī' to vəwenə vī'i Jus və byiməvə vi a və shwè'è yo vəwenə. Ma shwè'è yo

vəwenə ne la ví'i yen əfòynə ə Nyìngòn. Vəwenə nè li ma sə dí' to akayn.

¹² Èbafàlàs yi a ghè dí'i tamə wù ənòyn ə ghèn, be dí' wù ə shwè'è a Yesò Klistò ga'a li la mà tonṭə ə ghèn. Ghè zhəsə jim no zhəko, ghè sə kwotə ghèn a wen a jim no akayn, sensə la Nyìngòn ə nè ghèn faṅ to ati əbyimə ghèn, ə kwi tsù, ə shitə ki be ne nyè ə tsèm vi a ghè kəṅ. ¹³ Ma ti to no a nchwò nsò' a ghè shwè'è li a ghèn nə kədyò' kə be shwè'è a ví'i vyi a və tsi a Làdisiyà nə ví'i a və tsi a Hilabolis. ¹⁴ Luk, ə wù chɛ' ví'i yi a yès ə kòn no akayn li wenə Demàs gá' la mà tonṭə ghèn.

¹⁵ Ghèn tonṭə vəlemə və vəghəṅ vi a və dí' a Làdisiyà a yes ə be tonṭə Nimfà nə ənòyn ə ví'i və byiməvə vyi a və tsèntə a wen a ngəṅ. ¹⁶ Ghèn dzàn ṅwà'lè ghèn a ghèn a ntintin, ghèn nè və dyè dzàn a ənòyn ə ví'i və byiməvə vi a və dí' a Làdisiyà. Ghèn bè dzàn yi a mà ny-o'o, ghè dí' ə lù fa Làdisiyà ə vi a ghèn. ¹⁷ Ghèn gá' a Ak-ibùs la ghè ki la ghè dí' ə mwetə shyè' ə Bobo yi a və kù a wen la ghè ne.

¹⁸ A nyo'o to no mò Bol nyotə ətonṭə akəshi ghèn luwen a ghèn nə kəvu ə kòmka. Kə ghèn lyesə la ma dí' a ngəṅ nfiṅ. Nyìngòn ə ndí'i ətyim ə jùṅə ghè wen a ghèn.

1 Tèsàlonikà

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ŋwà'lè a ghèn

Mbì ŋwà'lè Bol a ví'í Tèsàlonikà. Tèsàlonikà ndí' kɛtɛ lo' shà Màsìdoniyà. Bol ə bò'ò ngəŋ Nyìngòŋ tsu ando ghè lu fa Filibay ə vi tsu. Ghè nbo'ò no zhùko, ví'í Jus ə sə ghè'ə wen byi'í ando ghè nshè'tè ntim ə jùŋ a ví'í a nko dí' ví'í Jus ali mu vəwenə kòŋ li nku'sə Nyìngòŋ a ji ví'í Jus nku'sə fa tsu. Kənyɛ na kènka nè li Bol ə lù ə dyɛ a Bèliyà, ə tsi to alə ə be lù ə dyɛ a Kolìn. Ghè dyɛ tsi tɛ a Kolìn ə kí'í so' gho fa Timotì a wenə wen ə shwè'è a kənyɛ kə mù' kumə ngen Nyìngòŋ na yì a Tèsàlonikà. Bol ə nyò'ò ŋwà'lè na ghèn a ví'í və byiməvə ə lìmsə vəwenə. A dí' a ŋwà'lè na ghèn, ghè ku kəzòŋ kumə so' gho yì a ghè zhɛ kumə əbyimə ə vəwenə nè koŋə yì a vəwenə nkí'í. Ghè nkwo'tə ntsinè yì a ghè ntsi a vəwenə a ntintin be bwensə nyɛ a ví'í mbèmè a vəwenə a ntintin kumə mə bwenə vi ə Yesò. Bol ngà'a a vəwenə la vəwenə nè bwa'sə shyè' to shyè', bvitə be kí nəmwè'è la Yesò lu bwenə vi.

Jì a və gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Ətonɛ (1.1)

Bol ə ku kəzòŋ ə be ku'sə Nyìngòŋ (1.2–3.13)

Jì a ví'í və byiməvə dí' ntsi (4.1–12)

Ənyɛ kumə əvi ə Yesò (4.13–5.11)

Əgà' ə mwetəghə (5.12–22)

Ə mwetə (5.23–28)

1 A nyò'ò mò Bol nè Silàs nè Timotì nyò'tè ŋwà'lè ghèn a ghèŋ nòynə ə ví'í və byiməvə vi a və dí' a ntə' Tèsàlonikà. Ghèŋ dí' ví'í Nyìngòŋ ə Tì' vəghəŋ nè Bobo Yesò Klistò. Nyìngòŋ ə dí'í ətyim ə jùŋ ghè a ghèŋ ə nè la ghèŋ ə tsi nè mbwa'mə.

Jì yì a ví'í Tèsàlonikà ə mbyimə a Yesò ə sə tsi fa tsù

² Yès sə ku kəzòŋ a Nyìngòŋ to məzhɛ ə tsèm be jìmə tonɛ təzhi' tɛŋtə. ³ Yes ə zhəsə nɛjìmə a Nyìngòŋ ə, Tì' vəghəŋ, yes ə sə kwo'tə ando ghèŋ nè shyè' ə jùŋ ghè byi'í ando ghèŋ byimə a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò be kwo'tə ando ghèŋ tɛ nshyè' no nè kədyo'kə byi'í ando ghèŋ kòŋ wen. Yes be kwo'tə ando ghèŋ kə'tə wen, kí kí la ghè lu bwenə vi. ⁴ Vələmə vyomə yes ə kí la Nyìngòŋ ə kòŋè li ghèŋ, ə tsu' ghèŋ la ghèŋ dí' ví'í wen, ⁵ byi'í ando yes ə ko ə zì'í ntim ə jùŋ kumə Yesò Klistò a ghèŋ to fa chɛ. Yes ə dí'í nyɛ ə kaynə və vi a kəzhwi kə Nywo'kə nè a ghèŋ. Ghè ngà'a kənyɛ, kí to no la kə dí' nəmwè'è. Ghèŋ kilì ando yes ə ntsi a ghèŋ a ntintin. Ntsinè a ghèn ndí' ə nè la ghèŋ zì'í kənyɛ. ⁶ Nò tèbe ghèŋ ə shəmə ntsinè yes be shəmə ntsinè Bobo. Nò tèbe ando ghèŋ ə yen nè ngə' no nànto, kəzhwi kə Nywo'kə ə vi li ə nè ghèŋ shisə ntim na yì nè saŋlə. ⁷ Ali, ghèŋ bwensə ə sə dí' to nè nchwi a ví'í və byiməvə a Màsìdoniyà nè Akayà. ⁸ Ghèŋ nè li ví'í shìtə zhɛ ntimə Bobo a Màsìdoniyà nè Akayà be zhɛ to shì ə tsèm la ghèŋ byimə li a Nyìngòŋ, kò yes ə be a kí'í kənyɛ ə be ə gà' a wi'. ⁹ Yes ə kí la ví'í na venə ə zhɛ li byi'í ando

vəwenə ə gà'a kumə ando ghèŋ nshisə yes no a ji ə jùŋ ando yes nvi ə gyàmtè ghèŋ, be shè'tè ando ghèŋ əwəsə li nshəsə ə sə shyè' to a Nyìngòŋ yì a ghè tsi be dí' nəmwè'è. ¹⁰ Vəwenə be ə shè'tè ando ghèŋ kə'tə la Wəyn Nyìngòŋ lù bwenə vi fa akàŋ. Wəyn Nyìngòŋ na ghèn dí' Yesò mu ghè ə nè li ghè lù fa pɛɛ. Ghè bwonɛsə li vəghəŋ la kə Nyìngòŋ lù kù ngə' a vəghəŋ a kətsi kə nsò'.

Əshyè' yì a Bol ə nè a ntə' Tèsàlonikà

2 Vələmə, no ghèŋ fa ghèŋ a ngen dí' ə kí la məvi yì a yes ə nvi ə gyàmtè ghèŋ li nko lè kədyàŋ. ² Ghèŋ kí li la a ndí' mibu yès vi a Tèsàlonikà mu yès ə yen li ngə' no nànto, və be telə yès no nànto a ntə' Filibay. Nyìngòŋ ə vəghəŋ nè la yès shè'tè ntim ə jùŋ a ghèŋ mu ghè lù fa Nyìngòŋ no nè ətyim ə to ghè, no tèbe ando ví'í ə ko ə kòŋ ə zhɛtə. ³ Kənyɛ a yes ə nshè'tè, yes ə nko shè'tè nè nè kənlɔbtə kə no faphen ko nè əkwo'tə byi'í ghè. ⁴ Yes ə mbòŋsə gà'a to ando Nyìngòŋ ə kəŋ byi'í ando ghè tɛ ə tsu' yes la yes shè'tè ntim ə jùŋ ghèn, ko yes lu shè'tè tebè fa ji yì a ví'í kəŋ. Yes ə shè'tè ə nè la Nyìngòŋ ə saŋlə byi'í ando ghè kilì tətyim tɛŋtə. ⁵ Ghèŋ kilì la yes əko vi a ghèŋ ə gà'a gà'a kənlɔbtə no faphen. Nyìngòŋ ə kí no nəmwè'è la yes ə nko shè'tè ntim ə jùŋ a ghèŋ la ghèŋ ku kəfo kətsenkə a yes. ⁶ Yes ə ko ə nè kənyɛ la wi' fa ghèŋ, kò no ndo bwomsə yes. ⁷ Yes nzizi yes bèmə əfo fa ghèŋ a nè ví'í ntim ə Yesò ali yes bwa'sə chí' to chí'í. Yes ə ndí' a ghèŋ alə to nè

lùwàyn a ghè nyònsè vunə wen. ⁸ Yes ə shə'tə ntim ə jùn a ghèn mu à ku Nyingòn, be ku təwen ə tyetə a ghèn, byi' ando yes ə kòn ghèn no nànto. ⁹ Vələmə, ghèn kili ando yes ə nshyè' no nà kədyo'kə. Yes ə nshyè' nənchwì shyè' nətə' ndi kə ghèn fañ nlè kəfo a yes a kətə ando yes ə shə'tə ntim ə jùn na ghèn a ghèn a Nyingòn ə ku la yes ə shə'tə. ¹⁰ Ghèn dí' nchwò nsó' nyù yi a yes tə nè, no Nyingòn ə kì. Yes tə nè nyù a ghèn to nà ví' və byiməvə, və dí' to nyù tíməvə ne nyù laynə və. ¹¹ Yes tə ə gha'a ghèn to ando tí' wàyn nà ga'a a vunə wen, ¹² sensə ghèn la ghèn ə nkí' ətyim ə to ghə, tsi ntsinə yi a Nyingòn ə kòn. Ghə dzàñ ghèn la ghèn vi tséntə akəshi kə əfòyn ə wen, be nkí' əbayn ə gho'oghə.

¹³ Yes ə ku kəzòn a Nyingòn to məzhè ə tsém byi' ando à ndi' ando yès nvi ə shə'tə ntim ə yi a Nyingòn ə ga'a la yes vi shə'tə a ghèn, ghèn zhè ə byimə la à dí' ntim mu ghè lù to no fa Nyingòn, a kodí' fa wí'. Ntim na ghèn ə shyè' a ghèn a ntintin ə ví' və byiməvə. ¹⁴ Vələmə, nyù vyi a və ə nfvə a əndòyn ə ví' vyi a və mbyimə a Yesò Klistò a Jüdiyà fù li to mə a ghèn. Ví' ló' ə ghèn nku li ngə' a ghèn, a dí' to ndəñndəñ ngə' sisə a ví' Jus ə nku a ví' və byiməvə na vi. ¹⁵ Ví' Jus vətəsenvə ə zhwiłə nshə'tə sə gho'kəsə, sətəsenvə be zhwi Bobo Yesò, ə sə be dzimə shisə yes fa ntə'sə. Vəwenə ə nè la tinə Nyingòn ə fwi, be dí' ví' kəbàyn no tēbe a ndò, ¹⁶ a ji la vəwenə tə ə mwomsə ə tà'sə la kə yès shə'tə ntim ə jùn a ví' kətim ndi ghè nè Nyingòn ə bwonşə vəwenə. Vəwenə nè li to mbyisə alə sə ku' nkwx'. Tinə Nyingòn ə fwi li, ghè sə dí' ə dí' kənyè a vəwenə luwen!

Bol nkòñ ə be ə dyù ə ghəyntə ví' Tèsàlonikà

¹⁷ Yes ə kəñ ə gə' a vələmə vyesə la, a ndi' ndo ví' vətəsenvə nè la yes ə lù əwəsə ghèn a fəshinə fə zhè alə, yes ə lù to nà wenə ə yes ə ali tətyim tyetə fañ ə sə kwo'tə to ghèn. Tətyim ə tyetə ə ko ə dí' a akayn byi' ghèn, yes ə mwomsə no nà kədyo'kə ə bwenə ə vi ə yen ghèn. ¹⁸ Yes tə ə ndi' ə bwenə ə vi ə yen ghèn, no tēbe mò ə Bol mwomsə ə zà'a aghayn à bò ali, Satan əko əwəsə la yès vi. ¹⁹ Ma ə kəñ ə vi a ghèn byi' ando à dí' ghèn a ghèn nè la yes ə kí' əkwo'tə be nè yes sanlə, dí' lù fə naynə kumə kəfo kì a yes ə lu ə kii' azhè a Bobo vəghəñ Yesò bwenə li nvi. A kəfo na kì kə ə dí' to no ghèn? ²⁰ Nəmwè'è, ghèn ne la yes ə naynə be sanlə.

3 A ndi' ando yès ə yèn la yes zizi ko yes lu be kwí' ətyim ə nka'kə kye be nyenə ghèn, yes mu ghè la ma a fañ to mo nyin a ntə' Atəns, ² ə tím lèmə yes Timotì yi a ghè shwè'è a Nyingòn yo wen, shə'tə ntim ə jùn kumə Yesò. Yes ə tím Timotì la ghè vi ə nè ghèn kii' ətim ə to ghə, tu' cho'sə Yesò, ³ be nè la kə wí' fa ghèn na fañ ko ghè be ə cho'sə Yesò byi' ngə' yi a ví' ə ku a wen. Nò ghèn ə kì la ngə' na sensə dí' vi a vəghəñ. ⁴ Ghèn nkili nyə na vyi byi' ando à ə ndi' ando vəghəñ ə mbo dí' to a mu', yes ə shə'tə a ghèn to fa chə' na ghèn la, və be lù ku ngə' a vəghəñ, kə tə jè' ə kwə' to ando ghèn ə kì. ⁵ A le kənyè kì a ghèn tə nè ma tensə Timotì. Mà tə tensə la ghè vi yen la, ghèn le tu' ə cho'sə

Yesò lò byi' ando ma zizi ko ma be kwí' ətyim ə ntsi, ko ma kì la à fə ghò fə ghèn lo. Mà tə sə kwo'tə to la De-blə zizi ghè ə ndi' mù ghè mwomsə li ghèn, shwè'è ə yesə əle to kədyàñ.

⁶ Timotì bwensə li vi luwen ə shə'tə ntimə ə jùn a yes la ghèn bo cho'sə to Yesò, be kòn ví' vətəsenvə. Ghè be ə gə' la ghèn kwò'tə yes no zhəko, a ghèn sanlə to alə, kòn ə yen yes tamə ando yo wen ə kòn ə yen ghèn. ⁷ Yes ə sanlə to alə a ghèn byi' ntim ə jùn na ghèn a vələmə vyesə no tēbe ando yo wen ə yenə ngə' no ghè byi. Ji yi a ghèn cho'sə Yesò fa tsu ə nè yes sanlə to alə. ⁸ Yes ə sanlə ə tsì luwen ko yes fwaynə tebè byi' ando ghèn fañ li sə tsi to wè və Bobo a kənyè kə mù'. ⁹ Yo wen ə ku kəzòn a Nyingòn ə vəghəñ byi' ghèn, be ku byi' sanlə yi a ghè nè la yes kì byi' ghèn. ¹⁰ Yes ə loynə fa Nyingòn no məzhè ə tsém nà ətyim ə yes ə tsém la ghè nè yo wen yen ghèn ə ku kənyè kì a ghèn ko ə kii' a ghèn əbyimə a Yesò. ¹¹ Yes ə jīmə la Nyingòn ə vəghəñ, ə Ti fa wen a ngen wenə Bobo vəghəñ Yesò nè la kə kənyè kə ta'sə la kə yo wen vi yen ghèn. ¹² Bobo na nè ə ghèn tu' kòn təwen ə tyəñtə be kòn ví' və tsém ndəñndəñ ando yes ə kòn ghèn. ¹³ Ghèn sətəsen ə nè nè alə, ghè a nè tətyim təñtə totə ndi' ko ghèn nè kii' mbyi, ko wí' lu kii' kənyè ə gə' kumə ghèn ashì Nyingòn, ə Ti vəghəñ, azhè a Bobo vəghəñ Yesò bwenə li vi wenə ví' wen.

Ntsinə yi a ghè nè la Nyingòn ə nè sanlə

4 Vələmə, à le fañ nyè venə ndi mà gə' mwetə a ghèn. Yes əzi' li ghèn, ghèn sə ə kii' yi a ghèn dí' ə nè tsi fa tsu ə nè Nyingòn ə sanlə, a dí' nyè mu ghèn sə nè. Yes ə sensə ghèn luwen no nànto, a kədyo' Bobo Yesò la ghèn be nè chò no fa li. ² Yes ə sensə alə byi' ando ghèn sə kii' nyè vyi a yes ə zii' a ghèn. Ənyè na venə dí' mu və lù fa Bobo vəghəñ Yesò. ³ Nyingòn ə kəñ la ghèn ntsi ntsinə yi a ghè kəñ, ghè le kəñ la, kə wí' fa ghèn nè tsi nè wí' wí' kò wenə limə wí' no faphen, ⁴ be kòn la no tēbe ə wùlim ə kò nè kii' ə shitə ə gha' wenə wen a ji yi a Nyingòn ə na koñə, ví' be boñ koñə. ⁵ Kə Wí' a ku wenə wen a nyè njòsə wèn to nà ví' vyi a və ko kii' kənyè kii' a Nyingòn əkəñ la kə və lu nè. ⁶ Ma gə'a la kə wí' na nè kənyè kəbyikə a lèmə wen no faphen. Yes sə dí' mù yesə ngə'a li nyè venə a ghèn ə sə be gə'a luwen no nà kədyo' kə la, Bobo lu ku ngə' a ví' vyi a və tsi ntsinə ə byi' na ghèn, ⁷ byi' ando Nyingòn ə ko tə dzàñ vəghəñ la vəghəñ fə vi ə kumə tsi to tsì nè kii' ko nè ləmə to mphen. Ghè boñşə dzàñ la vəghəñ fə vi ntsi to nà ví' Nyingòn. ⁸ A sətəsen a tensə no ndo tensə kənyè kii' a yes ə zii', ghè tensə Nyingòn a ghè ku kəzhwi kə Nwo'kə a ghèn.

⁹ Ma yenə la yes kodí' ə be nyo'tə kənyè a ghèn kumə ə kòn a ví' və byiməvə vətəsenvə dí' ə nkí'. Nò Nyingòn ə zii' li ji yi a ghèn dí' ə nè kòn təwen ə tyəñtə fa tsu. ¹⁰ Ghèn sə dí' mù ghèn dí' li kòn na yənə a vələmə vəñə və tsém alò' ə Məsídoniyà, yes sə sensə ghèn a vələmə la, ghèn ə koñə chò no fa li. ¹¹ Ghèn mwomsə no nà kədyo' kə ə wè la wí' fa ghèn ko lu se tebè a ntañ akəshi. Kə ghèn ne nkwenə əchə a nyè ví'. Ghèn

shyè' nè avu ghəŋə ə kɪ'i fo vi a ghəŋ kəŋ. Ghəŋ nè to ando yes ə ngà'a la ghəŋ ə nè. ¹² Ghəŋ sətseŋ ə nè alə vɪ'i vi à ko dɪ' vɪ'i və byiməvə nè gumlə ghəŋ, ghəŋ nè zhɪ to byi'i kəzhɛ'sə ə kəŋkə, ko wu a nki tebè wɪ'.

Əvi ə Bobo

¹³ Vələmə, yes ə kəŋ la ghəŋ ki kənyù ki a kə dɪ'i nəmwe'è kumə vɪ'i vyi a və pɛkə li. Yes ə kəŋ la ghəŋ ki kənyù na kènkə ndi kə ghəŋ na di to nè vɪ'i vətseŋvə vyi a və ko ki' kwo'tə la vɪ'i lu lù fa pɛ. ¹⁴ Vəghəŋ ə byimə la Yesò ə mpɛ ə bwensə lù fa pɛ, be byimə la Nyìngòŋ ə lu nè Yesò lyɪ vɪ'i vyi a və ə tə pɛ byimə ə vəwenə bwenə ku' a akàŋ, wenə vəwenə tsèntə dɪ' to mu'.

¹⁵ Kənyù ki a yes ə zɪ'i a ghəŋ dɪ' to kənyù ki a Bobo ə zɪ'i. Vəghəŋ vi a və bo tsi a mbi ko lə yen Yesò ambi ə vɪ'i vyi a və pɛkə li a kətsi yi a ghə bwenə vi. ¹⁶ A lu ndi' a kətsi na yi, Bobo no fa wen ngeŋ shi' vi fa kàŋ, ə ku əso', ntsiŋ Nyìngòŋ ə gho'o gə', vɪ'i be zhè ando və toŋ soŋ ə Nyìngòŋ, vɪ'i vyi a və mpɛ cho'sə Yesò bwensə lù fa pɛ a ambi. ¹⁷ Nyìngòŋ ə lu lyɪ vəwenə nè vəghəŋ və tsəm vi a və bə tsi, və dyù bumtə nè Bobo a bo'sə akàŋ, vəghəŋ nè wen faŋ to amu' to məzhè ə tsəm. ¹⁸ Ghəŋ shè'tə nyè na venə a yès ə nyo'o lə ə nè la tətyim tə vələmə vəŋə ə sarjlə.

Ghəŋ ə bvità, kə'tə kətsi ki a Bobo lu vi

5 Ghəŋ ko kɪ'i no tèbe ə shyè' tseŋ ghə mibu yes nyò' ə shè'tə a ghəŋ a vələmə la à le kətsi kò əzhè yi a Bobo lu bwenə vi. ² Yes ə gə'a alə byi'i ando ghəŋ ə ki fa ghəŋ ngeŋsə la, kətsi ki a Bobo lu bwenə vi lu kwù', ko wɪ' ə ki, ghə lu vi ndəŋndəŋ ando tsòŋ nè vi nətɛ'. ³ Vɪ'i lu ə gə'a la, "Mbwa'mə dɪ', ngə' ko dɪ'," ngə' ne bvità vi a vəwenə fwəyŋsə to alə ndəŋndəŋ ando ə wùwi ne bvità zhɛ əzaf ə wəyŋ əzhè ə bwi. Nò wɪ' fa tsu ko ne nyiŋ. ⁴ Ghəŋ dɪ' alə a vələmə vyomə ko ghəŋ dɪ' to nè vɪ'i vyi a və tsi a ntintin nɛnə dɪ' kətsi kə ə Bobo na kènkə lù bvità vi a ghəŋ to nè tsòŋ. ⁵ Byi'i ando no ghəŋ və tsəm ə tsi ntsinè ə jùŋə to nè vɪ'i a və nè nyè, chwìchwì ə baynə. Vəghəŋ ə ko nè tebè nyè alə ando və nè a kəlyomtə kò a kəbəŋ kə fenəkə. ⁶ Ando kənyù na ki ə sə dɪ' alə, vəghəŋ ə kodɪ' ə nè dèmə bunə to nè vɪ'i vətseŋvə, vəghəŋ ə dɪ' ə nè boŋsə nyè', bvità be gha'a təwen tə vəghəŋ, ⁷ byi'i ando vɪ'i nè nè və sə bunə to nətɛ', vɪ'i a və nyɛ məlyù' əbe nyɛ bomə to nətɛ'. ⁸ Vəghəŋ ə boŋsə nè nyè, chwìchwì ə baynə. Kə le dɪ'i la vəghəŋ dɪ' ə nè gha'a təwen tə vəghəŋ. Vəghəŋ dɪ' ə nè cho'sə Nyìngòŋ, kòŋ Nyìngòŋ be kòŋ vɪ'i ndi' kə ne dɪ'i la vəghəŋ mò'o li kòŋ nè byimə ghenə

to nè kəfòkə ə sə kɪŋtə əwen ə vəghəŋ tsu, la kwo'tə yi a vəghəŋ ki' la Nyìngòŋ ə lu bwòŋsə vəghəŋ dɪ' to nè kəfòkə a vəghəŋ chi'i ə kɪŋtə kətə kə vəghəŋ nè kəwenkə. ⁹ Vəghəŋ dɪ' ə nè alə byi'i ando Nyìngòŋ ə ko wɛ vəghəŋ ashə ə ku ngə' a vəghəŋ. Ghə nè alə ndi' Bobo vəghəŋ Yesò Klistò bwòŋsə vəghəŋ. ¹⁰ Ghə nɛpɛ byi'i vəghəŋ ndi vəghəŋ nè vəwenə lu ndi' to mu' əzhè a ghə bwenə vi, kò vəghəŋ ndi' və to, ko və pɛkə li. ¹¹ Ali ma sə gə'a la, ghəŋ ku ətyim ə to ghə a vələmə vəŋə, gyàmtə vəwenə no tèbe ando ghəŋ sə gyàmtə to no luwen.

Bol ə gə' ə ku ətoŋtə ə mwetə ghə wen

¹² Vələmə, yes ə sensə la, ghəŋ shìtə gumlə vɪ'i vyi a və shwè'è a ghəŋ a ntintin alə to nè əchè əndòyn nè vɪ'i və byiməvə. Vəwenə tisə ghəŋ be tùmè nè ghəŋ.

¹³ Ghəŋ kòŋ vəwenə be gumlə vəwenə no akayn byi'i nyè ə tsəm vi a vəwenə nè a ghəŋ. Ghəŋ ə nyè'mə nè mbwa'mə to məzhè ə tsəm.

¹⁴ Yes ə sensə tamə ghəŋ a vələmə la, ghəŋ ku kətyiftə a vɪ'i vyi a və ko kòŋ tebè ə nè shyè', ə nè la vɪ'i və fwəyŋkəvə ə nki' tətyim tə totə, ə gyàmtə vɪ'i vyi a vəwenə ə kəŋ ə gyàmtə. Ghəŋ ə ki' əkwɪ' ətyim no tèbe a ndò. ¹⁵ Kə wɪ' fa ghəŋ nè bwensə mbyi nè mbyi, ghəŋ mwomsə ə nè nyè ə jùŋə və a ghəŋ təwen, be nè a vɪ'i və tsəm. ¹⁶ Ghəŋ mwomsə ə nè sarjlə to məzhè ə tsəm, ¹⁷ jìmə a Nyìngòŋ ə to məzhè ə tsəm. ¹⁸ A nè fù no tèbe ghò, ghəŋ ə ku to kəzòŋ a Nyìngòŋ. A le nyè vyi a Nyìngòŋ ə kəŋ la ghəŋ ə nè byi'i ando ghəŋ və Yesò Klistò dɪ' to mu'.

¹⁹ Kə ghəŋ ne ta'sə shwè'è yi a kəzhwi kə Nwo'kə ə nè a ghəŋ a ntintin, ²⁰ kò tensə ntim yi a vɪ'i shè'tə a ghəŋ mu ghə lù fa Nyìngòŋ. ²¹ Ghəŋ boŋsə ka'tə no nyè ə tsəm ə yen la, və le lù to no fa Nyìngòŋ ə lo. Ghəŋ yen to kə nəmwe'è kə ghəŋ a byimə, ²² ə yen nè ki a kodɪ' nəmwe'è, ghəŋ tensə. ²³ Nyìngòŋ yi a ghə kù mbwa'mə a vəghəŋ na nè ghəŋ ndi' nè laynə ə no tèbe a ji ə kò, ə wù ntsinè ə ghəŋə nè kəzhwi ə kəŋkə nè əwen ghenə, ko wɪ' lu ghəm ghəŋ a kənyù no fa mphen a kətsi yi a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò bwenə vi. ²⁴ Nyìngòŋ ə dzàŋ li ghəŋ la ghəŋ nè dɪ' vɪ'i wen, yès ki la kə na dɪ' to ali byi'i ando ghə ko timə gə' kənyù, ə faŋ ke nè. ²⁵ Vələmə, ghəŋ nè jìmə a yès.

²⁶ Ghəŋ toŋtə vələmə no və tsəm to no a ji ə dɪ' ə kòŋ ə vɪ'i və byiməvə. ²⁷ Ma sensə ghəŋ a kədyò' ə Bobo la ghəŋ dzàŋ ŋwà'lè ghèn a vɪ'i və byiməvə no və tsəm.

²⁸ Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ə dɪ'i ətyim ə jùŋ ghə wen a ghəŋ.

2 Tèsàlonikà

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ɲwà'lè a ghèn

Kɛfɪŋmɛ kɛ bo ndi' to di'i a ntsentɛ vi'i Nyɪngòn a Tèsàlonikà kumɛ kɛtsi ki a Yesò lu bwenɛ vi la kɛ kwɛ'ɛ li. Bol be nyo' kɛnkùmtɛ kɛ ɲwà'lè a vɛwenɛ kumɛ to kɛnyɛ na kɛnkɛ ɛ gà' la kɛtsi ki a Bobo lu vi ko tɛmɛ kwɛ'ɛ. Bol gà'a la Yesò lu sɛ vi mu "wù ɛtyim ɛ byighɛ" (2.3) tsen ɛ nè li vi'i nè nyɛ ɛ byivɛ no nànto. Wù byi na ghèn lu ndi' mu ghè fɛ ne vi'i mbàynɛ Yesò. A ndi' ali vi'i shisɛ ɛzi'i dziŋ gà' la, kɛtsi Yesò lu bwenɛ vi kɛ sɛ di' mù kɛ kwɛ'ɛ li. Bol mù nyo' ɛ gà' la vi'i nbvitɛ, ti to a vɛwenɛ ɛbyimɛ no tèbe ando vɛwenɛ nyenɛ ngɛ', la vɛwenɛ nshyè' ndi' ki' kɛfo ɛ zhɪ, to ndèŋndɛŋ ando no wen Bol shyè' wenɛ vi'i vɛtsenvɛ. Ghè mbe gà'a la vɛwenɛ ɛ nwendɛ be nè jùŋ.

Ji a vɛ gəsɛ ɲwà'lè ghèn fa tsu

Ɖtonɛ (1.1-2)

Bol ku'sɛ Nyɪngòn, ɛ gà'a nyɛ jùŋvɛ kumɛ vi'i Tèsàlonikà (1.3-12)

Kɛnyɛ kumɛ ɛzhɛ yi a Yesò lu bwenɛ vi (2.1-17)

Ji a vi'i vɛ byimɛvɛ di' ntsi (3.1-15)

Ɖmwɛtɛ (3.16-18)

1 A nyò'ò mò Bol yo Silàs nè Timotì nyo'tɛ ɲwà'lè ghèn a ghèn nòynɛ ɛ vi'i vɛ byimɛvɛ vi a vɛ di' a ntɛ' Tèsàlonikà. Ghèn di' vi'i Tì' vɛghɛŋ ɛ Nyɪngòn, be di' vi'i Bobo Yesò Klistò. ² Nyɪngòn ɛ, ɛ Ti wenɛ Bobo Yesò Klistò ɛ ndi' ɛtyim ɛ jùŋɛ ghè a ghèn, be kù mb-wa'mɛ a ghèn.

Nyɪngòn ɛ lu so' vi'i a ji timɛ

³ Vɛlemɛ, yès nè ku kəzòn a Nyɪngòn to məzhɛ ɛ tsɛm byi' ghèn. A di' to no kɛnyɛ kɛ jùŋ kɛ a yès ɛ nè alɛ byi' ando ɛbyimɛ ɛ ghɛŋɛ a Yesò ɛ kwi dyɛ to ambì, ɛ kòŋ ɛ ghɛŋɛ be kwi dyɛ to ambì. ⁴ A le kɛnyɛ ki a yès ɛ zhɛsɛ ngà'a a nòynɛ vi'i vɛ byimɛvɛ vɛtsenvɛ, yès sɛ naynɛ kumɛ ghèn. Yès nè nè alɛ byi' ando ghèn timɛ li to a ghèn a byimɛ no tèbe ando vi'i ɛ tsu' kəghɛ ɛ kəŋkə, ghèn be yenɛ ngɛ' sɛ tsensɛ ali wensɛ to wensɛ. ⁵ Ɖwensɛ ɛ ghɛŋɛ ɛ di' to ndayn la Nyɪngòn ɛ nè so'ò vi'i to ji timɛ, di' ɛ nè la ghèn ɛ kwɛ' li ɛ ndi' akəshi kɛ ɛfòynɛ ɛ Nyɪngòn yi a ghèn nyenɛ ngɛ' byi' kəwenkə. ⁶ Nyɪngòn ɛ lu ku ngɛ' a vi'i vyi a vɛ tɛ ɛ ku ngɛ' a ghèn byi' ando ghè nè to kɛnyɛ ki a kɛ di' kɛnyɛ kətiməkə. ⁷ Ghè lu nè, ghèn vi'i a ghèn nyenɛ ngɛ' luwen ghèn ki' nzhɛtɛ, yes boŋ ki'i. Ghè ɛ lu nè kɛnyɛ na kɛnkɛ ɛzhɛ a Bobo Yesò bwensɛ shi' vi fa akàn ɛ di' wenɛ wen wɛnɛ ɛ ntsiŋsɛ wɛn a sɛ ki' kədyò'. ⁸ A lu ndi' ando ghè shi' vi wɛnɛ ɛ ntsiŋsɛ wɛn na shisɛ, kəl-wàn kɛ ɛzhi' kɛ ɛ bolɛ, ghè bwensɛ lò' vi' vyi a vɛ tɛ mò Nyɪngòn ɛ be tensɛ la vɛ ko zhɛ tèbè kɛnyɛ ki a ntɛm ɛ jùŋ kumɛ Bobo vɛghɛŋ Yesò ɛ gà'a. ⁹ Nyɪngòn ɛ lu byi'bsɛ vɛwenɛ ɛ nè vɛwenɛ ki' ngɛ' yi a ghè ko lu mè, ɛ faŋke ndi' tèbè akəshi yi a Bobo nè di' tsu, ko

ghèn lu yenɛ kədyò' kɛ kaynɛ kɛ ɛ wen. ¹⁰ A lu ndi' ando ghè vi a kɛtsi na yi, vi'i Nyɪngòn vɛ tsɛm ndi' nè ɛkaynɛ, ku ɛku'sɛ a wen. No ghèn lu bè boŋ di' a ntɛntɛn ɛ vi'i na venɛ byi' ando ghèn byimɛ li nyɛ vyi a yès tɛ ɛ shè'tɛ a ghèn. ¹¹ A le kɛnyɛ ki a yès nè jɛmɛ a ghèn to məzhɛ ɛ tsɛm la Nyɪngòn ɛ vɛghɛŋ nè la ghèn ɛ tsi ntsinɛ yi a ghè kwɛ' a di' yi a ghè dzàn ghèn la ghèn vi ɛ ntsi. Yès nè jɛmɛ la ghè ku kədyò' ghèn ɛ nè nyɛ ɛ jùŋ vɛ vi a ghèn kòŋ ɛ nè nè ɛ be nè mwɛtɛ shwè' ɛ ghɛŋɛ to nè vi'i vɛ byimɛvɛ. ¹² Ghèn sɛtsɛn ɛ nè alɛ, ghèn ne ku zhi' ɛ ghò'oghɛ a Bobo vɛghɛŋ Yesò, ghè nè, ghèn ɛ boŋ ki' ɛku'sɛ. Ɖnyɛ na venɛ ɛ kwɛ' byi' ando Nyɪngòn ɛ vɛghɛŋ wenɛ Bobo Yesò Klistò ɛ ki' ɛtyim ɛ jùŋɛ ghè a ghèn.

Wù ɛtyim ɛ byi' ghè

2 Yès ɛ kəŋ ɛ gà' a ghèn kumɛ to ɛvi ɛ Bobo vɛghɛŋ Yesò Klistò, be kumɛ ando vɛghɛŋ vɛ vɛwenɛ lu ɛ tsɛntɛ di' amu'. Yès ɛ sensɛ ghèn a vɛlemɛ la, ² kɛ ghèn ne mò'tɛ vi' vyi a vɛ di' la kɛtsi ki a Bobo lù vi sɛ di' mù kɛ vi li, ɛ fwàynsɛ ghèn ɛ be boŋsɛ bi' kətɛ ɛ kəŋkə. Kɛnyɛ na kɛnkɛ zizi kɛ ɛ ndi' mu ɛ gà' wì, di' la ghè shè'tɛ ntɛm mu ghè lù fa Nyɪngòn, zhɛ tseghɛ kɛ di' mu a tɛ fɛ zi' ɛ tsen ghè, zhɛ tseghɛ kɛ nè di' mù wì shè'tɛ ɛ gà' la kɛ fɛ a ɲwà'lè mu a nyo' yès ɛ tim a ghèn. ³ Kɛ ghèn mò'tɛ la wì ɛ lobtɛ ghèn no fa mphen byi' ando kɛtsi na ki ko lu vi ɛ za'a ando vi' vɛ ghò'o vɛ lù ɛ soynɛ Nyɪngòn, wù ɛtyim ɛ byighɛ fɛ timɛ. Vɛ lu myɛtɛ wù ɛtyim ɛ byighɛ na ghèn akəshi kɛ ɛzhi'. ⁴ Wù byi' na ghèn lu fɛ ɛ soyn Vɛnyɪngòn vɛ tsɛnɛvɛ no tèbè nè ghò ɛ tsen yi a vi' ɛ gumlɛ, ɛ di' la

ghè to chò Vənyìngòn na vi. Ghè lu dyù kwen nyù'mə a ngə̀n Nyìngòn ə gho'o ə gà'a la à dí' to no wen dí' Nyìngòn.

⁵ Ma kili la ghə̀n bo kwo'tə ando ma ngà'a nyù na venə a ghə̀n ando vəghə̀n ə bo dí' amu' ⁶ Nò ghə̀n ə ki kənyù ki a kə ta'sə la kə wù nyù ə byìvə ghə̀n fə timə luwen. Ghè na fù timə to azhù yi a Nyìngòn ə kə̀n. ⁷ A dí' luwen lə ghè nyo'tə shyè'è ə nè la ví'i ə ntensə Nyìngòn. Kənyù ki a ma gá'a ə ko na fə mwetə tebè a ndayn, a bwen to la Nyìngòn ə lysisə li wì' yi a ghè ti a ji luwen ta'sə la kə nyù na venə fə. ⁸ Və lysisə wì' na ghə̀n fa ji, wù ətyim ə byìghə̀n na ghə̀n fə. Bobo Yesò lu vi no tèbe achə' ə ko ə zhwi wen nə kəzhwi mu kə fə fa wen a chù, benə əbayn ə gho'oghə̀n ə wen. ⁹ Wù nyù ə byìvə na ghə̀n lu vi nə kədyo'kə, mu a ku Satan ə kumə nè nyù ə kaynə və ə tsenəvə, dí'i nchwisə ndziŋ sə tsensə a ví'i. ¹⁰ Ghè lu ə k' ətyim ə byìghə̀n, dziŋsə ví'i vyi a və dí' ə pfəkə, to a jisə a jisə. Vəwenə lu pfəkə byì'i ando vəwenə ko tə kòŋ ə zhù ntim yi a ghè dí'i nəmwè'è kùmə Bobo vəghə̀n ndí' Nyìngòn ə bwoŋsə vəwenə. ¹¹ A le kənyù ki a kə lu nè la Nyìngòn ə jisə vəwenə ə nè la vəwenə ə byimə nyù ə dziŋ, ¹² a ghè so' ə byìbsə vəwenə vi a və tyenə ə byimə ntim ə jùŋ yi a ghè dí'i nəmwè'è no və tsəm ə sə kòŋ to nyù ə byìvə.

Nyìngòn ə tsu' ghə̀n ə bwoŋsə

¹³ Yès dí' ku kəzòŋ a Nyìngòn to məzhù ə tsəm byì'i ghə̀n ə vələmə. Bobo kòŋ li ghə̀n, ghə̀n sə dí' a nòyn ə ví'i vyi a ghè ə ntsu' no fa kəzìtə ə bwoŋsə chò fa əshyè' yi a kəzhwi kə Nyo'kə ə nè ə ghù ghə̀n ə laynə ə be chò fa əbyimə yi a ghə̀n k' kùmə nyù vyi a və dí'i nəmwè'è. ¹⁴ Nyìngòn ə ndzàŋ li ghə̀n chò fa a ntim ə jùŋ yi a yès ə shə'tə a ghə̀n ndi ghə̀n vi ə boŋ k' əgho' yi a Bobo vəghə̀n Yesò Klistò ə k'í'. ¹⁵ Yès sə gá'a a ghə̀n a vələmə la, ghə̀n gha' əbyimə ə ghə̀nə, kə ghə̀n a byimə la wì' ə nè, ghə̀n mo'tə zì'i nəmwè'è yi a yès ə nz-i'i a ghə̀n li ə be nyò' a ghə̀n a ŋwà'lə li.

¹⁶ Bobo vəghə̀n Yesò Klistò no fa wen a ngerj wenə Tí'i vəghə̀n ə Nyìngòn yi a ghè kòŋ vəghə̀n ə nè li la vəghə̀n ə k' ətyim ə zhùtəghə̀n to məzhù ə tsəm be k' nəmwè'è la və lu k'í' əfo vyi a ghè ghù byì'i ətyim ə jùŋ ghè ə wen. ¹⁷ Ghè a nè ghə̀n k'í' ətyim ə zhùtəghə̀n nə kədyo'kə ə nè nyù ə jùŋə və be gá'a to nyù ə jùŋə to məzhù ə tsəm.

3 Ə mwetə a vələmə vyesə, yès ə gá'a la ghə̀n ə njiəmə a yès ndi yès nè la ntim ə jùŋ ə Bobo kwi dyù to shì ə tsəm ndi ví'i byimə ə nku əku'sə a Nyìngòn ndəŋndəŋ ando ghə̀n tə byimə ə sə ku. ² Ghə̀n jim tamə la Nyìngòn ə shisə yes fa avu ə ví'i vyi a və k'í' tətyim tə byitə nə ví'i a və nè nyù ə byìvə. Ví'i vətseŋvə ko

byimə ntim ə jùŋ ghə̀n. ³ Alì Nyìngòn ə gá'a tèbe la ghò, ghè nè to ali. Ghè na nè tətyim ə təŋtə ə to ə bwoŋsə ghə̀n fa kəvu ə Deblə. ⁴ Bobo nè li yès sə k'í' əcho'sə a ghə̀n la ghə̀n tsi to ando yès ngà' la ghə̀n ə ntsi be dí' ə faŋ ə ntsi dyù to ali.

⁵ Yès ə jìmə la Bobo nè ghə̀n yen əkòŋ yi a Nyìngòn ə kòŋ ghə̀n ə be nè la ghə̀n ə wensə to wensə to nè Klistò.

Ví'i və byiməvə ə dí' ə shyè'

⁶ Yès ə gá'a a ghə̀n a kədyò' ə Bobo vəghə̀n Yesò Klistò a vələmə la, kə ghə̀n nə jè'è nə ví'i və byiməvə vi a və bwa'a, ko və nè tebè kənyù ki a yès tə zì'i ghə̀n la ghə̀n ə nè. ⁷ No ghə̀n fa ghə̀n a təwen ə ki la ghə̀n dí' ə shyè'è to ando yès ə shyè'è. Yès ə ko tə ə bwa'a achə' a yès tə bo ndí' vəghə̀n. ⁸ Yès ə ko ə zhì kəfo kə wì' faŋ kye lò'. Yès ə shyè'è no nə kədyo'kə. Yès ə nshyè'è nəŋchwi shyè'è nətə' byì'i ando yès ə ko ə kòŋ ə ku ngə' a ghə̀n. ⁹ A ko dí' la yesə nko k'í' kədyò' ə gá' la ghə̀n lo' yes a əshyè' yi a yès ə nè ali faŋ sə shyè' to shyè' ndi ghə̀n shəmə ə boŋ shyè' to nè yes. ¹⁰ A ndí' tèbè ando vəghə̀n bo dí' amu', yès gá' a ghə̀n la, "A tyen no ndo la ghè ko shyè'è, kə wì' fa ghə̀n a ku kəfo la ghè zhì."

¹¹ Yès ə gá'a alə byì'i ando yès ə zhè li la ví'i vətseŋvə dí' a ghə̀n a ntintin mu vəwenə tensə li la vəwenə ə ko be shyè'è tebe no kənyù kə tsen kə ə gyəmtə təwen tə vəwenə ə faŋ sə kwensə chò to nè chə' a nyù ə ví'i.

¹² Yès ə gá'a a ví'i na venə a kədyò' ə Bobo Yesò Klistò, gá'a to no nə kədyo'kə la, vəwenə shìtə tsi to ando ví'i dí' ə tsi, shyè' ə k'í' kəfo ə gyəmtə təwen tə vəwenə tsu.

¹³ A ghə̀n a vələmə, kə ghə̀n bwa', ghə̀n ə nè to nyù ə jùŋə və. ¹⁴ Wì' ə sətseŋ ə tensə la ghè ko nè tebè kənyù ki a yès nyò' a ghə̀n a ŋwà'lə ashə, ghə̀n ghù əshi a wenə wen. Ghə̀n ghù ali, kə ghə̀n na be nè tèbè nyù ghə̀n vəwenə ndi kətə kə wen kəndi'. ¹⁵ Alì kə ghə̀n na nè nyù a wen alə ando ghə̀n nè a ví'i kəbàyn ghə̀n, ghə̀n ə boŋsə ku kətyiftə a wen to ando ghə̀n kù a lèmə ghə̀n.

Bol ə gá' nyù ə mwetə

¹⁶ Ma jìmə luwen la Nyìngòn yi a ghè kù mbwa'mə nè ghə̀n ə k'í' mbwa'mə to məzhù ə tsəm, kò à fə no tèbe ghò. Bobo faŋ to a ghə̀n vətseŋ.

¹⁷ A nyò'ò to mò Bol nyo'tə ətoŋtə akəshi ghə̀n luwen a ghə̀n nə kəvu ə komkə. A le nchwi yi a ma nyo'o əzhi' ə ghomə no tebe a ŋwà'lə ə kò, ma ghè. ¹⁸ Bobo vəghə̀n Yesò Klistò dí'i ətyim ə jùŋə ə wen to a ghə̀n və tsəm.

1 Timotì

Tu nyè a vè di' a nwà'lè ghèn

Mbì nwà'lè Bol a Timotì. Timotì a nsà byimà, bu di' tò mbvò'ò wì'. Li wen a ndi' wù a Jus, ti' wen a di' wù a Glis. Timotì a ngyàmtè Bol a wen shyè' a nshè'tè ntim a jùŋ.

Nwà'lè ghèn a ga'a pfàntè byi'í azi'í kánwam a ntsentà ví'í Nyìngòŋ. A a ndi' alì mu vè fiŋ li tək̀wò'tè tē ví'í Jus nè a tē ví'í kətim li a sà zì'í a ví'í tsu. Nwà'lè a ghèn a be ga'a kùmè jì yì a vè di' a tìsə ngəŋ Nyìngòŋ fa tsu nè jì yì a vè di' a nku'sə Nyìngòŋ fatsu. Ghè be shè'tè ntsinè yì a tətə nè ví'í shyè' a ngəŋ Nyìngòŋ a di' a ntsi fa tsu. Ə mwètè, Bol a tyiftə li Timotì byi'í jì yì a ghè zì a ghè ndi' wù a shyè' jùŋə Yesò Klistò fatsu nè ənyè vyi a ghè di' anè a ntintin nè ví'í vè byiməvə.

Jì a vè gəsə nwà'lè ghèn fa tsu

Ətonŋə (1.1-2)

Ənyè kùmè ntsentə ví'í Nyìngòŋ nè ví'í vè a vè shyè' tsu (1.3-3.16)

Bol a tyiftə Timotì byi'í jì yì a ghè nè shwè' fatsu (4.1-6.21)

Ətonŋə

1 A nyò'ò mò Bol, nyò'ò nwà'lè ghèn mu à tsu' Nyìngòŋ wenə Yesò Klistò ntsu' mo la mà a ndi' wù a ntim a Yesò Klistò. A di' Nyìngòŋ yì a ghè mb-wòŋsə vəghəŋ fa mbyisə wenə Yesò Klistò yì a vəghəŋ a kə'tè wen, kì nəmwe'è la ghè vè. ² Mà nyò'ò nwà'lè ghèn a wù a Timotì. Wù di' to no a nkəyntə wəyŋ a mo byi'í ando yowù a kì' tò byimə a mù'. Nyìngòŋ Tì', wenə Yesò Klistò, a Bobo vəghəŋ a di'í ətyim jùŋ ghè, nè əkusə shinsə, bè nè wù ntsi nè mbwa'mə.

Bol è gà' la Timotì tu'mə byi'í ndi'səsə a ndzìŋsə

³ A ndi' ando ma lu sà dyè a əlo' a Macedonia, mà ga'a a wù la wù faŋ tò a ntè' Efesùs. Mà a kəŋ la wu faŋ tò tsu a kəyŋ la ví'í vətəsnə vè ghəsə azi'í a kánwam yì a vəwenə a zì'í tsu li. ⁴ Ga'a la kə ví'í a venə a nchòsə a zhə vəwenə jè' mò mətiti mə zimə kùmə vətí'í vəwenə. Kənyè a kenkə a nè, ví'í pfènə ətə a vəwenə tò kədyàŋ, bè ta'sə la kə ví'í byimə a ne a shwè'è yì a Nyìngòŋ a kəŋ. Wì' zì ghè ne tò shwè' a ghenə a zhə a ghè kì' byimə a Nyìngòŋ. ⁵ Mà ga'a kənyè a kenkə à wù alə byi'í ando ma kəŋ la ví'í vè byiməvə a kì' əkòŋ yì a ghè fə fa tətyim tə laynə tə, kə və wenə a nki' kwò'tè a byighə, bè nki' əbyimə yì a ghè di'í nəmwe'è. ⁶ Ví'í vətəsnə ghəsə li əzi'í a ghenə a ghanŋtə faŋ tò tə ga'a tə kədyàŋ kədyàŋ. ⁷ Vəwenə a kòŋ a ndi' ndi'səsə tə so' a Nyìngòŋ, alì ken la vəwenə kì no tə ənyè vyi a vəwenə a gə'a, a li vəwenə kwò'tə la vəwenə kì li kənyè a vəwenə nè.

⁸ Vəghəŋ a kì la Əso' a Nyìngòŋ a boŋ a zhə a ví'í a ghə a jì a ghè di' ndi'. ⁹ Vəghəŋ di' kì la əso' a ghənə

nko vè a ví'í vè jùŋvə, so' a ghenə nvi a ví'í vyi a vè kwà'a a so', nè əvi a vè to kətə, nè ví'í vyi a vè ko gumlə Nyìngòŋ, nè vè a vè nè ənyè, a byivə, nè vè a vè ko jìmə a Nyìngòŋ nè vè a vè telə Nyìngòŋ, nè ví'í vyi a vè zhwi vətí'í vəwenə kò vəlì vəwenə nè vè a vè zhwi ví'í vətəsnə. ¹⁰ Və shitə a ví'í vyi a vè tsi nè kì, a ko di' kì vəwenə, nè lyəmə, a ko di' vəlìm vè vəwenə, a bè shitə a lyəmə vè a vè kə'sə tsi nè lyəmə vətəsnə, nè ví'í vyi a vè tsòŋ ví'í ba'lè, nè ví'í kánwam, nè nchò nso' sə kənləbtə, nè vè a vè nè no te ghò a tən a əzi'í nəmwe'è a tənə. ¹¹ Ənyè a venə a di' a ntintin ntim a jùŋ yì a Nyìngòŋ ku la mà shè'tè. A di' Nyìngòŋ kaynə yì a ví'í a ku'sə.

Bol a nkù kəzòŋ ando Nyìngòŋ kusə nshinsə a wen

¹² Mà ku kəzòŋ a Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ando ghè ku kədyò' la mà a nè shwè' a ghenə, bè chosə mò, mbe tsu' mò la ma nshwè'è a wen. ¹³ Nyìngòŋ a kusə shinsə a ne ənyè a venə a mò no te ando ma nlu sà zì'í ənyè a byivə byi'í wen, bè nyàblè nè wen, telə wen, byi'í ando ma a nko təmə a di' wù a byimə, ken la ma nki' li kənyè a ma anè. ¹⁴ Bobo vəghəŋ a ndi' li ətyim a jùŋ ghè wen a mò no nànto, a ne la mà byimə a wen a bè nki' a kòŋ a ghè lu fə Yesò Klistò. ¹⁵ Kənyè a kenkə la Yesò Klistò a nlu vè a mbyi a bwòŋsə ví'í vè byivə a di'í to no nəmwe'è, wì' a zì ko ghè lə tənə. Mà di' tò no fòyŋ a ntintin a ví'í vè byivə a venə. ¹⁶ Nyìngòŋ a di'í li kusə shinsə a mò byi'í ando ma a ndi' fòyŋ ənyè a byivə. Ghè ne alə ndi' Yesò Klistò di'í mwetə əwen a wen a ne a mà a ndi' a nè kəchwitə a ví'í vətəsnə ndi' vəwenə yen kənyè kì a ghè ne a mò a byimə a wen ndi' lu kì' ntsinè yì a ghè ko lə mè. ¹⁷ Yes a jìmə la vè a ku'sə fòyŋ yì a ghè so' no məzhə ntsəm, a di' tò wen

Nyìngòŋ, ko ndí la ghè lu ə pɸu, víí ko yenə wen. Yes ə jìmə la víí faŋ ə ngumlə tò wen no to məzhɸ ntsəm. Amèyn.

Bol ə gá' la Timotì gha' byimə ə wen ghè to

¹⁸ Wàyn ghom Timotì, ma gá'à à wù la wù dí' ə kwo'tə ə nyù vyi a nshè'təsə gho'kəsə ə ngá' li byí' wù. Lyè ənyè a venə a nè əfo əghòŋ è wù ə shìtə soynə nshè'təsə ndziŋsə tsu. ¹⁹ Shìtə gha' əbyimə ə wu à Yesò Klistò, ə nkí' kwo'tə ə laynə ghè. Víí vətəsenvə tensə li ə ne kənyè ki a kwò'tə ə laynə ghè a ghenə ə dí', ə ma'a əbyimə ə vəwenə. ²⁰ Hymenùs nè Alèksandà ə dí' víí vətəsenvə a ntintin è víí a venə. Mà sə dí' mu ma ku li vəwenə à Satan la ghè ku ngə' à vəwenə ndi vəwenə zii' ətof ko ndí' la vəwenə bè a nzi' nyè ndziŋsə byí' Nyìngòŋ.

Bol ə shè'tə jì yi a víí ə dí' nku'sə Nyìngòŋ fa tsu

2 Kənyè kə to kə a ntintin ənyè venə a ma gá'à lə dí' la, ghèŋ ə njìmə no à víí və tsəm, jìmə la Nyìngòŋ gyàmtə ə ku əfo vyi a vəwenə ə kəŋ. Ghèŋ ə ku kəzòŋ à wen kùmə ənyè ə jùŋvə vi a ghè nè à víí. ² Ghèŋ ə njìmə à təfòyn tə, nè víí vyi a və tisə víí ndi vəghəŋ ə ntsi to no nè mbwa'mə bè jè'è tò a jisə jùŋsə sə tsəm shisə a Nyìngòŋ ə kəŋ la və ə njè'è fa tsu, tsi ntsinè ə jùŋ ashì è víí. ³ Ghèŋ sətəsen ə jìmə à víí a jisə a ghen, kənyè a ki ka boŋ be ne la Nyìngòŋ, ə Mbwòŋsə vəghəŋ ə saŋlə. ⁴ Nyìngòŋ ə kəŋ la víí və tsəm bwəŋ, bè kəŋ la víí və tsəm ki kənyè ki a kə dí' nəmwè'è. ⁵ Kə dí' a jì a ghen byí' ando Nyìngòŋ ə dí' tò mù', wí' ə bè dí' tò mu' a víí ə cho fa wen, dyè a Nyìngòŋ. Wí' a ghen ə dí' Yesò Klistò. ⁶ Ghè nku li wen ə wen ə pɸu ə zen kətə kə víí və tsəm. Nyìngòŋ ə ne kənyè a kenkə tò a yi zhɸ a ghè ə kəŋ ə dí' a nè kəchwitəkə la ghè kòŋ ə bwòŋsə víí və tsəm. ⁷ Və ntsu' mò byí' kənyè a kenkə a nè wù ə ntim la mà shè'tə kənyè kə Nyìngòŋ bè zii' víí ətim nè kənyè ki a kə dí' nəmwè'è. Kənyè kənkə a ma gá'à lə ə dí' tò no nəmwè'è. Mà ko wamə wamə.

⁸ Mà kəŋ la lyəmə a vəwenə ku li təwen tə vəwenə ə Nyìngòŋ no te fe ə jìm, nè tətyim tə laynə tə, kə vəwenə a nkí' tin əfwi ko kəngùmə wenə víí.

⁹ Mà be kəŋ la ki ə ndzənsə ə lafə, kə a ndí' əlaf ə yi a ghè zì ghè nkù ngə' ashì ə víí. Kə vəwenə ə nyù'ù chòsə ətɸ, we chòsə mpɸiŋsə ko təfo tə ŋwò'ətə. Kə vəwenə ə lafsə təwen tə vəwenə nè ndisə shi a əko yi ə to chòsə. ¹⁰ Vəwenə ə bòŋsə ne a dí' ənyè ə jùŋvə ndi dí' la vəwenə dí' ki və byiməvə. ¹¹ Ki dí' zhətə ənyè vyi a və zii' à vəwenə tò achi achi, nè shi'sə wen. ¹² Ma tensə li la kə ki ə timə akəshi, zii' lyəmə kò nkí' kədyò' ə nso'o vəwenə. Vəwenə dí' ə nchi' tò la ku'. ¹³ Kə dí' alə byí' ando Nyìngòŋ ə nlu bwòm Adàm ambì mibu mu bwòmə Ivè. ¹⁴ Və nko lobtə Adàm. Və ə lobtə wùwì, ghè kwá' əso' ə Nyìngòŋ. ¹⁵ Alì Nyìngòŋ lu bwòŋsə no te wùwì ko a ghè bwi vunə, a zhɸ a ghè nkwi' ətyim ə faŋ ə nto tò to a wen a byimə bè kòŋ víí vətəsenvə bè tsi ntsinè yi a ghè ko kí' məghàm. Ghè dí' ə ne ənyè a venə nè ətof.

Ətɸ tɸ vyi a və tù'mə nè ngəŋ Nyìngòŋ

3 Ə ga'a nəmwè'è la no ndò a ghè kəŋ ndi kətə a ngəŋ Nyìngòŋ, mu ghè kəŋ ə shwè' ə ku'mə ghè. ² Kətə a ken dí' ndí' wí' a víí ko ghàmə wen, ghè dí' ə nkí' tò wùwì ə mù', ki ə gha' wenə wen, bwa'sə tyim wen, zhəmə, tù'mə nè víí ghayn, bè ki ə zii' víí və byiməvə no a nkàyn. ³ A ko dí' ə ndi wí' a ghè nyə mə-lyè' bomə, ko ghè zə'tə víí, ghè ko ne nyè to kəntolə, ko ghè dí' wù kəŋ nso'o, ko wù ntaŋ, ashì ə wen ə ko dí' mbò a ko. ⁴ Ghè di ndí' wí' a ghè shətə gha' ngwa'a ə ngəŋ ə wen no a nkàyn. Ghè dí' ə ne la vunə wen ə zhəmə wen bè gumlə. ⁵ Wí' lə sətəsen ndí' ke ki tu'mə nè ngwa' ngəŋ wen, ghè a tu'mə nè ngəŋ Nyìngòŋ a? ⁶ A dí' ə ndi wí' a ghè ko byimə to fəkh', a bwen a li ghè ə ghaŋsə əwen, ə Nyìngòŋ ku ngə' à wen to ando ghè nku à Deblə. ⁷ A dí' ə ndi wí', a no víí vətəsenvə ə bwom-sə ə wen, ndi kə ghè ne dí'isə kətə ə fəŋ a kətam ə De-blə.

Víí vi a və dí' ə ngyàmtə a ngəŋ Nyìngòŋ

⁸ Ənyè a venə a mà gá'a lə ə be dyè to ndəŋndəŋ à víí vyi a və shyè' a ngəŋ Nyìngòŋ. Vəwenə ə dí' ə nkí' ntsinè ə jùŋ, gá'a nəmwè'è, kə vəwenə a nku tə wen tə vəwenə à məlyè', kə ashì vəwenə a mbò a ko. ⁹ Vəwenə ə dí' timə a nəmwè'è a və dí' li kumə ə byimə nè tyim ə mu'. ¹⁰ Víí və byiməvə dí' ə mwòmə ə vəwenə ambì, vəwenə chò, və mu ghəsə la vəwenə ə nshwè' a ngəŋ Nyìngòŋ. ¹¹ Ki vi a və shyè' a ngəŋ Nyìngòŋ be dí' nkí' ntsinè ə jùŋ, ko vəwenə ga'a kùwòŋ, ali dí' tò a vəwenə a ətof, ne no te ghò tò nəmwè'è.

¹² No te wù ə shwè' ə ko a ngəŋ Nyìngòŋ ə dí' ə nkí' tò wùwì ə mù' bè tù'mə nè vunə wen, bè tù'mə nè ngwa'a ə ngəŋ ə wen no a nkàyn. ¹³ Víí vi a və nè shwè' ə vəwenə a nkàyn ə kí' zhi' ə jùŋ ghè, bè kí' tətyim tətə tə ə gá'a ənyè byí' əbyimə yi a vəwenə ə kí' à Yesò Klistò.

Bol ə gá' byí' əzi' nəmwè'è yi a Nyìngòŋ dí' laynsə

¹⁴ Mà ə nyò'ò ŋwà'lè ghen à wù, kí' kwo'tə la ma nyiŋ əvi yen wù, ¹⁵ mu kənyè kə sətəsen ə nè la mà la'tə, wù a kí' jì shi'sə a víí dí' ə nè tsi fatsu a ngəŋ ə Nyìngòŋ, a dí' nòyn ə víí və byiməvə ə Nyìngòŋ yi a ghè tsi. Ənòyn a ghenə tomsə kənyè ki a kə dí' nəmwè'è. Tomsə əzi' nəmwè'è tò ando kəta'a nè kəchi kə ngəŋ kə ə ne kə sə to, bè gha'a ngəŋ la ghè timə nto. ¹⁶ Kə dí' tò no nəmwè'è la byimə ə vəghəŋ ə kí' kənyè kə lyomtəkə la Nyìngòŋ dí' laynsə, kə gho'o nò alə:

Klistò ə nlu li vi ə lyè əwen wí',
kəzhwì kə ŋwò'əkə dí' la ghè dí' a nkàyn ashì ə Nyìngòŋ,

Ntsiŋsə Nyìngòŋ yenə wen,
və zii' ənyè byí' wen a təlò' tə tsəm,
víí mbyi byimə à wen,
Nyìngòŋ lyè ku' nè wen a kəŋ.

Bol pfàntè Timotì byĩ àzi'i à ndziṅsə

4 Kəzhwi kə Njwò'əkə ə di'i laynsə la, à lu ə di' a mət-si mə kəmwetə, ə vi'i vətseṅvə tensə ko və mbe byimə əzi'i yi a ghè di' nəmwe'è byĩ Yesò Klistò ə nè bònṅsə byimə əzi'i ə ndziṅsə yi a əzhwi ə byivə ə ku. ²Təṅki tə əzi'i a tentə ə di' ə zi'i ndi'səsə ə ndziṅsə, ko tətəf tə vəwenə tə ko be timə, mu tə pfə li sə di' sə və nyè' nè zhi'. ³Vi'i a venə ə zi'i vi'i la kə vəwenə ə bè lam bè gà'a la vəwenə ə bamə təṅki tə fozhivə tə tsentə. Ali mu Nyìngòṅ shìtə əfo a venə la vi'i və byiməvə ə a və ki li nəmwe'è, və nku kəzòṅ à wen və zhì, ⁴byĩ no te ghò yi a Nyìngòṅ shìtə ə di' a nkàyn. Vi'i ə ko di' ə tensə no kəmù' a zhə a vəwenə nè sə ə zhi, və nè jìmə ku kəzòṅ à wen. ⁵Əfo ə zhivə na venə ə di' a nkàyn ashì nè Nyìngòṅ byĩ əjìm nè kənyè kə Nyìngòṅ.

Ji shisə a Timotì ə di' ə ntsi fa tsu to nè kətə kə ngəṅ Nyìngòṅ

⁶Wù sətseṅ ə mbèsè ənyè a venə a mà gà'a lə à vi'i və byiməvə, wù ne ndi' tò no wù ə shwè' ə jùṅ à Yesò Klistò. Wù sətseṅ gha' ə ndi'sə nəmwe'è a ghèn, ghè gyàmtə wù ə ne la byimə ə wu ə to. ⁷Nyìṅsə wenə wu fa bəm ə mətiti mə zimə mi a mə ko di' a nkàyn ashì ə Nyìngòṅ. Myə'sə wenə wu ə ntsi a jisə Nyìngòṅ. ⁸Kə bo ki' se a wu sətseṅ ə mwòmṣə ə nzaṅsə ə wen wu, ali mu wu sətseṅ mwòmṣə ə ki kənyè kə Nyìngòṅ, mu wu ki'i se tò təshyè tətseṅ. Kə di' alə byĩ ando wu ki' ntsinè yi luwen a Nyìngòṅ sə di' mu ghè ghə li, ə lu bè ki' to mə ntsinè a ghèn no məzhə ntsèṅ. ⁹Kənyè a kenkə ə di' tò no nəmwe'è, mu wì' ə zi ko ghè lə tensə. ¹⁰Vəghəṅ ə soynə bè shwè'è nè kədyò' ə ki'i ntsinè a ghenə byĩ ando vəghəṅ ə ghə kwò'tə à Nyìngòṅ yi a ghè tsi. A di' wen a ghè mbwòṅsə vi'i və tsèṅ, bè bwòṅsə vi'i vyi a və byimə a wen.

¹¹Zi'i ənyè a venə ə chòsə a so' la no tə ndo ə ne kənyè ki a wù gà'a. ¹²Kə a ghəsə la wì' chasə wù byĩ ando wù di' wəyṅdyə. Wu di' ə ndi' kəchwitə à vi'i və byiməvə, a jisə yi a wù gə'a fatsu. Wù ntsi ntsinè ə jùṅ, kòṅ vi'i, di'i la wù byimə à Klistò bè di' nè layn ə. ¹³Wù mwòmṣə ndzàṅ Njwà'lè Nyìngòṅ à vi'i, shè'tè ntim ə jùṅ, be zi'i vi'i ə za'a fa zhə mà vi. ¹⁴Kə wù a lyesə kəku ki a Kəzhwi kə Njwò'əkə ə ku li à wù li ando nshè'təsə ghò'kəsə nga'à ənyè byĩ wù, to ando və vəchə' və ngəṅ Nyìngòṅ vi ə ghə avu a wù a kətə. ¹⁵Ku wenə wu no tsèṅ ə ne nyè venə no tsèṅ, ndi vi'i vətseṅ ə yen la wu kwi. ¹⁶Wù tùmè nè wen ə wu, be tùmè nè jì yi a wù zi'i vi'i fatsu. Wu sətseṅ ə ne tò alə, ə Nyìngòṅ ə bwòṅsə wù, bè bwòṅsə no vi'i vi a wù zi'i.

Ənyè vyi a və di' ə ne à vi'i vətovə nè vunə

5 Mà gà'a à wù la kə wù ne kə'sə gə'a à wu ə to a kədyò'. Wù sə ngà'a, wù ə lyè wen to nè ti' wù. Wù sə ə ne kənyè à wì', a wu di' wuto fa wen, wu ə lyè wen tò nè lèmə wù. ²Wù lyè ki və tovə tò nè vəli vyə, lyè Ngòynsə ki tò nè vəlemə vyə. Wù ə ne ənyè a venə lə tò nè kwò'tə ə laynə ghè.

Ənyè vyi a və di' ə ne à ki mphə

³Ghèṅ ə tùmè nè ki mphə vi a və ko ki' vi'i la və ə ntùmè nè vəwenə. ⁴Ali, wùwi mphə sətseṅ ə nki' vunə, kò vu vunə, wu ne vəwenə zi'i ə ne ənyè vyi a vi'i və byiməvə ə ki'i ə nè nè ngwa' ə ngəṅ nè vəwenə a mbi. Vəwenə ə ne alə vəwenə a bwènsə lo'o vətii' və vəwenə byĩ a di' kənyè a Nyìngòṅ ə kòṅ. ⁵Nkàyntə wùwi mphə yi a ghè ko ki' wì' la ghè ə ntùmè nè wen ə di' mu ghè ghə li kwò'tə əwen tò a Nyìngòṅ ə sə jìmə tò jìmə, loyn nè ə gyàmtə fa wen nətə' nè nənchwì. ⁶Wùwi mphə yi a ghè mwòmṣə ə nzhi tò əwen ə wen sə di' mu kəzhwi kə wen kə pfə li no te ando ghè bu jè'è. ⁷Shè'tə ənyè a venə à vəwenə ndi kə və ne ghəm wì'. ⁸A sətseṅ te ndò nyìṅ la ghè ko tùmè nè vi'i ngwa' ngəṅ wen, ma tu'tə gə'a vi'i ti ngəṅ wen, kə ne di'i la ghè tensə li ənyè vyi a wù ə byimə ə di' nè mu ghè byifə chò no tebe wì' yi a ghè ko təmə ə ndi' wù ə byimə no fa mpfen.

⁹Wùwi mphə sətseṅ faṅ ke za'a ngwèsə məwum ntəfə, kə wu lyi la ghè tsèntə tənòyn tə ki mphə. A di' ə ndi' wùwi mu ghè nlu lam tò ə ghayn ə mù', ¹⁰vi'i ki la ghè ki'i ntsinè ə jùṅ, mu ghè tùmè li kwisə vunə wen, bè shisə vi'i ə ghayn no a nkàyn. A di' ə ndi' wì' mu ghè tə ə ngyàmtə vi'i və byiməvə bè gyàmtə vi'i vyi a və ki'i ngə'sə. A di' ə ndi' wì' mu ghè be ə ku wen ə wen ə sə nè təshyè' tə jùṅtə tò a təṅki a təṅki.

¹¹Kə ghèṅ tsèntə ki mphə vi a və ko dwìn ə za'a a kə-lyìṅ a ghèn a nòyn ə ki mphə byĩ ando təwen tə vəwenə zizi tə be lèmtə vəwenə be nkəṅ ə lam ə tensə Klistò, ¹²ngə' vi à vəwenə byĩ ando vəwenə ko əghə məkàyn mi a vəwenə ə nkàyn à wen. ¹³Vəwenə ə jè'è lo'sə, kwènə tò ngəṅ a ngəṅ, mo'o kùwòṅ, kwènə chò a nyè nè vi'i bè gə'a ənyè, a ko di' kəshi kə vəwenə ə və gə'a. ¹⁴Mà lə kəṅ la ki mphə vi a və ko dwìn bwènsə lam ə mbwi vunə tùmè nè ngwa' ngəṅ vəwenə ndi kə vi'i kəbàyn vəghəṅ a ki'i jì ə ngə'a ənyè ə byivə byĩ vəghəṅ. ¹⁵Mà gə'a alə byĩ ando ki mphə vətseṅvə sə di' mu vəwenə ka'kə li ə sə dzìmtə dyè tò nè Satan.

¹⁶A sətseṅ no te wùwi ə byimə ə ko, nki' ki mphə a wen ngwa' ə ngəṅ, ghè ə ntùmè nè vəwenə. Kə ghè ku'sə kəbyè'è aki a kətə nè vi'i və byimə, ndi' ngəṅ Nyìngòṅ ə tùmè tò nè ki mphə vi a və ko ki'i vi'i a və ə ntùmè nè vəwenə.

Ənyè vyi a və di' ə nè à vəchə' və ə ngəṅ Nyìngòṅ

¹⁷Və di' ə ngumlə bè lo'o zomtə vəchə' vi a və shìtə ne shwè' ə vəwenə, bè shìtə lo'o zomtə əvi a və shè'tə ntim ə jùṅ be zi'i vi'i, ¹⁸byĩ ando Njwà'lè Nyìngòṅ ə gə'a la, "Kə wù ə kwi'i əchə ə mbòṅ la kə ghè ba'tə asarj." Kə mbè gə'a la, "No te wù ə shyè' ə ko di' ə ki'i əmò'tə wen." ¹⁹Wì' ə vi ə gə'a kənyè kə byikə à wù byĩ chə' ngəṅ Nyìngòṅ, kə wu a zhètə, a bwen tò la ghè gə'a li ali, no vi'i vətseṅvə tomsə wen. ²⁰Chə' ngəṅ Nyìngòṅ ə ne mbyi, wu gham ə wen tò a ndayn ndi vi'i vətseṅvə yen ə fəyn.

²¹ Mà gà'à à wù no nè kadyò' kə, a ashì è Nyìngòṅ nè Yesò Klistò nè ntsìṅ shisə a Nyìngòṅ tsu'tə la, wù shìtə gha' əghɛ ənyù a venə a mà gà'a a wù là. Wù sə ə ne ənyù a venə, kə wù ə ne to ví'í vətseṅvə ghəsə vətseṅvə.

Bol ə gà'a byí'í ənyù tsenəvə

²² Kə wù a ə lyuŋlyuŋ əghɛ avu a wí' a kətɛ ə nè la ghè ə kwɛ'mə a kəlyíŋ ə ne shwè' a ngèṅ Nyìngòṅ, a bwen ali wù ne tsentə wí' a yi a tí ənyù ə byívə ə wen. Mwòmsə ə ndí' nè laynə.

²³ Kə wù a faŋ ə nyɛtə tò mu, wù nyɛtə kəshi kə mə-lyè' ndi mə gyám-tə məkwa'tə mèn a mə zàŋsə ku ngə' a wu a bəm là.

²⁴ Ví'í vətseṅvə ə ne ənyù ə byívə, ə dí' a ndayn, dí'í tò no la kə sə dí' ə Nyìngòṅ so' vəwenə, ví'í vətseṅvə ne ənyù ə byívə, və lyè zhɛ mimbu və fɛ a ndayn. ²⁵ Kə là dí' to ndèṅndəŋ la ando ví'í ə ne njùṅ ghè zàŋsə dí'í a ndayn mu ghè faŋ ke dí'í no te a zhɛ a yi, kə sə to ə və lyomtə njùṅ a yi.

Ənyù vyí a ví'í ə shwè' ə dí' nè

6 Ví'í vi a və shyè' to nè əkòs ə dí' ə ngumlè vətí' və shyè' ə vəwenə ndi kə ví'í a ngà'à ənyù ə byívə byí'í zhi' ə Nyìngòṅ, kò byí'í ənyù vyí a vəghəŋ ə zí'í. ² Əkòs vi a və shyè' à ví'í, a dí' ví'í və byíməvə ə ko dí' ə nchəsə vəwenə byí'í ando və tí' və shyè' a vi ə dí' ví'í və byíməvə to nè vəwenə. Vəwenə ə dí' ə mbòŋsə shwè' nè kadyò' kə byí'í ando se a yi ə dyè à wí', a dí' wù ə byímə, vəwenə kòŋ wen.

Wù dí' ə shìtə ə zí'í ənyù a venə à vəwenə.

Ndì'səsə nəmwè'è nè ndì'səsə ndziŋsə

³ No ndo a ghè sətseṅ ə nzí'í nyè ko a ndí' ənyù vyí a mà ku à wù ko ənyù vyí a və zí'í byí'í Bobo vəghəŋ Yesò Klistò, bè ntensə jí shi a və zí'í la ví'í və byíməvə ə ntsi fatsu mu, ⁴ ghè ghaŋsə tò əwen kədyàŋ kədyàŋ, ko ghè lu kɪ no kənyù, ətyím ə wen ko dí' a nkàyn. Ghè kəŋ ngùmə to ənyù, bè taŋmə wen ə ví'í byí'í ətof yi a ghè dí'í a mənɔtə. Ənyù a venə ə vi tò nè kəŋghè' kə nè soynə nè mba'sə nè kwə'tə ə byíghə byí'í ví'í, ⁵ bè vi nè kəŋgùmə kə à ví'í vi a tətəf tə vəwenə tə nyíŋ li, ko vəwenə bè kɪ kənyù kɪ a kə dí' nəmwè'è. Vəwenə ə kwò'tə la kənyù kə Nyìngòṅ kə dí' jí ə ko à vəwenə.

⁶ Kə dí' nəmwè'è la kənyù kə Nyìngòṅ zi kə ne la wí' ə ndí' wù ə ghə'o, kɪ'í ənyù ə jùŋ və a wen tyím, ko ghè kɪ'í ashì ə kəmbàŋbàŋ. ⁷ Byí'í ando vəghəŋ ə nko ví'í nè kəfo a mbi a shè, ko və ndí' ə lu ə sə ndyè ə lyè kəfo.

⁸ Vəghəŋ sətseṅ ə kɪ'í ndisə nè kəfo kəzhikə, kə vəghəŋ ə bè ku ngə' à vəghəŋ təwen. ⁹ Əmwòmsə ə ne vi à ví'í vyí a və nyíŋ fa a bəm ə əko. Vəwenə ə fəŋ a mwòmsə

a ghèn, kətam kə gha' vəwenə, və faŋ ə nkəŋ tò əfo a venə, lu kə' pɛtə to bəm ə ko ali və be byisə vəwenə to byisə, ¹⁰ Ví'í vi a və kòŋ əko ə zàŋsə kwenə a mbyi. Ví'í vətseṅvə nyíŋ li nchosə fa ayi abəm, ə ma'a əbyímə vəwenə ə sə kɪ'í ngə'sə ghə'o sə a vəwenə tətyím.

Bol ə shè'tə ntsinè yi a Timotì ə dí' ə tsi to nè kətɛ kə ví'í vəbyíməvə

¹¹ Wù dí' wù ə Nyìngòṅ, nyíŋsə ə wen ə wu fa nyè venə. Ə bòŋsə mwòmsə ə ntsi ntsinè ə təmə. Shìtə gha'a kənyù kə Nyìngòṅ, kɪ'í əbyímə à Klistò, kòŋ ví'í, mwòmsə ə kwí' ətyím bè tsi nè mbwa'mə we ví'í.

¹² Mwòmsə shwè' no nè kadyò' kə ə gha' byímə ə wu to nè wí' yi a ghè nyíŋ kənyíŋ ə zhi' ndi wù lu kɪ'í ntsinè yi a ghè ko lu mè. Wokèn ə dí' ntsinè yi a Nyìngòṅ ə ndzàŋ wù la wù kɪ'í, ando wù ə tímə ashì ví'í ə gà' a ndayn la wù byímə li à Klistò no nè ətyím ə wu no tsèm. ¹³ Mà jìmè la Nyìngòṅ yi a ghè nè la əfo ə tsèm ə ndí' nè Yesò Klistò yi a ghè ntímə ashì nè Bontiyùs Bilatə ə gà' nəmwè'è ə dí' byímə əwen, la vəwenə ə nti a nè ncho nso' a nyè a venə. ¹⁴ Wù ghɛ əso' ghenə a ma chòsə a wù là tò nəmwè'è ə za'a fa zhɛ Bobo vəghəŋ Yesò Klistò lu bwenə vi. ¹⁵ Əvi wen a ghenə sə dí' mu Nyìngòṅ ə shìtə li əghɛ zhɛ yi. A dí' Nyìngòṅ yi a ví'í ə ku'sə, a dí' tò wen yi a ghè so'o mbi ə tsèm, a dí' wen ə fòyn təfòyn bè dí' Tí' à və Bobo, ¹⁶ ghè dí' ko ə ghè lu ə pɛtə, dí' a ntintin əbayn yi a wí' ə zi ko ghè là bò'tə ashì ə wen ə ki. Wí' ko təmə yen Nyìngòṅ a ghèn, ko ghè dí' ə lu ə yen. Ví'í dí' ə ghə'sə wen. Ghè nso'o mbi ghèn no nè kadyò' no məzhɛ ntsèm! Amèyn.

¹⁷ Chòsə a nè so' à ví'í vyí a və kɪ'í ghə'o ə əfo ə mbi la kə vəwenə ə ndyanə kò ghɛ tyím ə vəwenə a əfo ə chò və a venə. Ga'a la vəwenə ə bòŋsə ghɛ tətyím tə vəwenə tò a Nyìngòṅ yi a ghè ku no əfo ə jùŋvə no tsèm vyí a vəghəŋ ə kɪ'í. ¹⁸ Ga'a la vəwenə ə ne ə nyè jùŋvə bè dí' ví'í və ghə'kəvə cho fa nyè vyí a vəwenə ə nè, mwòmsə ku bè gətə əfo vi a vəwenə ə kɪ'í wenə ví'í vətseṅvə. ¹⁹ Vəwenə sətseṅ ə ne alə, mu vəwenə ə we ghɛ kəchi kə ngèŋ vəwenə kə to, vəwenə lu kɪ'í ntsinè nəmwè'è yi a ghè ko là me.

Əgà' ə kəmwetə ə Bol à Timotì

²⁰ Timotì, shìtə tú'mə no te nè ghə yi a Nyìngòṅ ku li à wù. Kə wù nè zhɛtə ə gà', a ghè ko ku əghə'sə à Nyìngòṅ. Kə wù a nso'tə ənyù kə kəndzìŋtə vi a ví'í ə dzìŋə so'tə, gà'a la à dí' ənyù ətof. ²¹ Byí'í ando vəwenə sə ə dí' la vəwenə ə tofə ə lè jí ə sə dí' ko və mbè mbyímə əzì'í yi a ghè dí' nəmwè'è byí'í Klistò. Bobo ə dí' ətyím ə jùŋə wen à ghəŋ.

2 Timotì

Tu nyè a vè di' a ñwà'lè ghèn

Kènkùmtè kè ñwà'lè à Bol kèn à Timotì à gho'ò di' tò ketyiftè a Bol à nku à wen a nè wànydyè à shyè' a wen a àbyimè. Ghè à ngà'à la ghè ne wensè, shìtè gha'a èzi'i ntìm à jùñ bè shìtè ne à shyè' à wen a nè ndi'sè, no te a zhè a ghè yenè ngè', vè bè tsu' kèghè kè wen. Bol mpfàntè li Timotì la kè ghè a kwenè a ntañsè kènkoyñ, (2.23) byi'i a sè ko ne njùñ à tsen à wì', alì bònjsè byisè ví'i to byisè a vè zhètè ntañsè kènkoyñ a sensè. Ə sà mwetè Bol zìntè Timotì nè ji a nkàyntè Bol ntsi ntsinè wen. Bol nga'a byi'i byimè wen, ji a ghè à wensè, nè ji a ghè nkòñ ví'i fa tsu, nè ji a ghè nga' tyim, nè ngè' a ghè nyenè ando vè ntsu kèghè kè wen.

Ji a vè gəsè ñwà'lè ghèn fa tsu

Ətontè (1.1-2)

Bol à ku kəzòñ à Nyìngòñ ə be tyiftè Timotì (1.3-2.13)

Bol à tyiftè Timotì əpfantè ə wen (2.14-4.5)

Bol à gà' byi'i wenə wen (4.6-18)

Ə mwètè (4.19-22)

Bol ə tim ə tonjtə à Timotì

1 A ə nyò'ò mò Bol, nyò'ò ñwà'lè ghèn à wù a Timotì. Mà di' wù ə ntìm ə Yesò Klistò mu a ntsu' Nyìngòñ. Ghè ntsu' mò la mà shè'tè ntìm ə jùñ kùmè ntsinè yi a ghè ko lə me to ando ghè əghè li. Ntsinè a ghèn ə di' to zhè a vèghəñ di' to kənyè kəmù' vèghəñ vè Yesò Klistò. ² Timotì, wàyn kòñ ə mò, Nyìngòñ ə Tì', wenə Yesò Klistò, ə Bobo vèghəñ ə di'i ətyim ə jùñ ghè à wù nè əkusə shinsə, ə be ku mbwa'mə a wù.

Bol ə ku kəzòñ à Nyìngòñ byi'i Timotì, ə be ne la ghè ə kii tyim ətoghə

³ Mà ku kəzòñ à Nyìngòñ a ma shwè' a wen byi'i wù, nè ətyim ə mù' ando vətii vwomə ə nlu sə shyè'è. Mà jìtmè à wù nò məzhə ntsèm. ⁴ Mà kwo'tə di wu. Ma sè kòñ no nànto ə yen wù ndi ndi' nè nsəñlè ghè. ⁵ Mà bu kwò'tè ə nkàyntè byimə yi a wù kii à Klistò, a di' tò əbyimə yi a Lowis ə li ə li wù wenə Yunis ə li wù nkì'. Mà ki la wù kii tò əbyimə a yi. ⁶ Byi'i kənyè a kenkə, ma ə mbwènsè dziñtə wù la kə wù a mo'tə kəku ki a Nyìngòñ ə nku à wù ando ma ghè avu ə ghomə a wu kətə li. ⁷ Mà gə'à alə byi' ando Nyìngòñ ko ku kəzhwi kəfwàyn a vèghəñ. Ghè ku kəzhwi la kə nè ne vèghəñ ə kii ətyim to ghè, kòñ ví'i vətənsə, bè kə ə gha' tə wen tə vèghəñ.

⁸ Kə lə di'i la wù ko di' ə ndi'sə kətə ə timə ncho nso' à Bobo vèghəñ, kò be ndi'sə kətə byi'i mò ando ma di'i a mfiñ byi' ando ma byimə à Klistò. Mà gə'à la wù bònjsə lyè kədyò' ki a Nyìngòñ ku à wù, ə vi bə'sə à mò atyi ngə' yi a ma di'i tsu byi'i ntìm ə jùñ. ⁹ Nyìngòñ ə mb-

wòñsə li vèghəñ ə ne la vèghəñ ə ndi' ví'i wen. Ghè nko ne alə byi'i ando vèghəñ ə nè kənyè kə jùñ kə kətsenkə à wen. Ghè ne a li tò fa wen a nger byi' ətyim ə jùñ ghè. Ghè ghè kənyè a kenkə mimbu no mbyi sè zìtè, la ghè lu ne ənyè a venə əcho fa Yesò Klistò ə di' ətyim ə jùñ ghè ə wen. ¹⁰ Luwèn sè ə di' mu ghè di'i li ətyim ə jùñ ghè a ghenə a ji la Yesò Klistò, ə Mbwòñsə vèghəñ nvi li. Ghè nvi li ne la kə pfe mbe ki' kədyò' kùmè vèghəñ. Ghè zii li ntìm ə jùñ ə ne la vèghəñ ə ki ntsinè yi a ghè ko lə mè. ¹¹ Nyìngòñ ə ntsu' mò la mà ə ndi' wù ə ntìm, shè'tè ntìm ə jùñ a ghèn, bè zii ví'i. ¹² A lə kənyè ki a ma yen ngə' byi'i kəwenkə, alì ken la ma ndi'sə kətə byi' ando ma ki ki la ghè tù'mè nè mò ə za'a a kətsi a ghè lu bwenə ə vi. ¹³ Shìtə gha' nəmwe'è a ghèn a mà zii à wù lə ə nzi'i à ví'i vətənsə. Wù sè ə ne ənyè a venə, wu shìtè gha' byimə ə wu nè əkòñ yi a vèghəñ ə kii à Yesò Klistò. ¹⁴ Kəzhwi kə Njwò'əkə ki a kə di'i a vèghəñ a ntintin a gyamtə wù ə ku kədyò' ndi wù shìtè gha' ənyè jùñvə vi a vè ku li à wù.

¹⁵ Wu ki la no ví'i vè byiməvə vi a vè di'i alo' ə Asiyà no vè tsèm nyiñ li əmo'tə mò. A ntintin ə vəwenə a di' Figelùs nè Helmogenes. ¹⁶ Mà jìtmè la Nyìngòñ di' kusə shinsə à ví'i ngwa' ə ngəñ nè Onèsipholùs byi' ando ghè tə nè la ma ə sañlè. Ghè ko tə ə di'sə kətə la ma di' a ngəñ mfiñ. ¹⁷ To ando ghè nlu vi za'a a Lum no a zhè ko ə ghè jè'è kəñ no nè kədyò'kə mibu yen mo. ¹⁸ Mà jìtmè la Nyìngòñ lù di' ə kusə nshinsə a wen à Kətsi kə bəm. No wù ə ki ando ghè ngəyamtè mò a Efesùs.

Bol ə gà' la Timotì ə shwè' à Yesò Klistò tò nəmhwè'è

2 A di' fà wù a wàyn ə ghom Timotì, wu di' ə nto cho fa ətyim ə jùŋ a Yesò Klistò a ghè di'i li à wù. ² Wù tə ə zhə nyè vyi a ma tə nzi'i ashì nè vi'i. Wù di' ə lyì əzi'i ghenə luwen ə zi'i vi'i və jùŋvə vyi a zi vəwenə be ə zi'i vi'i vatsenvə.

³ Wù di' ə yen ngə' to nè sugyè' ə jùŋ yi a ghè zhəmə fà Yesò Klistò. ⁴ No te sugyè' ə ko ə mwòmsə ə ne əshwè' ə wen a nkàyn ndi ə nè la kətə kə shwè' wen ə nsaŋlè. Ghè ko mo' wenə wen a kənyè, a kə ko di' shwè'è ə sugyè'. ⁵ Wù kənyin zi ko ghè lə nyin ə zhi a bwen tò la ghè ghə li taso' tə kənyin a tyi. ⁶ No ndo a ghè shyè'è a wen a sim nə kədyò' kə, ghè pfi əfo ambi. ⁷ Wù kwò'tə kənyè kenkə a mà gə'a lə, byi' ando Bobo a nè ə wù zhə ki ənyè avenə no ə tsèm.

⁸ Kwò'tə Yesò Klistò. Ghè nfù fa ngwa' ə ngəŋ ə Devit. Nyingòŋ ə lusə li wen fa ə pfx, a di' ntim ə jùŋ yi a ma shè'tə. ⁹ Mà yenə ngə', və shwinè mò a nè wù ə mfiŋ alə tò byi' ando ma zi'i ntim ə jùŋ à vi'i. Alì kənyè kə Nyingòŋ a kenkə ə di' mu və zi ko və lu shwin. ¹⁰ A di' byi' kənyè a kenkə a ma ki'i kwii' ətyim tò ənyè ə tsèm byi' vi'i vyi a Nyingòŋ tsu' li ndi vəwenə lu ki'i əbwòŋ chò fa Yesò Klistò ə ki'i əku'sə no məzhə ntsèm.

¹¹ Kənyè kenkə a və gə'à lə ə di' tò no nəmhwè'è la:

“Vəghəŋ sətseŋ pfx vəghəŋ ve wen, mu vəghəŋ lu ndi' vəghəŋ vəwen.

Ə vəghəŋ lu bwènə ə ntsi to vəghəŋ və wen a mu'.

¹² Vəghəŋ sətseŋ ə gha'a ətyim a tyi ngə'sə, vəghəŋ və wen lu ə so'o mbyi.

Vəghəŋ sətseŋ tensə la vəghəŋ ə ko ki wen, ghè lu be tensə la ghè ko ki vəghəŋ.

¹³ Vəghəŋ sətseŋ bwìn dzèm à wen, ko ghè lu bwìn dzèm a vəghəŋ,

byi' ando ghè zi ko ghè lu tyen ə wenə wen.”

Bol ə zi'i jì yi a zi Timotì ə nshwè'è fa tsu

¹⁴ Wù mbèsə nyè venə a mà gə'a a wù lə à vi'i, pfàntə vəwenə a shi Nyingòŋ la, kə vəwenə ə jè'è so'tə chò nə nyè, byi' nyè a və zi ko və lu ə gyàmtə. Ənyè a venə ə gyàmtə tò ə byisə vi'i vyi a və zhətə. ¹⁵ Mwòmsə no nə kədyò' kə ə nè la Nyingòŋ yen la wù di' wù ə shyè' yi a ghè ko di'sə kətə ə ne əshwè' ə wen, bè zi'i tò nəmhwè'è yi a ghè di'i a ntim ə jùŋ ə wen. ¹⁶ Kə wù ə nzhətə ə gə' ə kəndzìŋtə yi a və gə'a a mbyi a shè byi' ando ghè kò ku ə ghò'sə à Nyingòŋ. Tənkì tə əgə'a a tentə tə ne tò la vi'i ghəsə jì shi a Nyingòŋ ə kəŋ. ¹⁷ Vi'i vatsenvə vyi a və gə'a əgə'a a ghenə ə di' Hymenüs wenə Filitüs. Əgə' ə vəwenə ə di' to nə chə kəshi ki a kə nə mpfi'i njò əwen ə wì'. ¹⁸ Vəwenə ə zi'i la Nyingòŋ sə di' mu ghè lusə li vəghəŋ fa pfx. Əzi'i a ghenə ə di' no əzi'i ə ndziŋ. Ghè ne li la vi'i vatsenvə tyen la və ko bè mbyimə à Klistò. ¹⁹ Alì kə to ə nə'sə kəchi kə ngəŋ ki a Nyingòŋ ə di' mu ghè we li a di' Klistò. Və nyo' li la, “Ghè ki vi'i a və di' vi'i wen,” bè nyò' la, “No mə ndò yi a ghè gə'à la ghè dzìmtə Bobo ə di' ə ghəsə ənyè ə byivə vyi a ghè nè.”

²⁰ Wù ki la, à di' a ngəŋ ghò'o kəŋ nə bolə di' tsu to tənki a tənki. Ətsenəvə ə di' mu və shìtə nə kəso kəko, tsenəvə di' mu və shìtə nə kəkə kə, tsenəvə di' mu və tsif nə ənkò' ə mbwom tsenəvə nə kətsò' kə. Və nè və sə lyì əkayntə əkəŋ vyi a və shìtə nə kəso kəko kò nə kəkə kə, we əfo tsu a zhə a və tsu'tə ənyè, lyì tsenəvə vyi we əfo tsu no a zhə ko. ²¹ A sətseŋ no te ndò ghəsə ənyè ə byivə ə ndi' nə laynə, Nyingòŋ a lyì wen tò nə əkayntə wì' byi' ando ghè ku li wenə wen ə sə di' ə nkàyntə wù ə shyè' à wen, kə'tə ə ne no tənki tə shyè' tə jùŋ tə no tə tsèm. ²² Nyin bwènə fa əbàm ə təmwòmsə yi a tə ku ngə' à mbvò'o wì' li ə mwòmsə ə ne nyè timəvə, ə byimə à Klistò ə kòŋ vi'i bè tsi nə mbwa'mə. Wù ne nyè a venə no ə tsèm we vi'i vyi a və jìmè à Bobo nə tətyim tə laynə tə. ²³ Kə wù nə nzhətə ə gə' kə kəndzìŋtə yi a ghè ko shyè'è no kənyè. Wù ki la əgə'a a ghenə ə vi tò nə ntaŋ. ²⁴ Wù ki la wù ə shyè' ə Nyingòŋ ə ko di' ə ntaŋmè. Ghè di' ə bwa'mə wenə no ndo, bè shìtə zi'i vi'i tò no a nkàyn, be ki'i əgha'a ətyim a nè ndi'sə. ²⁵ Tisə vi'i vyi a və nkəmə kənyè ki a wu gə'à nə mbwa'mə, ki la Nyingòŋ ne nè ə vəwenə kwitə tətyim tə vəwenə fa vəwenə mbyisə ə bwènə vi ə ki kənyè ki a kə di' nəmhwè'è. ²⁶ Vəwenə sə di' mu və fəŋ li a kətam nə Deblə ə sə ə ne ə shwè' ə wen, alì mu Nyingòŋ zi ghè ne tə tof tə vəwenə bwènə vi, vəwenə nyin fù fa kətam a ghèn.

Ənyè ə byivə vyi a vi'i lu ə ne a mətse mə kəmwetə

3 Mà kəŋ la wù ə ki la, à lu ə ndi' a mətse mə kəmwetə, ə ngə'sə lu ə ndi' no sə ghò'o. ² Vi'i lu ə ntù'mə tò nə təwen tə vəwenə, kòŋ ə ko no a nànto, ghaŋsə əwen, ko və lu lyì la wùtsen ə di' kəfo. Vəwenə lu ə telə vi'i, bè to kətə fà vətì' vəwenə nə vèli vəwenə. Vəwenə ko lu nku kəzòŋ à wì' byi' no kənyè kə tyetəkə kətsenkə a wì' ə ne à vəwenə, ko mfwəynə Nyingòŋ. ³ Vəwenə ko lu nki' əkusə nshinsə, ko və lyèsə ku vi'i, gə'a ənyè ə byivə byi' vi'i, ko vəwenə ə gha'a təwen tə vəwenə, tsi tò nə nyamsə, ko və nkòŋ ə yenə kənyè kə jùŋkə. ⁴ Vəwenə mba'lə vi'i nə ə gə'a ə vəwenə, shenə nè kənyè ko və kwò'tə, chasə vi'i vatsenvə. Vəwenə ko lu nkòŋə Nyingòŋ, bòŋsə kòŋ tò nyè njòsə wen. ⁵ Vəwenə lu ə nfisə vi'i vyi a və ghò'sə Nyingòŋ, alì ken la vəwenə əzhə fa wen no fa mpfen. Kə wù ə nki' kənyè kətsenkə ə ne we nki' ə vi'i a venə. ⁶ Vi'i vatsenvə ə di' a ntintin nə vəwenə, jè'è kwenə a alo' ə vi'i, lobtə ki vyi a və ne li nchosə nyè ə byivə ə sə ki' tətyim tə bwa'a tə. Vəwenə ne li, ki a venə ə sə tsi tò a vəwenə a tyi so'. ⁷ Ki a venə mwòmsə ə nki' kənyè kə fikə, alì ken-la vəwenə timə nzhə kənyè kùmə əzi'i yi a ghè di'i nəmhwè'è. ⁸ Vi'i a venə ə ta'sə əzi'i yi a ghè di'i nəmhwè'è tò ndəŋndəŋ ando Janès wenə Jambles ə nlu sə ta'sə əzi'i ə Mosis. Vəwenə ə nki' təkwo'tə tə byitə, ko və mbe kwə'mə a kənyè kətsenkə a ntintin byimə. ⁹ Vəwenə ə ko ŋwə' kəghaf byi' ando vi'i ə yenə myetə la vəwenə ə di' ngu. Ndəŋndəŋ tò ando kəna' kə Janès wenə Jambles ə mbayn li.

Timotì ə ndí' ə shəmə ntsìnə Bol

¹⁰ Timotì, wù sə dí' luwèn alə mu wù ndzìmtè li əzi'i ə ghomə, nè ntsìnə ghom, nè kənyù ki a mà tə ə nkwo'tə ə lu ə nè. Wù yen li jì yi a ma cho'sə Klistò fatsu, kí' ətyim ə zhətə ghè, kòŋ ví'i, ki ə kwí'i ətyim. ¹¹ Wù yen li ando və tə ntsu' kəghə ə kom mbè yenə ngə' shisə a və tə ku à mò a ntə' Antiyòk. Wù ki ə nyù vyi a və tə chò nè mò a ntə' Ikonum nè Lista, ma kwí'i tò ətyim ə byè'è ngə'sə ashi, Bobo shisə mò fa a ngə'sə na shisə no sət-səm. ¹² Mà gà'à nəmwè'è la, no ndo a ghè satsèn ə kòŋ ə ntsi ntsìnə Nyìngòŋ, dzìmtè Yesò Klistò, mu ví'i ne nku ngə' à wen. ¹³ Ví'i və byivə nè ví'i vyi a və dí'i la və dí' kəfo, dí' ne ə byifə dyè tò nè mbi, lobtə ví'i, ví'i vət-senvə be lobtə vəwenə.

Kənyù kə tokə ki a kə dí'i a Nwà'lə Nyìngòŋ

¹⁴ Alì fa wù, faŋə mbyimə tò nəmwè'è yi a və tə zì' wù tsu li. No wù ə nkì ndí'sə shi a sə tə zì' wù nè kənyù a kenkə. ¹⁵ Wù kwò'tə to ando və nlu sə zì' wù nè ənyù mu və fù fa Nwà'lə Nyìngòŋ tò no fa ətə' a wù mbo bu wəyn. Ənyù a venə ə dí' ə ku ətof à wù ndi wù byimə à Yesò Klistò a ghè bwòŋsə wù. ¹⁶ No te kənyù kə ko a və nyo'o a Nwà'lə Nyìngòŋ kə dí' mu à nkù Nyìngòŋ la və nyo'o, kə boŋə kwə'mə la və nzí'i ví'i tsu, shə'tə la ví'i shwe li fatsu, tomsə ví'i fatsu, dí'sə ví'i fatsu ndi və ə ntsi ntsìnə ə tímə. ¹⁷ Ənyù a venə ə dí' ə nè la wù ə shyè' ə Nyìngòŋ ə kwə' myetə ə ne no tənki tə təshwè' tə jùŋtə tə tsèm.

Bol ə sensə la Timotì kwí'i ətyim

4 Yesò Klistò lu vi to nè fòyn ə so' ví'i vyi a və bu tsi nè vi a və pfəkə li. Byí'i wokenkə, mà sə gà'a à wù no nè kədyò' kə, ashi nè Nyìngòŋ nè Yesò Klistò la, ² wù ə nshè'tə ntim ə jùŋ à ví'i no mənzhè ntsèm. Wù nshè'tə tò shè'tə kò ví'i ə kòŋ ə zhətə, kò və faŋ ke kòŋ. Wù dí'i laynsə kənyù ki a ví'i ə nè byisə, ə gà' la kə vəwenə bè nè, ə sensə la vəwenə ə nzhə ənyù a venə. Wù sə ə zì' vəwenə, wù ə shìtə zì' nè ətyim ə zhətə ghè. ³ Mà gà'à alə byí'i ando ə zhə ne vè, a ví'i kə be ne kòŋ ə nzhətə əzi'i yi a ghè dí'i zì' nəmwè'è, alì ə bòŋsə kəŋ ə zhə ənyù vyi a vəwenə kòŋ. Vəwenə ne jè'è gubtə ndí'səsə sə vi ə zì' ənyù a venə à vəwenə. ⁴ Vəwenə nè ghəsə kənyù ki a kə dí'i nəmwè'è ə nè bòŋsə zhətə mətiti mə zimə. ⁵ Fà wù, wù dí' ə gha'a wenə wu, ə kwí'i ətyim ə bwə' ngə' wù ə nshè'tə dyè nè

ntim ə jùŋ, bè nè ə shwè' ə wu no tsèm a nè wù ə shyè' ə Nyìngòŋ.

⁶ Mà kòŋ la wù ə nè tò alə byí'i ando ma dí' mu à faŋ tò fə shìtə fə ə zhə alə ə Nyìngòŋ lyè mò a nè kəku kə. Əzhə ə pfə ə mò bo'sə li. ⁷ Ma shwè'è li nkwe' tò no a nkəyn. Ma shwè' li ə za'a a kəlyiŋ yi a və kəŋ, bè shìtə gha' əbyimə ə ghomə. ⁸ Mà sə kə'tə tò əmò'tə ntsìnə ə tímə ə mò luwèn, Bobo vəghəŋ yi a ghè so'o ví'i a jì tímə ə lu ku əmò'tə a ghenə à mò a kətsi kə nso'. Ghè ko lə ku tò à mò, ghè lu be ku te be à ví'i vyi a və tə ə nkə'tə məvi ə wen nè ə koŋə.

Bol ə sensə Timotì la ghè ne ənyù tsenəvə à wen

⁹ Mwòmsə no nè kədyò' kə ə zàŋsə ə vi ə yen mò, ¹⁰ byí'i ando Demàs kòŋ li əfo mbyi luwèn, ə nyiŋ mo'tə mo ə dyè a Tèsàlonikə. Klesèns mbe lu ə ndyè a Gàlesiyà, Taytùs ə dyè a Dalmatiyà. ¹¹ A faŋ tò Luk a shè yo wen. Wù sə ə nvi wu vi ve Mak ndi ghè ə ngyàmtè mò a mò a shyè'. ¹² Ma tím li Tychicùs a Efesùs. ¹³ Wù sə ə nvi, wu vi nè kəgwəŋə ə kom kì a mà tə mò'tə à Kalbus a Tuwas li. Ví nè və ŋwà'lə vwomə vi a və lemtə lemtə li, no te nè yi a və shìtə nè gwè nyàm li.

¹⁴ Alèksandà a ghè tì kəlám tə mwòm kənyù à mò wen kə fànsə no nànto. A ne lo' to Bobo lo' wen byí'i kənyù a kì. ¹⁵ Nkəyntə wù be dí' tùmə byí'i wen byí'i ando ghè tə ə ngə'à ənyù no a kədyò', ko və boŋ byí'i ntim ə jùŋ yi a vəghəŋ ə zì'i. ¹⁶ A ə ndí' ando mà tímə akəshi kə nso' ə gà' ə shi kətə komkə ambì kətsi, ví'i nyiŋkə tò nyiŋkə, no wí' nko faŋ ə tomsə ə mò. Mà jìmə la Nyìngòŋ lyèsə ku vəwenə ando vəwenə tə nyiŋ mò'tə mò. ¹⁷ Bobo ə nlu li tímə ə tomsə mò la ə mà kí'i kədyò' ə shè'tə mwetə ntim ə jùŋ à ví'i ətim vətsèm. Ghè mbè ə bwòŋsə mò fa kəvu ə pfə. ¹⁸ Mà kì la Bobo a mbwòŋsə mò no fa nyù byivə no tsèm ə bè lyè mò ə mà shìtə jè' kwen akəshi kə fòyn ə wen a kəŋ. Ví'i ə nku'sə wen no məzhə ntsèm. Amèyn.

Bol ə ku toŋtə ə kəmwetə à ví'i və byiməvə

¹⁹ Toŋtə Blisilyà wenə limə wen Akwilà nè ví'i ngwa' ngəŋ nè Onèsipholùs à mò. ²⁰ Elastùs tə ə faŋ a ntə' Kolìn. Mà tə sə ə lu ə mo'tə Tlophimùs a ntə' Miletùs, ghè kwa'a kwa'a. ²¹ Mwòmsə no nè kədyò' kə vi mibu ə byiŋ chə. Ebulùs nè Budèns nè Laynùs nè Klodyà no nè ví'i və byiməvə no və tsèm gà' la mà toŋtə ə wù.

²² Bobo a gyàmtè wù. Nyìngòŋ ə dí' ətyim ə jùŋ ghè no a ghəŋ və tsèm.

Taytùs

Tu nyù a vè di' a nyà'lè ghèn

Taytùs nko di' wu Jus ali ghè nka'kè li sà di' wu byimà. Ghè nshwè'è wenè Bol a kanyù kè mu' gyàmtè Bol a wen a shwè'è ando Bol njè'è nshè'tè kanyù kè Nyìngòṅ. Bol à nyò' nyà'lè a ghèn a Taytùs a ghè ntomsè ngyàmtè wen ne shwè'è a lo' Klete. Ghè ndi' tsu tu'mà è lye ji a shwè'è ndyù fa tsu a ngèṅ Nyìngòṅ. Nyà'lè a ghèn è ga'a a tu nyù è ta'.

Mbi kanyù di' mu Bol è dziṅtè li Taytùs byi' ntsinè a tutu ngèṅ è Nyìngòṅ di' nki'. Bol nkùmtè alè byi' ntsinè è byi' a ngho' vi' lo' Klete nki'. Kènkùmtè kè kanyù kè ndi' la Bol mbe tyiftè Taytùs byi' ji a ghè di' nzi'i tènki tè vi' fa tsu a ngèṅ Nyìngòṅ a nè: Lùmà vè tovà, nè ki vètovà a vè di' zi'i vèwenè, vèwenè a ka'sè nzi'i vunè ki, Mbvò'ò wì', nè è kòsà. È mwètè Bol mu nyò' è tyiftè Taytùs byi' ntsinè vi' vèbyimàvè, è ntsinè mbwa'mè be nè koṅè, la kè vè wenè a mbàynè vi' vètsenàvè, la kè vèwenè a ntaṅmè ko vi' nè kèngùmè kè a ti ngèṅ è Nyìngòṅ.

Ji a vè gəsè nyà'lè ghèn fa tsu

Kènzitè 1.1-4

Ji a tutu ngèṅ Nyìngòṅ di' ntsi fa tsu 1.5-6

Tè shwè'è tè ntsentè sà a sà di' a ngèṅ Nyìngòṅ. 2.1-15

Ji a vi' vè byimàvè di' ntsi fa tsu 3.1-11

È ga'a mwètè ghè. 3 12-15

Ètoṅtè

1 A nyò'ò mò è Bol è nyò'ò nyà'lè ghèn. Mà di' wù shyè' è Nyìngòṅ be di' wù ntim è Yesò Klistò. Vè ntsù' mò è tìm la mà gyàmtè nè la byimà vi' vi a Nyìngòṅ è ntsu' li è nto, è be nè la vèwenè nki ji nèmwe'è yi a ghè nè la vi' ntsi a ji yi a Nyìngòṅ è kəṅè. ²Ji nèmwe'è aghèn è nè la vèwenè nki nèmwe'è la Nyìngòṅ lu nè vèwenè ki' èbwòṅ yi a ghè ko lu mè. Nyìngòṅ ko nè nzhò ndzìṅ. Èbwòṅ aghèn di' mu à nghè Nyìngòṅ mibu mbi sà zìtè. ³Nyìngòṅ è mbwòṅsè vèghəṅ, è nè la vi' nki ntim è wen aghèn a zhə yi a ghè nkəṅè, ga'a la ma è nshyè'tè à vi'. ⁴Mà nyò'ò à wù a Taytùs. Wù di' no nkàyntè wàyn ghom byi'ando yowù ki' tò byimà mù'. Nyìngòṅ wenè mbwòṅsè vèghəṅ è Yesò Klistò a di' ètyim è jùṅ ghè à wù è ne la wu ntsi tò nè mbwa'mè.

Èshyè' a Taytùs è nki'i nè a lo' Klete

⁵Mà tè ghèsè wù a Klete la wù myètè shyè' yi a ghè tè fàṅ tsu è bè tsù'tè vèchə' vè ngèṅ Nyìngòṅ no a ntè' ko ando mà tè gè' à wù. ⁶Chə' ngèṅ Nyìngòṅ di' ndi' wì' yi a vè ko ghàm mè è wen a nyù mu ghè ne li, ki' tò wùwì mu'. A di' ndi' wì' a vunè wen di' vi' vèbyimàvè, zhəmà, kènla vèwenè tsi ntsinè kətòlè. ⁷Ando kətə a ngèṅ Nyìngòṅ di' wù shwè' Nyìngòṅ, ghè di' ndi' wì' a vi' ko ghàmè wen. Ghè ko di' è nzè'tè vi' ko be dzàṅsè fwisè tin. Ghè ko di' è nyu malyè' bomè ko be nè nyù

to kətòlè. Ashi wen ko di' mbàṅè a ko. ⁸Ghè di' ndi' wì' a ghè shisè vi' ghayn, be kòṅè è nè nyù juṅəvə. Ghè di' ndi' wì' a ghè ki' əgha'a wenə wen be di' wù kanyù kè timəkə, laynə be ki' ètyim è bwa'mə ghè. ⁹Ghè di' nshìtè gha'a ntim è jùṅ yi ando vè ndi'sè. Ghè di' be zi'i vi' nè nyù vyi a Nyìngòṅ è kəṅè, be di' à vi' a vè tyenə zi'i aghènə la vèwenə nè li è nshwè. ¹⁰Mà gè' à alè byi'ando vi' di' no vègho' a vè ko zhə gè, gè' à tò əgə' zimghə be lobtè vi'. Nyù avenə tù'ù nè vèjew vyi è bwensə li è sà dzimtè Klistò. ¹¹Wù di' chi'tè təchə tə vèwenə byi'ando vèwenə kwènə à wì' a kəbəṅ vèwenə byisə no nyù ətsəm nè zi' byighə aghènə. Vèwenə di'sè vi' nè nyù a vèwenə a vè ko yi ndi' ndi'sè tò byi'ando vèwenə kəṅ ki' ko. ¹²Wu tofə vi' Klete tsen è ngə'a la, "Vi' Klete di' vi' zho ndzìṅsə, tsi tò nè nyamsə to' sà byisə, be di' vè zhi kədyàṅ". ¹³Wì' aghèn è ngə'a tò nèmwe'è. Kə lə di' la wù di' kəṅkə vèwenə nè kədyò' kə, tìsə vèwenə ndi vèwenə byimə tò kanyù ki a kə di' nèmwe'è ¹⁴kò vèwenə mbe zhə mətiti mə nzimə è vè-jew ko mbe ghə kətə a təsə' a vi' a vè tensə nèmwe'è è ku. ¹⁵Èfò tsəm è laynə à vi' a tətyim tə vèwenə tə laynə, ali ko kəfo kə laynə à vi' a tətyim tə vèwenə tə ko laynə kènla vèwenə byimə à Klistò byi'ando tətyim tə vèwenə, nè təkwo'tè tə vèwenə tə sà di' mu tə byif li. ¹⁶Vèwenə gè' à la vèwenə ki Nyìngòṅ ali ntsinèsə vèwenə sà di' la vèwenə tyenə wen. Ntsinèsə vèwenə sà nyèlè. Vèwenə to kətə ko a ndi' la vèwenə kwè'ù è nè tè kanyù kə jùṅè kə kətsenkə.

Ənyù junəvə vi a və di' ə nzi'i

2 Fà wu ə Taytùs, wù di' ndi'sə vi'i nə nyù junəvə vi a və nè la vi'i ə ntsi a nkàyn ² Dì'sə lyumə vətovə la vəwenə ngha'a təwen tə vəwenə, nè nyù a ji a vi'i a ngumlə vəwenə, nè nyù nə tofə. Vəwenə di' gha' byimə vəwenə ghè to be nki ə nkwensə. ³ Wù bè di' əzi'i ki vətovə to a ndəṅndəṅ ji la vəwenə ntsi a nə vi'i a vəwenə ku li tyim vəwenə à Nyìngòṅ, kə vəwenə gə'à ənyù byivə byi'i vi'i vətsənvə, kèn la vəwenə nyə məlyù' bomə. Vəwenə di' ə ndi'sə tò ənyù junəvə ⁴ ndi vəwenə ədi'sə ki a və ləm tò lamə la vəwenə nkòṅə vəlīm və vəwenə bènə vunə vəwenə. ⁵ Ki vətokəvə avenə di' ndi'sə ki a və bə ləm tò lamə la vəwenə ngha'a təwen tə vəwenə be laynə à vəwenə ntsinəsə, shwè'è à vəwenə alo', tù'mə be zhəmə vəlīm və vəwenə, ndi kə wì' à nki' no kənyù kə byikə kətsenkə gə' byi'i kənyù kə Nyìngòṅ. ⁶ Wù di' be di'sə mbvò'ò wì' to ndəṅndəṅ əji la vəwenə ngha'a təwen tə vəwenə. ⁷ No nkàyntə wù a Taytùs di' ndi'i kəchwitə kə jùṅə kə no tē a gho yi a wù nè. Gha' əzi'i wu ghè to; kə wù lyə a dem a dem. ⁸ Ə ndi'sə tò kənyù a kə di'i nəmwe'è ndi'i kə vi'i be a nki'i kənyù əgə' byi'i kəwenkə ndi ətə vi'i kəbàyn ə vəghəṅ ndi' ando vəwenə ko be a ki'i kənyù kəbyikə gə' byi'i vəghəṅ. ⁹ Dì'sə əkòs la vəwenə nzhu gixə vətì və shwè' və vəwenə be nè ənyù tsəm a ji a vəwenə a nsəṅlè. Vəwenə ko di' nso'tə vətì və shwè' və vəwenə. ¹⁰ Ga'a à əkòs avenə la kə vəwenə a ntsoṅə fà vətì və shwè' və vəwenə, ali la vəwenə di' ə mbòṅsə di'i à vətì və shyè' və vəwenə la vəwenə kwə'ù li ə və ncho'sə vəwenə ndi və nyenə la əzi'i Nyìngòṅ ə mbwòṅsə vəghəṅ ə bòṅə tò a jisə sətsəm. ¹¹ Kə di' alə byi'ando Nyìngòṅ ə di' li boṅə tyim ə wen a ghè ə nvi ə bwòṅsə vi'i vətsəm. ¹² Adi' əbòṅə tyim ə Nyìngòṅ aghenə a ghè di'sə vəghəṅ la vəghəṅ ghəsə ntsinə yi a Nyìngòṅ ə ko kòṅ bènə koṅə fo nse, ə ntsi nə mbwa'mə, tsi ntsinə timə be tsi a ji a Nyìngòṅ ə kəṅə a mbi ashyə. ¹³ Adi' a ji aghèn a vəghəṅ di' ntsi fa tsu ando vəghəṅ ə kə'tə kətsi kə kanəkə ki a Nyìngòṅ ə mbwòṅsə vəghəṅ və Yesò Klistò a ghè ki'i kədyò' kə gho kə lu bwènə vè. ¹⁴ Ghè nku li əwen ə wen ə zèn ətə vəghəṅ fa mbyisə no sətsəm ə bè nè la vəghəṅ layn ə kwə' ə ndi' vi'i wen a və kòṅə ə nè tò ənyù junəvə. ¹⁵ Dì'sə nyù venə, tyiftə vəwenə be kəṅkə vəwenə nə àdyo' no tsəm a wu ki'i a vəwenə a kətə. Kə a mò'tə la wì' à chàs wù!

Ntsinə a vi'i vəbyiməvə di' əntsi

3 Kùmtə à vi'i vyə la vəwenə nshi'sə təwen tə vəwenə à tətə vəwenə bènə vi'i a və so'o vəwenə, zhə gè be bvətə ənə shyè' jùṅə ghè no mənzhə ntsəm. ² Ga'a à vəwenə la kə vəwenə à ngə'à nyù byivə byi'i vi'i, la vəwenə mbòṅsə tsi ntsinə ə bwa'mə à vi'i vət-səm, ku ndoṅ wenə vi'i vətsəm be tsi ntsinə shi'sə wèn. ³ Andi' a mbi nkàyntə vəghəṅ ə dzìṅtə kèn la vəghəṅ ə zhə gè be nè shwè. Vəghəṅ ndi' əkòs à tənki tə nyù mbi, be nè no ghò a vəghəṅ ə nkòṅ ənə. Vəghəṅ ə ntsi tò a ne ənyù byivə be shəmə, vi'i bəynə vəghəṅ, vəghəṅ be ki' kəbàyn à vəghəṅ a ntintin, ⁴ ali no a zhè kò a njùṅ bènə əkòṅ ə Nyìngòṅ ə mbwòṅsə vəghəṅ ə mfu ⁵ ghè bwòṅsə vəghəṅ. Ghè ko ə mbwòṅsə vəghəṅ la vəghəṅ nè kənyù kə jùṅə kə kətsenkə ali ghè mbwòṅsə vəghəṅ byi'i kusə nshinsə wen əchò fà kəzhwi kə ḡwo'kə. Kəzhwi kə ḡwo'kə akènkə shə li vəghəṅ, vəghəṅ ə nlayn ə mbe ku ntsinə fi à vəghəṅ. ⁶ Nyìngòṅ ə nkuli kəzhwi kə ḡwo'kə no kə ghò'o à vəghəṅ əchò fà Yesò Klistò ə mbwòṅsə vəghəṅ. ⁷ Nyìngòṅ ə nè alə ndi vəghəṅ ə ndi' vi'i kənyù kə timəkə chò fà boṅə tyim ə wen. A ji aghèn vəghəṅ lù ki'i əbwòṅ yi a ghè ko lu mè. ⁸ Əgə' aghenə di' nəmwe'è. Mə kəṅə la wù ə nshìtə di'sə ənyù venə a mə gə'à lè ndi vi'i vyi a və byimə li à Nyìngòṅ ə ntù'mə be ghə tətyim tə vəwenə ə nè tò ənyù junəvə. Ənyù avenə gyàmtə vi'i. ⁹ Kə a kwen a bèsə nyù a və ko ki' ətof, ə be ə ntaṅtə təzhi' tə vətì' və vəghəṅ və mbi. Kə a kwen a ntaṅ nə əsoyn kùmə əso'. Ənyù kədyàṅ kədyàṅ avenə ko gyàmtə wì' no kənyù kətsenkə. ¹⁰ Wì' ə mvi nə kəngəsə kə, wu pfàntə wen əza'a aghayn à bə. Wì' ayi faṅ ke kwitə, wù ghəsə dyù nə wen, ¹¹ ki la nki wì' aghèn ko bè ki' əkwo'tə timəghə. Ənyù byivə wen be di'i la ghè di' wu byi a ashi Nyìngòṅ.

Kətyiftə kəmyètəkə

¹² No a zhə kò a mə təmə Atemàs ko Tychicus à wù, taṅkə la wù vi ə yèn mo a Nikobolis byi'ando mə ghə li la mə ndi' tò tsu a byiṅ ghèn. ¹³ Zenàs ə wù so'ò nso'sə wenə Abolòs nè sə nlù, wu gyàmtə ku no tē gho ayi a vəwenə kəṅ əlù nə kəwenkə ndi vəwenə zaṅsə. ¹⁴ Vi'i və byiməvə vəghəṅ di' əmwòmsə ənə tò ənyù junəvə, ki' əfo, vəwenə ngyàmtə vi'i a vəwenə ko ki'. Kə vəwenə à ntsi ntsinə a ghè ko ki' əse. ¹⁵ Vi'i vi a yo vəwenə di' a shen timə ətoṅtə à wù. Toṅtə ndoṅsə shyèsə afi a di'i vi'i və byiməvə. Nyìngòṅ di' boṅə tyim ə wen à ghèn no vətsəm.

Filimùyn

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ŋwà'lè ghèn

A nyò'o Bol nyò' ŋwà'lè ghèn fa ngèŋ nfiŋ a Filimùyn. Filimùyn ndi' wù ɛbyimə, tsi a lo'o Kòlosè. Ghè nk'i kəkòs vɛ ntonɔtə wen nɛ Onesimùs. Kəkòs a kènkə ne nyiŋ. Mə ntsi ne chò ghè kwetə Bol a ngèŋ nfiŋ, Bol ɛ gyàmtə ɛ nɛ ghè sɛ dɪ' wù ɛ byimə. A ndi' a tɛ' a ghèn so'o ndi' la sɛtsen kəkòs kə nyiŋ fa ti shwè'è wen, vɛ a zhwi wen. Bol mù nyò'o ŋwà'lè ghèn a Filimùyn ɛ sensə wen la ghè lyesə kù a Onesimùs ɛ bwensə lyi wen. La ghè sɛ bwensə ɛ lyi wen, kə ghè be a lyi wen to nɛ kəkòs kə, ghè lyi wen to nɛ lèmə wen a ɛbyimə.

Ji a vɛ gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Ətonɔtə (1-3)

Bol bwomsə Filimùyn (4-7)

Bol sensə la Filimùyn bwensə ɛ lyi Onesimùs (8-22)

Kəmwetə kə tonɔtə ɛ Bol (23-25)

Ətonɔtə

1 A nyò'o mò Bol nyò'tə ŋwà'lè ghèn a wù a Filimùyn. Ma dɪ' a ngèŋ nfiŋ byi' ando ma tɛ shwè'è a Yesò Klistò. Yo Lèmə vəghəŋ wu byimə Timotì ɛ timə ɛ tonɔtə ɛ wù. Wù dɪ' wù ndoŋ ɛ yès, Yès ɛ kòŋ wù no nànto, wù shwè'è a Yesò ndəŋndəŋ to nɛ yès. **2** Yes ɛ be tonɔtə lèmə ɛ vəghəŋ Afiyà a dɪ' wù byimə, be nɛ Ak-ibùs a ghè shə'tə ntim ɛ jùŋ no nɛ kədyo'kə ndəŋndəŋ to nɛ vəghəŋ. Yès ɛ be timə ɛtonɔtə a ɛnòyn ɛ vi'i vɛ byiməvə vi a vɛ tsèntə ku'sə Nyìngòŋ a wù a ngèŋ. **3** Nyìngòŋ a dɪ'i Tì' ɛ vəghəŋ, nɛ Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ɛ dɪ'i ɛtyim ɛ jùŋə a ghèŋ, ɛ be kù mbwa'mə a ghèŋ.

Bol ɛ ku kəzòŋ a Nyìngòŋ byi' Filimùyn

4 Filimùyn, ma zhəsə ɛ nɛjmə nɛ zhèko ma sɛ tonɔtə ɛzhi' ɛ wu, ku kəzòŋ a Nyìngòŋ. **5** Ma nɛ ku kəzòŋ a Nyìngòŋ byi' ando ma zhɛ li ji yi a wù byimə a Bobo vəghəŋ Yesò fa tsu ɛ bè sɛ kòŋə vi'i Nyìngòŋ no vɛ tsèm. **6** Ma jìmə la ntsèntə yi a wù k'i' nɛ vi'i byiməvə ne ghèŋ tu'tə kɪ ɛfo ɛ jùŋ vɛ vi a Nyìngòŋ ɛ ku a vəghəŋ. Kənyɛ a kɪ kwɛ' ndi' vi'i nku gho'sə a Klistò. **7** Lèmə ghom, ɛ koŋə yi a wù k'i' a vi'i Nyìngòŋ nɛ ji yi a wù nɛ vəwenə saŋlə fa tsu ɛ nɛ li ma sɛ saŋlə no nànto, tyim ɛ ghomə be sɛ totə.

Bol ɛ sensə la Filimùyn bwensə lyi Onesimùs

8 Ando wù nɛ nyɛ venə lə, ma yi zi ma ku a nɛ so' a zhi' Klistò la wù ne kənyɛ a wù ndi' ɛ nɛ **9** Ali ma boŋsə sensə wù sensə byi' ɛ koŋə yi a ma k'i' a wù. Mò Bol, a dɪ' nɛ wù to be dɪ' a ngèŋ nfiŋ byi' ando ma shwè'è a Yesò Klistò. **10** Ma sensə la wù dɪ'i tyim ɛ jùŋ ghè a

Onesimùs a ghè sɛ dɪ' a mò to nɛ wàyn ɛ ghom. Ando mà dɪ' a ngèŋ nfiŋ a shə lə ghè tɛ vi ma gyàmtə wen ghè byimə Yesò. **11** A tɛ ndi' fa ambì, ghè dɪ' to nɛ kəfo kəma'akə a wù, ali luwen sɛ dɪ', ghè dɪ' to no wɪ' a ghè gyàmtə yowù.

12 Ma bwensə timə wen a wù luwèn lə, kòŋə wen no nɛ ɛtyim ɛ ghomə no tsèm. **13** Ma zizi mà ɛ koŋə ghè la ghè faŋ to ashə ndi' ghè lyi kəshi ɛ kyəkə ɛ gyàmtə mò, ando mà sɛ dɪ' a ngèŋ nfiŋ lə byi' ando ma tɛ nshə'tə ntim ɛ jùŋ, **14** Ali, ma ko kòŋə ne kənyɛ alə a bwen la wu byimə li, ndi' kə ndi' la no tèbe jùŋ ko a wù nɛ a mò ɛ ndi' mu wù nɛ ando wù koŋə, kə ko dɪ' la mà gha'tə wù gha'tə.

15 Kə zizi kə ndi' la, a nɛ Nyìngòŋ la Onesimùs mo'tə ghèŋ to kəŋkə zhɛ ndi' ghè ne sɛ bwenə ɛ vi a wù, ɛ vi to ghayn əmù'. **16** Ə zìtə fa luwen, ghè ko be dɪ' a wù to nɛ kəkòs kə, ghè a ndi' a yowù to nɛ lèmə yowù a yowù ɛ kòŋ byi' ando vəghəŋ vəwenə ɛ k'i' ɛbyimə ɛ mù'. Ma kòŋ wen, ali wù dɪ' ɛ ne kòŋə wen chò ando ma kòŋ. Wù ne kòŋ wen to nɛ kəkòs ɛ kyəkə, be kòŋ wen to nɛ wɪ' yi a ghè ɛbyimə li a Bobo.

17 Wù sɛtsen nkɪ la yowù shwè'è to kənyɛ kə mù', wù shisə Onesimùs ndəŋndəŋ ando wù ɛ zizi a wù shisə mo. **18** Ghè sɛtsen ndi' mù ghè nɛ li no tèbe kənyɛ kə kəbyikə kə kò a wù, kò ghè k'i' kəfo ɛ lò' a wù, ma bwensə a wù. **19** A nyò'o to no mò nɛ kəvu ɛ komkə a wù la, "Mò Bol na lò' no tèbe ghò a wù a Onesimùs ɛ lò' a wù." Wu kɪ la no nkayn wù dɪ' sɛ wù k'i' kənyɛ ɛ nɛ a mò ando mà tɛ ne wù sɛ dɪ' wù ɛ byimə. **20** Lèmə ghom, sensen nɛ kənyɛ kènkə a ma g'à a wù lə a zhi'i Bobo. Nè mà ɛ saŋlə a zhi'i Klistò.

21 Ma kili no nəmwè'è la to ando ma timə ŋwà'lè ghèn a wù lə, la wù a nɛ to ando mà g'à, ɛ sɛ nɛ, ɛ nɛ chò tebè ando ma kəŋə. **22** Ə kwɛ'sə, ma sensə la wù

shətə kəshi a wù ngèṅ a mò byí'í ando ma kí'í əkwò'tə la, Nyìngòṅ ə na zhɛ jìmè ə ghəṅə ə nè ə və shisə mo fa nfiṅ mà be vì vəghəṅ ə ndí'.

Kəmwetə kə toṅtə ə Bol

²³ Ebafulàs əgà'a la mà toṅtə ə wù. Ghè dí' a ngèṅ nfiṅ yo wen byí'í ando ghè shwè'è a Yesò Klistò. ²⁴ Ví'í

venə ə be tímə ətoṅtə a wù. A yi Mak nè Alistakùs nè Demàs nè Luk. Yo vəwenə shwè'è a kənyù kə mù'.
²⁵ Bobo Yesò Klistò ə ndí'í ətìm ə jùṅ ghè ə wen a ghèṅ.

Hibùlù

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ŋwà'lè ghèn

Vɛ nyò'ò ŋwà'lè Hibùlù a ví'i vɛ byimavɛ a gá' a vɛwɛnɛ la no tɛbe ando vɛ tsu' kɛghɛ kɛ vɛwɛnɛ la, kɛ vɛwɛnɛ a fiŋ fa vɛwɛnɛ a byimɛ. Vɛ ga'a li a vɛwɛnɛ a ŋwà'lè a ghèn la Nyìngòŋ a dí'i li mwetɛ wɛnɛ wɛn chò fa Wàyn wɛn Yesò Klistò. Yesò Klistò chò no nshè'tèsɛ gho'okəsɛ a tyi ŋwà'lè məkàyn mə mumè.

Wí' yi a ghè nyò'ò ŋwà'lè a ghèn dí'i li ji yi a nkàyntè a byimɛ shyè' fa tsù. Ghè shè'tè li a ví'i, to kədèŋ a vɛ ncho'sè Nyìngòŋ no nànto. Ghè nshè'tè ali ə lɛmsè ví'i la vɛ faŋ ə nto tò to a vɛwɛnɛ a byimɛ. Ghè ngà'a la vɛwɛnɛ nki dyəsɛ to nɛ Yesò, wensɛ no tɛbe ngə' kò a ghè vɛ a vɛwɛnɛ. Vɛ nyo'ò shí'i ə sɛ mwetɛ ə sɛ ku kətyiftə, be p̄fàntè vɛwɛnɛ.

Ji a vɛ gəsɛ ŋwà'lè ghèn fa tsu

Nyìngòŋ a dí'i li mwetɛ wɛnɛ wɛn chò fa Yesò Klistò (1.1-3)

Yesò ə chò ətsiŋsɛ Nyìngòŋ (1.4-2.18)

Yesò nto chò Mosis wɛnɛ Joshùwà (3.1-4.13)

Yesò nto chò no tebe p̄fɛm ngèŋ Nyìngòŋ ko (4.14-7.28)

Məkàyn mə Yesò nchwò no tɛbe məko (8.1-9.22)

Kəku kɛ Yesò kɛ nto chò no tɛbe kəko (9.23-10.39)

Kənyɛ kɛ tokə ndi' la ví'i ncho'sè Nyìngòŋ (11.1-12.29)

Ji yi a vəghəŋ zizi vɛ ne Nyìngòŋ ə nsəŋlè fa tsù (13.1-19)

Əjɛmə ə mwetɛ ghè (13.20-21)

Ə mwetɛ (13.22-25)

Nyìngòŋ a gá' li a ví'i chò fa a Wàyn wɛn

1 A ndi' a tɛ' ə mughə, Nyìngòŋ a ngà'a a vətí' vɛ vəghəŋ chò fa nshè'tèsɛ gho'kəsɛ. Ghè ə ngà'a to a jisɛ a jisɛ, nɛ to aghayn aghayn. ² Ali, ə sɛ ə dí' a mət-si mə kəmwètɛ mèyn ghè ga'a a vəghəŋ chò fa Wàyn wɛn. Nyìngòŋ a nsə dí' mu ghè ghè li la ghè lu ku no tɛbe ghò a mbyi a Wàyn wɛn, a ghè ə shitə mbyi nɛ no tɛbe nɛ ghò a ghè dí'i tsu chò fa Wàyn ə wɛn a ghèn. ³ Wàyn wɛn na ghèn ə baynə, dí'i əgho' ə kəynə ghè Nyìngòŋ, fisə Nyìngòŋ to nyɛ ə tsɛm. Əgà' ə wɛnə ə kii' kədyò', ghè gha'a mbyi ghèn no tsɛm nɛ wɛnə ghè. Ghè ə mp̄fɛ li ə shɛ lyisə mbyisə ví'i ə bwensə ku' nyɛ'mə a kwon ə toghə Nyìngòŋ yi a ghè kii' kədyò' to akwi əfo ə tsɛm.

Wàyn Nyìngòŋ a ŋəŋtə chò ətsiŋsɛ Nyìngòŋ

⁴ Kə le dí'i la, Wàyn a ghèn ə ŋəŋtə chò ətsiŋsɛ Nyìngòŋ, kii' zhi' ghè ŋəŋtə chò tɛzhi' tɛ ətsiŋsɛ ngèŋ Nyìngòŋ. ⁵ Kə dí' to no alə a ji la ntsiŋ Nyìngòŋ ko dí' a Nyìngòŋ ntimə gá' a wɛn la,
 “Wù dí' Wàyn ghom;
 ə zitə fa layn, mà na dí' Tì' à wù.”
 Nyìngòŋ ə ko timə gá' kumə ntsiŋ wɛn ə gá' la,
 “Mà lu ndi' tì' wɛn,

ghè ndi' Wàyn a mò.”

⁶ A ndi' to ando Nyìngòŋ ə nkəŋ ə tim Wàyn wɛn yi a ghè ŋəŋtə chò no ndò a mbyi, ghè gá' la,
 “Ntsiŋsɛ Nyìngòŋ no sɛ tsɛm dí' nku'sə wɛn.”

⁷ Ghè ə sɛ gá' kumə ətsiŋsɛ wɛn ə gá' la,
 “Ghè a ne la ntsiŋsɛ wensə dí' to nɛ tɛ tɛfwof,
 ví'i vɛ shyè' vɛ ə wɛn dí' to nɛ kəlwàŋ kə əzhi' kə.”

⁸ Ali a ndi' ando ghè ga'a kumə Wàyn wɛn, ghè gá' la:
 “Əfòyn wu ə dí' mu ghè faŋ li to ghayn ə mù' a Nyìngòŋ!

Wù a so' ví'i to a ji ə timə.

⁹ Wù kòŋ to nyɛ timəvə, bəynə nyɛ ə byivə.
 A le kənyɛ kii' a Nyìngòŋ yi a ghè kii' wù tsu' li ghè wù nɛ ə səŋlè ghè

ə nɛ la wù ku'mə chò
 no ndo a vye vɛwɛnə dí'.”

¹⁰ Nyìngòŋ mbe ga'a la,
 “Bobo, a kənzitə wu ə nshitə mbyi,
 ə shitə əfo vyi a vɛ dí'i akəŋ.

¹¹ Əfo na venə a wù ə nshitə dí' lù chò.

Əfo na vyi lu musə to nɛ ndisə.

¹² Wù lu bu'tə əfo na venə to nɛ ndisə mùsə ə ghè ə lyɛ sɛ fisə.

A dí' no a wù mu wù faŋ li to ghayn mù',
 ko andi' la wù lu kwitə.”

¹³ Nyìngòŋ ə nko ə Ngà'a a Ntsiŋsɛ wɛn la:

“ŋwɛ’ɛ mə ashə kwɔŋ ə toghə ə mò
ə zà’a ando mà nè ə ví’i kəbàyn ə wù
ndí’ əfo vi a wù tomtə aghɛ wu a yi kwi.”

¹⁴ Kə le dí’i la, ntsiŋsə Nyingòŋ sə ə dí’ to zhwi a və
shyé’ a Nyingòŋ, Nyingòŋ be timə vəwenə la və
gyamtə ví’i vi a Nyingòŋ ə ndi ne bwòŋsə vəwenə.

Ví’i ə dí’ ə gha’ kənyè kə Nyingòŋ no nè kədyò’ kə

2 Ənyè na venə ə dí’i la vəghəŋ ə dí’ ə be ə tu’tə ə
gha’ kənyè na kènkə a vəghəŋ zhè lə ndi vəghəŋ
na faŋ kò və lə ə ndi. ² Vəghəŋ ə ki la ntim yi a ntsiŋsə
Nyingòŋ sə ə nvi nè wen ndí’ nəm wè’è. Nyingòŋ ə ku
ngə’ yi a ghè nè kwè’ no tèbè a ndò yi a ghè faŋ ke
zhətə ntim na yi ə ne kənyè a ghè ga’ə. ³ Kə lə dí’i la,
ando vəghəŋ sə dí’ mù və zhə li kənyè kumə əbwoŋə ə
kaynə ghè yi a Nyingòŋ ə ku lə, vəghəŋ sətseŋ faŋ ke
zhətə, ko vəghəŋ lu ə nyiŋ ngə’ yi a Nyingòŋ ə dí’ lù ku.
Ntim a ghèn dí’ mu à nshə’tə to no Bobo a ambi, ví’i vyi
a və nzɛ ə ndí’ li làynsə a yès la ghè dí’ to no
nəm wè’è. ⁴ Nyingòŋ ə nè li tamə nchwisə nyè ə
kaynəvə, to a tənki a tənki, ə be ku kəku a ví’i ando ghè
kòŋ chò fa kəzhwi kə Njwo’kə ə dí’ la ntim a ghèn ne dí’
to no nəm wè’è.

Yesò ndí’i ji yi a zizi vəghəŋ bwòŋ fa tsù

⁵ Nyingòŋ ə ko ə ghè la à lu ə nsó’o ntsiŋsə wen so’o
mbyi ə fi yi a ghè dí’ lu vi, à yi yi a yès ə ga’a kumə wen.
⁶ Və boŋsə nyo’ akəshi kə tsenkə a Njwà’lè Nyingòŋ la:
“Wí’ lə dí’ no ghò a Nyingòŋ dí’ kwò’tə byí’i wen a?
A dí’ kənyè kə kaynəkə ə yen la wù kwò’tə Wùmən-
sòŋ.

⁷ Wu ə shitə wen ə ghè wen a fəshinə fə zhè alə, wí’
sə ngaŋtə ko ghè kwə’ɛ no to nè ntsiŋ shəsə,
fa yi bəm wù ne la ghè kí’ əbayn ə gho’o ghè ə be ne
la və nè gumlè wen to nè fòyn.

⁸ Wù nè li ghè sə so’o to əfo ə tsèm.”
Ə gá’ la Nyingòŋ ə nè li la wí’ ə so’o to əfo ə tsèm ndí’i
la ghè ko əwəsə kəfo kə tsenkə ali, luwen vəghəŋ ko
yenə la wí’ sə so’o to əfo ə tsèm. ⁹ Alì vəghəŋ ə yenə
Yesò yi a Nyingòŋ ə nè to fəshyinə alə, ghè ka’kə a wí’
ko ghè be ə ngaŋtə kwə’ɛ tèbe a ətsiŋsə wen. Ghè nè
ali ndi ghè dí’ ətyim ə jùŋə ghè a ví’i, ə nè ghè pɛ ə
bwòŋsə vəwenə və tsèm. A ndí’ byí’i ngə’ yi a ghè
nyenə nè əpɛ ə wenə na ghenə a ghè ne la Nyingòŋ ə
ku əbayn ə gho’o ghè a wen be ne la no tèbe ghò ə
ngumlè wen. ¹⁰ A nshitə Nyingòŋ ə shitə no əfo ə tsèm,
à sə gha’a to wen gha’a əfo na vənə luwen. Kə ndí’ to
no kə nyè kə timə kə la ghè mo’tə Yesò yenə ngə’ ə
kwə’ɛ to nè wí, a yi wù mbì ndi ghè nè ví’i bwòŋ ə
kwen vi a ntintin əbaynə gho’o ghè Nyingòŋ, to kədèŋ.

¹¹ Yesò, a ghè ne la ví’i ndí’ nè laynə ashí Nyingòŋ
wenə ví’i na venə ə tsèntə ndí’ to vunə Nyingòŋ. A le
kənyè ki a Yesò toŋtə vəwenə la vəlemə, ko kətə kə
wen kə lu ndí’i. ¹² Və nyó’ la ghè ə ngà’a a Nyingòŋ ə la:
“Ma kəŋ ə shə’tə kənyè a ví’i vwomə a wù ne li,
ví’i vyə ə na zhəŋtə, mà timə a və wenə a ntintin ə
kù’sə wù.”

¹³ Ghè be ə gá’a tamə la, “Mà na zhə’tə to wen
Nyingòŋ,” ə be gá’ la, “A dí’ mò lə, yo vunə vyi a
Nyingòŋ ə kù a mò.”

¹⁴ Vunə a venə a ghè nga’a ə ndí’ to no ví’i a və kí’i
njòsə wen. A le kənyè ki a kə nè, Yesò ə bwensə ə sə dí’
wí’ to nè vəwenə ndi ghè pɛ ə byibsə wèn yi a ghè ne
la ví’i mpɛ, à ji Deblə. ¹⁵ Ghè pɛ alə ndi kə ví’i be a
fwàynə tèbè pɛ byí’i ando ví’i ŋwè’ məzhè ə tsèm, dí’
to nè ə kòsə, fwàynə to əpɛ. ¹⁶ Kə kə’ə to no a ndayn
la ghè ko vi ə gyamtə ntsiŋsə Nyingòŋ. Ghè boŋsə vi ə
gyamtə ví’i ngwə’ ngəŋ ə Ablaham. ¹⁷ A lə kənyè ki a kə
ne ghè ka’kə sə dí’ to wí’ to nè vəghəŋ vəlemə və wen,
ndi ghè shitə ki ə shyé’ to nè pɛm ngəŋ Nyingòŋ ə
ŋaŋtə be kusə shinsə a ví’i, shyé’ a Nyingòŋ ə nè la ghè
lyesə ku mbyisə ví’i. ¹⁸ Luwen dí’ mu ghè zizi ghè
gyamtə ví’i vyi a mwòm sə ə vi a vəwenə byí’i ando
mwòm sə mbe nvi a wen, ghè yenə ngə’.

Yesò ə nku’mə chò Mosis

3 Vəlemə vwomə və laynəvə vyi a Nyingòŋ ə bòn li
dzàŋ ghèŋ la ghèŋ ə dí’ ví’i wen, kə lə dí’i la ghèŋ
dí’ ə shitə ə ghè kwò’tə ə ghəŋə a Yesò. Ghè dí’ wù ə
ntim Nyingòŋ a vəghəŋ be dí’ kətə pɛm a ngəŋ
Nyingòŋ, gyamtə vəghəŋ no ghò na yi kumə əbyimə yi
a vəghəŋ ə kí’i. ² Ghè nzɛ li Nyingòŋ yi a ghè ntsu’
wen to ndəŋndəŋ ando Mosis ə nzɛ wen, ne shwè’ a
ví’i Nyingòŋ. ³ Yesò ə nkə’ɛ li la və ngumlè wen chò an-
do və ngumlè Mosis, ndəŋndəŋ ando wí’ a ghè bwomə
ngəŋ dí’ və bwomsə wen əchò nkəyntə ngəŋ a yi.
⁴ Vəghəŋ ə ki la no tèbe ngəŋ ə kò dí’ mu à bwòm wí’
ali, no əfo ə tsèm dí’ mu à shitə Nyingòŋ. ⁵ Mosis ndí’
wù shwè’è ə jùŋ a ghè nzɛmə, shwè’è a ví’i Nyingòŋ,
dí’i nyè vyi a ví’i a Nyingòŋ ə ndí’ lù gá’. ⁶ Alì, Yesò, shyé’
to no akayn to nè wàyn Nyingòŋ no tèbe ghò a ngəŋ ə
Tí’ wen dí’ to a wen a kəvu. Vəghəŋ sətseŋ gha’a
əbyimə ghè to, vəghəŋ ne saŋlə kumə kəfo ki a
vəghəŋ ə ki dyəsə nè kəwenkə, vəghəŋ dí’ ví’i wen, à dí’
ngəŋ wen na yi.

Nyingòŋ nè ku zhətə a ví’i wen

⁷ A lə kənyè ki a kəzhwi kə Njwo’kə ə gá’a la,
“Ghèŋ zhè gi Nyingòŋ layn,

⁸ kə ghèŋ to kətə ando vətí’i vəŋə ə to a tɛ’ ando
vəwenə ndí’ a nse zim.

Vəwenə ə to li kətə ə tensə la vəwenə ko ne tèbè
kənyè ki a Nyingòŋ ə gá’a, mwomsə wen ando vəwenə
ndí’ a nse zim ə yen la Nyingòŋ a nè a le lo.

⁹ A ndí’ achə’ na yi a nse zim, vətí’i vəŋə yen nyè ə
kaynəvə vyi a Nyingòŋ ə ne a ngwè’ məwumə ə nkə’
no tèbe ando vəwenə yen ali, vəwenə sə be mwom-
sə Nyingòŋ.

¹⁰ A lə kənyè ki a ghè ə fwisə tin a əndòyn ví’i na vyi ə
mu gá’ la,

‘Təkwò’tə tə vəwenə ko təmə ti a nkayn
vəwenə tyenə li ndzìmtə tə so’o tyomtə.’

¹¹ Ma ə fwisə tin ə kàyn la,

“Vàwenà ko lu kwen tebè akàshi yi a mà tã ndí’ lù ku zhùtã a vawenà tsu.”

¹² Valemã vwomã a byimã, ghèn tu’ mã ã yen la kã wí’ fa ghèn a ntintin a ki ãtyim ã byighã ã fañ ke byimã ã nyiñ mo’tã Nyìngòñ yi a ghè tsi dí’. ¹³ Ghèn bonjsã gyamtã tyiftã tawenã tyãntã to mãtsi ã tsèm ã zã’a ando Nyìngòñ ã bo ga’a a ghèn, ndi kã mbyi na lobtã ghèn ã ne la ghèn to kãtã. ¹⁴ Vãghãñ sãtsen timã to a vãghãñ ã ãbyimã ã ti to ando vãghãñ ã mbyimã fa ambì ã sã ti ã zã’a fa kãmwètã, a ne dí’ la vãghãñ dí’ to no vãghãñ vã Yesò nãmwè’è.

¹⁵ Kã dí’ to ando vã nyo’ a Nwà’lè Nyìngòñ la:

“Ghèn zhã gi Nyìngòñ layn,
kã ghèn to kãtã ando vãtí’ vãñã nto
kãtã ando vawenã ndí’ a nse zim.”

¹⁶ A ndí’ ví’i vã ko a vã nzhã gi Nyìngòñ ã to kãtã a? A bwen to ví’i vyi no vãtsèm a Mosis ã nlyì ã fù nè vawenã fa Ijìb li. ¹⁷ Ali a ne vãndo la Nyìngòñ ã fwisã tin a ngwã’sã mawumã ã nkà’ a? Andí’ to ví’i na venã a vawenã ã nè mbyi læ, vawenã mpfukã li a nse zim. ¹⁸ A ko ndí’ to a ví’i na venã a vã nto kãtã fa Nyìngòñ ghè kãyntã la, “Vàwenã ko kwen akàshi yi a mà tã ndí’ lù ku zhùtã a vawenã tsu.” ¹⁹ Kã le dí’i la vawenã nfañ li ko vã lu kwen akàshi na yi byí’i ando vawenã ko byimã a Nyìngòñ.

Kã wí’ na fañ ke kí’i nzhùtã yi Nyìngòñ nghã li

4 Nyìngòñ ã nghè la vãghãñ lu kwen akàshi yi a ghè dí’i tsu kã kí’i nzhùtã. Kãnyù a kenkã a ghè nghã kã bo ti. Ghèn dí’ ntu’ mã kã wí’ fa ghèn ã ne fañ ke kí’i nzhùtã na ghèn. ² Vãghãñ sã dí’ mù vã zhã li ntim ã jùñ to ndèñndãñ ando vãtí’ vã vãghãñ ã nzhã a nse zim. Vawenã ã nzhã no tèbè ali, kò ghè læ gyamtã vawenã byí’i ando vawenã ã nzhã ko vã lu byimã. ³ Vãghãñ vi a vã byimã lu kwen akàshi kã zhùtãkã Nyìngòñ na ki. Ali ví’i vyi a vã ko byimã, ghè gã’ la, “Tinã ã ghom ã nfwi li, ma kãyntã la, Vawenã ko là kwen akàshi yi a mà tã ndí’ lù ku ãzhùtã a vawenã tsu.” Nyìngòñ ã ngà’a no tèbe alè mu ghè sã dí’ mù ghè ã mwetã li shyé’ wen to achã’ a ghè nshítã mbyi. ⁴ Vã nyo’ o’o li akàshi kã tsenkã a Nwà’lè Nyìngòñ la, “Nyìngòñ ã ne shwè’ ã wen no ã tsèm a mãtsi ntãfã, ã zhùtã a mãtsi sòmbo.” ⁵ Vã be gisã nyò’ò akàshi kã tsenkã a tyi ñwà’lè Nyìngòñ la, “Vàwenã ko lu kwen tebè akàshi yi a mà tã ndí’ lù ku nzhùtã a vawenã tsu.” ⁶ Ví’i vyi a vã nzhã ntim ã jùñ na ghèn a ambì ã fañ kò vã læ kwen akàshi kã zhùtãkã Nyìngòñ a ki byí’i ando vawenã ntyen li ã zhã Nyìngòñ, ali ví’i vãtsenvã sã ã dí’ luwen lù kwen li akàshi na yi, ⁷ Nyìngòñ ã mu ghè ã kwã’sã kãtsi kã tsenkã lù lyè ví’i akàshi kã zhùtãkã ã wen, tonjã kãtsi na kì la, “Layn.” A ndí’ ando Nyìngòñ ã gã’ a vunã Islel, no fa kãgaf kã ã dyéfã kã, ghè ã be gã’ ã chò fa Devit, to ndèñndãñ ando ghèn sã dí’ mù ghèn zhã li la: “Ghèn zhã gi Nyìngòñ layn, kã ghèn a to kãtã.”

⁸ A tu ndí’ la kãshi kã zhùtãkã kì a Nyìngòñ ngà’a ã ndí’ ki a Joshúwã ã nlyì kwen nè vãtí’ vã vãghãñ tsu,

mu ghè ko bè ã ngà’a kumã kãtsi kã tsenkã. ⁹ Kã le dí’i la kãshi kã ã bo dí’ a ví’i Nyìngòñ lù kwen tsu ã kí’i ã nzhùtã to ndèñndãñ ando Nyìngòñ ã nzhùtã li a mãtsi sòmbo. ¹⁰ Nò ndò yi a ghè kwen a akàshi kã zhùtãkã Nyìngòñ a ghèn ne ã zhùtã fa wen ãshwè’ to ndèñndãñ ando Nyìngòñ ã nzhùtã ando ghè mwetã shwè’ wen. ¹¹ Vãghãñ mwomsã li no nè kãdyò’ kã ã kwen akàshi kãzhùtãkã na ghèn. Vãghãñ sã mwomsã, vãghãñ ntu’ mã kã wí’ na fañ ke nzhã Nyìngòñ ando vãtí’ vã vãghãñ ã ntyen la vã ko zhùtã fañ kò vã læ kwen.

¹² Kãnyù kã Nyìngòñ kã dí’ alè dí’ tosã kã tsi, kí’i kãdyò’ be lyimã chò no tèbe nyi ã ngwolãñ ã kò. Kã sù wí’, kã kwen zã’a a wen a tyim ã dyù kum kãzhwi kã wen, ã be chò no fa wen zhãñ ã kwonj. Kãnyù kã Nyìngòñ kã dí’i Laynsã ãkwo’tã ã wí’. ¹³ Nò tèbe ghò a Nyìngòñ ã nshítã ã dí’ to a ndayn a wen. Kãfo kã tsenkã ko dí’ a kã ã lyomtã fa wen, vãghãñ dí’ lù timã a wen ashì ã tañ ãchù ã vãghãñ kumã no tèbe ghò a vãghãñ tã ne.

Yesò dí’i kãtã kã vãpfèm

¹⁴ Vãghãñ shítã gha’a ãbyimã ã vãghãñ ghè to, byí’i ando vãghãñ ã kí’i kãtã kã Vãpfèm ã ñãntã a ghè ã ku’ akãñ. Pfèm ã ngèñ Nyìngòñ ã ñãntã na ghèn a ghè ñãntã chò sãtsensã læ dí’ to no Yesò, ã Wãyñ Nyìngòñ. ¹⁵ Vãghãñ ã kí’i pfèm ngèñ Nyìngòñ ã ñãntã, ghè shítã kì ji shisã a vãghãñ ã bwa’a fa tsù, mu mwòmã ã mvi li a wen to a jisã a jisã, ndèñndãñ ando ghè vi a vãghãñ, ali ghè kò ghè læ nè mbyi. ¹⁶ A læ kãnyù ki a kã bònj la vãghãñ ma’a ãfwãyñ ã vi bo’sã kãki kã tãfòyn yi a Nyìngòñ ne dí’i ãtyim ã jùñã ghè a ví’i a vyi. Ghè kí’i ãtyim ã jùñã ghè, dí’ ã nè kusã shìnsã a vãghãñ, ã gyamtã vãghãñ azhã ngã’.

5 Nò pfèm ngèñ Nyìngòñ ã ñãntã ã kò a ví’i Jus ã ntsu’ fa vawenã a ntintin nlyì kãshi kã ví’i ashì Nyìngòñ, ku kãku kã nyamsã kumã mbyisã vawenã. ² Pfèm ngèñ Nyìngòñ na ghèn ã sã bwa’mã a ví’i vyi a vã ko kì nyù, be ne shwè’ byí’i ando no wen fa wen a ngerj dí’ tamã wí’ be bwa’a. ³ A le kãnyù ki a ghè ndí’ ã ku kãku kumã mbyisã wen to ndèñndãñ ndo ghè kù kumã mbyisã ví’i. ⁴ Kãnyù kãtsen kã ã be dí’ la wí’ zizi ko ghè lu tsu’ wenã wen a pfèm ã ngèñ Nyìngòñ ã ñãntã a nè shwè’ ku’mã ghè na yi. A ntsu’ to Nyìngòñ to ndèñndãñ ando ghè ã ntsu’ Alòyn.

⁵ Kã læ dí’ to ndèñndãñ ando Nyìngòñ ã ntsu’ Yesò a pfèm ngèñ Nyìngòñ ã ñãntã. A ko tsu’ Yesò ã tsu’ wenã wen ã ne shwè’ ã ku’mã ghè na yi. Nyìngòñ ã ngà’a a wen la,

“Wù dí’ Wãyñ ghom;

ã zitã fa layn, mà na dí’ Tí’ a wù.”

⁶ Ghè nga’a li akàshi a tyi ñwà’lè Nyìngòñ a kãshi tsenkã la,

“Wù fañ li a pfèm ngèñ Nyìngòñ to a mãzhè ã tsèm, to a ji yi a Mèlikisedèk ã ndí’ fa tsu.”

⁷ A ndí’ ando Yesò bo tsi a nse ashã, ghè ne sã jìmã a Nyìngòñ, ghè sã zimã dì. Ghè ã ñjìmã alè byí’i ando ghè ã nkili la Nyìngòñ ã kí’i kãdyò’ ã bwonjsã wen fa

pfɛ. Nyìngòŋ ə nzɦɛ li wen byì'í ando ghè ə ntsi ntsìnə, shí'sə wèn. ⁸ Yesò ndí' to no Wàyn Nyìngòŋ ali ə be zí'í ə zɦɛ Nyìngòŋ a ntìntìn ngà'sə a ghè nyenə. ⁹ Andí' ando ghè nkɛ'ɛ li myetə ando Nyìngòŋ ə kəŋ la ghè ə ndí', ghè ghè wen a Mbwòŋsə ə ví'í vyí a və zɦɛtə wen, la ghè ne Mbwòŋsə vəwenə to ghaynə ə mù'. ¹⁰ Nyìngòŋ ə nghè wen la ghè ne dí' pfèm ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə to a ji yi a Mèlikisedèk ə ndí' fa tsu.

Kə wí' na fəŋ fa wen a əbyímə

¹¹ Ənyè ə dí' to kədəŋ ə gá' a ghèŋ kumə kənyè na kènkə ali kə ko bwa'mə ə gá' byì'í ando ghèŋ ko zəŋsə zɦɛ ki kənyè. ¹² Ghèŋ sə dí' ə ndí' luwen mu ghèŋ sə zí'í ví'í nè kənyè kə Nyìngòŋ ali kə bo boŋ wí' be zí'í ghèŋ nè nyè ə mbí vyí a ghèŋ, a ghèŋ dí' zɦɛ kumə kənyè kə Nyìngòŋ. Ghèŋ bo dí' to ə nyoŋ zhwin to nè vunə və bwa'və. Ghèŋ ko təmə ə kwɛ' nzhɛ əfo ə zhivə ə tovə. ¹³ Nò ndo yi a ghè bo nyoŋ to zhwin a dí' wàyn ə bwa'a, ko ghè lə yen ə ki kənyè ki a kə dí' kənyè kə tíməkə ashí Nyìngòŋ. ¹⁴ Alí, wí' yi a ghè zhi əfo ə zhivə ə tovə dí' wí' mu ghè zí'í li nkí nəkwoŋ fa kənyè ə jùŋə və, nè byívə.

6 Kə lə dí'í la vəghəŋ ə dí' ko di fəŋ to a zí'í ə mbí yi a və zí'í vəghəŋ kumə Yesò ə kwen ə dyè a ntìntìn əzì'í ə laynə ghè. Kə vəghəŋ na fəŋ to nyè ə mbí nzi'í to la ví'í bwensə tətyím tə vəwenə fa nyè ə əbyívə a və ví'í nè əpfɛ əbyímə a Nyìngòŋ, ² la ví'í dí' ə shi mu, və dí' ə ghè avu a ví'í a tɛ bwa'sə vəwenə, la ví'í lu lù fa pfɛ, la Nyìngòŋ ə lù so' ví'í a kəmwetə kə mbyi. ³ Nyìngòŋ sət-sèn ə tomsə kəvu, vəghəŋ a fɛ fa nyè na ghèn ə kwi.

⁴ Wí' sət-sèn mǎ' əbyímə wen ə mo'tə Nyìngòŋ mu ghè zì ghè be bwenə vi a Nyìngòŋ a le? Wí' sət-sèn yen əbayn ə Nyìngòŋ ə be yenə jùŋ yi a ghè kù ə kí'í Kəzhwi kə Njwo'kə, ⁵ be yenə njùŋ a kənyè kə Nyìngòŋ nè kədyò' kɛ a kə lu ndí' a mbyi ə fi, ⁶ ali be bwensə ma'a əbyímə ə wen, wí' zizi ko ghè lu be gyàmtə wen la ghè kwitə ətyím ə wen byì'í ando kə sə dí' to la ghè be ə bəyntə wàyn Nyìngòŋ ə dí'sə kətɛ kə wen ashí ví'í to a nfi.

⁷ Ghèŋ kili la əsim yi a əwɛ nè ví'í tsu, əfo kwi tsu mu və zizi və gyam'tə wí' yi a ghè shyè' dí' mu Nyìngòŋ ə bwà'sə li. ⁸ Alí mu à sət-sèn a kwi to kəzòyn a sim nè kəfɛkə byíkə, ko kəfo kə be kù a əsim ayi. Nyìngòŋ ə zizi ghè telə və lù be nyù' byíbsə nè zhi'.

⁹ Yès ə gá'ə no tèbe alə a doŋ shomsə, kɛ la à dí' a ghèŋ, nyè ə bòŋ chò fa lə byì'í əbwoŋə yi a ghèŋ kí'í. ¹⁰ Nyìngòŋ ə nè nè no tèbe ghò to ji tímə. Ghè zizi ko ghè lu lyesə kòŋ yi a ghè dí'í a ví'í wen nè shwè' yi a ghèŋ nè ə gyam'tə vəwenə. A dí' no tèbe luwen, ghèŋ bo shwè' to ali. ¹¹ Yès ə kòŋ la no ghèŋ vət-sèm ghè kətɛ shyè' a ghèn alə ə zǎ'a fa kəmwetə ndí' ghèŋ nshítə kí mwetə kəfo kɛ a ghèŋ ki dyèsə nè kəwenkə. ¹² Yès ko kòŋ tebè la ghèŋ ə bwa'a. Yès ə boŋsə kəŋ to la ghèŋ nshəmə ví'í vyí a və byímə li a Nyìngòŋ ə sə wensə, dí' lù kí'í kəfo kɛ a Nyìngòŋ ə ghè li.

Kənyè la a ghè Nyìngòŋ kə ko nè fəŋə

¹³ A ndí' to ando Nyìngòŋ ə ghè kənyè a Ablaham, ghè bwensə kàyn to əzhi' wen la ghè lu ne kənyè a ki byì'í ando wí' ətsen nko be ndí' a ghè chò wenə Nyìngòŋ. ¹⁴ Ghè ngá'a la, "Ma bwa'sə wù ne, ngwa' ngəŋ ə wù lù ə ndí' to kədəŋ." ¹⁵ Ablaham ə ngha' li ətyím, Nyìngòŋ mù ne kənyè a ken kə a ghè nghè lə. ¹⁶ Wí' nè zɦusə kàyn kənyè, ghè toŋtə zhi' ə wí' ghè to chò wen. Ghè kàyn alə no zɦəko, kəngùmə akwi kənyè a yi kə mù mè. ¹⁷ Nyìngòŋ ə kəŋ ə dí' ə ləynsə a ví'í vi a ghè ghè kənyè a kenkə a vəwenə la ghè ba'tə kənyè ko ghè be kwitə ə mu bwensə ə kàyn to əzhi' wen ə Nyìngòŋ, ¹⁸ ndí' vəghəŋ yen nyè na venə la bò a ghè zizi ko ghè lu zhò ndziŋ kumə əwenə və lə, a və ləmsə vəghəŋ vi a və nyiŋ dyè lyomtə a ben Nyìngòŋ ə ne vəghəŋ ə ntù'tə, kɛ nəmwè'è la və lu kí'í kəfo kɛ a və ki dyèsə nè kəwenkə. ¹⁹ Kəfo kɛ a vəghəŋ ə ki dyèsə nè kəwenkə nè ne la vəghəŋ ə nti bvitə, be tu'tə, ne la vəghəŋ ə ntinə chò kəbàs kə ndisə kɛ a kə ghəsə ngəŋ Nyìngòŋ, kwen zǎ'a akəshi kə ŋwo'kə yi a Nyìngòŋ ə dí' tsu. ²⁰ Yesò kwen li akəshi na ghèn a ambí byì'í vəghəŋ. Ghè dí'í pfèm ə ngəŋ Nyìngòŋ ə ŋaŋtə to məzhè ə tsèm to a ji yi a Mèlikisedèk ndí' fa tsu.

Mèlikisedèk ndí' pfèm ngəŋ Nyìngòŋ

7 Mèlikisedèk a ghèn ə ndí' fòyn ntə' gho'o a Salèm be dí' pfèm ngəŋ Nyìngòŋ gho'o. Andí' to ando Ablaham dyè ə temə ghòŋ wenə ví'í wen ə zhi' təfòyn to kədəŋ ə bwènə sə pfwo, Mèlikisedèk ə yenə li wen a ji ə bwà'sə wen. ² Ablaham ə ntsentə li əfo vyí a ghè kí'í fa ghòŋ ə gətə əshi əwùm ə ku kəshi kə mù' fa tyi shi ə wù na vyí a Mèlikisedèk. Əzhi' ə wen ghenə la Mèlikisedèk ndí' a gá'ə Hibùlù la, "Fòyn Kənyè kətiməkə." Ghè ndí' fòyn Salèm, Salèm dí' a ga'a Hibùlù la, "mbwa'mə." To ando ghè ndí' fòyn nè Salèm kə lə dí'í la ghè ndí' Fòyn mbwa'mə. ³ A dí' a Njwà'lə Nyìngòŋ ko ndí' la və shə'tə la tí'í wen ndí' ndò lo, li wen dí' ndò lo. Və ko gá' tèbe kənyè kumə vətí'í vəwenə, ko və lù ə gá' kənyè kumə ə tɛ' yi a və mbwi wen nè ə tɛ a ghè mpfɛ. Kə le dí'í la ghè fəŋ li a pfèm ngəŋ Nyìngòŋ to ə ghayn ə mù' to ando Wàyn Nyìngòŋ nfaŋ li to ghəyn ə mù'.

⁴ Wù zi wù yèn la Mèlikisedèk ndí' no kəshi kətəkə. Nò tí'í əlo' ə Islel, Ablaham ə ngətə li əfo vyí a ghè kí'í ato' ghòŋ əshi əwùm ə ku kəshi kə mù' fa tyi shi ə wum a venə a wen. ⁵ Əso' ə Mosis ngá'ə la vəpfèm və ngəŋ Nyìngòŋ vyí a və nfɛ fa ngwa' ə ngəŋ ə Levi ə dí' ə nshi kəfo kə mù' fa ntintìn əfo əwùm fa ví'í Islel. Kə le dí'í la vəwenə mbwenə shi to mə əfo a venə to fa vəlemə və vəwenə byì'í ando vəwenə ndí' to vunə ngwà' ngəŋ Ablaham. ⁶ Mèlikisedèk ə ko ndí' wù ngwa' ə ngəŋ ə Levi ali ə shi kəfo kə mù' fa tyi əfo wum fa Ablaham ə be bwà'sə Ablaham, a dí' wen yi a Nyìngòŋ ə nghè la ghè ne nyè a wen. ⁷ Kə dí' to no nəmwè'è la Mèlikisedèk ə kú'mə chò Ablaham byì'í ando à nè lu to wí' yi a ghè kú'mə, ə bwa'sə ghətsen a ghè ko kú'mə

za'a a nè wen. ⁸ Vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ vi andi' víi ngwa' Levi nshi kəfo kə mù' fa ntintin əfo əwùm li, vəwenə ə di' víi a və di' lu pfəkə, ali a Mèlikisedèk ando Ablaham ə ngətə əfo əshi əwùm ə ku kəmù' a wen, ghè chò vəwenə byi' ando ghè bo tsi, to ndəñndəñ ando və nyo' o li a Nwà'lè Nyìngòñ. ⁹ Vəghəñ zizi və gà' la Levi no nè ngəñ wen nshi kə ku kəfo kə mù' fa ntintin əfo əwùm, ando Ablaham ə nku. ¹⁰ Kə di' to no alə byi' ando Mèlikisedèk sə nyen Ablaham, ko və təmə ə bwi Levi.

¹¹ Nyìngòñ ə nku Əso' a víi Islel a tɛ a víi ngwa'a ngəñ ndi' vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ. A tɛ ndi' la shyè' ə vəwenə ə nkɛ'ɛ ə nè la víi ndi' víi kənyɛ kətiməkə mu Nyìngòñ nko be ntim pfèm ngəñ Nyìngòñ ə tsen ghè di' to ji yi a Mèlikisedèk ə ndi' andi' wu ngwa' ngəñ Alòyn. ¹² Kə di' nəm wè'è la və yi nkwi tɛ ntu' vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ fa ngwa' ngəñ tsen, və be a kwitə əso'. ¹³ Wí' yi a vəghəñ ga'a kumə wen ə nfɛ fa ngwa' ngəñ ə kədyəñ ko andi' la wí' timə fɛ fa tsu a nè pfèm ngəñ Nyìngòñ. ¹⁴ Vəghəñ ə ki li mwetə to no la Bobo vəghəñ ə nfɛ fa ngwa' ngəñ ə Judà, ali Mosis nko gà' kum la vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ lu fɛ fa ngwa'a ə ngəñ ə Judà.

Yesò di' to nè Mèlikisedèk

¹⁵ kənyɛ na kɪ ə be ə tu' nkə' a nkayn byi' ando pfèm ngəñ Nyìngòñ ə tsen nvi li, di' to nè Mèlikisedèk. ¹⁶ Və ko ghè wen a pfèm ngəñ Nyìngòñ byi' təso' tɛ ngwa' ngəñ ə wen. Ali Və nghɛ pfèm byi' ghè nkí' kədyò' ntsi to ghayn əmù' ¹⁷ Və nyo' o kumə wen a Nwà'lè Nyìngòñ la:

“Wù fañ li to pfèm ngəñ Nyìngòñ to məzhɛ ə tsèm, to ji yi a Mèlikisedèk ndi' fa tsù.”

¹⁸ Kə le di' la Nyìngòñ ə ma'a li əso' ə mughə byi' ando ghè ko kɪ' kədyò' a ghè zizi ghè lu gyàmtə wí'. ¹⁹ Əso' ə Mosis nko kɪ' tebè kədyò' ə nè la wí' di' wù kənyɛ kətiməkə ashɪ Nyìngòñ. Ali luwen, kənyɛ kə kədyəñ a və kɪ kə ku'mə chò əso', a kə di' ji la vəghəñ nk wèntə bo'sə dyɛ a Nyìngòñ.

²⁰ Kənyɛ kətsen a vəghəñ be di' kɪ di' la Nyìngòñ nkəyntə li la Klístò lu fañ a pfèm ngəñ Nyìngòñ to ghayn ə mù'. Ali ghè kò sə ghè víi vətsenvə a vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ ə kəyn kənyɛ, ²¹ Ali ando Nyìngòñ sə ntu' Yesò kayntə gà' la:

“Bobo kaynə li

ko ndi' la ghè be lu kwitə kənyɛ kɪ a ghè gà'a la 'wù fañ li a pfèm ngəñ Nyìngòñ to məzhɛ ə tsèm.' Ko ndi' la ghè be lu kwitə kənyɛ kɪ a ghè gà'a.”

²² Ando Nyìngòñ ə kəyn li, kə lə di' la Yesò di' wí' a ghè ti ne la kənyɛ məkəyn mɪ a ghè zhɪ vəghəñ vəwenə luwen əboñ chò myimə a mə ndi' ambì.

²³ Vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ ngho' o a tɛ' məkəyn mə mumə byi' ando və nghɛ wí' a pfèm ə ngəñ Nyìngòñ, ghè nè pfɛ ə əwɛsə shyè' wen, wù kədyəñ ə lyɛ kəshi kəwen na kɪ. ²⁴ Ali ando Yesò tsi li fañ to ghayn əmù', ghè di' mù ghè be fañ a pfèm ngəñ Nyìngòñ to məzhɛ ə tsèm. ²⁵ A lə kənyɛ kɪ a Yesò di' no zhɛko mu ghè zizi a ghè bwoñsə víi vyi a və ví a Nyìngòñ chò fa wen a

kəvu byi' ando ghè tsi, jɛmə to jɛmə, sensə Nyìngòñ a vəwenə kəshi.

²⁶ A di' to Yesò ə pfèm Nyìngòñ ə ñanñtə yì a ghè kwɛ' li ə gyàmtə vəghəñ. Ghè laynə kwɛ', ko ndi' la ghè kɪ' kənyɛ a və zizi və gham ə wen tsu, ko ndi' la ghè kɪ' mbyi, mu Nyìngòñ ə shisə li wen fa ntintin víi nyɛ ə byivə ə ku'sə ghè wen akəñ a kəki kə gho' o kə. ²⁷ Ghè ko di' to nè vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ sətsen shisə a sə ndi' ku kəku kumə mbyisə vəwenə to mətsi ə tsèm, mibu sə be ku kumə mbyisə víi. Ghè di' mu ghè nku wenə wen a kəku byi' mbyisə víi to ghaynə əmù' kə be mè to ali. ²⁸ Víi vi a Əso' ə Mosis mbyimə la və wɛ vəwenə a vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ sə ngəñtəsə ndi' to víi to nè víi vətsenvə, ne mbyi. Ali fa yi a bəm ando ghè nku li əso', Nyìngòñ ntsu' li Wəyn wen a ghè nsə di' mu ghè ku li mu kəyn ə ghɛ wen a pfèm ə ngəñ Nyìngòñ ə ñanñtə to ghaynə mù'.

Yesò di' pfèm ngəñ Nyìngòñ ə ñanñtə nè nəkwoñ

8 Kənyɛ kɪ a yès ə lu tɛ sù gà'a ə di' la vəghəñ ə kɪ' pfèm ə ngəñ Nyìngòñ ə ñanñtə, ghè nyè' a shə kworə toghə Nyìngòñ akəñ, a ghè so' o no əfo ə tsèm. ² Ghè shyè' akəshi, a kə laynə kwɛ', a di' to no ngəñ Nyìngòñ akəñ a Bobo bwòmə ko ndi' la à bwòm víi.

³ Və ntsu' no tɛbe pfèm ə ngəñ Nyìngòñ ə ñanñtə ə kò, mu və tsu' la ghè ə nku kəku kə víi a Nyìngòñ. Pfèm ə ngəñ Nyìngòñ ə ñanñtə ə vəghəñ ə bo di' nki' kəfo ə ku a Nyìngòñ. ⁴ A tɛ ndi' la Yesò ə di' a nse, mu ghè ko di' pfèm ə ngəñ Nyìngòñ no fa phen byi' ando vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ və tsensə nsə di' a nse, ku kəku kɪkə a Əso' ə Mosis ə kəñ. ⁵ Əshwè' yì a vəwenə ne to nè vəpfèm və ngəñ Nyìngòñ di' to kədèmdèm kə kənyɛ kɪ a kə di' akəñ. A lə kənyɛ kɪ a Nyìngòñ ə nku kətyiftə a Mosis a tɛ' a ghè ə nkəñ ə bwòm fəngəñ fifə a Nyìngòñ. Ghè ə ngà' a wen la, “Tu'mə ə shitə no tɛbe ghò to ndəñndəñ a ji yi a mà tɛ di' a wù a kwi pfèn.” ⁶ Ə gà' kənyɛ kumə shwè' yì a Yesò ə ne, ghè shwè' è chò və pfèm və ngəñ Nyìngòñ a venə. Məkəyn mɪ a Nyìngòñ ə zhɪ wenə víi ə chò məkəyn mə mumə byi' ando Nyìngòñ ə ghè li kəfo a kɪ, kə chò əfo vyi a ghè ə nku a víi fa ambì.

⁷ A tu ndi' la məkəyn mə mbì ə ndi' to akəyn, mu Nyìngòñ ə nko bə ə kəñ ə zhɪ məkəyn mə mfimə wenə víi. ⁸ Ali Nyìngòñ ə sə ghəmə víi wen gà' a la:

“Əzhɛ nè vi,

a mà zhɪ məkəyn mə mfimə yo víi lo' ə Islel nè víi lò' ə Judà.

⁹ Məkəyn a mèyn ko be lu ndi' to nè myimə a ma ə nzhɪ yo vətíi və vəwenə

a tɛ' a ma ə nfɛsə vəwenə fa lo' o ə Ijib. Vəwenə nko ə jè' fa ji yi a məkəyn a mèyn ə nkəñ byi' Wokèn kə, ma nyan vəwenə. A gà'a mò Bobo.

¹⁰ Məkəyn mèyn ando mà a zhɪ yo víi Islel luwen di' la:

Ma a ghè təso' ə tyomtə a vəwenə tətyim ə be nyo' təso' a titə a vəwenə tək wò'tə. Ma a ndi' Nyìngòñ ə vəwenə, vəwenə di' víi w wòmə.

¹¹ Wí' ko bè dí' ə zí'í tebé wutsen
kò ghè zí'í lèmə wen la
ghè kí Bobo,
byí'í ando ví'í və tsèm lu kí mò,
ə zitè to fa wù ə bwa' ə zà'a a ntintin ə vyi a vəwenə
ɲaŋtə chò no ndò.

¹² Ma lu lyesə ku mbyisə vəwenə
ko ma bè ə kwo'tə tebé nyù vyi a vəwenə ne byibsə." ¹³ Nyìngòŋ ə gà'a kumə məkàyn mə mfimə ə dí' la mə
mbì sə dí' mù mə mùsə li. Vəghəŋ ə kí la kəfòkə nə
musə ə tsitə to alə, və ma'a.

Nkàyntə ji yi a və dí' ə nku'sə Nyìngòŋ fa tsù

9 Məkàyn mə mbì mì a Nyìngòŋ ə nzhè wenə ví'í ə
nki'í taso' a tə dí'í ji yi a ví'í ə dí' ə nku'sə Nyìngòŋ
fa tsu be nə kəshi kəlaynə kə a nshitə ví'í a və ndí'
nku'sə Nyìngòŋ tsu. ² Və bwòm li fəngəŋ ə sə toŋtə
lùmə ə ngəŋ mbì la Kəshi kə Laynə kə. A ndí' a lùm na
ghèn mu və ghè li kəfo kí a və tomə kənkà'tə a yi kətə,
be ntom kəbaŋ tsu a və nghè kəbayn kí a və ku a
Nyìngòŋ ə ayi kətə. ³ Lùmə ə tsen ndí' to ati fəngəŋ a
ghèn, kəbàs kə ə ndisə kə tsenkə ə nghan a yi chè, və
toŋtə lùm ayi la, Kəshi kí a kə Laynə kwù'ù. ⁴ A ndí' ati
lùm a ghèn, kəbaŋkə kəku kə tsenkə dí' mù və shitə nə
gul ə sə nyù' kələŋ ayi kətə. Əkumə ə məkàyn ə ndí'
tsu mu və lem nə gul. Fəntòyn fifə a və we manə tsu
ndí' ati əkum a ghèn nə mbàŋ Alòyn mu ghè shisə li
ntu'sə. Ngù' shisə sə bò a Nyìngòŋ ə nyo'tə taso' tsu ə
ku a Mosis ndí' ati əkum a ghèn. ⁵ Əfo ə tsevə ə nti ak-
wi əkum a yi ə bò, kí' təvò, dí' dyè to nə ətsiŋsə
Nyìngòŋ. Əfo na vyi ə nti ali, dí'í la Nyìngòŋ ə dí' tsu.
Təvò a tyitə tə ndí' mu tə chí'tə li kəshi kí a və ə lyesə
ku mbyisə ví'í tsu. Nò tēbe ali, luwen kodí' zhè ə gə' ə
lāynsə nyù a venə ə tsèm.

⁶ A ndí' ndo və bātə li əfo na vyi a ji a ghèn, vəpfəm
və ngəŋ Nyìngòŋ və kwen dyù nə shwè'è vəwenə a
lùm ə ngəŋ mbì, to mətisi ə tsèm. ⁷ A ndí' tēbè ali a
kwen zà'a to pfəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ɲaŋtə a Kəshi kí a
kə Laynə kwù', kwen to aghayn ə mù' a ngwù'. Ghè
nzhəsə kwen, ghè lyè mənlyuŋ mə nyàm a və yi shə a
kəku ə kwen ə ku a Nyìngòŋ ə ghè lyesə ku mbyisə
wen nə mbyisə ví'í vətsenvə vyi a vəwenə ne, ko və kí.
⁸ Kəzhwì kə ɲwo'kə ə zí'í a vəghəŋ la ando lùm ə ngəŋ
mbì yì bo dí' to dí'í ko andí' la və bo'ə əchə yì, ji ko tímə
dí' a ví'í ə kwen Kəshi yì a kə Layn kwù'ù. ⁹ Nakənkə ə
dí' nchwi ə dí' a vəghəŋ a mbyi luwen la kəku kí nə
nyam shisə a və kù a Nyìngòŋ ə zizi ko kə lu ne la tə-
tyim tə ví'í vyi a və kù'sə Nyìngòŋ nə laynə ashí
Nyìngòŋ. ¹⁰ Ji əmu' na ghèn lə ə kí'í kənyè ə ne kumə to
kəfo kə zhikə nə kəfo kə nyəkə nə ji sə tsen shisə a və
dí' ə nə shè laynsə ví'í fa tsù a shí Nyìngòŋ. A dí' to tə-
so' tə njòsə wen, dí' ə mè əzhè a Nyìngòŋ ə kwitə li no
tēbe ghò ə vi nə ji əfi.

¹¹ Alì Yesò sə dí' mù ghè vi li. Ghè dí'í pfəm ngəŋ
Nyìngòŋ ə ɲaŋtə yì a ghè vi nə nyè ə jùŋə və vyi a
vəghəŋ ə kí'í luwen. Ghè shwè'è akəshi kə kwù', kù'mə
chò fəngəŋ fifə a pfəm ə ngəŋ Nyìngòŋ ə shwè'è tsu.
Kəshi na kí kə ə dí' ko andí' la à shitə wí', a ko dí' no

tēbe kəfo kə nse ashə. ¹² Yesò ə ko ə lyè mənlyuŋ mə
nyàm ko mə byi ə kwen nə mə wenə a kəshi yì a kə
Layn kwù'ù. Ghè boŋsə lyè to mənlyuŋ mə wen ə kwen
tsu, to ə zen kətə kə vəghəŋ to ghayn əmù'. ¹³ A ndí' fa
ambì, pfəm ə lyè mənlyuŋ mə byi ko mə limə nyàm
mbulú' ko kəbə kə wəyn nyàm a və nyu' ghè zo'ə a
wenə ví'í a ntsinə lo' ndí' la vəwenə ko nlaynə və mu nə
wí' sə laynə to fa njòsə wen. ¹⁴ Mənlyuŋ mə nyàm ə
sətsen ndí' nə la wí' ndí' nə laynə to ando kə ndí', mən-
lyuŋ mə Yesò ne miŋsə kí'í kədyò' ə ne ə wí' ndí' nə
laynə ale? Ghè ə nkuli wenə wen a Nyìngòŋ a kəku, ko
ghè kí' əmbyi, mu gyàmtə Kəzhwì kí a kə dí' to məzhè ə
tsèm. Ghè nə alə ə shè ə laynsə tətyim tə vəghəŋ fa
nyè yì a və vi nə pfə ndi vəghəŋ ə kù'sə Nyìngòŋ yì a
ghè tsi.

¹⁵ A lə kənyè kí a Yesò dí' wí' yì a ghè bātə məkàyn mə
mfimə ə ne la ví'í vi a Nyìngòŋ dzàŋ kí'í mbwa'sə yì a
ghè ghè mu ghè faŋ li to nəmwe'è. Kə dí' alə byí'í ando
Yesò ə nprfè li ə bwoŋsə ví'í fa mbyisə yì a vəwenə ne
achə' ə məkàyn mə mumə.

¹⁶ Wí' nə tifə kətyif, və mo'tə, ə lu kí nəmwe'è la ghè
pfə li mibu və gətə əfo ə wen. ¹⁷ Kətyif kə nə kí'í kədyò'
to əzhè wí' pfə li, a ko dí' əzhè a ghè bo bu əto. ¹⁸ A lə
kənyè kí a, no tēbe məkàyn mə mumə, ndí' mu və
nghə nə mənlyuŋ mə nyamsə. ¹⁹ A ndí' ando Mosis
shè'tə taso' tyitə a Nyìngòŋ ə kù a ví'í, ghè chə' ətam ə
fəko' be sù' bo'sə nə mənlyuŋ mə vunə nyamsə mbulú'
nə mə ə byisə mu ə mès a ɲwà'lə tə əso' ə be məsə ví'í
tsu. ²⁰ Ghè ə mesə ví'í tsu gə'a la, "Mənlyuŋ mēyn ə kwí'
məkàyn mə Nyìngòŋ vye vəwenə, be gə'a la ghèŋ shitə
ghə' məkàyn a mēyn." ²¹ Mosis ə mbe mès fəngəŋ fə
Nyìngòŋ nə mənlyuŋ a mì be mesə əfo vyi a və kù'sə
Nyìngòŋ tsu. ²² A ndí' a tə' a ví'í ntsi a tyi əso', a nfaŋ to
a lə fo tsèm ndí' la və dí'í nə laynə a shí Nyìngòŋ to byí'í
mənlyuŋ. Kə dí' to no nəmwe'è la və sətisen faŋ ke
chètə mənlyuŋ, ko və a lyesə ku mbyisə ví'í.

Yesò ə nku li wèn ə wen ə pfə ə shə mbyisə ví'í

²³ A lə dí' la kə nkwe'ù to no la və shə əfo və laynə a
shí Nyìngòŋ a ji a ghèn. Əfo à venə ə nlyi to kəshi kə
nkàyntə əfo, a və dí' a kàŋ ali və kwù'ù la və ku kəku
kumə əfo na venə a və dí'í akàŋ, kə kù'mə chò kí a və
nə kù kumə əfo ə nse. ²⁴ Yesò nko ə kwen a kəshi kə
ɲwo'kə mu à bwòm ví'í. Ngəŋ yì a bwomə ví'í ə ndí' to
kədèmdèm kə ngəŋ Nyìngòŋ a yì akàŋ. Yesò nkwen to
no akàŋ a ben ə Nyìngòŋ, luwen sə dí' ghè sensə
Nyìngòŋ a vəghəŋ akəshi. ²⁵ Yesò ə nko ə nku wenə
wen a Nyìngòŋ to nə pfəm ngəŋ Nyìngòŋ ə ɲaŋtə yì a
ghè nkwen akəshi yì a kə Layn kwù'ù to ngwù' sətsem,
kwen ali, kwen nə mənlyuŋ mə nyàm. ²⁶ Kə ndí' ali mu
ghè ə nfaŋ li ə sə zen kətə kə ví'í no aghayn to kədèŋ
no fa chə a və nshitə mbyi. Alì luwen dí' mu ghè nvi to
aghayn ə mù' ə ku wèn ə wen a kəku ə shè ə mbyisə
ví'í. Ghè nə ando vəghəŋ sə tsi a məntsi məkəmwetə.
²⁷ Və ghè li la wí' lu pfə to ghayn əmù', à na sə dí' ando
ghè pfə, ghè tímə ashí ə nsò' Nyìngòŋ. ²⁸ A lə dí' fa ji a
ghèn a və ə nku Yesò ghè pfə to aghayn ə mù' ə shə
mbyisə ví'í no vəghə'o. Ghè lu bwenə ko ghè be vi ə

shɛ mbyisə vi'i, ghè lu vi ə bwoŋsə vi'i vyi a və nyù' kə'tə wen nà tətɔim tə vəwenə no tsèm.

Yesò nku wèn ə wen a nà kəku kə to ghaynə əmù'

10 Təso' tə Mosis tə ndi' to ne kədèmdèm kə ə jùŋ yi a ghè ndi' lù vi. A ko ndi' jùŋ a yi. Vi'i ə nkù zomtə kəku a Nyìngòŋ nà ngwù' nà ngwù', a li ko kəku a kenkə di' mù kə zizi kə lu ne la vəwenə vi'i a və kəŋ nku'sə Nyìngòŋ ə ndi' vi'i kənyù kətiməkə ashì Nyìngòŋ. ² A ntu ndi' la kəku a kenkə ndi' mù kə zizi kə nè wi' la ghè ndi' wu kənyù kətimə kə a shì Nyìngòŋ mu vəwenə nku li to ghaynə əmù' kə kwə'ɛ, ko tə kwə'tə tə vəwenə be ə ku ngə' a vəwenə kumə mbyisə və wenə. ³ Ali vəwenə ku kəku a kikə to ngwù' sətsem, kə nè to la vəwenə boŋsə kwə'tə mbyisə vəwenə. ⁴ Kə di' alə byi' ando mənlyuŋ mə byisə nà mənlyuŋ mə nyamsə zizi ko mə lu ə shɛ mbyisə wi'.

⁵ A le kənyù ki a andi' ando Yesò ə nvi a mbyi ghè gə' a Nyìngòŋ ə la:

"Wù ko kəŋ tebè la və nà shyə nyamsə a wù, ko wu kəŋ la və nku kəku a wù.

Wù boŋsə shìtə wèn ghomə la mà lyè kù a wù.

⁶ A ko di' nyam shìsə a və nyù' a kwi kəbaŋ kəku kò kəku kikə a və kù ə loyn məlyesə ku.

⁷ A lə kənyù ki a ma ə ngə'a a wù la, 'Mà ghèn ashə a Nyìngòŋ.

Mà vi a nse ə ne kənyù ki a wù kəŋ la mà nè to ndəŋndəŋ ando və nyo'o kumə mò a wù ŋwə'lə."

⁸ Yesò ə ngə'a la Nyìngòŋ ə ko kəŋ la və nà shyə nyamsə a wen, ko la və ku kəku, ko tebè la və nà nyù' nyamsə a kwi kəbaŋ a kəku a wen kò ku kəku ə loyn məlyesə ku, la ghè ko saŋlə tebè ə əfo a venə no tēbe ando əso' ngə'a la və ne ali. ⁹ Ghè ga'a ali ə be kùmtə gə' la, "Mà ghèn, a Nyìngòŋ. Mà vi a nse ə nè kənyù ki a wù kəŋ." Ghè ngə'a ali ə di' la Nyìngòŋ ə tensə li kəku kə mukə a kenkə ə ghù kəku kə fikə. ¹⁰ Ando Yesò Klistò nsə di' mu ghè ku li ə wèn ə wen to ghaynə əmù' ə ne kənyù ki a Nyìngòŋ ə nkəŋ la ghè nè, kə nè la vəghəŋ ə nlaynə kwù' ashì Nyìngòŋ.

¹¹ Nò tēbe p̄fem ngəŋ Nyìngòŋ ə kò ə nè shwè'è ə wen ku kəku a Nyìngòŋ to mə ntɛ' ntsèm, ali ko kəku kə vəwenə a kenkə zi kə lu ne la ghè tsə'sə mbyisə wi'.

¹² Ali mu Yesò Klistò ə nku li ə wèn ə wen a kəku a Nyìngòŋ to ghaynə ə mù' ə shù mbyisə vi'i to əghayn əmù'. Ghè nkù ali ə dyù nyù'mə ashə kwoŋ ətoghə Nyìngòŋ. ¹³ Ə zitə fa achɛ' a yi, ghè sə ŋwɛ' kə'tə la Nyìngòŋ ə nè, vi'i kəbàyn ə wen ə ndi' a wen to nə ə fo tomtə aghɛ ə wen. ¹⁴ Ghè nku ə wèn ə wen to ghàyn ə mù' a kəku ə shɛ laynsə vi'i, la vəwenə faŋ a vi'i Nyìngòŋ to ghaynə əmù'.

¹⁵ Kəzhwi kə ə ŋwə'kə kə di' mu kə di'i laynsə a vəghəŋ la kənyù a kenkə ə di' to no nəmwe'è. Kə ncho li mbi ə gə' la,

¹⁶ Bobo vəghəŋ gə' la, "ali Məkàyn mi a mà ne zhì yo vi'i vwomə

a mətsi yi a mə ku'u vi ə di' la:

Ma a ghù təso' ə tyomtə a vəwenə tətɔim

ə be nyo' təso' a tyitə a vəwenə təkwo'tə."

¹⁷ Ghè mbe ngə'a kwè'sə la Nyìngòŋ ə gə' la, "Mà ko lu be kwə'tə mbyisə vəwenə nà nyù əbyivə vi a vəwenə ne." ¹⁸ Nyìngòŋ ə nà lyesə ku wi' ali, ko ghè be a ndi' ə ku kəku la və lyesə ku mbyisə wen.

Vi'i di' ə gha'a əbyimə ə vəwenə la ghè to

¹⁹ Luwen a vələmə vwomə, ando vəghəŋ ki nəmwe'è la vəghəŋ lu kwen akəshi yi a kə Laynə kwè'ù byi'i mənlyuŋ mə Yesò, ²⁰ ghè mbasə li kəbàs kə ndisə ki a kə ə nkɛŋtə vəghəŋ ə di' ji ə fi a vəghəŋ. Ji a ghèn ə di' ji yi a ghè ne la vəghəŋ ə ntsi, kəbàs kə ə ndisə a ki di' ə wèn ə wen a və mbayntə a kəntò. ²¹ Ando vəghəŋ ə ki'i p̄fem ngəŋ Nyìngòŋ ə to, ghè lyè no gho a ngəŋ Nyìngòŋ, ²² vəghəŋ cho'sə li to a Yesò ə kwentə dyè bo'sə a Nyìngòŋ to nà ətyim vəghəŋ no tsèm. Kə vəghəŋ a sə vi ə nvi nà fwaynə la və a gham vəghəŋ a kənyù byi'i ando mənlyuŋ mə Yesò Klistò shɛ li làynsə tətɔim tə vəghəŋ, və be shù vəghəŋ, vəghəŋ ə làynsə to sə və shù vəghəŋ nà mu mə laynə mə. ²³ Vəghəŋ gha' kənyù ki a vəghəŋ ə ki la kə di' nəmwe'è ə to tsu kə vəghəŋ be a nəkə, byi'i ando Nyìngòŋ ə ghè no ghò, ghè ne to ali. ²⁴ Vəghəŋ ə di' nki kənyù kə vələmə və vəghəŋ, mwomsə ə ne la vəwenə ə nè jùŋ a vələmə vətsenəvə be kòŋ vəwenə. ²⁵ Kə vəghəŋ ne kwen a kənyù yi a vələmə vətsenəvə ə ne ə lyesə ntsinè yi a vəghəŋ ə di' ə nvi tsèntə to kənyù kə mù'. Vəghəŋ ə boŋsə ghòmtə təwen tə vəghəŋ byi'i ando vəghəŋ ə yen li la kətsi ki a Bobo a bwənə vi sə bo'sə.

²⁶ Vəghəŋ sətsem ə ki kənyù ki a kə di'i nəmwe'è ali be faŋ ə ne to mbyi, ki to no la à di'i mbyi, mu kəku kə tsen kə be andi' a kə zi kə shù mbyisə vəghəŋ. ²⁷ Wi' ə ntsi ali, ghè nà fwaynə, bvitə kətsi kə ə nsò' Nyìngòŋ nà ə zhi' ə fwàynsə ghè wen yi a ghè lù nyù' vi'i kəbàyn ə wen tsu. ²⁸ No ndo a ghè tyenə la ghè ko a zhɛ əso' ə Mosis, və di' sə so'o wen nchwò nsò' fɛ, a di' vi'i və bò kò və tə' ə di' la ghè nè li byi'bsə kənyù, no zhùko, və zhwi wen ko andi' la və be kusə shinsə. ²⁹ Kə sətsem ndi' mu kə ndi' alə achɛ' ə Mosis, kə lu ndi' no ale a vi'i vyi a və chasə Wəyn Nyìngòŋ a? Kə lu ndi' no ale a wi' a ghèn a ghè faŋ ke lyè mənlyuŋ mi a Nyìngòŋ ə zhì məkàyn ə shù ə laynsə mbyisə wen a kənyù a? Kə lu ndi' no ale a wi' a ghèn a ghè telə kəzhwi kə Nyìngòŋ, a di' kəwenkə a kə di'i ətyim ə jùŋə ghè Nyìngòŋ a?

³⁰ Vəghəŋ ə ki wen yi a ghè ə ngə'a la, "A di' kəshi ə kòmkə ə bwensə ənyù vyi a vi'i ə ne. Mà lu bwensə lo' nyù ə byivə ə vi'i." Ghè ngə'a li la, "Mò, Bobo ə lu so' vi'i vwomə." ³¹ Kə fwàynsə no nànto a wi' azhù a Nyìngòŋ yi a ghè tsi di' əso' ə byi'bsə wen.

³² Ghèŋ bwensə li kwò'tə ando əbayn ə nvi a ghèŋ, ghèŋ ki Nyìngòŋ. A ghèŋ ə nyenə ngə' avù ə vi'i achɛ' a yi no nànto ali wensə to wensə. ³³ A ndi' achɛ' a yi, əzhù ə tseghə nvi zà'a, və sə telə ghèŋ, ku ngə' a ghèŋ to no ashì ə vi'i, əzhù ə tseghə vi, a sə kòŋ to no ghèŋ ə tsentə wenə vi'i vyi a və kù ngə' a vəwenə. ³⁴ Ghèŋ ə kusə shinsə a vi'i vyi a və gha'tə shwin. Və ngə'tə shi əfo ə vəŋə, ghèŋ ə boŋsə saŋlə byi'i ando ghèŋ ə ki la ghèŋ bo ki'i əfo vyi a Nyìngòŋ ə ghè a ghèŋ, və ku'mə chò vyi a və gha' shi be di' mu və faŋ li to nəmwe'è.

³⁵ Kə ghèn ə kwitə tə tyimə ətəntə fa a ghèn a əbyimə yi a ghèn kii' a Nyìngòṅ. Ghèn a kii' əmo'tə əzhè a ghèn zhə'tə to a wen ə Nyìngòṅ. ³⁶ Ghèn dī' ə nto a ghèn əbyimə ndī' ghèn nè kənyù kī a Nyìngòṅ ə kəṅ la ghèn nè, ghè lu ku kəfo kī a ghè ghè la ghè lu ə ku a ghèn.

³⁷ Kə dī' to ando və nyo' li a ṅwà'lè Nyìngòṅ la:

“A faṅ to fəshinə fə zhè alə
ndī' wī' yi a ghè dī' ə vī, vī.

Ghè ko be la'tə.

³⁸ Wù ə ghom yi a dī' wù kənyù kətiməkə faṅ ə ntsi byi' əbyimə ə wen a mò.

Alì mu ghè sətəsen bwenə fa mo əbam
ko ma nà saṅlə kumə wen.”

³⁹ A dī' fa vəghəṅ, vəghəṅ ko dī' to nè vī' vī a və nyiṅ li bwenə fa bəm Nyìngòṅ. Vəghəṅ boṅsə dī' vī' vyi a və kii' əbyimə a wen, ghè dī' lù bwoṅsə vəghəṅ.

Ə nki' əbyimə

11 Ə kī' əbyimə a Nyìngòṅ dī' ə nki nəmwe'è la wù lu kii' kəfo kī a wù kī kə'tə kəwenkə, kī la wu ne kii' no tèbe ando wù ko timə ə yen kəfo a kī nè əshì.

² Vī' tē' ə mughə əbyimə Nyìngòṅ to a ji a ghèn, Nyìngòṅ bwomsə və wenə.

³ A nè əbyimə la vəghəṅ nki nəmwe'è la Nyìngòṅ ə nshitə mbyi to nè ghì chù. Kə lə dī' la no tèbe ghò a vəghəṅ ə yenə dī' ko və nshitə nè kəfokə a və yenə.

⁴ Abèl ə nku kəku a Nyìngòṅ, kə ku'mə chò kə ə Kèn kə byi' ando ghè ə nki' əbyimə. Nyìngòṅ ə nlyè li wen a wù kənyù kətiməkə byi' əbyimə ə wen. Nyìngòṅ ə ndī' li a Abèl la ghè saṅlə byi' ando ghè shisə li kəku kə wen. Luwen dī' mu Abèl ə mpfù li ali kənyù kī a ghè nè ə li bo gə'à a vəghəṅ.

⁵ Inòk ə mbyimə a Nyìngòṅ, kənyù a kī ə nè, Nyìngòṅ ə lyè wen la ghè ku' akàṅ, ko ndī' la ghè pfə li. Wī' ə nko ə be yen la ghè dyù fè lo byi' ando Nyìngòṅ ə nsə dī' mu ghè lyè li wen. ṅwà'lè Nyìngòṅ gə' la Nyìngòṅ ə nsə lyè Inòk mu Inòk ə nè li ghè sə saṅlə. ⁶ Wī' faṅ ke nki' əbyimə ko ghè a ne kənyù kə ne Nyìngòṅ saṅlə. No ndò a ghè kəṅ ə nku'sə Nyìngòṅ, dī' ə byimə la ghè dī', bwa'sə vī' vyi a və kəṅ kī Nyìngòṅ.

⁷ Nuwə ə mbyimə a Nyìngòṅ ə zhə kətyiftə kī a ghè kù kumə nyù, və mbo ndī' ə lu fə. Ghè zhə li Nyìngòṅ ə bayntə kəbaṅ la kə bwoṅsə wen wenə ngwa' ə ngəṅ ə wen. Ghè mbyimə li a Nyìngòṅ, ə dī' ləynsə la vī' mbyi vətəsenvə ə dī' vī' və byivə ali ghè fù a wù kənyù kətiməkə.

⁸ Ablaham ə mbyimə a Nyìngòṅ ando ghè dzàṅ wen, ghè lu dyù alò' yi a ghè ne ku a wen. Ghè ə ndyù ali ko ghè ntimə kī lò' a yi. ⁹ A nè əbyimə la ghè dyù tsi a nè wù kətimə a lò' a ghèn a Nyìngòṅ ə ghè ə ku a wen. Ghè ntsi a tətò ndəṅndəṅ ando Izik nè Jàkob a Nyìngòṅ kəghə kənyù kə wen kenkə a vəwenə. ¹⁰ Ablaham ə nki dyùsə nè ntə' yi a Nyìngòṅ ə nlyè əzhè ə bwòm ə ku'sə, ghè dī' mù ghè zizi ko ghè lu fəṅ.

¹¹ A ndī' byi' əbyimə a Sèla nki' wəyn no tebe ando ghè nsə dī' mu ghè dwinə li be ə kii' wəyn. Ghè cho'sə li Nyìngòṅ kī la Nyìngòṅ ə ghə tèbe la ghò, ghè nè to li.

¹² A le kənyù kī a kə nè, Ablaham kii' vunə, və ghò'o chò

mədzìṅ mī a mə dī' akàṅ, be ghò'o chò kəsese kī a kə dī' a fwəyn a wī' ko zizi ghè taṅ no tèbe ando ghè ndī' mu ghè dwinə li ə sə ləynsə dī' sə ghè pfə li.

¹³ Vī' na venə no vətəsem nki li əbyimə a Nyìngòṅ ə lu ka' əpfə to nè wenə ghè. Vəwenə ə nsə pfə ko a vəwenə kii' li kənyù kī a Nyìngòṅ nghè ali, vəwenə sə saṅlə to saṅlə, kī dyùsə nè kənyù kī a Nyìngòṅ ə ndī' lù nè. Vəwenə ngə'a li to no nè əchə vəwenə la vəwenə dī' a nse ashə to nè vī' ghayn. ¹⁴ Vī' a və nè ngə'à a ji na ghèn, ə dī' a ndayn la vəwenə ə kəṅ to no əlo' ə ngəṅ ə vəwenə ntsi tsu. ¹⁵ A ntu ndī' la vəwenə ngə'a alə kwo'tə əlo' yi a vəwenə nfə fa tsù mu vəwenə nki ji ə bwenə ə dyù tsu. ¹⁶ Vəwenə boṅsə kəṅ əlo' a ghè boṅ chò ə lo' a yi, ə dī' lò' əkaṅ. Vəwenə toṅtə Nyìngòṅ la Nyìngòṅ ə vəwenə, ko Nyìngòṅ ə be dī'sə kətə. Vəghəṅ ə kī alə byi' ando ghè sə dī' mù ghè shitə li ntə' a vəwenə akàṅ.

¹⁷ Ablaham əbyimə li Nyìngòṅ ə sə kəṅ ə ku wəyn ə wen ə mù' yi a ghè ə nki' a kəku a Nyìngòṅ ando Nyìngòṅ ə mwomsə wen, no tèbe ando ghè ghè a wen la ngwa' ə ngəṅ ə wen lu fə fa Izik ə wəyn wen a ghèn.

¹⁹ Ablaham ə nyen li la Nyìngòṅ ə nki' kədyò' ə lùsə vī' fa pfə. Kə dī' to no nəmwe'è byi' ando kə ə nkə'ə to sə və bwensə lùsə Izik fa pfə ə bwensə kù a tii' wen.

²⁰ Izik ə mbyimə a Nyìngòṅ. A le kənyù kī a ghè ə mb-wa'sə Jàkob wenə Esò ə shè'tə nyù vyi a və ndī' lù fə a vəwenə. ²¹ Jàkob ə mbyimə a Nyìngòṅ ə sə pfə ə dyù mu ghè tomsə li wèn ə wen nè mbàṅ ə ku'sə Nyìngòṅ ə bwə'sə vunə Josèf.

²² Josèf mbe kii' əbyimə a Nyìngòṅ ə sə pfə ə gə' a vī' Islel kumə ando vəwenə dī' ə fə fa lò' ə Ijib. Ghè ngə'a li la vəwenə lù sə mpfwo, vəwenə lyè ə kwəṅ ə wen.

²³ Tī' Mosis wenə li wen ə mbyimə li a Nyìngòṅ ə bwi wen ə lyomtə a və saṅ və tà'. Vəwenə yen li la wəyn ayi mbòṅ ko vəwenə fwəynə li ə kwa' əso' ə fòyn yi a ghè ə ngə'a la wù Islel bwi wəyn wulim, və zhwi.

²⁴ Mosis ə mbyimə li a Nyìngòṅ. A lə kənyù kī a ghè nkwi ku' ə tensə la kə və ne ntoṅtə yi la wəyn fòyn.

²⁵ Ghè ə mboṅsə kòṅ ə yenə ngə' wenə vī' Nyìngòṅ vətəsenvə, chò ando ghè ndī' nzhè njùṅ wenə vī' nyù ə byivə, ko njùṅ a yi dī' faṅ. ²⁶ Mosis ə nyen li la kə boṅsə boṅ no nànto ə və ntelə wen byi' Yesò chò əgho' yi ghè nki' alò' ə Ijib. Ghè mboṅsə kī dyùsə nè əmo'tə yi a Nyìngòṅ ə ndī' lù ku a wen.

²⁷ A nè əbyimə la Mosis lù fa lò' ə Ijib, ko ghè fwəynə tèbè la fòyn ne fwisətin. Fòyn ə nfwisə li tin a vəwenə ali kò ghè lə fəyn ə sə dyù to dyù, dī' sə ghè nyenə Nyìngòṅ no tèbe ando vī' ə nko yenə. ²⁸ A ne əbyimə la Mosis gə' la vī' Islel zitə ə nzhè kəzhi kə məza'sə. Ghè ngə'à a vī' Islel la vəwenə zu' mənlyuṅ mə byi a vəwenə təchè tə ngəṅ ndī' ntsiṅ ngəṅ Nyìngòṅ yi a ghè nè jè'è zhwilə mbisə vunə ə lyəmə vī' ne vi əza'a ngəṅsə vəwenə.

²⁹ Vī' Islel ə nki' əbyimə a Nyìngòṅ ghè nè, vəwenə tim fa ntintin mù mə mbaṅ mə, vəwenə tim a nse ə zim ali vī' Ijib ə vi ə sə ntimə ə pfəkə.

³⁰ A nè əbyimə la vī' Islel jè'è aghayn sòmbo ə ka' ə bùm mbàyn yi a və ə kwī' ə bùmə ntə' Jèlikò tsu no

zhùko, mbàyn a yi fəŋ. ³¹ Wùwì njè'tè yì a və ntonṭə la Lahàb ə nko mpfə wənə víí vyi a və pʰəkə ando və tyènə zhə Nyìngòŋ byíí ando ghè mbyimə li a Nyìngòŋ. Ghè ə mboŋsə shwè'è a víí Islel vyi a və vi ə nyotə ə ki ntə' yi a ghè ə tsi tsu.

³² Mà zizi a mà ə be gə'a dyù no la gho? Əzhə ko dí' ə gə' ə kum Gidyòyn nà Belàk nà Samsòn nà Jeftà nà De-vit nà Samwèl bo'sə nà nshè'tè sə gho'kəsə. ³³ Víí a venə əbyimə li a Nyìngòŋ, vətsevə temə zhì təlò' a ghòŋ, vətsevə sə be tsi ntsinè kənyù kətiməkə ashì Nyìngòŋ, vətsevə nkíí əfo vi a Nyìngòŋ ə nghè. Vəwenə vətsewə nchi' tə li təchù tə nyamsə kəbo la kə sə phí' vəwenə. ³⁴ Vəwenə vətsewə nkwen li timə a tyi kəlwəŋ kəzhi' ghè limə. Vəwenə vətsevə be nyiŋ la kə və zhwi vəwenə aghòŋ. Vəwenə nko kí' tebè kədyò' ali ə to ku' ə sə kə ə sòyn əghoŋ ə zhì víí təlò' tə tsentə. ³⁵ Kí vətsewə əbyimə li a Nyìngòŋ, və lùsə víí vəwenə fa pʰə ə bwensə ku a vəwenə.

Və kú li ngə' a víí vətsewə no nànto ali vəwenə tyen la və ko tyen Nyìngòŋ ə boŋsə kòŋ ə yenə ngə' ə pʰə, Nyìngòŋ ə lu bwensə lùsə vəwenə fa pʰə, vəwenə nshítə tsi. ³⁶ Və nghə'a vətsevə, ə we a nfiŋ, ghòmə vətsevə, kwíí vətsevə nà məkwinə. ³⁷ Və temlə li zh-wilə vətsevə nà ngu'sə ə shyə tintə vətsevə, to kə ntintin ə zhwilə vətsevə nà nyi ə ngwoləŋ. Vətsewə nko kí' tebè kəshi ə tsi, jè'è chò ati ati, a gwəsə byisə, ko andí' la və kíí əko, və tsu' kəghə kə vəwenə, nyàblè nà vəwenə. ³⁸ Mbyi ghèn nko bòŋ kwə'ə vəwenə ə ntsi tsu. Vəwenə sə jè'è chò fa nse zim, ku'u phènsə, tsi a təfyè be tsi a bə' a nse.

³⁹ No tèbe ando Nyìngòŋ nsəŋlè a víí a venə no vət-sèm byíí ando vəwenə əbyimə a wen, vəwenə sə pʰə ko ndí' la və kíí kəfo kə a Nyìngòŋ ə nghè a vəwenə.

⁴⁰ Kə ndí' alè byíí ando Nyìngòŋ ə ndí' mu ghè ba'tè li kənyù a vəghəŋ, kə bòŋ chò kənyù kə a kə ndí' a məkəyn mə mumə nà ji yi a vəwenə ə nku'sə Nyìngòŋ fa tsù. Ghè ndí' mu ghè ba'tè li la ghè lu tsèntə lyi vəghəŋ nà vəwenə to kətsi kə mù' ə nà vəghəŋ ndí' víí kənyù kətiməkə a wen a shi.

Nyìngòŋ dí' Tí' vəghəŋ

12 Ando vəghəŋ sə dí' mù və yen li ənòyn ə nchwò nsò' kumə əbyimə mu və kə' li mbum vəghəŋ to kədəŋ lə, vəghəŋ ma'a li no tèbe kəbyè'è kə kò ki a kə ta'sə vəghəŋ be ma'a no mbyi ə kò yi a ghè kwíí vəghəŋ ə wensə nyiŋə kənyiŋ ki a Nyìngòŋ ə ghè la vəghəŋ nyiŋə. ² Vəghəŋ tom a shi ə vəghəŋ to wen Yesò. A díí wen a ghè bə' ji əbyimə ə vəghəŋ, a be dí' to wen a ghè tisə əbyimə na yi dyù zà'a a kəmwètə. Ghè mbyimə li ə pʰə a kəntò kò kəwə kə wen ndíí byíí nkí pʰə na ghèn byíí ando ghè nkí li la à na dí' fa yi bəm, a ghè nsəŋlè. Ghè dí' luwen, nyù' a kwəŋ ə toghə a benə kəki kə təfòyn yi a Nyìngòŋ ə nyù' tsu.

³ Ghèŋ nkwo'tə ji yi a Yesò nyenə ngə' fa tsù avù ə víí nyù ə byivə ali ə sə wensə to wensə. Ghèŋ nkwo'tə ndí' kə kənyù kə be a gubtə ghèŋ la ghèŋ bwa'. ⁴ Kə dí' nəmwe'è la ghèŋ soynə mbyi fa ghèŋ a ntsinèsə ali wí' ə ko timə ə pʰə fa ghèŋ a ntintin byíí ngə' na ghèn.

⁵ Kə ghèŋ lyesə ga'a yi a Nyìngòŋ ə ngə'a ə lèmsə ghèŋ. Ghè tonṭə ghèŋ la vunə wen ə gə' la:

“Wəyn ghom, Bobo sə ku ngə' a wù, tisə wù tisə, wù ntu'tə zhètə.

Ghè zhəsə nghòmə wù to nà Tíí wù, kə wù bwa'.

⁶ Wu kə la Bobo nà kòŋ wí', ghè sə tisə wen,

lyì no ndò a wen a nà wəyn, ghè sə zíí wen nà ng-wəyn.”

⁷ Ghèŋ ə wensə to wensə a ngə' yi a ghèŋ nyenə byíí ando ghè gyəmtə ghèŋ la ghèŋ zíí ə nyù. Ghèŋ kili la Nyìngòŋ ə dí' Bobo a ghèŋ, no tèbe Tíí wəyn kò ə dí' ə zíí wəyn nà ngwəyn. ⁸ Ghèŋ sətseŋ ə faŋ ke yenə ngə' a ji na ghèn a vunə Nyìngòŋ no və tsèm sə dí' mù və yen li fa tsù, a kə ne díí la ghèŋ ko dí' nkəyntèsə vunə a wen. ⁹ Nò tèbe fa mpfen, no tèbe vətíí və vəghəŋ vyi a vəghəŋ kwi nse ashə nà ghòmə vəghəŋ ali vəghəŋ zhə to zhə fa vəwenə. Kə le díí la vəghəŋ dí' ə nzhə Tíí vəghəŋ akàŋ chò no fa li. Vəghəŋ sətseŋ ə nà ali, a vəghəŋ lù kíí ntsinè yi a ghè ko lu mē. ¹⁰ Və tíí və vəghəŋ a nse nà ghòmə vəghəŋ to fəshinə fə zhè alə, to fa ji yi a ətof ə vəwenə kwo'tə, ali a Tíí vəghəŋ akàŋ, ghè ghòmə vəghəŋ a ji ə gyəmtə vəghəŋ gyəmtə ndí' vəghəŋ ə nlaynə a nà wen. ¹¹ A zhə və tisə wí' nà ng-wəyn, ghè sə zhə kəzaf, ko ghè lə səŋlə, və tisə sə mwetə, ghè zíí kənyù, kə nà la ghè tsi ntsinè kənyù kətiməkə, be kí' ətyim ə zhètə ghè.

Vəghəŋ ə nzhètə fa Nyìngòŋ

¹² Ando ghèŋ ə kili lə, kə bòŋ la ghèŋ bwensə tosə tə-tyim ə nkí dyèsə to nà mbì. Kə wí' na zhwesə akwoŋ.

¹³ Ghèŋ njè'è to a ji ə naynə ndí' víí vyi a ghèŋ a ntintin a və la' la' na mwetə kwa'kə ə fəŋkə, kwa'kə ali ndí' vəwenə ə boŋsə ə tò to a vəwenə a byimə. ¹⁴ Ghèŋ mwomsə no nà kədyò' kə ə ntsi nà mbwa'mə to vye víí vətseŋ be mwomsə no nà kədyò' kə ntsi ntsinè əlaynə a shi Nyìngòŋ byíí ando wí' sətseŋ ə faŋ ke nlaynə a wen a ntsinè, ko ghè lu ə yen Nyìngòŋ. ¹⁵ Ghèŋ tu'mə, kə wí' na faŋ ke yen ətyim ə jùnə ghè yi a Nyìngòŋ ə díí a wen. Ghèŋ be tu'mə, kə wí' ə demə fù a ghèŋ a ntintin, kí' ətyim ə byighə ə byibsə təkwo'tə tə víí. ¹⁶ Ghèŋ ntu'mə, kə wí' na fù fa ghèŋ a ntintin a ghè to tò kənyù kə kə kò kənyù kə lùmə, ko ghè ghè tebè kəwə a nyù Nyìngòŋ, boŋsə ghə kəwə a əfo nse to nà Esò a ghè ba'lə li əto ə wen a lèmə wen ə tyetə a kəfo kə zhikə, a kə nkwo' to ə zhè ghaynə mù'. ¹⁷ A ghèŋ kili la à ndí' fa yi abəm ando ghè ku to ə wen na yi a lèmə wen ə tyetə, ghè bwensə sə kəŋ no nà məshì a wen a shi la tíí wen bwa'sə wen ali ghè tyen byíí ando ji nko be dí' la ghè bwensə tensə kənyù kə a ghè nsə dí' mu ghè nà li.

¹⁸ Ghèŋ dí' alè ko andí' la ghèŋ fù timə ashì Nyìngòŋ ando vunə Islel ə ntimə. Vəwenə ə fù li timə ə sə kə dyèsə, yen phèn Sinəy, ghè dí' mù və zizi və kum, zhi'í ə bole ku'u ayi kəwə. Vəwenə nyen li shi, və fenə to la lèmə, təfwof tə totə ə be chò, ¹⁹ ə zhè ando və toŋ ə soŋ ə be zhè ghì Nyìngòŋ ando ghè ngə'a. Ənyù na venə nfù alə, vəwenə sə fwəynə, sensə la kə Nyìngòŋ be a gə' kənyù a vəwenə. ²⁰ Vəwenə nfaynə byíí ando gɛ' ayi

ngà'a kányù, kə to ghó'o vəwenə ə nè. Ghè ngà'a la, "kə wí' be na kum phèn ghèn. Sətsèn a kum no tèbe nyam, ghèn tèmłə zhwi nè ngu'sə." ²¹ Kányù ki a vəwenə nyenə ə mfəyñsə no nànto, no tebe Mosis gá' la, "Ma tsin̄tə fwàynə."

²² Ghèn ki li la ghèn boñsə li ə nvi ntimə a ben phèn ə Zayòn, a ntə' Nyìngòn yì a ghè tsi. Ntə' na ghèn ndí' ntə' Jelusalèm yì a ghè dí' akàn, ətsin̄sə Nyìngòn sə dí' tsu, və tañ le. ²³ Ghèn boñ li vi akəshikə kəzhì ə tsèntə vye vələmə və tovə vətsenvə ashì Nyìngòn. A dí' ntsen-tə ví'i və byiməvə a Nyìngòn ə nyo' li təzhì' tə vəwenə a ŋwà'lə akàn. Ghèn vi li ashì Nyìngòn yì a ghè so'ó ví'i vətsèm. Ghèn vi li ashì ə ví'i və juñəvə vi a Nyìngòn ə nè li la vəwenə nlaynə kwə'. ²⁴ Ghèn vi li a Yesò. A dí' wen a ghè lyì vi nè ví'i a Nyìngòn, ə bəyñtə məkàyn mə mfimə wənə vəwenə. Ghèn kwen li a mənlyuñ ə Yesò yì a ghè mesə laynsə ghèn tsu. Mənlyuñ na mēyn ndí' kányù, kə ku'mə chò ki a mənlyuñ mə Abèl dí'.

²⁵ Ghèn tu'mə li kə wí' fa ghèn a tyen la ghè ko dí' nzhə fa Yesò. Vunə Islel ə tyen li ə zhə fa wí' yì a ghè nshè'tə əso' ə Nyìngòn a vəwenə a nse ə kwen a ngə'. Kə lə dí' la vəghəñ sətseñ tyen ə zhətə gí Yesò mu ghè lu fa kàn, ko vəghəñ lu fañ ke kwen a ngə'. ²⁶ Ghè ngə'a a tə' a yì, gí wen ə nè'ə mbyì, ghè sə ə dí' luwen mu ghè kwitə li la ghè be na nè'ə kañ nè nse. ²⁷ Ə gá' la ghè be na nè'ə ku'sə no tèbe nə ghò a ghè shitə və fəñ kə kù ji a əfo vi a və zizi ko və lu nè'kə.

²⁸ Vəghəñ nku li kəzòn a Nyìngòn ando ghè kù li lò' a vəghəñ a ghè ko zizi lu nè'kə. Vəghəñ ə nku'sə Nyìngòn a ji yì a ghè kəñ fa tsu, gumłə Nyìngòn no nànto. ²⁹ Kə dí' to no nəmwe'è la Nyìngòn ə vəghəñ dí' to nè zhí' a ghè nyè' ə byìbsə.

Ntsin̄ə yì a Nyìngòn ə kòn

13 Ghèn nkòñmə tə wen ə təñtə to kòñmə a nè vələmə. ² Kə ghèn ne lyesə ə nshitə shisə ví'i ghayn a ghèn a lo' byì' ando ví'i vətsevə nshitə li ə shisə ví'i ali, ko vəwenə ki la vəwenə shisə a dí' ətsin̄sə ngəñ Nyìngòn. ³ Ghèn nkwo'tə ví'i vyi a və dí' a ngəñ nfiñ, sə vye vəwenə dí' amu' tsu. Ghèn be nkwo'tə ví'i vyi a və yenə ngə', to sə vye vəwenə yenə ngə' a yì amu'.

⁴ Ghèn ə nshitə gha'a kányù ki a Nyìngòn ə gá'a kumə ləm. Kə wí' ə lu əwəšə lìmə wen kò wùwì wen ə dyù ntsi wenə wù kədyàñ. Ghèn kili la Nyìngòn ə lu so' no ndò yì a ghè tsi a ji na ghèn ə so'ó no tèbe ndò ə tsen yì a ghè tsi ntsin̄ə kəñfwà'lə wenə və ki ko ləmə.

⁵ Kə ghèn ne mban̄bañ a bəm ə ko. Ghèn nboñsə sañlə to sañlə no tèbè nè ghó' yì a ghèn kí' byì' ando Nyìngòn ə gá'a li la, "Mà ko lu mo'tə ghèn no faphen." ⁶ Alə kányù a vəghəñ zizi vəghəñ gá' ko vəghəñ lu fwàynə la:

"Bobo dí' ngayəmtə ghom,

mà zizi ko ma fəyn kányù.

Wùmənsòñ zizi ko ghè lu nè kányù kətsen kə a mò."

⁷ Ghèn ə nkwo'tə tətə vəñə, a və wenə tə nshè'tə kányù kə Nyìngòn a ghèn fa ambi. Ghèn ə nkwo'tə ntsin̄ə vəwenə nè ji shisə a vəwenə mpfə kə fa tsu.

Ghèn shəmə ntsin̄ə əbyimə vəwenə a ghèn. ⁸ Yesò Klistò dí' layn, to ndəñndəñ ando ghè nè ndí' fa ambi, dí' lu ndí' to ali za'a fa no fa ze. ⁹ Kə ghèn a mo'tə və lobtə ghèn no tèbe nə nki əzi' ə kò. Kə bòn la a ne ətyim ə jùñə Nyìngòn ə nè tətyim ə təñtə tə totə, kə a ndí' byì' təso' tyitə a ghèn ghù kumə nyè' ə fozhivə. Təso' na tentə ko gyəmtə tebè ví'i vi və ghù təwen tə no fa mphen.

¹⁰ Vəghəñ nè kí' kəbañ kəku, vəpfəm vyi a shyè' a fəngəñ fə Nyìngòn, ghè təso' tə ví'i Jus, nko nki' kədyò' ə zhì fozhivə vyi a və nku tsu. ¹¹ Ghèn kili pfəm ngəñ Nyìngòn ə ŋəñtə nlyì mənlyuñ mə nyamsə kwenə nè məwenə akəshì yì a kə Laynə kwə' ə ku la Nyìngòn ə lyèsə ku mbyisə ví'i, və lyì nyam ayì ə fù ntə' yì a ghè tsi tsu ə mibu nyə'. ¹² Kə le dí' to ndəñndəñ ando və nlyì ə fù nè wen fa ntə', ghè yenə ngə' ə pfə ə shè mbyisə ví'i nè mənlyuñ mə wen. ¹³ Kə le dí' la vəghəñ dí' fə fa ntə' ando ghè fə, ə be kí' ndəñndəñ kətə kədí'ikə ando ghè nki. ¹⁴ Vəghəñ nki la ntə' ə tsen ko dí' a mbyi ashə a vəghəñ lu tsi fəñ tsu. Vəghəñ bo ki dyəšə nè ntə' yì a dí' ghè vəghəñ a vəghəñ ə bo lu kwen tsu ghè bo dí' ə na vi vi. ¹⁵ Vəghəñ nku li kəku, kə kə ku'sə a Nyìngòn to məzhè ə tsèm chò fa Yesò, gá'a fa vəghəñ a chə la Nyìngòn dí' Nyìngòn vəghəñ. ¹⁶ Kə wí' na fañ ke nè njùñ a ləmè wen, gətə kəfo ki a ghè kí' ə ku wù ə tsen. Ənyè a venə dí' a Nyìngòn to nè kəku, kə nè la ghè nsañlə.

¹⁷ Ghèn nzhə to fa ví'i vyi a və tisə ghèn, kə ghèn nè to kətə a vəwenə. Vəwenə tu'mə nè ghèn, dí' lù tañ əchə vəwenə a Nyìngòn kumə shwè'è a ghenə. Ghèn sətseñ ə nzhə to fa vəwenə, kə a gyəmtə vəwenə nè shwè'è nè sañlə, kə be a boñ ə gyəmtə ghèn.

¹⁸ Ghèn ne jìmə to jìmə a yès. Yès ə ki la tətyim tyestə ə laynə, yès kəñ ə ne to kányù kəjuñkə to mənzhè ntsèm. ¹⁹ Ma sensə to no sensə la ghèn njìmə a mò ndí' Nyìngòn ə nè a mà bwənsə zəñsə vi yèn ghèn.

Əjìmə kə mwetə

²⁰ Ma jìmə la Nyìngòn ghèn a ghè kù mbwa'mə a ví'i, ku no tèbè ghó' ə jùñ a ghèn ndí' ghèn ki ə nè no tèbe ghò na yì a ghè kəñ. A dí' wen a ghè ə nlüsə Bobo vəghəñ Yesò fa pfə, Yesò ghèn dí' ntsin̄ byisə ə ghó'o luwen byì' məkàyn mì a mə fəñ li to ghaynə əmù'. Ghè nchì' məkàyn na mēyn nè mənlyuñ mə wen. Ma jìmə la Nyìngòn ə nè kányù ki a kə kwə' a wen a ghèn wèn chò fa a Yesò Klistò. Əku'sə ndyè a wen to məzhè ntsèm. Amēyn.

Ə mwetə

²² Vələmə ə vwomə ma sensə la ghèn shitə gha' nyè venə a mà gá'a là. Ma ko nyo' nyè ə ghó'o və. ²³ Ghèn nki la və shisə li ləmè vəghəñ Timoti fa nfiñ. Ghè sətseñ zəñsə vè, yo wen a vi yen ghèn a əmu'.

²⁴ Ghèn ton̄tə tətə vəñə nè ví'i Nyìngòn no vətsèm. Ví'i və byiməvə vyi a və tsi ald' ə Itali ətimə əton̄tə a ghèn.

²⁵ Nyìngòn ndí' ətyim ə jùñə ghè a ghèn no vətsèm.

Jems

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ a ŋwà'lè ghèn

Nwà'lè ghèn dɪ mu a nyo'ò Jems ku kɛtyiftə a víi vɛbyimə no vɛtsɛm a vɛ ndi' mu vɛwɛnə saykə li ndyɛ a tyi mbyi. Ghè nyo'ò a ji ngàynsə ə dɪ' ji a víi vɛbyimə dɪ' ntsi fa tsu. Ghè nyo'ò li tɛ nyɛ venə a nè: kɛnfem, ə ghó'ò, ə mwòm̄sə ntsinè jùŋə, ka nki víi nkwoŋ, əbyimə nè shwè'è, ji a wɪ' dɪ' ne nè kɛlyimə kə fa tsu, ə tof, ə ntaŋmə, Kwu'sə wɛn nè shí'sə wɛn, nso'ò víi vɛtsevə, kumə kɛdyɛ', wɛnsə be jɪmè. Nwà'lè a ghèn ə tu' kumtə la əbyimə nè shwè'è dɪ' no kɛnyɛ kə to kə a víi vɛbyimə və a və ku'sə Nyìngòŋ.

Ji a vɛ gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitè 1.1

Əbyimə nè tofə 1.2-8

Kənfem nè ghó'ò 1.9-11

Ə mwòm̄sə nè ə fəŋ a mwòm̄sə 1.12-18

Ə nzɦətə be nè 1.19-27

Vəpfantə la və ko dɪ' nlyi víi nəkwoŋ 2.1-13

Əbyimə nè shwè'è 2.14-26

Wu əbyimə nè kɛlyimə kə wɛn 3.1-18

Víi vɛbyimə və a tyi mbyi 4.1-5.6

Jisə a vɛ dɪ' ə nè nyɛ ə tsevə fa tsu 5.7-20

1 A nyò'ò mò ə Jems ə wù shyè' ə Nyìngòŋ wɛnə Bobo Yesò Klistò nyò'ò ŋwà'lè ghèn: Mə tɔŋtə víi Islel vɛbyiməvə no vɛtsɛm a vɛ saykə li ə ndyɛ a tyi mbyi.

Kənyɛ kùmə Byimə bènə tof

² Vəlemə vwomə ghèŋ nlyi a nè saŋlə ghó'ò ghè a zhɛ a tɛmwòm̄sə tɛ vi à ghèŋ a jisə a jisə. ³ Ga'a kò ghèŋ ə ki la və sɛtsɛn ə mwòm̄sə byimə ghəŋə, ghè a nè la ghèŋ nki əgha' tyim. ⁴ Ghèŋ tu'mə la əgha'a tyim ghèŋ aghenə shyè' əshyè' wɛn ə za'a fa kəmwètə ndi ghèŋ ə nlansə dɪ' víi və jùŋəvə a nyɛ tsɛm kò a ndi' la ghèŋ ə ghə kəfo. ⁵ No tɛ ndo a ghè ghə ətof fà ghèŋ a ntintin, ghè jɪm ə bəm ə Nyìngòŋ a ghè a ku à wɛn. Nyìngòŋ ə ku à víi vɛtsɛm nè kəvu kə bɔ'təkə bènə bɔŋə tyim. ⁶ Ghèŋ sə nɪjɪmə bèmə, ghèŋ ə nki' byimə. Kə ghèŋ a momə mwòm̄sə. No ndò a ghè momə dɪ' tò nè mu mə mbyimtəmə a mù mə ngho'omə a fwof ə chò nè'ə. ⁷ Nki wɪ' aghenə, ki' tɛtyim tɛbò benə a ji a ghè nè nyɛ fa tsu, kò a ndi' la Bobo zì ghè ku kəfo ki a ghè bèmə lì.

Kənyɛ kùmə Kənfem bènə ghó'ò

⁹ Wu byimə a ghè femə dɪ' ə nànə la Nyìngòŋ ghɛ li wɛn a kəshi kə ŋaŋtəkə, ¹⁰ yi a ghè ki' i ghó' be nànə la Nyìngòŋ ə shí'sə li wɛn a nse. Kə dɪ' alə byi'ando wu ghó'ò chò cho tò ndèŋndəŋ ando dzudzu agəŋ ə chò.

¹¹ Chwìchwì lu mbanə to, ghè nyù'ù agəŋ, dzudzu vi ə zà'a ngòyn ə yi mù lè. A dɪ' tò ndèŋndəŋ ando wu ghó'ò lu sə njè'è tsu'tè nyɛ wɛn ə bvètə pɛɛ. ¹² Mb-wa'mə dɪ' à wɪ' yi a ghè gha'a tyim a zhɛ a tɛmwòm̄sə tɛ vi à wɛn. Byi'ando ghè sɛtsɛn ə to chò tɛmwòm̄sə a tɛntə, ghè a ki' i əzhù'tè yi a Nyìngòŋ ə nghɛ li la ghè a ku à víi a və kòŋə wɛn. ¹³ Kə wɪ' à gà' a zhɛ a mwòm̄sə vi à wɛn la, "A mwòm̄sə Nyìngòŋ mwòm̄sə mò la mə ne mbyi." Kənyɛ kə ko zì kə tentə Nyìngòŋ la ghè ne mbyi, kò a ndi' la nkàntə wɛn zì ghè mwòm̄sə wɪ'.

¹⁴ Mwòm̄sə lu mbòŋsə vi à wɪ' à zhɛ a təkwo'tè tɛ byitə wɛn ə tentə wɛn la ghè ne nyɛ byivə. ¹⁵ Təkwo'tè tɛ byitə a tɛntə mù kwì à wɪ' a tyim ə vi nè nyɛ byivə. Nyɛ byivə avenə nè kwì ə kwɛ' və mù vi nè pɛɛ.

¹⁶ Kə ghèŋ be ghɛsə la víi vɛtsɛnə lobtə ghèŋ a vələmə və kòŋ mò. ¹⁷ No kəku kə jùŋ kə kò a kə bòŋə ə lù fà kàŋ mu à ku Tì' a ghè ə nshìtə bayn. Tì' ayi ko lu nkwi'tə kò ghè lu nè la vəghəŋ ndi' a tì mfìnə byi'ando ghè ko lu kwitə. ¹⁸ A ntsù' tò wɛn fà wɛn a ngəŋ ənè la vəghəŋ ndi' vunə wɛn, ghè ə nga'à li ndi vəghəŋ ndi' mbì fa ntintin fo tsɛm a ghè nshìtə.

¹⁹ Ghèŋ ki kènkə a vələmə və kòŋə mò: Ghèŋ ntù'ù zhɛtə kənyɛ a mə gà'ə no a nkàyn, kə ghèŋ a zàŋsə gà'ə, kə ghèŋ a zàŋsə fwisə tin. ²⁰ A sɛtsɛn ghèŋ ə mfwisə tin, kò ghèŋ a ə ne nyɛ vyi a Nyìngòŋ kəŋə la ghèŋ ə nè lì. ²¹ Kə mu sə dɪ' la ghèŋ ma'a ntsinəsə byisə bènə ntsinəsə kəmìŋ ghèŋ ə shí'sə təwɛn təŋtə shi

ntim yi a Nyìngòŋ ə we à ghèŋ a tətym a ghè zì ghè bwòŋsə ghèŋ.

²² Kə ghèŋ a nzhətə kənyù kə Nyìngòŋ tò zhətə. Ghèŋ díí ə nè kənyù a kə gá'ə a bwen a lì mu ghèŋ ə lobtə təwen təŋtə. ²³ Wí' a ghè zhətə kənyù kə Nyìngòŋ tò zhətə ke ə nè ando kə gá'ə dí' tò nè wí' a ghè ki wen ə wen a kəŋki kə ashí. ²⁴ A dí' no a zhù kò a ghè lu fa benə kəŋki kə ashí ghè bè lyèsə jì a ghè yi nkə'ə fa tsu. ²⁵ No ndò a ghè zhə so'ò Nyìngòŋ a dí' ngesə so' a ghè shisə ví'í fa mbyisə bènə fa pfx, ə faŋ ə nè ando əso' ayi ə kəŋ mu Nyìngòŋ ne bwa'sə wen no a gho yi a ghè nè. Nki wí' aghèn ko zhətə kənyù kə Nyìngòŋ tò zhətə alí ghè mwòmsə ə nghə a kəne. ²⁶ No ndò sətəsen ə nkwo'tə la ghè dí' wu byimə ke nki jì ə tisə kəlyimə kə wen mu ghè lobtə wen ə wen kò a ndí' la byimə wen ə kwə'ù tē a kənyù kətsenkə. ²⁷ Əbyimə a ghè nè la Nyìngòŋ tí' vəghəŋ ə lutə su saŋlə no a nkəyn dí' la, wú dí' ə ntú'mə nè vunə mpfx bènə ki mpfx a və yenə ngə', be nyiŋsə wen ə wu fa nyù ə mbi.

Wí' ko chò ghətsen

2 Vələmè vwomə, ando ghèŋ ə dí'í ví'í vəbyiməvə à Yesò Klístò ə Bobo kanə vəghəŋ, ghèŋ ko dí' nlyì la wí' ə chò ghətsen. ² Lyì la ví'í vəbò ví' ə kwèn à ghèŋ a ntsəntə, wú mu' dí' wu gho'ò mu ghè shitə li ə nlaf ə nwe fənkwenkwen à wen a kəvu. Ghətsen dí' wú kəmfem mu ghè mò' təsò' tə ndisə. ³ Wú mu lye wí' yi a ghè shitə ə nlaf ə gá' à wen la, "Njwə'ə a kəshi kə jùŋ kə ashə", alí ə gá' à wú kəmfem yi la, "Timə a fà'ə, ko la ŋwə'ə bo'sə kəshi kèn a mà ə tomtə aghə ghomə tsu là." ⁴ Mu kə dí'í la ví'í vətəsenvə chò vətəsenvə à ghèŋ a ntintin. Kə be dí'í la ghèŋ ə kə'kə li sə so'ò, nè təkwo'tə tə byitə.

⁵ Ghèŋ zhətə a vələmè və kòŋə mò! Nyìngòŋ ntsù' li ví'í vi a ví'í mbyi lyè la à dí' ví'í kəmfem ə nlyè la à dí' ví'í vəgho'kəvə a byimə mbe ghə la vəwenə lu zhi so' fòn Nyìngòŋ yi a Ghè nghə li la yi lu ku à ví'í vyi a və kòŋə wen. ⁶ Ghèŋ ə bòŋsə chasə ví'í kəmfem. Ga'a kò à dí' ví'í vəgho'kəvə a və zətə ghèŋ be lyè ghèŋ dyù nè ghèŋ a kəbò' kə nso'? ⁷ A kò à dí' vəwenə a və gá'ə nyù byivə byí'í zhi' jùŋghə wí' yi a ghè ə kí'í ghèŋ lí?

⁸ So' toghə a ghè dí'í a ŋwà'lə Nyìngòŋ dí' la, "Wú dí'í əkòŋ lèmə wú ando wú kòŋə wen ə wu." Ghèŋ sətəsen ə nsù nè a lì mu ghèŋ nè à nkəyn. ⁹ Ghèŋ sətəsen ə mbòŋsə lyè la ví'í vətəsenvə chò vətəsenvə mu ghèŋ ə ne li mbyi, so' be à ghə' ghèŋ tò ndəŋndəŋ ando ghè gha'a ví'í a və kwa'ə so'. ¹⁰ Na kènkə dí'í la no ndò sətəsen ə nghə təsò' tə tsəm alí ə kwà' ghè mú' mu ghè kwa'a li no tətəsem. ¹¹ Byí'ando ndəŋndəŋ ə wí' a ghè ngə'ə la, "Kə wí' à tsi nè wí' wí' ko nè lim ə wí'." Mbe gá' la, "Kə wí' à zhwi wí'." Wú sətəsen dí' ke tsi nè wí' wí' ko nè lim ə wí' alí ə zhwi wí' mu wu li kwa'ə li təsò' no tətəsem. ¹² Ghèŋ ə ngə'ə li be nè a nè ví'í vyi a və lu so' vəwenə nso' yi a ghè shisə ví'í fa əkòs. ¹³ Nyìngòŋ ko lu nkí' kusə nshinsə a zhə a ghè so'ò no tē ndò a ghè ko dí' kusə nshinsə à ví'í, alí wí' yi a ghè dí' kusə nshinsə ko dí' ə mfànə nso'.

Kənyù kùmə Byimə bènə Shyè'

¹⁴ Vələmè vwomə, wí' ə lè sətəsen ə ngə'ə la ghè kí' byimə alí kò byimə ayi lu ndí' à wen à shwè', se yi nè ndí' ghò? Byimə wen ayi lè zì ghè bwòŋsə wen a? ¹⁵ Lyì la lèmə tsen dí' kò ghè lu nkí' ndisə mò' be gho kəfo əzhi. ¹⁶ Ghèŋ ə lè sətəsen mù gá' à wen la, "Wú je' tò a nkəyn. Wú dyù wú ə mò'ò kəfo kəlimtəkə be ə zhi no a nkəyn." Alí fəŋ ə ke ku kəfo fa ntintin fo avenə à wen, se yi ne ndí' ghò? ¹⁷ A bè dí' tò ndəŋndəŋ ando byimə sətəsen ə ndí' tò wenə ghè kènə shyè'è mu à dí' kəmpfx kə byimə. ¹⁸ Wutsen a gá' la, "Wú kí' byimə mà kí' shyè'. Dí' jì à mò a wú zì wú kí' tò byimə kènə shwè'è, mà dí' byimə ghomə chò fà mò a shwè' à wú." ¹⁹ Ghèŋ ə nè a nkəyn ando ghèŋ ə byimə la Nyìngòŋ dí' tò mù'. No tē zhwi byivə byimə be tsitə nè fanə.

²⁰ Kəŋgwə' kə kəfo kèn! Wú kəŋə la və dí' à wú la byimə kènə shyè'è dí' kənzim kə byimə mu? ²¹ Nyìngòŋ ə lè ko nlyi Ablaham ə tí' vəghəŋ la ghè dí' wú kənyù kə timəkə chò fà wen a shwè' ando ghè nku wəyn wen ə Izik a kəchi' kə kəku a? ²² Ghèŋ ə yenə la byimə wen ə njè'è a kənyù kə mù' nè shwè'è wen. A ne shyè'è wen la byimə wen ə lwin. ²³ Kə nchò a lì mù lwinsə kəshi kə a ŋwà'lə Nyìngòŋ a kə gá'ə la, "Ablaham ə mbyimə li Nyìngòŋ. Byí' byimə wen ayi, Nyìngòŋ lyè wen a nè wú nəmwwè'è." Nyìngòŋ mu sə dzàŋə Ablaham nè wú ndoŋ ə wen. ²⁴ Ghèŋ ə yenə la Nyìngòŋ ə lyè wí' a nè wú kənyù kə timəkə byí'í shyè'è wen, à ko dí' tò byí'í byimə zimghə wen.

²⁵ A lè nko bè ndí' tò ndəŋndəŋ ə jì a Nyìngòŋ ə nlyi wúwí njè'tə yi a və ndzàŋə wen nè Lahàb a nè wú kənyù kə timəkə, byí'ando ghè nshisə ví'í ntim ə Joshuwà bè nè nyiŋsə vəwenə, və chò fa jì kədyàŋ a? ²⁶ Kə mù sə dí' la ando ə kətso' kə wèn kènə kəzhwi kə dí' mu kə pfx li, à bè dí' tò ndəŋndəŋ ando byimə kènə shyè'è dí' kəmpfx kə byimə.

Kənyù kùmə Kəlyimə

3 Kə ngə'ò ghèŋ à ndí' ndí'səsə a vələmè vwomə. Ghèŋ ə ki la Nyìngòŋ lu so' vəghəŋ vi a və dí'í ndí'səsə chò ví'í vətəsenvə. ² Vəghəŋ vətəsem lu nè shwè. No ndò sətəsen ə ngə'ə ke nshwè mu ghè dí' wú kənyù kə timəkə, be dí' mu ghè zì ghè tu'mə nè sò kətə wen. ³ Vəghəŋ ə we mfɪŋ a chù lyəŋ ndi ntensə wen ghè dyù no fe a vəghəŋ kəŋə. ⁴ Ghèŋ be lye əbaŋ a mù ghə'kəvə a no tē bè ando və ghə'kə no nànto, à be tenə fwof toghə tenə wenəvə, ngùfə shisə li mbòŋsə tisə tò nè membàŋ mə ntyetəmè la və dyù no fe a vəwenə kəŋə. ⁵ A bè dí' tò ndəŋndəŋ ando kəlyimə kə dí' kəshi kə wèn wí' tyetə nànto alí gá'ə nyù fansəvə.

Ghè kwo'tə ando fəsèsè fə zhí' fə zì fə nyù' ku ghə'oghə. ⁶ Kəlyimə kə wí' kə dí' tò nè fəsèsè fə zhí'. Kə dí' ntu' nyù byivə à wí' a wèn no tsəm. Kə byisə wen ə wí' no tsəm, kə dí' əzhi', nyù'ù no te ghò à tí mbi nəzhi' mu ghè lù fa zhi' a ghè ko lu mè. ⁷ Wí' zì ghè gha'tə nyamsə a mù, nè sə to'sə bènə mənynin ə dí'sə vəwenə ntsi a ngèŋ. Adí' kənyù mu və ne li, ⁸ alí wí' kə zì ghè

gha' kalyimə dī'sə. Kə di' kəfo kə byikə a kə ko zhùtə be kī' lə' ə byighə. ⁹ Vəghəŋ ə ghos'ə Bobo bènə Tī' vəghəŋ nə kəwenkə be telə vī'i a Nyīngòŋ nshìtə a wen a kəm-fəsə tò nə kəwenkə. ¹⁰ Vəghəŋ ə ghos'ə nə əchə be telə tò nə wenə ghə. Vələmə vwomə kə ko yi di' ndī' alə. ¹¹ Mu mə njūŋmə nə mə mbyimə ə lè zì mə mfù tò fa fədyàn fə mù' a? ¹² Fəkò' fə figs lè zì fə kumə lamsə a, a vələmə vwomə mu la fəkò' fə lamsə fə zì fə kumə ashī figs lo? A bè dī' tò ndəŋndəŋ ando mu mə ng-ho'omə a mə kī'i fəmbvəŋ ko zì mə mbe kù mu mə fədyàn.

Ntsìnə wī' ə dī'i nki tof a ghè kī'i

¹³ A dī' ndo à ghèŋ a ntintin a ghè tofə be zhi ki nyè a? A zhə a ghè dī'i, ghè dī'i dī' ənyè a ghè nè nə gumlè byī'i tof. ¹⁴ A sətsèn ghèŋ ə nki' kəŋghə' kə byikə a ghèŋ a tətyim nə kənywi, kə ghèŋ a nku'sə təwen təŋtə zhò ndzīŋsə la ghèŋ kī'i tof. ¹⁵ Nki tof aghenə ko lù fà kàn. Ghè lù fa nse ashè, kenla àdī' ə tof ə kəzhwi kəŋ-wo'əkə, adī' tof ə Deblè. ¹⁶ Kəshi a kəŋghè' nə kòŋ kənywi dī'i tsu, kənsàlè bènə nyè byivə tsenəvə be dī' tsu. ¹⁷ Tof a ghè lù fà kàn ə chò mbi ŋwò'è, kòŋə mb-wa'mə, kòŋ əzhətə nyè ə vī'i vətəsenə, kī' kusə nshinsə be nè nyè juŋəvə no ghos'. Ghè lyè vī'i vətəsem tò ndəŋndəŋ ko a ndī' la ghè kī' kəmbìlè. ¹⁸ Vī'i a və kòŋə mbwa'mə, ə ghə mbwa'mə. Nakènkə nè vī'i tsi ntsìnə ə jùŋ.

Ghèŋ ku təwen ə təŋtə à Nyīngòŋ

4 A vī' nè ghò vī' nè ghoŋə bènə soynə à ghèŋ a ntintin a? Ga'a kò nyè avenə chò tò byi'ando kəm-bəŋbəŋ kə soynə kwò'tə ə təŋtə nè la ghèŋ ə nyiŋə fa bəm əfo nse. ² Ghèŋ bəŋbəŋ fa bəmə fo, ne dī' ke kī'i, ghèŋ mù zhwi. Ghèŋ ə shəmə, nè fəŋ ke kī'i, ghèŋ mù sə təŋmə be soynə. Ghèŋ ko kī'i byi'ando ghèŋ ko ə bəmə à Nyīngòŋ. ³ Ghèŋ ə bəmə kò və lu nku à ghèŋ byi'ando ghèŋ ə bəmə a ji shwe. Ghèŋ ə bəmə ənè nyè ngəŋsə ghèŋ tsu. ⁴ Vī'i venə a vəwenə ko ghə tətyim tə vəwenə à Nyīngòŋ lè, ghèŋ ə be kò kī' la wī' a ghè kòŋə fo nse dī' wù kəbàyn à Nyīngòŋ? Kə lī dī'i la no ndò a ghè kòŋə ndī' ndoŋ wenə fo nse dī' wù kəbàyn ə Nyīngòŋ. ⁵ Mu ghèŋ ə lyè la ŋwà'lè Nyīngòŋ ə gə'ə tò kədyàn la, "Nyīngòŋ ə kòŋə kəzhwi kī' a ghè ne li kə sə dī' à vəghəŋ a təwèn lo?" Kəshi akènkə gə'ə tò nəmwè'è. ⁶ Alì bonə tyim ə wen ə vəghəŋ ə kwi dyè tò nə mbi. Nywà'lè Nyīngòŋ ə mu sə gə'ə la, "Nyīngòŋ ə ko kòŋ vī'i a və ku'sə təwen tə vəwenə, alì kī' bonə tyimə à vī'i a və shī'sə təwen tə vəwenə." ⁷ Ghèŋ ku lī təwen təŋtə à Nyīngòŋ. Ghèŋ tyen Deblè a ghè a bwènə fə ghèŋ a bəm. ⁸ Ghèŋ vitə bo'sə Nyīngòŋ a ghè a vitə ə bo'sə ghèŋ. Ghèŋ shə avu a ghəŋə fa nyè byivə ghèŋ ə vī'i nè nyè byivə venə. Ghèŋ shə tətyim ə təŋtə fa nyè byivə ghèŋ a vī'i tətyim tə bò venə. ⁹ Ghèŋ nsùtə dī' nè kumə wèn be dī' tò a nshinsə a nshinsə. Kə ghèŋ be a ə nchə'ə, ghèŋ ə mbòŋsə dī' di. Kə ghèŋ be a ə nsəŋlè, ghèŋ ə mbòŋsə dī' tò a nshinsə a nshinsə. ¹⁰ Ghèŋ

nshī'sə təwen təŋtə a shī Bobo a ghè a ku'sə ghèŋ a kàn.

Kə ghèŋ a nso'o vələmə vəŋə

¹¹ Kə ghèŋ a ngə'ə mbyi byī'i vələmə vəŋə a vələmə vwomə. No ndò a ghè gə'ə mbyi byī'i lèmə wen, ko a ghè so'o lèmə wen, ə gə'ə mbyi byī'i so' be so'o so' ayi. A sətsèn wù so'ò so' mu wù ko nè kənyè a so' ayi ə gə'ə, alì bòŋsə dī' wu so'o. ¹² Wù ku so' nè wu so'o dī' tò mù', à dī' tò wen a ghè zì ghè bwəŋsə vī'i à be dī' tò wen a ghè zì ghè byisə. Wù sə dī' ndò ə nso'o vī'i vət-senə a?

Ə pfàntə byī'i kumə kədyù'

¹³ Ghèŋ vī' a ghèŋ ə gə'ə la, "Yès a lù lan kò a bo'òŋgəŋ ə dyè a ntè' ə tsen ə tsi tsu ngwə' mpfen ə ne mba'lè ə kī'i se." Ghèŋ zhətə a! ¹⁴ Ghèŋ ə ko kī' kənyè kùmə mətsi ghèŋ a mbi. Ghèŋ dī' tò nə kəzhwi a kə fù tò fəshìtə fə zhə kə bè lè. ¹⁵ Ghèŋ bòŋsə dī' ə ngə'ə la, "Bobo sətsèn kòŋ, yès à tsitə nè kənyè kèn ko kī'." ¹⁶ Alì luwèn, ghèŋ ə bòŋsə kùmə dyè' vəŋə, ku'sə təwen ə təŋtə. Əkumə kədyù' bènə ku'sə wèn aghenə dī' mbyi.

¹⁷ No ndò a ghè kī' kənyè kə jùŋ kə nè, fəŋ ke ne kənyè akī' ə ne li mbyi.

Ə pfàntə à vī'i və ghos'kəvə

5 Ghèŋ ə vī'i və ghos'kəvə, ghèŋ zhətə a! Ghèŋ ə nzimè dī' no mwè'è mwè'è byī'i ngə' ə ghos' ə ghè ne vī' à ghèŋ. ² Gho' ə ghəŋə ne fwe, məŋjitətù' be pfi' vədàlə vəŋə. ³ Kəmbəŋ kə lu gha' əfo gol bènə əfo silva ə ghèŋ. Kəmbəŋ akènkə lu bò'tə nà'ə vəŋə be pfi' kət-so' kə wèn ə ghèŋ tò nə zhī'. Ghèŋ ə ghə li gho' a mətsi mə kəmwetə alì ghè lu vī' nè ngə' à ghèŋ. ⁴ Ghèŋ zhətə a! Vī'i a və shwè'è təsim təŋtə ghèŋ zhi təkò tə vəwenə dī' no a gī to, di vəwenə aghenə dī' mu ghè za'a li a tī'i-tī'i Bobo yī a ghè ŋəŋtə li nkwe'. ⁵ Ghèŋ zhi li təwen ə təŋtə a mbi a shèn, ə ngə'kəsə dī' to nə vəmbòŋ ə və shyə. ⁶ Ghèŋ ə ne li la və so' ə byisə vī'i ntosə, ə byisə vəwenə kèn la vəwenə soyn li ghèŋ.

Kənyè kùmə Məwensə bènə jīm

⁷ Ghèŋ ə nwensə lī a vələmə vwomə, ə za'a fa tɬ' a Bobo lu vī'. Ghèŋ kwò'tə ando wù shyè'è sīm lu nkə'tə la fo sīm ə wen ku ə ndī' a mə kəŋ. Ghè lu wensə ə za'a fa zhə a mbi ghè nè kəmwètə kə ghè kə nè vī' əfo wen ə kwi. ⁸ Nkàntə ghèŋ bè dī'i ə nwensə tò a lī. Ghèŋ gha' tətyim ə təŋtə tə to byi'ə məbwènə vī' Bobo bo'sə lī. ⁹ Kə ghèŋ a nghàmə vələmə vəŋə a vələmə vwomə ndi kə və lù so' ghèŋ. Wù so'ò nsò' sə ti tò a chə ngəŋ. ¹⁰ Ghèŋ lyi nshè'təsə ghos'kəsə nè nchwi məwensə a zhə ngə'sə a vələmə vwomə. Vəwenə nshè'tè ntim ə Bobo no tè ando vəwenə nyènə ngə'. ¹¹ Ga'a kò vəghəŋ yənə la Nyīngòŋ bwa'sə vī'i vyi a və wensə lī. Ghèŋ ə zhə li byī'i gha'a tyim Job nè kənyè kī' a Bobo ə ne a wen. Bobo kī' tyim ə bwa'mə ghè bè kusə nshinsə à vī'i.

¹² A kwi nyù no tsèm a ma ga'à li a vèlèmè vwomə, kə wì' à kàyn kənyù. Kə wì' a kàyn a zhi' Nyìngòŋ ko a zhi' è kəfo kətsenkə a nse ko kàyn tè məkàyn məntsenə. Alì kənyù kə ndì' ə wì' byimə, ghè ə byimə tò byimə, ə ndì' ə wì' tensə, ghè tensə tò tensə ndi kə vè lù so' ə byisə ghèŋ.

Əjìm ə wu byimə

¹³ A sətsèn wì' ə ndì' à ghèŋ a ntintin a ghè yenə ngə'. Ghè jìmə. A sətsèn wì' ndì' à ghèŋ a ntintin a ghè sanlè. Ghè nzhimə ndzàŋsə ghò'sə Nyìngòŋ. ¹⁴ A sət-sèn wì' ndì' à ghèŋ a ntintin a ghè kwa'à. Ghè dzàŋə vəchə' və ngèŋ Nyìngòŋ və vi è jìm à wen à kətə è zu'u wen nè məzhi' a zhi' Bobo. ¹⁵ Vəwenə sətsèn ə nè jìm

aghenə byimə, Nyìngòŋ à chə' wu kwa'a ayi, Bobo be lùsə wen fa kwa'a. A be ndì' la ghè ne li mbyi, Bobo à lyèsə mbyi wen ayi. ¹⁶ Ghèŋ ə nshè'tə lè mbyisə səŋsə à ghèŋ a ntintin be jìmə à no ndò à ghèŋ a ntintin ndi və chə' ghèŋ. Jìmə wù kənyù kə timəkə ki' kədyò' kə ghò'okə a nyù a jìm ayi nè. ¹⁷ Elijà ndì' wì' tò nè vəghəŋ è jìm nè tyim ə wen no tsèm la kə ghə à vi kò ghə lù vi a ti ngwù'sə sətə' nè kəbwe'kə a nse. ¹⁸ Ghè bè jìm, ə kaŋ ə ku ghə, nsə bè ku fozhivə. ¹⁹ Vèlèmə vwomə, wì' fà ghèŋ sətsèn dyù kəghaf fa nəmwè'è, wutsen ne la ghè bwènə vi tsu, ²⁰ ghè nki la à bwènsə visə tè ndò è visə wù ne nyù byivə fà wen a ji byi, mu ghè a bwòŋsə kəzhwi kə wen fa pfə ə be chí'tə nyù byivə no ghò'o.

1 Bità

Tɛ nyɛ̀ a vɛ̀ dí' a ɲwà'lè a ghèn

Mbì ɲwà'lè ə Bità. Bità ə nyò'ò la ɲwà'lè wen ghèn dyɛ̀ a ví'í Nyìngòŋ vi a ghè tsù'tə̀ li, mu vɛ̀ dzìmə̀ li nshisə̀ və̀wenə̀, vɛ̀ nsaykə̀ ká' alò' ə Lum, əbo'sə̀ nè Bontùs nè Gàlesiyà nè Kàbàdosiyà nè shə̀ Esiyà nè Bitiniyà (1.1). Ghè nyò'ò ə lìmsə̀ ví'í vɛ̀ byimə̀və̀ vi a vɛ̀ tsu' kə̀ghɛ̀ kə̀ və̀wenə̀, və̀wenə̀ be yèyn ngə̀' byi'í əbyimə̀ ə və̀wenə̀. Ghè nyò'ò li ə dzìŋtə̀ kə̀nyɛ̀ kumə̀ ntìm ə jùŋ ə Yesò Klistò. A dí' əpfɛ̀ ə Yesò nè mə̀ lù wen fa pfɛ̀ nè ando ghè ghè̀ li la ghè lu bwenə̀ vi, a ghè nè la ví'í vɛ̀ byimə̀və̀ ə nyɛ̀', kə̀'tə̀ wen, kɪ̀ nəm̀wɛ̀'è la ghè lu bwenə̀ vi.

Jì a vɛ̀ gəsə̀ ɲwà'lè ghèn fa tsu

Ətoŋtə̀ (1.1-2)

Ghèŋ nkɪ̀ la Nyìngòŋ ə lu bwòŋsə̀ ví'í (1.3-12)

Ə nè tsi ntsìnə̀ ə laynə̀ (1.13-2.10)

Ənyɛ̀ vyi a ví'í vɛ̀ byimə̀və̀ ndí' ə nè azhè ngə̀' (2.11-4.19)

Kə̀ wù ə byimə̀ nghan̄sə̀ əwen (5.1-11)

Ə mwètə̀ (5.12-14)

1 A nyò'ò mò ə Bità, ə wù ə ntìm ə Yesò Klistò nyò'ò ɲwà'lè ghèn a ghèŋ ə ví'í Nyìngòŋ vi a ghè ntsù' li, mu vɛ̀ dzìm li shisə̀ və̀wenə̀, və̀wenə̀ nsaykə̀ nká' alò' ə Bontùs nè Gàlesiyà nè Kàbàdosiyà nè Esiyà nè Bitiniyà ə sə̀ tsi tsu a nè ví'í a vɛ̀ chò jì. ² Nyìngòŋ, ə Tí' sə̀ dí' mù ghè ghè̀ li ə tsu'tə̀ ghèŋ a ví'í vɛ̀ laynə̀ vɛ̀ wen chò fa əshyè' kə̀zhwì kə̀ ɲwo'kə̀. Ghè nè ali ndí' ghèŋ ə zhɛ̀ to fa Yesò Klistò, mənlyuŋ mə̀ wen ə shè laynsə̀ ghèŋ.

Nyìngòŋ ə dí'í ətyim ə jùŋə̀ ghè a ghèŋ no nànto ə be kù mbwa'mə̀ a ghèŋ.

Və̀ghə̀ŋ əki nəm̀wɛ̀'è la və̀ghə̀ŋ lu kí'í ə ntsìnə̀ yì a ghè̀ ko lu mè

³ Və̀ghə̀ŋ ə ku'sə̀ Nyìngòŋ, ə Tí' Bobo və̀ghə̀ŋ Yesò Klistò! Ghè nkusə̀ li shinsə̀ a və̀ghə̀ŋ no nànto, ə kù ntsìnə̀ ə fi a və̀ghə̀ŋ a jì la ghè lusə̀ li Yesò Klistò fa pfɛ̀, və̀ghə̀ŋ ə sə̀ tsi kɪ̀ nəm̀wɛ̀'è la və̀ghə̀ŋ lu kí'í ə ntsìnə̀ yì a ghè̀ ko lu mè; ⁴ ə be kí'í əgho' a kə̀ŋ to ando Nyìngòŋ ə nghè̀ li mu ghè zizi ko ghè lu fwè, ko byif, ko kwitə̀ əkə̀'. Ə ghò' na ghənə̀ ə dí' a ghèŋ ə ví'í Nyìngòŋ.

⁵ Nyìngòŋ ə kə̀ŋə̀ ghèŋ nè kə̀dyò' kɪ̀ a ghè̀ kí'í. Ghè ne kə̀ŋə̀ byi'í ə byimə̀ ə ghə̀ŋə̀, ghèŋ dí' lù kí'í əbwòŋ yì a ghè̀ ba'tə̀ li ə lu ku a ghèŋ a ndayn a tɛ̀' bà̀m. ⁶ Ghèŋ ə nsə̀ŋlè li kumə̀ nyɛ̀ a venə̀ no tèbe ando à dí'í luwen təm̀wòmsə̀ vi a ghèŋ to a jisə̀ a jisə̀. ⁷ Təm̀wòmsə̀ na tentə̀ ə vi a ghèŋ ə ne la ví'í yen əki la ghèŋ kí'í no nkàyntə̀ əbyimə̀. Və̀ nè mwomsə̀ gul nè zhí' ali a dí' kə̀fo a kə̀ ko ku'mə̀ zà'a tebè a nè əbyimə̀, mu kə̀ zi kə̀ byif. Kə̀ le dí'í la, vɛ̀ dí' mwomsə̀ əbyimə̀ ə ghə̀ŋə̀ byi'í ando à dí' kə̀fo a kə̀ ku'mə̀ chò gul ndí' à lù ndí' a kə̀tsi a Yesò Klistò bwenə̀ vi, Nyìngòŋ ə bwomsə̀ ghèŋ ə be

ku əgho' ə wen a ghèŋ. ⁸ Ghèŋ nkòŋ wen no tèbe ando ghèŋ ə ko tímə̀ yènə̀ wen, ghèŋ be ə byimə̀ a wen, ko ghèŋ lu yenə̀ tèbe wen luwen. Ghèŋ ə sə̀ŋlə̀ no nànto, a jì ə kaynə̀ ə yì a wí' zizi ko ghè lu shè'tə̀. ⁹ Ghèŋ ə sə̀ŋlə̀ alə̀ byi'í ando Nyìngòŋ ə ku əbwòŋ a ghèŋ, a dí' kə̀nyɛ̀ kɪ̀ a ghèŋ byimə̀ byi'í kə̀wenkə̀. ¹⁰ Nshè'təsə̀ ghò'kəsə̀ ə dí' mù sə̀ ə nga'a kumə̀ ətu'mə̀ əkaynə̀ ghè na ghenə̀ a Nyìngòŋ ə ba'tə̀ ghɛ̀ a ghèŋ lə̀. Və̀wenə̀ ə nshítə̀ kə̀ŋ to kə̀ŋ ə kɪ̀ kə̀nyɛ̀ kumə̀ əbwòŋ na ghenə̀, ¹¹ be kə̀ŋ la kə̀zhwì kə̀ Yesò kɪ̀ a kə̀ dí'í a və̀wenə̀ dí' zhè̀ nè jì yì a Yesò ə ndí' lù yenə̀ ngə̀' fa tsù ə be dí' kə̀dyò' kə̀ wen. ¹² Nyìngòŋ ə ndí'í li làynsə̀ a nshè'təsə̀ ghò'okəsə̀ na sensə̀ la və̀wenə̀ ə shè'tə̀ ntìm na ghèn ko və̀wenə̀ shè'tə̀ a vɛ̀ wenə̀ tə̀wen, la və̀wenə̀ ə boŋsə̀ shyè' a ghèŋ. Nyìngòŋ ə sə̀ dí' mù ghè tím li Kə̀zhwì kə̀ ɲwo'kə̀ a ví'í mu kə̀ lù fa kə̀ŋ, vɛ̀ shè'tə̀ nyɛ̀ na venə̀ a ghèŋ chò fa a ntìm ə jùŋ, a dí' nyɛ̀ a no tèbe ətsìŋsə̀ Nyìngòŋ əkòŋ ə kɪ̀.

Kə̀nyɛ̀ ə nkumə̀ nzhə̀'tə̀ a wen Nyìngòŋ

¹³ Ghèŋ ba'tə̀ li tə̀ wen ə tə̀ŋtə̀, bvítə̀ ə nè shyè' yì a Nyìngòŋ ə kə̀ŋ. Ghèŋ ə shítə̀ gha'a tə̀wen ə tə̀ŋtə̀, ghè̀ tə̀ kwò'tə̀ tə̀ŋtə̀ a bwa'mə̀ a ghèn a Nyìngòŋ ə dí' lù ku a ghèŋ a tɛ̀' a Yesò Klistò lu bwenə̀ vi. ¹⁴ Ghèŋ ə nzhɛ̀ to fa Nyìngòŋ. Kə̀ ghèŋ be ne nyɛ̀ vyi a n̄jòsə̀ wen ə ghèŋ sə̀ ə kə̀ŋ la ghèŋ ə nè to ando ghèŋ ə nè a tɛ̀' a ghèŋ nko tímə̀ kɪ̀ Nyìngòŋ. ¹⁵ Ghèŋ kili la Nyìngòŋ ghèŋ a ghè̀ tə̀ tsù'tə̀ ghèŋ la ghèŋ ə dí' ví'í wen dí' nè laynə̀, ghèŋ be dí' ə laynə̀ no nyɛ̀ tsəm a ghèŋ ə nè. ¹⁶ To ando vɛ̀ nyò'ò li a ɲwà'lè Nyìngòŋ la, "Ghèŋ ə tsi ətsìnəsə̀ laynsə̀ byi'í ando ma làynsə̀." ¹⁷ A zhɛ̀ a ghèŋ ə jìmə̀ a

Nyìngòṅ, ghèṅ sà tɔŋtə wən la Tì, a dí wən yi a ghè so'ò víi vət̄səm, so'ò ali, so'ò no ndò to ndəṅndəṅ. Kə le díi la ghèṅ dí' ə gumlə wən no nànto ando ghèṅ bo tsitə a nse ashen. ¹⁸ Ghèṅ kili la Nyìngòṅ ə lo' li shisə ghèṅ fa ntsinə ə mu yi a vət̄i'í və vəghəṅ ə ntsi. Nyìngòṅ ə nko ə zen ghèṅ nə kəfo kə to nə əko mu ghè zizi ghè byí. ¹⁹ Ghè ə nzen ghèṅ to no ə mənlyuṅ mə Yesò, a dí' mənlyuṅ kí'í kədyò'. Yesò ə ndí' to nə wəyṅ Njɛ, ghè nko kí'í kəlu' no fa mphen. ²⁰ Nyìngòṅ ə dí' mù ghè ntsu' li wən ə ghè mibu fa tɛ' ghè shítə mbi, ə sà dí' mù ghè dí' li wən a mət̄si mə kəmwètə a ghèṅ a jùṅ. ²¹ A dí' byí'í Yesò na ghèn a ghèṅ byimə a Nyìngòṅ a ghè ə lùsə wən fa pɸ, ə ghè wən akəshi kə ŋəŋtəkə, kənyè na ki ə nè, ghèṅ ə sà kí'í əbyimə, be kí kə'tə to Nyìngòṅ.

²² Ghèṅ sà dí' mù ghèṅ shə li tət̄yim təŋtə tə layn byí'í ando ghèṅ zhè li kənyè kə Nyìngòṅ ki a kə dí' nəmwé'è ə sà kòṅ təwən ə təŋtə. Ghèṅ ə kòṅmə li təwən ə təŋtə to nə vələmə no nəmwé'è nə ətyim ə mu'. ²³ Kə dí' ə ndí' alə byí'í ando və bwensə li bwi ghèṅ a nfi chò fa kənyè kə Nyìngòṅ yi a ghèṅ tsi, mu kə faṅ li to ghayn ə mù'. A ko bwi wí' bwi ghèṅ a ghè zizi a ghè pɸ. ²⁴ Kə dí' to ndəṅndəṅ ando və nyò'o li a Nwà'lə Nyìngòṅ la:

“Vii vət̄səm dí' to nə agəṅ ə to',
əboṅ ə vəwənə dí' to nə flawà
kəfɸ'kə nə pɸ, flawà fəŋkə,

²⁵ ali kənyè kə Nyìngòṅ kə dí' mù kə faṅ li to nəmwé'è.”

Na ken kə dí' ntim ə jùṅ yi a və nshə'tə a ghèṅ.

Ngù' yi a ghè tsi nə àndòyn ə víi və ŋwə'və

2 Nyìngòṅ sà dí' mù ghè ku li ntsinə ə fi a ghèṅ. Ghèṅ ma'a li tət̄yim təbyitə nə kənlobtəkə nə kəm-bəṅmbəṅ kə, nə kəghə' kə nə ga'a ə əbyighə. ² Ghèṅ ə boṅsə dí' to nə vunə və bwa' və, nyè' no zhə'ko kəṅ ə nyoṅ nkəyntə zhwin, a dí' kənyè kə Nyìngòṅ, ndí' ghèṅ faṅ ə kwi to kwi za'a fa tɛ' a ghèṅ lù kí'í əbwòṅ. ³ Ghèṅ dí' ə nə alə byí'í ando ghèṅ sà dí' mù ghèṅ yen li a ghèṅ a ntsinəsə la Bobo ə tùmə. ⁴ Ghèṅ vi bo'sə Bobo Yesò Klistò. Ghè dí' ngù', ghè tsi mu víi ə ntemə ma'a la ghè ko bòn, ali Nyìngòṅ ə yen la ghè ku'mə kwè'ù ə tsu' wən ə ghə. ⁵ Ghèṅ be boṅsə dí' to nə ngu'sə a sà tsi. Kə le dí' la və dí' ə lyè ghèṅ ə bwòm ngəṅ Nyìngòṅ tsu, la ghèṅ ə dí' vəpfəm ngəṅ Nyìngòṅ və laynəvə, ku kəku kə kəzhwi a Nyìngòṅ a kə kɸ'ɸ, chò fa a Yesò Klistò.

⁶ Kə dí' alə byí'í ando və nyò'o li a Nwà'lə Nyìngòṅ la:

“Ghèṅ yen a! Ma ghə ngù' a ntə' Zayòṅ,
a dí' ngù' bù ə ngəṅ a mà tsu' li, ghè ku'mə kɸ'ɸ.

No ndò a ghè byimə a wən, mu ghè ko lu kí'í kətə kə dí'ikə.”

⁷ A dí' a ghèṅ vi a ghèṅ byimə li, ngù' na ghèn ə boṅ no nànto, ali a dí' a víi vyi a və ko byimə mu:

“Ngù' na yi a víi kə mbwom nə ə temə ma'a
ka'kə li a ngù' bù ə ngəṅ.”

⁸ Və be ə nyò'o a Nwà'lə Nyìngòṅ la:

“A dí' ngù', víi kəŋtə tsu,
a dí' təwu, dí' ə nè la víi ə foŋkə”.

Vii ə kəŋtə tsu byí'í ando vəwənə ko zhə tebè ntimə Nyìngòṅ, a dí' kənyè ki a Nyìngòṅ ə ghè li la vəwənə nè.

⁹ Ali, fa ghèṅ, ghèṅ dí' víi a Nyìngòṅ ə tsu' li. Ghèṅ dí' a nə vəpfəm və ngəṅ Nyìngòṅ, shyè'è a fòyn. Ghèṅ dí' víi və laynəvə mu Nyìngòṅ ə lyè li ghèṅ a víi wən ndí' ghèṅ ə shə'tə nyè ə kaynəvə vi a ghè nè. Ghè dzàṅə li ə shisə ghèṅ fa a ntintin kəbəṅ kəfenəkə ə kwensə ghèṅ a ntintin əbayn ə kaynəghə ə wən. ¹⁰ Ghèṅ ko tə ndí' víi Nyìngòṅ fa ambì, ali sà dí' luwən. Nyìngòṅ ə ko ə nkusə shinsə a ghèṅ, ali sà kusə luwən.

Əkòs ə Nyìngòṅ

¹¹ Vii'í ndoṅsə ə mò, ghèṅ dí' víi'í ghayn chò a dí' ji, ghèṅ ko dí' víi'í mbyi ashen. A le kənyè ki a ma sensə ghèṅ la, kə ghèṅ a nè nyè vyi a njòsə əwən ə ghèṅ sà ə kəṅ byí'í ando nyè a venə ə soynə kəzhwi ə kəŋkə.

¹² Ghèṅ ə ntsi ətsinəsə jùṅsə ndí' víi'í vyi a və tsi a ghèṅ a ntintin, a vəwənə ko ki Nyìngòṅ ne sà nkumə ghàm tèbe ghèṅ, ali yenə nyè ə jùṅə və vyi a ghèṅ nè, a lù ndí' ando Nyìngòṅ ə bwenə vi a kətsi kə ə nsò', vəwənə ə nku'sə wən.

¹³ Ghèṅ ə nshí'sə təwənə təŋtə a no ndò yi a və ghə la ghè ə nsò'ò ghèṅ. Ghèṅ ə nè alə byí'í ando ghèṅ əfwanə Nyìngòṅ. Ghèṅ be ə zhə fa fòyn ə ghò'o yi a ghè so'ò víi və tsəm, ¹⁴ zhə no tèbe vət̄i'í və ntə' vyi a ghè tsu'tə ə ghə və sà so'ò, ku ngə' a víi vəŋə a və nè nyè ə byivə, bwomsə víi a və tsi ə ntsinəsə timəməsə.

¹⁵ Ghèṅ ə tsi a ji na ghèn ndí' kə nkoyn ə víi'í vyi a və kumə ga'a to ga'a be a kí'í kənyè ə gə' kumə ghèṅ. Nakènkə ə dí' kənyè ki a Nyìngòṅ ə kəṅ. ¹⁶ Ghèṅ ə tsi to nə víi'í vyi a və tsi to fa vəwənə a ngeṅ, ko və dí' kəkòs a wí'. Ali, kə ghèṅ lyi nakènkə chò fa yi a bàm ə nlyomtə mbyi a ghèṅ ntsinəsə. Ghèṅ ə boṅsə tsi to nə víi'í vyi a və shyè' a Nyìngòṅ. ¹⁷ Ghèṅ ə gumlə víi vət̄səm no nkayn, kòṅ vələmə vəŋə ə víi'í və byiməvə, fwaynə Nyìngòṅ, be gumlə fòyn ghò'o yi a ghè so'ò ghèṅ.

Ghèṅ ə yenə ngə' to nə Yesò

¹⁸ A ghèṅ a víi'í shyè', ghèṅ ə nzhə to fa vət̄i'í və shyè' ghèṅ, gumlə vəwənə to no nəmwé'è. Kə ghèṅ a gumlə to víi'í a və tu'mə nə ghèṅ be bwa'mə, ghèṅ ə gumlə no tèbe víi'í a və choblə. ¹⁹ Ghèṅ kili la Nyìngòṅ ə ne saŋlə kumə wí' azhè a və zə'tə wən, ku ngə' a wən to kədyàṅ, ghè wensə to wensə byí'í ando ghè kili Nyìngòṅ. ²⁰ Ali, wí' sət̄sen ə ne wensə azhè a və ghomə wən mu ghè nèli byìbsə kənyè, se yi na ndí' no ghò? Ghè sət̄sen ə wensə ando ghè yenə ngə' mu ghè boṅsə nè njùṅ, Nyìngòṅ a bwà'sə wən. ²¹ A dí' kəshi ə kəŋkə ghèṅ yenə ngə' na ghèn byí'í ando Yesò ə yen li to ndəṅndəṅ ə ngə' byí'í ghèṅ ə dí' nchwi a ghèṅ la ghèṅ be yenə ngə' to nə wən. ²² Və nyò'o li a Nwà'lə Nyìngòṅ la, “Ghè nko ne kənyè kə kəbyikə kə tsen kə, ko wí' ə lù zhə la ghè zhò li ndziṅ no fa mpfen.” ²³ A ndí' no tèbe ando və ntelə wən, ghè nko bwensə. A ndí' ando və kù ngə' a wən, ghè nko ə kəyntə kənyè. Ghè mbòṅsə ku wən ə wən a Nyìngòṅ yi a ghè so'ò a ji ə timə. ²⁴ Ghè ə mbyè'è

li mbyisə vəghəŋ a wen a wèn, a kəntò. Ghè ə nè alə ndi' vəghəŋ ə boŋsə tsi ətsinəsə timəsə, ko mbyi ə be ə ki'i to kənyù ə ne a vəghəŋ a ntsinəsə. A nè tə chətəshi wen la ghəŋ to, ²⁵ byi' ando ghəŋ ə nkumə j'è to nà ə byisə və njì a sà le li jì, ali luwen sà di' mù Nyìngòŋ ə bwensə li lyè ə vi nà ghəŋ a Ntsiŋ byisə, à wì' yi a ghè tsiŋ əzhwi ə vəŋə.

Ki nà vəlìm və vəwenə

3 Ki, ghəŋ be ngumlə və limə ə vəŋə. Ghəŋ sətseŋ ə ne alə, ətsinəsə jùŋsə ə ghəŋ sə zizi sà nè vəlìm ə vəŋə vi a və ko timə ə byimə, vəwenə kwitə tətym tə vəwenə ə byimə a Nyìngòŋ ko ndi' la ghəŋ gə' li tēbe kənyù a vəwenə, ² azhè a vəwenə ne yenə ntsinè shəŋsə, sà bòn be laynə. ³ Və ko di' ə yenə la ghəŋ bòn byi' əlaf ə jùŋghə. Əboŋ ə ghəŋə kodì' ə ndi' byi' kətù a ghəŋ tù'tè shitə, ko byi' məkwinwinə a ghəŋ we, ko ndi' byi' ndisə shisə a ghəŋ mò'd. ⁴ Əboŋ na yi ə boŋsə di' ə ndi' a ghəŋ a ntsinəsə. Təŋki tə bòn nà tèntə ə di' bòn kəzhwi, məbwə'mə, ə ko nà musi, be ku'mə ashì Nyìngòŋ. ⁵ A le ji yi a ki ətə' mughə vyi a və ə chə'sə Nyìngòŋ ə ntsi fa tsù mu bòn a və limə və vəwenə. Vəwenə gumlə vəlìm və vəwenə. ⁶ Sèla ə ntsi to ntsinè a ghèn, gumlə limə wen Ablaham be toŋtə wen la Bobo. Ghəŋ sətseŋ shəmə ntsinè ə jùŋə na ghèn, ghəŋ ne di' to no vunə Sèla. Ghəŋ yi ne alə, ko ghəŋ be na fwəynə kənyù no fa mphen.

⁷ Nkàyntə ghəŋ a ləmə be di' ntsi ətsinəsə jùŋsə a ki ə vəŋə, ki la vəwenə bwa'a chò ghəŋ. Kə le di'i la ghəŋ di' ə tu'mə nà vəwenə byi' ando Nyìngòŋ ə lu tsèntə ku ə ntsinè yi a ghè ko lu mè to a ghəŋ və tsèm. Ghəŋ ə tsi to alə ndi' ghəŋ ne sà əzhəsə jìm, ko to kənyù kə a ta'sə əjìm ə ghəŋə.

Ə yenə ngə' byi' ntsinè ə jùŋə

⁸ Ə mwètə, ghəŋ ə tsèntə ki'i to əkwə'tə ə mù', kusə shinsə, kòŋə təwen ə təŋtə to nà vələmə, tu'mə be bwa'mə. ⁹ Wì' ə ne mbyi a wù, kə wù a bwensə nà mbyi, ə telə wù, kə wù a bwensə telə wen. Wù di' ə boŋsə jìmə la Nyìngòŋ ə bwə'sə nki ə wì' na ghèn byi' ando ə di' ə mbwa'sə na ghəŋ a Ghè tsu' ghəŋ la ghəŋ ne, di'i ne bwa'sə ghəŋ kumə kənyù na kèn. ¹⁰ Kə di' alə byi' ando və nyo'o li a Nwà'lə Nyìngòŋ la:

“Wì' ə sətseŋ ə kòŋ ə tsi a akayn, saŋlə,
kə ghəŋ na gə'a ə gə'a ə əbyighə,
kə ghè ne gə'a gə'a ə kənlobtə.

¹¹ Wì' na ghèn ə di' ə ma'a ə ntsinè ə byi' ə ntsi ntsinè ə jùŋ.

Ghè di' ə kəŋ ji ə tsi to nà mbwa'mə,

¹² byi' ando Bobo ə di' mu ghè ghə li ashì ə wen a vyi vyi a və tsi ətsinəsə timəsə,
ə sà zhətə ə vəwenə,
ali ə bwenə dzèm a vyi' ə nyù ə byivə.”

¹³ Ghəŋ sətseŋ ə mwomsə no nà kədyo'kə ə nè to nyù ə jùŋə və a venə a və nyù'o là, ko wì' a nè kənyù kə kəbyikə a ghəŋ. ¹⁴ Ali ghəŋ sətseŋ ə yenə ngə' byi' ando ghəŋ ne nyù ə jùŋə və, Nyìngòŋ a bwə'sə ghəŋ. Və

nyo'o li a Nwà'lə Nyìngòŋ la, “kə ghəŋ ne fwəynə vyi vyi a və tsu' kəghə ə kəŋkə, kə kəlem əkəŋkə ne tinkə”

¹⁵ Ghəŋ ə boŋsə gumlə Yesò to nà Bobo a ghəŋ a tətyim. Ghəŋ ne nyù', bvitə ə bwensə no ndò azhè a ghè bəmə kənyù kumə əbyimə yi a ghəŋ ki'i a Yesò. Ghəŋ sà nè alə ghəŋ ə bwa'mə, be gumlə. ¹⁶ Ghəŋ sà nè alə, ghəŋ ə nè nà ətyim ə laynə ghè ndi no ndò yi a ghè gə'a əgə'a əbyighə kumə ntsinè ə jùŋ ə ghəŋ vyi a ghəŋ dzìmtə Yesò na di'səkətə a nyù vyi a vəwenə gə'a. ¹⁷ Kə boŋsə boŋ ə yenə ngə' byi' nyù ə jùŋə və ando wì' ə nè, azhè a Nyìngòŋ ə kòŋ, ə cho ə yenə ngə' byi' nyù ə byivə. ¹⁸ Kə bòn ə yenə ngə' a ji na ghèn byi' ando no Yesò fa wen a ngen ə yen li ngə' ə pfx byi' mbyisə vəghəŋ ə mwetə shyè' wen to ghəyn ə mù'. Ghè ndi' wù kənyù kətiməkə ali ə pfx ə bwəŋsə vyi nyù ə byivə ə ne la vəghəŋ vi a Nyìngòŋ. Vyi' ə zhwi wen, ali a pfx to kətso' kə əwenə wen, Nyìngòŋ ə ne kəzhwi kə wenkə faŋ ə sà tsi to tsì. ¹⁹ A di' kəzhwi kə wen na kènka a kə nlu ədyù shè'tə kənyù kə Nyìngòŋ a zhwi a ngəŋ nfiŋ, ²⁰ ayi əzhwi vyi a və ko zhətə tebè Nyìngòŋ ali Nyìngòŋ be wensə to wensə ə zà'a fa a tē' yi ando Nuwə mbwòm kəbaŋ. A ndi' a tē' na yi, vyi' bwòŋ ati kəbaŋ na yi a kə nà lyə'a a kwi a mù, ndi' to fwomə. ²¹ Mu na mèyn a vəwenə ə lye'a fa yi akwi ə bwòŋ lə ə di'i shi a mu yi a ghəŋ shi luwen əbwòŋ chò fa Yesò Klistò ə di' la ghəŋ ma'a li mbyi shəŋsə. Ma ko gə'a kumə tēbè mu mi a ghəŋ shə əwenə ghenə tsu, ma gə'a kumə kənyù a ghəŋ ghə li la tətym ə təŋtə ne laynə ashì Nyìngòŋ. Mu a mèyn ə bwòŋsə ghəŋ chò fa məlù yi a Yesò Klistò ə lùli fa pfx. ²² Ghè lù fa pfx ə bwenə dyè akəŋ, luwen ə sà di' nyù' a kwəŋ ətoghə Nyìngòŋ, so'o ətsiŋsə ngəŋ Nyìngòŋ no sà tsèm, be so'o ə zhwi a və ki'i kədyò' no tsèm.

Ə ntsi ə ntsinè ə nəkwoŋ

4 Ando vəghəŋ ə ki la Yesò Klistò ə nyen li ngə' kətso' kə wèn, ghəŋ ə boŋsə ki'i to əkwə'tə yi a ghè nki', bvitə ə yen ngə' byi' ando no ndò a ghè yenə ngə' a nse ashə to nà Yesò, kə bè nè ə nè mbyi. ² Ghəŋ nè alə, ko ghəŋ be nà tsi ando njòsə wèn ə ghəŋ sə kəŋ, ghəŋ ə ntsi to ando Nyìngòŋ ə kəŋ. ³ Ghəŋ sà di' mù ghəŋ byisə li əzhè ə ghə'o ghə, tsi ntsinè yi a vyi vyi a və ko ki Nyìngòŋ ə kòŋə. Ghəŋ tə ntsi ətsinəsə kəfwə'lə, ashì a ghəŋə bəŋbəŋ, ghəŋ nyə mələ' bomə, ghəŋ ə dyè akəshi kə kəzhi, ghəŋ sà nè to nà bèsə. Ghəŋ tə ə ku'sə nshə'sə, ko əso' ə Nyìngòŋ ə byimə. ⁴ Luwen sà di' vyi vyi a və ko ki Nyìngòŋ di' nà əkaynə ə la ghəŋ ko zhimə tebè vyi vəwenə, ko be tsi tebè ntsinè ə byi' ə vəwenə na yi. Nakènka ə nè li, vəwenə sà telə ghəŋ. ⁵ Ali, kətsi kə ə ku'u vi a Nyìngòŋ lu so' vyi vatsèm, so' və to və benə və pfxkəvə. Vəwenə lu taŋ chə vəwenə a Nyìngòŋ. ⁶ A le kənyù ki a və ə nboŋ shè'tə ntìm ə jùŋ no tēbè a vyi vyi a və pfxkə li. Nyìngòŋ ə nsə di' mu ghè ə so' li vəwenə achə' a vəwenə nbo tsi a kətso' kə wèn to ndəŋndəŋ ando ghè nso' vyi və tsèm. Və nshè'tə ntìm ə jùŋ nà ghèn a vəwenə ndi' vəwenə ntsi a kəzhwi to ando Nyìngòŋ ə kəŋ.

Ghèn ə shità gha'a kaku kə Nyìngòn

⁷ Ghèn ə shità gha'a tawen ətəntə be bvitə ə nɔ̀mè byi'í ando kəmwetəkə mbi kə bə'sə li. ⁸ Nò kənyè kə to kə ə dí' la ghèn ə shità kònmə tə wenə ətəntə byi'í ando əkòŋ ə na nè, və lyesə ku mbyisə to kədən. ⁹ Ghèn ə shità shisə vəlemə vəŋə a ghèn a lo' to no nè əyim ə mù', ko ghèn dèmkə. ¹⁰ Nyìngòn ə bwà'sə li ghèn ə ku mə ku to a tənki a tənki. Kə lə dí' la no ndò ə dí' ə lyè kaku kə wen kə a Nyìngòn ə ku li ə nè jùn a ví' vətse- və nè kəwenkə to nè ví' shyè' və jùŋvə Nyìngòn. ¹¹ Wí' yi a ghè shè'tə kənyè kə Nyìngòn, ghè nshè'tə to no kənyè ki a kə lù fa Nyìngòn. Wí' yi a dí' wù ə shwè'è, ghè ə shyè' to no nè kədyò' kə a Nyìngòn ə kù li a wen. Ghèn ə nè to alə ndí' ví' ə ku'sə Nyìngòn chò fa a Yesò Klistò. Ghè kí' kù'sə nè kədyò'kə to məzhə ə tsèm. Amèyn.

Ə yenə ngə' to nè wu əbyimə

¹² Ví' ndoŋsə ə mò, kə ghèn a ndí' nè əkaynə ando mwòmmsə ə byighə vi a ghèn. Kənyè na kènəkə ə fə ndi ə mwòmmsə əbyimə ə ghəŋə. Kə ghèn a lyi kənyè na kə kənyè kə fikə. ¹³ Ghèn ə boŋsə saŋlə la ghèn yenə ngə' ndəŋndəŋ to nè Yesò ndí' ghè lù sə bwenə vi a ntintin əbayn ə gho'ò ghè ə wen, ghèn ə saŋlə no nànto. ¹⁴ Ví' sətseŋ ə telə ghèn byi'í ando ghèn dí' ndzìmtəsə bəm ə Yesò, ghèn ə saŋlə to saŋlə byi'í ando nakèn kə ə dí' la kəzhwi kə kaynə kə, a dí' kəzhwi kə Nyìngòn kə dí' a ghèn. ¹⁵ Kə wí' ə fa ghèn a yenə ngə' mu ghè zhwi wí', kò byi'í ando ghè tsoŋ, kò byi'í ando ghè nè kənyè kə kəbyikə, kò ando ghè ten əchə wen a wí' a kənyè. ¹⁶ Alì, sətseŋ wí' ə fa ghèn ə yenə ngə' byi'í ando ghè dzìmtə Yesò, kə ghè a dí'səkətə, ghè ə boŋsə ku'sə to Nyìngòn byi'í ando ghè byimə azhi' ə Yesò.

¹⁷ Kə dí' alə byi'í ando zhè kə' li a Nyìngòn a so' mbi, ghè dí' ə zità nè ví' wen. Ghè lə sətseŋ ndí' boŋsə zità ə so' vəghəŋ a ambì, kə lə na ndí' ale a ví' a və ko byimə ntim ə jùn a? ¹⁸ Və sətseŋ ə ndí' mu və nyò'ò li a Nwà'lə Nyìngòn la:

"Kə to a ví' və juŋəvə ə bwòŋ,
kə lu ndí' no ale a ví' və byivə vyi a və ko kə Nyìngòn a?"

¹⁹ Kə le dí' la ví' vyi a və yenə ngə', a kòŋ ə Nyìngòn dí' faŋ ə nè to jùn, ə be ku tawen tə vəwenə a Nyìngòn byi'í ando ə shità Nyìngòn shità vəwenə. Ghè nè no tèbe gho' yi a ghè ghè.

Kətyiftə a vəchə' nè mbvò'ò wí'

5 Ma sensə vəchə' və ngəŋ Nyìngòn vyi a və dí' a ghèn a ntintin la və ə shità tù'mè nè ví' vyi a

Nyìngòn ə kuli a vəwenə to nè byisə. Ghèn kili la nkàyntə mo dí' to no chə' mu ma ə yen li to ando Klistò yènə ngə'. Ma dí' to a ntintin əbayn yi a Nyìngòn ə lu dí' a tə' a Yesò lu bwenə vi. Ghèn sə tù'mə nè vəwenə, ghèn ə dí' la ghèn kòŋ kənyè ki a ghèn nè. Kə ghèn a nè sə və gha' ghèn gha', byi'í ando Nyìngòn ə kòŋ la ghèn ə nè a ji na ghèn. Ghèn ə ghablə, nè shwè'. Kə ashì a ghəŋə baŋə a ko. ³ Kə ghèn a zhìtə ví' vyi a və ku la ghèn tù'mè nè vəwenə. Ghèn ə nboŋsə dí' nchwi a vəwenə. ⁴ Ghèn ə nè alə, ndi wí' yi a ghè dí' to nè kətə kə ə ətsiŋsə byisə lù bwenə vi no a tə' ə ko ə ku əsò' ə təfòyn nè əmò'tə a ghèn, ghè baynə, ko ghè lu musì.

⁵ Mbvò'ò ə wí', ghèn ə be zhə to fa vəchə' və ngəŋ Nyìngòn. Ghèn nò vətseŋ mò' gumlə a ghèn wèn a nè ndisə ə gumlə tawen ə təŋtə. Ghèn kili la Nyìngòn ə baynə ví' vyi a və ghaŋsə əwen, ali tù'mè nè ví' a və shì'sə tawen tə vəwenə. ⁶ Ghèn ə shì'sə tawen ə təŋtə a tyi kədyò' ə Nyìngòn ndi zhè lù kwə', ghè lùsə ghèn. ⁷ Ghèn lyè nyè vyi no tsèm a və ku ngə' a ghèn ə vi kù a wen byi'í ando ghè tù'mə.

⁸ Ghèn ə nyè' bvitə be gha' tawen ətəntə byi'í ando wù kəbàyn ghèn a dí' Deblə nyo'ò ka'a to nè nyàm ə kəbo, bufə, kəŋ wí' ə mì. ⁹ Ghèn tímə to a ghèn əbyimə ndí' nto chò wen. A ghèn kili la vəlemə vəŋə ə yenə ngə'sə to ndəŋndəŋ to nè ghèn to mbi ə tsèm. ¹⁰ Ghèn a nyenə ngə' to fəshyinə fə zhè alə, ə Nyìngòn ə tisə ghèn, ə ku kədyò' a ghèn, a kə nè la ghèn ə to no nànto. Ghè dí' Nyìngòn, kusə shinsə no nànto. A ndzàŋ wen ə dzàŋ ghèn la ghèn vi kwen a wen a tyi əbayn ə gho'oghə chò fa Yesò, a dí' əbayn, ko andí' la ghè lu mè. ¹¹ Kədyò' kə wen kə faŋ to faŋ to məzhə ə tsèm. Amèyn.

Ətoŋtə Kəmwetə

¹² A gyàmtə Silàs ngyàmtə mò ma nyo'tə fə ŋwà'lə na fenfə a ghèn. Ghè dí' to no lèmə ə jùn a əbyimə. Mà nyo'tə mənyütə a mèyn ndí' ghèn lèmtə, ə be ə dí' a ghèn la Nyìngòn ə nshità tù'mè nè ghèn. Ghèn tímə ə nto a tù'mə a ghèn.

¹³ Lèmə ghèn yi a ghè dí' a Babilòyn, a yi nòynə ə ví' və byiməvə vi a Nyìngòn ə tsu' li, ə tímə ətoŋtə a ghèn. Mak, ə wàyn ghom a əbyimə ə be tímə ətoŋtə a ghèn. ¹⁴ Ghèn toŋtə tawen təŋtə to no a ji ə dí' əkòŋ ə ví' və byiməvə.

Ma jìmə la mbwa'mə Nyìngòn faŋ to faŋ a ghèn no vətseŋ a və byimə li a Yesò.

2 Bità

Tu nyù a vè di' a ñwà'lè ghèn

Bità ə nyò'ò kənkùmtə kə ə ñwà'lè ə wen to a ví'i və byiməvə vyi a ghè nyò'ò a vəwenə fa ambi. Ñwà'lè a ghèn ə dyù to mə a ví'i vətsenvə, və di' to kədən. Ghè ə nyò'ò ə ne la kə vəwenə byimə əzi'i ə ndi'səsə ə dziŋ ə ntsinè ə kəfwà'lə yi a zi'i a yi ə ne la ví'i ntsi. Ji ə faŋ ke fəŋ a nyù a ghèn di' to ə gha' əzi'i nəmwè'è yi a ghè di'i kumə Nyìngòŋ nè Bobo Yesò Klistò.

Kənyù ki a kə ə kù ngə' a Bità no nànto ndi' ando ndi'səsə ə dziŋ a sènsə nzi'i gà'a la Yesò ko lu bwenə vi. Bità ə mu nyò' la, "Bobo ə ko gha'asə, gha'asə ə ne kənyù ki a ghè ghə ando ví'i vətsenvə ə kwotə. Ghè bonəsə ku to zhè a ghèn byi' ando ghè kəŋ la no ví'i vətsəm kwitə tətym tə vəwenə fa mbyisə, ko ghè lu kòŋ la no wì' ə mù' lù lè" (3.9).

Ji a və gəsə ñwà'lè ghèn fa tsu

Ətonətə (1.1-2)

Ji yi a Nyìngòŋ ə dzàŋ ví'i və byiməvə la və ntsi fa tsù (1.3-21)

Ndi'səsə ə dziŋ (2.1-22)

Kə di' nəmwè'è la Yesò lu bwenə vi (3.1-18)

1 A nyò'ò mò Saymun Bità nyò'ò ñwà'lè ghèn. Ma di' wù ə shwè'è ə Yesò Klistò be di' wù ə ntim ə wen.

Ma nyò'ò ñwà'lè na ghèn a ghèn vi a ghèn byimə li a Yesò Klistò to nè yes. Əbyimə na ghenə ə bonə a ghèn to ndəŋndəŋ ando ghè bònə a yès. Yesò Klistò ə ne vəghəŋ ki'i əbyimə na ghenə byi' ando ghè di'i wu kənyù kətiməkə. Ghè di' Nyìngòŋ ə vəghəŋ mu ghè mbwòŋsə li vəghəŋ fa mbyisə.

² Nyìngòŋ ə ndi' ətyim ə jùŋə ghè a ghèn no nànto ə be kù mbwà'mə a ghèn byi' ando ghèn kili wen be ki Bobo vəghəŋ Yesò Klistò.

Ji a ví'i və byiməvə ə di' ə ntsi fa tsu

³ Nyìngòŋ ə ku li no tèbe ghò a vəghəŋ ə kəŋ ndi' vəghəŋ ə ntsi ntsinè ə laynə yi a ghè kwè'. Ghè ku fo a venə chò fa kədyò' ə Nyìngòŋ a ji la ghè nè li vəghəŋ sə ki Nyìngòŋ. Ghè dzàŋə li vəghəŋ la və ntsi a ntintin əbayn ə ghò'ò ghè ə Nyìngòŋ, jè'è a jisə jùŋsə ə Nyìngòŋ. ⁴ A di' a ji na ghèn a Nyìngòŋ ə lwinsə li kənyù kə ghəkə kikə a ghè ə nghè la ghè lu ku kəku kə jùŋ kə kə kaynəkə, la kə gyamtə vəghəŋ la vəghəŋ nyiŋ fə fa nyù ə byivə yi a njòsə wensə ə vi nè wenəvə a mbi ashə və byibsə ví'i, ə bonəsə tsi ntsinè Nyìngòŋ.

⁵ Ando ghèn sə di' ví'i və byiməvə là, ghèn mwomsə no nè kədyò' kə ə nè nyù ə jùŋə və ə kwè'sə əkwì a ghèn a byimə. Ghèn ə ntsi ntsinè ə jùŋ na ghèn, be tsi to nè ví'i və tofəvə. ⁶ Ghèn sə tsi to nè ví'i və tofəvə, ghèn be ə ngə'a təwen ə təŋtə, ki ə nwensə, kə ghèn a wensə to wensə ghèn be tsi ntsinè yi a ghè nè Nyìngòŋ ə

səŋlə. ⁷ Ghèn sə tsi ntsinè na yi, ghèn ə kòŋ vələmə, kə ghèn kòŋ to vələmə ali ghèn be ki'i kòŋ to a ví'i vət-səm. ⁸ Ghèn ə sətseŋ ə kwi to kwi a ghèn a ntsinəsə a ji na ghèn, ghèn a ne nyù to ndəŋndəŋ, be ku'mə, ghèn a di' la mə ki yi a ghèn kili Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ə ko le to kədyàŋ. ⁹ Ali ví'i vyi a və ko tsi a ji na ghèn di' to nè ví'i a və fífə li, ko və yenə kəfo. Vəwenə di' mu və lyesə li la Nyìngòŋ ə nshə laynsə vəwenə fa vəwenə a mbyisə.

¹⁰ A le kənyù ki a ma sènsə ghèn, a vələmə, la ghèn tu'tə ə gha' nyù a venə və to ə di' la Nyìngòŋ ə tsù'tə li ghèn ə dzàŋ shisə la ghèn ə di' ví'i Nyìngòŋ. Ghèn yi nè alə, ko ghèn be lu fəŋ fa ghèn a byimə, ¹¹ a li Nyìngòŋ ə nè la ji bayn mwetə ndi ghèn kwen akəshi kə əfòyn ə Bobo, ə Mbwòŋsə vəghəŋ Yesò Klistò, a di' əfòyn mu ghè faŋ li to ghayn əmù'.

Kənyù ki a və nyò' ñwà'lè ghèn byi' kəwenkə

¹² Ali, mà ndzəŋtə nyù a venə to dzəŋtə a ghèn no tèbe ando ghèn ə ki li be di' mu ghèn gha' li nyù a venə a və di'i nəmwè'è lə, və əto. ¹³ Kə di' no nkayn la mà ə ndzəŋtə ə nyù a vyi a ghèn za'a fa kətsi a mà lù pfə ndi ghèn ə kwotə. ¹⁴ Ma gə'a alə byi' ando Bobo vəghəŋ Yesò Klistò sə di' mù ghè di'i li nlaynsə a mò la, kəghaf ə komkə ko be dyəfə a nse ashen. ¹⁵ Kə le di'i la ma mwomsə no nè kədyò'kə ə nè ndi' mà na pfə ghèn bo nkwo'tə nyù avenə to kwotə.

Bità ə shè'tə la vəwenə yen li kədyò' kə Yesò to no fa vəwenə ngerjsə

¹⁶ Ənyù vyi a yès ə shè'tə a ghèn kumə məvi ə Bobo vəghəy Yesò Klistò nè kədyò'kə wenkə di' nyù mu yès yen li to no fa yès a ngerjsə. A ko di' mətiti mə zimə a wù ə tofə ə tsen shè'tə. ¹⁷ A ndi' ando tiri wen, ə Bobo Nyìngòñ kù'sə wen ə ne la ghè ki'i əbayn ə ghò'o ghè, yès yen. Yès ə zhə li ando Nyìngòñ ghèn a ghè ki'i kədyò' no kə tsèm ə gə'a ə gə'a la, "Ghèn di' wəyn əkòñ ə mò, ma sarjlə kumə wen no nəkwoñ." ¹⁸ Yès ə nzhə gi na ghèn to no fa yès a ngerjsə ando yo vəwenə ndi' a kwi pfen ə laynə.

¹⁹ A lə kənyù ki a kə nè vəghəy sə shətə ki to no ki la ntim yi a nshè'tə sə ghò'kəsə ə shè'tə kumə wen ə ndi' to no nəmwè'è. Ntim ayi ə di' to nè kənkà'tə kə. Ghè baynə a kəbəñ kə fenəkə. Ghèn ə zhə ntim ayi ndi kət-si kə ə lù kwə' a Yesò yi a ghè baynə to nè chuzhə ə sa'aghə ku əbayn ə wen a ghèn tətəyim. ²⁰ Ghèn di' ə shitə ki no ji nè nəkwoñ la kənyù kə tsen kə ko di' tebè a Nwà'lə Nyìngòñ a nshè'tə ə ghò'o ə tsen ə nyò'ò to fa wen a ngerj. ²¹ Kə di' alə byi'i ando no tèbe kənyù kə kò a və ə nyò'o li a nshè'tə di' mu à è nshè'tə kəzhwi kə Nwo'kə Nyìngòñ. Wi' ə ko ə nyò'o kənyù kə tsen kə byi'i ətof ə ngerj ə wen.

Bità ə ku kətyiftə kumə ndi'səsə ə dziñ

2 Ndi'səsə ə dziñsə na fù ku' a ghèn a ntintin to ndəñndəñ ando a ndi' a tɛ' ə mughə, nshè'təsə dziñsə fù ku' a vi'i ntintin. Sə na fù ku', ə nyò'tə zi'i əzi'i ə dziñ, ghè ne la vi'i fəñkə. Sə na fù ə ntensə no Bobo yi a ghè ə zen kətɛ kə ə vəwenə byi'i Wokèn, Nyìngòñ ə na bvità byibsə vəwenə. ² Vi'i Nyìngòñ vətsenvə ə na dzimətə təzi'i təbyitə ə vəwenə be nshəmə ə ntsinəsə kəfwa'lə sə vəwenə na sensə to kədəñ, vi'i zitə ə ngə'a əgə'a ə əbyighə kumə Ji yi a ghè di'i nəmwè'è.

³ Ndi'səsə sə ndziñ a sensə ə bəñbəñ a ko, di' ne ə mò mətiti mə zimə, lobtə to ghəñ, shi əfo ə vəñə. Ali Nyìngòñ ə nzitə li sə ba'tə ə byibsə vəwenə no fa kəghaf kədyəkə. Nyìngòñ ko bənə!

⁴ Ghèn kili la Nyìngòñ ə nko ə fəñ ke ə ku ngə' no tèbe a ətsiñsə wèn shisə a sə nè li mbyi. Ghè ə mò'o li shi'sə nè vəwenə akəshi kəbyikə ə kwi' ghəntə vəwenə a kəbəñ kə fenəkə, vəwenə sə tsi to tsu kətə kətsi kə nsò'. ⁵ Nyìngòñ ə nko ə mò'tə vi'i mbyi a tɛ' ə mbi ke ku ngə' a vəwenə. Ghè ə mbyisə li vi'i vyi a və ko zhətə tebè wen nè kəkunjə, a bwòñ to Nuwà, ando ghè nzi'i kumə ntsinè ətimə, wenə vi'i vətsenvə sòmbo.

⁶ Nyìngòñ ə nyù' li əlo' ə Sodòm nè əlo' ə Gòmolyà nè zhi', təlò' na təntə be mè, a di' nchwi ə di' la à lə kənyù ki a kə lu fù a vi'i vyi a və ko zhè tebè wen. ⁷ Ghè ə sə byibsə təlò' a tentə ə bwonjsə Lòt. Lòt ndi' wù kənyù kətiməkə, ghè nki ə ntsinəsə kəfwa'lə shisə a vi'i lə' a venə ə tsi, kənyù a ki ku ngə' a wen no nànto. ⁸ Lòt ə ntsi to no a vəwenə a ntintin to a nè wù ə jùñ, ətyim ə wenə ku ngə' a wen no to mətsi ntsèm byi'i nyù ə byivə vyi a ghè ə nzhè la vi'i a venə ə nè be yenə no fa wen a

ngerj. ⁹ Kə le di'i la Bobo ə ki ji yi a ghè zizi ghè bwonjsə vi'i wen fa tsù fa ngə'sə vəwenə, ki ji yi a ghè zizi ghè gha' ghè vi'i və byivə fa tsù ə zə'a fa kətsi kə nsò'.

¹⁰ Nyìngòñ ə ba'tə ngə' vi'i vətsenvə nəkwoñ, a yi vi'i vyi a və tensə kədyò' kə Nyìngòñ, ə sə nè to nyù kəməñ vi a njòsə wèn ə vəwenə sə kòñ.

Ndi'səsə ə dziñ na sensə ə ko fwaynə tebè kəfo, ko və zhətə tebè kənyù fa wi'. Vəwenə ko gumlə tebè ətsiñsə Nyìngòñ akəñ, bonjsə telə səwensə telə. ¹¹ Ntsiñsə Nyìngòñ sə ə timə ashì ə Bobo sə ghamə ndi'səsə ə ndziñ a sensə, ko sə be ə gə'a gə'a ə zafəghə no tèbe ando sə ki'i kədyò' chò vəwenə. ¹² Ali ndi'səsə ə dziñ a sensə ə dèmə nè to nyù to nè nyamsə ətò', a və shitə to la vi'i ə nku zhwilə. Vəwenə ə tsə'sə nyù, ko və ki. Nyìngòñ ə lu byibsə vəwenə to nè ə nyamsə ətò' a sensə. ¹³ Nyìngòñ ə lu lo' vəwenə to nè ndəñndəñ ngə' na ghèn a vəwenə ə ku a vi'i vətsenvə lə. Vəwenə ə zhəsə kəñ ə zhè a fwom, vəwenə sə dèmə kwetə no tèbe ghò, nè to nè, no tèbe a kəntokə chwichwi. Vəwenə nè nyù'mə ə zhè vye vəwenə, kənyù a ki ə sə di'sə kətɛ no nànto. Vəwenə ə lobtə ghèñ no zhùko, vəwenə sə sarjlə. ¹⁴ Vəwenə nè nyù' no zhùko, kwo'tə to ki vi'i. Vəwenə nè nè mbyi, ko və bwa'a, ə yèyn vi'i vi a əbyimə ə vəwenə ə bwa'a, və lobtə, və kwen a mbyi. Vəwenə ghə li tə kwo'tə tə vəwenə to ko. Nyìngòñ ə telə li vəwenə! ¹⁵ Vəwenə mò'tə li ji ə jùñ sə j'e' fa ji ə Balam, ə wəyn Beyò yi a ghè ə kòñ əko yi a ghè ə nki', fa nyù ə byivə vyi a ghè nè. ¹⁶ Ali Nyìngòñ ə nkəñkə li nshè'tə na ghèn a ji la jàkas ə wen ə gə'a li to nè wi' a wen ə tensə nyù ə kəmbo a vyi a ghè nè li.

¹⁷ Ndi'səsə dziñ a sensə ə di' to nè ashì məghòm azhè mə zimə. Vəwenə nè di' to nè mbo'sə a zhè a təfwof tə totə nè tenə chò. Nyìngòñ ə sə di' mù ghè shitə li kəshi a vəwenə, kə fenə to la ləm. ¹⁸ Vəwenə ə ghañsə wèn gə'a no nànto be gə'a gə'a ə kənkoyñ, lobtə vi'i vyi a və sə nyiñ fù vi fa a ntintin ə vi'i vyi a və ko ki ji Nyìngòñ, kəñ la vi'i a vyi vi ə tsèntə vəwenə, wenə vəwenə ə nè nyù vyi a njòsə əwen ə vəwenə sə kòñ. ¹⁹ Vəwenə ə ghə vi'i a venə gə'a la vəwenə a nè, ko vi'i a vyi ə be di' əkòs, ali nkəyntə vəwenə di' əkòs a vəwenə a mbyisə. Kə di' alə byi'i ando no tèbe ghò nè zhəsə tisə wi', ghè sə shyè' to kəkòs a kəwenkə. ²⁰ Vi'i sətseñ ki'i Bobo, ə Mbwòñsə vəghəy Yesò Klistò ə nyiñ fù fa nyù ə mbi ə be lu bwensə kwen tsu, kə tisə vəwenə, a vi'i a vyi a by-ifə chò ando və ə ndi' fa ambì. ²¹ Kə sətseñ ə ndi' alə, mù kə tə bonjsə bonj la vəwenə fəñ kò və lu ki ji ntsinè ə timə no fa mphen, chò ando vəwenə ki ə mbe bwensə ko və be zhə tebè əso' ə laynə yi a və nku a vəwenə. ²² Kənyù ki a kə fù a ndi'səsə ə dziñ a sensə di'i li la ngəyn ghèn la, "Bə nè shisə kəfo, ghè bwensə lo," di' to no nəmwè'è. Kenkə la, "Və shù tèbe əwènə ə nkənyàm, a ghè be bwensə kwen ə burkə to kətso'," be di' to no nəmwè'è.

Bobo ne bwensə vi

3 Kenkə di' kənkùmtə kə nshè'tə ə mò a ghèn a donj shomsə jùñsə, a di' tèbe a tyi ghè ko mu ma dziñtə li ghènə nè nyù a ghènə di' ki ndi ghènə bwensə

kwò'tə nyù a vyi nè əkwò'tə ə laynə ghè. ² Ma kəŋ la ghèŋ bwensə kwò'tə nyù vyi a nshè'tèsə laynəsə ə ngà'a no fa chɛ' ə mughə, nè əso' yì a Bobo, ə Mb-wòŋsə vəghəŋ ə ngà'a a ví'i ntim və ku a ghèŋ. ³ Nò kənyù kə to kə ki a ma kəŋ la ghèŋ ə ki dí' la, à lu ndí' a mətisi mə bəm ə ví'i fɛ vi, ntsi to ntsinè njòsə wen, be chə' ghèŋ, ⁴ bèmə la, "A Bobo ə nghɛ li la ghè lu bwənə vi? Ghè lə ye? Vətí'i və vəghəŋ sə dí' mù və pɛkə li ali ko andí' la kənyù kə ə kwitə li no fa tɛ' a və shitə mbi ghèn." ⁵ Ví'i a venə nè tyenə to no tyenə ə ki la à ndí' a tɛ' ə mbi, Nyìngòŋ ə ngà'a to ga'a əkaŋə sə dí' ə be ga'a to ga'a, nse fɛ ku' fa mù, be ne mu sə dí' nè nək-won. ⁶ Nyìngòŋ lyè li to mu a menmə ə byìbsə mbi tsu a tɛ' ə mughə. ⁷ To byì'i ə ga'a Nyìngòŋ na ghenə əkaŋə yì a ghè dí'i luwen nè nse dí' ghè byətə byətə ndí' əzhɛ lù kwɛ' ghè byìbsə nè zhi'i. Ndi' zhè lù kwɛ' ghè so'o byìbsə ví'i vyi a və ko zhətə tebè fa wen.

⁸ Ali kə ghèŋ a lyèsə kənyù kènkə a donj shom sə jùŋsə la à dí' a Bobo, kətsi kə ə mù' kə dí' to nè ngù' nkam, ngɛ'sə nkam dí' to nè kətsi kə mù'. ⁹ Bobo ə ko gha'asə ə nè kənyù ki a ghè nghɛ li ando ví'i vətsevnə ə kwò'tə. Ghè bonjə ku to zhè a ghèŋ byì'i ando ghè kəŋə la no ví'i və tsèm kwitə tətym tə vəwenə fa mbyisə, ko ghè lu kòŋ la no wí' ə mù' lù lè.

¹⁰ Ali Nyìngòŋ lu bvítə vi a kətsi a wí' ko ə ki, to nè tsòŋ. A lu ndí' a kətsi na yì, kəfo kə zìmə fa kàŋ, ə kàŋ sàm, ə zhi'i ə nyɛ' no tèbe ghò yì a ghè dí'i tsu, nse be mè bo'sə no tèbe nè ghò yì a ghè dí'i tsu. ¹¹ Ando və dí' lu nyɛ' əfo a venə no ə tsèm a ji na ghèn lè, ghèŋ lə dí'

ə ntsi ale? Ghèŋ dí' ku təwen təŋtə a Nyìngòŋ ə be ntsi ntsinè laynə. ¹² Ando ghèŋ ə nyɛ' kə'tə kətsi kə a Nyìngòŋ ə ghɛ li la Yesò lu vi, be mwomsə ə nè la kə zaŋsə vi. A lu ndí' a kətsi na yì, əkaŋ ə fwi, ə zhi'i ə nyɛ' no tèbe ghò yì a ghè dí'i akàŋ. ¹³ Ali vəghəŋ ə ŋwɛ' luwen, kə'tə to la əkaŋ ə fighə nè nse ə fi vi, a no tèbe ghò tsu ə ti a kayn, to ndəŋndəŋ ando Nyìngòŋ ə ghɛ li.

¹⁴ Kə le dí' a donj shom sə jùŋsə la, ando ghèŋ kə'tə kətsi na kè, ghèŋ mwòmsə no nè kədyo'kə ə ndí' nè laynə, ko ghè a nkí'i ə mbyi ashì Nyìngòŋ, be tsi nè mb-wa'mə. ¹⁵ Ghèŋ ə ki la Bobo vəghəŋ ə gha'a tyim alè, ku ji a ghèŋ ndi ghèŋ bwòŋ. Lèmə vəghəŋ Bol yì a vəghəŋ ə kòŋ tə ə nyò' to nyù a venə a ghèŋ nè ətof mu à ku Nyìngòŋ a wen. ¹⁶ A dí' a wen a vəŋwà'lè vətsevnə no və tsèm, lèmə vəghəŋ Bol ə nyo'tə li ngà'a to kənyù na kènkə. Ghè nyò'ò li nyù ə tsevnə və to və zhɛ ə ki. Ví'i vi a və ko zì'i kənyù kə Nyìngòŋ, vəwenə nè'kə a vəwenə a byimə nè tə shyè' tə, to ando vəwenə nè kwitə shì ə Nwà'lè Nyìngòŋ ə tsevə. Vəwenə nè alè, dzàŋ ngə'sə a vəwenə a kə'tə.

¹⁷ Ando ghèŋ ə ki li nyù a venə a donj shomsə jùŋsə, ghèŋ ə tofə kə ví'i a venə a və kwitə kənyù kə Nyìngòŋ lə a nè ghèŋ kwen a ntintin dzìŋsə ə vəwenə a sènsə ə fɛ fa kənyù yì a ghèŋ tə tsu' li. ¹⁸ Ali ghèŋ ə mbòŋsə kwi to kwi a ntintin bonj tyim ə Bobo ə Mb-wòŋsə vəghəŋ Yesò Klistò be zì'i ə nkí wen. Ku'sə ə ndí' wen luwen, be za'a no fa ze. Amèyn.

1 Joyn

Tu nyù a vò dí a ñwà'lè ghèn

Mbi ñwà'lè Joyn ghèn kí'í tu nyù la bò. Joyn a nyò'ta ñwà'lè a ìmsà ví'í vòbyimavə la vəwenə a ntsi to kənyù kə mù' wənə və Nyìngòñ nè wàyn wən ə Yesò Klistò. Ghè mbè nyò'o ndi be tyiftə ví'í vòbyimə və la vəwenə tu'mə byí'í kə ndí'sàsə ndziñ sə ne sàs ntsèntə vəwenə a ghèn. Ndí'sàsə ndziñ a sensə nvi nè zí'í byí ghè a ghè ndí' ne la kə ví'í a kòñ Nyìngòñ ko və kòñ ví'í vətsevə. Ghè mù nyò' ñwà'lè na ghèn ə pfántə la no ndò a ghè byimə li a Yesò ə sə kòñ Nyìngòñ be dí' nkòñ ví'í vətseñəvə və.

Ji a və gəsə ñwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitə 1.1-4

Əbayn nè kəbəñ kəfenəkə 1.5-2.29

Vunə Nyìngòñ benə vunə Deblè 3.1-24

Ji ki kənyù a dí' kənyù kə nəm wè'è fa kənyù ki a dí' kənyù kə kəmbarə 4.1-6

Ə ki la vəghəñ dí' vunə Nyìngòñ vəghəñ dí' nkòñ ví'í vətseñəvə və 4.7-21

Ə nzhi no nyù tsèm chò fa əbyimə. 5.1-21

Ə ntim yi a ghè ku əbwòñ yi a ghè ko lu mè

1 Yès ə nyò'ò a ghèñ bí'í ə ntim yi a ghè ku əbwòñ. Ə ntim a ghèn ə ndí' fa kənzitə. Yès ə nzhu li, ə yèn nə ashí a yes sə, ə bè lye əkùmsə nə avu à yes sə. ² Əb-wòñ a ghèn ə ndí' li wən ə wən, yès yen ə mù sə ti a nè ví'í və yenəvə a wən. Yès ə gə'á a ghèñ bí'í əbwòñ aghenə a ghè ndí' wənə Tí' ə dí' li wən ə wən a yès. ³ Yès ə gə'á ənyù a ghèñ a dí' ənyù a yès ə yen li ə bè zhu ndi vəghəñ ə ntsèntə dí' a kənyù kə mù' vəghəñ və Tí' bènə Wàyn wən ə Yesò Klistò. ⁴ Yès ə nyò'ò nyù a venə a ghèñ alə ndi və ne sanlə yesə kwə' ə mè.

Nyìngòñ dí' əbayn

⁵ Ntim ghèn a yès ə shə'tə a ghèñ luwèn dí' mu yès ə nzhu fə Yesò Klistò. Ntim ayi dí' la: Nyìngòñ dí' əbayn ko mfinə lù ndí' a wən no fa mpfen. ⁶ Vəghəñ sətseñ ə ngə'á la vəghəñ dí' a kənyù kə mù' vəghəñ və Nyìngòñ alí jè'è a mfinə mu vəghəñ ə zhò ndziñ be dí' kò vəghəñ ə lu ntsi ntsinə nəm wè'è. ⁷ Vəghəñ sətseñ ə njè'è a tyi əbayn ndəñndəñ ando Nyìngòñ dí' a tyi əbayn mu vəghəñ tsèntə dí' a kənyù kə mù', mənlyun mə wàyn wən ə Yesò Klistò be shə vəghəñ fa vəghəñ a mbyisə no sətseñ. ⁸ Vəghəñ sətseñ ə ngə'á la vəghəñ ə ko kí'í mbyisə mu vəghəñ ə lobtə təwen tə vəghəñ, a be dí' kò nəm wè'è ə lu ndí' a vəghəñ a tətyim. ⁹ Vəghəñ sətseñ ə dí' a wèn byí'í mbyisə vəghəñ, Nyìngòñ a lyesə ku ə mbyisə vəghəñ ə bè shə vəghəñ, vəghəñ laynə fa ə mbyisə sətseñ, byí'e ghè dí' wù kənyù kətıməkə be dí' wí' ə və nzhu'tə à wən ə wèn. ¹⁰ Vəghəñ sətseñ ə ngə'á la vəghəñ ə ko nè mbyi mu vəghəñ ə lyè Nyìngòñ

a nè wù ndziñ, be dí', kò ga'a wən ə lu nkí' kəshi à vəghəñ a tətyim.

Yesò Klistò Nyàmtə vəghəñ

2 Mə nyò'ò nyù venə a ghèñ a vunə vwomə ndi kə ghèñ a nè ənyù byivə, alí a nè tè ndò nè mbyi, ghèñ ə nkí' la vəghəñ kí' wù kənyù kətıməkə à dí' Yesò Klistò. Ghè sensə Tí' a vəghəñ ə kəshi. ² Ghè dí' jì a Nyìngòñ ə ncho fa tsu ə lyesə ku mbyisə vəghəñ. Ghè ə ko lyesə ku tò mbyisə vəghəñ, alí ghè lyesə ku mbyisə ví'í mbyi no vətseñ. ³ Vəghəñ sətseñ ə nzhu tə-so' tə Nyìngòñ mu vəghəñ ə kí' nəm wè'è la vəghəñ ə kí' wən. ⁴ A gə'á tè ndò la yì kí' Nyìngòñ alí fəñ ke nghə təso' tə wən mu ghè dí' wù zho ndziñ kèn la nəm wè'è dí' a wən a tyim. ⁵ Alí mu a zhu tè ndò ə zhu ga'a wən ə ghə, əkòñ ə Nyìngòñ a ndí' mu ghè kwə' li a wən ə ntsinə. A le ji yi a vəghəñ ə kí' la vəghəñ dí' a kənyù kə mù' vəghəñ və wən. ⁶ No ndò a ghè gə'á la ghè dí' wənə Nyìngòñ a kənyù kə mù' dí' ə njè'è tò a ji shi a Yesò njè'è fa tsu.

Əso' ə fighə

⁷ Ví'í kòñ ə mò, mə ko nyò'ò əso' ə fighə a ghèñ. Alí mə nyò'ò əso' ə mughə a ghèñ tə sè kí' no fa kənzitə. Əso' ə mughə aghenə dí' ə ntim yi a ghèñ ə nzhu li. ⁸ Alí mə nyò'ò əso' ə fighə a ghèñ, və yen nəm wè'è yi a ntsinə Yesò Klistò be yenə a ghèñ ə ntsinəsə byí'əndo mfinə sè mè dyè, əbayn ə nəm wè'è sə baynə vi. ⁹ No ndò sətseñ ə ngə'á la ghè tsi a bayn alí bəynə lèmə wən mu ghè bò bu a mfinə. ¹⁰ No ndò a ghè kòñ lèmə wən ə tsi a əbayn kò ndí' la kənyù kə dí' ənè la

ghè kontè. ¹¹ Ali a mbàynè no tè ndò bàynè lèmè wen mu ghè tsi a mfinè be j'è è tò tyi mfinè ayi. Ghè ko ki tè kèshi a ghè dyè tsu byi'ando mfinè ayi è fyifsè li ashì wen. ¹² Mà nyò'ò nyù a venè à ghèn a vunè vwomè byi'ando Nyìngòñ è lyesè li nku mbyisè sèñsè chò fà Yesò Klistò. ¹³ Mà nyò'ò nyù a venè à ghèn a vèti' byi'ando ghèn è ki li wen yi a ghè ndi' fa kènzitè. Mà nyò'ò nyù venè à ghèn a mbvò'ò wì' byi'ando ghèn è to li è ncho Deblè. Mà be nyò'ò nyù avenè à ghèn a vunè byi'ando ghèn è ki li Tì'. ¹⁴ Mà nyò'ò à ghèn a vèti' byi'ando ghèn è ki li wen yi a ghè ndi' fa kènzitè. Mà nyò'ò à ghèn è mbvò'ò wì' byi'ando ghèn è to, kènyè kè Nyìngòñ kè be di' mu kè fan li à ghèn è ntsinèsè. Ghèn è be to è ncho Deblè. ¹⁵ Kè ghèn a nkòñ è mbi ghèn ko tè fo vi a vè di' tsu. A nkòñ tè ndò è kòñ è mbi ghèn, kè a ndi' la ghè ko kòñ Tì'. ¹⁶ Byi' ando fo tsèm a vè di' a mbi a nè nyù njòsè wèn, nè ashì bàñè ghè, bèñè ghanjè wèn ko lù fà Tì'. A di' è nyù mbi. ¹⁷ Mbi è chò cho è bo'sè nè fo vi a vi' nyiñ fà yi bàñ. Ali wì' yi a ghè nè tò ando Nyìngòñ è kèñè lu fan tò ghayn è mù'.

Wù Kèbàyn è Klistò

¹⁸ Mèntsi mè kèmwetè bo'sè li a vunè vwomè. Ghèn è zhè li la wù kèbàyn è Klistò di' lu vi, vi' kèbàyn è Klistò di' mu vè vi li luwèn no vèghò'o. A le ji a vèghè è ki la mèntsi mè kèmwetè bo'sè li. ¹⁹ Vi' kèbàyn è Klistò avenè mfè tò fà vèghè è ntintin ali tatyim tè vèwenè nko lutè su di' vèghè vèwenè. Tatyim tè vèwenè tu ndi' vèghè vè vèwenè mu vèwenè tè fàn vèghè vè vèwenè. Ali vèwenè tè mfèkè ndi' èdi' a ndayn la vèghè vè vèwenè ko di' a kènyè kè mù'. ²⁰ Ali Klistò ku li kèzhwi kèñwò'kè à ghèn la ghèn è ki kènyè kè nèmwe'è. ²¹ Mà ko nyò'ò nyù venè à ghèn byi'ando ghèn è ko kè kènyè kè nèmwe'è, ali mà nyò'ò byi'ando ghèn è ki li è be nki la ndzìñ è ko di' a tyi nèmwe'è. ²² Wù ndzìñ è lè di' ndo, è cho wì' yi a ghè tensè la Yesò ko di' Klistò a? Wì' aghèn di' wù kèbàyn è Klistò. Ghè mo Tì' be tyenè Wàyn wen. ²³ A tyèn tè ndò tyèn Wàyn mu ghè tyen li Tì'. A byimè tè ndò byimè Wàyn mu ghè byimè li Tì'. ²⁴ Ghèn ne la kènyè kè a ghèn è nzhè fa kènzitè fan à ghèn a tatyim. Kènyè kè a ghèn è nzhè fa kènzitè sètsèn è fàn à ghèn è tatyim mu ghèn a ndi' a kènyè kè mù' vè vè Wàyn wen è Tì'. ²⁵ Èbwòn a ghè ko lu mè di' kèfo a ghè nghè li la ghè lu ku à vèghè. ²⁶ Mà nyò'ò kènkè à ghèn bi' vi' vyi a vè lu lobtè ghèn. ²⁷ Ali Klistò di' mu ghè ku li kèzhwi kè wen, kè mfan à ghèn. Ghèn è ko bè di' è nkèñè la wì' è ndi'sè ghèn, byi'ando, kèzhwi kè wen kè di'sè ghèn no nyù tsèm, è be di'sè tò nèmwe'è, kènyè kè ndzìñ kè ko di' tsu. No tò ando kè di'sè li ghèn, ghèn fan à wen. ²⁸ Ghèn fan tò à Klistò luwèn a vunè ndi' ghè lù sè bvètè fè, vèghè nti a nkàyn ko a ndi' la vèghè è ndi' ne kètu kèdi'kè a zhè a ghè vi. ²⁹ Ghèn sètsèn è nki la ghè di' wù kènyè kè timèkè, ghèn a nki nèmwe'è la no ndò a ghè nè kènyè kè timèkè di' wàyn wen.

Vunè Nyìngòñ

3 Ghèn yen è kòñ a Nyìngòñ è di' à vèghè no ghò'o a ghè ne li vè sè dzànè vèghè nè vunè Nyìngòñ. A mu di' nèmwe'è. Kènkè kè kènyè a vi' mbyi ko kè vèghè di' la vèwenè nko ki Nyìngòñ. ² Vèlèmè vè kòñ è mò, vèghè vètsèm di' vunè Nyìngòñ luwèn. Vèghè è ko tèmè kè la vèghè è lu ndi' ale lo, ali vèghè è ki la ghè lu bvètè fè è vèghè è ndi' tò nè wen byi'ando vèghè è lu yen è wen tò ando ghè di'. ³ No tè ndò a ghè ñwè' ghè atyim è wen à wen è ghè ngèñ kètu è wen nè laynè no tè ando Klistò è laynè. ⁴ A nè tè ndò nè mbyi mu ghè kwà' à èso' è Nyìngòñ byi'ando mbyi di' èkwà' à èso'. ⁵ Ghèn è ki la Klistò è mvi è shè mbyisè vi', kò ndi' la ghè ki' mbyi. ⁶ Kè di' la wì' ko di' a ghè fanè wenè wen a kènyè kè mù' a ghè nè mbyi. No ndò a ghè nè mbyi nko tèmè yèn è wen ko è ki wen. ⁷ Vunè vwomè, kè ghèn à ghèsè wì' lobtè ghèn. No ndò a ghè nè kènyè kè timèkè di' wù kènyè kè timèkè ando Klistò di' wù kènyè kètimèkè. ⁸ A nè tè ndò nè mbyi mu ghè di' wù Deblè, byi'ando Deblè è ne li mbyi fa kènzitè. Kènkè kè kènyè a wàyn Nyìngòñ è mvi a mbi di' la ghè mvi èbyisè tèshyè' tè Deblè. ⁹ No ndò a ghè di' wàyn Nyìngòñ è ko nè ne mbyi byi'ando ghè ki' ntsinè Nyìngòñ, ko ndi' la ghè zì ghè ne mbyi byi'ando Nyìngòñ di' tì' è wen. ¹⁰ Byi' nakènkè, vè a yenè ki vi' vi a di' vunè Nyìngòñ bèñè vi a di' vunè Deblè. Wì' a ghè ko nè kènyè kètimèkè è ko di' wàyn Nyìngòñ tò ndèñndèñ a nè wì' a ghè ko kòñ è lèmè wen.

Ghèn è nkòñmè tawen tètjè

¹¹ Ghèn è nzhè li ntim ghèn fa kènzitè la vèghè di' è nkòñmè tawen tè vèghè. ¹² Vèghè è ko di' è ndi' tò nè Keyn. Ghè ndi' wù Deblè è zhwi lèmè wen. Ghè nzhè wi wen byi' ghò? Ghè nzhwi wen byi'ando ghè nè nyù byivè ali lèmè wen di' wù kènyè kètimèkè. ¹³ Kè ghèn a ndi' nè keyn a vèlèmè vwomè la vi' mbyi è bàynè ghèn. ¹⁴ Vèghè è ki la vèghè sè di' mu vèghè è cho li fa pfè è sè di' è to, byi'ando vèghè è kòñ è vèlèmè vè vèghè. Wì' a ghè ko kòñ è vèlèmè vè wen bò di' tò a tyi pfè. ¹⁵ A mbàynè tè ndò bàynè lèmè wen mu ghè di' nzhwi. Ghèn è ki la wì' yi a ghè di' nzhwi è ko ki' èbwòn yi a ghè ko lu mè. ¹⁶ Vèghè è ki èkòñ è chò fa kènkè la: Yesò Klistò è nku li sàñ kètu wen è pfè byi' vèghè. Vèghè bè di' è ku sàñ kètu vèghè è pfè byi' vèlèmè vè vèghè. ¹⁷ Wì' sètsèn è nki' fo mbi venè no tsèm è yèn lèmè wen a ghè ghò, ali è tyèn la ghè ko kusè nshinsè à wen, èkòñ è Nyìngòñ à ndi' à wen a ji kò? ¹⁸ Kè vèghè a ndi' èkòñ tò fa nyè a vèghè è gà' a vunè vwomè, ali vèghè di' è ndi' èkòñ a nyè a vèghè è nè bèñè a nèmwe'è. ¹⁹ A di' a ji ghèn a vèghè a ki la vèghè di' vi' nèmwe'è. Kè be a nè la tatyim tè vèghè tè nki' nzhètè a shi Nyìngòñ, ²⁰ no zhè kò a tatyim tè vèghè tè so'o vèghè, byi'ando Nyìngòñ è ki chò tækwò'tè tè vèghè, be ki no nyè tsèm. ²¹ Tatyim tè vèghè tè fàn ke nsò'o vèghè a

vələmè vè kòŋ è mò, mu vèghəŋ ə li ti a nkàyn a shi Nyìngòŋ ²² mu vèghəŋ bèm no tè ghò à wen, ghè à ku byì'e vèghəŋ ə ghə təso' tə wen be nè nyè a ghè kòŋə. ²³ Əso' ə Nyìngòŋ aghenə dī' la vèghəŋ byimə a zhi' è wəyn wen ə Yesò Klistò, è bè nkòŋmə təwen tə vèghəŋ tò ando ghè gà'à. ²⁴ Vī' vi no vətsəm a vè ghə təso' tə wen dī' a kənyè kə mù' wenə və wenə. Vèghəŋ ə ki la ghè dī' a kənyè kə mù' vèghəŋ və wen ə chò fa kəzhwi kī a ghè ku li à vèghəŋ.

Kəzhwi kə nəmwe'è nè kə ndzìŋ kə

4 Vī' ndonjə mò, kə ghèŋ a mbyimə vī' vətsəm a vè gà'à la vəwenə kī' kəzhwi, ali ghèŋ mwomsə vəwenə ə yen la, ti kəzhwi akī lù fà Nyìngòŋ lo. Ghèŋ dī' ənè a li byì'ando nshè'təsə ndzìŋsə fə li se jè'è fa mbi no səgho'ò. ² Ghèŋ zì ghèŋ kī la wī' kī' kəzhwi kə Nyìngòŋ a ji la wī' ayi ə byimə la Yesò Klistò ə mvi li a mbi ashè a wen ə wī'. ³ No tè ndò a ghè ko byimə la Yesò Klistò ə mvi li a wen ə wī', ko kī' kəzhwi kə Nyìngòŋ. Ghè bònjə kī' kəzhwi kə wù kəbàyn è Klistò, à dī' kī a ghèŋ ə nzə li la kə lu vī. Kə sè dī' a mbi luwèn. ⁴ Ghèŋ dī' vī' Nyìngòŋ a vunə vwomə, mu ghèŋ ə to li ə ncho vī' avenə byì'ando kəzhwi a kə dī' à ghèŋ ə tətyim ə to chò kī a kə dī' a mbi. ⁵ Nshè'təsə ndzìŋsə asènsə dī' vī' mbyi. A dī' kənyè a vəwenə gà'à, tò nyè ə mbi, vī' mbyi be zhətə əgə' vəwenə. ⁶ Vèghəŋ dī' vī' Nyìngòŋ, no ndò a ghè kī Nyìngòŋ ə zhətə fà vèghəŋ. Wī' a ghè ko dī' wù Nyìngòŋ ə ko zhətə fà Nyìngòŋ. A dī' a ji a ghèŋ a vè kī kəzhwi kə nəmwe'è nè kī a dī' kə ndzìŋ kə.

Nyìngòŋ dī' əkòŋ

⁷ Vələmè vè kòŋ è mò, vèghəŋ ə nkòŋmə təwenə tə vèghəŋ byì'e əkòŋ ə lù fà Nyìngòŋ. No ndò a ghè kòŋə dī' mu à bwi Nyìngòŋ ə mbwi wen ghè be kī Nyìngòŋ. ⁸ Wī' a ghè ko kòŋə ali ko kē Nyìngòŋ byì'ando Nyìngòŋ dī' əkòŋ. ⁹ Nyìngòŋ ə ndī' li əkòŋ ə wen à vèghəŋ a ji la ghè ə ntīm li wəyn a ghè è nkī', tò mù' a ti mbi ndi vèghəŋ lù kī' əbwòŋ ə chò fà wen. ¹⁰ Nkàyntə əkòŋ dī' ghenə: kə ko dī' tè la vèghəŋ è nkòŋə Nyìngòŋ, ali ghè kòŋ vèghəŋ è tīm wəyn wen ndi ə chò fà wen, ghè lyesə ku mbyisə vèghəŋ.

¹¹ Vələmè vè kòŋ è mò, a zhə a ghèŋ dī' ji a Nyìngòŋ ə nkoŋə li vèghəŋ fa tsu, mu vèghəŋ bè yi ndī' ə nkòŋmə təwen tə vèghəŋ. ¹² Wī' ko ntəmə yèn Nyìngòŋ, ali mu vèghəŋ yi ə nkòŋmə təwen tə vèghəŋ, Nyìngòŋ a ndī' à vèghəŋ a ntintin, əkòŋ ə wen be kwè' è mè à vèghəŋ ə ntsinəsə. ¹³ Vèghəŋ ə kī la vèghəŋ dī' a kənyè kə mù' vèghəŋ və Nyìngòŋ a ji la Ghè ku li kəzhwi kə wen à vèghəŋ. ¹⁴ Vèghəŋ ə yen li be sə shè'tə à vī' vətsənvə la Tī' ə ntīm li wəyn wen a nè mb-wòŋsə vī' mbyi. ¹⁵ A byimə tè ndò è be nshè'tə la Yesò dī' Wəyn Nyìngòŋ mu ghè dī' wenə Nyìngòŋ a kənyè kə mù'. ¹⁶ Ali, vèghəŋ ə kī be byimə əkòŋ yi a Nyìngòŋ kī' à vèghəŋ.

Nyìngòŋ dī' əkòŋ, no ndò a ghè ə kòŋə vī' vətsənvə vè dī' wenə və Nyìngòŋ a kənyè kə mù'. ¹⁷ A ji aghèn,

əkòŋ ə Nyìngòŋ ə kwè' mè à vèghəŋ ə ntintin ndi vèghəŋ lu ə nti a nkàyn kətsi kə nso', byì'ando ntsinə vèghəŋ a mbi dī' tò nè ghè Klistò. ¹⁸ Əfəyn ko dī' a tyi kòŋ. Əkòŋ yi a ghè kwè' li ə me ə dzimə shisə əfəyn no tsəm, byì'ando vī' ə fəynə byì' nso' a vè lu so' vəwenə. Wī' sətsèn ə mfànə mu əkòŋ ə Nyìngòŋ ko kwè' ə me à wen a tyim.

¹⁹ Vèghəŋ dī' ə nkòŋə byì'ando Nyìngòŋ ə ncho li mbi è kòŋ vèghəŋ. ²⁰ A sətsèn a gə' tè ndò la, "Mà kòŋə Nyìngòŋ." Ali bəynə lèmə wen mu ghè zhò ndzìŋ byì'ando Wī' ko zì ghè faŋ ke nkòŋə lèmə wen a ghè yenə, ghè lu ə nkòŋə Nyìngòŋ a ghè nko təmə yen wen. ²¹ Əso' yi a Nyìngòŋ ə ku à vèghəŋ dī' la, no ndò a ghè ə kòŋə Nyìngòŋ dī' be ə nkòŋə lèmə wen.

Vèghəŋ ə zhi li mbi

5 No ndò a ghè byimə la Yesò dī' Klistò mu wī' ayi dī' wəyn Nyìngòŋ. No ndò a ghè kòŋə tī' ə bè kòŋə wəyn a tī' ayi ə kī'. ² Vèghəŋ zì vèghəŋ kī la vèghəŋ ə kòŋə vunə Nyìngòŋ a zhə a vèghəŋ ə kòŋə Nyìngòŋ be nè nyè vyi a ghè gà'à. ³ Ghenə dī' əkòŋ ə Nyìngòŋ: la vèghəŋ ghə təso' tə wen. Təso' tə wen tə ko to a məghə, ⁴ byì'ando no wəyn Nyìngòŋ ko sè kī' kədyò' ə zhi mbi, ə cho fa ə byimə vèghəŋ a Klistò. ⁵ A zì a zhi ndo è zhi mbi əchò wī' a ghè byimə la Yesò dī' wəyn Nyìngòŋ a?

⁶ A dī' Yesò Klistò aghèn a ghè ə nlu fa kəŋ è vī a nse, è shi mu è bè pəfə è chətə mənlyuŋ mə wen. Ghè nko shi tò mu è sè, ghè mbe pəfə è chətə mənlyuŋ mə wen. ⁷ A dī' kəzhwi kəŋwə'kə dī' wu yenə a nyè avenə byì'ando kəzhwi akènkə dī' nəmwe'è. ⁸ Vī' vè yenəvə dī' vətə', kəzhwi kə ŋwə'kə, mu, nè mənlyuŋ; vī' vətə' avenə byimə a kənyè kə mù'. ⁹ Vèghəŋ sətsèn ə mbyimə nyè a vī' gə'à, əvi a Nyìngòŋ ə gə'à dī' nəmwe'è chò vī a vī' gə'à li byì'ando ghè gə'à byì' wəyn wen. ¹⁰ No ndò a ghè byimə à wəyn Nyìngòŋ ə kī kənyè akènkə tò a wen a tyim. Wī' a ghè ko byimə Nyìngòŋ, ə ne li wen a wù ndzìŋ byì'ando ghè ko byimə kənyè a Nyìngòŋ ə gə'à byì' wəyn wen. ¹¹ Kənyè akènkə a Nyìngòŋ ə gə'à dī' la, ghè ku li əbwòŋ à vèghəŋ a ghè ko lu mè, əbwòŋ aghenə dī' chò fa à wəyn wen. ¹² Wī' a ghè dī' wenə wəyn a kənyè kə mù' kī' əbwòŋ a ghè ko lu mè, wī' a ghè ko dī' wenə wəyn a kənyè kə mù' ko kī' əbwòŋ.

Əbwòŋ a ghè ko lu mè

¹³ Mà nyò'ò kənyè kènkə a ghè vyi a ghèŋ ə byimə a zhi' wəyn Nyìngòŋ ndi ghèŋ kī la ghèŋ kī' əbwòŋ yi a ghè ko lu mè. ¹⁴ Vèghəŋ sətsèn tīmə a shi Nyìngòŋ è bèm no tè ghò à wen a ji a ghè kəŋə, vèghəŋ ə nki nəmwe'è la ghè zhə vèghəŋ. ¹⁵ Vèghəŋ sətsèn ə bè ə nki la ghè zhə vèghəŋ no tè bè a gho a vèghəŋ ə bèmə, vèghəŋ ə kī la vèghəŋ ə kī' li kəfo a vèghəŋ ə bèmə à wen.

¹⁶ A sətsèn à yen tè ndò yèn lèmə wen ghè nè mbyi, a ko dī' mbyi a ghè gəsə wen fa əbwòŋ. Ghè jīmə a Nyìngòŋ a ghè a ku əbwòŋ à wen. Kènkə dyè a vī' vī a mbyisə vəwenə sə dī' shisə a sə ko gəsə vəwenə fa

bwòn lî. Mbyi dî' a ghè gèsè ví'í fa bwòn. Mà ko g'à la wí' jim byí'í nki mbyi aghèn. ¹⁷ Nyù shwevə no tsèm dî' mbyi, alì mbyi tsen dî' a ghè ko gèsè wí' fà əbwòn. ¹⁸ Vəghəŋ ə kɪ la no ndò a dî' wàyn Nyìngònŋ ko nè mbyi, byí'ando Wàyn ə tù'mə nè wen kò à ndí' la Deblə zì ghè ku ngə' à wen no fa mpfen. ¹⁹ Vəghəŋ ə kɪ la vəghəŋ dî' vunə Nyìngònŋ no tè ando mbi tsèm dî' a ti

so' Deblə. ²⁰ Vəghəŋ ə bè kɪ la wàyn Nyìngònŋ ə mvi li ə dî'sə vəghəŋ la vəghəŋ nki Nyìngònŋ yì a ghè dî'í nəmwe'è. Vəghəŋ sə dî' a kənyù kə mù' vəghəŋ və wen yì a ghè dî'í nəmwe'è bènə wàyn wen ə Yesò Klistò. Ghè dî' Nyìngònŋ yì a ghè dî' nəmwe'è be dî' əbwòn a ghè ko lu mè. ²¹ Kə ghəŋ a nki' kənyù kə tsenkə nè wenə vənyìngònŋ a vunə vwomə.

2 Joyn

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a nyɛwà'lè ghèn

Kɛnkùmtɛ kɛ nyɛwà'lè Joyn kèn dɪ' mu a nyɛ'ò chɛ' a wùwɪ tsen a vɛ nkòŋ wen nɛ vunɛ wen. Wùwɪ a ghèn nɛ vunɛ wen ndɪ' ngɛŋ Nyɛngòŋ nɛ vɪ'í vɛ byɛmɛvɛ a vɛ dɪ' tsu. Ghɛ nyɛ'ò nyɛwà'lè a ghèn sensɛ vɪ'í vɛbyɛmɛ vɛ la vɛwɛnɛ nkòŋmɛ tɛwɛn tɛ vɛwɛnɛ, ɛ be pɛfàntɛ vɛwɛnɛ la vɛwɛnɛ tu'mɛ byɛ'í ndɪ'sɛsɛ ndzɪŋsɛ nɛ tɛ zɪ'í tɛ vɛwɛnɛ.

Jì a vɛ gɛsɛ nyɛwà'lè ghèn fa tsu

Kɛnzitɛ 1-3

Ɔ kòŋ ɛ nɛmwɛ'è ɛ chò no gho a yi 4-6

Ndɪ'sɛsɛ ndzɪŋsɛ nɛ tɛ zɪ'í tɛ kɛmbɛŋ ɛ vɛwɛnɛ. 7-11

Gá'a kɛmwɛtɛ nɛ tɔŋtɛ 12-13

1 A nyɛ'ò mò ɛ chɛ' ngɛŋ ɛ Nyɛngòŋ nyɛ'ò nyɛwà'lè ghèn ɛ wùwɪ yi a Nyɛngòŋ ɛ ntsu' li wɛnɛ vunɛ wen a mà kòŋɛ no nɛmwɛ'è. A ko kòŋɛ tò mò, vɪ'í vɛt-sɛm a vɛ kɪ nɛmwɛ'è ɛ bè kòŋɛ vɛwɛnɛ, ² byɛ'ándo nɛmwɛ'è a ghɛ dɪ'í ɛ vɛghɛŋ ɛ ntɪntɪn lu faŋ tò ghayn ɛ mù'. ³ Tɪ' wɛnɛ Wàyn wɛn ɛ Yesò Klistò, a dɪ' bonɛ tyim, nɛ kusɛ nshɪnsɛ bènɛ mbwá'mɛ ɛ vɛghɛŋ, a vɛghɛŋ tsi a tyi nɛmwɛ'è benɛ ɛkòŋ.

Nɛmwɛ'è nɛ ɛ kòŋɛ

⁴ Mà tɛ nsɛŋlɛ no nànto ando mà yɛnɛ vunɛ vyɛ vɛt-sɛnvɛ vɛ dzɪmtɛ nɛmwɛ'è tò ando Tɪ' ɛ ngá'á ɛ vɛghɛŋ.

⁵ Mà mu sɛ sensɛ wù luwɛn a wùwɪ la mà ko nyɛ'ò ɛsɔ' fighɛ ɛ wù ali mà ku tò yi a vɛghɛŋ ɛ nzɛ li fa kɛnzitɛ: la vɛghɛŋ ɛ nkòŋmɛ tɛwɛn tɛ vɛghɛŋ. ⁶ Nkáyntɛ ɛkòŋ dɪ' la vɛghɛŋ ɛ nzɛ tɛsɔ' tɛ wɛn. Ɔsɔ' aghɛnɛ dɪ' la, ghɛŋ ɛ ntsi a ɛkòŋ ando ghɛŋ ɛ nzɛ li fa kɛnzitɛ. ⁷ Vɪ'í ndzɪŋsɛ no vɛghɔ'ò ɛ fɛ li sɛ jɛ'è tò mbi tsɛm ɛ dɪ' vɪ'í a

vɛ ko byimɛ la Yesò ɛ mvi li a nse a wɛn ɛ wɪ'. Nki wɪ' ayi dɪ' wù ndzɪŋsɛ be dɪ' wù kɛbàyn ɛ Klistò. ⁸ Ghɛŋ tu'mɛ la kɛ ghɛŋ nɛ lè kɛfo kɪ a ghɛŋ shwɛ'è, kɛŋɛ kɪ'í. Ghɛŋ ɛ bònɛsɛ kɛŋɛ jì ɛkɪ'í ɛ zhù'tɛ ayi no tsɛm. ⁹ A ndyɛ tɛ ndò nɛ mbi, ɛ faŋ ke ntsi ando ɛzɪ'í Klistò ɛ gá'á, mu ghɛ ko dɪ' wɛnɛ Nyɛngòŋ. A ntsi tɛ ndò ando ɛzɪ'í ayi gá'á dɪ' wɛnɛ Nyɛngòŋ be dɪ' wɛnɛ wàyn. ¹⁰ A sɛtsɛn wɪ' vi ɛ ghɛŋ ke ɛ mvi nɛ ɛzɪ'í aghɛnɛ kɛ ghɛŋ ɛ shɪsɛ wɛn ko tɔŋtɛ tɛ wɛn. ¹¹ A tòŋtɛ tɛ ndò tòŋtɛ wɛn mu ghɛ tsɛntɛ nɛ nyɛ byɛvɛ wɛnɛ wɛn a mu'ú.

Kɛmwɛtɛ kɛ gá'

¹² Mà kɪ'í nyɛ no ghɔ'ò ɛ gá' ɛ ghɛŋ, ali mà ko a nyɛ'ò nyɛ'ò. Mà bònɛsɛ kwò'tɛ ɛvi ghayntɛ ghɛŋ ɛ gá' ɛ ghɛŋ tò nɛ chù, ndi vɛghɛŋ ndi' nɛ sɛŋlɛ ghɔ'ò ghɛ. ¹³ Vunɛ lɛmɛ ghɛŋ ɛ wùwɪ yi a Nyɛngòŋ ɛ ntsu' li ɛ timɛ tɔŋtɛ ɛ ghɛŋ.

3 Joyn

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ŋwà'lè ghèn

Vəŋwà'lè vɛ ta' Joyn ndi' mu a nyo'o chə'. Ghè nyo'o ŋwà'lè a ghèn a kɛtɛ kə ngəŋ Nyiŋgòŋ kə tsenkə a vɛ ntoŋtə nɛ Gayòs. Ghè nyò'o ə bwomsə Gayòs byi' jì a ghè ŋyàmtə ví' vəbyiməvə vətsevə tsu, ə be pfàntə wen la ghè tu'mə byi' wutsen a vɛ ntoŋtə wen nɛ Dyòlefes.

Jì a vɛ gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitə 1-4

Joyn bwomsə Gayòs 5-8

Dyòlefes dɪ' wu byi 9-10

Və bwomsə Demetyòs 11-12

Ə toŋtə kəmwetə 13-15

1 A nyò'ò mò ə chə' ə ngəŋ Nyiŋgòŋ nyò'ò ŋwà'lè ghèn à wù ə Gayòs ə wù ndoŋ ə mò a mà kòŋə no nəm̀wè'è. ² Mà jìmə la no ghò ə ndyù tò nkàyn à wù ə wù kòŋ ə mò be jìmə la wù ə ndi' tò nɛ wen ə toghə. Mà kɪ la kəzhwi ə kyekə dɪ' to nkàyn. ³ Mà tə sàŋlə no nɛ ŋàŋ ando vələmə vətseŋvə tə ví shə'tə à mò la wù nɛ tò ənyù a dɪ' ənyù nəm̀wè'è bènə ando wù tsi tò a nəm̀wè'è. ⁴ No kənyù kətsenkə ko dɪ' a kə zì kə ne mà be ə ntù'ù sàŋlə ə chò ando ma zhɛ li la vunə vwomə tsi a nəm̀wè'è.

Joyn bwomsə Gayòs

⁵ Wù shítə ə nɛ tò shyè' jùŋ ghè a wù kòŋ ə mò, a zhɛ a wù shwè'è a vələmə no tè a zhɛ a dɪ' ví' a wù ko kɪ, ⁶ a vəwenə shə'tə li əkòŋ ə wu à ntsèntə ví' vəbyiməvə a shèn. Gyàmtə nɛ la vəwenə sə jè'è dyù a mbi, vəwenə ə nshwè'è dyù a jì a Nyiŋgòŋ ə kəŋə, ⁷ byi'e vəwenə tə fù ənè shwè'è wen kò vəwenə lu mbyimə gyàmtə fà ví' a vəwenə ko dɪ' ví' vəbyiməvə. ⁸ Kə mu sə dɪ' la vəghəŋ dɪ' ə ntomsə nki ví' avenə ndi vəghəŋ ə ntsèntə shyè'è à nəm̀wè'è.

Dyòlefes wenə Demetyòs

⁹ Mà tə nyò' ŋwà'lè à ntsèntə ví' və byiməvə ghèn, ali Dyòlefes a ghè koŋə ndi' kətɛ, tyen əzhətə kənyù a ma gà'à tsu. ¹⁰ Mà ne ví no a zhɛ kò ə shə'tə ə ku' nɛ nyù vyi a ghè nɛ, nyù fansəvə byivə, benə ndziŋ shì, a ghè gà'à byi' yes. Ghè ko sè tò a na kɪ, ghè tyenə la ghè ko shisə vələmə, be tàmə ví' vyi a və kəŋə nshisə vəwenə, dzimə vəwenə shisə fa ntsèntə ví' və byiməvə.

¹¹ Kə a nshyàmə mbyi a lèmə kòŋ ə mò, ə mbòŋsə shyàmə tò njùŋ. Wí' a ghè nɛ njùŋ dɪ' wù Nyiŋgòŋ, yì a ghè nɛ mbyi ə ko təmə kɪ Nyiŋgòŋ.

¹² Ví' vətseŋ ə gà'à njùŋ byi' Demetyòs, nkàntə nəm̀wè'è be dɪ' njùŋ a wen a ntsinə, mà be gà'à, wù kɪ la kənyù a mà gà'à byi' wen dɪ' nəm̀wè'è.

Ətoŋtə kəmwètə

¹³ Mà kɪ' nyè no ghò'o ə shə'tə à wù, ali mà ko kòŋ ə nyò' nyo'o. ¹⁴ Mà kwò'tə əvi yen wù tò mətsi ghèn yowù besə nyè a vyi tò nɛ chɛ. ¹⁵ Mbwa'mə Nyiŋgòŋ ə ndi' à wù. Ví' ndoŋsə wù no vətseŋ ə timə toŋtə à wù. Toŋtə ví' ndoŋsə a vɛ dɪ' afi tò mù' ə mù'.

Jud

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ a ɲwà'lè ghèn

A nyò'o Jud ə nyò'tè ɲwà'lè ghèn. Ghè nyò'o ə ku kətyiftə kumə ndi'səsə ndziŋsə, la Nyìngòŋ lu so'o ə byìbsə vəwenə. Jud ə nyò'o ə lìmsə ví'í və byiməvə la vəwenə ə soynə gha' əbyimə yì a Nyìngòŋ nku li a ví'í wen to ghayn əmù'. ɲwà'lè a ghèn kí'í nyɛ və fisə vyi a vɛ dɪ a kənkùmtè kə ɲwà'lè ə Bità.

Jì a və gəsə ɲwà'lè ghèn fa tsu

Ətonɲə (1-2)

Ví'í a və ko kí Nyìngòŋ (3-16)

Ví'í və byiməvə dɪ' ə nshítə ə gha' əbyimə ə vəwenə (17-23)

Kəmwetə kə jim (24-25)

Jud tímə ə tonɲə

1 A nyò'ò mò Jud ə lèmə Jems ə nyò'tè ɲwà'lè ghèn a ghèn. Mà dɪ' wù ə shwè'è ə Yesò Klistò.

Ma nyò'ò ɲwà'lè ghèn a ghèn a vələmə və jùŋ və vyi a və ndzàŋ li ə shisə, ghèn sə tsi a tyì əkòŋ Nyìngòŋ Tì', Yesò Klistò ə sə lye ghèn.

² Nyìngòŋ ə nkusə nshinsə to kusə a ghèn, be ku mb-wa'mə, be kòŋ ghèn, no a nkàyn.

Jud ku kətyiftə kumə ví'í vyi a və ko kí Nyìngòŋ

³ Ma tə ə kòŋ ə nyò'ò a ghèn, a doŋ shomsə jùŋ sə kumə ando Nyìngòŋ ə tsèntə bwòŋsə vəghəŋ vətsəm, ali ə yen la kə bòn la mà zaŋsə nyò' ə tyíftə ghèn la ghèn nè shwè'è no nè kədyo'kə ə gha' əbyimə yì a ví'í Nyìngòŋ ə kí'í. Əbyimə ghenə dɪ' to əmù', mu Nyìngòŋ nku li a ví'í wen to ghayn əmù'. ⁴ Ma ga'a alə byì'í ando ví'í vətəsvə nyò'tə li ə kwen a ghèn a ntintin, a dɪ' ví'í mu və ka'sə li əboŋ ətyim Nyìngòŋ yì a vəghəŋ ə ku'sə, ə lyɛ sə nè nyɛ ə kəfwə'lə vəwenə tsu. Ví'í a venə ə ko kí Nyìngòŋ, tensə ndi'sə vəghəŋ mù' yì a vəghəŋ ə kí'í, a dɪ' Bobo Yesò Klistò. ɲwà'lè Nyìngòŋ sə dɪ' mù ghè ə nga'a li kumə nki ə ví'í a vyi ə shə'tè la Nyìngòŋ ə lu so'o byìbsə vəwenə.

⁵ No to ando ghèn ə kili ə nyɛ a venə, ali ma kòŋ ə be ə dzɪŋtə ghèn nè jì a Nyìngòŋ ə nshisə ví'í Islel fa ngə' alò' ə Ijib, a sə ndi' fa yì a bəm ghè bwənsə byìbsə ví'í Islel vi a və nko əbyimə a wen. ⁶ Ghèn kwo'tə ətsiŋsə Nyìngòŋ shisə a vəwenə mo'tə kəshi kí a Nyìngòŋ ə nku a vəwenə, ə chò kədyò' kí a vəwenə ə nkì' ali Nyìngòŋ ə nè, və kwi' vəwenə nè məkwinkwinə to ghayn əmù' ə mo' a kəbəŋ kəfenəkə vəwenə sə dɪ' tsu kə'tə to kətsi kə nso' kə gho'o kə ə Nyìngòŋ. ⁷ Ghèn be kwò'tə lo' Sodòm nè lo' Gòmolyà nè tə lo' tə tsen titə a tə mbo'sə təlò' a tentə. Ghèn lyɛ a kəchətə to ando ví'í

lo' a venə ə tsì to tsì a nyɛ byivə ə vəwenə wenə ki, lyəmə be tsi nè lyəmə. Nyìngòŋ mbyìbsə li vəwenə nè zhi' ndi kə ndi' a nè kəchətə kə a ví'í vətəsvə və la Nyìngòŋ lu so' ə byìbsə vəwenə nè zhi' a ghè ko lu mè.

⁸ Ví'í venə a və nyò'tə ə kwen a ghèn a ntintin lè ə be ne tò ali. Vəwenə ga'a la vəwenə yenə nyɛ a jòmsə, byì'í jòmsə a sènsə vəwenə sə nè mbyi nè wenə vəwenə, tensə kədyo'kə Nyìngòŋ, telə ətsiŋsə Nyìngòŋ a sə dɪ' akàŋ. ⁹ Nò tēbe Mayikel a ghè dɪ' kətɛ kə ətsiŋsə Nyìngòŋ ə ko ə mwomsə ə telə Deblə ando wenə wen ə kí'í kəngùmə kumə kəmpfɛ kə Mosis. Ghè bònŋsə ga'a a wen la, "Bobo ə kəŋkə wù." ¹⁰ Ali ví'í venə ə sə gà'à nyɛ byivə kumə nyɛ vyi a vəwenə ə zhɛ, ko və lu kí. Vəwenə kwo'tə ənyɛ to nè nyamsə tətò', a dɪ' nyɛ a venə a və byisə vəwenə. ¹¹ Ngə' ə gho'o ə dɪ' a vəwenə a kətɛ! Vəwenə ə tsi tò ntsinè yì a Keyn ə ntsi ə zhwi lèmə wen. Vəwenə ə nyiŋə to fa bəm əko ando Baləm ə nyiŋə. Vəwenə nto kətɛ ə tyen ə zhɛ Nyìngòŋ to nè Kolà, ghè sə dɪ' ə byìbsə vəwenə to ando ghè ə mbyìbsə Kolà. ¹² Ghèn ɲwə'mə ə zhɛ fozhivə ntsentə ə ghèn, ví'í a venə ə sə dɪ' to nè kəməŋkə a ghèn a ntintin, kò tɛ vəwenə lu ndi'í. Vəwenə dɪ' to nè ntsiŋsə byisə a vəwenə tu'mə to nè təwen tə vəwenə. Vəwenə ə dɪ' to nè mbo'sə a təfwof tə nè tenə, ə chò ali ko sə lu vi tēbè nè ghɛ. Vəwenə dɪ' to nè nkò' mə ashɪ a zhɛ kwɛ'ɛ, ko mə lu kumə ashɪ. Vəwenə ə dɪ' to nè nkò' a və tsu'tə li aghəŋ ayi fa nse, mə pɛkə. ¹³ Ví'í a venə ə dɪ' to nè əsiŋ a mù a mə bwinkə a ti a mù mə gho'o mə. To ando mu nè bwinkə, tenə fo ə byivə shisə a wen a mù. A dɪ' to ndəŋndəŋ to ando nyɛ ə byivə ə və wenə fùkə a ndayn. Vəwenə ə dɪ' to nè mədzɪŋ a mə tenə ví'í a kù, † dɪ' mù Nyìngòŋ ə mo'tə li kəshi kə fenə to la lèmə la mə faŋ tsu to ghayn əmù'.

† Mədzɪŋ a mə tenə ví'í a ku A ndi'í a tɛ' a ghèn, ví'í ə nlye mədzɪŋ mu kí kəshi a vəwenə ə ndyɛ tsu.

¹⁴ Enòk, a ghè vi a bà m ə ngwa' ví'í ntəfə ə zitə fa chə' Adàm. Ghè nga'a li byí'í, ví'í venə la "Ghè yen a, Bobo lu vi wenə ətsɪŋsə wen sə laynəsə, sə dí' to kədəŋ, ¹⁵ dí' ə so' to ví'í və tsəm ə dí'í ə laynəsə nyù ə byivə ə ví'í vyi a vəwenə nè, nè a ga'a əbyíghə yì a ví'í ŋwə' gá'à kùmè wen."

¹⁶ Ví'í a venə faŋ li sə dèmkə to dèmkə, be ghàmə ví'í vətseŋvə to ghàmə. Vəwenə ə nè to nyù vyi a təkwo'tə tə vəwenə tə dí', a gho'tə to ga'a ə ghaŋsə əwen a vəwenə a təchù. Vəwenə ə lobtə ví'í ga'a ga'a ə jùŋ ghə ə kí'í kəfo a vəwenə kəŋ.

¹⁷ Alì, à dí' fa ghèŋ a ndoŋ shomsə jùŋ sə, ghèŋ dí' ə bwensə ə kwò'tə nyù vyi a ví'í ntim ə Bobo vəghəŋ Yesò Klistò ə nga'a li la və lu kwə'. ¹⁸ Vəwenə ə ngà'à la, "Məntsi mə kəmwetə lu kwə' ə ví'í fə nchə' ghèŋ, à dí' ví'í vyi a və tsi to ando njòsə wen ə vəwenə sə kəŋə."

¹⁹ A dí' vəwenə vi a və ví'í nè kəŋgəsə kə, ko ndí' la vəwenə kí'í kəzhwí kə Nyìngòŋ a vəwenə a ntintin. Vəwenə ne to nyù a ji a vəwenə kəŋ.

²⁰ Alì, a dí' fa ghèŋ a ndoŋ shomsə jùŋ sə, ghèŋ dí' ngyàmtə təwen ə təŋtə, kwi a ghèŋ a əbyimə, a dí' əbyimə a ghè laynə kwə'. Ghèŋ ne sə njì mə, ghèŋ njì mə a kədyò' kə kəzhwí kə Nywo'kə. ²¹ Ghèŋ ə ntsi ntsinè ghèŋ, kí nəmwè'è la Nyìngòŋ ə koŋə ghèŋ to

ando ghèŋ kə'tə ə kí'í ntsinè yì a ghè ko lu mè to ando Bobo vəghəŋ Yesò Klistò lu ku a ghèŋ byí'í kusə nshinsə ə wen.

²² Ghèŋ ə nkusə nshinsə a ví'í vyi a və mɪŋmə kənyè ki a vəwenə ə byimə. ²³ Ghèŋ ə nsò' ví'í vətseŋvə, shisə vəwenə fa əzhi' ndi Nyìngòŋ bwəŋsə vəwenə. Ví'í vətseŋvə dí' a ghèŋ a ntintin, ghèŋ dí' ə kusə shinsə a vəwenə. Alì ghèŋ ə tù'mə nè vi a venə kumə nyù ə njòsə wen ə vəwenə a bwen ali, ghèŋ a nè to nè vəwenə.

Kəmwetə kə jì m

²⁴ Vəghəŋ ə nku'sə Nyìngòŋ yi a ghè kí'í kədyò' ə gha' ghèŋ la kə ghèŋ fəŋ, kí'í kədyò' ə nè la ghèŋ layn ə kwə' kò ghèŋ lu kí' Mbyi no fa pfen, be kí' kədyò' ə ghè ghèŋ a ntintin əbayn ə gho'o ghè ə Nyìngòŋ, la ə saŋlə ə gho'o ghè ə ndí' a ghèŋ. ²⁵ Vəghəŋ ə nku'sə Nyìngòŋ. A dí' tò Nyìngòŋ mù' a ghè dí'í Nyìngòŋ. A bwòŋsə Nyìngòŋ bwòŋsə vəghəŋ chò fa Yesò Klistò ə Bobo vəghəŋ. Gho'sə ndí' a Nyìngòŋ nè gumlə. Nyìngòŋ a ghè so'o vəghəŋ ə dí' fòyn, kí' kədyò' to məzhè ə tsəm. Nyù a venə no tsəm ndí', dí' luwen, dí' lu ndí' to li no məzhè ntsəm. Amèyn.

Kəmwetə

Tɛ nyɛ a vɛ dɪ' a ŋwà'lè ghèn

A nyò'o Joyn ə nyò'o ŋwà'lè ghèn. Ghè nyò'o a tɛ' a vɛ ntsu' kəghɛ kə vɪ' vɛ byiməvə byi' ando vəwenə ncho'sè la Yesò Klistò dɪ' Bobo. Ghè nyò'o ŋwà'lè a ghèn ndi' we tətɪm tɛ vɪ' vɛbyiməvə be tyiftə vəwenə la kə vəwenə ne fəŋ fa vəwenə a byimə no tebe a zhɛ a vəwenə yenə ngə' ko a zhɛ a vɛ tsu' kəwɛ kə vəwenə. No kətɛ kənyɛ a kədi' a ti ŋwà'lè ghèn dɪ' la: Nyìngòŋ ə lu soyn əzhɪ vɪ' kəbayn ə wen no vətsem ə bɔ'sə nè Satan cho fa Bobo Klistò. Ghè be lu ku mo'tə vɪ' a vɛ ku'sə wen nè mbwa'mə ə kəŋ ə fɪghə nè nse ə fi a ndo ghè lu mwetə ə zhɪ.

Ji a vɛ gəsə ŋwà'lè ghèn fa tsu

Kənzitè 1.1-8

Mbi ə nyɛ a vɛ nvi a Joyn to sɛ a tsi jòm sɛ tsi wen nè vɛ ŋwà'lè vi a ghè nyò'o a ntsèntəsə vɪ' vɛbyiməvə sòmbo. 1.9-3.22

Ŋwà'lè ə lem tɛ yi nè mɪŋ a shi sòmbo. 4.1-8.1

Təson ə Sòmbo 8.2-11.9

Nyam ə fansə nè nyamsə əto' sətssə sè bɔ. 12.1-13.18

Nyɛ tsevə vi a vɛ fɛ a kə' Joyn a nè jòm. 14.1-15.8

Ngə'sə sòmbo. 16.1-21.

Nyìngòŋ byibsə Babilòyn, be nè ji a vɛ zhɪ nyam əto' fa tsu, nè nshə'təsə ndziŋsə, nè Satan 17.1-20.10

Nyìngòŋ mwètə so' vɪ' 10.1-15

Kəŋ ə fi ghè nè nse fi a ndi' Jelusalèm ə fi. 21.1-22.5

Kəmwetə 22.6-21

1 Nywà'lè ghèn dɪ' byi' ənyɛ a Yesò Klistò è ndi' a ndayn. Nyìngòŋ è nku ənyɛ avenə la ghè dɪ' à vɪ' shwè' ə wen ənyɛ vyi a vɛ sè la'tə ə fɛ. Klistò è ne Joyn kɪ ənyɛ avenə chò fà ntsɪŋ è wen a ghè ntimə à Joyn. ² Joyn ə nshə'tə li ənyɛ no tsèm ando ghè è yenə. Ghè nè dɪ' əgà' ə wen ə kùm ə ntim yi fà Nyìngòŋ bènə nəm wɛ'è yi a Yesò Klistò ndi' à wen a ndayn. ³ Mbwa'mə dɪ' à wɪ' yi a ghè dzàŋə ənyɛ venə a Nyìngòŋ ə shə'tə lè. Mbwa'mə bè dɪ' à vɪ' a vɛ zhɛ be nè ənyɛ vyi a vɛ nyò'o a ŋwà'lè a shyə byi' ando əzhɛ bɔ'sə li ənyɛ avenə fɛ.

Joyn timə toŋtə à ntsèntə vɪ' vɛ byiməvə la sòmbo

⁴ A timə mò ə Joyn timə toŋtə à ghèŋ ə ntsèntəsə vɪ' vɛ byiməvə vi sòmbo a mbɛ' Asiyà.

Boŋə tyim bènə mbwa'mə a ndi' à ghèŋ fà Nyìngòŋ yi a ghè dɪ', mu ghè ndi', be dɪ' əlù ndi', bènə mbwa'mə à ghèŋ fà əzhwi vi ə sòmbo a vɛ dɪ' a mbi kəfòyn kə Nyìngòŋ. ⁵ Boŋə tyim bènə mbwa'mə be dɪ' à ghèŋ fà Yesò Klistò ə wu yenə nəm wɛ'è, à dɪ' mbi wɪ' a vɛ nɪlùsə wen fa əpfɛ, à be so'o wen so'o təfòn tɛ mbi tɛntə.

Ghè kòŋə vəghəŋ. Ghè shisè li vəghəŋ fà vəghəŋ ə mbyisə chò fa wen ə mənlyuŋ a ghè mpfɛ a kəntò è shɛ'. ⁶ Ə mù nè la vəghəŋ ə ndi' vunə ntu', è shyè' à

Nyìngòŋ ə Tɪ' wen. Əgho'sə nè kədyò' ə ndi' à Yesò Klistò no məzhɛ ntsèm. Amèyn.

⁷ Ghèŋ yen a! ghè yi a ghè vi a ti mbò'sə. No vɪ' vətsem lu yen ə wen ə bɔ'sə nè vɪ' vyi a vɛ nsù wen nè ghonə li. No vɪ' vətsem a kwi nse lu dɪ byi' wen. A dɪ' ə ji a kə lu ndi'. ⁸ Bobo Nyìngòŋ ə Tɪ' àdyo' è tsèm yi a ghè è ndi', dɪ' be dɪ' ə lu ndi' gà' la, "Mà dɪ' ə mbi be dɪ' əbam."

Klistò fɛ a kə' è Joyn a jòm

⁹ Mà dɪ' Joyn ə lèmə ghèŋ. Vəghəŋ ə vɪ' vɛ byiməvə à Yesò ə tsèntə yenə ngə' alɪ gha'a ətyim, kə'tə ə lu ndi' a kashi kə fòyn ə Nyìngòŋ. Və nghɛ mo a fəŋ è Batmòs byi' ando mà è nshə'tə ntim è Nyìngòŋ be shə'tə ənyɛ nəm wɛ'è vi a Yesò è ndi' a ndayn. ¹⁰ A ndi' a kətsi yi a vɛ ghə'sə Bobo, kəzhwi kə Nyìngòŋ kə gha' mo; mà zhɛ gɛ ə to tsen gà' è vi fà mò a bəm tò nè əson ¹¹ ə gə'a la, "Nyò'o ənyɛ venə a wù yenə lè a ti ŋwà'lè è tɪm à ntsèntəsə vɪ' vɛ byiməvə shi sòmbo: tim a Efesùs, ne Smylna, nè Belgamum, a Tatilyà, nè Saldis, nè Filàde-fiyà bènə a Ladesiyà."

¹² Mà fu'tə əyen la à gə'à ndò à mò lo, è sɛ fu'tə yèn ə nkà'tə a kwi əfo sòmbo a vɛ ntomtə nka'tə tsu mu vɛ shɪtə nè gul a vɛ tomtə è nkà'tə yi a kwi. ¹³ A ntintin əfo a vyi wɪ' ti tsu to nè Wəyn Wɪ' mu ghè mò' dālə dyèfə

nkwi' kətəŋ à wen a kədyù' mu və shìtə nè gul.

¹⁴ Nyiŋsə kətə à wì' ayì sə fəfə la bə, ašhi ə wen ə bəŋə to nè kəlwəŋ kə zhì', ¹⁵ Aghə ə wen ə so to nè kəkə a və nyu'u a chi kə mbuŋ. Gì wen kù to nè əfəŋ ə mù mə ngħo'omə. ¹⁶ Ghè è ndì' mu ghè ghà'a mədžìŋ la sòmbo a wen ə kəvu kə kwəŋ ə toghə, nyì ngwoləŋ dì' a ghè fə fə wen ə chù. Əkə' ə wen ə baynə to nè əchə zhə a zhə a chwìchwì ə bayn li ntò.

¹⁷ Mə è nyèn ə wen no a zhù kò è fəŋ à wen a shì sè dì' to nè ə mpfə nse. Ghè ghə kəvu kəkwoŋ ə toghə wen à mò a kətə è gə' la, "Kə a fəyn! mə dì' ə mbì be dì' ə bəm, ¹⁸ be dì' ə wen yì a ghè dì' to (tsi). Mə ə mpfə li è bè lù fa pfə sə dì' to ə za'a no fa ze. Mə kì' àdyo' a kətə ə pfə be a alo' vî' və pfəkəvə. ¹⁹ Luwèn, nyò'o ənyè a wù yenə, əvi a və fə luwèn bènə vi a və ne ə mfi' ə zìtə fa luwèn. ²⁰ Əvenə dì' ənyè lyomtəvə a və dî' byî' mədžìŋ mèn sòmbo a wù yenə à mo kəvu kəkwoŋ ə toghə bènə əfo venə sòmbo a və tomtè è nkà'tè tsu lè: Mədžìŋ mèn sòmbo dî' ntsiŋsə ngəŋ Nyiŋgòŋ a alo' ntsèntəsə vî' və byiməvə yì sòmbo, əfo venə sòmbo a və tomtè è nkà'tè tsu dì' alo' ntsèntəsə vî' və byiməvə yì sòmbo."

Ntìm à ntsèntè vî' və byiməvə a Efesùs

2 Ghè gə' la, "Nyò'o à ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ a ngəŋ ntsèntè vî' və byiməvə a Efesùs la, Ghèn dî' ntìm fə wì' yì a ghè ghà'a mədžìŋ mì sòmbo à wen ə kəvu kə kwəŋ ə toghə sə jè'è ka'a fa tì əfo vi sòmbo a və tomtè è nkà'tè tsu mu və shìtə nè gul li. ² Mə kì' əshyè' è ghəŋə. Mə kì li ando ghəŋ ə shwè'è nè kədyo'kə bènə jì a ghəŋ ə kət'è nè tətyim tə zhətə fa tsu. Mə kì la ghəŋ ə ko ghəsə vî' tətyim tə byitə, be mwòmmsə dì' laynsə vî' vyi a vəwenə gə'à la vəwenə dì' vî' ntìm è Yesò ali kènla vəwenə dì' ə yen la vəwenə dì' vî' ə ndžìŋsə. ³ Mə kì la ghəŋ kwî' tətyim mu ghəŋ be yèn ə ngə'sə byî' mò no sə ghò'o, kènla ghəŋ ə bwa'kə li, ⁴ ali mə ghàmə ghəŋ a kənyè kènka kə mù' lə, la ghəŋ ko bè kòŋə mò ando ghəŋ tə nkòŋə fa mbì. ⁵ Ghəŋ kwə'tə jì a ghəŋ è ndì' fa tsu a mbì mibu ə fəŋ, è kwitə tətyim ə təŋtə fə ghəŋ ənyè byivə nshyè'è ando ghəŋ è nshwè'è a mbì. Ghəŋ sətsèn è fəŋ ke kwitə tətyim ə təŋtə fə ghəŋ ə mbyisə, mə à vî' è lyèsə kəfo kəŋkə kì a və shìtə sə tomə kəkà'tè à yì kətə li fə yì kəshi. ⁶ Kənyè a ghəŋ ə nè a kə bəŋə à mò dì' la ghəŋ ə bəynə ənyè tsenəvə a nkəyntə mo ə bè bəynə. Ənyè a vyi dì' ənyè a ndžìmtəsə bəm è Nikolawus sə nè. ⁷ A ə ntofə tè ndò ghè tù'ù zhətə kənyè kì a kəzhwi kə ŋwo'əkə gə'à à ntsèntəsə vî' və byiməvə! A sətsèn è soyn ə zhì tè ndò è zhì mbyi, mə à nè ghè zhì əshi fəkò' fi a fə ku əbwòŋ a fə kwi a tì sim è Nyiŋgòŋ."

Ntìm à ngəŋ ntsèntè vî' və byiməvə a Smylna

⁸ Ghè bè gə' la, "Nyò'o à ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ a ngəŋ ntsèntè vî' və byiməvə a Smylna la: Ghèn dî' ntìm fə wì' yì a ghè dì' ə mbì be dì' è bəm, wì' yì a ghè mpfə è bè bwènsə lù fa pfə. ⁹ Mə kì ngə'sə shisə a ghəŋ ə yenə. Mə kì la ghəŋ ə femə ali dì' vî' vəgho' kəvə a kəzhwi.

Mə kì ənyè byivə a vî' a və lyè la vəwenə dì' vəjew ali kèn la vəwenə ghə tə zì' tə vî' Jus ə gə'à byî' ghəŋ. Vəwenə dì' vî' ə nòyn è Satan. ¹⁰ Ghəŋ zhətə a! Kə ghəŋ à fəyn è ngə' yì a ghəŋ dî' ne kwen tsu. Deblə ne nè la və gha' ghəŋ vətsenvə we a mfìŋ ə ghəŋ yenə ngə' tsu a mətsi wum, à dì' tò mwòmmsə a ghè vî' à ghəŋ. Və ndì' zhwi ghəŋ tè zhwi, ghəŋ ə ncho'sè tò mò, mə nè ku əbwòŋ yì a ghè ko lu mè à ghəŋ a dì' kəfo kì a ghəŋ ə soynə zhi. ¹¹ No ndo a ghè tofə ghè tù'ù zhətə kənyè kì a kəzhwi kə ŋwo'əkə gə'à à ntsèntəsə vî' və byiməvə. No ndò a ghè ə soynə è zhi, kò ghè bè lù pfə kəkùmtə kə pfə a tə' a Nyiŋgòŋ ə lu so' vî'".

Ntìm à ntsèntè vî' və byiməvə a Belgamum

¹² Ghè bè gə' à mò la, Nyò'o à ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ yì a ghè dî' a ntsèntè vî' və byiməvə a Belgamum la:

Ntìm ghèn lù fə wì' yì a ghè ə kì' nyì ngwoləŋ ə lyimə li.

¹³ Mə kì kəshi kì a ghəŋ ə tsi tsu. Ghəŋ ə tsi a kəshi a Satan ə so'o əfòyn ə wen tsu. Ghəŋ dì' no nkəyntə vî' ə vvwomə, kènla ghəŋ è ntìmə mə'à əbyimə à ghəŋ ə kì' mò no kətsi kətsenkə. Ghəŋ ə shìtə gha'a əbyimə ghəŋə no tè ando və nzhwì Antipàs ə ndžìmtè bəm è mò afi à dì' kəshi a Satan ə so'o əfòyn ə wen tsu. ¹⁴ Ali, ənyè ə dì' è shyè' alə a mə ghàmə ghəŋ tsu: Ghəŋ vət-senvə dzìmtè əzì' Balàm a ghè è ndì'sə Balak, ghè sə nè la vî' Isle ə nzhi əfo a və mo'ò à vənyiŋgòŋ be tsi nè kì ko wenə ləmə a ko kì' vəwenə. ¹⁵ Vî' vət-senvə bè dì' à ghəŋ ə ntintin a vəwenə dzìmtè əzì' Nikolawus.

¹⁶ Ghəŋ kə'sə tətyim ə təŋtə fə ghəŋ ə mbyisə luwèn a bwen a li, kò kəghaf kə à dyè ke mə vi a kəshi yì a ghəŋ ə dî' tsu è soyn vî' a vyi nè nyì ngwoləŋ a ghè fə fə mò a chə.

¹⁷ No ndò a ghè kì' ətì'itì', ghè tù'ù zhətə kənyè kì a kəzhwi kə ŋwo'əkə gə'à à ntsèntəsə vî' və byiməvə. No ndò a ghè soyn è zhi mbyi, mə à kù əfo zhivə lyomtəvə tsenəvə à wen a və dzəŋə nè manə. Mə be nè ku ngù' fəfə à no ndò mu və nyò'o li əzhì' fighə tsu a no wì' ko kì əchò to wì' a ghè shi ngù' ayì.

Ntìm à ntsèntè vî' və byiməvə a Tatiliyà

¹⁸ Nyò'o à ntsiŋ ngəŋ Nyiŋgòŋ a ghè ə dî' ntsèntè vî' və byiməvə a Tatiliyà la:

Ghèn dî' ə ntìm a ghè lù fə wəyn Nyiŋgòŋ yì a ašhi wen ə bəŋə to nè kəlwəŋ kə zhì', aghə wen ə so to nè kəkə a və buŋsə a chi. ¹⁹ Mə kì ənyè a ghəŋ ə nè, kì əkòŋ yì a ghəŋ ə kì' be kì əbyimə ghəŋə, kì ando ghəŋ ə shyè'è à vî' vət-senvə bènə è gha'a ə tyim ghəŋə. Ghəŋ ə shwè'è luwèn chò ando ghəŋ tə shyè'è a mbì. ²⁰ Ali mə ghàmə ghəŋ to kənyè kènka kə mù': la ghəŋ ə ghəsə li wùwì ghèn ə Jezebel a ghè gə'à la yì dì' ə nshà'tè ghò'o, ghè sə lobtə vî' shyè' mò la vəwenə ntsi nè kì ko nè ləmə à ko kì' vəwenə. Ghè be nè la vəwenə nzhi əfo zhivə a və mo'ò vənyiŋgòŋ tsu. ²¹ Mə tə kù əzhə à wen la ghè kwitə tyim ə wen è ghəsə mbyisə wensə, ali ghè ko kòŋ əghəsə ntsinè dzìmtè ləmə. ²² Mə a ne ghè kwa'a è nyəŋmə fəŋ a kukwen. Mə a ku ngə' ghò'o à vî' vyi a və tə ntsi nè wen a zhə a vəwenə

fàŋ ke kwitə tətym tə wəwenə fa ənyù byivə avenə a wenə wəwenə nè là. ²³ Mā ne zhwilə víi vi a və dzimtə ntsinə wen ə ntsentəsə víi və byiməvə no satsəm ə ki la mà dí wí yí a ghè kí təkwo'tə tə víi bènə ənyù a wəwenə kòŋə ənè. Mā ne lò' no ndò fà ghèn ə ntintin to a jí a ghè tə nshyè'è fa tə.

²⁴ Ghèn vatsenvə dí' a Tatiliyà a ghèn tyen li tazi'í tə byitə a tēntə, ghèn ko zí'í ənyù vyí a víi vatsenvə dzànə nə ənyù lyomtəvə Satan. Mā sə gá'á à ghèn la mà ko be a ku kəbyé'è kətsenkə à ghèn. ²⁵ Mā gá'á tò la ghèn ə nshítə nè tò kənyù a ghèn tə nè əza'a azhə a mà bwènə vi. ²⁶ No ndò a ghè ne soyn ə zhi mbyi be ə nè əshyè' ghomə za'a fa kəmwètə, ma ku àdyo' à wen ə ghè nso'o víi mbyi venə. ²⁷ Ghè ne ə nso'o víi təlò' a tēntə nə àdyo' a mà ə ku à wen à dí' ndəŋndəŋ àdyo' a mà nshí fà Tí' ghom. Ghè ne bvüsə wəwenə tò ando və bvüsə vəntòyn və kətsə'. ²⁸ Mā be ne ku fədzin fə tsi bo'o ngəŋ à wen. ²⁹ No ndò a ghè kí'í ətí'ití'í, ghè ə ntú'ù zhətə kənyù a kəzhwi kə ŋwo'əkə gá'á à ntsentəsə víi və byiməvə.

Ntim à ntsentə víi və byiməvə a Saldis

3 Nyò'o à ntsin ə ngəŋ Nyìngòŋ a ghè dí'í a ntsentə víi və byiməvə a Saldis la:

Wí' yí a ghè kí'í əzhwi ə Nyìngòŋ vi sòmbo be kí' mədžin mi sòmbo gá' la, Mā kí əshwé' ghəŋə. Víi ə yenə ghèn la ghèn dí' vətə, ali mu ghèn ə pfəkə li kəzh-wì. ² Ghèn lukə li fa mbəynsə ntú'mə nè əbyimə tyetə yí a ghèn bù kí'í, a bwen a li mu ghèn a myètə pfəkə byi'ando mà yen li la əshwé' ghəŋə ko kwé' a shí Nyìngòŋ ghom. ³ Ghèn bwensə kwò'tə ənyù vyí a və ndí'sə ghèn tsu bènə əvi a ghèn ə nzhə. Ghèn kwitə tətym ə təŋtə fà ghèn ə mbyisə nè ənyù a vyí. Ghèn sət-sèn ə fàŋ ke lükə, mà bvütə vi à ghèn tò nè tsòŋ kèn la ghèn a kí zhə a mà vi.

⁴ Ali víi vatsenvə bù dí' tò və tyetə a Saldis a wəwenə ghə ə ndisə wəwenə sə laynə. Wəwenə lu mò' ə ndisə fəfəsə yo wəwenə njé'ə a mu'u byi'ando wəwenə layn li ə nkwx'. ⁵ Və lu lafsə no ndò yí a ghè lu soyn ə zhi mbyi nè ndisə fəfəsə, ko ndí' la mà lu tsə'sə zhi' ə wen fa ŋwà'lə əbwòŋ. Mā lu timə gá' to ndayn la mà kí wen a shí Tí' ə ghom wenə ntsinjsə wen.

⁶ "A nkí' tē ndò kí'í ətí'ití'í, ghè tū'ù zhətə kənyù kí a kəzhwi kə ŋwo'əkə gá'á à ntsentəsə víi və byiməvə."

Ntim à ntsentə víi və byiməvə a Filàdefiyà

⁷ "Nyò'o à ntsin ə ngəŋ Nyìngòŋ yí a ghè dí'í a Filàdefiyà la: ənyù venə gá' wí' yí a ghè ŋwò'ə, dí' nəmwè'è be kí' kənzàs kə ngəŋ fòyn Devit a ghè satsen ə bò'ò kò ndí' la wí' zi ghè shwinə, be shwinə ko ndí' la zi ghè bò'ò. ⁸ Mā kí təshyè' ə təŋtə. Ghèn yen a! mà bò'ò li əchə ngəŋ ə nghəsə à ghèn a wí' ko zi ghè shwin. Mā kí la ghèn ə ko tū'ù kí' kədyo' ali ə nghə əso' ə ghomə kèn la ghèn ə tyen li mò. ⁹ Ghèn zhətə a! mà a nè víi ntsentə Satan vi a və jé'è lobtə gá'á la wəwenə dí' vəjew li, ə wəwenə vi ə ləŋtə à ghèn a shí ə yèn la mà kòŋə ghèn. ¹⁰ Mā ne bwòŋsə ghèn fa zhə ə ngə' yí a ghè vi à

mbi ə tsəm ə mwòmso víi vyí a və tsi a kwi nse byi'ando ghèn ə zhə li kənyù kí a mà ə gá'á la, ghèn ə wensə. ¹¹ Mā sə la'tə ə bwènə vi, ghèn tū'ù ə ghà' tò əzi'í yí a ghèn sə kí' ndi kə wí' lù sò' əmo'tə ghəŋə. ¹² A lù soyn ə zhí tē ndò ə zhi ə mbyi, mà lù nè ghè ə ndí' a nè ntom a ngəŋ ə Nyìngòŋ ghom ko ndí' la ghè be a fù fa tsu. Mā lu nyò' əzhi' ə Nyìngòŋ ghom à wen ə wèn ə be nyò' əzhi' ə ntə' ə gho'o ə Nyìngòŋ ə ghom à dí' kəshi a víi və byimə və no vatsəm ə lu ntsi a kə shí'í vi fà Nyìngòŋ ə ghom a kəŋ. Mā be lu nyò' əzhi' ghomə fighə à wen ə wèn. ¹³ A nkí' tē ndò kí'í ətí'ití'í, ghè tū'ù zhətə kənyù kí a kəzhwi kə ŋwo'əkə gá'á à ntsentəsə víi və byiməvə."

Ntim à ntsentə víi və byiməvə a Ladesiyà

¹⁴ Ghè bè gá' à mò la, "Nyò'o à ntsin ə ngəŋ ə Nyìngòŋ yí a ghè ə dí'í a ntsentə víi və byiməvə a Ladesiyà la: Ghèn dí' ə ntim a ghè lu fà wí' yí a dzànə nè Amèyn, à dí' ə wen dí' wu jùn yí a dí' wu yen nəmwè'è byi'í Nyìngòŋ. Nyìngòŋ ə nshítə no ghò a mbi ə chò fà wen. ¹⁵ Mā kí təshyè' ə təŋtə. Mā kí la ghèn ə ko lìmə kò ndí' la ghèn ə zhə à ghèn ə byimə. Kə yí bòn la ghèn ə nlimə ko ə nzhə. ¹⁶ Ando ghèn dí' to nè mù a mə ko lìmə ko mə zhə li, mà a chə ghèn fà mò əchə. ¹⁷ Ghèn ə gá'á la ghèn kí'í ə ko be dí' mu ghèn ə gho' li ə nkwx' kèn la ghèn ə bè gho kəfo. Ghèn ali kò ghèn lu kí la nəmwè'è dí' la ghèn dí' nji əfo, dí' tò a nshinsə a nshinsə, femə, dí' ənfyif, be dí' tò ənà' à ntsu'. ¹⁸ Mā mù sə tyiftə ghèn la ghèn zen ə nkəyntə gul fà mò ndi ə ndí' víi ə ko ə bè zèn vədàlə və fəfəvə mò' chi'tə təwen ə təŋtə tsu ndi ə lyòm'tə kəŋ kə dí'ikə kí a ghèn kí'í byi'í ənà' ntsu' ə vəŋə. Ghèn be zèn kəfə ə wè à ghèn əshi ndi ə be ə nyenə əshi ¹⁹ Mā kəŋkə be ku ngə' à víi vi a mà ə kòŋə. Ghèn ə nlimtə ə bè kwitə tətym ə təŋtə fà ghèn ə mbyisə. ²⁰ Ghèn zhətə a! Mā ti a chə ə ngəŋ kùmtə, mu à zhə tē ndò ə zhə gí ghom ə bò', mà à kwen ə vi yo wen ə ndí' a kənyù kə mù' be zhi a mu'u. ²¹ No ndò a ghè nè soyn ə zhi mbyi, ma nè ghè ŋwə'ə be bo'sə kəfwoyn ə komkə ando nkəyntə mò sə dí' mu mà ə nsoyn li ə zhi mù sə ŋwə' bo'sə kəfwoyn kə Tí' ə ghom. ²² No ndò a ghè kí'í ətí'ití'í, ghè tū'ù zhətə kənyù kí a kəzhwi kə ŋwo'əkə gá'á à ntsentəsə víi və byiməvə."

Joyn yen ando və gho'sə Nyìngòŋ a kəŋ

4 A ndí' ando ənyù venə ncho, kənyù kə bè fù à mò a kə' a nè jòm. Mā yen əchə ə ngəŋ ə kəŋ ə bo'o. Gí ə mbi yí a mà yí zhə ndí' gí Yesò Klistò ghè gá'á à mò kù to nè əsoŋ bè gá' a mò la, "Ku' ə vi əshyè mà dí' kənyù kí à wù a kə dí' ə lyì kəshi fa bəm ənyù venə." ² Tò a zhə ayì, kəzhwi kə ŋwo'əkə vi à mò Joyn, mà yen kəfwoyn a kəŋ wí' ŋwə' tsu, ³ əkə' ə wí' ayì so to nè ngú' jaspə nè ngú' kaneyan. Kəmpfembí' kə ndí' mu kə nyin li ə kə' kəfwoyn a kí, be so to nè ngú' emelald. ⁴ Əfwoyn ə tsenəvə ndí' njèsə kà' a məwum ə mbò mu və nyin li ə nka' kəfwon kí, vəchə' njèsə kà' a məwum ə mbò ŋwə' tsu mu wəwenə mò' vədàlə və fəfəvə nchí' tsəso' mu və shítə nè gul à wəwenə tə. ⁵ Əghə mwàntə,

bwankə, gisə be fə vi fa kəfwoyn kə gho'okə ki. Ə nkà'tə è mbaynə fa mbi kəfwon ayi sòmbo, andi' əzhwi ə Nyìngòn ə sòmbo. ⁶ Andi' a li mo be di' a mbi kəfwoyn aki baynə to nə awonj.

Əfo zhwisəvə tsenəvə ndi' əkà' əkà' no təshyə tə kəfwon tətsem ki' ashi à vəwenə no gho'o fa bəm bènə fa mbi. ⁷ Mbi kəfo kə zhwisəkə nkə'ə to nə abikənj, kənkùmtə kə kə'ə to nə mbònjmbònj, kətsenkə ki' əkə' ə wì', kə bəm kə di' to nə bole mbə' ə tàynə. ⁸ Əfo avenə no tsəm ə nkì' təvò è ntùfəntùfə, ki' ashi tò əwen è tsəm nə à vəwenə ti wèn. Vəwenə nzhimə ndzənsə tò məzhù ntsəm, zhimə nəntə'ə nə nənchwì la, "Wu njwo'ə, wu njwo'ə, wu njwo'ə di' ti' àdyo' è tsəm, Ghə è ndi', di' luwèn be di' ə lu vi!" ⁹ Əfo zhwisəvə avenə nzhimə ndzənsə ku əgho'sə, nə gumlə bènə kəzònj à wì' yi a ghə njwə' a kəfwoyn yi, əwen yi a ghə di' no məzhə è ntsəm. ¹⁰ Vəwenə nzhimə a li no zhə kò, vəchə' vi njùsə kà' a məwum è mbò lanjtə a shi wì' yi a ghə njwə' a kəfwoyn li gho'sə wen yi a ghə ə di' no məzhə è ntsəm. Vəwenə mbe tsu'tə təsò' tə təfòn è vəwenə ti mò'ò a mbi kəfwon ki' zhimə ndzənj la, ¹¹ "Bobo ə Nyìngòn è yes, wù kwə' li ə və əgho'sə nə gumlə be bwomsə wù a kədyò' a wu ki'i, byi'əndo wù è nshitə fò tsəm è bè è nə la və ndi' è to."

Wəyn njì nə njwà'lə ə lemte

⁵ Mà bè yèn əbə' njwà'lə a və lèmə a kəvu kə kwonj ə toghə wì' yi a ghə è njwə' a kəfwon li mu və nyò'ò li tsu no məshyè è ntsəm. Əbə' njwà'lə ayi è ndi' mu və shwinə li nə mìnj è shi sòmbo fà yi təchə. ² Mà yen ə ntsìnj è ngənj Nyìngòn ə gho'o tsen ghə ki' àdyo' no gho'o, ghə zimə gə'ə la, "A kwə' ndò ə me əbətə mìnj ghèn ə bò' njwà'lə ghèn a?" ³ Ali wì' è nko di' a kənj ko a nse ko a lo' ə vəmpfə və nse a ghə nzi ghə bo' njwà'lə ayi è lye tin è yi. ⁴ Mo Joyn di' no mwè'è mwè'è, byi'əndo və nko yèn wì' a ghə ə kwə' mè əbò' njwà'lə ayi ko ə lye tin è yi. ⁵ Chə' tsen gə' à mò la, "kə be di' byi'əndo abikənj è ngwà'a ngənj ə Judà a di' wəyn Devit ə soyn li è zhi mbyi sə di' ə bəytə mìnj ghèn è shi sòmbo lə əbò' əbə' njwà'lə ghenə."

⁶ Mà yen Bobo Yesò Klistò a ghə ndi to wəyn bi ənjì, ghə ti a kəshi yi a kəfwon ki' è nti tsu li mu əfo zhwisəvə vi nə vəchə' vi ə nyinj li ə nka' wen. Wəyn bi ənjì ayi è nkì' ə ndonjə sòmbo bènə ashi sòmbo andi' əzhwi ə Nyìngòn sòmbo a ghə è ntimə a mbi è tsəm. Wəyn è bi njì ayi è nkə'ə tò sə və shyə li. ⁷ Wəyn bi njì ayi dyè è shi əbə' njwà'lə yi fa kəvu kə kwonj toghə wì' yi a ghə è njwə' a kəfwon li. ⁸ A è ndi' ando ghə è nshi əbə' ə njwà'lə ayi, əfo zhwisəvə vi è kà' nə vəchə' vi njùsə kà' a məwum è mbò fənjə à wen ə shi. No ndò è nkì' əlyonj nə kəkanj kə a və shitə nə gul mu kələnj kə lwin li tsu à di' təjìtə tə vi' və byiməvə. ⁹ Vəwenə sə zhimə ndzənj ə fi la, "Wəyn njì, wù ə kwə' li è me əshi əbə' ə njwà'lə ghenə ə bəytə mìnj yi ə bò' byi'ə və nzhwi li wù, wù pfə è zèn kətə kə vi' ə ngwà'sə tsəm nə vi' təgə' tə tsəm bènə vi' təlò' tə tsəm a mbi. Wù è nzèn kətə kə vəwenə nə mənlyonj è bwənsə ku à Nyìngòn. ¹⁰ Wù ə ne li vəwenə sə di' vunə ngwə' è vəchə' və ngənj

è Nyìngòn a və shyè'è à Nyìngòn è vəghənj. Vəwenə lu so' ə mbi ghen."

¹¹ Mà bè sə ki è yèn ə ntsìnjə ngənj è Nyìngòn və tanjə lè, ando sə timə è kə' kəfwon ki' əbo'sə nə əfo zhwisəvə vi bènə vəchə' vi. ¹² Vəwenə nzhimə ndzənj no a gi to la, "Wəyn bi ənjì a və nzhwi ə kwə' li è me əki'i kədyò' nə əgho', nə ətof, nə gumlə, nə əgho'sə bènə ə mbwə'mə." ¹³ Mà zhə no tə ghò a ghə di' a kənj nə a nse nə a lo' è vəmpfə və nse nə a mù mə ngə'omə bènə a mbi è tsəm zhimə la, "Ə wen yi a ghə njwə' a kəfwon bènə wəyn bi ənjì, və di' əbwa'sə ghənj, gumlə ghənj, gho'sə ghənj nə kədyò' no məzhə è ntsəm." ¹⁴ Əfo zhwisəvə vi è kà' gə' la, "Aməyn" Vəchə' vi fənjə kə a nse è gho'sə Nyìngòn wenə wəyn bi ənjì a ndi' Yesò Klistò li.

Vəmìnj vi sòmbo

⁶ A è ndi' tò a zhə aghèn, mà yen ando wəyn bi ənjì ə bitə mbi mìnj fa ti vəmìnj vi sòmbo. Mà zhə ando kəfo kə zhwisəkə kətsenkə fa ti əfo zhwisəvə vi è kà' ə bwankə to nə ghə è gə' la, "fə è vi!" ² Mà sə ki è yèn əlyənj ə fəfəghə tsəngəhə, wì' di' à yi kətə ki' fənychə. Və ku əsò' ə təfòyn à wen, ghə nyinj è fə to nə wì' a ghə lu ə ntemə ghoj zhi tò zhi be di' ə tem ə zhi.

³ Wəyn bi ənjì yi bè bəytə mìnj ə tsen no ə zhə kò mà bè zhə ando kənkùmtə kəfo zhwisəvə vi ə gə'ə la, "fə è vi!" ⁴ əlyənj ə tsəngəhə bè fə bənjə la bənj. Və ku kədyò' bènə nyi è ngwələnj ə dyèfə à wì' a ghə è njwə' à yi kətə la ghə ə nsə'ə əghonj a mbi ndi vi' ə nzhwilə vələmə və vəwenə.

⁵ A è ndi' ando ghə bè è mbəytə mìnj tsen ə və ndi' vətə', mà bè zhə ando kəfo kə zhwisəkə kətsenkə gə'ə la, "fə è vi!" Mà sə ki è yèn əlyənj ə fenəghə mu wì' a ghə è nyinjə à yi kətə gha' li vəkilò və bò à wen ə kəvu. ⁶ Mà zhə gə', ghə gə'a to nə gə' wì' fa ntintin əfo vi è kà' la, "Əko shyè' ə kətsi kə mpfen ne kwə' əzen tò kilò to kəbayn a və bvə fa wit mu' ko əzen vəkilò və kəbayn a və bvə fa balley vətə', ali kə a kùm məzhì' nə məlyə'."

⁷ Wəyn bi ənjì yi bè bəytə mìnj ə tsen ə və ndi' vəkà'. Mà zhə kəmwètə kə kəfo kə zhwisəkə kə gə' la, "Fə è vi!" ⁸ Mà sə ki è yèn əlyənj tsəngəhə ghə lyi'lə kə'ə, əzhi' wì' a ghə è ndi' à yi kətə è ndi' əpfə. A è ndi' a li, əlo' vəmpfəvə nse dzìmtə vi fa bəm. Və ku kədyò' la əfo avenə gətə nse məshyè è nkà', è lyi' əshyè mù' zhwilə vi' vyi a və di' tsu nə nyi ngwələnj, nə jìnj ə byi, nə tək-wa'a tə fansətə. Nyamsə tətə' be zhwilə vətəsvə.

⁹ Wəyn bi ənjì bè bəytə mìnj tsen ə və ndi' vətəyn, mà yen è zhwi ə vi' vyi a və nzhwilə byi'əndo vəwenə nshə'tə kənyè kə Nyìngòn be ti a nə vi' və yenəvə a kənyè à Nyìngòn. Vəwenə ndi' ati kəchi' kə kəku.

¹⁰ Əzhwi a vyi zimə gə'ə no a gi to la, "Bobo a ghə ki'i àdyo' è tsəm, njwò'ə be di' nəmwe'è, kə a lyi' ə zhə ale ə wù so' vi' venə a nse ə ku ngə' à vəwenə ando vəwenə tə zhwi yes a?" ¹¹ Və mù kù vədàlə və fəfəvə à vəwenə no vətsem è gə' à vəwenə la vəwenə be zhètə fəshitə ə za'a a zhə a vi' a vyi ne be zhwilə vələmə vənjə vi a wenə vəwenə tənə ndi' ghənj və wenə mu ku' a mu' ku' è kwə'.

¹² A è ndi' ando ghè è mbəytə mɪŋ ə tsen ə və ndi' è ntəfə, mà sə ki è yèn ando pɸèn ə fənsə shenə è bè yèn ando chuzhə ə kə'kə sə bəŋə to nə mənlyuŋ, ¹³ mədzɪŋ mə kəŋ fəŋkə a nse to nə ə fəko' a zhə fə zà'ə ashì ə chə ə lɪm wen benə ando əfwof ə chò nə'ə, ¹⁴ əkaŋ ə somə to nə ŋwà'lə a və lèmə, pɸensə no sətsem nə əshì nsesə a və di' a ti àmù somə fà yi əshì. ¹⁵ Təfòn tə mbi, nə vi' vəgho'kəvə, nə ə tətə vəsugyè', nə vi' ə ko, nə vi' kədyò', no vi' vətsem, əkòs nə vi' vyì a və ko di' əkòs ə nyɪŋkə lyòmətə a təfyə nə a ti təghu a pɸensə, ¹⁶ è sə zimə dzàŋə pɸensə nə təghu gə'ə la, "Ghəŋ fəŋkə à yès ə kətə è lyòmətə yès fà wì' ghèn a ghè ŋwə' a kəfwon lə bènə fa ngə' a wəyn bi əŋjɪ di' ə ku à yès byì' tin ə fwi ə wen. ¹⁷ Kə di' a lə byì'e kətsi kə ghə'kə vəwenə di' tin ə fwi è vəwenə vi li a no wì' mu' ko zì ghè nyɪŋ."

Vi' Islel vi nkamsə ghì nə njùsə kà' a məwum è nkà'

7 Kənyè kə tsen a mà è mbè yen è ndi' ntsɪŋsə ngəŋ Nyɪngòŋ sè kà' sə ti a təshyə tə mbi tèn tə kà'. Vəwenə nti a lɪ gha'a fwof fa təshyə tèn tə kà' ndi kə ghè à chò fa nse, ko fa mù, ko ə nə' fəkò'. ² Mà bè yèn ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ ə tsen, ghè ku' è vi fa shyə a chuzhə ə sa'a fa tsu, ki' kəfo a Nyɪngòŋ a ghè ko lu pɸə ə chwitə vi' tsu. Ntɪŋ ayì zimə dzàŋ ntsɪŋsə ngəŋ è Nyɪngòŋ shì sè kà' a Nyɪngòŋ è nku li àdyo' à vəwenə la vəwenə byisə nse bènə mu no a gɪ to ³ Gə'ə la "Kə ghèŋ à byisə nse, ko mu, ko è nkò', ə za'a fa zhə a yès a ku ə chwitə a təchə, ə vi' shyè' è Nyɪngòŋ vəghəŋ ə myetə." ⁴ Mà zhə və shə'tə əwen ə wì' yi à mò a və nkì' əchwitə, vəwenə ndi' è nkamsə ghì nə njùsə kà' a məwum è nkà' mu və chwitə fa ntə'sə ngwà'a ngəŋ vi' è njùsə bò. ⁵ Və nchwitə vi' nkamsə njùsə bò fa ngwà'a ngəŋ ə Judà, nə vi' nkamsə njùsə bò ngwà' ə ngəŋ è Luben, nə vi' nkamsə njùsə bò fa ngwà' ə ngəŋ Gad. ⁶ Vi' nkamsə njùsə bò è mfə fa ngwà' ə ngəŋ Ashel, vi' nkamsə njùsə bò fù fa ngwà' ə ngəŋ è Naftalì, vi' nkamsə njùsə bò fù fa ngwà' ə ngəŋ è Manasè, ⁷ vi' nkamsə njùsə bò və fù fa ngwà' ə ngəŋ è Simiyòn, vi' nkamsə njùsə bò və fù fa ngwà' ə ngəŋ è Levi, vi' nkamsə njùsə bò və fù fa ngwà' ə ngəŋ è Isaka. ⁸ Vi' è mfə nkamsə njùsə bò fa ngwà' ə ngəŋ è Zebulùn, è fù nkamsə njùsə bò fa ngwà' ə ngəŋ è Josèf bènə vi' nkamsə njùsə bò fa ngwà' ə ngəŋ è Benjamìn. ⁹ Fà yi a bàm, mà kɪblə è yen ənòyn ə vi' və tsenə və taŋə lè mu vəwenə mò' vədàlə və fəfəvə nə əzaŋ à vəwenə avu və ti a shì è kəfwoyŋ kɪ bènə wəyn bi njɪ yi. Vi' a vyì è ndi' tənki tə vi' no tətsem, mu və fù fa təshyə tə lo' tətsem, be gə'ə tò təgə' tətsem. ¹⁰ Vəwenə nzmè gə'ə no a gɪ ə to la, "Adi' Nyɪngòŋ vəghəŋ a ghè ŋwə' a kəfwoyŋ wenə wəyn bi njɪ ghèn a və bwɔŋsə vəghəŋ!" ¹¹ Ntsɪŋsə ngəŋ Nyɪngòŋ no sè tsèm sə tímə kà' kəfwon kɪ wenə vəchə' vi bènə èfo ə zhwisəvə vi sè ŋàŋlə dyè nə təkə' tə vəwenə a nse ghə'sə Nyɪngòŋ, ¹² gə'ə la, "Kə di' to a lɪ, mbwa'mə, nə əbayn, nə ətof, nə əku kəzòŋ, nə ə gumlə, nə àdyo' di' ghè wenə no məzhə ntsèm! kə ndi' to a lɪ."

¹³ Chə' tsen fu'tə bèm à mò Joyn la, "Venə di' və ndò a və mò'ò vədàlə və fəfəvə a? Vəwenə lù fa fe?" ¹⁴ Mà bwènsə à wen la, "Ba, à kɪ tò wù." Ghè mù gə' à mò la, "Venə di' vi' a və cho li fa ti ngə'sə sè fəynsə sè. Vəwenə nshə li vədàlə və vəwenə nə mənlyuŋ mə wəyn bi əŋjɪ və sə fəfə fəfə. ¹⁵ A lə kənyè a vəwenə ti a shì kəfwoyŋ kə Nyɪngòŋ, shyè'è à wen nənchwi bènə nəntə'ə à wen ə ti ngəŋ. Wì' yi a ghè ŋwə' a kəfwoyŋ nə ndi' wenə vəwenə, kɪŋtə vəwenə. ¹⁶ Jɪŋ ə ko be lu zaf vəwenə, kənla ətoŋ ə mù be lu zim vəwenə. Chwìchwì kò əshì lɪməvə ko lu be nyù' vəwenə, ¹⁷ byì'ando wəyn bi njɪ yi a ghè ŋwə' a ti kəshì kə kəfwoyŋ nə ndi' ntsɪŋ è vəwenə. Ghè nə lyɪ vəwenə dyè nə vəwenə ashì a mu mi a ku əbwòŋ ko mə lu nzmə. Nyɪngòŋ be ti məshì mə vəwenə no ntsèm fà vəwenə ashì."

Wəyn bi njɪ yi bəys kəmwètə kə mɪŋ

8 Andi' ando wəyn bi njɪ yi è bəys mɪŋ ə tsen ə və ndi' sòmbo, əshì chir' a kəŋ la kù' ə za'a kəbye' kə zhə. ² Mà mù yèn ntsɪŋsə ngəŋ Nyɪngòŋ shisə sòmbo a sə nti a shì Nyɪngòŋ lɪ mu və ku li təsoŋ sòmbo à vəwenə. ³ Ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ tsen vi tímə a mbi kəchì' kə kəku è Nyɪngòŋ, kɪ' kəkaŋ mu və shìtə nə gul a və nyù'ù kələŋ tsu. Və ku kələŋ à wen no kə ghə'ò la ghè nyù' è bòsə nə təjɪm tə vi' Nyɪngòŋ no vətsem, a kwi kəchì' kə kəku a və shìtə nə gul a mbi kəfwoyŋ ⁴ Ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ ayì nyù' kələŋ kɪ ə bə'sə nə təjɪm tə vi' Nyɪngòŋ tì, fələ' fi fù fà wen ə kəvu è kù' a shì è Nyɪngòŋ. ⁵ Ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ ayì mù lyɪ kəkaŋ kə kələŋ kɪ è tsəf ə zhì' fa kəchì' kə kəku è lwinsə tsu è mò' shì'sə a nse no a zhè kò əghə sè mwàntə, bwankə, gɪsə gə'ə, è nse be tsɪŋtə bəykə.

Və toŋ əsoŋ

⁶ Ntɪŋsə ngəŋ è Nyɪngòŋ shì sòmbo a və kɪ' təsoŋ tì sòmbo mù sè bvətə ə toŋ.

⁷ Ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ è mbi toŋ əsoŋ ə wen, awoŋ nə əzhi' zítə ə shì' a nse mu və fɪŋ lɪ nə mənlyuŋ. Èfo a vyì shì' a lɪ è nyù' əshyə nse kə mù' fa ti è bàs ə ta', è bè nè tò ndəŋndəŋ nə nkò' bè nyù' agəŋ ə zhəghə no a tsèm.

⁸ Kənkùmtə kə ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ toŋ əsoŋ ə wen, və mò' kəfo a mù kə di' tò nə pɸèn a ghè bolə nə əzhi', ⁹ əshyə mù, əmù' fa ti təshyə tətə', èfo zhwisəvə no tsèm a və ndi' a shyə mù ayì ə pɸəkə, vəŋkanu' ə bè byɪfkə a shyə mù ayì no vətsem. ¹⁰ Ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ tsen bè tòŋ əsoŋ ə wen, vəwenə ndi' vətə', fədzɪŋ fə ghə'ò fə lù fa kəŋ è fəŋ a nse baynə tò nə kənkà'tə. Fə fəŋ a lɪ è chì' təshyə mù mə nchomə əmù', fa ti təshyə tətə' nə a kə shì a mu nfə. ¹¹ Əzhi' fədzɪŋ ayì è ndi', məlwi əshyə mù əmù', fa ti təshyə tətə' kə'sə sè lwilwi. Vi' pɸəkə no vəghə'ò byì'ando vəwenə nyè mu mə nlwimə a mì.

¹² Ntsɪŋ ngəŋ è Nyɪngòŋ tsen toŋ əsoŋ ə wen à ndi' vəkà', kəfo kə pɸèn è byisə shyə mù' fa təshyə tətə' è chwìchwì nə əsàŋ bènə mədzɪŋ nə chwìchwì ko bè bayn a kətemə kə zhə kə mù' fa ti ntemə ta' è nənchwi

ə bè nè kèn la sàŋ wenə mədzɪŋ ə bayn li a kətemə kə zɦə kə mù' fa ti ntemə ta' ə nəntɛ'ɛ.

¹³ Mə mù sə ki ə yèn bole ghə tànə chò fa kàŋ di no a gɪ to gà'ə la, "Ndòyn, ndòyn, ndòyn dɪ' à ví'í vyi a və dí'í a nse a zɦə a təsoŋ tə gà'ə a ntsɪŋsə sènsə sətə' sə dí' a mətoŋ là."

9 Ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ tsen toŋ əsoŋ ə wen ə və ndí' vətàyn, mə yen fədzɪŋ fə lù fa kàŋ ə fəŋ a nse ə və ku kənzàs kəchù ə nkwòŋ tsen a ghə shwemə shí'í dyù tò dyù ə wen. ² Fədzɪŋ a fífə bò' əchù ə nkwòŋ ayi, fələ' fə tsefə fù ə kù' fa tsu kə'ə tò sə fə fù fa əchi əzhi' ghə'oghə. Fələ' afífə fù ə fènsə shi kènla chwíchwí bè baynə shí'í. ³ Ngùməsə fù fa ti fələ' afi ə shí'í a nse, və ku kədyò' kə təŋam ə səwensə, ⁴ ə gà' ə səwensə la, kə sə ə kùm ə byífsə agəŋ ə nse, ko tè kəfo fəzɦəfə, ko tè fəkkò'. Və bòŋsə gə' ə səwensə la sə chələ ví'í vyi a və ko kí' əchwítə Nyìngòŋ ə vəwenə təchù təkə'. ⁵ Ngùməsə asènsə nko dí' əzhwílə ví'í a vyi zɦwílə, sə ndí' ə ku tò ngə' ə vəwenə a vəsàŋ vətàyn. Ngə' a sə ndí' ə ku dí'í ə ndí' tò nè ngə' a wí' ə yenə a zɦə a əŋam ə chə wen. ⁶ A lu ə ndí' a mətsi ayi, ví'í ə nkəŋə pɛɛ kò və nyenə. Vəwenə a nkòŋə ə pɛɛkə alí əpɛɛ ə tyenə lyí vəwenə.

⁷ Ngùməsə ashisə ndí' to nè təlyəŋ a tə bvtə'ə dyù ə ghòŋ sə nkí' əfo ə vəwenə a tɛ və dí' a nè təsò' tə təfòyn a və shítə nè gul ⁸ Nyíŋsə tɛ ə səwensə ndí' to nè nyíŋsə tɛ əki, asoŋ səwensə dí' to nè asoŋ ə və abikəŋ. ⁹ Ngùməsə ashisə ndí' mu sə kɪŋtə li ədyù' ə səwensə nè əfo mu və shítə nè kəkəs, sətànə təvò tə vəwenə tə gà'ə tò nè təlyəŋ no tə ghə'ə a tə gùfə ə mfíŋsə dyù a ghòŋ. ¹⁰ Sə nkí' tənkwen to nè təŋam be kí' təchə. Kədyò' kə ndí' a təkwen ayi kwè'ə əchə wí' ə ghə zɦə lɪm a vəsàŋ vətàyn. ¹¹ Ngùməsə a shisə nkí' fòyn a ghə so'ə səwensə, ə dí' ntsɪŋ yì a ghə tù'mə nè nkwòŋ yì a ghə shwemə shí'í dyù tò dyù li. Əzhi' ə wen a əgà' ə Hibulù ə ndí' Abadòn, dí' a əgà' ə Glis la Abolon.

¹² Ngə' ə mbi cho li, alí sə bò sə fəŋə luwèn əví.

¹³ Ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ bè tòŋ əsoŋ ə wen ə və ndí' ə ntɛfə, mə zɦə gɪ fù ví fa təbɛ tə kà' a tə ndí' a kəchi' kə kəku kì a və nshítə nè gul a kə nti a shi Nyìngòŋ li. ¹⁴ Gɪ ayi ə ngà'ə à ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ ayi la, "zàtə ntsɪŋsə ngəŋ ə Nyìngòŋ shi səkà' a və nkwi'í a mù mə ghə'omə a və ndzàŋə nè Yuphlatès li." ¹⁵ Və mù zàtə ntsɪŋsə ngəŋ Nyìngòŋ ashì səkà' byì'ando əzhə ə nkwə' li, kətsi kə kwè', sàŋ nè ngwè' bè kwè' ə və zɦwi wí' mu' ə mù' fa ti ví'í vətə'. ¹⁶ Və shè'tə à mò la əndòyn ə vəsugyè' ví a və nyíŋ a kwi təlyəŋ tí dí' vəmalàn ə ghí ə bò. ¹⁷ Ghèn dí' ji a mà ə nyèn təlyəŋ tí a jòm yì a ghə mfɛ à mò a kə' li; ví'í vyi a və nyíŋ a kwi təlyəŋ tətyim tə vəwenə ə nkí' ə nkíŋsə ghòŋ sə bəŋə tò nè əzhi', nyimə to nè məkàyn be nyò'lə nyò'lə. Ətɛ təlyəŋ atí ə nkə'ə to nè ətɛ ve abikəŋ. Əzhi' nè fələ' nè məkàyn fù fə təwentə a təchù. ¹⁸ Ngə'sə fànsəsə asènsə sə ta' a ndí' əzhi', nè fələ' nè məkàyn a sə mfɛ fa təchù ə təlyəŋ atí, ə zɦwi wí' mu' mù' fa ti ví'í vətə'. ¹⁹ Kədyò' kə təlyəŋ atí ə ndí' ə vəwenə təchù nè ə vəwenə a tənkwen. Təkwen tə vəwenə ndí' to nè zɦusə, kí' ətɛ. Tə nlyomsə ví'í nè təwentə.

²⁰ Ví'í vətseŋvə ví a ngə'sə asènsə nko zɦwi vəwenə li, tyen la vəwenə ko a kwítə fə vəwenə mbyisə. Vəwenə mfəŋ li sə ghə'sə tò vədeblə bènə mənyo mì a və shítə nè gul nè silva bènə kəkəs kətsen a kə bəŋə bəŋə, ə shítə mətsenə nè ngù', bè shítə mətsenə nè nkò', ə dí' əfo və ko yenə shi, ko ə nzhə ənyù kènla və jè'è.

²¹ Vəwenə bè tyèn la vəwenə ko a kwítə fə əzhwi ví'í, ko fə vəwenə nyù lu' ví'í, ko fə vəwenə nyù ə ku sensə, ko fə vəwenə tsoŋ.

Ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ ví nè fənde' fəbɛ' ə ŋwà'lə a və kablə

10 Kənyù kə bè fù à mò a əkə' a nè jòm, mə yen ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ ghə'ə tsen ghə shí'í ví fa kàŋ mu mbò'sə lem li wen, kəmpfembi' kə dí' à wen kətɛ, əkə' ə we baynə tò nè chuzɦɛ, əfwen ə wen be dí' tò nè əlwàŋ əzhi'. ² Ghə ə nkí' fəbɛ' fə ŋwà'lə ə lemtə à wen kəvu mu və bò'ò li. Ghə tom kəghɛ kəkwoŋ ə toghə wen a əmu mə nghə'omə ə tòmm kəghɛ kəkwoŋ ə nənkwe' a nse. ³ Ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ ayi dzàŋ no əgɪ ə to ghə kù tò nè gɪ abikəŋ a zɦə a ghə dɪ. Ghə ə ndzàŋə no əzhə ə kò, əghɛ bwènsə bwankə aghayn sòmbo. ⁴ A ndí' ando əghɛ aghenə mbwankə, mə sə kəŋ ənyò' kənyù a ghə ngə'ə alí ə zɦù gɪ ghə gà'ə shí'í fa kàŋ la, "Lyòm'tə nyù vyi a əghɛ bwankəghə ghenə gə'ə aghayn ə sòmbo là, kə a nyò'."

⁵ Fə yì bəm, mə yen ando ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ yì a mà yì yen ghə ti a mu be ti a nse ə ku'sə kəvu kəkwoŋ ə toghə wen a kàŋ ⁶ ə kàyn a əzhi' ə Nyìngòŋ yì a ghə dí'í no məzɦɛ ntsèm, ə dí' wen a ghə ə nshítə kəŋ, nè nse bènə əmu mə nghə'omə bè shítə no əfo ətsèm a və dí'í a shi avenə la kə və be à zɦwi əzhɛ, ⁷ byí'í a ne ndí' a mətsi a yì a ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ kəmwetə fa ti ntsɪŋsə shi sòmbo ə toŋ əsoŋ wen ə Nyìngòŋ ne kənyù kə lyom'təkə wen kì a ghə ə nghɛ ando ghə ə nshè'tə à ví'í ə shyè' ə wen a ə ndí' nshè'təsə səghə'kəsə.

⁸ Fə yì bəm, mə zɦù gɪ yì a ghə yì gə' à mò fa kàŋ li ghə bè gə' à mò la, "Dyù ə shi ŋwà'lə yì a ghə dí'í a kəvu ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ a ghə ti a mu be ti a nse mu və bò'ò li li."

⁹ Mə mù dyù à ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ yì ə gə' à wen la ghə ku fəŋwà'lə fə lemtəfə fi à mò. Ghə gə' à mò la, "Gha' ə pfi', ghə a nlyimə tò nè əlyù à wù a əchù alí ə sə shí'í à wù a bəm ə nlwilwi."

¹⁰ Mə shi fəŋwà'lə afi fa kəvu ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ ayi ə tsam ghə lyimlyimə à mò a əchù alí sə shí'í à mò ə bəm ə kə'sə sə lwilwi. ¹¹ Ntsɪŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ bè gə' à mò la mà dí'í ə shè'tə ətim ə Nyìngòŋ à ví'í no vəghə'ò, nè a təlò' no tə ghə'ò, nè à ví'í a və gə'ə təgà' no təghə'ò bènə à təfòyn no tə ghə'ò.

Ví'í və yenəvə və bò

11 Və mù ku mbəŋ shə' əfo à mò ə gə' à mò la, "Lu ə shyè' ngəŋ Nyìngòŋ ə ghə'ò nè kəchi' kə kəku bè təŋ ví'í a və ghə'sə Nyìngòŋ tsu, ² alí kə a shyè' fətin fə ngəŋ Nyìngòŋ ə ghə'ò byí'e və ku li à ví'í ə tim la vəwenə tú'lə byí'sə ntə' ŋwo'ə a vəsàŋ njèsə bò a

mawum è nkà." ³ Mà ne tim vi'i vè yenavè mò vèbò è vawenè mo' ndisè fànchi è nshètè ntim è nèmwè'è ghom a mætsi nkam nè tæghi tæ bò nè mawum ntufè.

⁴ Nko' mæ olif menmæ la mbo lè nè fo vi a nka'tè nti a yi a kwi è bo lè è lyi kæshi kè vi'i venè a vè njè'è shètè ntim è Nyìngòŋ lè. ⁵ Wi' sætsèn è mwòmssè è lyomsè vawenè, æzhi' è fù fà vawenè tæchù è byisè vi'i kèbàyn è vawenè a vyi, a ji aghèn è zhwi no tè ndò a ghè mwòmssè è lyomsè vawenè. ⁶ Vawenè kí' àdyo' è ken æghu la kè ghè shi'i a mætsi yi a vawenè jè'è shètè ntim è Nyìngòŋ ayi li, kí' àdyo' è nè la mu ka'kè a mænlyuŋ be kí' àdyo' è nè la no tè ngè' ko vi a nse no tè a zhè è kò a vawenè koŋè.

⁷ A ne è ndi' a zhè a vawenè shètè li ntim ayi è mwetè nyàm è fànsè yi ghè fù fa nkwoŋ yi a ghè shwemè shi'i dyè li è soyn è zhi vawenè be a zh-wilè vawenè. ⁸ Tæbven tæ vawenè tæ ne faj tò a ji è to a ntè' gho'o yi a vè mbantè Bobo è vawenè tsu a kèntò. Vi'i vatsenavè toŋtè ntè' ayi nè Sodòm ko nè Ijib. ⁹ Vi'i tò fa tælo' tætsèm, bènè fa ngwà' sætsèm bènè fa tægà' tæ mbi tætsèm, nè vi nki tæbven tæ vawenè a mætsi nta' nè kèbwækè tyèn la kè wi' è bvimè vawenè. ¹⁰ Vi'i vi a vè ntsi a nse sè saŋlè be zhi tæwen tæ vawenè byi' æpfu è vi'i avenè. Vawenè sè ku be shi èfo fà vèlèmè byi'ando nshètèsè sè gho'okè asènsè sè bò sè pfukè li mu sè nku ngè' gho'o è vi'i a nse. ¹¹ Ali è sè ndi' a bàmm è mætsi ayi nta' nè kèbyækè Nyìngòŋ ku kæzhwi ki a kè nè vi'i tsi è vawenè, kè nè vawenè lùkè è timè à vawenè afwen, vi'i vyi a vè nyenè vawenè sè fànè no nànto.

¹² Nshètèsè sè gho'kæsè asènsè sè bò bwènsè lù fa pfu è zhè gi è to tsen a ghè gà' è fù fa kàŋ la, "Ghèŋ ku' è vi ashè!" Vawenè ku' è shwe a ti mbò'sè vi'i kèbàyn è vawenè ti ki. ¹³ Nse shen no mwè'è mwè'è, tò a zhè ayi è bèytè æshyè ntè' mu' fa ti tæshyè wum è zhwilè vi'i nkamsè sòmbo. Èfayn è vi a tætyim è vi'i vyi a vè mfaŋè tsu li no nànto vawenè mù sè ku ægho'sè à Nyìngòŋ yi a ghè di'i a kàŋ.

¹⁴ Ghèn zhètè a! kènkùmtè kè ngè' kè cho li, ghætsen bè di' a mævi tò luwèn.

Vè toŋ èsoŋ à ndi' tæsoŋ è sòmbo

¹⁵ Ntsiŋ ngèŋ è Nyìngòŋ tsen bè tòŋ èsoŋ è wen à è ndi' ntsiŋsè sòmbo a sè toŋ li. Mà zhè gi sè tosè fa kàŋ sè gà' à la, "Bobo vèghèŋ wenè Klistò kí' kèdyò' è nso'o mbi luwèn, be di' ne è nso'o tò so'o no mætsi ntsèm." ¹⁶ Væchè' vi mawum èbò a njùsè kà' a vèŋwæ' a Èfwoyŋ vi a shi è Nyìngòŋ shi'i a nse nè kè' è sè gho'sè wen ¹⁷ gà' à la,

"Bobo è Nyìngòŋ àdyo' ætsèm wù yi a wu di'i luwèn, mu wù è ndi'

yès è ku kèzòŋ à wù ando wù è di'i li kèdyò' kè gho'okè ki a wù è ki'i

è nzitè sè so'o vi'i.

¹⁸ Tinsè vi'i vyi a vè ko kè wù tæ mfwi,

ali æzhè kwè' li è wù di' ètoŋ fwi ghè wù, æzhè mbè nkwx' è so' vi'i vèpfukèvè.

Zhè be nkwx' è wù ta' vi'i shyè' è wù, andi' nshètèsè sè gho'okæsè wù,

nè vi'i vye no vatsèm a vè gho'sè æzhi' è wu, vètove nè vèbwa'vè tò ndèŋndèŋ.

Èzhè be kwè' è wù byisè vi'i vyi a vè byisè vi'i è nse."

¹⁹ Fa bàmm ènyè venè, æchè ngèŋ è gho'o è Nyìngòŋ fa kàŋ è bòmè, mà yen ækum è mækàyn è Nyìngòŋ à wen è ngèŋ è gho'o. Èghè sè mwàntè bwankè, fa kæshi ayi, gi sè fù fa tsu, nse nè'è, awoŋ bè shi'i no à gho'o.

Kènyè byi' wùwì nè nyàm è fànsè

12 Kæchwitè kè kaynækè kætsenkè fù a kàŋ, mà yen wùwì mu ghè mò' ndisè à di' æchèzhè, aghè è wen ti a kwi èsàŋ, èsò' è tæfòyn è di' à wen kætè kí' mædzìŋ njùsè bò. ² Ghè ngùfè, di' mu ghè sè temsè a mæbwi, è sè zhè ælìm di ando wàyn ayi è nzafè wen.

³ Kæchwitè kè kanækè kætsenkè bè fù a kàŋ, nyàm è fàynsè gho'o tsen fù kà'è bàŋèbàŋè, kí' ætè sòmbo nè ndoŋsè wum. No kætè kè kò kè kí' èsò' è tæfòyn. ⁴ Èk-wen è wen è zhès æshyè mædzìŋ è mù' fa ti tæshyè tæ ta' è mò' shisè a nse. Nyàm è fànsè ayi timè a shi è wùwì yi a ghè sè di' a mæbwi li sè bvètè è pfi' wàyn ayi a ghè a bwi li. ⁵ Wùwì ayi bwi wàyn è wulim, à di' wen a ghè di' lu so' tælo' tæ tsèm ali vè sò' wen è kù' nè wen à Nyìngòŋ a kàŋ nè èso' è fòyn è wen ⁶ Wùwì ayi nyiŋ è dyè a nse zim a kæshi a Nyìngòŋ è nshètè è ghè la vè ntù'mè nè wen tsu a mætsi nkam nè tæghi tæ bò nè mawum è ntufè. ⁷ Fà yi a bàmm, æghoŋ è fù a kàŋ, Kætè kè ntsiŋsè a vè toŋtè nè Mayikel wenè ntsiŋsè wen soyn nyàm è fànsè yi, nyàm è fànsè ayi wenè wenè tsiŋ sè wensè bè bwensè soyn vawenè, ⁸ ali Mayikel wenè ntsiŋsè wen sè soyn è zhi nyàmè fànsè ayi kènla vawenè mbè kí' kæshi a kàŋ ⁹ Vè mò' shi'sè nyàm è fànsè ayi a nse, zhù è mu yi a vè ndzàŋè nè Deblè bènè Satan. Adi' wen yi a ghè lobtè vi'i mbyi no vatsèm. Vè mò' shi'sè wen a nse wenè ntsiŋsè wen tò sætsèm. ¹⁰ Fà yi a bàmm, mà zhè gi è to ghè gà' è vi fa kàŋ la, "Èbwòŋ nè kèdyò' nè èso' è fòyn è Nyìngòŋ è vèghèŋ bènè àdyo' Klistò è vi li luwèn byi'ando vè mo' li è shi'sè wen yi a ghè tæ nti a shi è Nyìngòŋ vèghèŋ ghàmè vèlèmè vè vèghèŋ nèchwi nè nèntwè li. ¹¹ Vèlèmè avenè soyn li è nzi' wen byi' mænlyuŋ mæ wàyn bi nji nèmwè'è yi a vawenè tæ nshètè bè kòŋè èku tæwen tæ vawenè pfu byi' wen. ¹² No ghèŋ vatsèm a ghèŋ è tsi a kàŋ, ghèŋ è nsaŋlè! Kè ne mfàynsè à ghèŋ vi a ghèŋ è tsi a nse nè a mù mægho'omè byi'ando Deblè shi'i li è mvi à ghèŋ, tin è wen è fwi byi'ando ghè ki la æzhè temsè li è shwè' è wen è me."

¹³ A è ndi' a zhè a nyàm è fànsè yenè la vè mo' li yi a nse, ghè sè nyiŋ fa bàmm wùwì yi a ghè è mbwi wàyn wulim yi li. ¹⁴ Ali vè ku tævò tæ bolè gho'o à wen ndi ghè tain è nyiŋ fà zhù ayi è dyè a nse zim a kæshi yi vè ndi' tu'mè nè wen tsu a ngwà' sè ta' nè kèbwækè. ¹⁵ Zhù ayi chè mu fà wen æchù to nè nfwayn èmu a bàmm wùwì ayi ndi mæ lyi wen è chò nè wen. ¹⁶ Ali nse gyàmte wùwì ayi è ko'mè mi mu a nyàm è fànsè nchè fà wen æchù li. ¹⁷ Nyàm è fànsè ayi fwisè tin à wùwì yi è lù è dyè èzitè æghoŋ à vi'i ngwà'a ngèŋ wùwì ayi, andi' vi'i vatsèm vi a vè ghè tæso' tæ Nyìngòŋ be shètè ènyè

a Yesò è ndi'i a ndayn. ¹⁸ Nyàm ə fànsə ayi timə tò a mbyè əmu məgho'omə.

Nyamsə sè fànsəsə sè bò

13 Fà yi a bàm, mà yen nyàm ghè fù è ku' è vi fa ti əmu mə ngho'omə, ki' ətə sòmbò. Nè ndonjə la əwùm. No è ndonj kò è nki' əsò' ə təfòyn, no kətə kə kò kə ki' əzhi' a ghè telè Nyìngòñ. ² Nyàm əto' ayi a mà è nyenə li è mfəsə nyàm è kəbo, aghə ə wen di' to nè aghə ə bi to', əchə wen di' to nè əchə abikəñ. Zhù ə byi yi ku kəfwon nè kədyò' ə ghò'oghə à wen. ³ Kətə kə nyàm aki kətsenkə nkà'è tò sə kənk'i li əlyom ə fan-səghə ali mu və nchə' li, vi'i vətsem a nse sè di' nè kaynə mù sè dzimətè dyè tò nè nyàm ayi. ⁴ Vi'i vətsem ə sè ghò'sə zhù ə byi yi fambwo ghè ə nku li àdyo' ə wen à nyàm əto' yi la ghè ə nso'o. Vəwenə mbe ghò'sə nyàm əto' yi gà'ə la, "A lè di' ndo a nè nyàm ghèn a? A lè zi à soyn ndo əsoyn ə wen a?"

⁵ Və ku vəsàñ njèsè bò a məwum è nkà' la nyàm è to' ayi ə nso'o, gà'ə ənyè ə ghañsə wèn a və ntelə Nyìngòñ. ⁶ Ghè zitə sè telè Nyìngòñ, telè əzhi' ə wen be telè vi'i a vèntsi a kàñ. ⁷ Və nku li àdyo' à wen la ghè soyn è zhè vi'i Nyìngòñ è bè ku àdyo' la ghè so' vi'i ng-wà'sə sàtsəm, nè vi'i təlò' tə tsəm, bènə vi'i a və gà'ə no əgà' kò ayi. ⁸ No vi'i vətsem vi a vèntsi a nse è ndi'i ng-hò'sə wen, andi' vi'i vyi a və nko è nyò' təzhi' tə vəwenə mibu mbi sə zitə, a ñwà'lè əbwòñ è wàyn bi əñjè yi a və nshyè li.

⁹ No wu byimə ko a ghè tofə ghè tù'ù zhèta:

¹⁰ Və sàtsèn è ndi' ə gha' no tē ndò a ghòñ və à ghà' tò gha'a,

No ndò a ghè ə shyə nè nyi ngwoləñ, və lù bè shyə wen tò nè nyi ə ngwoləñ.

Nakènkə di'i la vi'i Nyìngòñ ə di'i ə nvensə be shìtə gha'a əbyimə vəwenə.

¹¹ Mà bè yèn nyàm ə to' ə tsen ghè fù ku' è vi fa nse, ki' əndonjə sə bò to nè wàyn bi əñjè. Ghè è ngà'ə tò nè əzhù ə byi. ¹² Ghè shi àdyo' ə ghò'oghə yi a nyàm əto' è mbi yi nki' li sè so'o tò wen a shi. Ghè nè la nse nè vi'i a və tsi ə ngumlə nyàm əto' è mbi yi, a ghè è nki' əlyom ə toghə mu və chə' li li. ¹³ Kənkùmtə kə nyàm əto' aghèn è nè ənyè kaynəvə, è nè tē əzhi' ə lù fa kàñ è shi' vi a nse vi'i vətsem ə yenə. ¹⁴ Byi' ənyè kanəvə avenə a Nyìngòñ ə nghəsə nyàm əto' aghèn sè nè a shi nyàm əto' è mbi yi li lobtə vi'i vətsem a və ntsi a nse è gà' la vəwenə shitə kəshyè'sə kə nyàm əto' ki a ghè è nki' əlyom ə toghə mu və bvà' nè nyi ə ngwoləñ ali ghè bu sə di' tò to li. ¹⁵ Və ku kədyò' à kənkùmtə kə nyàm əto' ki la ghè fwof kəzhwi a əchə kəshyè'sə kə nyàm əto' ə lyomə yi ndi kəshyè'sə kə nyàm aki gà' è nè və shyə no ndò yi a ghè ə tyenə ghò'sə kəwenkə. ¹⁶ Nyàm əto' yi a ghè mfə fa nse li bè kàyn la və ghə kəchwitə a əkwon ə toghə ko a chə kətə no ndò; wuto ko wàyndyè, wu ə ko, ko wù kənfem, kəkòs ko wi' a ghè di'i fà wen ə ngəñ. ¹⁷ Wi' ə nko di' ə ba'lə ko ə zen kəfo a bwen la ghè ki' kəchwitə kə di'i əzhi' ko ətañ əzhi' ə wen.

¹⁸ Kènkə di' ə wù ə nki' ətof kwò'tè ə ki. No ndò a ghè ə ki' ətof ghè shwè' əki ətañ ə nyàm aghenə byi'əndo

ətañ ayi di' əzhi' wi'. Ətañ ayi è ndi' əghi ntəfə nè njèsə ntəfə a məwum è ntəfə.

Wàyn bi əñjè wenè vi'i ə wen

14 Mo Joyn sə ki è kiblè yèn wàyn bi njè ghè ti a pfèn Zayòn wenə vi'i wen nkam nè sə ghi nè njèsè kà' a məwum è nkà'. Vəwenə ndi' mu vəwenə nyò'ò li əzhi' wen nè əzhi' Ti' wen à vəwenə təchù tətə. ² Mà zhə gè ghè kù fə vi fa kàñ tò sə à kù əfəñ ə ghò'oghə, bwankè to nè əghə. Gè ayi è nkù to nè tə-lyon a vi'i vi ə bə'ə. ³ Vi'i a vyi nkamsə ghi nè njèsè kà' a məwum è nkà' è nzimə ndzàñ ə fi kènla wi' zi ghè zi'i əzhi' əchò tò vəwenə vi a və sè di' mu və zen li kətə kə vəwenə fa mbi. Vəwenə nzhi'ə ndzàñ ayi a shi kəfwon nè əfo zhwisəvə vi əkà' bènə vəchə'. ⁴ Vi'i avenə ndi' vi a vəwenə nko byisə tawen tə vəwenə wenə və ki; à di' vəwenə a vəwenə dzimətè wàyn bi əñjè no fe a ghè dyè; à di' vəwenə a və ndi' mu və zen li kətə kə vəwenə fà Wùmənsòñ vəwenə sə di' mbi ashì nkò' à Nyìngòñ wenə wàyn bi əñjè. ⁵ Vəwenə nko təmè zhò ndzèñ byi'e vəwenə nko ki' kənyè kə shwəkə.

Ntsìñsə ngəñ è Nyìngòñ sè ta'

⁶ Fà yi a bàm, mà bè yèn ətsìñ ngəñ è Nyìngòñ tsen ghè tàynə chò no fa kàñ ki' ətim ə jùn a ghè ə di'i tò nəmwe'è no mətsi ntsəm əshè'tè à vi'i vyi a və di'i a nse. Ghè di' əshè'tè ntim ayi à vi'i təlò' tətsəm nè à ng-wà'sə sàtsəm, nè à vi'i tægà' tətsəm bènə à no ndò a ghè tsi a nse. ⁷ Ntsìñ ngəñ è Nyìngòñ ayi è nzimə gà'ə no a gè to la, "Ghèñ è ghò'sə Nyìngòñ byi'e əzhe kwə' li ə ghè so' vi'i. Ghèñ ghò'sə wen yi a ghè è nshìtə kəñ nè nse nè əmu mə ghò'omə bènə ashì a mu nfə fa tsu."

⁸ Kənkùmtə kə ntsìñ ngəñ è Nyìngòñ ə tsen bè dzimətè è fù sè gà'ə la, "Babilòyn ə ntə' ə ghò'o yi ə fəñ li, ghè ə fəñ li. Andi' wen a ghè nè la təlò' tətsəm tə nyə malyè' mi a mə nè la vəwenə nkòñ əntsi ntsinəsə kəmìñ."

⁹ Ntsìñ ngəñ è Nyìngòñ tsen bè dzimətè fù nè və mbi vi ə və ndi' vətə', è bè sè zimə gà'ə a gè ə to la, "No ndò a ghè ə ghò'sə nyàm ə to' yi nè kəshyè'sə kə wen ki, və nku kəchwitə à wen əchə kətə ko à wen əkwon, ¹⁰ ne be nyə malyè' mə ntomə a və ko è fìñ a di' tin ə fwi è Nyìngòñ. No ndò fa vəwenə ne yen ə ngə' a zhì nè məkàyn mə nyè'lə mə a shi ntsìñsə ngəñ è Nyìngòñ sə ñwo'əsə wenə wàyn bi əñjè. ¹¹ Fələ' fəzhi' fi a vəwenə a yen ə ngə' tsu ə ku'u tò ku'u a kàñ əza'a no fa ze. Vi'i avenə a və ghò'sə nyàm ə to' yi nè kəshyè'sə kə wen mu və ku li kəchwitə kəzhi' wen ko lu ki' ənzhètə tē nənchwì ko nəntə'ə."

¹² Kənyè a kènkə di'i la vi'i ə Nyìngòñ ə di'i. Adi' vəwenə a və ghə təso' tə Nyìngòñ be byimə à Yesò.

¹³ Mà bè zhè gè ghè fə vi fa kàñ gà'ə la, "Nyò'o kènkə: Əzitə fa luwèn ə dyè nè mbi, əsarjə di' à no ndò a ghè pfə shyè'è əshwè' ə Bobo." Kəzhwi kəñwo'əkə bwènsə gà' la, "Nəmwe'è, əsarjə a lutè di' à vəwenə. Vəwenə

ne zhùtə fà vəwenə ngə'sə byi'ando əshyè' jùŋə ghè vəwenə ne dzimta vəwenə gà' à vəwenə."

Əfo a və di' ne pfi fa nse

¹⁴ Mə sə ki è kàblə yèn mbò' ə fəfə, wì' ŋwə' a kwi mbò', ayi di' to nè Wəyn à Wì'. A ndi' wì' yi a və ntsu'li ghə, mu ghè chi' əsò' ə təfòyn à wen kətə mu və shìtə nè gul. Ghè ə nkì' fənyi fə sim fə lyiməfə à wen kəvu.

¹⁵ Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ tsen bè fù vi fa ti ngəŋ à Nyìngòŋ ə ghò'o, dzàŋə no a gǝ to gà'à à wì' yi a ghè à ŋwə' a kwi mbò' yi la, "Lyì fənyi fə sim ə wu ə mpfi əfo tsu byi'ando əzhu məpfi ə kwə' li, əfo ə nse to li ə nkwe' a məpfi." ¹⁶ Wì' yi a ghè à ŋwə' a kwi mbò' mù zità əvəŋ fənyi fə wen ə pfi əfo fa nse.

¹⁷ Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ tsen bè fù à vi fa ngəŋ à Nyìngòŋ ə ghò'o a kàn be ki' fənyi fə sim fə lyiməfə.

¹⁸ Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ tsen a ghè ki' kədyò' a kətə əzhi' bè fù à vi fa kəchi' kə kəku. Ghè dzàŋ ə gà' à no a gǝ to à ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ yi a ghè à nkì' fənyi fə sim fə lyiməfə fi la, "Lyì fənyi fə sim ə wù kwòŋ əchuŋsə lamsə ə lwi fa əsim ə nse byi'ando lamsə yi ə bəŋə li."

¹⁹ Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ ayi mù vəŋ ə ka'sə nè fənyi fə sim ə wen a nse ə kwòŋ əshì lamsə lwi nè fəwenfə we shì'sə a nkwòŋ yi ndi' və tù'lə to a ji a Nyìngòŋ di' tin ə fwi wen à vi'i. ²⁰ Və lù à fù fa ntə' mibu ŋwì' lamsə lwi ayi. Mənyuŋ fù lamsə lwi a və ŋwì' li sə ti a nse ə ghò'o əza'a vəmal əghi bə be shwemə əza'a akwoŋ ə təyn.

Ngə'sə sə myetəsə sòmbo

15 Mə bè yèn kəchwitə kə ghò'okə kə fənsəkə kətsenkə a kàn. Mə ə nyen li ntsìŋsə ngəŋ à Nyìngòŋ la sòmbo, sə ki' ngə'sə sòmbo, andi' ngə'sə shi a sə di' kəmyètə kə tin ə fwi à Nyìngòŋ.

² Mə mbe ə nyen kəfo kə kə'ə to nè əmu mə ghò'omə, baynə lyəŋsə to nè kənki kə əshì a və fəŋə nè əzhi'. Mə mbe yèn vi'i a və soyn ə nzhi nyàm əto' yi a ghè fù à ku' ə vi fa əmu li wenə kəshyè'sə kə wen əbo'sə nè ətaŋ ə zhi' wen, və ti a mbyi' əmu mə ghò'omə mi ki' təlyuŋ tə Nyìngòŋ à vəwenə avu.

³ Vəwenə nzhimə ndzàŋ ə Mosis ə wù shyè' ə Nyìngòŋ nè ndzàŋ wəyn bi əŋjə a ghè ə ngə'à la:

"Bobo Nyìngòŋ, Tì' àdyo' ə tsəm.

Wù nè ənyə ghò'kəvə kanəvə!

Wù di' fòyn a təlò' tò tətsem.

Jisə shyèsə di' jisə sə timəsə be di' jisə nəmwè'è!

⁴ Tì', a lè à faŋ ndo ke mfànə be ghò'sə əzhi' ə wu a?

Adi' tò wunyij di' wu ŋwò'ə.

Vi'i təlò' tə tsəm ə lù vi

ghò'sə wù

byi'ando vi'i vətsem ə yen li a ndayn la əshyè' wu di' əshwè' ə timəghə."

⁵ Fə yi ə bəm mə sə ki è yèn mu və bə'ò li kəshi kə ŋwò'əkə a ti fəngəŋ ati ngəŋ à Nyìngòŋ ə ghò'o a kàn.

⁶ Mə yen ntsìŋsə ngəŋ à Nyìngòŋ shi sòmbo fù à vi fa ngəŋ Nyìngòŋ ghò'o yi nè ngə'sə shi sòmbo. Ntsìŋsə əshì ə mò'o ndisə sə baynə la wəŋ, ə kwi' əpfəsə à

vəwenə a dyè' mu və shìtə nè gul. ⁷ Kəfo kə mù' fa ti əfo zhwisəvə vi ə kà' ku əkaŋ sòmbo mu və shìtə nè gul à ntsìŋsə ngəŋ à Nyìngòŋ shi. Əkaŋ a vyi ə ndi' mu və lwin li nè ənyə vyi a və di' tin ə fwi à Nyìngòŋ yi a ghè ə faŋə to tò əghayn əmù'. ⁸ Ngəŋ Nyìngòŋ ə ghò'o yi lwin nè fələ' mu fə fù fa əbayn yi a Nyìngòŋ ə nkì' ə bè fù fə wen kədyò' kò a ndi' la wì' zi ghè kwen a ti ngəŋ Nyìngòŋ ə ghò'o ayi əchò la ngə'sə shi a ntsìŋsə ngəŋ Nyìngòŋ shisə sòmbo ə vi nè səwensə me li.

16 Mə mù bè zhə gǝ to ghè gà'à fù fa ti ngəŋ Nyìngòŋ ə ghò'o yi à ntsìŋsə ngəŋ Nyìngòŋ shi sòmbo la, "Ghəŋ dyè' ə shè' ə shì'sə ngə'sə shi fa əkaŋ vi sòmbo a nse a sə di' tin ə fwi à Nyìngòŋ."

² Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ mbi dyè' shè' shì'sə kəkaŋ kə wen a nse, tətəsa'a tə fənsətə ku vi'i vyi a və nkì' kəchwitə kə nyàm əto' be ghò'sə kəshyè'sə kə wen.

³ Kənkùmtə kə ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ kə shè' ə shì'sə kəkaŋ kə wen a əmu məghò'omə, əmu a mi kə'kə sə di' tò nè mənyuŋ mə wu pfi. No kəfo kə zhwisəkə kə kò a kə ndi' a ti əmu a mi pfi.

⁴ Kənkùmtə kə ntsìŋ ngəŋ ə sə ndi' sətə' shè' shì'sə kəkaŋ kə wen a təfwàn tə a mù nè a əshì ləmələmə, əmu mi kə'kə a mənyuŋ. ⁵ Mə zhə ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ a ghè ki' kədyò' a əmu gə' la, "Wù so' li nso'sə shyèsə ntinə a ji timə,

A di' wù yi a wu di'i, mu wù tə ndi' à be di' tò wù a wù ə di' wu ŋwò'ə.

⁶ Vi'i ə nzhwilə li vi'i vyə zhwilə nshə'təsə sə ghò'kəsə, Wù ə nku mənyuŋ luwèn la vəwenə nyə. Vəwenə ki' tò kəfo a vəwenə yi ndi' ə ki'i."

⁷ Mə bè zhə ando gǝ ə di' fə vi fa əshyə kəchi' kə kəku la,

"No nəmwè'è, a Bobo Nyìngòŋ ə Tì' àdyo' ə tsəm, wù so'o nso'sə shyèsə tò nəmwè'è, be so'o tò a ji ə timə!"

⁸ Fə yi bəm, mə yen ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ sə ndi' səkə' shè' ə shì'sə nè kəkaŋ kə wen a kətə əchuzhə, ghè ki' kədyò' ənyù' vi'i to nè əzhi'. ⁹ Əlìm əchuzhə a ghè nyù'ù vəwenə mfənsə, vəwenə mù sə telə Nyìngòŋ yi a ghè ə ki' kədyò' əku ngə'sə asənsə, kènla vəwenə kwitə li tətyim tə vəwenə fə vəwenə a mbyisə ngə'sə Nyìngòŋ.

¹⁰ Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ tsen ə sə ndi' sətəyn shè' ə shì'sə kəkaŋ kə wen a kwi kəfwoyŋ ə nyàm əto' yi, kəshi ki a ghè ə nso'o tsu li fen no kətsəm. Vi'i vi a və ndi' à wen əso' fòyn ayi sə ləmə lìmə vəwenə a əlìm yi a vəwenə nzhə. ¹¹ Vəwenə mù sə telə Nyìngòŋ ə kàn byi'i əlìm a vəwenə nzhə à vəwenə tətəsa'a ali kènla vəwenə kwitə li tətyim tə vəwenə fə vəwenə a mbyisə.

¹² Ntsìŋ ngəŋ à Nyìngòŋ ə sə ndi' ə ntəfə, bè shè' ə shì'sə kəkaŋ kə wen a əfwan əmu məghò'omə a və ndzàŋə nè Yuphlates, əmu mi zim no ə ntsəm shìtə ji à təfòyn ti a təmfə fa shyə ə əchuzhə ə sa'a fa tsu ə sə ti ədyəŋ. ¹³ Mə yen əzhwi byivə tsenəvə ta' a və kə'ə to nè təsenətə fù ə vi fa əchə ə əzhù ə byi' nè fa əchə ə nyàm əto' bènə fa əchə nshə'tə kənlobtə. ¹⁴ Əzhwi byivə avenə ndi' vədeblə a və njè'è di' əchwitə kanəvə. Əzhwi a vyi ə njè'è dyè' no à təfòyn tə tsəm a mbi ə tsəntə

vawenā a kashi kə mù' ə vawenā ba'tè soyn a kətsi kə gho'okə Nyìngòŋ ə Tì' àdyo' è tsèm.

¹⁵ Mā zhə ando wì' ə gà' la, "Ghèŋ zhətə a! mā vī a nē tsòŋ. Əsarjə ne ə ndì' à wì' a ghè ŋwə' no a əzhə è kò bvətè nē ndisə à wen a wen ndi kə ghè ne jè' kənà ntsu' a ntintin è vī'i."

¹⁶ Əzhwi byivə avenə ntsèntə təfòyn a tètə a kashi kətsenkə a və dzàŋə a əgà' Hibùlù nē Almagedòn.

¹⁷ Ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ tsen ə sà ndì' sòmbo, bè fù è chēs kəkəŋ kə wen a kàŋ, mā zhə əgì to gà' è fù fa kəfwoyn a tì ngəŋ è Nyìngòŋ ə gho' o la, "Ənyù tsèm ə me li!" ¹⁸ Əghə sà mwàntə be bwankə fa kashi ayi, gisə be fù vi fa tsu. Nse bè nē' è bəykə a ji tsen a ghè nko tàmè nē' fa ətə' a Nyìngòŋ è nshìtə wì'. Mənə' nse ayi è mfànsə. ¹⁹ Və gətè ntə' Babilòyn məshyè nta', è byisə ntə'sə sè gho'kəsə no sàtsèm a sà ndì' tsu. A le ji a Nyìngòŋ è nkwo'tè vī'i Babilòyn fa tsu è nē vawenə nyū malyè' fa ndoŋ yì a ghè dī' tin ə fwi wen. ²⁰ Təlo' a tē ndì' mu èmu nyiŋ li è nka' somə, pfensə bè somə tō sàtsèm. ²¹ Awonj sà shì'i a kətə ə vī'i fa kàŋ, əshì è mù' ə dī' fànsə no nànto. Vī'i mù sà telè Nyìngòŋ byi' ngə' awonj aghenə byi'ando à è ndì' no ngə' fànsə.

Fòyn è njè'təsə

17 Fa tsu, ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ tsen fa tì ntsìŋsə ngəŋ Nyìngòŋ shì sòmbo sà nkì' əkəŋ vi sòmbo vi è gà' à mò la, "Vi mā dī' jì à wù a və ne ku ngə' à fòyn njè'təsə yì a dī' lo' yì a və bwomə a mbyì təfwan tə a mù no tə gho' o. ² Təfòyn tə tsi li nē wen fa mbi tō tət-sèm. Vī'i a və tsi a nse ə nyū li malyè' mə kəmìŋ ə wen mə ngha' vawenə."

³ Kəzhwi kə Nyìngòŋ kə shi əkwo'tə ghomə, ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ yì lyè mò è dyè nē mò a nse zim, mā yen wùwì ə tsen tsu ghè ŋwə' a kwi nyàm ə bàŋə tsen mu və nyò'ò li təzhi' à wen əwen. Təzhi' atì tē dī' mbà'sə a sà telè Nyìngòŋ. Nyàm ayi è nkì' ətə sòmbo nē əndonjə tsu əwùm. ⁴ Wùwì ayi è ndì' mu ghè mò' ndisə sè bàŋəbàŋə. Əwen ə wen nē ndisə wen sà ndì' mu və shìtə nē èfo a və shìtə nē gul nē ngù'sə ko toghə bènè təfo tətə. Ghè è nkì' è ndoŋ à wen kəvu mu və shìtə nē gul ghè dī' mu ghè ə lwìn li tō nē ənyù byivə fansəvə nē kəmìŋ kə. Ənyù avenə ndì' mbà'sə a sà dī' tō ntsinè kəmìŋ ə wen wenè ləmə. ⁵ Və nyò'ò li əzhi' è kanəghə tsenghə à wen əchə kətə la, "Babilòyn, ntə' ə gho' o. Wù dī' əmpfi njè'təsə sàtsèm be dī' əmpfi ənyù byivə fansəvə a nse." ⁶ Mā yen mu wùwì ayi ə nyū li mənlyuŋ mə vī'i ə Nyìngòŋ nē mənlyuŋ mə vī'i a və nzhwilè byi'ando vawenə ntīmə vī'i vəyenəvə a ənyù ə Yesò.

Mā è nyenə wen è sà dī' nē kanə gho'oghə, ⁷ alì ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ yì bèm à mò la, "Wù dī' nē əkaynə byi' ghò? Mā a shè'tè kənyù kə kanəkə à wù byi' wùwì ghèn nē nyàm yì a ghè ŋwə' à yì kətə, ghè kì' ətə sòmbo nē ə ndonjə wum lə. ⁸ Nyàm ghèn a wù ə yenə lè è ndì' to alì ghè sà dī' mu ghè pfə li. Ghè dī' ne fù ə ku' fa nkwoŋ yì a ghè ə shwemə shì'i dyè tō dyè li ə dyè ə və byisə wen. Vī'i vi a və nko nyò' təzhi' tə vawenə a ŋwà'lè əbwòŋ mibu və sà shìtə mbi ne yen nyàm aghèn ə ndì'

nē əkaynə byi'ando ghè tē ndì', è pfə ə be sà dī' lu bwènè vī."

⁹ "Kènəkə dī' mu wù yì ə ntofə wù à kwò'tè è kì: Ətə venə sòmbo dī' pfensə sòmbo, à dī' səwensə a wùwì ghèn ə ŋwə' à yì ətə. ¹⁰ Ətə a vyi dī' a li à dī' təfòyn sòmbo, təfòyn fa tsu ə pfəkə li tə tàyn. Əmù' sà bō so' o, ghətsen ko tàmè vī. Ghè dī' ne vī no zhè kò ə nkì' tō kətemə kə zhə əso'. ¹¹ Nyàm yì a ghè è ndì' alì ə sà dī' mu ghè pfə li lè bè dī' tō fòyn ə təfòyn tē ndì' fwomə dī' be ne dyè ə və byisə wen.

¹² "Ndonjə shisə wum a wù yì yen li dī' təfòyn əwùm alì tə ko tàmè ə nkì' kədyò' ə nso' o. Və ne ku kədyò' ə tə so' tō kətemə kə zhə kə mù', ə sà nso' o, ə nyàm yì be nso' o tō a zhə ayi. ¹³ Vəwenə vi əwùm tsèntə kì' tō əkwò'tè mù' dī' ne ku kədyò' kə vawenə à nyàm yì ə ghè ə nso' o. ¹⁴ Vəwenə ne tsèntə ə sà' əsoyn a əwen wəyn bi ənjì yì alì wəyn bi ənjì soyn è zhè vawenə byi'ando ghè dī' Bobo è vəbobo, be dī' fòyn è təfòyn tət-sèm, kì' vī'i wen a ghè è ndzàŋə li è bè tsu' vawenə la və nzhəmè wen."

¹⁵ Ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ bè gà' à mò la èmu mì a mā ə yenə njè'tè yì ŋwə' tsu li dī' vī'i təlo' tət-sèm, a və kə'è tō təkè' tət-sèm, be gà' à tō təgà' tət-sèm. ¹⁶ Ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ ə be gà' la ndonjə shi əwùm a mā yì yen li ne tsèntə wenə nyàm yì ə mbàynè njè'tè yì. Vəwenə ne shi no ghò a ghè kì'i ə ghəsə wen tō kənà' ntsu', vawenə ne pfi' njò əwen ə wen ə nyù' kəbyə' kì nē əzhi'. ¹⁷ Kə dī' alè byi'ando Nyìngòŋ ə ghə li à vawenə tətyim la vawenə tsèntə nē tō kənyù a ghè kəŋə. Vəwenə ku kədyò' à nyàm yì la ghè ə nso' o əzà'a fa zhə a ənyù no tsèm a Nyìngòŋ è ngə' à ə kwə' li. ¹⁸ Ghè mbe gà' la wùwì yì a mā yen li dī' ntə' gho' o yì a ghè so' o təfòyn tə mbi.

Və byisə ntə' è Babilòyn

18 Andì' ando ənyù venə ncho, mā yen ntsìŋ ngəŋ è Nyìngòŋ tsen ghè shì'i vī fa kàŋ. Ghè è nkì' kədyò' nē əso' gho'oghə, əbayn ə wen ə chí'tə nse no tsèm. ² Ghè zimə gà' no əgì ə to la, "Ghè ə fəŋ li, Babilòyn ntə' ə gho' o yì ə fəŋ li! A sà dī' kashi a vədeblè nē zhwi byivə nē mənlyuŋ mə kəmìŋ mə mbyi' ə tsi tsu no ntsèm. ³ Kə dī' alè byi'ando vī'i mbyi' no vətsèm ə nyū li malyè' mə wen, mə ntomə mì a mə nē vī'i və tsi ntsinè kəmìŋ wenə kì. Təfòyn tə mbi tə tsi li nē wen tō tət-sèm, vī'i mbà'ankùm ə mbe gho'kə tō byi' ntsinè njè'tè wen aghèn."

⁴ Mā bè zhə əgì tsen ghè gà' à fù fa kàŋ la, "Vī'i vwomə, ghèŋ fə fa tsu, a bwen a li ghèŋ à tsèntə à wen ə mbyisə, ngə'sə sè wen sà be kwe ghèŋ.

⁵ Mbyisə wen sà dī' mu sà donjə li è nku' nza'a a kàŋ, Nyìngòŋ kwò'tè li ənyù avenə sà dī' ə ku ngə' à wen.

⁶ Ghèŋ ne tō kənyù kì à wen a ghè tē ne à ghèŋ.

Ghèŋ sà mbwènsə lo' o wen a ənyù a ghè è ne à ghèŋ, ghèŋ ə l'ò è zòmte

Ghèŋ sà nku malyè' mə ntomə à wen,

ghèŋ ə ku mì a mə to chò malyè' a ghè è nku à ghèŋ.

⁷ Ando ghè è nku'sə əwen ə wen be tsi a tì əgho',

ghèh ku ngə' à wen alə ghè zhə əlīm.
 Ghè è ngə' à à wen ətyim la,
 'Mà di' wì è fòyn,
 mà ko di' wùwì mpfə,
 mà ko di əpfə.'

⁸ Kə lè di' la ngə'sə wen asənsə lu kwe wen tò kətsi kə mù'.

Təkwə'a tə byitə nè ə kwò'ə mbi nè əjɪŋ ə fənsə lu tsəntə ə vɪ à wen tò ghayn è mù'.

Və lu nyù' wen nè əzhi'

byi'ando Bobo Nyìngòŋ a ghè ə so'o wen kɪ' kədyò' no kə ghò'o."

⁹ Təfòyn tə mbi tì a tē mbè è ntsi a tì əgho' be tsi ntsinè kəmiŋ wenə wen lu ndi a zhə a wəwenə yenə ando ghè fwi fələ' fə ku'u. ¹⁰ Vəwenə lu timə no kəghaf ando wəwenə lu mfànə la kə ngə' wen à kwe wəwenə ngə' à la, "Kə fənsə, kə fənsə à Babilòyn ə ntə' ə ghò'o ghèn! Ghè tē nkɪ' kədyò' kə ghò'kə alì vè nlyi tò fəshinə fəzhə əku ngə' fənsə à wen."

¹¹ Vii' mbà'ankùm a nse ə ndi kwò'ə mbi byi' wen byi'ando no wì' è nko bè ndi' əzen kəfo fə wəwenə.

¹² Wì' ko lu be zen gul nè silva nè təfo təko toghə nè tənki tə ndisə a wəwenə bə'lə nè tənki tə nkò' mə nìlèmtəmè tò tsəsem nè əfo tsəm a vè shitè nè ason ə nshen nè əvi a vè shitè nè nkò' mə ə ko toghə, əvi a vè shitè nè kəkə kə bəŋəkə, nè əvi a vè shitè nè ngù'sə sè jùŋə sə fə wəwenə. ¹³ Wì' ko be a zen ləməndà, njùsə, kələŋ mənzhì' mənìlèmtəmə a vè dzàŋè nè miyif bènè flankincense, məlyù', məzhi', kəbayn kə kukə, nyamsə mbulu' nè byisə njì, təlyəŋ nè nkənsə shisə, nè əkòs a di' Wùmənsòŋ. ¹⁴ Vii' mbà'ankùm avenə lu gə' à Babilòyn la, "No əfo ə jùŋəvə no tsəm a wù tē nkəŋ əkɪ' ə somə li əbo'sə nè əgho' ə wu bènə əbayn ə wu no tsəm ə dyè li ko wù be lu yen!" ¹⁵ Vii' mbà'ankùm no vətsəm a vè nè mbà'ankùm wenə wen lu timə no kəghaf byi'ando wəwenə fənə la kə ngə' wen be à kwe wəwenə. Vəwenə lu ndi be kwò'ə mbi a əgɪ to la, ¹⁶ "Kə fənsə, kə fənsə à ntə' ə ghò'o ghèn! Ghè tē nlafə a ndisə ko toghə be chitè əwen ə wen nè mfɪŋsə mu vè shitè nè gul nè ngù'sə sè jùŋə sə bènə təfo təko. ¹⁷ Əgho' ghenə no tsəm ə somə li tò kətemə kə zhə kə mù'."

Vəti və vənkanu' nè vi' a vè jè'è a vənkanu' avenə vi' a vè shwè'è tsu nè əvi a vè zhi' tò fa əmu lu nti tò kəghaf, ¹⁸ zimə di' ando wəwenə yenə ando Babilòyn ə bolə fələ' fi ku'u. "No ntə' ə ghò'o tsen nko təmə di' a nè ntə' ghèn!" ¹⁹ Vəwenə lu ə mpfè'ù kəbì' à wəwenə a tɛ be di' kwò'ə mbi gə' à la, "Kə fənsə, kə fənsə à ntə' ghò'o ghèn a vi' a vè shyè'è a əmu è nlu ghò'kə tò byi' wen là. Əfo vi tsəntə li è le tò kətemə kə zhə."

²⁰ "Ghèh vi a ghèh ə tsi a kəŋ, ghèh ə nsəŋlə. Ghèh ə nsəŋlə a vi' Nyìngòŋ nè vi' ə ntim nè nshè'təsə sè ghò'kəsə byi'ando Nyìngòŋ ə sisə li kənyè a ghè è ne a ghèh."

²¹ Ntsɪŋ ngəŋ è Nyìngòŋ ghò'o tsen mù lyè ə ngù' ghò'o tsen è tem a tì əmu è gə' la, "A lè ando vè lu lyè Babilòyn ə ntə' ə ghò'o ghèn ə tem ə shi'sə no nè kədyò' kə kèn la vè be lu yenə wen. ²² Wì' ko lu be zhə ando

və bə'ə təlyəŋ ko əzhə ando vè toŋə fəndonə nè təson fə ntə' ghèn. No wì' mu' a ghè shwè'è əfo nè avu ko lu be ndi' wenə wen. Və ko lu be zhə ando wì' ə bvù kəbayn ashyə. ²³ Wì' ko lu be yen əbayn ə kənkà'tə ghè baynə a ntə' ghèn. Wì' ko lu be zhə gisə vi' vè laməvə a shyə. Vi' mbà'ankùm è ndi' no vi' vəgho'kəvə a nse, wù be lobtə vi' nè əshəŋə fənyo'.

²⁴ "Mənyəŋ mə nshè'təsə sè ghò'kəsə nè mə vi' Nyìngòŋ nè mə vi' vyi a vè nzhwilè byi' əbyimə wəwenə tsəntə di' tò à wù kəvu."

Əsəŋlə a ghè ndi' a kəŋ

19 Fa bəm ənyè venə, mà zhə gisə sè tosə sətsen-sə sè kù fə fa kəŋ sə à gə'ə əndon ə vi' la, "Vəghəŋ ghò'sə Nyìngòŋ! Ghè bwòŋsə, ŋwò'ə be kɪ' kədyò'. ² Ghè so'o tò nəmwe'è be so'o tò a ji ə timə. Nyìngòŋ ə so'o li è njè'təsə a ghè è lobtə vi' nse vè tsi nè wen li. Ghè bwənsə li è nlo' wen ando ghè tē nzh-wilè vi' shwè' ə wen." ³ Vəwenə bè zimə gə' la, "Vəghəŋ ghò'sə Nyìngòŋ! Fələ' a fə fə ando ghè fwi a fəŋ ə dəsə ku'u tò ku'u." ⁴ Vəchə' vi njùsə kə' a məwum è nkə' wenə əfo zhwisəvə vi è kə' shi' a nse è ghò'sə Nyìngòŋ a ghè è ŋwə' a kəfwoyŋ è gə' la, "Kə di' tò a li, vəghəŋ ghò'sə Nyìngòŋ."

Əlam ə wəyn bi ənjɪ

⁵ Fə yi bəm, mà zhə əgɪ ghè gə' fə è vi fa kəshi kə kəfwoyŋ kɪ la,

"Vəghəŋ ghò'sə Nyìngòŋ vəghəŋ!
 vəghəŋ vətsəm a vè di' vi' shyè' ə wen,
 vəghəŋ vətsəm a vè fəynə wen ko wù di'
 wuto ko wù di' wubwa'."

⁶ Mà bè zhə ando kəfo kə kù tò sə à kù ə gisə nòyn ə vi', kù to nè təfwan tə a mù, ko to sə à bwənkə əghə ghò'ghə gə' à la, "Vəghəŋ ghò'sə Nyìngòŋ vəghəŋ! Ghè di' Bobo Nyìngòŋ a ghè ə kɪ' ədyo' ətsəm so'o vəghəŋ. ⁷ Vəghəŋ ə nsəŋlə, ku'sə Klistò be ghò'sə wen byi'ando əzhə kwə' li ə wəyn bi ənjɪ lam. Wì wen a di' ntsəntəsə di' mu ghè shitè li əwen ə wen. ⁸ Və nku li kədyò' la ghè mo' ndisə bəŋ sə, laynə be ŋwò'ə" Ndisə asənsə ndi' ənyè timəvə vi a vi' Nyìngòŋ è nè.

⁹ Ntsɪŋ ngəŋ Nyìngòŋ mù gə' à mò la, "Nyo'o kənyè kənkə la, 'Njùn di' à vi' vyi a vè la'ə la wəwenə vi è zhi əlam ə wəyn bi ənjɪ.'" Ghè bè gə' à mò la, "əgə' ghenə lù fə Nyìngòŋ, di' nəmwe'è."

¹⁰ Mo Joyn shi' a nse la ma kəŋə ghò'sə wen ali ghè gə' à mò la, "Kə a mwòm! mà bè di' wù shyè' è Nyìngòŋ to nè wù əbo'sə nè vələmè vyə vi a vè nshitè ghə' nəmwe'è yi a Yesò è ndi'. Ghò'sə Nyìngòŋ." Nəmwe'è ayi a Yesò è nlu di' a ndayn di' kənyè a kə gyəmtə nshè'təsə səghò'kəsə la sè nshè'tə kənyè kə Nyìngòŋ.

Wì' a ghè è nyin a kwi əlyəŋ ə fəfəghə

¹¹ Mà sə kɪblə yen ando əkəŋ ə bo'mə, əlyəŋ ə fəfə ghè tsəŋghə timə à mò a shi. Əzhi' wì' a ghè è ŋwə' à yi kwi è ndi', "Wu jùn yi a di' nəmwe'è a ndi' Yesò Klistò." Ghè so'o to ji timə soynə vi' kəbəyn ə wen. ¹² Ashi ə

wen ə mbàŋə to nə əlwàn əzhi', mu ghè chí' təsò' tə təfòyn à wen ə kətə no təgho'o. Ghè ə nki əzhi' a və nyò'ò à wen əwen kènla no wí' zì ghè kwò'tə kè kənyù a ghè gá'ə əchò tò wen. ¹³ Ghè ə ndi' mu ghè mò' ndisə mu və chə li a mənlyuŋ. Əzhi' a və ndzàŋə wen tsu ə ndi' la, "Əgà' ə Nyìngòŋ." ¹⁴ Vəsugyè' və kàŋ ə mò' ndisə sè fəfə be ŋwò'ə, ə kù' a kwi təlyəŋ tə fəfətə sè dzìmtə dyù nə wen. ¹⁵ Ə nyì ngwələŋ tsen fù fa wen əchù, lyimə no nànto, ghè dí' ə soyn ə zhi' təlò' tətsəm nə wen. Ghè ne ə nso'o vəwenə kədyo'kə, ghè ne jè' ə tù'lə vəwenə dí' tin ə fwi ə Nyìngòŋ ə Tí' àdyo' ətsəm. ¹⁶ Ndisə shisə a ghè ə mo'ò li ə ndi' mu və nyò'ò li əzhi' tsəngə tsu ə bè shi'í ə nyò' ə wen əkəbì la, "Fòyn ə təfòyn, nə Bobo ə vəbobo."

¹⁷ Fà yi bàm mà mù yen ntsìŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ tsen ghè ti a chəzhə. Ghè zimə dzàŋ mənynin mì a mà ntàynə chò fa kàŋ no əgì to la, "Ghəŋ vi ə tsèntə ə zhì kətsi kə ghò'o kə Nyìngòŋ." ¹⁸ Ghəŋ vi ə tsèntə ə pfi' njòsəwèn ə təfòyntə, njòsəwèn ə tətə vəsugyè', njòsəwèn ə ví'í a və kí' kədyò' nə njòsəwèn ə təlyəŋ wenə ví'í a və nyiŋə à yi ətə nə njòsəwèn ə ví'í no vət-səm; əvi a və dí'í fa ngəŋ nə əvi a və dí'í əkòs. Ghəŋ vi ə pfi' njòsəwèn ə ví'í vətòkəvə wenə ví'í vəbwa'və.

¹⁹ Mà mù yèn mu nyàm əto' yi wenə təfòyn tə mbi tə zhùntə li nə vəsugyè' və vəwenə soyn wí' yi a ghè ə ŋwə' a kwi əlyəŋ yi wenə vəsugyè' və wen. ²⁰ Və gha' nyàm əto' yi wenə nshə'tə kənlobtə yi a ghè ə ndi'í əch-witə ndzìŋsə lobtə ví'í vyi a və nku əchwitə à vəwenə bènə əvi a və ŋho'sə kəshyè'sə kə wen à wen ə shi' li. Və mò' ə shi'sə vəwenə venə vəbò a nkwoŋ ə zhì' mu və we li məkəyn tsu, vəwenə bu dí' tò vətò. ²¹ Wí' yi a ghè ə ŋwə' a kwi əlyəŋ yi shyələ zhwilə ví'í a və mfanəŋ nə nyì ngwələŋ yi a ghè mfə fà wen əchù li. Mənynin no ntsəm ə pfi' njòsəwèn ə vəwenə kwè' tò ando mà nkòŋə.

Və gha' Deblə a mfìŋ ngə'sə nkam

20 Fa bàm ənyù venə, mà yen ntsìŋ ngəŋ ə Nyìngòŋ tsen ghè shi'í vi fa kàŋ. Ghè ə nki' kənzàs kə nkwoŋ yi a ghè ə shwemə shi'í dyù tò dyù li be kí' mfìŋ ghò'o à wen kəvu. ² Ghè gha' nyàm ə fànsə yi, no zhù ə mu yi a dí'í Deblə à be dí' Satan ə kwi' wen nə mfìŋ yi a tì ngə'sə nkam. ³ Ghè kwí' a li ə mò' shi'sə nə wen a nkwoŋ yi ə shìtə shwìn əchə yi à wen kətə ndi kə ghè be à lobtə ví'í əza'a fa zhə a ngə'sə sènsə nkam ə me li. Əzhə aghenə ne cho ə və zàytə wen to fəshitə fə zhə alə. ⁴ Fà yi bàm, mà yen Əfwoyn, bè nə Ví'í a və ŋwə' a Əfwoyn avenə, ndi' mu və ku li kədyò' à vəwenə la vəwenə nso'o ví'í vətəsnə. Mà bè yèn əzhwi ə ví'í vyi a və tin tə tə vəwenə byi'ando vəwenə nshə'tə əgà' ə Nyìngòŋ be dí'í nəmwe'è yi a Yesò ə ndi'sə. A ə ndi' ví'í a və ntyenə la vəwenə ko a ə ŋho'sə nyàm əto' yi ko kəshyè'sə kə wen ki ə mù sè dí' kènla vəwenə shi li kəchwitə kə nyàm əto' ki à vəwenə təchə tətə ko à vəwenə a kwon. Vəwenə bwènsə lù fa pfə ə sè so'o wenə və Klistò a ngə'sə nkam. ⁵ Ví'í vəpfəkəvə vətəsnə vi ə nko bwènsə lù fa pfə əza'a fa zhə a ngə'sə nkam sènsə me. Kènkə dí'í mbi mælù ə ví'í fa pfə. ⁶ Njùŋ dí'

ghè no ndò a ghè lu lù ə mbi mælù fa pfə, vəwenə dí' ví'í və ŋwo'və Nyìngòŋ! Kənkùmtə kəpfə kə ko bè kí' kənyù ə lu nè nə vəwenə. Vəwenə lu mbòŋsə dí' vəpfəm və Nyìngòŋ wenə Klistò. Vəwenə lu tsèntə ə nso'o a tì ngə'sə sènsə nkam.

Və soyn ə zhì Satan

⁷ A lu ndi' ando ngə'sə asènsə nkam me li, və shisə Satan fà wen a mfìŋ yi, ⁸ ghè fə ə vi ə dyè ə lobtə təlò' tə təshyə tə mbi tèn təkà' andi' Gog wenə Magog la vəwenə tsentə a kəshi kə mù' ə soyn. Ví'í təlò' avenə lu ghò'o to nə kəsese kə a mu mə ŋho'omə. ⁹ Mà be yen ando vəwenə fə ə vi tò fa təshyə tə nse tə tsəm ə ku' ə dyù nyiŋ ə kà' ntə' ghò'o yi a ví'í ə Nyìngòŋ ə ntsi tsu ali əzhi' ə shi'í fa kàŋ ə mwès vəwenə no vətəsnə. ¹⁰ Luwen və mu ma' Deblə yi a ghè lobtə vəwenə ati mo əzhi' be nə məkəyn. Kəshi a kənkə ndi' kəshi a və be mo' shi' sə nə nyam ə to' yi wenə nshə'təsə kənlobtə shisə. Və lu nku ngə' a vəwenə nənchwi nə nəchə' za'a no fa ze.

¹¹ Luwen ma mu yen Nyìngòŋ ghè ŋwə' a kəfwoyn kəfəfəkə. Ando ghè fə a dayn, əkaŋ wenə nsə ə nsoməli dyù to ghayn əmu'. ¹² A zhə a yi ma mu yen ví'í a və mpfəkəli, ví'í a ndi' ngesə ví'í nə vi a nko dí' ngesə ví'í ando vəwenə nti a shi' kəfwoyn. Və nbo'li vəŋwà'lə, ə be jisə bo' ŋwà'lə tsen a ndi' ŋwà'lə bwòŋ. Və nso'li ví'í a və nrfə kə li a nyə a vəwenə ə ne ando və nyo'o a ti vəŋwà'lə a vi. ¹³ Luwen, ví'í a və nrfəkə li a mù ə fəli ə tímə Nyìngòŋ be so'o vəwenə, ndəŋndəŋ ando əpfə nə lo' vəmpfəvə nse mbe ku ví'í a və nrfəkə li la Nyìngòŋ so'o vəwenə a nyə a vəwenə ə nè. ¹⁴ Luwen və mu mo' əpfə nə lo' və mpfəvənsə a nkwoŋ zhi'. Nkwoŋ ə zhi' a ghèn ndi' kənkùmtə kəpfə. ¹⁵ Və ə ma' li no ndo a zhi' wen nko dí' a ti ŋwà'lə bwon a nkwoŋ zhi'.

Əkaŋə ə fighə nə nse ə fi

21 Fa əbàm nyè na ghèn, ma yenə əkaŋ ə fighə nə nse ə fi mu əkaŋ ə mbi nə nse ə mbi sə dí' mù ghè tə mè, bo'sə no nə fwaynə ə ghò'o ghè. ² Ma mu yen ndo Nyìngòŋ ə tensə Ntə' ə laynə andi' Jerusalem ə fi, ghè sə shi'í vi fa kàŋ mu və shitə li làbsi wen sə və làbsi wùwi la ghè dyù yèyn limə wen. ³ Ma be zhə ghi ə to ə tsen ando ghè fə vi fa kəki təfòyn ayi, ghè gá' a mò la, "Yen a, Nyìngòŋ ə na ntsi wenə ví'í luwen. Ghè na dí' wenə vəwenə, vəwenə dí' ví'í wen. Nyìngòŋ no fa wen a ngeŋ na dí' wenə vəwenə. ⁴ Ghè lu chì məshi no ə tsəm fa ashì nə vəwenə ko pfə ə na be ndi'. Wí' ko bè dí' lu kusə tebè shinsə, ko ghè di, ko kəfòkə ə be zàfə tebè wí' byi' ando nyè ə muvə chò li."

⁵ Wí' yi a ghè nyè' a kəki ə fòyn na yi ə mu gá' la, "Ghəŋ yen a! Ma na nè ə nyè ə tsəm ə bwensə ndi' to a fi." Ghè gá'a a mò Joyn la, "Nyo'o nyè na venə. Və dí' to no nəmwe'è, kwè'ú ndi' no ndo byimə." ⁶ Ghè nga'a li mbe gá'a a mò la, "Ənyè ə tsəm ə ku'u li! Ma dí' Alfə be dí' Omegà, mu à lə kəzìtə nə kəmwetə kə nyè ə tsəm. Ma na ku mu no tèbè a ndò yi a ətoŋ mu nə zimtə wen, a ghè nyə ə faŋ kò ghè lə lò' kəfo. Mu na mèyn ə na fə fa, ə ghò'omə yi a ghè nè ví'í tsi. ⁷ A sòyn zhì no

ndo mbyi a mà ku mu na mëyn a wen ə ndi' Nyینگòŋ ə wen, ghè dī' wàyn a mò. ⁸ A ví'i vyi a və əfwanə nà ví'i vyi a və ko byimə a mò, nà ví'i vyi a və nà nyè vyi a və ko dī' nà laynə ə, nà ví'i a və zhwiłə ví'i nà ví'i a və tsi nà ki kò wenə lùmə, a koki' vəwenə, nà ví'i fənyo' nà ví'i a və gumlə nshə'sə nà ví'i ə zho dziŋ no və tsəm, vəwenə nà kī' kəshi kə ə vəwenə a nkwòŋ yi a əzhi' nà bole tsu li mu və mò'o li mīkayn tsu. Kəshi na kènkə le dī' kənkùmtə kə pfu."

Jelusalèm ə fi

⁹ Ntsiŋ Nyینگòŋ ə tsen fa ti ətsiŋsə Nyینگòŋ shì sòmbo a sə nkī'i əkan vi sòmbo mu və lwinsə li nà ngə' sə kəmwetə sisə tsu sòmbo li ə vi gə' a mò la "Vi, mà dī' wùwi We Njì a wù a dī' ntsèntəsə ví'i vəbyimə və"
¹⁰ Kəzhwi kə Nwə'kə be gha' kwotə ə ghomə, Ntsiŋ Nyینگòŋ na yi ə lyè ku' nà mò akwi phèn ə tsen, ghè dyef to alə, ə dī' Jelusalèm a mò, mu à le Ntə' ə laynə a ghè lù fa kàn ə sə shi' vi. ¹¹ Ntə' na ghèn nà kī'i əbayn ə ghə'oghə Nyینگòŋ. Ntə' na yi nà baynə baynə boŋ to nà ngù' ə nyemə ə tsen və toŋtə la jasibə be baynə chò tèbè kənkà'tə. ¹² Ghè ə kī'i to mə mbàyn ə dyefə ə tsèn a və kwi' ka'a, ghè kī' təchù njèsə bò, no tèbe əchù ə kò ə kī' Ntsiŋ Nyینگòŋ tsu. A ndi' no tèbe achù ə kò mu və nyò'o li zhi' ngwa'ngəŋ ə ngəŋ nà ví'i Isle ə mù' tsu. ¹³ Mbàyn na yi nà kī'i təchù tə tà' ashə yi a əchə zhè nà sa' fa tsù, kī' à tà' ashə yi a əchə zhè nà shwe fa tsù, kī' à tà' ashə gəkwi, kī' à tà' ashə ten. ¹⁴ Ghè ndi' mu və bwòm a kwi əki ə ngəŋ njèsə bò, a dī' no kəchi kə ngəŋ kə kò mu və nyò'o li zhi' ə wù ə ntim tsu, a dī' ví'i vyi a və shyè' a We Njì.

¹⁵ Ntsiŋ Nyینگòŋ yi a ghè nà ga'a a mò nà kī'i fimbàn fifə və shə'ə əfo tsu mu və shitə nà gul. Ghè nà dī' ə shə' ə ntə' ayi nà əchə yi ə nà mbàyn ntə' na yi nà fimbàn a fenfə. ¹⁶ Ntə' na yi ndi' təshyə titə tə tsəm dī' to ndəŋndəŋ. Məgho' yi ə ndi' to nà mədyefə yi. Ntsiŋ Nyینگòŋ na yi ə shə' ntə' na yi nà mbàn wen na yi, ghè sə dyefə dyè ə misì nkam nà misì əghi ə tayn, dyəfə ku'u to mə ali. ¹⁷ Ntsiŋ na yi shə'ə li təwen tə mbàyn na yi, tə sədi' ntəmsə mawumə ntəfə njèsə ntəfə ə kwu' a kwi wi. Ghè nà shə'ə mbàyn ayi to nà wì'. ¹⁸ Ə wèn mbàyn na yi ə ndi' mu və kwi' nà jasibə, no tèbe ghò a ntə' ayi dī' mu və shitə nà nkàyntə gol, ghè baynə chò to nà ə kənkà'tə. ¹⁹ Ətsi ə mbàyn ayi ə ndi' mu və lafsə li nà tənki tə ngù' sə jùŋ tə to tə tsəm. Ngù' ə mbì ndi' jasibə, kəkumtəkə ə dī' sàfayə, ghətsen dī' agət, ghətsen dī' emelə. ²⁰ A nà kumtə onis, ntəfə dī' kàneliyə, sòmbo dī' kàlisolit, fwomə dī' belil, abəmu' dī' topàs, əwùm dī' kàlisofàs, njù ə mù' dī' jasin, njèsə bò dī' ametis. ²¹ Təchù tə mbàyn na ti nkī'i ənchi' mu və nyù'tə nà tífwo tə, no tèbe kəchi' kə kò dī' ashə ə tífwo, ghè boŋ. Ji ə to yi a ghè ndi' a ntə' ayi ndi' mu və chisə nà nkàyntə gul, ghè baynə chò to nà ə kənkà'tə.

²² Ma ko yen ngəŋ Nyینگòŋ a ntə' na yi byi' ando ngəŋ Nyینگòŋ tsu ndi' to no Bobo Nyینگòŋ, ə Tí'i ədyo' ə tsəm no nà ngəŋ wen wenə We Njì. ²³ Ntə' na yi kò kəŋ tēbè la chwichwi kò sàŋ nà baynə tsu byi' ando əbayn ə Nyینگòŋ nà dī' tsu, We Njì ə be dī' ləm tsu.

²⁴ Ví'i təlò' tə tsəm lu nà jè'e əbayn na ghenə, tə təfòyn tə mbi tə tsen əgho' ə vəwenə ə vi nà kəwenkə tsu.

²⁵ Və ko nà chi'i tēbè təchù tə mbàyn na titə byi' ando chə' ko lù be ji. ²⁶ Təlò' tə tsəm tə lu lyi əgho' ə vəwenə ə vi nà wenə ghè a ntə' na ghèn. ²⁷ Kəfo kə ko lu kwen tēbè ati ntə' na ghèn, ko kə laynə. Wì' la ghè nà nyè kəməŋ kò wì' dziŋ lu kwen tēbè tsu. A lu nà kwen to ví'i vyi a və nyo'o li təzhi' tə vəwenə a ŋwà'lə əbwòŋ nà We Njì.

22 Fa yi abàm, Ntsiŋ Nyینگòŋ na yi ə be dī' mu mi a mò a ghè kù tsi, ghè baynə to alə to nà kənkà'tə.

Mu a mi nà fù vi fa kəki kə fòyn Nyینگòŋ ə wenə We Njì, ² Shi'i to a ntintin ji a ntə' ə ghə'o na yi. A ndi' a benə mù na ghèn, nko' mi a mə nà nà ví'i tsi dī' tsu kumə ashì. Fiko fə mù' fə nà kumə ashì aghayn njèsə bò a ngə', kumə to zhè ə mù' a sàŋ. Və nà lyi təfə ti tə chə'ə to ví'i təlò' tə tsəm tsu. ³ Nò tèbe ghə yi a Nyینگòŋ ə sə dī' mù ghè telə li ko lu ndi' tēbè a ntə' na yi.

Kətsi kə fòyn Nyینگòŋ ə nà ə ndi' a ntə' na ghèn, We njì ə boŋ dī'. Ví'i və shyè' və Nyینگòŋ ə lu nà gumlə Nyینگòŋ a ntə' na ghèn. ⁴ Vəwenə lu yenə əki ə Nyینگòŋ, a və nyò' əzhi' ə Nyینگòŋ achù kətə nà vəwenə. ⁵ Əchə' ə jìghə ko bè lu dī'. Vəwenə ko bè lu kəŋ tēbè vələmə kò chwichwi byi' ando Bo Nyینگòŋ lu ndi' əbayn a vəwenə, a wenə vəwenə nà so'o əfòyn to məzhè ə tsəm.

Ə vi ə Yesò

⁶ Ntsiŋ Nyینگòŋ ayi ə mu gə' a mò la, "Ənyè venə a mà gə'a lə ne dī' to no nəmwe'è, kwè'ə ando no ndo byimə. Bobo Nyینگòŋ yi a ghè kù kəzhwi kə wen a nshə'tə sə ghə'sə timə Ntsiŋ Nyینگòŋ la ghè dī' nyè vyi a və sə kəŋ ə fù a ví'i və shyè' və nà Nyینگòŋ ndi' vəwenə nà ki."

⁷ Yesò gə' la, "Ghəŋ zhətə, ma vi to luwen. Njùŋ nà dī' a ví'i vyi a və zhə ə wè nyè vyi a və dī'i a ŋwà'lə ntim Nyینگòŋ ə ashə."

⁸ Ənyè na venə ə tsəm ne dī' mu à nà yen to no mo Joyn ə be zhə. A ndi' ndo mà zhə mwetə ə be yen, ma fəŋ ashì nà Ntsiŋ Nyینگòŋ na yi a ghè dī'i nyè na venə a mò ə gumlə wen. ⁹ Alì ghè gə' a mò la, "kə wù mwomsə! Ma shyè' a Nyینگòŋ ə to nà wù nà vələmə vyə, mu à le nshə'tə sə ghə'sə nà ví'i və tsəm vi a və zhə ə wè nyè vyi a və dī'i a ŋwà'lə ashə. Wu gumlə to Nyینگòŋ!" ¹⁰ Ntsiŋ Nyینگòŋ na yi ə be gə' a mò la, "kə wù lyomtə nyè vyi a və gə'a la və fù a ŋwà'lə ashə a ví'i byi' ando zhè na yi sə bo'sə. ¹¹ Wì' yi a ghè tsi ntsinè kəməŋ nà fəŋ ə nà tsi to ntsinè kəməŋ, a wì' yi a ghè kī'i kwotə ə əbighə fəŋ ə nà kī' to kī'i, a wì' yi a ghè dī'i atì-atì fəŋ ə nà nà to nyè vyi a və dī'i atì-atì, a wì' yi a ghè dī'i nà laynə ə fəŋ ə ndi' to nà laynə ə."

¹² Yesò gə' la, "Ghəŋ zhətə, ma vi to luwen nà əmò'tə a ghəŋ, dī' ə ku no tèbè a ndò to ndəŋndəŋ ndo ghè tə nà shyè'. ¹³ Ma dī' Alfà be dī' Omegà, mu à le kəzità nà kəmwètə kə nyè ə tsəm."

¹⁴ Njùŋ ne dī' a ví'i vyi a və shè ndisə vəwenə, sə laynə, vəwenə ə sə kī' kədyò' ə phì' ashì a fəko' yi a ghè

kù bwoŋ, be ki' kədyò' ə chò fa chù mbàyn ə kwen a ntə'. ¹⁵ Ali ví'i vyi a və fàŋ abàm ə mbàyn nà dí' ví'i vyi a və nè nyù kəməŋ nà ví'i fənyo' nà ví'i vyi a və tsi nà ki kò lùmə, a ko ki'í vəwenə nà ví'i vyi a və zhwilə ví'i vət-senvə ne ví'i a və gumlə nshə'sə nà ví'i vyi a və zhodzŋ be nè nyù ə dziŋ.

¹⁶ "Nò mò Yesò tím li Ntsiŋ ghom a ghəŋ nà nyù venə la ghəŋ shə'tə a ənoyn ə ví'i və byiməvə. Ma dí' mu mà fù fa ngwa' ə ngəŋ nà Devit be dí' fədzŋ fə b'òngəŋ b'òngəŋ fifə a fə baynə no nànto."

¹⁷ Kəzhwi kə Nwo'kə wenə Wi We Njì nà gə'a la, "Vi a Bobo Yesò." Nò ndo yi a ghə zhə kənyù kènkə nà dí' to mə ə gə' la, "Vi a Bobo Yesò." Ətoŋ a mu nà zimtə no ndo, ghə ví. Ghə nà koŋə, ghə shi mu mì a mə nè ví'i tsi ko andi' la ghə lo' no kəfo.

Ə mwetə

¹⁸ Nò mò Joyn nà ku kətyiftə no tètə a ndò yi a ghə zhə nyù vyi a Nyìngòŋ ə shə'tə a ŋwà'lə ashə. A ku'sə no ndo kənyù tsu, a Nyìngòŋ ə kwù'sə ngə' sisə a və nyo' a ŋwà'lə na ghèn a wen, ¹⁹ à fəbtə no ndo kənyù a ntintin nyù na ghèn a və dí' a ŋwà'lə ashə, a Nyìngòŋ ə shi ə fə wen ashì fəko' yi a ghə fəŋ fa fəko' yi a fə kù bwoŋ be shi tamə kəshi kə wen fa Ntə' ə laynə yi a və nyo' a ŋwà'lə ashə.

²⁰ Yi a ghə shə'tə nyù na venə gə' la, "Kə dí' nəmwe'è. Ma vi to luwen!"

Amèyn. Vi a Bobo Yesò!

²¹ Bobo Yesò ndi'í ətìm ə jùŋə ghə nà wen a ví'i Nyìngòŋ və tsèm. Amèyn.